

„ИЗГРЕВЪТ“

НА

БЯЛОТО БРАТСТВО

ПЕЕ И СВИРИ,

УЧИ И ЖИВЕЕ

11

Библиотека
„Житен клас“

ИЗГРЕВЪТ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

**ПЕЕ И СВИРИ
УЧИ И ЖИВЕЕ**

**Сборник
ТОМ 11**

**Спомени на съвременници и последователи на
Всемировия Учител БЕИНСА ДУНО**

**Събрал, подбрал, записал, съхранил и представил
Вергилий Кръстев**

**Библиотека "Житен клас"
София 1999**

**Бъдещото верую на човечеството
за свещеният хляб на живота,
за Словото на Бога
и за Възкресението на Духът.**

1. Физическият свят се проявява чрез ума, чрез съзнанието и чрез волята.

Духовния свят се проявява чрез духа, чрез душата и чрез тялото.

2. Чрез Словото се извършват всички процеси в човешката душа.

Душата е среда, чрез която духовния свят (реалния свят) се проявява.

3. Вярвам в Единния Свещен хляб, който ядат всички хора и без който никой човек не може да живее.

Вярвам в Единния Свещен хляб, моето верую, че Христос е живия хляб слязъл от Небето чрез Словото си на Духа Христов.

4. Само онзи може да говори за Бога, който е ял от Единния Свещен хляб на живота.

Свещеният хляб носи Словото на Бога в себе си.

5. Словото на Бога е носител на живота чрез Духа си.

Свещеният хляб е живия хляб носител на живота на земята.

6. Щом Словото на Бога дойде чрез свещения хляб, то ние влизаме в света, който Той е създал.

Свещеният хляб ще доведе човечеството до новото верую за Словото на Бога, че Бог е Любов, че Бог е Мъдрост, че Бог е Истина.

7. Възкресението на физическия свят представлява новия живот на човека чрез прераждането му на земята в Света на Любовта.

Възкресението на Духовния свят подразбира сливането на човека в света без никакви противоречия, т.е. в света на Мъдростта.

Възкресението в Божествения свят подразбира сливането на Духа Христов и придобиването на Вечния живот в света на Истината.

8. Словото на Всемировия Учитель на Вселената - Бейнса Дүно е Свещеният хляб за човеците от VI-та раса, която има да дойде.

Онзи, който яде от Свещения хляб на Словото на Великия Учитель-Бейнса Дүно, може да върви по пътя на Любовта, Мъдростта и Истината.

9. А в Школата на Учителя Дънов чрез Словото му се учеха как да се доберат, да се докоснат и да възприемат от Свещения хляб, от Свещената вода, от Свещения въздух, от Свещената Светлина на живота.

Школата на Учителя Дънов, бе Школа на Всемирното Велико Бяло Братство, за сливане на Свещения хляб от Небето, за сваляне на Словото на живия Бог от Небето чрез българско четмо и писмо за човеците земни и небесни.

Амин.

Из Словото на Учителя Петър Дънов.

Представил: Вергилий Кръстев
4 ноември 1999 година, София.

ISBN 954-9915-02-6

© Всички права запазени

Не се разрешава препечатването на отделни части от книгата в периодичния печат - вестници и списания, без разрешение на съставителя на сборника.

Не се позволява преразказването на отпечатания летописен материал от нелегални и явни разказвачи с цел - издаването на пиратски издания

А Н Т И М И Н С Ъ Т

И

БЯЛОТО БРАТСТВО

Летопис Вергилий Кръстев

А Н Т И М И Н С Ъ Т

Е

ТАЙНСТВОТО БОЖИЕ

ЗА

ИДВАНЕТО НА СВЯТИЯТ ДУХ

И

ПРИБЩЕНИЕТО КЪМ ДУХЪТ ХРИСТОВ

ЗА

ОСВОБОЖДЕНИЕ ЧРЕЗ ДУХ И ИСТИНА

И

ВЪДВОРЯВАНЕ ЦАРСТВОТО БОЖИЕ.

А М И Н

I ЧАСТ

ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕ,

ИЗКУПЛЕНИЕ,

ВЪЗКРЕСЕНИЕ,

ЧРЕЗ

СВЯТИЯТ ДУХ

В

ДУХЪТ ХРИСТОВ

1. ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕ И ЗАВЕТЪТ ГОСПОДЕН

Жертвоприношението заема централно място в култовия живот на народите и в старозаветното богослужение.

Жертвата означава онова, което е спечелено с пот, с труд и кръв, както със сила и живот, и е неразделно от човека, който трябва да го отдели и да го предаде като дар Богу. Този дар се обрича, посвещава се Богу. А за какво? Като дар за благодарност за спечелване на благоволението Му, както и за изкуплението за сторен грях или възмездие.

Жертва, в смисъл на дар, са принесли Богу синовете на Адам. Каин принесъл като дар плодове на земята, а Авел, който бил овчар, принесъл от първородните, от овцете си - т.е. агне. Авел с вяра я принася и Бог е дал свидетелство, че я е приел с огън от небето. Пада светкавица от небето и я изгаря, защото е бил праведен с делата си пред Бога. Каин се разсърдва, понеже Бог е предпочел Авеловото приношение и убива брат си. От тук започва престъплението на човешкия род против увещанията на Бога, презирайки поканата Му да се изповяда за греха си и да се покае. От тук започва проклятието на Бога за извършеното престъпление (Битие, гл. 4, ст. 3, 4).

И понеже злините на човека по земята се умножават, то Господ решава да изстреби от лицето на земята несправедните (Битие, гл. 6, ст. 5-7). Само праведният и съвършен между хората Ной, който ходеше и живееше по Бога (Битие, гл. 6, ст. 9, 10) бе оставен да влезе в ковчега Господен, заедно с всяка мъжка и женска твар, за да се спаси от потоп, защото чрез него трябваше да се даде Завета Господен. След потоп, съгражда Ной олтар Господу (Битие, гл. 8, ст. 20) и принася на всесъжжение (изгаряне) от всяка твар, която бе спасил, принася чисто и първородното творение. Прие Господ жертвата на Ной и благослови Бог Ной да наплоди и размножи земята с хората. Бог поставя своя Завет, че няма да изстребва вече всяка плът чрез водата на потоп (Битие, гл. 9, ст. 11). Като белег на Завета между Бога и земята, поставя дъгата си в облака, който е белег между Бога и всяка плът на земята (Битие, гл. 9, ст. 16, 17). От тук започва Първият Завет на Бога с хората на земята.

„Който пролее човешка кръв, неговата кръв от човек ще се пролее, защото по образу Божию направи Бог човека.“ (Битие, гл. 9, ст. 6). От тук започва и изкуплението (умилостивение), че за насилническия пролята кръв **само с кръв се измива!** Затова жертвоприношението на жертва с кръв идва да покаже, че може да се измие кръвта, ако се приеме от Бога. Затова трябва да се принесе жертвата, която да бъде по-добра от това на изкуплението. А затова, дали се приема дадена жертва от Бога е имало знак. И този знак е бил очевиден за всички.

И яви се Господу Аврааму и му нареди да отиде в Ханаанската земя, че ще го направи народ голям, ще го благослови, ще възвиси името му и ще бъде в благословение. (Битие, гл. 12, ст. 1-3). Отиде Аврам в Ханаанската земя и яви се пак Господ Авраму и му рече: „На твоето семе ще дам тази земя.“ И съгради там олтар Господ и му принесе жертва на всесъжжение (изгаряне). И тя бе приета. Където и да отидеше, съграждаше олтар Господу и му принасяше жертви, призоваваше Господу и Господ му се явяваше и му говореше. А Аврам слушаше и вървеше по стъпките Господни.

След като Аврам поразил онези, които бяха пленили брат му Лот, то излезе да го посрещне Мелхиседек, цар Салимски. Той изнесе хляб и вино. А той беше свещеник на Бога Всевишного. Благослови го и рече: „Благословен Аврам от Бога Вишного, Владетеля на Небето и на земята. И благословен Бог Всевишний, който предаде враговете в ръцете ти.“ (Битие, гл. 14, ст. 19, 20). Преломи хляба

и го предаде на Аврама, наля чаша с вино и му даде да пие. Това бе безкръвната жертва на Мелхиседек, защото бе цар на Правда и цар на Мира. А Аврам му даде десетък от всичко като дар, приношение Богу. И Аврам стана свещеник по чин Мелхиседеков, чрез безкръвна жертва и чрез десетъка, който даде Богу, по силата на Божието Благословение. И Бог се яви Авраму във видение и му каза: „Не бой се, Авраме. Аз съм щит твой, мъздата (наградата) ти ще бъде твърде голяма.“ (Битие, гл. 15, ст. 1).

Защото Господ е в благословението и в наследството, и в чашата вино на безкръвната жертва и обещание. Защото има плод за праведния и който е правдив и правда ще пожъне, истинска заплата, и семето му ще наследи земята. И повярва Аврам в Господа Йехова и това му се вмени в правда (Битие, гл. 15, ст. 6).

И принесе Аврам според думите Господни, принесе жертва с тригодишна телица (Юница), козел и овен, гургулица и гълъбче, като ги разсече по средата и ги принесе Господу. Тогава изпадна в изстъпление и чу, и видя думите Господни, които му предрекоха, че 400 години ще бъдат в робство в Египет и след това ще излезнат с голям имот. А когато слънцето залезе и падна непрогледен мрак, яви му се пещ димяща и огнен пламък, и падна и премина върху жертвата, и беше приета от Господа Йехова и тя се изпепели. На този ден Господ Йехова направи нов Завет с Аврама, че неговото семе ще наследи тази земя (Битие, гл. 16, ст. 1-19).

И отново се яви Господ Авраму: „Аз съм Бог Всемогъщият. Ходи пред Мене и бъди съвършен. И ще поставя Завета си между Мене и тебе и ще те умножа твърде много. Ето моят Завет е с тебе и ще бъдеш отец на множество народи“ (Битие, гл. 17, ст. 1-5). И името му бе променено от Аврам (отец висок) на Авраам (отец на мнозинство). И като белег на Завета между Господа и Авраам ще бъде да се обреже краекочието на плътта на всеки младенец на 8 ден. И това ще стане като белег на Завета, като Завет в плътта им, ще бъде Завет вечен. (Битие, гл. 17, ст. 10-13).

И роди се син на Авраама, така, както Господ бе казал. И нарече името, му Исак и обряза го в 8 ден. А като стана Исак на 25 години, то Бог изпита верността на Авраама, като му заповяда да принесе в жертва Исака, сина си единородния и наследник на Обещанието, че от него ще произлезат много народи. Това стана на планината **Мория**, където съгради там Авраам олтар, сложи дървета, завърза сина си Исак и го тури върху дърветата, посегна за ножа си, за да го принесе в жертва като агне за всесъжжение (изгаряне). Тогава Ангел Небесен го спря и той принесе в жертва овен, вплет рогата си в един храст. И тогава Ангел Господен се закле, че заради вярата си, ще го благослови и ще умножи и преумножи семето му, като звездите по небето и пясъка по морето. Това бе Заветът на Ангела Господен към Аврама като баща на множество и отец на верующите в Бога. (Битие, гл. 22, 1-18).

И яви се Господ на Исак и рече: „Аз съм Бог на отца ти Аврама, не бой се, защото аз съм с тебе и ще те благослова и ще умножа твоето семе, заради Авраама, раба Моего.“ (Битие, гл. 26, ст. 23). И съгради там олтар и призова името Господне и разпростря там шатъра си. (Битие, гл. 26, ст. 24).

И Яков, син Исаков, видя насън, как Ангели Божии възлизаха и слизаха по стълба, опряна на небето. И Господ стоеше отгоре на нея и рече: „Аз съм Господ Бог на отца ти Аврама и Бог на Исака.“ И обеща му земята, на която лежеше, да я даде на потомството му и то да се посели по земята. Като се събуди, сложи камъка, на който спеше и го направи на стълб, изля елей на върха му и го направи оброк между себе си и Господа, че Господ ще бъде негов Бог и ще му отдаде десетък на всичко. Това бе заветът на Бога с Якова (Битие, гл. 28, ст. 1-22).

И бори се Яков една нощ с Ангел Господен, както преди това с чловеци я бе благословен, и бе му дадено името **Израил**, що значи „крепък при Бога“ (Битие, гл. 24-30).

И пак се яви Бог Якову, и рече му: „Името ти е Яков. Не ще се именуваш вече Яков, но **Израил** ще бъде името ти.“ И нарече името му **Израил**. И рече му Бог: „Аз съм Бог Всемогъщия, плоди се и умножавай се. Народ и множество народи ще бъдат от тебе и царе ще излязат из чреслото ти. И земята, която дадох Аврааму и Исааку, тебе ще я дам, и на семето ти, на тебе ще дам земята.“ И възнесе се Бог от него, от мястото, дето говори с него. И постави Яков стълб на мястото, дето говори с него Бог, **стълб каменен** и направи на него възлияние и възля на него елей.“ (Битие, гл. 35, ст. 10-15). И помаза стълба каменен с елей, така, както се помазват главите на свещениците и царете за посвещението им на службата Богу. Това означаваше, че благодарта Божия се е изсипала на това място върху главата на Якова.

И продадоха Йосифа за двадесет сребърника на Исмаиляните и те заведоха Йосифа в Египет (Битие, гл. 37, ст. 28). И те го продадоха в Египет на началника на телохранителите на фараона (Битие, гл. 37, ст. 36). Но Бог го изведе от тъмницата и го направи наместник на египетската земя. А на умиране им каза: „Бог непременно ще ви посети и ще ви изведе от таз земя в земята, за която се кле Авраму, Исаку и Якову.“

2. СКИНИЯТА, ЗЕМНОТО СВЕТИЛИЩЕ И НЕГОВОТО ОЧИСТВАНЕ ВЪВ ВЪНШНОТО СВЕТИЛИЩЕ

Жертвата при жертвоприношението, която се обрича, посвещава и принася се Богу било като дар за благодарност, било за спечелване на благоволениято му или като изкупление и възмездие за сторен грях. Жертвата е израз на съзнанието за грях и вина пред Бога. Тя е изкупление за сторен грях. Яря в изкупителната сила на кръвта на жертвеното животно, защото насилническата пролята кръв само с кръв се измива и че без проливане на кръв прошка не бива (Послание към евреите, гл. 9, ст. 22). Отначало всеки сам си е бил свещеник и служител на жертвата си и принадлежеше тази длъжност на главата на семейството, изключително право на първородния син.

Но след като се установи Мойсеевият закон, жертвоприношението се извършваше само от Аароновите синове. Законът определяше и място за жертвоприношението, те се събираха около олтара в Скинията.

И говори Бог Моисею, и рече: „И да Ми направят светилище, за да обитавам между тях.“ По всичко, което Ти показвам, Аз, образа на скинията и образа на всичките ѝ съдове така да направите (Изход, гл. 25, ст. 8-9). „Гледай да ги направиш по образа, що ти бе показан на планината (Изход, гл. 25, ст. 40).

Скинията, която бе направена от Моисей по повеление на Бога, за да могат евреите да извършват богослуженията си, е имала правоъгълен вид. Пред Скинията е имало двор, където е стоял олтара на всесъжението (изгарянето) и умивалница. В двора израилтяните са принасяли приношенията си, оброците и молитвите си.

Правоъгълната форма на Скинията е разделена на две части. **Външната част** е две трета част от общата дължина. Това е първото отделение, **Светото място**, там беше поставен златният светилник, трапезата за хлябовете на предложението, златният оaltar. **Златният оaltar** е в средата на светилището и над него се кадяло тамян всяка заран и вечер, символизирайки молитвите към

Бога. Трапезата на хлябовете на предложенията е, където се нареждат хлябовете пред Господа. И златният светилник, със седем светила, свещи, които да светят. Външната част, или Светото място, е било отделено със завеса, която да отделя вътрешната част. Във вътрешната част, Светая Светих, е обкованият със злато ковчег на Завета, в който се намираше златната стомна, в която имаше манна, жезълът Ааронов, който процъфтя и плочите на Завета. Покровът на ковчеза се наричал „чистилище“ и на противоположните му краища е имало два златни херувима с криле с обърнати лица един срещу други. Тук Бог е пребивавал. Тук той приемаше приношенията на своите люде и им съобщаваше своите слова. „И когато влезе Моисей в Скинията на събранието, за да говори с Бога, тогаз чу гласа, който му говореше отгоре на чистилището, което беше над ковчеза на свидетелството помежду двата херувима и говореше му.“ (Числа, гл. 7, ст. 89).

И когато Скинията бе готова, когато бяха положени хлябовете на трапезата пред Господа, запали светилника и със златния олтар покади тамян и принесе пред олтаря на всесъжението необходимото всесъжжение и хлебно приношение. И влязоха Моисей с Аарон, измиха ръцете и нозете си в умивалницата, и пристъпиха към олтаря. „Тогаз облакът покри шатъра на събранието и Славата Господня изпълни Скинията. И не можеше Моисей да влезе в скинията на събранието, защото облакът стоеше над него и Славата Господня изпълваше скинията. И когато се дигаше облакът от скинията, тогаз Израилевите синове тръгваха на път във всичките си пътувания. Но ако облакът не се дигаше, тогаз не тръгваха до деня на дигането му. Защото облакът Господен беше над скинията денем, а нощем над нея беше огън пред очите на всичкия дом Израилев, във всичките им пътувания. (Изход, гл. 40, ст. 34-38). Скинията се е движела и спирала според направлението на Огнения стълб през нощта и облачният стълб през деня, ръководени от Иехова, Бог Израилев.

Свещениците бяха избрани от Левиевото племе да извършват богослужения за очистване на греховете на човеците, да принасят дарове и жертви за греховете им. Те служеха сами в олтаря, извършваха всички жертвоприношения, те поддържаха постоянно огън в олтаря на всесъжжението, месеха и печеха хлябовете за предложение, поставяха ги на златната трапеза за предложенията и ги сменяваха всяка събота. Те поддържаха да гори огъня в светилата на златния светилник. Всяка сутрин и вечер донасяха в светилището кадилница с тамян и я полагаха върху златния олтар.

Каква служба се извършваше във външната част на земното светилище, наречено „Светото място“? Всички грехове на човеците се изповядваха чрез жертвоприношението на животните. Те понасяха наказание за греха, направен от човеците. Евреите имаха три вида жертвоприношения:

Принос за всесъжжение (всеизгаряне). Принасят се жертва мъжко, непорочно - овен, козле, теле пред дверите на Скинията. Поръсва се с кръвта олтаря на всесъжжението. Одира се животното, насича се на късове, слага се върху дървета на олтаря и се изгаря. Вътрешностите на животното също се изгарят, но преди това се измиваха. Това е жертва за всесъжжение и се заключава в припознаване на виновност и за очистване на греха. Приносителят посвещава Богу както себе си, така и онова, което има с изгаряне на жертвата върху олтаря. Смята се, че това е уханье благовоно, угодно Богу (Левит, гл. 1, ст. 3-17).

Принос жертва примирителна - Принася се мъжко или женско непорочно животно, кръвта му се поръсва върху олтаря, а то се изгаря върху дърветата. Примирителната жертва означава умилостване за грях и примирение с Бога и свято общение с Бога.

Принос жертва за престъпление против Господа. Ако някой е

направил престъпление против Господа и не изпълнява Господните заповеди, то той трябва да принесе жертва овен. Поръсва се с кръвта олтаря и се изгаря жертвата, като огънят гори цяла нощ, а пепелта сутринта се изнася навън.

Принос безкръвний. Хлебно приношение за грях. Хлебното приношение Господу се състои от чисто брашно, да се посипе с елей и с ливан. Част от него се изгаря, а другата част се взема от свещеника, то бе негово, за да го яде безквасно в Скинията. Тези приноси винаги се придружаваха със сол и вино.

Ако се принася хляб, трябва да бъде от чисто брашно, да бъде безквасен хляб. Разчупва се и се посипва с елей. Част се изгаря, а другата част остава за свещеника. Придружава се с вино червено, за да наподобява кръвта на животното, защото тук е безкръвна жертва.

Заменянето на греха на грешника с приноса на жертвата се състоеше в ръсването на кръвта на жертвата върху олтаря и се изливаше пред Господа, за да се означаи, че грехът, направен от грешния човек се изчиства.

Освен това евреите бяха учени да не се облягат само на жертвата и че без покаяние, без вяра в Господа и изправяне, то всяка жертва е мерзост пред Господа (Притчи, гл. 21, ст. 27). Господ иска милост, а не жертва (Осия, гл. 6, ст. 6). „Защото милост искам, а не жертва. И познание Божие повече, нежели всесъжжение.“

„Защото не щеш жертва, а аз щях да принеса. Всесъжжения не ти са удобни. Жертви на Бога са дух съкрушен. Сърце съкрушено и смирено, Боже, ти не ще да презреш.“ (Псалом 51, ст. 16-17).

Така бе даден законът на жертвата, както бе заповядал Господ на Моисея на Синайската гора (планина). Нареди Господ на людете си да принасят юнец и овен за примирителна жертва. Излязоха Моисей и Аарон от Скинията, благославяха людете и яви се Славата Господня. И излезе огън от лицето на Господа и пояде всесъжжението и жертвата на олтаря. Видяха всички това и паднаха по лице на земята. Бог, Господ Иехова, бе огън всепожаруващ се.

3. ОЧИЩЕНИЕ НА СВЕТИЛИЩЕТО - В СВЕТАЯ СВЕТИХ

Кой извършваше богослужението във втората част на Скинията, наречена **Светая Светих**, където бе *ковчегът на Завета*. Веднъж в годината влиза първосвещеника и то не без кръв, която принася за себе си и за греховете на народа, сторени по незнание. (Левит, гл. 16, ст. 12, 34). Всекогодишното служене в земното светилище, в Светая Светих става в седмия месец, в десетия му ден. Свещеникът прави умилоствление, за да очисти Израилевите синове от всички сторени през годината грехове. Умилоствлението за прощение на греховете трябва да стане, да е придружено с покаяние и вяра. Умилоствлението за прощение на греховете трябва да е придружено с приношението на някаква жертва.

Само в деня на умилоствлението първосвещеникът влизал в светилището отвътре на завесата, която закрива Светая Светих. Какво е правил първосвещеникът преди да влезе в Светая Светих? „И от събранието на Израилевите синове да вземе два ярца от козите в приношение за грях и един овен за всесъжжение. (Левит, гл. 16, ст. 5). И да вземе юнец от говедата в приношение за грях.“ И да предаде Аарон юница за приношение за грях, което ще принесе за себе си и да направи умилоствление за себе си и за дома си. И да вземе двата ярца и да ги постави пред Господа до дверите на Скинията на събранието. И да хвърли Аарон жребия за двата ярца, едно жребие за Господа, и едно жребие за отпускаемия ярец. И да приведе Аарон яреца, на който е

паднало жребие то за грѣхъ. А яреца, на който е паднало жребие то на отпушчение, да го представи живъ предъ Господа, за да направи с него умилоствление и да го проводи въ пустинята на отпушчение. И да приведе Аарон юнеца на приношение за грѣхъ, което ще принесе за себе си и да направи умилоствление за себе си и за дома си. И да заколи юнеца на приношението за грѣхъ, като приноси за себе си. И да вземе кадилницата, пълна с разпалени въглища от олтаря, който е предъ Господа и пълни две шепи с благовонен тамян, счука на дребно и да го внесе отвътре завесата. И да тури тамяна на огъня, предъ Господа и димътъ на тамяна да покрие очистилището (покровътъ на ковчега), което е на свидѣтелството (над ковчега на откровението, ковчегътъ на завета), за да не умре. И да вземе от кръвта на юнеца (телеца) и да поръси с пръста си очистилището (покровътъ на ковчега на Завета) към изток и предъ очистилището да поръси седемъ пъти от кръвта с пръста си.

Тогазъ да заколи яреца на приношението за грѣхъ, което е за людетѣ и да внесе кръвта му отвътре завесата и да направи с кръвта му, както направи с кръвта на юнеца и да поръси с нея надъ очистилището (покрова на ковчега на Завета). И да направи умилоствление за светилицето (да очисти светилицето), заради нечистотиите на Израилевите синове и заради престѣпленията имъ и всичките имъ грѣхове. Така да направи и за Скинията на събранието, която стои помежду имъ всредъ нечистотите имъ. Тогазъ да излезе към олтаря, който е предъ Господа и да направи умилоствление за Него и да вземе от кръвта на юнеца и от кръвта на яреца и да тури наоколо по роговете на олтаря. И да поръси връхъ него от кръвта с пръста си седемъ пъти и да го очисти от нечистотиите на Израилевите синове и да го освети.

И като свърши да прави умилоствление за светилицето, и за Скинията на събранието, и за олтаря, да приведе живия ярецъ. И да тури Аарон двете си ръце на главата на живия ярецъ и да изповѣда надъ него всичките беззакония на Израилевите синове и всичките имъ престѣпления, и всичките имъ грѣхове и да ги тури на главата на яреца и да го проводи въ пустинята с ръката на приготвенъ чловекъ. И да понесе ярецътъ на себе си всичките имъ беззакония въ непоселяема земя, така да пусне яреца въ пустинята. (Левитъ, гл. 16, ст. 5-22).

А юнеца на приношението за грѣхъ и яреца на приношението за грѣхъ, на които кръвта се е внесла, за да бъде умилоствление въ светилицето да изнесатъ вън отъ стана и да изгорятъ въ огъня кожите имъ и месото имъ, и лойта имъ. (Левитъ, гл. 16, ст. 5-22).

Защото въ този денъ свещеникътъ ще направи умилоствление за васъ, да ви очисти за всичките ви грѣхове, та да сте чисти предъ Господа (Левитъ, гл. 16, ст. 27). Това ще бъде за васъ **събота на покой** и да смирите душите си, то е узаконение вечно (Левитъ, гл. 16, ст. 31).

Първосвещеникътъ е влизалъ няколко пъти въ Светая Светихъ. *Най-напредъ* е влизалъ със златната кадилница и единъ съдъ, пълненъ съ тамянъ. *Втори пътъ* е влизалъ съ кръвта на юнеца (телеца), който е пригесълъ въ жертва за очищение на своите грѣхове и на грѣховете на другите свещеници. Следъ като е поръсвалъ очистилището (покрова на ковчега на Завета) и предъ него седемъ пъти е оставялъ съдътъ съ кръвта вътре. *Трети пътъ* влизалъ съ кръвта на ярецътъ, който е жертвувалъ за грѣховете на народа и съ пръста си поръсвалъ завесата осемъ пъти. Следъ това смесвалъ кръвта на яреца и юнеца (телеца) и съ нея поръсвалъ седемъ пъти роговете на олтаря на каденето. Тогава излизалъ отъ Светая Светихъ и разливалъ останалата кръвъ на жертвите върху олтаря на всесъжението. *Четвърти пътъ* е влизалъ да изнесе кадилницата съ тамянъ.

Единиятъ ярецъ (козелъ) е принесенъ за жертва за грѣхъ. Другиятъ живъ ярецъ (козелъ), е, който трябва да понесе всичките имъ беззакония на синовете Израилеви. Този живъ ярецъ (козелъ) символизиралъ **грѣха на света**, който трябвало да се вземе отъ яреца и да го носи въ пустинята на живота.

4. ПАСХАТА

Юдейската пасха е установена като спомен за избавлението на еврейския народ от египетското робство. Пасхата е установен празник с жертвата и приноса с агнеца за спомен за излизането им от Египет. Това бе пасхалното агне, което е жертвоприношение за избавяне на израилския народ от робството в Египет.

Животът на Моисей се дели на три периода по 40 години. В първия период е изучил цялата египетска мъдрост на жреците в Египет, като е бил силен в думи и дела. Вторият период от 40 години е след бягството му от Египет, заради убийството на египтянина, понеже на посветен е забранено да убива. Той отиде в Мадиям, ожени се за дъщерята на свещеника и роди син. Така трябваше да роди убития египтянин и пасеше овцете 40 години. Веднъж Моисей пасеше овцете си при гората Хорив. „И яви му се Ангел Господен в пламен огнен отсрещ крапината и погледна, и ето крапината гореше в огън, и крапината не изгаряше.“ (Изход, гл. 3, ст. 2). И рече му: „Аз съм Бог на отца ти, Бог Авраамов, Бог Исаков и Бог Яковов“ и Моисей затули лицето си, защото се боеше да погледне към Бога. (Изход гл. 3, ст. 6).

И Ангел Господен Иехова го проводи да сътвори 10-те чудеса пред фараона и да извади евреите от Египет. Върна се с жезъла Божий, който се превръщаше в змия. И рече Господ Моисею да предаде на фараона, че Израил му е син, първороден и да пусне на свобода първородния син. И ако не го пусне, ще умъртви първородния син на фараона. Това бе Заветът на Господа към Моисей, че ще го изведе от Египет. „Аз съм Иехова, Господ Бог ваш, Който ви изваждам от Египет.“

И Господ умножи знаменията, които направи Моисей пред фараона. *Първо знамение* - превърна жезъла си в змия. *Второ знамение* - превърна реката в кръв. *Трето* - излязоха жаби от реките и покриха египетската земя. *Четвърто* - удари с жезъла си по земята и дойдоха въшки по човеците и скотовете. *Пето* - дойдоха мухи. *Шесто* - дойде мор и измряха всички животни на Египет, а на евреите останаха живи. *Седмо* - надойдоха струпеи по египтяните. *Осмо* - надойдоха язви по хората. *Девето* - падна град по земята и изпочука всичко. И гръм огнен от небето падаше на земята. *Десето* - скакалци по земята бяха докарани с източния вятър и изядоха всичката трева и плодове по дърветата. *Единадесето* - настана тъмнина по цялата земя, само при евреите имаше светлина. И каза Моисей на фараона, че ще бъде поразен от първородния му син до първородния син на слугата му и на скотовете.

И говори Господ Моисею да предаде на Израилевото събрание. Всеки ще вземе мъжко агне или яре, едногодишно, и на 14 ден от новолунието ще го заколи привечер. И ще вземат от кръвта му и ще турят, ще намажат с кръвта му двата стълба на вратата и горния праг на къшната врата. Агнето ще се опече, на огъня ще го ядат с безквасен хляб през нощта. Онова, що остане до сутринта, ще го изгорите. Ще го ядат бързо, защото **Пасха е Господня**. Защото тази нощ Ангел Господен ще премине през египетската земя и ще поразии всяко първородно. Ангел Господен, като мине покрай къщите и види кръвта на вратите, ще мине и замине, но ще погуби там, където няма този знак. Това е Пасха Господня. **Пасха** означава - преминава покрай нещо и не го закача. Пасхата Господня означава, че Ангел Господен е минал и е поразил тези къщи, които не са имали белег. А онези, които са заклали агне или яре, са направили принос - жертва за приношение за избавление. Поръсили са с кръвта вратите си и са яли опечено агне.

„И този ден ще ви бъде за спомен и ще го празнувате като празник Господен в родовете си, за вечен закон ще го празнувате.“ (Изход, гл. 12, ст. 14). Това е жертва на Пасхата за Господа, защото премина къщите на Израилевите синове в Египет, когато той поразя египтяните, а нашите къщи остави.“ (Изход, гл. 12, ст. 27).

Отидоха старейшините Израилеви, направиха жертва за Пасхата Господня и с кръвта на закланото агне натопаха вързоп от исоп в кръвта и поръсиха горния праг на вратата и двата стълба. И поразя Ангел Господен първородните на Египет и пушна фараона израилтяните. И в същия ден изведе Господ израилевите синове от Египет.

И това е Пасха, празник Господен за избраните и за онези, които имат белега на Завета Господен. Това е жертва за Пасхата за Господа. Това е законът Господен, чрез който бяха изведени от Египет. Затова пожела Господ от Израилевите синове да му се посвети всяко мъжко първородно от човек до скот. И да жертвува всяко мъжко и всяко първородно от синовете си, да ги изкупува, чрез принос към Господа.

„И Господ предхождаше пред тях, денем в стълб облачен, за да ги управи по пътя, а нощем в стълб огнен, за да им свети, та да вървят денем и нощем. Не се отдалечаваха от очите на хората облачния стълб денем, нито огнения стълб нощем.“ (Изход, гл. 13, ст. 21-22).

„Разпростре облак да ги покрива денем и огън, да им свети нощем.“ (Псалом 105, ст. 39).

„Тогаз Ангел Божий, който предиеше пред Израилевото войнство, дигна се, та дойде отдира им, и облачния стълб се дигна от лицето им, та застана отдира им и дойде между египетското войнство и израилевото: на едните беше тъмен облак, а на другите светъл през нощта, за то едното войнство не приближи до другото през всичката нощ.“ (Изход, гл. 14, ст. 19-20).

„И Моисей простря ръката си над морето и направи Господ да се оттегли морето всичката она нощ от силен източен вятър и превърна морето в суша и водата се раздвои. И влязоха Израилевите синове вътръ морето по сухо и водата им беше стена от дясната и от лявата им страна.“ (Изход, гл. 14, ст. 21-22).

„Ти си Бог, Който правиш чудеса, явил си между народите силата си. Избавил си с мишцата си хората си, синовете Якови и Иосифови. Видяха те водите и се уплашиха. Разтрепериха се и бездните. Облаците изляха вода като порой. Глас дадоха небесата и стрелите ти прелетяха. Гласът на гръма ти бе в кръга небесен. Осветиха светкавиците вселенната. Потресе се и трепетна стана земята. През морето е пътят ти. И стъпките ти през много води и следите ти не се познават. Водил си като овце хората си с ръката Моисеева и Ааронова.“ (Псалм 77, ст. 14-20).

Египтяните влязоха в морето, понеже ги гонеха с колесниците, 600 на брой на фараона. А Господ ги гледаше от облачния и огнения стълб и следеше войнството на Египет. Моисей простря отново жезъла си и морето се възвърна на мястото си и покри и издави египтяните. Така Ангел Господен Йехова ги извади и спаси.

И като изгладняха, видяха Ангела Господен в Славата Му в облака. И отвори небесните врати и им наваля като дъжд манна да ядат. Това бе хлябът Господен, който им се даде да ядат. Това бе небесно жито, което им даде Ангел Господен да ядат. Това бе ангелският хляб от небето, слезнал за хората Израилеви. Така ядоха този ангелски небесен хляб 40 години в пустинята. После Ангел Господен повдигна източния вятър на небето и със силата на южния вятър докара от морето птици, които падаха около стана им. Ядоха и се наситиха, за да познаят Силата на Ангела Господен и да помнят Завета му.

И когато ожадняха, на планината **Хорив**, приближи се Моисей до канарата и удари я с жезъла си и оттам потече вода, за да пият людето, да пият и да се наситят. А Ангел Господен продължаваше да ги води денем с **облак**, който ги покриваше и ги пазеше от слънцето, а цялата нощ ги водеше с **огнена виделина**.

И на третия месец след изхода от Египет на Израилевите синове Господ слезе на Синайската планина. Станаха гръмове и светкавици, гъст **облак** имаше над гората и много силен тръбен глас излизаше от него. Цялата Синайска гора бе в дим и Господ слезе в **огън** над нея, дигаше се дим като от пещ и цялата планина се тресеше силно (Изход, гл. 19, ст. 16-19). И този тръбен глас даде Законите Господни. Людето следяха гръмотевиците, светкавиците, гласът на тръбата, огъня и планината, която димеше.

И написа Моисей всичките думи Господни на книга, а това бе **Заветът Господен**. Направи олтар и издигна дванадесет стълба, според дванадесетте израилеви племена. И принасяха всесъжжения и направиха помирителна жертва с телци. После взе книгата на Завета, където бяха написани думите Господни и я прочете на людето си. Моисей след това взе кръвта им от помирителната жертва - телците и поръси с нея израилтяните и рече: „Ето кръвта на Завета що направи Господ с вас според всичките тези думи“ (Изход, гл. 24, ст. 8).

„И рече Господ Моисею: „Възлез при Мене в гората и бъди там и ще ти дам каменните плочи и законът, и заповедите, които съм написал да ги поучаваш.“ (Изход, гл. 24, ст. 12).

И възлезе Моисей на планината, за да получи каменните плочи и Закона Господен. И **облакът** Господен покриваше планината и Славата Господня като **огън** застана над Синайската планина и **облакът** я покриваше шест дни. И видът на Славата Господня по планината беше в очите на Израилевите синове като **огън** пояждаещ.

И там Господ говори Моисею: „И да ми направиш светилище, за да обитавам между тях. По всичко, което ти показвам аз, образа на Скинията и образа на всичките и съдове, така да направите.“ (Изход, гл. 25, ст. 8-9).

И ще принасят всеки ден по един **юнец** за жертва за грех пред Господа, за умилоствление, за да очистиш олтаря. И да принасят по агне сутрин и едно агне привечер за всесъжжение, за да живеят родовете Израилеви.

„И ще се населя между Израилевите синове и ще им **бъда Бог**. И тогаз ще познаят, че аз съм **Йеова**, техният **Бог**, който ги изведох из Египетската земя, за да се поселя между тях: Аз съм **Йеова**, техният **Бог**.“ (Изход, гл. 29, ст. 45).

И даде Господ на Моисея две плочи на свидетелство, плочи каменни, написани с Божията ръка, Законите Господни. А през това време людето Израилеви си направиха **идол**, изляха си теле от украшенията златни на жените си и започнаха да му се кланят. Направиха си **идол**, **златен телец**. И като слезна Моисей в стана, и като видя телеца **идол**, разгневи се и хвърли плочите от ръцете си и ги потроши. И яви се Ангел Господен, та чрез **меча** на левиевите синове порази онези, които си направиха **златно теле** и му се молеха, като на **златни богове**. И тогаз Господ рече Моисею: „Който съгреша пред Мене, него ще залича от Моята книга. А ти сега иди, та води людето, където съм ти рекъл: Ето, Ангелът ми ще ходи пред тебе, но в деня на посещението Ми, ще носят **греха** им върху тях.“ (Изход, гл. 32, ст. 33-34).

И когато влезеше Моисей в Скинията, **слизаше** **облачният стълб** и заставаеше на вратата на Скинията и говореше Господ с Моисея. Нареди му да издяла две каменни плочи, за да напише на тези плочи думите на първите плочи, които Моисей строши. „И слезе Господ в **облак**, и застана там до него и **провъзгласи** името Господне. И направи **Завет** с него и да не се кланят на друг

Бог. Понеже Йехова е Господ и Бог. А Бог е ревнив за своето име. И написа Моисей на плочите думите на Завета, десетте Божии заповеди. И като слизаше с плочите от планината, лицето му светеше, излизаха лъчи от него. И постави двете каменни плочи в златен ковчег и бе наречен „Ковчег на Завета“. И тогаз облакът Господен покриваше шатъра на събранието. А в Скинията, то Славата Господня, в огън Господен изпълваше Скинията. Облакът Господен беше над Скинията денем, а нощем на нея беше огънят Господен, който бе огън пояждащ се. Огън, който гори вечно и не изгаря. А това бе Йехова, Ангел Господен. Това бе Заветът между Господа и Израиля. „Защото Йехова Бог, ваш е Бог на боговете и Господ на господарите, Бог великий, крепкий и страшний, Който не гледа на лице и не приема дар.“ (Второзаконие, гл. 10, ст. 17).

„Внимавайте на себе си да не забравите Завета на Господа Бога вашето, Който направи с вас, та си направиш идол, подобно на нещо, което запрети Господ Бог твой, защото Господ Бог твой е огън пояждающ, Бог ревнив.“ (Второзаконие, гл. 4, ст. 23-24).

„Йехова, Бог наш е един Господ. И да обичаш Господа Бога твоего със всичкото си сърце и с всичката си душа, и с всичката си сила.“ (Второзаконие, гл. 6, ст. 4-5).

„И тъй да знаеш, че Господ Бог твой е Бог, Бог верний, който съхранява Завета и милостта към онези, които го обичат и пазят заповедите Му до тисяща родове.“ (Второзаконие, гл. 7, ст. 9).

„И да помниш всичкият път, по който те води Господ Бог твой в тия четиридесет години по пустинята, за да те смири, да те опита, за да познае що има в сърцето ти, дали ще опазиш заповедите му, или не. И смири те, и остави те да огладнееш и храни те с манна, която ти не знаеше и отците ти не знаеха, за да ти покаже, че човек не живее само с хляб, но с всяко слово, което изхожда из устата Господни живее човек.“ (Второзаконие, гл. 8, ст. 2-3).

„Обичай, прочее, Господа Бога твоего и пази заръчванията Му и повеленията му, и съдовите Му, и Заповедите Му през всичките си дни.“ (Второзаконие, гл. 11, ст. 1).

„Господ Бог твой ще ти въздигне отсред тебе, от братята ти, пророк като мене, него да слушате, по всичко, както просеше от Господа Бога твоего при Хорив в денят на събранието и говореше тъй: „Да не чуя вече гласа на Господа Бога моего и да не видя вече тоя голям огън, за да не умра.“ И рече ми Господ: „Добре е, каквото говориха.“ Аз ще им въздигна отсред братята им пророк като тебе и ще туря думите Си в устата му и ще им говори всичко, каквото Му аз заповядвам. А който не послуша думите Ми, които той ще говори в Мое име, Аз ще искам ответ от него.“ (Второзаконие, гл. 18, ст. 15-19).

„Вижте сега, че Аз съм. Аз. И освен Мене няма Бог.“ (Второзаконие, гл. 32, ст. 39).

Аз съм Йеова, Бог твой. Аз съм Сий!

5. ЮДЕЙСКАТА ПАСХА

Юдейската Пасха започна от този ден, когато Ангелът Господен, който поразил първородните на египтяните и премина къщите на Израилевите синове, без да влезе в тях, понеже бяха външните врати, напръскани с кръвта на агнето. Това беше **жертва примирителна**, което означаваше умиловителение на грях и това бе примирение с Бога и свято общение с Него и с людето Му. Беше принесено в жертва агне мъжко, непорочно, жертва Господу. И с кръвта му бяха поръсени външните врати на домовете израилеви. Заедно с благодарителната жертва, да внесе безквасни пити, месени с елей. Наедно

с благодарителната си примирителна жертва, освен безквасните пити, да принася за приноса си и *квасен хляб*. И месото от благодарителна, примирителна жертва да се яде в същия ден, в който се принася, да не остава до утрото. Това е законът на примирителната жертва, който Господ заповяда на Моисей на Синайската планина. (Левит, гл. 7).

Пасхата се извършва на 14 месец Нисан след залез слънце, трябваше да се заколи **пасхалния агнец** (пасхалното агне). То трябваше да се заколи, да се опече цяло и да се изяде същата нощ с безквасен хляб и горчиви треви и нито една кост негова не трябваше да се строши и всичко, което останеше неизядено, трябваше да се изгори (Изход, гл. 12). А ще вземат от кръвта и ще помажат къщите външни врата, на къщите, где то ще го ядат. След това следват 7 безквасни дни, дните на безквасните хлябове, за да се помни как са излезли набързо и ядоха хляб на оскърбление.

Пасхалното угощение се падало винаги на 14 ден след първото пролетно новолуние. Пасхалното тържество се учредява в памет на излизането на юдеите от Египет и освобождаването им чрез Ангела Господен.

Домакинът, главата на семейството, взимаше една чаша с вино, **първата чаша**, и благославяше Бога за плодът на лозата и произнасяше молитва: „Благословен си ти, Господи, Боже наш, Царю на вселената, Който си ни избрал от всички народи и си ни възвисил над всички племена, и си ни осветил чрез Твоите заповеди.“ След това предава на всички от семейството си да пийнат от чашата. Това е примирителна жертва и **образ** на чашата с вино е *кръвта на жертвения агнец*. След това си омива ръцете.

След това домакинът взимал безквасна пита, преломявал я с ръцете на две половини. Едната половина оставял до свършека на вечерта, тя е за Ангела Господен, а другата половина я раздробявал, въздигал я на блюдо, и казвал: „Това е хлябът на страданието, който са яли нашите бащи в египетската страна.“ След това се наливала **втората чаша**. Тогава най-малкият от членовете на дома запитвал: „Що значи у вас тази служба?“ Тогаз домакинът казва: „Това е жертва на Пасхата за Господа, защото премина къщите на израиелевите синове в Египет, когато Той порази египтяните, а нашите къщи избави.“ (Изход, гл. 12, ст. 27).

След това главата на семейството разказвал според Библията цялата история на израилското робство в Египет и изхода му от робството. След това вдигал втората чаша с червено вино и казвал: „Ние трябва да благодарим, хвалим, славословим, възвеличаваме, прославяме, почитаме и пеем песни на Оногова, Който е направил за нас и нашите отци всички тези чудеса и ни е извел от робство в свобода, от подчинение към свобода, от печал - в радост, от скръб - в празненство, от тъмнина - във велика светлина.“ Пак се вдигала втората чаша. И започва се пеенето на псалом 112: „Алилуя. Блажен онзи човек, който се бои от Господа и благоволи много в заповедите му. Семето му ще бъде силно на земята. Родът на правите ще се благослови. Изобилие и богатство ще има в дома му.“

После се пее псалом 113: „Алилуя. Хвалете раби Господни; хвалете името Господне. Да бъде името Господне благословено от нине и до века.“

Тогава, след това пеење, втората чаша се изпивала от всички. Това е **възлияние**. Това се прави *възлияние за благовоно ухание, жертва Господу, за да може това място да се освещава със Славата Му*. Това отговаря на хлебното приношение с хляб и вино, с чисто брашно, месено с елей и вино. Това е възлияние към онзи Господ Бог, Който ги извади от Египетската земя. Това е Йехова, Бог ваш. И когато това място ще се освещава със Славата Господня, тогаз Йехова ще се засели между Израиелевите синове и ще им бъде Бог.

След като се измивали за втори път ръцете, се слагало на трапезата пасхалното опечено агне, над което също се произнасяла благодарност. Поднасяли се горчиви треви, част от безквасния хляб и накрая се раздавала запазената половина от хляба за Ангела Господен, който е трябвало да посети трапезата и да я благослови. През това време външната врата е била отворена, за да дойде Спасителят, Месия.

След като са изяждали хляба и пасхалното агне, се поднасяла **третата чаша** с виното. Преди да бъде изпита, са пеели втората половина от псалом 115: „Израилю, уповавай на Господа. Той ти е помощник и щит. Ще благослови, които се боят от Господа, малките и големите. Господ ще ви възрасти вас и вашите чедра.“

Пее се псалом 135: „Хвалете Господа, защото е благ Господ. И Господ наш е над всички богове. Името ти, Господи, пребивава във век.“ След всеки стих припявали: „Защото е вечна милостта му.“ След това се изпивала от всички третата чаша. *Тя е за избавлението от Египет и за даването на закона*, благославя се от всички и се изпивала. Това е била чашата на благословението.

Трапезата се приключвала с една четвърта чаша вино и с пеење на псалми на славословие, псалом 145: „Ще те превъзнесям, Боже мой, Царю мой, и ще благославям твоето име във век века. Твоето царство е царство на всичките векове.“

6. ПАСХАТА НА НОВИЯ ЗАВЕТ Е ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕТО НА СИНА ЧЕЛОВЕЧЕСКИ

В Стария завет Заветът Господен бе основан с кръвта на жертвените телци, с които Моисей поръси олтара, прочете им книгата от Завета, с думите и заповедите Господни. „След това поръси людет с кръвта и каза: „Ето кръвта на Завета, що направи Господ с вас, според всичките тези думи.“ (Изход, гл. 24, ст. 7-8).

В Новият завет, който Бог сключва с хората, се основава на кръвта на Исуса, като Син человечески по плът и Син Божий по Дух.

„Ето Агнецът Божий, Който взема греховете на света.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 1, ст. 29). „Заради беззаконията на израилтяните бе бит и биде заради престъпленията наранен и бе като агне, водено на заколение и Господ благоволи да го предаде на биене и страдание (Исаия, гл. 53, ст. 5, 7, 10). Това е същият **агнец, ярец**, който се пуска на свобода в пустинята, но трябва на себе си да **понесе** всички беззакония на синовете Израилеви. (Левит, гл. 16, ст. 20, 21, 22). Исус е **наподобен като жив агнец**, определен за новата Пасха Господня на Новия завет. Той трябва да бъде заклан точно в деня, в който били заколени пасхалните агнета. В деня, когато е прикован на кръста, е ден петък, в който евреите са клали пасхалните агнета и с кръвта им са поръсвали външните си врати. И да се изпълнят писанията (Изход, гл. 12, ст. 46), че кост Негова няма да се строши, така и тук Го пробождат с копие, за да се изпълни написаното (Евангелие от Иоанна, гл. 19, ст. 36).

Исус прави съпоставяне между юдейската пасха с пасхалното агне, което се изяжда, без да се строши нито една кост и пролятата му кръв и поръсена по вратата на юдеите, като белег (знак) пред Ангела Господен и между самия себе си.

Като благославя хляба, преломява го и раздавайки го като **хлебно приношение**, като **безкръвна жертва** по юдейската пасха, Той им казва да ядат от хляба, защото това е Неговото тяло. (Евангелие от Матей, гл. 26, ст. 1).

Той тук се оприличава на *жертвеното агне*, на *кръвната жертва* и става *жив агнец* за Новата пасха. Подава им чашата с *червеното вино* да пият всички и *оприличава виното с неговата кръв*, която се пролива за Новия завет. Той също тук оприличава себе си на *жертвения агнец* на Новия завет. Юдейската пасха с жертвения агнец означава, че синовете Израилеви ще бъдат спасени от едно робство от Ангела Господен, който ще погуби египтяните и ще ги изведе на свобода.

Кръвта на Исуса, оприличена чрез виното, ще се оприличи на истински агнец на Голгота, прободен с копие и убит, той ще бъде *изкупление* от робството на греха и на престъпленията човечески. Той дава живота си за откуп на мнозина (Евангелие от Матей, гл. 20, ст. 28). Исус взе чашата и като благодари, даде им на всички да пият и им каза: „Защото това е Моят кръв на Новия завет, която се заради мнозина излива за прощение на греховете.“ (Евангелие от Матей, гл. 28, ст. 28).

И Тайната вечеря, Новата пасха е също склучена с кръвта на Исуса и тя е Новият завет.

Тук жертвоприношението е посочено. То е свързано с юдейската пасха с пасхалното агне, както и с Голготския агнец Исус, Който оприличава себе си приживе на *пасхален агнец* чрез символиката на хляба и виното.

От една страна на трапезата се преломява хляба и се пие червено вино, което оприличава *безкръвната жертва с приношение за грях*. От друга страна се прави връзката чрез хляба и виното за новия *Голготски агнец*, Който ще пролее кръвта си за изкупване греховете на людете. Но голготския агнец е *син човечески*, Който е *изкаран и разпнат на заклание*.

Исус поръчва на учениците си да извършват това жертвоприношение с хляба и виното в *памет на Неговата смърт*, и в *памет на Неговото възкресение* и *Неговото възнесение*, след като се среща с учениците си. По-късно учениците са се събирали по домовете, разполовявали са хляба, вдигали са чаши с вино, правили са молитви и са викали *Духът*, който Исус бе им изпроводил след Неговата смърт. *Светият Дух* е слизал върху тях и те бивали кръстени от Светия Дух. Тогава са разбрали, че Исус Христос е Син Божий.

Така че, Исус Христос става *Нова Пасха* (I послание към коринтяни, гл. 5, ст. 7). Той ще пие новия лозов плод в Царството Божие. *Старият лозов плод, виното, символизира кръвта на пасхалния агнец и Агнца на Голгота, Който дава кръвта за изкупване на греховете. Новият лозов плод е Светият Дух, Който Исус изпраща върху учениците си* (Евангелие от Матей, гл. 26, ст. 24). Той ги изпраща да научат всички народи и да ги кръщават в името на Отца и Сина, и Светия Дух. (Евангелие от Матей, гл. 28, ст. 19).

7. ПАСХАТА НА НОВИЯ ЗАВЕТ

Исус, когато е бил малко момче, всяка година е ходил в Ерусалим на поклонение за Пасхата. „И ходеха родителите му всяка година в Ерусалим за празника на Пасхата. И когато стана той на 12 години, като възлезе по обичая в Ерусалим за празника и като изкараха дните на празника и се връщаха, детето Исус остана назад в Ерусалим и не усети Йосиф и майка му. (Евангелие от Лука, гл. 2, ст. 41-43). След три дни го намират в храма, седнал между учители, слушаше ги и ги разпитваше. И казва на родителите си: „Не знаете ли, че трябва да съм в това, което принадлежи на Отца Ми?“ (Евангелие от Лука, гл. 2, ст. 49).

Исус почита този празник и всяка година редовно идва за него в Ерусалим (Евангелие от Иоанна, гл. 2, ст. 13; гл. 5, ст. 1; гл. 7, ст. 10).

На първата Пасха Исус изпъжда продавачите с бич, очисти храма в Ерусалим и започва службата си в Юдея. (Евангелие от Иоанна, гл. 2, ст. 13-25). „И се чудеха на знаменията, които правеше и мнозина повярваха в Него.“

На втората Пасха Исус влиза в Ерусалим. След това избира 12 души, които нарече апостоли (Евангелие от Лука, гл. 6, ст. 12-19), подир което ги изпраща да проповядват за Небесното царство, което наближава, като им даде власт над нечестивите духове и сила да излекуват болести. (Евангелие от Лука, гл. 9, ст. 1). Той обявява, че е Син Божий, че му е дадена власт да извършва съдба и че Словото на Отца е в Него и чрез него вършеше делата Господни.

На третата Пасха Исус определя 70 души и ги изпраща двама по двама да проповядват в негово име, че Божието царство е наближило и лекуваха, и имаха власт над духовете, чрез Неговото име (Евангелие от Лука, гл. 10, ст. 1-16). На планината Тавор се преобразява в образ Господен и Славата Божия слиза върху Него.

Четвъртата Пасха била също извършена в Ерусалим.

Мястото, определено за Пасхата.

„А в първия ден на празника на безквасните хлябове дойдоха учениците при Исуса и рекоха Му: „Де искаш да приготвим да ядеш пасхата?“ И той рече: „Идете в града при еди кого си и речете му: „Учителят казва: „Времето Ми е близо, у тебе ще направя пасхата с учениците си.“ И сториха учениците, както им повели Исус и приготвиха пасхата.“ (Евангелие от Матей, гл. 26, ст. 17-19).

„А в първия ден на безквасните хлябове, когато колежа жертва за пасхата, казват Му учениците Му: „Де искаш да идем да приготвим да ядеш пасхата?“ (Евангелие от Марко, гл. 14, ст. 12).

„Дойде же денят на безквасните, в който трябваше да жертвуват пасхата. И проводи Петра и Иоана, и рече: „Идете и пригответе ни да ядем пасхата.“ А те Му рекоха: „Де искаш да приготвим?“ А Той им рече: „Ето, щом влезете в града, ще ви срещне човек, който носи кърчаг (стомна) с вода. Идете след него в дома, в който влезе. И речете на стопанина на къщата: „Учителят казва на тебе: Де е гостната стая, в която наедно с учениците си ще ям пасхата? И той ще ви посочи горница, голяма, постлана, там пригответе. И като отидоха, намериха, както им рече и приготвиха пасхата.“ (Евангелие от Лука, гл. 22, ст. 7-12).

Мястото, където ще се извърши пасхата, се държи нарочно в тайна, както името на човека, за да не узнаят първосвещеника чрез Юда за готвената Пасха и да го хванат и да провалят пасхалната вечеря, която е била последната Пасха на Исус с учениците му. „И рече им: С желание, пожелах да ям тази пасха с вас преди страданието си. Защото ви казвам, че няма да ям вече от нея, докле се не изпълни в Царството Божие.“ (Евангелие от Лука, гл. 22, ст. 15-16).

А кой е бил домакинят на горницата? А той я е приготвил тази горна стая, постлана, голяма и приготвена за Пасхата (Евангелие от Марка, гл. 14, ст. 15). Според преданието, това е бил бащата на евангелист Марка. В неговия дом са били събрани апостолите на петдесетница, когато Святият Дух посещава апостолите.

Кога е станала Пасхата?

Още от Моисей Пасхата се извършва на 14 ден от месец Нисан от началото на първото пълнолуние. Тогава трябва да се заколят пасхалните агнета, пасхалния агнец и да не ядат квасен хляб. Другият ден, 15 ден, беше Великият ден на Пасхата, който се продължаваше 7 дни, наречени дни на безквасните хлябове. Първият и последният ден бяха много тържествени и бяха дни за почивка и ги наричаха „съботи“.

И така, в петък, от 14 ден трябваше да се приготви пасхата и да се заколи пасхалния агнец и да се направи пасхата привечер. А на следващия ден беше Еврейската събота и се считаше за Велик ден, понеже беше първата седмична

събота, когато евреите не работеха и беше още и втори ден на пасхата. (Евангелие от Иоанна, гл. 19, ст. 31).

В тази година еврейската Пасха се падала в ден четвъртък. И да не се случат два празника един след друг, петък, първия ден на безквасните хлябове и събота, вторият ден, обикновен почивен ден за евреите, то Пасхата е била прехвърлена в събота. Така че юдеите трябвало да ядат пасхата на 14 Нисан, петък вечер. (Евангелие от Иоанна, гл. 18, ст. 28), в същия ден, когато Исус е трябвало да бъде съден преди Пасха, която е определена за събота.

И така, Исус е ял пасхата в четвъртък, на 13 Нисан, един ден преди променената дата на евреите, която се падала в петък. Така Исус е спазил точно закона. Освен това учениците Му са били галилеяни, с изключение на Юда (Юдеин), а те са били поклонници, идващи отдалеч и свещениците не са могли да заколят толкова хиляди агнета в един ден. Затова поклонниците от далечните места са приготвяли Пасхата един ден по-рано. Затова Той не е бил упрекван от фарисеите, ревниви пазители на буквата на закона, че е пренесъл пасхата един ден по-рано, т.е. на 13 Нисан, четвъртък.

Така че, 14 Нисан, петък, когато е съден и разпнат Исус, е било работен ден. В този ден Синедрионът заседава и го съди, Симеон Киринеецът се връща от нива, а Иосиф Ариматейски купува аромати.

И така Исус, знаейки, че в петък ще пострада, решил да отпразнува с учениците си Пасха в четвъртък вечер на 13 Нисан, на 13 ден от първото пролетно новолуние, когато се изправял първият сноп жито след жътвата, правена от юдеите. (I послание към коринтяните, гл. 11, ст. 23).

Пасхалната вечеря е станала нощно време (Евангелие от Иоанна, гл. 13, ст. 30; I послание към коринтяните, гл. 11, ст. 23). Пасхата е учредена в памет на излизането на евреите от Египет и се празнува като празник Господен, като вечен закон във всички бъдещи родове. (Изход, гл. 12, ст. 14). Юдейската пасха се явява **предобраз** на Новозаветната пасха, на която присъствуват учениците на Исуса. И сам Исус я ръководи, като домакин, глава на семейство и като първороден син, така, както е било по юдейския закон.

8. ТАЙНАТА ВЕЧЕРЯ

Последната Пасха, която отпразнувал Исус с учениците си, не е била само обикновената ежегодна юдейска Пасха. Неслучайно Исус подчертава голямото си желание да я отпразнува преди да пострада (Евангелие от Лука, гл. 12, ст. 15-16). На тази последна Пасха по време на Пасхата, той учредява **едно тайнство** и започва да разяснява същината, смисъла на своите страдания и да тълкува писанията, които са писали за Него и че те това всичко трябва да е сбъдне. Това е откровение на Господния Дух, че са се изпълнили времената, когато приношението на *хляба на трапезата* отговаря на **небесния хляб**, небесната манна, която ядоха израилтяните 40 години в пустинята. *А приносът на виното* отговаря на **кръвта на пасхалния агнец**, поръсена върху външните врати на евреите, при което Ангел Господен премина покрай тях и възвести освобождението им и възкръсването им от робството.

Тайната вечеря означава учредяване на **тайнство**. Тайната вечеря е Господня вечеря, защото Господния Дух тук присъствуваше на вечерята в лицето на Исуса, това бе Ангелът Господен, който оживотворяваше в живот приложените дарове - хляб и вино.

Учредяването на това тайнство започва с преломяване на хляба от Исуса и приношение на *хляба*, като **безкръвна изкупителна жертва**, която присъствува при юдейската Пасха. Започва се с молитвеното **призоваване на Светия Дух**,

за да претвори даровете на трапезата в образ на живот. Това е благодарствена служба на присъстващите към Духа Господен. Затова по-късно това тайнство се нарича **Евхаристия**.

Тайната вечеря е била Пасхална Юдейска вечеря до онзи момент, от където се установява **ново чинопочитание**. А то е от преломяването на хляба от Исус, раздаването на хляба и благославянето. А чашата с червено вино следва реда, установен от свещениците и закона Юдейски. А кога става това? Преломяването на хляба, както и преломяването на безквасния хляб, се свързва с **третата пасхална чаша**, където се слави Господа Бога. Неслучайно Исус свързва третата пасхална чаша от старата Юдейска пасха с **Новата Пасха**, която тази вечер се **учредява**, защото се дава нов смисъл, ново съдържание и се открива тайната, която са забулвали писанията на пророците за този час. Има сходство и паралел между Юдейската пасха, която е до третата чаша и тя след това изгубва значението си и се прекратява веднъж завинаги.

Новата Пасха започва с думите на Исуса, дадени от апостол Матей, който единствено от евангелистите е присъствувал на Тайната вечеря:

„И когато ядох, взе Исус хляба и благослови, и преломи го и даваше на учениците, и рече: Вземете яжте, това е тялото Мое.“

„И взе чашата, и благодари, и даде им, и казваше: Пийте от нея всички, защото това е Моята кръв на Новия завет, която се заради мнозина излива за прощение на греховете.“

„И казвам ви, че отсега нататък няма да пия от този плод на лозата до онзи ден, когато ще го пия нов с вас в Царството на Отца Моего.“

„И когато изпяха песен, излязоха на гората Елеонска.“ (Евангелие от Матей, гл. 26, ст. 26-30).

Същата вечер Исус е предаден от Юда, както бе им казал, че това трябва да стане, за да се сбъднат писанията. А в петък сутринта бе съден от всички първосвещеници и старейшини народни и бе предаден на разпятие.“ (Евангелие от Матей, гл. 26).

На 6 час от деня, настана **тъма** по всичката земя. След три часа Исус издъхва. По това време завесата на храма, която отделя Светая Светих от святото място се раздира на две, земята се потресва и камъните се разпукаха.

Тези събития преповтарят писанията, когато облакът Господ е стоял над скинията с часове, че от едната страна е била тъмнина, а от другата страна в Светая Светих на Скинията е била огнена виделина. Защото, когато Славата Господня посещава планината, то гърмове, светкавици се изливат върху земята, която се тресе.

Накрая Ангел Господен слиза от небето, наглед като светкавица, и облеклото му бяло като сняг, отваля камъка на гроба на Исуса и оповестява, че е възкръснал. Това е същият Ангел Господен, който преминава през къщите на евреите и не ги погуби, защото те бяха помазани от кръвта на пасхалния агнец. Тогава за тях Той бе Ангел Спасител, а за египтяните - Ангел Поразител.

Тук **пасхалният агнец** бе кръвта, пролята от Исус при разпятието, а тялото Му го нямаше, защото Ангел Господен извърши знаменията - възкреси Го от мъртвите в **Дух Животворящ**.

9. БОЖЕСТВЕНИЯТ ХЛЯБ И ДУХЪТ НА ИСТИНАТА

Наближавала втората Юдейска Пасха, откакто Исус служеше на Бога в Слово и дела. (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 4). Исус с учениците си дошъл в Галилея. Видял едно голямо множество и смилил се над тях, понеже са били като овци, които нямат пастир и почнал да им говори и да ги поучава много

неща. Той им говорил за Божието царство, което е на небесата. И понеже ставало късно, накарали людетe да насядат по групи по петдесет човека. В едно момченце се намирали 5 ечемичени хляба и две риби. Исус взел хлябовете и рибите, и като погледнал към небето и благословил, и като разчупвал хлябовете, предал ги на учениците си, а те от своя страна на множеството. А онези, които ядоха са били 5000 човека. Разделял Исус и рибите, и тях ги раздавал. Накрая събират 12 кошa, пълни с къшеи. (Евангелие от Матей, гл. 14, ст. 13-21; Евангелие от Марко; гл. 6, ст. 30-44; Евангелие от Лука, гл. 9, ст. 10-17; Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 1-14). Исус разпуска народа и нарежда на учениците да отидат на отсрещната страна на езерото, като се качат в ладията. А Той се качва на едно бърдо да се помоли сам. Ладията била блъскана от вълните и учениците видели как Исус ходи по водите на езерото. И тогава онези, които били в ладията, Му се поклонили и казали: „Наистина Ти си Син Божий.“ (Евангелие от Матей, гл. 14, ст. 22-33).

А народът, що бе видял знамението с 5 хляба и 2 риби, си казал, че този е пророкът, Който щял да дойде на света, че това е Месия, Който трябва да дойде. Това е Спасителят и Избавителят, Който трябва да бъде едновременно Цар, Свещеник на закона и Пророк на Бога.

На следващия ден народът тръгнал и се прехвърлил с ладии на отсрещния бряг на Капернаум, за да го намери отново. „Исус им рече: Истина, истина, ви казвам. Търсите Ме, не защото видяхте чудеса, но защото ядохте от хлябовете и се наситихте. Работете не за храна, която се разваля, но за храна, която трае в живот вечен, която Син човечески ще ви даде, защото Отец Бог на Него е положил своя печат.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 26-27).

Евреите са смятали, че Месия трябва да прави знамения и чудеса и да задоволява с телна храна людетe си и с всички други пътски потребности. Евреите му напомнят, че бащите им яли манна в пустинята и че това е било хляб от небето, който е падал на земята за израилевите синове. „Рече им на това Исус: Истина, истина ви казвам, не ви даде Моисей хляб от небето, но Отец Мой дава вам истинния хляб от небето. Защото Божият хляб е този, Който слезна от небето и дава живот на света.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 32-33). Тук Исус им напомня, че знае много добре писанието и какво е написано в него и че това, което е написано тогава важи и за сегашния момент. И че Ангелът Господен, който ги води в пустинята, ги хранеше с манна небесна, „за да ти покаже, че човек не живее само с хляб, но с всяко слово, което изхожда из устата Господни живее човек.“ (Второзаконие, гл. 8, ст. 3). Така че манната небесна не беше само небесният хляб, той бе ангелският хляб, защото изхождаше от устата на Ангела Господен и то чрез неговото Слово. **Небесният хляб е Словото на Ангела Господен.**

И тогава евреите се обръщат към Исуса: „Господи, дай ни всякога този хляб.“ Преди това Исус им бе казал, че човечески син ще им даде храна за вечен живот, но сега Той определено заявява: „А Исус им рече: Аз съм хлябът на живота, който иде при Мене, няма да огладнее и който вярва в Мене никога няма да ожедне.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 35).

Ангелът Господен, който им даде манната небесна чрез Словото Божие в пустинята, бе същото Слово Божие чрез Ангелът Господен, който умножи 5 хляба на 5000 гладни израилеви синове. И този Ангел Господен е в Исуса и чрез него стават знаменията и чудесата, чрез Слово Божие, което им говори и чрез което ги храни с небесна храна за душите и телесна храна за самите тях. Ето защо Исус казва: „Аз съм хлябът на живота.“ Това бе Духът, Който бе слезнал над Него, когато Иоан го кръщаваше при река Йордан и бе рекъл за Него, че Той е, Който кръщава с Духа Святаго. (Евангелие от Иоанна, гл. 1, ст. 33). И след това Исус им казва: „Защото слезох от небето не Моята воля да

сторя, но волята на Тогози, Който ме е проводил." (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 38).

И който види Сина Человечески и сина на Отца, и който вярва в Него, ще има живот вечен чрез Духа, Който носи в себе си, Духът Господен. И тогава им казва: „Никой не може да дойде при Мене, ако не го привлече Отец, Който Ме е проводил и Аз ще го възкреса в последния ден.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 44).

И Той възвестява, че е Син на Отца, Син Божий. „Не че е видял някой Отца, освен тогоз, който е от Бога, Той е видял Отца. Истина, истина ви казвам, Който вярва в Мене има живот вечен. Аз съм хлябът на живота.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 46-47).

Бащите им са яли манната в пустинята, който е бил ангелският хляб, слезнал от небето, бил е небесният хляб, и пак са измрели. Но сега Исус им дава нов хляб, Словото Божие, което излиза от Духа Святого, Който чрез Него се излива и умножава хлябовете за тисясщите гладни. Но това е телесният хляб, който те ядоха, и наситиха се. Но той им дава и друг, **небесен хляб, на Словото за Царството Божие на земята.** „Този е хлябът, който слезна от небето, за да яде някой от него и да не умре. Аз съм живият хляб, слезнал от небето. Ако яде някой от този хляб, ще живее во веки.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 51). Хлябът, това е живото Слово Божие, това е небесният хляб, който изхожда от Ангела Господен, служителят Божий. Чрез това Слово Исус поучаваше народа, изцеляваше го, помагаше му. Това правеше със Словото, което имаше власт и сила, защото Словото му бе меч в ръката на Ангела Господен, Който бе в Него самия. И всички виждаха, че Сила излизаше от Исуса и Словото Му, що го произнасяше, бе със Сила Господня и мощ Божия. Така че, хлябът, слезнал от небето чрез Исуса, е Неговото Слово, което е Слово на Господа на Силите.

И понеже юдеите не могат да го разберат, то Той се връща в разказа си назад и им припомня Пасхата по времето на Моисея и за Пасхата, която юдеите ежегодно правят за спомен и възпоменание за онзи ден, когато Ангел Господен ги изведе от Египет и им даде свобода. Израилевите синове са клали пасхалния агнец, пръскали са с кръв външните врати, яли са агнето и са яли безквасни хлябове седем дни, за да ознаменуват Спасителя Израилев, Който е бил Ангелът Господен. И тук в Словото си Исус изведнъж им напомня, че това отново ще се случи и то с Него и че той ще бъде този **жив агнец, пасхалното агне**, Който ще се жертвува, за да може чрез неговата жертва да **изличи** греховете на людете, като изкупителна жертва, за да им даде живот чрез Ангелът Господен и чрез **неговото Слово**, което сега се излива чрез Святия Дух, чрез устата на Исуса. Той е живият хляб, слезнал от небето и този хляб ще се даде за хлебно приношение за изкупителната жертва, която има да дойде. „И хлябът, който Аз ще дам, е моята плът, която аз ще дам за живот на света“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 51). Настава общо недоумение в онези, които са слушали за спомена на Пасхата юдейска.

„Ако не ядете плътта на Сина Человеческого и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си. Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, има живот вечен и аз ще го възкреса в последния ден.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 53-54).

Синът человечески се учредява като пасхално агне, **пасхален Агнец**, той трябва да бъде заклан, опечен, да се изяде, без да му се строши кост на Пасхалната юдейска вечеря. Там на трапезата са сложени безквасни хлябове, както и обикновен хляб, жертвения агнец, пасхалното агне и има чаша с вино. Юдеите възспоминават деня на Ангелът Господен, разчупват хляба и пият чашата с червено вино, напоменавайки и напомняйки, че това е кръвта, пролята от пасхалния Агнец, с която са напърскани вратите на домовете им. И че кръвта е белега на помазаните от Ангела Господен, помазани в живот и свобода. И

пийки виното червено, те си припомнят, че над тях и над главите им е сложен невидимия за тях, но видим за Ангела Господен знак и белега на Завета, който Господ направил с бащите им.

Напомняйки им Исус, че неговата плът е пасхалното агне от Пасхата Господня, то тя е изкупителната жертва, тя е **изкупителния ярец за греховете на людетe израилеви**. А който пие кръвта Му, който пие чашата с червено вино, ще има възможност да приеме от Силата Господня, която ще му даде живот вечен.

И по-нататък Исус ги прехвърля в следващите моменти от празненството и службата при Пасхата Юдейска. След като се изяде пасхалния агнец, то се вдигна чаша и се търси благословението от Бога.

„Защото плътта Ми е истинна храна и кръвта Ми е истинно питие, Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, в Мене пребъдва и Аз в Него.“

Хлябът небесен, който слиза от небето чрез Исуса, е Неговото Слово, Словото на Светия Дух.

Плътта на Исуса и яденето на неговата плът е възприемането на това Слово и претворяването Му в дела и живот.

Кръвта на Исуса и пиенето на кръвта Му, вместо чашата с червеното вино е, че това Слово оживотворява чрез Силата, която е в него. Пиенето на кръвта означава възприемането на Духа Господен, Който е в Исуса, за да може чрез Него да оживотвори човека. Който слуша Словото Му, който прилага Словото Му в дела и който ги оживотворява чрез Духа Господен, ще пребъдва в Исуса и Исус ще пребъдва в Него. Защото Духът в Исуса изхожда от Отца, от Бога. „Аз и Отец едно сме.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 10, ст. 30). И че делата, които се извършват чрез Духа Господен са дела на Отца. „Отец е в Мене и Аз в Отца.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 10, ст. 38). „Думите, които Аз ви говоря, от себе си ги не говоря, но Отец, Който пребъдва в Мене, делата Той прави. Вярвайте Ми, че Аз съм в Отца и Отец е в Мене, ако ли не, вярвайте Ми за тия дела.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 14, ст. 10-11).

За да отграничи старата Пасха при изхода на евреите от Египет и за да им припомни тогавашната Юдейска пасха, и да им припомни, че небесният хляб се дава от Духа Господен, им казва: „Този е хлябът, Който слезе от небето, не както вашите бащи ядоха манната и умряха. Който яде този хляб, ще живее во веки.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 58). Хлябът небесен е Словото Господне, което се дава чрез Исуса, защото Бог е в Него и той е в Бога. Който се храни от Словото Господне има живот вечен на душата. И той пояснява ето как: „Духът е онова, което дава живот, плътта нищо не ползува. Думите, които Аз ви говоря, Дух са и живот са.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 63).

Божественият хляб е Словото от Бога, дадено чрез Божия Син.

Животът вечен се дава от Духа на Словото.

Духът на Словото е Духът на Истината.

Духът на Истината, която изхожда от Отца, свидетелствува за Божия Син.

Божият син е онзи, в Когото е Христовия Дух и който чрез Духът Христов е изходил от Бога. Амин.

10. ВЪЗКРЕСЕНИЕТО НА ДУХА ГОСПОДЕН

След смъртта на Исуса на Голгота, настанала тъмнина по цялата земя от 6 до 9 часа, всичко три часа. Както при раждането Му се явила звезда от съвпада на планетите Сатурн и Юпитер в съзвездие Риби, така тук се явява отново знамение. Тук е слизането на онзи облак Господен, който стоеше над Скинията

на Бога по времето на израилтяните, когато бродеха в пустинята, водени от огнен стълб през нощта и облачен стълб през деня. И това става при пълнолуние на 14 Нисан. Едно астрономическо слънчево затъмнение може да стане от заставането на луната между слънцето и земята. Но то продължава минути, а не за часове.

Друго знамение е раздирането завесата на Ерусалимския храм, която е отделяла двете части на Скинията: външното Свето място от вътрешната част - Светая Светих, където е бил ковчегът на Завета Господен със скрижалите на Моисей с 10-те Божии заповеди. Той, Исус, влиза в „Света Светих“, като истински първосвещеник и то със собствената си кръв да извърши вечно изкупление за човеците. Той чрез Вечния си Дух принесе себе си в жертва Богу. И да съедини и да стане посредник на Нов завет от „Света Светих“ в храма, Той влезе в истинското Светилище в небесата. (виж Послание към евреите, гл. 9, ст. 11-24).

В същото време става земетресение и разпадане на скалите. Когато Господ Йехова със Славата си е над Синайската планина в облак Господен и в огън всепожаруващ, планината трепери, гръмотевици и светкавици прорязват небесата. Тук е същото - земята трепери от Духа Господен, който е Господ на Сиите, за това, че тук се принася на живия небесен олтар в изкупителна жертва неговия пасхален Агнец - на Сина Божий.

След земетресението се отварят гробовете и възкръснали мнозина, които са се явили на мнозина в Ерусалим. Духът Господен възражда от смърт в живот. Ангел Господен, във вид на светкавица, слезнал и отвалил камъка от гробните врати, където е било тялото Исусово и станало земетресението.

И накрая един войник ударил с копие умрялото тяло на Исуса, от където изтекло кръв и вода. Така се изпълнило писанието, че на този пасхален агнец на Голгота няма да се пробият пищялките, т.е. костите. (Захарий, гл. 12, ст. 10).

Първом възкръсналият се явил на двама ученика и започнал да им тълкува писанията от Моисей и всичките пророци, че това трябва да стане, за да се изпълнят писанията. Когато седнал на трапезата, Възкръсналият взема хляб, благослови го, разчупи го и даде им. И тогава очите им се отварят и те го познават, но Той става невидим за тях. Това е вече Пасхата на Новия завет с преломяването на хляба, същото, което Исус бе направил на Тайната вечеря. (Евангелие от Лука, гл. 24, ст. 30-31).

След това се явява на 11 ученика, когато са били на трапезата. И тогава Той им отваря ума, за да разбират писанията, че всичко написано трябва да се изпълни чрез Исуса. Посъветвал ги да стоят в Ерусалим, докато се облекат със Сила отгоре. И после, като ги благословил, се отделил от тях и се възнесъл на небето. (Евангелие от Лука, гл. 24, ст. 45, 49).

Възкръсналият Исус започва да им се явява в продължение на 40 дни и да им говори и разяснява писанията и за Царството Божие.

След това Той се явява на Галилейската планина пред 11 ученика. Оттам, след като им говори, изпраща ги между всички народи да ги кръщават в името на Отца, и Сина, и Святия Дух. (Евангелие от Матей, гл. 28, ст. 19). Това е на 40 ден и след това се възнася на небето. (Евангелие от Марко, гл. 16, ст. 20). И като ги благославя, отдели се от тях и се възнесе на небето (Евангелие от Лука, гл. 24, ст. 51).

Възнесението се отнася за Духа Господен. „И никой не е възлязъл на небето, тъйкато Този, Който е слязъл от небето, Син Человечески, Който е на небето.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 3, ст. 13). Защото роденото от плътта е плът, а роденото от Духа е Дух и никой не може да влезе в Царството Божие, ако не се роди някой от вода и Дух. Тук евангелист Иоан препраща ни там, когато

Иоан Кръстител кръщава с вода Исуса и върху Исуса слиза Духът. И никой, ако не се роди изново от Духа, не може да види Царството Божие." Господ е Духът и гдето е Господният Дух, там е свобода. (II послание към коринтяните, гл. 3, ст. 17). Ето защо „Плът и кръв не могат да наследят Божието царство, нито тленното наследява нетленното.“ (I послание към коринтяните, гл. 15, ст. 50).

На петдесетия ден слиза Святият Дух върху главите на учениците като огнени езици, те се изпълват от Святия Дух и се принесоха даровете на Духа. А петдесатница според юдейските празници е времето, когато свършвали жътвата. До този ден те свършвали жътвата, която са я захващали от празника Пасха. И според юдеите на 50 ден трябва да принесат Богу благодарствена жертва от земни плодове. Освен това е бил празник на синайското законодателство. И точно на деня на старозаветната петдесатница слиза Святият Дух върху главите на учениците и донася дарованията на Божия Дух. Те са първите плодове на Духа. Петдесатница е ден, в който Стария Завет премина в Новия Завет, дето хората ще се водят от Божия Дух. При старозаветната Петдесатница се начевал живота на юдеите по закона на синайското законодателство, то при новата Петдесатница се управлява от Святия Дух. Святият Дух ще поднесе своя дар за „Всякой народ под небето.“

Тогава са се събирали по домовете, преломявали са хляба, правили са молитви и към три часа през нощта идвал Святият Дух. Започват да повтарят онова, което е било установено на Тайната вечеря - преломявали са хляба, вдигали са чашата с червено вино, правели са молитви и са извиквали да слезне Святия Дух. И той е слизал върху главите им, влизал е в тях и това за тях е било **небесния хляб**, слезнал от небето. Същият Свети Дух, който Исус им бе обещал, че ще го изпрати в свое име.

И оттук започва връзката между Тайната вечеря при Исуса на 13 Нисан, и **новото Тайнство**, където са се събирали на обща братска трапеза, преломявали са хляба, вдигали са чаша вино и са си спомняли за Исуса, защото бе им казал навремето: „Дето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм Аз посред тях.“ (Евангелие от Матей, гл. 18, ст. 20). Тогава Светият Дух слизал върху хляба и виното и ги претворявал в тяло Христово и кръв Христова. И то като символ и предобраз на Небесния хляб и Силата на Духа.

Тук е връзката и съединението чрез Светия Дух на тайната вечеря с Новозаветната вечеря. Тайнството с преломяване на хляба, чашата вино червено на благословението, призоваването на Исуса и слизането на Светия Дух е тайнство на благодарствената служба от безкръвното жертвоприношение с хляба и виното. Това тайнство за идването на Светия Дух върху хляба и виното на трапезата е наречено **Евхаристия**. Евхаристията започнала от този момент - благославянето, преломяването на хляба и раздаването му и при третата чаша с вино, защото тогава е слезъл Светият Дух върху учениците на Исуса.

Евхаристията е безкръвната жертва с преломения хляб и чаша с вино. Тя е благодарствената служба на Новия завет, където Светият Дух слиза и принася своите дарове на Духа. Небесният хляб слиза върху душите, Небесна сила се излива върху тях и те влизат в живо общение със Светия Дух. По този начин те влизали в живо реално общение с Господа Исуса Христа. Тук тази безкрвна жертва, която се предлага чрез хляба, върху който трябва да слезе Духа, за да го запечати като хляб Небесен, като Божествено слово. А Духът, който слиза върху чашата с вино трябва да го запечати като Дух, който дава сила и живот. По този начин тази безкрвна жертва се приема от Бога и приобщаването им към нея, а се запечатва със слизането на Светия Дух.

Евхаристията се свързва чрез Светия Дух с Тайната вечеря, където бе им казано, че Исус ще пострада като **пасхален агнец**, после ще възкръсне и

след това ще се възнесе с възкръсналото си тяло в Царството Божие.

На Тайната вечеря Той им бе казал: „Това правете в Мой спомен.“ И те чрез Тайнството на Евхаристията започваха да го правят. Идва Светият Дух и ги освежава. Само онзи, който се роди от Духа, може да влезе в Царството Божие, защото роденото от Духа е Дух. Идването на Светия Дух създава връзката между учениците и Исуса Христа.

Чрез Евхаристията още от самото начало имало за предмет явяването на Светия Дух. Предложените евхаристийни дарове - хляб и вино, се приемали като техен вместообраз, подобия и символи на тялото и кръвта на Исуса Христа. Главното нещо е било идването на Духа Светий, общението с Господа.

Извикването на Духа се казвало **епиклеза**. Древните християни са измолвали слизането на Светия Дух върху хляба, щото хлябът да стане тяло на Светия Дух, и над чашата с вино, за да стане кръв на Истината. Така приготвеният хляб да приеме Божието Слово и така Евхаристията да стане тяло Христово.

Евхаристията е **тайнство**, чрез което се възпроизвежда Тайната вечеря, за да може с принадлежащите дарове от хляб и вино да се **измоли** слизането на Светия дух и **приобщаването** им към Христа. Същността на тайнството на Евхаристията е **общение** чрез Светия Дух с Духът Христов. „И никой не може да нарече Исуса Господ, освен със Светият Дух. (I послание към коринтяните, гл. 12, ст. 3).

11. СВЕТАТА ЕВХАРИСТИЯ Е СЛИЗАНЕТО НА СВЕТИЯ ДУХ И ОБЩЕНИЕ С ДУХА ХРИСТОВ

Учениците на Исуса, след като получиха Светия Дух, започват да се събират по домовете си, на трапеза, където са принасяли хляб и вино, преломявали са хляба в името на възкръсналия Исус, който се възнесъл на небето и е седнал отдясно на Отца. Те са празнували това **тайнство**, чрез което са извиквали Светия Дух да слезе върху тях и върху даровете на трапезата, да ги освети и да ги превърне от спомен за плътта и кръвта Исусови в жив **Небесен хляб** и **живо Слово**. Те са празнували тази Евхаристия, тази благодарствена служба с радостни сърца (Деяния, гл. 2, ст. 46) всеки ден по домовете си. Светият Дух слизаше върху тях, кръщаваше ги и ги запечатваше със Сила. И те започнаха да проповядват Исуса като Син Божий чрез Светия Дух. И тези, които приемаха учението, се увеличаваха. „И пребъдваха непрестанно в поучението апостолско и в общението, и в преломяването на хляба и в молитви.“ (Деяния, гл. 2, ст. 42).

„И като се помолиха, потресе се мястото, дето бяха събрани и изпълниха се всички Духом Светий и проповядваха Словото Божие с дръзновение.“ (Деяния, гл. 4, ст. 33).

„И апостолите със сила голяма отдаваха свидетелството за възкресението на Господа Исуса и голяма благодат бе над всички тях.“ (Деяния, гл. 4, ст. 33).

„И всеки ден не преставаха да учат и да благовестуват за Исуса Христа и в храма, и по къщите.“ (Деяния, гл. 5, ст. 42).

Апостолите започват да проповядват, че Исус е Христос. А Христос е Месията, който юдеите са очаквали като Цар, като Помазаник и Освободител. Като Цар, който да ги управлява, като Помазаник и свещеник, да ги води в закона Господен, даден от Йехова и като Избавител, като Пророк с пророчество, що дава знамения на людето Израилеви. „А ние ще си останем в

молитвата и в служенето на Словото." (Деяния, гл. 6, ст. 4).

А покръстените със Светия Дух се увеличават. „И всеки ден пребъдваха единомудно в храма и преломяваха хляба, от къща в къща и приемаха храна с радост и простосърдечие." (Деяния, гл. 2, ст. 46). Те измолват Светия Дух да дойде върху предложените дарове и да ги приеме, и да ги освети. А с идването на Светия Дух върху тях да ги кръсти чрез Духа и да ги запечати в Духът Христов. Те поднасяха тези дарове, принасяха благодарствена молитва, хвалеа Бога, и Светият Дух благоволяше към тях, понеже слизаше върху тях и изливаше своята благодат. Хлябът бе Небесен хляб и Словото, което оживотворяваше всички чрез спомена за пътта на Исуса. А чашата с вино, бе наподобяваща кръвта на Исуса, дошла чрез Новия завет и вече слизаща чрез Светия Дух, и ги обличаше в Силата на Словото. Те имаха и хляба Небесен и Силата Божия и проповядваха, че Исус Христос е Син Божий чрез Словото и чрез знаменията, които правеха, със Словото на Христа и със Силата на Христовия Дух. Те виждаха, че Възкресението на Исуса чрез Христовия Дух е началото на Царството Божие.

И чрез Силата, дошла върху апостолите и чрез полагане на ръцете на апостолите върху очакващите, ставали много знамения и чудеса (Деяния, гл. 5, ст. 12). Апостолите пътуваха по двама, така, както навремето Исус ги беше изпратил двама по двама да благовестуват за идването Царството Божие. Те отиваха по домовете, събираха се на трапезата с хляб и вино. И тогава апостолите „помолиха се за тях, за да приемат Духа Светаго, защото не бе слязъл още ни на едного от тях Дух Светий, но само бяха кръстени в името Исус Христово. Тогаз възлагаха ръце на тях и приемаха Духа Светаго." (Деяния, гл. 8, ст. 15-17).

И онези, които приемаха Светия Дух, вярваха вече, че Исус Христос е син Божий, защото чрез Светият Дух идваха в **общение** с Духът Христов. И когато апостолите говореха за Исуса, то Светият Дух понякога слизаше върху слушателите. Дори той започнал да слиза и върху езичниците, а не само върху юдеите. „Слезе Дух Светий на всички, които слушаха Словото" и „че дарът на Светаго Духа се изля и на езичниците." (Деяния, гл. 10, ст. 44, 45).

Апостолите проповядваха благовестието за вечния живот, а „слушателите" се изпълняха с радост и със Светия Дух (Деяния, гл. 13, ст. 52). А на други места, когато не слизаше Светия Дух, то когато говореха за Исуса като за Господ, то те чрез своите ръце, полагайки ги върху трапезата, ставаха знамения и чудеса. Така Словото свидетелствуваше за своята благодат (Деяния, гл. 14, ст. 3).

Апостол Павел споделя: „Със силата на знамения и чудеса, със силата на Духа Божий, така щото от Ерусалим и насколо даже до Илирик, изпълних с проповедта на Христовото евангелие." (Послание към римляните, гл. 15, ст. 19).

„А ние приехме не духа на света, но Духът, който е от Бога, за да познаем това, което е дарено нам от Бога, което и възвестяваме не със словеса, научени от човеческа мъдрост, но със словеса, научени от Духа Светаго, като сравняваме духовно с духовно." (I послание към коринтяните, гл. 2, ст. 12-13.)

Онези, приели кръщението в Исуса Христа, продължават да се събират по домове с подготвени трапези с хляб и вино. Апостол Павел им заявява: „Защото Царството Божие не е ядене и пиене, но правда и мир, и радост в Духа Светаго." (Послание към римляните, гл. 14, ст. 17). Апостолът продължава да върви от град на град. Той им казва: „Понеже аз ви родих в Христа Исуса чрез благовестуването." (I послание към коринтяните, гл. 4, ст. 15) и вече „вие сте Христови, а Христос Божий" (I послание към коринтяните, гл. 3, ст. 23). „Защото Царството Божие не е в Слово, но в Сила." (I коринтяни, гл. 4, ст. 20).

И с тази Сила апостолите вървят и проповядват благовестието, че Исус е Син Божий и че Исус е Христос, Месията, Който трябваше да дойде. „Но нам е един Бог Отец, от Когото е всичко и ние сме в Него, и един Господ Исус Христос, чрез когото е всичко и ние чрез Него.“ (I послание към коринтяните, гл. 8, ст. 6).

Апостол Павел говори за Тайнството на преломяването на хляба, че чрез него се стремим да имаме **общение** с Христовото тяло. И чашата с вино, която благословил, е да имаме **общение** с Христовата кръв. И макар че са мнозина, то всички са един хляб и едно тяло, защото пият от една духовна канара, която е Христос. Общението с Христа става чрез Тайнството на приложените дарове и чрез благодарствената служба Евхаристия чрез Светия дух. А това е пълно, реално и живо общение чрез чашата вино и хляба с Духа Христов. Защото чашата вино е образ на кръвта и хляба е образ на тялото на Исуса, и чрез слизането на Духа Светий те се превръщат в Слово, което слиза от небесата и Сила, която се влива от свише.

Апостол Павел говори, когато се събират да ядат Господнята вечеря и трябваше да ядат хляба, който разчупваше за възпоменание на Исуса, да знаят, че това е тялото на Исуса. И когато пият чаша с вино, трябва да знаят, че това е Новия завет чрез Неговата кръв, която узаконява Завета и трябва да го правят за негов спомен. А защо трябва да правят това? Ето го и най-голямото тайнство на Евхаристията.

„Защото всеки път, когато ядете този хляб и пиете тази чаша, смъртта Господня възвестявате, **докле дойде Той**.“ (I послание коринтяните, гл. 11, ст. 20). Да, чрез тайнството на Благодарствената служба, чрез Евхаристията, се възвестява Тайната вечеря и чрез нея идването на Възкресението, а след това Възвишението на Исуса в небесата и накрая Живота вечен, чрез идването на Светия Дух. Да, трябва да се възвести Исус, докле дойде той чрез Светия Дух. А след това апостол Павел дава финала на това тайнство. „И никой не може да нарече Исуса Господ, освен чрез Духа Святаго.“ Значи, самата Евхаристия повтаря онова, което бе направено на Тайната вечеря, това е **възвестяване** на изкупителната жертва, чрез която Исус стана от пасхален агнец на Голгота, в агнец Божий за изкупление греха на хората. Това е **възвестяване** за идването на **Светия Дух, на Духа Господен**.

Чрез Светият Дух, чрез Който се кръщават в един Дух, те стават едно тяло с Христос, защото от един Дух се хранят и от един Дух се поят. А тази канара е Христос. „А вие сте тяло Христово и частно удове.“ (I послание към коринтяните, гл. 12, ст. 27). А защо? „А който ни утвърждава с вас в Христа и който ни е помазал, е Бог. Който и запечатва нас, и даде обручението на Духа в сърцата ни.“ (II послание към коринтяните, гл. 1, ст. 21-22). Този, който ги запечатва с Духа, е Христовият Дух, за да станат всички едно в Христа Исуса.

Чрез Евхаристията, на трапезата стават едно тяло Христово чрез благовестието за Исуса Христа и слизанието на Светия Дух. Те стават един дух с Христа. „Имайте в себе си същия Дух, Който беше и в Христа Исуса.“ (Послание към филипийците, гл. 2, ст. 5). Защото Господ е Духът и гдето е Господният Дух, там е свобода. (II послание към коринтяните, гл. 3, ст. 14). И когато приключват Благодарствената служба, т.е. Евхаристията, след като е слезнал Светият Дух върху тях, то следва изпиването на последната чаша и благословия към Отца на Висините: „Благодатта на Господа Исуса Христа и любовта Божия, и общението на Святаго Духа да бъде с всички вас.“ (II послание към коринтяните, гл. 13, ст. 14).

Ето това е Евхаристията, повторение на онова, което Исус е установил на Господнята вечеря, Тайната вечеря и чрез нея се отива към Възкресение на Духа, Възвишение на Духа и Общение със Светия Дух, а чрез него с Духа Христов.

12. ЕВХАРИСТИЯТА КАТО ТАЙНСТВО ЗА ОЖИДАНЕ ЗА СЛИЗАНЕТО НА СВЕТИЯ ДУХ

По времето на апостолите Евхаристията е повторение на Господната вечеря. Правили са я за спомен на Исуса и в Негово име са викали Светия Дух, за да слезе върху трапезата им и да освети и да одухотвори хляба и виното. Със силата на Светия Дух те са полагали ръце и правили знамения и чудеса и мнозина са се кръщавали в един и същ Дух, Духът Христов.

Но след като един подир друг те си заминават от този свят, то техните ученици продължават делото им. Освен това те са написали вече евангелията. Евангелието е било писание, което е давало известие за радостната вест, за богатата вест за живота на Исуса и за възкресението на Духа Христов. Евангелието е благовестие за идването Царството Божие. Апостолите и техните ученици са имали пряко общение с Христа чрез Светия Дух, Който е слизал върху тях. Те са се хранили с небесната храна и с небесното питие, което като дар се изсипвало от Светия Дух.

Но минали години и Светият Дух вече не се явявал. Духът идва, за да приобщи всички в едно тяло Христово, понеже всички очакващи Духа са частни удове от Него, отделни части от тялото. Но когато тези части и удове не са съгласни и не изповядват Духа в чистота и святост, то Той не идва и вече не слиза върху тях. Обяснението е много очевидно и ясно, когато някои са кръстени чрез Духа, а други не са. „Вие обаче не сте на плътта, но на Духът, ако живее във вас Духът Божий. Но ако некой нема Духът Христов, той не е Негов.“ (Послание към римляните, гл. 8, ст. 9). Щом не е негов, то Духът не слиза върху тях и те не правят общение със Светия Дух. „Ако ли живее във вас Духът на тогози, който е възкресил Исуса от мъртвите, то този, който възкреси Христа от мъртвите, ще оживи и смъртните ваши тела чрез Неговия Дух, Който обитава във вас.“ (Послание към римляните, гл. 8, ст. 11). „Понеже, които се управляват от Духа Божий, те са синове Божий.“ (Послание към римляните, гл. 8, ст. 14). Ето така човеците земни се разделят със Светия Дух. Остава само споменът за Него и евангелските писания на апостолите, в които е обитавал Христовия Дух.

В следапостолско време Евхаристията се изменя по Дух. По същество и по съдържание е същата, но вече не слиза Светият Дух и не освещава даровете и те не стават съпричастни с тялото Христово, и с кръвта Христова, и нямат общение с Духа Христов. Ще предложим два примера за доказателство.

Из литургията на Св. Василий Велики: „Като предлагаме вместо образите на Твоето свято тяло и кръвта на твоя Христос, ти се молим и тебе призоваваме, най-светий, по благоволения на Твоята доброта, да дойде Твоят свят Дух върху нас и върху тия лежащи пред нас дарове, да ги благослови и покаже този хляб, прочее да бъде самото пречисто тяло на нашия Господ, Бог и Спасител Исуса Христа...“ А тая чаша - самата честна кръв на нашия Господ, Бог и Спасител Исус Христос, проляна за живота и спасението на света.“

Тук, в Евхаристията, първостепенно значение има молитвата. Това е възношение на молитвите към Бога, за да изпрати Светия Дух. Но това са молитви, които не се приемат от Бога, защото вече не слиза върху тях Светият Дух.

Друга подобна литургия (благодарствена служба) е тази на Свети Иван Златоуст: „Принасяме Ти още тая словесна и безкръвна служба и просим, и молим, и най-предано умоляваме, изпрати Твоя свят Дух върху нас и върху тия

дарове, които лежат пред нас. И направи, прочее, щото този хляб да стане честно тяло на Твоя Христос, и това, което е в тази чаша - честна кръв на Твоя Христос."

Тези текстове говорят за онзи етап, през който преминава вече християнството, когато Святия Дух **не слиза** и всичко остава като един спомен.

Свети Игнатий Антиохийски пише: „Ние вземаме това (хляба и виното) не като обикновен хляб или обикновено питие, но както сме научени - като плът и кръв на възплътилия се Исус.“ Тези християни са вече научени чрез апостолските писания, но те **нямат** реално и живо общение със Святия Дух.

Свети Иринеи Лионски пише: „Както хлябът, взет от земята, след призоваване на Бога върху него, не е вече обикновен хляб, но Евхаристия, която се състои от две неща: едното - земно и другото - небесно, тъй щото и нашите тела, които се причащават в Евхаристията, не са вече тленни, но имат надежда за вечно възкресение.“ Тук вече тези християни имат **надеждата**, че чрез Евхаристията да получат възкресение на Духа, което води към вечен живот. Те се надявали чрез надеждата да се сдобият с вечен живот чрез Духа Святий.

Свети Атанас Велики пише: „Нека идваме при извършване на тайнствата. Тоя хляб и тая чаша преди да се станали молитвите, са обикновени. Но след като се отправят (към Бога) великите молитви и светите моления, Словото **слиза** върху хляба и чашата, и стават негово тяло.“ Това е така, но само когато Словото слезне. А Словото се носи от Святия Дух.

Свети Кирил Йерусалимски пише: „После, след като се осветихме с тия духовни химни, молим човеколюбивия Бог да **прати** Святия Дух над подлежащите дарове, за да направи хляба тяло Христово, а виното - кръв Христова. Защото всичко, което Святият Дух е докоснал, е осветено и претворено.“

Значи следовниците на апостолите изпълняват точно писанията за Евхаристията. Но вече те призовават Святия Дух да **слезне върху тях**. Но той **вече не слиза**. *Затова те търсят връзката със Святия Дух чрез молитвите!*

Идва първият Вселенски събор и той определя новия етап на възприемане на Евхаристията. Тя не се приема вече чрез Святия Дух. Тя не може да бъде достъпна на ума и разума, защото те свидетелствуват за земните и тленни неща. А за небесните неща, за небесния хляб, за небесното питие от канарата Христова може да свидетелствува само Святият Дух, когато го има. И онзи човек може да свидетелствува чрез Дух и Сила, когато пребивава в него. Ето защо Вселенският събор приема следното определение: „На Божествената трапеза не трябва да виждаме просто хляб и чаша, а като се издигнем **мислено**, трябва с **вяра** да разбираме, че на трапеза лежи Агнецът Божий, който взема греховете на света, който се пренаса в жертва от свещениците и като приемат честното му тяло и кръв, трябва да **вярваме**, че това е знак за нашето възкресение. „Ето тук официално се признава, че Евхаристията не е достъпна за разума, а трябва да се усвоява чрез **вярата**.“

Още по времето на апостолите Евхаристията се превръщала в обикновена софра, за ядене и пиене, поради простата причина, че апостолите не присъствуват и чрез тях **не слиза** Святият Дух, за да освети даровете - хляба и виното. Тогава апостол Павел ги насочва, че само чрез **вярата** в Святия Дух може да се укрепи **надеждата**, че Евхаристията е жива за онези, които имат Святия Дух.

„А Бог на надеждата дано ви изпълни с всяка радост и мир във вярването, тъй щото чрез Силата на Святаго Духа да се преумножава надеждата ви.“ (Послание към римляните, гл. 15, ст. 13).

„За да дойде благословието Авраамово чрез Исуса Христа на

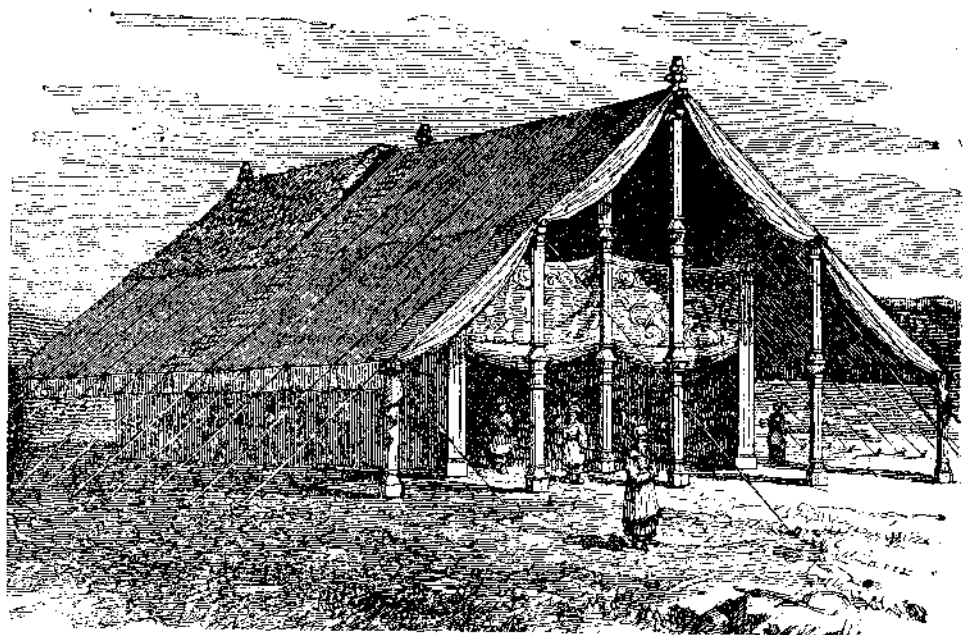

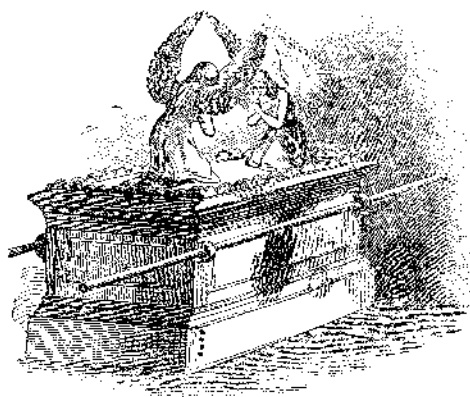
Жертвоприношение преди закона Мойсеев

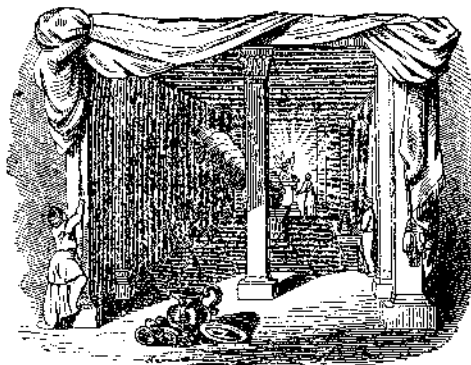
Жертвоприношение в скинията

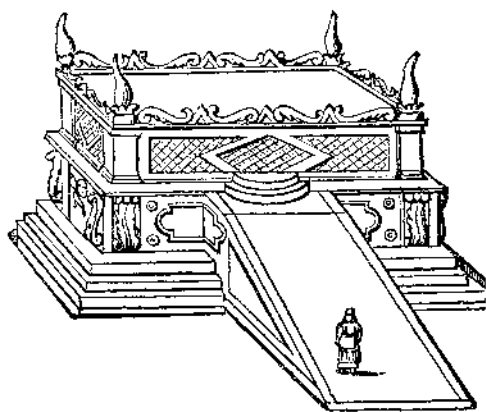
Скинята при Мойсей

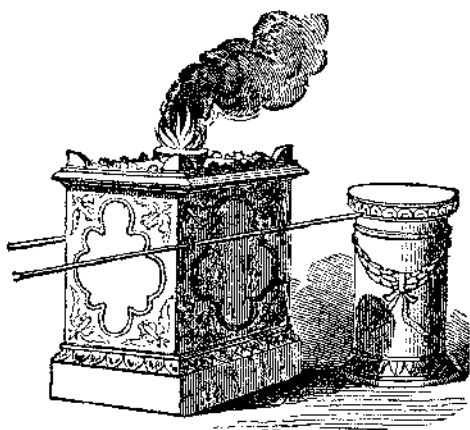
Ковчегът на завета

Святая светих

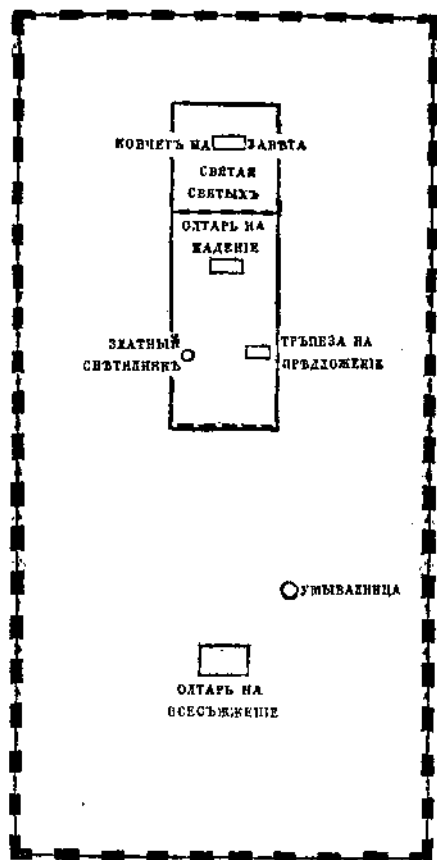
Олтарът на всесъженията

Олтарът на каденето

Отпускаеми ярец

Подразделения на скинята

Общ изглед на двора и скинята

езичниците, така щото да приемам обещанието на Духа чрез вярата." (Послание към галатяните, гл. 3, ст. 14). А онези, които са кръстени чрез Духа Христов, с Христовия Дух са се облекли и всички са едно в Христа Исуса. Но това се отнася за кръстените от Святия Дух. Остава **обещанието** за идването на Святия Дух, което може да бъде изпълнено само чрез **вярата** в Исуса Христа. Защото само с вярата може да се доберат до Святия Дух. Защо ли? **Защото вярата е връзка нерукотворна, невидима, но реална, която свързва човека и неговата душа с първоизточника на живота.** Човешката душа е лъч от Бога, дошла на земята и облякла се в плът. **Вярата възстановява връзката на лъчта с човешката душа.**

„Защото ние чрез Духа очакваме надеждата на оправданието от вяра (Послание към галатяните, гл. 5, ст. 5). Значи само чрез **вяра** може да се **доберат** до Духа и да бъдат оправдани, окъпани, изчистени и обновени.

И така християните трябва с **вяра** да се приближат до неща, които не се виждат. „А без вяра не е възможно да угоди някой Богу, защото, който прихожда при Бога, трябва да повярва, че има Бог и че Той бива мъздовъздател (възнаграждава) на тези, които го търсят.“ (Послание към евреите, гл. 11, ст. 6).

Онези, които са били кръстени от Духа, които са били просветени от Духа, и са били вкусили от Небесния хляб и са били нахранени от Божието Слово, ставали веднъж завинаги едно с Духът Христов. „Исус Христос е истият вчера и днес, и во веки.“ (Послание към евреите, гл. 13, ст. 8). „Христос е всичко и във всичко.“ (Послание към колоссяните, гл. 3, ст. 12). „Той е преди всичко и всичко чрез него се сплотява. (Послание към колоссяните, гл. 1, ст. 17).

Чрез Духът Христов, Духът на Единението, Обединението на всичко земно и небесно, се **съединява** небе и земя, Битие и Небитие.

Кръщението предполага слизането на Духа Божий върху избраника. Той е просветен и знае, че небесните врати се **отварят** от Духа и че **благословието слиза** на земята чрез Силата на Духа.

Освещението слиза чрез Духа Христов и **събира** всичко в едно тяло чрез един Дух. Той **създава** Единението. Човек живее в Христа чрез Духът Христов.

Евхаристията е Тайнство, чрез което се търси и извиква **слизането** на Святия Дух, за да **приобщи** в едно спомена, молитвата, благодарността и да се **осъществи общението** с Христа, с Христовия Дух. Чрез Евхаристията може да се обедини мнозинството в едно тяло и в един Дух. А това става чрез **вярата, която е връзката (свръзката) между света, мира световен и Духа.**

„Като се стараете да увардите единството на Духа в свръзката на мира: Едно тяло и един Дух, както се и призахте с една надежда на званието ваше: един Господ, една вяра, едно кръщение, един Бог и Отец на всите, Който е над всички, чрез всички, и във всички нас.“ (Послание към ефесияните, гл. 4, ст. 3-6).

13. ОТКРОВЕНИЕТО НА СВЯТИЯТ ДУХ ЗА ИДВАНЕТО НА ХИЛЯДОЛЕТНОТО ЦАРСТВО

Исус взел тримата си ученици: Петър, Яков и Иоана и се качил на планината Тавор. Исус започнал да се моли. Учениците-изморени заспали. По едно време се събудят и какво да видят. Исус, както се молил, видът на лицето му се изменил, просветнало лицето Му и заблестява като слънцето, а дрехите Му станали бели като светлината на слънцето, и дрехите му блестяли като

светлина. Разбудили се учениците и видели преображението на Исуса целия в светлина и слава небесна, в Божия светлина. Изведнъж се явяват в небесна светлина и слава двама мъже Моисей и Илия и разговаряха с Него за изхода на смъртта Му, която Му предстоеше в Ерусалим. Исус трябваше да избира: или да приложи Моисеевия закон със силата на Духа, да се справи с непокорните юдеи, или със силата на Ангела Господен, Който навремето порази египтяните, така, когато поразяваше юдеите в пустинята, когато отхвърляха и отричаха живия Бог Йехова, водещ ги денем със светъл облак и нощем с огнен стълб. Исус трябваше да избира дали да приложи Илиевия закон, да извика небесните легиони отгоре и да порази невярващите, противниците му, така, както Илия закла онези стотици лъжепророци. Той имаше да избира между тези два пътя. Третият път го нямаше още.

И тогава светъл облак ги засенчил и те чули глас от облака: „Това е моят възлюблен син, в Него благоволих, Него послушайте. Това е моят избранник.“

И тогава Исус им заръча никому да не говорят за това видение, докато человеческият син не възкръсне от мъртвите. (Евангелие от Матей, гл. 17, ст. 1-9; Евангелие от Марка, гл. 9, ст. 2-13; Евангелие от Лука, гл. 9, ст. 28-36).

А светлият бял облак, който дошъл и ги обхванал и откъдето дошъл глас от небото е същият облак светъл, който придружаваше израилевите синове в пустинята денем, като ги покриваше и пазеше от жаркото слънце. А нощем ги водеше огненият стълб от Ангела Господен - Йехова, Бог Израилев. Духът Господен ги предвождаше (Изход, гл. 14, ст. 21). Това е Славата Господня, която се явява в облака (Изход, гл. 16, ст. 10). Това е Славата, Божествената слава и Славата на Ангела Господен. Защото същият този Господ слиза в огън и като дим, излизаща от пещ. (Изход, гл. 20, ст. 18). Това е светлият облак, който се яви и даде чрез Духа си книгата на Завета и законът Божий чрез скрижалите на Духа, чрез Славата Господня. (Изход, гл. 24, ст. 7-15).

И когато издялали на каменните плочи скрижалите на Бога, то „слезе Господ в облак и застана там до него и провъзгласи името Господне.“ (Изход, гл. 34, ст. 5). Светият Дух слиза и произнася името Господне. Светият Дух слиза в Слава Господня и дава Словото. „А Утешителят, Дух Святий, Който Отец ще ви проводи в Мое име, Той ще ви научи всичко и ще ви напомни всичко, що ви съм рекъл.“ (Евангелие от Йоанна, гл. 14, ст. 26). Това е Духът Святий, който дава Словото. Той е, който слиза като светъл облак на евангелистите и им припомня всичко, което е говорил Исуса и те написват Словото на Святия Дух и днес го имат човеците земни в 4 евангелия. И онези, които, когато искат да се преобразят от човеци земни в човеци небесни, могат да сторят това само чрез Святия Дух. А Той е даден чрез Словото Господне. Защото „Твоето Слово е светилик на нозете ми и виделина в пътеката ми. (Псалом 119, ст. 105), „защото Господ нашият Бог е свят.“ (Псалом 99, ст. 9). Господ е Бог, който нам показва светлина. (Псалом 118, ст. 27).

Светият Дух изхожда от Отца, от Бога. „А когато дойде Утешителят, когото аз ще ви изпратя от Отца, Духа на Истината, който от Отца изходи, Той ще свидетелствува за Мене.“ (Евангелие от Йоанна, гл. 15, ст. 26).

Светият Дух е този, който кръщава с Дух и Слово, със Слово и Божествен огън, който вечно гори. Словото слиза чрез Светият Дух. Светият Дух обитаваше в Славата Господня, в Божествения свят, където е свят на слава и светлина: „Свят, свят, свят, Господ Саваот.“ (Исая, гл. 6, ст. 3).

Само чрез Светият Дух, изпратен от небесата, може да се проповядва благословието на Живота вечен за небесния човек. (I Петрово гл. 1, ст. 12). Когато Духът на Славата, Духът на небесна светлина и Духът на Бога слиза, то човека земен се кръщава чрез Дух и Сила. Защото Словото слиза от Бога чрез Светия Дух. Ето защо „от Духа Святаго движими говореха светите

чловеци Божии." (II Петрово, гл. 1, ст. 21). Святият Дух се излива чрез Исуса Христа. Святият Дух носи Словото на Христа. А Христовият Дух е онази небесна канара, от която слиза Небесния хляб на Словото и небесното питие на Силата на Словото. Тази небесна канара е вечна, защото Исус Христос е един и същ вчера, днес и утре и до веки веков. Христовият Дух е Единосъщ, той създава Единството между чловеците земни и небесни и прави Единението между земята и небето. Святият Дух е Духът на Завета. Святият Дух е Славата на Завета, който се носи от светлия облак Господен и огънат вечен на Господ Бог Саваот.

Освещението на човека идва от Духа Святаго. Освещението на човека означава, че му се отварят очите, отваря му се ума и той идва в съобщение с Духа Святий. А онзи, който има съобщение със Святия Дух има пряко съобщение с Духа на Словото на Бога. Той има пряко общение с Бога, чрез Словото на Бога.

Словото на Бога се носи чрез Святия Дух. Това е Духът на Обещанието, което носи обновление у човека телом и духом. Чрез Духът Святий се идва до Единство. „Едно тяло и един дух (Послание към ефесяните, гл. 4, ст. 4). Духът на Обещанието дава Вечния живот чрез Исуса Христа, чрез Духът Христов. А Животът Вечен е идването на Царството Божие и влизането чрез Духа Христов в хилядолетното Царство Божие.

Амин.

II ЧАСТ

АНТИМИНСЪТ

Е

ПЕЧАТЪТ НА СВЯТИЯТ ДУХ

ЗА

ВЪЗКРЕСЕНИЕ ЧРЕЗ ДУХЪТ ХРИСТОВ

В

ЖИВОТ ВЕЧЕН

1. ЕВХАРИСТИЯТА И АНТИМИНСЪТ - СВЯТАТА ПОДВИЖНА ТРАПЕЗА

1/ Евхаристията е тайнство, благодарствена служба, при която чрез молитва се измолва и призовава сливането на Святия Дух, за да освети и претвори даровете на евхаристийната трапеза в едно цяло чрез Святия Дух, да ни приобщи към Бога.

2/ Евхаристията е тайнствено общение на човешката душа със Святия Дух, където Словото, носено от Святия Дух, се претворява в човека в плът и кръв, и от земен човек става небесен човек, изповядващ себе си чрез дела в Дух и Истина.

3/ Евхаристията е тайнствено общение на човешката душа чрез Святия Дух в Духът Христов.

4/ Духът Христов е Духът на Единението, Обединението и осъществява Единството на Битието с Небитието, чрез Словото на Бога.

5/ Евхаристията е тайнство и благодарствена служба чрез Святия Дух, който съединява и обединява в едно цяло видимия и невидимия свят у човека, земята и небето. Земята, на която стои и небето, което стои над него, като недостижим образ на Царството Божие.

6/ Евхаристията е безкръвно жертвоприношение, чрез което се търси възкресение чрез Духът Святий и безсмъртие в Христовия Дух.

7/ Безкръвното жертвоприношение става чрез приносите хляб и вино върху евхаристийната трапеза, т.е. святите трапези. Това са безкръвни жертвени олтари, на които се извършва Евхаристията. Този жертвеник, този свещен жертвеник е бил преносим жертвеник при първите християни. Този преносим жертвеник представлява жертвен олтар, на който се извършвала Евхаристията. Християнските жертвеници са били дървени, направени от дървени плоскости, те са играели ролята на свята трапеза, на мистична трапеза, на която се е извършвала Евхаристията, т.е. благодарствената служба. Тези подвижни жертвени олтари са изпълнявали много добре потребностите на първите християни. Те са се наричали **Антиминси**.

Но след Миланския едикт от 313 г., по времето на император Константин Великий, християнството се допуска свободно за вероизповедание. В следващите години започват да се строят православни храмове, в които трябва да се покаже как старата юдейска пасха е преминала в Нова пасха и Господня трапеза. Затова там в храма е олтаря, където се извършва Богослужението. След това се поставя **престола** по средата на олтаря и се прави от камък в четириъгълна форма. На този престол се извършва Господнята трапеза, защото той е безкръвен жертвеник. Върху престола се полага Антиминса, който трябва да бъде осветен от архиерей, чрез чиято Благодарствена служба е слязъл Святия Дух.

Антиминсът е изпълнявал в първите векове ролята на подвижни свети олтари. Но след въвеждането на християнството като официална религия и построяването на християнските храмове, те вече се поставяли върху престола за извършване на Евхаристията. Без Антиминса не може да се извърши Евхаристията. А защо? Защото **Антиминсът представлява печатът на Святия Дух**. Антиминсът е жертвеният подвижен олтар, той е подвижната Свята трапеза, т.е. подвижната Господня трапеза.

По-късно тези подвижни жертвени олтари се правят вместо от дъски или камък, от ленен плат. От VIII век започват да се наричат антиминси. Антиминсите са се именували „Святи трапези“ в преносен смисъл. Те започват да се слагат върху малки маси. Те символизират като заместител на Святата трапеза, като

преносим жертвеник. Антиминсът започва да играе ролята на мистична трапеза, защото тя представлява свята трапеза, изработена от платно. А защо е свята? Защото чрез службата на Евхаристията върху нея е слезнал Святият Дух и я осветил, и я е претворил в живо тяло Христово и жива Господня трапеза. Ето защо службите в храмовете и извън тях ставали само с Антиминса. В България са именували Антиминса жрътвеник (жертвеник) или трапеза.

По-късно в богослужението Антиминсите заместват осветените храмови Свети трапези. А освещаването на Антиминсите става от архиерея, за да може чрез измолването му да слиза Святият Дух и да ги освети. И над него с тях се извършва след това Божествената литургия (служба) на Великото Тайнство на Евхаристията.

Божествената служба може да се отслужи само в храма, осветен от архиерей или от такъв, който е осветен чрез полагане в него на Антиминс, осветен от архиерей. Антиминсът изпълнява службата на „вместотрапеза“, като духовна трапеза, върху която се освещават даровете, т.е. приносите хляб и вино, за да се получи небесната и животворна храна на небесния хляб и небесно питие.

2. АНТИМИНСЪТ И НЕГОВОТО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

1. Антиминсът е подвижен свят олтар или „вместотрапеза“, заместваща при нужда неподвижните свети трапези в християнските храмове.
2. Върху Антиминсът се извършва Св. Евхаристия, Благодарствената служба, Литургията.
3. Християнски жертвеник, християнски жертвен безкръвен олтар, свещен жертвеник.
4. Подвижен жертвеник, подвижен преносим жертвен олтар, заместващ неподвижната олтарна трапеза в храмовете.
5. Преносен жертвен олтар, старохристиянски подвижен олтар, подвижен жертвеник за извършване на безкръвна жертва.
6. Антиминсът се нарича „Свята трапеза“ в преносен смисъл, защото се полага върху малка маса.
7. Антиминсът е жертвеник, заместител на Светата трапеза. Той е вместо трапеза, вместо престол.
8. Мистична трапеза, осветена от архиерей чрез служба и чрез Святият Дух, изработено от платно, ленено или копринено.
9. С Антиминсът и върху него се извършва Светата литургия, Божествената служба на Евхаристията, като се поставя върху олтарната трапеза, която не е осветена от архиерей в храмовете.
10. Антиминсът е вместо трапеза, вместо жертвеник на Евхаристията, където като символ е Агнецът Божий. Той е вместо жертвеник на Агнец Божий, т.е. на Исуса Христа.
11. Антиминсът е вместо престол, подвижна вместо трапеза, на която се освещават Св. дарове, които са във вид на хляб и вино от Святият Дух, извикан чрез молитвите от присъстващите и така осветен от него, се получава небесната, животворена небесна храна във вид на Словото, което се излъчва върху тях, както и силата на Духа, Който се втича у тях. Хлябът е символът на храната небесна, а виното е питието, чрез което се дава силата на Духа.
12. Подвижен жертвеник за извършване на безкръвна жертва. Това се среща в Новия Завет. Вместо жертвеник за принасяне на безкръвна жертва.
13. Антиминсът е предназначен да се разгръща върху Света трапеза, която по време на Св. литургия, Евхаристията, символизира гроба Господен, понеже на него е изобразено полагането на Исуса в гроба. „А Бог на мира, Който е

въздигнал от мъртвите великаго чрез кръвта на Вечния Завет Пастиря на овцете, Господа нашего Исуса, дано ви направи съвършени във всяко добро дело, за да правите Неговата воля, като действувате във вас това, което е благоугодно пред него чрез Исуса Христа, комуто да бъде Слава во веки веков. Амин. (Евреите, гл. 13, ст. 20-21).

14. Христовият евхаристичен жертвеник води началото си от онази маса в горницата на 13 Нисан, четвъртък, върху която Исус е установил Тайнството на Св. Евхаристия.

15. Антиминсът, като платно лежи върху Илитон, това е ленен или копринен четвороъгълен плат, в който се обвива Антиминса, който се простира върху престола, за да се турят на него Светите дарове. На Илитона се слага и Светото Евангелие. „Илитон“ означава плащаницата, с която Иосиф Ариматейски обвил тялото на Исуса (Евангелие от Матей, гл. 27, ст. 59; Евангелие от Марка, гл. 15, ст. 46; Евангелие от Лука, гл. 23, ст. 53). Антиминсът лежи върху Илитон и заедно с него се разгръща и свива. Върху него се освещават Светите дарове (хляб и вино), които са необходими за извършване на всяка литургия. На Антиминса е изобразено полагането на Спасителя Исус в гроба. Както тялото на Исуса е било обвито в плащаница и положено в гроба, същото се символизира и в литургията. Светата трапеза е гробът. Антиминсът се поставя върху Илитона. А Светите дарове - хляба и виното, символизират тялото и кръвта на Божествения Агнец, т.е. на пасхалното агне, пасхалния агнец, което се явява сам Исус.

16. Антиминсът е вместиотрапеза, заместваща осветените неподвижни Свети трапези в християнските храмове. От III век се поставя връзка между християнските мъченици, загинали за вярата Христова, от една страна, и Светите трапези, от друга страна. Започват да слагат част от тяло или част от светите мощи на христовите мъченици. По определението на VII вселенски събор в 7-мо правило в Антиминсите се слагат св. мощи, в памет на това че във времето на гоненията християните извършвали богослужението на гробовете на мъчениците.

17. Литургия може да се извърши върху Антиминс, осветен от архиерей и то със свети мощи. Но ако храмът е освен от архиерей, Антиминсът може да е без Св. мощи. Антиминсът се поставя на всяка света трапеза.

3. АНТИМИНСНИ НАДПИСИ

Още първите християни са изобразявали на дървени плочи или на каменни плочи само кръстен знак. По-късно вертикалното рамо се изобразява с буквата Р и се поставя буквата Х, която означава разпнатия Исус. Получава се Христовият монограм от съединението на Х и Р от двете първи букви от гръцкото име на Христа. Отстрани се поставят двете гръцки букви алфа и омега, т.е. обозначаващи начало и край на нещата. „И рече ми: „Свърши се. Аз съм Алфа и Омега, начало и конец. На жадния ще дам аз даром от извора на водата на живота.“ (Откровението, гл. 21, ст. 6). А алфата е първата буква, а омегата е последната буква от гръцката азбука.

В следващия етап на плочи се изобразяват, на четирите му краища се изобразяват само символите, инициалите на имената на 4-та Св. евангелисти,

за да разпространяват по четирите краища на света благовестието на Христа.

Христовото име древните християни са изобразявали като нарисувана риба. На гръцки риба е „ихтиос“. Това е тайнствен акростих, като началните букви, съставляващи думата „риба“ на гръцки дават един вид съкращение на цялото християнско верую. А то е: „Исус Христос, Божий Син, Спасител“.

Глъбът е символът на слизането на Святия Дух върху Исуса, когато е бил кръстен от Иоан Кръстител на река Йордан.

По-късно се идва до онази кръстова композиция - кръстът с оръдията на Страстите Христови и с Голгота. Към 18 век се изнамира иконографски сюжет, полагането на Исуса Христа в гроба с надгробен плач в различни варианти. Тук Святата Трапеза символизира гроба Господен. Тук Антиминсът е вместотрапеза, тя е вечно възпоменатият гроб на Исуса и на този гроб трябва да се извърши Евхаристията, да дойде Святия Дух и да оживи, възкреси и да осъществи Възкресението. В древността сцената на полагането тялото на Исуса е имало не символичен, а реален образ, защото те са имали вече пряка връзка със Святия Дух.

Постепенно иконографската композиция се развива, докато се дойде до класическия вид на Антиминса от 1747 г.

Най-старият първообраз е руският Антиминс от 1713 г. по времето на Петър I Велики, по времето на неговото първо пътуване до Амстердам, Холандия. Били извикани холандци гравьори, работейки върху мед и създават руската типография. При холандеца Адриан Шкобенек е учил руснакът Алексей Зубов, който дава и изработва първообраза на руските Антиминси. От 1721-1751 г. се изработва това клише по решение на руския Свети синод. Класическият тип е от 1721 г., като изображението на Бога Отец е заменено с еврейските букви „Йехова“.

Единствената свободна християнска страна от османците е Русия. Тя изпълнява ролята на трети Рим. Ето защо почти всички класически Антиминси се правени в Русия.

Ето така руският гравьор Алексей Зубов е изработил по поръчение на Иверския манастир в Атон (Света гора) клишето на един Антиминс от 1747 г., от времето на Цариградския патриарх Паисия. Той бива отпечатан в 153 броя, занесен в Ерусалим и там осветен от тамошния патриарх Партений (1737-1766) и после занесен от йеромонах Теофан, от Иверския манастир в Атон, в Цариград, където е също осветен от тогавашния патриарх Паисия. И този Антиминс се явява класическият Антиминс, който се разпространява през следващите два века.

Изработеният Антиминс от 1747 г. по времето на цариградския патриарх Паисия е бил осветен през 1842 г. от Преславския митрополит Порфирий, който е бил и Варненски митрополит (1847-1863), както и на Каварна. Съобщава се, че през 1855 г. е бил още митрополит.

Този Антиминс е бил във Варненската епархия. Един от този екземпляр, от този класически тип е бил осветен от Месемврийския архиепiscop Йосиф на 6.VIII.1820 г. с мощи на Св. Мина. После този Антиминс е бил възпроизведен от старинния Антиминс чрез ново клише. Това се вижда от надписа отстрани на коприненото платно „Точно копие от старинния Антиминс. Гравьор Яков. П. Ярнолинский в собствената си литография през 1897 г. на 6 август“. Те са били отпечатани на синьо ленено платно.

Руските гравьори през 18 век са работили специални гравьори за източните патриарси. Целият християнски Балкански полуостров от гърци, българи, сърби, черногорци, румънци са под османско владичество. Единствената християнска държава, източно-православна е Русия и тя си е извоювала от Турция правото да покровителства християните.

4. ИКОНООБРАЗИТЕ НА ЧЕТИРИМАТА ЕВАНГЕЛИСТИ В АНТИМИНСА

Отначало Антиминсът се е изкарвал и отпечатвал на ленен материал, защото е от растителен произход. В Русия са ленини до 1652 г., а след това се явяват копринени бели, а по-късно разноцветни. Антиминсът е с правоъгълна форма в размери 60/66 см. - самият плат, а изображенията - 48/56 см.

Иконографската композиция е сложена в подходяща рамка, инкрустирана с лаврови листа. По средата на 4-те външни рамки има образа на един ангел. Ангелите са четири, за четирите страни на Антиминса.

Следва една бяла очертана линия, която отграничава истинския Антиминс, който е също правоъгълен. На четирите краища са изографисани четиримата евангелисти, които разпространяват благовестието за Исуса Христа по четирите краища на света. Техните образи и композиция са оградени с лаврови венци. Те представляват едновременно образи, инициали и символи. Имената им са написани последователно, както са в четирите евангелия - ляво горе е Матей, ляво долу е Марко, долу дясно - Лука, горе дясно е Иоан. Те са поставени в четирите ъгли, символизиращи четирите ветрове, които ще разнасят евангелията по четирите краища на света.

Още твърде рано евангелистите започват да се символизируют като четири реки, а по-късно с **ангел, лъв, теле и орел**. Така са дадени под влияние на библейските текстове. Така пророк Иезекил видял видения Божии. В облак голям и огън пламнал и около него сияние вижда славата Божия. Това е твърдта Божия (Иезекил, гл. 1, ст. 4). И пред славата Господня, вижда четири животни и всяко едно от тях по четири крила. Животните тичат и се връщат, а видът им е като светкавица. А Духът е този, който ги води по четирите краища на света. „А за подобие на лицето на четирите имаха: лице човеческо и лице лъвово към дясната страна и четирите имаха говеждо лице към лявата и четирите имаха орлово лице.“ (Иезекил, гл. 1, ст. 10). „И всякой имаше четири лица: лицето на единия - лице херувимско, лицето на втория - лице човеческо и на третия - лице лъвово и на четвъртия - лице орлово.“ (Иезекил, гл. 10, ст. 14).

И над главата на четирите лица стоеше **небесна твърд**, стои **престол**, а върху престола стои човеческо подобие и в него гори огън, а наоколо му излиза **сияние**, което има вида на небесната дъга. Това бе подобие на Славата Господня. (Иезекил, гл. 1, ст. 26-28). Това видение за небесната твърд е вложено в Антиминса. За този престол говори и Иоан в Откровението си, гл. 4, ст. 2-3, върху престола е стоял Един със светлина и около престола има и дъга.

Говори също и за четирите живи същества, четирите животни: „И първото животно бе подобие на лъв, и второто животно, подобно на **телец** и третото животно имаше **лице на човек** и четвъртото животно бе подобно на **орел** летящ.“ „И не си почиват ден и нощ и казваха: „Свят, свят, свят, Господ Бог Вседържител, Който бе, Който е и Който ще бъде.“ (Откровение, гл. 4, ст. 7-8).

Изобразените четири животни са символи и приложени към 4-та евангелисти изразяват от само себе си съдържанието, идеята, основното направление на всяко едно евангелие.

Образът на човека във вид на ангелско лице с крила е символът на евангелист **Матей**, понеже пише как ангел Господен се явява на Иосиф и му съобщава, че зачатият син е от Святия Дух, ще роди, ще го нарече Исус и той ще бъде **Емануил**, което значи „Бог с нас“. (Евангелие от Матей, гл. 1, ст. 18-23). Образът на ангела е във вид на лице, понеже той захваща да говори за произхода на човека Исус и да докаже, че той е обещания Месия, потомък на Авраама и Давида.

Образът на лъва е символ, отнасящ се до **Марка**, понеже той започва евангелието си така, както се слуша глас на лъв в пустинята – рикаещ, ревящ, викащ. Това е Вестителят, който ще устрои пътя Господен. „Глас на едного, който вика в пустинята: Прогответе пътя Господен, прави правите неговите пътеки.“ (Евангелие от Марка, гл. 1, ст. 3). Този Вестител с глас на лъв, рикаещ, ревящ и викащ, го е видял и пророкът Исаия, гл. 40, ст. 3 и говори за него: „Глас на едного, който вика в пустинята: Пригответе пътя Господен. Прав друм направете в пустинята за Бога нашего.“ И славата Господня ще се яви, „чрез величието на силата му.“ (Исаия, гл. 40, ст. 5, 26)

Образът на телец, бик е символ на евангелист **Лука**, защото започва разказа си със свещеник Захария и жрец на израилевия храм, който служил на израилевия храм с вехтозаветните жертви. За жертвоприношения се принася телец, което е принос за изкупление за греховете на людето.

Образът на орела е символ на евангелист **Иоан**, поради това, че той говори от висините, така, както орелът лети по небесните висоти. Неговата блага вест, благовестието, идва от Небесата Господни, оттам, откъдето започва и идва Словото на Бога. Този символ говори за висотата на неговото учение и че то идва със Славата Господня за онези, които ще се родят чрез Дух и Слово, за да може Словото да стане плът и да пребивава между хората.

Символичното изображение на евангелистите се явява в V век, като често под символическите образи са написани думите: за Матей - **полюще**, за Марка - **вопиюще**, за Лука - **взвивающе** и за Иоана - **глаголюще**.

MATHEVS - МАТЕЙ - ангел - ПОЮЩЕ - пение ангелско - ангелски говор за Царството Божие.

MARKVS - МАРКА - лъв - ВОПИЮЩЕ - глас на Вестител - Всесилен в дело и Слово

LVKAS - ЛУКА - телец - ВЗИВАЮЩЕ - Приемат Святия Дух - Кръстени в Святия Дух

IOANNIS - ИОАНА - орел - ГЛАГОЛЮЩЕ - В началото бе Словото, Словото бе у Бога, Словото бе Бог - Роденото от Духа е Дух и влиза в Божието Царство.

Иконообразът на Св. Матей е нарисован горе в ляво като възрастен човек с брада. Матей е евангелското му име, а иначе се наричал Левий, син на Алфея, по професия митничар, събирал мито на брега на Генисаретското езеро. Той е говорил за истинския смисъл на старозаветния закон и изобличавал плътската насока на тогавашното юдейство. Той е присъствувал на Тайната вечеря и е бил един от 12-те апостоли. Написал за християните еврей евангелие на собствения им език. Тук Матей е нарисован как е седнал на камък, който е престол, защото над него от лявата му страна се е явил ангел с крила, който с едната си ръка (лявата) държи книгата на Стария Завет, а с дясната ръка и с показалеца посочва пътя на Иосиф, по който трябва да върви, да не напуска жена си, защото ще роди син, зачат от Святия Дух. После ще му посочи пътя - да бяга с родения Исус в Египет и трети път му се явява ангелът и му нарежда да се върне в Израилевата земя. Ангелът е с крила, той идва насън и му говори. А ангелския говор е не говор, а е пение ангелско. Матей говори за благовестието на Царството небесно.

Матей с дясната си ръка с гъше перо пише това, което му говори ангелът, а лявата си ръка е сложил на лявата си гърд, показвайки че всичко, което слуша, го вярва и го затайва в сърцето си. Отдясно на трапезната маса е сложена книгата на Завета, която е отворена. Над книгата са написани инициалите на Марка на гръцки, а от другата страна на славянски е изписано името му - Матей. Около главата му има сияние небесно, защото записва думите Господни. Цялата композиция е обградена от лавров венец.

Иконообразът на Св. Марка е нарисуван долу в ляво като възрастен мъж с брада, седнал, като с лявата си ръка подпират главата си, като с показалеца е опрял главата си. Този показалец му показва, че трябва да запомни онова, което чете. Да внимава да не го забрави, а да остане в него. А какво чете? Отляво е отворена дебелата книга на Завета с пророците, но той не я чете. А чете една тънка книга и отвреме навреме размишлява върху нея. А това са онези записки, които той по молба на римските християни и с разрешението на апостол Петър е записвал. Така че неговите записки са въз основа на устните проповеди на Петър. Отначало Марко е придружавал апостол Павел, няколко пъти бил е при него при първите му окови и той го изпраща при колющите, да им занесе поредното послание. Той се наричал и Иоан, а майка му е Юдейка, имала дом в Ерусалим, който предоставила на първите християни.

И така, с дясната си ръка, държи това, което е записал, както от Петър, така и от Павел. Отляво са написани инициалите на името му на гръцки, а отдясно на славянски - Марко.

Отдолу над двете книги - новозаветната и старозаветната лежи глава на лъв, който издава рев в пустинята, като гласа на онзи Вестител, който върви между езичниците и ги призовава да правят път в себе си за Словото Господне, което сега се носи от евангелията на Марка, което той е написал, което държи с дясната си ръка. И след като е чел от него се замисля, че неизказани и неведоми са пътищата Господни. Той е описал Исуса като всесилен на дело и на Слово.

Образът на Марка също е с ореол от небесната слава на Словото, което е записал. Цялата композиция е обградена от лавров венец.

Иконообразът на Св. Лука е нарисуван долу в дясно като възрастен човек с брада. Като християнин от езичниците от Антиохия той е спътник и сътрудник на апостол Павел. Бил е възлюбеният лекар на Павел и не го е оставял и по времето на оковите му в Рим. В неговото евангелие се упоменава, че Исус е Спасител на света и не само за юдеите, но и за езичниците, не само защото произхожда от Адам, но защото Адам е Син Божий. А само Синът може да проповядва и да благовестува Божието царство. Иблажени са онези, които слушат Божието Слово и го пазят. Тогава небесният Отец ще даде Святия Дух на ония, които искат от него. Лука описва установяването на Евхаристията като тайнство, където Исус вдигнал чашата и казал: „Тази чаша е Новият завет на Моята кръв, която се за вас пролива.“ (Евангелие от Лука, гл. 22, ст. 20). Ето защо тук е нарисуван телец с рога, който трябва да бъде принос като жертвоприношение за изкупление на греховете човечески. Това е според закона на Моисея, който е в книгата на Стария завет. А тази книга лежи отворена върху ковчег, който символизира Ковчег на Завета, където тя се пази. И тук идва разрешаването на загадката, защо Лука държи отворена дебела книга. Коя е тази нова книга? Това е книгата на Новия завет, която той е написал - евангелие. А защо? Защото нарисуваното теле говори за вехтозаветните закони и жертви. А сега има нов закон: „Законът и пророците до Иоанна бяха, оттогава Божието Царство се благовестува и всеки насила влиза в него.“ (Евангелие от Лука, гл. 16, ст. 16). Защо ли? „И по-лесно е небето и земята да преминат, а не една точка от закона да падне.“ (Евангелие от Лука, гл. 16, ст. 17).

Книгата, която държи Лука, е по-дебела, защото там са написани и деянията на апостолите, които със Силата на Святия Дух говореха Божието Слово за царството Божие. И всички се кръщаваха със Святия Дух и бяха запечатвани със Святия Дух в Новия завет. Затова книгата на Новия завет е нарисувана по-дебела.

Лука с две ръце държи дебелата книга, облегал на ковчег на завета.

Над книгата са инициалите на името му на гръцки, а от другата му страна името на славянски - Лука. Главата му е обградена със сиянието на Светия Дух. Цялата композиция е обградена с лавров венец.

Иконообразът на Иоанна е нарисуван горе в дясно. От дясната му страна стои орел с полуотворени криле, който втрещено гледа изправената от лакътя дясна ръка, показваща един символ. Свити са трети и четвърти пръст на дланта на дясната ръка, а стоят опънати малкият пръст и показалецът, като палецът не е свит и стои също изправен. По този начин пръстите образуват първоначалните букви от името на Исуса Христа: Ис. Хр. Това е обряд - иконославено благословение, което означава: „Така щото на Исусовото име да се поклони всяко коляно от небесните и земните, и подземните. И всеки език да изповяда, че Исус Христос е Господ, за Слава на Бога Отца.“ (Послание към филипяните, гл. 2, ст. 10).

А с лявата си ръка държи две книги на Стария и Новия завет. Но погледът му е отправен в противоположна посока, очакващ да дойде Духът на Истината.

„А когато дойде Утешителят, когото Аз ще ви изпратя от Отца, Духът на Истината, който от Отца изхожда, Той ще свидетелствува за Мене.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 15, ст. 26).

От висотата на полета на изображения орел, евангелието на Иоанна е повече духовно, но от тази висота Исус Христос се явява като Божествен. Той е Богоопределен, Той е Избавител и Син Божий въплътен. Защо ли? „Никой никога не е видял Бога, единородният Син, Който е в пазухата на Отца, Той го изяви.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 1, ст. 18).

Апостол Иоан е син на галилейският рибар Зеведее и от майка му Соломия. Той е бил отначало ученик на Иоан Кръстител. Той е първият, който е чул от думите на Иоанна, че Исус е „агнец Божий“. Ето защо той държи в ръката си Стария завет на пророците. В другата си ръка държи Новия завет. Той е присъствувал при Преображението на Исуса в образ Господен, бил е на Тайната вечеря, бил е на разпятието на Исуса, където Исус му поверява майка си да се грижи за нея като за майка. Присъствувал е на Възнесението Господне, след което започва да проповядва евангелието в Ерусалим. Проповядвал е в Мала Азия и накрая е заточен на остров Патмос, където му са дава Откровението чрез Духът Христов.

Образът му е също обграден от сияние небесно. От едната страна са вписани инициали на името му на гръцки, а от другата му страна името му е написано на славянски - Иоан.

Ето така четиримата евангелисти стоят на четирите краища на Антиминса.

Матей - с ангела - поюще - с пение ангелско, което се явява като ангелски говор и благовестуване за Царството Божие.

Марка - с лъва - вопиюще - с гласа на Вестителя, с вопиющ глас, който идва от пустинята на живота, за да благовестува, че Вестителят, който носи в себе си, е Духът Господен, който е Всесилен в дело и Слово.

Лука - с телеца - влизающе - чрез Евхаристията ще взискат, ще измолят и ще приемат Светият Дух и ще бъдат кръстени в Светия Дух и запечатани от Светия Дух.

Иоанна - с орела - глаголюще - говорейки от висотата на Небесната твърд, където е Славата Божия, където е Словото и то слиза и ражда Синът Божий, защото роденото от Духа е Дух и роденият Син Божий влиза в Царството Божие. „Защото Аз от Бога излезох и дойдох, понеже не съм дошел от самосебе си, но Той Ме води.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 8, ст. 42).

5. НАДПИСЪТ НАД НЕБЕСНАТА ТВЪРД

Надписът над Небесната твърд е поставен в бяло поле, заградено с богато украсена рамка от лаврови венци. По средата на рамката отгоре има образ на ангела, т.е. херувим, с разперени криле лети и като Вестител разнася написаното в рамката. Отстрани два ангела - серафими свирят на арфа, отляво и отдясно по един, и пеят и те възвестяват надписа. Надписът е в бяло поле и то на гръцки. По средата на рамката отдолу има хляб - приношение за молитвите, пеенето и хвалебствията на ангелите.

Надписът, изписан с печатни букви на гръцки, но при превода има два малки нюанса, поради което ще ги дадем последователно.

„Божествен и свещен жертвеник, осветен с благодатта на Всесветия и живоначален Дух да се извършва на него Божествените и безкръвни жертви на всяко място на Неговото владичество.“

„Божествен и свят жертвеник, осветен по милост от Всесветия и животворящ Дух, съдържащ Божествените безкръвни жертви на всяко място на владението му.“

6. НАДПИСЪТ ПОД ЗЕМНАТА ТВЪРД

Този надпис е също с печатни букви на бяло поле на гръцки език. Горната част на рамката е съставена от съединени полуотворени свитъци, което представлява патриаршеското слово при възкачването на патриарха. По средата на рамката има образ на лице на юноша, обвито в лаврови венци. Това е Вестителят от патриаршеското слово. Странично двете страни от рамката и долната част е с лаврови листа, които преминават в лавров венец, препасан с ланделки. От двете страни долу отляво и отдясно има образи на агнета и пред тях хляб. Това са пасхални агнета за приношение, заедно с хлябове за приносите за изкупление на греховете, извършени от патриарха, който се е възкачил на патриаршеския престол. В началото на надписа има кръст, след което следва текста:

„Във време на патриаршествуването на Всесветия Вселенски патриарх господин, господин Паисий, който управлява всичко добре на светейшия синод в година 1747, януари 1, което се посвети от ....“

„През патриаршествуването на светейшия и вселенски патриарх Господин, господин Паисий и управляващият всичко добре и Светия Синод в годината 1747, януари 1, който се освети от ....“

Вселенският патриарх Паисий II е патриаршествувал четири пъти:

I. (1726 - 1733), II. (1740 - 1742), III. (1744 - 1748), IV. (1751 - 1752). По негово време е осветен този Антиминс лично от него.

7. СТЬЛЪБЪТ НА ЕЗИЧЕСТВОТО

От дясната страна на Антиминса е нарисувана елипсовидна рамка, която обгражда бяло поле, в което са нарисувани предмети, които носят със себе си своята символика за събития и лица. Рамката е гравирана богато. Долу, в основата, са нарисувани дини - една в средата с един изваден резен от нея и две по две отстрани. Дините са растяли много в Палестина, те са плод на южните страни и за тях евреите са примирали в пустинята. Дините са с листа, за да се

отграничат от листата на лозата, която почва от тях. От двете страни на дините има по 1 голям грозд и листата на лозницата върви нагоре, след което продължава в лаврови листа. Гроздът е бил не само храна, но от него се правело и виното за старозаветната пасха, защото червеното вино е наподобявало кръвта на жертвените животни.

По средата има голям езически стълб. На този стълб са правили своите обреди езичниците. „И постави Яков стълб на мястото, гдето говори с него Бог, стълб каменен и направи на него възлияние и възлия на него елей.“ (Битие, гл. 35, ст. 14).

Едно агне сутрин, да се принася на олтаря, а едно привечер с чисто брашно, смесено с елей и с вино, жертва благодарение Господу. Да се направи възлияние за благовоно ухание, жертва Господа, за да може това място да се освещава със славата му. „И тогаз ще се населя между Израилевите синове и ще им бъде Бог.“ (Изход, гл. 29, ст. 45). Онзи Господ Бог, Който ги изведе от Египетската земя. Това е Йехова, Бог техний.“ (Изход, гл. 29, ст. 46; Левит, гл. 22, ст. 32-33).

Това е представлявал каменният стълб за израилевите синове при своето богослужение преди закона. След закона ролята му се поема от престола в Скинията.

Така че този стълб бе езически на Римската империя, на тези стълбове са стояли изваяните от камък образи на римските императори, които са обръщали себе си в живи божества и властта си обявявали за божествена.

Тук в подножието на стълба има Свитък, хартия за написване волята на кесаря, императора. Над свитъка има напъряк поставен меч, то е въоръжение на войниците, с който са пазели тъпата, за да може да бъде разпнат на кръст Исус. По-нагоре има ръкавици - това е войнишка ръкавица на римските войници, за да ги пази от нараняване. По-нагоре има бич, с който са бичували онези, които трябва да бъдат разпнати. Има прикачено въже, с което са завързвали на стълба онзи, който ще го приковават. От едната страна на стълба виси сноп от тръни, като от него ще се сплете трънен венец на Исуса. Над стълба има петел. Той олицетворява завършването на старозаветната епоха на юдеите. Петър ще се отрече три пъти пред юдеите, че е познавал Исус, когато Той е вече арестуван. А когато се е клел за вярност пред Исус, Той му е предсказал, че преди да пропее петелът три пъти, той ще се отрече от Него.

От лявата страна на стълба има фенер. Залавянето на Исуса е станало нощем. Тъпата от множество с ножове и тогия, изпратени от главните свещеници и старейшини, дошли с фенери, факли и оръжия. До фенера има изправен потир, чаша с висока дръжка (столче). В тази чаша се е пиело вино за Пасхата юдейска, когато трябва да се яде пасхалния агнец. Той символизира старата пасха и новата пасха от Тайната вечеря. Когато отиват в Гетсиманската градина, Исус започва да се моли: „Отче Мой, ако е възможно, нека ме замине тази чаша, не обаче както искам Аз, но както искаш Ти.“ (Евангелие от Матей, гл. 26, ст. 39). Моли се три пъти да не пие тази чаша, но да бъде волята Божия, за да се изпълни закона. Така Той трябва да изпие чашата на разпятието. И от нея започва Новият завет.

От дясната страна има кесия, полегнала и от нея са разсипани 30-те сребърника, цената на предателството на Юда, за което са платили свещениците, за да бъде заловен Исус. Така се сбъднало пророчеството на Захария, че навремето оценили Бога за 30 сребърника, така и сега оценили Исуса с цената, която се дава за един роб.

Над кесията стои римска кана, поставена в леген. Това е онзи момент, когато Пилат излиза пред народа и им заявява, че иска да го пусне. Но тъпата е ревяла: „Разпни го!“ Тогава Той наредил, донесли кана с вода, поляли Му,

измил си ръцете над легена, избърсал си ръцете с кърпа и казал: „Не съм виновен аз в проливане кръвта на този праведник: вие отговаряте.“ На това целият народ отговорил с вик: „Неговата кръв на нас, да бъде и на чадата наши.“ След туй Пилат им предал Исуса да го разпънат. (Евангелие от Матей, гл. 27, ст. 24-26).

За да се разбере това добре, трябва да се знае закона, където се казва, че ако се намери някой убит човек, и не се знае кой го е убил, то да се пренесе в жертва юница и старейшините да умият ръцете си над юницата и да кажат: „Ръцете ни не са проляли тази кръв, нито очите ни са видели. Бъди милостив, Господи, на людете си, Израила, които си избавил и не считай на людете си Израила кръв неповинна.“ (Второзаконие, гл. 21, ст. 7-8).

Върху разпилените 30 сребърника има поставена горяща кадилница с тамян, който като гори, димът се възнася към небето. Той води началото си от гръцкото и римското богослужение. Той имал символично изражение, то е жертва Богу с молитвите, които Му се прилагат. По-късно Моисей е заповядал на Аарона да кади благовонно кадиво всяка сутрин. (Изход, гл. 30, ст. 88). А Йоан Богослов говори как ангелът със златна кадилница застанал и кадял пред жертвата, която се намирала пред престола на Бога. (Откровение, гл. 8, ст. 3).

Тази горяща кадилница с тамяна символизираща, че ще дойде онзи, който ще кади, ще прави молитви пред пасхалния агнец, който се принася в жертва пред стълба езически и стълба старозаветен.

Властта на кесаря и неговите войници е дадена чрез меча, чрез войнишката ръкавица, чрез въжето, с което се завързва за стълба за биене, с бича. А снопът тръни ще бъде взет и сплетен на трънен венец и ще бъде положен на главата на Исуса от римските войници.

8. ОРЪДИЯТА НА СТРАДАНИЯТА И СТРАСТИТЕ ИСУСОВИ

От лявата страна има бяло поле, елипсовидно по форма, оградено с богата гравирани рамка. Тя е същата, както отдясно. Отдолу са пет дини, до тях два грозда, лозата отива нагоре и преминава в лаврови листа. Тази композиция е т.н. Исусови страдания или оръдията за страстите Исусови, когато юдеите казали: „Разпни го!“. Разпъването на кръст се прилагало към робите и презрените човеци, което се прилагало в Римската империя.

Стълбата - с нея се изкачвало и прекрепвало тялото на Исус на кръста. После от нея се забивали гвоздеите по ръцете и краката. С нея се сваляло след това умрялото тяло.

Тръст с гъба и листат тръст със странична дръжка, с нея се навлажняват устата на окачения на стълба при положение, че има жажда.

Съд с оцет и жлъчка, и смирна, която се дава да се изпие, за да може да се упои осъденият. От този съд се натапя гъбата, окачена на тръстиковия прът и се поднася на Исуса.

Хитон - върху стълбата е праметнат хитона, връхната дреха на Исуса, за която са хвърляли жребие да се падне едного, за да не я разрязват. За жребие долу се виждат два зара, където войниците са хвърляли жребие за дрехите Му, така, както е предсказал пророкът. (Псалом 22, ст. 18).

Под стълбата има дреха светла, за която също е хвърляно жребие.

Кошница с гвоздеи, които са забивани по ръцете и краката. Тук има чукове, клещи, специални скоби за завързване на ръцете и още сечива, които

са служели за бичуване, биене и разпъване.

Копие - изправено и стои върху кошницата. С него е прободен Исус и Той издъхнал, без да Му са строшени костите, както е било прието, за да може да умрат по-бързо.

Така че всички оръдия за разпъването на кръста са вложени в лявата композиция. Това са оръдията за страданията на Исуса при неговото разпъване. А това са и оръдията на страстната седмица, когато Юдеите са викали на Пилат: „Разпни го!“ А сто дни преди това за него са викали: „Осанна. Благословен Онзи, Който идва в името Господне.“

Ето така се гравирани от един добър художник и двете елипси за мъченията и за разпъването на Исуса.

9. НЕБЕСНАТА ТВЪРД

В средата с тънка рамка е оградена най-важната иконографска композиция във вид на квадрат.

Над горната рамка е Небесната твърд. Тя представлява облак, а в средата е онзи **огнен пламък**, който е Бог пояждающ. „Ръката на Господа Йеова падна там върху мене. И видях, и ето подобие като зрак от огън, от зрака на чреслото му и надолу огън и от чреслото му нагоре като зрак на сияние.“ „И ето славата на Бога Израилева бе там, според видението, което видях на полето.“ (Иезекил, гл. 8, ст. 1-2, 4).

„После видях и ето в твърдта, която бе над главите на херувимите видеше се над тях като сапфир камък, явление, подобие на престол.“ (Иезекил, гл. 10, ст. 1).

В средата на Славата Господня е написана на иврит думата „Иехова“ = Иехова. „Небесата разказват славата Божия. И твърдта възвещава делото на ръцете му. Ден на ден казва Слово и нощ на нощ изявява знание (Псалом 19, ст. 1-2).

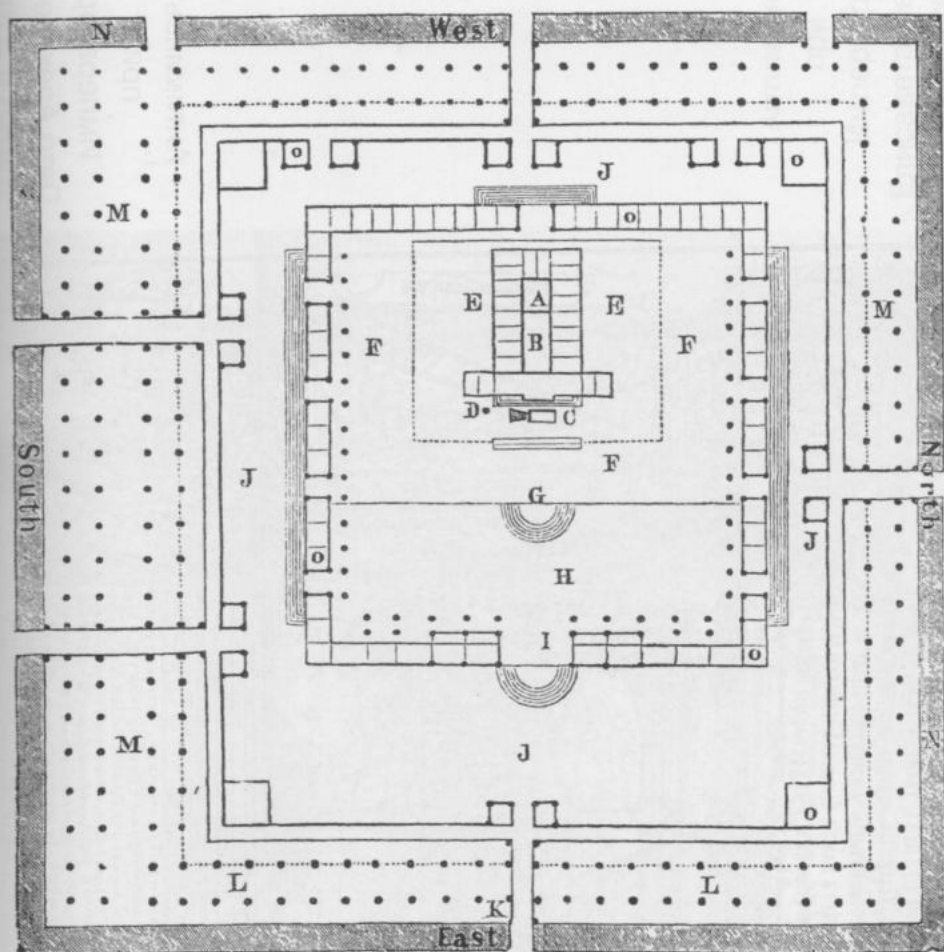
10. ПОД НЕБЕСНАТА ТВЪРД

От двете страни летят в облаците херувими, три отляво и три отдясно. Те се снишават, слизат отгоре и обграждат, заграждат кръста, на който е бил овесен, разпнат Исус. Кръстът е под формата на буквата Т. Над средата на кръста има дъсчица с надпис, на която са изписани началните букви: „I H C I“ от текста на Евангелието на Йоана: Исус; Назарянин, Цар, Юдейски (Евангелие от Йоанна, гл. 19, ст. 19). Той е бил очевидец при разпъването на Исуса.

По средата на кръста под надписа е окачен трънен венец, който е бил на главата на Исуса.

В този иконографски сюжет остава да се видят две най-важни неща. Първо: Полетът на херувимите, отляво и отдясно, които повдигат на крилата си Славата на Бога Израилева върху тях. (Иезекил, гл. 11, ст. 22). „И славата Господня се възвиси от херувимите при прага на дома и облакът изпълни дома и двора, и дворът се изпълни от сиянието на Славата Господня.“ (Иезекил, гл. 10, ст. 4).

Второ: „Видех Духът, Който слезваше като гълъб от небето и остана на Него. И аз го не знаех, но този, Който Ме води да кръщавам с вода, Той ми рече: „На Когото видиш, че слезва Духът и остава на Него, Той е, Който кръщава с Духа Светого. И аз видях и свидетелствувам, че този е Син Божий.“ (Евангелие

План на храма по времето на Христа

- А. Святая святыхъ.
- В. Свято-то мѣсто.
- С. Олтарь-тъ на всесъжженія-та.
- Д. Мѣди-та умывалица.
- Е. Священнический-тъ дворъ.
- Ф. Израилевъ-тъ дворъ.
- Г. Врата-та Никаноръ.
- Н. Женский-тъ дворъ.

- І. Красны-тъ врата.
- Ј. Язычический-тъ дворъ.
- К. Источны-тъ врата.
- Л. Сохомоновъ-тъ притворъ.
- М. Царский-тъ притворъ.
- Н. Външна-та стѣна.
- О. Разны стан.

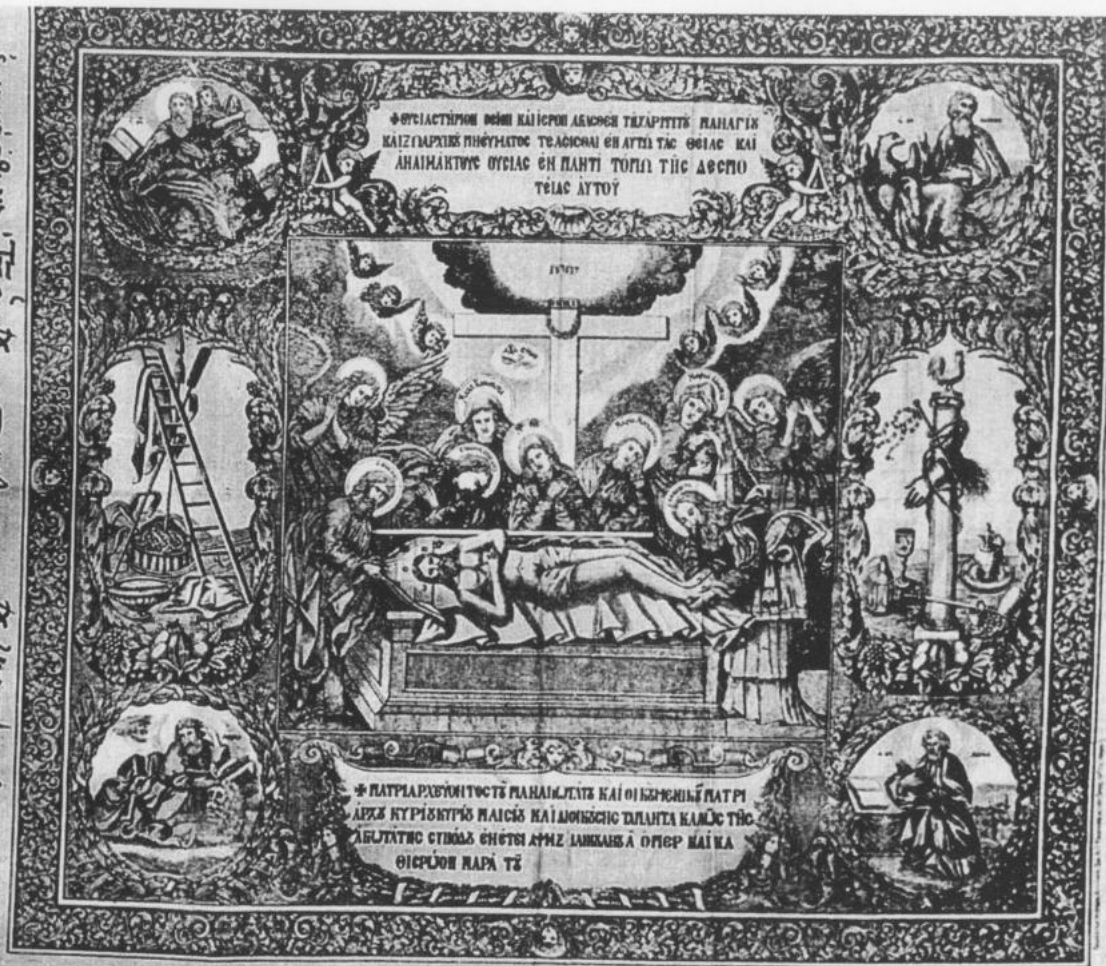

Антиминсьт
 при
 Император
 Петр Алексеевич
 (Петър І) -1707 г.

Επιμνησιν τῆς ἁγίας Μεταμόρφωσης τοῦ σώματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 1820

Αντιμινς του Αγίου Μεταμορφωσις του σωματος του κυριου ημων Ιησου Χριστου

Αντιμινς
при
Патриарх Паисий
(1747 г.)

от Иоанна, гл. 1, ст. 32-34).

Под дясното рамо на кръста се вижда как Святият Дух слиза под форма на гълъб.

Така че поднебесната твърд е съставена от херувимите, кръста и Святият Дух, слизащ като гълъб.

11. ПОЛАГАНЕТО НА ИСУСА В ГРОБА И ВЪЗКРЕСЕНИЕТО ЧРЕЗ ДУХА

В долната част на обградената светла рамка квадрат, виждаме, че лежи голям каменен саркофаг. Капакът е повдигнат, той е отбелязан с бяла черта. От лявата страна Иосиф Ариматейски, а от дясната страна Никодим полагат Исуса в гроба. Исус лежи на широка плащаница, която отляво се държи от Иосиф, а отдясно Никодим оправя прободените с гвоздеи крака на Исуса. Тялото на Исус е с поясна превръзка през чреслата. Ръцете му са скръстени на гърдите. Отляво Иосиф държи плащаницата и там е нарисувана т.н. нимба на Исус Христос. Това е така наречената Божествена Троица. Дадено е от първата гръцка буква Алфа и последната буква Омега. И буквата N - нимб. Трите букви са разположени отляво, горе, отдясно. Този нимб означава, **СИИ**, Който е, вечно съществуващ, бидейки. Отстрани на трите букви на нимба е написано: „Исус Христос“, което означава, че нимбът е на Исус Христос. А защо? Защото: „Аз съм Алфа и Омега, начало и конец, казва Господ, Който е, и Който е бил, и Който иде, Вседържител.“ (Откровение, гл. 1, ст. 8).

„Не бой се, аз съм първият и последният, и живеещият. И мъртъв бех, и ето жив съм во веки веков. Амин. И имам ключовете на ада и смъртта.“ (Откровение, гл. 1, ст. 17-18).

Защо е Иосиф Ариматейски отляво с брада и държи плащаницата в двете си ръце? Той е бил ученик на Исуса, но таен, и е взел разрешение от Пилата да овали от кръста тялото му. А Никодим, също с брада, и таен негов ученик, е донесъл 100 литра смес от смирна и алое, и обвиват с плащаница и с ароматите тялото му според юдейския обичай за погребение. (Евангелие от Иоанна, гл. 20, ст. 38-40).

До Иосиф се вижда един юноша - Иоан Богослов, който се е навел до тялото на Исуса и го разглежда. Той е присъствувал на разпятието и Исус го е определил да се грижи за майка Му. По средата на саркофага е Мария, майката Исусова. На главата има съкратен надпис на Божията майка. Тя има названия: Матия Божия - Богоматер = Божията майка. А надписът е Матир Теу.

От едната ѝ страна е Мария Клеопова, а от другата ѝ страна - Мария Магдалена. Над тях Мария Яковлева държи съд с миро. Това са трите мироносици, които идват сутринта рано, за да го помажат с аромати в неделя. Те намират там два ангела в бели дрехи, седнали един откъм главата, а друг откъм краката (Евангелие от Иоанна, гл. 20, ст. 12). Двата ангела били с бели дрехи, блестящи и целият им вид бил като мънция. Това е сборният образ на четиримата евангелисти. Това са архангели. Тук са дадени отляво и отдясно с крила и със светло сияние около главите. Единият му съчувствува, събрал ръце с двете си длани, а другият е отворил дланите си и иска да полети с Него.

Видът на трите мироносици е тъжен, скръбен и печален. Това е така нареченият **надгробен плач** при тялото на Исуса.

1. Цялата композиция е направена, за да възпроизведе и символизира

гробът Господен. А защо ли? Защото в източното православие **Святата трапеза**, т.е. **Антиминсът** *символизира гроба Господен*. Антиминсът, на който е нарисувано полагането на тялото на Исус в гроба е **вместотрапеза**. **Вместотрапезата** е вечно възпоменаваният гроб на Спасителя.

2. Славата Господня, която е в Небесната твърд, заедно със Святия Дух слиза върху тялото на Исуса и го възкресява. Това е **същината** на този **Антиминс** като **вместотрапеза**. Той е безкръвния жертвеник на Духа Святий.

3. „Излязох от Отца и дойдох на света и пак оставям света и при Отца отхождам.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 17, ст. 28).

„И сега прослави Ме, Отче, у самото Тебе със Славата, която имам у тебе преди създаване мира.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 17, ст. 5).

И зарад учениците си Исус освещава Себе Си със Святия Дух, за да бъдат и те осветени чрез Него. И да бъдат всички в едно, както Отец е в Исуса, и Исус в Отца, тъй и те да бъдат чрез Исуса в Отца, за да познаят всички, че Исус е изпратен като Божий син. И със Славата на Отца чрез Исуса да влезне в учениците, за да бъдат Едно. Святият Дух чрез Исуса в тях и Отец в Исуса да бъдат всички в Едно, съвършени в Единство. Това е същността на Евхаристията чрез този Антиминс. И тя завършва с необикновения финал за търсения вечен живот на Духа. „А това е живот вечний, дето да познаят Тебе, Единаго Истиннаго Бога и Исуса Христа, Когото си проводил.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 17, ст. 3). Амин.

12. БОЖИЯТ АГНЕЦ И АНТИМИНСЪТ

За идването на Исус на земята и обличането Му в плът, възплътяването Му е предречено от пророците. За да стане това предварително е избрано племето, рода му и е избрано племе от Авраамовото потомство, от израилевите синове, а това е избраният род на Давида, от който произлизат Мария, майката на Исуса и нейният годеник Иосиф. (Евангелие от Матей, гл. 1, ст. 1-17; Евангелие от Лука гл. 3, ст. 23-38).

Плътското Му рождение е било предсказано от Ангел Гавраил. Раждането Му било ознаменувано от славословието на ангелите от небесата. Ярката звезда на небето предсказвала на Исуса пътя на земята, който трябва да извърви.

На **тридесет и три години** Святият Дух слиза върху Него и Той започва своето богослужение в Дух и Слово.

На планината **Тавор** става неговото преображение и слизането върху Него на Духът Христов.

На последната **Пасха** Той извършва пасхата по Юдейския закон и след това установява **тайнството Евхаристия**.

На **Голгота** е разпънат и принася себе си като **пасхален Агнец**. Преди да издъхне, казал: „Свърши се. Отче, в Твоите ръце предавам Духа си.“

Тялото Му е лежало в гроба около 30 часа - петък, събота и първия ден, неделя. Възкресението станало сутринта. Двамата архангели оповестили Възкресението.

Възкръсналият се явява още в първия ден, неделя, на учениците си. И след това в продължение на 40 дни се явява и им говори, отваря им ума, за да разбират писанията на пророците, че това е трябвало да стане, за да се изпълнят пророчествата.

Възнесението на Исуса става на Елеонската планина. След като говорил на учениците си след Възкресението си, Той ги благославя, отделил се от тях и се възнесъл на небето. Възнасянето на Исуса на небето съставлява последен етап от земния Му живот. Той се намира в строга последователност със

слизането на земята и обличането Му в плът, раждането му, слизането на Святият Дух върху Него, преobraжението Му с Христовия Дух, разпятието, изпускането на тялото, предавайки Духа си на Отца, Възкресението Му и след това Възнесението на Исуса Христа. Защо е строго последователно? Защото то се основава на следния закон: „И никой не е възлезал на небето, тъкмо Този, Който е слезал от небето, Син человечески, Който е на небето.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 3, ст. 13).

Син человечески принася Себе Си като **пасхален Агнец** и със своите плът и кръв трябва да бъде изкупителна и умиловителна жертва пред Небесния Олтар, пред самия престол на Бога. И там на небето да стане Глава на всичко земно и небесно.

Учениците са пребъдвали през деня в храма, прославяйки и благославяйки Бога, а през нощите са били в частен дом за уединение и молитви, докато дойде времето да се облечат със Сила от небесата, както им е казал Исус.

На 50 ден слиза Святият Дух. Изливането на Духа Божий е предсказано от пророците, че това ще стане с идването на Месия. „Додето Духът от свише се излее на нас.“ (Исая, гл. 32, ст. 15). „Ще изливам Духа си на семето ти.“ Така говори Господ, Царят Израилев. Неговият изкупител, Господ Саваот, Аз съм първият, Аз и последният. И освен Мене няма Бог.“ (Исая, гл. 44, ст. 3, 6). Това е същият Дух Утешител, който Исус им обещава, че ще им изпрати, след като дойде време да се изпълнят пророчествата. (Евангелие от Иоанна, гл. 15, ст. 26). За него говори и пророк Иезекил в гл. 36, ст. 26-28: „И ще ви дам ново сърце и нов дух ще вложи вътре във вас, и като отнема каменното сърце на плътта ви, ще ви дам плътско сърце. И ще вложи вътре във вас Духа си и ще ви направя да ходите в повеленията ми и да пазите съдбите ми и да ги извършвате. И ще се населите в земята, която дадох на отците ви и ще ми сте люде и аз ще ви съм Бог.“

Святият Дух слиза върху учениците във вид на огнени езици над главите им. Изпълнили се всички със Святия Дух. Чрез Святият Дух те идват вече в общение с Исуса Христа и чрез Него с Бога.

А общението със Святия Дух започва да става с тайнството Евхаристия и Святият Дух слиза върху учениците му и с дързост говорят Божието Слово. И оттук започва Новият завет с установяване на Евхаристията.

Онова, което писаха пророците за жертвоприношението и за приношението за грях, за примирително приношение с агнец и хлебно приношение и че ако се направи, както Господ повелява, то ще им се яви Славата Господня. Когато Моисей и Аарон влизат в Скинията и като излязоха да благославят людето, то яви се Славата Господня. И слезе огън от Господа, пояде всесъжението върху олтаря и всички възкликват и падат на лице пред закона Господен. (Левит, гл. 9, ст. 22-24).

Онова, което писаха пророците, че ще се яви Онзи, Който ще се натовари с престъпленията на хората, и ще бъде бит заради беззаконията Израилеви, и ще бъде Онзи, „отпускаеми ярец“, на Който са положени беззаконията и престъпленията на людето.

„И Господ възложи на Него беззаконието на всинца ни. Той бе насилван и озлобен, но не отвори устата си. Като агне, водено на заколение и както овца пред стригачите си безгласна, така не отвори устата си. Чрез угнетение и съдба биде грабнат. А за рода му кой ще повестува? Защото се отсече от земята на живите.“ (Исая, гл. 53, ст. 6-8).

Онова се изпълни, което предрече пророкът, когато видя Исуса, и че слиза Духът Святий върху Него: „Ето ангеът Божий, Който взема греховете на света.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 1 ст. 29).

На Тайната вечеря Той вдигна чаша и възвести **Новият Завет**, и принесе Себе си като **Агнец пасхален** чрез **Святия Дух** на престола Божий. Той там принесе греховете на Стария завет и людетe му. „А Бог на мира, Който е въздигнал от мъртвите великаго чрез кръвта на Вечният завет, Пастиря на овцете, Господа нашего Исуса, дано да ви направи съвършени във всяко добро дело, за да правите Неговата воля, като действувате във вас това, което е благоугодно пред него чрез Исуса Христа, Комуто да бъде слава во веки веков. Амин.“ (Евреи, гл. 13, ст. 20-21).

И Той бе въздигнат и бе поставен на престола Божий. „И от престола изхождаха светкавици и гърмежи, и гласове. Имаше и седем светилища огнени, които гореха пред престола, които са седемте духове Божии.“ (Откровение гл. 4, ст. 5). И на престола „Агне стоеше като заклано и имаше седем рога и седем очи, които са седемте духове Божии, разпратени по цялата земя.“ (Откровение гл. 5, ст. 6). И агнето взима Книгата на живота и започва да разпечатва печатите, защото със своята кръв е изкупил за Бога всеки човек. То ще бъде Пастир на людетe си и ще ги заведе при извори с текуща вода на живота. И тогава „Царствата световни станаха царства на Господа нашего и на Христа негов и ще царува во веки веков.“ (Откровение, гл. 11, ст. 15). „Защото (Агнето) е Господ на Господарите и Цар на Царете и които са с Него, звани са и избрани и верни.“ (Откровение, гл. 17, ст. 14). На престола стои Бог Всемогъщият и до него Агнето. Агнето е Христовият Дух, за Който се казва: „Аз съм Алфа и Омега, първият и последният, началото и краят.“ Онзи, който живее до вечни векове, защото Христос вчера, днес и утре е един и Единосъщият. Чрез Евхаристията и Антиминса ние търсим **Общение със Святия Дух** и чрез него призоваваме **Благодатта** на Христовия Дух, за да ни заведе до вечния живот на Възкресителят!“

13. КОЙ Е ВЕСТИТЕЛЯТ НА СВЯТИЯ ДУХ ЗА ВЪЗРАЖДАНЕТО В БЪЛГАРИЯ

Отляво на Антиминса от 1747 г. извън рамката му има надпис на гръцки език. „Осветено от светия Мисемврийски Мирийски Иосиф, 1820 г. От дясната страна се чете: „Провату (Провадия), 1820 г., 6 август, мощи на Свети Мина. Най-долу, извън рамката, четем: „Иверийския манастир“ от Палс, Солунско. Труд на печатницата (копие от печатницата, типографията на Алекси Ктимос, когото да помене Бог, Господ Бог с помощниците Му.“ Този манастир е грузински, Ивер, Иверон. Неслучайно се печатат там, в Иверския манастир, понеже йеромонах Теофан, който е бил свидетел на Видението и Откровението на Святия Дух в солунската черква „Св. Панагия Лагудяни“ е грузинец от Иверския манастир в Атон. Печатан е този класически антиминс при архиепископ Филарет при манастира „Св. Иверон“ от Палс Тесалоники (Солунско) през 1747 г. Печатан е там, по гравюрата на руския художник Алексей Zubov, върху медна гравюра.

Много по-късно по настояване на поп Константин Дъновски, по внушение на неговия син Петър Дънов, се прави поръчка при Руския синод за отпечатване на руския антиминс от 1747 г. на Алексей Zubov. И тогава е възпроизведен и отпечатан в Русия. И донесени копия от него в България.

В дясно на руски език е написано: „Точно копие от старинния Антиминс. Гравюра Яп. Ярмолински в собствената Литография, 1897 г., 6 август.“ Има две възможности: Или са възпроизвели по отпечатан Антиминс от 1747 г. и са го гравирани на медна плоча, или са намерили оригиналната матрица и са я

произвели. Трябва да споменем тук, че в България е имало и литографски камък с този Антиминс и на него са отпечатвали книжни Антиминси. Тези Антиминси висяха по домовете и в салоните на последователите на Учителя Дънов до 1957 г., когато бяха направени обиски от полицията от властта и мнозина бяха конфискувани и унищожени впоследствие. Пишещият тези редове лично ги е виждал и разглеждал.

А сега ще си отговорим на въпроса: „Кой е Месемврийския митрополит Иосиф, който е осветил този Антиминс през 1820 г. Това е станало в Провадия на 6 август 1820 г. Към Антиминса са пришити мощи на Свети Мина. Така че този класически Антиминс, създаден през 1747 г. е бил осветен през 1820 г. от митрополит Иосиф. Митрополит Иосиф Месемврийски е заемал около 1820 г. митрополията, включваща Провадийска, Камчийска околия.

По-късно става Варненски митрополит (1838-1846 г.). През 1838 г. е назначен с име Иосиф Серски. Той е българин от Серес (Македония). Той започнал да помага, да съдействува да се изучава български език и са правени опити да се наложи църковнославянският език. Започват да се строят църкви. През 1838 г. се строи църква в село Кара Хюсеин (Варненска околия) и се освещава същата година от Варненския митрополит Иосиф.

С подкрепата на митрополит Иосиф през 1840 г. в град Балчик започват да строят училище и църква, в която да се чете на български език. През 1845 г. била завършена с помощта на селяните, както и на балчишкия мюдюрин, но после поради клевети на гърците тя била закрыта през 1848 г. Иосиф е помогнал, чрез турското правителство, за разрешение да се строи черква, помогнал с пари и извадил разрешение от Варненския паша да се построи попска къща. Това са разказите на Колю Райчов от Балчик. Когато идва новият гръцки владика Порфирий (1847 - 1863 г.) от Варна, с негова помощ се затваря училището.

Иосиф Серски помага да се възстанови друга църква „Св. Атанасий“ във Варна през 1838 г., опожарена от злосторици.

Интересни данни за митрополит Иосиф Серски има в Автобиографията на Райчо Илиев Блъсков - един от първите учители, в Провадийското село Черковна. Той се запознава с владиката Иосиф във Варна, българин от Серско, Македония. Бащата на владиката бил към 100 години и говорил само български, а Иосиф - български, по македонското наречие. Той бил винаги със засмяно лице, разпитвал ги нашироко за поминъка им, за свещеника, за черквата им. Бил учен и много умен, сладкодумно е говорил на български.

Помогнал е много за началото на Възраждането, но после напуска Варна и отива да живее в Света гора. На негово място се назначава гръцкия владика Порфирий (1847-1863 г.), при когото по-късно се установява като свещеник Константин Дъновски.

А сега ще споменем най-любопитните данни, които ни дава Учителят Петър Дънов в една съборна беседа от 19 август 1909 г., като казва за няколко прераждания. „Свети Иван Рилски се е въплътил в някой си Иосиф, който живял и работил около Варна, Месемврия и той е, който е подготвил освобождението на България. Тогава е живял около 80-90 години. И сега там отново работи за България.“ Така че това е Иосиф Серски, този, който е осветил Антиминса през 1820 г., като е зашил в него мощи на Св. Мина.

На друго място Учителят Петър Дънов споменава, че този, който се е преродил като митрополит Иосиф в Месемврия, българин, от него започва Възраждането на България и то чрез Антиминса, който е осветил и с който Антиминс е вървял и му е служел за подвижен жертвеник и е извършвал служби в най-отдалечените села, когато е отивал да събира владичината. Това е църковният данък, който са задължени да плащат българите. И понеже гръцките владци са били много алчни - от там започва раздора, българите са искали

български владци. Отначало разпрата започнала заради алчността и грабежа на гръцките владци. И на второ място за т.н. „мегали идея“, възстановяване на гръцката държава и Византийската империя, която е искала да претопи българите в гръци.

В едно писмо на Пенка Стефанова Белева, съпруга на Стефан Белев, последователи на Учителя Дънов, четем следното: „Любимият духовен брат Пеню Киров, родом от Карнобат, приживе най-близък ученик на нашия Велик Учител, е бил крилат дух, въплътен като Иосиф Ариматейски, Св. Иван Рилски, два пъти като владика, веднъж в Кюстендилско, в македонска земя и втори път в Месемврия. Бил е в Италия, Франция, Русия и другаде. Заминал си от този свят.“ А това е Иосиф Серски!

И от други разговори с Галилей Величков знаех със сигурност, че Пеню Киров, един от първите ученици на Учителя, е бил Иосиф Ариматейски, а след това се преражда като Св. Иван Рилски. Така че, веригата от прераждания се продължава. Днес със сигурност можем да заявим, че онзи, който бе осветил Антиминса от 1820 г. в Месемврия и Провадия е архиепiscop Иосиф Серски, впоследствие митрополит във Варна от 1838-1846 г. Според данните той е заминал за Света гора вече възрастен. И той ли е този, който през 1854 г. посреща Константин Дъновски и му връчва последния останал Антиминс в църквата „Св. Димитър Солунски“ в гр. Солун? Ще помислим и ще проверим, когато говорим за тази история.

14. ОТКРОВЕНИЕТО ОТ СВЯТАГО ДУХА ДУХЪТ НА ОБЕЩАНИЕТО - ДУХ СВЯТИЙ

ЕДНО ОТКРОВЕНИЕ -(1*) В СОЛУНСКАТА ЧЕРКВА „СВ. ДИМИТРИЙ“ (КАССЪМА-ДЖАМИСИ)

Дадено на Отца Константина Дъновски, през юношеството му,
в гр. Солун, на 10 април 1854 година

На велики петък-(2*) отидохме с другарите: Белю Пинин, Тодор х. Маврудиев и Петър Атанасов да се поклоним на гробът на Св. Великомученика Димитрия в църквата, наричаема: Кассъма-Джамиси. На излизане ни срещна един **старец, свещеник-(3*)**, без да го познаваме, със среден ръст, лице сухо-бледо, брада дълга и бяла, очи светливи и пленителни. Благослови ни, като му целунахме десницата и ни попита откъде сме и накъде отиваме. Ний му отговорихме, че сме от Варна и отиваме за Света гора. „Много добре, рече той, аз познавам тия места и съм живял там няколко време“, като ни и разпита за някои лица от градът Варна. На разделение се обърна към мене и ми рече: „Желая утре, на това място, по това време, да се видя с тебе; имам да те питам и да ти кажа нещо - идваш ли?“ „С всяко благодарение“ - му рекох и се разделихме.

Другия ден, на великата събота, аз на определеното време отидох в църквата, влезнах при гробът на Св. Димитрий, запалих свещица и се помолих. След това захванах да разглеждам, с голямо внимание, грамадното здание и, неволно, ме облада една душевна тъга за миналото, като размишлявах в себе си: Защо ли ни е оставил Господ?... и защо да бъде такава една светиня в турски ръце и т.н... Но ето че и вчерашният старец се зададе и отиде право при олтаря и начна да се моли. След няколко минути ми даде, с поглед, знак да отида при него, та аз се приближих и му целунах десницата. „Синко, рече ми той, за любов Христова желая да се науча от къде си и за какво отиваш на Света Гора.“ Аз

ми разправих, без всякакво стеснение, откъде съм и за какво отивам на Света Гора и какво е желанието и намерението ми - също така, като една изповед. Във време на говоренето ми, се виждаше много спокоен, слушаше с внимание думите ми и се показваше много благодарен, докато свърших разказът си. Но, след няколко минути мълчание, като се приготви да ми говори, забелязах едно **странно изменение в погледа-(4*)** му и по всичкото му телодвижение, а най-много, което ми вдъхна особено удивление, бе появляването на **пламенения** на главата му и неволно ме обзеха студени тръпки по всичкото ми тяло и ме обля студена пот!... „Драгий ми синко, рече, ти наистина, си избрал добрата част за себе си, но знай, че спасението на душата не зависи от мястото, но от начинът на вярата в Исуса Христа. И, не мисли, че всички ония, които и докато са в Света гора, че са праведни, защото и там може да бъде човек най-голям грешник, както и в мирът... Нито искам да те отвърна от намерението ти. Аз те уверявам в името на Господа Вседържителя, че всякога, гдето и да си, когато и да е, трябва със страх и трепет да изработваш своето спасение. Заради това, послушай съветът ми: да си **идеш там на мястото-(5*)**, гдето те е определил Божият промисъл, понеже това място е било и ще бъде, тъй да кажа, прагът на чудни световни променения. Очите ти непременно ще видят истинско, речено от Господа, със залогът, който ще ти връча и ще бъде за уверение като от Бога... След няколко минутно мълчание, аз проумях от внимателния му поглед, че чака отговор и му рекох: „Не съм противен на волята Божия, защото е свята“, а той ми рече: „Не е достатъчен отговорът ти; за да угодим Богу, необходимо е с истинска вяра да се подвизаваме и бодърствуваме с молитви до последното издихание, та че дори и душата си да положим за Евангелието. Пък, които желаят да принесат по-много плод, трябва да имат свършена преданост и покорност на Бога, както Аврам, който принесе своя син жертва на Бога; както и апостол Павел прие да бъде анатема от Христа, за спасение на своите по плът братя.

И, наистина, без такава самоотверженост не можем да се надеем, че Бог ще яви своята милост и помощ, а най-много в днешния ден, когато всичките сили ада са се повдигнали и искат, ако им се удаде, да затыпчат с православието и славянството... Но нека се вълнува морето, пак, докогато е Христос на кормилото, корабът му няма да потъне.“ И пак мълчание... Аз тогава се възхитих и радостно му рекох, с едно страхопочитание: „Отче, с помощта Христова и твоите свети молитви, напълно се съгласявам и с готовност приемам всичко, което сте ми казали и ще ми кажете.“ Тогава вдигна очи и ръце нагоре и рече: „Нека е благословен Бог и Отец на Господа нашего Исуса Христа, който утаява от премудри и разумни и открива на младенци.“

Тогава **сегна към пазвата си и извади-(6*)**, в една бяла кърпа, нещо обвито, с което направи кръстно знамение към мене, после го сложи на камъните пред олтарът (дъшемето на олтарът е по-високо около един лакът). Като го разви и целуна, покани и мене, та целунах, после това показва ми с пръсти на непечатаните букви на него, дали ги познавам: аз му рекох: „Ако е число, то е 1747.“ „Така, явно, рече, именно от това число води началото си тоя святи престол, но, за да разумееш по-добре, слушай:

„Двадесетия ден от декемврий месец, хиляда седемстотин четиридесет и шеста година, е било четиридесетница от едно зверско истребление на няколко души в същия тоя град, от кръвожадни мохамедани. Останалата майка и вдовица от това благочестиво семейство, претоварено от неизказана скръб, с няколко свои роднини, просили от Бога помощ и утешение **с всенощно бдение в църквата-(7*)**, нарицаема „Панагия Лагудяни“. Агрипнията извършвал един седемдесет и седем годишен старец, Светогорски аскетия, от Иверския манастир, някой си иеромонах Теофаний. През нощта станала

голяма буря със страшни гръмове и светкавица - малко останало церквичката да събори. Пред зори бурята утихнала, в черквата огряла чудна светлина, като ден. Евангелието на литургията било на свършване и, в часът се явили трима мъже с една прекрасна девойка, дрехите им греели като Слънце. Зачуденият свещеник си останал на мястото, като вцепенен, без да се помръдне; девойката го наближила и отправила погледа си към него и му рекла:

„Преподобний старче, нека бъде пътят ти благоугоден Богу. В отговор на вашите молитви съм проведена с тия трима набожници от покровителката на тоя свети храм, Пресветая Дева Мария, майка на Господа нашего Исуса Христа, да ви предам каква е волята на пресвятого Параклита (Духа), за нашия окаян народ християнски... **За умножение греховете на християните(8*)**, дълготърпеливият Бог бил прогневен, а преди триста и три години, когато християнските водители, до градът Варна, със своята измама принудили турския цар да вдигне очи и ръце към небето и с голям глас извикал своята молба към Бога: „О, Исусе, ако си наистина син Божий, както те изповядват твоите последователи, то направи съдба между мене и тех, дето не опазиха клетвата си, която се клеа в Евангелието!...“ И тогава, о, тогава... препълнената чаша на Божий гнев и проклетия се изляла от небето на земята и тутакси силата на християните отслабнала, а силата на османлиите се укрепила, та, освен градът Варна, що превзеха и ограбиха, ами най-сетне и самия Константинопол завладяха!

И така станаха известни на всички свят следствията на Божий гнев. О!... праведен си Господи и прави судби Твои!

Но, Всеблагий Бог, во век не враждува. От премногого своя любов към човеческия род, пак се смилил, а най-повече от ходатайството на Небесната Царица и милостива застъпница на християнския род, Пресветая Дева Мария, както и от молитвите на всичките духове праведни, между които първо място заемат тия трима мои другари, мучениците Димитрий и Мина (а на третия името е утаено от мене) - благоволил да им яви своя утешителен отговор, че до **свършване на числото от сто и петдесеттех и три риби-(9*)**, писани в Евангелието, Всемогущият Бог ще скрати дните на Турското царство и до край ще го съсипе!... Всесилният ще възстане ново християнско царство с православен вожд.

А да бъде това в действителност, милостивият Бог, по непостижимата своя премудрост е наредил, по необходимост, и християните да се обърнат с молитва и покаяние към него. Заради това, според числото на писаните риби в Евангелието, да направите толкова нови жертвеници, на които да може на всяко място да се принася, в името на Исуса Христа, Сина Божий и Неговите заслуги **-страшно безкрочно жертвоприношение за прощение на греховете-(10*)**, за мирът и съединението вярата на християните, чистосърдечно прошение помощ и сила от Святого Духа, по-скоро да се сбъдне и изпълни писанието: **едно стадо и един пастир**. Нека бъде наченато най-напред в светия град Иерусалим, от святаго Сиона, по море, по суша, на всяко място, дето се именува Исус Христос, защото и свидетелството Исусово е духът на пророчеството.

После, девойката се обръща към своята майка и ѝ казва: „Постигналите ни земни скърбни изпитания са станали по непостижимите судби Божий и премного своя любов, да ни подари вечно блаженство; жениха на нашите души и тебе скоро ще повика на небето да се радваме на вечния живот; прочее, бди бодро в молитвите си и на всички вас, Бог да оправя пътят - Амин.“ И след това тримата мъже и девойката станали невидими.

След отпусъкът на Божествената литургия, като излезли от черква, научили се, че през нощта молнията изгорела три турски къщи с живущите в тях и всички думали, че Бог отвърнал на злодейците.

После всичко това, отец Теофаний се въодушевил и с ревност Илиева,

до Бога, без да гледа на преклонната си възраст, предприел да извърши всичко, което го вразумил Бог. Без да се бави повече, отправил се за Иерусалим и като се разговарял със самия Патриарх, от святаго Сиона, отишел и в Константинопол и тамошния патриарх, като се съветвали всички, приели за добър знак рибите, писани в Евангелието (понеже на Елински язик на рибата буквите носят знаковете: Исус Христос - Божий син Спасител) и **тогава напечатва сто и петдесет и три образа-(11*)** за Божествени жертвеници, според приетия обичай. И първата служба станала в светия град Иерусалим, на самия ден на Великата събота (с приложение частица: „мерзкое и Богохульное царство агарянско вскоре низпровержи и предажд е благочестивим), но всичко това е било много тайно - страха ради Иудейска! - Преподобний Теофаний сам е ходил на света Синая, в Александрия, Антиохия, островите: Патмос и Кипър и, най-сетне, след дванадесет годишно бавение, свърнал се в Света Гора и там предал дух Богу. А почнатото дело следвало с голяма надежда на милостта Божия; ревностни слуги Божии са продължавали сърдечно да се молят, дано би Бог скратил по-скоро останалото време, за да могат и те сами да видят освобождението на своя род християнски. Между многото **ревнители, по това, е бил и патриарх Григорий-(12*)**, който с няколко свои Богобоязливи събратия е предложил да се прилагат в антиминсите и от мощите на Св. Великомученик Мина и горещо е подканял да стават моления в празниците, в навечерията на Рождество Христово и Богоявление, Великата събота, Петдесетница и Преображение Христово, но, най-сетне, бил предаден от най-верния си и обесен с омофора си на ден - Великден, с него наедно свети Архиепрей пострадали множество свещеници и първенци народни, избесени и изклани... **Едного сам, като с чудо, Бог опази-(13*)** за продължение на почнатото и той е уверен, че всяко обещано, напълно ще се изпълни в своето от Бога определено време... сега, в тая тържествена за мене минута, с пълно упование на Божия промисъл, аз чувствам някакво улечение в совестта си и сърцето ми се прелива от едно непонятно веселие ангелско, като те наричам мое любезно чадо в Духа Святаго и ти предавам тоя святи залог - имай го в пазвата си, при сърцето си“...

Аз го приех, като целунах ръката му и го скрих в пазвата си-(14*), а той продължи: „Връчвам ти тоя святи престол Божия за уверение на най-голямата милост в името на Пресветая Троица!... Добре да помниш, че Бог, когато и да е, чрез църквата явява своята многообразна премъдрост на всички, та дори и на властите земни!... Всемогъщият Бог, който предопределява, предопределил е и средствата, а най-главното между тях е молитвата. Но понеже не се намира други по-голям и превъзходен, по-могъществен образ на моление и предстателство у Бога за нас, за нашите нужди и надежди, както тоя образ на моление на страшното това жертвоприношение. Божествената Евхаристия, която ще се извършва на тоя Свети Престол, което е всичко Божествено и може да приведе във възторг и удивление не само мислите на нас, смъртните, но и на самите най-чисти ангелски умове; мога да кажа, че е най-голямото чудо, най-високото тайнство, което можеше да извърши премъдростта Божия за човеческия род. Освен това, и сам Исус Христос ни е учил, че всичко, каквото попросим от Бога Отца, в Негово име, ще ни подари. Заради това, с несъмнена вяра и голяма надежда на това обещание, в денят на освещението на тоя Свети Престол, са принесени молитви и прилежни прошения за избавлението на християнските народи от агарянското иго и за съединението на вярата и в същия ден Бог благоволил да открие с един Божествен начин на молещите се, че всичко негово обещание ще се изпълни непременно. И, Всетителят присъвокупил, че между всички християнски народи, Бог храни едно особено благоволение към най-многострадалното, между всички

народи, славянско племе, за неговото простосърдечие и искреност. За това трябва, за напред, да стават молитви и моления за силата и помощта от Святого Духа, да могат да се съединят единомислием, в едно тяло и един дух, както говори и Дух Свети чрез язиците на апостолите.

I послание към Коринтяните, гл. 12, ст. 12-21, 26-27*

(ст. 12) Защото както тялото е едно, а има много удове, и всичи удове на едното тяло, ако и много да са пак едно тяло са, така и Христос.

(ст. 13) Защото всички ние чрез единия Дух се кръстихме да сме в едно тяло и юдеи, и елини, и раби, и свободни, и всинца в един Дух ся напоихме.

(ст. 14) Защото тялото не е един уд, а много.

(ст. 15) Ако речеше ногата: понеже не съм ръка, не съм от тялото; дали за това тя не е от тялото?

(ст. 16) И ако речеше ухото: Понеже не съм око, не съм от тялото, дали за това то не е от тялото?

(ст. 17) Ако беше всичкото тяло око, де щеше да е слушането? Ако ли все слушание, де обонянieto?

(ст. 18) Но сега Бог е положил удове всеки един от тях в телото, както е изволил.

* (ст. 19) Ако бяха били всичи един уд, де щеше да е тялото?

(ст. 20) Но сега удове са много, а тело едно.

(ст. 21) И не може окото да рече на ръката: Нямам потреба от тебе; или пък главата на нозете: Нямам потреба от вас.

(ст. 26) И ако страда един уд, всичи удове състрадат, ако ли се слави един уд, всичи удове се радват с него заедно.

(ст. 27) А вие сте тяло Христово и частно удове."

I послание към Коринтяните, гл. 12, ст. 12-21, 26-27* *

(ст. 12) „Яко же тело едино есть, и уди имат мнози, вси же уди единого тела, мнози суще, едино сут тело, тако и Христос“

(ст. 13) „Ибо едином Духом ми вси во едино тело кръстихомса, аще юдеи, яще елини, или раби, или свободни: и вси едином Духом напоихомса.“

(ст. 14) „Ибо тело несть един уд, но мнози.“

(ст. 15) „Аще речет нога, яко несам рука, несам от тела: еда сего ради несть от тела.“

(ст. 16) „И аще речет ухо, яко несам око, несам от тела: еда сего ради несть от тела.“

(ст. 17) „Аще все тело око, где слух; аще же все слух, где ухание.“

(ст. 18) „Нине же положи Бог уди, единого кое - гождо их в телеси, яко же изволи.“

(ст. 19) „Аще ли биша вси един уд, где тело?“

(ст. 20) „Нине же мнози убо удове, едино же тело.“

(ст. 21) „Не может же ако рещи руке, не тебе ми еси; или паки глави ногам, не треба ми есте.“

(ст. 26) „И аще страждет един уд, с ним страждет вси уди: аще ли же славится един уд, с ним радуются вси уди.“

(ст. 27) „Ви же есте тело Христово и уди от части.“

* Ние сме вклучили новобългарския текст от Библията на Британско библейско общество, Цариград, 1874 година

** В оригинала е даден в старобългарски текста по Евангелие от 1867 г., издание на Американското библейско дружество в Ню Йорк.

Ето, това е пътят на свящото провидение, приготвен за това Славянско племе, чрез който, като следва, ще може християнството да се въплоти в славянството и радостно да възпеят с цар пророка: „Се что добро, или что красное, **но еже жити братий в купе-(15*)** и тогава тоя злочест град, отечеството на славянските просветители, **ще бъде нов славянски втори Иерусалим-(16*)**, а пък за съединението на вярите, сам Бог ще извърши, по Своята воля, както му е угодно.

О, колко се възхищавам само от мисълта, но действителността ще бъде равна с воскресение от мъртвих!... Но защо се бавя, защо не бързам по-скоро да свърша?... Ето Дух Свети що говори:

„Даровете и призванието Божии са неотложна отрасъл от славянското домородие и приготвен от Бога, който непременно ще изпълни своето предопределение. Враговете негови, макар да направят над облаците своите гнезда, пак ще Бог да ги съкруши, защото ей тъй, **Белият цар е надарен от Всемогушаго-(17*)** с такава благодат, който го кълне - проклет ще бъде, а който го благославя - благословен ще бъде. За това и ония, които се молят за него, навярно Бог ще ги послуша. Заради това в началото от третата петдесетница на станалото обещание, когато се изпълни възрастта Христова и... **Турция ще падне!**

След това, ще се яви или роди **православний Вожд-(18*)** и чрез Неговата молба, Бог ще измие гнусотата от мястото на падналото проклятие. А пък на свършека на петдесетницата, сам Господ Саваот ще отвори вратата на Света София и сам Белият цар ще влезе Богу да се помоли в нея;... а сегашната тъмнина, която ни покрива, ще изчезне!... Знамението е вярно, от днешния ден, след като изтекат времената от числото на евангелските трижд по ид (14) родове христови, дай Боже да можем пак да кажем на същия ден **небесний глас, който иде от небето-(19*)** и като молния ще се разнесе по всичкият свят: **Се победил ест лев, иже сий от колена Иудова, корен Давидов. Амин.**“

15. ДУХЪТ НА ОБЕЩАНИЕТО - ДУХ СВЯТИЙ В ОТКРОВЕНИЕТО ОТ СВЯТОГО ДУХА

Едно Откровение в солунската черква „Св. Димитър Солунски (Касъма Джамиси), дадено на Отца Константина Дъновски през юношеството му в гр. Солун на 10 април 1854 г.

1*. Настоящото откровение е публикувано от Константин Дъновски в една малка книжка през 1905 г. по препоръка на сина му Учителя Петър Дънов, тъй като предните копия са потънали вдън земя. Едно копие е дал на Св. синод, едно копие на княз Батенберг, трето - на архимандрит Вениамин, на руския броненосец Ростислав, дошъл на гостуване във пристанището на гр. Варна. Всички тези преписи са извършвани на ръка. Отпечатването им е станало през 1905 г., като един екземпляр по някаква случайност е запазен в Народната библиотека, на времето „Васил Коларов“ (сега „Св. Св. Кирил и Методий“), със сигнатура 1834/960, 227179. От тази книжка едно предишно поколение преди век бе извадило на фотокопие „Откровението“, от тази малка книжка. Работено е от тези фотокопия.

2*. Срещата на юношата Константин Дъновски със стареца свещеник се осъществява на 10 април 1854 г. на Велики петък срещу Великден, деня, в който е разпнат Исус Христос. Той тогава е на 24 години. На 17 години отива в

с. Хадърджа като учител през 1847 г., а когато е на 21 години се открива църквата в с. Хадърджа - през 1851 г., в което село той учителствува. Същевременно участвува в богослужението като певец, понеже е имал хубав глас и е изучил добре църковното песнопение. Това не го задоволило и на 24 години тръгва с трима свои другари за Света гора, за да става там монах и да се посвети на служба Богу.

Качват се на парахода от Цариград, но претърпяват корабокрушение в Мраморно море. Пътувайки на едно малко корабче, появила се буря и насреща им налетяла военна гемия, тласкана от силен вятър. Параходчето се опитало да се отклони, но военната гемия го удря с носа и го пробива. Започнало да потъва заедно с пътниците. По това време покрай потъващото параходче се спуснала сянката на непознат калугер, явява се на Константин, и казва: „Не бой се, никой от вас няма да загине.“ Параходчето продължавало да потъва, но военната гемия спуснала лодка и ги прибрали. После ги стоварили на Солунското пристанище. Тримата другари били спасени, но някои от другите пасажери са се удавили. Вероятно помощта е била само за тримата пътници. Тогава тримата решили да отидат в черквата „Св. Димитър Солунски“ да се помолят на гроба на Великомученика Димитрий и да благодарят за спасението си. Там се срещат с един монах и срещата му с него впоследствие определя неговият път.

3*. Срещата на Константин Дъновски със стареца свещеник и проведения разговор доказват, че този старец е бившият митрополит на град Варна Иосиф Серски от 1838-1847 г. Той е българин от Македония. А преди това е бил Месемврийски владика Иосиф, като е осветил на 6 август 1820 г. единствения останал Антиминс от тези 153 броя, отпечатани през 1747 г. в Солун. По това време е съществувала Месемврийската митрополия, която обхващала Провадия с всички села, като се почне от Девня, Провадийската околия и Камчийските планини. Тези места били подведомствени на Месемврийския владика. Тук владика е бил Иосиф Серски от 1820 до 1838 г., българин от Серес, Македония.

От 1838 г. е назначен за Варненски митрополит (1838-1847). До това време не е ставало и дума по въпросът за националните различия между българи и гърци. Според свидетелството на учителя Райчо Илиев Блъсков, затова той не е криел своята принадлежност, че е българин и е изразявал открито своите чувства към българите. Той е говорил български език, а е употребявал и македонско наречие, когато е трябвало да говори със своя баща, който го е придружавал и който е бил към 100 годишен. Така че по това време Иосиф е към 80 години и ако пресметнем, че това е към 1840 г., то през 1820 г. е бил на 60 години, възраст, достойна за архиереи. Така че, когато освещава Антиминса през 1820 г. е към 60 годишен.

Като Варненски митрополит той е съдействувал за откриването на няколко църкви в областта. Подпомагал е просветата и където може е черкувал на български език. Особено е съдействувал в Балчик за откриване на българско училище и църква, която по-късно е закрыта. Но той бил сменен и изпратен в Света гора и оттам е странствувал. На негово място във Варна идва гръцкият владика Порфирий, който заема този пост от 1847-1863 г., като преди това е бил владика в гр. Шумен от 1840-1847 г. По внушение на Цариградската Патриаршия се започват гонения срещу българите, изповядващи български език. Така Порфирий затваря българското училище в Балчик, забранява да се черкуват на български език, продават всички стари български книги.

Същото прави и Месемврийският владика Григорий (1844 г.), като затваря българското училище и църква. Използват гагаузките първенци, които отписват децата си от училище. Гагаузите са говорили турски език, но са

християни и се е смятало, че това е коренно старобългарско население, което е запазило тюркския си език и само се е покръстило. Гърците са ги използвали умело срещу българите.

4*. Най-интересното е, че след кратък разговор със стареца свещеник, лицето на свещеника се променило, погледа станал особен, движението на тялото също, и се появил огнен пламък над главата му, и почнал да говори. Святият Дух във вид на пламък слиза върху него и започва да говори на младия Константин Дъновски, което е Откровение на Святия Дух: „Защото никога не е идвало пророчество от човеческа воля, но от Духа Святаго движими говориха святите чловеци Божи.“ (II послание на апостол Петър, гл. 1, ст. 22). „И ще бъде в последните дни, казва Бог, ще излея Духа на всяка плът и ще пророкуват синовете ви и дъщерите ви, и юношите ваши видения ще виждат.“ (Деяния, гл. 2, ст. 17). Точно това тук се сбъдва, пророчество чрез стареца, движен от Святия Дух, и видение на юношата Константин Дъновски. И тази среща се осъществява на Велика събота, денят, когато Исус възкръсва чрез Святия Дух.

5*. Святият Дух, чрез стареца, в името на Господа Вседържителя го съветва да се върне там, откъдето е дошел, там на онова място, където го е определил Божият промисъл, защото мястото, откъдето е дошъл ще бъде прагът на чудни световни промени и очите му ще видят всичко това. А кое е това място? Това е Хадърджа и Варненско, това е мястото, откъдето Иосиф през 1820 г. освещава Антиминса и започва Възраждането на българите - с този Антиминс, в този край. Защото спасението на душата не зависи от мястото, но от начина на вярата в Исуса Христа. „Като получавате следствие на вярата си спасение на душите си.“ (I послание на апостол Петър, гл. 1, ст. 9).

Младият юноша се съгласява да не е противен на волята на Бога, но стареца изисква от него истинска вяра, служба с молитва и да положи душата си за Евангелието. Защото в този ден всички адови сили са се повдигнали да стъпчат православието и славянството. Константин се съгласява. Тогава старецът вдига ръце и го благославя.

6*. Тогава старецът изважда от пазвата си вързоп, увит с бяла кърпа, поставя го на камъните пред олтара, развива го, целува го и му показва Антиминса, като прави кръстно знамение над Константин. И след това започва да разказва историята на Антиминса, на този свят престол, който води началото си от 1747 г.

7*. На 20.XII.1746 г. е било четиридесетница от зверско турско изстребление на няколко християни, поради което останалата жива майка с няколко роднини са търсели утешение в нощно бдение. Това е богослужение, при което се съединява вечерната служба с утринната служба, провеждани в църква и продължава цяла нощ. Обикновено се сравняват непрекъснато молящите се през нощта със самите ангели, които непрестанно славославят Господа, окръжавайки Неговия престол. Службата се извършва от 77 годишен монах от Иверския манастир, йеромонах Теофаний. След бурята в църквата огряла чудна светлина като ден и когато свършвала литургията се явили трима мъже и една девойка, дрехите им греели като слънце. Това било Преображение, Святият Дух слязъл и с него дошли негови служители в бяла светлина като слънце от небесата Божи.

Единият мъж е бил Свети Мина от Атина. Свети Мина Атинянин е бил военнопоначалник при император Максимиан Херкул на Западната Римска империя (300 год.), изпратен в Александрия да усмири въстания в града и да отвърне християните от тяхната вяра. Но той също вярвал в Христа и имал целебна сила да лекува болни. Християните, чрез неговата проповед и извършени чудеса от него, се увеличавали. Императорът изпратил Ермоген да

изкорени християнството. Хванали Мина, измъчвали го, но той отново бил изцелен от Христа. Тогава Ергоген видял два ангела във видение да слагат нетленен венец върху главата на Мина. Ергоген също приел Христа и двамата проповядвали. Императорът, след като научил всичко, сам дошъл в Александрия и посякъл двамата с меч и телата им били хвърлени в морето.

Другият мъж е бил Св. Димитър Мученик Солунски - за него ще говорим по-късно и то много подробно.

Третият мъж е бил също светия, но името му било утаено, то е било скрито.

8*. Девојката в бяла светлина и с дрехи от слънце разказала за греховете на християните преди 303 години, т.е. през 1443/1444 г. Божият гняв се излял върху християните при Варненската битка, поради това, че престъпили клетвата си при склочения мир с турците. Те били победени и с това робството продължило, и Константинопол паднал по-късно в турски ръце. Клетвопрестъплението пред Библията не се изличава.

9*. Поради ходатайството на Дева Мария, както и на християните мъченици Свети Димитър и Свети Мина, че до свършването на числото 153, писаните риби в Евангелието, Всемогъщият Бог ще съкрати дните на турското царство. Последният Антиминс е осветен през 1820 г. от архиепиеп Иосиф. През 1821 г. е гръцкото въстание, а този Антиминс е предаден през 1854 г.

И това е последният Антиминс, с него се свършва числото от 153 направени жертвеници, т.е. Антиминси. С него започва Възраждането на българите във Варненско и с него дочакват освобождението на България през 1877/1878 г. А и, като се прибави към 1746 г. + 153 = 1899 г. - това е годината, когато Учителят Дънов свиква за първи път своите ученици на събор на духовната верига във Варна.

А защо 153 риби? След възкресението на Исус, Той нарежда Петър да хвърли мрежата от негово име, тя е пълна с риби - 153 броя. (Евангелие от Иоанна, гл. 21, ст. 11). Рибата е символ на първите християни, защото риба на гръцки е „ихтиос“ и това се първите думи на акростиха: „Исуса Христа, Божий Син, Спасител.“ Духът е този, който движи. Ето какво казва Учителят Дънов за числото 153: „Сега да се върнем на числото 153. **Единицата** в това число е великият принцип, който действа в света. Ако ти имаш светъл ум, с който да разбираш законите и тайните на природата, то е все едно, че имаш едно съкровище. Числото пет е съкровището, то е майката, която съхранява нещата. Числото пет не спада към Божествения свят, а петицата е от света на онези велики души, които са разбрали Божествения закон. Няма дума в съвременния език, с която да се изрази значението на това число, което твори, но не съгражда. **Тройката** спада към човешкия свят. Ние сме деца на единицата. Като се съберат числата 3, 5 и 1, получаваме **числото 9**. Един завършен резултат, един Божествен цикъл. Божествен резултат, от който един разумен човек може да благува. Ти можеш да намериш щастието си в числото девет. Единственото щастливо число, според мен е числото девет.“ (Из неделните беседи, държани от Учителя Дънов на 13 май 1934 г., неделя, 10 часа сутринта, Изгрев, София).

Така че с хващането на 153 риби завършва един цикъл, този на Старият завет и започва нов цикъл, на Новия завет, който се движи от Святия Дух, изпратен от Исус Христос, Син Божий, Спасителят.

В едно предание се говори, че Давид е написал Псалтиря и че след неговата смърт, синът му Соломон е хвърлил мрежа в морето и е извадил псалтир с 153 псалма. (Псалмите в Библията са 150). Както псалтирът с псалмите е изпълнил целия свят, така и Новият завет ще изпълни целия свят.

Ще се възстанови ново християнско царство с православен вожд. И като

се съберат 153 риби + 1746 = 1899, когато Православният Вожд, Учителят Петър Дънов, в Когото е слезнал Божественият Дух на 7.III.1897 г. е вече създал първата синархическа верига на Бялото Братство.

10*. Духът Святий чрез девойката с дрехи, блестящи като слънце, съобщава волята на Бога, християните да се обърнат с молитви и покаяние към него. И да се направят 153 безкръвни жертвеници (антиминси), с които да може на всяко място да се принася безкръвна жертва, да се прави Евхаристия в името на Исуса Христа, синът Божий. С тези жертвеници, Антиминси ще се осъществява безкръвно жертвоприношение за прощение греховете на християните, за мирът между тях и за съединението на християните в една вяра. След това чрез евхаристията, посредством Антиминса да искат прошка, после помощ и сила от Святия Дух. Да искат, да просят, за да дойде Святия Дух върху тях, за да може да се извърши чрез Святия Дух единението и обединението между тях. И тогава ще се изпълни писанието: едно стадо и един пастир. Един пастир със Словото на Исуса Христа и едно стадо в името на Христовия Дух. И трябвало да се почне от Ерусалим и да се тръгне оттам, където се споменава името на Исус Христос, защото само Духът Святий може да изповяда, че Исус Христос е Син Божий. Това е Духът на пророчеството.

След това тримата мъже и девойката станали невидими, чудната светлина изчезнала и останали да светят само свещите в църквата.

11*. Отец Теофаний от Иверския манастир от Атон, въпреки преклонната си възраст заминава за Ерусалим. Разговаря с тогавашния патриарх Партений (1737-1766), който с помощта на православните християни са си възвърнали святите места по силата на султанска заповед от 1757 г. След това отива и се среща с патриарха Паисий (1744-1748) и (1751-1752) и са приели за добър знак рибите, като символ на името Исус Христос, Божий син, Спасител и тогава напечатват 153 Антиминса (Божествени жертвеници). И първата служба за тези Антиминси станала на Великата събота. Била приложена и частица със заклинание: „Мерзкое и богохульное царство агарянско всокоро низпровержи и предаждь е благочестивим.“ Това означава, че мерзкото и богохулно агарянско царство в лицето на турската османска империя в скоро време да се унищожи и да се предаде в ръцете на благочестивите. Откъде идва този израз? И когато Скинията Господня се движеше с Израилевите синове в пустинята, денем покрита с облак Господен, а нощем ги водеше огненият стълб Господен, то те гледаха образа Господен. Денем ги покриваше с облак, за да ги пази от слънцето, нощем ги водеше с огнен стълб по пътя Господен, а сутрин Господ отваряше небесните врати и манна, небесен хляб, слизаше от небето на земята, та я събираха, за да се нахранят.

„И когато се дигаше ковчегът на път, Моисей говореше: „Стани, Господи, и да се разпръснат враговете ти и да бягат от лицето Ти онези, които Те ненавиждат.“ А когато се спираше, той казваше: „Върни се, Господи, при тмите на Израилевите тисязи.“

Теофаний е пътувал 12 години и разнасял Антиминсите и е посвещавал служителите на Бога във волята на Святия Дух за освобождението на християните от агарянско иго. Завърнал се в Света гора и там починал.

12*. Следовниците на Святия Дух си предавали Антиминсите на своите последователи и продължавали да се молят, да извършват Евхаристията с тях. Така се подготвят с годините и идва 1820-1821 г., когато се вдигат гърците на въстание, подпомогнати от българите. Пострадали са много архиереи, като патриарх Григорий бил обесен, предал себе си като пасхален агнец за възкресението на християните и освобождението им. Така се сбъдва пророчеството за петдесетницата плюс възрастта Христова и гърците се освобождават чрез своето въстание и получават независимостта си след Руско-

турската война от 1828/1829 г. чрез Одринския мир през 1829 г. И така:

$$1746 + 50 + 33 = 1829 \text{ година!}$$

13*. Единствен, останал по чудо, опазен от Бога, за да се изпълни обещанието на Бога към християнските народи, е Иосиф Серски, който, осветен и осенен от Святия Дух предава единствения останал Антиминс от онези 153, извадени през 1747 г. Приема го Константин Дъновски през 1854 г., на 10 април, на Великата събота, когато Святия Дух извършва Възкресението. Сърцето на стария свещеник прелива от ангелско веселие от Святия Дух. „И след това чух като глас голям от много народ на небето, който казваше: „Алилуя. Спасение, и слава, и почест, и сила подобава Господу Богу нашему.“ (Откровение, гл. 19, ст. 1).

14*. Старият свещеник предава на младия Константин Дъновски Антиминса, който целува ръката му и го скрива в пазвата си. А Святия Дух чрез стария свещеник продължава да му говори и да му дава напътствия. А именно:

Антиминсът е **Свети престол** в името на Светата Троица, която се заключава в името на Отца, Сина и Святаго Духа.

Антиминсът е **Образ** на страшното жертвоприношение на Исуса като изкупителна жертва, пасхален агнец за греховете на човеците.

Чрез **моление и молитви** в името на този образ, Антиминсът, ще се представят пред Бога нуждата и надеждите за спасение на християнския, славянския род от агарянското иго.

Божествената Евхаристия ще се извършва на **Антиминса**, който е същевременно **Святи престол**.

Чрез Евхаристията, чрез молитвите ще се **обединят** мислите не само на простосмъртните, но и на ангелите. Ще се обединят земните човеци с небесните човеци чрез Святия Дух, Който като слезе ще извърши най-високото тайнство. Това е Обединение, Съединение чрез Святия Дух на умовете човечески с умовете ангелски, обединение, за да се извърши обещанието на Бога за славянския християнски род. И тогава, каквото се измоли в името на Святия Дух и в името на Духа Христов, то Бог ще съизволи. Защото Духът Христов е посредник между човеците и Бога. Той обединява земята и небето чрез съединение на вратата на всички земни и небесни човеци.

Затова трябва да стават молитви и моление, за да може чрез Евхаристията и с призоваване на Святия Дух да слезе и с негова помощ да се съединят в едно, човеците и ангелските умове в едно, в едно тяло и един Дух. Христовият Дух е Духът на Обединението и Единението в Бога Отца.

15*. Чрез Обединението, посредством Христовия Дух, това славянско племе, българите, ще възкръснат и ще видят колко е добро и колко угодно да живеят братя в единомислие и в единомислие. Но това става само при едно условие, да **бъдат в един и същ Дух**. Защото благословението на Бога се излива чрез един и същ Дух, Духът на благодатта, който е Христовият Дух.

16*. Това Откровение на Святия Дух, чрез стария свещеник в присъствието на младия Константин Дъновски, се извършва в църквата „Св. Димитър Солунски“ в самия град Солун през 1854 г. За Святия Дух това е злочест град, макар че е отечество на славянските просветители Кирил и Методий. А те слизат на земята, за да прокарат пътя на Святия Дух между небето и племето Славянско, давайки му Словото на Бога да се изписва чрез славянски писмена. Този град не може да стане втори славянски Ерусалим, защото враговете на славянството чрез Берлинския конгрес (1879 г.) отрязаха тези земи и разделиха България на две, за да не може Великият Учител в лицето на Петър Дънов да извърши Обединението на Славянството чрез Словото, което той предаваше на български език.

17*. Даровете на приношението Богу се слагали върху Антиминса, за да се извърши Евхаристията. Тези дарове са приготвени от славянството и ще изпълнят своето предназначение. А обещанието на Бога за освобождението на славянството ще се извърши чрез Белия Цар. А Белият цар е руският император Александър II, който е представител на Бялото Братство и е изпратен от Бога да освободи руския народ от крепостничеството, затова той за тях е цар Освободител. Той е изпратен да освободи България и затова е Цар-Освободител на България. Той трябваше да освободи и обедини цялото християнство - но не успя, понеже му попречиха враговете на рода славянски.

И часът от Обещанието от Светия Дух се изпълни, защото като съберем 50 (петдесатница) + 33 - възрастта Христова = 83 . Като се прибави и годината на станалото обединение 1746 г. ще стане 1829 ($1746 + 83 = 1829$). А това е годината на признаването на независимостта на Гърция от турците. А другото пророчество „Турция ще падне“ - също се сбъдва, защото сбора на буквите дават 1876 г., когато на Цариградската конференция след потушаването на Априлското въстание Великите сили дадоха ултиматум на Турция да даде автономия и да освободи българите. Това стана на следващата година с отваряне на Руско-турската война от $1877/1878$ г. и подписването на Сан-Стефанския мирен договор. А $1876 + 33$ (Христовата възраст) дава 1909 г., а на $22.IX.1908$ г. България получава официално от Турция своята независимост.

18*. А след това ще се яви или роди **Православен Вожд**. Този православен вожд се ражда през 1864 г., а това е Петър Дънов. А това е годината 1864 , когато Великият Учител слиза в плът в лицето на Петър Дънов. България, приела християнството през 864 г., а след 1000 години слиза Великият Учител, който е Духът Бейнса Дуно, Всемировият Учител на Вселената.

След това слиза Божественият Дух върху него на $7.III.1897$ г. и това Обещание се изпълва, това е третата петдесатница от излизането на Антиминса. $1747 + 3 \times 50 = 1747 + 150 = 1897$ г.

Белият цар Александър II наистина влиза в България и спечелва войната от $1877/1878$ г. благодарение на това, че Господ Саваот отвори вратата на църквата „Света София“. А църквата „Света София“ е в Средец, в Сердика, или в днешна София. А той влиза в нея, защото като съберем $2 \times 50 = 100 + 1746 = 1846$ плюс възрастта Христова от $33 = 1879$ г. Руските освободителни войски стоят 9 месеца след Берлинския конгрес от 1879 г., който разпокъсва България на две и осакатява нейните граници.

Сердика по времето на император Константин I Велики ($306 - 337$ г.) е предпочитан от него град, заради местоположението си и топлите минерални извори. Изградена е малка черква „Св. София“ към IV век. А през 343 г. е свикан черковен събор в Сердика. През 809 г. хан Крум я присъединява към Българската държава с име Средец. Църквата „Света София“ е надстроена в VI век, а турците я превръщат в джамия през XVI век. И на 4 януари 1878 г. руските войски под командването на генерал Гурко влизат и освобождават град София. Освободена е и бившата черква „Света София“, превърната в джамия. Така че и това обещание се сбъдва.

И още едно предсказание се сбъдва. „След като изтекат времената от числото на евангелието трижд по ид (14). Това е $4 \times 3 \times 14 = 168$. Като се прибавят към 1746 ($1746 + 168$) става 1914 г. През 1912 г. е Балканската война, чрез която България трябва да освободи българските територии от Турция. Но идва Междусъюзническата война и България загубва всичко, по вина на Фердинанд. През 1914 г. започва I световна война, която завършва през 1918 г. България преминава през втора национална катастрофа. Но турската империя се разрушава окончателно.

19*. Небесният глас, който иде от небето като мълния, ще се разнесе по

всичкия свят: „Се победи ест лев, иже сий от колена Юдова, корен Давидов.“

Лъвът, който е от племето Юдово на Израила, което е корен Давидов, е Исус Христос, който победи и смъртта, и света, и враговете адови. „И един от старците казва ми: Недей плака; ето превъзмогна Лъвът, който е от племето Юдово, корен Давидов, да разгъне книгата и да развърже седемте нейни печата.“ (Откровение, гл. 5, ст. 5). А това са седемте Божии духове, които стоят пред престола на Бога като седем огнени светили. А книгата със седемте печата е книгата на Новия Завет със Словото на Исуса Христа.

А Ангелът на Завета Господен - Елохил на 8.X.1898 г. чрез Учителя Петър Дънов донесе Призванието към българския народ, на семейството славянско. „Аз ида от горе по висше разпореждане на Бога - вашият Небесен Отец, Който ме е натоварил с великата мисия да ви предупредя от лошия път и да ви благовестувам Истината на живота, която слиза от небесното жилище на вечната Виделина да просвети всякой ум, да възобнови всяко сърце и да въздигне и обнови всички духове - отбрани чада на Истината, предназначени да съставят зародиша на Новото човечество, на което Славянското семейство, коленото Юдино ще стане огнище. Вождът на спасението, помазаникът Сионов, Царят Господен, братът на страждующите, ще пристигне във всичката своя сила и духовна пълнота и ще промени вида на тоя свят.“

Вождът на Спасението пристигна в този свят. Това бе Великият Учител, Всемировият Учител Беинса Дуно, Който в лицето на Учителя Петър Дънов даде Словото на Бога, за идното човечество от VI-та раса, което е Третият и последен Завет на Бога към човечеството. Амин.

16. УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ И ПАСХАТА НА ТРЕТИЯ ЗАВЕТ

Петър Дънов е роден на 12 юли 1864 г. в село Хадърджа от баща Константин Дъновски и майка Добра хаджи Атанасова Георгиева. Това е Всемировият Учител на Вселената Беинса Дуно, който за пръв път слиза на земята в плът, за да даде Словото на Бога за идното човечество от VI-та раса. На 7 март 1897 г. в присъствието на дядо поп Константин Дъновски слиза Божествения Дух върху него. Той става Учител на Бялото Братство на цялата Слънчева система. Той нееднократно в частни разговори заявява: „Ако преди 2000 години дойде Синът, то сега дойде Башата.“ Тази истина и до сега не може да се възприеме от мнозина, защото нямат още орган, с който да възприемат понятието „Учител“ и нямат очи, за да видят и уши, за да чуят, че сега е дошъл самият Отец, т.е. Башата, облечен в кръв и плът.

Още от самото начало на учредяване на съборите от т.н. синархическа верига, която се ръководи от Духа Божий, започват да се правят общи обеда и вечери. На всеки събор се прави Господнята вечеря и тя се отбелязва в протоколите на съборите. И което е най-интересното, че не само се възстановява Господнята вечеря по времето на Исуса Христа, но тя се освещава от Духът с ново значение.

На 15 август 1907 г. в 19.30 часа има Господня вечеря в горницата във Варна. Поставена е маса с пасхални съседи, и до нея три стола за невидимите посетители: Господ Исус Христос, Иехова - Елохим и Адонай - Святият Дух. Молят се на Святия Дух - Адонай да дойде и да ги изпълни с всяка мъдрост. Правят три поклона за тримата невидими посетители, четат от Библията. Застават пред масата и преломяват хляба, и подават чашата с вино с надписана буква, означаващо името на този, за когото е предназначена

чашата. Учителят Дънов им говори, но това не е отбелязано в протоколите. На следващия ден сформират веригата в астралния свят.

На 14 август 1908 г. във Варна се извършва **Господня вечеря**, на която присъства само Господ - Христос, невидим за тях. На масата има плодове, хляб, преломяват хляба и дават чаша с вино. Застават пред престола по трима човека, като са улавяли трите разноцветни ленти, слагали са ги на главите си и г-н Дънов слагал десницата върху главите им: „Мирът да пребъде с теб.“

На 16 август 1909 г. в 19.30 часа в град Търново. На този събор се дават трите закона на синархическата верига, Свидетелствата на веригата, Божието обещание. На **Господнята вечеря** Господ се изявява на присъстващите. При преломяването на хляба чрез г-н Дънов, Господ казва: „Аз съм, който съм ви водил в миналото. Аз съм същият, който ви вода и в бъдеще... Бъдете благословени от Отца Моего. Този хляб е символ на моята Любов и така искам да пребъде вашият живот за нашите братя.“

При подаването на чашата с вино казва следното: „Тази е чашата на спасението, тази чаша е Вечната Любов и моят Дух, Който работи във вас и Който ви повдига, и който просвещава вашите умове и осветява вашите сърца. Пийте от нея и бъдете благословени. И като се раздаде хлябът, каза се: „Това е Божествената любов за вашето спасение. Да благослови Бог всички страдащи, които имат нужда от този хляб.“

На 15 август 1910 г. в 20.00 часа в град Търново. На **Господнята вечеря** на масата са сложени съестни пордукти. След прочитане на стихове от книгата Господня г-н Дънов раздава хляба и виното. При подаване на хляба г-н Дънов каза: „Това е тялото Христово, което за вас се даде и за вашето спасение“, това се повтаряло на всекиго. При подаването на виното г-н Дънов казал: „Тази е чашата, която се изпива за вашето спасение.“

На края на събора им казва Духът: „Ако Ме любите, ще упазите закона и Аз ще помоля Отца да ви даде утешители.“

На 14 август 1911 г. в 19.00 часа в град Търново. На **Господнята вечеря** на масата са сложени виното, хляба и плодовете. Г-н Дънов казва: „Хлябът означава животът, който Господ изпраща, трябваше да дойде Христос, за да установи живият хляб. Виното, това е Божественият Дух, получаващ дара на Духа, и когато го приемем в сърцата си ще поемем плодовете на Духа.“ При подаване на хляба г-н Дънов казваше: „Това е живият хляб на живота, който е слезнал от небето за спасение на твоята душа.“ А при подаване чашата с виното изговаряше: „Това е чашата Господня, Духът Господен, което се дава за твоето спасение.“

Съборът завършва с думите на г-н Дънов:

„Думите Господни, които отправям към вас са тия: Вярвайте в думите ми. Аз ще бъда с всекиго едного от вас. Моят мир ви давам. Моят мир ви оставям. Работете в нивата, в която сте поставени и Отец Мой ще ви утвърди във всяко добро дело. Ходете в пътя на Истината и Живота, в който аз пребъдвам. Отец ще промисли всичко за вашите души. Той ще ви даде според изобилията на своите щедрости. Спънките във вашия живот аз ще изгладя и ще преобърна всичко за добро. Вярвайте и ще ви се даде всичко!“

19 август 1912 г., град Търново. Преди **Господнята вечеря** г-н Дънов измива в един леген краката на 12 души. След това четат различни стихове от книгата Господня. Раздава се хляба и виното. Г-н Дънов казва: „Този обичай на вечерята е обичай на Братството и съществува от 10000 години насам. Хлябът представлява Добродетелта, а виното представлява Правдата. Умиването на нозете е пак стар обичай. Нозете, както знаете, вече представляват също Добродетелта, а ръцете Правдата.“

Преди събора Христовият Дух влиза в г-н Дънов и той става **Миров**

Учител на Битието и Небитието, управител на Черната и Бялата Ложа. На срещата на веригата присъствуват и Христос, и Моисей. Учителят Дънов говори: „Затова придържайте се у закона на Любовта, защото, който не иска да прости на хората, повдига се вече Моисей и наставя кармичния закон. Господ е между нас. Той ни слуша, радва ни се и ни обича. Христос през тази година ще свидетелствува във вашата душа и ще ви даде толкова доказателства, колкото искате, само отворете очите и ушите си. Хора, които слугуват на Бога, те светят, а хора, които не слугуват - те тъмнеят.“

14 август 1914 г. Търново. Господнята вечеря се предхожда с нощно бдение от 12 часа през нощта до 12 часа на обяд. Господнята вечеря започнала в 19 часа. Г-н Дънов казва: „Хлябът означава Учението Христово, а виното □ неговата Любов, чрез която ние се повдигаме и ставаме едно с него. Житното зърно, това е Христос. Житното зърно е емблема на Христа. Житните зърна са Неговото тяло.“ Г-н Дънов раздава от хляба и чашата всекиму: „Да ви благослови Господ Бог мой. Да пресветне ума ви, сърцето ви и душата ви, заради вашето послушание, да ви благослови Господ.“ „Аз ви проповядвам един Христос. Който е между вас, слушайте гласа Му и не го виждате.“

Христовият Дух е в Учителя Дънов. Той е Миров Учител на света, на Битието и на Небитието, на Светлината и на тъмнината. Само Христовият Дух дава Словото на Бога. И от 1912 г. Христовият Дух чрез Учителя Дънов започва да дава Словото си. А то бе Слово на Бога!

17. ЗАВЕТНИЦИ НА СВОБОДАТА НИ

ТОДОР БЪЧВАРОВ

Тодор Бъчваров е уредник на списание „Родина“, което излиза 14 години от началото на века, прекъсва по времето на войните и след това отново продължава. Редакцията му се намира на ул. „Опълченска“ 67, т.е. тя е срещу ул. „Опълченска“ 66, където е дома на Гумнерови, в който живее Учителят.

След войните той урежда библиотека „Духовен живот“ и издава много малки книжки с духовна литература.

Той издава една малка книжка през 1922 г., озаглавена „Заветници на свободата ни“ (мистична случка). Понеже тя е единствен запазен екземпляр и е леко увредена от годините, то ние ще я публикуваме дословно, защото тя ни дава много интересни факти за Константин Дъновски □ бащата на Учителя. В нея научаваме сведения за Антиминса.

Заветници на свободата ни (мистична случка)

Предпоставка

Преди двадесет и две години се срещнах и запознах във Варна с прононсирания днес из цяла България г. Петър К. Дънов. Той е син на първия български снещеник в Черноморския край, гдето всякога в предни времена гърцизма е бил надмощен. Край новият си познайник същата година още имах случай да се запозная в Нови Пазар и със застарелия негов баща, свещеник Константин Дъновски.

Припомням си и днес първите свои впечатления от срещата ми с дядо поп. Едроръст, с холеричен темперамент старец, в очите на когото блестеше още огъня на буден, господарски дух, който не е обичал „думата му да става

на две". Винаги наблюдателен, с тиха външност той заговорваше плавно, мелодично, но със съдържан тон, като човек, който добре се владее. С тънка, едва уловима ирония в гласа, той като да казваше: „Какво не съм аз видел и препатил, което вие, младите, не сте сънували още!“ След време много от преживелиците на дядо поп ми се разказаха, но остави в мене трайни следи само разказа за неговото юношество, когато той, подбуждан и от своята майка, искал да се покалугери, още съвършено млад 16-17 годишен. Но срещата му с един мистериозен духовник в солунската черква „Св. Димитрий“, (превърната от турците в джамия), става причина младият Константин да не стане светогорски калугер; но верен на религиозния си дух той се запопил. Тая съдбоносна случка в живота на набожния Константин повлияла да се измени насоката на неговия живот. Ала тя не е отбелязана в биографичния очерк, публикуван в „Духовна култура“ - синодално издание 1920 г., кн. 1 и 2., след неговата смърт (13 ноември 1919 г.). Или случая не е бил известен на почтения автор на очерка, г. Д-р П. Ников, или ако му е бил известен, той го е пренебрегнал като твърде мистериозен. Без тая подробност, обаче, неговият сериозен труд, твърде много изгубва от своята цена. Това лято имах щастливият случай да посетя гроба на тоя тъй много заслужил наш духовник и след като видях с очи и останалия веществен спомен от тая мистериозна случка, реших да публикувам това, което знаех, както и отпечатаните още 1905 г. (в отделна брошура) спомени на дядо поп за тая случка.

София, 1.VIII.1922 г.

Т. И. Бъчваров

Някога безсмъртният Шекспир каза верен за през всички векове афоризъм:

„Have more than thou showest,
Speak less than thou knowest.“*

* „Има повече неща, отколкото посочваш, казвай по-малко, отколкото знаеш.“ (из „Крал Лир“)

Много неща има, които ние отминаваме, без да ги забележим. И много от забележеното не можем да посочим. Нито една биография не съдържа всичко за живота на тоя, когото описват.

Когато се появиха първите биографични бележки за свещеник Константин Дъновски в I кн. на синодалното издание „Духовна култура“, 1920 г. тъкмо след неговата смърт, забелязах голямата им празнина. В живота на тоя първи български свещеник има такива важни преживелици, които са повлияли на живота му, тъй както Христовото явление на Савла пречупи пътя на послешния му живот. Дългът на всеки автор на биография е да отбележи такива моменти, които са повлияли за новата насока на живота. Инак всеки такъв прелом остава мистерия. И ако деецът отнесе в гроба тия мистерии, биографът не ще може да ни обясни неговият характер.

Биографичният очерк в „Духовна култура“ е непълен и едностранчив. Свещеник Константин ни е представен само като добър родолюбец. Той бе духовник с жива вяра в загробното битие - той бе мистик. И тая си вяра според собствения му разказ - той дължи на преживяната в Солун още в младините му, 1854 г., мистерия.

Аз ще цитирам разказа на дядо поп Константин, както го намирам в издадената 1905 г. брошура.*

(Чети: „Едно откровение в Солунската черква „Св. Димитрий“.)

Забележка на съставителя:

(В книжката, отпечатана от Тодор Бъчваров следва публикуван текст, известен като „Едно откровение в Солунската черква „Св. Димитрий“, което ще бъде отпечатано в „Изгревът“, том XI, в специалната студия за „Антиминса“.

А сега за уточнение виж „Изгревът, том II, стр. 221, N 99 - „Антиминсът“. Ето защо ние тук го пропускаме, но публикуваме следващите страници от тази книжка.)

Дядо поп не довършва разказа си в тая брошура. И с това прикрива той най-мистериозните факти в своя живот, но които той е доверил на верующи. Когато тайнственият свещеник предава антиминса (жертвеника) и завършва речта си към момъка, станал невидим. Чак тогава младежът Константин разбрал, че неговият събеседник не е от живите, а дух. И това тъй силно го стреснало, че той останал на мястото си като вдървен. Незабелязан свидетел на тая сцена бил пазачът на черквата - джамия, стар благочестив турчин. Той приближил към смаяния момък, турил ръка на рамото му и казал: „Синко, Божиите пътища са неизследими. иди си с мир!“

Същият дух и в други важни моменти в живота на свещ. Константин му се явявал. В най-големия разгар на борбата между българи и гърци (гагаузи) във Варна, една вечер, младият свещеник Дъновски попаднал в засада на свои врагове - гърци, които го нападнали, за да го убият. С мъка той се отървал от опасността, като оставил част от расото в ръцете им. В това време той вижда своя духовен ръководител, който отправил към него ободрителни думи: „Дерзай, вие ще победите!“

Скоро след това поп Константин получил из Цариград известие от чорбаджи Атанас (своя покровител, на когото бил зет), че българското черковно дело върви успешно и скоро ще излезе на добър край.

На свои близки дядо поп разказвал, че за пръв път видял своя ръководител 1854 г., когато на малко гръцко параходче той с тримата си другари от Варна: Белю Пинин, Тодор Х. Мавродиев и Петър Атанасов, излизат от Цариград и навлизат в Мраморно море. Насреща им летяла тласкана от силен вятър, голяма военна гемия. Ходът ѝ бил тъй устремен, че докато параходчето успее да се отклони, гемията го удря с носа си така силно, че го пробива и потъването му било неизбежно. В тоя критически момент младият Константин вижда, че край баржата на параходчето се спуска сянката на един калугер и той го чува, че казва: „Не бойте се, никой от вас няма да погине!“

Дядо поп познавах лично. Той и пред мен е потвърждавал верността на цитирания разказ. Преди петнайсет години видях копие от антиминса, отпечатано на литографен камък. Самият оригинал видях сега в престола в първата българска черква във Варна „Св. Архангел „Михаил“. В тая черква свещ. Дъновски прекарал повечето от служението си. В една стаичка при същата той преживял и сетните дни на тихия си живот. В двора до олтара лежат и останките му. Над гробът се издига скромен железен кръст. Засъхнали бяха няколкото стръка цветове, посадени върху стихналата земя.

Отиде си от света живият свидетел на описаната мистерия, остава само старият жертвеник да говори за мистериозното си минало. От надписите му на гръцки език се види, че е печатан, когато е бил вселенски патриарх „Кирио, Кирио, Паиси, 1747 година“. Един едва личещ надпис отдолу гласи: „Град Солун, печат Алекси Ктимос, да се поменува целият му род“. Отдачно направо с едри слова стои надпис: „Осветен от Св. Месемврийски Кирио Иосиф, 1820 г.“. А отляво са думите: „Агнец (жертва), 1820, август 6 - мощи Св. Мина, (защити в антиминса).“

И дълго още тоя прогнал от времето паметник ще ни напомня не само за живата вяра на скромния служител Христов, но и за живите ръководители на българския народ, които ни нудят да издигнем храм за нашия Бог - в българските сърца!

Българино, поддържай вяра в себе си и в Бога: без тая душевна сила никой не успява. И народите, както и отделните лица се нуждаят от идеал, към който да бъдат насочени погледите. Без това животът е безвкусица, празнота и умора, които довеждат до мрака на безнадеждието. Да вярваш, ще рече да действуваш, да пробиваш път дори и през скали. Безверие и бездействие са еднозначни. Блазе на оня народ, чиито водачи се вдъхновяват от вяра в светла бъднина. Те ще действуват, ще се борят за тая бъднина и тя ще изгрее на хоризонта народен в близък ден. Не пропада добро желание кога се кърми то от вярата, всепобедната мощ на душата.

Рече ли един народ като един човек да достигне заветна мечта нищо не може да спре стихията мощна на целокупната му душа. Стени ерихонски срутват тая мощ, поля и гори прехвърля и достига желаната цел. Единодушието е сила всесъкрушаваща.

Но ние се самопровалихме в пропастта, защото ни липсваше единодушие, вяра в себе си, сговор. Добро поле громко говори за това. Там пролича българския несговор и малодушие.

Българи, да потърсим единодушието, що твори, създава и всяка сила световна ще бъде на наша страна. Бог се проявява в хармонията, а света почита силата; ала силен е верният, угоден Богу е сговорният. Неговата реч става дело, понеже единодушието народно е глас Божий.

- „Не търсихме ли ние правда и това, което е наше? А останахме онеправдани и ограбени...“, мърим ние днес в недомислие!

Българино, ние пропаднахме, защото изгубихме вяра в тържеството на правдата и несговорът сломи нашата сила за отстояване народното право.

И днес често слушаме разочарования из български уста: „Че кога е траяло българско царство?“

Траяло е, българи, и пак може да трае, но иска да се зида не от мъртви камъни, а от будни души - плувачи в топлика на живата вяра. Събудете тия души сред народа и здравата основа за българското могъщество ще легне дълбоко в народното битие и величавия храм на Богиня България ще се издигне и засие върху китния Балкан.

Нека потърсим в недрата на народната душа здрав материал, от който ще съградим българското светилище. И там да призоват Бога на нашите предци, който неотдавна ни изведе из вековната робия и ни води до днес през пустинята на изпитанията към българския Ханаан. Нека подигнем с вяра очи към „медната змия“, за да излечим отровата на ядните змии, що тровят нашата кръв. Нека потърсим Спасителя зад Голгота, защото след Разпятието иде Възкресение.

Да вдигнем очи към народния идеал!“

Тодор Бъчваров (Издава редакторът на сп. „Родина“, ул. „Опълченска“ 67, София).

18. БЕЛЕЖКА НА СЪСТАВИТЕЛЯТ

Този материал бе публикуван в „Изгревът“, том V, под N 203, стр. 528-531, когато давахме образите на последователи на Учителя Дънов. Тук е уместно да бъде поместен отново, поради нашия разговор за Антиминса. Ще се спра на някои неща, които ми направиха впечатление.

1. Младият Константин Дъновски получава собственоръчно Антиминса, в кърпа обвит и след като го е предал, монахът изчезва безследно. Възможно е. Но не е бил дух, защото този Антиминс е съществувал, бил е реален, веществен, и е играл голяма роля във Възраждането във Варненска област и

борбите за църковна независимост, включително и освобождението на България от турско робство.

2. Разказите за духовния ръководител на поп Константин Дъновски са приемливи и са верни.

3. През 1907 г. Тодор Бъчваров е видял Антиминс, отпечатан на литографски камък. Тези отпечатани Антиминси са на хартия и са се разпространявали между последователите на Учителя Дънов, син на Константин Дъновски. Аз съм ги виждал, окачени в рамка по стените на някои салони. Някои и сега са запазени, захвърлени от невежеството в праха на забравата.

4. През 1897 г. се отпечатват в Русия на копринен плат много антиминси, които се разпространяват в България. Освен това такива антиминси са отпечатвани и в Солун, понеже са на гръцки език. Така че е напълно възможно в църквата „Св. Архангел Михаил“ да има такъв екземпляр. А оригиналният Антиминс, който е получил Константин Дъновски е на друго място, за което ще говорим.

5. Тази книжка е написана на 1.VIII.1922 г., когато България е преминала през две национални катастрофи и всички идеали за обединението на българските земи са пропаднали и загубени, затова има тъжни мисли. И необходими изводи и поучения за следващите поколения българи.

6. За Тодор Бъчваров това е мистична случка и онова, което публикува цели да докаже именно това. Той е много далече от същността на „Откровението“ и ролята на Антиминса за българското освобождение.

7. Той не познава Антиминса като Божествена Евхаристия, която има начало, но няма край. Защото няма откъде да узнае и откъде да го научи. Тайнството на Антиминса днес, в 1999 година, се открива по благоволение на Святия Дух чрез „Изгревът“ в том XI.

Вергилий Кръстев

19. ЗА СВ. АНТИМИНС ВЪВ ВАРНЕНСКАТА ЦЪРКВА

„СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“

От архим. Инокентий

**Сборник в памет на професор Ников
София, 1940 година**

Възраждането на българщината в гр. Варна започва от 1860 г. До това време живеещите в града българи, макар и да са се чувствували такива, били подчинени на местната гръцка община. Но знаменитото църковно-обществено събитие, станало в Цариград на 3 април 1860 г., на самия ден Великден, когато епископ Иларион Макариополски прогласил независимостта на Българската църква и нейното отделяне от Цариградската патриаршия, събитие, което разтърси духовете на българите, живеещи в пределите на тогавашната Турска империя, не закъсняло да се отрази и в гр. Варна. И ние виждаме как българите в града бързат да се обособят в отделна народност и се снабдяват с двете мощни просветни учреждения: училище и църква.

На 11 май 1860 г. е била образувана българската училищна община, която си направила кръгъл печат със следния надпис околоръст: „печ. на бълг. учил. общ. Варна“, в първия ред, на втория, до половината, надпис: „согласие и дерзост“, в средата под тоя надпис: „успех“, а под него „1860“.

След образуването на българската община, първата ѝ грижа била да се

отвори българско училище за подрастващото поколение. Отварянето на това училище е срещнало голямо противодействие от страна на силните на деня пред турските власти, но, въпреки всичко това, училището било отворено на 19 август 1860 г.

До снабдяването на българите със своя църква, последните се черкували в храма „Св. вмч. Георги“, гдето богослужението се извършвало на славянски език. Да се служи на тоя език в тая църква е измолил това от варненския гръцки митрополит Порфирия руският в града вицеконсул Ал. Рачински. Това, обаче, не било за дълго време. Скоро митрополитът отказал, поради великденското събитие в Цариград. След тоя отказ, пак по настояването на Рачински, на славянски език, от време на време, се е служило в манастира „Св. вмч. Димитрий“, в Евксиноград, игумен, на който бил йеромонах Теодосий - българин от гр. Велико Търново.

След заминаването на Рачински от Варна в 1963 г., българите нямали възможност да се черкуват в гореказаните църкви. Тогава възникнал въпрос да се сдобият с църква, който окончателно бил разрешен в 1865 г., като долният етаж на новопостроеното училище бил приспособен за църква. Когато всичко било готово, иконом Константин Дъновски заминал за с. Хадърджа, сега Николаевка, за да вземе от тамошната църква църковни принадлежности, необходими за отваряне на църквата и извършване на божествената служба. Църковните принадлежности били превозени по мръкнало, а през нощта били наредени в долния етаж на училището. Всичко било готово. На 14 февруари 1865 г., на Сирни Заговезни била отворена новата църква с отслужване на св. божествена литургия. На нея са присъствували всички българи от града, както и от близките села. След завършване на божествената служба, учениците, повече от сто души, изпели в църквата песента на султан Абдул-Азис: „Весели се наш народ...“, и с това се завършило тържеството с отварянето на първата българска църква в гр. Варна, посветена в чест на Св. Архангела Михаил.

Горното извлечение направихме от брошурата: „Петдесетгодишнина на първата българска църква „Св. Архангел Михаил“ в гр. Варна“.

В същата брошура авторът привежда едно извлечение от брошурата: „Едно откровение в солунската черква „Св. Димитрий“ (Кассъма-джамиси). Дадено на Отца Константин Дъновски, през юношеството му, в гр. Солун, на 10 април 1854 г.“

Привеждаме и ние тук това „откровение“ на отца Дъновски, за да го разгледаме критически и докажем, че то не е никакво „откровение“, а един апокрифен разказ, добре стъкмен за времето си, а може би извлечен от някаква книга, каквито апокрифни книги, с подобни разкази за разгромяването на Турската империя, особено през 18 век, са изобилствували с такива пророчества.

Ето това откровение: „В 1854 г. Константин Дъновски, наедно с трима свои другари, се отправя за Св. гора на поклонение. По пътя от Цариград за Солун, вследствие на едно злополучно повреждане на парахода, с който пътувал, той, заедно с други десетина души, паднали в морето, някои от тях се удавили, а други спасили.“ („Петдесетгодишнина“, с. 12).

Забележка на съставителят: Тук следва дословно цитираният текст на Откровението, което ние не поместваме, защото ще се публикува отделно по оригинала.

Преди всичко, в това „откровение“ има вътрешно противоречие. Така, на първа страница в брошурата „Едно откровение“, в разговора между Дъновски и непознатия отец, последният, като запитал първия и другарите му от где са и къде отиват, те му отговорили, че са от Варна и отиват за Света гора. **Непознатият отец-(1*)** казал, че познавал тия места, живял в тях

няколко време, като разпитал и за някои лица от Варна. Това бил Иосиф, който е бил владика там (1839-1844). На втората страница непознатият отец, макар че вече знаел от где са събеседниците му, задава пак въпроса: „Желая да се науча от къде си и за какво отиваш в Света гора.“

Целият разговор между двамата се води в солунската църква „Св. Димитрий“, която е била джамия „Кассьма-джамиси“- (2*). Да се води такъв дълъг разговор „при олтаря“, е абсолютно невъзможно, защото, преди всичко, църквата е обърната на джамия, били сме в нея през 1904 г. и никакъв олтар няма, а гробът на **Св. вмч. Димитрия** се намира в едно странично отделение, при самия вход на църквата. Гробът се пазеше от дервишин, който, пропит с религиозен фанатизъм, никога няма да позволи на „гяури“ да водят такъв дълъг разговор; непознатият да изважда от пазвата си бяла кърпа, с нещо обвито в нея, да прави кръстно знамение, да го слага пред несъществуващ олтар, да го целува и пр. Всичко това е добре скроено.

Напечатването на „сто и петдесет и три образа - (3*) за божествени жертвеници, според приетия обичай (?!), както и приложението на частица (?!): „мерзкое и богохулное царство агарянско вскоре низпровержи и предаждь е благочестивим“, е кощунство със светинята.

Чудно ми е, как това добре стъкмено „откровение“ е намерило място в брошурата „Петдесетгодишнина“ - (4*), написана от един богослов-духовник, който тъй леко се е отнесъл към написване историята на първата българска църква в гр. Варна, като вмъква в тая история небивалици. Ако наистина това „откровение“ отговаряше на действителността, покойният г. проф. П. Ников, който написа животописанието на иконом Константина А. Дъновски, щеше да го помести в своя труд. Но нито дума не става за него. Господин Ников навярно е счел това „откровение“ за една измислица, подобно на ония „откровения“, които и днес получават някои, като Бона Велинова, Сейко Николов, Устабашев и др., които също така не се стесняват да ги обнародват в своите издания и заблуждават наивните.

Сега ще разгледаме св. **Антиминс** - (5*), който о. Дъновски, като мирско лице, е получил в Солун от непознатия отец, на който е бил отпосле ръкоположен за свещеник, а впоследствие е била отслужена първата божествена литургия при отварянето на църквата „Св. Архангел Михаил“ и ред години подир това; с него са били осветени и руският параклис във Варна и 14 църкви в околните села на Варненската епархия („Петдесетгодишнина“, с. 14).

Въпросният св. Антиминс представлява изображение на Христовото погребение, а по четирите ъгли изображение на св. евангелисти. Той е отлитографиран, както се вижда от надписа с печатни букви в най-долната му част, в гр. Солун, в печатницата на Алекси Утинос, а е издание на Св. Иверския манастир в Света гора. Освен тоя надпис, има и други два надписа с печатни букви на гръцки език, които даваме в превод: „Божествен и свет жертвеник, осветен по милост от Всесветия и Животворящия Дух, съдържащ божествените безкръвни жертви на всяко място на владението му.“ „През патриаршествуването на Светейшия и Вселенски Патриарх г. г. Паисия и управляващият всичко добре и Св. синод в годината 1747 г., януарий 1, който се освети от...“ От лявата страна на св. Антиминс, на бялото поле, има следния надпис на гръцки, който в превод на български гласи: „Освети се от св. Месемврийския Иосиф 1820“, а от дясната - „Провату (Провадия б.м.) 1820 г. август 6. Мощи св. Мина.“

От всичко това се вижда, че св. Антиминс е отлитографиран в множество тела, в 1747 г. - (6*), а този, за който става реч, е осветен в 1820 г. Следователно, твърдението на иконом Константин Дъновски, че той е получил тоя св. антиминс в Солун от един непознат свещеник, не отговоря на истината.

Той в своята брошура „Едно откровение“, на с. 3, в която споменува за годината 1747, когато са отлитографирани множество св. антимины, нигде не споменува, от кого и кога е осветен нашият антиминс. А съгласно наредбите на Св. църква, върху неосветен св. антиминс не може да се извършва божествена литургия, следователно, и твърдението на автора на брошурата „Петдесетгодишнина“, че иконом Дъновски „е бил отпосле ръкоположен - (7*) за свещеник, служил е на него при отварянето на църквата „Св. Архангел Михаил“ и ред години подир това с него са били осветени и руският параклис във Варна и 14 църкви в околните села на Варненската епархия (стр. 14), ако се приеме за действително, то и авторът на „Петдесетгодишнина“ се е заблудил. А самата истина е, че въпросният св. антиминс не е бил даден на иконом Дъновски в гр. Солун от непознатия свещеник, както това се твърди в двете горепоменати брошури, а той има съвсем друга история.

В архива на покойния наш съгражданин и ученлюбив общественник Кръстьо Ив. Мирски се намери една черновка, дописка, написана половината с мастило, а другата с молив, собственоръчно, от покойния варненски свещеник Христо Върбанов, която е била предназначена да се напечата във в. „Мир“, но след това „Мир“ зачеркнат и поправен с молив на в. „Странджа“. Черновката се пази в архива на Варненския археологически музей. Тук предаваме цялата дописка със спазване и на правописа ѝ.

„До господина редактора на в. „Странджа“.

Моля Господине редакторе, вместете в почитаемия си Вестник следущата дописка. Научаваме се от верни источники тук в нашия град Варна, че някой си свещеник, а именно К. Дъновски, бил казал на Негово Ц. Височество - (8*), че когато ходил в гр. Солун, някой си калугерин му бил дал един св. Антиминс, като му и казал: земи това свято нещо и го пази, че наскоро ще се освободи България, тогава да го извадиш наяве, това е опасно в мене от църквата „Св. Димитрий М. Солунски“ и пр. този св. Антиминс се фотографирва и се изпровожда до негово Ц. Височество, както и в светейшия Синод, т. год. Чуда се на постъпката на Негово Благоговейство, как не му е дошло на ума, че този св. Антиминс е взет от мене от гръцката митрополийска църква „Св. Атанас“, заедно със свето миро и внесени в Българската църква - „Св. Архангел Михаил“ при отварянето и в 1863 г., и аз съм го дал на светиня му, а не калугерина, за този Св. Антиминс, както и за светото миро, наваден от варненския тогавашен митрополит Иоаким. На руския вицеконсул Александър Олхин и при негов секретар Н. Г. Даскалов, бях съден защо съм взел таквози свято нещо от святата трапеза, с настоящите думи от Архиепископа - сен коркмадън му ве да якъйендън боле атешин яньйда атеж елене алън истедин ере гютире син - дюшоимедин му ки янаджян, дюшеимеюрмусун юглежен въкънда ер кабул етмейджек сени, в отговор: Бен алдъм гютиридим ямадъм, Бен юолдиктен сора истерлерса денизе атсънар; - (9*) запитан от консула что Архиепископ говорит? Аз казах гореизложени думи; запитан от консула от где взияи ета вещи? От церков и где потащили в болгарский церков? Кому отдали? Свещ. Константиноу. Здесь нет болгарской церков, сего дня обедия била, Ви отнеднесли ети вещей прямо от Церков в Церков? От церков в церков ступаной в домой. Този св. Антиминс беше в българската църква до 1880 г., над когото свещениците извършваха божествената литургия.

Думата ми е, че Св. Антиминс е откраднат от гръцката църква, в гр. Варна с надпис „Патриарх Иосиф“ - (10*), а не от Солунската, както е казано от негово благоговейство свещеник Костадин Дъновски.

По въпроса за отварянето в гр. Варна Българската църква от Българския народ побуден извърших гореизложеното аз.”

Дописката е без дата. Дали тя е била изпратена в редакцията на в.

„Странджа“ и дали е обнародвана, не ни е известно. Пък и без дата мъчно може да се направи нужната справка.

Но и изтъкнатото в тая дописка от покойния свещ. Христо Върбанов **не отговоря на истината - (11*)**. В автобиографията си, която се пази в архива на музея, той не пише нищо за отварянето на първата българска църква „Св. Арх. Михаил“ в гр. Варна, такова голямо събитие, което не можеше да отmine мълком. При това, в дописката се казва, че църквата била отворена в 1863 г., когато тя е отворена на 14 февруари 1865 г., а свещ. Върбанов, според автобиографията му, дошъл във Варна на 2 февруари 1869 г., връщайки се от Цариград, където бил заминал на 6 януари с. г., за да уреди въпроса за приемане на духовно звание. Такова той приел, като бил ръкоположен от Варненския гръцки митрополит Йоаким на 10 февруари с. г., и след това заминал за гр. Шумен и свещенодействувал в разни села. Едва в 1875 г. той става Варненски епархийски свещеник. Следователно, твърдението му, че по „въпроса за отварянето в гр. Варна Българската църква от българския народ подбудим извърших гореизложеното“, не отговаря на историческата действителност. Като е тъй, той не е откраднал Св. Антиминс и св. миро от църквата „Св. Атанасий“, както се твърди във въпросната дописка.

А ето как стои всъщност историята с предметния св. Антиминс:

Още като дете, прислужвайки в съборната църква, в старото здание, гдето се помещават църковната канцелария, ливницата, кръщелната, имаше и една стая, в която живееше покойният **иконом К. Дъновски - (12*)**. В последствие той живя в една от стаите при църквата „Св. Архангел Михаил“. Беше голям събеседник. Често го посещавах и говорих с него. Разказваше ми за минали събития. Така, един ден, бе ми разказал, как той и покойният Иван Чубрицата откраднали от църквата „Св. Атанасий“ Св. Антиминс и св. миро, които били необходими за отварянето на църквата „Св. Арх. Михаил“.

При църквата „Св. Атанасий“ имаше църковни одаи, които са съборени. В една от тях живееше клисарката. В един прекрасен ден, в турско време, о. Дъновски и Чубрицата отишли при нея и я помолили да им отвори църквата, защото искали да вземат мярка от някои икони, за да им се направят сребърни нимбове. Клисарката им отворила църквата, оставила ги да си свършат работата, а сама се прибрала в стаята, като им поръчала, щом си свършат работата и излязат, да ѝ се обадят. Останали сами в църквата, о. Дъновски взел от св. престол Св. Антиминс и св. миро, скрил ги и си излезли благополучно от църквата, без да ги подозират за извършеното. На следния ден работата се разкрива, става достояние на турското правителство, което подвежда под отговорност виновниците, но те се оправдали, като отрекли извършеното.

Тази история сме я слушали и от други стари варненски жители, между които е и 90-годишният стар опълченец Георги Димитров.

Целта да напишем настоящето е да разсеем една заблуда относно произхода на Св. Антиминс, с който бе отворена първата българска църква в гр. Варна, и с това се започна редовното богослужение на славянски език, за българското общество в града ни, което, още през 1860 г. с отварянето на първото българско училище, си образува българска община.

Въпросният **Св. Антиминс-(13*)**, както самият оригинал, тъй и копие от него, се съхраняват във Варненския археологически музей, записани в интентара, отд. V, N 186.

20. АНТИМИНСЪТ ОТ ОТКРОВЕНИЕТО

БЕЛЕЖКИ НА СЪСТАВИТЕЛЯТ НА „ИЗГРЕВЪТ“

Вергилий Кръстев

Тази статия бе открита от мен преди 30 години, когато търсех „Откровението“ в неговия оригинал. Разбрах, че небето бе взело мерки и бе го публикувало официално в академичен сборник, за да не се загуби. Ще дам някои пояснения за тази статия, която се публикува дословно, но не сме включили „Откровението“, понеже го публикуваме отделно по оригинала.

1*. Тук няма никакво противоречие, защото непознатият отец е бил бившият митрополит на Варна Иосиф Серски, който е бил от 1839 - 1844 г., че дори и от по-рано. Ще дадем доказателства по-късно.

2*. Младият Константин Дъновски е посетил джамията Касъма Джамиси в 1854 г., и тогава тя е представлявала съвсем друго нещо, от годината 1904, която се посочва тук. Дервишът, който е пазел джамията и който е видял цялата случка в 1854 г. има съвсем друго поведение. Това научаваме от разказа на Константин Дъновски, поместено в „Заветници на свободата“. Тук няма нищо скроено, а дори е разкроено и се вижда всичко, че е от ясно по-ясно, но за тогава, на когото очите са отворени. И може да чете книгите земни и книгите небесни.

3*. Авторът не е запознат с Антиминса, че към него се поставя частица от мощите на Св. Мина, зашити към оригиналния Антиминс, който е осветен в 1820 г. Такова закланение съществува и го има произнесено на много места в тогавашните богослужения.

4*. Тук няма небивалици, а мистична случка. Онова, което е духовно, се изпитва духовно. Но тогава, който има люспи на очите, той не вижда нищо. Чак когато му паднат люспите от очите, той проглежда и вижда един съвсем друг свят. Свят небесен. А живее и ходи по свят земен.

5*. Този Антиминс е съществувал. Заради него той, Константин Дъновски, става свещеник в 1857 г. в с. Хадърджа и с него си е служил при службите и го е носел в себе си, при откриването на църквите в окръга. С него той е работил и го е пазел като нещо съкровено, защото е знаел при какви обстоятелства го е получил в Солун през 1854 г.

6*. През 1747 г. са отлитографирани 153 броя и те са давани на верни свещеници, запознати с целта на издаването му. Този Антиминс от 1820 г. е осветен от Иосиф Месемврийски, а по-късно е Иосиф Серски, митрополит на Варна. Той е един от тези 153 броя. На Антиминса много добре е обозначено и написано кой го е осветил. Това е оригиналният Антиминс и последният останал от тези 153 броя, и осветен лично от Иосиф Месемврийски 1820 г. Лично той му го връчва през 1854 г. А младият Константин го приема.

7*. Този Антиминс е даден на ръка в Солун от тайнствения отец. От разговора си с него, Константин много добре е знаел кой е той и къде е работил, защото след като се връща от Солун през 1854 г. в село Хадърджа, (поради Кримската война селото е било пълно с турци), той заминава за Балчик, където учителствува 2 години и се връща в Хадърджа, след свършването на войната (1856 г.). Той е отишъл да работи там, понеже Иосиф Серски е работил там с това население и то е било най-будното и оттам започва Възраждането на цялото Черноморие.

Освен това с този Антиминс след като става свещеник, той е приведен в сан свещеник от митрополит Порфирий Варненски, който го покровителствувал поради хубавият му глас. Той е бил посветен и е ръкоположен върху този Антиминс. Порфирий е знаел за него, защото той е осветил през 1842 г., като

преславски митрополит, такъв Антиминс. От същия Антиминс отпечатани по-късно са били раздавани при откриване на църквите. Тогава Антиминсите са се гравирани от руски майстори на гръцки и славянски, и са се отпечатвали в Русия или в Солун. Русия е покровителствувала гръцката Вселенска патриаршия в Истанбул, защото под нейното опекунство са били всички християнски народи в Турската империя.

Единственото, което е вярно, че църквата „Св. Архангел Михаил“ се отваря, открива с друг подобен Антиминс, защото с отварянето, освещаването, той трябва да се закачи там и да стои на стената. А при служба да се сваля и слага върху олтара. А Константин Дъновски е пазел при себе си онзи Антиминс от „Откровението“ в Солун. И него не го е давал никому. Откъде знаем? Знаем от някъде. А то се и вижда от изброените събития.

8*. Тази дописка нарочно се помества тук, за да отклони вниманието ни от Откровението и да ни препрати в друга посока към неприятелите на Константин Дъновски, които са имали различни лица - българи, гърци, гагаузи и чак накрая някои турци. Турците са накрая, това прави впечатление.

9*. Преводът на тези думи означава следното:

„Не се ли боиш, като запалваш такъв огън? Искаш да гледаш отстрани или да се забавляваш? Не помисли ли, че крадците земята няма да ги приеме, когато дойде определеното време? В отговор: Не съм крал. Взех го и го занесох. Аз като си отида (умра), ако искат да бъдат хвърлен в морето.

(Разградски диалект на турски език)

10*. В тези редове, които четем, се вижда, че Христо Върбанов, освен, че е бил неук и незапознат с Антиминса, но не е могъл да чете гръцки, както трябва, защото на въпросния Антиминс пише съвсем друго и че Иосиф не е патриарх. А на българската църква наистина е имало Антиминс, но той там е донесен лично от Константин Дъновски от съвсем друго място. И ние ще го посочим накрая.

11*. Самият архимандрит Инокентий доказва, че тази дописка не отговаря на истината. Тогава защо е публикувана? Не случайно е публикувана. Да охули. И да подведе, и да ни отпрати в погрешна посока.

12*. Този разказ за открадването на Антиминса от гръцката църква „Св. Атанасий“ е верен. А защо е верен? Тази църква е била опожарена от злосторници, била е ниска схлупена черквица. Но с помощта на архиепиеп Иосиф Серски била възстановена през 1838 г. Дори на входната храмова врата имало на гръцки надпис, който удостоверява заслугата на Иосиф. Щом той я е възстановил и осветил, в нея ще има и Антиминс, който той го е оставил. А откъде има Антиминси? Не трябва да се забравя, че Вселенската патриаршия е разполагала с Антиминси и ги е давала като отпечатани на митрополити по места да ги освещават и да ги поставят по църквите. Тогава в църквите се е водело богослужението на гръцки и църквите са се смятали, че са гръцки.

Освен това Константин Дъновски от 1858 г. и до 1862 г. е бил свещеник в гръцката митрополитска църква във Варна „Св. Атанасий“. Митрополит Порфирий след като сам въвежда в сан свещеник Константин Дъновски през 1847 г., на следващата година го взема при себе си и го назначава за свещеник към Варненската гръцка митрополия. Защо го взема при себе си? Харесва го. Имал хубав глас, пее и много добре църковните песнопения, знаел е говоримо и писмено гръцки, извършвал е богослужението на гръцки. Усещал го е, че е имал в себе си дух, който го ръководи. Не може митрополит Порфирий, който преди това е бил митрополит Преславски и да е осветил един от онези класически Антиминси през 1842 г., да не е знаел от Константин Дъновски, неговото преживяване в църквата „Св. Димитрий“ в Солун през 1854 г. Всички тези неща са свързани с невидима верига. Ето защо той е бил лоялен, коректен

към своя покровител и благодетел, митрополит Порфирий Варненски. Историята за тази църква Константин Дъновски я знае и затова оттам взимат онзи Антиминс, който е оставил архиепиеп Иосиф Серски, който е българин от Серско, Македония. И този Иосиф е същият този тайнствен отец, който връчва на Константин Дъновски последния брой от тези 153 Антиминса. Затова Константин Дъновски взема Антиминс от църква, възстановена от български митрополит, и оставен там от български архиепиеп на служба на Цариградската гръцка патриаршия.

Тази история е вярна. И няма нищо осъдително в нея, защото с този Антиминс, оставен от архиепиеп Иосиф Серски, българин по народност, започва възраждането на този край.

13*. Наистина Антиминсът, с който е открита българска църква се намира там, където е написано.

Но къде е оригиналният Антиминс, който е получил Константин Дъновски чрез „Откровението“ ще ви разкажа след като представя няколко писма.

21. КЪДЕ СЕ НАМИРА ОРИГИНАЛНИЯТ АНТИМИНС ?

За да отговорим на въпроса къде се намира оригиналният Антиминс, даден на 10 април 1854 г. в църквата „Св. Димитрий Солунски“ на Константин Дъновски, ще ви запознаем с няколко писма.

Първото писмо е на поп Константин Дъновски от 6.IX.1904 г. до Мария Казакова. Неговият син Петър Дънов е вече Учителят Петър Дънов. А защо? Онова, което бе пророкувано, то се бе сбъднало и в присъствие на поп Константин Дъновски в кръчмата на село Тетово, Русенско, Божественият Дух слиза върху Петър Дънов на 7.III.1897 г.

Беше се сбъднало и второто предсказание, че с Антиминсът ще започне Възраждането в България. И то бе започнало. И Константин Дъновски взема дейно участие в него.

И синът му Петър Дънов е вече Учител. Той върви по земята българска и търси своите изпратени от небето ученици. Един от тях е Мария Казакова, с която има дълга кореспонденция и чиито писма са запазени в препис от първите последователи на Учителя Дънов.

Мария Казакова научава за „Откровението“ и знае нещо за Антиминса и задава въпроси на Константин Дъновски. Той отговаря на въпросите и ние днес знаем много неща, които допълват празнотите в нашето изследване за историята на Антиминса от 1854 г. Ето писмото:

Препис

Варна, 6 септември 1904 г.

Отеческите ми Благословения
До Любезната ми в Духа Светаго дъщеря,
МАРИЯ КАЗАКОВА.

Писмото ви от 27 миналий приех и добре разбрах писаното ви. Радува ме гостуването ви у дъщеря ми и разговора с любезния ми син Петра, по някои важни въпроси, които сте имали, когато сте били тука, а още повече ме трогват вашите високи чувства и желания да научите от мен някакви интересни събития, които са се случили в моя живот. - (1*)

На 1-ий въпрос. Даденият ми свет Антиминс при гроба на С. В. М. Димитрий в Солун, биде в 1854 в самия ден на Великата събота, с разни

наставления, които съм изложил писмено на **Българския свят синод - (2*)**, но което остана в паметта ми с гърмеж от Топови и Глас на некого, който говореше; /Братия Християни, ако ние се уплашихме от гласа на гърмежа на нашите врагове, то какво ще сторим, когато **затръби Ангелът - (3*)** в последний ден! / На моето удивление ми отговори, който стоеше при меня. „Ето истинский Божий служител...“ и след десет дни, като са върнах в Цариград, научих са, че съединените флоти на Англия и Франция бомбардирани г. Одесса.

На 2-ий вопрос за църквата във Варна. - (4*)

В 1860 г. дойде някои си Рачински, консул във г. Варна, който направи обиколка по селата. Запозна се и с мен. От разговор на разговор аз тъй като на шега му загатнах, че в морето на местността между манастирите „С. Димитър“, с. Костадин има камбана в морето. Той взе всичко за сериозно и повика няколко рибари, та отиде на казаното място и извади камбаната, която теглили я - около 14 пуда. Между това Рачински са научи от мен за всичките ми случайности в Солун... и така през зимата си отиде в **Россия** и през март на сетната година дойде със всички принадлежности за църква и на 12 април 1861 г. биде отворена и осветена в името на свят. Николая Арх. Епископа Мирликийского Чудотворца... в домът на Зальмоолу, които дете живеят и сам.

3-ий вопрос. - (5*) Телеграма отправих на 19 февр. 1896 г. до самия Император в Россия, в която му донасях за **Благословението** от 1747 г. и 1820 и 1854: не получих никакъв отговор.

За 4-ий вопрос - (6*) не зная нищо..., но когато дойде у Варна Великият княз с Ескадрата, след отпуска на Светата служба ходих с двамата митрополита, Вар-Преславский и Доростоло-червенский в Броненосеца Ростислав и в църквата на парахода вручих на руския архимандрит Отец **Вениамин** копие от Св. Антиминс с препис от ония, които бях дал на Св. синод и на Н. Ц. В. Княза.

Аз съм убеден, че с време ще познаят и руси, и българи, онова, което Бог е предопределил за тях, и тогава ще потърсят истината...

Ваш любящ Духовен Отец

Свщ. Конст. Дъновски /подпис/

22. БЕЛЕЖКИ

ПО ПИСМОТО НА КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ

ОТ 6.IX.1904 г. ДО МАРИЯ КАЗАКОВА

1*. Мария Казакова познава дъщерята на Константин Дъновски, която се казва също Мария, както и любезният му син Петър, който е Учителя Петър Дънов. Най-вероятно тя да е научила за Откровението от тях.

2*. Писменото изложение до Светия синод не го открихме. Но затова нарочно той го издава в специална книжка от 1905 г. и ние го имаме в оригинал, преснето на фотохартя.

3*. Тръбата на Ангела в последния ден, когато затръби, тогава ще се изпълни тайната на Бога, както Той е благовестил на своите слуги пророците (Откровение, гл. 10, ст. 7). И тогава седмият ангел казва: „Сбъдна се.“ (Откровение, гл. 16, ст. 18). И ето след 10 дни започва Кримската война, като поводът е бил спорът за богослужението и храмовете в Ерусалим между католическата църква и Вселенската патриаршия. А причината е, да се сбъднат пророчествата за световните събития, които сме ги описали.

4*. След като Рачински научава за „Откровението“ той решава да работи за каузата на българите и отваря църква, която се освещава от Константин Дъновски с оригиналния Антиминс. Рачински играе важна роля за възкръсването на българското съзнание и пробуждането му чрез четмо и българско богослужение.

5*. На 19.II.1896 г. Константин Дъновски изпраща телеграма на руския император за Трите благословения върху славянския род.

Първото е от 1747 г. и отпечатване на 153 Антиминса и започването на организиране на борбата за освобождение на християнските народи от турския поробител чрез Антиминса.

Второто е от 1820 г., т.е. годината, когато е осветено на 6.VIII.1820 г. от архиепией Иосиф единствения останал Антиминс от 1747 г. и започването на богослужението с него. Това е началото на българското Възраждане. На Балканския полуостров вече тече времето, когато Филики етерия организира чрез духовенството борбите за освобождение на гръцкия народ. През 1821 г. е гръцкото въстание. А с Одринския мир през 1829 г. вследствие на Руско-турската война от 1828/1829 г. Гърция получава официално независимост от Турция. Тук се сбъдва пророчеството, дадено в Откровението. 1746 год. + 50 (петдесетница) + 33 (възрастта Христова) = 1829 г., която е годината на Освобождение на Гърция и победа на Русия във войната 1828/1829 г. срещу Турция.

Трето: Благословието от 1854 г. чрез Откровението за идването на Православния Вожд. Из пророчеството на Откровението - $3 \times 14 = 42$ или 1854 г. + 42 = 1896 г. се вижда, че трябва да дойде Бог и ще посети чрез Православния Вожд всички славянски род.

Ето защо той в изпратена телеграма споменава и годината на третото благословение. Телеграмата е изпратена на 19 февруари 1896 г. А на следващата година в негово присъствие на 7 март 1897 г. Божественият Дух слиза върху рождения му син по плът Петър Дънов. А това е въплътеният вожд, Православен Вожд, върху който вече е и Духът Божий.

Константин Дъновски знае за този вожд. Още при раждането на сина му Петър, той отбелязва в собствената си Библия следното откровение: „Изпълни се обещанието на Благия Небесен Баща, да изпроводи в моя дом своя възлюбен Син, като знамение за всяобща радост на родът човечески, за по-добър, по-светъл и правдив живот.“

Ето това е причината да бъде изпратена тази телеграма до императора на православна Русия, но никакъв отговор. А защо? Има причина и тя е от ясна, по-ясна. Те не могат да се примирят, че въздигането на Русия става чрез този Антиминс от 1820 г. чрез спечелването на войната 1828/1829 г. И след това следва връчването му през 1854 г., когато още не е работено с него. Поради това Русия загубва Кримската война и правото да има достъп в Черно море - да държи военните си кораби и да има база там. Кримската война за Русия е черна страница.

6*. Ето тук пристъпваме към най-голямата трагедия на Русия. Великият княз Николай Николаевич пристига с ескадрата си във Варна. Това е след 1878 г., след освобождението на България, може и след това. С делегация от двама действащи митрополити Константин Дъновски отива в руския боен параход, Броненосецът „Ростислав“ и в църквата на парахода връчва на руския архимандрит отец Вениамин копие от Св. Антиминс. Тук е въпросът какво е връчено? Копие или оригиналния Антиминс от 1854 г.? Дори Антиминсът от 1854 г. е също копие от тези 153 антиминса, изработени през 1747 г. и което е осветено през 1820 г. от Иосиф Серски, митрополит Месемврийски тогава. Това може да се определи от последващите политически събития в Русия. Ако това

е оригиналният Антиминс от 1854 г. и те го захвърлят и не работят с него, Русия ще се лиши от Божието Благословение. А защо е връчил Антиминса? В знак на това, че се е изпълнило пророчеството и чрез Антиминса Русия е освободила България. За доказателство дядо поп Константин Дъновски прилага препис от „Откровението“, което е дал също на Св. синод и на княз Батенберг.

По настъпилите политически събития се вижда, че това е било оригиналният Антиминс, който всички отхвърлят, както русите, така и българите, невярващи в „Откровението“. Св. Синод го отхвърля. Батенберг също. Руснаците също. Какво ще следва като задействува Божието възмездие?

На 6.IX. 1885 г. е обявено Съединението между Княжество България и Източна Румелия. На 8.IX. 1885 г. е обявен манифест на княз Батенберг, че го признава. През 1885 г. една българска делегация, водена от митрополит Климент Търновски (Васил Друмев) заминава за Русия и искат съдействие и помощ за Съединението, но император Александър III отказва. Отхвърлят по този начин „Откровението“.

На 2.XI. 1885 г. Сърбия обявява война на България, българите я спечелват благодарение на Духът Святий, който ръководи войските чрез младите български офицери, понеже през това време руският император е изтеглил офицерския си състав. На 17.X. 1885 г. е примирието. Западните велики сили признават Съединението, но България е още васална страна на Турция.

През 1886 г. Русия скъсва дипломатическите си отношения с България на 6.IX. Тя също е отхвърлила „Откровението“.

Святият синод също отхвърля „Откровението“ и за него идват тежки дни на изпитание. Екзарх Иосиф е в Цариград, а тука Синодът е осиротял. На 25 юни 1887 г. се избира Фердинанд за княз. През 1895 г. една делегация, водена отново от митрополит Климент Търновски (Васил Друмев) посещава Русия, среща се с император Николай II и настоява за нормализиране на отношенията между Русия и България.

Престолонаследникът Борис на 2 февруари 1896 г. се кръщава по източноправославен обряд, като кръщелник е император Николай II. Този акт отменя скъсаните дипломатически отношения между България и Русия. На 2 март 1896 г. Високата Порта в Цариград издава ферман, с който назначава Фердинанд за княз на княжество България и за генерал-губернатор на Източна Румелия. България е васална на Турция до 22.IX. 1908 г., когато е обявена Независимостта, предварително одобрена от Турция.

Ето защо Константин Дъновски изпраща телеграма до руския император Николай II на 19 февруари 1896 г., непосредствено след кръщаване на престолонаследника Борис III по източноправославен обряд и приемането му в източното православие на 2 февруари 1896 г. Той е сметнал, че е дошло време да напомни на руския император, за тези три дати от 1747, 1820 и 1854 г. Но никой не обръща внимание. А тези три дати и събитията станали чрез тях, въздигат Русия като държава и империя и обетована земя на всички източноправославни християни в турската империя.

23. УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ ЗА „ОТКРОВЕНИЕТО“, ЗА АНТИМИНСА И ЗА БОЖИИТЕ СЪДБИ НА РУСИЯ

А какво е отношението на Учителя Дънов за „Откровението“ ще видим в следващите редове. В „Призвание към народа ми - български синове на семейството славянско“, дадено на 8.X. 1898 г. от Ангел Елохил, Ангел на завета Господен чрез Петър Дънов, четем следното:

„Това ме принуди да слеза отгоре помежду ви, да се застъпя изново, да изгляда и премахна адската омраза с братския вам род, който е положил безброй человечески жертви; той е Свята Русия, на която Бог е отредил велико бъдеще, да изпълни волята Му за ваша слава и славата на Неговото Царство. Ще приемете от нея дан като Мелхиседек от Авраама, който и благослови. **Днешната сила и слава я вам дължи**, такива са Божествените наредби: един сее, друг жъне, в края всички ще участвуват в Божието дело. Днес адската злоба се отстранява, ходът на работите взема друг вид, адските сили отстъпват в първите сили на бойното поле, нарушителите на Божия Мир ще бъдат наказани навсякъде и правдата Му ще се възстанови на земята. Царството, което ще да възстановя, не е царство на омраза, но на любов, повдигнете очите си и вижте, че светът е узрял жетва. В скоро време ще заверя верността на моите Божествени думи.“

А Ангел Елохил е ръководител първо на българския народ и второ на целокупното славянство, во главе с Русия.

Така че възстановяване на дипломатическите отношения на 2.II.1896 г. е покръстването на престолонаследника Борис III, не е дипломатическа игра, а е акт на Ангел Елохил. (Виж „Изгревът“, т. IV, стр. 25 - 41).

Тези събития са много драматични за България. Затова Учителят Дънов следи много отблизо събитията, според писмата, които днес притежаваме. За нас той ги следи отблизо и фактически той ги направлява, независимо от вироглавството и упорството на царе, императори, папи и патриарси. Ето защо той е написал една молитва за българския народ, на която е тук мястото да бъде поместена.

МОЛИТВА ЗА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

Дадена от Учителя през 1900 г.

1. Към Тебе отправям гласа си, Отче Святий и праведни, към Тебе, Който си подарител на всяка благодет и милост, и който даваш живот и радост на Твоите деца.

2. Ти, Който ги утешаваш на всяко време.

Ти, Който ги избавяш от ръката на техните утеснители и им даваш духовна свобода.

3. Подари и на мене днес Твоята благодет и ми дай Твоята сила и мъдрост, която да ме ръководи и крепи да върша делото Ти, Отче мой и Господ мой.

4. Всяко добро даване идва от Тебе. Ти, Който си виделина на всички, Ти знаеш, че имам нужда от тебе, благослови ме, просвети ме, освети ме.

5. Дай да се събуди духът на този народ.

Да се обърне към тебе и да потърси Твоята помощ.

6. Господи, Боже мой, избави го от всичките му лоши водители, които го развращават.

7. Дай му учители и пастири според сърцето си, които да го ръководят в пътя на Истината.

8. Моля ти се, отхвърли това бreme, което лежи отгоре ни, Господи, прати повече виделина в сърцата ни. Научи ни пътищата Си.

9. Господи, Ти си чул, че Твоите пастири развърщават Твоето паство. Ти си чул, че не ги водят на добри пасища.

10. Припомни обещанията Си. Прати работници в тази Твоя нива.
Прати мъже избрани и изпитани помежду тоя народ.
Господи, избави ги от тая духовна сиромашия.

11. Господи, посети владите на този народ и виж що вършат, свести ги, защото са заспали.

Ти имаш сила, Ти имаш власт да сториш това. Защото чинът е свят.

12. Господи, Ти си научил що върши държавният глава на този народ, когото по милост си крепил.

Неговите подвластници всички са се развъртели, станали са крадци и разбойници. Всички сеят семето на разврата. Те ми препятствуват винаги да посея нещо добро.

13. Господи, низрини ги вкупом, да се свестят и покаят от лошите си пътища.

14. Господи, да дойде Твоето Царство помежду нас.
Да се всели Твоят Дух помежду ни.

Стори ни добро според величието на милостта Си и ни избави зарад Името Си.

15. Бъди сега благословен Ти от мен, Господи, Царю мой.
Благословено да е Твоето Име сега и во веки.

Амин.

24. ОТНОШЕНИЕТО НА РУСИЯ КЪМ „ОТКРОВЕНИЕТО“ И УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ

След връчването на Антиминса и „Откровението“ на руския архимандрит Вениамин от броненосца „Ростислав“, тогава по църковните канони трябва да бъде препратено до Губернатора на Синода и той да го препрати до канцеларията на Александър II и Александър III. Но това не се случва, той е отхвърлен и ние наблюдаваме какви са събитията. А Русия дължи славата си, величието си на „Откровението“, чиято Слава са знаменията, които се изпълняват чрез Святия Дух. Но се отхвърлят. Минават години.

Идва денят, когато Мария Казакова пише писмо до Константин Дъновски и там той съобщава къде е предал Антиминса. Тя впоследствие пише писмо до Учителя Петър Дънов, защото иска да издири антиминса. На нейното запитване Петър Дънов отговаря с писмо от 14.IX.1904 г., което поместваме.

Писмо на Петър Дънов до Мария Казакова 14 септември 1904 г.

„Писмото си, което смятате да пишете в Русия, ще бъде добре да го напишете на руски. Данните, които трябваша сте ги получили. Може да поменете, че ако искат да направят справка, нека потърсят копие то

гореказания броненосец. Ако Русия се окаже да има вяра и послуша, ще ѝ се даде помощ отгоре и Бог ще преобърне всичко да излезе за доброто и благото на Русия и цялото славянство. Ако се подвоуми, времето ще я научи и Господ със своя остен ще я вразуми. Лошата черта в славяните е нехайството и непослушанието. Те имат търпение и то е една Божествена черта, но що струва тя без послушанието на Волята Божия. Мен ми е известно, какъв ще бъде краят. Но да бъде Господ благословен. Моята сила е в него. Той после ще тури юзда на всички и ще ги научи да ходят благообразно и тогава аз ще се върна от където съм дошел. И ако Господ е започнал да пресява пшеницата, на това какво има да се каже? Това е най-доброто, че жетвата е започнала. Краят на всичко иде и всякой ще види добро или зло. Но в това седи спасението на света и неговото избавление. И кога затръбни седмият ангел, тогава ще се разкрие тайната.

Същият

След няколко дни, на 20.IX.1904 г. Петър Дънов, пишейки отново писмо до Мария Казакова, накрая я запитва: „Писмото за Русия пратихте ли го?“ Разбира се, писмото е изпратено и никакъв отговор от император Николай II. И за наказание идва Руската революция в 1905 г. Както за управляващите така и за народа.

В писмо от 17.I.1905 г. Учителят Дънов пише до Мария Казакова: „Божествената сила не се е съкратила. Господ отгоре е предвидил всичко, което има да стане в Русия и в целия славянски дом. Адът се вълнува отдолу, но докато Господ е на кораба, няма защо да се боите. Нека се радват враговете. Това е техният час. Но ония, които са с нас, са повече. Времето не е далеч. Бъдещето ще покаже, че в Божиите решения, макар да има забава, обаче отмяна няма.“

Мария Казакова не се отказва, тя търси Антиминсът в Русия и се пита как ще действа „Откровението“, дадено чрез Святия Дух.

В писмо от 16.III.1905 г. Петър Дънов пише на Мария Казакова по този въпрос така: „Царството Божие не е за недостойните, но за подготвените, за ония, които го търсят вътрешно. Небето не бърза. То изисква чистота и святост. Вий да не пишете повторно в Русия. Няма нужда да се пише. И България, и Русия, и тем подобни трябва да се възпитат докрай. Домът Господен трябва да бъде по-напред бит, че после да дойде редът за другите. Свободата е горе, а не долу.“

Събитията набират скорост. С Антиминса върви Святият Дух и там, където Той е положен за служба, е Господният дом. Така че онези, които са приели Антиминса и Откровението и не вървят по пътищата Господни, първо ще бъдат бити. Бити и отвътре, и отвън. И това впоследствие се сбъдва.

В писмото на Петър Дънов от 21.XI.1905 г. четем:

„...Божествените работи са наредени по един съвършен план и че този план трябва да се следи стъпка по стъпка. Чакай, нека се оправи руският народ, ще дойде време и за Този. Да присъствава Този, който ръководи всичко е велико дело. Морето се вълнува, ладията на живота се люшка наред вълните. Вий се опасявате, но ще стихне всичко. Божието Царство иде. Зад бурите, зад огъня, е Господ. Подир страданията и неволите е царстващата Правда и Истина.“

През 1905 г. Русия преминава през революция, която я разтърсва из основи. През 1905 г. тя губи войната си с Япония и загубва Манджурия в далечния Изток. До остров Цушима руският балтийски военен флот, прехвърлен през океани и морета, за да помогне на морската база Порт Артур на обсадните руски войски в Далечния Изток бива потопен от японската армада. Русия капитулира със загуби на далекоизточните си територии. Онези, които

отхвърлиха „Откровението“, то тяхното име също бе заличено в небесата и се лишиха от закрилата на Светия Дух, който движеше времена, събития и народи. Император Александър II бе убит на 1 март 1881 г., а синът му Александър III (1881-1894) скоропостижно почива на 49 години, на 20.X.1894 г. Наследява го синът му Николай II (1894-1918), който бива свален по време на Февруарската руска революция (1917 г.), а след Октомврийската революция от 1917 г., то на следващата година е убито цялото императорско семейство, во главе с императора. Така че трима последователни руски императори са премахнати и изчезва династията на Романовци, управляваща Русия 200 години.

„Откровението“ продължава да действа, както в Русия, така и в България. Не случайно Константин Дъновски, в писмото си до Мария Казакова завършва така: „Аз съм убеден, че с време ще познаят и руси, и българи, онова, което Бог предупредил за тях и тогава ще потърсят Истината.“

Сега сме още във времето, когато очите на българина са затворени за „Откровението“. Първо техните очи трябва да се отворят, че сетне да се отворят и на русите. Ще се чака. Стъпка по стъпка ще се изчаква времето. Ще дойде друго време, когато Господния Дух ще ръкоположи своите знамения да слезнат на земята в Слово и в Сила, и в Дух!

Амин

25. НАЧАЛОТО НА КЛАСИЧЕСКИЯ АНТИМИНС

I. Антиминсът по времето на Петър I Великий (Петра Елексеевича) - (1682-1725).

Тук се слага началото през 1713 г. от западни гравюри на първоначалния класически тип Антиминс с неговата иконографска композиция. Надписът на руски над „Небесната твърд“ гласи: „Сий Антиминс е свещена трапеза, скъпоценна за приношение на безкръвни жертви в Божествената литургия, осветена с благодатта на пресветия и животворящ Дух, поради което да има власт да свещенодейства в храма на „Въведение на Пресветата Богородица“ в същата епархия на Новгород.“

В „Небесната твърд“ е нарисуван образа на Бог Саваот и оттам лъчи от светлина са насочени към 6-те хирувима, които го обграждат. А три лъча от него изхождат и слизат надолу, преобръщайки се в гълъб, като Светият Дух е с ореол около гълъба.

Композициите в „Поднебесната твърд“ е същата. При полагането на Исуса в гроба е запазен същият иконообразен сюжет. Стълбът на езичеството е отляво, а оръдията за страстите Христови в дясно.

Надписът „Под земната твърд“ е на руски език и оповестява, че е издаден при богоизбрания, господстващ и царстващ велик княз Петра Алексеевича от цялата Велика и Малка, и Бела Русия.

От този Антиминс и чрез него започва възхода на Русия в лицето на Петра Алексеевича (Петър I Великий). При него Русия излиза на Балтийско море, на север и на юг се закрепва на Азовско море. На 27 юни 1709 г. е Полтавската победа срещу шведите. През 1722 - 1723 г. война на Русия с Персия и присъединяване на западното и южното Каспийско крайбрежие към Русия.

Руската писменост е пазела преданието за единството на славянския език, а руската църква свято е почитала паметта на просветителите на цялото славянство - солунските братя Кирил и Методий. Но не племенното, а религиозното съзнание, съзнавайки себе си като православни християни, е обединило и сляло в едно народите от руските княжества, въз основа на единството на Руската православна църква. Тя е, която е изработила руското

национално съзнание. А това се е осъществило с Антиминса, изработен по времето на Петра Алексеевича (Петър I Великий).

II. Антиминсът по времето на руската императрица Елисавета Петровна (1741-1761).

Първообразът за гравюра, който е работил на медна плоча антиминското клише е бил руският класически вид от 1713 г. и 1721 г. Надписът в рамката: „Над небесната твърд“ гласи:

„Божествений Антиминс - сий е свещена трапеза от Господа Бога и Спасителя нашего Исуса Христа. Осветен от благодатта на пресвятого и животворящего Духа. С благословението на светейшия и управляващия синод. Ръкодействуваючи с благословението на православната майка Божия при архиепископ митрополит Киевский и галицким Тимофеем.“

От 1748 - 1757 г. Тимофей е бил Киевски митрополит и Галицкий, а после става Московски архиепископ (1757-1767 г.).

Надписът „Под земната твърд“ е написано, че е по времето на благочестивата, велика императрица Елисавета Петровна. Добавено е, че бил в храма на свети мъченика Георгия в Атон, Света гора, в манастира Изографский. А долу извън рамката на изображенията виждаме собственоръчния надпис на „Свищеименованият Тимофей митрополит.“

Тук стълбът на езичеството е отляво, а оръдията за страданията Христови са отдясно.

В „Небесната твърд“ е нарисуван триъгълник, символизиращ Божествената троица, а в него на иврит е написано името Йехова. Ангелите в облаците тук са два отляво и два отдясно.

В „Под Небесната твърд“ под кръста отдясно е написано на гръцки със инициали Исус - назарянин, а отдясно на кръста - Христос, Цар.

При полагането на Исус в гроба, отстрани двата архангела са със запалени свещи, които държат в ръцете си. Иосиф държи плащаницата, но на нея няма обозначен нимба Христов.

Останалите изображения са същите, но вече композицията е подобрена, усъвършенствувана и се вижда художественото постижение на гравюра.

При дъщерята на Петър Велики - Елисавета Петровна, този Антиминс първо довежда до освобождаването на Русия от немските диктатори, пуснати били на свобода всички затворени и заточени духовни лица.

Русия участва във войните успешно за полското наследство за територии от 1733 - 1735 г. През 1735 г. започва Руско-турската война и превземат крепостта Азов, но нямат излаз на Черно море и нямат право да държат флот в Азовско море. През 1741 - 1743 г. е Руско-шведската война, завършила с победа на Русия. По време на седемгодишната война (1756-1762 г.) Русия участва в европейския конфликт, като през 1757 г. руските войски разбиват пруските. През 1759 г. руските войски разбиват пруските войски и завладяват Берлин.

Русия постепенно увеличава своята мощ, по всички посоки, укрепва своята държавност, икономика и култура.

III. Антиминсът по времето на руската императрица Елисавета Петровна и Цариградския патриарх Паисий (1744 - 1747) и Ерусалимския патриарх Партений (1737 - 1766), отлитографиран в 1747 година.

Този класически Антиминс бе разгледан подробно, когато разглеждахме Антиминс, връчен на Константин Дъновски при „Откровението“.

Тук ще споменем само, че иконографската композиция претърпява ново подобрение.

Тук надписите са на гръцки език в двете рамки, за разлика от предишния Антиминс. В „Небесната твърд“ е изписано само на иврит „Йехова“, без

триъгълник. Херувимите са 3 отляво и 3 отдясно. Оръдията на страданията са отляво, а стълбът на езичесвото е отдясно. Този Антиминс е класическият, който е осветен от архиепиеп Иосиф Месемврийски 1820 г. или т.н. Иосиф Серски.

Този Антиминс също е осветен от митрополит Порфирий Преславски на 14 октомври 1842 г. По-късно това е митрополит Порфирий, който оглавява Варненската митрополия от 1847 - 1862 г. Този осветен от него Антиминс показва и доказва, че той е притежавал този тип Антиминс, познавал е неговата история. Той е познавал и „Откровението“ на младия Константин Дъновски, който взема при себе си в митрополийската черква „Св. Атанасий“ във Варна.

Така че, Порфирий също е част от веригата, която е създадена от Святия дух за да започне възраждането на българския народ. Порфирий освещава много църкви и училища, тези в Хадърджа. Независимо, че е изпълнявал нарежданията на цариградската Патриаршия и е следвал нейната политика към българите, той е бил умерен в своите действия, поради което българите са били коректни към него. След смъртта му Константин Дъновски е вече освободен от своя благодетел, както и българите. И борбата за църковна независимост и славянско богослужение и българско четмо и писмо се засилват, за да се дойде до султанския ферман от 1870 г. за учредяване на Българска екзархия.

Този класически Антиминс, предаден през 1854 г. на Константин Дъновски изиграва своята роля. Остава да се сбъдне и другото - Освобождението на България, обозначено в „Откровението“ - „Турция ще падне“. И то става с Освободителната война - Руско-турската война от 1877 - 1878 г.

Святият Дух, слизащ върху Антиминса, задвижва съдби на хора, събития, на народи и съдбата на света чрез Святия Дух.

26. КАК СЕ РАБОТИ С АНТИМИНСА

I. Първото необходимо условие е да се познава, да е разучено и запаметено цялото изложение, което е представено в „Антиминсът и Бялото Братство“, в неговите I, II и III част. Иначе е невъзможно и всичко е безполезно, дори е и вредно и опасно, защото се застава пред Бялата магия на Бялото Братство, чиято глава е Христос, Духът Христов.

II. Когато се устроява Господнята вечеря, на масата се поставят даровете: хляб, вино, чаши, плодове. Да няма продукти от животински произход, защото е **безкръвно жертвоприношение**. Антиминсът, който е в рамка със стъкло, да бъде поставен на масата.

III. Онези, които седят на масата, да ядат Господнята вечеря, трябва всички до един да са запознати с това изложение, за да го изповядват в думи и дела. Онези, които не познават и не знаят, да не присъствуват на вечерята.

IV. Домакинът на дома, който предоставя стая за Господнята вечеря, трябва да ръководи самото провеждане, като следи да се води по строго определения ред, който предоставяме.

V. Домакинът трябва да възвести, че Господнята вечеря е **тайна вечеря**, на която се установява Тайнството Евхаристия. След това прочита от II част, глава 1, пасажите - отгоре надолу (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7).

VI. Домакинът посочва Антиминса, поставен на масата до хляба и виното с чашите и разяснява както е Антиминсът, като прочита от II част, глава 2 пасажите от т. 1 до т. 14, включително.

VII. Домакинът разяснява, че Господнята вечеря на Новият завет е

връзката между Юдейската пасха с пасхалния агнец с приложеното безкръвно жертвоприношение на масата в даровете - хляб и вино, и преминаване към Оповестяване, че Синът Божий се предоставя на Свещената трапеза като Агнец Божий.

След това се прочитат стихове от книгата Господня:

Евангелие от Матей, гл. 26, ст. 26 - 30; Евангелие от Марка, гл. 14, ст. 22 - 26; Евангелие от Лука, гл. 22, ст. 14 - 20; Евангелие от Иоана, гл. 13, ст. 1 - 29; I послание към коринтяни, гл. 11, ст. 23 - 32; Римляни, гл. 5, ст. 15; Евангелие от Иоанна, гл. 6, ст. 47 - 51, 53 - 59, 61; Деяния, гл. 2, ст. 42 - 47.

VIII. Домакинят разяснява, посочвайки Антиминса, който е в стъклена рамка на масата, който преди това е бил закачен на стената в молитвената му стаичка и след това е свален за Евхаристията. Разяснява, че Антиминсът тук е **Вместотрапеза**, изправя рамката с Антиминса и всеки го оглежда. След това се чете от II част, гл. 11, отначало пасажите, както точките 1, 2, 3 до края. След това се преломява хляба и се дава парче на всекиго, като се остава едно за Святия Дух, който трябва да слезе върху даровете. Всички ядат от хляба.

IX. Домакинят след това налива от виното в чашите и повдига своята чаша. Другите също я повдигат.

Домакинят посочва хляба и казва: „Този хляб трябва да се претвори в Божествения хляб, затова умоляваме Святият дух да слезе и да го освети. За да бъдем съпричастни чрез Него в Божествения хляб на живота вечен.“ Изпива се чашата. „Благодарим Ти, Господи Исусе Христе, за живия хляб на Словото Господне и за животворящия Дух на живота, с който си ни удостоил.“ Всички са станали прави.

X. Домакинят говори за Божият Агнец, за символиката на неговото тяло и кръв, за претворяването му в Божествено Слово и силата на Духа в това Слово. Чете се от част II, гл. 12 (цялата глава).

XI. Домакинят съобщава, че чрез Евхаристията и Антиминса ние търсим общение със Святия Дух и чрез него призоваваме Святия Дух и благодатта на Христовия Дух, за да ни обедини в Едно тяло, в Един Дух и за Едно небесно царство.

„А Утешителят, Дух Святый, когото Отец ще ви проводи в мое име, той ще ви научи всичко и ще ви напомни всичко що ви съм рекъл.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 14, ст. 26).

„Да бъдат всички Едно, както Ти, Отче, си в Мене и аз в Тебе, да бъдат и те в Нас Едно, за да повярва светът, че ти си ме проводил.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 17, ст. 21).

„Аз в тях и те в Мене, да бъдат свършени в Едно и да разбере светът, че Ти си Ме проводил и възлюбил си ги, както си възлюбил Мене.“ (Евангелие от Иоанна, гл. 17, ст. 23).

„Но нам е Един Бог Отец, от когото е всичко и ние сме в Него, и един Господ Исус Христос, чрез Когото е всичко и ние чрез него.“ (I коринтяни, гл. 8, ст. 6).

„Така и ние, многото, Едно тяло сме в Христа, а всякой от нас сме удове един на друг.“ (Римляните, гл. 12, ст. 5).

„За то, ако е някой в Христа, той е създание Ново.“ (II коринтяни, гл. 5, ст. 17).

„Едно тяло и един Дух.“ (Ефесяни, гл. 4, ст. 4).

„Защото Царството Божие не е ядене и пиене, но правда и мир, и радост в Духа Святаго.“ (Римляните, гл. 14, ст. 17).

XII. Духът Святый, когото Отец ще ни проводи, е **Духът на Обещанието**. Той е вложен в Небесната дъга от Отца на Светлините. Христос „е сияние на неговата Слава и образ на Неговото Сыщество и държи всичко със Словото на

своята сила." (Евреите, гл. 1, ст. 3).

Идването на Вожда на Спасението, Православният Вожд се явява чрез сливането на Божествения Дух върху Всемировия Учител Беинса Дуно, облякъл се в кръв и плът, носейки светското име Петър Дънов. Това става на 7 март 1897 г. и Той е вече **Учител на Слънчевата система**. Това е XIX век. Според Учителя Дънов всяка една глава от Откровението на Йоанна отговаря на съответния век. 19 глава отговаря на 19 век. Там е написано за идването на Вожда на Спасението.

"И видях небето отворено и ето кон бял и онзи, който седеше на него наричаше се Верен и Истинен и с правда съди и воинствува. (Откровение, гл. 19, ст. 11).

"И облечен беше с дреха, обагрена в кръв и даваше се името му Слово Божие." (Откровение, гл. 19, ст. 13).

През 1912 г. в Учителя Петър Дънов влиза Христовият Дух - той вече е **Миров Учител** на Битието и Небитието, на Земята и на Небето.

"И на дрехата си и на бедрото си имаше написано името: „Цар на царете и Господ на господарите." (Откровение, гл. 19, ст. 16).

На 14 юли 1922 в Чамкория - Рила, 11 часа, понеделник, върху Учителя Петър Дънов слиза Господният Дух. Той става **Всемиров Учител на Вселената**. В Него е **Божествената троица: от Божественият Дух, от Христовия Дух и от Господния Дух. Той е всъщност и все на земята и на небето, и на цялата Вселена**.

XIII. Всемировият Учител на Вселената дава Словото на Бога за идното човечество от VI раса чрез Божествения Дух, чрез Христовия Дух и чрез Господния Дух.

"Освети ги чрез Твоята Истина. Твоето Слово е Истина," (Евангелие от Йоанна, гл. 17, ст. 17).

"Глава на Твоето Слово е Истината." (Псалом 119, ст. 160).

"Вразуми Ме според Словото си." „Избави Ме според Словото си." (Псалом 119, ст. 169, 170).

"Твоето Слово е Светилник на нозете ми и Виделина на пътеката ми." (Псалом 119, ст. 105).

"Явлението на Твоето Слово просвещава." (Псалом 119, ст. 130).

"Във век Господи, Твоето Слово е утвърдено на небето." (Псалом 119, ст. 89).

Всемировият Учител Беинса Дуно се изяви в Дух, Слово и Истина.

Всемировият Учител Беинса Дуно се проявява в:

Светът на Любовта - чрез Светлината на Словото си между хората, крачейки по земята в Дух и Истина.

Светът на Мъдростта - чрез Виделината на Словото си - в умовете на хората.

Светът на Истината - чрез Славата на Словото си в душите на хората.

XIV. Според думите на Учителя Дънов, ученикът след като работи с „Антиминсът" трябва да го покрие с бяло платно да не се вижда от други посетители земни и небесни.

Ако е в неговата молитвена стаичка и никой не влиза в нея може да е открит „Антиминсът". Но задължително да бъде в рамка със стъкло, за да бъде приносим за работа.

Амин.

София,
11.10.1999 г.
Вергилий Кръстев

27. ПРОРОЧЕСТВОТО ОТ СВЕТА ГОРА

1. На свети Иона и святей Андрея, Христа ради юродиваго Златоуста.

2. Окончание мира в 1923 г.

В Света гора, в стар манастир, Котломуш, в старите книги, там намерено, туй пророчество, за последната садка на света.

3. В 1912 г. ще бѣди Всемирната война и ще се продължи до 1914 г.

4. И третата част от народа ще погине от нож. Двете части ще останат на земята до идването на Антихриста.

5. В 1915 г. животворящия кръст Господен, всичките му части от църкви и манастири ще са събере на едно място и ще светни като слънце и ще се възнесе на небето, да го види всеки верен и неверен. Защото кръста Господен, малко остана уважението му по земята, и за това ще ни остави, защото не вярваме в Господа нашего Исуса Христа, затова ще се възнесе на небето на 1915 г.

6. В 1915 г. Турското царство ще се раздели на три части: първо е царство Цариград. Второ е царство Солун. Трето царство е Александрия.

7. Ще стане смятение по всичката земя и свят до 1919 г.

8. В 1919 г. на идолопоклонници японци и китайци ще завладеят Москва и Цариград. Подир европейските войни и ще станат всичките храмове, църкви, идолопоклонски капища на японци и китайци.

9. И в същата 1919 г. Атон, Света гора ще се раздели на две части и всички монаси ще се събират на върха на високата гора Атона и там ще ги покрие Господ с облак тъмен, да не може Антихрист да ги намери, нито по море, нито по суша.

10. И после три години царуването на Антихриста, избраните монаси ще излезат от Света гора - Атон.

11. И ще отидат в Рим на война, сам Антихриста и ще направят голямо сражение не със оръдие или нож и всичката им борба и сражение ще бѣде със Словото Божие като меч обоюдоострий.

12. В 1923 г. конец Царство Антихриста.

Копие из книгата „Град Ерусалим“ 1910 г. от Михаим Кочурине.

28. БЕЛЕЖКИ КЪМ ПРОРОЧЕСТВОТО НА СВЕТА ГОРА

Предоставените бележки по точки се отнасят към точките, отбелязани в Пророчеството:

1. Това пророчество е преписано от стар ръкопис на печатни букви още в началото на века. То бе намерено от мен в архива, който притежавам. Достоверността му е без всяко съмнение, както от листа, почерка и мастилото. А за доказателство ще служи това, което се е сбъднало чрез това пророчество. Това пророчество е написано с почерка на Учителя Дънов.

2. Това пророчество има една определена дата, в която трябва да се съберат в едно събития, пророчество и съдбините на света. Тази дата е 1923 г. Погледнато тази дата от 1999 г. за нас представлява интерес, какво се е случило

тогава, за да бъде определена за окончание мира в 1923 година.

3. Наистина 1912 г. е началото на Балканската война. На 5.X.1912 г. България и Гърция обявяват война на Турция. На 7.X.1912 г. Сърбия също обявява война на Турция. На 13 март 1913 г. превземат Одрин, а на 17 май 1913 г. в Лондон е сключен мирен договор, с който Турция отстъпва земите на запад от линията Мидия - Енос.

След това започва Междусъюзническата война. На 19 май 1913 г. Сърбия и Гърция сключват договор срещу България. На 16 юни 1913 г. Фердинанд дава заповед за настъпване на българските войски срещу Сърбия и Гърция. На 27 юни 1913 г. се намесва Румъния и навлиза в Северна България. А на 30 юни 1913 г. се вклучва срещу България и Турция. България капитулирала, по вина на Фердинанд. На 28 юли 1913 г. се сключва в Букурещ мирен договор и България се лишава от своите придобивки по време на Балканската война.

Началото на Първата световна война започва на 15 (28) юли 1914 г. с обявяването на война от Австро-Унгария на Сърбия във връзка с убийството на австрийския престолонаследник принц Франц в Сараево. Оформят се Централните сили (Германия, Австро-Унгария, Османската империя) и Антантата (Англия, Франция, Русия, САЩ). Централните сили губят войната, както и България, която се е присъединила към тях. На 27.XI.1919 г. в предградията на Париж, Ньой, се сключва договор за мир. България претърпява втора национална катастрофа отново по вина на цар Фердинанд.

Така че Всемирната война започва от 1912 г. като Балканската война, продължава 1913 г. с Междусъюзническата война и се прехвърля във Всемирна война от 1914 г. до 1919 г.

4. Милioni са убитите, осакатените по фронтовете на Балканите, в Европа и по света. Настъпват разруха, бунтове, революции.

5. На 1 (14) октомври 1915 г. България влиза във войната на страната на **Централните сили**. Българските войски с боеве навлизат и превземат Дойран. Но биват спрени от германското командване, защото разбитите от българите войски на Антантата щели да бъдат натоварени в Солун и оттам ще бъдат прехвърлени на западния фронт срещу германците. Така с намесата на германците, тази армия не е изхвърлена в морето от българските войски и тук впоследствие се създава Южния фронт. А на следващата година, 1916, той наброява 200 000 войници, които отнемат живота на хиляди български войници, но отговаря на германското командване да задържи чрез България тези войски тук, на Солунския фронт.

Ето това е годината 1915 на **Възнесението на кръста** Господен на небето. С него се възнасят хиляди български убити войници. Разрушена България е разпъната на кръста от една страна от съюзниците си - германците, а от друга страна е пробожда на копие от Антантата. Накрая й е окачен трънен венец на главата, тя губи войната. На 14/15.IX.1918 г. е направен пробивът на Добро поле и България капитулира. Отново по вина на цар Фердинанд.

Така че с навлизането на България във войната, онзи Свят Дух, който охраняваше България се възнесе на небето и я остави да премине през страданията на кръста Господен.

6. Турското царство наистина се разделя, като този процес започва през 1912 г., минава през 1913 г., а след започването на Европейската война от 1914 г., Турция също преминава през войната и накрая се разпада Турската империя. Получават независимост арабските територии - Сирия, Йордания, Палестина, вследствие на примирието в Мудрос на остров Лемнос на 30.X.1918 г. А на 10 август 1920 г., съгласно договора в Севър, те окончателно губят териториите на своята империя - отпада Сирия, Месопотамия, Армения, Палестина, Египет, Судан и остров Кипър, Мароко, Тунис, Либия и островите на Егейско море.

Трите царства са налице, плюс новородените царства.

7. Наистина от 1912 до 1919 г. става смятане по всичката земя, като се прибавя, че през месеците февруари и октомври 1917 г. започва Руската революция и установяването на съветска власт в Русия от комунистите. Разрушават се империи - Австро-Унгария, Русия, Турция.

8. Болшевишката революция от октомври 1917 г. в Русия, докарват източните духове на монголите и японците, носещи диктатури, провеждани от мъже с източна кръв. Болшевишката диктатура и последващите разрушения на храмове, църкви, унищожаване на църквата като институция се движат от едни и същи Сили. Останалите храмове и църкви се превръщат наистина в идолопоклонски капища.

А в Цариград е извършен отдавна младотурския преврат и турците изселват гърците, като се опитват да изгонят Вселенския патриарх от Цариград в Гърция. Така на 10 юли гръцкият патриарх Милетиос IV е изгонен от Цариград. На мястото му е избран на 7. декември 1923 г. Григориос VII, който почива на 15.XI.1924 г. А в началото на януари 1925 г. е избран Константин VI. На 30.I.1925 г. турците изпращат насила патриарха в Гърция.

На 28 август 1924 г. Югославия учредява сръбска патриаршия. Румъния я учредява на 19 февруари 1925 г. Българската църква е още под схизмата от 16.IX.1872 г., отлъчена от Вселенската патриаршия в Цариград.

9. През 1913 г. Атон преминава под гръцко държавно владичество. Започва обезлюдяване на негръцките обители. Стнемат се имотите на атонските манастири и те обедняват. Гърците и властите се намесват в живота на манастирите. Очертават се 17 гръцки манастири и 3 негръцки манастири. Разделението е факт. Едните искат гърците, другите искат да ги управлява Вселенската патриаршия в Цариград.

10. Със Северския договор от 10.VIII.1920 г. се задължава Гърция да пази негръцките манастирски общини. Признава владенията на Атон от Гърция. На 24 юли 1923 г. в Лозана се сключва мирен договор с Турция, при което Гърция запазва Западна Тракия с Атон и е задължена да пази правата на малцинствата, не само в Гърция, но и в Атон.

11. Из дълбочините на Анадола се явява папа Евтим, който иска да образува турска православна църква. На 1 юни 1923 г. тълпа, водена от папа Ефтимий прониква в покоите на патриарх Милетиос IV и го подлага на поругание. Той е изгонен от Цариград. Новоизбраният Григориос VII също е атакуван от тълпа, водена от папа Евтим. Свалят се от Фенер вензелът на Византия - двуглав орел върху златно поле. Новоизбраният патриарх също подава оставка - Константин VI е изгонен. На негово място на 17 юли 1925 г. е избран Василий, грък, но роден в Турция. Така на Вселенската патриаршия е нанесен удар от политическо и духовно естество. Въпреки желанието на турското правителство да я изгони, тя остава въз основа на Лозанския договор в Цариград.

12. Конференцията в Лозана, открита на 20.XI.1922 и закрыта на 24.VII.1923 г. подписва договор и слага край на **Източния въпрос** при Османската империя и нова Турция. На 4 март 1923 г. е изгонена от Турция династията на Османите със сто души принцове и е разрушен Халифатът. Турция е република. От 15.X.1923 г. столица е Ангора. На 29.X.1923 се приема републиканската форма на управление на Турция.

В България също се развиват бурни политически процеси, разруха след войните, въстание от 23.IX.1923 г., убийства, брожение и разединение. (Виж „Изгревът“, том VI, стр. 148-156).

Така пророчеството от Света гора се сбъдва. Съдбините на света са пред нас.

III част

ИСТОРИЧЕСКИТЕ СЪБИТИЯ

В

„ОТКРОВЕНИЕТО“

В

Солунската черква „Св. Димитър“,

дадено на 10 април 1854 година

СЪПОСТАВКИ

ЗНАМЕНΙΑ

ПОУЧЕНИЯ

ОТКРОВЕНИЕТО ОТ СВЯТАГО ДУХА ДУХЪТ НА ОБЕЩАНИЕТО - ДУХ СВЯТИЙ

ЕДНО ОТКРОВЕНИЕ В СОЛУНСКАТА ЧЕРКВА СВ. ДИМИТРИЙ (КАСЪЛМА-ДЖАМИСИ)

Дадено на Отца Константина Дъновски, през юношеството му,
в гр. Солун, на 10 април 1854 година

На велики петък отидохме с другарите: Бело Пинин, Тодор х. Маврудиев и Петър Атанасов да се поклоним на гробът на Св. Великомученика Димитрия в черквата, нарицаема: Касълма-Джамиси. На излизане ни срещна един старец, свещеник, без да го познаваме, със среден ръст, лице сухо-бледо, брада дълга и бяла, очи светливи и пленителни. Благослови ни, като му целунахме десницата и ни попита откъде сме и накъде отиваме. Ний му отговорихме, че сме от Варна и отиваме за Света гора. Много добре, рече той, аз познавам тия места и съм живял там няколко време, като ни и разпита за някои лица от градът Варна. На разделение се обърна към мене и ми рече: Желая утре, на това място, по това време, да се видя с тебе; имам да те питам и да ти кажа нещо - идваш ли? С всяко благодарение - му рекох и се разделихме.

Другия ден, на великата събота, аз на определеното време отидох в черквата, влезнах при гробът на Св. Димитрий, запалих свещица и се помолах. След това захванах да разглеждам, с голямо внимание, грамадното здание и, неволно, ме овладя една душевна тъга за миналото, като размишлявах в себе си: Защо ли ни е оставил Господ?... и защо да бъде такава една светиня в турски ръце и т.н... Но ето че и вчерашният старец се зададе и отиде право при олтаря и начна да се моли. След няколко минути ми даде, с поглед, знак да отида при него, та аз се приближих и му целунах десницата. Синко, рече ми той, за любов Христова желая да се науча от къде си и за какво отиваш на Света Гора. Аз му разправих, без всякакво стеснение, откъде съм и за какво отивам на Света Гора и какво е желанието и намерението ми - също така, като една изповед. Бъв време на говоренето ми, се виждаше много спокоен, слушаше с внимание думите ми и се показваше много благодарен, докато свърших разказът си. Но, след няколко минути мълчание, като се приготви да ми говори, забелязах едно странно изменение в погледа му и по всичкото му телодвижение, а най-много, което ми вдъхна особено удивление, бе появеният на пламен огненый на главата му и неволно ме овзеха студени тръпки по всичкото ми тяло и ме обля студена пот!... Драгый ми синко, рече, ти наистина, си избрал добрата част за себе си, но знай, че спасението на душата не зависи от мястото, но от начинът на вярата в Исуса Христа. И, не мисли, че всички ония, които и колкото са в Света гора, че са праведни, защото и там може да бъде човек най-голям грешник, както и в мирът... Нито искам да те отвърна от намерението ти. Аз те уверявам в името на Господа Вседържителя, че всякога, где то и да си, когато и да е, трябва със страх и трепет да изработваш своето спасение. Заради това, послушай съветът ми: да си идеш там на мястото, где то те е определил Божият промисъл, понеже това място е било и ще бъде, тъй да кажа, прагът на чудни световни променения. Очите ти непременно ще видят всичко, речено от Господа, със залогът, който ще ти връча и ще бъде за уверение като от Бога... След няколко минутно мълчание, аз проумях от внимателния му поглед, че чака

отговор и му рекох: Не съм прогивен на волята Божия, защото е свята, а той ми рече: Не е достатъчен отговорът ти; за да угодиш Богу, необходимо е истинска вяра да се подвизаваме и бодърствуваме с молитви до последното издихание, та че дорн и душата си да положим за Евангелието. Пък, които желаят да принесат по-много плод, трябва да имат съвършена преданост и покорност на Бога, както Аврам, който внесе своя син жертва на Бога; както и апостол Павел прие да бъде анатема от Христа, за спасение на своите по пътът братя.

И, наистина, без такава самоотверженост не можем да се надеем, че Бог ще яви своята милост и помощ, а най-много в днешния ден, когато всичките сили адовни са се повдигнали и искат, ако им се удаде, да затъпчат с православното и славянството... Но нека се вълнува морето, пак, докогато е Христос на кормилото, корабът му няма да потъне. И пак мълчанне... Аз тогава се възхитих и радостно му рекох, с едно страхопочитание: Отче, с помощта Христова и твоите свети молитви, напълно се съгласявам и с готовност приемам всичко, което сте ми казали и ще ми кажете. Тогава вдигна очи и ръце нагоре и рече: Нека е благословен Бог и Отец на Господа нашего Исуса Христа, който утаява от премудри и разумни и открива на младенци.

Тогава сегна към пазвата си и извади, в една бяла кърпа, нещо обвито, с което направи кръстно знамение към мене, после го сложи на камъните пред олтара (дюшемето на олтара е по-високо около един лакът). Като го разви и целуна, покани и мене, та целунах, после това показа ми с пръсти на напечатаните букви на него, да ги познавам: аз му рекох: Ако е число, то е 1747. Така, вярно, рече, именно от това число води началото си тоя свят престол, но, за да разумееш по-добре, слушай:

Двадесетия ден от декември месец, хиляда седемстотин четиридесет и шеста година, е било четиридесетница от едно зверско истребление на няколко души в същия тоя град, от кръвожадни мохамедани. Останалата майка и вдовница от това благочестиво семейство, претоварено от неизказана скръб, с няколко свои роднини, просили от Бога помощ и утешение с всеобщо вдение в църквата, нарицаема Панагия Лагудияни. Агрипнията извършвал един седемдесет и седем годишен старец, Светогорски аскетия, от Иверския манастир, някой си Йеромонах Теофаний. През нощта станала голяма буря със страшни гръмове и светкавица - малко останало церковничката да събори. Пред зори бурята утихнала, в черквата огряла чудна светлина, като ден. Евангелието на литургията било на свършване и, в часът се явили трима мъже с една прекрасна девойка, дрехите им греели като слънце. Зачуденият свещеник си останал на мястото, като вцепенен, без да се помръдне; девойката го наванижала и отправила погледа си към него и му рекла:

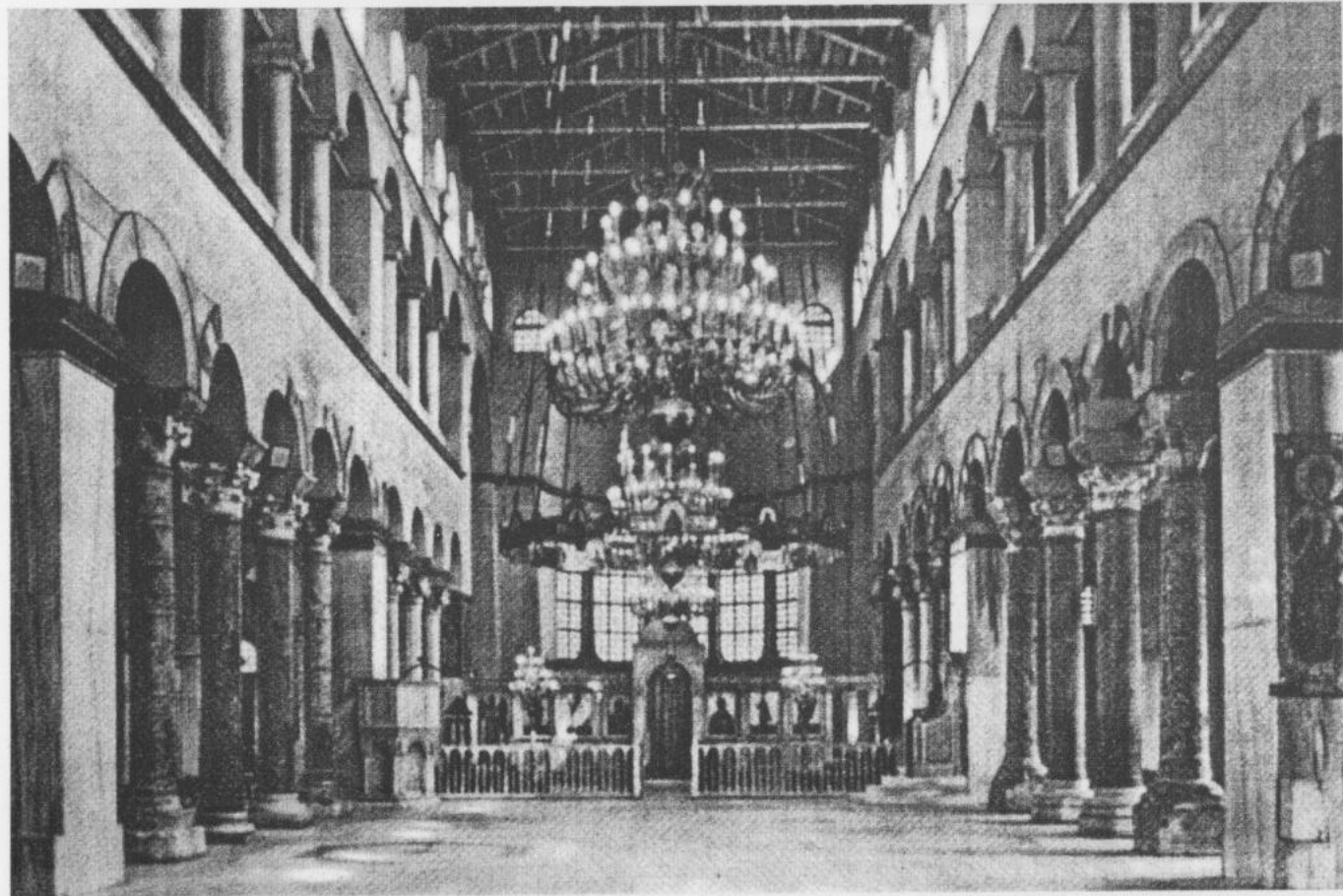
Преподобний старче, нека бъде пътят ти благоутoden Богу. В отговор на вашите молитви съм проведена с тия трима набожници от покровителката на тоя свети храм, Пресветая Дева Мария, майка на Господа нашего Исуса Христа, да ви предам каква е волята на пресвятаго Параклита (Духа), за нашия окаян народ християнски... За умножение греховете на християните, дълготърпеливият Бог бил прогневен, а преди триста и три години, когато християнските водители, до градът Варна, със своята измама принудили турския цар да вдигне очи и ръце към небето и с голям глас извикал своята молба към Бога: О, Исусе, ако си наистина син Божий, както те изповядват твоите последователи, то направи съдба между мене и тях, дето не опазиха клетвата си, която се клеа в Евангелието!... И тогава, о, тогава... претъгланата чаша на Божий гнев и проклетия се изляла от небето на земята и тутакси силата на християните отслабнала, а силата на османлиите се укрепила, та,

Църквата „Св. Димитър“

Вътрешността на църквата „Св. Димитър“

Св. Димитър
и един дякон.
Мозайка

Св. Димитър между двама апостоли на църквата

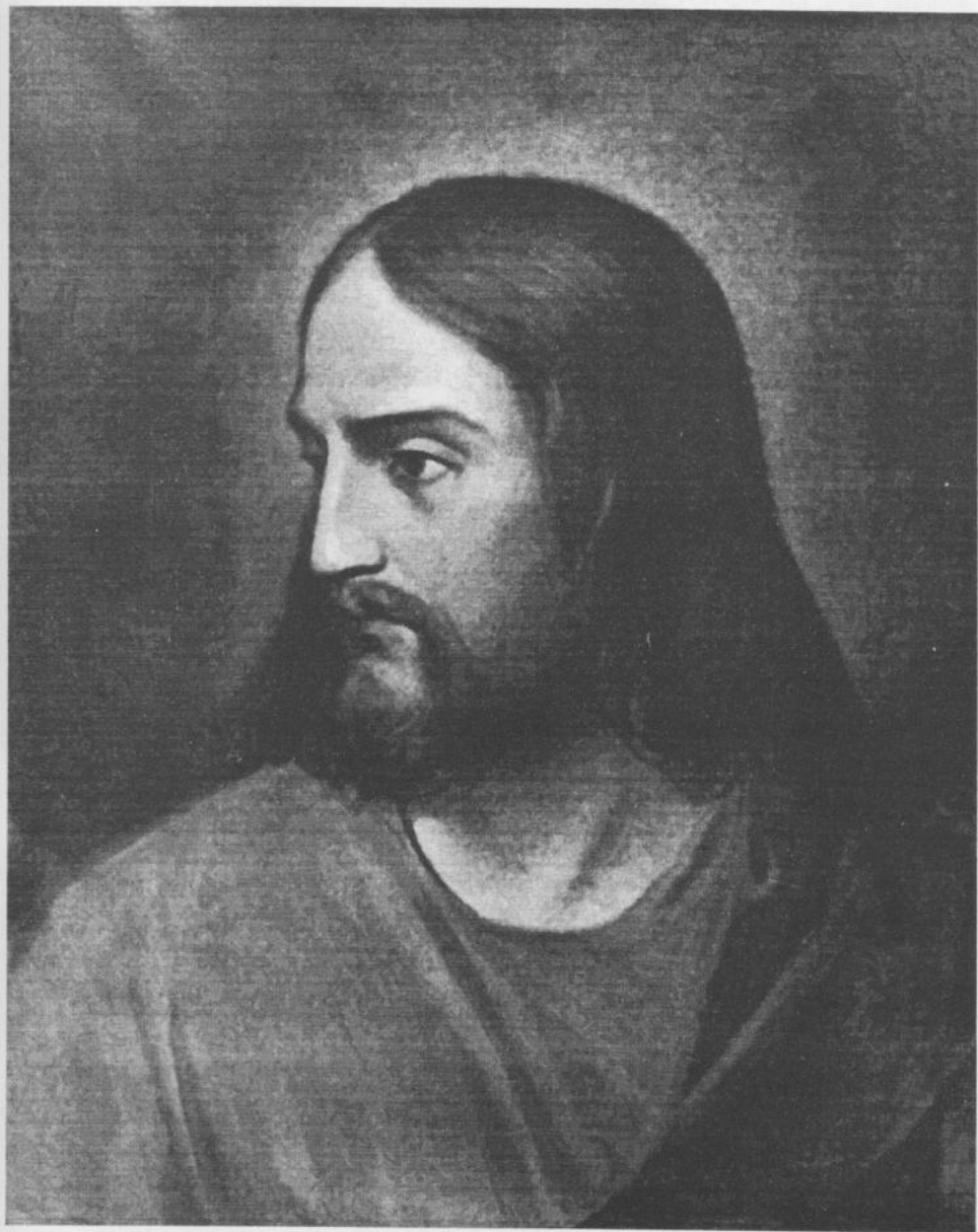

Ὁ ΔΙΣ

ΔΗΜΗ
Σ

Ὁ ΜΥΣΒΛΥΤΗΣ
Β ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Св. Димитър — съвременна икона

Исус Христос в профил

Исус Христос в профил с повдигната коса на челото вляво

освен градът Варна, що превзеха и ограбиха, ами най-сетне и самия Константинипол завладяха!

И така станаха известни на всичкият свят следствията на Божий гняв. О!... праведен си Господи и прави съдени Твои!

Но, Всеблагий Бог, во век не враждуєт. От премногого своя любов към човеческия род, пак се смилиа, а най-повече от ходатайството на Небесната Царица и милостива застъпница на християнския род, Пресветая Дева Мария, както и от молитвите на всичкият дъхове праведни, между които първо място заемат тия трима мои другари, мъчениците Димитрий и Анна (а на третия името е ұтаєно от мене) - благоволиа да им яви своя ұтешителен отговор, че до свършване на числото от сто и петдесеттех и три рибни, писани в Евангелнето, Всемоуцний Бог ще скрати дните на Турското царство и до край ще го съсипе!... Всесилний ще възстанови ново християнско царство с православен вожд.

А да бѣде това в действителност, милостовий Бог, по непостижимата своя премудрост є наредил, по необходимост, и християните да се обѣрнат с молитва и покаяние към него. Заради това, според числото на писаните рибни в Евангелнето, да направите толкова нови жертвеници, на които да може на всяко място да се принася, в името на Исуса Христа, Сина Божий и Неговите заслуги - страшно безкровно жертвоприношение за прощение на греховете, за мирът и съединението вярата на християните, чистосърдечно просение помощ и сила от Святата Духа, по-скоро да се сбѣдне и изпълни писанието: едно стадо и един пастир. Нека бѣде наченато най-напред в светия град Иерусалим, от святаго Синода, по море, по суша, на всяко място, дето се именува Исус Христос, защото и свидетелството Исусово є дъхът на пророчеството.

После, девойката се обръща към своята майка и ѝ казва: Постигналият ни земни скърбни изпитания са станали по непостижимите съдени Божий и премного своя любов, да ни подари вечно блаженство; жениха на нашите дъщи и тебе скоро ще повика на небето да се радваме на вечния живот; прочее, бѣди бодра в молитвите си и на всички вас, Бог да оправя пътят - Амин. И след това тримата мъже и девойката станали невидими.

След отпускът на Божествената литургия, като излезли от черква, научили се, че през нощта молнията изгорила три турски къщи с живущите в тях и всички думали, че Бог отвѣрнал на злодейците.

После всичко това, отец Теофаний се въодушевил и с ревност Илиєва, по Бога, без да гледа на преклонната си възраст, предприел да извърши всичко, което го вразумил Бог. Без да се бави повече, отправил се за Иерусалим и като се разговорил със самия Патриарх, от святаго Синода, отишел и в Константинипол и тамошния патриарх, като се съветвали всички, приели за добър знак рибните, писани в Евангелнето (понеже на Блински язик на рибата бѣквите носят знакове: Исус Христос - Божий син Спасител) и тогава напечатва сто и петдесет и три образа за Божествени жертвеници, според приетия обичай. И първата служба станала в светия град Иерусалим, на самия ден на Великата събота (с приложение частица: мерзкое и Богоуцное царство агарянско вскоре низпровержи и предажд є благочестивим), но всичко това є било много тайно - страха ради Иудейска! - Преподобний Теофаний сам є ходил на света Синая, в Александрия, Антиохия, островите: Патмос и Кипър и, най-сетне, след дванадесет годишно бавение, свърнал се в Света Гора и там предал дъх Божу. А почнатото дело следвало с голяма надежда на милостта Божия; ревностни слуги Божии са продължавали сърдечно да се молят, дано би Бог скратил по-скоро останалото време, за да могат и те сами да видят освобождението на своя род християнски. Между многото ревнители, по това, є бил и патриарх Григорий, който с няколко свои Богобоязливи събратия є

предложила да се прилагат в антиминистите и от мощите на Св. Великомученик Мина и горещо е подканяла да стават моления в празниците, в навечерията на Рождество Христово и Богоявление, Великата събота, Петдесетница и Преображение Христово, но, най-сетне, бил предаден от най-верния си и обесен с омофора си на ден - Великден, с него наедно свети Архирей пострадал множество свещеници и първенци народни, извесени и изклани... Едного сам, като с чудо, Бог опази за продължение на поченатото и той е уверен, че всяко обещано, напълно ще се изпълни в своето от Бога определено време... сега, в тая тържествена за мене минута, с пълно упование на Божия промисъл, аз чувствам някакво улекчение в совестта си и сърцето ми се прелива от едно непонятно веселие ангелско, като те наричам мое любезно чадо в Духа Святого и ти предавам тоя свят залог - нямай го в пазвата си, при сърцето си...

Аз го приех, като целунах ръката му и го скрих в пазвата си, а той продължи: Връчвам ти тоя свят престол Божия за уверение на най-голямата милост в името на Пресветая Троица!... Добре да помниш, че Бог, когато и да е, чрез църквата явява своята многоразлична премъдрост на всички, та дори и на властите земни!... Всемогъщият Бог, който предопределява, предопределил е и средствата, а най-главното между тях е молитвата. Но понеже не се намира други по-голям и превъзходен, по-могъществен образ на моление и предстателство у Бога за нас, за нашите нужди и надежди, както тоя образ на моление на страшното това жертвоприношение. Божествената Бвхаристия, която ще се извършва на тоя Свят Престол, което е всичко Божествено и може да приведе във възторг и удивление не само мислите на нас, смъртните, но и на самите най-чисти ангелски умове; мога да кажа, че е най-голямото чудо, най-високото тайнство, което можеше да извърши премъдростта Божия за човеческия род. Освен това, и сам Исус Христос ни е учил, че всичко, каквото попросим от Бога Отца, в Негово име, ще ни подари. Заради това, с несъмнена вяра и голяма надежда на това обещание, в денят на освещението на тоя Свят Престол, са принесени молитви и прилежни прошения за избавлението на християнските народи от агарянското иго и за съединението на вярата и в същия ден Бог благоволил да открие с един Божествен начин на моленията се, че всичко негово обещание ще се изпълни непременно. И, Всетителят присъвокупила, че между всички християнски народи, Бог храни едно особено благоволение към най-многострадалното, между всички народи, славянско племе, за неговото простосърдечие и искреност. За това трябва, за напред, да стават молитви и моления за силата и помощта от Святого Духа, да могат да се съединят еднономислием, в едно тяло и един дух, както говори и Дух Святи чрез язиците на апостолите.

І послание към Коринтяните, гл. 12, ст. 12-21, 26-27*

(ст. 12) Защото както тялото е едно, а има много удове, и всичте удове на едното тяло, ако и много да са пак едно тяло са, така и Христос.

(ст. 13) Защото всички ние чрез единния Дух се кръстихме да сме в едно тяло и юден, и елини, и раби, и свободни, и всици в един Дух ся напоихме.

(ст. 14) Защото тялото не е един úd, а много.

(ст. 15) Ако речеше ногата: понеже не съм ръка, не съм от тялото; дали за това тя не е от тялото?

(ст. 16) И ако речеше ухото: Понеже не съм око, не съм от тялото, дали за това то не е от тялото?

(ст. 17) Ако беше всичкото тяло око, де щеше да е слушането? Ако ли все слушание, де обонянето?

(ст. 18) Но сега Бог е положил удовете всеки един от тях в телото, както е изволил.

(ст. 19) Ако бяха били всичте един úd, де щеше да е тялото?

(ст. 20) Но сега удовете са много, а тело едно.

(ст. 21) И не може око да рече на ръката: Нямам нужда от тебе; или пък главата на позете: Нямам нужда от вас.

(ст. 26) И ако страда един ъд, всички удовете състрадат, ако ли се славни един ъд, всички удовете се радват с него заедно.

(ст. 27) А вие сте тяло Христово и частно удовете.

I послание към Коринтяните, гл. 12, ст. 12-21, 26-27* *

(ст. 12) Ако же тело едно естѣ, и ъди иматъ мнози, вси же ъди единого тела, мнози сѣще, едно сѣтъ тело, тако и Христосъ

(ст. 13) Ибо единемъ Духомъ ми вси во едно тело кръстихомъся, аще юден, аще елини, или раби, или свободни: и вси единемъ Духомъ напоихомъся.

(ст. 14) Ибо тело нестѣ един ъд, но мнози.

(ст. 15) Аще речеи нога, яко несамъ рука, несамъ отъ тела: еда сего ради нестѣ отъ тела.

(ст. 16) И аще речеи ѹхо, яко несамъ око, несамъ отъ тела: еда сего ради нестѣ отъ тела.

(ст. 17) Аще все тело око, гдѣ слѹхъ; аще же все слѹхъ, гдѣ ѹхание.

(ст. 18) Нине же положи Богъ ъди, единого кое - гождо ихъ въ телеси, яко же изволи.

(ст. 19) Аще ли биша вси един ъд, гдѣ тело?

(ст. 20) Нине же мнози ѹбо удовете, едно же тело.

(ст. 21) Не можетъ же ако речеи рѹце, не трѣбе ми еси; или пакѣ главѣ ногамъ, не трѣба ми естѣ.

(ст. 26) И аще страждетъ един ъд, с нимъ страждетъ вси ъди: аще ли же славится един ъд, с нимъ радѹются вси ъди.

(ст. 27) Ви же естѣ тело Христово и ъди отъ части.

* Ние сме включили новобългарския текст от Библията на Британско библейско общество, Цариград, 1874 година

** В оригинала е даден в старобългарски текста по Евангелие от 1867 г., издание на Американското библейско дружество в Ню Йорк.

Ето, това е пътят на свящото провидение, приготвен за това Славянско племе, чрез който, като следва, ще може християнството да се въплоти в славянството и радостно да възпеят с цар пророка: Се что добро, или что красно, но еже жити братий в купе и тогда тоя злочест град, отечеството на славянските просветители, ще бъде нов славянски втори Иерусалим, а пък за съединението на вярите, сам Бог ще извърши, по Своята воля, както му е угодно.

О, колко се възхищавам само от мисълта, но действителността ще бъде равна с воскресение от мъртви!... Но защо се баия, защо не бързам по-скоро да свърша?... Ето Дух Свети що говори:

Даровете и призиването Божии са неотложна отрасъл от славянското домородие и приготвен от Бога, който непременно ще изпълни своето предопределение. Враговете негови, макар да направят над облаците своите гнезда, пак ще Бог да ги съкръши, защото ей тъй, Белият цар е надарен от Всемогущаго с такава благодат, който го кълане - проклетъ ще бъде, а който го благославя - благословен ще бъде. За това и ония, които се молят за него, навярно Бог ще ги послуша. Заради това в началото от третата петдесетница на станалото обещание, когато се изпълни възрастта Христова и... Турция ще падне!

След това, ще се яви или роди православний Вожда и чрез Неговата

молба, Бог ще измие гнусотата от мястото на падналото проклятие. А пък на свършека на петдесетницата, сам Господ Баваот ще отвори вратата на Света София и сам Белият цар ще влезе Богу да се помоли в нея;... а сегашната тъмнина, която ни покрива, ще изчезне!... Знамението е ясно, от днешния ден, след като изтекат времената от числото на евангелските трижд по 14 (14) родове христови, дай Боже да можем пак да кажем на същия ден небесния глас, който иде от небето и като молния ще се разнесе по всички свят: **БЕ ПОБЕДИ ЕСТ ЛЕВ, ИЖЕ СИЙ ОТ КОЛЕНА ИУДОВА, КОРЕН ДАВИДОВ. АМИН.**

1. СВЕТИ ДИМИТЪР СОЛУНСКИ

Димитър Солунски е роден в град Солун в III век след Христа. Като управител на град Солун е Теодор Славянин, българин по произход, а жена му Зодания е гъркиня. Били бездетни. Веднъж приели у дома си християнски апостоли и те били кръстени в Христа. През нощта се явил Ангел Господен и казал: „Молитвата ви пред Бога е чута и жена ви Зодания ще зачене и ще роди син. Наречете го Димитър и той ще стане господар на този град и ще го владее до веки веков. Амин.“ Дошло време жена му да роди дете, син, момчето пораста и бил даден на военна служба при императора Максимилиан Херкулий (286-305 г.). Бил пълководец при борбата срещу сарацините (арабите) и срещу халдейците, като спечелил битките.

Римската империя по времето на император Диоклетиан претърпяла териториално разделение чрез т.н. тетрархия (четиривластие). Диоклетиан (284-305 г.) станал император с титлата август на източната половина на империята, а за помощник цезар през 293 г. е определен Галерий, а на западната половина на империята бил Максимиан Херкул (286-305 г.), а за цезар Констанций Хлор, баща на бъдещия император Константин I Велики. Отначало Диоклетиан не гонел християните, но после поради неудачи в управлението били обвинени християните. В 305 г. Диоклетиан издал в Никодимия първия едикт против християните. В 305 г. Диоклетиан се отказал от престола, същото сторил и Максимиан Херкул, който жестоко преследвал християните. Източният кесар на империята Галерий бил зет на Диоклетиан.

След смъртта на родителите си, Димитър наследил голямо богатство. Той бил назначен от Максимиан за консул (управител) на Солун с поръчение да очисти града от християните. Вместо да преследва християните, той започнал да проповядва сам Исуса Христа като спасител. Като се връщал през есента на 306 г. от далечен поход на Изток, императорът пристигнал в Солун. Разпитал лично Димитър дали са верни твърденията, че е проповядвал Христа. Димитър се застъпил за Спасителя Христа и изобличил езичниците. Той бил хвърлен в тъмница. Явява му се Ангел Господен отгоре над него, държейки златен венец и полагайки го върху главата му, казва: „Радвай се Димитре, войне Христов, дръж се и бъди твърд, за да победиш твоите врагове.“ Мъченическият венец е показвал, че е поел пътя към Голгота.

По това време в открития градски стадион се устройвали игри за развлечения на императора. Той е имал един борец на име Лий, който хващал противниците си и ги изхвърлял вън от арената върху остри копия, убивайки много хора. В Солун е имало един младеж на име Нестор, отишъл при Димитър в тъмницата, за да го благослови, за да се бие с Лий. След това отишъл на арената и победил Лий и го хвърлил върху копията. Като узнал императорът, че е бил благословен от Димитър, наредил да убият Нестор и изпратил войници да убият и Димитър. Пробили го с копие. Погребали го на същото място. Това станало на 26 октомври 306 година. Слугата му Луп изважда пръстена му, взел

му върхната дреха и нараницата му (пояс), натопил я в кръвта и с тях извършил много чудеса. Императорът научил за чудесата и изпратил войници да му отсекаят главата.

Минали години. Цезар Констанций Хлора умрял в Британия, а неговият син Константин станал император на Западната Римска империя през 306 г., а на изток останал Лициний. Италия се намирала под властта на цезар Максенций, който преследвал християните. През 312 г. Константин потеглил с войска срещу Максенций. Като приближил Рим при залез слънце, той вижда на небето сияещ кръст от звезди с надпис „С това ще победиш“. Същата нощ явява се Христос във видение и му заповядал да направи знаме, което да прилича на кръст и че с това знамение ще победи. Направената хоругва от Константина имала чудесно действие, давала сила на войниците. И той победил. Максенций бил разбит, избягал и се удавил в река Тибър.

През 313 г. Константин и другият съимператор Лициний издали Миланския едикт за отменяне на гоненията. През 324 г. Константин победил Лициний, който се върнал към езичеството и преследвал християните и след победата станал пълновластен господар на империята. През 325 г. той свиква I Вселенски събор в град Никея и открил събора. Съборът съставил „Символът на вярата“.

Култът към Димитър започва след спирането на гоненията. На мястото на гроба му се построява малък храм, където се извършват много чудеса. По-късно се построява по-голям храм и при изкопаване на основите намерили мощите на Св. Димитър и ги положили в сребърен ковчег. Църквата била наречена „Св. Димитър Солунски“. По-късно се пише неговото житие и 12 чудеса, които е направил. Той става патрон на гр. Солун и охранява града от нашествениците. Славата му се потвърждава като покровител на града през VI и VII век, когато Солун е безуспешно обсаждан от авари и славяни.

2. СЛАВЯНСКИТЕ НАПАДЕНИЯ СРЕЩУ СОЛУН

Заселването на Балканския полуостров и преминаването на юг от Дунава на славяните започва при царуването на император Анастасий I (491-518 г.), при приемника му Юстин I (518-527 г.) и Юстин II (527-565 г.)

I-во славянско нападение през 597 година. При нападението през нощта, те, нападателите, били ослепени от някаква светлина и в тъмнината погрешно обсадили крепостта, която заграждала църквата „Св. Мотрана“. И това ги забавило. А 50 дни преди нападението в града е върлувала чума. В лагера на славяните избухнала чума. Те видели как от града излиза голяма войска, предвождана от огнен и блестящ мъж. А това било Св. Димитър и те напуснали обсадата.

II-ро славянско нападение през 609 година. На 28 октомври 609 г. в полунощ се подпалил сребърния киворий на светеца, който се намирал в църквата „Св. Димитър“, която е била пълна с млади хора, които се опитвали да гасят пожара. За да ги изкара от църквата, за да не се задушат от дима и от огъня, един офицер извикал под предлог, че ги нападат варвари, за да освободят църквата. Разпръснали се, въоръжили се през нощта на крепостната стена и чакали. На сутринта видели около 5000 славянски опитни бойци. Отворили крепостната врата и се били срещу славяните целия ден и ги отблъснали със застъпничеството на Св. Димитър.

III-то славянско нападение през 620 година. Нападението било по суша и море с лодки, издълбани от дърво. Появил се силен вятър и преобърнал всички ладии във водата. Настъпила суматоха. Бурята ги отхвърлила на запад, като повечето се издавили в морето. Св. Димитър чрез бурята запазил града

откъм морето, а солунчани нападнали по суша и ги обляснали.

IV-то славянско нападение през 622 година. Славянско-аварско нападение с хана на аварите. Конницата нападнала селяните по време на жътва. Започнала обсадата. Когато приближавали с най-добрата дървена кула, с която искали да превземат града, то станало изведнъж земетресение, тя се счупва и всички войници в нея погинали. Несполуки от земетресението е имало и при другите обсадни машини. Построените крепостни каменни стени не помръднали. Така Св. Димитър чрез предизвиканото земетресение помогнал на обсадения Солун.

V-то славянско нападение (645-647 г.). Князът на ринхините Пребънд бил хванат в Солун и окован във вериги, бил изпратен в Цариград и там умъртвен. Това послужило за повод на струмците, ринхините, сагудетите да предприемат военни действия срещу града. Обсадата довела до глад. Изпратеното жито от императора за обсадения Солун, било продадено от градската управа на чужди търговци и изнесено от града, в деня, когато славяните започнали нападението. Получило се разногласие в славяните и някои извършили предателството си. Накрая, срещу обсадата на Солун, дошли и драговитите, които докарали и стенобойни оръдия. Избухнала междусобица и взаимни обвинения срещу неуспеха. Един дърводелец от драговитите предложил да построи кула на 3 етажа и с нея да превземе града. Но после Св. Димитър му отнел ума и той полудял. Тогава император Константин II в 658 г. устроил поход срещу славяните и ги победил.

Между IV-то и V-то нашествие, между 622-645 г. храмът на Св. Димитър изгаря напълно. Славяните окончателно заселили Балканския полуостров в средата на VII век.

VI. Опитът на българите Кубер и Мавър да превземат Солун през 660 година

Един от синовете на Кубрат на име Алцек в Панония, след разногласие с аварския владетел, напуска Панония и се заселил в Италия.

Друг от синовете на Кубрат на име Кубер с голяма дружина от прабългари се заселил в Македония към 685 г., след бунт срещу аварския хаган. Заедно пристигнали с пленници, докарани в Панония, по време на похода през 626 г. срещу Цариград. Те се заселили в областта Битоля, където живеело славянското племе драгувити. Той се стремял да създаде заедно със славянските племена обединение, да превземе Солун и да я направи столица. И после с брат си Аспарух да се обединят в една обща държава, за да изпълнят завета на Кубрат за тяхното съединение в един сноп пръчки, съюз, който да е неразрушим. Кубер изпраща Мавър в Солун, той постъпва на византийска служба и командвал българо-славянски отряд. Той е трябвало да подготви превземането на града отвътре. Но Св. Димитър се явява на сын на Сисиний - пълководец и той през една нощ вдигнал корабите и влезнал в Солун. Така пропаднал планът за гражданската война в Солун на Кубер и Мавър. Куберова България продължила да съществува.

Култът към Димитър Солунски се разпространява сред славянското население. Кирил и Методий, които са били от славянски произход и родени в Солун, са допринесли много за това. Методий създава канон на Димитър Солунски, а Климент Охридски - похвално слово в негова чест.

През IX-X век култът се е развивал и при Комните се превръща в имперски култ.

През VII век солунския архиепископ Йоан събира разказите за чудесата на Св. Димитър и ги оформя в 15 самостоятелни епизода.

3. СВЕТИ ДИМИТЪР И ПАДАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ ПОД ВИЗАНТИЙСКО РОБСТВО

България, след смъртта на цар Петър (970 г.) и смъртта на синовете му Борис II (977 г.) и Роман (997 г.), попада под византийско робство. Остава западната част, където Самуил се обявява за български цар и продължава да воюва срещу византийците от 991 до 1014 година.

След битката при Беласица на 29.VII.1014 г. император Василий II разбил предвожданата войска на цар Самуил, като пленил 15000 българи, извадил им очите, като оставил на всеки сто човека един с извадено едно око, за да ги води. Те били изпратени на Самуил, който, като ги видял, получил сърдечен удар и умрял на 6.X.1014 година.

Неговият син Гавраил Радомир (1014-1015 г.) бил убит от братовчед си Иван Владислав през август 1015 година. Според „чудесата на Св. Димитър“ се казва, че той измъчвал населението, като ги заставлял да гонят дивеча по планините, за да може да се развлича с лова на диви зверове. Тогава селяните се обърнали с молба към Св. Димитър Солунски, че когато ги поведе на поредния лов, то той, светецът, да го убие с невидимото си копие. И наистина, когато двамата братовчеди вървяли на лов, Иван Владислав се обръща с коня си и пробожда Гавраил с копието си. Светецът влязъл в тялото на Иван Владислав и чрез него го убил. Онези, които вървяли след Гавраил Радомир, наяве видели Св. Димитър как го нападнал и след това тутакси станал невидим.

Иван Владислав се възцарил през лятото на 1015 година. През февруари 1018 г. той бива убит, без да се разбере кой го е убил. Селяните са смятали, че това е станало отново чрез копието на Св. Димитър. След него българската аристокрация подписала договор с Василий II, че го признава за василевс, но с условие да се гарантира привилегията им като аристокрация. Официално България пада под византийско робство от 1020 до 1185 г. - за цели 165 години.

Гавраил Радомир (1014-1015 г.) се оженил в 998 г. за дъщерята на маджарския крал Геза, но я изгонил при баща ѝ още като бременна. Тя ражда син към 1001 г., наречен Петър II Делян (1040-1041 г.). От 1018 до 1040 г. бил пленник в Константинопол. Избягва от там и в Белград през 1040 г. било вдигнато въстание. Петър Делян отправил войските си към Солун, където е бил византийският император Михаил IV.

От преселените българи в Арисия се намирал Алусиан, вторият син на Иван Владислав, който избягал от там и пристигнал при Петър Делян. Той му дал 40000 ария да шурмува Солун. Жителите на града отишли при гроба на Св. Димитър и отслужили военно бдение. После отворили вратите и нападнали войските на Алусиан. Те видели, че един млад конник, от който излизало огън, се нахвърлил срещу българите и горял противниците си. Погинали към 15000 българи. Делян и Алусиан се обвинявали взаимно. Алусиан за обяд извикал Делян, опили го, извадил му очите и му отрязал носа. По-късно Алусиан изоставил войските си и минал на страната на империята.

Така окончателно се погребва България за 165 години под византийско робство.

4. СВЕТИ ДИМИТЪР В ТЪРНОВО И ПОКРОВИТЕЛ НА АСЕНОВЦИ

Император Мануел I Комнин починал (1143-1180). Наследил го 12 годишният му син Алексий II (1180-1183 г.), заедно с императрица Мария □ францужойка. През май 1182 г. озлоблението на цариградското население към латините стигнало до поголовна сеч. През септември 1183 г. бил коронясан Андроник. Недоволни от това, германският император Фридрих I Барбароса (1152-1190 г.) и сицилийският крал Вилхелм II (1166-1189 г.), сключили съюз. Норманите по море и по суша се отправили към Солун. На 24 август 1185 г. Солун паднал под властта на норманите. Започнало невиджано плячкосване. Осквернили дори и храма на Св. Димитър. При завладяването на Солун от норманите местните жители славяно-българи успели да спасят от града някаква чудотворна икона на светеца Димитър, покровител на града и да я пренесат в северобългарските земи. Пуснат бил слух, че Св. Димитър напуснал Солун, поради което градът е бил превзет от норманите. А сега светецът се е преселил в българските земи.

На 11 септември 1185 г. Андроник I бил убит от населението. На 12.IX.1185 г. бил провъзгласен за император Исак II Ангел (1185-1195 г.). Първата му грижа била да се справи с норманите. Византийският полководец Алексей Врана на 7.XI.1185 г. разбил норманите.

Исак II овдовял и той взел за жена полувърстната дъщеря на унгарския крал Бела III Маргарита, на 10 години и за сватбата си като зестра получил пограничната област Белград - Браничево и Моравската област. За царската сватба населението било обложено с нов налог от данъци. Това довело до недоволство, брожение и въстание. Освен това Петър и Асен се явили при Исак II през есента на 1185 г. с молба да бъдат зачислени като военнопочалници в ромейските войски и да им бъде отстъпена малодоходна област в Стара планина. Била им нанесена обида и дори Асен бил ударен в лицето. Те напуснали и заплашили с въстание.

Връщайки се в гр. Търново, те построили молитвен дом на великомъченик Димитър Солунски, като разпространили слуха, че той е напуснал Солун и е дошъл в Търново да подпомогне българите в борбата им за свобода. Показали на населението една прочута икона на Св. Димитър: Онези, които били най-дейни били богомилите. Летописците ги описват, че били там събрани много смахнати обзети от бяс от двата пола, с кръвясали очи и извърнати зеници, с разпуснати коси и че били обладани от бесове. Те викали, че Бог бил проявил благоволение да им даде свобода, защото и Св. Димитър е тук, в Търново. Така представлявали хора, които са в изстъпление от духа на Св. Димитър. Те са знаели, че Св. Димитър по баща е българин. Църквата била осветена.

През есента на 1185 г. Теодор (Петър) бил коронясан за български цар (1185-1190 г.) (1196-1197 г.). Така Св. Димитър застанал като застъпник и покровител на Асеновци. Богомилите, като получили много поддръжници, се застъпили за Асеновци и помогнали за освобождението на България, и така се слага началото на II-то българско царство след 165 години византийско робство.

През лятото на 1186 г. Исак II Ангел предприел I-ви поход срещу България. Но станало слънчево затъмнение, паднал изпратен от Бога мрак и покрил планината. То подпомогнало на византийците да преминат проходите. Явили се в гръб на българите и Асен се оттеглил отвъд Дунава. Влязъл в Търново и там Исак II Ангел намерил в жилището на Петър отнесената икона на Св. Димитър Солунски. Тя била върната с голяма радост назад, в Константинопол. След заминаването на императора, Петър и Асен се върнали с много войска и

нападнали Тракия. При III поход на Исак III Ангел през 1190 г., при връщане в Тревненския балкан, той бил нападнат и разбит от българите и едва се спасил. Бил пленен императорският кръст, направен от злато, като в него имало частица от светото дърво, на което е бил прикован Христос.

От 11 май 1189 до 28 март 1190 г. преминавали войските на III кръстоносен поход от Белград, Ниш, София, Пловдив, Одрин и след многото грабежи по пътя се прехвърлили при Галиполи на брега на Мала Азия.

През лятото на 1190 г. цар Петър се оттеглил от престола поради появилата се подагра на двата му крака. Поради убийствата на пленници и грабежите, според гръцките летописци, поразила го Божествената стрела на справедливостта. Той не е могъл да ходи на двата си крака и е бил с наведена стойка. Царският престол бил взет от Асен I, брат му, който е бил много жесток към пленниците, към селяните, независимо дали са българи или ромеи. Тогава византийските и българските селяни се молили на Св. Димитър да ги освободи от злодея.

През 1195 г. към България се присъединява София и там намират мощите на българския светец Иван Рилски и било наредено да се пренесат в Търново, за да се дари града с чудна непобедима сила.

При един поход през 1196 г. Асен I разгромил една византийска армия на севастократор Исак, който бил пленен от един кумански войник. Там българите заловили в плен един свещеник, който знаел езика им и поискал да го освободи Асен. Но той отговорил, че убива ромеи, а не ги освобождава. Свещеникът въздъхнал и със съзъи на очи му предсказал, че краят му е близък и че той няма да умре от естествена смърт. Асен при завръщането си бил убит от братовчед си Иванко, заради любовната си връзка с Мария, сестрата на царицата. И след това решават да вдигнат бунт. Поискал помощ от византийския император Алексий III Ангел.

Императорът Алексий III Ангел изпраща войски към Търново, за да подпомогне Ивайло. Но дошла до границата, войската се разбунтувала и не искала да върви. Изпаднали в паника, те вървели в безредие, като че ли някой невидим ги преследвал в гръб и ги нападал с всякакво оръжие. Така описва хронистът Никита Хониат. Императорът отново тръгва на поход. Случва се същото. И отново същата участ сполетява императора с по-голяма войска. Завинаги бил провален успехът, защото никой не се решавал да влезе в ръкопашен бой с варварина (българина), за да помогне на Иванко. Провалът на двата похода се дължал на появилото се чудо, че войниците усещали, виждали че някой ги напада от небето с всякакво оръжие. В този случай Св. Димитър, който е бил покровител на новообразуваната българска държава я е охранявал и пазел.

След това Иванко избягал при императора, който го направил управител на Пловдивската област и бил полезен за ромеите. Властта преминала в Петър, той завладял Търново и е обявен за втори път за цар на българите. Той продължил с жестокостите си към пленниците, които ги измъчвали и чак тогава ги убивали. Разорявали всичко. С тях били куманските наемници, които плячкосвали всичко. Петър бил мразен от сънародниците си и той бил убит, пронизан с меч на свой сънародник. И в двата случая Асен и Петър са убити с меч след свади със своите приближени, които в своята ярост ги насили. Сбъднали се молитвите към Св. Димитър на измъчените селяни срещу божията напасть.

През 1187 г. жената на цар Асен I била пленена от ромеите. Те я върнали, но взели за заложник най-малкия брат Калоян в Константинопол. След това той бяга от там и към 1197 г. идва при брат си Петър и му става пръв помощник. След убийството на Петър, той взел престола и започнал да управлява с огън и

меч. Бил надминал жестокостта на своите братя, поради което византийците го наричали Скилойоан, т.е. „Кучето Иван“. Той се назвал „Ромеоубиец“, като заявявал, че мъсти на византийците за онова зло, което някога император Василий е извършил, като ослепил 15000 българи. Бил наричан „мъж на кръвта“ и че непрекъснато измислял все нови и нови начини за умъртвяване. Но към еретиците (богомили и павликяни) бил благосклонен, защото ги имал за съюзници и те го смятали за бич Божий срещу ромеите.

5. ВИДЕНИЕТО НА ЦАР КАЛОЯН И КОПИЕТО НА СВ. ДИМИТЪР

Веднага Калоян създад антивизантийската коалиция между Иванко, убиеца на Асен I, Добромир Хриз от Македония и зет на императора, а по-късно с родопския владетел Йоан Старидонаки и успял да превземе крепостите Констанция и Варна с невиджана обсадна машина, като са я използвали като мост над рова и като стълба до зъберите на крепостната стена. На 24 март 1201 г. на връх Великден той превзел града и заровил всички убити пленници в рова с пръст.

През 1199 г. цар Калоян получил писмо от римския папа Иннокентий III за покана за присъединяване към Римската църква. Калоян поискал корона и достойнство и патриаршеска титла. На 8 ноември 1204 г. кардинал Льв, от името на папата провъзгласил Калоян за крал, рекс, поставил на главата му корона и му връчил скиптр и знаме.

Предишният ден, на 7.XI.1204 г. той миропомазал архиепископ Василий за примас на българската църква. Унията, сключена между България и Рим имала политически характер. Българите признавали върховенството на папата, но не променили с нищо православните си обряди.

Още същата година, на 13 април 1204 г., войските на западните рицари от IV кръстоносен поход превзели Константинопол. Надменността на латинците и враждебните им действия срещу Калоян доказали, че унията е един формален църковно-политически акт.

Когато кръстоносната армия приближавала Одрин на 29 март 1205 г. над кулите се развявали знамената на българския цар Калоян, на който личали кръстът и ключовете на Св. Петър, дадени им от папата в Рим. На 14 април българите нанесли поражение на рицарите и бил пленен Балдуин Фландърски - императорът на латинците.

През 1204 г. бил превзет Солун от рицарите, като жителите на Солун се споразумели да го предадат на Бонифаций Монфератски, един от водачите на похода, който на 4.IX.1207 г. загинал, пронизан от българска стрела и главата му била изпратена на Калоян. В края на месец септември Калоян обсадил Солун с многобройна войска. Всяка кула щяла да бъде атакувана от отделен полк, със специални обсадни машини. На следващия ден е бил определен щурмът на града.

Цар Калоян се оттегил в шатъра си, охраняван по обичая от млади български юноши - войни, като свещите в палатката не угасвали цяла нощ. Никой простосмъртен човек не е могъл да се приближи до шатъра, а камо ли някой да влезе в нея. Призори Калоян се събужда от съня си и вижда как един войн, яздещ бял кон, нахлул в палатката му и с копие нанася смъртоносна рана в гърдите му. Изведнъж изохква, извиква силно, стражата се втурва в палатката му и той започнал да обвинява куманския войвода Манастър, че уж е наранен от него, упрекнал го в предателство и че копието му нанесло

смъртоносна рана. Повторил го няколко пъти. Обвинявал го, защото той го виждал, че влиза в палатката с бял кон, същият бял кон, който яздел Манастиър като военноначалник. Смутен от виковете и олелията, Манастиър също се събужда и отива при Калоян, който го обвинява, че на възседналия кон го ударил с копието си. Манастиър започнал да се моли: „Недей, царю, смили се, съжали ме. Не е така. Теб ти се е явило привидение, не е действително. Няма кон, няма копие, няма рана.“ А Калоян започнал да се мятя в леглото и от устата му започнала да се стича чиста кръв. Като вижда всичко това, Манастиър се оттегля със своята куманска войска от Солун и бяга оттам. А Калоян още същия ден към залез слънце умрял. Според всички гръцки летописци, Калоян е страдал от остро белодробно заболяване с пристъпи, заради което е бил в Константинопол на лечение, когато е бил там като заложник. Вероятно това е било астма. През нощта Св. Димитър идва и му нанася удар с копието си по време на неговото видение и тогава получава остър белодробен отток и кръвоизлив от белите дробове, след което умира. Защото за българите и куманите това е било едно от чудесата на Св. Димитър и е изпил чашата на гнева Господен, а жителите на Солун говорили, че това разгневilo Св. Димитър, понеже е искал да превземе града на светеца. А гръците го смятали за Божие възмездие, понеже е направил уния с Рим и отхвърлил византийската Вселенска патриаршия. За историците днес той е прободен от копието на Манастиър след заговор, защото жена му е куманка. А Манастиър му е бил зет. Но за съвременните византийски историци той не е бил прободен физически от копие, а е умрял от остро белодробно заболяване, и то, след като му се е явил във видение Св. Димитър и го е наранил с копието си.

Така култът на Св. Димитър достигнал своя апогей. От една страна чрез него се освобождава България от византийско робство, а от друга страна той служи за Меч Господен и бич Божий срещу онези, които нарушавали пътя Господен. Всички Асеневци са били посечени и погинали, според историците, от родственици и племеновеци след вражди и свадн. Мечът Господен е стоял над тях като бич Божий, раздаващ възмездието, за да се съхрани българската държава, славянската писменост в лоното на Източната православна църква, която е предлагала по-голяма самостоятелност, отколкото папата от Рим.

6. ЦЪРКВАТА „СВЕТИ ДИМИТЪР“ В СОЛУН

Град Солун е основан около 316 г. от македонския цар Касандър (315-297 г. преди Христа), най-стария син на военноначалника Антипатра. Той го нарекъл Тессалоники, на името на жена си, дъщеря на цар Филип II и сестра на Александър Велики. По времето на първите две столетия от македонско време не е имал голяма важност, но при римското владение и през Средните векове, Солун добива голямо значение и слава.

Римляните през 168 г. преди Христа са завоювали Македония и са я разделили на 4 части и втората част между р. Струма и р. Вардар е бил гр. Солун. Македония се обръща в проста римска област, но Солун бил наречен „майка на Македония“, понеже е бил средище на римските управители. Бил посещаван от мнозина римски и византийски императори. Тук се издигат езически храмове и в чест на императорите са празнували с големи тържества в големия градски цирк.

Християнството в Солун се въвежда твърде рано при проповедите на апостол Павел през 50-51 г. след Христа, като първоначално християнското общество се състояло от езичници и евреи. Християнската община в Солун става образец на всички вярващи в Македония и Ахация (Гърция) и венец на

труда на апостол Павел (I послание към солуняни, глава 2, стих 19-20). Двете послания на апостол Павел до солунската църква говорят много. Тя е устояла на всички люти гонения на езическото общество и римската власт при императорите Диоклетиан (286-305 г.), Галерий (311 г.). Свети Димитър Солунски, солунски проконсул около 306 г. е един от най-големите християнски мъченици. Култът на Св. Димитър се развил между старите народи на Балканския полуостров, преминал между славяно-българите в областите около града и оттам към България, като се изтъквало, че баща му е българин. А Солун се славел с православието си.

През Средните векове VI-IX, тя, солунската християнска община, разпространява християнството между новите жители на Македония - славянските племена драговити и сагудати, които често са нападали Солун, но не са успели да го превземат. Там се раждат двамата братя Кирил и Методий - Кирил (827-14.II.869) и Методий (815-6.IV.885), славянските просветители, от баща Лъв, по народност българин. По това време Солун е врата на българската земя и на солунския пазар се говори български, според съставителите на солунската легенда за Св. Кирил. В съзнанието на старобългарските книжовници Солун се явявал като български град, заради славянското му население.

Църквата „Св. Димитрий“ в Солун е строена през VI век, по времето на Юстиан I (527-565 г.), когато започва политически и икономически подем на Византийската империя, която покровителствува изкуството и архитектурата. Църквата е подобна на кораб, поддържана от прекрасни мраморни колони. Тя е претърпяла няколко земетресения и разрушения. Отначало на неговия гроб била издигната малка църква, където болни са идвали за изцеление. Управителят на областта Илирик, на име Леонтий, получил там изцеление от парализа и в знак на признателност издигнал към 413 г. монументална базилика, богато украсена с цветни мозайки. През VII век е била разрушена от голям пожар, но скоро възстановена. Днешният външен и вътрешен изглед на църквата е от по-късни векове - VI-VII век. Мозайките в църквата на „Св. Димитър“ са създадени през VI-X век. Композициите в страничния кораб на църквата се състоят от образи на светци, Богородица, ангели и знатни граждани, поръчали мозайките. След пожара през 634 г. била създадена композицията, представляваща двама ктитори и Св. Димитър между тях. Квадратните нимбове на ктиторите се отличават от Св. Димитър, чийто нимб е кръгъл. Квадратните нимбове имат смъртните хора, а с кръгла форма са на светците, символизиращи безсмъртието.

Гробът на Св. Димитър се намира от лявата страна на входа, в нещо като страничен параклис. Там се палят свещи.

На 29 март 1430 г. османците превземат Солун с шурм. Всички църкви са превърнати в джамии. Така църквата „Св. Димитър“ е превърната в джамия Касимие (Касъмъ Джамиси) на името на Касим паша в края на XIV век.

По време на IV кръстоносен поход, организиран през 1199 г. от папа Иннокентий III, пада Константинопол през 1204 г. и се създава Латинската империя, която е била разделена на васални княжества. На Солунското княжество, включващо Македония и Тесалия, бил назначен Бонифаций Монфератски - северо-италиански феодал, един от предводителите на похода. Жителите на Солун се предали на латинския император, при условие, че „ще го управлява според нравите и обичаите, при които гръцките императори го бяха управлявали“. Това не станало. Той ги натоварил с данъци и те се опитали да се отърват от него, но мнозина били наказани със смърт. Св. Димитър отдавна бил напуснал града и отишъл при българите, при Асеновци, които през 1185 г. възстановили българската държава. Бонифаций решил да разшири владенията

си и в сблъсъка с българите бива убит, главата му отсечена и занесена на Калоян. Солунчани преписали смъртта му на възмездие от Св. Димитър. Католическата църква окупира църквите в Солун. Мощите на Св. Димитър били взети и пренесени в Италия, в манастира „Сан Лоренцо“, където престояли векове. Покровителството на Св. Димитър върху Солун отдавна било прехвърлено на българите. Солун бил освободен от латинците през 1224 г. от епирския деспот Тодор, а през 1261 г. Константинопол е освободен от латинците от император Михаил VIII Палеолог.

Образът на Св. Димитър отначало е изобразяван на мозайки през VII век, като някои и сега са запазени. По-късно започва да се изписва образът му на икона. Св. Димитър е изобразен на икона като военен светец - прав, в цял ръст, въоръжен с копие или меч в дясната си ръка и щит в лявата си ръка. През лявото му рамо е праметната богато надиплена хамида, която слиза отзад на гърба му. Отдолу се вижда ризница с къси ръкави до кръста, с малки заоблени плочи (люспи), а надолу до коленете е с по-големи правоъгълни плочки. През кръста е препасан с колан, с падащи между краката преласки. Краката са обути в тесни и дълги ногавици (беневреци). Дясната ръка е присвита и държи копие или меч. Лявата ръка е спусната надолу и придържа щит. Във врязаната линия около щита има караминова боя. Това е в общи черти описанието на модерните икони на Св. Димитър от XII век. Запазени са мозайки от VII век със сцени от неговия живот.

Култът на Св. Димитър е тясно свързан с Втората българска държава, с династията на Асеневци, до Иван Асен II (1218-1241 г.), като са сечени монети с неговия образ. Култът постепенно запада с нахлуването на османците. През април 1372 г. османците атакуват Солун, но не го превземат. През 1382 г. Михаил Палеолог е в Солун, понеже е избягал от Константинопол. През 1383 до 1387 г. Солун е подложен на обсада от турците. На 6 април 1387 г. византийският император напуска Солун и на 9 април 1387 г. самите жители на Солун отворили вратите на османците. А защо Св. Димитър не защитава града? Една година преди това, през 1386 г., обсаденият от османците Солун, официално признава папската църковна власт и католическата догма за Святия Дух и след това попада под робството на османците, заедно с католическата догма за Духа. Ето това е причината.

По времето, когато Бог пожела да предаде Солун в турските ръце, Св. Димитър бил отдавна напуснал града, поради беззаконието на солуняни.

И така всички църкви били превърнати в джамии и вече имали османски имена, като Касъмие, Ески джамии, Касъм-паша, Якуб-паша и Синан-паша.

Най-светлата страница и начало на възрождането на славянските и християнските народи започва от Откровението, дадено през 1854 г. от Светия Дух в Касъм джамии (Св. Димитър) на Константин Дъновски.

7. ОСМАНСКИТЕ НАЕМНИЦИ

На 13 април 1204 г., Константинопол, столица на Византия, е превзета от кръстоносците, като завладяват европейската част на византийската империя.

На 8 ноември 1204 г., от името на папа Иннокентий III, българският владетел Калоян е коронясан за крал от изпратения от Рим кардинал Льв.

На 14 април 1205 г. цар Калоян разбива при Одрин рицарите от IV кръстоносен поход, изпратени от папа Иннокентий III. В Мала Азия възниква Никейската империя от останалата незавладяна Византия. Тя изгражда отбранителна система срещу селджукските турци. През 1261 г. Никейската империя превзема отново Константинопол и възстановява Византия, начело с

Михаил VIII Палеолог (1259-1282 г.). Защитните погранични укрепления били занемарени и рухнал защитният пояс. Османският владетел Орхан (1326-1362 г.) завладява гр. Бруса и я обявява през 1329 г. за османска столица. През 1337 г. турците овладяват важната крепост Никодимия и южната част от Дарданелите. От 1321 до 1357 г. пет граждански войни разтърсват византийската империя. Към 1341 г. византийските кораби осуетяват превземането на Галиполи от турците, както и да и проникват през проливите. При започването на византийската гражданска война 1341-1347 г. Йоан Кантакузин привлича като свой съюзник мюсюлмански наемници. През 1341 г. Умур паша прехвърля корабите си по суша в Черно море и подлага на опустошение българските земи по устието на р. Дунав и се завръща с голяма плячка и пленници. Те унищожават в южните Родопи и Момчил войвода. През 1344 г. флотилията на Умур паша е разбита. Той е убит през 1348 г. от западна коалиция при бреговете на Смирна.

През 1346 г. Йоан Кантакузин търси военна помощ от османския емир Орхан и му изпраща дъщеря си Теодора за жена. Кантакузин управлява византийската държава от 1347 до 1354 г. и използва османските наемници срещу българи и сърби. Така през 1341 г. българските земи в Тракия са опустошени, което се повтаря през 1346 г. През 1344 г. османците нанасят поражение на сръбската конница. С помощта на османските войски Кантакузин успява да принуди българите да се оттеглят от черноморските градове на юг от Стара планина. Синът на Орхан; на име Сюлейман, през 1348 г. опустошава Тракия, което повтаря и през 1349-1350 г., когато загива един от синовете на българския цар Иван Александър, на име Иван Асен. Българите открито обвиняват Кантакузин, че умишлено изпраща отрядите на Сюлейман срещу българи.

Но през 1351 г. в Търново пристига византийска делегация с предложение да се съюзят българи и византийци и да отблъснат османците в Мала Азия. Поискано е злато от българите, за да бъде издържан византийският флот в Хелеспонта. Отначало българският владетел се съгласил при всеобщата радост на търновци, но по-късно по внушение на сръбския владетел Стефан Душан (1331-1355 г.), то той се отказва. А Стефан Душан е оженен за Елена, сестрата на Иван Александър. По този начин Иван Александър (1331-1371 г.) не се възползва от опита на хан Тервел от 717 г., когато помага на Византия да отблъсне арабското нашествие, като българската войска пробива обсадата на Константинопол, а през 718 г. окончателно разбиват арабите.

През 1352 г. Йоан V Палеолог, законният престолонаследник на Византия, търси войски от българи и сърби, за да воюват срещу Кантакузин. Но той извиква войските на Сюлейман, които разбиват войските на Йоан V Палеолог. Веднага след сражението, Сюлейман превзел Галиполската крепост Цимпе в една тъмна нощ през 1352 г.

В ранни зори, на 2 март 1354 г., силно разрушително земетресение по бреговете на Егейско море разрушава до основи жилищните сгради и крепостните стени на град Галиполи, чийто военен гарнизон защитава най-ясното място на Дарданелския проход, който свързва Азия с Европа. Османците виждат в това Божие наказание за християните и веднага превземат крепостта. Крепостта била бързо възстановена и вече е предмостие на османците за настъпление на европейската земя, в посока към Константинопол. Отрядите на Сюлейман, които превзели Галиполи, били прехвърлени през Дарданелите от кораби на генуезците християни от тяхната колония в Галата срещу злато.

На всички османски наемници е заплащано със злато. Със злато е заплатено пристигането на османците в европейската част на континента.

Пътят на османските наемници е опасан от злато, дадено от българи, византийци, сърби и всички други, които са населявали Балканския полуостров.

Тук трябва да се добави, че на два пъти, през август 1348 г. и юли 1351 г., жителите на генуезката колония Галата, разположена на северния бряг на Златния Рог срещу византийската столица, унищожават построените византийски кораби, които трябва да отблъскват турците. А защо? Според тях военните кораби представлявали заплаха на търговията им в Азия.

На 22 ноември 1354 г. легитимният император Йоан V Палеолог влиза в Константинопол. Кантакузин търси помощ от Сюлейман, който преди това е дал дъщеря си Теодора за харема му още през 1346 г. Но Кантакузин абдикира на 4.XII.1354 г.

През пролетта на 1354 г. османците предприемат нападение срещу България и в сраженията загива най-големият син на Иван Александър - вече като цар, Михаил Асен. През 1355 г. се създава българо-византийски съюз с брака на дъщерята на Иван Александър на име Кераца и византийския престолонаследник Андроник IV.

През 1357 г. османците завладяват целия Балкански полуостров. Сюлейман бива погребан 1357 г. със завещание да защитават неговия гроб с цената на всичко. Третият син на Сюлейман става наследник като Мурад I (1362-1389 г.), той въвежда еничерския корпус и има платена армия. През 1369 г. османците завладяват Одрин и я правят тяхна столица.

През 1364 г. Йоан V Палеолог напада българското Черноморие и обсажда Месемврия. Цар Иван Александър използва османски наемен отряд, но византийците побеждават. Ето защо по-късно византийците упрекуват него за османското нашествие.

Йоан V Палеолог търси помощ от Запада, но трябва да отстъпи и да признае папското върховенство на Рим, т.е. католичеството да възтържествува над православieto. През 1369 г. сам се явява в Рим и признава папското върховенство.

През 1371 г., на 23 септември, край тракийската крепост Черномен, деспот Угleshа и брат му, крал Вълкашин, са изненадани през нощта от османски отряд и убити.

Епохата на османските нашественици приключва и започва епохата на османските васали.

8. ОСМАНСКИТЕ ВАСАЛИ

Османците използват освен своите войски, но и тези на „неверниците“ в борбата им срещу останалите неверници, т.е. християнските народи във Византия, България и Сърбия. Всеки превзет град трябва да приеме исляма, да плаща данък или ако се съпротивлява, да бъдат третирани като „езичници“ и унищожени. Но онези, които имат Свещена книга, като Библията, и са християни, могат да плащат данъци и да признаят властта на османците.

През 1375 г. Йоан V Палеолог сключва съюз с османците и става техен васал, т.е. на Мурад I. През 1377 г. му отстъпва Галиполи, след като османската столица се премества в гр. Одрин. Всички балкански феодали стават васали на Мурад I - така синът на Вълкашин, на име Марко, деспот Йоан Драгаш, Вук Бранкович, сръбския княз Лазар (1371-1389 г.), Константин Драгаш от гр. Кюстендил. След смъртта на българския цар Иван Александър 1371 г., синът му, Иван Срацимир от Видин става васал, като в 1386 и 1387 г. участва с българска войска в османските походи. Търновският владетел Иван Шишман (1372 г.) е също васал, като изпраща сестра си Кера Тамара в харема на

султана.

През 1377 г. Мурад I тръгва срещу България, така че преди това двамата сина на Иван Александър от двете му жени, стават доброволни васали. Третият му син - Иван Асен, бил владетел на Добрич, но през 1388 г. става също васал на турците. В същото време византийският император, като васал, участва в османските походи в Мала Азия.

През есента на 1382 г. Мануил Палеолог отхвърля османското васалство, напуска столицата Константинопол и се установява в град Солун. Мурад I насочва османския пълководец Хайредин срещу Солун и той е обсаден три години - от 1383 до април 1387 година.

През 1386 г. обсаденият Солун признава папската върховна власт на Рим, без да получи военна помощ. Ето защо Мануил Палеолог на 6 април 1387 г. напуска Солун и на 9 април след споразумение с османците, вратите на града се отварят за тях. Солуняни сами предават града.

През 1388-1389 г. османците, под командването на Али паша, превземат крепост след крепост в България. През лятото на 1389 г. на 28 юни е битката на Косово поле. Мурад I е бил убит от сръбския велможа Милош Обилич. Но под командването на сина му Баязид (Светкавицата) (Илдърън) разгромява християните и Лазар е бил убит над гроба на Мурад. Започва управлението на Баязид I (1389-1402 г.) и ограничаването правата на васалните владетели.

Превземането на Търново след тримесечна обсада е на 17 юли 1393 година. През 1394 г. османците подлагат на обсада Константинопол до 1402 година. През юни 1395 г. Никопол е превзет с измама. На 3 юни 1395 г. е убит Иван Шишман в Никопол. През септември 1396 г. пада Видинското царство. А Иван Срацимир преди това се предава доброволно на унгарския крал Сигизмунд.

След убийството на 26.IX.1371 г. на българските феодали Вълкашин и Углеша, то синовете им стават васали на турците и взимат участие в походите на османските завоеватели.

През 1382 г. София е превзета. През 1386 г. пада Ниш, 1383 г. - Серес, Солун - 1387 г., Скопие - 1392 година. А Константинопол е в обсада от 1394 до 1402 година.

9. КРЪСТОНОСНИТЕ ПОХОДИ СРЕЩУ ОСМАНЦИТЕ

На 18 май 1291 г. войските на мамелюкския египетски султан Халил превземат сирийската крепост Акра, която е последната територия на кръстоносните походи на папата, върху която са се веели християнски знамена. Мамелюците стават господари на източното Средиземноморие.

Кръстоносната идея излиза на преден план. Тя е обявена от крал Сигизмунд, търсейки помощ от папа Бонифаций IX, тъй като османците се насочват към Унгария. През 1395 г. папа Бонифаций IX обявява кръстоносен поход. През лятото, август 1396 г., кръстоносните войски на маджарския крал Сигизмунд с 60000 рицари преминават през Видин, където Иван Срацимир се предава доброволно на кръстоносците с тамошния наличен турски гарнизон. Те преминават през Оряхово и се насочват към Никопол. Султан Баязид изоставя обсадата на Константинопол и с помощта на сръбския отряд на Стефан Лазаревич се насочва към Никопол. На 26 септември 1396 г. кръстоносната армия претърпява пълен разгром. Голяма част от рицарите са убити и за пощадените рицари се искал голям откуп. Унгарският крал Сигизмунд се спасява на венециански кораб по Дунав и Черно море. При преминаването на кораба през Дарданелите, Баязид изважда и му показва от разстояние пленените рицари, чакащи да бъдат предадени като роби в

Ориента. А Иван Срацимир посрещнал пред Видин като васал Баязид, който заповядал да го оковат и прехвърлят в затвора в Бруса, където бил удушен по заповед на Баязид.

На 20 юли 1402 г. край Анкара монголското нашествие, оглавено от Тимур, разбива войските на Баязид I, където е пленен и поставен в клетка. Тимурлан променя посоката на похода си на изток към Китай и по пътя умрял и така огромната му държава се разпада.

Османската държава преминава в криза и вътрешни междусобици. В края на декември Мануил II Палеолог се връща от Франция и вече не настоява за кръстоносен поход, понеже Византия е вече суверенна. На 29 май 1416 г. венецианския адмирал Пиетро Лоредан нанася поражение на османския флот. Венеция става господар на морето през 1419 г. принуждава османския владетел Мехмед I да признае правото ѝ на търговия в османските владения.

На 5 юли 1439 г. на тържествена церемония в църквата „Санта Мария дел Фиоре“ се е прочел официалния документ за унията между Ватикана и източното православие. Открит е фронта за кръстоносен поход. През 1442 г. папа Евгений IV назначава за свой легат в Унгария, Бохемия, кардинал Юлиан Чезарини. На 1.I.1443 г. папа Евгений IV издига и обявява була към цялото християнство за поход срещу османците. Наречен е „Дългият поход“, но отрядите се събират бавно. Пропуснати са летните месеци за похода.

Войската тръгнала от Унгария, предвождана от Владислав, младия 19 годишен крал на Полша и Унгария (1440 г.), но действителен вожд на похода е Ян Хунияди. На края на месец октомври 1443 г. нанасят поражение на османците до Ниш, на 22.XI.1443 г. стигат Пирот. На 1.XII.1443 г. превземат София. На помощ на османците се явила острата и студена зима. Турците, предвождани от Мурад II започнали да укрепват проходите в Балкана. На 12.XII.1443 г. кръстоносците водят сражения край град Златица, а османците били разбити. Но студ и мраз спрели похода. На 16.XII.1443 г. походът бил спрял и се върнали обратно.

На връщане разбиват отново турците на 2.I.1444 година. В Белград на 22.I.1444 г. пристига турски пратеник в предложение за изгоден мир. През м. юни 1444 г. в град Одрин Ян Хунияди и Георги Бранкович сключват с турците десетгодишен мир, като клаузите на договора са ратифицирани в гр. Сегед (Унгария) в края на юли 1444 г., като се освобождава Сърбия, а България остава под властта на турците. При ратифицирането на договора в гр. Сегед се полага клетва. На 15 август 1444 г. Владислав Ягело, кралят на Полша и Унгария, се заклева върху Библията, а Мурад II върху Корана. Клетвата е произнесена върху две свещени книги. Християните не са искрени и се подготвят за нов поход. Папа Евгений IV и кардинал Юлиан Чезарини убеждават Владислав Ягело, че клетвата му няма валидност, тъй като е дадена на безбожник в лицето на Мурад II.

Назарини, в името на папския престол, освобождава краля от клетвата за сключение с турците мир. И с манифест на 4 август 1444 г. била обявена война на Турция. Сръбският деспот Георги Бранкович е срещу похода, защото мирът го удовлетворява напълно, понеже запазва Сърбия свободна от турците.

10. БИТКАТА НА НАРОДИТЕ И КЛЕТВОНАРУШЕНИЕТО ПРЕЗ 1444 ГОДИНА

На 1 септември 1444 г. предвождани войски от Владислав Ягело и Ян Хунияди се събират в Оршова и оттам се прехвърлят по десния бряг на река Дунав след битка с турците. Започват да напредват по десния български бряг

през Видин и Никопол, и към края на месец октомври 1444 г. се отправят към Шумен и Провадия в посока на Айтос.

При вестта за нарушения мир, Мурад II, който се отказал в полза на малолетния си син Мехмед II и се оттегил в малоазиатския град Магнезия, бързо организира военен поход. Задържа в проливите изпратените от папа Евгений IV венециански кораби и със същите кораби срещу злато прехвърля 40000 войска през Босфора. Папа Евгений IV издава була срещу ония, които са извършили предателство срещу християнския свят. Освен това силна буря задържала християнския флот при изхода на Дарданелите и не му позволила да попречи на прехвърлянето на османските войски. Освен това византийският флот в Константинопол не оказал подкрепа на християнската флота. А християнският флот бил блокиран от силни ветрове в проливите.

Мурад II прехвърля войските си, съединява се с европейските части на великия везир Халил паша и се упрява към Одрин. На 7 ноември 1444 г. християнските войски превземат твърдината Петрич. На 9.XI.1444 г. Владислав с 20000 армия навлиза във Варненското поле. Мурад II пристига във Варненското поле със 1 000 000 армия на 9.XI.1444 г. През нощта османците запалват хиляди огньове, като че ли земята гори и небето говори за нарушената клетва на Владислав пред Библията.

На 10.XI.1444 г., призори, кралят, при това с болен крак, обхожда редиците, заедно с легата Цезарини, който ги опрощавал и благословял преди боя.

На една от двете тракийски могили, наречена впоследствие „Мурад тепе“, стърчал, забучен на копие Одринско-Сегедският договор, в знак, че той е погazen от кръстоносците. Тъпаните биели откъм османците, не стихва вой на зурлите. Носи се възглас „Няма друг Бог, освен Аллах и Мохамед е неговият пророк.“ Мурад II е пред своята шатра, пред него е Корана, върху който се е клел за мира, над него се вее набучено на копие клетвопрестъпление - договора от Сегед. Тогава става, вдига очи и ръце към небето и извиква: „О, Исусе, ако ти наистина си Божий син, както те изповядват твоите последователи, то направи съдба между мен и тях, дето не опазиха клетвата, като се клеха в Евангелието.“

И тогава Божият гняв се излял от Небето на земята и направил своята съдба. Към 9 часа сутринта на 10.XI.1444 г. избухнала внезапна буря. Неочаквано ясното небе потъмнява, забучава грозен вятър, морето бучи със страшна сила. Разразява се буря над кръстоносната армия, разбива редовете им, разкъсва знамената им. Това внася смут. Това спомогнало турците да се хвърлят в атака. Започва битката с променлив успех. По едно време настъпва обрат в боя. И двете турски крила са разбити и поставят турците в паника. Мурад II стоял в центъра, заобиколен от еничерски отряд. Той мислил за бягство, но е задържан от свой родственик, че неговото бягство ще позволи неприятелят да влезе в Одрин. Неговият тъпан продължавал да бие, а конската опашка на знамето му се развява над тепето.

Но младият, жаден за подвизи крал Владислав, се хвърля чрез фронтална атака с 500 коня от личната си охрана срещу еничерите в центъра, където е шатрата на Мурад II.

Младият крал попада в клопка „вълча яма“, като централното каре се разтваря, той навлиза вътре, после карето се затваря и той е сам със своите войници в обръч. Опитният стар еничер Коджа Хазър, отсякъл главата на коня на Владислав с меч си, повалил Владислав и еничерът с един замах му отрязва главата. Затъкна я на копие и я отнесъл на султана. Над стъписаните турски редове се разнася набучената на копие глава на краля. Разстроена турска армия се съвзема, хвърля се в атака. Обкръженият отряд на Владислав е

унищожен. Кръстоносците са разбити. Те се оттеглят. Загиба цвета на рицарството, включително и кардиналът - легат Цезарини. Отстъплението е било по-тежко от самото сражение. Мнозина от тежкотоварните рицари се удавили в езерото и блатата край Варна. Останалите били избити при бягството. Дългият глад, студ и лутането погубват повече хора, отколкото турския меч. Целият обоз и хазната остават в плен на турците. Тук е убит и Фружин Асен, син на Иван Шишман, живеещ в изгнание в Унгария.

Според османците битката е спечелена благодарение на Божието вмешателство и на Аллаха. Над полето вече ръми дъжд, грохотът на морето приглася и говори за гневът Божий. Главата на Владислав е измита и намазана с мед, и е занесена триумфално в Брусa.

А новият папа Николай V заявява, че източните християни страдат, защото не са приели унията и не са признали върховната папска власт.

След Варненската битка Мурад II се оттегля в своето уединение. На престола е 12 годишният Мехмед II, обкръжен от двама опитни военначалници - великият везир Халил паша и кадъскера Молла Хюсрев.

През октомври 1448 г. в една битка на Косово поле Хуниади бил разбит и вратите на Унгария и Сърбия били отворени за турците. Пътят за новите завоевания на османците е открит.

След смъртта на султан Мурад II, начело застава неговият 19 годишен син на 18 февруари 1451 г. Веднага сключва съюз с Византия, дори плаща издръжка в Константинопол на османския принц Орхан, внук на Сюлейман. Сключва на 24.I.1451 г. тригодишен мир с Ян Хуниади. Младият Мехмед II започва да крои планове денонощно за превземането на Константинопол. През 1452 г. се изгражда крепостта Румели Хисар и заедно с построената крепост по времето на Баязид I, крепостта Анадолу Хисар, блокират комуникацията между Цариград и Черно море. От 15 април до 31 август 1452 г. тя е построена. От 1452 до 1453 г. е време за подготовка. Обсадата на Константинопол започва на 6 април 1452 г. по суша и море. Османците прехвърлят по суша част от корабите си в Златния рог и започват да атакуват крепостната стена откъм залива, откъдето през април 1204 г. проникват кръстоносците от IV кръстоносен поход и превземат Константинопол. Общият османски щурм на 29 май 1453 г. на три последователни вълни сломяват съпротивата. Цариград е превзет. Мехмед II е наречен Фатих - завоевателят.

А пет месеца преди падането на Цариград е сключена нова уния между Рим и Константинопол. Имало е съпротива от византийците. Така цариградският аристократ Лукас Нотарис дори се провикнал: „Бих предпочел да видя турски тюрбан (чалма) wśród града, отколкото латинска тиара (митра)“. „Това се сбъднало.

Султан Мехмед влиза тържествено в разрушения град, отслужил благодарствена молитва в църквата „Света София“, която била символ на мощта на Византия. Църквата превръща в джамия, а Константинопол става столица на турските султани под името Истанбул.

11. БИЧЪТ БОЖИЙ

Започва новият османски поход след 1453 г. и падат следните градове: Белград - 1456 г., Смедерово - 1459 г., Негропонт - 1470 г., Шкодра - 1478-1479 г., Белград - 1521 г., Родос - 1522 г., Виена - 1529 година.

Османците идват, завладяват земите на Балканския полуостров, знаейки, че имат мисия да бъдат Бич Божий в ръцете на Христа. Те надлъж и нашир разказват за своята мисия, понеже във всяка една спечелена битка се вижда

не само от тях, но и от противниците им, намесата на Аллаха, на Божият гняв срещу христианиите.

Дори пленения в кръстоносния поход при битката при Никопол (1396 г.) Ханс Шилтбергер, в своя пътепис пише, че всичко е било предопределено от Бога и че „неверниците“, т.е. османците му разказвали, че са завладяли христианиите заради техните грехове, защото не спазвали вярата, която им дал Христос, че богатите издали закони, с които да потискат бедните и че това всичко, което те са правили е срещу Бога, пророците и Евангелието.

Друга съществена причина е борбата на българската феодална власт срещу богомилите.

По времето на цар Борил (1207-1218 г.) в Търново се открива събор срещу богомилите през 1211 година. А точно преди 100 години византийският император Алексий Комник през 1111 г. в Цариград свиква събор срещу богомилите. И при двата случая те предоставят възможност на богомилските водачи да изложат учението си. След това били обвинени в ереси. Били произнесени присъди - изгаряне на клади. Борил по-късно бил заловен и ослепен от новия цар Иван Асен II (1218- 1241 г.), син на стария Асен. А старият Асен и Петър се освобождават от византийското иго благодарение на богомилите.

Успехите на цар Асен II се дължат на подкрепата, която той има от богомилите. А противниците му го упреквали, че държавата му била пълна с еретици.

По времето на Иван Александър (1331-1371 г.) на два пъти е бил свикван събор срещу ересите и богомилите - през 1350 и 1359 година. И при двата събора той лично е осъждал богомилите чрез бичуване, дамгосване с горещо желязо по челата им, прогонвания, затвор, изпращане на кладата.

По този начин започва разрушаването на българската държава, разпокъсана феодална власт, народ, който е срещу църквата, която се била превърнала също на феодал, династически борби за царския престол, като за наемници се използват турски отряди. Така че българите са били тези, които са извикали за пръв път османските отряди в борбата им срещу Византия.

Бичът Божий се стоварил и срещу обсаденият Константинопол от турците. На 21 май 1453 г., през нощта, над града блеснала силна светлина. Затичват се и виждат, че от горните прозорци на църквата „Св. София“ излиза голям огнен пламък и обхваща цялата църква. След време пламъкът се променя и се превръща в неизказана светлина. После тя се вдига, отива към небето, то се отворило и приело светлината в себе си.

Всички разбрали, че Ангелът Божий, който бил поставен да пази църквата още при великия Юстиян, тази нощ е отишъл към небето и означава, че заради греховете, градът ще бъде предаден на душманите.

На 28 май 1453 г., през нощта, пада гъста мъгла и започнали да падат капки, големи колкото волски очи. И така, по Божие усмотрение, идва и плачът. Това е знамение за падането на града. На следващия ден, 29 май 1453 г., градът е превзет от османците и става тяхна столица до днес, до 1999 година.

На 5 октомври 1571 г. при Лепанто, християнската коалиция нанася при морска битка поражение на османците и задържа настъплението им в Европа. Оттук започва възходът на Хабсбургите в Европа. А главнокомандващият е Дон Хуан Австрийски, незаконнороден краски син, който с победата си доказва, че е войн, в който тече кралска кръв.

На 12 септември 1683 г. с обединените сили на полския крал Ян III Собески и австрийските сили, под командването на Карл Лорен, се нанася тежко поражение на турците в покрайнините на Виена, което разклаща Османската империя по суша и спира нейното настъпление в Европа. Така полският крал Ян III Собески се реабилитира за Владислав IV при поражението му край Варна в 1444 година.

12. ФИЛИКИ ЕТЕРИЯ - ВЪСТАНИЕ ЗА ВЯРА И НАРОДНОСТ

След видението в град Солун в църквата „Панагия Лагудани“ на 26.XII.1746 г. от йеромонах Теофан на Иверския манастир в Атон, и след като се съветва с патриарха в Йерусалим и в Константинопол, напечатва 153 Божествени жертвеници (антиминси), които биват осветени от двамата патриарси. Започват да се посвещават избрани божии служители монаси. Започва се моление и служение с църковно бдение от всички онези, които са притежавали Антиминсите. Пътуващите монаси са разнасяли антиминса между християните - българи, гърци и сърби. Започва се ежедневна служба с Антиминса - молитви, моления, четене стихове от Евангелието. Това е т.н. безкръвното жертвоприношение за съединение вярата на християните и за прощение на греховете им, и търсене помощта на Светия Дух и неговата сила. Този Свети Престол, Антиминса, е най-могъщият образ на моление, на безкрвно жертвоприношение. Божествената Евхаристия е най-голямото чудо и тайнство на човешкия род, като един Божествен начин на моления се, че ще се изпълни Божието обещание - освобождаване на християните, че ще бъдат едно стадо и с един Пастир.

Години наред монасите от Света гора (Атон) и тези, посветените в това тайнство, правят молитва и служене с Антиминса от 1747 година. И така в резултат на това съзаклатие на монасите полека-лека християнските народи се събуждат. Идеята за християнска вяра и народност започва да влиза в умовете им.

В Атина, в 1814 г., се учредява „Ученолюбиво дружество“, целта на която е чрез класическата литература да се припомни за спомените на героизъм при отстояване на гръцката независимост.

Няколко месеца след това - през 1814 г., на чужда територия, в Русия, в гр. Одеса, възниква т.н. „Приятелско дружество“ - Филики Етерия или „Дружество на приятелите“. Първите трима учредители са: Емануил Ксантос от Патмос, Николаос Скуфас от Арта, Атанас Чолаков, син на гърчеец се българин от Москва. В Одеса е била съсредоточена голяма част от гръцката емиграция, а дребни и средни търговци са били първите им последователи. Те трябвало да бъдат посветени чрез Антиминса и чрез клетва за вяроност. Ето клетвата на етеристите:

„Като православен християнин и син на нашата католическа апостолска църква, кълна се в името на Всемогъщия Бог, Спасителя Нашего и Светата Троица, че аз ще остана верен на своята религия и на своето отечество. Кълна се да бъда в единение с всички мои християнски братя в борбата за свободата на своето отечество. Кълна се да пролея последната капка кръв за защита на своята религия и на своята родина. Кълна се собственооръчно да умъртвя своя кръвен брат, ако узная, че той е изменник на отечеството. Кълна се пред тайнствената Евхаристия и да не се сдобия и да не взема участие във вземането на такова тайнство в смъртния си час, ако не изпълня всичко, което аз обещах пред образа на Господа нашего Исуса Христа.“

Всички имали един общ символ и едно знаме: честният кръст и „Сражавай се за вярата и отечеството!“ Схващало се за борба срещу турците за християнска вяра. Започнали да го наричат „за вяра“ и после се видоизменило в „завера“.

Организацията имала три начала: абсолютна преданост на делото, желязна конспиративна дисциплина и организационна структура. Филики Етерия имала следните степени в посвещението на Антиминса: поборници,

препоръчани, иереи, пастири. С шифрово писмо те са въвеждали в редовете на организацията. Ето едно писмо „За свещеник“: „В името на бъдещото спасение, огласявам за свещеник на Филики Етерия и посвещавам обичта на Филики Етерия, в защита на великите свещеници на Елевзинските тайни граждани .... (еди кой си), като горещ защитник на организацията и на родината (огласен) от мене и положил клетва. Подпис.“

В началото на 1817 г. започва широко единодействие между сърби, гърци и българи с планове за обявяването едновременно въстание в Сърбия, Гърция и България.

Били определени за апостоли лица, пълномощници да работят в самата Османска империя. А като органи на Филики Етерия се основават първите настоятелства - ефории. Ето защо Николаос Скуфас предложил да се премести седалището на организацията в Истанбул. Така, през пролетта на 1818 г., в Истанбул са тримата - Скуфас, Ксантос, Чолаков. Но сърдечноболният Скуфас умира през 1818 г., остават да работят другите двама.

В началото на 1820 г. Ксантос успял да се срещне с граф Йоан Каподистрия, заместник-министър на външните работи на Русия и като му разкажал за организацията, получил отказ, като посъветвал да се чака помощта на Русия, защото е знаел отрицателното отношение на руския император Николай I към революционното движение. Така на времето на декабристите в Русия, 14.XII.1825 г. това се потвърдило с тяхното разгромяване и заточение в Сибир, понеже са искали да унищожат крепостничеството и самодържавието.

След това се насочват към генерал Александър Ипсиланти, син на бившия влашки княз - фанариот и емигрант в Русия Константин Ипсиланти. Той е императорски генерал-адютант и като е убеден в отрицателната реакция на императора, подава оставка. През 1820 г. той пристига в гр. Одеса.

13. КОНСТАНТИН ИПСИЛАНТИ И ВЪСТАНИЕТО В ДУНАВСКИТЕ КНЯЖЕСТВА ВЛАШКО И МОЛДОВА

През 1820 г. той пристига в Одеса, за да подхване ръководството и да оглави въстанието. През октомври 1820 г. ръководството на Филики Етерия, т.е. апостолите, свикват общо събрание в Измаил и решават да започне въстание след два месеца, в средата на декември. Въстанието трябва да се започне от Пелопонес, като първи център. Влашко трябва да се превърне във втори център с ръководител Тудор Владимиреску. А българският войвода Сава Бинбаша предлага трети център в България, но то се отхвърля. Гърците не желаят повдигането на българите, понеже те искат възстановяване на гръцката държава, която да присвои българските земи, като възстанови византийската империя. Апостолите се завръщат по места и продължават подготовката.

Ипсиланти изпраща писмо до руския император Александър I през 1821 г. и му съобщава за Етерията и за това, че той е изоставил гърците. „Божие провидение ще вземе без съмнение под свое ръководство тази наша твърде справедлива борба. Всичко говори за това, че и Вас, Ваше Величество, провидението е избрало, за да сложим край на нашата дълга скръб.“ Това пророчество ще се сбъдне много по-късно, при брат му Николай I, с Одринския мир от 1829 г., когато на Гърция официално е призната независимостта.

Ипсиланти изпраща брат си Димитри Ипсиланти в Гърция, за да повдигне на въстание Морея, заедно с митрополит Григорий Дикеас - Панефлесос.

На 7 март 1821 г. етеристите на Ипсиланти преминават през река Прут с отряд кавалерия от гръцки доброволци в Молдова, посрещнат от арнаутите на

молдовския княз М. Суцо и отседнали в Яш, столицата на Молдавия. Тук обявяват въстанието, като заявяват, че имат благослението на руския император, което е било лъжа. Събират се доброволци - гърци, сърби, албанци (арнаути), българи. Той прави прокламация, но за българите не споменава нищо, като смята, че войските му ще минат към Сърбия и оттам ще прекосят към Пелопонес. Готовността на българите в Бесарабия да съдействат е била известна на етеристите, но те са искали да не бъдат в техните отряди и под тяхно командване, т.е. на етеристите. Но по ирония на съдбата, начало на въстаническите войски застават българи, както във Влашко, така и в Пелопонес. Руското командване не разрешавало на офицерския състав да участва във въстанието на Ипсиланти, но те могли да напуснат армията и да участват като доброволци.

Александър I изпраща писмо, с което разжалва Ипсиланти от чин генерал, снел благослението си от него и го заплашил, че ще се съюзи със силите на Портата, за да усмири бунта във Влашко и Молдова. По това време Сърбия отказва да вземе участие във въстанието. Руският император дал съгласието си да бъде прехвърлена турската войска през Дунава, за да разгроми въстанието, защото тримата императори от Свещения съюз от 1815 г. на Австрия, Прусия, Русия са били против революцията, въстанието за независимостта на народите.

През м. март 1821 г. Ипсиланти продължил подготовката за преминаване през река Дунав при Свищов. Той получава писмо от Сава Бимбаши, че е пристигнала делегация от българското население отвъд Дунава, състояща се от 17 човека. Той ги посрещна надменно, студено и почти ги изпъдил. А те са настоявали да премине веднага Дунава, заедно с Владимиреску, като са му подготвили преминаването и посрещането на отвъдния български бряг. Той отказал, защото той е работил за гръцката нация, водена от „мегали идеята“, за планове за възкресяване на византийската империя и не желаел участието на българите в ръководството на въстанието. На връщане, след предателство от гърците, цялата делегация била хваната от турците и избита. Останал само един, който се е разболял и останал отвъд Дунава, за да бъде свидетел и да разказва след това за отказа на Ипсиланти. Така е било унищожено лично от Ипсиланти преминаването на юг. А на запад, през Сърбия, му е бил отрязан пътят от самите сърби. Така че той не е могъл да прехвърли войските си в отечеството си през Сърбия. Единственият път е бил през България, но той отказал да се бие за чужда кауза. Така той изменил на клетвата пред Антиминса, че ще воюва за освобождението на всички християнски народи - гърци, сърби и българи. Той отхвърлил идеята за християнско въстание на всички поробени народи, защото се предал на идеята за възкръсване на византийската империя.

След убийството на Владимиреску, по негова заповед, трябвало да се водят сражения срещу турските войски преминали през Дунава. Етеристите били разбити и Ипсилонти се прехвърлили в Австрия, където бил затворен в килия и умира през 1828 година. И тримата императори от Свещения съюз са го смятали за враг, който дръзнал да решава съдбините на гръцкия народ, които само те са имали право да сторят това.

14. ТУДОР ВЛАДИМИРЕСКУ И САВА БИНБАШИ

През 18 век турското правителство започнало да поставя на престола на Влашко и Молдова представителите на фанариотските династии на Цариград и така осигуряват местните влашки и молдовски войводи от властта. Част от предишната византийска аристокрация, която има достъп до високи постове в

османското управление живеят в квартал Фанар в Истамбул и затова са наричани фанариоти. Те са част от османската дипломация, някои са с политическа власт, други са лихвари, едри търговци. Те дължат благосъстоянието си на турската държава и я поддържат, като са против всякакви промени. За тях най-важното е личното забогатяване. Селяните отвъд Дунава са закрепостени. Тамошните боляри желаят обединението на двете княжества в една силна държава, особено след като се разбира за латинския произход на румънския народ, макар че пишат на кирилица.

Тудор Владимиреску е син на свободен селянин, става изразител на антифеодалните настроения между селячеството. На 15.1.1821 г. умира влашкия княз Александър Суцо. От Букурещ апостолите на етерията изпращат Владимиреску в западните части на страната да вдигне въстание, като по този начин облекчи преминаването на Ипсиланти през река Прут. Владимиреску подписва с етеристите договор през 1821 г. в Букурещ. Съгласно точка 1 в договора се казва: „Със силата на нашето оръжие да се освободим от подтискащото ни иго на варварите и да издигнем победния знак на спасителния кръст и тогава светлината на победителите ще блести с пророкуванията от векове на неговите пророци, вдъхновени от Святия Дух и от ясните думи на Светото Евангелие.“

Съгласно точка 7: „За опазване тайната на това сдружение подкрепяме сключеното съглашение чрез клетва, положена пред Светия кръст и Светото Евангелие. А онзи, който погази тази клетва, да бъде наказан от нашия Господ Исус Христос, който ще възкръсне за втори път, да съди живите и мъртвите.“

През януари 1821 г. Владимиреску вдига въстание във Влашко, съгласувано с етерията. В прокламацията на Владимиреску от 21.1.1821 г. говори за общото зло, дошло от фанариотските управници и едрите боляри, земевладелци, закрепостили в робство селяните. Много българи се стекли във войските, предвождани от Павел и Димитър Македонски, Хаджи Продан и др.

Войските на Владимиреску влизат първи на 27 януари 1821 г. с 2000 пандури и 200 души сръбско-българска конница в Букурещ. Оттам бягат фанариотите и едрите земевладелци. Ипсиланти идва след Владимиреску в Букурещ. И оттук започва конфликтът между тях двамата. Владимиреску се убедил, че Русия не стои зад гърба му, не го подкрепя и че дори е разжалван като руски генерал. Научава, че Русия е дала разрешение на турските войски да преминат Дунава и да потушат въстанието. Тогава той поискал от Ипсиланти да напусне Влашко, за да спаси народа от турските войски. Владимиреску пише на турците, че целта на въстанието им е да отстранят фанариотските управници и че не се бият срещу турците. Той хвърля вината върху гърците за въстанието и че той се бие срещу фанариотите и местните чокои, земевладелци, боляри, които грабят народа.

На 1 март 1821 г. турските войски нахлуват през Дунава във Влашко и Молдовия. Владимиреску се обръща така: „Братя пандури, сърби, българи, мои спътници и жители на това княжество“ и обяснява, че въстанието е срещу едрите боляри и фанариотските управници, а не срещу турците. Недоволството на етеристите във войската му растяло от неговата връзка с турските власти. Бива арестуван и предаден на Ипсиланти, който му припомня клетвата, която е дал и подписал на етеристите и поради това бил осъден на смърт. Румънските селяни, дребни боляри се оттеглят от борбата. А основна движеща сила са били селяните.

Един от първите помощници на Владимиреску е бил Сава Бинбаши, българин от град Сливен. Той не е бил съгласен с Ипсиланти да възкресява византийската империя, а е бил за каузата на християните срещу турците. След като Ипсиланти не е приел да се съедини с българите с поход на юг от

Дунава, за да се пренесе въстанието в България, то той се отказал от него и започнал да работи самостоятелно. Сава отначало е бил началник на княжеска армия на фанариотските князе, която е брояла към 1000 човека. Той е имал връзка с Одеския комитет на етеристите и става негов член. Етеристите са искали от Сава да даде писмена клетва за вяност, но той отказал. Той е знаел за безчинствата на войниците на Ипсиланти срещу селяните, и че той се е сдобил със селски и градски имения при влизането му в Молдова и населението е видяло, че той е нов фанариотин, а не християнски освободител. Той отказва клетвата на етеристите и казал, че има двама господаря: „Бог и сабята и няма да даде под наем клетва за послушание никому.“ Сава е настоявал щото революцията да се почне от север на юг, като се направи само от българи и сърби. Той е бил русофил и е знаел, че без помощта на Русия въстанието няма да успее, докато Ипсиланти е тръблял наляво и надясно, че Русия стои зад него. След като Владимиреску и Сава навлизат в Букурещ на 27 март 1821 г. оставят за комендант на Букурещ Сава. Той се отказва от Ипсиланти, поради неявяването на руска помощ и отказа му да тръгне през България и провеждал действия на своя глава, без да се допита до него. А Сава е бил запознат много добре с местните условия в Молдова и Влашко.

След преминаването през Дунава на турците, отрядите на Сава, заедно с тези на Индже войвода се сражават срещу турците и били избити при река Прут на 19 август 1821 г. Поради голямата популярност на Сава Бинбаша, заверата на румънска почва, се казвала „Сава кавгасъ“ а за Гърция - „Мора кавгасъ“ - от областта Морея.

Целта на въстанието на Ипсиланти във Влашко и Молдова е била първо да премине през Сърбия в Пелопонес и да оглави въстанието в Гърция. Но след отказа на Сърбия да участва, неговата цел е била да могат да се заангажират колкото се може повече турски войски на север, за да се облекчи положението на воюващите въстаници в Пелопонес. Но във всички изброени варианти въстанието не е успяло, понеже е положено на лъжа и измама от самия Ипсиланти.

Император Александър I (1804-1825 г.) порицава преврата на етеристите, че с бунт и гражданска война, тайна пропаганда, не могат да доведат до свободата на един народ и че помощ от руска страна не бива да се очаква. Той подозира гърците, че са вдигнали въстание и в България, за да настъпят към него войските на турците, а те необезпокоявани от никого да изпълнят отдавнашния си замисъл да разширят границите на Гърция.

Турските войски разбиват и унищожават въстаниците. Портата сменя доверието си от фанариотите и ги отстранява от управлението на държавата.

15. ЦАРИГРАДСКИЯТ ПАРТРИАРХ ГРИГОРИЙ V И ФИЛИКИ ЕТЕРИЯ

Заемал три пъти патриаршеския престол от 1797-1798, от 1806- 1808 и от 1818-1821 година.

На име Георги, роден през 1751 г. в градчето Демитсане в Пелопонес, от бедни родители, учил в родното си място, после в Атина в смирненското евангелско училище и при знаменития учител Данаила Керемевса, в неговата богословска школа при манастира „Св. Йоан Богослов“ на остров Патмос.

След завършването на учението си станал архидякон и протосингел в митрополията в Смирна, а след това заел местната катедра. Като смирненски митрополит, Григорий се занимава с плодотворна деятелност, дейност -

просвещение на народа, посредством проповеди, грижел се за народните училища, за материалното обезпечаване на духовенството и външното благополучие на папството. Живял външно прост живот на аскет.

Първо патриаршество (1797-1798 г.) На 1 май 1797 г. бил избран за Цариградски патриарх. Първото му патриаршество било ознаменувано с много забележителни действия. Той възобновил зданието на патриаршията, учредил патриаршеска типография за печат, грижел се за благоустройството на църквата и манастирите, разкриване на училища за народа и просвещение. Стремел се към порядъчен живот и бил взискателен към нисшето и висше духовенство, грижел се за външното благополучие на гръцкия народ и го охранявал от произволите на турската власт. Но мероприятията на Григорий V били насочени към някои злоупотребления на висшето духовенство, поради което се настроили срещу него много митрополити, които излезли срещу него с жалби до турското правителство като човек „остър и неспособен да държи народа в покорност“ и за което е бил свален на 19.XII.1798 г. и изпратен на заточение в Атон. Той тук в течение на 7 години разговарял и бил в общение с възрастните монаси на Иверския манастир. Тук се занимавал и с научни трудове. В Иверския манастир той се запознава с видението на иверския монах Теофан в Солун от 1746 г. и за отпечатаните 153 антиминос и за Божествената евхаристия, която ще се извършва за съединението на християните в едно стадо и един пастир и за тяхното освобождение от турците. А Теофан умира 12 години след това към 1759 г., но оставил свои следовници, които да продължат делото му. Един от тях става и Григорий V.

Второ патриаршество (1806-1808 г.) През октомври 1806 г. за втори път заема патриаршеския престол. Продължил да се грижи за народното просвещение, следил монасите за строго спазване на манастирския устав, а пък архиереите да съблюдават точно църковните канони, поставяйки на първо място интересите на църквата и вярата. Спазвал в личния си живот аскетизма и бил строг към постъпките на другите. На 10.IX.1808 г. след свалянето на султан Селим III (1789-1807 г.), който е бил благосклонен към него, но при новия султан Махмуд II (1808-1839 г.) той загубил патриаршеския престол. Той е бил отначало в манастир на остров Патмос, после бил в Халкидон и Драма, а после насилствено бил отново заточен в Иверския манастир в Атон. Върнал се при своите духовни братя.

Трето патриаршество (1818-1821 г.) На 14.XII.1818 г. е избран за трети път. Обръща внимание на изучаването на родния език и литература. Призовава духовенството да разпространява истинното знание между народа. Основал в 1819 г. благотворителни учреждения за оказване на помощ на бедните и болни гърци. Бил много икономичен, издал наредба монасите да живеят според иноческите устави и канони. Той често пъти е показвал ключа си от атонската килия и заявявал че ще отиде там за трети път, на онези светски лица, които се стремяли към лично обогатяване и несправедливи цели.

През 1807 г., когато английската флота се явила срещу Цариград, той събрал 30000 гърци, които да укрепват крайбрежните крепости. Той със собствени ръце е носил пръст за укрепване. Султан Селим III, виждайки лично това от прозореца на двореца си го извикал, наградил го и го изпратил с кон до Патриаршията. Той е знаел, че насила турците ще изкарат населението да работи ангария, затова приел сам да ги ръководи, за да спечели благодарположението на султана.

Но през третото си патриаршество, нещата са се променили. След създаването на Филики Етерия през 1814 г. в Одеса, той извиква митрополитите и им нарежда, след като ги посвещава чрез Антиминса и настоява моленията за освобождението на християните да става в навечерието на Рождество

Христово и Богоявление, Великата събота, Петдесетница и Преображение Христово. Той предложил в Антиминса да се поставят и от мощите на Св. великомъченик Мина. След като Григорий V благословил движението, гръцките митрополити из българските земи наредили на гръкоманите българи чрез чорбаджиите и църковните старей и свещеници обща агитация всред народа. Издигнали знамето „За вяра Христова против агаряните.“ Цялата вътрешна организация е извършена от духовенството, защото само те са знаели какво означава Антиминса, тайнството Божествена евхаристия, нейното изповядване в думи и дела. Те са подтиквали на преден план да излизат деятелни лица, които да оглавят подготовяното въстание.

След като дошла вестта за въстанието във Влашко и Молдова, после и в Морея, то се започва голямото насилие от турска страна. Изгаряни са били къщи, гръцки храмове и манастири, и избити много свещеници без причина.

Патриарх Григорий бил в затруднено положение. От една страна бил представител на гръцкия народ и на християните пред султана и отговарял за неговите постъпки, а от друга страна е съдействал за молитвите и за Божествената евхаристия, която се е извършвала чрез Антиминсите.

На 11 март 1821 г. по искане на Портата той издал открита грамота срещу въстаниците и ги призовавал към покорност, но тя не направила впечатление никому. От 25 март 1821 г. се е водила истинска война между въстаналите гърци и християни и турците. В Цариград е започнало лютото гонение срещу гърците и фанариотите. Започнало е плякосване на цели домове, изгаряне на магазини, убийства на християните - търговци, банкери, занаятчии. Обаче патриарх Григорий V не е предприел нищо за своето спасение и не се отказал от престола си, не е избягал както е бил съветван от Цариград с парите на Патриаршията. Той изцяло се предал на служение на волята Божия и даже пренесъл себе си като агнец, като изкупителна жертва за своя народ и неговата свобода.

Но той бива предаден от своя секретар, най-верния си служител, за да се изпълни писанието за предателството и великата саможертва на Бога.

Наближавало Пасха. На първия ден на Пасхата, 10 април 1821 г., утрото на деня Великден, Христово възкресение, се явил слух, че гърците ще бъдат избити на пасхалното богослужение. През време на богослужението се явил турски чиновник, и му предал заповедта да се яви веднага в Портата. Помолил изпратения чиновник да довърши службата, след като е раздал на богомолците пасхални (червени) яйца и се разделил с присъстващите. Той бил заведен в султанския дворец. Тук той е принуждаван да издаде имената на въстаническите ръководители, и да се откаже от Христа. Тук е държан, докато не бил избран следващия патриарх Евгений. От двореца той бил откаран с лодка до Патриаршията. Разстоянието от пристанището до Патриаршията била 200 крачки. Палачът вървял отпред, зад него патриарх Григорий V и отзад стражата. През прага на патриаршеската врата било прехвърлено въже. Няколко евреи, искайки да покажат своята ненавист към гърците християни и патриарха, та помагали в приготвянето на бесилката. Така че тази гледка е могла да напомня за първия небесен мъченик и за разпъването на Исуса Христа. Християните отдалеч наблюдавали гледката с печални и строги лица.

Когато е било всичко готово, палачът е снел връхната дреха на патриарха и започнал да бърка в джобовете му за пари. Патриархът съхранил своето спокойствие и само веднъж се обърнал към Патриаршията. След като палачът му развързал ръцете, той поискал да почака няколко минути. Той паднал на колена с лице към Патриаршията и направил своята последна молитва. След това бил обесен.

Три дни тялото му било обесено и висяло пред входната врата на Патриаршията, която днес е затворена. На овесеното тяло било закачена

табела: „Този отстъпник е първият виновник за въстанието, съучастник и съотечественик на бунтовниците.“

Накрая се явила делегация от истанбулските евреи и за 800 гроша откупили тялото на Григорий V. Евреите го предали на поругание, като синовете на Израил отново се явили на Голгота, за да покажат своята ненавист към християните. Свързали тялото му за краката и с дива радост го влачели по улиците и около християнските църкви. По нареждане на турците, евреите трябвало да разкъсат тялото му на части и да го хвърлят за храна на кучетата. Но накрая християните успяли да откупят тялото му от евреите за 100 000 гроша и го изпратили по парахода в Одеса, където тържествено бил погребан. А през 1871 г. били докарани тленните му останки от Одеса в Атина.

Султанът издал заповед за разрушение на всички християнски църкви. Участието на духовенството в гръцкото въстание му предало религиозен характер. Така вчера и днес го определят историците. Но те никъде и никой от тях не споменава за Антиминса и за истинския двигател на въстанието. От завладяването на Константинопол от турците до 1821 г. духовенството е заставало начело като ръководител на народа. Гръцкото свещеничество, посветено и монасите, посветени в тайната на Божествената Евхаристия и Антиминса са подтиквали движението напред за вяра и за отечество. И то приема названието „За вяра“.

Първият, който вдига въстанието, е архимандрит Григорий Дикеас - Панафлесос, пристигнал в Пелопонес в качеството си на посланик на Александър Ипсиланти. След предателството от най-верния човек на патриарх Григорий V, турското правителство е разбрало значението на духовенството в народното движение и затова излива целия си гняв върху епископите, стоящи начело на гръцката църква.

А в Морей един от вождовете е бил митрополит Герман, издигайки знамето на въстанието, което осветил в манастира „Голямата пещера“ и издал на гърците прокламация: „Героични синове на героични бащи. Нека всеки да се препасе със собствен меч, защото по-добре е да се падне с меч в ръце, отколкото да види бедствието на Отечеството и осквернението на светинята. Разкъсайте оковите, scuпете игото, което наложиха на вас, защото ние сме наследници Божии и сънаследници на Христа. Делото, което ви призовавам да защитите, е дело на самото Божество.“

В първите години на гръцкото въстание турците са избили около 80 митрополити и епископи и стотици нисши духовни лица. Що се касае за обикновеното духовенство от неговите среди са дадени най-много жертви, защото са били на предните редици в борбата за вяра и свобода на своя народ. Те по-ясно са виждали от всеки друг религиозното и политическо робство от турците и в навечерието на въстанието гръцките свещеници и монаси, посветени в тайната, пътуват по всички места и призовават народа за вяра и отечество. А убийствата на висшето и нисше духовенство от страна на турците предизвикало страшно възмездие от гърците и тяхното движение е носело характера на опустошителна религиозна война. А да припомним клетвата на етеристите и на онези, които са се клеили пред Антиминса или пред Библията, положили върху нея сабя и пишов. „Кълна се в тайнствената Евхаристия и да не се сдобия с приемането на това тайнство в смъртния си час, ако не изпълня всичко, което аз обещах пред образа на Господа нашего Исуса Христа.“

Така че, за да възкръсне един народ, трябва да мине през Голгота и след това идва Възкресението чрез Духа Господен.

16. ГРЪЦКОТО ВЪСТАНИЕ ОТ 1821 ГОДИНА

В края на месец март 1821 г. етеристкият апостол архимандрит Григориус Дикеос (Панафлесос) вдига въстанието в Пелопонес и прогонват турците. Селяните са основна сила на революцията, но се бият за свобода и земя, която ще бъде отнета от турските феодали и гръцките коджабашии - земевладелци. Чак когато Портата показва, че ще бъде безпощадна към всички гърци, тогава към революцията се присъединяват едрите корабостроители от островите. Островните гръцки флотилии вдигат флаг и тръгват срещу крайбрежните турски крепости под командата на капитан Томбазис със 170 кораба, с около 7000 души бойци и със стотина бойни оръдия. Веднага коджабашиите (едрите земевладелци) и техните водачи Заимис и владиката Германос водят борба за овладяване на ръководството на въстанието. А през м. юни 1821 г. ръководството на въстанието се поема от Герусията - съвет от земевладелци, корабостроители, духовници, фанариоти. Те изместват етеристите и клеветските водачи, макар че зад тях стоят селяните и дребните занаятчии.

През декември 1821 г. се свиква Народното събрание на Гърция. То приема декларация за независимостта на Гърция. През януари 1822 г. се провъзгласява Гърция за република с конституция.

На 5 октомври 1821 г. е превзета важната турска крепост Триполи (Морея) с посичане на 8000 жители и граждани от гръцките въстаници. Между гръцките началници настъпва вражда. От едната страна е Колокотронис, който е начело на онези ръководители, които повеждат след себе си селяните и дребните занаятчии. От другата страна е Маврокордатос, начело на коджабашиите и корабостроителите. Димитър Ипселанти, който е главнокомандващ, се отдава на бездействие. Тази разпра и бездействие се използва от турците, които превземат българския град Негуш в Македония и жителите му са изклани. Същото това посичане се случва и на остров Хиос през май 1823 г., когато 25000 християни са избити, а 30000 са закарани в робство, а останалите са избягали.

Това води до гражданска война от 1823-1824 г., която е война за разпределение на земята от именията на турските феодали. Тогава се намесват в разпрат българите хаджи Христо от Воденско, началник на българската кавалерия и хаджи Стефчо от Охрид - началник на българската пехота. Благодарение на тях ръководителите на двата воюващи гръцки лагера се опомнят, помиряват се и продължават да водят войната срещу Турция.

В Епир е Али паша, който около 35 години (1787-1822) управлява по-голяма част от континентална Гърция, който се окопава около Янина, като полунезависим пашалък. Той е вече повдигнал поредния си бунт срещу централната турска власт, което се използва от въстаниците през 1821 г.

Марко Боцар, българин по произход, напуска турските войски, заедно със своите сколиоти, за да се настани в своята родина и да възпламени борбата на клефтите от Епир и Морея.

Египетският паша Мехмед Али се намесва във войната. Изпраща своя син Ибрахим и с десант на 1825 г. той овладява Морея, а след това пада и Атина. Революцията е на изпитание.

През 1826 г. Русия и Англия подписват протокол, чрез който се иска от Турция автономия за новата гръцка държава. Русия променя политиката си спрямо Гърция, защото през м. юни 1821 султанът наложил възбрана на корабите под руски флаг да влизат и излизат от Черно море. Изпраща се нота до султана от 16 юни 1821 г., а на 20 август 1821 г. дипломатическите отношения са прекъснати. Александър I умира през 1825 г., наследява го Николай I, който

предприема по-праволинейна и последователна политика за свободата на Гърция.

През 1827 г., есента, Колокотранис, който отново поема командването в Пелопонес брани последните гръцки крепости от турците. През м. юли 1827 г. Англия, Франция, Русия подписват т.н. Лондонска конвенция и дават ултиматум да се изпълни англо-руския протокол от 1826 година. Султан Махмуд II, придобил самочувствие от успехите на Ибрахим паша, отказва. На 20.X.1827 г. съюзната ескадра унищожава при Наварин турско-египетския флот. През пролетта на 14.IV.1828 г. Русия обявява война на Турция. Генерал Дибич преминава Балкана през лятото на 1829 г. и приближава до Цариград. На 2.IX.1829 г. в Одрин се подписва мирен договор, с който Гърция получава независимост, закрепва се независимостта на Сърбия, а за българите не се споменава нито дума. Те за Великите сили, за турския султан не съществуват като народност и нация. Те всички са били християни, които са под закрилата на Патриаршията, която е била представител пред Портата на всички християнски народи в турската империя.

Тогава българите след Одринския договор от 1829 г. напускат северо и югоизточна България, като стотици хиляди преминават в Румъния или се заселват в Бесарабия. Така се обезлюдяват онези територии, които се заемат от гърци, гагаузи и се променя етническият състав и по този начин се забавя Възраждането на България със десетки години! А освободението на България се забавя с 50 години (вместо 1828 г. то става в 1878 г.), а обявяването и признаването на независимостта на България се забавя с 80 години, вместо 1828 то става в 1908 година.

Защото с Антиминса от 1747 г. трябваше да се освободят едновременно всички християнски народи от турското робство, включително и България.

17. БЪЛГАРИТЕ В ГРЪЦКОТО ВЪСТАНИЕ ОТ 1821 ГОДИНА

Българите участват масово в Заверата, воюващи за свободата и за вярата на християнските народи срещу турците. В първоначалния план, подготовката на българите се поема от Ватикоти, офицер, грък на руска служба, който по времето на руско-турската война от 1806-1812 г. командва отряд от няколко хиляди български доброволци. Но преждевременната му смърт през 1819 г. прекъснала връзките на Филики етерия с българите.

Марко Боцар се издига над всички воеводи чрез безстрашие и безкористие. След като е обявено въстанието в Мисолунги, отрядът му на 6.I.1823 г. отбива турските войски. На 20.VIII.1823 г. при Карпинизи в нощна атака той атакува турските войски и те биват разбити, но той е убит.

Хаджи Христо от Воденско, началник на българската кавалерия. Отличил се при сраженията при Дервенаки, бива произведен в чин генерал.

Хаджи Стефчо от Охрид, началник на българската пехота. В сраженията от 1827 г. бил произведен в чин генерал.

Хаджи Михаил от Копривщица, предвожда българска конница.

Хаджи Петър - Моралията от гр. Сливен, началник на българска конница с победи при Тесалия и Епир.

Колокотрони - спасителят на Гърция е от славянски произход, от село Вишегоре - Костурско.

Ангел Гацо от Водненско, стига до чин генерал, воюва в Западна Гърция.

Атанас Българин - хилядник, пръв, който се промъква в крепостта

Неокастрон.

Кара Георги Българин - генерал.

Хаджи Стефан Одрин - генерал.

Десетки са хилядниците, предлагали отряди, а хиляди са българските доброволци, проляля кръвта си за „вяра и народност“. Гърция е освободена и след това идва голямото разочарование на българите, сражаващи се в гръцкото въстание. Българите още нямат съзнание, народно самосъзнание, че са българи, а се бият като християни, че ще бъдат свободни от турците. Дори образовани българи като Васил Априлов, Атанас Богориди, Никола Пиколо, участващи дейно като етеристи и защитници на Заверата, но не са се изтъквали, че са българи, поради това, че са гръцко образовани и пишат само на гръцки. Ето защо много юнаци, паднали за свободата на Гърция се споменават имената им, като не се споменава почти нищо и никъде българския им произход, а се споменава само гръцкото им име. Съзнателно се потушва българското участие, като се променят имената им, а те нямат още съзнанието, че са българи, защото са ходили на гръцка черква и онези, които са ходили на училище са писали само на гръцки.

Гърците, за да отклонят удара на турската войска от Пелопонес, клеветят българите, че са участници в Заверата. И тогава турците вместо да нападат гърците, които са въстали, нападат с огън и меч български села. Самото въстание е било така устроено, че да се освободи Гърция чрез погрома над другите християнски народи в Турция, главно българите. Отначало всички са вярвали, че след като се освободят от турците, ще настане братско равенство между двата народа. Българските дружини се сражавали срещу турците, а възкръсва само Гърция. Отначало всички в битките са били братя, а после се издават закони и се разделят на гърци и чужденци в освободена Гърция.

След убийството на патриарх Григорий V в Цариград, турското правителство изпраща няколко паши по цяла България да приберат оръжието, което имали право да носят, за да се защитават от разбойници. Тръгва пределството и първите българи по градовете се бесят. А всички сподвижници на етерията са били обесени. А мнозина са самоубиват като се отравят, защото онези, които са осъждани на смърт им се конфискува имотът. И да остават имот, къща на децата си, те са се тровили доброволно. Така България е била в обсадно положение цели 7 години. А освен това гръцките владци предупреждават Портата, че ако искат да не въстават българите, трябва да им се назначават гръцки владци.

Последиците от Заверата са злокобни за българите. Но се появява просветление, че действително има християни, но между тях има разни народи „милети“ - българи, сърби. И че всеки народ трябва да се освободи. А за да се освободи, той трябва да се определи. А за да се самоопредели, той трябва да се съзнава като народ с четмо и писмо, училища, образование. Изведнъж се вижда, че гърците се освобождават, благодарение на елинизма, макар че са се възползвали от българи, арнаути, сърби. Елинизмът, загнезден в образованите българи започва да увяхва. Започва Възраждането на българския народ. През 1824 г. излиза от печат първата българска училищна книга „Рибния буквар“ на Петър Берон. Той поставя изрисувана риба на корицата, знак на първите християни, обозначаващ възкръсването от мъртвите, така че един народ трябва да възкръсне чрез четмо и писмо.

Един единствен духовник остава жив, запазил Антиминса и той го предава на 10 април 1854 г. на младия Константин Дъновски за залог, че Бог е съзволил към най-многострадалното племе, славянско племе, че трябва да правят моления, че чрез силата на Светия Дух да станат едно тяло и един дух и да възкръснат като народ, след като Турция „ке падне“. И оттука започва

българското Възраждане чрез Светия Дух, който го задвижва и възражда от пепелищата на историята и забравата.

18. ВЕЛЧОВАТА ЗАВЕРА ОТ 1835 ГОДИНА

Руско-турската война от 1828-1829 г. довежда до освобождението на Гърция и до изселването на стотици хиляди българи от североизточна и югоизточна България в Румъния и Бесарабия. Тази изселническа вълна обезлюдява българските земи. В напустите села и къщи се заселват гърци и гагаузи и се променя етническият състав на населението и българският елемент намалява и това допринася за забавянето на Възраждането в тези земи.

В страната още са запазени спомените на етеристите от 1821 г. и за погрома им. Така от гр. Търново хаджи Парашкева, в Цариград и хаджи Христо и хаджи Иван, които се отровили, за да спестят гоненията върху рода им и конфискация на имотите им от турските власти. Турците започнали да беснуват по домовете в Търново, затворили 40 души от първенците, които едва се спасили от заклението.

Освободителното движение „Велчова завета“ е свързано с името на Велчо Атанасов Джамджията от Търново, роден около 1780 г. Като младеж след спречкане с турците той избягал и се прехвърлил отвъд Дунава. След 10 години се завръща като богат търговец с българско самосъзнание, набавял черковни книги от Русия и с негово съдействие в Търново се открива училище. Помагал със средства на църкви и манастири.

Тук той се запознава с отец Зотик от Преображенския манастир, който го възстановил и е водил борби срещу гръцката духовна власт в лицето на гръцкия митрополит Иларион. В неговия манастир се укриват съзаклятниците на готвеното въстание.

Друг игумен е отец хаджи Сергей от Плачковския манастир „Свети Илия“ и е бил най-ревностен привърженик на заветата и превърнал манастира си в главно средище, където ръководителите на бунта са провеждали срещи.

Друг игумен е бил от манастира „Света Богородица“ край Габрово, игумен хаджи Теодосий от Катиновския манастир и др.

Главен организатор, военен инструктор, водач и душа на Заветата е бил капитан Георги Мамарчев. Той е участвал в руско-турската война от 1806-1812 г., а през 1828-1829 г. е капитан на български доброволчески отряд.

Участниците в заветата полагали клетва. В Плачковския манастир „Свети Илия“ игуменът - бунтовник отец Сергей заклевал пред чудотворната икона на Света Богородица всички ръководни дейци. Като основна ударна сила на заветата трябвало да бъдат събраните от майстор Димитър Софинянин селяни, работници - строители, които трябвало да ремонтиран варненската крепост, пострадала през войната от 1828-1829 г. Той имал разрешение да събере 2000 човека и да ги отведе във Варна на крепостната стена.

Според плана на въстанието, то е трябвало да започне на Светлия петък след Великден (Пасхата), на празника „Живоприемний източник“, когато в манастирската църква на Плачковския манастир се извършвала църковна служба с водосвет и българското население от околните села се стичало за празника. По същото време в Търново ставал голям пазар и българите, предвижващи се за пазара могат да се предвижат до Плачковския манастир. Тогава с капитан Георги Мамарчев обличат въстаниците с военните им дрехи и ще се отправят към Търново. По това време Митко Софинянията, заедно с работниците, които възстановявали Преображенския манастир трябвало да се насочат към Търново.

Но възкръсването на Великден на българския народ не се осъществило, поради предателство на еленския чорбаджия Йордан Кисьов. Били заловени на разпети петък, т.е. два дни преди Великден, всички ръководители и в събота срещу неделя на Пасхата (Великден) на 7 април 1835 г. били обесени. В манастирите била изплатена потеря, арестували въстаниците и са били разрушени. Особено жестоки са били към игумените на манастирите. Така отец Сергей бил измъчван жестоко, защото ги е заклевал пред икони и в манастира. Смятали са, че е обикновено манастирско съзаклятие на духовници и чорбаджии. Само монасите са пазели спомените за Филики Етерия от 1821 г.

А предателят Йордан Кисьов бил награден с пари от османските власти, отличен с особена дреха - бениш и сабя. Бил получил и берат, по силата на който се освобождавал от данъка за заслуга към турския султан.

Отново бе издигнат кръста на Голгота и бяха разпънати на него служителите Христови, които искаха чрез вяра и народност да възкресят българския народ. Но на Голгота не става възкресението. То става на друго място - от Светия Дух. Възкресението се осъществява върху строго подготвени човеци - Духът не влиза в кого да е. Трябва времето да изтече и да дойдат онези човеци, които да приемат Духа на Обновата и Възкресението и чрез делата си да възкресят България.

Това положение е много добре описано в Откровението, дадено на 24 април 1854 г. в Солун на Константин Дъновски.

19. БЪЛГАРСКИТЕ И ДРЕВНОРУСКИ ВРЪЗКИ

Начало на българската държава полага хан Аспарух през 681 г., след сключения мир с византийския император Константин IV. През 864 г. хан Борис се покръства и приема християнството от Цариградската църква. През 855 г. Кирил и Методий създават славянската азбука (Виж „Изгревът“, том IV, стр. 12-24).

През 893 г. княз Борис свиква събор в Преслав като славянския език е обявен за официален език, а византийското духовенство било прогонено. Учениците на Кирил и Методий, прогонени от Великоморавия, пристигнали през 886 г. в Белград и изпратени при княз Борис. Започва се установяването на славянобългарската писменост, чрез преведените евангелски и богослужебни книги на български език. При цар Симеон започва Златният век на българската книжнина.

По това време се създава древноруската държава. Оста, по която се движи онзи стълб, небесен огнен стълб, който я създава, минава по пътя от север на юг покрай бреговете на руската река Волга, покрай бреговете на Черно море до Цариград, път „от варягите до гърците“. Тя се създава от източните славяни: великоруси, белоруси и украинци със сливането на Киев и Новгород и завършва с образуването на Киевска Русия през 882 г., начело с Олег (882-907 г.). Служейки си с хитрост, той убил в Киев неговите владетели Асколд и Дир, които през 860 г. предприели с лодки поход до Константинопол. През 907 г. предприемат поход до Константинопол и през 911 г. се сключва договор, получавайки редица привилегии. След смъртта на Олег, властта се предава на сина, на Рюрик, наречен Игор.

По времето на Симеон (893-927 г.) се изгражда българо-руски военен съюз срещу Византия. Дори договорът между Киевска Русия и Византия през 916 г. е направен от българин на български език. А защо? Цар Симеон дава дъщеря си Олга за жена на киевския княз Игор (912-945 г.). По времето на Симеон става покръстването на Киевска Русия от български свещеници, начело

с презвитер Григорий, който става преводач и творец на цялата славянобългарска литература, преминала в Русия. Той става духовник на княгиня Олга. По този начин става преминаване на богослужебните книги. Симеон изпраща в Русия свещеници и книги. Така че покръстването на Русия и приемането на славянобългарската книжнина и писменост става по времето на цар Симеон, при дъщеря му Олга, съпруга на княз Игор (912-945 г.). По-късно с папска була от Рим от 972 г. се приравняват българските и руски обреди. Така че българската писменост и църковна книжнина са започнали да проникват в Русия с покръстването им от България.

Киевският княз Игор е участвал в похода на Симеон през 922 г. срещу Цариград. В древноруския летопис на „Повести временных лет“ се говори за походите на Олег и Игор, във Византия, успоредно за съобщенията за България. На всеки поход на Игор се описва и успоредно походът на Симеон. Това е напълно естествено, поради техният съюз - военен, политически и църковен. Това е единственото обяснение.

Княз Игор умира убит при въстанието на древляните и след смъртта му започва да управлява княгиня Олга (945-964), поради непълнолетието на сина си Светослав Игорович. Тя потушава бунта на древляните, регулира размерите на данъците. Правило впечатление на всички, че е амбициозна владетелка и знаела как да управлява държавата. Това се дължало и на българските съветници, които е имала при себе си. Така преводът на договора от 912 г. с Византия е извършен от българин на български език, а договора от 945 г. съдържа смесване на български и руски изрази.

През 957 г. княгиня Олга, предприела пътуване до Цариград, придружена от своя придворен свещеник презвитер Григорий. Той е бил неприязнено посрещнат от византийците, а християнството на Олга не е зачетено, понеже го е приела от България, а не е прието от Византия. По този начин, за да я унижат, я карат да чака с месеци, за да я приемат. Почестите, които ѝ са оказали са като на посланик, а не като на княгиня. Тя била оскърбена, защото българските делегати били приети преди Великденските празници, а тя е трябвало да чака до м. септември, да бъде приета от императора, като дребен източен княз. И когато след това идват пратеници от Цариград в Киев да искат обещаната военна помощ, то Олга ги е накарала да чакат също толкова месеци и накрая е отказала на пратениците на Константин VII Багрянородни. Чак през 961 г. тя изпратила военна подкрепа на император Роман II.

Светослав Игорович (964-972). Византийският император Никифор II Фока натоварва Калокир, син на херсонски управител със злато да подкупи Светослав да нападне българите. Той отдавна е искал да създаде нова държава около устието на река Дунав, за да може да контролира стария варяшки път от север на юг покрай Черно море до Цариград. През 968 г. предприел първия си поход с 60 000 войни, разбиват българите и превземат крепостите. Превземат и Мали Преслав. Византия подтиква печенезите да нападнат Киев, поради което Светослав се завръща през 969 г., за да разбие печенезите. Вторият поход е през лятото срещу България. Царяла пълна анархия в българската войска, която се разбягала при първото сражение. Цар Петър (927-970) получил удар и починал на 30.I.970 г. Наследил го синът му Борис II (970-971).

Цар Петър (927-970) се оженва на 8.XI.927 г. за внучката на император Роман Лакапин на име Мария, която била кръстена на Ирина, което значи „мир“, във връзка с подписания мир. Борис II се ражда около 928 г., отраснал във византийското обкръжение на майка му и често посещавали Цариград. Цар Петър бил коронясан през 970 г., през пролетта. Българската столица Преслав паднала под ударите на Светослав. Сключен бил съюз между цар Петър и Светослав, и 30 000 българо-руска армия преминала Балкана, но претърпели

поражение от византийците. През 971 г. Йоан Цимисхи (969-976) предприел поход, превзел Преслав на 5.IV.971 г., пленил цялата хазна и отвел всички в Цариград.

Светослав се оттеглил на север в крепостта Дръстър на река Дунав. Той там издържал 3 месечна обсада. Сключва се примирие през 971 г. и след среща с императора при завръщането си, той е убит от печенезите.

Трябва да се спомене, че Светослав не посяга на царската хазна и на привилегиите на цар Борис II. Йоан Цимисхи прави оброк пред иконата на военния светец Теодор Стратилат и магия на Светослав да остави костите си в България. Дори бива предупреден, че ще ги остави, лично от него.

И друго споменават летописците. При последната обсада на цар Симеон на Цариград, който се очаквал да падне, то византийците правят едно чучело, досущ наподобяващо Симеон, слагат го на стълб и след ритуали го пробиват с копие. Същия ден Симеон получава сърдечен удар, на 20 май 927 г. и умира. Така с походите на Светослав се слага началото на падането на България под византийска власт от 971 г. до въстанието на Петър и Асен в 1185 г. - цели 200 години. По това време голяма част от българските църковни богослужебни книги преминават към Киевска Русия.

След убийството на Светослав през 971 г., синовете му започват борба за власт. Големият син Владимир Святославич е бил новгородски княз до 964 г. След това избягва в Скандинавия и след това идва с военна помощ в Новгород, като през 980 г. го завладява и убива претендентите за престола. Възкачва се през 980 г., след превземането на Киев. Обединява княжествата. През 988-999 г. приема християнството официално от Византия. Това спомага за разпространение на славянобългарската писменост. „Повесть временных лет“ смята, че словенския език и руският език са един и същ език. Старославянският език е българският език и на него са преведени богослужебните книги. След покръстването при княз Владимир (989) се изпращали български свещеници с български богослужебни книги. Дори са разполагали с богослужебни книги още от времето на княгиня Ольга, когато приемат християнството от България. Официалното приемане на християнството от Византия през 989 г. е дипломатически и политически акт на княз Владимир, за да бъде признат от Византия, като го скрепва с династически брак, със сестрата на императора Ана. Летописците споменават, че при княз Владимир Святославович са открити школи за децата на болярите, в които преподавали български монаси - просветители. В древния руски летопис се съобщава, че майката на Владимир Светославович, икономка на княгиня Ольга, е била българка на име Малуша. В „Повесть временных лет“ се казва, че майката на синовете на Владимир - Борис и Глеб, убити от Святополк, е българка.

Тук трябва да споменем, че България приема християнството от Византия през 864 г. при Борис I. За да бъде признат за цар и с патриарх, той приема за втори път християнството от папата на Рим през 866 г., когато изпратени свещеници от Рим започват да покръстват народа отново. А византийските свещеници са върнати позорно в Цариград.

През 863 г. съборът на римските епископи анатемосал патриарх Фотий в Цариград и обявил схизма срещу Патриаршията. През 870 г. в Цариград се свиква събор между Източната и Западната църква, за да се преодолее схизмата. На 4 март 870 г. българите потвърждават, че в страната, която са завладели, са намерени гръцки свещеници. На събора през 870 г. се решава България да има самостоятелен църковен глава със сан архиепископ. Разривът между Цариград и Ватикана е окончателен. През 881 г. папата произнесъл две анатемии срещу патриарха в Цариград. На 16 юли 1054 г. легатите на папата положили върху престола на църквата „Света София“ в Цариград отлъчителната

грамота на Цариградската църква. На 20 юли в Цариград се събира събор на Източната църква и се произнася анатема на папата. Така се е оформило разделянето на църквите.

По същия начин киевския княз чрез политически акт иска признание от Византия през 989 г., а това може да стане като се приеме за втори път християнството чрез държавен акт от Византия и чрез закрепване на династичен брак, като се оженва за сестрата на император Василий II Българоубиец.

Второто южнославянско културно нашествие върху Русия е по времето, когато България пада под турско робство. През 1393 г. пада Търново, през 1396 г. - Видин, през 1396 г. град Никопол е разбит от кръстоносните войски и убит цар Шишман.

А в Русия през 1378 г. се нанася поражение на Златната татарска орда при р. Вожа, и през 1380 г. е Куликовската битка и татарите са унищожени. През 1393 г. се присъединява Нижегородското княжество към Москва. Така България пада, а Москва и Русия се въздигат. По това време през 1375 г. Киприян, българин, е ръкоположен за Киевски митрополит, а през 1390 г. до 1406 г., Московски, и признат за Всерусийски митрополит. По негово време той се стреми към обединение на църквата в руските княжества чрез централизирана княжеска власт на Москва. Това продължава и при Григорий Цамблак, български книжовник, който също е митрополит на Киев след Киприян.

През 1415 г. западноруските православни епископи избрали Григорий Цамблак за Киевски и Литовски православен митрополит. На църковния събор в град Костанц, Германия, той през 1418 г. произнася слово в защита на православието и отечеството, и настоява да се освободят християните от османците, които са ги завладели. Григорий Цамблак положил много усилия за прехвърлянето на българската литература и държавност в Русия.

Така историческият мост е прехвърлен за няколко века. Старославянската и българска литература е пренесена в Русия, чиято държава ще съхранява старославянското писмо и четмо, докато цяла България през следващите векове е в робство.

Идва времето, когато през този исторически мост, поставен от времето по обратен път ще идва литература от Русия към балканските славянски страни. Връзките са многозначителни. През 1581 г. се печата в Русия първо издание на цялата Библия и се изпраща в България. А по времето на Петър Велики монаси от Петропавловския манастир край Търново лично се явяват при него за помощ на отечеството им, то той им подарява само издание на Евангелието.

Изпращат се „подвижни олтари“, „антиминси, с които да се извършват богослужби извън храмовете, започвайки от митрополит Могила 1647 г. Епохата на Възраждането в България започва с Паисиевата история. А през 1829 г. в Москва излиза от печат книгата на руснака Юрий Венелин, озаглавена „Древните и сегашни българи“. Тя отваря очите на българите Васил Априлов и Палаузов, и те започват новобългарската просвета.

Възстановяването на българската държава и учредяването на българската екзархия става по времето на император Александър II - Освободител.

На 19 февруари (3 март) 1855 г. е възшествието му като император Александър II.

На 19 февруари (3 март) 1864 г. издава манифест за премахването на крепостното право в Русия - става цар Освободител.

На 19 февруари (3 март) 1878 г. се подписва Сан-Стефанския мирен договор.

Българската държава бе възстановена чрез помощта на Русия. Сбъдна се пророчеството от 1747 г. и Откровението от 10 април 1854 г., дадено на Константин Дъновски.

20. БЪЛГАРИТЕ В ПОЛИТИКАТА НА РУСКИТЕ ИМПЕРАТОРИ

Московското княжество през 1480 г. отхвърлило последната си зависимост от Златната орда на татарите. При Великия княз московски **Иван III** (1462-1505) се създава легендата, че след падането на Константинопол в турски ръце, който е бил вторият Рим, то остава да живее третият Рим, който е Москва. Руският княз и цар става вожд на цялото християнство и че падането на Цариград е предопределено от Бога, заради унията им с Римската църква. За южните славяни теорията на Москва, че представлява трети Рим, се приемало, че московския княз ще води борба за възстановяване на независимостта на славянските народи. Смятало се, че чистота на православие прави Москва център на целия християнски свят.

При **Алексей Михайлович** (1645-1676) се пренася в България най-стария печатан руски антиминос от 1647, подписан от Московския и Киевски митрополит Петър Могила. Богдан Хмелницки (1648-1654) присъединява Украйна към Русия. Антиминсът спомага за това.

Петър Велики (1682 - 1725). Религиозното съзнание, съзнавайки себе си, като православни християни, обединило в едно руския народ, в едно различните княжества, въз основа на единството на Руската църква, а не на племенното единство. Руското национално съзнание още не е било оформено. Още в Амстердам в 1697 г. Петър Велики сам гравирал на изображение тържеството на християнството - ангел с кръст и палмово клонче в ръка над турския полумесец. Русия е била лишена от излаз на Черно море, препречен от турската крепост Азов, както е и охраняван излазът на Черно море през Днепър. На 18 юли 1696 г. Азов е превзет и Русия излиза на Азовско море. На 27 юни 1709 г. е Полтавската победа над шведите и Русия излиза на Балтийско море. През 1722-1723 г. е войната на Русия с Персия и присъединяването на западното и южно каспийско крайбрежие.

Петър Велики бил зарята на обединеното славянство. Връзките с южните славяни за него е било откровение и той видял кръвната близост на славянството. Руската писменост е пазела преданието на „езика словенски“. През 1708 г. книгите с гражданско съдържание започват да се печатат с нов шрифт, като на стария шрифт се печатат богослужебните книги за църквата. Този шрифт идва в България с руските книги и след 1860 г. се преминава на този шрифт и на него се печатат всички възрожденски вестници в имиграция или в Цариград. В Русия се превеждат и печатат книги за историята на славянството, от които по-късно Паисий Хилендарски се ползва при написването на своята История славянобългарская.

Още по времето на Петър Велики, той извиква от Холандия гравьори, които след построяването на руската типография са отпечатвали антиминоси, които са били разпространявани по славянските земи. Чрез тях монасите са работели чрез моление и бдение за обединение на християнството, за борбата му за освобождение от турците. С антиминосите при Петър I се слага началото на онази композиция, която се усъвършенства при следващите копия, за да се стигне до класическия образ на антиминос от 1747 г. за когото ще говорим по-късно.

Екатерина I (1725-1727), съпруга на Петър Велики. При нея се учредява Върховен таен съвет с представители Меншиков и на родовата аристокрация Голицин. През декември 1724 г. се образуват хусарски полкове от сърби, българи, молдовани, събрани от майор Иван Албанезе, в чийто редове са десетки български офицери.

Петър II Алексиевич (1727-1730), съгласно нейното завещание за император е провъзгласен внукът на Петър Велики, син на ексекутирания му син, поради измяна. Непълнолетен попада под опекунството отначало на Меншиков, а после на Алексей Долгорукий, който искал да го ожени за дъщеря си. Но при поредния лов той се простудява, заболява и умира.

Императрица Ана Ивановна (1730-1740) племенница на Петър Велики, премахва Върховния съвет и създава кабинет от министри. През 1735 г. започва Руско-турската война. През лятото на 1736 г. се превзема крепостта Азов. През 1739 г. турците са разбити, след като се сключва договор между Русия и Турция в Белград. Русия няма още излаз на Черно море, а овладяването на Азов не ѝ дава право да държи флот в Азовско и Черно море. Пребиваването на руските войски при южните славяни пробужда славяните за общо действие срещу турците. Занасят се руски антимиинси в местните църкви.

Елисавета Петровна (1741-1761) - дъщеря на Петър Велики. Тя освобождава Русия от немските диктатори, дошли при императрица Ана Ивановна. Русия взема участие в седемгодишната война (1756-1762) и през 1759 г. руските войски разбиват пруските войски на Фридрих II и завладяват Берлин (1760 г.). Но умира Елисавета и политиката се променя. Тя разрешава да се формират хусарски и пандурски полкове от преселниците след войните сърби, българи. Антиминсът, издаден по нейно време придобива вече своя класически вид.

Петър III (1761-1762) - той скъсва военния съюз с Австрия, прекратява военните действия срещу Прусия. Това довежда до недоволство в сред войската и той е свален на 28-29 юни 1762 година. Заточена от него, жена му била въздигната от гвардията за императрица.

Екатерина II Велика (1762-1796) - През 1772 г. между Русия, Прусия и Австрия се разделя Полша, като Русия си възвръща руските земи. Първа руско-турска война през 1768-1774 г. През 1768 г. Турция обявява война на Русия. През 1773 г. руската армия форсирала Дунава и водят действия на българска земя. При Тутракан Суворов разбива турците. На 10 юли 1774 г. в село Кючук-Кайнарджа се подписва мирен договор. Русия излиза на Черно море. Има право на свободно преминаване на кораби през проливите и право да покровителствува християнските народи. През 1773-1775 г. е селското въстание на Емелян Пугачов, което е потушено. През 1783 г. бива присъединен Крим към Русия. Втората руско-турска война (1787-1791). През 1789 г. са победите на Суворов над турците при Фокшани 1789 г. юни, и септември при Римник. През август 1790 г. адмирал Ушеков разбива турската флота. Суворов превзема крепостта Измаил през 1790 година. През 1791 г. в Яш се сключва мир, чрез който Русия преминава брега на Черно море и добива покровителство над двете княжества Влашко и Молдова.

През 1795 г. се извършва трета подялба на Полша и към Русия се присъединяват белоруски и украински земи.

Още през 1773 г. Екатерина Велика напечатва на славянски език един манифест и натоварила българина подполковник Коразин да го разпространява в България, в който казва, че е обявила война на Турция за защита на християнската вяра и кани българите да въстанат. Той по-късно ръководи отряд от българи и прогонват от Букурещ турците. При Суворов стотици българи се сражават, като достигат над 3000, участвали при превземането на Измаил. В

проекта на Екатерина II е било заложено през 1780 г. да се образува гръцка държава на юг от Дунава. Българите били таксувани като народ, изповядващ гръцка религия, като забравя задачата за Възраждането на южнославянските държави. Този проект тласка Русия към съвсем друга стратегия да защитава християнската гръцка църква и Патриаршия, и българите били изключени и лишени от елит, присъстващ в руския двор. По нейно време българите не влизали в стратегическия план на Русия в борбата им срещу Турската империя.

Около 1785 г. се оформя кърджалийството и Портата разрешава на българите да се отбраняват срещу разбойническите банди. Политиката на Русия, забравила за българите, дори се страхувала от феодалната анархия и подкрепяла Турция, опасявайки се от революцията във Франция и появяването на Наполеон.

Павел I (1796-1801). Син на Екатерина, въвежда деспотизма и ограничава привилегиите на дворяните и внася страх и несигурност в аристокрацията. През есента на 1898 г. със съгласието на Турция през Босфора проникват черноморските ескадри на Ушаков и през лятото на 1799 г. руските войска дебаркират в Неапол и Рим. Командването се предава на Суворов по настояване на Англия и Австрия. Започва знаменития италиански поход на Суворов, освобождават Милано, Торино. На 31 август 1799 г. започва героичния швейцарски поход на Суворов, преминава през Алпите с боеве и се съединява извън пределите на Швейцария с разбития корпус на Римски-Корсаков. През януари 1800 г. Павел заповядва на Суворов да се завърне с войските си в Русия. Недоволството срещу Павел I расте. Той е убит при дворецов преврат на 12 март 1801 г. от недоволните от неговата вътрешна и външна политика.

Александър I (1801 - 1825). Обучаван да мисли като французин, а да действа като прусак с казармен ред.

През 1804-1813 г. избухва Руско-иранската война, като Иран загубва правото си да държи кораби в Каспийско море.

През 1805 г. е коалицията между Австрия и Русия и те са разгромени от Наполеон при Аустерлиц. През 1806 г. Наполеон превзема Берлин и Прусия е поразена. През 1807 г. е сключен мир с Наполеон и Русия може да воюва срещу Турция. През 1806 г. започва война срещу Турция и руските войски нахлуват във Влашко, преминават Русе и атакуват крепостта Шумен. После турците са разбити при Русе и се сключва мир през 1812 г., при който Бесарабия преминава към Русия и има право на корабоплаване по Дунава. Софроний Врачански изпраща двама български пратеници в Петербург: Иван Замбин и Атанас Некович да дири подкрепата на Русия. Чак когато почнала войната те били приети и връчили молбата. Софроний Врачански изпраща писма за подкрепа на руските войски. Стичат се стотици доброволци българи, съставена е била кавалерия. По-късно, през 1808 г., българските доброволци са насочени към Сърбия, която през 1805 г. се освобождава от турците.

През 1811 г. Кутузов издава заповед за формиране на българска войска, около 5000 човека. Български отряди участват при превземането на Русе, Тутракан, Силистра. През 1809-1810 г. се образуват три конни и три пеши полка по 600 човека в полк. Софроний Врачански е придружавал руските войски и е разпространявал възвания към българския народ.

На 12 юни 1812 г. Наполеон нахлува в Русия. Кутузов отстъпва. На 24, 25 август е Бородинския бой, русите загубват 40 000, а французите 60000 човека. Руската армия не е разбита. Кутузов отстъпва Москва. Наполеон влиза на 2.IX.1812 г. Руснаците запалват дървените къщи и Москва изгаря, за да се обвини Наполеон, че е запалил Москва. На 7.X.1812 г. Наполеон отстъпва от Москва. Неговите войски при завръщането са подложени на нападения и армията му е унищожена. Русия навлиза в Берлин през януари 1813 г., а на 16

април 1813 г. понася тежка загуба. На 4-6 октомври 1813 г. е сражението при Лайпциг, битката на народите и армията на Наполеон е разбита.

През март 1814 г. е превзет Париж. Наполеон е заточен на остров Елба. През март 1815 г. Наполеон избягва от Елба и започват 100 дни, които завършват с разгрома при Ватерлоо. Наполеон е заточен за втори път на остров Елба. През юни 1815 г. е Виенския конгрес и създаването на Свещен съюз, който има за главна задача да се бори срещу революцията, народните въстания, запазване на феодалните, абсолютни монархически режими.

През 1821 г. е времето на Филики Етерия и гръцкото въстание, което Александър I не подкрепя в началния му етап.

Николай I (1825-1855) - брат на Александър I. През 1828-1829 г. е Руско-турската война, последвал я Одринския мир. На 19.IV.1854 г. издава прокламация към балканските християни за освобождаването им. През 1853-1856 г. е Кримската война, обсадата на Севастопол от французи, англичани и италианци. Съюзниците превземат Севастопол. На 24 август 1855 г. Николай I умира от скръб.

Александър II (1855-1881). Поводът за Кримската война е бил спорът между католици и православни кой да владее гробът Господен в Ерусалим. Религиозната разпра се превръща в остър дипломатически конфликт между Франция и Русия. На 30 март 1856 г. се подписва измоленият мир от Александър II, при което Русия се отказва от Влашко и Молдова, напуска Южна Бесарабия, присъединена към нея още от 1812 г. и трябва да прибере корабите си в Азовско море, няма право да плава по Черно море, загубва покровителството си над християните, съгласно договора и признато от Турция от 1774 година.

Големите изселнически маси българи от 1812-1818 г. се заселват в Бесарабия и Русия. След войната от 1828-1829 г., след Одринския мир стотици хиляди българи заминават за Русия, Бесарабия и Одеса. Българските земи се обезлюдяват. След 1856 г. Русия изпъжда от Крим турци, черкези, татари, за да се заселят по освободените земи по Черноморието, вследствие на българската емиграция. Започват действия на Русия, насочени срещу българското Възраждане, което се променя чак след Априлското въстание на българите през 1876 г. с цариградската конференция.

21. ПРОРОЧЕСКАТА БУКВЕНИЦА

„ТУРЦИЯ ЩЕ (КЕ) ПАДНЕ“

„Ето Дух Свети що говори“.....

„Заради това в началото от третата петдесетница на станалото обещание, когато се изпълни възрастта Христова и...“Турция ке падне“ (стр.8 от фотокопие на отпечатаната книжка от Константин Дъновски през 1905 година за откровението в църквата „Св. Димитър“ в град Солун).

Святият Дух е изрекъл обещанието за славянското домородие, а това домородие е българският народ, защото тук се раждат братята Кирил и Методий и тук се дава славянската азбука, и тук се приема чрез Борис I християнството, и тук започва да се чете Евангелието на старославянски и да се отслужват литургиите на старославянски и се създава старославянската литература за богослужебни цели.

Пророчеството, което е изрекъл Святият Дух „Турция ще падне“ се сбъдва и движи един исторически процес за освобождаването на България. Тук Константин Дъновски го е написал по източното българско наречие. А по западното българско наречие, откъдето започва българското Възраждане е:

„Турция ќе падне“.

Константин Философ чрез Святия Дух създава старославянската азбука през 855 г. буквата „ѣ“ двойно (Ѣ) е свалена от Константин от невидимия свят, и тя е знамето на славянската писменост, според Учителя Дънов. Славянската азбука е посвещението Господне чрез Словото на Бога (виж „Изгревът“, том IV, стр. 14-22). Това е така наречената „кирилица“ и представлява старославянската азбука. А (Ѣ) в старобългарската азбука се нарича „ятова гласна“ или „ят“, а в среднобългарската - „широко ѣ“, а в новобългарската азбука до 1945 г. „ѣ-двойно“.

Глаголицата е открита от двамата братя Кирил и Методий през 863 г. за нуждите на Моравската мисия. При глаголицата числената стойност на буквите се определя от техния ред в азбуката.

При кирилицата цифрово значение имат само онези букви, които имат съответен еквивалент в гръцката азбука. За да се обозначи, че дадена буква се употребява като число, над нея се поставя особен знак, наречен „титла“. Така че всички цифрови стойности са обозначаваани чрез букви от кирилицата. Дори, когато се въвеждат арабските и римски цифри, то в старославянската книжнина са запазва обозначаваанията на цифри с букви от кирилицата. Те са се учили още по Възраждането, дори и след Освобождението. По-късно се преминава по европейски образец, обозначаваането на числата и годините. Днес никой не познава числената стойност на старославянските букви, защото не се учи в училищата.

Поп Константин Дъновски е изписал „Турция ще падне“, но това го е писал десетина години след Освобождението 1878 г., когато непрекъснато се променя правописа на българския език.

При старославянската азбука, кирилицата, се изписва по друг начин „Турция ќе падне“, защото буквите „я“ и „щ“ нямат числена стойност в гръцката азбука, защото те там не съществуват, защото са типично български букви. Затова „я“ е дадено с „ia“ и вместо „щ“ е дадено „к“ по западното наречие, т.е. „Турция ќе падне“. Пророческата буквеница се отнася за миналия век. Тогава няма арабски и латински цифри, а всичко се обозначава чрез буквите на кирилицата.

Ето как изглежда това пророчество с означените цифрови стойности на славянската азбука на Константин Кирил:

$T = 300, Y = 400, P = 100, Ц = 900, i = 10, a = 1 = 1711$

$K = 300, E = 5 = 25$

$P = 80, a = 1, D = 4, H = 50, E = 5 = 140$

или $1711 + 25 + 140 = 1876$

Пръв, който се добрал до това откровение е бившият монах Полиевкт Рилец със светско име Петър Илиев в края на 1875 година.

Сам историкът на Априлското въстание Димитър Страшимиров в том II на „История на Априлското въстание“, издаден в Пловдив през 1907 г., стр. 165, пише: „Самото пророчество се дължало, разказват, на бившия рилски калугер Полиевкт, а после протестант Петър Велянов.“

Историкът Г. Димитров в „Княжество България“ т. II, стр. 397 пръв започва да търси автора на буквеницата и го споменава по име.

Кой е Полиевкт Рилец, Петър Илиев и Петър Велянов?

Светското име на Полиевкт Рилец е Петър Илиев. Около 1840 г. постъпва като послушник в Рилския манастир. През 1851 г. Петър Илиев е подстриган за монах и като всички монаси приема духовно име, което при него е Полиевкт. През 1858 г. е ръкоположен за йеромонах и е изпратен като таксидиот в метоха на Хасково. През 1865 г. се влюбва в хасковската девойка Кириякия Ганчева. Решава да се ожени за нея. Есента на 1865 г. двамата избягват в Стара Загора

и живеят под наем в една къща. От хасковската община писали срещу него до Рилския манастир, до гръцкия патриарх Софроний, както и до Пловдив до турския валия, за да го издирят и да бъде съден. Понятието за морал тогава е било друго и е било недопустимо един духовник да се влюбва, да бяга с жена и да се жени след това. Побягват в гр. Сливен и там се венчават. Но турските власти ги арестуват, довеждат ги в Пловдив, за да бъдат съдени. Кирякия я освобождават, а Полиевкт го затварят в тамошния метох, принадлежащ на Рилския манастир. Той е трябвало да бъде съден от църковните власти за морала му и затова, че задържал 9000 гроша, които събирал като таксидиот от вярващите. През нощта избягва и отива в протестантската мисия в Пловдив. Там той станал протестант, написал молба и декларация, че се отказва от християнството. Но турската полиция го откарала в Рилския манастир за неизплатения дълг от 9000 гроша. Там бил затворен в килия. Протестантската мисия в Пловдив чрез английския консул в гр. Одрин правят постъпки пред одринския валия, а той чрез дунавския валия Митхад паша да бъде освободен от рилския затвор. На 30 март 1886 г. турската полиция насила взима Полиевкт от Рилския манастир и го закарва в Одрин. Там той хвърля расото и приема протестантската вяра и официално се събрал с жена си, която след няколко месеца починала. Петър Илиев или Петър Велянов става учител в одринските села.

В края на 1875 г. след големите гонения той изнамерва пророческата буквеница „Турция ќе падне“ през 1876 г. Как е открил това пророчество и кой му е дал това крилато изречение? Кой по това време знае за него? Единствен поп Константин Дъновски от откровението, което получава в църквата „Св. Димитър Солунски“ през 1854 г. Константин Дъновски, поради гръцките гонения в един етап от неговата дейност търси помощта на протестантската мисия във Варна, под покровителството на английския консул във Варна, Сутер. За да се разбере защо е приемлива унията, трябва да се посочат гоненията на гръцкото духовенство и на гъркоманите срещу Дъновски. На 30.IX.1864 г. умира варненският гръцки митрополит Порфирий, българите са се държали коректно към него, защото при него свещеник във Варна е Дъновски. След смъртта му, Константин Дъновски е свободен и започва по-активно да работи. На 14 февруари 1865 г. се отслужва първата българска литургия на славянски език в долния етаж на училището от Дъновски. На 15 август 1866 г. се основава църковно-училищна община с председател Константин Дъновски. Поради недоразумения и разрастналите се борби Дъновски е освободен и през септември 1867 г. на неговото място е назначен архимандрит Панарет. По това време Дъновски се оттегля в село Хадърча. Споменава се във вестник „Македония“ на 27 януари 1868 г. и вестник „Дунавска зора“ от 27 април 1868 г., че е отстранен от Варна, заради връзките му с унията и бил върнат в с. Хадърча. Униатското движение се явява в противовес на руската политика, която поддържала гръцката патриаршия в Цариград и пречи за самостоятелна българска църква. Русия се смята за покровител на християнската църква и Патриаршия в турската империя, която е в ръцете на гърците.

Ето защо в този период той, Константин Дъновски, е застъпник на униатите във Варненско. Но през 1870 г. се свиква нов църковен събор във Варна, освобождават архимандрит Панарет поради несправяне със задълженията си и отново се назначава за председател на църковно-училищната община Константин Дъновски.

Ето защо Константин Дъновски познава Петър Илиев или Петър Велянов, точно в този период и от него той узнава за Откровението на Светия Дух в църквата „Св. Димитър“ и за пророчеството „Турция ќе падне“.

Трябва да се спомене също и онази руска брошура, която се разнася от

таксидиотите - монаси, отпечатана в Москва през 1828 г. „Предсказание о падений турецкого царство“. Тук при изречението „Паденти царства Измаила“, а също и „Восстановление Греции“, сбора на цифрите и при двете изречения поотделно дава 1828 година. А това е началото на Руско-турската война 1828-1829 г. по повод на гръцкото въстание, започнало през 1821 година. Със сключване на Одринския мир през 1829 г., Гърция получава свобода и независимост. А Одрин е била първата османска столица.

Несъмнено това е Откровението на Светия Дух върху Петър Велянов, вече униатски свещеник, проповедник и учител в одринските села. През есента на 1875 г. той открива пророчеството, изказано още през 1854 г. в църквата „Св. Димитър“ чрез светогорския монах и бивш митрополит Иосиф Серски на гр. Варна и Месемврия на младия Константин Дъновски.

22. ПРОРОЧЕСТВОТО ДЕЙСТВУВА

Пророческата буквеница се разнася от всички апостоли при подготовката на Априлското въстание през 1876 година. И учени, и прости са били изумени от пророческото съчетание на буквите за 1876 година.

Тази кабалистична формула, това „страшно мене, текем, фарес“ на отоманската империя според писателя Иван Вазов се е движело победоносно в навечерието на Априлското въстание в умовете на българите. „Турция ќе падне“ - това е бялата магия, която е организирила българите за въстанието. В романа „Под игото“, глава XIV, за Бяла черква е описано подробно въздействието на магията.

Захарий Стоянов в „Записки по българските въстания“ споменава за това пророчество: „Аз предполагам, обаче, че авторът на „Турция ќе падне“ не е само едно лице, но целият български народ, на който божественото огнено въодушевление по това време откри едновременно това съвпадение. Секи, знаещи да четат и пише съзаклятник е писал това изречение по онова време със собствената си ръка, за да се увери по-добре, по-нагледно в неговата истинност.“

За доказателство трябва да споменем, че от 12 до 16 април 1876 г. заседава в местността Оборище първото българско Велико народно събрание и насрочва датата за въстанието на 1 май 1876 година.

А в Копривщица се изработва знаме от Танчо Шабанов и цялата формула била избродирана върху знамето, а до нея в цял ръст бил изрисуван лъв. Това знаме, след погрома е било закарано от турските власти в Цариград за доказателство на съзаклятниците. Същата формула с нажежено желязо е вдълбавана на дъбовите черешови топове.

Най-силно формулата е действувала на българските свещеници и учители, които по това време са били грамотни и които са движели вътрешната съпротива на българите срещу османското робство и гръцкото иго, упражнявано чрез православната византийска църква.

Извезаното знаме е вдигнато първо в Копривщица, след като било написано „Кървавото писмо“ на 20 април 1876 г. от Тодор Каблешков и изпратено в Панагюрище на Панайот Волов и Георги Бенковски, след което се вдига Априлското въстание.

След пленяването на знамето, то е изпратено в Цариград, където е показано пред чужди дипломати като веществен доказателство за организирания бунт. Но никой от дипломатите не е разбирал от формулата. След потушаването на Априлското въстание от 11-22 декември 1876 г. е свикана в Цариград конференция с представители на Великите сили - Англия, Русия,

Германия, Австро-Унгария, Франция, Италия, Османската империя. Тук бива изработен проект, според който се предвижда създаването на автономна българска област в границите на създадената вече Българска екзархия чрез ферман на султана още в 1870 г. Трябва да се състои от две части: Източна, със столица Търново, и Западна - със столица София. Но Високата Порта отказва и отхвърля плана. На практика това означавало, че се избира войната. След провалянето на Цариградската конференция на 19 март 1877 г. в Лондон бил подписан протокол от Великите сили, според който Турция се задължава да направи реформи, съгласно решенията на Цариградската конференция. Османското правителство отказало. Това дало повод за избухването на Руско-турската война през 1877-1878 г., с която се освобождава България.

Ето така се сбъдват думите и числата на пророческата буквеница „Турция ќе падне“.

А на Самарското знаме, на червената му лента, е отбелязана годината 1876 г., която година е еднаква с пророческата буквеница от формулата „Турция ќе падне“.

А защо е изрисуван лъв до буквеницата на знамето в Копривщица ще се спрем тогава, когато ще разгледаме Откровението.

23. МАНАСТИРЪТ „ИВЕРОН“ („ИВЕР“) В СВЕТА ГОРА - АТОН

Атонският полуостров, или Атон, се вдава в Егейско море. Повече от 1000 години се обитава от православните монаси, в по-голямата си част са гърци и славяни. От XI век в хрисовулите на византийските императори се нарича Света гора. След Балканската война, съгласно Букурещкия договор от 28.08.1913 г. Атон се включва в пределите на гръцката държава.

Атон има 20 манастира, които са свети, независими, царски, патриаршески и ставропигални, което означава, че кръстът за забиване е изпратен от патриарха в Цариград. През турско време Света гора, (Атон) е била самоувска. Един турски чиновник, наречен „ага“ с няколко заптиета е събирал само налога - „харадж“, т.е. личен данък, без да се меси в нищо. Имало е случай на намеса в непримиримите крамоли между гръцките манастири и негръцкия Иверон, който е грузински. През 1046 г. император Константин Маномех с хрисовул е забранил влизането на жените, на женски животни и децата, и е наречен Атон - Света гора. Целият полуостров е дълъг около 60 км и широк 5-8 км и близо 300 години е разпределен между 20-те манастира, така че всеки манастир си има своя територия, свой бряг на морето и свое пристанище.

Манастирът „Иверон“ е разположен на източния бряг на Карея. Легендата разказва, че Йоан Богослов и майката на Исуса - Мария, след едно посещение на остров Кипър, бурята ги изненадала и корабът спира на един бряг на Атон. Те слезнали на онзи бряг, където на същото място е имало изграден езически храм. Колосалната статуя на Зевс Тракийски се откъртила с трясък и се свлякла по стръмнините на морето. Майката на Исус помолила сина си Исус да ѝ подари това място. Чул се глас от небото: „Нека това място бъде твоя градина, убежище за всички, които търсят мъдрост.“

Манастирът „Иверон“ е основан през 980 г. от грузинския княз Йоан Турникий, който е бил славен византийски пълководец през X век. По-късно той напуска манастира, за да защитава при император Василий II (976-1025) византийската империя от арабите. Той отново се завръща в Атон, носейки

хрисовул от византийския император да се изгради манастир в по-големи размери. Той приема името Св. Йоан Ивер. Ивер значи Грузия. Йоан Ивер умира 1003 г. и делото му се продължава от сина му Ефтимий. Той превежда Библията на грузински.

Църквата е старинна, постлана с мозайки и украсена с художествено изписани икони. Тук се намира една от знаменитите икони на Атон „Св. Богородица Иверска“. Църквата е посветена на Успение на Света Богородица на 15 август, стар стил.

Тук се пази завещанието, плащеницата, Евангелието и жезъла на цариградския патриарх Григорий V, обесен от турците във връзка с разкритията за подготовката на гръцкото въстание през 1821 г. на връх Великден. Ще говорим по-късно за него във връзка с историята на Антиминса.

Манастирите в Атон се плякосвани и разрушавани многократно. През 1044 г. арабите го опустошават. През 1275 г. наемниците на Михаил VIII Палеолог, бивши кръстоносци, обсаждат Атон, за да сломят съпротивата на монасите, които се противопоставят на уния с папата. А преди това Михаил VIII Палеолог, византийски император, през 1201 г. отвоювал Цариград от латинците, не ги прогонва, а ги задържа при себе си като наемници. Така, на 10 октомври 1275 г. обградили кулата на Зограф - българския манастир и с дърва, натрупани до върха, я запалили и към 20 монаси били изпепелени, заедно с безценни исторически реликви, свидетелства за миналото на българския народ.

През 1308 и 1311 г. Атон станал отново плячка на наемниците на византийския император Андроник II Палеолог. По-късно, до 1324 г. турски пирати са го плякосвали.

24. ИВЕРСКАТА СВЕТА БОГОРОДИЦА

Легендата разказва, че тя води началото си от далечното минало, когато иконата се намирала в дома на благочестива вдовица в гръцкия град Никея, където в 325 г. се състоял Вселенският събор на християнската църква.

На третия Вселенски събор в 431 г. в град Ефес, чийто жители високо почитали името на майката на Исуса - Богородица, понеже е имало предание, че тя е живеела там заедно с Йоан Богослов. На този събор било прието изповедание на вярата, че Исус Христос се наричал истински Бог и истински човек, единосъщ на Бога Отца по божество и единосъщен нам по човечество. Пресветата Дева, майката Исусова, е наречена Богородица, Богоматер. Приели я като застъпница пред Господа, търсейки помощ пред небесната царица. Ето защо изображенията на пресветата Мария започват да се срещат по-често от изображенията на Исуса Христа.

Църковното сказание за чудотворството на иконата Иверската Св. Богородица ни пренася в IX век. В този период се води ожесточена борба между сторонниците и почитателите на икони и онези, иконоборците, които доказват, че това се явява ново езичество и че се кланят на идоли. Борбата е била жестока. Иконоборците взели надмощие в Никея. Те взели решение за унищожение на иконите и всичко онова, с което се свърза с езическите ритуали. За да се спаси иконата, благочестивата вдовица тайно отишла до морския бряг и спуснала иконата върху морската вода. И в момента се извършило чудо. Иконата изведнъж се изправила и заплувала по вълните. Двеета години тя плувала по морските води и накрая доплувала до Атонския бряг. Тогава монасите от Иверския манастир изведнъж видели огнен стълб, който излизал от плуващата икона към небето.

Когато с лодка се опитали да се приближат към нея, за да я приберат, тя

се върнала и се скрила. Те се върнали на брега и започнали да се молят, да се върне отново към тях.

На един от монасите през нощта се явила Св. Богородица и му казала, че той трябва да тръгне по водата и да я вземе. Монахът споделил за своето видение със стария брат. Получавайки разрешение, той тръгнал по водата пешком, съпроводен от погледите на своите братя монаси, достигнал до иконата, взел я и я донесъл в манастира. При видението на монаха, тя казала: „Аз не искам да бъда пазена от вас, аз искам да бъда ваша покровителка“.

Едно друго сказание от апостолско време казва, че когато апостолите хвърляли жребий, кой къде да отиде и да проповядва Евангелието, то майката на Исуса поискала да хвърлят жребий и за нея. Паднало ѝ се Грузия и Св. гора Атонска. И като тръгнала с кораб, за да отплуват за остров Крит, то бурята ги докарала до Света гора. Когато слезнали на брега идолите в езическия храм, построен там от езичниците, паднали в подножието на храма. Тогава тя казала: „Това място ще бъде мой жребий, даден ми от моя син и Бог. Няма да оскуднее Божията милост на това място и ще му бъде застъпница“. Ето защо монасите от манастира Ивер, наричат Света Богородица своя покровителка и наричат Света гора Атонска, че е жребият на Божията майка.

Църквата в Иверон празнува 15 август „Успение на пресветата Богородица“, свързано с преславно видение и уведомяване от архангел Гавраил, че тя ще бъде в скоро време взета от земята и занесена при своето горно царство. Дошъл определеният ден. Небесна светлина озарила стаята, в която е лежала на постеля и очаквала последните си земни дни, преди да умре. Чудно явление. Сам Исус Христос в небесна слава и величие, в небесна светлина слезнал от небесата и взел душата на Света Богородица. Всички видели това видение. След кончината, тя била погребана с почести. На третия ден тя възкръснала и с тялото си била взета в небесата.

В Иверския манастир се пази оригиналът на иконата на Св. Богородица. По-късно по нея се правят много копия. На 13 август 1648 г. в Москва се донася копие на иконата на Иверската Св. Богородица.

На 25 февруари 1656 г. копието на Иверската икона била поставена в манастира на Валдае. На 19 май 1669 г. е пренесена в Иверската часовня (врата), по заповед на Алексей Михайлович, за да охранява Москва.

От 1645 до 1676 г. е царуването на Алексей Михайлович, когато през 1670 г. започва селското въстание на Степан Разин.

През 1648 г. започва националноосвободителната война на Богдан Хмелницки, който на 8.1.1654 г. обединява Украйна с Русия. Следват руско-шведските войни през 1654-1658 г. със завладяване на руските земи при Прибалтика. През 1667 г. Турция води война срещу Русия за Украйна. През 1681 г. се сключва договор и Турция признава Украйна и Киев за руски земи.

Иконата на Иверската Св. Богородица охранява една от вратите на Кремъл. И под нейна закрила започва обединението на руските земи при Московското царство.

25. САМАРСКОТО ЗНАМЕ

На 12 април 1877 г. руският император Александър II подписва в гр. Кишинев манифест за обявяването на Руско-турската освободителна война.

На 17 април 1877 г. главнокомандващият руската армия, великият княз Николай Николаевич, рожден брат на императора, издава заповед за сформирание на Българското опълчение. На 6 май 1877 г. (стар стил) в околностите на румънския град Плоещ е връчено знаме за опълчението,

изработено в руския град Самара на 3-та дружина. На 7 май 1877 г. Българското опълчение полага клетва пред знамето.

Ето каква е историята на Самарското знаме:

След обявяването на войната на извънредно заседание на Самарската градска дума на 17 април, неделя 1877 г. по предложение на Петър Алабин решава да връчи на главнокомандващия на Южната армия поздравление за успех в това велико дело за Свята Русия. А заедно с това да му поднесе знаме, изработено от град Самара и предназначено за българския народ още през 1876 г. за неговата борба срещу османския поробител. И ако намери за нужно да благоволи да го връчи на българските дружини, когато те бъдат призвани за освобождението на своя народ български. Интересно е, че в същия ден, на 17 април 1877 г., главнокомандващият е обявил със заповед формирането на българското опълчение с командир генерал Столетов.

На следващия ден, 18 април 1877 г., Самарската дума решава да поднесе на Великия княз, главнокомандващия, образа на покровителя на град Самара, ликът на митрополит Алексей на икона. За поднасяне на поздравителния адрес, иконата на Св. митрополит Алексей Московски и знамето, ушито в гр. Самара е избрана делегация от кмета на града Ефтим Кожевников и градския съветник Петър Алабин.

На 21 април 1877 г. в гр. Самара се освещава иконата на Св. Алексей Московски и знамето от митрополит Герасим в катедралната църква. Целият град излиза на религиозна процесия, като занасят знамето до реката, за да го кръстят, така, както Йоан Кръстител е кръстил Исус, когато е слезнал върху него Духът Божий във вид на гълъб. Чрез това освещаване в реката се търси слизането на Духа върху знамето. Отново се връщат в катедралата за освещение вече от Духът Христов. Това е символика за победа на духът Христов над поробителите и угнетителите на славянския български народ.

На 21 април 1877 г. делегацията със знамето тръгва с параход по река Волга до гара Сизрани и оттам за Москва. На 23 април 1877 г. делегацията пристига в Москва. Тя е посрещната от Аксаков, видния представител на славянството. Измолват Московския митрополит Иннокентий със знамето да се покрият мощите на Свети Алексей, за да се освети от тях, които се намират в Чудовия манастир в Кремъл. Същевременно искат да се постави ликът с иконата на Св. Алексей в самата ракла, където се държат мощите на светеца, за да се освети също иконата. Тази икона идва от град Самара, а Св. Алексей е покровител на същия град.

Получават разрешение и знамето е изложено в Чудовия манастир при мощите на Св. Алексей, митрополит Московски, в знак на очакване и надежда за възкресение на единоверния, братски български народ и за неговото освобождение.

Самият руски император Александър II, заедно със семейството си, пристига в Чудовия манастир, за да се допре до мощите на Св. Алексей Московски, които са били покрити вече със Самарското знаме. Той се навежда и целува знамето.

Делегацията престоява три дни, докато се направи дръжка за знамето и поставка за съхранение на иконата. Московчани през това време преминават на поклонение пред знамето, изработено в гр. Самара и се покланят на Св. Богородица, изобразена на лицевата страна на знамето.

26. КОЙ Е СВЕТИ АЛЕКСЕЙ МОСКОВСКИ?

Той е Алексей, митрополит Московски и трябва да се знае неговата история, защото пред неговите мощи стоят чинно за освещение знамето на Самара, иконата от Самара и самият руски император Александър II.

Той е син на черниговския боярин Федора Бяконта с име Алферий. Замонашва се с име Алексей в московския Богоявленски манастир. Митрополит на Москва е гръкът Феогност, който го назначава за свой заместник. През 40-те години на XIII век го завежда в Константинопол, където предава крупна сума злато за ремонт на храма „Света София“ и там го представя за свой заместник. А парите, получени от митрополита на Москва, по народност грък, византийският император Йоан Кантакузин ги е дал за зестра на дъщеря си Теодора, която омъжва за турския султан Орхан. Така златото на руските богомолци и църква преминават през гръцки православни ръце в турския султан Орхан, за да плаща на своите войници да плякосват и завладяват българските земи.

На 25 март 1354 г. Иван II Красний (1353-1359) сядат на княжеския стол на Владимир, а на 30 юни 1354 г. Алексей получава грамота от патриарх Филофей от Константинопол, като го назначава митрополит Киевски и на цяла Русия. Веднага се започва с превода на Евангелието на руски език. След като московския княз Димитър Иванович (1359-1389) става десетгодишен, то настояник му става митрополит Алексей, като през 1362 г. постига връщането на титлата „Велик княз Димитрий“. Алексей се борил за целокупността на руската митрополия. Застава като ръководител и вдъхновител на московската политика за обединение на воеващите руски княжества. Става „меч духовний“.

През август 1378 г. Димитри Иванович, при река Вожа, разбива татарския хан Мамай, предводител на „Златната орда“.

На 8.IX.1380 г. на Куликовското поле Димитри Иванович с руските войски разбива ордата на Мамай хан. Духовен баща на Куликовската битка е митрополит Алексей. Тя е била подготвена от него, като след смъртта му на 12 февруари 1378 г. руските князе единодушно решават да се бият срещу пълчищата на Мамай.

Той основава Чудовия манастир в Московския Кремъл на 50-те години, когато през 1367-1368 г. се построяват каменните стени на Москва. През 1365 г. в манастира била построена църква, посветена на „чудесата на архангел Михаил“. Идеината програма на митрополит Алексей е, че небесният покровител на княжеската власт, архангел Михаил, ще се застъпи за църквата, монашеството и за руското княжество. Алексей мечтае за църковно обединение на всички руски земи и за политическо освобождение и обединение на руските земи, завладяни от татарите и турците.

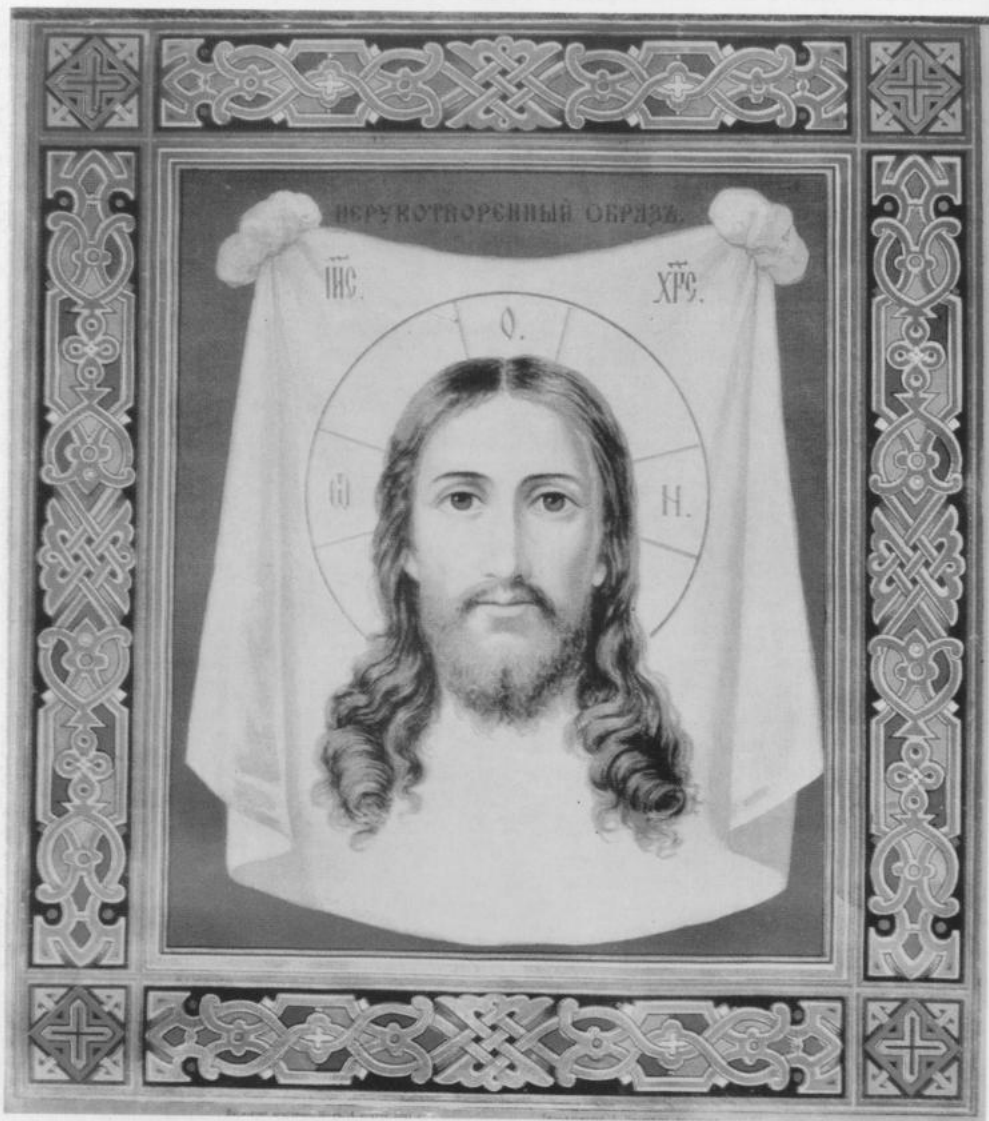
Разказват, че Тайдула, жената на татарския хан Ченибег, се разболяла, той я изцерил. И от благодарност татарският хан спрял настъплението си в руските земи, посока Москва.

След смъртта на Алексей на 12 февруари 1378 г., завеща да го погребат в стените на каменния храм на име „Чудесата на архангел Михаил“, но княз Димитрий Иванович, вече Димитрий Донски, го погребва в църквата, до олтара с големи почести.

На 20 май 1431 г. рухнали сводовите на църквата на Чудовия манастир. При разчистването им откриват и отварят гробницата на Алексей и намерили там „нетленни мощи“, част от ръцете му не са се били разложили. Чак през 1448 г. първият руски автокефален митрополит Иона организира прославата на Алексей като светец. Патриаршията в Константинопол вече не съществувала, както и Византийската империя. Турците завладяват

Истинский лик на Исуca Христa

Самарското знаме с лика на Иверската св. Богородица

Самарското знаме с лика на св. св. Кирил и Методий

Константинопол през 1453 г. Русия остава единствената държава на православие и става трети Рим.

В изгтовеното по-късно „Жития Алексея“, той е обявен за ангел земен и небесний човек, чийто небесен покровител е Архангел Михаил.

Ето защо делегацията от град Самара отива в Чудовия манастир и полага знамето върху раклата с мощите на митрополит Алексей, за да извикат небесните сили на архангел Михаил да благослови знамето и с него и освобождението на България, така, както е благословил битката при Куликовското поле и победата на руските войски срещу татарите. След тази битка се започва обединението на руските княжества и освобождаването им от чуждите нашественици.

27. САМАРСКОТО ЗНАМЕ ШЕСТВУВА СЪС СИЛИТЕ НЕБЕСНИ

От освещаването на знамето в Чудовия манастир в Кремъл, от Москва то тръгва към Кишинев, където е подписан манифеста за войната. На 1 май 1877 г. знамето пристига в момента, когато главнокомандващият тръгва към войските си, намиращи се зад руската граница. На 2 май 1877 г. знамето с делегацията следва главнокомандващия. На 4 май 1877 г. пристигат в румънския град Плоещ и съобщават за пристигането на знамето. На 5 май 1877 г. знамето било разположено върху маса в приемната зала с дръжката и прикрепеното към него копие. В 12 часа било прието от Великия княз Николай Николаевич. Когато разбрал, че със същото знаме са били покрити мощите на Св. Алексей, митрополит Московски, и че десницата на императора всерусийски се допирала до него, то той извиква командира на българското опълчение ген. Столетов и наредил да се приеме знамето с цялата тържественост от българските дружини.

Тук ще отбележим няколко съвпадения. Денят за чествуване на Св. Алексей съвпада с деня на Иверската Света Богородица, чийто образ е на лицевата страна на знамето. А той е 12 (25) февруари.

Иконата на Св. Алексей била поднесена също. Той се прекръстил и с благоговение я приема и взел със себе си. Същата икона се движи с главнокомандващия непрекъснато по време на цялата война. А 500-годишнината от кончината на Св. Алексей съвпада с 1878 г. - освобождението на България. А Сан-Стефанския договор е подписан от ген. граф Игнатиев, който е потомък на Св. Алексей и след войната подарява иконата на Св. Алексей на храм-паметника на Шипка.

На 6 май 1877 г. в 2 часа пристига главнокомандващият, Великият княз със своя син. Дружините са строени в гъсти колони в една редица. В средата е поставена маса за знамето и молебена. Богослужението се извършва от българския архимандрит Анфилохий Михайлов, участник в българските въстания и свещеник Петър Драганов, участник в Априлското въстание, участвал в четата на поп Харитон в боя при Дряновския манастир.

След освещаването на знамето е било връчено от делегацията на Самара на Великия княз, заедно с осветената вода за поръсване. Прекръствайки се три пъти, Великият княз забива три сребърни гвоздеа с чукчето върху дръжката на знамето. Вторият е неговият син. А третият е началник на щаба генерал Непокойницки, след това началникът на българското опълчение, генерал Столетов, следват самарският кмет Кожевников, Алабин, следват командирите на бригадите и дружините. Знамето е било определено да се даде на командира на III-та опълченска дружина, подполковник Павел Калитин, кавалер на почти всички ордени за храброст, получени в бойни акции в Средна Азия от 1865 до

1875 година. За знаменосец е бил определен унтер офицер Антон Марченко. Когато подполковник Калитин забива гвоздея в дръжката, изрича пророческите си думи: „Братя, това свето знаме, наша гордост и чест, ние не ще го дадем на врага, дори и когато един остане жив. Що се отнася до мене, кълна се пред вас, че под него ще умра, но не ще го предам.“

Последните гвоздеи били забити от избраните из дружините опълченци. Накрая от множеството към знамето се приближава легендарният български войвода Цеко Петров, който се борил 32 години срещу турците, който имал 28 рани по тялото. Главкомандващият му подава чукчето, той поглежда небето, после знамето и произнася: „Дай, Боже, на добър час. Да помогне Бог, щото да премине това свето знаме от край до край по нещастната българска земя, да отрие скръбните очи на нашите майки, жени и деца, да избяга от страх всичко нечестиво, поганско, зло пред него и след него да настане мир и благоденствие.“ Войводата забива предпоследния гвоздей.

Накрая знаменосецът Антон Марченко забива последния гвоздей. След това главкомандващият взема знамето и го връчва на генерал Столетов, коленичил пред знамето, а архимандритът е четял победоносна молитва и го поръсил със света вода. След това Столетов го предава на подполковник Калитин, а той от своя страна го връчва на знаменосеца Марченко. Той вдига знамето и то се развява във въздуха.

През това време от изток на небето са били събрани тежки, тъмни облаци и в момента на развяването на знамето от тъмносивия хоризонт блясва над Карпатите мощна светкавица и се чул далечен гръм и дълго отекващо ехо. Започнал да ръи дъждец. „Добро начало. Добра поличба. Божият дъжд ще поръси и освети нашето знаме“ - шепнели опълченците. Под звуците на духовна музика и мощно „ура“ знамето е занесено в строя на III-та дружина на българското опълчение.

След заминаването на Великия княз, то Алабин, самарският градски съветник от името на град Самара казал няколко думи на българските дружини.

„Много векове минаха, откакто за последен път се развяваха знамената в редовете на свободните български дружини. Тези знамена потънаха в реки от кръв по полетата на Косово и ето отново над българските дружини се въздига родно знаме. Отдалеч, през цялата руска земя, то е донесено от нас вам, като живо свидетелство на това, че то ви се дава не от някое кътче на Русия, а от цялата руска земя.“

На това знаме е написано „1876 г.“, т.е. тази година, в която цяла Русия затрепери при вида на вашите непоносими страдания, на тази година, в която се изчерпа дълготърпението на нашия велик Господар, който днес за възстановяване отнетите права на вашата свобода, предаде мечът си в ръката на августейшия си брат. „Да воскресне Бог и разточатся врази его“ - писаме ние на вашето знаме, когато не знаехме още дали е било съдено това знаме да се развява над вас, но което е жадувало вашето сърце. И ето - то се развява! Часът на възкресението настъпи! Вървете под сянката на това знаме! Нека то бъде залог на любовта към вас на Русия и нейния могъщ отец. Нека пред това знаме, както пред лицето на възкръсналия Бог, да се разпръснат вековните ваши врагове. Нека то бъде знамение на въдворяване във вашата многострадалческа страна завинаги мирът, тишината и просвещението. Нека това знаме остане на вашите потомци и в памет на император Александър II, та вашият народ е длъжен во веки веков да го зове така, както и ние го зовем: „Цар Освободител“. Последните думи на Алабин са заглушени от мощно „ура“.

На 7 май 1877 г. българските опълченци полагат клетва пред знамето да го защитават с кръвта си. Същия ден Великият княз приема делегацията на град Самара за сбогуване. На прощаване им казва: „Молете се за нас. На нас ни предстои трудно дело, трудна война. На Бога ни е цялата надежда. С помощта

на Господа и за негова слава ще победим турците и ще изпълним своя дълг и се надяваме да ги надвием."

На 11 май 1877 г. е бил денят на празника на славянските просветители, чиито ликове светели на Самарското знаме. Въпреки лошото време празненствата били многолюдни. Пожелавали на опълченците да направят знамето победоносно, както свещените писмена на двамата братя Кирил и Методий. На руските знамена е извезано с големи букви „Ъ“ е двойно, наречено „пряпорец“.

На 26 май 1877 г. с него се посреща в град Пловдив Александър II. На 21 юни 1877 г. Опълчението стъпва на българския бряг под командването на предния отряд на генерал Гурко.

При кървавите боеве при град Стара Загора на 19 юли 1877 г. при спасяването на знамето загиват освен знаменосецът Марченко, но още и десетина опълченци. В критичния момент подполковник Калитин, който е бил на кон и близо до знамето, хваща го с дясната си ръка, повдига го нагоре и възвъл коня си назад, за да отстъпи с команда: „Подир знамето, юнаци!“. Но бива покосен от турските куршуми. Знамето било поето от друг унтер офицер, но също е убит. Тогава османците посягат към знамето и го повличат след себе си. И в този момент блясва светкавица във въздуха, блясва светлина и се очертава на небето Света Богородица с изваден меч, дошла да защити знамето. Това небесно видение изумява турците и те спират. С „ура“ щаб-капитан Попов, с ранен крак, се хвърля в атака, заедно с други опълченци. Те догонват похитителите на знамето, повалят ги и грабват знамето. Никола Корчев и подофицер Тома Тимофов го изнасят и с щикове разкъсват обкръжението. Знамето и светинята е спасена.

В боевете при Шипка на 9, 10, 11 август с песента „Шуми Марица“ с ръкопашен бой се спасява Самарското знаме. Когато османците се втурват за последен път, тогава майор Чилиев, грузинец, заместник на падналия край Стара Загора Калитин, издига високо Самарското знаме и чудото не закъснява. Чува се мощно „ура“. Руските отряди, качени по двама на кон пристигат. Небето е осветено с необикновена светлина, над него виси мечът на победата на небесното войнство. Шипка е спасена. И с това войната е спечелена. Три дни по-късно настъпва Богородичният празник Успение по църковния календар. Но на Шипка, то бе станало точно тогава, когато „и още миг ще падне заветния хълм.“

А онзи, който държеше знамето на Шипка бе майор Чилиев и неговото истинско име е грузинския майор Константин Чилашвили. Така че грузинската, иверската Св. Богородица от знамето бе в грузинския войн, представител на небесното войнство на Христа.

На 28 ноември 1877 г. Осман паша се предава и Плевен пада. На 28 декември 1877 г. опълченците участват в боевете при Шейново, точно на Коледа. На третия ден на Коледа положението при третия редут е станало трагично, понесли големи загуби. В този критичен момент полковник Панаютин грабва Самарското знаме и влиза пръв в боя. След миг еква „ура“ и цялата маса от опълченци се надига и тръгва в атака. След няколко часа Вейсел паша се предава с цялата си армия. Пътят към Одрин и Цариград е окрит. В памет на този ден храм-паметникът на връх Шипка е посветен на Христовото Рождество и на победата на третия ден на Коледа под знамето, на което е ликът на Св. Богородица.

След подписването на Сан-Стефанския мирен договор, на 19 февруари 1878 г. (3 март, нов стил), опълченците охраняват демаркационната линия и защитават българското население от бошибузука. Опълчението става ядро на новообразуващата се българска войска.

28. ОПИСАНИЕ НА САМАРСКОТО ЗНАМЕ

Знамето представлява широко, квадратно, копринено платнище, разделено по хоризонтално направление на три цвята и ивици: отгоре малинено-червено, в средата бяло, а отдолу небесно синьо. Червената и синя ивица са с ширина по 40 см., а бялата - 60 см. Знамето е с размери: ширина 180 см. и дължина 195 см.

В средата на знамето от двете му страни са защити под формата на квадратен кръст по две ивици с черна рипсена коприна, като в хоризонталното рамо на кръста е 80 см. дължина и ширина 28 см. А във вертикалното рамо е с височина 84 см. и ширина 28 см. Рамената на кръста са богато украсени с орнаменти, бродирани със златна сърма и разноцветни памучни конци.

В средата на кръста се оформя шестоъгълник, там черния рипсен плат е грундиран и с маслени бои е изрисувано на лицевата страна на знамето ликът на Иверската Света Богородица с изкупителя на човеческия род за греха Исус Христос. А на обратната страна са изрисувани ликовите на славянските просветители Кирил и Методий. Художник на двата образа е Николай Симakov.

А самото Самарско знаме е ушито от монахините на самарския Иверски девически манастир.

И така, не е случайно, че руският народ, на бойното знаме, на българското знаме е изобразил образа на Иверската Света Богородица, а знамето е ушито от монахините от девическия Иверски манастир в Самара.

Знамето е било приготвено от грузински ръце в грузински, иверонски манастир, с грузинска икона и връчено на грузински полкови командири.

Дръжката на знамето е от дъбово дърво, направено от две части, свързващо се с металическа ключалка. Дръжката е дебела 5 см. в диаметър и с дължина 3 метра. Горният край завършва с копие от 38 см., с позлатено сребро. В основата на копието, където е скобата, която се прикачва за върха на дръжката е написано: „Българскому народу город Самара в 1876 года“.

Знамето е било приготвено за въстаналите българи още в 1876 г., но с потушаването на въстанието не е било изпратено и било задържано, докато се яви възможност да се предаде на българските опълченци. Това е било официалното обяснение на самарската делегация, донесла и връчила знамето на Българското опълчение.

Към горния край на дръжката на знамето, при основата на копието, са прикачили две червени и две сини ленти. На едната от червените ленти е извезан текст „Город Самара Болгарскому народу 1876“. А на една от сините ленти е извезан златен текст:

„Да възкреснет Бог и разточатся врази Его.“

А годината 1876 е свързана с пророческата буквеница „Турция ќе падне“, дадено в „Откровението“ при солунският манастир „Св. Димитър“ на Константин Дъновски.

29. САМАРСКОТО ЗНАМЕ И ИВЕРСКАТА СВЕТА БОГОРОДИЦА

На лицевата страна на знамето художникът Симakov изрисувал лика на Иверската Света Богородица, която се пази в манастира на Валдае. А монахините от Иверския манастир в град Самара изработват това знаме.

Случайно ли е това? Нищо подобно, напълно закономерно.

Иверия или Грузия в IV век е приела християнството. Грузинската църква е построила много манастири. В Атон - Иверон, в България - Бачковския през 1082 г. и също в Синай - през XI век, Русия в град Самара.

През 1869 г. по заповед на княз Алексей Михайлович била построена часовня при Воскресенската врата в Москва, където са сложили иконата, за да охранява града. Иверската икона се смятала закрилница, пазителка, стояща на стража при вратите на Москва. Тя е символ на Божието благословение и спасение. „И рече Мария: „Величае душата ми Господа и възцарува се духът ми в Бога, спасителя моего, защото пригледа на смирението на рабинята си и ето от нине ще ме ублажават всичките родове.“ (Евангелие от „Лука“, гл. 1, ст. 46-48). Следователно не е случайно, че се изобразява лика на Иверската Света Богородица на бойното знаме на българското опълчение в борбата му за независимост.

Знамето се връчва на подполковник **Калитин**. Но след сраженията при Стара Загора на 19 юли 1877 г. и убийството му при запазване от пленяване на Самарското знаме, на негово място е назначен грузинският майор **Константин Борисович Чилашвили**, известен повече като майор **Чилев**. В неговата 3-та дружина се намира Самарското знаме. Под негова команда 3-та опълченска дружина се отличава при боевете на Шипка - от 5 до 11 август 1877 г., когато е трябвало да отбиват по 10-14 атаки на турците. Особено на 11 август след обед от 4 часа опълченските редици са оредели. Командирът грузинец **Константин Борисович Чилашвили** (Чилев) извикал гръмогласно:

„Братя, неприятелят ни обкръжи от всички страни, следователно път за отстъпление няма. Ще се държим, додето не дойде помощ, а ако не успее да дойде, ний всинца ще положим костите си за освобождението на България.“ Изведнъж в окопите гръмва песента: „Шуми Марица“. Изведнъж отеква „ура“ в тила на противника. Генерал **Радецки** пристига с гръм. Един батальон, качени по двама войници на един казашки кон, пристига точно в последния миг. Тоя батальон спасява шипченската позиция, а с това и войната и свободата на България. Шипка е върхът на епопеята със Самарското знаме и с Иверската Света Богородица.

Друг грузинец е **Алекси Николаевич Церетели**. Отначало е генерален консул на Русия в Белград, участник в разследванията на турските зверства в България, в мирните преговори с Турция в Сан-Стефано. След войната е генерален консул в Пловдив, участник в съставянето на статус на Източна Румелия.

Александър Константинович Имеретинский (Багратиони) е командващ II дивизия на Дунавската армия като генерал-майор. Участва във второто освобождаване на Ловеч и в третата атака срещу Плевен.

Павел Сергеевич Лашкарашвили (Лашкарев) - генерал майор, командващ 9-та кавалерийска дивизия, действаща в авангарда на руската армия в България.

Генерал-лейтенант Цитланидзе - командир на първа бригада в 12-та пехотна дивизия, влизаща в Дунавската армия.

Генерал-лейтенант Манвелишвили (Манвелов) командувал 13-ти армейски корпус.

Още няколко грузински генерали, участвуват във войната: генерал-лейтенант **Цицишвили**, **Петър** и **Иван Багратиони**, генерали **братя Яшвили**, **Чавчавадзе**, **Адроникашвили**, **Орбелиани**, **Амилахвари** и др.

За освобождението на България през 1877/1878 г. са участвували десетки грузински войни, започвайки от корнетите, та чак до генералите в руската армия. Благодарение на опълченците в България и в същото време на

грузинските опълченци в Закавказието и в Мала Азия, то България е освободена, както и югозападните земи на Грузия от турците.

След свалянето на княз Батенберг от дворец преврат на 9 август 1886 г., тогава Русия предлага грузинският княз **Николай Давидович Мингрелский**, зад чиято кандидатура застават Русия, Турция и Германия. Но тя се отхвърля и българите чрез Стамболов докарват Фердинанд Кобургготски за княз на България, подкрепян от Англия и Австро-Унгария. И оттам, от този момент, политиката на България става антируска, и отива в германска посока и след това се стига до три национални катастрофи през 1913, 1918 и 1943/1944 г. с династията на Кобургите.

Ако беше сложен грузински княз, то Иверската Св. Богородица и Антимисът щяха да предопределят друг път на България и щеше да избегне трите национални катастрофи.

30. ЛИКОВЕТЕ НА СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЙ НА САМАРСКОТО ЗНАМЕ

При връчването на Самарското знаме на 6 май 1877 г. то се превръща в символ на българо-руското братство. Но опълченците го схващат това знаме като светиня, под което отиват на смърт за освобождението на България.

През 1862 г. се ознаменува първото общославянско празнуване в Русия на 1000-годишнината от изнамирането на славянската азбука □ епохално дело на Св. Св. Кирил и Методий. Изобразените ликове на Самарското знаме са залог за вечните неразрушими връзки между българи и руси, че славянската азбука ги свързва. Както е победоносно Словото на славянските просветители Кирил и Методий, така ще бъде победоносно славянското оръжие за освобождение на поробените братя славяни от османците. Както през IX век светите апостоли освобождават славянския свят и българския народ от езичество, така днес с опълчението са светите славянски апостоли, храбрата руска армия и целият руски народ. Днес трябва чрез това знаме да се защитава езика, азбуката, славянската книжнина от иноверците. Преди 1000 години светите Кирил и Методий показаха пътя на българския народ към свобода духовна, като му предадоха писанията на разбираем нему език и чрез тях достигна Евангелието и думите Христови. А сега под това знаме трябва да извърви пътя към гражданската свобода на поробените християнски славянски народи, говорещи на славянски език, пишещи на славянската азбука, изнамерена от Кирил и Методий.

На обратната страна на Самарското знаме са изрисувани двамата братя Кирил и Методий.

Единият държи отворена книга със славянските писмена, а другият държи Евангелието, което е преведено на славянски език със славянските букви, облечени в свещенически одежди.

Опълченците на 11 май 1877 г., денят на славянските просветители Кирил и Методий, с молебен отпразнуват светците, които се веят над главите им от развяващото се Самарско знаме. То се е превърнало в първи военен празник на българите. На този ден освен молебен, провежда се строеви марш и четене пред дружините обръщение към българските войни. Въпреки лошото време пристигат стотици граждани. Пожелава се да се направи знамето победоносно, посветено на светите Кирил и Методий.

На 12 април 1877 г. в края на молебена в гр. Кишинев е прочетен Манифеста за обявяване на войната, където чрез смирено упование за помощ

и милосърдие на Всевишного и призовавайки Божието благословение върху доблестната руска войска, то на опълчението е заповядано да влезе в пределите на Турция.

В същия ден главнокомандуваният издава заповед за настъпление, като завършва с думите: „Не за завоевание идваме ние, а за защита на поруганите и угнетени наши братя и за защита на вярата Христова.“ И така, напред! Нашето дело е свято и с нас е Бог. И така: „Да воскреснет Бог и да разтучатся врази его“ е написано на една от лентите на Самарското знаме. Същото пожелание е написано накрая в „Откровението“ при църквата Св. Димитър през 1854 г. България е освободена от цар Освободител Александър II и от руския народ.

С ликовите на Св. Св. Кирил и Методий на Самарското знаме е свързано и със славянската азбука. И по-точно с буквата (Ѣ) е-двойно (двойният ят).

Учителят Петър Дънов в една от своите лекции посочва, че буквата „ят“ (Ѣ), е-двойно, е свалена от Константин Философ (Кирил) от Невидимия свят и че тази буква е един от кардиналните небесни знаци, и представлява знамето на славянската писменост и на славянството.

Буквата (Ѣ) „е двойно“, „ят“ е Небесният знак на Кирилицата и е печат на ангел Елохил, който довежда двамата братя Кирил и Методий от края на Вселената, за да предадат славянската писменост. Тази буква е небесният знак на славянското войнство и на славянството, и на Русия.

Руските бойни знамена от векове воюваха срещу Османската империя и за освобождение на южните славяни, в горния десен ъгъл до дръжката на знамето е бил извезан със златна буква (Ѣ), „двойно е“. Той е бил бойният знак за обединение на славянството. Чрез този знак, чрез този печат на ангел Елохил е освободен българският народ. Той е освободен с кръвта на 180000 руски войни през войната 1877/1878 г. за освобождение на България.

България и Русия трябва да върнат небесния знак (Ѣ) „е двойно“ в своята азбука. В Небесния знак е заложена свободата на България и обединение на целокупното славянство во главе с Русия. И тогава Русия ще стане свята Русия с небесния знак на ангел Елохил и със Словото на Всемировия Учител на Вселената Беинса Дуно.

През 1920 г. Учителят Петър Дънов сваля от небесните висоти песента „Братство и Единство“.

Това е Заветът на ангел Елохил, ръководител на целокупното славянство. Той започва така:

„Братство - единство ние искаме.

Зовът на Любовта ние пускаме.

Мирът на Радостта ние викаме.

Благ живот в нас да вливаме.“

Тази песен е химнът на обединеното Славянство. Славянството ще бъде обединено! Ще бъде!

Ето няколко мисли на Учителя Дънов за Славянството, които бяха поставени на гърба на поканите за концерти - рецитали „Мисията на Славянството“, състояла се на 29 януари 1995 г. с гост-солист от Москва Евгения Шевальова и на 9.03.1998 г., с водещ и на двата концерта Виолета Гиндева:

„Славянството е Майката на новата култура.

Славянството е Олтарят, която ще роди Царството Божие на Земята.

Славянството е представител на идеята за Бога. В съзнанието на славяните има нещо възвишено - Любов към Бога.

Славяните ще бъдат обединени. Те ще бъдат мост между Европа и Азия. Всички славяни трябва да се приобщат към едно.

След обединението на славяните трябва да се обедини цялото човечество. Бъдещата раса ще обедини всички.“

Учителят Дънов

31. НЕРЪКОТВОРНИЯТ ОБРАЗ НА ИСУС ХРИСТОС

Евсевий Кесарийски (205-300) е автор на църковната история, която е имала за цел да покаже, че християнството с победата си над враждебната езическа държавна власт на Римската империя е най-силното доказателство за Божествения му произход. Според него Бог Отец е начало на всичко. Той може да бъде само един. Бог Отец е върховният Бог. А Син Божий е роден от волята на Отца, роден от същността на Отца преди всички векове. Синът не е във всичко равен на Отца, но е средно същество между Отца и Света. Той е само образ на Отца и подобен нему. Светият Дух е творение на Отца и въздействува само върху светците.

За пръв път Евсевий споменава за неръкотворият образ на Исус Христос. Той твърди, че има писмата между Исуса и цар Авгар в архива на гр. Едеса и ги представя истински. Преданието за цар Авгар и Исус получава широко разпространение в различни варианти и славянски редакции. Славянската редакция преминава чрез гръцкия език.

Град Едеса е античен град в северна Месопотамия. Около 2 век след новата ера става център на сирийската християнска общност. Именно там Евсений Кесарийски за пръв път въз основа на ръкописи разкрива историята на неръкотвория образ на Исуса. Тя е следната:

Цар Авгар от Едеса, който управлявал народите зад река Ефрат, пострадал от тежка неизлечима болест, проказа. С човешки средства и с тогавашните лечители не могъл да се излекува. След като чул за чудесата на Исуса, то той му изпратил писмо, като с него изпратил и живописеца Анани, комуто поръчал да снее, т.е. да нарисува образа на Исуса Христа. Анани му предал писмото и разглеждал лицето му, за да го снее на платно. Поради многото народ, заобиколил Исуса, то той се качил на един камък и устремил погледа си към Исуса. Усилията му били напразни, защото лицето на Исус непрекъснато се променяло от светлината, която излизала от Неговото лице, която непрекъснато се меняла в различни краски.

Но след като видял желанието му, Исус го извикал, поискал вода да си измие лицето, поискал платното от Анани, което носил от цар Авгар, за да го нарисува на него, и си избърсал лицето. Изведнъж лицето му се отразило, изписало се върху платното. Това бил неръкотворният образ на Исуса. Той му предал платното и казал: „Иди и го предай на оногова, който те е пратил.“ Освен това му изпратил писмо, в което четем: „Блажен си ти Авгаре, че си повярвал в Мене, без да Ме видиш. Защото е писано за Мене, че които са Ме видели, няма да повярват в Мене, за да могат невиделите Ме да повярват и бъдат живи. Ти ми пишеш да дойда при тебе. На мен ми предстои да извърша тук всичко, за което съм пратен и след това да се възнеса при Оногова, който Ме е пратил. А когато се възнеса, ще ти пратя едно от моите ученици, който ще те излекува от болестта и ще дарува живот и на тебе, и на другите с тебе.“

Анани се върнал при своя цар Авгар и положил платното с Неръкотворния образ върху тялото му, който тутакси оздравял. Не останало следа по лицето му. Но после един от 70-те апостола на име Тадей, пратен в Едеса след Христовото възнесение да проповядва благовещението, е положил ръцете си върху него. Слязал Светият Дух и чрез Него Авгар окончателно оздравял от проказата. Тогава цар Авгар със семейството си се покръстил в името на Исуса Христа, че е син Божий. А той дълбоко вярвал в Него за сторените чудеса, като изпратил писмо до Исуса. Той написал: „Като чух това за тебе, аз си рекох, че ти или си Бог, слязъл от Небето, или син Божий.“ Цар Авгар оказвал дълбоко

благоговение към Неръкотворният образ и заповядал да го поставят в Едеса над градските порти, за да охранява града.

През 313 г. император Константин чрез Миланския едикт и по-късно след 324 г. узаконил християнството като държавна религия. През 325 г. в гр. Никея той свикал I Вселенски събор и бил съставен „Символът на вярата“.

През 944 г. император Константин Багренородни (913-959 г.) и тъстът му Роман Лакапин (920-944 г.), движени от Христово благочестие купили Неръкотворния образ и го пренесли в Константинопол и го поставили в храма, църквата „Св. София“. Това пренасяне от църквата се празнува на 16 август всяка година.

Майка му Елена отишла в Йерусалим и открила животворния кръст, върху който е бил разпънат Христос. Тя събрала и други реликви от страданията на Исуса Христа, които дотогава се пазели в Рим. Тя приела и плащаницата на Исуса Христа, а това е било платното, с което е било обвито тялото на Исуса, след което е било намазано със смирна и алое. Йосиф Ариматейски е купил платното, а Никодим е донесъл благовонните масла. Тялото е било обвито в платно и стегнато с повивка. Когато жените мироноси намерили гроба празен, там намерили, че повивките стоят (Евангелие от Йоан гл. 28, ст. 6). Тази плащаница е била в Цариград. И през 1171 г. се споменава при Мануел Комнин. След превземането на Константинопол от рицарите на IV кръстоносен поход на 13 април 1204 г. тя се паднала на французите. По-късно тя преминала през различни държави и се пази днес в Торина. Виж за нея Св. Йоан гл. 19, ст. 39-40, като съобщава, че Никодим е донесъл около 100 литра смес от смирна и алей и обвили тялото му с плащаницата. Днес тя се съхранява.

А за Неръкотворният образ продължава да се говори, че е взет от кръстоносците и занесен в Европа. Други говорят, че е унищожен заедно с мозайките на църквата „Св. София“ по време на иконоборския период (726-843 г.), когато много икони и изображения са били унищожени, защото са смятали, че това е ново идолопоклонство.

През 1654 г. московският патриарх Никон се заел с поправянето на иконите, които се отличават с някакъв реализъм. Той наредил за някои икони да се прерисуват отново, на други икони да се продупчат очите. Непосредствено след тези деяния се появила чума в Москва. А на 2 август 1654 г. станало пълно слънчево затъмнение. На 25 август 1654 г. московчани въстават срещу Никон, понеже според тях, той е причина за бедствието на града с неговите нововъведения.

В ранното християнство Исус се изобразява символически като риба, като агне (агнец), като гълъб. Изображенията на Исуса, създадени на платно, получават качества на чудотворни икони. Те са били създадени не по-рано от VII век. Тогава го изобразяват чрез мозайки по стените на църквите, като някои са запазени и досега. А Неръкотворният образ е изобразяван от художници в различни времена по различен начин, а и някъде сполучливо.

Днес съществуват много нарисувани Неръкотворни образи. Един от тези Неръкотворни образи е нарисуван от неизвестен художник и отпечатан в Одеса.

32. ИКОНОБОРСТВОТО - ВОЙНА СРЕЩУ ИКОНИТЕ

Иконоборството започва при император Лъв III (717-741 г.) в Константинопол. Било решено да се премахне иконопочитанието, като по този начин църквата ще получи по-духовен характер. Ще се премахне суеверието, идолопоклонничеството, което се е внедрило от Стария Завет в новите времена със иконопоклонничество. В 726 г. издава указ срещу иконопочитанието.

Започнало се е с разрушението на мозайките на църквите и унищожение на иконите. Били отнети земите на манастирите, унищожени манастири и намалало духовенството, които се обогатявали за сметка на селяните. След смъртта на Лъв III на престола се качил синът му Константин V (741-775 г.), който свикал църковен събор на 10 февруари 754 г. и било решено да се унищожат всички икони. Били анатемосани главните привърженици на култа към иконите. Иконите навсякъде са изхвърляни, изгаряни, мозаичните изображения се замазвали с вар. Решил да закрие всички манастири. Едни били разрушени, други, превърнати в казарми за войската, понеже монасите били разпространители на идолопоклонничество. За единствен образ на Исуса Христа се признавала Евхаристията.

Престолонаследникът на Константин V бил синът му Лъв IV Хазари (775-785 г.), който също е бил иконоборец. Но след смъртта си оставил малолетен син и властта на империята минала в майка му Ирина, която била иконопочитателка. Синът се възкачил като Константин VI (780-878 г.) на престола. В 787 г. бил свикан в Никея вселенски събор, който отредил догмата за иконопочитанието. Според него иконите стават предмет на нашето съзерцание и гледащите иконите, чрез тях се възбуждат към възпоменаване за самите първообрази, като им се въздават почит, уважение и целуване, но в никакъв случай не може да бъдат предмет, признак на онова служение, което подобава само на Божественото. По този начин се пресича суеверното почитане на иконите.

Възстановяването на култа към иконите е при Михаил III (842- 867 г.), който наследил престола като малолетен. Регентството приема майка му Теодора, която възстановява иконопочитанието с празник на православие то на 19 февруари 843 г. в първия ден на великите пости. Иконопочитатели били цариградският патриарх Герман, Йоан Дамаскин, Теодор Студит. А Евсевий от Кесария, IV век е бил срещу култа на иконите.

Иконоборството носи социална, политическа и религиозна революция. Социална революция за обединените селяни и обогатяването за тяхна сметка на монаси и манастири. Икономическа - да ограничи икономическата сила на монашеството и политическото им влияние и да засили централната власт на императора. Религиозна - да спре зараждащото се езичество в нова форма чрез иконопреклонството. Ето защо то било покрепено от широките среди на селското население и градската беднота, защото изведнъж изчезва феодалният гнет на манастирите.

А един от застъпниците на иконопочитанието Йоан Дамаскин (VII век) обяснява ето как:

„В древността Бог е бил безтелесен и нямащ вид и никога не бил изобразяван. Сега, когато Бог се явил в плът и с хората поживя, ние изобразяваме видимия Бог. Аз не се покланям на материята, а се покланям на нейния Творец, който станал заради нас материя и благоволил да обитава в материя и чрез материята да извърши моето спасение. Не ще престана да почитам материята, чрез която е извършено моето спасение. Защото честта, която се въздава на образа, преминава към първообраза. И тъй, образът (иконата) е подобно изображение на нещо, което показва изображението на Него. Не във всичко образът (иконата) е подобен на първообраза, т.е. на изобразеното, но едно е образът, друго е изобразеното (първообразът) и различието им е съвършено ясно, макар едното и другото да представляват едно и също нещо. Всеки образ е откриване и показване на Скритото. На иконата се представя видът и формата, очертаването на невидимото и безтелесното, заради слабостта на нашето разбиране както на Бога, така и на ангелите. Тъй като не можем да съзерцаваме безтелесното без съответни нам образи,

иконата чрез материята ни въвежда към чуждия на материята Бог."

33. ОБРАЗЪТ НА ИСУСА ХРИСТА В ПРОФИЛ

Изгрева, 15 септември

Образът на Христа

Образът на Христа е бил издълбан от император Тиберий върху смарагд; той е съставлял част от имперското съкровище в Цариград, паднало в ръцете на турците през 1453 г. и станало собственост на султан Баязид II. Султанът го е подарил на папа Инокентий VIII, както и светото копие, което е ранило в ребрата Божия син, в замяна на освобождението на собствения му брат, пленен от християнските войски в Родос.

В едно писмо на Лентуло, проконсул в Юдея, до Цезаря Тиберий, образът на Спасителя е обрисуван с необикновено проникновение:

"В тази област се появи един човек, даруван с една изключителна сила; наричат го великия Пророк, а учениците Му казват - Божий Син. Името Му е Исус. И наистина не минава нито ден, без да се чуе за някакво чудо, извършено от този Христос, който възкресява мъртви, лекува всякакви видове недъзи и учудва целия Иерусалим със своята чудна доктрина.

Той има прекрасен образ, излъчващ благодат и един величествен изглед, по начин, че всички, които го виждат, се боят и го обичат едновременно. Казват, че розовото Му лице с брада, разделена по средата е несравнимо красиво и че никой не може да се загледа в Него дълго, поради грешното изящество на Неговите черти. Със своите сини очи и светлоруси коси Той прилича на своята майка, която е най-красивата и най-меланхоличната фигура в тоя край. Неговите сбити, тежки, неоспорими слова са израз на най-чистата добродетел и на една наука, която далеч надминава знанията на най-големите учени. Когато Той осъжда, когато поправя, Той е страшен, но когато подканва и поучава, Той е нежен, убедителен, завладяващ. Той върви бос и е гологлав, и когато Го гледат отдалече мнозина Му се смеят, но когато Го приближат, те треперят и се удивляват. Никой не Го е виждал да се смее, но мнозина са Го виждали да плаче. Всички, които са се обръщали към Него казват, че са получили добротности и здраве."

Този образ в профил е бил заснет на фотография и е разпространяван по времето на Школата на Учителя Дънов, 1922-1944, на Изгрева. Учителят Дънов поставил задача на художничката Цветана Щелянова, която е била известна с това, че на нея единствено Учителят е позирал и тя е нарисувала портрета му. Как е станало това ще научите от нейните спомени, които предстоят да бъдат публикувани. Задачата се състои в това да нарисува същият образ от представената ѝ фотография, но само да повдигне косата му от лявата част на челото. Тя го прави. И днес имаме и двата образа, които публикуваме и което според Учителят Дънов се доближават до истинския физически образ на Христа. И то в профил!

34. ИСТИНСКИЯТ ЛИК НА ИСУСА ХРИСТА

В стаята на Учителя Дънов, обитаващ дома на Петко Гумнеров от 1905 до 1926 г., над кревата му е била окачена една икона в позлатена рамка на Исус Христос. Това е била иконата на Неръкотворния образ на Господа Бога и Спасителя наш Исуса Христа, чийто празник е на 16 август.

Последователите на Учителя Дънов са знаели и са познавали баща му Константин Дъновски, който е бил тогава още свещеник. А по онова време е било задължително във всеки дом да има някаква икона с кандило на стените. А още повече в първите години Петър Дънов е съветвал привържениците си да посещават църквата. Ето защо никому не е правело особено впечатление, че над кревата му виси икона. Нямало нищо чудно и се е приемало за напълно естествено.

По-късно се започват гоненията срещу Учителя, подклаждани и насочвани от църквата и българското духовенство. Последователите му също са били подложени на гонения. Тогава Учителят Дънов им е наредил да не посещават повече църквите. По-късно той обяснява, че отначало е искал да реформира църквата, така че последователите му да я посещават. Но после се отказал, когато църквата почнала борба и война срещу него.

Тогава един от последователите на Учителя Дънов, влизайки на посещение в стаята му, погледнал на стената, видял иконата и попитал: „Г-н Дънов, тук вие държите икона, а църквата ви гони, хули и прогонва слушателите ви.“ Учителят Дънов погледнал иконата и казал следното: „Тук художникът се е доближил най-вярно до истинския, физически образ на Исуса.“ Онзи приятел занемаял, станал и я разгледал подробно.

Този приятел беше го разказвал този случай на много хора. Когато от 1969-1976 г. работех с Мария Тодорова и Борис Николов, бях приетан в техния дом, над леглото на Мария Тодорова висеше същата икона. Аз не знаех нищо за нея. Разпитах я и тя ми разказа нейната история, че тя е взета преди разпродажбата на вещите на Учителя през 1958 г. от заложна къща към общината в град София.

След кончината на Мария Тодорова през 1976 г., понеже аз бях определен за наследник и приемник на Мария Тодорова и Борис Николов от самите тях, то Борис Николов един ден сваля портрета с иконата и ми го предаде. Аз го приех, запазих и днес предавам нейната история, като съм заснел на цветен диапозитив иконата и сме го направили на цветен плакат, тъй че да може да се слага в рамка и да се поставя в самостоятелната ни молитвена стаичка. Плакатът ще бъде даван като приложение към „Изгревът, том XI“.

През 1945 г. са направени снимки от фотографа Васко Искренов на ул. „Опълченска“ 66 на дома Гумнерови, където е живял Учителя. Една група ученици от времето на Школата, които са присъствували от първата година, когато Учителят Дънов е държал своите беседи от стаята, седнал при прозореца, и през отворения прозорец слушателите са слушали отвън от двора, са били поканени да участвуват в снимките. В тази група са Борис Николов, Мария Тодорова, Елена Андреева, Буча Бехар и др. На една от снимките от стаята на Учителя, както е заснет неговият креват, над кревата се вижда окачен на стената и Неръкотворният образ. Това е същият Неръкотворен образ, който после висеше в стаята на Мария Тодорова над нейното легло.

Отзад на иконата, след като се отвори и се махне стъклото, е написано на руски език, че това е икона на Неръкотворния образ на Господа Бога и Спасителя наш Исуса Христа. Дава се накратко историята на преданието и че образът на Неръкотворния образ в царуването на Константин Багрянородни в 944 г. и е пренесено в Цариград на 16 август и от този ден нататък започват да празнуват тази дата.

Отзад е написано, че това е собственост на руския атонски Св. Илинсково скита. Позволено е отпечатването от цензура в Киев на 1 април 1897 г. на Киевската духовна академия. Отзад с молив бе написано: Рамката да бъде златна. Отпечатана е в гр. Одеса - Хромолит Д. Плющева в Одеса.

Публикуваме един препис за образа на Исуса Христа:

Образът на Исуса Христа

/Препис от пергамента-писмо на Юдейския управител черноморецът
Пупли Лентул Пилат/

До Негово Императорско величество Тиберий Кесар.

Ваше Императорско Величество,

Разбрах доколко желаете да се извести и ето според изследванията си, първи разказвам подробно: Помежду нас се яви един добър човек на име Исус Христос, за Когото народът говори, че е истински пророк и създател на всички твари, които се намират на небето и земята.

Наистина, о царю, за Неговите чудеса слушам всеки ден. Този човек, наричан Исус Христос, само с едно продумване мъртвите възкресява, болните оздравява. Той е със среден ръст и до такава степен приятен, щото които Го видят, принуждават се или да го обичат, или да Му се боят. Косата до ушите Му е като орехов цвят жълта, а от ушите до раменете като цвета на земята, но е още по-хубава. Като назарянин той е с коса, която пада от двете страни на лицето Му. Лицето Му е весело и хубаво. Носът и устата Му са такива, че не могат да се опишат; брадата Му е рядка, погледът Му е много приятен, очите Му са хубави и синкави. И това е за чудене, че светлината, която изтича от очите Му и лицето Му, начинът на бляскавостта, правят невъзможно човек да го не гледа.

Изобличенията му докарват страх, а наставленията Му - плач.

Никой не го е видял да се смее, а да плаче много пъти са Го видяли. Ръцете и ушите Му са много нежни. Повечето от хората са благодарни от отговорите Му, но често не се явява пред тях. И когато се явява, явява се с нравствено предназначение.

Както и майка Му по тия страни е безпримерно хубава, тъй и Той е до неимоверност хубав.

Ако Ваше Величество желае да видите тоя човек, да ви го изпратя по-скоро. Ако питате за науката Му, без да е учил от някого, всичките науки и изкуства знае добре и всеки иерусалимлянин се бои от Него. Той много пъти ходи гологлав и бос. Като Го видят тъй, броят Го за луд, но като говори, всички се боят и треперят.

Според, както разказват, не са виждали такъв учен човек, дори мнозина казват и вярват, че Той е Бог. Някои го укоряват, защото показвал незаконността на царските закони, затова се обезпокоявам от четата на тия злодейци.

Изповядвам, че никого не е докачил, а мнозина са се сподобили с добрината Му.

Писах настоящето си, за да се съобразя със заповедите на Ваше Императорско Величество.

Ваш раб - Юдейски управител Пупли Лентул Пилат.

/Преводът от арабски, оригиналът се пази в библиотеката на кесарите в Рим./

35. УЧИТЕЛЯТ ПЕТЪР ДЪНОВ ЗА ИСУСА ХРИСТА - ДУХЪТ ХРИСТОВ

„Христос е първото ограничение на Бога. Самоограничението и проявлението на Бога в Битието, това наричаме Христос. Той не е във формата, понеже тя се мени. През всичките векове Христос е един и същ, но понеже

съзнанието на хората е различно, затова техните схващания за Него са различни."

"Какво е Христос? Най-великата проява на Бога. Как ще познаем Христа? Като познаем Бога. Който познава Бога, познава и Христа. Христос е свещена идея, която се крие в дълбочината на човешката душа. Само Бог може да вложи тази идея в човека."

"Христос казва: „Никой не може да дойде при Мене, ако Отец не го е привлякъл.“ И казва още Христос: „Никой не може да дойде при Отца, ако аз не Му покажа пътя.“ Значи, щом Бог те е привлякъл към Христа, Той ще ти покаже пътя. Без Христа не можеш да отидеш при Бога. Само с Христа можеш да отидеш при Бога. Пътят към Бога е Христос. Който не приеме Сина, не може да отиде при Отца. Христос е пътят, който ни води към Бога. Трябва да има някой, да ни запознае с Божествения свят и да ни препоръча. Това е Христос. Казано е: „Който има Духа Христов.“ Неговият Дух ще ни научи какво трябва да правим."

"Христос донесе на земята една нова светлина. Донесе една нова сила, чрез която се подобри аурата на земята и се създадоха благоприятни условия за по-нататъшното развитие на човечеството. Без това влизане на Нова Светлина и Нова Сила в земната аура от Христос, човечеството нямаше сила и условия да се повдигне."

"Христос е жива Светлина, която озарява всички в света, вън и вътре в него. Не сте ли виждали тази светлина? Всички промени, които стават днес във външния свят, както и в самите вас, стават и в духовния свят."

"Христос е тук не като физическа личност, а като духовно невидимо същество. Макар и невидим, то Христос е по-реален, отколкото всички вие, които присъствате тук."

"Христа е вън от вас и вътре във вас. Търсете го в Светлината, която е вън от вас и ще го намерите."

"Границата между инволюция и еволюция е идването на Христа. Христос е трансформаторът, защото по-рано при Бога човек не би могъл да отиде без Христа. Тъй като Бог е огън пояждащ. И ако слънчевата енергия не бе дошла тук, трансформирана чрез влагата, въздуха и пр., ние не бихме могли да издържим. Христос беше трансформаторът. Той дойде да се справи със злото в света, да го превърне, да изсуши всички тези отровни газове на злото."

"Ако не беше дошъл Христос, целият свят щеше да пострада. Земята щеше да се обезличи. Христос е трансформаторът на лошите енергии, които имаше в света. И те щяха да разрушат всичко."

"Христос дойде на земята, за да направи мост между небето и земята, да има съобщение. Преди Христа хората робуваха. Откак дойде Христос, те се прераждат. Като направи Христос моста, хората започнаха да се прераждат. Законът за прераждането е Христов закон."

"От Христа започва еволюцията. Христос не е от човешка еволюция. Той е Божествено същество. Христос е Светлината, която работи в цялата природа."

"Христос действа вътре в дълбините на човешките души. Съзнанието на Христа обхваща всички хора."

"С какво ще се ознаменува идването на Христа? С пробуждането на човешкото съзнание. За да разбере Христовото учение и да го приложи, човек трябва да има пробудено съзнание."

"Духовното идване на Христа е през тази епоха. Първата негова мисия е да възстанови зрението на хората. То става със събуждане на съзнанието."

"Христос дойде на земята да създаде здрава постоянна връзка от една страна между хората и ангелите, а от друга - между хората и Бога."

"Христос казва: „Вярвайте в Бога и в Мене вярвайте!“ Какво е искал да

каже Христос с тези думи? „Дръжте връзката, не късайте вътрешната връзка. Тази връзка постоянно съдействува.“

„Сегашните хора искат да видят Христа, те не знаят, че Христос е връзката между Бога и нас. Това е любовна връзка, вътрешна, невидима. Като придобил тази връзка, Павел казал: „Сега познавам Христа повече, отколкото по-рано.“

„Христос донесе на света ново учение, но много от последователите Му го изопачиха. Ако Христос дойде днес на земята, ще се чуди на тълкуванията, правени върху учението му. Пък и образът на Христа, както го рисуват, не е верен. Христа не стои на едно място. Той и днес живее и работи за човечеството, и коренно се различава от онзи Христос, който е живял преди две хиляди години. Тогава Христос дойде между хората, но те не го познаха. Ако дойде днес, пак няма да го познаят.“

„Христовото учение е дълбоко мистично. То може да се приложи само от мистик.“

„Само на ония, в които Божественото съзнание е близо да се събуди, там Христос хлопа. За да се приеме Христовото учение от всички хора, трябва да се пробуди Божественото съзнание. То ще реши въпроса.“

36. КАК СЕ РАБОТИ С ИСТИНСКИЯ ЛИК НА ИСУСА ХРИСТА

Учителят Петър Дънов съветва своите ученици да четат често Евангелието, за да могат да се свържат с епохата и с Духът Христов. Дори апостол Павел говори, че след като Св. Дух слязъл върху апостолите, Той, Светият Дух и им припомнил всичко онова, което преди това е говорил Исус и което са били полузабравили.

Портретът, който връчваме към „Изгревът“, том XI като приложение, трябва да бъде поставен в рамка на стената в молитвената стаичка, в която друг да не влиза. Застава се срещу образа и се вглеждате в него, съсредоточавате се в него известно време, за да навлезете в онази епоха. Тогава ще вземете Евангелието и ще прочетете на глас стихове от Евангелието.

Иоанна, гл. 14, ст. 6: „Казва му Исус: „Аз съм Пътят, Истината и Животът. Никой не отива при Отца, освен чрез Мене.“

Иоанна, гл. 14, ст. 26: „А Утешителят, Дух Святый, когото Отец ще ви проводи в Мое име, той ще ви научи всичко, и ще ви напомни всичко, що ви съм рекъл.“

Иоанна, гл. 15, ст. 26: „А когато дойде Утешителят, когото Аз ще ви изпратя от Отца, Духът на Истината, който от Отца изхожда, той ще свидетелствува за Мене.“

Иоанна, гл. 15, ст. 5: „Аз съм лозата, вие пръчките, които пребъдва в Мене и аз в него, той принася много плод, защото без Мене не можете нищо да сторите.“

Иоанна, гл. 1, ст. 3-4: „Всичко чрез Него стана и което е станало, нищо без него не стана. В Него бе живот и животът бе виделината на хората.“

Откровение на Иоанна, гл. 1, ст. 8: „Аз съм Алфа и Омега, начало и конец, казва Господ, Който е, и Който е бил и Който иде, Вседържител.“

Послание към евреите, гл. 13, ст. 8: „Исус Христос е истият вчера и днес, и во веки веков. Амин“

Неръкотворният образ с истинския лик на Исуса Христа трябва да бъде окачен на стената в молитвената стаичка, където е окачен и Антиминсът!

**КОНСТАНТИН
ДЪНОВСКИ**

**СВЕЩЕНИК
на
ВСЕВИШНОГО БОГА
и
ВЪЗРАЖДАНЕТО
на
БЪЛГАРСКИЯ НАРОД**

Д-Р ПЕТЪР НИКОВ

I.

КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ

ДУХОВНА КУЛТУРА

Месечно списание за религия, изкуство и наука

София, 1920, Год. I, кн. 1 и 2

(стр. 114–133)

ИКОНОМ КОНСТАНТИН А. ДЪНОВСКИ

Настоящите редове имат за цел да разкрият живота и делата на един скромен, но заслужил народен деец, който години наред е работил за народното благо и чието име е неразривно свързано с въздигането и закрепването на българската народност във варненския край; да разкрият неговите трудове и заслуги и да отдадат дължимата почит на неговата светла памет. Този скромен деец е иконом Константин А. Дъновски, един от най-старите ратници в полето на възраждането на българите във Варна и Варненско, който се помина миналата година на 13 ноември и биде погребан в същия град.

Деятелността на К. А. Дъновски принадлежи вече на съда на историята и ние можем спокойно, без страст или заяда и без предубеждение, да се спрем на нея с въпроса: какво е той творил? Какво е допринесъл в народната, в общочовешката съкровищница?

Животът на Дъновски е неразривно свързан в по-голямата си част с възраждането на българите във Варненско. Неговата дейност се преплита още с първите трепети на възраждащия се български дух, за да продължи да го следва до пълното му възрождаване не само духовно, но и политическо. Според характера на неговата дейност, неговият живот е минал през три последователни етапи: първият етап, този на неговото юношество, е времето, в което той събирал знания и опитност за близката си дейност. През втория етап у него се формира бъдещият народен деец и водител, какъвто ни го разкрива вече напълно третият период от неговия живот. В тези няколко думи, които ще кажем, ще се спрем последователно на тези три етапа.

Роден през август 1830 г., К. Дъновски прекарал своето детинство и част от юношеството си в своето родно място, село Устово (Ахъ-Челебийско в Родопите), дето добил и първоначалното си образование. През това време особено влияние върху неговото развитие оказали, според неговото лично свидетелство, майка му и един светогорски монах, при когото той се учел. Майка му е способствувала да се развие у него онази склонност към мистицизма, която тъй често срещахме по-късно в неговия живот и която имала значение за идеалната насока на неговия характер. С особна благодарност и въздушевление си спомняше Дъновски за своя някогашен учител-монах. Той бил светогорски таксидиотин и се бил установил тогава в Устово, дето открил килийно училище. У него имало значителна библиотека, величината на която, разбира се, не трябва да се оценява според днешните понятия. Изглежда, че внушенията, добити от този монах, са имали решително влияние за по-нататъшното развитие на талантливия младеж. На него той дължи в голяма степен стремежа си към по-високо образование и просвета.

Обаче не по-малко влияние трябва да са оказали в това направление на Дъновски стремежите на времето и на окръжаващата го среда. Тъкмо в това време в недрата на българския народ се извършвал бавно, но сигурно процесът на пробуждане към един нов живот, започнали да сияят проблясъците на родна съвест и съзнание и стремеж към едно по-високо интелектуално развитие; беше се отпочнала една трескава и безспирна работа за туряне основа на една бъл-

гарска национална просвета и бързото ѝ разширение и разпространение сред народа.

Надарен с интелигентна и отзивчива душа, Конст. Дъновски не е могъл да се откъсне от общото идейно течение на своето време. След като завършил първото си образование в родното си село, той се отправил за Пловдив, дето постъпил в тамошното гръцко училище. Накрай той продължил и завършил образованието си в Татар Пазарджик, при известния български учител Никифор х. Константинов Мудрон.

Така подготвен, той се отдал, още твърде млад, на учителското поприще, отначало в родния си град и в едно съседно село.

Обаче не тук му бе отредила съдбата място за житейско състезание и творчество. Скоро обстоятелствата го понесли далеч на север, зад Балкана, във Варненско. Неговият вуйчо Йоргаки Забилев 3–4 години преди това се бил установил във Варна като първи българин бакърджия (медникар), със свой собствен дюкян. При едно свое пътуване до Устово в 1847 год. той отвел със себе си във Варна младия Константин Дъновски, за да го настани на работа. От това време съдбините на Конст. Дъновски се свързали завинаги с Варненския край. Тъй е било предопределено, щото той да дойде от далечните Родопи във Варна, и тук да срещне и стане сподвижник на известните народни дейци във Варненско – дядо Атанас Чорбаджи, Александър Рачински, братя Никола и Сава Георгиевич, х. Стамат Сидерев, братя Господин и Стоенчо х. Иванови, Рали х. Мавридов и др. – и един от първите будители и крепители на българска сваят и съзнание.

Тук изпъква въпросът: в какво положение се е намирал изобщо националният въпрос или по-добре въпросът на националностите във Варна във времето, когато младият Дъновски дошъл във Варна, пред какво положение е бил изправен той и как се е отразило то на по-нататъшната негова дейност. Трябва да се забележи най-първо, че пробуждането на българския дух във Варненско настъпило вследствие на ред причини и пречки по-късно от другаде. В 1847 г., когато К. Д. дошъл във Варна, името българин почти не се е чувало, национален въпрос не е съществувал и не се е правил въпрос за национални различия, при всичко че гръцкото възраждане да бе почнало да оказва и тука своето влияние и да бе имало за следствие предприемането на една елинистична пропаганда и в тези места.

Дълговременното турско владичество беше отдавна изгладило всякакви политически различия. Църквата само бе останала да представлява пред турската власт народите в империята. Вселенската патриаршия в Цариград представлявала всички православни народи без разлика на националност, в това число и българския. Обаче, трябва да се признае, че въпреки своя в много отношения гръцки характер, Цариградската патриаршия в първо време поставяла религиозния принцип под националния и не е водела определена гръцко-националистическа политика. Това сравнително безпартийно държане на патриаршията по отношение на народността карало негръцките православни елементи да чувствуват още по-малко своето рязко национално различие от гърците.

През по-голямата част от първата половина на XIX ст. във Варна владеещ език в църква и обществото е бил турският. Православното население, което се е съставлявало в своето подавяващо болшинство от гагаузи, употребявало не само у дома си, но и в обществото, та дори и в църквата, турския език. Църковната служба била извършвана на турски, също така, както днес още у караманлиите в Мала Азия. Впрочем и днеска още в с. Кестрич апостолът се чете на турски. В обществото пък гръцкият език е бил много слабо разпространен и се е говорил, освен от митрополита и неговото духовенство, още от 3–4 души гърци. Българи също е имало в града (не говоря за селата, дето българският елемент непрестанно растял и се засилвал), но малко на брой и те се губели сред

гагаузкото мнозинство. С една дума тогава Варна имала турско-гагаузки характер.

Обаче в това положение настъпила постепенно промяна. Новите идеи от запад почнали да преливат и към Балкана и една нова струя раздвижи общества и народи. Гърци, сърби и най-подир българи наченали да се пробуждат, да се самоосъзнават като народи и да чувствуват своите национални различия. Цариградската патриаршия, начело на която стояли гърци, забравяйки своето предназначение, също се поддала на новите веения, изместила националния принцип пред онзи на религията, и така се превърнала в един гръцки институт, който си поставил за главна задача да всажда гърцизма между инородците.

Във Варна, след като градът беше си отпочинал от нещастията и страхотите през време на Руско-турската война в 1828 г., през 40-ти години на миналото столетие се наченал един бърз подем на гръцкия дух. Той се дължал на външни влияния, но във висша степен и на новата националистична насока в църквата. Икономическото и търговско повдигане на града след войната от 1828 г. направи възможно да проникне скоро тук с голяма сила въздействието на възраждаща се Елада. Самата църква застанала начело на това движение. Започнала се една трескава дейтелност за подобрене и въздигане на учебното дело, което дотогава било съвсем примитивно. Започнали да строят училища. В 1841 и 1845 г. били построени първите гръцки училищни здания. По-късно се открила при митрополията и гръцка библиотека. Отпочнала се една ели[ни]стична пропаганда между местното население, която скоро дала резултат. В кратко време Варна изпъкнала като гръцки център, с гръцка култура, с незначителен гръцки, но с многоброен грецизиран елемент, с будно гръцко национално чувство. Той застанал в най-живи и интимни връзки и сношения с гръцките средища в Цариград и Атина и от своя страна пръскал своето гръцко влияние далеч из своята околност.

За да илюстрирам по-добре характера на този нов гръцки център, ще дам следната статистика от 50-ти години на миналия век за броя на националностите във Варна: 8300 турци, 6100 православни християни, 1000 арменци, 30 евреи и 150 гърци елини. От други известия се знае, че тогава в града е имало и българи, числото на които прогресивно е растяло, обаче те са попадали под силното гръцко влияние на църква и общество и се претапнали между гърците. Не е място да посоча с факти как погърчени българи се издигнали между гърците като чорбаджии и най-убедени и бойки техни народни водители. Без будно национално съзнание, без училища и родна църква, българският елемент се преливал в гръцкия и служил като тор за засилване на гърцизма във Варна и околността.

Такова е било времето и обстоятелствата, когато младият Константин Дъновски дошъл във Варна. Никой не оспорвал духовното самовластие на Цариградската патриаршия и на гърцизма във Варненския край. Всичко православно спяло спокоен национален сън под топлиите лъчи на патриаршеското слънце, за да се пробуди един ден с гръцки чувства и съзнание.

Поставен в такава среда и при такава една обстановка, младият, едва осемнадесетгодишен Дъновски, без установен още характер, рискувал да бъде обхванат от нейното влияние, насочен в погрешни пътища и съвсем загубен за българската национална кауза. Действително, на първо време, бидейки без работа, той започнал да се навъртва около митрополийската църква и понякога да пее. Неговата интелигентност, звучният му глас, както и пълното и основно владение на гръцкия език, обърнали вниманието на новия гръцки митрополит Порфирий (от 1847 г. Варненски митрополит, бивший Преславски), и привлекли неговия интерес и симпатии към младия Дъновски.

Тук Дъновски е стоял на кръстопът, или по-добре, той е бил в опасност да

бъде погълнат от всепоглъщащата сила на гръцкото влияние. Тъкмо в този решителен момент една щастлива случайност – именно срещата му с Атанаса Чорбаджи от с. Николаевка – дошла тъкмо навреме да предотврати тази опасност. Тази среща е станала от грамадно значение за цялото по-нататъшно негово развитие и дейност.

Тук се намираме на края на първия период от живота на Конст. Дъновски. С казаната среща ние влизаме вече във втория период.

Кой е бил Атанас Чорбаджи, който е оказал такова съдбоносно влияние върху по-нататъшното битие на Дъновски? – Атанас Георгиев е бил чорбаджия в село Хадърджа (сега Николаевка). Баща му, един от първите селяни на село Гулица (Месемврийско), човек ученолюбив, желаел и навреме се погрижил син му да се изучи, според тогавашните понятия, най-първо по български, после това в гръцкото училище в Месемврия и най-подир по турски език при един ходжа. Във време на Руско-турската война в 1828–29 г. Атанас станал преводчик при русите, с които ходил до Одрин. След войната той се прибрал с баща си в Хадърджа, дето се установил да живее, и благодарение на своите знания, ученост и интелигентност скоро придобил голямо влияние над селяните. Той често посещавал Варна и влязъл в сношение с турските и гръцки първенци, на които успял да спечели доверието и благоволенieto. Неговата дума се слушала и той помагал на своите съселяни, когато отивали във Варна по някоя работа. Това го издигнало още повече пред съселяните му и те го избрали за мухтар (кмет) чорбаджия. Той станал най-влиятелният човек в селото.

Атанас Георгиев е бил един рядък за времето си чорбаджия и българин. Той се издигнал както над своите съселяни от Николаевка, тъй и над своите еднородци във Варненско не само по образование, но и по своето високо интелектуално развитие и главно по своята висока национална култура. Неговите сношения с русите през войната в 1828 г. са възбудили и закрепили у него това, което го нямаше у неговите съселяни: в неговата душа се вълнувало горещо национално чувство. У него се разгоряло желанието да види в своето село българско училище. И той наченал да убеждава своите съселяни да му помогнат в изкарването на това дело, когато обаче, водими от своето невежество, те му отказали, той се запретнал сам да направи това: отделил в своята къща една стая за училище и тръгнал за Варна да дири и услови на своя сметка селски учител. Благодарение усилията на дядо Атанаса, с. Николаевка се сдобил в скоро време с първото българско училище и църква във Варненско. В последвалата след това църковна борба дядо Атанас застана пръв в редовете на борците от Варненско и заедно с варненските българи поведе борбата против гърците. И когато в 1861 г. от всички части на българското отечество се стичаха в Цариград представители народни по църковния въпрос, беззаветният старец презря и трудове, и мъки, и разходи, и прие да бъде изпратен на собствени разноски в Цариград като представител на българите от Варненската епархия, понеже Варненската българска община беше слаба и бедна и не можеше да издържи на свои средства представител. Там, в Цариград, на поста си за извоюване на българската правда, този светъл старец умря през 1865 г. от избухналата тогава в Цариград холера.

С този пръв пионер и апостол на българска реч и свят във Варненско се сблъскал Константин Дъновски при първите свои стъпки. Тази среща била за него съдбоносна и имала решително влияние върху насоката на неговата по-нататъшна дейност. Тя не само го отклонила навреме от опасността да бъде погълнат и национално погубен от гръцкото влияние, но го насочила по пътя на дейците за възкръсяване на българщината във Варненско.

Като дошъл във Варна да дири учител за своето училище, Атанас Чорбаджи попаднал на Конст. Дъновски, който тъкмо дирел работа. Срещу 500

гроша годишно и храна, последният се съгласил да стане учител в Хадърджа (1847 год.). Това бил първият български учител не само в с. Хадърджа, но и в цяло Варненско.*

Така Конст. Дъновски станал помощник и сътрудник на Атанас Чорбаджи в неговата народополезна дейност. Резултатите от неговата учителска дейност в Хадърджа дотолкова задоволители и въздушевали селяните, щото те скоро се съгласили със своя чорбаджия и с общи сили и средства построили през следната година особено здание за училище и църква. Въпреки пречките и интригите от гръцка страна, зданието било изкарано и през 1851 г. едната му част [била] осветена за църква. По залягане на дяда Атанаса в Хадърджа скоро бил извикан и един българин свещеник, вместо дотогавашния грък, който въвел в църквата славянска служба. Така щото селото Николаевка станало първото огнище на българска реч, българска мисъл и българско чувство във Варненско, което служело като жив пример за цялата околност и от което излезли не малко подбуди, инициативи и насоки през следващото време на църковната борба. С това първо българско просветно-национално огнище е тясно свързано името на Константин Дъновски.

Надали могат да се оценят достатъчно високо внушенията и импулсите, които е получил Конст. Дъновски от докосването си с Атанаса Чорбаджи. Интелигентният и буден селски чорбаджия, със своя висок национален дух, не е могъл да не окаже силно влияние върху младия момък с интелигентна и възторжено-отзивчива душа, чиито тенденции и насоки в обществото тепърва трябвало да се определят и кристализират. Може да се каже със сигурност, че тук добил Конст. Дъновски насоката за своята сетнешна родолюбива дейност. Влиянието станало още по-силно, връзките между тях по-яки, когато Константин се оженил за дъщерята на дяда Атанаса. И наистина, техните дела показват пълна хармония в техните душевни нужди и стремежи. Младият Константин възприел идеалите на своя тъст за национална просвета и свестяване на еднородците си във Варненско и се отдал на тяхното служене.

През 1854 г. Дъновски предприел едно пътуване до Св. Гора през Солун. На връщане той намерил село Николаевка препълнено с турци и татари бежанци, които бягали поради Кримската война. Затова той се принудил да отиде в Балчик, дето се условил за учител и в продължение на две години учителствувал като пръв български учител. След преминаване на войната той се върнал пак в Николаевка и учителствувал там още една година. През юлий 1857 г. по желанието на тъста си той бил ръкоположен от Варненския митрополит Порфирий за втори свещеник на с. Хадърджа. Тук той, заедно с колегата си поп Иван Громов, обикалял, обслужвал и просвещавал национално както Николаевка, така и околните села. Обаче стоеният му в Николаевка не се продължило дълго време, защото той бил скоро повикан от Варненския митрополит Порфирий, с чието особено благоволение и симпатии се ползувал, като енорийски свещеник на църквата „Св. Богородица“ (през 1857 г.) във Варна.

Константин Дъновски от 1857 г. не е бил вече оня, който преди десет години бил дошъл във Варна като млад и неопитен младеж да търси работа. Сега той встъпил в същия град като зрял мъж, с напълно установен характер, с вечни идеали в душата и неизменни стремежи в сърцето. Но и градът, в който той влязъл, не бил вече същият град отпреди едно десетилетие. В него се било нещо променило, особено по отношение на националностите. Силата на гръцкото влияние не била намаляла; напротив, тя се била разраснала и увеличила повече от всеки друг път. Обаче покрай това постепенно се създавали условия за изпъкването на нови сили, на които било съдено в близко бъдеще да играят

* Всички курсиви в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгревът“.)

голяма роля в развитието на Варненския край. Българският елемент в града, който дотогава се губел под името гагаузи или православни християни и който обикновено благополучно се претопявал и изчезвал между гърцизираните елементи, бил почнал да се засилва по брой чрез притока на българи откъм Балкана и от други български краища. Засилването на търговията и на благосъстоянието на града, особено след Кримската война, имало за последствие увеличение нуждата от работни ръце и прилива на пришелци българи от вътрешността. Придошли много занаятчии, работници, а така също и желаещи да се отдадат на търговия, с което броят на българския елемент в града значително се увеличил. Големият и богат търговски град бил в състояние да даде добра прехрана и печалба на своите жители, така че трудолюбивият български елемент скоро заякнал икономически, особено търговското съсловие, с което той станал устойчив, самостоятелен, дееспособен и достъпен за новите идеи, които все още на първо време се кръстосвали и парализирали от силното гръцко влияние. От друга страна, идващите от други по-събудени краища българи носели със себе си едно по-будно национално съзнание, което приобщавали на средата, в която попадали. От Варна те продължавали да поддържат своите връзки и сношения с родните си места и така се създавала постепенно една идейна обмяна между варненските българи и вътрешността на България. Самата национална изключителност и експанзивност на гърците тласкала най-подир работите по неизбежния път. Така във Варна назрявала вече почвата за проникването и тук на новите идеи, които били вече отдавна разтърсили други краища на България – за пробуждането на българския национален дух. Този дух е бил окован от времето и обстоятелствата в тежки вериги и за неговото пълно освобождение и свободно развитие трябвало да се разчупят тези вериги, трябвало да се поведе борба.

В този нов град, в тази нова Варна, която стояла вече пред времето на великата борба, стъпвал сега Константин Дъновски. За него, който се беше вдъхновил от идеите на Атанас Чорбаджи, се откривало широко поле за дейност. От това време неговото име се свързва с пробуждането и възраждането на българщината в град Варна. Обаче трябва още тук да забележим, че свободната му дейност в това направление се спъвала, ограничавала и отчасти модифицирала от неговото положение на свещеник, подчинен на варненския гръцки владика, а освен това на служба и при гръцка църква. И това положение се изострювало с появата и изострюването на националните различия във Варна. Изисквало се от негова страна голям такт и умение, щото като изпълнявал своя дълг към своя народ, да не изпадне в разрыв със своето началство. От друга страна, благоволенieto и поддръжката, която той намирал у Варненския митрополит Порфирий, го карали да действа в примирителен дух, но само докато Порфирий е бил жив. Ние ще видим по-нататък, че веднага след смъртта на митрополита Порфирия той скъсал окончателно връзките си с варненската гръцка митрополия и дигнал знамето на независимата българска църква във Варна.

Константин Дъновски заработил за постепенното свестяване и закрепване на българщината в града. Той влязъл в контакт с най-будните българи в града, особено търговците, разменял мисли и будел у тях идеалите на дядо Атанаса – собствените идеали. Ползвайки се от пълното благоволение на митрополита Порфирия, той почнал от време на време да произнася през време на службата в енорийската си църква „Св. Богородица“ евангелието и някои ектении на славянски. Можем си представи какво ободрение са били тези славянски слова за възраждащия се национален дух на варненския българин, с какъв радостен трепет са изпълвали те неговото притиснато сърце и какви възторжени надежди и пожелания са извиквали в неговата душа. Национално-възпитателното значение на тези славянски молитви в онова преходно време

надали може достатъчно да се оцени. Обаче смелостта на Конст. Дъновски извикала силно недоволство и противодействие от страна на варненските гърци. Те знаели за възраждането и подема на българския дух по другите български земи, долавяли, виждали, че ако и бавно, и Варненският край се насочва по същия път, но не могли да допуснат, че и в града Варна, който те считали за сигурен и безспорен гръцки център, ще почне да се заражда същият опасен за гърцизма процес. Те искали да задушат всяка подобна проява още в самия и зародиш. Българските молитви е трябвало да изчезнат и славянската реч да не се чува вече. Конст. Дъновски се принудил да напусне църквата „Св. Богородица“ и само благодарение на благоволенieto на владиката Порфирий, станал свещеник при митрополията, дето останал до смъртта на същия в 1864 г.

Но не се гаси туй, що не гасне. Движението по възраждането на българския дух и освобождението му от оковите, що му наложи мракът и невежеството, проникна най-подир с елементарна сила и във Варненско, и в самия град Варна, и в скоро време съвсем измени националния облик на този важен приморски град. Известните нам събития из дотогавашната дейност на Атанаса Чорбаджи и на Константин Дъновски бяха предвестници на този нов обрат. Чрез засилване на българския елемент във Варна по численост и икономически, почвата назрявала, както казахме вече. Освен това на сцената изпъкнаха нови външни фактори, които дадоха мощен тласък на пробуждането на българщината и ускориха развитието на българското национално дело в тези места. На първо място новият руски варненски вицекомсул Александър Викторович Рачински. Той пристигнал във Варна през декември 1859 г. Възторжен славянофил и особено българофил, той бил добре запознат с борбата на българския народ за национално съществуване още от своето пребивание и служение в Македония, съчувствувал му горещо и съзирал една от най-важните свои задачи като руски консул в това да му помогне с всички средства, за да стъпи здраво на краката си като крепка самостоятелна славянска нация. Още с идването си във Варна той наченал да действа в това направление, като влязъл в най-близки сношения с поп Константин Дъновски и другите видни българи, както и с Атанаса Чорбаджи. Закрилата, интересът и подбудата на руския представител влезли нова сила в българското национално дело. По-будните българи се сплотили в един национален кръжок, в който участвувал и Рачински.

Рачински се опитал с всички средства, с които разполагал, да слечели за българите във Варна двата най-важни фактора за национално просветяване и въздигане, именно църква и училище, обаче се натъкнал на силното противодействие на гърците. След дълги настоявания митрополит Порфирий през март 1860 г. позволил на Конст. Дъновски да служи славянска служба в църквата „Св. Георги“, но само лично за консула и то в делничен съботен ден, т.е. когато народът, поради своите занятия, не могъл да посещава църквата. След това той се съгласил да отстъпи манастиря „Св. Димитър“ (при Евксиноград) за славянска служба през празници и делегирал Конст. Дъновски да служи. Тук, в манастиря „Св. Димитър“, игумен на който бил иеромонах Теодосий от Търново, се образувало едно сборно място за българите, дето се стичали да чуят и се ободрят на славянска служба. След църковен отпуск по-видните българи заедно с Конст. Дъновски и Рачински се събирали, разменяли мисли за народните работи и съгъствали своите редове за близката борба.

През втората половина на 1860 г. Рачински заминал нарочно за Петроград с цел да издействува за се построи във Варна руска църква и при нея българско училище. Той заинтересовал по въпроса и самия император. Обаче противодействието на гърците му позволило да издействува само създаването на един руски параклис при консулството, осветен от Дъновски и други двама свещеници през април 1861 г.

Когато през 1861 г. напуснал Варна, Рачински оставил тук едно с успех борещо се българско ядро, което всекидневно разраствало.

Вторият решаещ външен фактор, който тласна българското възраждане във Варна наново напред, са били епохалните събития, случили се на връх Великден (3 април) 1860 г. в Цариград, дето Иларион Макариополски прогласил независимостта на българската църква и нейното отделяне от патриаршията. Това събитие разтърси българския дух в цяла България, та и във Варненския край. Под негово влияние варненските българи, които благодарение на ред причини и обстоятелства бяха почнали да се обособяват и сплотяват национално, се организирали на 11 май 1860 г., в особна българска училищна община, начело на която застанали Рали х. Мавридов, х. Стамат Сидерев, Господин х. Иванов, братя Никола и Сава Георгиевич, Христо Т. Груев, Константин М. Тюлев, Христо Попович, Яни К. Прагмопаров и Константин Михайлов. На една покана от страна на Иларион Макариополски, да се присъединят към новосъздадената самостоятелна българска църква, те отговорили с готовност. По инициатива на Атанаса Чорбаджи в с. Николаевка, при извора Харлата под една вековна круша, било свикано събрание на 21 май 1861 г., на което присъствували представители от околните села. На това събрание се решило отделянето на българите във Варненско от патриаршията и присъединението им към самостоятелната българска църква. На това събрание участвувал и Константин Дъновски.

Обаче от онова време Конст. Дъновски е участвувал и съдействувал в националното дело във Варна само прикрито; той действувал, без да изпъква начело. Неговото положение като духовно лице, освен това и на служба при гръцката митрополия, било твърде трудно. Той е трябвало да държи едно средно поведение, което да не го докара в разрыв с гръцката митрополия, защото той е считал, че времето за това не било дошло още. Колко е бил той прав в това, да вижда от случката със свещеник Димитра от Балчик, който бил ръкоположен в Цариград от Илариона Макариополски (през 1861 г.) за гр. Балчик, но насмалко да бъде погубен от гърците и се спасил само като приел унията. Българската община във Варна била още твърде слаба и неорганизирана, за да може да защити с успех един свой свещеник против гърците. Ето защо на Конст. Дъновски се налагало едно предпазливо поведение. Той не фигурира официално като член на новоосновената българска училищна община. Той не се е подписал и на просбата на варненските българи до турското правителство от май 1860 г. за даване църковна и училищна самостоятелност на българския народ, нито в списъка за даване парична помощ на новооснованото българско училище. Но фактически той е участвувал във всички тези събития.

Въпреки това, че той отбягвал и се въздържал за вземе официално страна и да се замеси формално в българското движение във Варна, като частно лице той заемал прикрито живо участие във всички перипетии на движението и му съдействувал, доколкото е могъл. При основанието и откриването на I-то българско училище във Варна, при построяването на училищното здание и пр. той е участвувал и съдействувал наред с другите видни варненски българи. Когато гръцките интриги и противодействия успели да спрат и да застрашат строенето на българското училищно здание, започнато в 1861 г., Конст. Дъновски успял с помощта на тъста си Атанаса Чорбаджи да уреди въпроса. По съвета на последния той отишъл при неговия добър приятел Ибиш-Ефенди, варненски мюфтия, за да иска съдействието му пред властта. Ибиш-Ефенди му съставил една мазбата (молба) от страна на българското население от Варненско до Високата Порта в Цариград, с която се изразявало желанието на българите да не пращат децата си в гръцките училища, езика на които не разбират, а да имат свое училище във Варна, на свой език, за което молят да им се издаде ферман. Той дал тази молба на Конст. Дъновски, придружена и с препоръки до кадиите в

каазите Козлуджанска, Провадийска, Добричка и Балчишка-Мангалийска за съдействие, та да бъде подписана от българските мухтари. Конст. Дъновски разнесъл молбата из околността и, когато била надлежно подписана, заминал за Цариград и я занесъл на тѣста си, който пък я представил на правителството и направил нужните постѣпки. Скоро след това, за голяма изненада на варненските гръкогаузи, излязъл ферманът за построяване на българското училище.

Между това българското възраждане във Варна вървяло с бързи крачки към целта. Новооснованата българска училищна община веднага се загрижила за основаване и откриване на българско училище във Варна, каквото действително се открило след отблъсване на гръцките интриги през август същата 1860 година. Открила се същевременно подписка за събиране на помощи, за построяване на специално здание за училище. През следната 1861 г. се почнала, и след преодоляване на гръцкото противодействие, се завършила постройката, и през юлий 1862 г. била тържествено осветена.

Усвоявайки апела на Илариона Макариополски за поддръжка, варненската българска община отправила в 1860 г. покана и до каазите на Варненския санджак, именно Пазарджик, Провадия, Балчик и Мангалия заедно с едно писмо, адресирано до И. Макариополски в Цариград, за да го подпишат, подпечатат и изпратят, в което се заявявало, че се отказват от патриаршията и признават новооснованата българска народна църква в Цариград. В една просба до правителството, подписана и подпечатана от варненските първенци и от околните села, през май 1861 г. варненските българи заявявали, че се отказват от гръцката патриаршия, че искат създаване на независима българска църква, каквато се образувала вече в Цариград, че молят да се позволи на последната, заедно с представителите от разните български епархии да уредят новата църква, и че за тълкуване желанията на народа изпращат за представител от Варненския окръг Атанаса Чорбаджи. Подобни просби се подали и от Добрич, Балчик, Провадия. През същата година Атанас Чорбаджи заминал наистина за Цариград, като представител на Варненско при новата българска църква и пред правителството.

Сега варненските българи се сдобили и имали своя училищна община, имали свое училище на роден език, в тяхна ръка значи се е намирало вече мощното оръжие за национална борба. Излишно е да изтъкваме голямото значение на тоя факт; то е ясно. За пръв път след столетия варненските българи добивали един външен израз на своята национална обособеност. Тук българската нация възкръсвала за нов живот.

Обаче успехът на варненските българи не е бил още пълен. Една важна част от него трябвало едва тепърва да се постигне, за да бъде той пълен. Училището издавало наистина националния облик посредством българи и отчасти и спрямо гръците, обаче по отношение на властта, на турската власт, то не е имало някое особено значение. Защото турската власт признавала не народностите, но църквата, или по-добре признавала народностите в лицето на тяхната църква и църковни водители. Понеже обаче варненските българи църковно се подчинявали на патриаршията, последната ги представлявала пред властта. Варненският гръцки владика, като представител на варненските православни християни, бил официален представител и на варненските българи. От това положение произлизили безброй трудности и мъчности за българите и тяхното национално дело. Истина е, че с провъзгласената от Илариона Макариополски раздяла на българската църква от Вселенската патриаршия, със сепаративните стремежи на варненските българи и с откриване от тях на особено българско училище, в това положение настъпи известна промяна. Обаче докато Варненските българи се черкували общо с погръчените гаузи в гръцките църкви, служили си с гръцките свещеници при смърт, венчавка или други църковни нужди, изобщо се задоволя-

вали с гръцкото духовенство и му се подчинявали, раздялата им от гръцката патриаршия и обособяването им в особна нация, отделна от гърците, не можело да има такова значение и сила за турската власт, въпреки основанието на особна училищна община. Трябвало отделна българска църква, за да бъде раздялата пълна, за да изпъкне българския елемент във Варна действително като отделна националност, за да стане възраждането на варненските българи пълно. Към това почнали сега варненските българи да насочват своите усилия.

И тук, в тази важна стъпка на българското национално дело във Варна, Константин Дъновски повече от всеки друг път е принесъл своята дан. Собствено тука и оттук нататък Конст. Дъновски изпъква като народен деец и водител на варненските българи, като един от най-главните двигатели и виновници за окончателното им освобождение от духовното иго, за окончателното им конституиране в особна по-свободна нация. Тук ние влизаме в третия и последен период от живота на Конст. Дъновски. Ако дотук не е било възможно да се проследи животът на Конст. Дъновски без да се засегне българското възраждане във Варна, то оттук нататък неговата дейност е още по-тясно свързана с развитието на последното.

На 30 ноември 1864 г. се поминал варненският гръцки митрополит Порфирий, при когото Конст. Дъновски служил като свещеник при митрополията и който умело лавирал по църковния въпрос между българи и гърци. Конст. Дъновски, ако и да участвувал в българското национално движение във Варна, винаги запазвал пълна коректност и нужното уважение към Порфирия, който сам бил твърде благосклонен към него. Същото нещо се забелязвало и от страна на варненските българи, които поддържали коректно сношение с митрополита: в 1862 г. Порфирий се явил сам и осветил I-то българско училищно здание. Със смъртта на Порфирия Конст. Дъновски се освободил от всички връзки с гръцката митрополия и смело издигнал знамето на българската отделна и самостоятелна църква във Варна.

В самото начало на 1865 г. станало събрание на варненските българи в кантората на Сава Георгиевич, дето се решило да се иска в един протест пред правителството и патриаршията скорошното разрешение на българския църковен въпрос и позволение да си имат българите собствена църква, като заплашвали, че ако не им се позволи да построят своя църква, ще вземат насила една от гръцките. Този внушителен протест бил приподписан от 50-60 села на Варненския санджак и изпратен в Цариград. Обаче властта взела мерки за предотвратяване на насилия и сблъсквания. За да се избягнат кръвопролития, българите се отказали от насилственото си намерение и Конст. Дъновски се явил като техен представител пред мютесарифина и му съобщил това. Между това на българите хрумнала щастливата мисъл да превърнат долния етаж на училищното здание в църква, на име „Св. Архангел Михаил“. Намислено и сторено. Конст. Дъновски, главният инициатор на тази главна атака против позицията на патриаршията и гърцизма във Варна, грижливо подготвил всичко и на 14 февруарий 1865 г. отслужил в нея първата божествена служба на славянски. Така паднала и последната гръцка крепост против българите.

Конст. Дъновски, първият български учител във Варненско, станал сега по такъв начин и пръв български свещеник във Варна.

С всичко това Дъновски скъсал напълно с гръцката Цариградска патриаршия и се присъединил към провъзгласената от Илариона Макариополски самостоятелна българска народна църква. Така той изложил себе си на опасност да бъде низвержен и преследван. Затова пък ползата, която принасял на своя народ със своята постъпка, била голяма. Варненските българи се сдобивали в неговото лице със свой български свещеник, със свой духовен глава, който, според тогавашните схващания, заставал начело. Те се сдобивали със своя

църковна община, отделна от оная на гърците, и така се обособявали окончателно в самостоятелна национална единица, в съзнателен и вътрешно свободен народ, способен да се развива и преуспява по-нататък по своите собствени пътища.

Вторият важен етап по пътя на възраждането на варненските българи е бил преминат благополучно. Конст. Дъновски, който взел живо участие в него като един от най-главните дейци, бил поставен начело на варненската българска община. Като такъв, той наченал да развива една усилена дейност за националното самосъзнаване и просвещение на всички българи от епархията, а най-вече на ония, които били заблудени и отвлечени от гръцкото влияние, за тяхното сплотяване в една национална църква. И тази деятелност имала, както ще видим, по признанията на самите гърци, голям успех.

Конст. Дъновски изхвърлил из богослужението името на Вселенския патриарх и почнал да споменува Илариона Макариополски като глава на българската църква. Същевременно той наченал усилена пропаганда между населението: поставил около българската църква деца, които канели на празник проhodящите българи да се черкуват не в гръцките, но в „хубавата българска църква“. Освен това той поставил нарочно хора по главните порти на града, които пресрещали селяните, разпитвали ги защо идат в града и след това ги убеждавали и отклонявали от намерението им да идат в гръцката митрополия, а да се отправят към българската училищно-църковна община, като уверявали, че скоро щял да пристигне избраният Варненски български владика.

Конст. Дъновски не се спирал и пред други средства, за да възбужда българския дух в града и не без резултат. Многобройните българи, които дотогава се държели с патриаршията, наченали масово да я напушат и да се присъединяват към самостоятелната българска църква. Даже българи, които по-рано безвестно пропадали под гръцко влияние, почнали да се пробуждат и високо [да] издигат знамето на своята народност. Характерен за това е следният епизод, който ще предам накратко. Един българин, женен за гагаузка, искал да направи панихида за тъща си в новата българска църква, а жена му настоявала да стане това в гръцката църква. Цял месец се карали мъж и жена. Най-подир бил поканен новият гръцки варненски митрополит Иоаким, известен посла като патриарх Иоаким III, който пристигнал във Варна на 24 февруари 1865 г., да извърши панихидата. След службата отишли в дома на казания българин, дето владиката според местния обичай трябвало да опее житото. Докато ставало това, дошъл свещеник Конст. Дъновски със свитата си. Владиката веднага напуснал къщата. Дъновски влязъл в стаята и заповядал да отстранят житото като проклето и афоресано, и да донесат друго, което той благословил.

Даже самите варненци гагаузи наченали да напушат гърците и да минават към ведомството на българската църква. Това положение тревожело и възбуждало, разбира се, твърде силно гъркогагаузите и те се заканвали да сринат зданието, дето се помещавала българската църква и училище. Константин Дъновски, като председател на българската църковно-училищна община и като „началник на варненската българска църква“, съсредоточавал в своята личност българщината в гр. Варна и привличал против себе си гнева и стрелите на неприятеля. Гърците се запретнали да го обезвредят, като го махнат от Варна. Митрополит Иоаким подготвял отстранението му от Варна и заточаването му в Св. Гора. Той писал на патриарха: *„Затова умолявам Негово Светейшество и Св. Синод, и заедно с мен също молят почитаемите старейшини и тукашни първенци, да благоволи и издействува да се издаде Височайша заповед за отдалечаването на този служител (подразбира се К. Д.) в някой от Светогорските манастири. С това ще се премахне най-главното зло и ще се обуздаят другите.“*

Но Конст. Дъновски продължавал своята народополезна дейност. Той

почнал да обихожда селата из епархията, да урежда църквите и църковните им работи, да освещава нови храмове чрез полагане на антиминс и мощи на светии, да пропагандира в селата да се присъединят към българската църква и пр. Според признанието на Варненския гръцки митрополит Иоаким, от 90 села, които канонически му принадлежали, му останали само 10, а другите признали българската църква. Ето как се оплаква митрополит Иоаким за това: „свещеникът Константин, за когото и преди година писах на църквата, е вече *глава на българите тук и в околността*. Преди няколко дена, както се научих, отишъл е и осветил една църква в едно близко село в епархията на светия в Христе мой Месемврийски брат и друга в едно село на моята епархия“.

Чрез пълното отделяне на варненските българи в църква, съвсем отделна от гърците и гръцката патриаршия, същите се окончателно уредили в особена нация, която рано или късно трябвало да бъде призната от турската власт; даже скоро тя била фактически призната чрез ред действия на властта.

Сега изпъквал на дневен ред въпросът за уреждане и организиране на младата църква в цялата епархия. Въсъщност това е било организиране на българския народ във Варненската епархия. Заслугите на Конст. Дъновски и тук са големи. На 15 август 1866 г. във Варна се събрал под негово председателство събор от всички свещеници и селски чорбаджии на епархията, който събор изработил и приел един „*Привременний законник*“. Този законник поставял начело на целия санджак варненската църковно-училищна община, а нейният председател, в случая Конст. Дъновски, ставал неин „*църковен глава*“. Той уреждал правата и задълженията на свещениците и отношенията на градовете и селата от епархията към варненската община. Последната добивала право да събира чрез своя председател владищината и емватикията, да издава вули и кръщелни свидетелства за цялата епархия, да разрешава спорове между селяните и селата, да съди и налага наказания, да назначава учители и свещеници, да им напомня длъжностите и да бди за тяхното изпълнение. Целта е била да се организират здраво всички българи от епархията и организацията да се засили чрез една разумна централизация.

Веднага с приемането на законника варненската община влязла в своите функции на главна духовно-обществена власт в епархията: започнала да изпраща благословията си, да издава пандохуси, потъкмителни, препоръки, [да] събира владищината, [да] налага глоби и наказания, [да] издава вули и кръщелни свидетелства и пр.

Самата турска власт наченала да дава съдействие на варненската българска община при довеждане на разни провинени неподчиняващи се на заповедите ѝ лица, и така косвено да я признава. Русенският валия Мидхад Паша, до когото се отнесла варненската главна българска община за позволение, да може да събира владищината по селата, верен на своя принцип – да разделя и да владее – мислейки, че така разпокъсва и ослабва християните в турската империя, издал за тази цел особена позволителна заповед. По такъв начин българската народност във Варна и Варненско възкръснала и била фактически призната от турската власт. Оставало още да се извоюва формалното признание, което зависело от разрешението изобщо на българския църковен въпрос.

Тук ще приведем едно писмо на варненския митрополит Иоаким до патриарха Григория от 28 февруари 1867 г., което ясно свидетелствува каква ползотворна дейтелност е развил Константин Дъновски за организирането и управата на Варненската епархия в националноцърковно отношение: „Малцината тук първенци на братята в Христа българи, с един свещеник на име Константин, уредиха в града друга господствующа църква, изпълнявайки всецяло, каквото божествените и свети канони предоставят на каноническия кириарх. Както в

митрополията, така и в църквата, те си свикват редовен съвет под председателството на поменатия свещеник, в който разглеждат всичките дела на българите, духовни и други. Пречат с най-силни заплашвания на всеки селянин, който иска да прибегне и потърси помощта на митрополията. Преследват после с позволени и непозволени средства нарушителя на заповедите им. От 90 приблизително села, които са канонически подчинени на варненската епархия, едва около 10, населени само от гърци, признават св. митрополия; останалите не се подчиняват и много от тях против волята си. Този свещеноначалник (Константин) управлява целия клир на неподчинените села, църквите, училищата, всичко обществено на тия християни. Той назначава, премества свещеници, учители и върши други подобни неща, разглежда съпругески дела и дава разводни писма, позволителни за бракове, пандахуси, още и освещава храмове, събира владишкия данък безпрепятствено. За тази именно цел свика главно събрание от свещениците и първенците на българските села около юлий месец, и наложи 7 1/2 гроша на венчило и други два гроша като емватикия, дан, давана от всеки свещеник. Събра, както с положителност ни е известно, през тази година повече от 50 000 гроша, освен житото и други някои работи за в полза на църквата им в града. Освен това този добър свещеник, с някои други съмишленици, възбужда против църковните порядки и самите гърци, наречени гагаузи, защото говорят турски, от които мнозина, по-простите, се отделят от митрополията, за да не плащат малкия внос на владишкото право.“

И така, след дълги усилия и борби, българите от Варна и околността успели да се откопчат от властта на гръцкото влияние и да се слотят и организират в свое училище, в своя църква, в своя нация. В тези епични борби на българския народ във Варненско името на Конст. А. Дъновски заема почетно място и неговата дейност е неразривно свързана с тях.

Конст. Дъновски е останал начело на варненската българска община до месец септември 1868 г. По своя път младата варненска община трябвало да срещне и преодолее още много пречки. Особено в началото тя имала да се бори с големи финансови затруднения, защото не била тъй многобройна и била финансово слаба. Тя не броела между своите членове, както варненската гръцка община, извънредно богати търговци, готови на големи жертви, нито разполагала с богати завещания, нито с мощното съдействие на Атина и Цариград. За посрещане на своите разски т я разчитала на приходите от епархията, особено на владищината. Обаче тъкмо в събирането на тези приходи тя срещнала големи мъчнотии. По една или друга причина, селяните се скъпели да дадат това, което трябвало да дадат. Собствено, винаги, и при гръцките владици, и сега, и по-после, при екзархията, събирането на владишкото право от селата било най-болният въпрос, съпроводен с големи трудности. Тези трудности се изпречили и на Конст. Дъновски като председател на общината. Дирейки изход от това трудно положение, варненската община решила да извика начело на общината някое по-високо духовно лице, което със своя висок сан да импонира на селяните. В последствие на това Конст. Дъновски се оттеглил от председателството. На молбата на варненци И. Макариополски изпратил архимандрита Панарета, който през септември 1867 г. заел председателството на общината.

Конст. Дъновски се оттеглил сега, след като напуснал председателството на варненската община, в село Николаевка. Но и оттук той не престанал да се интересува и да се грижи за националното дело в епархията. Самата варненска община не се отказвала да прибъгва често до неговите способности и връзки: той бил натоварван от нея с важни мисии. Така през декември 1869 г. той бил изпратен в Пазарджик, Провадия и Балчик с мисия да съобщи на общините съдържанието на писмото на привременния народен събор в Цариград по недо-разуменията им и да ги убеди да се явят във Варна на събора за уреждане на

споровете помежду им. Освен това от време на време той продължавал да служи във Варна и да замества отсъстващия Панарет.

Но и новият председател на Варненската община се сблъскал със същите трудности по отношение на приходите, както и неговият предшественик. Освен това между него и варненската община възникнали недоразумения, които извикали неговото падане. През март 1870 г. той бил уволнен от председателството по искане на събрания се във Варна епархиален събор. С едно писмо до председателя на привременния събор в Цариград последният молил да му се прати някое друго *достойно* духовно лице за този пост. Обаче Иларион Макариополски, който добре познавал и ценил Конст. Дъновски, предложил между другите него. По такъв начин Конст. Дъновски заел пак председателството на варненската община и като такъв продължил и по-нататък своята дейност.

Във всички народополезни начинания, които варненската община приемала, Конст. Дъновски взимал активно участие. Времето на неговото по-нататъшно служене като председател се ознаменуvalo с ред нови придобивки в национално църковно просветно отношение. Главно по подбудата на уважението варненски гражданин Янко Славчев, построило се в църковния двор на българската църква и се открило читалище „Возрождение“; уредило се в началото на 1871 г. ученическо дружество „Просвещение“; а през август 1879 г. варненската община, начело с Конст. Дъновски, решила и открила подписка за издигане на едно здание за девическо училище.

Когато на 10 януари 1870 г. във Варна се избрали подгласни избиратели за Варненска околия за избиране пратеник от Варненската епархия за народния събор в Цариград, Конст. Дъновски бил избран на първо място между подгласните.

Като председател на варненската община Конст. Дъновски взел живо участие и в борбата за добиване особен архиерей за Варненската епархия. През 1870 г. чрез издаването на султански ферман за създаване на българската екзархия, българският народ видял осъществена своята отдавна лелеяна мечта за самостоятелна църква. Впоследствие на 14 март 1871 г. в Цариград се събрал народен събор за изработване на органическия устав на екзархията. Обаче султанският ферман със своя член 10-ти представлявал едно голямо и горчиво разочарование за варненци, защото изключвал от екзархийската област град Варна с двадесетина села на крайбрежието и ги оставял под управлението на гръцката патриаршия. Силно огорчени и възбудени, варненските българи почнали усилено да действуват, дано някак изменят това положение. Те не се спрели пред никакви средства, ни пред молби, ни пред заплашвания. В своята кореспонденция те изпускали даже обидни думи и изрази, за които после е трябвало, начело със своя представител Конст. Дъновски, да искат прошка от Макариополски в Цариград. Накрая те трябвало да се съгласят с екзархията върху комбинацията за съединение на Варненската епархия с Преславската и образуване на Варно-Преславската епархия. За митрополит на същата бил избран и ръкоположен протосингелът на екзархията, архимандрит Симеон, който на 2 декември 1872 г. пристигнал във Варна, а на 4 декември отслужил първата тържествена служба в църквата „Св. Арх. Михаил“ при съслужение на Конст. Дъновски.

С пристигането на български владика във Варна бил поставен венец над усилията и успехите на българските родолюбци от Варненско, над усилията, ще прибавим, на родолюбца Константина А. Дъновски. Българската нация била спечелила право на съществуване и свободно развитие. Духовните окови на вековете бяха разкъсани.

С пристигането на българските владци в България, почнал да се прилага и изработеният от народния събор екзархийски устав. Досегашната църковно-училищна община трябвало да претърпи известни изменения. Но член 10-ти от

фермана за създаване на екзархията налагал тук едно малко по-друго положение. Освен образувания тук през началото на 1874 г., както и в другите епархии, смесен епархиален съвет, във Варна бил избран на 17 март 1873 г. от варненските жители – българи, търговците и еснафите, особен градски съвет за управлението на градските работи. За председател на същия бил избран Велико Христов. За председател пък на епархиалния смесен съвет бил издигнат Конст. А. Дъновски, който през 1873 г., т.е. в промеждутъка между унищожението на дотогавашната община до конституирането на смесения съвет, свещенодействувал в с. Николаевка.

Освободителната война заварила Конст. Дъновски все още начело на епархиалния смесен съвет сред грижи за уреждането и управата на народните работи в епархията. През 1876 г. той почнал да служи и в руския параклис при консулството. Неговата дотогавашна дейност за пробуда и закрепа на българщината и централното му положение на водител на същата, връзките му от друга страна с руското консулство, му навлекли силни подозрения у турската власт. И в началото на Руско-Турската война (1877 г.) той бил хванат и като опасен човек бил хвърлен в затвора, дето пролежал цели седем месеци. Изправен пред военен съд, него го очаквала бесилка. Но не стигали физическите мъки и терзания, които той изпитвал в затвора. Варненските гърци, които имало защо да са недоволни от него, се възползвали от случая, за да го подложат на една неизказано подла и позорна морална инквизиция. На изправения пред лицето на смъртта се предлагало спасение само срещу отказване от българската независима църква и признаване гръцката патриаршия, срещу отхвърляне на цялата си дотогавашна дейност. Човешката слабост надделяла: за да се спаси от бесилката, Конст. Дъновски се принудил да подпише една такава декларация, съставена от гърците. След това, благодарение застъпничеството на холандския консул, който бил грък по народност, той избегнал смъртта, а с пристигането на руските войски в Добрич бил освободен от затвора.

В освободената българска Варна, за създаването на която принесъл толкова много, Конст. А. Дъновски, който отначало докрай й служил вярно и доживял да види след нейното духовно възраждане и политическото ѝ освобождение, продължил скромно и безшумно да служи при основаната от него църква „Св. Архангел Михаил“ до 1898 г., когато бил пенсиониран поради старост. И след това, с някои прекъсвания, той останал да живее до самата си смърт при същата църква, при която е бил и погребан.

По случай 50-годишния юбилей на първата българска църква във Варна, в признание на неговите заслуги към народа, Св. Синод отличил Константин Дъновски с официята „Иконом“, а правителството – с „орден за гражданска заслуга с офицерски кръст“.

Ако хвърлим сега поглед назад върху казаното за живота и делата на Конст. Дъновски, ние виждаме ясно, че той е участвувал във всички моменти и фази на българското възраждане във Варна, от най-първите негови зачатъци и до самия изгрев на политическата свобода. Няма почти национално начинание в тази епископска борба на българския народ във Варненско, в която и той да не е участвувал. През цялата негова дейност, отначало докрай, се точат неговите народополезни усилия като дълга червена нишка. Неговото име е навеки свързано с възраждането на българския дух в този край. За създаване на днешна българска Варна Константин Дъновски има несъмнени заслуги!

Заветът, който ни е оставил Конст. Дъновски чрез своя живот и дейност, е беззаветно служене на дълга към своя народ. Нека от благоговение и благодарност пред паметта на този заслужил народен труженик, вдълбаем дълбоко в нашите сърца този светъл негов завет.

Първият български в гр. Варна свещеник
Константин Дъновски

Свещеник Константин Дъновски

Свещеник Константин Дъновски

Чорбаджи Атанас Георгиев

**АРХИМАНДРИТ
МИХАИЛ ЧАВДАРОВ**

II.

**ПЕТДЕСЕТГОДИШНИНАТА
на
ПЪРВАТА
БЪЛГАРСКА ЦЪРКВА
„СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“
в гр. ВАРНА**

1865 – 14 ФЕВРУАРИЙ – 1915 ГОД.

Православно братство „Св. Арх. Михаил“ – Варна
Издава Варненското черковно настоятелство
Варна, 1915 год.

Печатница Д. Тодоров
(стр. 1–41)

ПЕТДЕСЕТГОДИШНИНАТА НА ПЪРВАТА БЪЛГАРСКА ЦЪРКВА „СВ. АРХАНГЕЛ МИХАИЛ“ В ГРАД ВАРНА

Преди четири години градът Варна бе честит да отпразнува тържествено 50-годишнината от откриването първото свое българско училище. Това бе едно рядко, достопамятно тържество, което изпълваше с радост и гордост всички български сърца в града. Това бе тържество не само за българската школа и култура, но и за българския елемент, българската народност тук. То символизираше възраждането на българщината във Варна и околната из една тъмна и непрогледна епоха на чуждо потисничество и мрак. То изобразяваше победния ход на българската просвета сред вековно невежество и заблуда – как заблещука отначало със слаби пробляски искрата на българското съзнание, на българската просвета и реч в този величествен приморски кът, за да се възпламени и загори отначало в робска, а след туй в свободна България в пламъка на една плодovitа просветна и културна дейност, от която туй много се възхищаваме и радваме днес. Спомниха се тогава имената на първите виновници, радатели на българското училищно дело в нашия град, отдаде се заслужена почит на тия идейни, безкористни и самоотвержени труженици на това дело. В това чествуване общината и учителството изпълниха достойно своя дълг.

Днес ние се намираме пред също едно такова тържество, с което е свързано най-близко духовното възраждане на българщината в град Варна. На днешния ден – 14 февруарий 1865 година – тъкмо преди 50 години, се откри първата българска църква в нашия град. Това събитие иде да ни припомни за величавите епически борби на недалечното минало за народно пробуждане и черковна независимост, които съставляват най-бурната и светла страница в нашата история въобще. То иде да ни припомни, макар и в не туй силни оттенъци, що значеше църквата за българския народ във времената на робство и изпитание, как тя в най-тежки минути го подкрепяше и издигаше, как тя го откърмяваше и запазваше като зеница на окото си неговото най-скъпо достояние – езика и вярата, и как той, застанал твърдо на нейния спасителен кораб, постепенно възкръсна за нов духовен и свободен политически живот. Що значеше наистина за българския народ делото на плеядата черковни труженици и народни великани – Паисия Хилендарски, Софрония Врачански, Неофита Рилски, Неофита Бозвелията, Илариона Макариополски и цяла редица други светли имена на черковни иерарси? Не те ли бяха първите и най-главни виновници, за да се пробуди този народ от дълбокия сън, в който го бе хвърлило двойното робство – политическо под турците и духовно под гърците, от които първото му отнемаше свободата, а второто по-грозно и застрашително – езика и националността? Църквата и нейните служители изпълниха велика спасителна мисия за запазването народа от духовна смърт и за придобиването му духовна и политическа свобода. И с днешното тържество иде да се разкрие една само страничка на тази спасителна мисия на нашата църква за духовно-националното пробужда-

дане на българщината в един от най-прекрасните кътове на нашето отечество Варна и околните ней градове и села. Този кът, задушен от гърцизъм и гагаущина, половина столетие само назад е бил почти съвършено загубен за българската нация, а днес той – начело с великолепната във всяко отношение Варна – се издига величаво със своите национални придобивки, духовен устрем, културно-просветни начинания, вънкашно благоустройство и материално благосъстояние. И радвайки се на всичко това, ние не трябва да забравяме за скромните труженици на нашето възраждане в миналото и за този мощен фактор – църквата, – чрез който най-вече се пробуди и възроди българският народ, и в името на който този народ осигури своята отначало духовна, а отпосле и политическа свобода.

Историческият момент, от който датира началото на възраждането на българщината във Варна, се отнася към 1860 година. Три важни и знаменателни събития са станали през тази година: 1) на 12 март се отслужва първа служба на църковно-славянски език в църквата „Св. Георги“; 2) на 11 май се съставя първата българска община; и 3) на 19 август се отваря първото българско училище.* В тези три събития се корени зародишът на черковно-националното и културно дело на българщината във Варна; в тях се застъпват най-съществените насоки на българския идеал, в който въобще се е проявила силата на българския дух и полет в онова време. Службата на родния църковно-славянски език е изразявала стремежа, идеала на българите да си имат своя, родна, независима църква, която единствено можеше да ги обособи като отделна нация и да им даде правото на самостоятелна, юридическа единица пред турската правителствена власт. Образоването на българска община е станало израз на онази стабилна организация на народна сила и дух, посредством която единствено можеше да се направляват народните тежнения за извоюване права и свободи. Откриването на българското училище – това е изразът на народното съзнание и сваят, в който бе заложен в народната душа мощният стремеж към просвета и култура въобще. Църква и училище, два могъщи фактори, с които заживя във възродителната си епоха българският народ, сплотиха своите сили в една черковно-училищна община, чрез която се организираха и заработиха народните труженици под общото знаме на национално-духовното ни възраждане и просвета.

Събитията, станали във Варна през 1860 година, бяха главно отзвук на тази народна вълна по черковния въпрос, която по онова време бурно се разливаше по всички кътища на българската земя, будеше съзнанието на погрозените в мрак български синове, и сплотяваше техните редове за смела борба срещу народните врагове. Най-силен израз народният подем и пробуждане намериха в случилото се нея година на Великден в Цариград, когато чрез Илариона Макариополски тамошните българи, а в тяхно лице и целият български народ, твърдо и демонстративно се отказаха от гръцката патриаршия и поискаха черковна свобода и независимост. Общото народно движение, което дотогава бе почти чуждо на малцинството българи във Варна, започна да буди и съгрива в тях патриотически чувства и самосъзнание и да ги импулсира в подетата борба за признаване правата на българското име и реч, узурпирани от духовните негови поробители – гърците.

Успехът на българското дело във Варна, където гърцизмът бе създал най-силна своя крепост и разполагаше с всички средства на противодействие срещу подавящото ме[н]шинство (35–40 семейства) на българския елемент тук, не е дело само на отделни личности. То е дело преимуществено на колективния български ум, усилия и жертви. Всички наши сънародници,

* Курсивите в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгрев“.)

кой с каквото и както е могъл, са влагали своята дан в общата съкровищница, като с готовност и единодушие са се отзовавали на всяко народополезно начинание. Взирайки се в миналото, изучавайки делата на народните труженици в нашия град, ние дълбоко се трогваме и възхищаваме от беззаветния техен патриотизъм, идейност и безкористие, от мълчаливата упоритост, трудолюбие и постоянство, с които се съзиждали камък по камък величавото здание на българското възраждане във Варненския край. Ние виждаме как тези труженици, шепа хора отначало, в една епоха, когато самото име „българин“ бе още синоним на варвар, презрян човек, и в един град, където българщината бе хвърлена в най-дълбока забрава, организират се в една община, откриват училище, съграждат собствено здание за него, откриват и църква, намират учители и свещеници, грижат се за тяхната издръжка, образуват по-сетне читалище и ученическо дружество, за всичко това правят непосредствени материални жертви и там, където последните се оказват недостатъчни, събират помощи и от околните градове и села, като търсят подкрепа даже от патриоти-българи в Цариград, Румъния и Русия. Грижат се и устрояват тези родолюбиви български синове черковно-училищното дело и в селата на Варненската околия и цялата Варненска епархия въобще. Изпращат те нарочни хора да обикалят тези места, да пробуждат в тях национално съзнание в сънародниците ни, да ги убеждават да си издигат църкви и училища и там, където са издигнати вече такива, да контролират развоя на черковно-училищното дело. Това последното те залягат да се устрои и чрез особни писмени законоположения, които се правят задължителни за цялата епархия. Варненските родолюбци водят борба срещу всички интриги на гърци и гагаузи пред турската власт, застъпват се пред последната чрез най-влиятелните си хора – членове в мезлиша* за защита на българските интереси, използват застъпничеството и на някои от чуждестранните представители, предимно това на руския консул. Застават те смело и в редовете на борците по черковния въпрос. Организират умело и своевременно тази борба, отказват се от патриаршията, подкрепят от името на българското население в целия Варненски окръг с молби и протести каузата на народните ни дейатели в Цариград, изпращат свои представители там и настойчиво искат Варна да се включи като център на българска епархия. Най-после, като венец на толкова безкористни усилия и упорита борба, варненските българи на *2 декември 1872 година* се удостояват да посрещнат своя първи народен архиерей – и до днес благополучно святителстващия Св. Варненски и Преславски Митрополит г. Симеон, животът на когото, верига от подвизи и дела, е също цяла история на миналите ни борби. От този важен момент българското черковно и училищно дело било спасено за Варненския край, съществуващите църкви и училища все повече и повече се благоустрояват и осигуряват откъм своята издръжка и се започва будна и интензивна работа в села и градове за съзиждане нови храмове на вярата и просветата, в какъвто период на творчество дойде и самото освобождение на България.

Припомняйки в общи черти делата и заслугите на скромните, честни и горещи варненски родолюбци и прекланяйки се пред техните добродетели и подвизи, ние ще се ограничим в настоящата брошурка да спрем своето внимание по-подробно върху пряко интересующия ни въпрос за откриването на първата българска църква в града – „Св. Архангел Михаил“, и борбите, които са предшествовали и последвали това събитие, както и върху първите и най-главни участници в тези борби.

* Такива от 1864 г. и до освобождението са били: Господин х. Иванов из Добрич и Петър Ишлеков из Котел. (Бел. на автора.)

Огнището, откъдето е проблеснал първият лъч за възраждането на българщината във Варненско и в нашия град Варна, е било с. Николаевка (Хадърча). Тук най-напред, още през 1847 година, когато никъде из Варненската околия не е имало българска църква и училище, се издига и църква, и училище; настанява се за първи път български учител и български свещеник. В Николаевка се събират за първи път първенците от всички околни български села по черковния въпрос и съставят на 21 май 1860 година протокол, с който се отказват от Цариградската патриаршия и нейните владици и признават за свой върховен черковен началник първия български владика Иларион Макариополски. От Николаевка бе първият народен представител от Варненската епархия, известният и влиятелен чорбаджи Атанас Георгиев, който в 1861 година взе участие в черковно-народния събор в Цариград и живо съдействуваше за преуспяване на българското дело в град Варна. От тук се направляват и по-късно в някои отношения черковно-училищните работи в града и околните села, както и тия по общо черковния въпрос. От Николаевка най-сетне бидоха донесени икони и всички необходими черковни принадлежности за откриване първата българска църква във Варна – „Св. Архангел Михаил“; оттам бе дошел и първият български свещеник и предстоятел на черковно-училищната община във Варна – Константин Дъновски, който е и първият виновник за самото откриване на тази църква. Последният е добре известният на варненските граждани и дълбоко уважаван от всички дядо поп Константин, който днес е останал среди нас един от редките живи дейтели на тази славна епоха, която сега възпроизвеждаме и чествуваме.

Той, поради своята енергичност, интелигентност, положение и влиятелни връзки, се е поставил в центъра на черковно-училищните работи още отначало, както в Николаевка, така и във Варна, играл е важна роля и с неговото пребиваване тук и там, с постоянното си обикаляне околните села се е поддържало живо общение между отделните български центрове – обстоятелство твърде важно по борбата за черковния въпрос и за поддържане ред и дисциплина в черковно-училищните работи в епархията, направлявани по-късно вече всецяло от град Варна. Заслужава поради това да се спрем по-подробно върху личността и дейността на този народен труженник.

Свещеник Константин Дъновски* в Николаевка и Варна е свързвал на първо време своята деятелност с тази на Атанас Чорбаджи, комуто станал и зет. Като момък той дошъл през 1847 г. да търси място за учител. Атанас Чорбаджи, който по онова време е искал да открие в селото Николаевка училище и търсил учител, се срещнал с него, условил го и го завел в селото. Като учител младият и пълен с енергия и родолюбие Константин, който отначало събирал децата и им преподавал в частна къща, залегнал да се построи отделно здание за училище и църква, каквото е било действително издигнато със средства на Чорбаджи Атанаса. Зданието било почнато още на следующата година и не без известни спънки издигнато: половината за училище, половината за черква. В 1851 година черквата била тържествено осветена от гръцкия във Варна владика. Издигането на тази първа във Варненско българска църква е послужило отпосле като пример за подражание и на околните села.

В 1854 г. Константин Дъновски, заедно с трима свои другари, се отправя за Света Гора на поклонение. По пътя от Цариград за Солун, вследствие на

---

* Роден в град Устово, Ахъ-Челебийско, Гюмюрджински окръг, на 20 август 1830 г. Първоначалното си образование получил в гръцко училище отначало в родния си град, а после в Пловдив. След това се учил две години в Т. Пазарджик при известния български учител из Елена Никифор х. Константинов Мудрон. На 16-годишна възраст става учител – една година в с. Горьо-Райково, близо до родното му място, и друга – в Устово. След това, на 17 декември 1847 година той дошел във Варна с вуйка си Юргаки Забилев, който имал тук бакърджийски дюкян. (Бел. на автора.)

едно злополучно повреждане на парахода, с който пътувал, той, заедно с други десетина души, паднали в морето, някои от тях се удавили, а други спасили. В Солун – в църквата „Св. Димитрий“, – когато отишел да се поклони на гроба на светия Великомъченик, той имал една необикновена среща с един стар свещеник, който с вънкашността и говора си му произвеждал поражающе впечатление. Този свещеник, като узнал за намерението му да отиде в Св. Гора, му казал да се върне на мястото, където го е определил Божият промисъл, понеже това място е било и ще бъде прагът на чудни световни промени. „Очите ти, казал му той, непременно ще видят всичко, речено от Господа, със залога, който ще ти връча и ще бъде за уверение като от Бога.“ След това той му връчил един Св. Антиминс и му разказал за чудесното видение, случило се на 20 декемврий 1746 година в Солунската църква Панагия Лагудияни, на някой си светогорски аскет, от Иверския манастир, Иеромонах Теофаний във време на четиридесетница, отслужвана по случай едно зверско изстребление на няколко християни от кръвожадни мюсюлмани. Чрез това видение било открито на свещеника, че Бог предал християните под турско владичество заради техните грехове, но че Той по Своето милосърдие не ще ги остави докрай в робство, ще скрати дните на турското царство и съвършено ще го разсипе. Затова обаче християните трябва с молитва и покаяние да се обърнат към Господа, като се възнася безкръвна жертва на 153 нови жертвеници, по числото на толкова риби, споменавани в Евангелието... Иеромонах Теофаний, комуто се открило това видение, се отправил в Иерусалим, а после в Цариград и в съгласие на тамошните патриарси, отпечатал 153 образа за божествени жертвеници (Св. Антиминси). Първата служба станала в светия град Иерусалим, на самия ден на Великата събота (с приложение на частица: Мерзкое и богохулное царство агарянско вскоре низпровержи и предажд е благочестивым). От тези антиминси отец Теофаний раздал в Синая, Александрия, Антиохия, Цариград, островите: Патмос, Кипър и др. места. Един от същите антиминси връчил и явилият се старец-свещеник в Солунската църква „Св. Димитрия“ на Константина Дъновски, като залог, чрез който той ще види освобождението на своя народ от турско владичество, към който народ, най-много страдален между всички други, прибавил старецът, Бог храни едно особно благоволение за неговото простосърдечие и искреност.

Необикновената среща със стареца-свещеник, разказаното от последния чудесно явление на Иеромонах Теофания и връчения му залог – Св. Антиминс, свещ. К. Дъновски е описал по-подробно с някои интересни и загадъчни съобщения в специална брошурка. Случилото се с него, и то след като тъй неочаквано е бил спасен от явна смърт, той е приел като едно откровение, което му определило неговото бъдаще призвание – *да се завърне в отечеството си и да се отдаде на служение на своя народ, чрез служението на Всевишного Бога*. Той и до днес е запазил като най-скъп за себе си залог, връчения му по такъв необикновен начин Св. Антиминс, на който е бил отпосле ръкоположен за свещеник, служил е на него при откриването на църквата „Св. Архангел Михаил“ и ред години подир това; с него са били осветени* и руският параклис във Варна, и 14 църкви в околните села на Варненската епархия.

Като се завръща със своите другари от Солун, окрилен с пламенни надежди за освобождаване неговия народ от турското владичество, той дохожда във Варна. Като не е имал възможност да отиде в Николаевка, където по случай на войната (Кримската) били нахлули избягалите от Добрич поради руското настъп-

---

* Не архиерейско освещаване, но полагане само на Св. Антиминс, което тогава се извършвало особно тържествено с включване на много неща, които сега стават само при архиерейско освещаване. (Бел. на автора.)

ление турци и татари, той заминал за учител в Балчик. Тук той също е бил първият български учител. След двегодишно учителствуване той напуснал Балчик и отишел пак в с. Николаевка, където се и оженил за дъщерята на Атанаса Чорбаджи. Подир учителствувал още една година в същото село и на 2 юний 1857 година се ръкоположил за енорийски свещеник на Николаевка, където служил и от по-рано повикания из Беброво, Търновско, свещеник Ив. Громов. Двамата свещеници обслужвали и на всички околни села. Наскоро обаче свещеник Константин бил повикан от варненския гръцки владика Порфирий, който бил твърде благосклонен към него, за енорийски свещеник във Варна при църквата „Св. Богородица“. Като родолюбив българин той започнал при службата от време навреме да се обажда на славянски с прочитане на евангелието или някоя ектения, нещо, което се много харесвало на варненските българи. Това обаче го поставя в конфликт с гърците, които започнали да го ненавиждат, и той преставал да служи редовно в речената църква, като при това напуска за шест месеца град Варна, за да отиде в родното си място. След завръщането си тук обаче, през 1859 г., той започва по-усилена борба, за да се сдобият българите с отделна църква, където да се служи на славянски. Наред с това сънародниците ни работват и за откриване свое училище. Домогванията им обаче може би за дълго време щяха да се парализирват от силните по богатство, влияние и болшинство гърци, ако те да не намериха енергична подкрепа на една влиятелна и светла за българското възраждане във Варна личност, а именно подкрепата на тогавашния руски вицеконсул Рачински.

Александър В. Рачински, дошел тук за вицеконсул след Кримската война, е бил първият руски представител във Варна. Човек благороден, правдолюбив и горещ славянофил, той е бил с най-добри разположения към своите поробени и във всичко онеправдани братя – българите. С усърдие и умение той се залавя, за да се въведе в една от гръцките църкви славянско богослужение, където и лично той, и всички българи да могат да се черкуват. Той срещнал обаче за това пречки от страна на гърците. Едва подир двегодишни усилия и преговори с гръцкия митрополит Порфирия той се домогнал да получи разрешение от последния, за да се извършва богослужението веднъж в седмицата, в събота, на славянски език и то при изричната уговорка, че това се допуска само лично за него. Първата служба на славянски език е била извършена в църквата „Св. Георги“ на 12 март 1860 год. Тук се стекли всички българи и можем да си представим какви чувства са ги възобладали, когато за първи път в църква те са могли да се помолят на Бога на роден там славянски език. За тази служба Рачински писал: „Стечението на народа, както на българите, тъй и на гърците, било голямо, тъй щото молещите се стояли даже в двора. Това събитие е произвело добро впечатление на всички присъстващи, даже хубавото славянско богослужение се харесало и на гръцките чорбаджии.“

В църквата „Св. Георги“ обаче не се служило повече на славянски. Насъпилото наскоро Великденско събитие с българите в Цариград изострило във висша степен отношенията между българи и гърци. Това се почувствувало и във Варна. И гръцкият владика отказал да отстъпва за повече казаната църква в града за славянска служба. Тогава Рачински залегнал да се построи руска църква и училище при консулството, където да могат да се черкуват и пращат своите деца българите. За тази цел той нарочно ходил в Петербург, за да ходатайствува лично за построяването на храма и училището. И тук обаче се представили затруднения. Подигнал се въпросът дали е уместно да се строи руска църква без разрешението на гръцката патриаршия в града, находящ се под нейно ведомство, и какви отношения в случая трябва да се установят с българското духовенство и народ, който се отказал от това ведомство на патриаршията. Знаменитият Московски митрополит Филарет, мнението на когото поис-

кал Обер Прокурорът на Св. Синод в случая, се произнесъл по въпроса в смисъл, че без надлежно разрешение на Цариградския патриарх не може да се строи руска църква във Варна, нито пък да се взема гръцка такава, а също така не може да се назначи без такова разрешение в нея и български свещеник. Рачински, като узнал това, побързал да подаде за целта, чрез гръцкия във Варна митрополит, прошение до Цариградския патриарх, за да иска нужното разрешение. Патриаршията се отнесла в този случай благосклонно. На 11 март 1861 г. било получено разрешение, параклисът бил построен при вицеконсулството (в къщата на Зальмоолу Коста) и на 12 април същата година тържествено осветен от архимандрита Филарета*, свещеник К. Дъновски и свещеник Иван из Къзълджилар. За параклиса са били отпуснати от княгиня Воронцова 5000 рубли, в памет на убития ѝ през Руско-турската война в 1828/29 г. мъж, който ръководил обсадата на гр. Варна. В този параклис българите се черкували до заминаването на Рачински през 1863 г. След това българите престанали да ходят в него, понеже турската власт започнала да ги подозира. Още повече, че самият вицеконсул, веч княз Олхинский, се отнасял несъчувствено към това посещаване параклиса от българите. Параклисът, да споменем мимоходом тук и това, по-късно, в 1868 година, е бил пренесен в дома на архим. Филарета, който служил в него до самата си смърт (в 1875 г.). След смъртта на Филарета там служил свещ. К. Дъновски до обявяване на войната, а след освобождението в параклиса, който е бил пренесен в къщата на Петър Янев, служили българските във Варна свещеници. Подир въздигането пък на Съборната църква в 1886 г. черковните принадлежности на този параклис били пренесени на южния престол, иконостасът на който, заедно с някои одежди, икони и посъди, е бил направен с иждивението на Н. И. В. Руския император.

Но да се повърнем към събитията от 1860 година.

Родолюбивите варненски българи, пред съзнанието на които ясно се изпречвала нуждата да си открият училище, след туй и църква, както и нуждата да се отзоват сплотени в борбата за разрешаване на рязко изтъкнатия веч черковен въпрос между българи и гърци, на 11 май 1860 год. образуват община и си направят печат със следующия надпис: „Българска училищна община – съгласие, дързост и успех. – 1860.“

В общината за членове влизали следующите лица: свещ. К. Дъновски, Хаджи Стамат Сидеров (из Г. Оряховица**), Хаджи Рали Мавродиев (из Шумен), братя Никола и Сава Георгиевич (из Търново), Никола Даскалов (из Самоков – секретар на Рачински), Хр. Попович (из Калофер) и Костадин М. Тюлев (из Казанлък). Тези лица са били и най-главните труженици за българското дело във Варна. Организираны в община, на българите предстояло да се заловят за работа и на първо място да се погрижат за откриването на българско училище. Към това те се подбудили и от следующото обстоятелство.

Преди да се построи руският параклис, където споменахме, нашите сънародници за известно време се черкували, и след отказа на гръцкия владика да се служи на славянски в черква „Св. Георги“, българите се черкували в манастиря „Св. Димитър“ (в Евксиноград), игумен на който бил иеромонах Теодосий, българин из Търново. Тук отвреме навреме, по искане на Рачински, през по-

* Филарет е бил по народност грък. Получил духовно образование в Киев, а отпосле в Халки. Служил отначало като проповедник във Варненските църкви и педаномос в гръцките училища. Вследствие породил се конфликт между него и черковната община, той преминал на служба в руския параклис като посолски свещеник. Към българите той от самото си идване тук се отнасял добре. (Бел. на автора.)

** Обесен в Добрич от турците по подозрение в шпионство през време на руско-турската война. (Бел. на автора.)

големи черковни или някои царски празници се служело на славянски. От 1 август 1860 г., през Богородичните пости, цяла неделя служил в манастиря ежедневно и четял параклис свещеник Константин. На 6 с. месец – Преображение Господне – била извършена тържествена служба с петохлебие от него, в присъствието на Рачински. Събрали се и всички по-първи и събудени българи. Някои от тях – по-младите и събудените, а именно: Сава Георгиевич, Михалаки Рибалов, Иосиф Хр. Стоянов, Хр. Груев, Андрей Астарджиев, Хр. Климентов, Георги Груев*, Дамян Павлов и Никола Даскалов, изпреди още се събирали в манастиря и заедно с Рачински, свещеник Константина и Иеромонах Теодосия обсъждали народни въпроси, пеяли патриотически песни и главно се спирали върху нуждата да се открие българско училище във Варна. След службата на Преображение те пак имали среща и окончателно решили да се открие подписка за издържане на училище. Родолюбието подбудило сънародниците ни към най-щедри помощи. Най-крупна сума, от 300 лири, подарил игуменът на манастиря Иером. Теодосий.** По хиляда лева подарили влиятелните и богати българи: Атанас Георгиев (из Хадърча), Стоянчо х. Иванов (от Е.-Джумая), брат му Господин и х. Стамат Сидерев***, братя Георгиевич подарили 600 лв., Ат. и Георги Попови – 400 лв., К. Тюлев, Хр.: Попов, Хаджи Рали Мавродиев и Янаки Жеков – по 200 лева. Еснафите подарили по 100 лв., четирма търговци-гърци – по 100 лв., мюфтията Ибиш Ефенди подарил от вакъфите 400 лв., друг един гражданин – 800 лв. Рачински записал под графата „добри людие“ – 6402 граждани.

Събрала се една сума от 10 000 лева. Според твърдението на свещеника К. Дъновски, отначало българите решили да внесат тази сума в гръцката община, за да се издържа с нея български учител, който да преподава на българските деца в гръцкото училище български език три пъти в седмицата. Гърците не се съгласили на това. Тогава българската община решила да открие самостоятелно българско училище, като на първо време наела за целта частна къща (тая на Балтаджи Пейка, до площад „Иосиф I“), а заедно с това решила да купи за 3000 лева мястото, където е сега църквата „Св. Архангел Михаил“, за постройка на училище.

Гърците и гагаузите с интриги пред местната турска власт искали да попречат на откриване българско училище. Такава е била например пуснатата от тях интрига, че това училище се открива не от българи, а от руския вицеконсул, по политически съображения. Българите обаче разобличили скритите домогвания на гърците и българското училище било открито на 19 август 1860 година. Водосветът е бил извършен от гръцкия свещеник Панайот, но като певец взел участие

---

* Брат на известния Яким Груев из Пловдив, дошъл тогава за 2-3 месеца във Варна по национални работи. (Бел. на автора.)

** Тази сума не фигурира в запазената в Митрополитската архива тефтер за водените от българската община сметки през 1860 год., както не фигурират и други, подарени, според свещ. К. Дъновски, на първо време суми. За нея обаче последният твърди по един положителен начин, че действително е била подарена. По положението, което заемал дарителят – игумен в гръцки манастир, той не е могъл, без риск за себе си, да жертвува за българска кауза суми, освен по прикрит начин. От Теодосий и при други случаи подпомагал с щедри помощи българското дело. И когато гърците подушили това, една вечер го нападнали в манастиря в 1869 г., ограбили го и той бил принуден без нийде нищо да дойде във Варна и намерил гостоприемство у свещеник Константина. Подир шест месеца бил изпратен от българ. община за събиране помощи в Шуменско и там по пътя, вследствие преобръщане талигата, в един хендек загинал трагично. (Бел. на автора.)

*** Повторно х. Стамат на следващата година подарил 13 750 гроша, с която сума се купило допълнително място за бъдещето българско училище и църква „Св. Арх. Михаил“. (Бел. на автора.)

и свещеник К. Дъновски. Първи български учител е бил Константин Т. Арабаджиев из Търново. Числото на учениците е било 25 момчета и 15 момичета.

През следующата 1861 година се започва построяването на двуетажно здание за училище (сегашната църква „Св. Архангел Михаил“). Но и тук българите трябвало да се справят с интригите и буйството на гърците. Последните ги подигравали и пуснали интригата, че зданието се прави с руски пари и ще служи не за училище, а за свърталище на хора, опасни за държавата.*

Един ден, след като бил изкаран вече първият етаж на зданието, фанатизирана тълпа гагаузи и гърци се струпват пред конака и демонстративно изискали от мютесарифина Ашир-бей да се спре по-нататъшната постройка на училището. Турската власт удовлетворила тяхното искане и работата била спряна. Това обаче не отчайва българите. Чрез влиятелния Атанас Чорбаджи, който бил тогава български представител в Цариград по черковния въпрос, те успели да издействуват султански ферман за постройката на училището. В тази работа положил големи усилия и свещеник К. Дъновски. По съвета на тъстят си Атанаса Чорбаджи, той отишъл при тогавашния варненски мюфтия Ибиш-ефенди, близък приятел на Атанаса**, за да иска съдействието му пред властите. Ибиш съчинил мазба (прошение) от името на българите до централното правителство и я дал на свещеника Константина с препоръчителни писма до кадиите на Козлуджанската, Провадийска, Добришка, Балчишка и Манкалянска каази за подписване и подпечатване от българските мухтари. В мазбата се казвало, че българското население от Варненския санджак не иска да праща децата си в гръцки училища и да се учат на неразбран за тях гръцки език, та затова молело да им се разреши да си открият българско училище в гр. Варна. Тази мазба била отнесена от свещ. Константина на Атанаса Чорбаджи в Цариград, който пък я предал на Високата Porta. По този начин бил издаден султанският ферман.*** Но докато българската община във Варна се сдобие с него, изминали се девет месеца. През това време училищната постройка стояла недовършена и непокрита, а материалите му били разграбени от гагаузите. Като се получил ферманът, той бил прочетен тържествено в двора на конака (сегашното окръжно управление) пред всички подписали мазбата български и турски мухтари, които били нарочно за това поканени, както и пред множество народ – българи, гърци и гагаузи. Гърците и гагаузите, които не знаели нищо от постъпките, правени от сънародниците ни с подаване мазбата, останали крайно изненадани от случилото се. Българите удържали победа. Зданието за училище било довършено и покрито. На 25 юлий 1862 год. то било тържествено осветено в присъствието на мютесарифина Ашир бей, руския вицеконсул Рачински и на всички българи. Водосветът бил извършен лично от митрополита Порфирия.

Така се издигнала и осветила в град Варна първата българска обществена сграда, която е станала светиня за всяко българско сърце тук, защото в нея се е пробуждало съзнанието и окрилявал духът на младото поколение в робската епоха, в нея по-късно са се съгрявали всички български сърца в горещи молитви и надежди сред тежка неволя и робство. Тази сграда, и днес скромна, полудъсчана, полускрита, вещае само за величието и мощта на българския дух, който се е възпитавал под нейния покрив сред смели и упорити борби.

---

* В спомените на първия български учител К. Т. Арабаджиев – Известия на Варн. археол. д-во, IV 1911 год., стр. 29. (Бел. на автора.)

** Атанас Чорбаджи станал причина, за да се назначи Ибиш-ефенди за мюфтия във Варна. (Бел. на автора.)

*** Преди да пристигне ферманът С. Георгиевич изходатайствувал от мютесарифина разрешение за довършване на зданието. (Бел. на автора.)

Двата етажа на новопостроената сграда отначало служили за училище. Но ето че българите се намират пред друга належаща нужда. Те нямат своя църква, молитвен дом, където да отдъхват през празничен ден и задоволяват своите религиозни нужди. При нямане отделна църква те при това не са могли да създадат за себе си общинска и училищна стабилност и да се обособят като отделна нация. Защото църквата обособяваше пред очите на турците разнородните елементи. Това обстоятелство, във всичката му важност, са преценили варненските българи и сега те насочват своите усилия за придобиване своя църква.

Въпросът, за да се сдобият с църква, където да се служи на славянски, е занимавал българите още през 1860 година. На първо време обаче те се черкували в „Св. Георги“ и в манастиря „Св. Димитър“, когато е имало там славянска служба, а по-късно – в руския параклис. Но след заминаването на Рачински от Варна в 1863 год., българите нямали веч възможност да се черкуват в тези места, а пък нуждата да имат *своя* църква за тях ставала съвършено наложителна. Този въпрос особено назрял в началото на 1865 година. Примерът с насилственото взимане от българите през 1860 година гръцката църква „Св. Богородица“ в Пловдив действувал заразително и на варненските родолюбци. Обмислен бил между тях вече сериозно планът, за да се завземе църквата „Св. Георги“. В този план е била посветена и турската власт, която им заявила, че българите могат да вземат църквата, но на своя глава и че, ако стане някое сбиване или убийство, не ще отговаря. За 10 февруарий се натъкмили десетина младежи българи за тази работа, но него ден, когато трябвало да се съберат за това, по различни причини, не се явили. Същия ден свещ. Константин се срещнал с пристигналия в града за събиране помощи стар български свещ. Наум от Охридския манастир „Св. Наум“. Последният го убедил, че за българите ще бъде най-добре да приспособят за черква долния етаж на българското училище. Тази идея твърде много се поревнала на свещ. Константина, който и от по-рано мислил за това нещо, но сега той се заловил да го осъществи. Преди всичко той склонил за това българите и, без гърците да подозират нещо, уредил въпроса с турския мюфтия Ибиш ефенди. На искането да се позволи на сънародниците ни да си открият отделна църква, мюфтията заявил на свещен. Константин какво турският закон позволявал да се строи отделна джамия там, където пожелаят най-малко 25–30 семейства. И понеже българите (на брой 45 семейства), които заявили, че искат да имат своя църква, отговаряли на това изискване на закона, то тяхното желание може да се удовлетвори.

Така подготвена работата, сам свещеник Константин отишел в село Хадърча (Николаевка), за да вземе от тамошната църква икони и други черковни принадлежности, които били докарани на каруци от Катели Грозев, Слави Стоянов и Добри Бацов в града на 13 февруарий по мръкнало, а през нощта били наредени в долния етаж на училището, надлежно пристроен от по-рано. На другия ден – *14 февруарий 1865 година, на Сирни заговезни*, била открита новата църква с отслужване Божествена литургия от свещениците Константин и Иван Громов. Последният дошел нарочно от Хадърча, заедно с черковните певци Петър Атанасов и Курти Добрев. На службата присъствували всички българи от града. Доведени били и учениците, на брой около 120 души. Имало и селяни от Хадърча, Гьондоглу и Чатма. След отпускане учениците изпели в църква песента на Султан Абдул Азиса: „Весели се наш народ...“ и с това се завършило тържеството по откриването първата българска църква във Варна, посветена в чест на Св. Архангела Михаила.

Голяма, неизказана била радостта на българите. Те виждали увенчани с успех своите усилия и жертви. Това ги ободрявало и съгръвявало с нови надежди. С откриване свои училище и църква българите се почувствували оздравени на

своята позиция. Те се сдобили с най-необходимото и от сега нататък могли с по-голямо спокойствие и надежда да гледат на своето бъдеще.

Успехът на сънародниците ни с откриването българската черква не малко озлобил гърците и гагаузите. Те неведнъж се опитвали, чрез интриги пред турската власт, да се затвори тази черква. Турците обаче не се съгласявали на искането им, защото не виждали нищо нередовно в действията на българите. И въобще властта се отнасяла благосклонно към последните и ги подкрепяла в техните законни искания и аспирации. Виждайки това, гърците правили и някои опити за взаимно мирно споразумение с българите. Към туй особно се скланял и пристигналият след една седмица (на 20 февруарий) от откриване българската църква, митрополит Иоаким.* На Връбница той повикал свещ. Константина и му предложил да отстъпи на българите исканата изпреди от тях църква „Св. Георги“ – нещо, което казал той, било грешка, че не станало от по-рано – та да се затвори „Св. Архангел“ и главно да се не делят черковно от гърците. Българите отклонили това предложение на митрополита Иоакима. Такива постъпки от страна на гърците за взаимно разбирателство обаче са били единични. Въобщем тяхното, както и това на гагаузите, държане било враждебно и предизвикателно към сънародниците ни, които дълго време живели под страха, че църквата им може да се затвори.

Пречки на първо време българите срещали и по въпроса за гробищата. На Връбница 1865 г. умрял един българин. Погребвали са тогава мъртвците в черковните дворове. Станало нужда да се погребе починалият в двора на черквата „Св. Георги“. Но когато погребалното шествие със свещ. Константин пристигнало до черквата, последният бил принуден от гърците да остави починалия, който бил заровен без свещеник. По-късно, през 1868 г., властта определила на различните народности места извън града за гробища. Такова обаче не било отделено за българите, тъй като те не били още официално признати за отделна черковна община. Гърците от своя страна не ги допускали в своите гробища. Тогава свещ. Константин се споразумял с арменския свещеник Харютюн ефенди и последният се съгласил щото българите да открият своите гробища (сегашните такива) до техните. За същото се споразумял и Господин Чорбаджи с арменската община.

След 14 февруарий в църквата „Св. Архангел“ започнало да се служи редовно във всеки празник. Чредували се отначало свещениците: Константин и Иван Громов. Последният служил във Варна до 1 август същата година. На негово място дошел свещ. Димитър**, из Балчик, който стоял тук до февруария

---

* Известният отпосле Цариградски патриарх под името Иоаким III, предшественик на сегашния такъв Герман V. Той почина през 1912 год. Покойният до последно време се отличаваше със своята умереност и примирителност по отношение към българския черковен въпрос. Той съчувстваше на идеята за вдигане скизмата. (Бел. на автора.)

** Този свещеник бил ръкоположен по решение на българската община във Варна, взето в първото заседание от основаването ѝ на 11 май 1860 год., от Илариона Макариополски. Той е бил първият свещеник във варненската епархия, ръкоположен от български владика за гр. Балчик. Гърците във Варна останали поразени от смелостта, с която действували българите. Като се завърнал свещ. Димитър от Цариград, варненският владика, по внушение от Цариградския патриарх, го наклеветил пред правителството, което и решило да го изпрати под стража в Цариград, откъдето пък го чакало заточение. Свещ. К. Дъновски, за да спаси свещ. Димитра, използвал близкото си познатство с варненския католически свещеник Дамян и този веднага телеграфирал до папския викар г. Брюнони в Цариград за пристигането на свещ. Димитра, за когото добавил, че желае да приеме унията. Брюнони взел под свое покровителство последния, като изпратил хора, които го отървали от ръцете на турските жандарми и патриаршеските гавази.

На 20 декември 1860 год. като била отворена униатската черква в Пера, свещеник

1866 година. Един месец подир него извикан бил свещеник Иван, из Търново, свещенодействащ дотогава в с. Гьондогду.* И той стоял до Димитровден. До м. февруарий 1867 год. свещеник Константин останал самичък във Варна, когато бил повикан служещият в Добрич свещеник Ив. Русев. Последният останал тук до края на 1869 година. В началото на 1868 г. при църквата „Св. Архангел Михаил“ се установил и светогорският иеромонах Дионисий** (от манастира Лавра) като духовник, а отвреме навреме и служил. Той починал в 1869 год. През септември 1867 год. дошел от Цариград архим. Панарет, като заместник на оттеглилия се от ръководене работите на черковно-училищната община свещ. Константин***. Последният обаче, макар да не вземал за известно време пряко участие във вътрешните работи на общината, все пак продължавал пред турската власт именно той да се счита като представител на българите (милет викили), когото те държали и за всичко отговорен. Архим. Панарет стоял във Варна две години и напуснал почти едновременно със свещ. Ив. Русев. След неговото оттегляне, свещ. Константин, който до това време повече живял в Николаевка и обикалял селата, пак поел управлението на българската община. През 1870 год. дошел от Сърбия архим. Дионисий, който служил в църквата „Св. Архангел“ няколко месеца и си заминал по Димитровден. След него се намерил тук светогорският иеромонах Партений и той свещенодействувал на българите до април 1872 год. Едва в началото на 1872 год. дохожда от Джумая за постоянен енорийски свещеник Ив. Славов, който служил във Варна чак до смъртта си през 1896 година. По-късно, през август месец 1875 год., дошел свещ. Хр. Върбанов из Шумен, а наскоро подир освобождението веч дохождат свещ. Енчо Димитров и Желязко Градев.

Покрай упоменатите по-горе свещеници, които до освобождението повече или по-малко временно служили при църквата „Св. Архангел“, свещ. Константин е пребъдвал почти постоянно тук. При нямане на други свещеници, служил е редовно в казаната църква и е изпълнявал религиозните нужди на тукашните българи. В качеството си на председател на черковно-училищната община, той е бил ангажиран повече с черковно-управните дела както в града, така и в околните села. Застъпвайки се във всички народни начинания пред турската власт, той е бил най-после заподозрян като опасен за нея човек и в началото на Руско-турската война хвърлен във варненския окръжен затвор. Повод дало и обстоятелството, че през 1876 год. и до войната той служил в този параклис,

Димитър служил в нея като първи униатски свещеник. След като се осуети унията, той се върнал през м. юний 1861 год. и до 1865 год. свещенодействувал в Балчик. (Бел. на автора.)

* Баща на родолюбивия и енергичен българин Теодосий Попович, един от най-ревностните труженици на българското дело във Варна от 1857 до 1860 год., когато и починал. Той е бил комисионер и е взел инициативата за събиране между българите помощи за училище още през 1858 година. (Бел. на автора.)

** По народност грък. Дошел във Варна през 1857 год., за да събира милостиня. В 1867 год. гръцкият владика, по заповед от патриарха, поискал да го прати на заточение. Той потърсил покровителството на българите, бил приет за български свещеник и турците го оставили. Имал една къща, която подарил на българската църква. (Бел. на автора.)

*** Между него и някои от българските първенци възникнали недоразумения. Последните твърде непредпазливо и без да предупредят него, който бил отговорен пред турската власт за действията на българската община, изпращат въстаници в Балкана. Опасността да бъдат заловени още по пътя въстаниците, на брой десетина души, и после всички избесени, била много голяма. Не малко усилия, съобразителност и застъпничество положил свещ. Константин, за да се върнат още с пътя тези млади хора и да се спасят от грозещата ги опасност. (Бел. на автора.)

като посолски свещеник. Съден е бил от военен съд и едва избягнал бесилката. В затвора пролежал цели седем месеца и бил пуснат заедно с другите затворници, когато русите взели веч Добрич.

След освобождението свещ. Константин изпълнявал енорийска служба в епархията до 1898 год., когато поради напреднала възраст е бил пенсиониран. При все това обаче той все още запазил силите си и след пенсионирането си е изпълнявал временно различни служби. Напоследък той твърде скромно и бедно живее във Варна при една от стаите на църквата „Св. Арх. Михаил“ и, макар вече и на 85-годишна възраст, не престава да изпълнява длъжността изповедник при варненските черкви и да държи през празнични дни правило в тукашния окръжен затвор.

По случай празнуемия 50-годишен юбилей Негово Високопреосвещенство св. Варненския и Преславски Митрополит г. Симеон е ходатайствувал пред Св. Синод, за да се отличи народо-полезната черковна дейност на свещеник Константина с офикия и *последният е решил да бъде той произведен в чин иконом*. По същия случай той е удостоен и с *орден за гражданска заслуга с офицерския кръст*. Варненският общински съвет пък постановил в заседанието си от 10-и февруария с решение №70 да се преименува близосъседната до църквата „Св. Архангел“ улица „Одринска“ на негово име. Оказваната му почит той напълно е заслужил и хвала нему за самоотвержените му подвизи и трудове!

Откриването българска църква във Варна е било от голямо значение за съживяване българския елемент. Мнозина, които дотогава избягвали да се наричат българи, постепенно започнали да се причисляват към тяхното общество. Чистокръвни наши сънародници, дошли в различни времена от чисто български центрове като Сливен, Ямбол, Котел, Севлиево и др., губели националността си във вълните на гърцизма и гагаузината. Достатъчно е било за тях да се оженят за гъркиня или гагаузка, за да забравят езика си и станат родоначалници на инородна челяд. Първият освежителен приток по отношение към такива загубени български синове е бил откриването на българското училище през 1860 год. Дотогава български семейства във Варна е имало до 25–30, а след откриване училището до 1865 год. числото им възраства до 45–50. Толкова поне по списък заявили, че искат да се отвори българска черква. А след като такава се открива, в продължение на първата година те стават повече от 100, а в началото на третата година (1867) възрастват до 250–280 семейства. Последните били вече в състояние сами да поддържат своя свещеник, без да му се плаща нещо от общината, а с придобиваните от черквата средства, както и с щедрите пожертвования на варненските благодетели и събираните помощи отвън, могло да се издържа училището. През 1870 г. числото на българските семейства достига до 300, през 1872 г. – до 400, а през 1876 г. – 500.

С откриването на църквата, предишната, наричана училищна, община се преименувала на *черковно-училищна*, която си съставя и нов печат с надпис наоколо: „Българска народна черква във Варна“, а в средата на турски: „Булгар милетин клисеси“. С него общината си служила във всички официални книжа до освобождението. Тази община се състояла от същите родолюбиви българи, от които и предишната. Отварянето българска църква преди всичко се означавало с формалното скъсване всички връзки с местната власт на гръцкия митрополит. В черковното богослужение името на последния било изхвърлено и заменено с това на Илариона Макариополски. Тукашната българска община се поставя от една страна във връзка с цариградската такава, а от друга – с градските общини в епархията: Добрич, Балчик, Козлуджа и Провадия, както и със свещениците, чорбаджиите и епитропите в селата на околията. От Цариград тя получава инструкции по обще-църковния въпрос, с разрешение оттам се напечатват вули за венчаване, кръщелни свидетелства и свещенически емватики (емватико

хартити). * С разрешение на Илариона Макариополски предстоятелят на тукашната община полагал Св. Антиминс в новопострояваните български църкви**, каквито вече започнали да се правят трескаво след пробудилото се в градове и села религиозно и национално съзнание. Св. Антиминси били донесени от двама Светогорски монаси из Кутлумушкия манастир. С разрешение от Илариона свещ. Константин произвеждал и анагности (църковни четци – свещеносци).

По отношение към градовете и селата в епархията, тукашната община полага усилия и грижи, за да създаде здрава основа за черковно-училищното дело, на което тя се поставя като главен ръководител. Тя взема повод от настъпили някои неуредици по селата, изработва един проекто-законник и на 11 май 1866 г. свиква събор от свещениците, епитропите и чорбаджиите в епархията, за да се разгледа и приеме той като задължителен за цялата епархия. Съборът с малки изменения одобрил предложения проект, който бил подписан от представителите, в това число и от тия из Добрич, Балчик и Провадия. Последните го и подпечатали с печата на своите общини и заявили, че ще се подчиняват на неговите наредби.

В този законник (правилник), който срещаме в черковната кондика за 1866 г., под заглавие *привременен законник, съставен от Варненското българско общество за управление на епархиалното духовенство*, са прокарани следующите положения: 1) всички епархиални свещеници са длъжни да се събират два пъти в годината (4–8 май и 16–20 септември) на общи заседания; 2) никой свещеник не може да свещенодействува във Варненско, в град или село, без знанието или одобрението на Варненското българско общество; 3) никой свещеник не бива да венчава без вула от обществото; 4) всеки свещеник е длъжен да държи метрическа книга, в която да записва всички кръстени деца и венчани лица; 5) дават се упътвания как да се разглеждат бракоразводни дела; 6) всички свещеници са длъжни да бъдат в добри отношения с християните; 7) свещениците са длъжни да плащат за издръжка на общината по 60 пари (30 стотинки) на венчило, а всички селяни – по 6 гроша на венчило; 8) селяните могат да си условят учител само след като по-напред изпратят кандидата си във Варна, за да се изпитат и оценят способностите му в общината; и 9) всяка година ще се свиква във Варна епархиално събрание от представителите на всички общини, в което „Главното Варненско общество“ ще дава отчет за извършеното от него и сметка за прихода-разхода.

От прокараните в законника положения се вижда, че варненската община от 1866 година се конституира вече по отношение към черковното и училищно дело в епархията като черковно-управен институт със значение и власт такава, каквато отпосле придобиват у нас до освобождението епархиалните смесени съвети.

Варненци още от самото начало взимат живо участие и в църковните работи в Цариград. Още през 1861 г. Варненско, както споменахме вече, е имал свой представител по църковния въпрос в лицето на известния Атанас Георгиев. По-късно, в 1871 г., след издаване фермана за учреждаването на Българска Екзархия, когато трябваше да се свика първият народен черковен събор за изработване Екзархийския Устав, тукашната община изпраща за свой предста-

* С такова писмо се е разрешавало на свещеника да свещенодействува в дадена енория през годината. Тукашната община ги давала на свещениците срещу 150–200 гроша такса. (Бел. на автора.)

** Св. Антиминси били положени от свещ. Константина в селата: Гебедже, Суджас-кьой, Геленджик, Къзълджилар, Равна, Аврен, Кюмурджа (Крумово) и Чатма, а от архим. Панарета в Юшенлий (Ботево), Султанлар, Хасърджик, Дерекьой (Провадия) и Козлуджа. (Бел. на автора.)

вители Господин х. Иванов, из Варна. Покрай другите, дадени на последния, наставления относно Екзархийския Устав, устройството на българските училища, откриването в Цариград висше българско училище, варненските българи настойчиво изисквали щото Варна да бъде седалище на български митрополит и самият град, за който не се упоменува в султанския ферман, да се включи в Българския Екзархат, а иначе представителят да се оттегли.

Искането на варненци било удовлетворено в кръга на възможността. Със Синодално писмо от 12 октомврий 1872 г., подписано от Н. Бл. първия български екзарх Антим I и синодалните старци, до варненската община, като се излагат мъчнотиите, които пречат за образуване отделна Варненска епархия, съобщава се за решението Варна временно да се присъедини към Преславската епархия, която „избрала вече за бъдещий свой митрополит Негово Високопреподобие Архимандрит Симеона, мъж снабден с високо учение, с примерна нравственост и строгост в живота, с решително самоотвержение и с горещо желание за нравственото възвишение на паството му“. Варненци, оценявайки положението, се задоволяват с такова разрешение на въпроса и настояват само щото митрополитът да носи и титлата „Варненски“. Със Синодално писмо от 13 октомврий там се съобщава за назначението на високопреосвещената Симеона за „Варненски и Преславски митрополит“. За същото им съобщава и новоизбраният архиерей в първото си пастирско послание, като им казва и следующите напълно заслужени от тях думи: „зная горещото родолюбие на варненското народонаселение, което историята на нашето черковно възрождение с хвалбы ще споменува за неговото постоянство в борбата ни за грабнатият наши черковни правдини“.

На 2 декемврий 1872 год. варненските българи с неописуем възторг посрещат своя първи архиерей, който на 4-ти същия месец извършва първа архиерейска служба в старата българска църква. Отсега настъпва нова епоха за църкви, училища и обществен живот. Новият митрополит, макар и да има резиденцията си в Шумен, не престава редовно да посещава и служи на варненци. След освобождението той премества своето седалище в гр. Варна, която става център на епархията, и до днес, ползувайки се с дълбокото уважение и любов на своите ерпахоти, с неустанна енергия и бодрост ръководи благодарваното си паство по пътя на евангелската истина и правда. За неговото достойно архиерейско служение, което напълва вече 43 години, ще се ограничим само да повторим следующите справедливи думи, които срещаме в годишния отчет на варненската девическа гимназия за 1897/98 год.: „Тук е цял период на достойно служение пред олтаря на църквата и отечеството, в което бъдещият историк неведнаж ще има да отбелязва примери на доблест, истински патриотизъм и идеално въдушевление.“

Да завършим с кратко упоменание на туй, което е създадено днес в гр. Варна по отношение на църковното дело. Покрай историческата светиня – скромната и малка стара българска черква, в която и досега не престава да се служи, нашият град се краси, среди един широк, централен в града, площад, от величествената черква „Успение Пр. Богородици“, започната през 1881 год. и довършена през 1886 год., която по архитектура, иконопис, величина, издръжаност на стила и украса, особено след направените напоследък ремонти и приспособления, справедливо може да се каже, че е първа в цяла България, след народния паметник църква „Св. Александър Невски“ в София. Бележита е по своята архитектура и черквата „Св. Петка“, построена през 1906 год. също така на широко централно място в града, придобито с големи усилия и дълги борби срещу домогванията на католическата пропаганда в града да обсеби това място. Други черкви са придобитата през 1905 год. – „Св. Никола“, построена през 1866 год. със средства, завещани на местната община от варненския благодетел Параскева Николов, и новопридобитите през мин. год. „Св. Атанас“, „Успение Пр. Богородици“, „Св. Петка“ и „Св. Георги“.

Всички тези църкви, от които последните две са филиални, се обслужват от българските свещеници в града на този славянски език, на който преди 50 години нашите сънародници са били жадни да чуят в църква едно слово. Днес тези църкви се огласяват не само с Божествена служба на черковно-славянски език, но и с живо проповедническо слово от техните свещенослужители – всички млади, интелигентни, способни да отговорят на тъй назрелите и широко разкрити духовни нужди на своите пасоми. Във Варна днес развива полезна благотворителна и просветна дейност и православното братство „Св. Архангел Михаил“, основано преди две години и половина нарочно на името на старата българска църква, за да му служи тя в неговата дейност като жив символ на туй религиозно пробуждане и духовно възраждане, в миналото е възсияло из нейната свещена ограда. По случай на чествуваното събитие това братство побърза да пренесе своите еженеделни духовни беседи именно в тази историческа ограда. Със своите беседи там братството заляга щото църквата „Св. Архангел Михаил“ да не престава и днес да бъде туй, което е била в миналото – духовно огнище, из което да се пръскат лъчите на истинско-религиозната просвета, на спасителната за народа ни православна вяра – тихо пристанище, в което, посред житейските бури и несгоди, да намира, чрез вярата, утеха и надежда в Господа измъчената душа.

Да отдадем накрай заслужена почит и да споменем тук имената на всички деятели-родолюбци, които под списък са поискали да се открие църквата „Св. Архангел“ – имена, които можа да си припомни старият свещ. Константин. Те са: Бр. Сава и Никола Георгиевич, Хаджи Стамат Сидеров, Х. Рали Мавродиев, Никола Даскалов, Стоянчо х. Иванов, Господин х. Иванов, Христо Попов, Костадин М. Тюлев, Ангел Георгиев, Янаки Жеков, Чорбаджи Шпеков, Иосиф Хр. Стоянов, Праматар Яни (из с. Капаклий), Кьоркчи Коста Димитров, Бою Фочиджи (из с. Голица, Пров.), Мутаф Манол, Еменеджи Спас (Димитров), Димитър Провадалията, Братия Георги и Атанас Попови (из Търново), Абаджи Стоян (из Търново), х. Иван Калиноолу, Казанлъ Стойко (из Котел), Андон Карабатака (из Куюджук), Георги Жеков, Георги Праматаров (из Капаклий), Киро Патриков, Табак Георги (из Панагюрище), Георги Маринович, Унджи Ради, Арабаджи Тодор, Арабаджи Петко, Фурнаджи Тодор, Драган Василев, Бекши Василев, Кара Хюсенлията Филчо, Еменеджи х. Стефан, Терзи Стефан, Арабаджи Недю, Балтаджи Станчо и Дядо Нено (из Казанлък).

Първи епитропи на църквата са били: *Абаджи Хаджи Никола, Кьоркчи Коста Димитров и Еменеджи Спас (Димитров).*

Освен горните лица в списъка се записали и младежите: Добри х. Ралев, Недю Боев, Христо Каведжийчето, Иванчо Давидов, Кьоркчи Ради, Христо Климентов, Андрей Астарджиев, Михалаки Рибалов, Еменеджи Панайот, Стоян Карабаджак, Стоян Иванов, Добри Иванов и Тодор Янакев.

Между видните пък дейци на възраждането на българщината във Варна, дошли след откриването на църквата, следва да се отбележат следующите лица: Велико Христов, Янко Славчев, братия Бърневи, Андон Нидялков, Стоян Д. Иванов, Христо Т. Груев, Стойко Жеков и Сотир Даскалов.

Хвала и чест на първите виновници за откриване българска църква в гр. Варна! Хвала и чест на тружениците за духовно-националното пробуждане на българщината тук!

Гр. Варна, 14.II.1915 год.

Архимандрит Михаил Чавдаров

ПРОФ. Д-Р ПЕТЪР НИКОВ

III.

**БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ
ВЪВ ВАРНА И ВАРНЕНСКО**

**МИТРОПОЛИТ ИОАКИМ
И
НЕГОВАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ**

ИЗДАВА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
по предложение и с издвение
на ВАРНЕНСКОТО АРХЕОЛОГИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО
София – Придворна печатница
1934

I. МИТРОПОЛИТ ИОАКИМ (ЖИВОТОПИСЕН ОЧЕРК)

Митрополит Иоаким, автор на печатаната тук важна за българската история кореспонденция, е роден в с. Бояджикьой или Вафеохори (на европейския бряг на Босфора) на 18 януарий 1834 г. от родители Димитри Деведжи и Теодора*. Кръстен на име Христо, той няколко години се учил в малкото селско училище, и, понеже чувствувал склонност към духовното звание, станал анагност в селото. На 12-годишна възраст той отишъл в Рисион със селския предстоятел Хрисант и след това заминал със същия в Св. Гора, гдето останал цели две години. Оттам той се отправил в 1848 г. за Цариград, и след като тук умрял от холера неговият духовен отец Хрисант, младият клирик постъпил на служба у самоския митрополит. Две години след това по препоръка на кизическия митрополит, по-късния патриарх Иоакима II, който отгук нататък става негов горещ покровител, той заминал за Влашко заедно с погонианския епископ, който го ръкоположил на 18-годишна възраст за иеродякон с име Иоаким. Три години служил той на тоя епископ, а след неговата смърт, по препоръка на митрополита Иоакима, неговият наследник го взел под свое покровителство. През 1853 г. младият иеродякон заминал за Русия, но скоро се върнал пак и останал цели четири годин при погонианския епископ.

Като чувствувал своите знания недостатъчни и желаял да ги попълни, той се отправил след това за Атина, но минавайки през Виена, оставил да го убедят тамошните богаташи гърци да остане като иеродякон при тамошната гръцка църква „Св. Георги“, като помощник на предстоятеля, архимандрит Козма. Във Виена той прекарал три години, научил се немски и посещавал университета, а след едно кратко посещение на родното си място, в 1857 г. през Св. Гора, Атина и Триест, се върнал пак във Виена и останал там още три години. Когато в 1860 г. вселенският патриарх Кирил се оттегил и патриаршеския престол заел неговият покровител, Иоаким II, Иоаким напуснал австрийската столица и се явил в Цариград, гдето – подготвен добре, снабден със знанието на три езика – немски, турски и румънски, и надарен с дар на словото, му се откривали перспективи да напредне. Той бива назначен за втори дякон, а после на 29 март 1863 г. за велик протосингел при патриаршията. Но скоро, когато неговият покровител бил свален от патриаршеството, сам той бил на 18 юлий 1863 г. също отстранен от патриаршията и една година останал без работа. Подир смъртта на Варненския митрополит Порфирия, Иоаким бил ръкоположен и назначен на 11 декемврий 1864 г., при патриархуването на патриарха Софрония II, послешен Александрийски патриарх, за Варненски гръцки митрополит, какъвто той останал десет години. Неговата дейност като Варненски митрополит засяга вече пряко историята на българското възраждане, и ние ще има да се повърнем на нея по-нататък обстойно.

Иоакимовото служене във Варна се паднало в едно усилно и критично време за гърцизма, когато пробуденото българско население се отказало от

* Според някои устни сведения, които дължим на г. проф. Йордан Иванов, стойността и достоверността на които обаче не може да се провери, Иоаким бил от български произход. (Бел. на автора.)

патриаршията и от гръцките владци, и завело жестока борба за своя българска църква. Митрополит Йоаким трябвало да преживее още от първия момент на идването в епархията си тежки и горчиви минути от постоянно увеличаващото се недоволство и неприязън на българите против него; българските села едно след друго се отцепвали от неговата юрисдикция и преставали да го признават. Той повел наистина една политика на помирение, сближаване и привличане на българите, обаче не успял. Той поставял в църквата духовното и църковно начало по-високо от светското и националното. И тогава, и по-късно той се явил убеден привърженик на едно сближение и споразумение на патриаршията и на гръцките с българите. Въпреки своята примирителност и отстъпчивост обаче той не е могъл вече да привлече българите. Огорчен и безпомощен спрямо разразяващата се стихия, той копнеел отдавна да напусне негостоприемната за него северна България, молил да бъде освободен от варненската епархия, но желанието му не било удовлетворено. Едва няколко месеца преди момента, когато неговият покровител Йоаким II станал през 1873 г. наново патриарх, той получил позволение да иде в Цариград, отдето не се върнал вече. На 9 януарий 1874 г., след като бил уволнен тогавашният владика на Солун, Йоаким бил преместен и назначен за солунски митрополит.

През четиригодишното си архиерействуване в Солун, както и преди това във Варна, Йоаким развил усилена дейност. Той успял да внесе единодушие и да премахне споровете и разногласията в духовете и спечелил пълното доверие, уважение и привързаност на своето паство и голям авторитет. Когато патриарх Йоаким II умрял и на 4 октомврий 1878 г. бил произведен избор за негов заместник, за такъв бил избран единогласно Солунският митрополит Йоаким, като патриарх Йоаким III. Пристигнал в Цариград, Йоаким III произнесъл забележителна реч по случай заемането на патриаршеския трон, в която изложил ръководните начала на своята бъдеща дейност и между другото казал: „От наша страна ние изповядваме и уверяваме по съвест всички Вас, че никаква неискрена и низка, нито користолюбива отмъстителна или злопаметна цел не ще повлияе на нас при направляването благата на църквата и нацията. Верни пазители на законите на отците и точни блюстители на свещените канони и постановления, отдаваме се оттук нататък всецяло, доколкото може това един слаб и скромнен човек, на уреждане и изправяне на казаното по-рано. Изискваме обаче и от Вас, от каноническите и законни тела, и отделно от всекиго едно и изобщо от всички, онова, което ние непринудено обявяваме и съвестно обещаваме. Така ние ще стигнем спокойно и не след дълго с общи усилия и с благодатта на Всевишния в пътя на спасението.“

Четиридесет и четири годишният патриарх, най-младият такъв, веднага щом поел кормилото на патриаршията, се отдал на реформиране на църквата. Той подал в свързка с това един бележит доклад на великия везир, в който се застъпвал за пълното запазване на дарените от Мохамеда II привилегии на вселенската патриаршия и за изравняване правата на християни и мохамедани в империята. На 12 януарий 1879 г. той свикал гръцки народен събор за ревизиране на националните канонизми. Пред тоя събор той прочел едно забележително историческо изложение, в което посочвал мерките за изцервяване на църковните и народни недъзи. Това изложение е знаменателно, защото в него се дава една характеристика на положението на цариградската църква тъкмо във време на българския църковен въпрос, и ако и в общи и прикрити думи, то е един обвинителен акт против нея и ние ще се спрем на него в резюме, за да видим как е гледал на изминалите се вече събития тоя бележит гръцки иерарх.

Йоаким III, като изхожда от тогавашното положение на църковните работи, разделя в своето изложение времето от XV в. насам на три епохи.

I. До XIX в. клир и народ са напълно предани на Бога и Църквата. Води-

телите пък, народни и църковни, полагали голям труд и грижа за тях, но делата им не са били достатъчно сплотени и животоспособни.

II. Времето до 1860 г. може да се характеризира като епоха на отдиш, през която просветва надежда за подобрене, дава се повод на клира и на народните водачи да съразмислят за прокарване стабилни реформи в църковното управление и да се погрижат за възпитаване на християнското изпълнение. Обаче нищо достойно и подходящо на нуждите и желанията не е станало. Липсата на наука, сблъскващите се сурови интереси на църковните и светски първенци и всеки друг, достоен за осъждане частен интерес са непреодолимите пречки, които са им възпрепятствували, при всичко че са могли да сложат хладнокръвно и постепено спасителните основи на една административна система за защита на всяко църковно благо. Беше възможно през това време да се направи много нещо, та днес да не плачем ненавременно и [да] се разкайваме за настъпилите нещастия, обаче нищо не се е направило, достойно за споменуване.

III. От 1860 г. до днес е епоха, която може да се счете сравнително за най-благоприятна, но е в действителност най-печалната, защото причината за нещастията не е в други поводи, но – печално и тежко е да се каже – в неразумността на първенците.

Възраждането на науката всред клир и нация, духът на времето и някои други причини способствуваха да тласнат църковните и народни водачи, най-вече против волята им и с мисъл, обзета от предубеждения, към това да размислят за някаква реформа на административните работи на Църквата, мислейки, че с подобно непълно законодателство всичко се спасява. Обаче много променливи обстоятелства и преди всичко липсата на стабилно и искрено желание направиха и онова несъвършено законоположение безполезно, да не кажа вредно, от което произлезе сегашното достойно за оплакване положение. Това обаче премина и никаква полза няма от риданията и плача, освен щото съзнаването на грешките да способствува за поправяне на останалото. Никой не може да отрече, че през тези две епохи, когато е било възможно да се действа, изпъкнаха в Църквата между първенците на народа ни хора уважаеми, които са работили мъдро в църква и общество, мъже, чиято памет е вечна, а похвалата велика. Обаче добрите сетници от добрите техни дела са повлияли твърде малко върху цялото.

Тази епоха може, наистина, да се нарече иначе и епоха на взаимни обвинения, защото първенците на нацията сочат остро и убедено водителите на църквата като виновници на нещастията, а последните – тях, заради това, дето се стремят да направят църквата светска. По-вярно е обаче, че и двете взаимно обвиняващи се страни, било от незнание, било от непростимо безразличие, са сторили каквото са могли за общата гибел. Никога клирът не е направлявал сам и самоволно работите на църквата, нито и в най-дребните дори неща. Понякога той е бил прост зрител, съдействащ против волята си на вършеното от ония в чисто църковни работи. Но с взаимни обвинения нищо добро не се постига. Всяка от обвиняемите страни дължи да признае с християнска изповед, че е способствувала така или иначе за катастрофата.

Светият клир на Великата църква трябва да разбере, че неговото предназначение, неговата мисия е велика и твърде важна, е мисия религиозна, обществена и нравствена, която има предвид цялата църква, цялото православно изпълнение. Миряните трябва да признаят, че пренасянето на чуждици в областта на църквата, твърде голямото тяхно участие в нейните работи, ослабяването на центъра и на неговите служители, на оня център, който е спасил православието и нацията, излагането от някои от тях на

църковните светини, и пренасянето на неговата сила върху други центрове и тела от друг характер – всичко това е причината, която е предизвикала ослабването и отчаянието и в последствие катастрофалния упадък. Трябва прочее да се разбере, че в интереса на всички е да се засили този наш древен център, чрез пълната поддръжка и обмислената намеса на всички. Когато с Божия помощ тези начала преодолее и у едните, и у другите, Църквата ще преживее безсъмнено дни на слава. Полезно и в общ интерес е двете страни да заработят заедно и съразмислят за поправяне и подобрене на работите. Безсъмнено светият клир, който има управата в ръце, особено висшият, съгласно със своята Божествена мисия, трябва да стои по-високо, което се изисква не само от чисто религиозните интереси на църквата, но и от ония на нацията. А за подготвяне на истински и достоен за високото си предназначение и положение висш клир са нужни обмислени законоположения.

Освен това Йоаким III предлага следните мерки за саниране на положението.

Строг избор на определените за архиерейство, съвсем свободен от партизанство, от користни частни интереси и от странични вмешателства. Да се определи достатъчна и достойна издръжка за тях. Да се махнат от избирателния списък лицата без висше духовно образование, недоброределните и недостойните. Да се махне вредният за сегашното време начин на събиране на владищината и другояче да се нареди издръжката на владиците. Архиереят да бъде осигурен в своята издръжка и независим материално, за да се предаде на своите високи задачи и длъжности. При днешните условия архиереят не се грижи да насочи всички по правия път, а угажда на силните, за да спечели поддръжката им при добиване на своите права. Той се принуждава да затваря очи пред лошото управление на училищните, църковните и обществените работи; съгласява се на страшни беззакония за удовлетворение на силните, които иначе пречат на събиране на неговата владищина. Това положение трябва да се заздравя с нужните закони.

Да се създаде правосъдие, което да следи всички административни и духовни работи на Св. Синод и да определя ясно отговорностите на патриарха и синодалните. Да се създаде въз основа на каноните законоположение с углавен характер с наказания за симония, за всяко дароприемане и злоупотреби и за разни обвинения против архиерея. Да се създаде законодателство: за уреждане на избора на архиереите; за забраняване на тяхното преместване; за определяне състава на синода; за унищожение на малките епархии и епископии; за уреждане длъжностите на митрополитите и димогероните при водене на обществените работи. Да се премахнат трите големи злини: неоправданото каноническо преместване, вмъкването във висшата иерархия на неспособни елементи и нееднаквото възнаграждение на владиците.

Създаване на 12-членен народен съвет от най-видни първенци за разрешение на най-важни църковно-народни въпроси; създаване на 3-членен плащан съд за материални спорове; създаване при патриаршията на 3-членно плащано настоятелство за образованието; законодателство за брака; усилен грижи за националното и духовно образование; законодателство за издръжка на енорийското духовенство и премахване злоупотребленията при уволнението му, което да става само след съдебно разследване и решение; създаване на наредби за манастирите, за монасите, за патриаршеските финансии и приходи, за архиерейските приходи; създаване на пенсионна каса и пр.

Една смесена комисия трябвало да се занимае с тия предложения на

Иоакима III и да приготви законопроект, който да се представи след това на събора.

Тази изчерпателна програма е легнала в основата на реформаторската дейност на Иоакима III. Тя свидетелствува не само за дълбочината и много-странността на автора ѝ, но и за това как е гледал той на събитията около българо-гръцката разпра, които са в неговите очи една катастрофа за патриаршията и гръците. Съответно с тия свои схващания Иоаким III се е постарал да премахне хладината между патриаршията и Русия, настъпила след схизмата.

Верен на своите думи и схващания, Иоаким се отдал с необикновена енергия, такт и мъдрост на реформиране на църквата и развил така широка и плодотворна дейност, както Цариградската църква отдавна не бе преживявала, и която го издигнала в реда на най-знаменитите патриарси. Няма почти страна от живота на църквата, незасегната от дейността му. Той способствувал за подобрене и уреждане материалното положение на цариградската църква, за изплащане на дълга ѝ; предизвикал големи дарения на видни гръцки богаташи за обществени цели; въвел ред и дисциплина в енорийското духовенство и подобрил положението му. Особено значителни били неговите грижи за просветата. В 1879 г. той създал патриаршеска библиотека. На следната година открил патриаршеска печатница и поставил начало на официалния патриаршески орган, чието редакторство поверил на учения мъж Мануил Геден. Същия той натоварил с издаване на сборки от важни църковно-исторически документи и с написване историята на цариградските патриарси, която в последствие наистина излязла, посветена от автора на Иоакима III. Иоаким създал в Цариград централно свещеническо училище, като при това духовната школа в Халки била издигната в академия; способствувал за построяване на великата гръцка народна школа в Цариград, на девическото училище „Запион“, както и на училища в провинцията, и основал приют за старци в близкия до Цариград остров Проти.

На 30 март 1884 г. Иоаким подал оставка от патриаршеството поради недоразумения с турското правителство и с гръцките управляващи среди и се оттеглил да живее в родното си село Бояджикьой и в Св. Гора. С правителството на султан Абдул Хамид, което се мъчило да подкопае и унищожи привилегиите на цариградската църква, Иоаким III е трябвало да води продължителна и упорита борба. Неговият твърд отпор накрай се увенчал с успех, но му коствал патриаршеската корона и неблагоприятият на В. Порта, която дълго време след това отказвала да допусне поставянето наново на неговата кандидатура за вселенски патриарх. Едва ходатайството на Русия направило това пак възможно и на 25 май 1901 г. той е бил избран повторно за цариградски патриарх и останал такъв до самата си смърт на 13 ноември 1912 г.

Повторното патриархуване на Иоакима III представя продължение на предишната му дейност. Тогава били подредени и открити за чужди учени патриаршеската архива и библиотека. Началник на архивата станал архимандрит Калиник Деликани, който издал три сборника с исторически документи. В 1904 г. Иоаким III възстановил, начело с Михаил Геден, Дружеството за средновековни изследвания, на което дал помещение в самата патриаршия и пр.

Патриарх Иоаким стоял и умее да се постави над ограничените партийни възгледи и рамките на тесните шовинистични стремежи, а имал предвид най-първо църквата като общо. Именно в това направление се е движел и неговият грандиозен план за обединение на всички християнски изповедания на почвата на истината на православието. Тая голяма идея издигнал

той от висотата на патриаршеския трон, като отправил горещ апел за единение и общение първо на целия православен свят при отстранение на споровете и филетизма. В своята първа програмна реч след повторното си избиране за патриарх той поставил за съвременна задача на православието братското примирение и евангелско общение на всички Божии автокефални църкви, защото целта е обща за тях и разногласията и разделянията между тях трябва да изчезнат. И примирението трябвало да изхожда и изхождало наистина от първенстващата катедра – цариградската. Тая широта на възгледите била проявена от него благотворно и по болните за църквата национални въпроси, и, благодарение на неговата мъдрост и твърдост, били ликвидирани Антиохийската и Иерусалимската схизми, както и Кипърският църковен въпрос, а Българската схизма, против която той е бил от самото начало, била тласната по пътя на едно благоприятно разрешение, за което и балканското политическо споразумение от 1912 г. между българи и гърци давало най-добри изгледи и надежди, но на което попречила смъртта на патриарха Йоакима на 13 ноемврий същата година.

(с. 1–10)

II. БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ ВЪВ ВАРНА И ВАРНЕНСКО (със съкращения, стр. 43–307)

1. Село Хадърджа

Едно особено средищно положение във Варненската околия заело голямото варненско село Хадърджа (днес Николаевка), което първоначално заместило дори в това отношение града Варна. Населението му е било българско и състояло главно от преселници, преселени предимно след войната през 1828/29 г. от балканските села Еркеч и Гулица. Ето някои статистически данни за неговото население: в 1867 г. то е брояло 94 венчила, през 1871 г. намираме 130 венчила, в 1874 г. – 153 венчила, а при освобождаването в началото на 1879 г. то имало 120 къщи, 162 венчила, или всичко 884 души. Особеното значение и положение на това село се дължи преди всичко, за да не кажем напълно, на един беззаветно родолюбив и забележителен български балкански селянин, първенец на това село. Също както в Балчик, и тук българщината, българският език и просвета твърде рано се възродили, благодарение дейността именно на селския чорбаджия Атанас Георгиев. Роден в с. Гулица (Месемврийско) и получил, според тогавашните понятия, едно доста добро местно образование на български, гръцки и турски, Атанас Георгиев постъпил през време на Руско-турската война в 1828/29 година преводчик при русите, с които ходил до Одрин. След войната, след като баща му с много свои съселяни напуснал Гулица и се преселил и установил в Хадърджа, тук дошъл и Атанас. Благодарение на своите знания и интелигентност, на своите връзки с турските и гръцки първенци във Варна и на покровителството, което оказвал на своите съселяни, той се издигнал след смъртта на баща си пред тях като най-влиятелният човек в селото, и те го избрали за селски мухтар (кмет), чорбаджия. Атанас Георгиев е бил един рядък, издигнат българин, който въпреки невежеството и неотзивчивостта на своите съселяни, сам и на свои разноски отворил в 1847 г. първото българско училище в селото си, което е било и първото българско училище във Варненската околия, като условил за пръв български учител Константин Дъновски. След училището той убедил своите съселяни да построят на следната година в Николаевка и българска църква, в която станал пръв български свещеник споменатият Константин Дъновски и която в 1851 г. била осветена от Варненския митрополит Порфирий, а в 1857 г. извикал за нея и втори български свещеник – Иван Громов.

Благодарение на тази родолюбива дейност на Атанаса Чорбаджи*

* За Ат. Георгиев Варненско-Преславски митрополит Симеон казва в спомените си, записани от пишещия тия редове, следното: „х. Атанас беше буден и пъргав човек. Беше облечен във френски дрехи и с турски чизми до под коленете. Той беше изпратен в 1861 г. като представител на Варненската епархия в Цариград. Обстоятелството, че

и поради слабостта и неорганизираността още на варненските българи, на с. Хадърджа се паднало да заеме на първо време едно особено средишно положение във възродителните усилия на българите от Варненската околия. По такъв начин създаденото в Хадърджа българско просветно-национално огнище не останало без влияние върху развитието изобщо на народните работи в областта. Атанас Чорбаджи се намирал във връзка с българските търговци във Варна. Свещеник пък Константин Дъновски, който станал негов зет, се преместил за свещеник във Варна, дето внесъл високия български дух на своя тъст, и, както сам разказва, понякога във време на службата в гръцката църква във Варна произнасял евангелието или някои ектении на славянски. Когато с акта на 3 април 1860 г. цариградските българи, начело с Илариона Макариополски, провъзгласили основаването на отделна самостоятелна българска църква, както в другите краища на България, така и във Варненско българите се раздвижили и подкрепили тая народна инициатива. И забележително е, че не във Варна, където българите се чувствували още слаби и неорганизирани, а в с. Хадърджа било свикано за целта на 21 май 1860 г., по споразумение между дядо Атанаса и варненските български първенци, едно събрание от представители на българите във Варненско, именно от Варненските села Девня, В. Козлуджа, Хасърджик, Караач, Юшенлий (Ботево), Кумлуджа (Крумово), Суджаскьой, Гевреклер, Гюньдогду, Чатмата и Куюджук, в което било решено, че се отказват от цариградската гръцка патриаршия и нейните владици и признават отгук нататък за свое църковно началство новата българска самостоятелна църква в Цариград, начело с Илариона Макариополски*. Това решение, подписано от всички представители първенци, придружено с особено писмо на варненските българи, било

той остана да действа в Цариград и не замина, както други представители от други епархии сториха, показва, че е бил човек въодушевен от делото. Той живееше при българската църква. Във време на чумата (1865 г.) той заболя и умря в Цариград." (Бел. на автора.)

* Ив. К. Радов, Ат. Чорбаджи, стр. 556-557. Тези сведения на Радова, които той дължи несъмнено на устни съобщения, предимно на Костадин Дъновски, зет на Атанаса Чорбаджи (вж. Спомените на същия в Изв. Варн. Арх. Д-ство, IV, стр. 18), не отговарят напълно на някои известни факти и затова не могат да се приемат за точни във всичко. Известието за събранието в Хадърджа на 21 май 1860 г. е приемливо, обаче съмнително е, че К. Дъновски, който тогава е бил свещеник на гръцката митрополия във Варна и който изобщо още не се бе лансирал в народните работи, а се държал доста настрана (вж. моята статия - Иконом К. А. Дъновски, стр. 121), е станал секретар на събранието, какъвто е могъл да бъде и свещеникът в Хадърджа, Ив. Громов. Освен това погрешно е, че тогава (1860 г.) Атанас Чорбаджи се готвил да замине, като представител на българите от Варненския окръг, в Цариград, защото самата идея за изпращане в Цариград се повдига най-напред от Пловдив и се осъществява през следната 1861 г. (вж. П. Ников, Възраждане и пр., стр. 164). Погрешно се споменува при това като варненски български първенец В. Христов, който се заселил във Варна много по-късно. Невероятно и неприемливо е и твърдението, че на 24 юлий 1860 г. в Хадърджа се било състояло ново събрание за избора на Атанаса Чорбаджи за представител на Варненския окръг и че на това събрание присъствували представители на Добрич, Балчик и Провадия. Защото, първо, представителите пристигнали в Цариград през лятото 1861 г. и следователно са били избрани не по-късно от пролетта с. г., когато е била отправена от Цариград до провинцията покана за тая цел (вж. п. т.), а второ, отделните градове държали за своята самостоятелност и по-късно не искали да признаят първенството дори на Варна, а камо ли на с. Хадърджа, а пък Добрич е избрал през 1861 г. особен свой представител за Цариград, именно х. Иван Вълков, и за целта е отправил специално писмо до българските водачи в Цариград (вж. в Архива на бълг. екзархия в Св. Синод в София). Въпросното второ събрание, което е имало, види се, за задача да избере и е избрало Атанаса Чорбаджи за представител на Варненската околия, ще се е състояло през пролетта на 1861 г. (Бел. на автора.)

изпратено в Цариград на Илариона Макариополски, с покана да посети и околности Варненско. По такъв начин с. Хадърджа заело едно особено средишно положение във Варненска околия. На следната година в Хадърджа в едно ново събрание на селата от Варненско тоя забележителен българин, Атанас Чорбаджи, бил избран за представител на Варненско по народните работи в Цариград и той наистина заминал за там, дето останал като такъв на свои разноски до своята смърт в 1865 г.

Българщината, българският дух и съзнание почнали по такъв начин да се пробуждат и издигат твърде рано, още през първата половина на XIX в. най-напред по селата и градовците на Варненската област и колкото повече течало времето, толкова българското възраждане тук напредвало, сблъсквало се с настъпващия елинизъм, бивало отблъсквано назад от него и накрай влизало в борба с него.

2. Варна е гагаузки и турски град

В самия град Варна, центъра на епархията, положението е било по-друго, отколкото в областта. Тук народностното съотношение на християните е било тъкмо обратното и българите са били в малцинство. Масата на християнското население образували гагаузите, които говорели турски и при всичко че не били от гръцки произход, фанатично се гърчели; обаче това е било вече към и след средата на XIX в. До 40-те години във Варна, както и във Варненско, национални противоречия и изобщо въпрос за националности не е имало. Църковната мантия на Цариградската патриаршия е обгръщала и покривала всички православни, без разлика на език и народ. Българите са имали там, дето проявявали нужда и съзнание, свободно своя език в църква или училище, както е било например, както знаем, в Балчик, гърците – своя гръцки, а гагаузите – турски. Забележително е, че тогава във Варна владеещ език в църква и общество е бил турският, т.е. езикът на мнозинството – гагаузите. Църковната служба била извършвана на турски, също така както в наши дни, още у караманлиите в Мала Азия. Впрочем и напоследък още във варненското гагаузко село Кестрич апостолът се четял на турски. В обществото пък гръцкият език е бил много слабо разпространен и се е говорил, освен от митрополита и неговото духовенство, само от двама-трима души гърци. Гръцкият елемент във Варна е бил слаб, по-слаб дори от българския, който също е бил малоброен. Силата на турския език във Варна е била много голяма и преодоляваща. Българите, женени за гагаузки, говорели по домовете си на турски, а разговорът, започнат на гръцки, продължавал и свършвал на турски език.

3. Първата славянска служба

Още преди да подаде своите записки, в началото на 1860 г., скоро след пристигането си във Варна, Рачински успял да убеди Варненския митрополит Порфирий, да позволи щото всяка събота да се отслужва за него лично в църквата „Св. Георги“ славянска служба. При първата такава служба, която се състояла на 12 март 1860 г., българите се стекли масово. Обаче скорошното след това на 3 април избухване на разрива между българите и патриаршията накарало Порфирия да оттегли това разрешение. Според спомените на Константина Дъновски* той отстъпил пред настояването на

* Вж. „Известия на Варн. Арх. Друж.“ кн. IV, стр. 19-20, 22-23. Тия спомени на К. Д. са предадени в такава форма, че мъчно можем да се усъмним в тях, с изключение на

Рачински и позволил да се служи на славянски език на руски царски празници в близкия манастир „Св. Димитър“, на който игуменът бил българин и дето Рачински се срещал и разменял мисли с българите, като след службата на 6 август 1860 г. им обещал да действа да се открие във Варна руска славянска църква и ги поканил да размислят за отваряне на българското училище, за което била открита подписка и събрана една сума. Рачински отнесъл сега въпроса за откриването на българско училище и славянска църква за българите във Варна със специална записка, както казахме и по-горе, до руското правителство, което й дало ход. Сам Рачински се явил за тази цел в Петербург в края на 1860 г. Съгласно с мнението, изказано от митрополита Филарета, Рачински се отнесъл до Патриаршията и на 11 март 1861 г. се получило надлежното разрешение за откриване във Варна на руски консулски параклис, какъвто бил наистина открит и осветен на 12 април същата година от архимандрит Филарета, който по искане на Рачински бил ръкоположен от митрополита Порфирия за архимандрит и назначен за свещеник при параклиса.

Успоредно с усилията си за славянско богослужение и църква Рачински е работил и за поставяне основа на българска просвета във Варна. Този въпрос той повдигнал, както се посочи вече по-горе, и пред руското правителство. В своите спомени Иосиф Стоенчев разказва, че варненецът архимандрит Филарет, който като младеж бил отведен в 1828 година в Русия и останал и се образовал там около 20 години, след което се завърнал и, след допълване на образованието си в духовното училище в остров Халки, постъпил като възпитател във варненските гръцки училища, се сблизил с Рачински, на чийто син станал и домашен учител, а след това в 1861 г. и свещеник на консулския параклис и подпаднал под негово влияние. „Като разговарял с него, Рачински му казал, че българите в другите места с борба се сдобили със своя българска църковна служба и училища; че не е право да не им се дава техният език; и че ще бъде разумно да им се позволи в една от многото варненски църкви, които не винаги са отворени, да си служат на славянски. В едно събрание на първенците гърци Филарет предложил внушената от Рачински идея да се въведе в гръцките училища преподаването на българския език; че ще е добре, сега още, преди българите във Варна да са наченали да се борят, да им се дадат някои права, та така да се предизвика опасността. Обаче първенците не се съгласили и обвинили и изобличили Филарета за това предложение, след което бил и уволнен, но за това пък Рачински го взел под свое покровителство и определил да му дава двойна заплата“. Това се съгласява напълно с онази дейност, която Филарет, очевидно под влияние на Рачински, развил от 1860 г. във Варна в полза на българското дело. Това се съпада впрочем и с онова, което казва в спомените си първият варненски български учител, че варненските българи молили гръцката община да въведе обучение на български език, но тя с одумки не ги удовлетворявала. Картината за дейността на Рачински във Варна става пълна, като вземем пред вид и съобщението на съвременника К. Дъновски, който свидетелства, че в срещите в манастира „Св. Димитър“ „Консулт искал от по-видните българи да обмислят въпроса за откриване на българско училище“, което било веднага решено от същите. От всичко това се вижда, че Рачински от самото начало е търсил пътища за туряне основа на българска просвета във Варна.

подробностите. Така например не е вярно, че Порфирий не дал позволение да се служи на славянски в „Св. Георги“. Това е вярно за празници, но за съботите такова разрешение е било дадено, както посочихме. (Бел. на автора.)

Ясно е, че Рачински е способствувал силно за раздвижването и националното сплотяване и проявление на варненските българи. Наистина, Великденските събития в Цариград, когато тамошните българи обявили на 3 април 1860 г. отделянето си от цариградската патриаршия в отделна църква, начело с Илариона Макариополски, също така влияели; но ако не беше Рачински, те не биха раздвижили тъй скоро варненските българи, които са се намирали при много по-трудни условия, отколкото другаде. И значението на този руски консул изпъква още по-релефно, като се има пред вид, че другаде в България, дето условията са били по-благоприятни, но дето е нямало един Рачински, събитията от 1860 г. са повлияли много по-слабо и бавно. Впрочем влиянието на Рачински над българите във Варненско явствува и от неговото собствено признание, че след събитията в Цариград в 1860 г., „когато кметовете на градовете и селата, на поканата на българската община в Цариград, се решили да подпишат, че се отричат от административното подчинение на цариградския патриарх, добросъвестните свещеници от Добрич, Нови Пазар, Котел и селата Хадърджа и Гюнь-догду, ме поставяха в затруднително положение, като се обръщаха за съвет към мене.“

4. Българска община във Варна

Тласкани и насърчавани от всички тия събития, немногочислените варненски българи наченали най-подир да се сплотяват и организуват. Според спомените на свещеника К. Дъновски, които се потвърждават отчасти от някои косвени известия, на 11 май 1860 г. във Варна била образувана българска община с особен печат и при състав: х. Стамат Сидерев, х. Рали Мавридов, Никола Даскалов, Сава и Никола Георгиевич, Костадин М. Тюлев, Хр. Попович и свещ. К. Дъновски. В първото си заседание тая община се била занимавала с молбата на Кою Чорбаджи от Балчик да се изпрати зет му Димитър в Цариград, за да бъде ръкоположен от Иларион Макариополски за свещеник на гр. Балчик, което и станало. Че групирването на варненските българи е станало наистина през май, както Дъновски твърди, това се подкрепя и от други данни; обаче също така напълно сигурно е, че съставът на общината не бил тоя, който дава К. Дъновски, а по-друг.* Във

* Сведенията на К. Д. не отговарят напълно на действителността. Факт неоспорим е сплотяването тогава на Варненските българи в една българска училищна община. Защото сам К. Арабаджиев казва в спомените си („Известия на Варн. Арх. Друж.“ IV, стр. 27), че през май 1860 г. Петко Славейков получил писмо в Търново, което му показал, и с което варненските българи молели за намиране и изпращане на учител. Обаче данните на К. Д. за състава на общината са неточни и изцяло неприемливи. Даскалов, който е бил наистина българин от Самоков, но чиновник в руското консулство във Варна, е съмнително да е бил член на новата българска община. Костадин Дъновски пък, който от 1858 до 1862 г. се явява свещеник при гръцката митрополитска църква във Варна, „Св. Атанас“, (вж. Кондика № CXLVIII (стар № LXVIII) (1857–1863) стр. 19, 44, 67, 82, 89, 113, в архива на гръцката варн. митрополия във Варненското археол. дружество; също Спомен на К. Дъновски, стр. 24), който изобщо се въздържа да се прояви в народните работи, чието име не фигурира в никой друг документ по тях от онова време, сигурно не е участвувал в състава на българската община. Това впрочем се вижда ясно от един документ от юлий 1863 г., дето българската варненска община се състои от следните лица: Р. х. Мавридов, х. Ст. Сидерев, Госп. Х. Иванов, Бр. Георгиевич, Хр. Т. Груев, Яни Н. Прагматаров, К. Михайлов (вж. П. Ников, Из близкото минало на Варна, в „Изв. Варн. Арх. Друж.“ VII 1921, стр. 8, отд. отпеч.). Варненският гръцки митрополит Иоаким в първото си писмо до Патриаршията от Варна сочи като водещи български първенци във Варна в 1865 г. х. Рали Мавридов, Г. Попов, х. Стамат Сидерев и К. Тулов (вж. тук документи №3 и №4). Забележително е освен това, че българската община, която в

всеки случай през май 1860 г. се пада това сплотяване, именно под влияние на общите условия, под въздействието на Рачински и под тласък на най-подир на събитията в Цариград. Първият известен състав на Варненската българска община е от 1863 г. и то: Р. х. Мавридов, х. Ст. Сидерев, Г. х. Иванов, братя Георгиевич, Хр. Т. Груев, Яни Н. Прагматаров и К. Михайлов Тюлев. След като цариградските българи на 3 април 1860 г. провъзгласили основаването на отделна самостоятелна българска народна църква начело с Илариона Макариополски, като възобновяване и продължение на древната български Търновска патриаршия и на Охридската архиепископия, те отправили към всички български градове и села писмена покана да се присъединят към нея и да я подкрепят. Видяхме вече, че в първата половина на май 1860 г. българите в Балчик се отказали от Патриаршията и признали Иларион Макариополски; че в споразумение с Варненските български първенци Атанас Чорбаджи свикал на 21 май 1860 г. в с. Хадърджа събрание от представители на някои околни Варненски села, в което се решило да се откажат от Патриаршията и признаят новата българска църква начело с Илариона. Забележително е за слабостта още на варненските българи, че това събрание станало не във Варна, но в с. Хадърджа. Освен това, от едно изложение на Рачински до руското правителство ние узнаваме, че в 1860 г. Добрич, Хадърджа, Гюн догду и други градове и села във Варненско се отказали наистина от Патриаршията и признали Иларион. Първият български учител във Варна и съвременник на събитията, Константин Арабаджиев, съобщава, че „наскоро след откриване училището си през август 1860 г. Варненската българска община приготвила и разпратила писмо до българските градски общини в другите каази (околии) на Варненския окръг (Балчик, Провадия, Хаджоолу-Пазарджик и Мангалия) с предложение всички едновременно да уведомят Илариона Макариополски в Цариград, че се отказват от гръцката патриаршия и признават занапред началството на българската самостоятелна църква в Цариград, нещо, което сторила и самата тя – Варненската община.* Това важно писмо-формуляр, препис от което Арабаджиев имал запазен и предал на Иван Церов, гласи буквално така:

„Високопреосвященный Владико,
Милостивыйшии Архипастир и Отец!

После смиреното и покорното целуване на святата Ви десница, ний долуподписаните жители..... с казаата прихождами да Ви известим чрез настоящето си, че и нас както и другите наши единородци Цариградският патриаршески престол, който е с интриги потъпкал народната ни Иерархия вопреки църковните закони, е отдавна накарал с разнообразните си злоупотребления и престъпления на каноните да мислим за избавлението си от

последния случай в 1863 г. се именува „Българско Общество във Варна“, на печата, сочен от К. Дъновски от 1860 г., четем: „Печат на българското училищно общество, Варна“, от което може да се заключи, че първата варненска българска община е била основана преди и в свързка с откриване на училището. Действително от спомените на първия учител К. Арабаджиев, ние узнаваме, че той получил покана да иде учител във Варна през май 1860 г., вж. „Изв. Варн. Дрх. Друж.“ IV, стр. 27). (Бел. на автора.)

* „Изв. Варн. Арх. Друж.“ кн. VI, стр. 13–14. През 1865 г. октомврий варненските българи заявили на варненския мютесарифин, който ги подканил да внесат на м. Иоакима владищината, че „преди 5 години те протестирали пред Високата Порта против гръцкия владика, като заявили, че в бъдеще не го признават; та който е довел сегашния владика, нека той се грижи за неговата издръжка.“ (Вж. тук докум. №11 от 28 окт. 1865 г.). Това значи, че в 1860 г. варненските българи формално наистина се отказали от Патриаршията. (Бел. на автора.)

него. Но догде на Божествения промисъл не било угодно да определи особено за това време, ний продължавахме да охкаме под притеснителната му власт. Сега като се научихме ненадейно за отречението от речения престол, което торжествено направили нашите единородци в Цариград, ний излязохме из търпение и с радост ще ся отречем и ний от богоомразната власт на Гръцкото Духовенство, като изхвърлихме из църковните си молитви името на патриарха и на проведения от него архиепископ, на място които ще турнем да се молим за благоденствието на чадолубивейшаго Царя нашего султан Абдул Меджита и за Ваше Високопреосвещенство, като за църковен наш началник.

За това наше справедливо желание ний известихме честното правителство с особени махзари, с които го и молим да припознай за наше духовно начялство онова, което нашата съвест, съобразно съ законите на Вярата, ни кара да припознаваме, сиреч църковното начялство при Българската наша народна църква в Цариград, която считаме за истинна наша духовна майка.

Това и Вам, В. Пр. Владико, известявами и Ви потвърждавами с нашите подписи и печати, че ний с драго сърце от сега нататък имаме да припознаваме за църковно начялство начялството при Българската наша народна църква и от която са обявявами зависими, според както искат и законите на нашата вяра и да него ще ся обръщаме за всичките си религиозни нужди и дела.

Това наше общо религиозно писмо Ви дава право да действувате като пълномощен от наша страна за утвърждение от Високото Правителство на нашата зависимост от Църковното Начялство на речената църква в Цариград и за да ся припознай от Високата Порта Подновената наша иерархия.

Надеюще ся че ще на приемити и не щете ни откажете и оставите без Отеческий Ваш отговор на това наше писмо, оставами смирили Ваши

Во Христе чада
Жит... ..съ казаата."

Това писмо свидетелствува вече ясно за процеса на национално сплотяване, които се извършвал между варненските българи. Това се изразява още по-силно и в един друг факт: осъществяването внушенията на Рачински за българска просвета във Варна. Организираните в община, Варненските българи пристъпили веднага към откриване на българско училище. Трябва да се признае, че при малочислеността на Варненската българска община, която тогава, в края на 1860 г. броила всичко 136 къщи, това е било цял подвиг, защото издръжката на подобно училище се явявало една трудна задача. И поколенията с признателност трябва да помнят, как малцината тогава варненски български търговци, окрилени от своя чист патриотизъм и родолюбие, доблестно и със себеотрицание са изнесли на своите плещи сравнително големите разходи за основаването и издръжката на първия храм на българска мисъл и реч във Варна. Приходо-разходните книги на Варненската българска община, които се пазят във Варненската митрополия и във Варненското археологическо дружество, свидетелствуват за делото на тия народни труженици. Разходите за училището били посрещани, освен от волни пожертвувания, главно от заеми, които Варненските търговци българи отпущали, без обаче да ги получат обратно поради увеличаващите се нужди и финансови затруднения по поддържане и разширение на училището.

5. Откриване на българско училище

Братя Никола и Сава Георгиевич писали още през май 1860 г. на П. Р. Славейков в Търново да им препоръча и прати подходящо лице за учител, което да знае и гръцки. Славейков им изпратил за такъв К. Арабаджиев. Към началото на юни, последният бил вече във Варна. Наето било училищно помещение, снабдено с нужната покъщнина, и се готвело откриването, когато неочаквано се появили спънки: поради гръцки интриги турската власт не давала позволение. До 1860 г. във Варна национален въпрос е нямало, и разните народности са живели спокойно една до друга, при всичко, че от 1840 г. елинизъмът е започнал национална офанзива. Тогава, според свидетелството на съвременника-туземец Василакоглу, варненският митрополит Порфирий, като свещенодействувал, произнасял изрази от свещеното писание, както и евангелието, освен на гръцки и турски, още дори и на славянски език, а общоговорим език в града бил турският, а не гръцкият, който се знаел и употребявал от малцина. Обаче разгарянето на българския църковен въпрос в Цариград се отразило и на националните отношения във Варна, дето изведнъж настъпило едно охлаждане и дори вражда между българи и гърци: първите заявили вече гласно и настоятелно своите национални претенции и права, а вторите, раздразнени вече от общия ход на събитията, считали в свой интерес, че трябва да поставят всички пречки в пътя на възраждането на варненските българи, съгласно с общата тогавашна политика на Патриаршията. Всички средства били позволени. Гръцката община се противопоставила пред властта на откриването на българско училище във Варна. Митрополит Порфирий изтъкнал, че гр. Варна е населен само от гърци и затова място за българско училище в нея няма и не може да има. Че въпросното училище няма да бъде българско, а руско; че то е дело не на българите, а на руския варненски консул. Тая интрига стреснала местния управител Ашир бей, който наредил да се разследва учителя и едва след енергичното застъпничество на българския първенец Стоянчо х. Иванов, член в идаре-меджлиши (окръжния управителен съвет), който в последния разменил по въпроса остри думи с владиката, дадено било нужното разрешение.

На 12 август 1860 г. било тържествено осветено и открито първото варненско българско училище с водосвет, извършен от архимандрит Филарет, който е бил свещеник при руското консулство във Варна.* Веднага

* Сам К. Дъновски (вж. Спомените му в „Изв. Варн. Арх. Др.“, IV, стр. 20, заб. 16), а заедно с него първоначално и Ив. Церов (вж. Петдесетгодишнината на бълг. училище във Варна, стр. 7; и По историята на учебното дело във Варна, в: „Отчет на Варненската девическа гимназия за уч. год. 1897/98“, стр. 21), твърди, че водосвета извършил той самият (К. Д.), и то на 1 септември или пък на 19 август (според Церова). Обаче нито едното е вярно, нито другото. Не е вярно, че К. Дъновски в 1860 г. си дал оставката, отказал се от гръцката митрополия и станал български свещеник (както се твърди в „Изв. Варн. Арх. Др.“, IV стр. 15, и както би следвало от измисленото, както посочихме, секретарство на същия в събранието в с. Хадърджа на 21 май 1860 г. и подписването уж от него на документа за отказване от патриаршията. Ние посочихме вече по-горе, че изрични данни от кондиките на гръцката митрополия сочат ясно, че от 1858 г. до 1862 г. К. Д. е бил непрекъснато свещеник на гръцкия владика във Варна и то при митрополитската църква „Св. Атанас“ (вжж тук заб. 111). При това свое положение и при отрицателното становище на митрополит Порфирия към българското училище, К. Д. не могъл, очевидно, особено пък с позволение на същия Порфирия (вж. „Изв. Варн. Арх. Др.“, IV, стр. 20, бел. 16), да се яви и освети първото българско училище. Но ние имаме и категоричното свидетелство на първия учител Арабаджиев, че водосветът бил извършен не от К. Д. (вж. „Изв. Варн. Арх. Др.“, VI, стр. 8, заб. 1). Имаме и изричното свидетелство

Първата БЪЛГАРСКА
ЦЪРКВА вЪ ВарНА.

Първата българска църква във Варна

Първото българско училище във Варна, отворено през 1960 г.

Сградата на първото българско училище с печата на българската община
във Варна

Изглед на
учебната
стая

след това се започнали занятията, а на 28 август станало в училището събрание, на което учителят произнесъл слово за ползата от учението и поканил всички присъстващи да се явят след една седмица и всеки да внесе спомоществуванието си за поддържане на училището, което действително се извършило на 4 септември. Търговецът Хр. Г. Груев станал училищен настоятел. През първата година в училището се записали около 60 деца, от които само 15 знаели да говорят български език, останалите, от бащи или майки гагаузки, говорили турски. Така било турено начало на българската просвета във Варна.

6. Построяване на училищната сграда

Така основаното българско училище постепенно се развило, разширило и издигнало, като станало мощен фактор на българщината във Варна и Варненско. Числото на учениците непрекъснато се увеличавало, създали се постепенно класове. През третата година учителите стават вече двама. Още през първата година варненци се загрижават за построяване на особено училищно здание. За тези цел родолюбецът х. Стамат Сидерев, сарафин във Варна, на края на учебната година на 30 юни, направил едно голямо дарение от 13 750 гроша. На купени за целта две съседни места там, дето е днес църквата „Св. Архангел Михаил“, веднага бил започнат строежът на новото училищно здание, обаче постройката се проточила цяла година. Явили се спънки от страна на гръцката община. Гагаузите пречили всякак и накрая предприели масови протестни демонстрации пред управителя, който се принудил да спре с полиция строежа на българското училище. Тогава българите отнесли въпроса направо до правителството в Цариград. Една колективна молба, подписана от българските мухтари във Варненския окръг, за даване надлежното позволение, била отправена до Великия везир чрез българския представител от Варненско Атанас Чорбаджи и Иларион Макариополски. И в резултат на тия постъпки и на анкетата на един специален правителствен анкетър, издаден бил особен ферман за построяване във Варна на едно централно българско училище за целия Варненски окръг, който ферман бил публично прочетен и възвестен пред българските мухтари и много народ от самия управител – Ашир бей.* След това училищната

на Филаретовия племенник Никола Ив. Ножаров, който при водосвета е помагал на вуйка си, че българското училище било осветено от вуйка му, архимандрита Филарета (вж. Г. Димитров, Първото училище и първият учителски персонал, в „Изв. Варн. Арх. Др.“ VI, стр.31), което впрочем се явява и най-вероятно поради отношението на Филарета към Рачински. Колкото се отнася до датите 19 август и 1 септември, то те са измислени по памет или пък според датата в сметководната училищна кондика, дето на корицата има действително датата 19 август (вж. Кондика №1 в Архива на Варн. Българска Митрополия), обаче в тая кондика след това на първата страница помощите започват с дата 4 септември, а след това (към края на кондиката) имаме дори и 14 август („Август 14, 1860 до 20 юни 1865 г. etc.“), така че тия дати нищо не показват. Точната дата на откриването и водосвета – 12 август, ни дава една съвременна дописка (вж. в „България“ Цариград, год.II, 1860, бр. 79 от 21/3 септември; също Г. Димитров, Княжество България. Пловдив 1895, I, стр. 240. Вж. и „Изв. Варн. Арх. Др.“ VI, стр. 31). (Бел. на автора.)

* За спиране постройката на училището вж. Писмото на братя Георгиевич до д-р Ст. Чомаков в Цариград от Варна, 14.XI.1861 г., у Ат. Шопов, Д-р Стоян Чомаков. Сб. Б. Ак. XII 1919, стр. 117 Ив. Радов, Ат. Чорбаджи, стр. 558 – Ат. Георгиев, в. „Изв. В. А. Др.“ IV, стр. 16. Спомени на К. Дъновски в „Изв. Варн. Арх. Др.“ IV, стр. 21–22. К. Дъновски си приписва заслуги по въпроса за издействването на фермана за

постройка била довършена и на 25 юни по тържествен начин осветена от самия Варненски митрополит Порфирий, и в присъствието на много официални лица, управителя Ашир бей и други висши турски чиновници, римокатолическия епископ, арменския владишки наместник, консулите, търговци и много народ. За главен учител на новото разширено училище е бил извикан от Сливен известният народен учител Сава Доброплодни, който през юли бил вече във Варна и участвувал на тържеството.

7. Първата българска църква

Видяхме, че Варненските българи си бяха извоювали свое българско училище и се бяха сгруппирали в една българска община. И при всичко, че формално те бяха прогласили отделянето си от Цариградската патриаршия, все пак фактически нямали във Варна своя отделна църква и духовенство и не скъсвали с Варненската гръцка митрополия и духовенство. Те се черкували в гръцките църкви, служили си с гръцките свещеници при венчавка, кръщение, смърт и други църковни нужди, изобщо задоволявали се с гръцкото духовенство. Добре, но в турската империя властта признавала народностите в лицето на тяхната църква и църковни водачи. Та, за да изпъкне българският елемент напълно като отделна обособена народност, трябвало е и фактически да се създаде във Варна отделна църква.

Въпросът за българската църква във Варна е бил значи напълно назрял тогава. Руският параклис не задоволявал вече българите. Идеята да построят отделна църква, която ги е занимавала още в 1863 г., поради липса на средства, се оказвала неизпълнима в тоя момент. Затова първоначално българите са се съблазнили от мисълта да заграбят една от гръцките църкви във Варна, именно „Св. Георги“, която и така стояла затворена. Поради противодействието, обаче, на властта, те изоставили това намерение и се спрели на мисълта да приспособят долния етаж на своето училищно здание за църква.

За събитията около откриването на първата българска църква във Варна ние имаме две известия: първо, спомените на Константин Дъновски, съвременник и съучастник в събитията, второ, едно писмо-изложение на един от българските тогавашни варненски първенци и виден непосредствен съучастник, Рали х. Мавридов, писано 2–3 дни след самите събития. Те се допълват едно друго и имат следното съдържание:

„На 30 ноември 1864 г. се помина гръцкият владика Порфирий, при когото служих като свещеник на митрополията.

През 1865 г. се събрахме българите в кантората на Сава Георгиевич и решихме да протестираме пред правителството и патриаршията, че не можем вече да стоим без черква и че няма да приемем новия владика от патриаршията, докато не се разреши черковният въпрос. Протестът ни се подписа от 50–60 села на Варненския санджак. Българите искаха от властта: или да им се разреши да си построят нова черква или пък ще вземат насила една от гръцките черкови. Българите тогава решиха да вземат черк-

---

българското училище, обаче те се явяват съмнителни, като се има пред вид, че през 1862 г. К. Д. е бил още свещеник на гръцката митрополия и то при митрополитската църква „Св. Атанас“ (вж. Кондика № LXVIII (1857–63 г.) в архива на Варн. Арх. Музей, стр. 113; също спомени на К. Дъновски, стр. 24. – Данните на К. Д. се допълват от спомените на първия учител К. Т. Арабаджиев в „Изв. Варн. Арх. Др.“ IV, стр. 29 – Вж. Дописка от Варна от 28 юли 1862 г. по откриване на училището в новото здание във в. „България“ Цариград 1862 г., бр. 19, стр. 147. (Бел. на автора.)

вата „Св. Георги“. Известно стана на всички, че на 10 февруарий 1865 г. ще се отнеме насила казаната черкова, както биде взета в 1861 г. черковата „Св. Богородица“ в Пловдив; турските власти приготвиха 12 души турци, които да употребят и хладно оръжие, в случай че стане нужда, само да не допуснат отнемането на черквата. За да се избегнат кръвопролитията, българите се отказаха от намерението си и аз сам отидох при мютесарифина да му съобща решението и да го помоля да не изпраца приготвените 12 души турци. Реши се да се приспособи долният етаж на училището за черква и да се нарече „Св. Архангел Михаил“. На 14 февруарий 1865 г. пръв път служих в нея и аз ѝ бях първият свещеник. На Великата събота, когато трябваше да се обикаля черковата (черковната процесия), тогавашният мютесариф Абдул Рахман като се разпореда да се преоблечат 25 души млади българи в стражарска форма, за да пазят ред и тишина и да предотвратят възможните смутове от страна на разсърдените гагаузи и измирли-гърци. За новата черкова взехме икони и други черковни принадлежности от Николаевската църква, с които си служихме почти година, докато такива се набавят. Тия черковни вещи бяха донесени от свещ. Иван Димитров Бакърджиев, Петър Атанасов, Курти Добрев, Слави Стоянов и Добри Бацов. След освещаването на черковата ни пристигна в гр. Варна, на 20 февруарий, нов гръцки владика Иоаким, сегашен гръцки патриарх. Първите епитропи на българската църква бяха: Киро Патриков, Спас Димитров, Кожухар Коста Димитров, Константин Димитров и х. Никола Абаджията.*

Ето и писмото на Р. х. Мавридов, което за пръв път се изнася тука в печата:

„Варна, 17 февруари 1865.

Г-не П. Р. Славейков,
в Цариград.

Благодарно са отговарям на Вашето почтено от 11, в нем содержание то приумях, и гу прочетох на Общината която са отговориха „много сме изгубили нека да бъди според щението на Г-на Славейка“ ми рекоха да ви пиша да броите Гр. 1500 – чи да са склучи сметката.

И така щом приеми настоящото ми да сторити добре да броити Гр. 1500 – тамо на Г-да Хр. Мавридову и Д. М. Преславски, чи склучати споредени сметката, чи пак дай Боже здрави да сми приятели от напред по-добре.

И да Ви явя ний тука направихми една работа (Дели мемет йшй) кату са разговорихми на Хъдърча на Поп Константина да доди в градо ни за свещеник, така доди на 8-суцаго, и на 9-го направихми собор на училищито и решихме едногласно да направими на училищито долния кат Дом Божий,

* Спомени на свещеника К. Дъновски, стр. 24–25. Забележително е, че К. Д. и в този случай се старае да се постави в центъра на събитията (още по-ясно личи това у Архим. Михаил Чавдаров, Петдесетгодишнината на първата българска църква, стр. 26, дето в основата на разказа имаме пак устни съобщения и спомени на К. Дъновски), докато от следващото писмо на Р. х. Мавридов се вижда, че той тогава се е намирал в с. Хадърджа, отдето варненските българи го извикали да им стане свещеник, а следователно да участвува и в отварянето на българската църква. Той не е бил, следователно, от инициаторите на събитията. Ясно е, че при това положение не може да бъде вярно и е очевидно празно самохвалство, че „в дома на Г. Маринович от Свищов се е крил през 1860 г. свещ. К. Дъновски, който без знанието на гръцкия владика Порфирий е отишъл да направи около 50 венчавки без взимане вула за владиката в с. Хасарджик, Хамбарли, Карач, Ботево, Гюндогду и др.“ (п. т. стр. 25, заб. 31). (Бел. на автора.)

да са молими Богу, тутакси направихми едногласно писмо и са подписаха всичките Българи, и проводихми Поп Константина да отиди на селото си да донесе работните неща Антиминс и пр. така на 10-го и 11-го, гледам от нашите Българи никой ни са мърда, заспаха секат чи от Бога ша да слези църката готова, на 12-го петък угуждам един мастор та сабори вратата за дверите и от лева страна другите врата, и стана Олтар истенски, от вън прозорците до полвина обковахми с даски така и вънкашните врата, за да ни са види кату служи светая служба свещеника, и зарачах да Дорамаджия да направи Престолу и проскомидията, така в суббота са зготвиха всичките Гагаузите кату приумели провождат Мастор Спиру (дюлгерски калфа) на управителят та наклеветява, как Българите са заловили да правят Църква и угодили темелете – и без да му заповяда управителят за воспирането, връщъ са Мастор Спиру, та воспира масторат дето работещи, да ни работи, и така дюлгерину утожда на домаджийския дюген, та довършат работните и вечерята нареждат на рет всичкото, кату чува х. Стамат (страхапъзлю), дету трябва да отиди да посрешни работата, но дохажда на магазинята ми с един гняв та ми казва: „тебе кой ти каза да угуждаш мастори да развалят и правят ето сига са са воспря, да ни са месиш на нищо да ни стапваш в училищито ти казвам“. Кату чух това му рекох, тварде добре – Кату си отиди нажали ми са и заплаках, и рекох: „Боже мой, ни ми истудявай сърцето“, ймаши още някои си неща за приготвени, ни отидох да ги купя, ала казах на другото да ги земи, както и са извършиха, в Суббота на 13-го доди от селото Поп Константин с Поп Иванна донесуха всичките работии, нея вечер никой от Общината ни са явява в училищито сякаха чи има някои си зверове да ни глатнат чи са изгубят от свето, вечерта проважда Поп Константин да ма вика да отида, рекох чи ни мога да дода, защото съм запритен, но рекох нека да правят както знаят да са извърши всичкото, кату наредили в ниделя на 14-го, щещи да служи Поп Константин с Поп Иванна, кату има Атимис можи да служи, но проваждат страхупазлювците едного та воспира Попът да не би чи служи, така Поп Константин за да ни направи раздор, направи им волата, чи само йсчитат часовете и водосвещават и народат са восблагодари и на това, и си утожда секи, с голяма радост чи са удостоиха да чуят пу языкат си да са чите и да са молят Богу, вечерта среща понделник на вечерната сабира са много народ, и става отпущ и всеки са прощава да заговейт. Грькогагаузите кату чули и са научили от шпйоните чи са челу в училищито по български, тутакси в ниделя сабират са на митрополията и направят собор и мислят как да развалят да саборят Българите, и писват на патрика „как Българите направили си църква в училищито и довели два свещеника и служили св. литургия, и молили патрика да гледа да воспре тези работи да ни напредни“ и ходили в ниделя на управителят и го молили да воспре Българите да ни читат пу Български, но управителят ду днес нищо ни казал, чи ни зная занаяпред, но научавами са чи управителят, кату проважда скришом да разгледа и разпитва, и ги намеря лъжливи гагаузите.

така в понделник вечерта на вечерня ни са стърпях, колко и да съм воспрян, отидох в училището та като чух пу наши язык да са чите и кату чух евангелието по български многу са благодарих Богу от радост заплаках и рекох: „слава тебе, Боже, удостоих са да чуя във Варна да са чите Български, пу сига и аку да умра ша ма упоет по Български.

Забравих, х. Стамат кату ми каза „кой ти речи да угудиш дюлгери да работят“, рекох му: „Вашият потъпис и на всичките братия Българи, според съгласителното писмо дету стана на 9-го“.

Грькогагаузите Архиепери и фарисей гледат ма криву криву да намерят

леснина с една капка вода ша ма удавят, ѝ казвали чи всичката причина ази съм бил ази съм дете действувам на всичкото, и ни е лъжа,

Чи ни зная сига от там Патрика да ни направи нещо си да воспре, тамо вищи внимавайте научетиса добре чи ни явети работите, ѝ ако убичати, можити нешуси да отбирети да въ местити във Вашият Вестник Гайда –

Поздравявам Ви ѝ оставам Ваш искрения
Р. х. П. Мавридов.

(P. S.)

Г-не Ви явявам днес в училищния Дом Божий, служи са редовна светая литургия да е на помощ на всичките Българи Братия християни, кату стовях ѝ кату зачна светая литургия, ѝ кату чух пу язикат ни от радост заплаках ѝ рекох: „слава Тебе, Боже, удостоихми са да чуими в град Варна да служат по Български, в истина от няколко години насам имахми Руска църква, но не кату Българска, пу някой път ако да ходех на Руската черква от неволя ни са възблагодаряха, ѝ прес месец Януарий утидох една св. Ниделя да са черкувам, чи кату чух Поп Панают пумѐна имято на Владиката Иоаким, много ускорбих, ѝ си отидох, ѝ веки ни ходих, умразил съм Гръцките Владици нища да им чуя имято, Бог да отътърве всичките братя Българи от Гръцките ръце,

Същият“.*

И така. На 30 ноемврий 1864 год. умрял Варненският гръцки митрополит Порфирий. На 11 декемврий бил назначен и ръкоположен за негов приемник митрополит Иоаким, по-късно Цариградски патриарх, който се забавил малко, докато се приготви, и решил едва през март 1865 г. да потегли за епархията си. Варненските първенци-българи, обсъждайки събитията, дошли до заключение, че е настъпило вече време да се откъснат съвсем от гръцката Варненска митрополия, като образуват и своя българска църква. Поради невъзможността да имат някоя от гръцките църкви, защото властта не искала да допусне никакви ексцеси и смущения в града, те решили още сега, преди да пристигне новият гръцки владика, да пристъпят към дело, като обърнат долния етаж на училището си в църква. Те повикали от с. Хадърджа иконом Константин Дъновски за свой пръв Варненски български свещеник, който със смъртта на Порфирий се освободил от своите тесни връзки с гръцката митрополия и от своите задължения към този владика, който го протегирал още от младини, и при когото служил до смъртта му, подир което се оттеглил в с. Хадърджа. На следния ден след пристигането на Дъновски, на 9 февруари, българите направили събор в училището и единодушно решили да превърнат долния етаж на училището на църква, като същевременно направили и подписали всички единогласно едно съответно

* Това писмо, писано на синкава хартия, голям октав, е писано и подписано от Р. х. П. Мавридов собственоръчно. Оригиналът се намира на хранение и притежание у г. Богомил Даскалов, учител в Трявна, отдето именно е взето копие и се изнася тук за първи път. От това писмо се вижда, че между българските първенци Р. х. Мавридов и х. Стамат Сидерев е имало съревнувание по народните работи и, както К. Дъновски (вж. предишната заб.), така тук Р. х. Мавридов се старае да се похвали пред П. Р. Славейкова, като очернява Сидерева и приписва на себе си заслуги по изкарване на работата и същевременно моли Славейкова да изучи намеренията на Патриаршията по въпроса и съобщия, като публикува нещо и в своя вестник „Гайда“. Всичко това навява на мисълта за вероятни внушения на Славейкова по въпроса за църквата във Варна, в битието му на учител там. (Бел. на автора.)

писмено протестно изложение до правителството, подписано и подпечатано след това и от 50–60 села на Варненския санджак, какво не могат вече да стоят без църква и че няма да приемат новия гръцки владика, докато не се разреши българският църковен въпрос. К. Дъновски е бил пратен в с. Хадърджа да донесе нужните свещени потреби: икони, антиминос и пр. След това пристъпили и към преобразуване на долния етаж на училището, при което не са липсвали съревнования, страхове, недоразумения и караници между дейците, при което се отличил със своята ревност Р. х. П. Мавридов. На 12 февруарий един майстор, повикан от последния, почнал да работи нужните промени в долния етаж на училищната сграда, направил олтара и престол, обковал прозорците отвън с дъски, за да не се вижда, като се служи вътрешна служба. На 13, когато всичко било готово, гъркоманите се научили и започнали да противодействуват, но без успех. Те пратили майстор Спирос при управителя да интригува, че българите турят основите на църква, и да пречи на работата, и спре работещия майстор. Обаче до вечерта всичко било приготвено и наредено, пристигнал и поп Константин Дъновски с поп Иван Громов от с. Хадърджа и донесли потребните църковни работи.* На другия ден, неделя, 14 февруарий, трябвало да се отслужи литургия на славянски, но възникнали спорове и опасения у някои първенци и литургията била отложена; така поп Константин чел в неделя само часовете и направил водосвет в присъствието на много българи.** На вечерната имало пак много народ, както и на следния ден. Опитите на гърците да интригуват пред управителя, за да попречат на службата, не дали никакъв резултат, и те отнесли работата до патриарха в Цариград. Неутралното държане на властта окуражило българите и на 17 февруарий в новата българска църква била отслужена вече тържествена редовна литургия, както и на всеки празник след това, в която името на патриарха било изхвърлено и вместо него се поменувало името на Илариона Макариополски. В своите крилати младенчески надежди Варненските българи се носили тогава с идеята да съберат средства и построят хубава църква „Св. Св. Кирил и Методий“, но тая мечта не могла да се осъществи преди освобождението. Първи църковни епитропи станали: Киро Патриков, Спас Димитров, Кожухар Коста Димитров, Константин Димитров и Хаджи Никола Абаджията.

Поради особеното положение и развитие на българския елемент във Варна, в българското възраждане и в описаните събития в тоя град, главна роля е играло търговското съсловие, а еснафите не се чуват почти, особено в първо време. Например в списъка на пожертвуванията за Първото българско училище във Варна първоначално се срещат само отделни лица занаятчии, така напр. за 1861 г. Дочу Догане Абаджи, Ради Кюлехчит на Бакъри, и едва на 12 май 1864 г. едно пожертвуване от 50 гр. от „Еснафа Казанджийски“, а на 23 ноември 1865 г. – 200 гр. от „Содружие рофет табашки и мотаф-

---

* Според съобщението на Стоян Иванов, иконите, одеждите и всички други потреби били пренесени от Хадърджа от няколко души и внесени в града през крепостната врата „Ибрахим Капусу“ (която се намирала в парка пред мъжката гимназия), след като бил предварително известен пазачът на портата, по името на когото била наречена тя и който симпатизирал на българите (виж „Изв. Варн. Арх. Др.“ IV, стр. 25, заб. 31). (Бел. на автора.)

** Досега се е смятало, въз основа на сведенията, давани от К. Дъновски, че първата литургия в първата българска църква във Варна се е отслужила на 14 февруарий 1865 г. (вж. Спомени на К. Дъновски, стр. 24. Архим. Михаил Чавдаров, Петдесетгодишнината и пр., стр. 27). Обаче паметта е излъгала К. Д.; писмото на Рали х. Мавридов показва ясно, че първата литургия, която се е предвиждало първоначално да се отслужи на 14, е станала на 17 февруарий. (Бел. на автора.)

чийски“. От това време, види се, български еснафи почнали да се обособяват и проявяват като такива. Те се чуват напр. през 1866 г., а през 1869 и 1870 г. „Хлебарски еснаф“ във Варна поръчва за българската църква у един златар в Разград две слънца и един кръст и заплаща 220 гр., а „Еснафа на унджиите (брашнарите)“ поръчал едно сребърно кандило. В 1871 г. се споменават следните еснафи: абаджийски, хлебарски, унджийски, механеджийски и табашки; на 10 февруарий 1875 г. пък във Варна е станал избор на новия български Варненски общински съвет, именно от представители на търговското съсловие и на еснафите, при което са присъствували: руфет абаджийски, каменарски, кръчмарски, чехларски, хлебарски, табашки, кожухарски и бахчеварски, които са били следователно тогава българските еснафи във Варна. В Добрич се споменават през 1869–1872 г. следните български еснафи: бакалски, дикиджийски, кюркчийски, терзийски, абаджийски.

Варненските българи се сдобили във всеки случай вече със своя българска църква и свое българско духовенство, със своя църковна община, отделна от оная на гърците, като скъсали така всички връзки с Гръцката митрополия.

8. Борбата за българска независима църква се разраства

Общите условия се отразявали, разбира се, и върху Варненската област, въпреки особените обстоятелства, при които имала да се развива българщината в главния град Варна. Та, тук положението изобщо, както видяхме, не се е различавало съществено от онова по другите български краища. Поради ръста и силното вече развитие на българското национално движение, новият митрополит Иоаким, с пристигането си във Варна се видял изправен пред една извънредно трудна задача – да се справи с българския въпрос.

В събота на 27 февруарий 1865 г. митрополит Иоаким пристигнал по море в престолния град на своята епархия. В същото време едно патриаршеско и синодално послание е било отправено до клира и паството на цялата Варненска епархия, подписано от патриарха Софрония и целия синод, съставено на два езика – български и гръцки, с което се препоръчвал новият архиерей и се съветвали и отечески приканвали всички „да го приемете с подобающата на неговия архиерейски и кириаршеский характер чест, и да въздавате на неговата священност пристойното му почитание и приверженност и синовната почест, и да се покорявате на неговите архиерейски съвети, и отечески завещания“, „с усердие и с признателност да му давате архиерейските негови правдини, и увременно да му давате уречената негова архиерейска заплата и сичките други негови случайни приходи, които ся заповядуват от уставите, и да показвате за всегда подобающото усердие и покорение“. Посрещнат от голямо множество народ, от всички гръцки първенци и от представители на властите, той отишел на кола, предшествувана от едно жандармерийско отделение, най-напред в дома на един от градските първенци, дето, след като се приготвил, се отправил в шествие на църква. След това посетен или поздравен от върховете на властта и чрез драгоманите от страна на консулите, в понеделник той върнал визитата на управителя, при което бил събран управителният съвет, в който е бил прочетен неговият брат.

С всичко това митрополит Иоаким станал не само формално, но и фактически Варненски митрополит, поел управлението на епархията си и дошел в непосредствен допир с варненската действителност. И още от първия момент той се сблъскал с българското църковно-национално движе-

ние във Варна и е трябвало да вземе ясно и определено становище по него. Ние видяхме в предишната глава как това движение в предвечерието на идването на Йоакима и тъкмо във връзка с това идване, се надигнало и разразило с нова сила и застрашителност. Това е било твърде добре известно на новия Варненски митрополит, който още в качеството си на дякон и после на протосингел при Патриаршията (от 1860 до 1863 г.) имал възможност да се запознае добре с българския въпрос и да си образува определено схващане по него. От неговата кореспонденция ние узнаваме, че още в Цариград той е имал наистина ясно становище по българо-гръцката разпра. Той е отдавал най-важно и изключително значение на българския въпрос, поставял го е като най-крупната и важна проблема, изправяща се пред него за разрешаване; като „най-сериозният и съществен въпрос на деня, чиито последици ще бъдат за нас твърде пакостни поради много причини и съображения“. Неговата кореспонденция с Патриаршията още от първия момент след пристигането му във Варна се пълни най-вече с разисквания около тоя най-парлив въпрос. Още в първото си писмо от Варна до патриарха от 2 март, след като съобщава за пристигането и настаняването си, първият въпрос, който повдига, е българският, за който дава някои сведения. А второто му дълго писмо от 26 март е посветено изключително на същия и той дава „най-обширни и точни сведения“, „обширно описание на неговите разклонения и основи в града и селата“.

Преценявайки правилно и точно нещата и отдавайки на българския въпрос голямото значение и вниманието, което той е притежавал и заслужавал в действителност, Йоаким се постарал не само своевременно да разучи работите, но и да си състави ясна представа за пътя, по който биха могли да се разрешат подигнатите въпроси, следователно и за начина, по който той сам, като владика в българската епархия, е трябвало да действа. И още, потегляйки за своята епархия, той е имал вече готова програма за действие и за разрешаване на трудностите, произлизащи от българо-гръцката църковна разпра. В какво се е състояла тая програма, ни показват неговите писма от Варна до Патриаршията.

Той се явява готов да даде на българите български училища и славянско богослужение. „Никак не щеше да ми се види, преуважаемият владико, чудно и странно, казва Йоаким в писмото си до патриарха, ако тези хора (т.е. българите), излагайки пряко или косвено своите оплаквания, биха поискали училища или църкви, или свещеници сънародни, или друга някоя помощ... Преди още да стигна тук, намерявах чрез всички средства да постигна: 1) добрата издръжка на българското училище в града; 2) после четенето изцяло на цялата света служба на славянски в някоя от градските църкви... Йоаким се опитал да привлече българите чрез „блага и приветлива обносна, чрез отстъпчивост в много работи“ и чрез безпристрастно отношение. „Аз се отнесох, казва митрополит Йоаким, не като партизанин, нито пък прегърнах някоя партия повече от друга, но разгласих често и в църквите и навсякъде, че доход не като грък, нито като българин, но като архиерей, който счита всички равни, и че горещо желая да способствувам, колкото зависи от мене, за духовното и нравствено щастие изобщо на всички, което поставих като свое начало и неуклонно преследвах.“ Като отишел в Балчик, стараейки се да помири българите с гръкоманите, та да започнат съвместно строенето на нова църква, което българите отхвърляли, митрополит Йоаким им заявил дори следното: „Помирете се, успокойте се и се обикнете, та недейте ме признава, не ща, не го изисквам; искам само да се помирите и да заработите общо за постройката.“ „Щом като пристигнах тук (т.е. във Варна), заявява Йоаким в един разговор с Митхад паша, обях

публично, съобразно с началата на вярата, че доход, по благоволение на султана и на Църквата, в този край не като грък или като българин, но като архиерей, който има наложителен и свят дълг да се грижи за всички християни без изключение, които се намират под моето духовно ведомство, като промишлявам за училищата, църквите, учителите и за клира, като поддържам установения ред и отстъпвам в онова, което е справедливо и законно, като прибавих, че не представлявам народности, но законна власт на вярата. Не ще позволя в села чисто български да се учи гръцкият език, нито богослужението в църквите им да бъде на гръцки, обаче също така не ми е позволено да приема обратното или да позволя от моя страна отчуждаването на гръцки предмети от тях и да се съглася да бъдат дадени на тях."

Чрез тоя начин на действие и с тия отстъпки Иоаким се е старал и надявал да привлече и примири българите и да се сближи с тях. В това отношение той проявявал голямо търпение, настойчивост и снисходителност. Пет дена след пристигането си във Варна той наредил да се открие затворената дотогава варненска църква „Св. Георги“, като се чете в нея цялото богослужение на славянски. На Връбница 1865 г. той повикал българския свещеник Константин Дъновски и му предложил да отстъпи на българите исканата по-рано от тях църква „Св. Георги“, което по погрешка не станало по-рано, та да се затвори параклисът „Св. Архангел“ и да не се делят българите от гърците. Той изказал готовност да посети българското училище и да се погрижи за неговата издръжка, при условие, че ще се затвори откритият в него български параклис; подействувал и получил съгласието на Варненския гръцки общински съвет да бъдат внесени в неговия състав и тримата български първенци, ако те се обещаят да успокоят изобщо християните от българската част на епархията, а по-късно довел за гръцките училища учител, знаещ български. Обаче не станало нито едното, нито другото поради отрицателното държане на българите. Иоаким ръкополагал свещеници за някои (осем) български села, които не го признавали, ако и да знаел предварително, че след ръкоположението си същите няма да го признават. „Един от тях, разказва сам Иоаким през 1866 г., ръкоположен преди година по писмено искане на неговите съселяни с призоваване на Св. Дух, в деня на неговото ръкоположение за свещеник в църквата на митрополията, като държеше на ръце свещения залог и щеше да помене името на архиерея, който преди малко го ръкоположи, с висок глас поменал името на Илариона. Аз, обаче, след като в църква се отнесох с голямо внимание, за да не стане нещо нежелателно, защото народът бе веднага възбуден, като му дадох нужните съвети, изпратих го с благословение. И при всичко че селото, в което свещенодействува, да лежи около града Варна, той нито приближава митрополията“. „Понесох, казва Иоаким, много оскърбления и затворих очи пред много беззакония. И пак съм готов да съдействувам, доколкото мога, даже и с някои възможни жертви, за тяхното (т.е. на българите) спокойствие и щастие."

Обаче въпреки всички свои усилия да се покаже безпартиен и безпристрастен арбитър, който стои над партиите и нациите, Иоаким оставал в душата си все пак грък, с гръцки чувства и стремежи. И докато публично старателно се кичи с мантията на безпартийност, в поверителната си кореспонденция с Патриаршията той сменя своята мантия и се явява в същинския си гръцки образ. Той проявява в писмата си явно гръцки чувства, желания и стремежи; говори за защита правата освен на църквата, още и на нацията, за въздигане на националната сграда, разбира се гръцката; за нуждата от бързи и продължителни действия за ослабяването и осуетяването на отчаяните усилия на българщината, която е станала твърде опасна; оплаква се,

че българите измамили гърците, докато е трябвало да стане обратното. Също и статистиката за гърците и българите във Варна и епархията, която Иоаким дава на Патриаршията, не е лишена от гръцка тенденция. Обаче трябва да се признае, че при всичко това Иоаким е бил човек с широки схващания, един разумен и извънредно ловък реален политик, който винаги се счита с реалното положение на нещата, и който при други условия би имал повече успех. При тогавашните обстоятелства той не е постигнал и не е могъл да постигне резултати. Първо, защото неговата програма, колкото и да е била широка, все пак първоначално е оставала зад българските искания и не била в състояние да ги задоволи. Тя е допуснала наистина български училища и българско богослужение, не обаче и отделна българска църква и българска църковна иерархия. Ние видяхме, че митрополит Иоаким се опитал отначало да накара самите българи да затворят своя параклис във Варна, и когато не успял в това, не само отказал на подигнатото чрез Митхад паша тяхно искане да им отстъпи в тяхно владение една от гръцките църкви, но направил чрез Патриаршията постъпки да се затвори от властта българският параклис, а Варненският български свещеник Константин Дъновски да бъде изпратен на заточение в Св. Гора, без обаче да успее в това. Иоаким е бил поначало против идеята за отделна, автономна българска църква, защото я считал гибелна за Патриаршията. В едно свое писмо той признава изрично това, като казва: „От момента, когато тя (т.е. Патриаршията) косвено или пряко, безразлично дали официално или неофициално е явила на тогавашния изобретателен (интригант) пръв министър и разисква с него възможността за образуване на полу-независима българска църква, имаща за началник титлофорен екзарх, заедно с управителен синод, казах с душевна болка, Църквата е загубена.“ С други думи, митрополит Иоаким е бил против лансирания през пролетта на 1867 г. проект на Григорий VI за отделна, полу-независима българска църква. Ние ще видим по-нататък, че по-късно той е бил против схизмата и е считал, че трябва да се направят жертви и отстъпки, за да се задоволят българите и умири църквата; но знаменателно е и характерно за неговите схващания и отношение към българите и българския въпрос, че преди това той е стоял на едно по-консервативно гледище спрямо последния, отколкото самата Патриаршия. Добре, но това становище не е могло да задоволи българите, и програмата на Иоаким не е могла да има успех.

В онова време, през 1866–67 г., българското църковно-национално движение беше се изобщо окончателно оформило и стабилизирало, и искането на отделна автономна българска църква, каквато фактически вече съществуваше, беше най-същественото и неизбежното, беше *conditio sine qua non* за него. Българското национално движение бе се извънредно много разраснало и се бе засилило и в това именно бе втората причина за неуспеха на усилията на митрополита Иоакима. При това положение отричането на идеята за отделна българска църква бе равностойно с пропадане на всяко помирение и сближение между двете страни.

Във Варна, дето Иоаким е трябвало да прилага своята програма, въпреки силата на гръкоманите, положението не се е различавало съществено от другите места на България, дори постоянните непосредствени търкания с гагаузите, създавали тук една по-неприятна атмосфера и издигали борческия дух на българите. Ние знаем вече, че тук в предвечерието на идването на Иоакима, във февруарий 1865 г., след като притежавали вече своя училищна община и свое училище, българите открили и своя църква, в която служили двама свещеници: иконом Константин А. Дъновски и Иван Громов, извикани от с. Хадърджа, които поменували в службата не местния митрополит,

ито Цариградския патриарх, но името на Иларион Макариополски, председателя на основаната от цариградските българи независима българска църква. Този факт беше от грамадно значение и сочеше, че Варненските българи образуват отгук нататък отделна църковна община и епархия, и се отделят не само формално, но и фактически както от Цариградската гръцка патриаршия, така и от Варненската гръцка митрополия, отделят се напълно от гърците и се освобождават от угнетяващите ги връзки с тях.

Напразно митрополит Иоаким се опитвал с всички средства след пристигането си във Варна да повърне събитията и да възстанови скъсаните по такъв начин връзки с българите. Изглаждането на местните затруднения е могло тогава да стане вече само във връзка с разрешаването изобщо на големия български въпрос. А както Патриаршията, така и нейните владици са се ръководили главно от две съображения при третиране на българския въпрос: преди всичко запазване или възстановяване на своите приходи и после защита на гръцките стремежи. Тия две съображения, особено първото, не им давали обаче свободата да се издигнат до едно по-високо становище на църквата по българския въпрос; не дали, особено първоначално, тази възможност и на митрополита Иоакима, който отначало е бил, както казахме, против отделната българска църква.

Движението на варненските българи добивало обаче стихийен характер. След откриване на българската църква се започнала една жива организационна работа, в резултат на която се получило в скоро време едно национално групиране на българите от цялата Варненска епархия, начело с Варна, и пълното им откъсване от влиянието на Патриаршията. Начело на варненската българска църква и на варненската българска църковна община застанал като неин председател и председател („глава на варненската българска църква“) иконом Константин Дъновски, зет на дядо Атанаса Чорбаджи от Хадърджа, човек подвижен и с фанатизма и мистиката на апостол, който дотогава е стоял на заден план в народните работи, но сега бил изтласкан от събитията на първо място и развил жива дейност. Предприетата била една енергична пропаганда за издигане, събиране и сплотяване на българщината първо вътре във Варна, а след това и в епархията. Възмутеният и смутен от това митрополит Иоаким разказва, че: „Свещеникът на параклиса (т.е. българският) действа твърде безсрамно и скандално и докарва общо разбунтуване на духовете, на едни против настоящия ред в църквата, на други против нас. Всеки празник той поставя на градските улици около българския параклис деца, които канят с викове проходещите българи в хубавата църква. Той има също така някои вагабонти, които постоянно стоят пред големите порти на градските стени и разпитват селяните защо идват в града и имат ли работа в митрополията. Ако получат утвърдителен отговор, те ги отвръщат чрез хиляди хули против гърците от намерението им да отидат при владиката, като ги уверяват, че много скоро ще пристигне избраният от българите Варненски архиерей.“ Следният характерен епизод още в първия месец след пристигането във Варна на Иоаким свидетелствува какви сцени са се разигравали тогава всред борбата за надмощие между него и българите. Един варненски българин, женен за гагаузка, искал да направи панихида за тъща си в новата българска църква, а жена му настоявала да стане това в гръцката църква. Цял месец се карали мъж и жена. Най-накрая бил поканен новият Варненски митрополит Иоаким да извърши панихидата. След службата отишли в дома на казания българин, дето владиката според местния обичай трябвало да опее житото. Докато ставало това, пристигнал българският свещеник Константин Дъновски със свитата си. Владиката като го видял, веднага напуснал къщата. Дъновски

влязъл в стаята и заповядал да отстранят житото, като проклето и афоресано, и да донесат друго, което той благословил.

„Начинът, казва митрополит Иоаким, по който (българските свещеници) канят своите единородци за светата служба, е съвсем необикновен и чудноват. Те ги канят от кафенетата и работилниците им, за да идат да чуят светата литургия, като ги насилват често даже и със заплашване. Семейните пък, които от дълги години водят случайно гъркини, те принуждават да отиват в тази (българската) църква, а не в гръцките. Свещениците при това не престават да хулят публично, дето и да се намират, гръцките владци.“

Тая агитация способствувала силно за издигането на националното съзнание и самочувствие на варненските българи и за тяхното сплотяване около Българската църковна община. И ненапразно се оплаква митрополит Иоаким и сочи, че: „откритата в тукашното българско училище църква, която съществува противоканонически, е станала огнище за всички ония, които тласкат към разбунтуване на цялата епархия“. Но не само върху българите, тя действувала и върху самите гъркомани-гагаузи, които, както преди изпратили масово своите деца в новооткритото варненско българско училище, така сега започнали да се присъединяват към ведомството на българската църква, или пък да се повдигат против гръцките първенци и да не плащат владищината. „Този добър свещеник, разказва митрополит Иоаким, заедно с други някои свои съмишленици, подбужда и самите гърци против църковния ред – тъй наречените, като туркогласни, гагаузи, от които мнозина, попростите, се отдалечават от митрополията, за да не платят нищожната сума на владищината. При това онези, които имат съпружески дела, или други, като знаят своята виновност, прибягват там, дето всичко за всички става според желанието на просителите, за да се спечелят повече привърженици и така да се направи бунтът общ.“

Усилията на митрополит Иоакима за помирение и сближение били посрещнати от българска страна с едно силно, на места брутално противодействие. Скоро след пристигането си във Варна той съобщава на Патриаршията, че „сега те (т.е. българите) стоят далеч от митрополията, имат 5 души свещеници и няколко мирски лица, чрез които посредством хиляди клевети и хули против църквата, развърщават по-простите, които направиха почти безверници“. Българите поставяли всевъзможни пречки на заповяданото от Иоакима славянско богослужение в гръцката църква „Св. Георги“, като привличали певците и другите служещи в нея. Затова две български момчета от селата, условени от Иоакима като славянски певци, нито стъпили в църквата. Българите и жените им, били те българки или гъркини, бивали задължавани да посещават само българската, но не и гръцките църкви, нито онази църква „Св. Георги“, в която се чело на славянски. Един от видните Варненски българи, който бил кум на две местни гагаузки семейства, като бил поканен да кръсти две новородени техни деца, приел само при условие те да бъдат кръстени в българската, а не в гръцката църква. Митрополит Иоаким се оплаква горчиво, че „ония, които вършат дела нечути за разбунтуване и неподчинение, са както навсякъде, така и тук, с твърде закоравели сърца, които не успяха ни най-малко дори да смекчат нито благата и приветлива обноска, нито кротостта и евангелското отнасяне, нито пък отстъпчивостта в много работи“. Варненските българи били неприимими и, когато била отправена до тях покана да платят на митрополит Иоакима припадащата им се част от владищината, решително отказали, като забелязали, че те не признават Патриаршията, нито владиката, и „който е довел последния, той да се погрижи да му плати“. В желанието си да се покаже примирителен и достъпен, митрополит Иоаким не отказвал дори да

ръкополага свещеници за български села, които след това не го признавали, а един дори още през време на церемонията на ръкоположението поменал не него, както се следвало, но Илариона Макариополски. Иоаким пише на Патриаршията, че при всичко че „полага неизмерими старания за успокоение на това голямо движение, но нищо не успявал“, че „само волята на Всевишния Бог може да превърне убеждението и несломимостта на противомислещите, които бясно се борят против църквата“. След шестгодишно владичество в Варна митрополит Иоаким пише на Патриаршията: „Тези години преминаха в скърби и мъки, в мизерия и нещастия, в нападки и хули, в непрестанна война, произлизаща от българската партия, която е изоставила срама и бащиното благочестие и е започнала война против Христовата църква и нейните архиереи. Тя ме охули, оскърби, осмя ме в лицето, воюва против мене с всички средства, интригува против мене, наковлади ме и се опита с коварни средства и с престорена покорност да разруши всяко частно и обществено дело, което предприех за общо или лично благо и полза“. Българските първенци открито заявявали на митрополит Иоаким, дори в самия управителен съвет, че българите не го признават, че за тях патриарх е везирът, а владика мютесарифинът“.

Такова непримиримо отрицателно отношение и енергично противодействие срещнал Иоаким при прокарване на своята програма от страна на варненските българи. И като търсим причините на това държане, ние ги намираме несъмнено както в недостатъчността на тази програма, така и в силата и стихийността на българското движение; не по-малко обаче и в едно друго обстоятелство, именно в поведението на турската власт. Още във второто си писмо от Варна, митрополит Иоаким съобщава на Патриаршията своето наблюдение, че турската власт в Дунавския вилает се отнасяла благосклонно към българите и техните тежнения, както и в Цариград: „Имах две продължителни срещи с Негово Превъзходителство (валията Митхад паша), от които извлякох впечатлението, че и тук се води буквално същата политика, както и там, и даже в по-голям обхват, поради географическото положение“. И това благоприятно за българите отнасяне на турската власт се е наблюдавало не само във Варна, а и в цялата Варненска епархия. В Провадия властта проявявала предразположение да даде спорната между гъркомани и българи църква на последните. Същото ставало и в Балчик и другаде. Иоаким схващал смисъла и съкровената цел на тая турска политика, че „местните политически власти, съобразно с тайните свои упътвания, благоприятствуват на това разслабване на духовните връзки и го подтикват“. Като средство за отслабяване на християнския елемент в империята, българо-гръцката разпра е била за турската политика добре дошла и тя, за да я засили и увековечи, поддържала българските стремежи, изхождайки и от други турски държавнически съображения. Тъкмо това поведение на турската власт окуражавало българите и ги правило по-неотстъпчиви и агресивни.

В какво безпомощно положение поставяли тези условия митрополита Иоакима, се вижда от следния характерен случай, разказан от него самия в началото на 1867 г. В с. Карахюсеин дъщерята на един българин правоверен (т.е. привърженик на Патриаршията) се сгодила за някой българин. Противниците българи заради неговото правоверство надумват зетя да открадне момата. Докарали момата във Варна, дето я пресрещат българските първенци и я завеждат в къщата на поп К. Дъновски, който ги венчава, въпреки протестите на бащата. Протестите на митрополит Иоаким останали също без резултат, както и усилията му пред властта за съдействие, и той отправил по този случай писмо до Варненския управител, което завършва

така: „Тази случка, Ваше Превъзходителство, и други някои подобни и поважни, случващи се всекидневно и извършвани от българския свещеник и неколцината български първенци, които действуват вече явно и безпрепятствено като друга църковна власт, ме поставят в двоумение и недоумение какво трябва да сторя. Недоумявам, В. Превъзходителство, какво да направя и как да постъпя в моето лично безсилие и да се явя полезен на правоверните християни, когато моята официална църковна мисия и определеното с императорски ферман упражнение на духовните ми права, са станали съвсем илюзорни, а други незакономерно са възприели и изпълняват възложените на мене длъжности. Това разслабване, В. Превъзходителство, и всекидневно настъпващото разбъркване на църковните работи, ме държи в най-голям бездействие и проблематично положение, заради което съобщавам това на В. Превъзходителство.“

Това развитие на нещата извиквало, разбира се, силно разпалване на страстите и враждата между българите и гъркоманите във Варна. Последните искали да нападнат и разрушат българското училище и църква, но на Иоакима се удало да уталожат тяхното възбуждение. След това „те се приготвили през страстната седмица (1865 г.) да изгорят чучулите на тримата български варненски първенци, вместо чучулата на Юда, която изгаряли дотогава, а впоследствие да нападнат върху готвеното шествие на епитафията (плащаницата) от българския параклис“, което те наистина замервали с камъни и счутили кръста. Усилията на Иоакима и мерките на Варненския мютесарифин Абдул Рахман против евентуални безредици, възпрепятствували обаче по-големи смущения.*

През октомври 1865 г. валията на Дунавския вилает, Митхад паша, пристигнал във Варна. Българите се възползвали от това и подали до него прошение, в което се оплаквали от гърците и искали да заповяда на същите да им отстъпят една от петте гръцки църкви в града, които били построени общо от българи и гърци, а не само от последните, а сега две от тях стояли затворени. Митхад паша предприел впоследствие една посредническа акция, за която ни съобщава подробно митрополит Иоаким, но която очевидно не е имала сериозно намерение да сближи и помири двете страни. Митхад паша приел най-първо и изслушал четирмата български първенци, а след това приел гръцките, на които съобщил оплакванията на българите, които, лишени от църква, се принуждават да си служат за тази цел с долния етаж на училището си, което поради това страда и назадничи, тъй като гърците не искат да им отстъпят една църква. Че това положение е недопустимо, и че той е принуден да посочи на българите място, за да издигнат своя църква. Но че е желателно гърците да им отстъпят една църква. Митрополит Иоаким отговорил на това, като изтъкнал своята безпартийност и неутрално държане, въвеждането и съществуването отдавна вече на славянско богослужение в църквата „Св. Георги“, подчертал своята отзивчивост и отстъпчивост спрямо желанието на българите, но изтъкнал, че му е невъзможно да отстъпи във владение на българите гръцки имоти и църква, в която те да дигнат знамето на бунт против него. Валията призовал след това четирмата бъл-

---

* Тук докум. № 4 от 13.IV.1865. Вж. също Спомени на свещеника К. Дъновски в „Изв. на Варн. Арх. Друж.“ IV, стр. 24–25. Щ. К. Патриков, Спомени на един гражданин, в „Изв. на Варн. Арх. Друж. IV, стр. 38–39. – Забележително е и характерно за преценяване безпристрастието на Иоакима, че в своето писмо до патриарха от 13.IV.1865 г. той съобщава само за заплашванията на гагаузите против българите, а премълчава за самите эксцеси, извършени против шествието на българите и за счупването на кръста, които не са могли да останат за него неизвестни. (Бел. на автора.)

гарски първенци и, след едно въведение, ги поканил да приемат отдавна откритата със славянско богослужение църква „Св. Георги“, която да управляват с изключение на свещениците, които да зависят от митрополията. Българите счели обаче за невъзможно да приемат това условие и с това се приключило посредничеството на Митхад паша без резултат.

9. Общ събор и законник за българското духовенство

Събирането, стягането и организирането на градове и села продължило, докато най-подир почти цялата епархия била обединена и сплотена в едно. В това отношение голяма роля е изиграл съборът от 1866 г. На 15 август 1866 г. варненските български първенци поканили на общ събор във Варна всички свещеници и първенци от българските села и след дълги разисквания приели един правилник от 16 члена за уреждане на църковните български работи в цялата епархия. Тоя важен правилник, който е първият статут на Българската Варненска епархия, гласи дословно следното:

„Привременный законник съставен от варненското Българско Общество за управление на епархиалното духовенство.

Ние всички духовни и мирски лица, които подписваме настоящий Законник, като гладяме, че ся продължи решението на църковния ни въпрос и останали без духовен пастир в духовно безначалие, ся боим, че от това безначалствено положение между нашия народ може да последват някакви противозаконности в църковни дела, за да дадем предварителни предпазвания на подобни случки, днес съгласно и единодушно ся събрахме, размислихме и наредихме настоящия Законник, който съдържава 16 членове, по които ще ся водим и управляваме до решението на църковния ни въпрос.“ [...]

Този Законник е бил напечатан и следователно разпратен из епархията, за да се водят и съобразяват всички с него. Чрез решенията на събора от 1866 г., изложени в горния Законник, на цялата Варненска епархия е била дадена една стегната организация, начело на която е било поставено варненското българско духовенство и Варненската българска църковно-училищна община, като главна.

По-късно пък чрез една прибавка от 1870 г. било урегулирано, както ще видим по-нататък, положението и отношението на общините на Добрич, Балчик и Провадия към централната Варненска община. Определени били даждията, които християните и свещениците са длъжни да плащат на общините. В същото време варненските българи подали до валията Митхад паша едно прошение да им позволи да събират тия даждия от епархията; и той наистина, верен на принципа „разделяй и владей“, смятайки чрез засилване на българското движение да раздели по-силно българи и гърци и така да ги отслаби, издал за тази цел особена позволителна заповед. Всяка година трябвало да се събира във Варна събор от представителите на цялата епархия за преглеждане и одобряване сметките на главната община. варненското духовенство станало върховен съдия за делата на свещениците и миряните от цялата епархия. Председателят на главната Варненска община и един мирянин трябвало да събират църковните даждия от епархията. В началото на септември 1866 г. те наистина излезли в Каварненско и събрали владичината; през първата година те събрали владичина от епархията 50 000 гр., освен житото, които щели да употребят за нуждите на църквата и училището във Варна. Предстоятелят на Варненската българска църква и същевременно

председател на Варненската българска главна църковна община, иконом Константин Дъновски, станал, както каза митрополит Иоаким, „глава на варненските и околни българи“, или както го наричат в едно писмо до поп Захария от с. Аврен в 1866 г., „нашия деспот ефенди български“. При това важното е било, че Законникът е бил подписан, одобрен и приет, а следователно, и създадената чрез него организация, както от Варненската околия, така и от Добричката, Балчишката и Провадийската, начело с центровете.

И още веднага, същия ден дори, Варненската главна община влязла в изпълнение на своите функции като главна според Законника. Още на същия ден на събора били издадени нареждания за назначение на свещеници по селата на епархията, и то печатни. Ето например как гласи нареждането за селата Аврен и Сулуджа Сарадър:

„Духовно Священно Учреждение

Почитаеми Старци и вси православни Християне братя Българе, що живеете в селата Аврен и Сулуджа Сарадър, които пренадлежават на Богохранимите наши Варненски епархии, да имате молитва и благословение от нашето народно Духовенство във Варна.

Чрез настоящето ся известява на всички вас, какво определихме и поверихме вашите села за текущата година на благоговейнаго священника Отца Захария Христова, за да ви священнодействува в всички религиозни нужди и благославя всички вас. Приемете го прочее с благоговение и припознайте за ваш священник и духовний наставник. Обичайте, почитайте го и му ся повинувайте синовно, като му давате доброволно и щедро всичките негови отрядени обичайни правдини законни, господственний и случайний. Защото Той, като ваш посредник, ще служи в църквата и ся моли Всевишнему Богу за прощение греховете на всях вас.

Варна 1866 г. Август 15.

Издадено от Варненско българско духовенство и общество.

№ 10“.

(Печат на Общината)

На същия 15 август били издадени подобни приходски писма на поп Рафаила за селата Саталмыш, Карапча, Караманлий, Дуран-Колак, Саръ-Мусал, Керимет, Калайджи Деро, Калакчий, Аканджий, Папукчий, Мангалия и Кашлите в Добруджа, с всичко 223 венчила; на поп Пеньо от Балчик за селата Балчик, Гявур-Коюсу, Ала Клисе и Гичлери с всичко 215 венчила; на поп Николай за селото Юшенлий със 107 венчила (на 20 септември 1866 г.). На 23 август същата година Варненската главна община дава пандохуси за събиране милостиня в епархията на поп Атанас и на поп Петра. Варненската община дава препоръчителни писма и на представители на села за събиране на помощи в Одеса, Румъния и др., или вътре в епархията. Базирайки се на Законника, тя събира даждията от селата и свещениците, спогажда и потъкмява спореши, издава вули и кръщелни свидетелства и пр. Предстоятелите на Варненската църква иконом Константин Дъновски, освещавал църкви по селата на епархията. Варненската община в писмата си до селските чорбаджии, свещеници и християни употребява следния характерен за владичите израз: „да имате молитва и благословение от нашето главно във Варна българско духовенство“. Съкровищник или касиер на така организираната Главна Варненска община станали най-първо братя Георгиевич (за 1866 и 1867 г.), които от октомври 1866 г. открили воденето на редовни сметки; през 1868–1869 г. такъв бил Ангел Георгиев; през 1869–1871 г. – Т. П. Шонтов; през 1871 г. – Ст. Иванов и през 1872 г. – Я. Жеков. [...]

С всичко това се преследвала и постигала целта да се организуват здраво всички българи от Варненската епархия и организацията да се засили чрез една разумна централизация. Едно писмо на митрополит Иоаким от 1867 г. с видима завист дава израз на така постигнатото в следните думи: „Тукашните малобройни първенци на братята в Христа българи, заедно с един свещеник, на име Костандий, систематически основали в града друга иерархеска църква, като вършат всичко онова, което божествените и свети канони отдават на каноническия кириарх. Както в митрополията, така и те в църквата си събират редовен съвет под председателството на казания свещеник, в който разглеждат всички работи на българите, духовни и други. Те забраняват чрез най-строги заплашвания, на всеки селянин, който иска да прибегне и поиска съдействието на митрополията, а оня, който престъпи заповедите им, преследват безнаказано с всички позволени и непозволени средства. От около 90 села, канонически подчинени на Варненската епархия, едва около 10, обитавани чисто от гърци, признават светата митрополия, а останалите не се подчиняват, и много от тях против волята си и без да искат. Този духовен предстоятел управлява целия клир на неподчиняващите се села, църквите и училищата и всичко обществено на тези християни. Той назначава и мести свещеници, учители и подобни, съди съпружески спорове, издава разводи, позволителни за брак, пандохуси, освещава църкви, събира безпрепятствено владищината, за която свикал едно по-общо събрание през юли от свещениците и първенците на българските села, и определил 71/2 гр. за всяко венчило и 2 гроша за емватик, даван от свещениците.“

И така, през 1867 г. от 90 села на Варненската епархия само 10 признавали гръцката митрополия и Патриаршията, останалите били български. При тия условия положението на митрополит Иоаким ставало извънредно трудно. Двегодишните му усилия отишли съвсем напусто. Той бил изправен освен това пред тежки материални затруднения. Той се принудил да отложи и после да се откаже от свикването на един епархийски събор, на който е трябвало да се разхвърли владищината, предвид неизпълнимостта на това. По негово настояване Патриаршията издействувала от Високата Порта една заповед до местните власти да му съдействуват при събиране на владищината от населението в епархията.

10. Девическо училище във Варна

Между това българската национална организация, създадена във Варненската епархия, начело с Варненската община, продължавала да крепне и да се развива. През 1867 г. във Варна било открито и девическо училище, по-късно и ученическо дружество, както и от 1867 г. и Търговско българско дружество. През 1870 г. във Варна се открило и българско читалище „Возрождение“, а също така и в Добрич, докато в Балчик читалището е било основано по-рано. За поддържане на девическото училище в събора, състоял се във Варна през 1868 г., е било взето следното решение:

„Днес в 11 май 1868 г. всички свещеници, що служат в окръжията: Варненско, Пазарджишко, Балчишко и Провадийско, от които се съставлява главното Варненско българско общество, събрани на първото годишно духовно събрание, след разгледването и нареждането на някои черковни дела, отнасящи се до свещенството ни, съгласно и единодушно решихме волно, щото за в бъдеще Варненското Българско Девическо училище да се поддържа от волната ни помощ, която няма да бъде по-долу от една турска лира, а нагоре ще възхожда неопределено по произволението на подарителя.

Архимандрит Панарет, настоятел във Варна,	5	лири
Поп Константин А. Д. Иконом в Хадърджа	2	"
" Иван Русев, служител на църквата	2	"
" Иван П. Димитров в Тестеджий	2	"
" Ганчо К. в Капаклий	1	"
" Яни Кир. в Черковна	1 1/2	"
" Кателий Ст. в Кюпеклий	1	"
" Мирчо В. в Аврен	1	"
" Павли Д. в Хасъмбегли	1	"
" Рафаил В. в Ясъ-тепе	1	"
" Димитър в Кривня	1	"
" Атанас Х. в Козлуджа	1	"
" Никола Дим. в Султанлари	1	"
" Дух. Партений Хилиндар	1	"
" Захарий Хр. В Гебедже	1	"
" Лазар от Еникьой	1	"
" Петър от Балчик	1	"
" Стефан Пе. В Гаргалък	1	"
Первопоп Теодосий в Шабла	1	"
Поп Радуш К. В Караманлий	2	"
" Рафаил Иконом в Сатълмъж	2	"
Отец Иосиф в Геленджик	1	"
Поп Никола в Юшенлий	1	"
" Иван в Казалджилари	1	"
" Димо Н. в Караач	1	"
х. Поп Никифор в Пазарджик	2	"
Поп Стефан в Пазарджик	2	"
" Иван в Пазарджик	1 1/2	"
" Стефан Г. в Асарджик	1	"
" Кост. Куманский в Девня	1	"
" Димо Д. в Кривна	1	"
" Атанас в Равна	1	"
" Захарий в Дерекьой	1	"
" Иван Д. в Хадърджа	1	"
" Стефан в Суджескьой	1	"
" Христо Т. в Провадия	1	"

11. Двувластието между българско и гръцко духовенство

Обаче Варненската българска община срещала по пътя на своето развитие и затруднения, особено в събиране на владищината. Селяните се скупели да дадат църковните данъци – факт, който се забелязва и по-рано и в по-късно време. Отговорността за това падала и върху председателя на общината – иконом Константин Дъновски, който трябвало да събира данъците и който след изтичане на първата година бил принуден поради това да се оттегли. Търсейки изход от това трудно положение, варненската община решила да извика начело на общината едно по-високо духовно лице, което със своя сан да импонира на селяните, и за тази цел се обърнала към Илариона Макариополски в Цариград. Константин Дъновски изглежда, че е имал лични врагове, които тогава, очевидно съвсем без основание, са го обвинявали, че се бил поддал на католишката пропаганда, та затова бил отстранен. Същинските причини на тая промяна, както ги изтъкнахме по-

горе, именно финансовите мъчнотии и желанието да се издигне начело на общината едно по-авторитетно лице, са изложени ясно в едно писмо на Варненската община до Илариона Макариополски от 24 февруарий 1869 г. Иларион Макариополски изпратил за тая цел намиращия се тогава в Цариград архимандрит Панарет Хилендарски, който през август бил вече във Варна и на 15 август 1867 г., точно една година след издаване на Законника и уреждане по него на Варненската община, имаме първия подписан от него документ, а именно едно препоръчително писмено нареждане (печатно) на Варненската община, с което поп Захарий Христов се назначава и изпраща за свещеник на селата Гебедже, Емерлери, Есабаш Орехово, което показва, че на тая дата той е поел своята служба. Константин Дъновски, тогавашният председател на Варненската община, се оттеглил в с. Хадърджа, дето станал свещеник, но пак продължавал да бъде на разположение и да съдействува на Варненската община, често замествал архимандрит Панарета, защото е бил и Варненски свещеник.

Новият председател на Варненската българска община, архимандрит Панарет, развил значителна дейност за уреждане на църковните, обществени и просветни работи в епархията. Забележително е, че с неговото идване, от 1868 г., били въведени във Варненската община за пръв път копирни книги, дето както в гръцката митрополия, се копирали цялата изходяща кореспонденция на общината. Панарет назначавал, уволнявал или местил, съдил и наказвал учители и свещеници, напомнявал им длъжностите и бдял за тяхното изпълнение, помирявал и спогаждал, неподчиняващите се заплашвал със светската власт, с помощта на която ги довеждал на съд, издавал вули за бракове или кръщелни свидетелства, освещавал църкви, давал гласност и ход на нареждания на Централната българска община в Цариград, грижил се за поддържане на дисциплината и за подигане духа на българското население, развивал остра кампания против варненския гръцки владика между населението, а повечето време отсъдствувал по селата за събиране на владищината от населението.

Гръцкият митрополит Иоаким, който почувствувал осезателно и болезнено резултатите от дейността на Панарета, дава следната интересна характеристика за нея: „Във Варна има две църковни власти, едната каноническа и законна, а другата противоканоническа и незаконна. Предстоятелят на незаконната, който сам се нарича архимандрит, владика и кой знае още какво друго, върши свободно и безпрепятствено всичко, което е подарено от светата благодат на каноническия пастиреначалник, с изключение може би на ръкоположението. Затруднявам се да кажа, че той притежава в държавата нещо по-малко, отколкото признатият от властта, защото в официални за владеещите дни предстоятелят на гръцките първенци прави посещения на властите, а българският върши същото. Работата на всеки българин, разглеждана от властта и имаща връзка с църквата, се изпраща от нея на него и на Българската община. Много редовно и неуклонно извършва Негово Светейшество обикалянето на селата, дори с една необикновена сатрапска свита и обноски, благославя и осветява християните и разглежда техните дела и спорове, свързва и разтрогва бракове, прощава и налага наказания, уволнява и назначава учители и свещеници. Той афоресва настояващите в заблудата и признаващи от всичко най-лошата гръцка църковна власт; съветва веруващите да строят главата и кокалите на гръцкия архиерей, ако посмее той да се противопостави на българския неударжим поток. През тази година пък, за да покаже на народа своето всеосилно, при обиколката ми на така наричаната Добруджа, т.е. на старата Каварненска екзархия, един ден навсякъде вървеше преди мене и посещаваше дори и онова село,

което имаше само едно българско семейство, и му заповядваше, под страх на нравствена смърт, да не приема гръцки свещеник в своя дом. В онези пък български села, дето има две или три гръцки фамилии, заплашвал, че ще ги унищожи, ако не го приемат на водосвет и не му дадат архиерейското право. Недавна ходих в едно чисто гръцко село, съседно на смесеното с. Шабла... Изпратих двама първенци и помолих църковните настоятели в последното, което има църква, да ми позволят да служа в нея, като че ли да ми издадат каноническо разрешение за служба, обаче за зла чест, бил попитан намиращият се наблизу архимандрит, който се произнесъл да ми счупят костите, ако посмее само да туря крака си в църквата. „Удри по главата“ – беше съветът на светостта му, който заедно с много други бледословия, които аз за избягване на злословието изоставям, взе върху си всяка отговорност спрямо политическите власти.“

През 1868 година Варненската община е имала следния състав: Господин х. Иванов, х. Стамат Сидерев, Сава Георгиевич, Матю Рачев, Яни Прагматаров, Ангел Георгиев и Коста Димитров. Начело с архимандрита Панарета, тя се е мъчила да води и урежда работите на епархията. Обаче трудностите продължавали и се увеличавали. Архимандрит Панарет се считал като „църковен глава“ в епархията, носел се с нужното велелепие, обаче и неговият авторитет не бил достатъчен, за да импонира на населението и го дисциплинира, след като то е било така разпуснато от дългата църковна разпра. На 16 декември 1868 г. във Варна пристигнали двамата български владци Доротеи Софийски и Иларион Ловчански, а за предстоящите празници на Рождество Христово поканен бил да служи във Варненската българска църква Антим Видински, който наистина пристигнал. Тия посещения одобрявали Варненските българи и били „за народна гордост и за впечатление на тукашните наши върли неприятели гръко-гагаузи“. Въпреки всичко обаче мъчнотиите, особено финансовите, тежали на Варненската община. За подпомагане и осигуряване издръжката на българските училища във Варна през 1868 г., уредена била една лотария с 3000 билета, които били пръснати из разните български общини в Турция и в чужбина. Обаче главният приходен източник – владищината, постъпвала много нередовно и това разстройвало сметките на общината и спъвало нейните инициативи. За цялата 1867/68 г. архимандрит Панарет успял да събере от цялата епархия – от Варненско, Пазарджишко, Балчишко и Провадийско, всичко само кръгло 25 000 гроша, броени от него през септември 1868 г. Тази сума е била много по-малка от онази, събрана предната година от Константина Дъновски, а като се вземе пред вид, че Панарет получавал като председател на Варненската община годишно плата 10 000 гроша, а имал разноски и по пътуването си и пр., тази сума спада наполовина. Това положение смушавало членовете на Варненската община, но архимандрит Панарет ги насърчавал, като изтъквал трудностите на всяко начало и сочил изгледи за по-добро бъдеще.

12. Борба за подялба на владищината

Появили се обаче скоро затруднения и от друг характер, които застрашили съществуването на самата дори организация, създадена в 1866 г. Проявени били сепаратически тенденции от отделните центрове на епархията. В основата на разногласията е лежало недоволството, извикано от едностранчивостта на Законника от 1866 г., който ограждал като че ли интересите само на Главната Варненска община, за нуждите на която определял да се дават всички събирани от епархията данъци, и на която давал всички права, без дори да споменава

останалите общини. Реакцията срещу това положение не закъсняла да се яви, и както е трябвало да се очаква, най-напред от Добришката община, която е била по-стара от Варненската, в 1861 г. пратила в Цариград особен свой народен представител, та не е могла така лесно да се обезличи и лиши от своята индивидуалност и традиции. А тя е повлякла след себе си Провадия и Балчик и разколът е бил готов. Ние виждаме изведнъж отношенията между тях и Варненската община силно обтегнати и те да разменят остри писма. Следното писмо на Варненската община до Добришката от края на 1868 г. илюстрира много добре създаденото положение:

Варна 2 декемврий 1868.

Господа членове на бълг. общ. в Пазарджик!

От идването на двамата младежи, които се представиха за членове на мнимото Ви общество от една страна, и от друга в двете Ви последни писма, виждаме да ся твърде гневливи и незадоволни показвате и зашто? не знаем! По тази причина, за общонародна полза и братска любов счетохме за благословно да Ви направим няколко замечания върху недостатъчните дела и походът (постъпката) на Вашето младежко общество, което не малко негодувание причини в последно време, когато дойдоха Вашите двама младежи, на които постъпките, като не намериха никаква симпатия. Постоянствувате йоще и да правите раздор между гражданите, умраза между синове към бащи, зетьове към деди и даже между простите селяни, за непрепознаването на Нашого Архимандрита (който е духовен глава), и давате вули на бяла книга, зашто това тъй? Докога тези нередовности? Не знаете ли, че тия постъпки са противозаконни, както на правителството, тъй и на църковните закони?

В тоя случай се пренудихме да ви предварително посъветваме братски и да Ви кажем веднъж за всегда – недейте става пречина за раздор и умраза – заштото напоследък каквото и да ся случи, оставате под отговорност пред правителството, църквата, народа и пред Бога.

Много късно ся събудихти, Господа, а искате да достигнете до там, дето предел няма, нъ знайте, че пътищата Ви са затворяни. Вий може да знаете тука българщината до пред 4–5 години, че ся намерваше в крайна отчайност и в жалостно положение. Тогава Вий, освен дето хабер нямаште, но даже не чувствовахте дали сте българи!... А днеска, когато тукашните Българи с големите си старания и пожертвования успяха и надвиха неприятелите си Грько-Гагаузи и поставиха начело Българщината в този единичак главян крайморски град – Вий вместо да ни бъдете вечно признателни, гдето Ви дадохме свяст (да) научите, то напротив, ся въоръжавате срещу тукашната община, като разно доказвате на простите селяни да не препознават Нашого Архимандрита, общината, и давате вули на бяла книга, които не са друго освен да направите раздор и умраза между два града и същи българи. Жалко! от истянна и много жалко за неблагоприятността Ви, когато ний и Вий требаше да имаме братска любов помежду си, гдето да можем всегда да противостоим против неприятелите си Грько-Гагаузи, то за частните си каприции вършите противното. – Нъ този Ви недостатък не произлиза от друго нищо, освен че сте поставили членове млади такива, които нямат точно понятие от обществени работи.

Вий знаете, че в обществото ся сврашват твърде деликатни и ... работи, които да реши един млад, е нешто противно на църковните работи и закони; затова требаше да отберете членове от второстепенните и по-възрастни единаородци; тяхната ревност е чрезмерна, та вместо успех докарват спънки.

Единородци! Елате в съзнание, съобразявайте се по духа и по мнението на правителството, заштото другояче имате да отговаряте пред църковните закони и пред правителството. – Вий ако и да не проумявате или пък искате да

се преструвате, то Ви казваме последян път, че когато и да е, все сте подчинени и днес и до века на тукашната Главна Община, която е в пълно право да Ви управлява и съди по църковните закони, а честното правителство – за граждански и политически работи. Защото не позволява всеки веки да отива по волята си и върви башибозушки.

Научихме са от достоверно място, че и преди няколко дена са ходили по селата, както и първо някой си от младите, та да предумват простите селяни и зашто? Не знаем! – Ния по правителствена длъжност Ви питаме и искаме затуй да ни са изтъкувате, а напротив, на вази тежи отговорността пред правителството и общината.

Писмата Ви от 28 прошлаго имаме на ръце, в тези имаме една между другите твърде непростителна погрешка, за която имаме да Ви съдим, тогава, когато времето дойде и то не е късно.

Варненската Община“.

И така Добришката община се прогласила за самостоятелна, не искала да признава архимандрита Панарета, който отишел в Добрич да изглади недоразуменията и в добришките села да събира владищината, сама събрала преди това владишкия данък и отказала да даде нито дори половината от него за Главната община във Варна, като подбуждали и селата против същата. Членовете на последната били силно възмутени и отблъснали двама млади нейни представители, които се явили отначало във Варна, за да преговарят, а на архимандрита Панарета заповядали да настоява на цялата сума от владищината и да се постарае да издири подбудителите. Те настоявали на узаконеното централно и главно положение на Варненската община и на приходите ѝ. В същото време те върнали на българската община в Цариград две нейни писма, предназначени за Пазарджик и Провадия и адресирани направо до тях, защото „им пишите направо, и още ги съветвати от сега да ся направо споразумяват, но ния ви казвами, че това става пречина за развалата на тукашната община, което не вярваме да го желаете. Заради това Ви молим занаяпред трябва за сичко да ся отнасяте направо до тукашната община, а тя е длъжна да ся споразумява с вънкашните градове и само тогава, с тъй като ся постъпва, ся запазва достолепието на главните общини“. Обаче скоро с аналогични претенции за подялба и участие в ползуването от владищината и за местна автономия излизат на сцената и другите две градски общини в епархията – Провадийската и Балчишката. Първата, в която знаменосецът на движението е бил учителят Тонко Мутевски, който дошел от Румъния за учител в Провадия не в 1870 г., а много по-рано, и бил близък човек на Раковски, протестирала, че архимандрит Панарет не ѝ дал нищо от владищината, поради което бива поканена да изпрати свои пратеници във Варна за изглаждане на разногласията. Вместо това ние виждаме да се отправя през януарий 1869 год. от Мутевски писмо до българските владци в Цариград, с което се предлагат на решение 4 точки на окръжието Пазарджик – Балчик – Провадия. Самата Варненска община е непримирима в своя спор с първенците на Добрич и им дава ултиматум да предадат на архимандрита Панарета цялата събрана владищина, която според царската заповед е предназначена само за Варненската община, която обаче дотогава доброволно отстъпвала половината от нея за нуждите на добришкото училище. Добришката община отговорила, че тя винаги е признавала и сега признава Варненската община за главна, обаче поради нужда не може да внесе владищината. В същото време тя издавала свои вули и кръщелни свидетелства на селата от своята околия, а не издадени от Варненската община, с което също ощетявала последната. Същото почнали да правят и общините в Провадия и Балчик. Варненци влезли между това в преговори с тях и се съгласили да дават от 6-те гроша на владищината,

на последната 1 грош, а на първата 1 1/2 гроша. През септември, когато Панарет тръгнал пак да събира владишината, тя се обърнала и към Илариона Макариополски в Цариград с молба да въздействува върху общините в Добрич, Балчик и Провадия, като се заплаши поп Никифор, който застанал начело на общината и движението в Добрич, че ако не се подчини, ще бъде низвергнат и арестуван. На архимандрит Панарет било заповядано да събере и задържи, ако може, цялата владишина от Добришко, обаче когато се явил той в Провадийско, срещнал силна опозиция и големи претенции от страна на Провадийската община върху събираната владишина.

Най-подир на тия недоразумения бил турнат край чрез съдействието на Илариона Макариополски, който отправил особено пастирско писмо от името на българския събор в Цариград до трите общини чрез Варненската, в което се апелирало за сговор и споразумение. Това архиерейско послание било занесено и прочетено в Добрич, Провадия и Балчик от предишния председател на Варненската община, иконом Константин Дъновски, с писмо от Варненската община, в което се предлагало на общините да пратят по двама свои видни представители на 10 януарий 1870 година във Варна, дето да се постигне споразумение. В отговора си до Варненската община българският архиерейски събор посочвал начина, по който трябва да се уредят отношенията във Варненската епархия, начело на която трябвало да се постави едно достойно духовно лице. Варненската община усвоила тия насоки и съобразно с тях в общото събрание на общините, което било свикано и се събирало във Варна на 13 януарий 1870 г., Законникът от 1866 г. бил допълнен и уредбата на епархията видоизменена по същия начин:

„Прибавка на Законникът.

Трите главни градове: Пазарджик, Балчик и Провадия, които принадлежат на варненската Епархия, със знанието на Варненската Главна Българска община, ще си съставят по една частна община, на която членовети ще се избират с общото градско одобрение, тии ще бъдат няколко мирски и едно духовно лице, което ще се избира също от священниците им в окръжието и ще бъде председател на речената община, която ще управлява и нарежда църковните дела по следующия начин: [...]“

13. Султанският ферман за създаване на българска независима църква

Годините на тая малка криза във Варненската българска община и епархия – 1868; 1869 и 1870, са били от друга страна изобщо години на най-големи успехи за българското национално дело, на възтържествуване на българската правда. Тогава, през октомври 1868 г., турското правителство, изхождайки от целите на своята политика да не допуска едно помирение и обличаване на българите с Патриаршията и с гърците и да парализира съответните усилия на Русия и на Патриаршията чрез проекта на Григория VI и чрез усилен преговори, усвоило напълно българското становище, тласкайки така българите към непримиримост, и издало двата свои исторически проекти за разрешение на българския въпрос, чието истинско предназначение било не да разреши, но да задълбочи гръцко-българския раздор. Психологичното въздействие на тези проекти било голямо. С тях самата турска власт показвала явно, че застава на българска страна. При това съзнание българското движение пламнало с нова сила. Към българската църква се присъединили трима българи, дотогава патриаршески владици:

Доротей Софийски, Иларион Ловчански и Антим Видински, които заедно с първите трима образували в Цариград български архиерейски събор. Следният голям етап е бил издаването от В. Порта на 28 февруарий 1870 година на фермана за създаване и узаконяване на отделна автономна българска църква под името Екзархия, който след ред перипетии е бил най-накрая в 1872 г. приложен в действие.

Разбира се, че в тези епохални събития и Варненската епархия е вървяла с Цариградските българи и с цяла останала България. Празникът на Св. Никола през 1868 г., както в цяла България, така и във Варна и Варненската епархия, е бил чествуван тържествено, като празник на освобождението на българския народ от гръцкото иго, именно чрез двата проекта на правителството, които навсякъде се приемали от населението не за проекти, а за фактическо разрешение. По заповед на Главната варненска община във всички църкви по градове и села на Варненската епархия били отслужени тържествени служби и молебени за султана и правителството и от цялата епархия били подадени благодарствени адреси до В. Порта. Патриаршията се видяла принудена да направи пред правителството постъпки, за да се обясни от властта на населението, че двата проекта не са решение на българския въпрос, и да се вземат марки за защита на гръцките владици в България. Ентусиазмът и съучастието на варненци в тогавашните народни работи личат и от следния пасаж в едно писмо на Варненската община до архиерейския български събор в Цариград: „Пастирие! Вие сте днеска народните Поборници, Вие сте, които ще въздигните и устроите българската независима Иерархия. Вази ще укичи с венци народната църковна история. Заради туй Ви покорно и смирено молим, действайте постоянно, недейте пропуска днешний случай и обстоятелство“. При слуха, че при преговорите, водени тогава под натиска на Русия в Цариград между българи и гърци за обличение, българските представители се били съгласили да се откажат от някои епархии, в това число и от Варна, Варненската община протестирала за това пред великия везир и пред архиерейския събор в Цариград, заявявайки, че никога не ще приеме подобно решение и че е против всяко спогаждане с Цариградската патриаршия. Подобни опасения са възнували обаче в 1869 г. и варненските гърци, и те също така реагирали, както и след това през време на преговорите през 1871–72 г. Успехите въздействували върху по-консервативните български села във Варненско, които продължавали още да се държат с Патриаршията, да се откажат от нея, така напр. селото Дерекьой. Българите от Варненско подали тогава до властта следното прошение, с което искали да им се позволи в мезлишите (управителните съвети) да имат вместо по един, както дотогава, по двама свои представители. [...]

14. Писма на митрополит Иоаким

№ 4

До Негово Всесветейшество и Св. Синод.

Чрез светите молитви на божественейшото ми и достопоклонно Ваше Всесветейшество, минаха се празниците на Св. Пасха в пълно спокойствие и ред, като се предвзеха чрез неуморни старания твърде неприятни случки, които биха имали в много отношения лоши последици. И ето защо и как. Съобщих вече на достопоклонното ми Ваше Всесветейшество, че твърде малобройните тукашни пришелци българи; десет дена преди пристигането

ми тук превърнаха една стая на своето училище в параклис, в който един свещеник Констандий от едно село, по произхождение българин, свещенодействува, като поменува името на Илариона. Това възбуди и смути всички, но особено разпали духовете на по-простите, които по всякакъв начин искаха съгласието ми за саморазправа, т.е. искаха да разрушат къщата, в която се помещаваше параклисът, и много други неща. Понеже това им се обаче строго забрани по начин убедителен, доказващ вредата изобщо за града, ако те прибегнат до такива работи, приготвиха се през Великата седмица да изгорят чучулите на тримата тукашни първенци българи вместо знази на Юда, която изгаряха дотогава, а отпосле да нападнат готвеното тържествено шествие на плащаницата от българския параклис. Защото, както казваха и казват, не могат да гледат осквернението на светините и оскърбленията на вярата и Църквата в лицето на своя архиерей. Трябваше да се положат големи усилия, за да се възпрепятствуват и тези работи. Затова казвам във въведението, че благодарение на всесветите Ви молитви, прекарахме спокойно светите празници. Обаче, за избягване и за в бъдеще на други подобни неща и за обуздаване на противниците, нужно е да се вземат някои ефикасни мерки. Свещеникът на тоя параклис действа твърде безсрамно и скандалозно и докарва общо разбунтуване на духовете, на едни – против настоящия ред в църквата, а на други – против тях. Всеки празник той има (поставени) из градските улици около българския параклис деца, които канят с висок глас българите в хубавата църква. Също така той има някои вагабонти, които почти винаги стоят при големите порти на градските стени и разпитват селяните защо идват в града и имат ли някаква работа в митрополията. И щом получат утвърдителен отговор, те ги отвърщат чрез хиляди хули против гърците от намерението им да отидат при владиката, като ги уверяват, че веднага ще пристигне избраният на българите варненски архиерей. В петата неделя от постите бидох поканен от един българин, оженен тук преди години за гъркиня, да извърша панихида за тъща му. Преди да бъде поканен, цял месец се сражаваха мъж и жената, в коя църква да стане това. Мъжът искал в българската, а жената настоявала в гръцката, дето се намират и гробовете на родителите ѝ. След като тя надделя, панихидата се извърши, а след светата служба отидох в техния дом, дето пак се опя житото според местния обичай. В това време, когато ставаше това, дойде свещеникът от параклиса със своята свита в една от съседните стаи. Като видях това, аз си отидох след малко. Той пък като влязъл в стаята, дето бях аз, заповядал да хвърлят житото, понеже било проклето и афоресано, и да донесат друго, за да го благослови той. Това се извършило веднага според желанието на Негово Благоговейнство. В сряда преди Благовещение умрял един младеж от Котел, който се намирал тук на служба при един търговец-грък. Следния ден отишли енорийските свещеници да дигнат умрелия, но не били приети, не от домашните на покойния, но по заповед на чорбаджиите. Свещеникът от параклиса вземал мъртвеца и го пренесъл в параклиса, дето станало опелото, а оттам той отишел в гробищата при църквата „Св. Георги“, дето става литургията на славянски, за да погребее мъртвеца. Това известие възбуди мнозина от гърците, които дойдоха в митрополията и поискаха настоятелно да бъде арестуван при този случай свещеникът, а да се забрани и погребението на мъртвеца в гръцките гробища, щом като те хулят и не признават архиерея на града. Намерих се в твърде неприятно положение и в недоумение, защото от една страна, предложенията им бяха много скандалозни, а от друга, ако не се направеше нещо, щяха да се разсърдят те, а да се окуражат другите. Затова избрах един среден път: като заповядах на свещениците на църквата „Св. Георги“

да почакаат облечени умрялото при дворните врата на църквата, да го приемат с цялото шествие вътре в двора и да го погребат по установения ред; а на българския свещеник да запретят напълно влизането. Това като се извърши точно, едните задоволи много, а другите остави неоправдани. На-смалко, обаче, щеше да стане кръвопролитие, ако присъстващите любопитни бяха разбрали малкото псувни, които произнесъл свещеникът, като се отдалечавал. Това Ви съобщавам съвсем накратко от всичко, що се случва всекидневно. Понеже почва да се забелязва известно разслабване и разцепление вследствие на полаганите от мене всекидневно старания, би било твърде полезно за постигане на нещо друго по-благоприятно, ако се отдалечаваше оттук този свещеник. Затова умолявам достопоклонното ми божественойше Ваше Всесветейшество и Св. Синод при него, а заедно с мене (молят) и уважаемите общинари и всички тукашни първенци, да благоволи и издействува издаването на височайша заповед за отдалечаването на този смутител в някои от Светогорските манастири, та да се отстрани най-съществения скандал и се обуздаят останалите. С това ще се направи най-голямото благодеяние на този край и изобщо на християните.

След всичко това и т.н.

13. април 1865 г. Варна.

№ 24

Към средата на август тукашните първенци българи поканиха и събраха общ събор от свещениците на своите села и от чорбаджиите, в който след разисквания се прие уреждането на свещеническите права, преместването им от едно село в друго, плащане на емватик по 2.20 гроша на венчило, както и събирането чрез тукашния свещеник Костандий, председател на българската църква, и чрез друг един мирянин, на владищината от всяко венчило по 6 гр., един шиник жито и 60 пари, обаче неизвестно на мен за какви и чии разноски. През началото на месец септемврий излезли казаните в селата на екзархията, които не ме признават, и събрали моите права, като убедили в това селяните чрез лъжливи и измамнически обещания. Парите ще употребят за уреждане на тукашното си незначително училище и кой знае за какво друго. Когато те бяха още в обиколка, излязох и аз в същите места и обиколих всички села български и небългарски, но събраната сума е съвсем незначителна. Екзархията съставя една трета от епархията ми, но се колебае да предприема обиколка по останалите места, да не би да срещна неприятности, освен известния неуспех на събирането, защото последното става твърде изпълнимо не само между тези, които поради българския въпрос не ме признават, но и между нашите. Свещеникът Костандий, за когото преди една година писах на Църквата, е вече глава на тукашните и околни българи. Както чух, преди няколко дни той отишел и осветил една църква в едно близко село на моя в Христа брат свето Месемврийския и друга в едно от моята епархия.

Като излагам това за знание на Църквата, призовавам св. ѝ молитви и пр.

Варна, 7 ноемврий 1866.

№ 25

И друг път писах на достопоклонното ми Ваше Всесветейшество и Вие благосклонно приехте и подействувахте според скромната ми молба

за двама монаси Кутлумушци, които от година и половина се намират тук по обиколка, щото да благоволи и подеиствува да бъдат отдалечени оттук, защото предизвикват скандал и вършат много безчинни работи. Вследствие високите постъпки на Ваше божественейше Всесвѣтѣйшество св. Кутлумушки манастир им писал преди време и ги поканил да се завърнат в своето братство. Но тези не приеха поканата, постоянствуват както преди, смушават и скандализират по-простите хора. Поради своите мръснокористололюбиви цели те се провъзгласиха вече за неприатели на митрополията, съединиха се напълно с българите и, като взеха от тукашните препоръчителни писма, обиколиха с тях епархията и, възвестявайки кръстоносен поход против гърка архиерей, участвуват в осветяване на църкви от протоиерея на българите Костандий, като му доставят част от св. мощи, които носят, и много други работи правят, както чух със собствените си уши във време на една малка моя обиколка в няколко малки села. Като се завърнали тук, те наели една къща, на която едната стая украсили и поставили в нея св. мощи, които носят, и канят всекиго да се поклати. Тези свещенодействия се правят и много други работи се вършат от двама прости неграмотни монаси, от двама, тъй да се каже, момчетии.

Чудно ми се вижда и непонятно как богочестieto на отците от онзи манастир позволява така и такова свещено посланичество на двама млади калугери, които, ако и да носят св. съкровища, не могат да извършат никакво свещенодействие, а изпадат, може би, от незнание, в скандални действия.

Варна, 7. ноемврий 1866.

№ 26

С благоговение приключвам прошение на общинарите от Варна, с което изискват учтиво издаването на височайши ферман за въздигане на манастиря при града Св. Константин, който е много стар и на срутване. Никаква вреда не причинява никому, защото лежи в една гора при морето, твърде далеч от селата и самия град на час и половина, а около нея няма турско село. Като се надявам да се приеме скромната молба на първенците и като призовавам всесветите Ваши молитви и благословии, оставам.

Варна, 14. ноемврий 1866.

№ 29

Считам за свет и неизбежен свой дълг, божественейши Владико, след славното Ваше по Божия милост възшествие на вселенския престол, да Ви скицирам духовното състояние на моята скромна епархия, която ми е поверена от великата Църква, и да ви явя какви и колко непозволени и противозаконни работи стават поради ненормалното състояние на известния въпрос, които причиняват нравствена и душевна вреда на всички верни на тази Христова църква. Много и разнообразни са работите, които смушават съвестите на християните, но ще разкажа само най-главните, като избягвам скръбното до душа дългословие. Главно от преди години, а систематически от пристигането ми тук, тукашните многобройни първенци на братята в Христа българи, заедно с един свещеник, на име Костандий, съставили в града друга суверенна църква, като вършат всичко онова, което божествените и свети канони отдават на каноническия кириарх. Както в митрополията, така и те в църквата си събират редовен съвет под председателството на казания свещеник, в който разглеждат всички работи на българите, духовни и други.

Те забраняват чрез най-строги заплашвания на всеки селянин, който иска да прибягне и поиска съдействието на митрополията, а оня, който престъпи заповедите им, преследват след това с всички позволени и непозволени средства. От около 90 села, канонически подчинени на Варненската епархия, едва около 10, обитавани чисто от гърци, признават светата митрополия, а останалите не се подчиняват, и много от тях против волята си и без да искат. Този духовен предстоятел управлява целия клир на неподчиняващите се села, църквите, училищата и всичко обществено на тези християни. Той назначава и мести свещеници, учители и подобни, съди съпругески спорове, издава разводи, позволителни за брак, пандахуси, освен това осветява църкви, събира безпрепятствено владищината, за която свикал през юлий едно по-общо събрание от свещениците и първенците на българските села, и определил 7 1/2 гроша за всяко венчило и 2 гроша за емватик, който ще се дава от свещениците. Както ми е известно с положителност, той е събрал за тази година повече от 50 хиляди гроша, освен житото и други някои работи, за в полза на църквата им в града. Освен това този добър свещеник, заедно с някои други свои съмишленици подбуждат и самите гърци против църковния ред – тъй наречените, като туркогласни, гагаузи, от които мнозина, по-простите, се отдалечават от митрополията, за да не платят нищожната сума на владищината. При това онези, които имат съпругески дела или други, като знаят своята виновност, прибягват там, дето всичко за всички става според желанието на просителите, за да спечелят повече привърженици и така направят бунта общ. Никога и в най-справедливи и свещени случаи не съм бил послушван от властващите. Дори тези дни в два случая на смесени годежи и бракове се принудих да поискам изпълнителната помощ на властта, обаче, като не успях, посъветвах едната заинтересована страна да се отнесе направо до властта. Обаче, тази се заела и изпратила тогава съдещите се страни в българската църква, понеже съставлящите българската страна уж не желаяли да идат в св. митрополия. От накратко изложеното напълно ще разбере Ваше божественейше и достопоклонно Всесветейшество в дълбоката си и висока мъдрост, колко и какви големи злини, непозволени антиканонически, нека кажем, и противорелигиозни работи стават, които водят до разпалване на страстите, до възбуждане на неудържима омраза и до разновидна развала. От моя страна, аз изоставих напълно моите най-големи интереси и нито дума даже не правя за тях, и ако и да съм обзет от хиляди мъчнотии и дългове, и полагам неизмерими старания за успокоение на това голямо вълнение, но нищо не успявам по две причини. Първо, поради моя неуспех във всичко у тези, които могат и са длъжни да помагат. Второ, поради благоприятното това положение за противниците, от което произлизат безкрайни изгоди за тяхна лична полза, заради което всичко вършат и турят в движение. Зная, божественейши Владико, че това скръбно изложение не отговаря за този момент и моля благоговейно за извинение, мисля обаче, че е нужно по-скоро отколкото по-късно божественият ми връх да добие колкото се може сведения за това от зле страдащите. След всичко това очаквам и пр.

28. февруарий 1867.

Проф. д-р Петър Ников

Д-Р ПЕТЪР НИКОВ

IV.

**ИЗБИРАНЕТО
НА ПЪРВИЯ БЪЛГАРСКИ
ВАРНЕНСКИ МИТРОПОЛИТ
в 1872 година**

СБОРНИК в чест на
Варненский и Преславский Митрополит Симеон
по случай Петдесетгодишното му архиерейско служение
София, Издание на Св. Синод на Българската църква,
1922. (стр. 159–181)

ИЗБИРАНЕТО НА ПЪРВИЯ БЪЛГАРСКИ ВАРНЕНСКИ МИТРОПОЛИТ В 1872 ГОДИНА

След издаване на 28 февруарий 1870 г. от турското правителство фермана за създаване на независима българска църква, под име Българска екзархия, българите почнали постепенно подготвителните работи за прилагането му в действие и за устройване на младата църква. Съставен бил със съгласието на турското правителство един привременен съвет, който приготвил проект за екзархийски устав. Свикан бил след това български народен събор, за да прегледа и приеме проектоустава. При нови и нови, разбира се, безуспешни опити за помирение с патриаршията, най-подир турското правителство позволило да се тури ферманът в действие и да се пристъпи към избор на първия български екзарх, за какъвто е бил избран видинският митрополит Антим. При небивало народно ликуване триумфално пропътувал екзарх Антим I от Видин до Цариград. След избиране на екзарха и пристигането му в Цариград предстояла една важна задача по пътя на устройването на младата българска църква, именно ръкополагането на български владци и попълване с тях на българските епархии, които поради църковния въпрос от дълги години вече стояли без кириарси.

Една от тези епархии, в които е трябвало да бъде изпратен български архиерей, е била и варненската епархия. Истина е, че във Варна е имало по онова време гръцки владика, обаче той не е бил признаван от грамадната част на населението в епархията и се опирал главно на погръчените Варненски гагаузи. От 90 села, подчинени канонически на варненската епархия, едва 10 признавали гръцкия владика, а 80-те искали свой български архиерей. Освен това градът Варна отдавна вече – (от 1861 год.) е участвувал в българската църковна борба и, въпреки силата на гърцизма в него, е образувал едно средище за борба против гърците. Той искал сега, след основаването на екзархията, заедно с цялата варненска епархия свой собствен роден владика. Назначението обаче на български владика във Варна е било един доста сложен въпрос, съпроводен със значителни трудности, които не така лесно могли да бъдат преодолени. Около този въпрос между варненци и екзархията се появил един малък конфликт. На перипетииите на този конфликт и изобщо на разрешението на въпроса за избирането на първия български варненски владика искаме да се спрем в следващите редове.

За изпълнението на силното и съкровено желание на варненци, да получат и имат свой собствен български архиерей след основаване на екзархията и избиране на екзарх, напълно естествено и наглед удобоизпълнимо искане, е съществувала една голяма пречка, именно 10-ят член от фермана за създаване на българската екзархия. Този член, в който се определят границите на българската екзархия, изключва град Варна, както и някои други български места, от областта на екзархията. Той гласи така: „Духовний окръг на тая екзархия ще обема Русенската, Силистренската,

Шуменската, Търновската, Софийската, Врачанската, Ловчанската, Видинската, Нишката, Пиротската, Кюстендилската, Самоковската, Велешката, Варненската епархии (без града Варна и без двадесетте близо села, които се намират между този град и Кюстенджа, на които жителите не са българи), Сливенски санджак (без градовете Анхиал и Месемврия), Созополската кааза (без крайморските села), Пловдивската кааза (без главния град и без Станимашката кааза, както и без селата Куклен, Воден, Арнауткьою, Панагия, Ново село, Лесково, Ахлан, Бачково, Белащица; без манастирите Бачковски, Св. Безсребърници, Св. Параскева и Св. Георги), махалата Св. Богородица в града Пловдив ще трябва да влезе такоже в Българската екзархия, но които от нейните жители не би щели да се подчиняват на Българската църква и екзархия, ще бъдат волни да се отделят. Подробности-те по този въпрос ще се определят по взаимно съгласие между патриаршията и Българската екзархия според вероизповедний им ред. Освен изброените по-горе и поименовани места, ще се позволява да се подчиняват на Българската екзархия по духовните си дела и на всичките ония места, жителите на които, всичките или поне двете им трети, би поискали това, стига да се докаже действителността на искането им, но понеже, както се рече, това ще става по желанието и съгласието на всичките жители, или поне на двете им трети, то, ако някой по този повод би се опитвал да произвежда някакъв раздор между жителите, той ще се привлича под отговорност и ще се наказва според законите". Следователно, според член 10 от фермана за създаване на българската екзархия, градът Варна, заедно с двадесет села крайбрежни, между Варна и Кюстенджа, се изключвали от екзархийската област и оставали под духовната власт и ведомство на цариградската патриаршия. Тук, както и във всички други изключени места, екзархията не е имала право да праща владци. По такъв начин султанският ферман, който донесъл духовна свобода на българските земи, поставил варненските българи в едно трудно, изключително положение. Те не могли да имат свой варненски български владика.

Лесно може да си представи човек голямото разочарование и възмущението на варненци от тази неправда спрямо тях, от този печален изход на тяхната десетгодишна борба за собствена българска църква. Те трябвало да се простят със своята дългогодишна мечта, да имат свой роден варненски владика. С тази мисъл те не могли да се помирят по никой начин. Те искали настоятелно от екзархията да им определи лице за техен варненски владика и отхвърляли всякакви други предложения по този въпрос. Екзархията от своя страна не е могла да удовлетвори желанието им, защото е разбирала много добре, че не е в неин интерес сама тя да нарушава още в самото начало султанския ферман, въз основа на който е била създадена и е съществувала. Това тя не е могла да направи още и затова, защото се бе ангажирала пред турското правителство, което позволило да се избере екзарх и да се постави ферманът в действие само при изричното условие „да ся не излезе никак навън от ограничения кръг на речения висок ферман“. А ферманът определял точно границите на екзархията и изрично изключвал град Варна с други двадесетина села из нейната област. Варненци били непримирими обаче по този въпрос и настоявали пред екзархията непременно за свой владика. Екзархията е трябвало да употреби големи усилия, за да може най-подир да ги убеди да не настояват на своето искане и да се съгласят на нейното решение. За да ни стане понятна тази настойчивост и неотстъпчивост на варненци, ние трябва да хвърлим поглед върху историческото развитие на този въпрос.

Въпросът за принадлежността на град Варна към областта на екзар-

хията или по-точно към българската духовна област датира не от 1872 година, а много от по-рано, именно от времето, когато се почнали преговори между патриаршията и българите за разграничение на българската църковна област. Още в преговорите, заведени през 1865 г. между Цариградските гръцки богаташи Зарифи и Стефанович, от една страна, и българите, от друга, и в приетите в заключение на това 6 точки, които обаче били отхвърлени от патриаршията, варненската епархия била призната от гърците за българска и поставено именно в точка 2, заб. а) в списъка на българските епархии. По-късно обаче това положение се изменило. Известно е, че с идване на патриаршеския престол на Григорий VI от страна на цариградската патриаршия се проявила една по-голяма готовност за отстъпки към българите и споразумение с тях. Плод на този стремеж е бил и проектът на патриарха Григорий от 18 точки за разрешаване на българския църковен въпрос, подаден на Високата Porta през юний 1867 год., след който последвали през октомврий 1868 г. двата проекта на правителството от 7 и от 9 члена за същата цел, които патриаршията отхвърлила, ако и да се основавали на нейния проект, а българите с радост приели единия от двата. В своите мотиви за отхвърляне на правителствените проекти, патриаршията изтъквала и това, че в тях не се определя точно обхватът на българската църковна област, а църква и църковно управление без предели не могли да съществуват според свещените правила и здравия разум. Собствено винаги въпросът за границите на българската църковна област е бил главната причина, поради която не са могли да се спогодят българите с патриаршията. Ето защо и в комисията, съставена от мирски лица, именно от трима българи и трима гърци, която била назначена в началото на 1869 г. от великия везир Али паша, да заседава и се занимае под негово председателство с българския въпрос, се обърнало внимание на по-точното определяне границите на българската църква. В изработения от тази комисия проект от 11 члена, който обаче пак е бил отхвърлен от патриаршията, но скоро след това, на 28 февр. 1870 год., облечен в султански ферман за създаване на независима българска екзархия, именно в 10-я член, Варненската епархия се присъединявала към българската църковна област, обаче без град Варна. Тук за пръв път градът Варна изрично се изключвал от пределите на бъдещата независима българска църква. Слухът за това много скоро се разпространил до Варна и извикал най-енергични протести на варненските българи както до правителството, така и до народните представители, та и до пресата в Цариград. В едно писмо, отправено до председателя на българския църковен събор, Иларион Ловчански, и до Цариградската българска община от 18 март 1869 г., Варненската община пише:

„Научаваме са, защото в последното заседание на комисията станало някое спогождение и са отстъпвало право на Патриаршията да останат няколко български Епархии под гръцките Владици, между които била първата тукашната. Това ний и ако и да не го вярваме, но защото извън приехме строги писма, в които ни задължават по-скоро предварително да Ви явим, че едно такова спогождение не ни е прието. Заради туй сме готови да са протестираме от цялата Епархия, защото такова едно нещо направено от страна на народните ни Представители или от членовете на комисията не ни е прието и одобрено. Ний ся установяваме на дадените царски проекти, в които се казва: В която Епархия населението е рязмесиано, който народ е повече, митрополитът ще бъде от него. Тукашната епархия има 13 000 венчила, от които само около 1010 са гръцки. Как може да бъде владика грък? Това ако са сторили или ще сторят Г-да членовете, то нам е не прието и ний протестираме в името на цялата Епархия. Когато тукашний

град е ключ на собствена България, трябва ли да я отпустим? Разумява се, не!

Желаем по-скоро да ни удовлетвори любопитството, за да можем предварително да утешим разярените духове народни.

С тия си изпълнявани длъжността си народна, та подиря да не бъдем отговорни пред сички български народ.“

Обаче работата на смесената комисия продължила. Изработеният от нея проект е бил представен частно на патриарха, който направил своите възражения и го отхвърлил. Според патриарха 10-ят член на проекта, дето се определяли границите на бъдещата българска църква, трябвало да се измени, като се изключат от последната още ред други български местности, между които градът Кюстенджа от силистренската епархия, освен градът Варна, още и други 20 села между Варна и Кюстенджа, от Варненската епархия, Провадийската кааза от Месемврийската епархия и др. Между мотивите на патриарха се казвало: „А крайморските села от Варна до Кюстенджа се извадиха както по горната причина (т.е., че и до днес се намират в сношение и хармония с патриаршията), така и по тази, че имат гръцко и смесено население.“ Възраженията и измененията на патриарха в представения му проект, които били съобщени на турското правителство през юлий същата година, ошетявали следователно още повече Варненската епархия, като ѝ отнемали освен града Варна още и други 20 села. Това предизвикало нови протести от страна на варненските българи, които започнали на своя представител в града да противодействува. Те подали на 5 октомври от страна на цялата епархия един протест до правителството, подписан от 663 подписи и подпечатан с главния общински и с казалийските печати. Този протест гласи така:

„Ваше Височество!

Позната е вече на честното императорско правителство распрята, която от няколко години съществува между гръцката Патриаршия от една страна и верноподания български народ от друга, туй е распрята, която пороци черковния въпрос. Императорското правителство крайно беше обривало всинца ни с двете онези Височайши решения, които преди единадесет месеци съчини и официално събщи, и които за нашия народ бяха удовлетворителни в сяко отношение.

Но последните известия от столицата много наскърбиха и нас, българите от Варненския санджак, като гледами, че една смесена комисия изработила нов един проект, който не само не удовлетворява на народните желания по въпроса изобщо, но в частности иоще обижда някои Епархии, като ги изключва от тъй наречения Български Екзархат.

Затуй ний, смирените поданици на Н. И. В. Султана и българе по народност, всепокорно просим Ваше Височество да ни дозволи да Ви изразим нашите смирени чувства, че едногласно не приемаме практикото на смесената комисия по черковния въпрос като противно на първите два Правителствени проекти от 3-ий октомврий 1868 г., и обидно за верноподания Български народ, особно за нас, Българете от Варненската Епархия.

Уверени, че царското правосъдие не ще остави незадоволен най-предания от народите си в неговите нужди и желания по черковния въпрос, смеем да се надеем, че отеческата милост ще ся простре и до нас; затуй дързнахми да поднесем на Ваше Височество настоящето наше рабско прошение.“

В същото време в друго писмо българските владии в Цариград се умолявали да подадат и подкрепят пред великия везир протеста, „дето

предварително да се увери, че ний, българите от Варненския санджак под никакъв вид не приемаме да ся отделим от другите си братя българи и останем под управлението на грък Владика, според както смесената комисия си е позволила да ни раздели“. Протести в същия смисъл били подадени и от други български епархии. Но те не могли да окажат някое особно влияние върху развитието на работите. Турското правителство си било вече съставило ясна представа за нещата. То било решено да действува и да задоволи справедливите искания на българите, но като има същевременно пред вид, в кръга на възможното, и желанията на патриаршията. В резултат именно на това на 26 февр. 1870 г. бил издаден ферманът за създаване на българската екзархия, който не е бил нищо друго освен проектът, изработен от смесената комисия, поправен и изменен според възраженията, направени от патриарха.

Султанският ферман за създаване независима българска църква е бил посрещнат с голяма радост във всички български земи, защото с него се осъществявала една отдавнашна общобългарска мечта. Същевременно обаче в някои български покрайнини обаче, които ферманът изключвал от свободната българска църковна област, радостта за постигане на народния идеал е била затъмнена от чувства на недоволство и скръб. Една от тези покрайнини е бил и град Варна, който заедно с 20 крайбрежни села, т.е. точно така както е възразил Григорий VI на проекта на смесената комисия, е оставал според фермана извън пределите на българската екзархия. Обезпокоени и смутени от това разрешение на въпроса, варненци се отнесли до българските владци в Цариград с питане дали това е истина. От Цариград, види се, че са им отговорили успокоително, като са ги подканили да съставят и изпратят една точна статистика на 20-те села и градове по народност, за да знаят как да поставят въпроса. Работата се състояла в това, че въпросът за границите на екзархията не могъл още да се счита за ликвидиран и окончателно разрешен; защото и след издаване на фермана, великият везир Али паша все още не се отказвал от идеята да помири гърци и българи и преговорите между последните и патриаршията все наново се подемали, така напр. през май 1870 г. или от март до май 1871 г., но винаги без успех. И варненци следователно са могли да имат известна надежда, че може би и въпросът за тяхната епархия ще се разреши най-подир благоприятно.

Най-подир през януарий 1871 г. в Цариград почнали да се събират представителите за българския народен събор, който се открил на 23 февруарий, със задача да прегледа и приеме екзархийския устав, изработен от привременния съвет, а накрай да избере и екзарх. Варненската епархия изпратила също така свой представител в събора, именно варненския търговец Господин х. Иванов. Тя му дала ред наставления, които той трябвало строго да следва, между прочем и тези: „че градът Варна да бъде седалище на българския Епископ, което е в интерес на целия Мютесарифлък; че лицето, което ще се определи за Владика във Варна, трябва при другите потребни качества, които се изискват за сана му, да познава язиците български, гръцки и турски; че градът Варна, който е чисто български, като ся изключява от царският ферман из кръгът на Екзархията, народният ни представител ще са труди да изработи присъединението му на речената Екзархия; че ако това са откаже, запазвам си правото да повикам представителя си в Епархията и пр.“. От тези насоки се вижда, че варненци очаквали събора да земе благоприятно за тяхната епархия решение и че в противен случай били готови да водят борба и заплашвали, че ще извикат представителя си назад.

Обаче докато варненци са се движили в областта на желанията, мечтите и надеждите, народният събор се видял изправен срещу действителността, с която трябало да се справи. А действителността е била такава, че ферманът изключвал град Варна с 20 села от областта на екзархията. И народният събор, който бил свикан да приложи в действие фермана, не е могъл в никой случай да реши и извърши неща, които го нарушавали. Разискванията в него и решенията му не са могли да бъдат благоприятни за очакванията на варненци. Тези изгледи били съобщени във Варна от варненския представител с писмо от 21 февруари и 12 март 1871 г. Последният съобщил, че желанието на варненци за собствен владика не ще може да бъде удовлетворено, и че ще стане нужда Варненската епархия да се съедини с някоя друга, напр. с Преславската. Но варненци не искали да чуят за подобно нещо и настоявали за отделен архиерей. В писмото, което отправили до своя представител в Цариград, те казвали: „в всеки случай нашата Епархия трябва да си остане небутната и особна, наедно със сичките живущи Българи в града Варна; че тя по обширността си и по присъединението на нея Провадийската кааза, е много по-голяма от Преславските Епархии; и че като ключ на всички България и най-близкият до столицата, тя трябва да си има свой особен Архипастир“. Въпреки това обаче църковният събор в 19-то редовно заседание, на 13 април 1871 г., определяйки българските епархии, решил: „Като са придава на Варненската Епархия каазата Провадия, а на Преславската Епархия – Ени-Пазар и всичките села освен на Месемврийската кааза, тия две епархии ще се соединят под един Архиерей, който ще носи титлата Преславский-Варненский. – Забележка: Селата на всяка една от тия епархии остават не смесени, а само общото управление ся дава на един Архиерей.“ Нашите народни дейци в Цариград намерили само този единствен изход от затрудненията. Съединявайки двете епархии – Варненската с Преславската, при запазване техните отделни граници, те снабдявали фактически Варненската епархия с архиерей, без да нарушават формално фермана.

Обаче варненци не били наклонни да приемат подобно съединение и техният представител се изказал в такава смисъл в 24-о заседание на събора на 18 май. Те не се отказвали от надеждата и от твърдото желание да прокарат най-подир своето естествено право, да имат свой отделен владика. И в тази своя надежда те са били окуражавани и засилвани и от самия ход на работите. Изтъкна се по-горе, че и след издаване фермана за създаване на екзархията, пак са се отпочнали и водили преговори между нашите представители в Цариград и патриаршията, които засягали главно границите на екзархията, и в тези преговори въпросът за Варна е бил пак подиган и третиран. Когато през септемврий на патриаршеския престол вместо подалия оставка Григорий VI дошъл патриарх, Антим VI, прекъснатите преговори били наново започнати и траяли в продължение на три месеци, до януарий 1872 г., когато службата на българските владци на Богоявление извикала нов разрыв, този път окончателен, който наскоро бил последван и от провъзгласяване на схизмата. При тези преговори главният въпрос, който се обсъждал, и по който не могло да се постигне споразумение, бил въпросът за границите на българската екзархийска област. Във време на преговорите българските делегати подигнали енергично въпроса и за Варненската епархия. Гаврил Кръстевич заявил между другото на патриарха, че „въпросът за градовете Пловдив и Варна става една от най-големите пречки, за да се споразумеем“. При тези условия, при този ход на работите става лесно обяснимо, че варненци не преставали да се надяват и неуклонно настоявали да им се изпълни искането.

Между това събитията се развивали бързо и не се забавили да сложат за непременно разрешение и въпроса за Варненската епархия. След службата на Богоявление нашите владци били изпратени на 20 януарий за няколко дни на заточение в Измид. Патриаршията решила, че сега българският въпрос трябва да се разреши само на едно гръцко национално събрание и свикала такова, което през май решило да афореса служилите български владци Панарет Пловдивски, Иларион Ловчански и Иларион Макариополски, а на 16 септемврий провъзгласило българите за схизматици, с което всички мостове за споразумение били прекъснати. В това време, когато патриаршията вършела тези безумия, българите празнували най-големите си успехи, а именно поставяне в действие на фермана. Пет дена само след заточаване на българските владци българският привременен съвет получил от Великия везир позволение да почне с прилагането на фермана и да избере първия български екзарх, което наистина се извършило на 12 февруарий, а на 17 с. екзарх Антим I пристигнал тържествено в Цариград. Българската независима църква била по такъв начин дяло свършено, оставало само напълно да се развие и устрои. Един от главните въпроси, които се налагали неотложно на новия екзарх и на временния синод около него, бил и онзи за снабдяване българските епархии с владци-българи. С това се слагал, разбира се, на дневен ред и въпросът за Варненската епархия.

Как са мислили варненци по този въпрос, казахме вече: те настоявали непременно да им се даде отделен Варненски митрополит. Когато през февруарий 1872 г. новоизбраният екзарх Антим I минал и спрял във Варна, на път за Цариград, от страна на населението на Варненската епархия му бил поднесен един адрес, в който се давало израз на това народно желание. Също така и в речите, които се казали по този случай, подчертана била наново мисълта, „че тази Епархия трябва да ся тури под Властта на Българската Екзархия по силата на 10-ий член от царский ферман, като ѝ са изпрати един особит българский Владика“. За тази цел, „за осъществение на тези наши общи желаня“ Варненската епархия определила дори и особен свой представител при Св. Синод, именно П. Р. Славейков. Така варненци били изпълнени с добри надежди за благоприятния изход на работата. Дори още на 4 юний те писали на общината в Балчик и я поканвали повторно „да опиши селата от Варна до Кюстенджа край морето и навътре до 4 часа, от какви народи ся населяват по имя, били те турски, татарски, черкезки или гръцки, или български, всяко отделно, защото ги искат от Екзархията“. Това показва, че дори през юний, когато техният въпрос се разрешавал в Цариград не по техните желаня, те били още уверени и с дълбока надежда, че той ще се разреши благоприятно за тях. И не е чудно, че те са имали такива големи надежди, щом от Цариград са ги подхранвали. Толкова голямо е било скоро разочарованието им.

С пристигането и настаняването на екзарха в Цариград, след приемането му и утвърдяване от страна на султана, когато екзархията почнала да функционира, варненци мислили, че са близу вече до изпълнението на своето желание и „чакали с нетърпение едно писмо да приемнат от страна на Нег. Блаженство, в което да им назначи кандидатите, измежду които да изберат Владика за в Епархиите си“. Вместо това обаче те получили едно писмо от Шумен, с дата 16 юний 1872 г., в което Варненската община се поканвала да изпрати в Шумен двама души представители, които да гласоподават и участвуват при избора на бъдация Преславски владика. Това писмо им паднало като гръм от ведро небе. От него те разбрали, „че тяхната Епархия трябва да се е присъединила, без тяхно знание, на Преславската епархия!“ Негодуванието им от това известие било голямо. В едно остро

писмо те отговорили още веднага, на 17 с., на Шуменската община, като отхвърлила нейното предложение: „Как се осмелявате да искате подобно нещо? Варненската епархия е особна независима епархия. Тя се отнесла вече, както и всички епархии, направо до екзархията и назначила вече и свой кандидат по въпроса. Същото можете да направите и вие, без да чакате от нас пратеници. Молим ви само да се предпазвате и не посегнете на някоя наша кааза, защото ще има неприятности между двете общини. Известни ви са страданията на тукашната Българска община от гръкогагаузите; на нас следователно е по-потребен владика, за да защитава народните работи, отколкото на епархиите из вътрешността, дето няма кой да развращава населението“.

В друго писмо от 27 юний те пишат с възбуден тон на екзархията и, след като изтъкват заслугите на Варненската епархия през време на църковния въпрос, нуждата от особен архиерей в нея, изтъквана винаги и при различни случаи от тях, продължават така:

„От това се разумява, че Варненската Епархия от край е работила непрестанно, както и Пловдивската, за увенчание и сполука на народното дело. Тя е поддържала сякоги свои представители като отделна и самостоятелна Епархия. И, догдето чакаме с нетърпение едно писмо да приемем от страна на Ваше Блаженство, в което да ни назначите кандидатите, измежду които да изберем Владика за в Епархията си, ний приехме с учудвание едно писмо от Шуменската община, в което тази последната ни кани да си дадем мнението за избирането на бъдащия Преславский Владика. От тука ний разбираме, че нашата Епархия трябва да се е присъединила, без наше знание, на Преславската Епархия!

Сега ще питами: по какви причини това присъединение се е видяло за добре? Каква полза можем да очакваме от това присъединение за народното ни единство?

Ако Варненската Епархия трябва да прави част от Преславската, то защо се е искало лани от нас особит представител? Защо сме правили тези тежки жертви и трудове, като искате да развалите днес онова, което сме придобили в 12 години с толкова пот и кръв? Дали трябва да съборим с народоубийствени ръце това народно здание, като прилепим едната му част на Преславската Епархия, другата на Силистренската Епархия, като оставим третата част, по-съществената от другите, на хищническите ръце на фенерската ненаситност?

Това писмо на Шуменската община произведе едно болезнено впечатление в духа на цялото българско народонаселение във Варненската Епархия, дотолкоз повече, че не ся надяваше никак да приеме оттам едно таквост писмо. Като тълкуватели на общото мнение и за да ся дигне тази болка от сърцата на хората, ний Ви молим да ни определите за Владика в Епархията ни Н. В. Пр. Г-на Доротея, или някое друго духовно лице, което да може да отговори на нашите нужди.

Като свършваме, ние Ви молим за земете под сериозно внимание следующото: Ако сте присъединили Епархията ни на Преславската с убеждение, че ний не сме кадърни да издържаме както трябва владиката си, излъгани сте. Нашата епархия брои днес повече от 9000 венчила, без града Варна и крайморските села, които са изключени от фермана. Ние ви уверяваме, прочее, че тукашното народонаселение ще ся покаже удивително разположено, за да държи своя пастир на височините на положението му и че от радост за сполуката на желанията си, то е готово да даде нещо повече от уреченото.“

На това писмо скоро последвал изчерпателен отговор от страна на

екзархията и Св. Синод, в който се показвало на невъзможността да се задоволи желанието на варненци. Св. Синод взел в най-сериозно внимание и разискване съображенията им, но „се принудил да земе предвид и условията на височайшия царски ферман за Варненската епархия“, която се изключвала от екзархийската област. Той изтъквал, че ако сега се ръкоположи особен архиепископ за Варненската епархия, тогава в берата му ще се повторат всичките ония места, които ферманът оставал на гръцката патриаршия, а в такъв случай се отнемала всяка надежда за бъдеще усвояване на тези места и самият град Варна ще остане под ведомството на гръцкия владика, като посочвал при това на аналогичния опит с Пловдивската епархия. „Поради това Светейшият Синод размислил, че е предпочитателно по настоящему както въобще за народното дело, тъй и частно за Вас, богоспасемата ваша Епархия привременно да се съедини, без да ся слее, с Преславската, и общият Ваш Пастир да носи името Митрополит Варненски и Преславски“. От подобно съединение биха последвали ред изгоди за Варненската епархия, а именно 1. че няма да се изключат от нея местата, които ферманът остава извън българската църковна област и мълком ще останат в епархията. 2. че така ще се улесни епархията материално в поддържането на владиката си и на обществените заведения във Варна, и 3. „по такъв начин, без да ся повреди на общото дело, намерва благоприятен изход и Екзархията“. По-нататък отговорът съобщава, че Преславската епархия е избрала „Архимандрита Симеона, мъж снабден с високоучение, с примерна нравственост и строгост в живота, с решително самоотвержение и с горещо желание за нравственото възвишение за паството му“ и препоръчва да го изберат и те за свой архиепископ. Св. Синод не го бил още ръкоположил, понеже бил уверен, че варненци, като земат предвид мъчнотиите, ще се съгласят да се съединят временно с Преславската епархия и ще поискат за владика също архимандрита Симеона, та така да го ръкоположи и за двете епархии. Отговорът завършвал с думите: „Поради това, с настоящето наше Екзархийско и Синодално писмо призоваваме ви да размислите зряло върху този предмет, да притеглите добре обстоятелствата, да сравните строго сегашните Ваши размисления с нашите, и сегашната полза с бъдещата, и незабавно, и то с първата поща, да ни известите конечното Ваше решение, както за съединението на двете тези Епархии, тъй и за удобрението на Н. В. преподобие Арх. Симеона за Ваш Пастир“.

Този тъй ясен отговор на екзархията хвърлил пълна светлина върху положението на въпроса за Варненски владика. Колкото и да им е било това неприятно, варненци не са могли да не съзнаят, при основателните доводи на екзархията, че тяхното желание засега не е могло да се удовлетвори и че трябвало да се съгласят с предложението на екзархията. Те съобщили на последната с писмо за получаване отговора, но добавили, че не могат да дадат веднага ответ по съединението, защото трябало предварително да се споразумеят с другите общини от епархията, именно Балчик, Пазарджик и Провадия, та тогава да отговорят. Същевременно те отправили едно окръжно до тия общини, в което им явявали отговора на екзархията, препис от който им приключвали, и ги подканвали да се изкажат по него, или по-добре да изпратят двама представители, за да размислят наедно какво трябва да се отговори на Св. Синод. Защото Варненската община не могла да дава сама мнение по един въпрос, който засягал цялата епархия и по който всичко сторено дотогава било извършено в съгласие с другите общини. Трите общини не се забавили да съобщят своето мнение по въпроса. Пазарджишката община отговорила, че е напълно съгласна с мнението на Св. Синод. Също така и Провадия давала съгласие да се съедини Вар-

ненската епархия с Преславската, но при това поставяла едно условие, именно митрополитът да пребивава повечето време във Варна. Съвсем на друго мнение били обаче българите от Балчик; те по никакъв начин не се съгласявали на каквото и да било съединение на епархията с друга. Те настоявали епархията им да получи, съгласно с чл. 10-й от фермана, особен архиерей, който да има седалището си непременно в града Варна. Същото това искане те изказали и в особено писмо до Св. Синод в Цариград. Като получила мненията на общините, Варненската главна община се свикала на извънредно общо заседание, в което след дълги разисквания решила да усвои мнението, изказано от Балчик, т.е. да иска непременно особен архиерей; но понеже доверително узнала, че не ще може да прокара искането си, решила да почака, докато се уясни добре работата и тогава да отговори на екзархията. Същевременно тя отправила на 23 юлий писмо до екзархията, в което съобщавала, че ще има грижата да ѝ отговори по въпроса за съединението и по такъв начин спечелвала известно време.

Но в скоро време тя се убедила, че друго разрешение на въпроса за снабдяване на Варненската епархия с владика не е имало, освен предложението от синода. Тъкмо през онова време, през август, във Варна пристигнал, на път за Русчук, новоръкоположения Доростолски и Червенски митрополит Григорий, който изложил наново възките съображения на Св. Синод и накрай подбудил варненци да приемат предложението на Св. Синод, като най-полезно и изисно. Така варненци се решили най-подир на неизбежното, да приемат съединението на своята епархия с Преславската, но решили да поставят при това известни условия. В този смисъл писали те на общините Провадия и Х-оглу Пазарджик за сведение, а от Балчик поискали съгласие затова. Дали Балчишката община е отговорила на тази покана, не се знае, но факт е, че тя упорствувала най-вече на искането за особен Варненски владика. Още на 3 септември тя отправила писмо до екзархията в този смисъл, като настоявала да ѝ се отговори.

В същото време, на 27 август, Варненската община отправила писмо до екзархията в отговор на нейното от 14 юлий, в което първо се извинявала, че се забавила да отговори, а след това продължавала така:

„Когато чрез това наше привременно (муваккат) съединение с Преславската Епархия ще са извлекат както въобще за народното дело, тъй частно и за нас двойни ползи; т.е., че и градът Варна заедно с изключените от Импер. Ферман 20 села между Варна и Кюстенджа, ще бъде надеждно да се присъединят един ден на Бълг. Екзархия, и улеснение материално за бъдещото поддържане на учебните ни заведения ще са сполучи; то склоняваме на това привременно присъединение с Преславската Епархия с тези обаче условия (просим извинение за това изражение): 1. Че бъдещият архиерей да носи титлата Варненско-Преславски (Варна в Преслава); 2. Че градът Варна да има особен Епархиален съвет под председателството на митрополита или на неговия наместник (векилин) в случай на отсъствието на митрополита; 3. Че пребиванието на митрополита повечето време през годината да бъде във Варна, да управлява Епархията, да заседава при местното началство и да защитава народните интереси, а във времето на отсъствието му неговото място да занема наместникът му; и 4. Ако това присъединение не би удовлетворило напълно народните нужди в сяко отношение, то запазваме си правото чрез прошение до Ваше Блаженство и до Св. Синод да искаме особен Архиерей.

Тези условия се виждат за най-сгодни и най-удовлетворителни на желанията на цялата Епархия. А при това понеже препоръчвате Нег. Високопреподобие Отца Симеона за мъж, снабден със сичките изисквани ка-

чества за този висок сан, както и ний бяхме честити да го видим във времето на заминаването му с Ваше Блаженство през града ни, уверени сме, че ще удовлетвори желанията и требованията на народа; затова смирено молим Ваше Блаженство и Св. Синод, както вече сте го ръкоположили и назначили за Преславски митрополит, благоволете да го наименоват и за наш Варненско-Преславски, като го снабдите с Високославний Импер. Берат и за двете епархии".

С това варненци приемали съветите на екзархията и синода, но с условията, които поставяли, те обиждали екзархията и изказвали явно недоверие към нея. Тяхното писмо било сложено на разглеждане в синодалното заседание на 30 август и решено да им се отговори, че „техните условия не могат да бъдат приети, че под такива условия съединението не може да стане“. Изглежда, че при това екзархията се изказала доста строго за държането на варненци, защото те се принудили скоро да искат прошка и извинение от нея.

Между това, след като получила от Варна отказ за участие в избора за Преславски владика, Шуменската община пристъпила през втората половина на юний към произвеждане на избора. За Преславски митрополит бил избран екзархийският протосингел архимандрит Симеон, който приел избора, след като му било казано, че Варненската епархия не се съединила с Преславската. С надежда, че варненци ще приемат най-подир съединението, екзархията отлагала ръкополагането му цял месец, но когато работата се проточила, той бил ръкоположен за Преславски владика на 20 август, а на 25 участвувал вече в заседанията на Св. Синод. В свръзка с това в смесения съвет при екзархията станали някои разисквания по въпроса за съединението на Варненската епархия с Преславската, които са интересни, защото показват, че по този въпрос не е имало единодушие и между представителите ни в Цариград. Ще приведем тук тези разисквания. „*Стефан Камбуров*: Добре беше да се съедини Варна с Шумен, и мисля, че ако съветваме варненци, те ще послушат съвета Ви. – *Н. Пр. Панарет Пловдивски*: Не знаем още как ще ся реши наши въпрос, според фермана ли или не, затова да ся определи владика за Шумен, че после ще видим как ще стане за Варна. – *С. Чомаков*: Във Варна можи да пребивава български владика в един метох. Варненците постоянствуват за един владика и понеже градът е важен, нека ся позволи от това да турим там владика. Въпросът е прочее ще ли може да храни владика и кой владика ще приеме да отиде да ся бори с гръцкия елемент. – *Михаиловски*: Кога има особен владика във Варна, тогава само ще можем да побългарим града, а ако съединим Варненската Епархия с Преславската, тогава само селата ще присъединим, градът ще остане на гърците, колкото за прехраната на един владика във Варна, когато гърците с хилядо венчила хранят владика, ний защо с 4–5 хиляди венчила да не можем да храним“.

От горното става явно, че искането на варненци за особен владика е намирало подкрепа между някои от нашите представители в Цариград и то най-видните, какъвто е бил напр. Чомаков. Тъкмо това обстоятелство навежда на мисълта, че въпросът за отделен варненски български владика се е преплитал тук с борбата, която се водила тогава в Цариград между нашите представители по църковните ни работи, именно между крайното течение, водено от Чомакова, което се стремяло да докара един пълен разрыв и отделяне от Вселенската патриаршия, та по такъв начин да разреши националния въпрос, и което било съгласно с Митхад паша да се промени ферманът и облеклото на българското духовенство, та дори и на схизма; и умереното крило, начело с Кръстевич, което преследвало да постигне нацио-

налният идеал със средства умерени и при избягване на крайности. Изпращането на български владика във Варна е било, наистина, в духа на политиката, водена от Чомаков, защото то щеше неминуемо да увеличи пропастта между екзархия и патриаршия. Както и да било, поддръжката, която срещало искането на варненци между Цариградските ни представители, не е могла освен да ги окуражи да настояват на него; и при тези обстоятелства никак не е чудна тяхната неотстъпчивост и претенциозност спрямо екзархията.

Обаче решителното и напълно отрицателното становище на екзархията спрямо тяхното държане и спрямо поставените от тях условия внесло смущение между тях. Към това време намиращите се в Цариград български владика заминавали за епархиите си и към началото на септемврий във Варна пристигнал, на път за Търново, Иларион Макариополски. Той обяснил на варненци положението и ги посъветвал да послушат съветите на екзархията. Думите на стария и заслужил народен труженик турили край на лутанията и колебанията на варненци и ги накарали да съзнаят колко несправедливо и обидно са постъпили към екзархията с това, дето ѝ поставили условия. В последствие на това Варненската община решила веднага да поправи грешката си и още същия ден телеграфирала на екзарха, че приема съединението на Варненската епархия с Преславската и я моли да подеиствува щото братът на В. Пр. Симеон да се издаде и за двете епархии. Два дена след това, на 11 септемврий, последвало и следното писмо на разкаяние от страна на варненци, в което те искали прошка от екзарха и синода:

„Преосвещеннейши отци,

В последното си от 27 прошлаго Ви разправихме, колкото ся отнася до присъединението на Нашата Епархия с Преславската. Но понеже някои наши изречения (като например речта „условие“) са ся зле изтолкували; то за да поправим тая невинна от наша страна погрешка, и по убедителните изяснения на Негово Високопреосвещенство Св. Търновский г-н Иларион, прибързахме и на 9-тият того Ви телеграфирахме, за да ся постараете В. Блаж. и Св. Синод, щото Братът на Нег. Преосв. Г. Г-на Симеона да ся изработи за Варна-Преслава.

В речений телеграф Ви казахми, че подробностите ще Ви явим в писмото си. Ваше Блаженство! Ния нямами никакви други подробности да Ви разправями освен това, че ния сми най-привързаните, най-преданите и най-покорните чада на нашата майка – Народната ни Екзархия; затова, сичко, що промисли и одобри тя – Екзархията – за нас, то е най-доброто и най-полезното. Затове спешим да я – Екзархията – помолим час по-напред да благоволи и ся постараете, за да издействува Берата, както казахме с телеграфа си, на Н. Пр. Г. Г. Симеона, и ни удостои с народний ни Пастир Н. Пр. Св. Варненско-Преславскаго Г. Г. Симеона. Това е нашето решение и единодушно желание, което вярваме, ще са благоприятно приеме от В. Блаж. и Св. Синод, на който целуваме пречестивите десници и сме

На Ваши Преосвещения най-смирени и предани в Христа чада

Членовете на Варн. Бълг. Община:

(11 септемврий 1872.)

Иконом К. А. Дъновски
Господин х. Иванов
Янаки Жеков
Гаки Тодоров
Стоян Николов
Киру Патриков
Коста Димитров

В. Христов
х. Стамат Сидеров
Хр. Поппович
Ив. Ив. Давидов
И. Ангелов

К. Михайлов
П. Н. Меджедели
А. Х. Поплов
Ст. Иванов

Г. Н. Поплов
Я. К. Славчев
А. Д. Астарджиев
А. Георгиевич
Анд. Нидялков“.

Ето при какви условия варненци се решили да усвоят гледището на екзархията и да се откажат от своето тъй дълго лелеяно желание да имат особен Варненски владика, а вместо това да се обединят с Преславската епархия и да се задоволят с един общ архиерей. Това решение било сложено на разглеждане в Св. Синод. На запитването на Синода дали приема съединението с Варна, Преславски Симеон отговорил, че приема, при всичко, че писмото е само от Варненската община и не знае доколко то може да се земе на законно. Подир това той подигнал въпроса, щом Варна е във от фермана, дали ще може, при спазване на фермана, да служи там и не ще ли се намери в трудно положение. Синодът обаче отговорил, че „ако патриктът приеме фермана, тогава ще стане едно съгласие, ако ли не, то Нег. Блаж. може да ся споразумее с правителството; и че във всеки случай този въпрос ще ся реши с времето и според обстоятелствата“. Решено било същевременно да се пиши на варненци да изразят желанието си за присъединението с едно епархиално прошение. Едва-две седмици и повече след това било писано на Варненската община, че екзархията одобрява решението ѝ, и че били направени постъпки пред Портата бератът на митрополит Симеон да обхваща и двете епархии, постъпки, които в последствие се оказали безуспешни, защото берат излязъл през декемврий само за Преславската епархия, а за Варненската не се издал такъв и до освобождението.

След като Варненската епархия избрала за свой архиерей митрополит Симеона и актът за това бил изпратен в екзархията, Св. Синод пристъпил към каноническото му избрание, определение и назначение за митрополит на Варненско-Преславската епархия. Скоро след това, на 13 октомврий 1872 год., Св. Синод отгравил по гози случай особено послание до свещениците, първенците и християните от епархията, в което, след като хвърля кратък исторически поглед върху състоянието на българската църква и народ под Цариградската патриаршия, върху църковната борба, върху силния упадък в църквата, борбата с него и нуждата от по-скорошното назначение на български владци, продължава така:

„Богоспасаемата Варненска Епархия съгласно с органическият за управлението на Екзархията устав, като е размислила съборно за качества на будущий си Архипастир, и като е усредоточила гласовете си в полза на Негово Преосвещенство Г-на Симеона, следствието на това избрание ся изпрати до нас, което показва едножеланието на Богоспасаемата Варненска Епархия да има за свой пастир Н. Преосв. Г-на Симеона. Светий Синод, като зе във внимание това народно желание, изразено тъй законно, пристъпи в каноническото му избирание, определение и назначение за митрополит на свято Варно-Преславската Митрополия. И тъй Негово Преосвещ. Г-н Симеон, като човек, който е свършил богословска наука и служил няколко години в духовното поприще, ся разбира от само себе си, че е снабден с искуемите качества, които са необходими за управлението на една Митрополия, и с познания граждански потребни за благополучието на благочестивото му паство. При това като крайно предан на Православната Българска Църква, решително посвещава живота си за велелепието на святата наша църква и за доброто на ближните, както и за възвишението на повереното

му от Бога паство. Такъв прочее като е, любезният ваш пастир Н. В. Пресвещ. Г-н Симеон, напълно сме уверени, че вий, благочестиви наши во Христе чяда, с готовност и с християнска приверженност ще припознаете него за духовен пастир. Следователно като такъв вий него ще споменувате в Божиите храмове, до него ще се отнасяте за епархиалните църковни разправи, защото нему принадлежи съгласно със съществуещите закони на православната наша църква и свещените правила всичкото духовно управление на епархията за доброто достойние на която е отговорен пред Бога, пред православната българска църква и пред честното Правителство, което желае, щото всичките негови поданици да благоденствуват от всяка страна, и затова ежедневно ся труди постоянно. С такъв начин с взаимна любов между пастир и паство, с точното познаване на правата, които дава Православната наша църква на всякой от тях, с достатъчното изпълнение на длъжностите, които те взаимно имат, ще може тихо и мирно да ся утвърди пак разклатеният някак църковен ред, ще се турят здрави основи на занемареното християнско евангелско образувание, ще ся възвиши нравственото положение на православното изпълнение по епархиите и така по-лесно и по-здраво ще се осъществят душевните желания на Българский народ, и нашият во Христе Брат и съслужител Н. Високопреосвещенство свято Варно-Преславский Г-н Симеон по-лесно ще посрещне вашите и на Българската Екзархия ожидания". Следват подписите на: екзарх Антим I, Самоковски Доситей, Пелагонийски Евстатий и Охридски Натанаил.

Това послание съставя завършека на интересните перипетии, през които е минал въпросът за избора на първия български Варненски митрополит, който въпрос, сам по себе си интересен, е важен по това, че представлява едно разклонение, един нюанс от големия български църковен въпрос, върху който неговото осветление идва да хвърли, следователно, също така известна светлина.

Д-р П. Ников

ИВАН ЦЕРОВ

V.

**ПРОСВЕТНА ДЕЙНИНА
на
МИТРОПОЛИТА СИМЕОНА**

СБОРНИК в чест на
Варненский и Преславский Митрополит Симеон
по случай Петдесетгодишното му архиерейско служение
София, Издание на Св. Синод на Българската църква,
1922. (стр. 86–107)

ПРОСВЕТНА ДЕЙНИНА НА МИТРОПОЛИТА СИМЕОНА

Грозните самоуправства и големите вътрешни смутни и сътреси в Турция в края на XVIII и в началото на XIX столетия – през кървавата епоха на кърджалии-даалии, на непокорни паши и яани – тласват изплашеното и безпомощно селско наше население към бягство и преселение в градовете. Тъй се засилва българският елемент тук, полагат се основите на българското гражданство, погърчено току-речи по онова време; засилват се и редовете на еснафите, носители отпосле на нашето народностно възраждане и училищно движение. Ала във Варна настава тогаз и нещо по-друго, за което влияят, преди етнографските особености на града, две специални сили – постепенно все повече усилюваната елинизаторска роля на гръцката тук митрополия и на гръцкото алилодидактично (взаимно) училище: те именно претопяват голямо множество гагаузи в гърци, че и не малко българи, особено чрез дългогодишния учител Йоргици Василиу. Според сведенията, що напоследък ми допадна случай да събера от моя престарял учител Иосиф Стоянов – един оцелял, още жив деец по възраждането на българщината във Варна – никой не помни да е имало във Варна *чист** някой грък, освен изпращаният от патриаршията владика. Ето и доказателствата му, силни фактически:

„Първите чорбаджии, що помня от най-раншно време да се навъртаха около Варненския гръцки владика като старейшини, образувайки и митрополитски съвет (*Димогерондията*), са все нашенци по произхождение. По ред те бяха тези лица:

1) Янаки Стоянов Буиклюоглу, чийто баща е дошел от Калофер във Варна като абаджия около 1820 година; 2) Желез Апостолаки, син на абаджи Гергя, а последният – брат на Стоян Буиклюоглу, баща на Янаки Стоянов (Паруш, първи търговец от къщата *Базар Паруш* във Варна, е брат на Желез Апостолаки. Д-р Георги Парусиади, дългогодишен служител по правосъдието у нас, е син на Паруша; 3) Николи чорбаджи-Велисарий, първенец чорбаджия във Варна, е българин от с. Старо-Орехово в Камчията, Варненско (След руско-турската война в 1828 год., когато варненския гръцки владика Филотеос, който обира църквите, та и убеждава, дори заклина варненското християнско население, да избяга в Русия след оттегленните през 1829 г. руски войски от Варна – Николи чорбаджи сполучва да предума населението да се не мърда от мястото си; 4) Парашкева Паласкооглу, наречен отсетне Параску, е българин от с. Джиздаркьой (синовете му са познатите Д-р Георги Парасков и адвокатът В. Парасков); 5) Хаджи Димитри Чилооглу, българин от с. Бебрево; 6) Хаджи Карамфил Тревналаоглу, наречен отпосле Трано, родом от Трявна (синовете му са адвокати и лекари); 7) Димитраки чорбаджи Палазооглу от с. Джиздаркьой (негов син бе известният на варненци дългогодишен д-р Василяки Паладопуло); 8) Кюркчи

* Всички курсиви в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгревът“.)

Митро от Ямбол, първи кожухар; 9) Хаджи Янаки Форооглу от с. Джиздаркьой; 10) Стефанакі Теофанов, също от с. Джиздаркьой – най-упорит гъркоман; 11) Хаджи Михал, българин от Ески-Джумая, търговец с колониялни стоки; 12) Иван Комнино Балчиклъ, българин от с. Еникьой (Анхиалско), житар; 13. Никола Димитров Правадьоглу (от Правадия); 14) Иван Жеков (Герджик Янаки), който рано се отърсва от гъркоманство; 15) Авджи Стоян от Лясковец; 16) папа Георги Преславас (поп Георги Преславски); 17) папа Васил икономос (именуван Велико, преди да се ръкоположи за свещеник); 18) Папа Панайот икономос от Шумен (иконом поп Панайот от Шумен).

Тази е причината, дето *българско училище* във Варна се отваря твърде късно – едва на 19 август 1860 год., след като предходно на 11 май същата година варненските българи се организуват в особена училищна община и то благодарение на два външни фактора: 1) на бележитите Великенски събития в Цариград на 3 април 1860 година, когато Иларион Макариополски тържествено проглася раздялата на българската Църква от Цариградската гръцка Патриаршия, та живителната родна вълна понася бързо към самочувство и смела дейност и малцината тогаз българи във Варна, начело на родолюбивите търговци братя Никола и Сава Георгиевич, родом от Търново, Рали хаджи Мавридов, Стоенчо хаджи Иванов, хаджи Стамат Ж. Сидерев, Господин хаджи Иванов и Коста М. Тюлев. 2) на внушителните подбуди и горещо сътрудничество на руския вицеконсул във Варна Александр Викторovich Рачински, който играе голяма роля по възраждането на българщината във Варна през 1860-те години.

Училището се отваря в частната къща на брадваря Пейко Пенев, нахождаща се във втори участък на града и съборена през 1908 година за урегулirване площада „Иосиф I“, в състава на който мястото ѝ влезва към североизточния му ъгъл – ситуационният план на къщата е снет по мое настояване от техническия отдел при Варненската община и запазен. Тук е хвърлен първият лъч на български умствен живот от препоръчания от П. Р. Славейков на варненци първи български учител Костадин Тодоров, назван отсетне и Арабаджиев, който разглася на 40 български ученици и ученички ново, нечувано във Варна Кирилско четмо и писмо. Водосветът при откриването на училището се извършва не от свещеник Константин Дъновски, както се твърдеше в някои от досегашните вести, а от архимандрит Филарета, свещеник тогаз при параклиса на руското консулство и личност, тясно свързана с българските във дейци Варна от 1860 година нататък, та ще изнесе тук мимоходно някои сведения из неговото житие-битие, дадени мене от Иосифа Стоянов, които още по-пълно чертаят каквината на лъха от Варненската гръцка митрополия.

Архимандрит Филарет, родом от Варна, бил взет в юношеска възраст от руски офицери след войната в 1828 година и заведен в Русия. Там следва учение в духовна семинария. Връща се във Варна. Тъкмо в онуй време дошло нареждане от Патриаршията до митрополитите да изпратят някои по-надеждни младежи на учение в гръцкото висше духовно училище в Цариград. Архимандрит Филарет пожелава да иде и в Цариград. Свършва училището. Патриаршията го изпраща проповедник при Варненската митрополия. Назначен бил и инспектор на гръцкото училище във Варна: алилоподидактичното в ул. „Св. Атанас“ и класното мъжко в ул. „Богданова“, на чието място се съгражда изгорялото девическо. Когато Рачински идва за руски консул тук, сближава се с архимандрит Филарета като руски възпитаник и със своите вещи агитаторски похвати успява да го предума да се въведе и български език в гръцките училища. (Това става преди да се отвори българското училище) Архимандрит Филарет направя подобно предложение в мит-

рополитския съвет; ала последният счита това за голяма дързост от страна на архимандрита, та начаса го уволнява и от инспекторство, и от проповедничество. Прибира го Рачински за свещеник при руския параклис, като консулството му отпуща и по-голяма заплата, след което архимандрит Филарет всецяло се предава и на българското дело. Когато се отваря българското училище, той тича да извърши водосвета и дейно работи за материалното обезпечаване на училището, което се поддържа от доброволни помощи и дарения, при който случай шепата ученолюбиви българи във Варна ревниво се надпреварват да принасят лептата си.

На следната година те започват строеж на собствена двуетажна училищна сграда (днешната стара българска църква „Св. Архангел Михаил“), за която цел пристигат и външни помощи, по-значителна от които е помощта 1845 гроша от Петър Берон – всеизвестният шедър благодетел и основател на девически училища в ред наши градове, автора на издания през 1824 година *рибен буквар*. Ала най-голяма помощ през 1861 г. внасят руският консул Рачински – 6402 гроша – и Варненският гражданин хаджи Стамат Сидерев, родом от Горня Ореховица – 13 750 гроша.

При съграждане училищното здание варненските българи, на брой всичко около 40 къщи, срещнали, във от паричните мъчнотии, големи спънки за доизкарването му и от страна на гръко-гагаузи, понеже сградата се падала сред махалата им. Когато наближавало да се покрива зданието, големи гагаузки тъпли се събират един ден пред Варненското окръжно управление (конака) и с ядовити кръсъци настоятелно искат от мютесарифа да спре строежа на сградата. Пашата изпълва волята им; изпраща няколко заптии (стражари), които безмилостно пропъждат работниците. Българите отнасят въпроса в Цариград и успяват да издействуват султански ферман за направа на зданието, само че докато се издаде и получи ферманът, минават се цели девет месеца, през което време фанатизирани гагаузи разграбват строителните материали на сградата. Най-сетне ферманът идва. С него се разрешава построяване във Варна на едно *централно българско училище* за целия Варненски санджак (окръг). Мютесарифът Ашир бей прочел на всеуслухание фермана в двора на конака, в присъствието на свикани кметове от Варненския санджак (Варна с нахиите: Козлуджа, Провадия, Балчик, Хаджиоглу-Пазарджик и Манкаля) и струпано варненско население от разни народности.

Зданието се довършва и тържествено осветява на 25 юлий 1862 година в присъствието по специална покана на мютесарифа и на другите висши местни власти, на всички консули във Варна, начело с Рачински, началниците на религиозните общини и голяма навалица зарадвани българи и българки. Водосветът бил извършен лично от гръцкия митрополит Порфирий, и то по настояване на Рачински.* След свършека на водосвета изпяло се

---

* По думите на първия варненски български учител К. Арабаджиев, казани мене при идването му във Варна през май 1911 г. по случай отпразнуването на *петмисетгодишнината* от откриването на Варненското народно училище, митрополит Порфирий е правил изпървен големи противодействия да си отворят варненските българи отделно училище. Арабаджиев, пристигнал във Варна в началото на юний 1860 г., трябвало не само да стои три месеца без работа, ами бил подлаган и на полицейско разследване от властта, понеже варненските гъркомани пушат интригата, че отварянето на българското училище се иска не от българите, а от руския консул. При разглеждане от окръжния управителен съвет (идаре-междлиша) молбата на българите да им се разреши да си открият училището, българинът-член в междлиша Стоенчо хаджи Иванов, главен манифактурен търговец във Варна, обичан от всички за неговото голямо добродушие – тихо, но нещо отбил нечистите домогвания на Порфирия, член по право в междлиша,

многолетие на султана, изпяват се от учителя Арабаджиев, заедно с учениците му, и няколко училищни песни; а Сава Ил, Доброплодни, условен преди седмица също за български учител във Варна, произнесъл съответни на случая речи на турски, български и гръцки езици. Казал реч и мютесарифът относно ползата от учение за всички народности в турската империя.

Новото училище се поверява в опитните ръце на Доброплодни, който се определя и за главен учител и учителствува три години във Варна. Доброплодни отворил през 1863/64 учебна година и *първи клас*, а през 1864/65 г. и *втори*. В началото на последната година бил повикан от Ески-Джумая за учител П. Р. Славейков, който обаче скоро напуснал Варна, понеже заминал за Цариград, да вземе участие в българския превод на Библията от протестантските мисионери.

Расте по-нататък българското училище във Варна (гледай първите дадени от мене в „Годишника на Варненската девическа гимназия“ през 1897/98 г. материали за историята на учебното дело във Варна, стр. 35–50), влива то безспорно нови животворни сокове, отваря заслепените очи и на доста гъркомани българи, крепне и се засилва с него българската община, особено след като на 14 февруарий 1865 година българите във Варна нагодяват и своя църква в долния етаж на училището си, с което дело напълно се самоопределят като отделна нация в града, та общината им добива *характер* на истинска и здрава църковно-училищна община, какъвто имаха по онова време другите общини в България, които именно и дадоха едно силно и стегнато устройство на българския народ в борбата му по църковния въпрос.

В туй отношение дейността на Варненската община се изразява: 1) в грижите и да изнамери средства за църковно-училищното дело; 2) в борбата на самата община и 3) в борбата по църковния въпрос.

По първия въпрос, въз от щедрите помощи и дажби, що малката българска община във Варна си налагала, тя искала и външни помощи, прибегвали и до заеми и лотарии. По-значителни външни помощи през 1864/65 година са от Тулчанската българска община 2890 гроша и от Цариградската – 3186 гроша. Последната горещо поддържала българщината във Варна, което се дължи главно на П. Р. Славейков, който чрез вестника си „Македония“ зове общини и читалища да подкрепят материално варненските си сънародници.

По втория въпрос – *уредба на самата община* – тя разширява кръга на дейността си с устрем да стане главно средище, което да поеме и ръководи народоцърковните работи в целия Варненски окръг. Тя съставя и „домашни законоположения“. В църковната кондика от 1866 година се намерва „Привременний законник, съставен от Варненското българско общество за управление на епархиалното духовенство“. Този *законник* бил действително приет и от градовете Балчик, Хаджиоглу-Пазарджик и Провадия, които с подписи и печат потвърдили, че ще се подчинят на неговите наредби.

По третата точка – *борбата по църковния въпрос* – с положителност може да се рече, че Варненските българи стоят в първите редове на борците за успешно разрешаване църковния въпрос. Те изпълняват примерно дълга си. Борбата те подкачат при най-неблагоприятна за тях обстановка. Малобройните във Варна наши дейци имали всичко против себе си. Те трябвало да отблъсват ударите на гръкогагаузите и на други гъркомани, които с непри-

когото изобличава и за паричната му ненаситност, злоупотреби и гнет над българите-свещеници.

Разбита интригата и превъзможнати всички спънки, училището се открива на 19 август, както се каза и по-горе. (Бел. на автора.)

лични сцени глумели българското име и българските училищни и църковни церемонии, клеветели българите пред турските власти, а последните нерядко ги подлагали на строги разпити и затвор. Ала колкото гаврите били по-непристойни, ударите по-тежки и клеветите по-низки, с толкова по-голяма решителност българите ги отблъсквали, толкова по-мъжествена ставала защитата им, толкова повече се заздравявало народността им съзнание.

Още през 1860 година, скоро след откриване народното училище във Варна, Варненската българска община приготвя и разпраща писмо до българските общини в другите каази (околии) на окръга с предложение всички едновременно да предявят на Илариона Макариополски в Цариград, че и те се отказват от гръцката Патриаршия и че занаяд ще признават началството на българската народна църква, в лицето на Макариополски (копие от това писмо, дадено ми от първия български учител във Варна К. Арабаджиев, е напечатано в „VI известия на Варненското археологическо дружество“, 1914 г., стр. 14). На следната 1861 година Варненско има вече и свой представител в Цариград по църковния въпрос. Това бил Ат. Георгиев от с. Хадърджа (днес Николаевка, Варненска околия); а в 1871 г. за такъв от Варна бил изпратен Господин Хаджи Иванов, комуто се дават изрично следните наставления: 1) По изработване на *Екзархийския устав*, за който тогав се свиква Народноцърковният събор в Цариград, представителят трябва да работи по насока на П. Р. Славейков („под ръководството на достопочитаемаго г-на Петка Р. Славейкова“); 2) Исква се Варна да бъде седалище на български епископ; 3) Изказва се мнение как да става избирането на свещеници, владици и екзарх; 4) Исква се училищата да бъдат под върховния надзор на екзарха, който може да назначава инспектори за тази цел, ала вътрешната тяхна уредба да принадлежи само на местните общини; 5) Да се отвори в Цариград висше българско учебно заведение; 6) Да се настоя силно за включване и град Варна в българския екзархат, в противен случай да се оттегли Варненският представител; 7) Прави се предложение как да се събира владичината и да се предотвратят злоупотребите.

Особено силно общината настоява: Варна да има свой български владика. Когато представителят ѝ съобщава, че нямало никаква възможност да се изпълни това народно желание – общината отговаря (писмо от 27 март 1871 г.), че тази вест причинила навсякъде дълбока тъга и вълнение – цялото население единодушно иска да си остане Варненската епархия особено, „защото, казва писмото, ако съществува епархията ни, българската църква и училище в града Варна непокътнати, можем да се надеем, че ще дойде един ден да се усвои изцяло градът Варна“. Инак, представителят е длъжен да напусне Събора.

При минаване през Варна на първия български екзарх Антим I да иде да заеме поста си в Цариград, поднася му се на 7 март 1872 г. адрес, покрит с 800 подписа от Варна и епархията, с който, като му се честити високият сан, на който го призовава доверието на народа, моли се убедително да се действа за включване и на Варненската епархия в пределите на Екзархията, защото, казва се в адреса, българското население от тази епархия *от 12 години и повече* се бори за църковни правдини.

Най-сетне гласът на варненци бил чул и желанието им изпълнено в пределите на възможността: Преславската и Варненската епархии образуват една епархия, архиепери за която се избира *архимандрит Симеон*, който започва да носи титлата „Варненски и Преславски“ (синодно писмо от 13 октомври 1872 година – Иларион Макариополски, който пристига от Цариград на 9 септември 1872 г. във Варна, пътувайки за Търново, сполучва да склони варненските българи да се присъединят в църковно отношение към

Шумен). На 1 декември 1872 година те посрещат на пристанището самодоволни и щастливи своя иерарх, идещ с параход от Цариград.* На 2 декември той посещава българското училище във Варна, на 3-ти извършва архиерейска служба в старата тук наша църква „Св. Архангел“, а на 5-и – в Шумен. За младия този владика в синодното послание до епархията му, подписано от Антим I и от синодните старци, се казва, че е „мъж, снабден с високо учение, с примерна нравственост и строгост в живота, с решително самоотвержение и с горещо желание за нравствено възвишение на паството му“.

И тези изтъкнати в тъй тържествен документ качества, дядо Симеон напълно оправдава във всички свои действия и постъпки в доосвободителната епоха и след нея. Школувал при Антима Видински, той се яви личност с любов и воля за работа, със смел, силен, независим характер, изтъчнена мисъл, улегнал мироглед, действайки винаги в строго определена насока и цел. Далеч от високомерие, вдълбочен в канониката си със своя догматичен ум, високо съзнание на дълг, прозорливост и такт, сръчност и вещина, предпазливост в бързи заключения и решения, склад на скромен домашен живот, грижливо отбягвайки всяка следа от суетен блясък, голяма придириливост и строгост към себе си, отзивност и здраво схващане нуждите и интересите на църквата – изобщо с качества на своите душевни способности и темперамент – Дядо Симеон легна като становит камък за младата българска Църква, та игра и играе ръководна роля във висшата нейна управа през един тъй дълъг период от 50 години. Неговата чиста нравственост, висока християнска правдивост, неспирно милосърдие, правено повече мълком, и неуморно трудолюбие, обаче са първични черти на характера му.

От дългогодишната и многообемна дейнина на митрополита Симеона, аз ще засегна тук само една страница – просветната му работа, и то с поглед предимно към град Варна. Неотложно след пристигане и заемане на епархията си, младият даровит и работлив владика с жар започва да се занимава и с чисто просветни въпроси, особено по издръжката и уредбата на българските училища, и в тази насока се доближава в известна степен до Илариона Макариополски. С разпоредбите си във Варненско-Преславската епархия, той развива и засиля историческата традиция да се дава за тази цел по-голямата част от приходите на църквите; засиля сближеността, родството между църковните интереси и училищните.

През учебната 1873/74 година, както и през настъпалите след нея, училищата добиват значителна помощ и от епархиално право (от владиштината). За училището във Варна през речената година се внесла такава помощ от 16 260 гроша.** Тази парична подкрепа е причина, щото Варненското българско училище да добие по-пълнен развой и уредба. Назначава се

---

* Досега се приемаше денословът 2 декември като ден, в който дядо Симеон е пристигнал във Варна. Тази неточност трябва да се поправи, понеже при срещата, що имах със стареца на 17 юлий т.г. във Варненската Митрополия, той ми каза, че е пристигнал във Варна не на 2-ри, а на 1 декември (на 30 ноември – Андреевден – бил тръгнал от Цариград). (Бел. на автора.)

** Сега дядо Симеон пак посещава българското училище и църква във Варна. При отиването му на вечерня в църквата, от къщата на Сава Георгиевич, където бил слязъл, минавайки покрай редицата дюкяни до църквата, събрали се гагаузи-дюкянджии, един от които почва да рови с ръце турените в каче пред дюкяна му цигански гвоздеи, а друг гърлесто го запитва: „Кимден алдън бу енсерлери?“ – „Бу ченгенеден“ – отговаря първият, сочейки с ръка дядо Симеона („От кого си взел тези гвоздеи? – „От тоз циганин.“) (Бел. на автора.)

за главен учител (директор) на трикласното училище познатият обществен деец-писател Хр. Самсаров, с годишна заплата 7560 гроша, който се задържа във Варна до освобождението. Други учители били: Георги Замфиров, Цветко Н. Свиначков и Кица поп-Иванова, свършила Старозагорското петокласно девическо училище, което от 1868 година насам приготвяше класни и първоначални учителки за всички краища на отечеството ни.

Голяма просветна заслуга на митрополита Симеона и ценно негово дело е, че той още в зората на своето архиерейско поприще, в току-що настъпилата след пристигането му пролет – през Великденската училищна ваканция – свиква в епархията си, именно в седалищния свой град Шумен, *учителски събор*, който по приготвени проекти в осем заседания, от 12 до 16 април, изработва, под негово председателство, програма за селските и градски начални училища, програма за градските главни училища и устав за селските училища. Тези програми и устав са напечатани в издаваното от Т. х. Станчев в град Русе духовно списание „Слава“, кн. X. 1873 г., стр.157–160; те се потвърждават от митрополита Симеона и подписват от участвалите в събора учители: В. Друмев, известен писател, отпосле Търновски митрополит Климент, който дошел от Браила и бил секретар на събора, Д. Костадинов, А. Кесяков, Стефан Б. Дербеев (учител във Варна), Т. Байчов, Илия Р. Блъсков (от Шумен), Минко Радославов (учител в Ески-Джумая; той подписва и за учителите в Осман-Пазар и Тича), Хр. В. Груев (учител в Котел), Н. И. Калипетровски (учител в Провадия), Д. Станчев, учител в с. Юшенлии (днес Ботево, Варненско; той е представител и на Пазарджишките учители), Ив. Костадинов (учител в Ени-Пазар), Ю. П. Н. Костов (учител в с. Върбица), Н. Петров (учител в с. Хърсово, Разградско, съставна част от Преславската епархия) и др.

Ето някои заемки от програмата за началните училища, от онази за главните училища и от устава за селските училища, от които може да се направи основателно заключение за сериозността на подхванатото дело.

От програмата на началните училища: „Целта на тези училища е: да се научи детето да чете свободно и разумно, да пише колко-годе правилно, да смята, да има общи познания от земеописание, закон Божий и от народната ни история. Затуй определят се в тези училища следующите предмети: прочит, писмо, свещена история, четири действия и именувани числа от числителницата, понятия от земеописание, славянски прочит, общи познания от българска граматика, писмени упражнения, молитви, кратък катехизис и черковно пение.

За изучаване на тези предмети определяват се 4 години, от които състои курсът на началните училища.“ (Следва учебният материал за всяка от четирите години.)

От програмата на градските главни училища: „Градските главни училища се състоят от 4 класа:

I клас. Българска граматика, славянска граматика, краснописание, земеописание (южни и средни страни на Европа), аритметика (прости и десетични дробни), писание разни предмети, неорганични без сянка, всеобща история (стара), свободен прочит френски и турски.

II клас. Българска граматика, славянска граматика, пространен катехизис, земеописание (северни страни на Европа, Азия и Африка), числителница (край), рисуване – изображение неорганични предмети със сянка, всеобща история (средна), френски и турски език до глаголите, кратка геометрия, българска история (до Симеона).

III клас. Словесност, земеописание (край) и козмография, аритметика,

с куб и квадрат, рисуване, всеобща история (нова), френски (граматика, превод от Телемаха и Олендорф), българска история (край), турска граматика и превод, словенски превод и словосъчинение, геометрия (цяла планиметрия), физика (до акустика), естествена история (четвероножни и птици), катехизис (край).

IV клас. Словесност (край), алгебра (край), геометрия (край), физика (край), естествена история (зоология), турски език (превод, граматика, писма и телеграми), френски език (граматика, превод и Олендорф), рисуване, диплография, органическа и неорганическа химия.*

От устава за селските училища: „Всяко село във Варненско-Преславската епархия трябва да има училище (чл. 1). – Всеки селянин е задължен да проважда децата си редовно в училището през цялата училищна година. *Забел. 1.* Селскоучилищната година се определя от 9 месеца, по име: от 15 септ. до 15 юния. *Забел. 2.* Възрастта на децата при постъпването им в училището трябва да е не по-малко от 6 години и децата да са ашладисани (чл. 2). – Никому не е позволено да отива в училището и във време на предание да безпокои учителя за някоя обществена или частна работа (6). – Селяните са задължени да освобождават учителя от всяка селска обществена работа, а най-вече от писарство и капзамалък (7). – Няма право селяните да хващат или изваждат учителя без знанието, па и одобрението на митрополитския съвет (8). – Всяко училище си има настоятелство от 3 члена (10). – Настоятелството се събира всяка неделя след черква в училищната стая, където заедно с учителя обсъжда нуждите на училището (12). – Настоятелството е длъжно да снабдява сиромашките деца с потребните за училището книги, пера, мастило и др. за обща сметка (19). – Който иска да учителствува в селата на епархията, трябва да има свидетелство, че е свършил в някое главно градско училище, или пък ако няма свидетелство, да дава изпит по предметите за селските училища (21). – Накрай на училищната година учителят е длъжен да прави изпит на учениците (28). – Без време учител не може да напуца училището. *Забел.* Учителите се канят за година – от 15 септ. до 15 септ. следующата година (29). – Всички учители се задължават да въведат в училищата си общата програма, изработена от сегашния учителски събор, и да не употребяват други учебници освен определените тук (33). За добрия успех на училищата, определява се всяка година да става учителски събор; времето за свикването му се определя от митрополитския съвет.* (35)“. След чл. 36 се определя учебното време („часовете“) пред и след обед през всички месеци на училищната година; а в края на устава се посочват и празниците на училищата.

Смело може да се рече, че от тоя хубав почин на митрополита Симеона, от този негов полет за просветна работа, живо изразен във възторжените му речи при откриване и закриване събора, произлезе благотното следствие: да стане Шумен тъй рано *педагогично средище* на североизточна България.

Още в първите дни на свободния ни живот митрополит Симеон премества седалището си от Шумен във Варна, става председател на окръжния

---

* За жалост, други учителски събор в Шумен, след първия, не е свикван, и то поради едно предупредително писмо от Русенския митрополит Григория до дяда Симеона, че вилаетските власти гледали с много лошо око на тези събори. Шуменската митрополия обаче е определяла асистенти от градските учители за изпитите по селата, и чрез тях е правено известно въздействие за подем на училищата. Познатият пък Шуменски учител – книжовник Илия Р. Блъсков е бил облечен от митрополията за качества на епархиален училищен инспектор. (Бел. на автора.)

училищен съвет и взема твърде близо до сърце българските училища във Варна, посещава ги често с другите членове на окръжния училищен съвет и с училищните настоятели, каквито били: иконом поп Енчо Димитров, Андон Неделков, Стеф. Кабакчиев и Хараламби Лефтеров, и действава пред управляващия отдела на народното просвещение и духовните дела, професор М. Дринов, да се отпусне и държавна помощ на варненските училища, каквато в първо време, според писмото от училищния инспектор на Варненската губерния от 29 януарий 1879 година, №53 се отпуска в размер 4000 франка. На 24 февруарий същата година се отпуска и втора помощ от 6000 франка, когато дядо Симеон бил в Търново, като депутат в Учредителното народно събрание и в качеството си на подпредседател на това събрание (привременно бюро), удава му се случай, според думите на училищния настоятел Андон Неделков, да ходатайства за тази цел лично дори и пред императорския руски комисар в България, княза Дондуков-Корсаков.

През тази учебна година – 1878/79 – Варненските училища се отварят с 4 учители и 4 учителки. Учителите били Стефан Георгиев (професор отсетне по ботаника в Софийския университет), Д. Станевчев, Д. Мумджиев и Цв. Н. Свинаров, а учителки – Стефана Н. Икономова (днес г-жа Кр. Мирска), Йовка Д. Мамарчева, Елена Н. Икономова и Кина Кръстева. Мъжкото класно училище едва могло да образува сега два класа. За събирането и разпределението на учениците и ученичките по класове, заедно с учителите, взема дейно участие и митрополит Симеон.* Класни учители били Ст. Георгиев и Д. Станчев, а такава за I кл. на девическото училище – Стефана Н. Икономова.

Мъжкото и девическото училище се помещавали в отделни здания, като за мъжкото, класно и първоначално, се взема под наем зданието в улица „Панагюрска“ (III участък), известно днес под името „старата гимназия“, а девическото се поместило в горния етаж на общинското училищно здание (старата църква „Свети Архангел“).

През следната 1879/80 учебна година мъжкото класно училище във Варна се превръща в *държавно*, каквото става през 1883/84 г. и *девическото класно училище*. Голям дял в тази така раншна и безценна придобивка за град Варна има митрополит Симеон, който с високия си авторитет и настоятелни постъпки решително повлиява още при първия министър на народното просвещение, Д-р Георги Атанасович, да се схванат от просветното министерство повелителните народностни нужди на град Варна и неотложно да се поеме от държавата издръжката на мъжкото класно училище. (Първ директор на училището бил Тодор Н. Шишков). То скоро става и гимназия, именувана в първо време *реално училище*; а за девическото митрополиту Симеону се дава случай да постигне поставената си цел в 1883 година, когато бе председател на Народното събрание, та повлиява на министрите на народното просвещение, д-р К. Иречек и Д. Д. Агура. За същата цел е действувал и варненският депутат в Народното събрание по онова време Кр. Мирски. (Първ директор на Варненската девическа гимназия, която състояла от 4 класа, бил Георги Живков).

Казаното тук по застъпничеството на дядо Симеона за поемане издръжката на Варненското класно девическо училище от държавата се пот-

* „Журнални постановления на Варненския окръжен училищен съвет“ за 1878/79 година, заседание на 12 ноември 1878 г., протокол №1, т.е. Дядо Симеон е грижливо прибрал и запазил в митрополията значителна част от архивата на Варненската българска училищна община, на първо място пет счетоводни книги (тефтери) – от 19 август 1860 г. до 1877 г. (Гледай моята брошура „Петдесетгодишнина“ на българското училище във Варна, 1911, стр. 8). (Бел. на автора.)

вървява и документално от едно, за голямо щастие, запазено писмо, що старецът е отправил лично до министра на народното просвещение Д. Агура през месец май 1883 година. Налисано с присъщия на дядо Симеона тон на скромност и вежливост, това писмо ни дава в последовен системен ред пълна идея за големите неблагоприятни условия, в които е било поставено учебното наше дело във Варна, макар и щедро подкрепено парично от държавата. След като посочва крайната негодност на училищните помещения, къщи частни, досущ нездравословни, поради което по-голямата част от учениците боледуват през зимата, както и факта, че училищното настоятелство не може да намери и такива, за да отвори училищата навреме, по която причина Варненската община почнала през нея година строеж на едно първоначално училище, а държавата тъкми да пристъпи към съграждане здание за реално училище (мъжка гимназия – цел, за която бил гласуван, мисля, от Народното събрание и нужният кредит, та с това да се даде възможност сегашното помещение на мъжката реалка (известната „стара гимназия“) да послужи за класно девическо училище – дядо Симеон обръща вниманието на министра върху Варненското девическо училище, изказва ценни мисли, здраво обосновани логически, че *само с образованието на женския пол ще се оздрави завинаги българщината във Варна* и ще се осуети влиянието на гръцките тук училища. Изказва се голямата радост на варненци от вестта, че *Министерството ще поддържа занаят девическо училище*. Накрай старецът – председател на Народното събрание, тъгува, задето до нея минута не бил захванат строежът на мъжката реалка и настоятелно моли да не се изпуска лятото без да се почне постройката, нещо, което се и постига.

Ще рече, дядо Симеон има голям дял на участие и за *построяването и на мъжката гимназия във Варна*. – Това са *едри дела* от просветната дейнина на митрополита Симеона – златозарен негов ореол. За тях варненци му дължат скъпа дан на почит и трогателна признателност.

Ето дословно и писмото на митрополит Симеон до министъра на просвещението Д. Д. Агура, копие от което дядо Симеон ми изпрати на 26 юли т.г. при следното свое писмо:

„Достопочтений Господине Ив. Церов,

Вследствие разговора, който имавме за учебното дело във Варна, рових из книгата си и намерих едно писмо до Д. Д. Агура от май 1883 г. Като Ви изпращам препис от това писмо, позволявам си да повторя това, което казах и устно, че голяма чест е за мене, гдето Вие, стар заслужил труженик, се заинтересувахте с моята дейност по учебното дело във Варна. Но все продължавам да не споделям мисълта за каквито и да е празненства, каквито съвършено неочаквано се научих, че се предполагало се устройат. В дни на всенародна тъга и печал, каквито преживяваме сега, празненство, каквото се предполага да се нареди, намирам, че мъчно може да се оправдае. Затова моля да се изостави тази мисъл. Това казах и на други.

Поднасям Ви почитанията си и оставам Ваш молитствовател во Христе Варненский и Преславский Симеон.“

Писмото на дядо Симеона лично до министра Агура гласи:

„До Господина Д. Д. Агура.

Изключителното положение на града Варна, смесеното негово население и нуждата да се усили българщината в този град, който и сега още изглежда на гръцки град, привлече вниманието на правителството ни и

от освобождението ни насам Министерството на народното просвещение с особено грижа се отнесе към учебното дяло в този град, от развитието на което зависи и закрепването на българщината тук. С тази цел Министерството е отпуснало за тукашните първоначални училища такива помощи, каквито едва ли е получавал друг някой град в Княжеството. Благодарение на тези помощи учебното дяло във Варна стои несравнено по-високо отколкото в турско време. За доказателство на това служи този факт, че днес във Варненските общински български училища се учат повече от 600 деца, когато в турско време едвам се брояха 150. Но при всичкия този успех, във Варна трябва още много да се направи, за да се положи учебното дяло на яки основи. Една от най-големите и най-важните спънки, които среща тука учебното дяло, е наемането на удобни помещения за училищата. Като изключи човек едно само здание, построено с цел за училище, и едно друго здание над беднейшата българска черква, преправено най-малко десет пъти досега, другите здания са неудобни, защото са частни домове, вземани с наем твърде тежък за Варна. От това обстоятелство произлизат не само извънредни и тежки разности, ежегодни мъчнотии, безпокойствия и неприятности, защото не всеки си дава дома за училище, но и при ежегодното умножение числото на учещите се деца, училищното настоятелство не може с време да намери помещения, нито пък да отвори училищата на определеното от закона време. Неудобствата на тези частни домове се проявяват най-много зимно време, когато, поради натрупването на много деца в малки и тесни стаи, въздухът тъй се заразява, щото погнусява се човек да влезе, а камо ли да седи с часове в тях и да се учи. От теснотията на помещението произлиза това печално явление, гдето децата за много време често се поболяват, и родителите им се принуждават да ги оттегляват за време от училищата. Тази зима тукашните училищни настоятели трябваше да имат голямо търпение, за да не се поддадат на мъмренията и настояванията на гражданите, за да закрийт служещите за училища частни домове, защото повечето от децата бяха се поболели.

Общинското Варненско управление, като вижда отблизо тези неудобства и като желае тяхното отстранение, предприе тази година построяването на едно ново училище за първоначалните ученици. От същото желание водимо, и Министерството на народното просвещение предполагаше да построи тука ново здание за реалната гимназия, защото тя днес се помещава в един дом твърде тесен и неудобен, като вземе човек под внимание нуждите на реалната гимназия, умножаващото се число на учениците и ежегодното увеличение на класовете. С тази цел се избра миналата година и мястото, гдето ще се построи зданието за гимназията, предвидя се още, струва ми се, и потребната сума в тазгодишния бюджет. Построяване на зданието за реалката не само ще отърве учениците и учителите на Реалката от сегашното помещение, но ще има и това добро следствие, че сегашното помещение на реалката може да послужи за класно девическо училище, което днес се помещава в един тесен и никакъв дом.

Аз си позволявам да обърна Вашето особено внимание върху класното девическо училище във Варна и Ви моля да направи Министерството каквото е възможно за улучшение на това училище. Защото мисля, че с образованието на женския пол най-много бъдещето на Варна ще се оздрави завинаги. Мъжкият пол има много причини да подпадне под влиянието на българщината. Военната повинност, правителствените служби, нуждата да се знае българския език, като официален език на страната, всичко това са мотиви, които ще тласнат мъжкия пол към българщината. Но женският пол отбягва от влиянието. Това съзнават твърде добре и гърците във Варна, затова те са и

обърнали вниманието си най-много на девическите си училища. На тях дължат гърците днешното си влияние във Варна, от тях очакват и в бъдеще запазването на гръцкия елемент тука. Длъжност, прочее, наша е да осуетим влиянието на гръцките девически училища с едно добре наредено българско девическо училище, от програмата на което аз не бих изключил незадължителното изучаване на гръцкия език. Не съм фанатик, не гоня гръцкия елемент. В Княжеството могат да живеят двесте, триста и повече семейства гръцки. Но не разбирам защо да оставяме фенерския патриарх и гръцките консули да действуват върху гагаузите, един елемент негръцки, да ни подигат международни въпроси, да ни представляват за варвари и гонители на чужденците и да ни правят всякакви мъчности. Значението и ползата от едно добре наредено класно девическо училище усещат всичките тукашни българи, варненски жители, затова и се зарадваха твърде много, като се научиха, че Министерството ще поддържа занаят пред тука едно девическо училище. Но първото условие за успех на това девическо училище е същото помещение; а като таквото няма друго по-съгодно от сегашното помещение на реалката. Това като казвам, разбирам местоположението на училището и широчината на двора му, защото зданието ще потрябва подир две-три години или да се преустрои, или же да се хвърли долу и да се направи ново. До онова време, обаче, сегашното здание може да послужи за девическо училище. Но, за да се постигне това, трябва да се намери друго помещение за реалката. Не зная какво се мисли там в София за тази работа. Но ний тука предполагаме, че тази пролет ще се започне построяването на новото здание за реалката и като виждаме, че времето се минава и досега зданието не се е започнало, скърбим и питаме се дали ще заминее и това лято, без да се направи нищо, и дали учащите се във Варна, без да се изключат и реалистите, ще имат злочестината да се натрупат в тесни и задушливи стаи, повечето поне от тях; защото колкото за идущата учебна година, каквото и да се правеше, нямаше възможност да се избегне злото. Но ако се предприемеше да се направи нещо отсега нататък, ще имаме надежда, че догодина зданието ще бъде свършено и готово. Ако, обаче, се пропусне това лято, тогава трябва да се чака бездруго още две години и за две години трябва да се търпят всичките мъчности, които среща днес учебното дяло във Варна. Затова Ви моля да се направи каквото е възможно, за да не се изостави това лято да заминее, без да се изкарат поне основите и дуварите на новото здание за реалката. Аз Ви моля да ми простите, загдето се осмелих да Ви безпокоя за работи, които, вероятно, не влизат строго в моите длъжности. Но като виждам отблизо всичките неудобства на така наречените тука училища и като слушам мъмренията и оплакванията на всички, които служат по учебната част във Варна, както и на гражданите, помислих си, че няма да ми се вмени в погрешка това, гдето Ви писах.

Май 1883 година.“

Прек свидетел съм, като варненски окръжен училищен инспектор през 1891 г., на посещението, що митрополит Симеон направи по Петровден на годишния акт при Варненските първоначални училища, станал в училището „Св. Наум“. Следеше той, в този случай, с напрегнато внимание и заинтересуваност изложението на главния учител за вървежа на първоначалните народни училища, както и звучните песни и кръшни декламации на весело усмихнатите и бодри ученици и ученички, като стана, след свършване на акта, един от последните посетители, за да поздрави инспектора, училищното настоятелство и учителите с успеха на *милите наши деца* – тъй той с изблик на обич назова учениците – и да им засвидетелствува присъщата си любезност и благодет.

Свидетел съм също, дето дядо Симеон изпрати, в края на учебната 1897/98 г., до директора на Варненската девическа гимназия (Н. А. Начов), където в онуй време аз бях учител, няколко десетки екземпляри от книгата на Смаисла „Характер“, превод Т. Икономов, за да се раздадат дар на добрите по успех ученички в гимназията.

На 2 декември миналата 1921 година митрополит Симеон пък изпрати до главния учител на Варненското народно училище „Св. Наум“ 50 свои облигации от пловдивския заем, всяка от по 100 лева, с купоните им от същия месец и нататък, в подкрепа на основания при същото училище фонд за подпомагане бедни ученици. Учителският съвет при същото училище реши фондът да носи името „Митрополит Симеон“. За благотворителността на дядо Симеона има много да се каже, особено от последните две наши продължителни войни насам; ала аз не ще засягам тази материя, мислейки, че тя ще бъде по ред и начин напълно очертана от другиго. Ще спомена само едно звено от дългия низ случаи на благотворителността му, и то защото той бе в подкрепа на училищното дело. Този случай е, че митрополит Симеон дойде зимъс, в навечерието на Коледните празници, във Варненското централно първоначално училище „Свети Климент“ и лично раздаде на бедните ученици и ученички – сирачета – 150 фанели, дар от Варненското благотворително дружество „Коледна елха“, основано, председателствувано и материално подкрепено от него, като с особен умилен тон и благосклонност честитеше всекиму по име подаръка. Присъствайки на тази миловидна по задушевност картина в качеството ми на председател на училищното настоятелство, аз бидох силно трогнат.

Митрополит Симеон е работил твърде грижливо и на книжовното поле. От писателските му произведения ще се спра тук, за краткост на работата ми, само на преводния негов труд „Посланието на цариградския патриарх Фотия до българския княз Бориса“ – труд, поместен в изданието на нашата Академия на науките „Български старини“, в обем 138 печатни страници, голям формат. Това е един твърде ценен принос за нашата история, обнародван и обяснително от страна на Високопреосвещения старец-преводач, вещ в гръцкия език и книжнина. Посланието на Фотия до Бориса, чийто превод, по редакцията на Валета, ни дава митрополит Симеон, се състои от 114 поучителни точки. То е едно образцово литературно творение на века, в което се прокарват две основни мисли. Първата обхваща началните 23 точки; тя е мисъл догматична, която чертае духовната атмосфера на Борисовата епоха; по-точно, това е едно стегнато изложение на катехизиса на Православната Църква. Втората мисъл, която е и съществената част на посланието, захваща от 23 точка нататък. Тя чертае призванието на един владетел. Тук именно и Фотий изпъква като държавник и философ.

Ще дам за пример 4–5 къси извадки из някои точки от втората част на посланието, за да се види, между друго, колко хубаво е издържан преводът по стойност на мисъл и хубост на израз. Ето тия:

„Дръж ушите си отворени за ония, които са онеправдани, а затворени за доносите (т. 34). – Не бъди бърз да свързваш приятелство, но свържеш ли, пази неразкъсани връзките... Не искай от приятелите си да ти казват неща приятни, а истински... Бъди придирчив към себе си (т. 30). – Бъди неумолим към ония, които пакостят на другите и на общото, а състрадателен към тия, които прегрешат на тебе (38). – Колкото човек превъзходствува по власт, толкова е длъжен да бъде пръв и по своите добродетели (40). – Достойнството на един началник състои не в това да направи един град от малък голям, а да го обърне от развален в благонравен (44). Бързо възнаграждавай ония, които са достойни за награда, а бавно наказвай виновните (88).“

Сега дядо Симеон превежда с обстойни и здраво обосновани изяснения творенията на известния писател през среднобългарската епоха Теофилакта Охридски. Свършил е вече 20 от неговите писма.

Дядо Симеон е подкрепил с парични помощи и доста ученици да следват висше учение в странство.

Покрай прякото свое високо призвание – уредба на църковния живот – той е влял широка струя и от чисто просветно въздействие в епархията си, особено в град Варна, данни за което се изнесоха достатъчно. Тъй, грамадният напредък на българското учебно дяло във Варна през един 62-годишен период от откриване на първото народно училище в този град се дължи много и на тласък и напътване, давани от митрополита Симеона. Ще посоча този напредък в паметния ден на 50-годишно труженичество на високочтимия мастит иерарх и чрез цифри, които говорят по-силно от всяко описателно средство. Ето ги:

Наместо скромната къща на Пейка Пенев, служила през 1860 година за първо българско училище във Варна с 40 български деца при учителя К. Арабаджиев и наместо две училищни помещения, едното общинско (църквата „Св. Архангел Михаил), а другото частно (къщата на арменец Капрел Аракел на ул. „Цар Борис“), посещавани от 77 ученици и 38 ученички в първоначалното училище и 36 ученици в класното, с двама учители и една учителка в първоначалното и трикласно училища (Георги Замфиров, Спиридон Петров и Виктория Живкова), при *пристигането* първи път на дядо Симеона във Варна, *днес* този безценен наш приморски град красят *16 първоначални народни училища*, посещавани от 3124 ученици и ученички, при преподавателски персонал от 65 учители и учителки; *4 прогимназии*, посещавани от 1713 ученици и ученички с 63 учители и учителки; две държавни гимназии – *мъжка*, с 630 ученици и 43 учители, и *девическа*, с 504 ученички и 31 учители и учителки, помещавана в една от най-монументалните сгради на България, благодарение на министра Георги Живков; *Учителски институт* със 78 ученици и 9 преподаватели и *образцова прогимназия* при него с 95 ученици и ученички и 4 преподаватели; *търговско училище* със 114 ученици и 14 преподаватели; *търговска академия* със 140 ученици и 10 преподаватели, издържани (търговското училище и академия) от Варненската търговска камара и помещавана в собствено голямо и хубаво здание; *морско машинно училище* със 164 ученици и 14 преподаватели; *специални школи* за огняри и електротехници със 148 ученици и 10 преподаватели. Всичко във Варна 7080 ученици и 263 преподаватели (вън от крайградското селище Сес-Севмес, което миналата година образува самостоятелна училищна община с *първоначално училище* от 151 ученици, 4 учители и *прогимназия* с 44 ученици и 2 учители; или *всичко* 7275 ученици и 269 преподаватели).

Внушителната външност на дядо Симеона, тихата му и мъдра реч, висока човечност, изобщо целият негов индивидуалитет (качества, дарби и постъпки) – му са спечелили големи почитатели и високи симпатии. Ала неговата твърда воля и борчески характер, решителност и отпор срещу посегателства върху правата на църквата и непоколебимите му схващания по духовните нейни нужди, строй и цели, са му създали и големи противници. Подлаган е той в разнo време на ред обиди и преследвания, дори и на твърде смели твърдения и опити за покруса честта му като верен български син. Мислейки, че е настъпило време вече за една здрава и спокойна преценка по дейността на митрополита Симеона, тъй широка по обем, тъй бляскава по изпълнение, тъй продължителна по време, надявам се, всичко противно нему до този паметен ден на *петмисетгодишнината* му, ще сглъхне, ще даде израз, че цени достойно допринесените от него обществени

добрини и душевна негова сила, та ще вземе участие в засвидетелствуване и съответната нему дълбока благодарност и признателност.

Високопреосвещений Симеон реши възвишена задача: изпълни дълг и към Църква, и към училища, и към хора в немотия – малки и големи; затуй и постига целта на живота си, затуй и всенародно е овенчан със слава. Блажен е неговият път!

Варна, 14 август 1922 г.

Ив. П. Церов

ПРОФ. В. ЗЛАТАРСКИ

VI.

**АЛЕКСАНДЪР II
И
БЪЛГАРСКИЯТ
ЦЪРКОВЕН ВЪПРОС**

**ПРОСЛАВА НА ОСВОБОДИТЕЛНАТА ВОЙНА
1877-1878 ГОД.**

**Руско-български сборник,
София, 1929 год.
(стр. 238-249)**

АЛЕКСАНДЪР II И БЪЛГАРСКИЯТ ЦЪРКОВЕН ВЪПРОС

Дългогодишната и тежка борба, която българският народ води през XIX век с цариградската патриаршия за сдобиване с народна иерархия и за обособяване като отделна самобитна народност в турската империя, в развитието си достигна до решителна фаза на връх Великден, 3 април 1860 г. В тоя ден, както е известно, поради явната дотогава неотстъпчивост и непримиримост на висшата духовна власт и от страх пред бързия и опасен за народа ни успех на католишката и други пропаганди, цариградските българи, начело със своите народни духовни началници, убедени в правотата на своите искания, във време на богослужението не допуснали да се спомене името на вселенския цариградски патриарх, което е било равностойно на отказването им да признават властта на вселенската патриаршия. Но заедно с това те открито заявили, че спасението на православието между българите може да се постигне само с учредяването на православна българска иерархия, независима нито от папа, нито от патриарх. Примерът на цариградските българи бил веднага последван от българското население в повечето провинциални градове, дето то се отказало да признава цариградския патриарх за свой върховен духовен началник и така също изхвърлило поменуването имената на своите епархиални архиереи-гърци.

Това събитие силно смутило не само цариградската патриаршия, която, заслепена от гръцката „велика идея“, не била в състояние да прецени важноста на момента и духа на времето и най-малко очаквала такава акция от страна на „грубите и необразовани“ българи, както и целият православен свят. Особено силно впечатление то произвело в православна Русия, дето към това време се ясно очертавали в политическите и църковни кръгове две диаметрално противоположни мнения по въпроса за гръко-българската разпря: привържениците на едното мнение, в числото на които влизали повечето висше руско духовенство и представителите на духовното управление в Русия, макар и да съзнавали, че в управлението на Цариградската патриаршия трябва да станат коренни реформи за благото и спокойствието на православната Църква, излизайки от чисто църковно-каноническо гледище, поддържали открито патриаршията в отпора и против претенциите на българите; защитниците пък на другото мнение, между които били и представителите на светската власт и предимно на руската дипломация, отдавайки пълна справедливост на жалбите на българите против поведението на гръцкото духовенство (респ. на гръцките владици в провинцията) и отнасяйки се с големи симпатии към българското дело, държали страната на българите и дори ги окуражавали в борбата им с гръцката иерархия. Докато първите виждали в смелата постъпка на българите на 3 април фактическо отцепване от вселенската патриаршия, което щяло да окаже вредно влияние върху единството на православния Изток, и някакви си политически погълзновения – вторите, намирайки в постъпката на българите само един спо-

соб да се принуди цариградската патриаршия да удовлетвори исканията им, а в цялата гръко-българска разпря – не политическо, а само национално движение на възбращащата се българска народност, не съзирали никаква опасност за православието, защото за тях било ясно, че българите не само не се отказват от последното, но напротив – за спасението на православието между народа те се решили на такава смела постъпка. Докато първите мислили и се надявали, че само с поддържане авторитета на патриарха с реформиране управлението на патриаршията и с незначителни отстъпки на българите ще може да се предупреди разкола в източната Църква и да се принудят българите да се примирят с патриаршията, – за вторите, които добре разбирали, че моментите за благоразумни и приемливи отстъпки били отдавна пропуснати, па и знаели, че цариградската патриаршия няма да отиде на отстъпки, както това станало явно от отказа на църковно-народния събор (закрит на 16 февруарий 1860 г.) изобщо да се занимае с исканията и жалбите на българите, подобно примирение е могло да настъпи само след признанието на българската народна църква в духа на църковните канони и историческите права на българската Църква.

Тъкмо в това раздвоение в мненията на официална Русия по българския църковен въпрос трябва да се търси причината, дето руското висше духовно управление, респективно руският Св. Синод закъснел да изкаже официално едно определено становище по гръко-българската разпря веднага след акцията на 3 април 1860 г. В не по-малка зависимост трябва да се постави това закъснение и от това, че тогавашния руски император Александър II (1855–1880) не споделял напълно мнението на Св. Синод. Това най-добре се вижда от инструкциите, които той дал на архимандрит Петра (Троицки) на 8 юний 1858 г. при назначението му за настоятел на руската посолска църква в Цариград. Главните мисли на императора, според думите на същия архимандрит, съдържали следното:

„Вашето положение е *твърде мъчно и деликатно*.^{*} Трябва 1. почтително да се обясняте с гърците и да покровителствувате славяните; 2. обстоятелствата на източната Църква са тежки и съмнителни: турците обиждат, българите са раздражени до крайност, домогва се пропагандата, като подбужда едните против другите. Турците се много радват на последните две събития. Намекване имаше 3. и на други мъчноотии, чиято мисъл беше замълчана – Русия не притежава вече онова влияние, което тя имаше преди неприятната за нас катастрофа – източната (Кримската) война“.

„Гърците *твърде своеобразно разбират работите на своята църква и чрез това се гразнят християните* (разбирай православните) *от негръцки произход*: 1. гърците считат само себе си достойни за длъжности, почести, а забравят другите; 2. стесняват образованието на лица от негръцки произход; 3. много търсят свои ползи и често несправедливо и користолюбиво; 4. заети са със своята националност и затова не разбират своите общи истински ползи и доброто и спокойствието на църквата. *Мене ми трябва единството на църквата* (тия думи бяха повторени три пъти в продължение на беседата). *Всичко това, отче, вие трябва да им внушите и да действувате с предпазливост и благоразумие*. Тази мисъл беше разкрита сериозно и с големи за мене полномощия“ – писал архимандрит Петър.

„Ако гърците не искат да ви разбират във всичко това, то кажете им, че, доколкото ни е известно, пропагандата е приготвила вече всички средства за отслабване и помрачение на гръцката Църква. Нам е неприятно да гледаме тържеството на пропагандата. Надявам се, Бог няма това да допусне.“

Предадените тук мисли на Александра II ясно свидетелствуват, че главната грижа на императора била да не се даде възможност на католишката и други

^{*} Курсивите в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгревът“.)

пропаганди между българите да произведат разкол в източната Църква и да се запази нейното единство. Но в същото време в тия мисли не по-малко ясно проглежда и това, че императорът е бил добре осведомен за делата и отношенията на Цариградската църква и на гръцкото духовенство изобщо към българите от рапортите както на цариградския руски посланик, тъй и на руските консули по други градове в България, и поради това той стоварва всичката вина за гръко-българската разпря върху гръцкото духовенство и изобщо върху гърците.

Обаче назначението на архимандрит Петър и пристигането му в Цариград не оправдали надеждите на Александра II. Вместо да застане на истинско примирителна почва и по тоя начин да спомогне за по-скорошното изглаждане на разприте между гърци и българи, архимандрит Петър още от самото начало взел страната на цариградската патриаршия и в писмата си до тогавашния обер-прокурор на Св. Синод, граф Александър Петрович Толстой (1856–62), се явил като предан неин защитник и върл обвинител на българите за техните неоснователни и дори опасни за църквата искания. Под влиянието на тези писма, мнението на руския Св. Синод и на хората около него в полза на цариградската патриаршия получавало още по-голяма подкрепа и, както изглежда, след акцията на цариградските българи на 3. април 1860 г., руската Църква в лицето на своя представител била готова официално и открито да вземе страната на патриаршията. Това най-ясно се види от обнародваната тук „Записка“ на обер-прокурора граф А. П. Толстой под надслов „О последних сведениях из Константинополя“ до император Александра II от 30. април 1860 г. Тая „Записка“, която се намирала в архивата на Св. Синод (канцелария обер-прокурора, дело №426, II отд., част 2 стр. 2), освен по съдържанието си, се явява още по-ценна и с това, че тя носи върху си собственоръчно написаните резолюция и бележки на самия император.*

Като изходна точка за своята „Записка“ граф А. П. Толстой взел телеграмата на руския пълномощен министър в Цариград, княз А. Б. Лобанов-Ростовски (1859–1863) от 12 януарий 1860 г., в която се съобщавало следното: „Международната разпря на българите и гърците излиза вече от пределите на чисто църковния спор за славянска иерархия и се изражда в племенна вражда, която разпалват гръцките фанатици от кралството и островите, които не са налуснали бляна за възстановяване на Византийската империя и се заклели с непримирима омраза към възраждащата се българска народност.“ Обръщайки вниманието на императора, въз основа на горното съобщение, върху това, че „печалната разпря между гърци и българи има повече политическо, нежели църковно значение, че главната причина се заключава в разни политически бленове, на които, както е известно, не са чужди и българите, и че в глухата борба на панславизма с елинизма Църквата за вреда на православието и несъгласно с неговия дух, служи за едната и другата страна само предмет“, авторът на записката пита: „Ако по тоя начин коренната причина на раздора между православните жители на Турция състои предимно в политическите разпри, то може ли да се надяваме, че неприязнените отношения между гърците (и българите) биха се прекратили *едничко чрез изменения в старата иерархическа уредба?*“

* Препис от тази „Записка“ дължим на г. Димитър Стоянов, свършил курс на Петроградската Духовна Академия, сега учител във Видинската мъжка гимназия, комуто изказваме тук нашата благодарност. За да събере нужния материал за написването на кандидатското си съчинение на тема: „Взаимныя связи и сношения Русской Церкви с болгарами в XIX веке“, през 1909 година г. Стоянов бил допуснат да работи в архивата на руския Св. Синод и на канцеларията на обер-прокурора до 1870 г. През това време той сполучил да снее препис от разни документи, между които и от нашата „Записка“ с всички направени по нея собственоръчни бележки на император Александра II. (Бел. на автора.)

Императорът обаче не бил съгласен с изказаните тук мисли. Така, относно това, че разпрята между гърци и българи имала повече политическо, отколкото църковно значение, той бележи: „В това няма никакво съмнение, но за нещастие главен повод за това бяха притесненията от страна на гръцкото духовенство спрямо славянското племе.“ А пък на поставения от обер-прокурора въпрос той отговаря: „В това единичко аз от своя страна виждам спасение на православието от вътрешен раздор, от който инак неминуемо ще се възползва католишката пропаганда, чиито пагубни действия и сега вече се забелязват.“

За да потвърди изказаните по-горе мисли, обер-прокурорът привежда примера на кукушаните. „Недавно, пише той, изтъкваха желанието си да имат за епископ българин, като вярно средство да върнат приелите унията в лоното на Църквата. Когато това желание биде удовлетворено, оказва се, че за кукушаните това било малко. В телеграмата си от 29. декемврий (1859) княз Лобанов-Ростовски пише, че те са изказали твърдо намерение (*ferme intention*) да излязат *изпод зависимостта на своя местен (Солунски) митрополит*, („защото той е заразен от същата омраза към славяните както и останалото гръцко духовенство“, обяснява императорът) и молят, щото Полян(ин)ската епископска катедра да бъде издигната в степен на митрополия, подчинена непосредно на Цариградския патриарх, и че епископ Партений* не отговаря за последиците, ако на кукушаните бъде отказано в техната просба. Сам Лобанов-Ростовски изказва опасение, че подобен отказ от страна на Великата Църква може да направи съмнителни резултатите, придобити с такъв труд в полза на Полян(ин)ската епархия.“

Горният пасаж е от голямо значение, защото той ни съобщава една подробност, която досега не бе известна в литературата по църковния въпрос, именно, че кукушани, след като се сдобили с епископ българин, изказали твърдо намерение да се освободят от зависимостта на солунския митрополит, под ведомството на когото се намирала тогава Полянинската епархия, и че молили последната да бъде възведена в митрополия, непосредно подчинена на цариградския патриарх. В достоверността на това съобщение едва ли можем да се съмняваме, понеже то излизало от телеграмата на Лобанова-Ростовски (от 29.XII.1859), към когото, очевидно, е била отправена молбата на кукушани. Също така е вън от всяко съмнение, че както намерението, тъй и просбата им са били, ако не дело на еп. Партения, то са били предявени с негово знание и по негово настояване, защото той заявил, че снема от себе си всяка отговорност за последиците, ако бъде отказано на кукушани в просбата им; а пък Лобанов-Ростовски изказал опасение, че всички резултати, придобити с такъв труд в полза на Полянинската епархия, ще пропаднат в случай на подобен отказ.

Установяването на тоя факт идва да обясни ония неприязнени отношения, които солунският митрополит Неофит по-сетне открито изказвал към еп. Партения и дори се домогвал да го унищожи. Според една дописка от Солун с дата 26. октомврий 1861 г. в „Цариградски вестник“ № 45, солунският митрополит следил стъпките на епископ Партений и неговата дейност и поради една интрига,

* Х. Партений Зографски – светското му име Павле х. Василков Хаджиевски, родом от гр. Галишник (Дебърско-Долна Река), завършил средното си образование в Атина, а висшето – в Московската Духовна Академия, учителствувал в духовното патриаршеско училище на остров Халки, през 1857/58 год. управител на българското училище и настоятел на българската църква в Цариград, сътрудник на сп. „Български книжници“, бил първият Полянински епископ-българин, ръкоположен на 28. октомврий 1859 г. и пристигнал в Кукуш през ноемврий с.г. Ползвал се с доверието на русите. За него подробно виж Л. Димитров. Обществената и книжовна дейност на хаджи Партения Зографски, „Известия на слав. семинар при Соф. Университет за 1904/5 г.“ София 1905, стр. 359–380. (Бел. на автора.)

пусната от него самия, резултат от една стара злоба против първия Полянински епископ-българин, повикал го в Солун с намерение да го изпрати нейде на заточение (през пролетта 1861 г.). Тая стара злоба на Солунския митрополит, който първоначално с радост посрещнал издигането на Партения в епископски сан и при ръкоположението му взел най-живо участие, води своето начало, очевидно, от опита на еп. Партения да се освободи от неговото подчинение.

Както и да било, но от новите предявления на кукушани обер-прокурорът гр. А. П. Толстой искал да се възползува, за да подкрепи мнението на своите съмишленици пред императора, че не трябва да се удовлетворят исканията на българите.

„Между това, продължава той, някои лица, *мнението на които в тоя случай заслужава особено внимание* [Александър II пита: „Кои са тия лица? Аз бих желал да ги знаа.“], твърдят, че желанието на кукушани да излязат от подчинението на местния митрополит, е „*ненавременен и вреден за православието*“ и че неговото изпълнение би нанесло „*нравствен ущърб на Великата Църква, чието достойнство трябва да се поддържа от цялия православен свят*“. [Към подчертаните фрази императорът бележи: „Това е свършено справедливо и ние се стараем да докажем с нашите действия, че (гледаме на православието) не тъй, както гърците, които гледат на светото дело не като на *общо православно*, а като на изключително гръцко.“] По тоя начин, след като достигнаха удовлетворение на първото си законно желание чрез заплахи да станат изменници на Православната Църква, кукушаните предлагат сега други по-малко законни искания и в такива изрази, които не позволяват да се съмняваме, че те силно се увличат от политически страсти. Ако пък и тия искания бъдат удовлетворени и ако след това другите български епископски катедри бъдат заети от природни българи, то може безпогрешно да се предскаже, че по-нататък те, основавайки се на предишните отстъпки, още по-далеч ще разширят замислите си, ще пожелаят свършена независимост от Цариградския патриарх, *ще заговорят за своите права на автокефална патриаршия* [срещу това императорът бележи: „Това го вече има и сам патриархът Цариградски не вижда в това разрушение на православието“] и дори *за разпространението на българското племе от Болкана до Архипелага и почти до границите на Елада*“ [последните думи са само подчертани от императора без бележки].

Последното обобщаващо изречение в горния пасаж ясно показва, че обер-прокурорът привел новите искания на кукушаните, за да потвърди основната си мисъл, че в чисто българските епархии не трябва да се поставят за епископи природни българи и изобщо да се удовлетворят българските искания. Дали неговите предричания се основават върху известия, получени от турската столица за решението на цариградските българи от март 1860 г. – да се откажат да признават цариградския патриарх за свой духовен началник, или обер-прокурорът е имал предвид вече станалия на 3. април с.г. акт, не се види от Записката му, макар последната и да е била писана на 30. април, т.е. 27 дена след този акт, за който той не е могъл да не знае вече. По всичко изглежда, че той е избягнал да спомене в Записката си за това събитие, може би защото е предполагал, че императорът не е бил осведомен още за него. Обаче бележката на Александра II, че „това го вече има“, т.е., че българите вече са заговорили за своите права да имат автокефална Църква, и че „и сам патриархът цариградски не вижда в това нещо разрушение на православието“, открито говори, че императорът вече е знаел за настроението на българите да се сдобият с автономна Църква, като се откажат да признават патриарха, а може би и за самия акт от 3. април. Оттук явно става, че предричанията на обер-прокурора не могли да произведат нужния ефект и да въздействат върху императора да промени становището си по българския църковен въпрос.

Макар че обер-прокурорът да признава, какво „да се разсъждава по това какви могат да бъдат при тия обстоятелства политическите намерения и задължения, опасения и надежди на руското правителство, не влиза в компетенцията на духовното ведомство“, относно което императорът право заявява: „това е моя работа и, като следя за него бдително, аз верно нема да принеса в жертва православието“, все пак гр. А. П. Толстой счел за свой дълг да нарисува в Записката си какви могат да бъдат сетнините изобщо за Църквата от новата фаза в развитието на гръко-българската разпря и какво положение трябва да държат русите в нея.

„По отношение пък към църквата, пише той, от всичко казано става несъмнено едно: че тя се намира в опасност, че привнасянето в работите ѝ народни и политически разчети, заплашва с нарушение на църковния мир, с *губелно за православието раздвоение на православната Църква на Изток*. [Срещу тези думи Александър II пише: „В това аз намирам погрешен възглед, защото за разединение и дума не може да става, обаче славяните желаят да имат своя национална православна Църква, както и ние, русите, я имаме“]. А за да не увеличаваме с участието си в работите на Изток опасностите, които застрашават Църквата, ние сме длъжни всякога да помним високото наше призвание, като на единичък мощен православен народ, да се явяваме на Изток *не защитници на коя да е партия, а покровители на всички православни и на цялото православие изобщо* [срещу това императорът пише: „не ние защитаваме партиите, а *гърците*“] и да бъдем миротворци за всички враждуващи единоверци наши. [Императорът бележи: „Свършено справедливо, и ние така и действуваме.“] Опасно е за нас под влиянието на политическата разпря да внасяме нашето самовластно намисане в работите на старинната православна иерархия, да се явяваме не нейни защитници, а *само съдии и обличители* и да преследваме злоупотребенията ѝ с такава строгост, която не всякога е применима в нашето собствено отечество“. Императорът протестира срещу тия думи, като пише: „Ние сме не съдии и не обличители; ако пък посочваме на злоупотребенията на гърците, то това е само за полза на общата православна Църква“. От направените към тоя пасаж бележки на императора става явно, че последният не се съгласявал нито с едно от заключенията на обер-прокурора и най-категорично опровергава и отхвърля всичките му опасения за съдбата на православната Църква като такава, които не почиват върху правилно разбиране смисъла на развиващите се около българския църковен въпрос събития.

Но в своите предричания граф Толстой отишъл още по-надалеч. Понататък той пише: „Посочвайки на събития, подобни на станалото недавно в Кандия, гърците могат да ни обвинят, че ние от равнодушие към вселенската Църква не предупреждаваме такива печални явления.“ Тук обер-прокурорът е имал предвид въстанието на гръцкото население на о-в Крит, предизвикано от насилията и жестокостите на местните управители. Тая предпоставка Александър II намерил за неуместна и затова пита: „Как можахме да ги предупредим, когато няхаме там и консул?“ Въз основа обаче на нея граф Толстой продължава: „Но ако би те окончателно да се убедят, че източната Църква не може да очаква от нас деятелна помощ и *че ние защитаваме не православието против другояверието, а само българите против гърците*, тогава това би произвело всеобщо охлаждане към нас, възбудило би *негодуване във всички привърженици на източната Църква*, а в масата на гръцкия народ и духовенство разни страсти, които тъй мъчно се укротяват в тях!“ На това съждение Александър II възразява: „Ние защитаваме не българите против гърците, а православието от заплашващата го опасност, от притесненията на гръцкия елемент.“ А обер-прокурорът продължава: „Ако би те (гръцкият народ и духовенството) тогава да намерят други защитници, и Франция или друга държава би пожелала да ги

привлече към себе си и съвсем да ги откъсне от нас, тогава това би могло да доведе до онова, което да се помисли е страшно за всеки православен християнин, до което тъй усилено се домогват враговете на Църквата и Русия, а именно – *към разрыв между гръцката Църква и руската.*“ И наистина, при тази страшна мисъл императорът отбелязал: „Да не дава Бог!“ но веднага възразява: „Но какво пък ще бъде, когато всички турски славяни преминат в католичество или в уния?“ За обер-прокурора такъв разрыв е възможен, защото той по-нататък пише: „Като повод към това могат всякога да послужат ония разногласия между гърците и нас, които са сетнини от нашето едно и половина-вековно отдалечение от Изток и се прикриват само с взаимната любов на православните Църкви.“ Граф Толстой предвижда дори и отговорностите, в случай, че стане подобно нещо. „Разбира се, пише той, тежката отговорност пред Бога би паднала тогава и върху много лица, които принадлежат към гръцката Църква, за увличането им от себелюбиви разчети, чувство за отмъщение и други страсти. Но това не би избило и Русия от обвинение, защото тя със своите действия е нарушила любовта към страдащата източна Църква. Както и да било, но разрывът с източната Църква би докарал за Русия неизказано бедствие, разклатил би основата на нейната външна мощ, породил би в нея страшни смутове и, с една реч, би я лишил от това, което е корен на нейното благосъстояние, величие и сила“.

При тая страшна за Русия картина граф Толстой свършва Записката си със следните не по-малко страшни за българите думи: „Чудна е съдбата на българския народ! Той служи като повод за разрыв между Цариград и Рим. Нима същият тоя народ ще стане причина за отцепването на Русия от вселенското единство!“ Колкото ефектни и да са тия фрази, все пак Александър II разбрал тяхната неуместност в случая, защото той пита: „Ако българите сполучат да имат своя национална иерархия, каквато ние имаме, то де е тук отцепването от вселенското единство!“

***

Предаденото по-горе съдържание на занимаващата ни тук Записка право говори, че целта на обер-прокурора граф А. П. Толстой била да представи в нея, колкото е възможно в по-страшни черти както новата фаза в развитието на българския въпрос през 1859 и първите три месеца на 1860 г., тъй и предполагащите съдбоносни сетнини от нея за източната Църква изобщо и в частност за руската, в случай, че се удовлетворят българските искания, и чрез това да въздействува върху императора да усвои мнението на Св. Синод, като по тоя начин се дезинтересира от делото на българите и вземе страната на цариградската патриаршия. От друга страна пък саморъчните бележки на Александър II, както и резолюцията му, която гласи: „За жалост аз виждам, че вие не можете да се убедите, че покровителството, което оказваме на славяните, е единичното средство да се спаси православието от отцепване на многобройното паство, и че ние желаем за славяните само това, което ние сами имаме“ – не е мъчно да се разбере, че обер-прокурорът не можал да постигне целта си, защото императорът открито и ясно отказал да санкционира мнението на руския Св. Синод. Установяването на тоя факт ни дава пълно основание да приемем, че ако руският Св. Синод се въздържал веднага след 3. април 1860 г. да вземе едно определено становище по българския църковен въпрос в полза на патриаршията, то това се дължи главно, ако не и изключително, на император Александър II, който със свойствената си правдивост се отнесъл напълно обективно към тоя въпрос и докрай си останал твърдо убеден в законните искания на българите да се сдобият с народна православна църковна иерархия.

10.VII.1922.

Проф. В. Н. Златарски

Д-Р ПЕТЪР НИКОВ

VII.

**ИЗ БЛИЗКОТО МИНАЛО
на
ВАРНА**

**ИЗВЕСТИЯ НА ВАРНЕНСКОТО
АРХЕОЛОГИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО**

**По случай двадесетгодишнината
от основаването на Дружеството 1901–1921 г.
Варна, Печатница „Просвещение“ П. Зенгинов и К. Янев**

1921

(стр. 93–107)

ИЗ БЛИЗКОТО МИНАЛО НА ВАРНА

По случай 20-годишнината на Варненското археологическо дружество

То е още толкова близо до нас, едно човешко поколение само, едва непълни шестдесет години ни делят от него, а ние, въпреки това, се намираме вече така далеч от него, че пред нашите очи почва вече да се премрежва, да се губи картината на това минало. Като на мираж, контурите му се колебаят, менят и губят постепенно в далечината, а заедно с това възможността за тяхното възстановяване става все по-малка. Всеки нов ден ни отдалечава все повече от него не само по време, но и по способност да проникнем в него и ние сме изправени пред перспектива да осъгнем един прекрасен ден дотолкова далеч от него, че да не бъдем вече в състояние да го възпроизведем напълно. За културна и напредничава Варна се открива в близко бъдеще грозният изглед да не познава и да не бъде в състояние да проникне в своето близко, да не говорим за по-далечното минало. А днес всяка културна нация, град или организация, като съзнават високото морално и практическо значение от познаване на собственото минало, проявяват, като най-добър израз на своята културна зрялост, силен интерес и стремеж към своята история.

Най-старите дейци по българското възраждане във Варна са си отишли почти всички, без техните спомени да бъдат системно събрани и записани. По такъв начин пропусна се безвъзвратно да се използва едно средство, което най-лесно би хвърлило обилна светлина на много въпроси от миналото на Варна, над които сега се е спуснал непрогледен мрак. Наистина, една значителна част от писаното предание, от историческите паметници са запазени, благодарение грижите на Варненското археологическо дружество, на което 20-годишнината чествуваме днес и което има неоценима заслуга, че е събрало множество писмени и веществени материали из миналото на Варна и така ги е предпазило от сигурно загиване и унищожение; благодарение на грижите и на Преосвещения Варненски и Преславски митрополит Симеона, който е имал щастливата идея и постоянна грижа да прибере и съхрани в архивата на своята митрополия голяма част от архивата на Варненската българска община, на Добришката българска община и на Шуменския смесен съвет отпреди освобождението и да бди за нейното запазване. Обаче по-голямата част от писаното и веществено предание, от историческите материали, които биха послужили на историка за написване историята на град Варна, е или унищожена, или пък захвърлена и всеки момент рискува да стане жертва на немара или невежеството.

Архивите от кореспонденция, сметки, книжа, тефтери или бележки на нашите дейци по възраждането на Варна, каквито безсъмнено е имало, а може би още има скътани или захвърлени из някои тавани или зимници на техни наследници или сродници; архивите и търговски тефтери и книжа на варненци търговци – българи, гърци, турци, евреи и пр., на еснафи и др. сдружения, които евентуално биха дали на историка богат материал за осветление търговския, национален и културноикономически живот на града в миналото, не са още никак приведени в известност. Тяхното значение за града изглежда като че ли не се схваща и съзнава. Голяма част от тях е навярно загубена вече, а остатъкът безмилостно се предава на унищожение и рискува съвсем да изчезне.

Характерна е в това отношение следната случка, случила се с пишещия тия редове миналата година през лятото. Връщайки се един ден от разходка, и минавайки покрай стария Балъкпазар, аз спрях на дюгена малко по-долу отсрещу хотел „София“ и купих прясна риба. Прибрах завитата в книга риба и потеглих към центъра на града. Из пътя неволно погледнах на обвивката, която обърна вниманието ми с това, че бе изписана с доста изветряло мастило. Като поразгнах книгата, аз трепнах от изненада – това бе лист от търговски тефтер отпреди освобождението. Върнах се пак в дюгена, но не се оказа друга част от същия тефтер. Той бе изпълнил вече своята задача да послужи като хартия за завиване на риба. А колко по-полезно би могъл да се употреби той за общото благо, ако се запазеше като исторически материал за проникване в миналото на града, за написване историята на Варна! И това е несъмнено само един от хиляди подобни случаи.

Така чезнат от година на година, от ден на ден паметниците, които само биха могли да дадат възможност на варненци да опознаят по-добре своето минало, да се гордеят един ден със своя история.

Материали за историята на Варна има пръснати и из България, на някои места, с които градът е бил във връзки. Имал съм един случай да констатирам такива материали на няколко места. Не ми е думата за обществени заведения, които имат специална задача именно да съхранят такива материали, каквито са напр. Софийският Етнографски музей и архивата при Св. Синод в София, дето се намират някои интересни и ценни паметници за историята на Варна. Но също и в частни лица: така напр. у г-н професор В. Н. Златарски има едно писмо относно първото българско училище във Варна от братя Георгиевич до бащата на професора, даскал Никола Златарски. В гр. Трявна имах недавна случай да открия у г-н Богомил Даскалов, прогимназиален учител, от известната стара и видна тревненска фамилия Даскалов, също така две твърде важни писма за историята на Варна, за които ще говоря по-долу. Не може да има съмнение, че и на други места и у други лица трябва да има паметници за историята на Варна.

Би трябвало да се развие най-подир жива дейност за откриване и прибиране, или откупуване за Варненския археологически музей на тези пръснати и важни преди всичко за Варна исторически паметници. Но преди всичко трябва грижливо да се издири и прибере всичко онова, което е още запазено на мястото, в самата Варна. А че има още във Варна такива материали, които могат да послужат при написване историята на града, не може да има съмнение. Миналата година напр. попаднах в дирите на една стара кондика на абаджийския еснаф във Варна откъде 1860 г., която съдържа разни бележки, сметки и пр., както ми съобщи това нейният сегашен притежател, абаджията г-н Зографов. Аз не можах да видя тази кондика, поради недоверието, види се, на притежателя ѝ, който въпреки моите неколkokратни посещения, под разни претексти все не смогваше да я намери и донесе. Добре ще бъде Варненската търговска камара да придобие за Варненското археологическо дружество срещу откуп или по друг начин този важен и единствен по рода си за Варна документ, който между прочем казано, не е лично притежание на г-н Зографова, а на абаджийския еснаф, значи на една обществена организация, която е сега на замиране, и минава всеки път в ръцете на новия уста-баши на еснафа. Горното обстоятелство, а и иначе срещаната обикновено недоверчивост у хората, притежатели на стари книжа и документи, навежда настоятелно на мисълта, че трябва да се действа с такт и деликатност при събиране на исторически паметници за дружеството, като главно се просвещават хората върху обществения, а не частен характер и значение на работа.

Варненското археологическо дружество, което с 20-годишната си дейност има несъмнени заслуги за културното подигане на Варна, ще спечели признателността на идващите поколения в още по-голяма степен, ако засили своята дейност в казаното направление и се постарее да организира здраво издирването, прибирането и съхраняването на историческите материали за историята на града Варна и то колкото се може по-скоро, докато не е станало вече късно и разрушението не е сложило окончателно своята десница върху тях. Тези материали, които за частните лица не могат да имат значение, са от голямо обществено значение. Те са обществено достояние и трябва да се приберат час по-скоро в обществения музей. Дълг върховен се налага на всички власти във Варна, били те граждански или военни, държавни или общински, търговски или училищни, а още повече на всички просветени варненци, без разлика на националност, да дадат своето пълно съдействие на усилията на Варненското археологическо дружество в това направление. Аз мисля, че най-добре бих свързал чествуването 20-годишнината на Варненското археологическо дружество, тъй заслужило за града, с един горещ апел към варненци да се проникнат от важноста на работата за техния собствен град и да проявят готовност и разбиране, като дадат пълна подкрепа на Варненското археологическо дружество за постигане на очертаната задача, като приложат собствените усилия към неговите. Така ще може да се подготви и главно осигури почвата за написване в близко или далечно бъдеще, на една достойна за първия български търговски град история на града.

От друга страна 20-годишният юбилей на Варненското археологическо дружество би могъл достойно да се ознаменува от варненското гражданство и от варненските организации чрез създаване на един по-крупен фонд, който да служи за написване историята на града. При Варненското археологическо дружество съществува вече един малък за днешните условия такъв фонд. Нека този фонд бъде поставен на здрави начала, като специална организация при Варненското археологическо дружество за написване историята на града, с особен устав и наредби, и като се засили и разшири чрез волни пожертвования, събрани специално за целта между гражданството по случай дружествения юбилей. Това културно начинание на града, което не може и не трябва да има нищо общо нито с партийни, съсловни или тясно-националистични различия, ще намери пълната подкрепа на варненската община, която винаги се е показвала отзивчива към културните нужди на града; ще намери съдействието на варненската търговска камара, в която не може и днес да не цари същия дух на общественост, който преди половина век е вълнувал тъй силно българския варненски търговец в борбата за възраждане. Тези две варненски организации могат да засилят казания фонд чрез отпускане на известна сума за целта еднократно или пък всяка година. Така ще се свърже с 20-годишния юбилей на Варненското археологическо дружество и последната подготвителна стъпка към написване историята на града.

Аз искам обаче да предпазя моите варненски съграждани от фалшивия път, по който са попаднали други наши градове в желанието си по-скоро да се сдобият със своя история и който ги е довел до недоноси и до компрометиране на самата цел. Историята на един по-голям и исторически град, какъвто е Варна, не е работа, която може да се извърши с един замах. Тя не може да се пригответи за една, две или три години, а се изискват по-основателни и дълговременни проучвания. Нужно е предварително монографично осветление на разните въпроси. А според модерното схващане на историята, която трябва да обхваща всички страни от живота на един народ, на един град, и политическото, и етнографическото, и търговско-икономическото, и книжовно-научното, и художественото и пр. минало – написването историята на Варна не може да бъде по силите

на едно лице, а са нужни усилията на няколко души, които после да бъдат обединени. Тук не може да се засяга въпросът в подробности, но може да се каже, че трябва да се изследва миналото на народностите, на еснафите, на търговията, на образоваността и пр. Ето защо не трябва да се бърза с написването на една цялостна история на Варна, но с така основания фонд да се подкрепят и извикват засега изследвания по разните въпроси, които накрай обединени в едно да дадат една достойна, монументална история на града. Написването на историята на градовете у нас, тъй важно за общата история на страната, не е още поставено на здрави научни начала, въпреки това, че има вече написани няколко истории на наши градове. Нека се надяваме, че Варна ще прояви и тук своята висока култура и напредничавост и, като постави на здрави основи написването на своята история, даде в това отношение пример и на останалите наши градове!

***

След горните общи и кратки бележки по въпроса за нуждата и начина на подготовката за изучаване миналото на гр. Варна и написване историята на града, както и за длъжността на варненци в свързка с това, аз искам да се спра с няколко думи на епохата на българското възрождане във Варна, на която може да се пръсне малко нова светлина благодарение именно на онези два документа, за които споменах по-горе, и на които на Великден тази година имах случай да открия в Трявна. Тези документи са притежание на г-н Богмил Даскалов, учител в Трявна, у когото и се съхраняват. Благодарение любезността и отзивчивостта на г-н Даскалова към културни потреби и начинания, аз добих възможността да прегледам цялата негова архива, в която има важни исторически материали, и да снема прелис от въпросните документи, засягащи Варна, за което тук му изказвам дълбока благодарност.

По пътя към възрождането на българщината във Варна изпъкват два важни етапа: първо, поставяне основата на българската просвета в града чрез откриване на българско училище в 1860 г., и второ, сдобиване с българска отделна и независима църква в 1865 г. Българско училище и българска църква са били двете страшни оръжия, които българският народ е трябвало да изтръгне из ръцете на своите противници, за да извоюва постепенно у тях своето бъдеще. Колко страшни са били тези две оръжия в борбата за национална пробуда и надмощие, колко силно – тяхното действие, показват бързите резултати, а не по-малко ожесточението, с което гърците се бореха да не допуснат да се въоръжи българският народ с тях. Докато до 1860 г. българският елемент се губил национално сред другите народности във Варна и дори не изпъквал като отделна националност, след основаване на българска църква и училище и групирането му с това в отделно национално ядро, в по-малко от 10 години, през 1870 г., той се явява вече в едно внушително и съзнателно множество, което непрекъснато расте. Горните две дати са важни за историята на гр. Варна, защото съставят два важни етапа от неговото развитие, по пътя на което той е достигнал до днешното си положение.

Под влияние на редица външни и вътрешни фактори, варненските българи се обособили и сплотили на 11 май 1860 г. в особна българска училищна община, с цел да уредят и открият във Варна българско училище. Начело на общината застанали българските Варненски търговци и комисионери Рали х. Мавридов, х. Стамат Сидерев, Господин х. Иванов, братя Никола и Сава Георгиевич, Христо Т. Груев, Христо Попович, Яни Н. Прагматаров и Константин Михайлов (Тюлев). Започнати били подготвителните работи за основаване на училището. Трябвало да се намерят средства за поддържане на училището. За тази цел била открита

подписка между варненските българи. Българската община във Варна е била тогава малобройна и материално твърде слаба, обаче нейният дух – твърда скала, у която се разбили всички пречки и препятствия за постигане на целта, особено материалните несгоди. Не трябва да забравят поколенията как малцината тогава варненски български търговци, окрилени от своя чист патриотизъм, и от стремежи да бъдат полезни на народа си, доблестно и със себеотрицание са изнесли на плещите си големите сравнително разходи за основаването и издръжката на първия храм на българска мисъл и реч във Варна. Приходо-разходните книги на Варненската Българска Община, които се пазят във варненската митрополия, ясно и общо свидетелствуват за делото на тези народни труженици във Варна. Разходите за училището се посрещали освен от волни помощи, още и от заеми, отпускани от казаните български търговци. И понеже с разширение на училището и увеличение на неговите нужди разходите ставали по-големи, а приходи е имало твърде малко, дългът училищен непрестанно растял и казаните родолюбци търговци не могли да получат обратно заетите суми и мнозина от тях никога вече не са ги взели, а са ги подарили на общината. На 19 август 1860 г. се открило с водосвет първото българско училище във Варна в специално наета за целта къща. В началото на третата учебна година дългът на варненското училище, което било вече добре уредено и под ръководството на известния учител С. Н. Доброплодни брояло вече 150 ученика, достигнал значителната сума 70 000 гроша. За посрещане на увеличаващите се разходи варненци развили жива дейност за пожертвувания между своите сънародници във Варненско, Шуменско и в други български общини, в Румъния, в Русия; в 1863 г. Варненската община изпратила своя учител Доброплодни в Цариград с един апел към тамошните българи за пожертвувания в полза на българското училище във Варна. По този случай е било отправено едно писмо и до видния български първенец в Цариград х. Д. Минчоолу. Това писмо се съхранява в Етнографическия музей в София под Sign. 34/№1545 и е най-старото известно запазено писмо на Варненската Българска Община. Предаваме го тук дословно:

„До Негово Високобл. Г-н х. П. Д. Минчоолу.

В Цариград

Ваше високоблагодардие,

Като защитници на българските интереси в Цариград и представител народни, за да браните от други присвояванието на царските милости, които се изливат без разлика въз сичките верни поданици и разни народи в царството, ний смеими да се отнесеми с настоящето си и до Вас, като познаваме колко големи жертви правите и колко знаете да уважите и предварите всяко народно дело, което поврежда общо или частно, и може да ни нанесе срам.

Нашето тук новосъставленно българско училище зафана тази година редовно преданията си, а тази година имахми чест да видим годишните му изпитания, в които присъстващите царски чиновници и други знаменити и високоучени лица похвалиха за успехите учителите, нас и учениците на число 349 №., от друга страна, колко ще бъде на нас срам, колко повреда на които се учят, ако техният училищен дълг от 70 000 гроша не се изплати, не се поумали, но расте много чрез лихвата и училищните разноси?

Ето главната причина за което Ви пишим настоящето, ето защо нарочно изпровождами до Вас нашия учител г-на И. С. Доброплоднаго, тоест да Ви молим покорно, щото, като направите Вие сами по една великодушна помощ за нашето училище, да насърчите и другите там Ваши приятели и познайници на то и да настоите щото да може нашият учител да събере от тойзи голям град колкото е

възможно повече спомоществуване за наше малко улечение.

Уверени, чи по никаква причина не ще ни откажете това благодеение, ще Ви бъдем за всегда признателни и ще Ви имаме като благодетел на това учебно заведение.

Варна 13 юлия 1863 г.

Ваши

Членовете от Българското Общество.

(Саморъчни подписи:)

Р. х. Мавродиев
х. Стамат Сидерев
Господин х. Иванов
Братя Георгиевич
Хр. Т. Груев
Яни Н. Прагматаров
К. Михаиллов.

За българското училище във Варна трябвало да се намери и ангажира подходящ учител. За тази цел братя Георгиевич писали на Петко Р. Славейков да им препоръча някого за учител. Подобно писмо те отправили и до даскал Никола Златарски, което се съхранява у сина на същия професор В. Н. Златарски. По препоръка на Славейкова варненци условили за учител един негов ученик, Костадин Тодоров Арабаджиев, който пристигнал във Варна и се наел с уреждане на училището. Всички интриги и противодействия от страна на гръко-гагаузите във Варна против откриването на българското училище били напразни и се осутили от високия дух, единодушието и сплотеността на варненските българи. Не успели и усилията им да попречат чрез властта на постройката на ново двуетажно здание за българско училище. Новото българско училищно здание било построено на специално купено за целта място и осветено на 24 юлий 1862 г. (то е същото здание, в което се помещава днес църквата „Св. Архангел Михаил“) от самия гръцки варненски митрополит Порфирия при голяма тържественост и в присъствието на местните власти, начело с мютесарифина Ашир бей, на чуждестранните консули, на чуждите и местни български, гръцки и др. търговци, на първенците градски и пр. Във време на тържеството новият главен учител И. С. Доброплодни произнесъл на турски блестяща реч, която по-късно била напечатана във в. „България“ Цариград 1862 г. IV, бр. 19, 20 август, стр. 148, а оттам препечатана в „Известия на Варненското Археологическо Дружество“ VI, 1914 г., стр. 48. Пак тогава, навярно от Доброплодни било произнесено слово и към българите, на български език. Чернова от него се пази в Софийския Етнографически музей, под Sign 42/№1664 и гласи дословно следното:

„Г-да Българи,

Вам треба да Ви бѣди известно, че онова нещо, което принася толкова голяма душевна и телесна полза на всяко общество, въобще на всеки българин; което го украсява с добрини, то е учението, с което трябва да прика... себе си, изисква ся от всинца да образува една яка подпора, която да крепи от всяко чуждо поклащанье. Прочее, за да придобием съвършенно това наше богоприятно дело, то са знай, че ся изисква и голям труд, време и търпение, но в името на доброто ни родолюбие, като призрем всички спънки, нека винаги да сме готови и ся притечем синца за общополезно дело.

И тъй, ний днес сме ся удостоили с нашето Българско Народно Училище в този град, в когото беше нечуван българският език, но днес гледами, Г-да граждани, че не напразно са биле Вашите трудове, защото ето, поникна онова, което до днес сеяхте с плод добър, който занаяпред ще ся чени и храни вечно. Защото ся осъществи нашето желание, което от толкова време ожидами и тъй

с воля и с царската милост и с помощта на негово превъзходителство Ашир бей, в дните удостоихми са в град Варна с едно българско училище, в което занаяпред ще проваждат Вашите малолетни деца да ся учат на матерния си език; тук те ще намерят светлина, за да видят и запознаят матерния си свой език в това училище, в което ся намирами днес, което с големи трудове и при многото спънки, едвам днес виждаме изкарано, днешния ден заради нас ще бъде исторически, защото ся виждаме тука събрани еднородци българи. Днес ся показва неизказана радост на лицата ни, като си припомним, че с Божията воля, и с нашите необорими трудове успяхми да надвийме на противниците си с волята и желанието на нине царствующаго Султ. А. Азиса – да живеи!“

(Отдолу има забележка с молив: 1862. Реч от учителя при отваряне на новото училище.)*

В това слово на варненския учител е изразена ясно радостта и гордото съзнание на варненския българин за постигнатата голяма победа чрез придобиване на собствено, добре уредено училище. Действително, ако се земе пред вид състоянието, в което се намирала българщината до 1860 г., подавена от гърцизъм, безпомощна и лишена от свой народностен облик, трябва да се признае, че успехът на варненските българи да се сдобият вече през 1862 г. със свое училищно здание и с добре уредено училище, в което изпращали децата си не само българите, но и мнозина гагаузи и др., е бил голям успех от морално и практическо значение. И варненските българи са могли да бъдат толкова горди в съзнанието за своя успех, че той е бил извоюван в такъв един център на гърцизма, какъвто е бил в онова време Варна, и при постоянни пречки и противодействия от страна на варненските гърко-гагаузи. Пълният успех и училището е издигал варненските българи пред очите на другородците, а главно на самите тях, и им е давал криле за нови успехи. Ето така, в борби и успехи е растял и израствал българският национален дух в град Варна.

Първият български учител във Варна Константин Тодоров Арабаджиев останал учител във Варна три години. Третия учебна година 1862/3, когато било изкарано и открито новото училищно здание, когато числото на учениците станало твърде голямо и нуждите на училището се увеличили, българската община ангажирала за главен учител И. С. Доброплодни, който разширил уредбата на училището и въвел класове. Костадин Тодоров Арабаджиев останал една година като помощник на Доброплодни и на края на третата година по някои причини бил принуден да напусне варненското училище и да се предаде на друга работа. В архивата на г-н Б. Даскалов в Трявна се намира следното саморъчно писмо на първия български учител във Варна до П. Р. Славейков и то, от навечерието на напушането му варненското училище. Това писмо, което предаваме тук изцяло, е характерно за личността, схващанията и убежденията на първия български варненски учител.

„Словеснейший Учительо!

Господ. П. Р. Славейков.

В Джумая.

Като по случай наший приятел тръгва днес за Панаиря, по търговските си дела, взех смелост да пожелаая доброто разположение на здравието, също

* Тази реч е писана с дребен, не особено красив и обработен почерк, тук-там със зачерквания, което сочи, че е чернова. Не се казва изрично от кой учител е произнесена, но почеркът съвсем не прилича на хубавия почерк на Костадин Тодоров Арабаджиев от саморъчното негово писмо, което привеждаме по-долу. Трябва да се предположи, че автографът е на Доброплодни, който на тържеството през 1862 година се подвизавал като оратор. (Бел. на автора.)

да ви чрезмерно благодарим за временното благодеяние, което ма удостоихте да бъда в приморския град на милото ни Отечество България град Варна. Впрочем гордея са като направих начало под учителското си звание да развия духа на Българизма в тоя погагаузен народ, и ... же Впрочем макар и старание то ми да беше твърде утекчително почувствовано..., вечна народна награда – Като в това ... разстояние тригодишно намирам (в учили)щето днес около до 150 ученика по(вече). Това е прочее моето най-първо преиму(щество), което сполучих чрез Господство ви. Тъй също и аз в будущем ще изпълня Отеческити си длъжности, до като бъда в това звание. Впрочем като на бързо стана, желая Вашият честний отговор и наставление, за които ще ви бъда вечно признателен за всичките благодеяния.

Оставам с всичката си към вас почтенност и преданност като съм честит да бъда завсегда Ваш покорний ученик.

Варна 23 април 1863 година.

(под.) К. Теодоров.“

През петата учебна година 1864/5 от съществуването на училището Варненската община е имала щастието да спечели за учител Петко Р. Славейков, който дотогава учителствувал известно време в Ески-Джумая. Изглежда, че през януарий, а може би и в първите дни на февруарий 1865 г. той е бил още учител във Варна. В едно писмо от Ески-Джумая, от 12 февруарий 1865 г., бившият му ученик Жеко Иванчов Мараджиев му пише във Варна, като му иска книги. Това писмо е запазено в архивата на г-н Б. Даскалов в Трявна. В него се казва между другото и следното:

„За туй днеска, умислен какво да правя, зех перото писмено да ви попитам за здравие то ви и за доброто ви име, че сте станал по общо мнение Даскал във Варна, и дано са продължи за дълго време. Ако виждаш да си спокоен, и ако ся вижда приятно, и ако тамкашните старейшини имат съгласие.“

Но Славейков не изкарал учебната година и скоро след това заминал за Цариград като редактор на българския превод на библията. Какво влияние е оказал Петко Р. Славейков през кратковременното си пребивание във Варна и непосредствения си допир с варненските българи, не се знае за сега. Обаче, надали може да има съмнение, че стоеният като учител на един такъв стар, изпитан и широко известен вече народен деец, не е могло да мине безследно за настроението и стремежите на варненските българи. Ние посочваме тук едно забележително съвпадение: на пребиваването на Славейков във Варна през януарий до февруарий 1865 г. с фактическото църковно отделиане на българите от гърците чрез откриване на отделна българска църква със собствен български свещеник и българска служба през февруарий същата година. Във време на тези събития Славейков е бил вече в Цариград, обаче едно писмо на видния варненски български първенец Р. х. П. Мавридов до него, което привеждаме по-долу и в което се излагат подробно всички случки при откриване на първата българска църква във Варна, идва да подсети, че Славейков, както и не може да се очаква друго, не е бил чужд на националните стремежи на варненските българи, а напротив, ги е подклаждал и конкретно се явявал далечен вдъхновител на казаните случки. От тук явно прозира как е той повлиял през кратковременното си пребиваване във Варна.

Голяма чест е за тогавашните Варненски българи и свидетелство за техния голям патриотизъм и висока култура стремежът им и успехът им да привлекат в своето новоосновано училище още в първите години едни от най-добрите научни сили в цяла България, каквито са били безсъмнено Славейков и Доброплодни. И задача остава на бъдещия историк да изследва и оцени по-напросто

какво влияние и какви следи са оставили тези двама видни наши хора върху Варненското българско общество.

С откриването и закрепването на първото българско училище във Варна варненските българи за пръв път след столетия добили един външен израз на своята национална обособеност. Тук българската нация възкръсвала за нов живот.

Обаче успехът на варненските българи не е бил още пълен. Училището издавало, наистина, националния облик, но само посредством българи и отчасти спрямо гърци, но по отношение на турската власт, която признавала народностите в лицето на тяхната църква и църковни водители, то не е имало такова значение. Варненските българи се подчинявали църковно на патриаршията и техен формален представител пред властта е бил все още варненският гръцки владика. Действително, прогласената от Илариона Макариополски през 1860 г. раздяла на българска свободна църква от патриаршията, извикала известна промяна, по-скоро замъгляване в това положение. Обаче докато варненските българи се черкували общо с погърчените варненски гагаузи в гръцките черкви, служили си с гръцките свещеници при венчавка, кръщение, смърт и други църковни нужди, изобщо се задоволявали с гръцкото духовенство и му се подчинявали, раздялата им от патриаршията и гърците и обособяването им в особна нация, отделна от гърците, не можало да има пълно значение и сила за турската власт, въпреки основаването на особна училищна община. Трябвало отделна българска църква, за да бъде раздялата пълна, за да изпъкне българският елемент във Варна като напълно обособена народност. След сдобиване със свое училище, вниманието и усилията на варненските българи се насочили именно към тази цел.

Пребиваването на П. Р. Славейкова във Варна не останало, изглежда, без влияние върху духа и настроението на варненските българи. На 30 ноември 1864 г. умрял и варненският гръцки митрополит Порфирий. Начело на варненската гръцка митрополия идвало вече ново лице и с това всички връзки, лични или др., които свързвали още в известна степен варненските българи с митрополията, престанали да съществуват. Свещеник Константин Дъновски, който е бил дотогава на служба при гръцката митрополия и в тесни връзки с покойния Порфирия, напуснал службата си в гръцката митрополия и се оттеглил в село Хадърджа. Въпросът за българска църква във Варна е бил вече назрял. В самото начало на 1865 г. станало събрание на варненските българи в кантората на Сава Георгиевич, дето се решило да се иска в един протест пред правителството и патриаршията скорошното разрешение на българския църковен въпрос и позволение да си имат българите във Варна собствена църква, като заплашвали иначе да земат насила една от гръцките. Този внушителен протест бил приподписан от 50–60 села на Варненския санджак и изпратен в Цариград. Обаче властта във Варна взела мерки за предотвратяване на насилия. За избягване на смутове и кръвопролития българите се отказали от своето насилствено намерение и решили да превърнат в църква долния етаж от училищното здание. Подробностите около това тъй важно за развитието на българщината във Варна събитие не бяха досега добре известни. Знае се нещо от устното предание, обаче твърде малко и бледо. А тези така важни съобщения са едва от 50 години. Щастливата случайност е искала, обаче, да се запази един документ от онова време, който ни дава автентично изложение на работите в свързка с основаването и откриването на първата българска църква във Варна. Това е едно писмо от варненския български търговец Рали х. П. Мавридов до П. Р. Славейков в Цариград, за което споменахме по-горе, че се съхранява от г-н Б. Даскалов в Трявна.

Решили веднъж да имат българска църква, варненските българи се споразумели да извикат от Хадърджа за свой свещеник Константин Дъновски. На 8

февруарий 1865 г. същият пристигнал във Варна, като първи варненски български свещеник. На другия ден варненските българи се събрали на събор в училището и решили едногласно да превърнат долния етаж на училището в храм. Веднага било съставено едногласно писмо, подписано от всички българи, и поп Костадин е бил изпратен в селото си Хадърджа да донесе антиминс, одежди и др. потреби за новата църква. Обаче изглежда, че между българите е имало две течения, едно от които е било по-умерено и предпазливо и е внимателно да не повреди с приборзаности, а второто е било за по-бързи и смели действия. Първото течение е водил, види се, х. Стамат Сидеров, а второто – Рали х. П. Мавридов. Последният, горящ от нетърпение да види по-скоро във Варна българска църква, като видял, че на 10 и 11 с. м. нищо не се предприемало, за целта на 12 с. поставил на своя глава един майстор да обгради и приготви олтаря, а прозорците да обкове отвън с дъски до половина, за да не се вижда вътре, като се служи, а след това да направи престол и пр. На другия ден събота до вечерта всичко било готово. Обаче научили се гръкогагаузите и почнали да интригуват пред мютесарифина, че българите почнали да строят уж църква. Хаджи Стамат трябвало сега да урежда работата пред властта, поради което произлязло спречкване между него и Рали за самоволните действия на последния. Обаче започнатата работа продължила. В събота пристигнали поп Костадин и поп Иван от Хадърджа с антиминс, икони, одежди и всичко нужно за църквата. На другия ден – неделя, трябвало да се отслужи служба в така пригответената църква от двамата свещеници. Поп Костадин пратил да извикат Рали х. Мавридов, защото от общинарите никой не се вестявал, но той отказал да иди, понеже х. Стамат го изгонил и му казал да не стъпва вече в училището. Умерената партия, която види се водила общинските работи, се колебаела силно и пратила да съобщят на свещениците, че не бива да служат в неделя. За да не предизвика раздор, поп Костадин не служил литургия в неделя на 14 с., а само били изчетени часовете и извършен водосвет, след което събраният народ се разотишъл доволен и радостен. Вечерта имало вечерня с четене на евангелието, на която присъствувал и Р. х. Мавридов, а на другия ден, понеделник, започвали Заговезни. Като узнали гръкогагаузите, че българите служат в училището си на български, веднага още в неделя се събрали в гръцката митрополия да обсъдят как да попречат и развалят работата. Те писали на патриарха за станалото и го молели да подеиствува, за да възпре българите. Същия ден, неделя, отишли те при мютесарифина и протестирали и го молели го да забрани на българите да четат и на български, като пуцали най-различни интриги против тях. Обаче мютесарифинът, който бил добре осведомен от тайно пратени свои хора, не обърнал внимание на тези интриги. Това поведение на властта окуражило и по-умерените измежду варненските българи, така че на другата следваща неделя, т.е. на 17 февруарий 1865 год. била отслужена първата служба от Константина Дъновски в новооснованата църква.

Това са перипетите, през които е минал въпросът за откриване на първата българска църква, „Св. Архангел Михаил“, във Варна. За тях свидетелствува споменатото писмо на Р. х. Мавридов до П. Р. Славеиков в Цариград от 17 февруари 1865 година.

По такъв начин варненските българи се сдобили и със своя църква, в която слушали словото божие на роден език. С това те преминали още един твърде важен етап към своето пълно възраждане. От тъй нататък варненските българи образували една яка църковноучилищна национална организация, която от ден на ден ставала все по-здрава и силна, оплот и залог за тяхното бъдеще като народ свободен.

Д-р П. Ников

ВЪЗРАЖДАНЕТО НА БЪЛГАРСКИНАТА ВЪВ ВАРНА

1. СЕЛО НИКОЛАЕВКА И ВЪЗРАЖДАНЕТО ВЪВ ВАРНА И ВАР-
НЕНСКИ ОКРЪГ – Н. Стефанова. Музейна сбирка, открита на 24.V.1977.
2. АТАНАС ЧОРБАДЖИ (ХАДЪРДЖАЛИЯТА) – Иконом Иван
Радов. „Памятник“, год. I, кн. VI 1896 год. (стр. 549–559).
3. ДО БЛАГОВЕЙНИИ СВЕЩЕНИК ОТЦА ИВ. К. РАДОВ,
ИКОНОМ В ГР. ВАРНА – Ил. Блъсков. „Памятник“, год. I, кн. II 1895 год.
(стр. 192).
4. АТАНАС ГЕОРГИЕВ – „Известия на Варненското археологическо
дружество“, кн. IV 1911 год. (стр. 11–17).
5. РОДОСЛОВИЕТО НА КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ –
Вергилий Кръстев
6. СПОМЕНИ НА СВЕЩЕНИКА КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ –
„Известия на Варненското археологическо дружество“, кн. IV 1911 год.
(стр. 17–27).
7. ДОПИСКИ ОТ ВАРНА В АРХИВАТА НА С. РАКОВСКИ – „Извес-
тия на Варненското археологическо дружество“, кн. V 1912 год. (стр. 6).
8. КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ И МОНАСТИРЪТ „СВ. КОНСТАН-
ТИН“ ВЪВ ВАРНА – „Духовна култура“, кн. 77, 1937 год. (стр. 663–667).
9. ВЪЗРАЖДАНЕТО НА БЪЛГАРСКИНАТА ВЪВ ВАРНЕНСКАТА
ОКОЛИЯ – Архимандрит Инокентий. „Духовна култура“, год. XXXI, кн.
44, XII 1930 год. (стр. 270–275); год. XXXI, кн. 43 (стр. 186–187).
10. ВЪЗРАЖДАНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД. ЦЪРКОВНО-
НАЦИОНАЛНИ БОРБИ И ПОСТИЖЕНИЯ – Д-р Петър Ников, професор
в университета. Издание Страшимир Славчев, София, 1929 (стр. 164–197).
11. БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ ВЪВ ВАРНА И ВАРНЕНСКО
– Проф. д-р Петър Ников. Издава Българската академия на науките по
предложение и с иждивение на Варненското археологическо дружество.
София, Придворна печатница, 1934 год. (стр. 72–76).
12. ПЕТДЕСЕТГОДИШНИНА НА БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ В ГР.
ВАРНА 1860/61–1910/11 ГОД. – Ив. Церов. Варна, Печатница „Войни-
ков“, 1911.
13. ПЪРВАТА БЪЛГАРСКА ЦЪРКВА, ПЪРВОТО УЧИЛИЩЕ –
„Известия на Варненското археологично дружество“, кн. VI 1914 год.
(стр. 28–33).
14. СПОМЕНИ НА ПЪРВИЯ БЪЛГАРСКИ УЧИТЕЛ К. Т. АРАБА-
ДЖИЕВ – „Известия на Варненското археологическо дружество“, кн.
IV 1911 год. (стр. 27–35).
15. КОНСТАНТИН ТОДОРОВ АРАБАДЖИЕВ – ПЪРВИ БЪЛГАР-
СКИ УЧИТЕЛ ВЪВ ВАРНА – „Известия на Варненското археологическо
дружество“, кн. VI 1914 год. (стр. 6–7).
16. СПОМЕНИ НА ЕДИН ГРАЖДАНИН – „Известия на Варнен-
ското археологическо дружество“, кн. IV 1911 год. (стр. 38–40).

1. СЕЛО НИКОЛАЕВКА И ВЪЗРАЖДАНЕТО ВЪВ ВАРНА И ВАРНЕНСКИ ОКРЪГ (музейна сбирка, открита на 24.V.1977 година)

Селото Хадърджа е преименувано на село Николаевка на името на главнокомандувачия руските войски през 1877–1878 г., Великия княз Николай Николаевич, брат на император Александър II. Войските на генерал Манзей на VII Кавказка дивизия влизат в село Хадърджа вечерта на 2.II.1877 год. след 40 км бавен преход в горите на Добруджа и непроходимата кал на полетата. Селяните изпращат адрес до княза, той дава съгласието си и изпраща 3000 гроша за селото.

Селото се намира на 30 км северозападно от гр. Варна. Още от турско време и сега е център на община. Разположено на 350–400 м над морското равнище от двете страни на Николаевската река, която е начало на р. Деде пунар дере. Реката тече в северна посока, минава край село Засмяново, Ботево, навлиза в Добруджа, става подземна река и се влива в р. Дунав. В административно отношение селото принадлежало на Козлуджанската нахия.

Населението на Варненската кааза и Козлуджанската нахия през XIX в. е предимно мюсюлманско и се състои от турци, татари и др.

Турската колонизация и руско-турската война в по-късните столетия довеждат до почти пълното изчезване на старобългарското население. Част от него се влива в големия изселнически поток след 1828–29 година към Северна Добруджа и Бесарабия. В следващите години тук се установяват преселници, главно от източно-балканските села Голица и Еркеч. Една група, водена от Атанас Георгиев, се заселила в с. Хадърча, а друга част, водена от Кара Марин, тръгнала с руските войски на север и в Бесарабия основала село, което и сега се нарича Голица. Това ново население представлява и етническата основа на българското национално Възраждане във Варненския край.

Към средата на XIX век, когато в този край проблясват първите зари на национална пробуда, с. Хадърча заема ръководна роля на подбудител и организатор на Българщината във Варненско. Изключителната заслуга за това се пада на будния и предприемчив селски чорбаджия и голям родолюбец Атанас Георгиев. Роден в с. Голица, Месемврийско, и получил според тогавашните понятия едно добро местно образование на български, гръцки и турски, Атанас Георгиев постъпил по време на руско-турската война през 1828–29 година преводчик при русите, с които ходил чак до Одрин. След войната, след като баща му с много свои съселяни напуснал Голица и се преселил и установил в Хадърча, тук дошъл и Атанас. Благодарение на своите знания и интелигентност, на своите връзки с турските и гръцките първенци във Варна и на покровителството, което оказвал на своите съселяни, сам се издигнал след смъртта на своя баща пред тях като най-влиятелният човек в селото и те го избират за селски мухтар (кмет), чорбаджия. Атанас Георгиев е бил рядко издигнат българин, който въпреки невежеството на своите съселяни, сам и на свои разноски отворил в 1847 год. първото българско училище в селото си, което било и първото българско училище и във Варненска околия. За пръв български учител условил младия Константин пол Дъновски от родопското село Читак. Младият учител, условен за 500 гроша и храна, започва работа с 10–15 ученика в килера на чорбаджи Атанасовата къща. След училището, чорбаджи, чорбаджи Атанас убедил своите съселяни да открият и българска църква. През следващата година е построена специална

сграда с две стаи. Едната е за училище, а другата – за църква. Но гръцките интриги спират строителството. Тогава чорбаджи Атанас отива във Варна и с турски големци издействува разрешение за продължаване на строежа. На 26.X.1854 год., в присъствието на много селяни от съседните села, сградата е осветена от Варненския митрополит Порфирий и пръв български свещеник става споменатият Константин Дъновски. Започват и училищните занятия. През 1853 година те са преустановени, тъй като е обявена Кримската война. През 1856 година войната свършва и К. Дъновски отново събира децата. На следващата година той е ръкоположен за свещеник. На негово място е назначен Петър Атанасов. През същата година е извикан и втори свещеник – Иван Громов. Благодарение на тая родолюбива дейност на Атанаса Чорбаджи и поради слабостта и неорганизираността още на варненските българи, на село Хадърча се паднало да заеме на първо време едно особено средишно положение във възродителните усилия на българите във Варненската околия. По такъв начин създаденото в Хадърча българско просветно национално огнище не останало без влияние върху развитието изобщо на народните работи в областта. Атанас Чорбаджи се намира във връзка с български търговци във Варна. К. Дъновски, който станал негов зет, се преместил във Варна, където внесъл високия български дух на своя тъст, и както сам казва, понякога по време на служба в гръцката църква произнасял евангелието или някои ектении на славянски. Когато с акта на 3.IV.1860 г. цариградските българи, начело с Иларион Макариополски, провъзгласили основаването на отделна самостоятелна българска църква, както в другите краища на България, така и във Варненска околия, българите се раздвижили и подкрепили тази инициатива. Забележително е, че не във Варна, където българите се чувствували още слаби и неорганизирани, а в село Хадърча било свикано за целта на 21.V.1860 г., по споразумение между дядо Атанаса и Варненските български първенци, едно събрание от представители на българите във Варненско, а именно от селата: Девня, В. Козлуджа, Хасърджик, Караач, Юшенлий, Кумлуджа, Суджаскьой, Гевреклер, Гондоглу, Чатмата и Куюджук, на което било решено, че се отказват оттук нататък от цариградската гръцка патриаршия и нейните владици, и признават за свое върховно началство новата българска църква в Цариград, начело с Иларион Макариополски. Това решение, подписано от всички представители-първенци, придружено от особено писмо на варненските българи, било изпратено в Цариград на Макариополски с покана да посети и обиколи Варненско. По такъв начин село Хадърча заело едно особено средишно положение във Варненската околия. На следната година в Хадърча на едно ново събрание на селата във Варненско този забележителен българин, Атанас Чорбаджи, бил избран за представител на Варненско по народните работи в Цариград. Той заминал за там, където останал като такъв на свои разноски до своята смърт.

През 1861 год. Атанас Чорбаджи носи просбата на Варненско до Високата порта, с която иска:

1. Да бъде призната и утвърдена българската църковна независима йерархия.

2. Да позволи, щото българското духовно началство, заедно с българските представители, да уреди църковните дела на българските епархии.

Тази просба е подписана и подпечатана от първенците на селата Калаклий, Хадърча, Гондоглу, Гевреклер, Чатмата и Козлуджа.

В Цариград престоял 4 години и издействувал назначаването на двама свои съселани за свещеници и в околните села. След четири дълги [години] борби за църковната свобода на нашия народ, тоя бележит българин починал в 1865 год. в Цариград и е погребан в гробницата Егри-капу. Близките му искали да пренесат тленните му останки в селото, но била донесена само надгробната плоча, която си бил приготвил приживе. Забележителни са думите му, които

той казал в Цариград при уреждане на църковните работи: „Няма да си отида оттук, докато не видя български владици да се упътят за Българско“.

Надгробната плоча се намира в църковния двор върху гроба на неговия внук Атанас Златев, който е бил убит от турците в Ботевската гора.

След Петър Атанасов, учител става Курти Добрев и двамата от същото село. Последният по професия абаджия, като едновременно упражнява занаята си и учи 10 ученика. Заедно с това изпълнява и длъжността селски писар. Прimitивната обстановка на това училище го доближава твърде много до характера на църковната килия. Учениците са сядали на възглавници, донесени от къщи, и пишели на коляно. Стаята била малка и тъмна.

В следващите години към 1866–1868 год. тук работят Иванчо, а след него до 1871 г. Андон х. Матеев. Те очевидно в нищо не променят атмосферата на училището, поради което някои недоволни ученици го напускат и отиват да се учат в с. Юшенлий. Същите ученици изпращат на 31 май 1871 година писмо до Варненската община, което показва състоянието на обучението и изобщо изостаналостта на местното училище. След 1871 година в селото учителствува Стефан Колчов от Железник (Ст. Загора), който получава заплата от 3000 гроша и храна от селяните. По негово време нараства броят на учениците – 116 момчета и 17 момичета, и се въвежда разпределение в 4 отделения. Ст. Колчов остава до учебната 1874/75 г., която не довършва. На негово място идва Димо Митов, който през пролетта на 1875 година провежда годишен изпит с учениците от всички отделения. В четвърто отделение със 7 ученика се изучава свещена история, българска история, българска граматика, землеописание, аритметика, прочит, катехизис. Изпитът става само върху свещена история, българска история, землеописание и завършва много добре. В трето отделение 17 ученици са изпитвани по катехизис, прочит и аритметика. Във второ отделение – 19 ученици, по прочит и числа, а в първо – 60, също по прочит и числа, от 1 до 1000.

Димо Митов получава заплата от 2200 гроша. Същият учител остава вероятно и през следващите учебни години до началото на Освободителните войни.

Заедно със завареното турско население през 1874 година село Хадърча наброява 163 къщи, от които 41 турски, 114 български и 8 цигански. По същото време българите достигат до 140 семейства, 800 жители.

Селото се нарича Николаевка от 1877 година. Прекръстено било на името на княз Николай Николаевич, главнокомандващ руските войски, трети син на Николай I и по-малък брат на цар Александър II. Преименуването станало в чест на руските войски, които били на бивак близо до селото. Селяните изпратили писмо до княза, който им отговорил положително на желанието им и подарил на селото 3000 гроша.

Основни поминъци на селото са били земеделието и овцевъдството. Занаятите в Николаевка са задоволявали нуждите на местното население. Един от добре развитите занаяти е било терзийството.

Юни, 1977 г., с. Николаевка

Съставила **Н. Стефанова**

Издава ОПК и СОСИК – с. Николаевка

По времето на Иван Д. Славов – зам. председател ОНС с. Хадърджа – Николаевка

2. АТАНАС ЧОРБАДЖИ (ХАДЪРДЖАЛИЯТА)

Атанас Георгиев – Фучиджи-оглу се е родил в село Гулица, Новоселска околия, Варненски окръг, около 1805 година.

Баща му Георги, когото гърците наричали Иоргаки, бил един от по-първите селяни в с. Голица и имал силно желание към учението, обаче нямало в селото им училище, нито пък наблизко някъде, а само в близкото село Еркеч. Енорийски свещеник, отец Михаил имал няколко селски момчета, които учел в къщата си и при него завел дядо Георги сина си Атанаса да го учи. Отец Михаил бил един добродушен човек и единственият български свещеник в тия балкански села и при всичко, че той имал работа по Енорията си, но пак успявал да учи няколкото деца на ден по час-два. Той не учял децата лятно време, а само зимно. Атанас ходил наред две зими да се учи при отец Михаил и се научил да прочита и пише просто, както и да пей някои черковни [песни] – тропари. Това не задоволило дядо Георги и пожелал да изучи сина си Атанаса и на гръцки, затова и отишел в г. Мисемврия, та намерил място, гдето да седи син му и да ходи в гръцкото училище да се учи. Тук, в разстояние на две години Атанас се научил да чете и пише на гръцки. Не стигало само това, а трябвало и турски да са научи Атанас, за която цел той ходил при един ходжа-ефенди, когото условил баща му и в същото време, когато са учил гръцки, той се научил и турски да прочита.

Настанали размирни години и Атанас трябало да се прибере в село при родителите си. През 1820–21. година във време на гръцката завера по приследяването от страна на турското правителство, първенците гърци не са оставили на мира и българските първенци, както в градовете, така и в селата, и в тия случаи трябвало да пострадат някои хора от големите български села Еркеч и Гулица. Отец Михаил, заедно с няколко йоще селски първенци биле вързани и закарани в град Мисемврия при пашата и затворени, а тая същата участ била постигнала и дядо Георги от с. Гулица.

Присъдата била изпълнявана твърде скоро и виновниците ги хвърляли в морето или пък обесвали. Докато отиде дядо Георги в затвора, присъдата за отца Михаила и други гръцки свещеници и миряни била решена и те – отец Михаил и дядо Георги, едвам що са се видели и първият бил откаран и, заедно с други, хвърлен в морето!

За добра чест, дядо Георги се отървал, заедно с други, и той го отдавал това на Божието провидение: Настанало едно много бурно време, силен дъжд-град, с много светкавици и гърмежи, оплашили пашата и той казал: *Баашлагъм калан Християнларън джянларън** (харизмам на останалите християни души!) и така отпуснали всичките затворени, между които бил и дядо Георги.

След усмиряването на гръцката завера, всеки тръгнал по работата си, обаче не било за дълго време. През 1827–28 г. като се отворила руско-турската война и русите преминали Дунава, всичките села са развалили и хората отишле по Балканите. Същото направили и селата Голица и Еркеч и те, макар и да са всред Балкана, но пак се развалили и до свършването на войната скитали са по горите. След подписването на *Огринския Мир* всичките хора тръгнали за в селата си, някои си са преселили в други села, а някои даже и в Русия. Дядо Георги не останал в Гулица, а заедно с някои свои съселяни преминали къде Варненско и са заселили в с. Хадърча (сега Николаевка), гдето имали там свои роднини, преселени от по-преди.

* Курсивите в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгревът“.)

Като си наредил дядо Георги работата, намислил, че е време вече да ожени сина си Атанаса и това и направил.

След 5–6 годишен спокоен живот дядо Георги се поминал и син му вече останал да гледа и управлява сам домашната си работа. Атанас, като грамотен в селото, скоро добил уважение от своите съселяни българи и турци и захванали вече да го вкат за всякава селска работа и да зимат неговото мнение. Той, с честото си отиване в гр. Варна, запознал се в скоро време и с турските и с гръцките първенци и агаларци, и с малкото българи търговци, които са били в това време там. Селото Хадърджа отстои около четири часа от град Варна, а два часа до село Везирли-Козлуджа – Варненски окръг, което беше в турско време кааза с *Мюдюрин* и хадърчени там отивали за разни разправни. И тук, с честото си отиване, Атанас се запознал с агаларите, които при всяко отиване, без да му правели никакво припятствие, извършвали скоро работата, за която е отивал; а това обстоятелство повдигало честта на Атанаса, когото в скоро време избрали за селски мухтарин – чорбаджия, и гдето да отиде, вдигали го, слагали го: *Атанас Чорбаджи Хадърчелията*.

Като добил първенство Атанас, той вече помислил да отвори училище в селото си и за тая цел той, освен дето говорил тук-там чястно на съселяните си, но повикал цяло село на общо събрание и ги уговорвал да си направят едно здание, хем да са черкуват, хем да си учат децата. На селяните се виждало това нещо, като че не ще може да се осъществи и стояли хладнокръвно, обаче Атанас намерил средство да ги убеди. Той захванал да търси даскал за селото и желанието му било изпълнено. Някой си момък Константин А. Дъновский, родом от село *Устово*, Ахъ-Челебийско, бил дошел във Варненско да търси място да стане учител и като се срещнал в град Варна с него, Атанас Чорбаджи влязъл в пазарлък и на свой счет условил и завел го в селото. Сега трябваше помещение, и на това намерил Атанас Чорбаджи леснината; накарал та разтребили, замазали *заницата* (стая или килер, гдето се турят къшни дреболии за ядение) и там младий учител събрал 10–15 деца та ги учял.

Селяните с любопитство отивали да гледат и слушат как са учат децата да четат и пишат и захванало да им са харесва, когато зели децата да сричат и позаписват и йоще да пеят църковни песни, тропари. Атанас Чорбаджи вече разбрал, че селяните са готови да го послушат, повикал ги на събрание и едногласно решили да си построят училище и параклис, в който да се черкуват.

Било в 1847 год., като условил Атанас Чорбаджи даскал Константина за 500 гроша – петстотин гроша и да го храни, а училището захванали да строят на следующата година.

Като се чуло обаче, че се строи в село Хадърча едно здание, което щяло да бъде и за църква, и за училище, дошла заповед от Варна да не работят майсторите и Атанас Чорбаджи в тоя случай трябвало да отиде в града, да се срещне с големците, да им разправи работата и да се изкара зданието. Говорело се, че в тая работа имало малко гръцка интрига, но дядо Атанас успял да убеди правителството да проводи една комисия, която да отиде на мястото да направи оглед на постройката и да се свърши работата. Така и станало: отишла комисията, видяла какво се строи и кръстиле зданието *Папазъ еви* – попска къща, защото имало един комин. Комисията си заминала, зданието се почнало пак и се изкарало, половината църква, половината училище, което здание стои и днес и е цялото църква, а училище имат вече и старо и ново. Когато свършили зданието, дядо Атанас вече захванал да работи и пред владиката Порфирий и пред пашата, за да се издействува Царски ферман за църквата, та да се освяти.

И това желание на дядо Атанаса са изпълнили; Ферман се издал и на 1851 год. 26 октомврий бил повикан гръцкий владика от Варна, който осветил църквата, в името на *Светий Атанасий Александрийский*, при стичението на много народ от околните села. На дядо Атанаса му дошло на ум да си търсят

вече и свещеник българин, защото досегашният им бил грък и за такъв повикали свещеника Ивана Громов, родом от Беброво, който им свещонодействувал допреди 7–8 години.

Селото Хадърча се уредило вече и трябвало да успява и да става пример на околните села, обаче на всичко това побъркало *Кримската война*.

Цяла Добруджа развалили, та и околните села до Николаевска Хадърча, но това последното не са развалили, защото Атанас Чорбаджи отишел при пашата във Варна, молил му се и той проводил в с. Хадърча един бюлюк отделение редовна войска, която пазила селото до края на войната и така дядо Атанас, със своето влияние направил едно добро на селото си, за което му са вечно признателни хадърчени.

След Кримската война на дядо Атанас му се искало да бъде учителя Константин свещеник, понеже той му бил станал вече и зет и, със съгласието на селяните, го препоръчали на владиката Порфирий, който го приел на драго сърце, понеже познавал лично учителя Константина и го ръкоположил за свещеник на с. Хадърча, та станали двама свещеници, които обикаляли много околните български села. Обаче младият поп Константин не стоял много време в село, защото владиката го повикал в град Варна и му дал енория при църквата „Св. Богородица“. Дядо Атанас намерил случай да възбуди българщината във Варна чрез зетя си и действително успял. Священник Константин захванал в църквата да се обажда по славянски, кое да каже Евангелие, кое Ектения, и това се понаправило на варненските българи, които се черкували в гръцките църкви, но от друга страна на гърците не им идяло добре и най-сетне въпросът се решил: Константин си дал оставката и станал български свещеник през 1858–59 година.

В тоя случай варненските българи захванали да се сгрупирват, съставили си община и намислили да си купят някоя къща, за да им служи и за училище, и за параклис, и за такава намериле и купиле на чуждо име, на някого си Кюркчи Коста, който е йоще жив, една къща на Чингене Махлеси, на която в горния етаж да са учат децата, а в долния да се построи Параклис, в който да се черкуват варненските българи.

След като купиле тая къща, условили си варненци първи български учител някого си Константин Арабаджиев, а долния етаж на къщата започнали да преустройват за Параклис в името на Св. *Архангел Михаил*, но гърците силно възпрепятствували на това свято начинание, посредством турското правителство.

В тоя случай вече захванала се открита борба между българи и гърци в гр. Варна и дядо Атанас вече се готвел да замине на свое иждивение за Цариград по църковния въпрос, който е бил в това време в своя разгар. Преди да замине обаче дядо Атанас решил със споразумение с варненските първенци българи Хаджи Рали, Сава Георгиевич, В. Христов, Андрей Хастарджиев, Климентов, Тюлев, Андон Нидялков, Кюркчи Коста, Георги Попов и др., да направи едно събрание в с. Хадърча от първенците на околните села, в което да им съобщи за църковния въпрос, че е вече в своето крепко зачало и че всички села трябва да се откажат от гръцкия владика и патриаршията, па така да замине.

Това събрание станало на 21. март 1860 година, на което присъствували пратеници от първенците на следующите села: Девня, В. Козлуджа, Хасърджик, Караач, Юшенли (Ботево), Кумлуджа (Крумово), Суджеской, Гевреклер, Гюндоду, Чатмита и Кууджук, в което събрание председателствувал дядо Атанас Георгиев и писар им бил поп Константин, гдето се държал приблизително следующият протокол:

„Днес, на два̀сет и първий март хилядо осемстотин и шесдесета година, ний, отдолуподписаните първенци и старейшини от селата..., събрани да размислиме по църковния въпрос и по примера на нашите цариградски българи, от днес нататък ний се отказваме от гръцката Патриаршия и нейните испроводени

владици и занаяпред нашите свещеници да споменуват в Божествената служба името на българския Свещеноначалник *Макариополскаго г-н Илариона* в Цариград и всичките черковни работи, като за венчавание, вула и др. в негово име да се издават. За всичко гореказано се подчиняваме.

Село Хадърча 21 март 1860 год.

Следват подписите:

Председател: Атанас Георгиев

Секретар: свещен. Кон. А. Дъновски

Дядо Дука от с. Девня

Дядо Коси и Ефендите Стоян от с. В. Козлудже

Дядо Серю и дядо Димитър от с. Караач

Дядо Баику от с. Хасърджик

Дядо Атанас и Кел Михал от с. Юшенлий

Дядо Демир от с. Кумлудже

Дядо Бою от с. Суджеской

Дядо Злати от с. Гевреклер

Дядо хаджи Дойчу от с. Гюндойду

Дядо Бою от с. Чятмата

Дядо Димитър от с. Куюджук

Дядо Атанас съобщил това решение и на 24 юлий същата година имало друго събрание, в което присъствували първенци и от околните градове: Праватия, Добрич и Балчик, които едногласно приели държания в с. Хадърча протокол и упълномощила дядо Атанаса да отиде в Цариград, което той решил и да говори от името на всичките българи на Варненския санджак.

В това събрание се решило още да моли правителството, за да позволи във Варна да се отвори българско училище и българска църква, на които и ферманите да се издадат. Дядо Атанас Чорбаджи подир сичко туй заминал в Цариград и по неговото настояване и със съдействието на варненския мютеарифин Ашир-Бей и мюфтията Къльчлъль-Мемиш Ефенди, наскоро са биле получили ферманите за училището и църквата.

На другата година от заминаването на Ат. Чорбаджи, Варненските общинари проводили в Цариград Чорбаджи Койва – зет Димитър от гр. Балчик, да го ръкоположи Негово Високо Преосвещенство Макариополский Иларион за свещеник, защото тогава щели да повярват хората, че имаме българский владика, който ръкополага свещеници, и така речений Димитър отишъл и се върнал свещеник, който Варненский гръцкий владика наклеветил пред Правителството по внушение на Цариградския Патриарх и решило се да се изпроводи поп Димитър под стража в Цариград, но той при заминаването си за Цариград, телеграфирал на *С. Бенедето*, че се присъединява към българската *Униатска* църква и така, като пристигнал в Цариград, посрещнали го двама гавази на скелета и го отвели направо в българската Униатска община, дето останал свещеник до следующата година. Поп Димитър се върнал във Варна, отишел при гръцкия владика, искал прошка и бил упростен и проведен в Балчик като енорийски свещеник под ведомството на гръцката патриаршия, по което си и поминал.

Дядо Атанас Чорбаджи, след толкова трудове за българската църковна независимост, оставил своите кости в Цариград в гробищата на *Егри Капу*, като предал Богу дух на юлий 20-й 1865 година.

Вечная му Памят!

г. Варна, 18 март 1896 год.

Иконом Ив. К. Радов

*„Памятник“, год. I, кн. VI 1896 год.
(стр. 549-559)*

3. ДО БЛАГОГОВЕЙНИЙ СВЕЩЕНИК ОТЦА ИВ. К. РАДОВ, ИКОНОМ В ГРАД ВАРНА

По времето на черковний ни въпрос, когато от всички наши по-главни градове изпращаха представители в Цариград, тогава градът Варна като беше със слаба българска община, едва ли можеше да поддържа свой представител в Цариград. (На представителите се плащаше ежемесечно по 2-3000 гроша и то с години.) Но намери се от варненските села, именно от с. Хадърджа един за чудо родолюбив българин-селенин дядо Атанас, който, избран от Варненско, прие да иди за представител на свои разноси в Цариград. Тук, доколкото помня, дядо Атанас стоя 6 години, и тамо си и умря, без да бе честит да дочака решението на въпроса. Нашите тогивашни вестници не знаеха как да се исхвалят пред света с тоя достоуважаван старец; целий български народ произнасяше с възторг неговото име, а днес почти забравен. Моля вас, които сте близо до това село, потрудети се да поизпитате, доколкото ви е възможно, нещо из неговия живот по неговия подвиг в Цариград, за да му направим една кратка поне биографийка, за да не се забравят подобни високозаслуживши наши хора, които безкористно са ратували за доброто на съотечествениците си.

Уредник Ил. Блъсков

„Паметник“, год. I, кн. II, 1895 год.
(стр. 192)

4. АТАНАС ГЕОРГИЕВ*

Той е бил много добър приятел на вицеконсула Рачински; с него е пропътувал цяла източна България, за да събират сведения за българското население. За да избягнат подозренията на турските власти, те са пътували като търговци, които купуват вълна. Атанас е имал постоянни сношения с варненските дейци: братия Георгиевич, свещ. К. Дъновски, Господин и Стоянчо х. Иванов, Ангел Георгиев и др.; той е присъствувал на събранията им, когато се разглеждали и решавали разни въпроси по въздигането на българщината.

---

* В красивата приморска градина във Варна е проектирано да се издигнат ред паметници на народните ни труженици. Струва ни се, че нравствен дълг на признателност се налага на варненци, щото да увековечат паметта на тоя ратник за българизма, като наред с проектираните паметници се издигне такъв и на А. В. Рачински, който да краси Варна, тая българска Одеса, както она на Ришелъ в руската, и да напомня на бъдещите поколения, че варненци скъпо ценят светлите личности на подобни свои благодетели. (Бел. на автора.)

Атанас* се е родил в с. Голица около 1805 г. Баща му Георги** бил един от по-първите селяни в с. Гулица и имал силно желание към учението. В близкото село Еркеч енорийски свещеник Михаил имал няколко селски момчета, които учал в къщата си; при него завел дядо Георги сина си Атанаса да го учи. Отец Михаил бил единствения български свещеник в тия балкански села; при всичко, че той имал работа по енорията си, пак успявал да учи няколко деца. Атанас ходил наред две зими да се учи при отца Михаила и се научил да прочита и пише. Това не задоволило дядо Георги; той пожелал да изучи сина си и на гръцки; затова е отишъл в гр. Месемврия, та намерил място, гдето да седи син му и да ходи в гръцкото училище. Тук в разстояние на две години Атанас се научил да чете и пише на гръцки. Не стигало само това, а трябало и турски да се научи Атанас; за тази цел той ходил при един ходжа.

Настанали размирни години и Атанас трябало да се прибере в село при родителите си. През 1820/21 г., във време на гръцката „завера“, отец Михаил, заедно с няколко още селски първенци, били вързани и закарани в гр. Месемврия при пашата и затворени; тая същата участ била постигнала и дядо Георги. Докато отишъл дядо Георги в затвора, присъдата за отца Михаила и други гръцки свещеници и миряни била решена. Отец Михаил бил откаран и заедно с други хвърлен в морето.

За добра чест, дядо Георги се отървал заедно с други, той отдавал това на Божието провидение.

Затворниците били закарани до с. Копаран (Анхиалско), гдето бил разположен пашата на лагер. Когато били изклани вече много затворници, настанало едно много бурно време, със силен дъжд-град и много светкавици и гърмежи. Бурята дигнала палатката на пашата, който, силно уплашен, извикал: „*Харизвам душите на останалите християни*“ (Баашладъм калан християнларън джанларънь.) И така, отпуснали останалите затворници, между които е бил и дядо Георги.

В руско-турската война през 1828–29 год. Атанас бил преводчик на русите, с които е ходил до Одрин. Баща му се заселил тогава в с. Николаевка (Хадърча). След заминаването на русите и Атанас се прибрал в селото; като грамотен, той скоро добил уважение от своите съселяни българи и турци.

Той често е ходил във Варна, дето се запознал и с турските, и с гръцките първенци и агаларци, и с малкото българи-търговци. Селото Николаевка отстои около 4 часа от гр. Варна и 2 часа от с. Везир-Козлуджа, което било тогава кааза (околия) с мюдюрин; николаевчани отивали там за разни разправи. И тук с честото си отиване Атанас се запознал с агаларите, които при всяко отиване, без да му правили никакво препятствие, извършвали скоро работата, за която е отивал. Това повдигало честта на Атанаса, когато в скоро време избрали за селски мухтарин (кмет) – чорбаджия. Като добил Атанас първенство, той вече помислил да отвори училище в селото си и за тази цел, той, освен дето говорил тук-там частно на съселяните си, повикал цяло село на общо събрание и ги уговорвал да си направят едно здание за черква и училище. На селяните се виждало това нещо, като че не ще може да се осъществи и стояли хладнокръвно, обаче Атанас намерил средство да ги убеди. Той захванал да търси учител за селото и желанието му било изпълнено. Някой си момък Константин А. Дъновски, родом от с. Читак (Ахъ-Челебийско в Родопите) бил дошел във Варна да търси място да стане учител; като се срещнал с него Атанас в град Варна,

---

* Гледай биографията му от свещ. Иконом Ив. К. Радов в „Памятник“. Урежда Ил. Р. Блъсков, Шумен 1895 г., стр. 549. (Бел. на автора.)

** Прадедите на Георги произхождат от Призренско, от където се преселили в с. Гулица. (Бел. на автора.)

оплязъл в пазарлък и на свой смет го условил и завел в селото. Сега трябвало помещение, та и на това намерил Атанас леснината; накарал да разтребят и да замажат *заницата* (стая, где то си турят къшни дреболии за ядене) и там младият учител събрал 10–15 деца, та ги учил.

Селяните с любопитство отивали да гледат и слушат как се учат децата да четат и пишат и захванало да им се харесва, когато зели децата да сричат и запяват и още да пеят църковни песни. Атанас вече разбрал, че селяните са готови да го послушат, та ги повикал на събрание, в което едногласно решили да си построят училище и параклис.

Било в 1847 г., когато условил Атанас даскал Константин, за 500 гроша и да го храни. * Училището захванали да строят на следующата година.

Като се чуло обаче, че се строи в с. Николаевка едно здание, което щяло да бъде и за черква, и за училище, дошла заповед от Варна да не работят майсторите. Атанас Чорбаджи в тоя случай трябвало да отиде в града да се срещне с големците, да им разправи работата и да се изкара зданието. Говорело се, че в тая работа имало гръцка интрига. Атанас успял да убеди правителството да проводи една комисия, която да отиде на мястото, за да направи оглед на постройката. Така и станало: отишла комисията, видяла какво се строи и кръстили зданието *папазъ-еви* (попска къща), защото имало един *комин*. Комисията си заминала, зданието се почнало пак и се искарало, половината черква, половината училище. Това здание стои днес и е цялото черква. Когато свършили зданието, дядо Атанас вече захванал да работи и пред владиката Порфирий и пред пашата, за да се издействува царски ферман за черквата, та да се освети.

И това желание на Атанаса се изпълнило. Ферманът се издал и на 26 октомври 1851 год. бил повикан гръцкият владика във Варна; той осветил черквата в името на *Свети Атанасий Александрийски*, при стечението на много народ от околните села. На дядо Атанаса дошло на ум да си търсят вече и свещеник българин, защото досегашният им бил грък, и за такъв повикали свещеника Иван Громов (родом от Беброво).

Селото Николаевка се уредило вече и трябало да успява и да става пример на околните села; обаче на всичко това побъркала Кримската война.

След войната** Атанас искал да стане учителят Константин свещеник, понеже той му бил станал вече и зет; със съгласието на селяните, той бил препоръчан на владиката Порфирий, който го приел на драго сърце, защото го познавал лично. Константин бил ръкоположен за свещеник на с. Николаевка. Така

---

* Вторият учител бил П. Атанасов и подир него Курти Добрав, който по занаят е бил шивач (абаджи); в училището той шиял и преподавал. Учениците седели на земята върху възглавнички, които си донасяли от къщи. Чинове нямало. Заплатата на шивач-учителя била хилядо гроша (т.е. 200 л.); той изпълнявал още друга длъжност, а именно водене селски сметки. (Бел. на автора.)

** В селото била уредена военна болница за ранени и болни арапи-войници, които били докарвани откъм Силистра. Болницата се помещавала в четири селски къщи. Селото хранило болните, та е било освободено от носене военни припаси и др. За охраната на болницата имало 150 души войници-арапи, на които предводителят бил Халил-ага.

През 1850 г. в селото квартирували 50–60 поляци от полската дивизия, на която началството било в гр. Варна. Поляците служили на турците. Известно е, че тези поляци дигнали до с. Пашакьой паметника на крал Владислав (гл. „Сражението при Варна в 1444 г.“, Варна, 1907 г.).

Известно е, че водителят на поляците бил Садък паша (М. Чайковски) и че те имали знаме, на което на червено поле личал турският полумесец, а на синьо – православният кръст.

Турците наричали поляшките войници „Инат Казаклар“. (Бел. на автора.)

били в селото двама свещеници, които обикаляли околните български села. Обаче младият поп Константин не стоял много време в селото, защото владиката го повикал в гр. Варна и му дал енория при гръцката черква „Св. Богородица“. Дядо Атанас намерил случай да възбуди българщината във Варна чрез зетя си Константина. Свещеник Константин захванал в църквата да се обажда по славянски, кое да каже Евангелие, кое Ектения, и това се понаправило на варненските българи, които се черкували в гръцките църкви. От друга страна не идело добре на гърците, та най-сетне въпросът се решил: Константин си дал оставката и станал български свещеник. Варненските българи захванали да се сгрупирват, съставили си община и намислили да си купят някоя къща, за да им служи и за училище, и за параклис. Такава намерили и купили на чуждо име (на Кюркчи Коста). Тогава вече се захванала откритата борба между българи и гърци в гр. Варна. Атанас вече се готвил да замине по черковния въпрос за Цариград. Преди да замине обаче, дядо Атанас решил да се споразумее с варненските първенци-българи и да направи едно събрание в с. Николаевка.

Това събрание станало на 21-и март 1860 г.; на него присъствували пратеници из следующите села: Девня, Козлуджа, Хасарджик, Караач, Ботево (Юшенли), Крумово (Кумлуджа), Суджяксьой, Гевреклер, Гондогду, Чатма и Куюджук. В събранието председателствувал дядо Атанас. Държал се приблизително следния протокол: „Днес на двайсет и първи март 1860 г. ние долуподписаните първенци и старейшини от селата (гл. по-долу), събрани да размислим по черковния въпрос, по примера на нашите Цариградски българи, от днес нататък, ний се отказваме от гръцката патриаршия и нейните владици. Занапред нашите свещеници да споменуват в Божествената служба името на българския свещеноначалник Иларион Макариополски в Цариград и всичките черковни работи, като за венчавка, вула и др. Да се издават в негово име. За всичко гореказано се подчиняваме.

С. Николаевка, 21 март 1860 г.

Следват подписите:

Председател: Атанас Георгиев

Секретар: Свещ К. А. Дъновски

Дядо Дука от с. Девня

Дядо Коси и ефендито Стоян от Козлуджа

Дядо Серю и Димитр от с. Караач

Дядо Банку от с. Хасарджик

Дядо Атанас и Кел Михал от с. Ботево

Дядо Демир от с. Крумово

Дядо Бою от с. Суджаксьой

Дядо Злати от с. Гевреклер

Дядо Хаджи Дойчу от с. Гондоглу

Дядо Бою от с. Чатма

Дядо Димитри от с. Куюджук.

Атанас съобщил това решение в Цариград. На 24 юлий същата година имало друго събрание, в което присъствували първенци от околните градове: Провадия, Добрич и Балчик, които едногласно приели държания в с. Николаевка протокол и упълномощили дядо Атанаса да отиде в Цариград, дето да говори заедно с Добришкия представител Хаджи Иван Вълков от името на всичките българи на Варненския окръг (санджак).

В това събрание се решило още да се моли правителството, за да позволи да се отвори във Варна българско училище. Атанас подир заминал за Цариград; по неговото настояване и със съдействието на Варненския мютесарифин

Ашир-бей и мюфтията Кълъчлъл-Мемиш Ефенди наскоро е бил получен ферманът за училището. Атанас след толкова трудове за българската черковна независимост, оставил своите кости в Цариград в гробищата на Егри-Капу, като предал Богу дух на 20-й юлий 1865 г.*

*„Известия на Варненското археологическо дружество“,
кн. IV 1911 год. (стр. 11–17)*

5. РОДОСЛОВИЕТО НА КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ

А. Начални години, юношество и възмъжаване

Константин Дъновски е роден на 20 август 1830 год. в Овчарската махал на с. Читак, околия Ахъчелебийска, окръг Гюмюрджински. По-късно е названо Устово и заедно със село Райково през 1860 год. образуват гр. Смолян. Разположени са покрай Черна река, приток на р. Арда. В древността Устово е заселено от тракийското племе „кайлапети“. По-късно е завладяно от Рим. През VII век е заселено от славянското племе „смяляни“. При хан Пресиян (836–852) влиза в пределите на българската държава. През 1700 година населението е помохамеданчено, и особено в 1720 г., когато в с. Райково е смазана съпротивата на населението.

През 1515 год. султан Селим I подарява тази област на придворния си лекар Ахъ Челеби и носи неговото име столетия след това. През XVII–XVIII в. се засилват занаятите абаджийство, терзийство, бакърджийство. През 1845 год. е основано бакърджийско и калайджийско сдружение.

През 1830 год. в Устово е открито килийно училище при черквата „Св. Никола“, където е имало и метох, а през 1845 год. – и светско училище. Светогорски монаси са се грижили както да се учат децата на славянско писмо, така и за християнското им обучение. За един такъв монах си спомня Константин Дъновски, вероятно това е бил поп Григорко, който тогава престоява в Устово 1837–1838 и до 1872 година, като една година е бил в с. Момчиловци.

По-късно отива в Пловдив в гръцко училище и завършва основното си образование. После отива в Татар-Пазарджик при известния български учител град Елена на име Никифор х. Константинов Мудрон и се учи на старославянско писмо. Завръща се в родния си край Устово на 16 години. Става учител и

* Атанас стоял в Цариград 4 години на свои разноски. Поминал се по времето на холерата. Той думал: „Дордето не видя да се ухътят български владци за в Българско, аз няма да си отида оттук.“ И наистина той не си отиде, но и не доживя да види съвършено докрай светото народно дело и не дочака да се изпълни неговото пламенно желание (Зюмбюл-цвете, Ил. Р. Блъсков, Варна, 1882, стр. 36.)

Роднините на Атанаса имали намерение да донесат от Цариград останките му и да ги погребат в черковния двор в с. Николаевка. Донесена била обаче само надгробната плоча, която е поставена върху гроба на един роднина на Атанаса, който бил убит от разбойници. Плочата е мраморна 1,70 м дълга, 0,85 м широка и 0,20 м дебела: по краищата тя е украсена с лозени вейки и с розети по ъгловете ѝ. На горната страна на плочата са изобразени два ангела, държащи венец и под тях човешки череп и две кости, положени на кръст. Върху плочата има надпис: „Брате, благослови мужа именуемаго А. Г. (следва извлечение от Светото писание гл. XI и XII, стих 19 и др., приспособено в смисъл на черковна борба). (Бел. на автора.)

започва да обучава децата на старославянско четмо. Това му спечелва врагове в лицето на гърците и гъркоманите. Така те го прогонват от Устово и той учителствува една година в с. Горно Райково, близо до родното му място. Отново бива наклеветен от гъркоманите пред турските власти, че бунтува населението срещу султана и тамошният кадия го осъдил да бъде заровен в тор. Майка му се чудела как да го спаси и накрая отишла при брата си за помощ – Юргаки Забилев. Той по това време е бил дошъл в Устово по работа във връзка със своя занаят – бакърджийството. Този занаят тогава, та чак до 1944 год., бил силно развит, защото от бакър (мед) се правели котли, тави за готвене, тигани, едни котли били за вода, а в други се готвело. Като тръгва за Варна, Юргаки взима със себе си своя племенник, сестрин син Константин. Той пък имал бакърджийски дюкян, където ковали медни съдове.

Ден 17 декември 1847 година. Трябвало е да помага на вуйчо си. Но нали е учил за учител, започнал да посещава в неделя и през празнични дни местната гръцка църква. А богослужението се извършвало само на гръцки. Понеже имал хубав глас, пеел е хубаво на гръцки църковните песни, защото е знаел гръцки говоримо и писмено, то бил чут, видян и харесан от Варненския гръцки митрополит Порфирий. Той го взел под свое покровителство до края на живота си. През същата тази година 1847 Порфирий бил назначен за Варненски митрополит, като преди това е бил Преславски митрополит. Тук на 17 години завършва първия етап от живота му. Имало е възможност да бъде претопен от гърцизма. Но тук съдбата му го среща с Атанас чорбаджи Георгиев от село Хадърджа, който дошъл във Варна да търси учител за своето училище, което построил и за което е трябвало учител, който да знае и да преподава на старославянски и български език. А Константин си дирел работа за учител, не му харесвал занаятът бакърджийство при вуйчо му. Срещу 500 гроша годишно и храна, Константин се съгласил да се цани за учител през 1847 год. в село Хадърджа. Така става първият български учител във Варненска околия.

Като дошъл във Варна, той се именувал Константин Доновски. Родопчанският говор е закръглен, затвореното „о“ изчезнало и името се променя на Дъновски.

През 1851 година Атанас Чорбаджи построява в село Хадърджа сграда за училище и църква. През 1854 година младият Константин Дъновски заминава за Солун с трима свои другари, пътуват с кораб. Оттам трябвало да заминат за Атон. Но станала буря, корабът пострадал и те били изхвърлени на брега и по чудо спасени, което той описва по-късно. Точно тогава, на 10 април 1854 год., в църквата „Св. Димитрий Солунски“ той получава откровение чрез Светия Дух и му бил връчен Антиминс от един възрастен монах. На връщане от Солун, понеже била започнала Севастополската война (Кримската) 1854–1856 год., то село Хадърджа е било препълнено с турци и затова заминава в град Балчик, където е бил две години, след което се завръща в Хадърджа и учителствува една година. Оттам водят връзките му с това население.

През 1857 год. Константин Дъновски е ръкоположен за свещеник, като преди това още като учител се оженива за дъщерята на Атанас Чорбаджи, на име Добра. Така започва неговия нов живот за полза роду българскому чрез свещенодействие на роден старославянски и български език. Същевременно се включва активно в борбата за църковна независимост. Този период е описан подробно от българските историци, чиито трудове ние публикуваме дословно.

Д-р Вергилий Кръстев

Б. Какво е родословието на Константин Дъновски?

Родът на баща му Доньо се преселил от Северозападна Македония от областта Полог, разположена в разкошна местност по горното течение на река Вардар между Шар планина, Рудокой планина, Сухой Горой и Жеден планина. След завладяването на Албания от турците след 1478 година много албански групи се преселили на север. Приели мюсюлманството, те станали бич за славянското българско население. Те навлизали в Полог, където албанските бейове организирали насилие, грабежи, както и помохамеданчването им. Местното население е било мирно и не е могло да даде отпор и въоръжена съпротива на албанците (арнаутите). Ето защо част от това население напуска родните места и бяга. Една част се придвижила на изток и се заселили в Родопите в Ахъ-Челебийска околия. С тези бегълци дошъл и бащата на Константин Дъновски. Баща му се е казвал Доньо. Имал е брат на име Димен, който е бил поп в Маданските села със седалище Яневска махала. През време на потурчването около 1710 година поп Димен избягва със семейството си и с малкото си братче Доньо в Устово. Като пораства, се оженва за момиче от с. Устово. От брака се ражда момче, кръстено Константин Доновски.

Майка му е била от прочутия род Забилски. Това е бил овчарски род. Кехаят Забилев е имал към 12 000 овце. Майката на Константин е имала брат Йоргаки (Юргаки) Забилев, който станал бакърджия, занаят много търсен по онова време. Майката на Константин е била с мистична натура и според по-късните му разкази тя е оформила у него склонността му към мистицизъм.

Тук ще приложим и едни сведения, които са били дадени от един представител на същия род.

Д-р Вергилий Кръстев

В. Из родословието на Учителят Петър К. Дънов

Бащата на Константин Дънов се казвал Доньо (Андон). Доньо е брат на моя втори прадядо поп Димен. Поп Димен е бил свещеник в Маданските села със седалище Яневска махала. През време на потурчването около 1700 година поп Димен избягва със семейството си в Устово. Със себе си взел и най-малкото си братче Андон – Доньо. Когато пораснал, се оженил за устовка. Къщата им била на мястото на Дидевската къща. От този брак се ражда Костадин Дънов, който е един от първите учители в Устово. Преди освобождението 1878 г. Костадин Дънов избягва от Устово във варненските села, където също учителствувал и където също имал заслуги. Преди 4 години от Варна дойдоха в Смолян, за да разследват родословието на Костадин Дънов, където и там е имал заслуги.

Във Варна, след като учителствувал дълго време, приема свещеническия сан и след освобождението се върнал в нашия край с надежда да се приобщи окончателно тук. В Устово нямало място за свещеник, поради това служил известно време в Карлуково, днешно Славейно, и в Горно Дерее, днешно Момчиловци. В нашия край е известен като Доньовския поп. След като не можал да намери постоянно място в Устово, връща се във Варна. Същият имал двама сина: Христо* Поп Дънов и Петър Поп Дънов. Христо* става военен и умира в София през 1918 година като полковник. Петър, както е известно, основава Бялото Братство в България.

* Да се чете Атанас. Погрешно е дадено. (Бел. на Вергилий Кръстев.)

През 1916 година с баща ми бяхме в София и гостувахме на Петър Дънов. Бяхме извън София в ниски постройките, запомнил съм, че имаше една висока кула с дървени стъпала, където се изкачваха. Той бе по-възрастен от баща ми, който е роден през 1865 г.

Пропуснах защо Костадин Дънов е избягал от Устово. За противодържавна дейност бил тайно осъден от турците да бъде жив заробен в тор, но той научил за това и избягал.

Тези сведения са дадени от Любен Хаджииванов от гр. Смолян, който също е от моя род.

6. СПОМЕНИ НА СВЕЩЕНИКА КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ*

На 11 май 1860 г. се състави за пръв път в град Варна българска община; печатът ѝ носеше надпис: *Българска училищна община. „Съгласие, дързост и успех“*. Общината се състояла от: Хаджи Стамат Сидерев, Хаджи Рали Мавродиев, Никола Даскалов, Сава и Никола Георгиевич, Костадин М. Тюлев, Хр. Попович и свещ. К. Дъновски.

В първото си заседание, станало на 11 май, общината разгледа молбата на Кою Чорбаджи от град Балчик, за да се изпрати зет му Димитр в Цариград при Илариона Макариополски, който да го ръкоположи за свещеник в гр. Балчик. След един месец се върна Димитр като свещеник.** Гърците във Варна останали смаяни от тази решителна постъпка на българите.

По покана на цариградските българи и варненци решават да не припознават вече патриаршията, с владиците ѝ заедно. Окончателното решение по този въпрос се взело в с. Николаевка на едно събрание, по инициативата на Атанас Чорбаджи, под крушата на извора „Харлата“. Съставя се протокол, подписва

---

* Роден в с. Читак (Родопите) в 1830 г.; учил се в Пловдив и в Т.-Пазарджик при даскал Никифор от Елена. През 1847 г. К. Д. дошел във Варна; той разправя, че имало тогава молебен по случай утихване на морска буря, която била толкова голяма, че морските вълни се прехвърляли през крепостната порта „*Скеля капусу*“ (гл. плана на гр. Варна под №VII в Известията на Арх. дружество Варна, 1909). Не се помни да е ставала друг път такава ужасна буря. Молебенът бил на табията „Иени Дуна“ (срещу вълнолома). Събрани са били там и турци и християни

През 1854 г. К. Д. отива в Солун, посещава гроба на Св. Димитрий Солунски, где то му се случва нещо необикновено, разказано в книгата „Едно откровение в Солунската черква „Св. Димитрий“ (София, 1905 г., стр. 8). В 1857 г. К. Д. се ръкополага за свещеник в гръцката черква „Св. Богородица“ във Варна, где то е служил като енорийски свещеник до края на 1864 г. От 1865 г. К. Д. става свещеник на първата българска черква „Св. Архангел Михаил“, при която и до днес живее в най-окаяно положение. (Бел. на редактора на „Известия на Варн. арх. д-во“.)

** Варненският владика наклеветил Димитра пред правителството по внушението на Цариградския патриарх[?] решило се да се изпроводи Димитр под стража в Цариград. За да избави Димитра, свещ. К. Д. се споразумял с варненския католически свещеник Дамян (Di Aprigo), с когото се добре познавал още от Пловдив. Последният изпратил

се от присъстващите и се подпечатва със селския печат. Тоя протокол с писмо от варненската община се изпраща на Илариона в Цариград, като се молел при това да заобиколи Варненско, гдето имало да се осветяват новопостроени черкови по селата (напр. в с. Гюндогду), което и обещавал да изпълни, но отпагал, види се, поради усложнението на работите в Цариград.

Във Варна е бил тогава руски консул Александр Рачински, човек набожен и добър славянофил, който искал от гръцкия владика да му отстъпи черковата „Св. Георги“, в която да се служи поне веднаж в неделата на славянски език. Разбира се, че гръцкият владика не е можал да удовлетвори искането на руския консул, когато страстите и гоненията между българи и гърци са се разпалили до крайност. Консултът най-сетне помолил да му се отстъпи манастирът „Св. Димитър“ (в Евксиноград), игумен на който бил българин от Търново, което и сполучил. На 6-й август 1860 г. станала голяма служба с петихлебие, на която присъствували всички разпалени българи. След службата консултът държал реч на българите, че трябва да се заловят за духовното си просвещение и им обещал, че на следната година непременно ще са открие славянска черква в град Варна с издръжката на руското правителство. Консултът искал от по-видните българи да обмислят въпроса за откриването на българско училище. Единодушно се решава да се открие училище и веднага се събрали на 6-й август 1860 г. помощи за издръжката му.

Най-големи суми са записали следните лица и еснафите:

Иеромонах <i>Теодоси</i> , игумен на манастиря „Св. Димитър“	2000 лв.
<i>Атанас Чорбаджи</i> от с. Николаевско	1000 лв.
<i>Стоянчо Хаджи Иванов</i>	1000 лв.
<i>Господин Хаджи Иванов*</i>	1000 лв.
<i>Хаджи Стамат Сидеров</i>	1000 лв.
<i>Сава и Никола Георгиевич</i>	600 лв.
<i>Атанас и Георги Попови</i>	400 лв.
<i>Костадин Тюлев</i>	200 лв.
<i>Христо Попов</i>	200 лв.
<i>Янаки Жеков</i>	200 лв.
<i>Хаджи Рали Мавругиев</i>	200 лв.

телеграма (шифрирана) до папския викар г-н Брюнони в Цариград (в колегията (St. Benoit) на лазаристите), че ще пристигне свещ. Димитр, който желаял да стане униатин. Гавазите на г-н Брюнони го завели при него, макар че турците и гавазите от гръцката патриаршия искали да го земат насила от католическите гавазии.

На 20 декември 1860 г. била отворена униатска черква в Пера и Димитр е служил в нея като първи униатски свещеник; той получил титла: „велик иконом“.

Когато се развали унията, Димитр се върнал през м. юни 1861 г. и е станал пак свещеник в Балчик (до 1865 г.).

За унията на Варненския окръг нека отбележим следното: „На 24 януарий 1861 г. Варненският митрополит Порфирий изпратил дяконът си Агатангела с „емирнаме“ в Добрич да събере владишната по 50 гроша на венчило; властта повикала първенците Бр. Х. Икономови, Йордана, х. Васила и Бояджи Георги, които принудила в разстояние на 24 часа да съберат парите или ще ги хвърли в затвора, но те казали, че не припознават Порфирий, а „унията“, и властта ги оставила свободни. Повикани били някои от селските кметове, но и те отговорили същото“ (Г. Димитров, Княжество България, Пловдив 1895 г. 1, стр. 389). (Бел. на редактора на „Известия на Варн. арх. д-во“.)

* Брат на предишния, син на х. Иван Вълков, народен представител от Добрич в Цариград (по черковния въпрос). Господин е бил един от най-влиятелните българи във Варна. Из селата във Варненско говорят, че той „снемал хората от бесилка“. Господин имал почетна титла „а-а (т.е. ага); той имал право да излиза вечер с фенер, в който имало запалени 5 свещи. (Бел. на редактора на „Известия на Варн. арх. д-во“.)

Еснафите:	абаджийски	100 лв.
	кюркчийски	100 лв.
	дюлгерски	100 лв.
	бакърджийски	100 лв.
	калайджийски	100 лв.
	калбурджийски	100 лв.
Търговци гърци са записали:		
Димитрокопуло		100 лв.
Сакалука		100 лв.
Иванис Чико		100 лв.
Георги Филибели		100 лв.
Мухтията Ибиш Ефенди подари от вакуфите		400 лв.
Един гражданин		800 лв.

Събрали се 10 000 лв. и по съвета на благоразумните българи решено било да се дадат на гръцката община, с условие да се издържа български учител при гръцкото училище, който три пъти в седмицата да преподава български език на българските деца. Гърците отказали на тая българска отстъпка. Тогава българската община решава да купи за 3000 лв. мястото, гдето е старата българска черква „Св. Архангел“. Документът за мястото е бил зет върху Кюркчи Коста Димитров, почтен и състоятелен българин.

Първото българско училище се открило на 1-й септември 1860 г.* в къщата на Балтаджи Пеико. Първият български учител е бил Константин Т. Арабаджиев; числото на учениците е било 28.**

На следната година се почва постройката на ново училище. Като се изкарва първият етаж на зданието, варненските гагаузи почват да заплашват работниците и да нападат върху им. Един ден гагаузите направили демонстрация пред турското управление (конака), и настоятелно изисквали от тогавашния мютесарифин (Ашир бей) да спре по-нататъшното строение на училището. Властта удовлетвори желанието на гагаузите и със стражари спряла работите му.

В това време влиятелният българин Атанас Чорбаджи бил в Цариград, като представител от Варненско по черковния въпрос. Свещ. Дъновски писал на Атанас Чорбаджи за случката с гагаузите и му искал съветите, как да се постъпи, за да може да се доизкара започнатото училище. Отговорът на Атанаса бил: да отиде при мюфтията Ибиш ефенди, който му бил голям приятел и комуто писал по въпроса; той ще му спомогне и нареди каквото трябва да се направи пред властите. Ибиш ефенди съчинил една мазбата (заявление) от страна на българите до централното правителство, дал я на свещ. К. Дъновски с препоръчителни писма до кметовете на Козлуджанската кааза (околия) за подписване

* Свещ. К. Д. извърши водосвет с позволение на гръцкия владика. Г. Димитров (Княжество България I. 1895, стр. 240) казва, че училището било осветено на 12 август и Ив. Церов (Отчет на девическата гимназия. Варна, 1898, стр. 20) казва, че било отворено на 19 август. Отварянето на училището изненадало другите народности в града. То паднало като гръм най-вече върху гагаузите, наежени срещу българщината. Какъв шум подигнало у тях първото българско училище, се вижда от следното любопитно показание на една гагаузка: баща ѝ приказвал, че „християни“ негодували, когато се отворило училището, защото според него във Варна щяла да земе връх българщината („Варна да булгарлък оладжак“). С туй се обяснява и по-нататъшното враждебно настроение на фанатизираниите гагаузи спрямо българското дело във Варна (Ив. Церов, отчета, стр. 20). (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

** Ив. Церов (отчета, стр. 21) казва, че имало 25 момчета и 15 момичета. Училището имало два етажа. Горният етаж се състоял от три стаи и служил собствено за училищно помещение; двете стаи били класни, а третата служила за слагане на училищни потребности). (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

и подпечатване. Същата мазбата била разнесена от други лица из каазите: Добришка, Балчишка, Манкалянска и Провадийска за подписване. Съдържанието на мазбата било, че българското население от 6-тях каази на Варненския санджак (мютесарифлък) не желае да се обучават децата му по гръцки език, и понеже нямало българско училище, молели падишаха да издаде ферман за едно централно българско училище за целия санджак в град Варна. Свещеник Дъновски отнесъл мазбата в Цариград на Атанас Чорбаджи, който я предал гдето трябва. Докато се издаде ферманът, изтекли се девет месеца. През това време училището стояло непокрито и материалите му били разграбени от гагаузите. Като се получил ферманът във Варна, мютесарифинът Ашир бей го прочел в двора на конака (сегашното окръжно управление). За тая цел са били поканени всички подписавши мазбатата български и турски мухтари (кметове); събрало се много народ в двора на конака от разни народности и главният секретар на бея поднася с особен церемониат султанския ферман на мютесарифина, който гръмогласно го прочита на събрания народ. Присъствувалите гагаузи и гърци останали в голяма изненада. Те нищо не знаели от това, що се вършило с мазбатата, нито пък подозирали къде ще му излезе краят с откриването на българското училище и косвеното припознаване от властта българска училищна община.

Училището* било доправено и тържествено осветено от тогавашния гръцки митрополит Порфирий, в присъствието на руския консул Рачински, представителите на властта и на всички живущи в град Варна българи. Осветяването на училището се извършило на 25 юли 1862 г.

***

Руският вицеконсул А. Рачински искаше всяка неделя да посещава черковната служба, стига само тя да се извършваше на език, който той разбира – славянски. И затова често пъти искаше от гръцкия владика Порфирий да му отпусне черковата „Св. Георги“ в града, за да се служи в нея на славянски език. Владиката по добротата си може би беше наклонен да удовлетвори искането на консула, но митрополитите-съветници не се съгласяваха на това. Те пречеа всяка да не се зароди славянският език във Варна, а покрай това да се съживи и българщината. Обаче на големите празници, когато трябваше да присъствува консулт в черкова, владиката ми разрешаваше да прочета евангелието на славянски език. Най-сетне А. Рачински предложи на владиката да му отстъпи манастиря „Св. Димитър“ вън от града (в Евксиноград) и там да се служи на славянски, когато имаше консулт свои и царски празници, напр. като възшествието на престола на руския цар и други. Владиката се съгласи на това и ме изпращаше да извършвам черковната служба в манастиря. За една такава тържествена служба на 6-й август, консулт повика двама руски певци от Цариград и той заедно с тях взе участие в службата. Няколко пъти подред служих в манастиря литургия и консулт с видните българи-търговци винаги присъствуваше на черковната служба. След черковния отпуск ставаха срещи и запознанства между българите и консула и главен въпрос между тях беше как да се сдобие град Варна с черкова, в която да се служи на славянски език. Рачински виждаше, че на българите не бе възможно за дълго време да си построят черкова и взе инициативата да ходатайствува пред правителството

* Преди пристигането на фермана Сава Георгиевич изпросил позволително за доизкарване на зданието от мютесарифина Ашир бей. Това позволително с денословие 7 декември 1861 г., от който ден се почва пак работата на училището, се пазило у С. Георгиевич. Зданието стояло цели 9 месеца разкрито (стр. 39 на отчета). (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во.)

си за откриването на един руски параклис, който ще прибере временно българите и чрез който може би ще се осуетят българските намерения да нападнат и отнемат гръцките черкови. Консулт сполучи в ходатайството си и откри руски параклис в къщата на Зальмоолу Кости.* Освещението на параклиса стана на 12 април 1861 г. от мене, свещеник Иван от с. Казълджиларе и архимандрита Филарета.**

На 30 ноември 1864 г. се помина гръцкият владика Порфирий, при когото служих като свещеник на митрополията.

През 1865 г. се събрахме българите, в кантората на Сава Георгиевич, и решихме да протестираме пред правителството и патриаршията, че не можем вече да стоим без черкова, и че няма да приемем новия владика от патриаршията, докато не се разреши черковният въпрос.

Протестът ни се подписа от 50–60 села на Варненския санджак. Българите искаха от властта: или да им се разреши да си построят нова черкова, или пък ще вземат насила една от гръцките черкови. Българите тогава решиха да вземат черковата „Св. Георги“. Известно стана на всички, че на 10-й февруари 1865 г. ще се отнеме насила казаната черкова, както биде взета през 1861 г. черковата „Св. Богородица“ в Пловдив; турските власти приготвиха 12 души турци, които да употребят и хладно оръжие, в случай че стане нужда, само да не допускат отнемането на черковата. За да се избегнат кръвопролитията, българите се отказаха от намерението си и аз сам отидох при мютесарифина да му съобща решението и да го помоля да не изпраща приготвените 12 души турци. Реши се

---

* Г-н Иос. Стоянов, син на Стоянчо х. Иванов, драгоманин при руското посолство в Цариград, съобщава ни следното: „Преди отварянето на руския параклис във Варна е бил директорът на гръцките училища Архимандрит Филарет, който се учил в Русия и в гръцкото духовно училище в Цариград. Консулт Рачински се запознал с него и му казал, че трябва да се въведе български език в гръцките училища. Филарет говорил един ден в съвета при гръцката митрополия, че е нужно да се въведе български език в гръцките училища, защото населението в селата е почти българско. Тогава става на крака сега покойният Стефанаки Теофако и казва: „По никой начин не се съгласявам да се въведе български език в гръцките училища; предпочитам да видя гробовете на двамата ми синове, нежели да чуя български език.“ След Теофако протестирали и другите членове на димогерондията (митрополитския съвет) против смелостта на Филарета, загдето предложил да се въведе българският език в гръцкото училище. На следущия ден го уволнили от службата му. Тогава Филарет отишел при Рачински и му разправил случилвшеото се. Филарет получавал 10 000 гроша годишна заплата от гърците. Рачински му казал, че от деня на уволнението му ще получава от руското правителство вместо 10 000 гроша 1000 рубли, т.е. 20 000 гроша. Консулт му обещал още, че като отиде в Русия, ще се старее да получи още 1000 рубли от Св. Синод, както и стана. Консулт натъкми тогава в едната част на голямата си квартира в дома на х. Кости Зальмоолу един хубав параклис, дето захранали да се черкуват свестните българи, за да слушат Божествената служба на матерния си език.“

В параклиса била турена камбана, която по показанието на свещ. К. Дъновски била намерена в морето до Св. Яни (Чатал-таш), между манастира „Св. Димитър“ (Евксиноград) и „Св. Костадин“. Камбаната произлизала от гръцкия кораб (в който имало параклис), който кораб обикалял през времето на гръцката завера (1821 г.) бреговете на Черно море и др. Когато бил обесен в Цариград патриархът Григорий, турското правителство заповядало да бъде потопен корабът; това стана до Св. Яни. До Чатал-таш се виждат железни части на австрийския параход Трапезунт, който бил изхвърлен на брега през 1878 г. (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

** Митрополитската гръцка църква „Св. Атанас“ била построена през 1838 г. и с помощи на българите от града и от селата във Варненско (Г. Димитров. Княж. България. I. стр. 241). (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

да се приспособи долният етаж на училището за черкова* и да се нарече „Св. Архангел Михаил“. На 14 февруари 1865 год. за пръв път служих в нея и аз ѝ бях първият свещеник. На Великата събота, когато трябваше да се обикаля черковата (черковната процесия), тогавашният мютесариф Абдул Рахман, като се разпорежи да се преоблечат 25 души млади българи в стражарска форма, за да пазят ред и тишина и да предотвратят възможните смутове от страна на разсърдените гагаузи и Измирли-гърци**. За новата черкова взехме икони и други черковни принадлежности от Николаевската черкова, с които си служихме почти година, докато такива се набавят. Тия черковни вещи бяха донесени от свещ. Ив. Димитров Бакърджиев, Петър Анастасов, Курти Добрев, Слави Стоянов и Добри Бацов.*** След осветяването на черковата ни пристигна в гр. Варна, на 20 февруари, нов гръцки владика – Иоаким, сегашен гръцки патриарх.**** Първите епитропи на българската църква бяха: *Киро Патриков, Спас Димитров, Кожухар Коста Димитров, Конст. Димитров и Хаджи Никола Абаджията.*

Един от влиятелните българи е бил Ангел а-а (Георгиев)*****; той имал голяма заслуга за превземане на църква в Провадия.

Освен 20-тях българи, които споменах, имаше във Варна още следните (доколкото помня): 21) *Иосиф Стоянов* (син на Стоянчо х. Иванов); 21) *Стойко Влахов* от Котел; 23) *Г. Маринович* от Свищов*****; 24) *Христо Т. Груев*; 25) *Хаджи Стефан* от Шумен; 26) *Хаджи Иван*; 27) *Георги Табака* (Г. Ив. Караильов) от Панагюрище; 28) *Манол Мутава*; 29) *Абаджи Неделчо Паралиев* от с. Палиците (Габровско); 30) *Папаз Иван* от Трявна; 31) *Стоян Бахчеванджи*, 32) *Драган Василев*; 33) *Стойко Жеков* от с. Карахюсеин и синовете му *Жеко, Коста, Иван и Тодор. Ст. Жеков* произхожда от Одрин, гдето баща му е бил свещеник; 34) *Арабаджи Тодор* от Ямбол; 35) *Антон Недялков Карабатак* от с. Куюджук; 36) *Янаки Фурнаджи* от Ямбол; 37) *Терзи Никола* от с. Дебелец (В. Търновско); 38) *Арабаджи Стоян*; 39) *Кюркчи Генчо* от В. Търново; 40) *Буруджи Тодор*; 41) *Каменар*

* За построяване иконостаса българите повикали гърка Хаджи Петр, дограмаджия, който симпатизирал на нас. Той положил клетва, че няма да изкаже нищо (съобщено от г-жа Аника Бърнева, сестра на Сава Георгиевич). Стените на черквата били покрити с басма. (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

** Тези гърци от гр. Смирна (Измир) били върли неприятели на българите. Измирлиите били богати търговци, джелепи, касapi и др; те носели голям фес с дълъг пискиол (висящ до раменете) и в пояса пищови и дълги ножове. След освобождението те се изнесли от Варна. (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

*** Иконите имали да бъдат пренесени през крепостната порта „Ибрахим капусу“ (гл. в плана на града под №IV), която се намирала на площада пред мъжката гимназия. Пазачът на портата, по името на който е наречена портата, симпатизирал на българите, та бил предизвестен, че ще стане пренасянето на иконите (съобщение на Стоян Иванов). (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

**** В съседството на българската черква била построена през 1866 г. черквата „Св. Никола“. По завещанието на Параскева Николаев, тя имала да бъде построена до болницата Пар. Николаев. Гърците обаче я построили до българската, за да попречат на нея. (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

***** от с. Белица (Трезненско). Из селата във Варненско и Провадийско говорят, че тй снимал „хората от бесилка“. Ангел Г. се е оженил за дъщеря на много заслужилия деец Господин Хаджи Иванов. (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

***** В дома му се е крил през 1860 г. свещ. К. Дъновски, който без знанието на гръцкия владика Порфирий е отишел да направи около 50 венчавки без зимане вуло за владиката в с. Хасарджик, Хамбарли, Караач, Ботево, Гондогду и др. (Бел. на редактора на „Изв. на Варн. арх. д-во“.)

(Тасчи) Йордан от с. Пашаит; 42) Тасчи Иван; 43) Тасчи Паун; 44) Кюркчи Захари; 45) Унджи Рагу; 46) Арабаджии Недю от с. Девня; 47) Бърни М. Бърнев от Ески-Джумая; 48, 49) Праматар Яни и Георги от М. Търновско; 50) Атанас Недев от с. Климентово; 51) Абаджи Стоян Иванов от с. Търкашент (Еленско); 52) Кюркчи Рагу Трифонов от с. Марен (Еленско); 53) Арабаджи Петков от М. Търновско; 54) Д. Провадалъ (Момов) от Преслав; 55) Калбурджи Станю; 56) Абаджи Иванчо от Дреновските колиби; 57) Катранджи Георги от Тревненските колиби; 58) Уста Кою от Трявна; 59) Топал Хаджи Данаил от Казанлък; 60) Йордан Тодоров; 61) Хаджи Иван Тодоров; 62) Христо Кафеджийичето; 63) Еминеджи Панайотов; 64) Георги Чубрицата; 65) Стоян Карабатаков; 66) Калайджи Белчо; 67) Петър П. Димов от В. Търново; 68) Иванчо Давидов; 69) Дим. Бърнев; 70) Янко Славчев от В. Търново; 71) Андрей Астарджиев; 72) Хр. Климентов; 73) Мих. Риболов; 74) Стоян Куюджук; 75) Н. Праматарев; 76) Еширо-олу Христо; 77) Арабаджи Никола Панайотов от с. Климентово; 78) Гаки Тодоров; 79) Илия Папаз Иванов; 80) Жеко (бъчвар); 81) брчкаджи Г. Жеков от Ямбол; 82) Н. П. Корчев от Самоков; 83) Табак Марин Андреев; 84) Табак Павли; 85) Арабаджи Васил Калчо-олу от Ямбол; 86, 87) Балтаджи Кирак и брат му Драган, бъчвар от Ямбол; 89) Бони Данаил от Казанлък; 90) Балтаджи Станев от с. Девня; 91) Ханджи Стоян от Ямбол; 92) Абаджи Трифон; 93) Г. Страшимиров; 94) П. Павлов; 95) Конда Кателев; 96) Ст. Сърмаджия; 97) Стоян Карапениев, градинар от Еленско; 98) Табак Райно от Панагюрище; 99) Арабаджи Йордан от Ямбол; 100) Кюркчи Митьо от Ямбол; 101) Бою бъчвар от с. Еркеч; 102) Ст. Иванов от В. Търново; 103) Дерменджи Денчо Николов от Трявна; 104) Момджу Алеко от Ямбол; 105) Пан. Леков от Ямбол; 106) Т. Иг. Коларов; 107) Терзи Панайот; 108) К. Стоянов; 109) Кюркчи Митьо от Ямбол и 110) Стоян от Тулча.

„Известия на Варненското археологическо дружество“,

кн. IV 1911 год.

(стр. 17–27)

7. ДОПИСКИ ОТ ВАРНА В АРХИВАТА НА С. РАКОВСКИ

Архивата се съхранява в етнографическия музей в София. В нея има четири дописки от Варна, а именно 1) под № 7844 от 15 юни 1861 г. дописка до редактора на един вестник; 2) под № 7444 от 20 юни 1861 г. дописка, която е подписана както горната със „С. С. Т.“ 3) под № 748 една дописка, писана до редактора на в. „Дунавски лебед“ (Белград) с дата януари 1861 г. Дописката е изпратена от „българската във Варна община“ и е подписана от тогавашните ѝ членове*: Р. Х. П. Мавридос, Бр. Георгиевич, Бр. Х. Попов, Д. Х. Тюлев, Стоянчо Хаджи Иванов, Спас Димитров, учил. епитроп и Кост. Димитриевиц, епитроп и 4) под № 7445 дописка от 25 юни 1861 г. до редактора на „Българските Книжници“. Дописката е подписана със същите букви като горните две.

* От подписите се вижда кои са били членовете на първата българска община във Варна. Погрешно е следователно съобщението на свещ. К. Дъновски, че членовете ѝ са били освен горните: свещ. К. Дъновски, Стамат Сидерев, Ник. Даскалов и Хр. Попович. Свещеникът не е могъл да бъде член на българската община, защото тогава е бил гръцки свещеник (гл. стр. 17 и 18 в „Известията на Варненското арх. дружество“ IV). (Бел. на редактора на „Известия на Варн. археол. друж.“, кн. V 1912 г.)

Моля Ви, г-н редакторе, дайте място в почтените си листове, ако намерите за благосклонно, на това кратко описание на Варна и жителите ѝ.

Мнозина съм слушал, че желаят да се научат какви са и с какъв дух са българите във Варна и селата ѝ и какви са гагаузите.

А сега аз, както съм честит да се намирам в този край, който заслужава любопитство на мнозина, и като имах чест да се запозная и с простия народ, можах да науча много любопитни неща, но за всички не мога да се отговори сега, а оставам за друг път; сега само ще кажа накъсо за тогавашния народ и за град Варна.

Варна е разположена на бреговете на Черно море и на един малък, но доволно широк залив, до когото наблизко се намира едно твърде голямо блато, за което се говори, че ще го съединят с морето за по-добро пристанище зимно време и между два доволно големи и дълги върха, от които единият е посипан с лозя, 5–6 тепета, няколко стари табии и в полите му два манастира – „Св. Константин“ и „Св. Димитър“. В брега му се плескат пак сякога морските вълни; другият бряг е природно, като една градина, накичен с гора (лес), разнообразен храсталак и по някъде с черни угари и зелено класни нивя. И така Варна се намира на равнина между два върха по на час разстояние един от друг; и от единия ѝ край лежи безпределно, тихо и бурно море, а от другия – много голямо блато, зад което нататък се простират малки връщища и могили, между които се намират разноцветни, плодородни равнини и долини, които всяка минута могат да дадат балсам на пожалено сърце, радост и веселие на пътна душа, всяка минута са готови да възбудят жално възпоминание за преминалото и благотворна надежда за добра бъдещност.

Отвред е окружена Варна с каменна стена, между която се намират 8–9 табии (батареи) с топове, което ѝ е калето.

*„Известия на Варненското археологическо дружество“,
кн. V 1912 год.
(стр. 6)*

8. КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ И МОНАСТИРЪТ „СВЕТИ КОНСТАНТИН“ КРАЙ ВАРНА

На 11 клм. североизточно от Варна се намира морското летовище, тъй нареченият манастир „Св. Константин“, с малка църквица, в която има източник (аязмо).

Кога е бил той основан, не съществуват точни данни. Преданието говори, че той е основан в началото на XVIII век. До това заключение дохождаме от надписа на най-старата храмова икона в иконостаса, която представлява Св. Цар Константин и Св. Царица Елена, в цял ръст, художествена византийска живопис, които са облечени в златни царски сакос и порфира. В най-долната част на иконата, в подножието на животворящия Господен кръст, който се намира в средата между двете фигури, има доста повреден надпис на гръцки език, който гласи следното: „поради силен страх на християните... в Цариград 1713

година". По всяка вероятност иконата е била изработена в Цариград и след това пренесена и вложена в иконостаса на манастирската църква.

Около манастира „Св. Константин“ по-рано е съществувала гъста, непроходима гора. Интересни сведения за манастира дава руският пътешественик и историк Виктор Тепляков в своята книга „Писъма из Болгарии“, издадена в град Москва през 1837 год.

Ето какво пише той: „Ходих в манастира „Св. Константин“, който се намира на 10 версти от Варна... Недалеч от една чешма по пътя някакъв овчар пасеше биволи... Той тананикаше някаква песен... Мелодията беше ту весела, ту печална, мелодия на българска песен. Под къдравия му калпак се показваше лице с атлетически черти. Това бе една от ония масови фигури на българите. Моят преводач запитва българина колко часа има още до манастира. Суха монотонна фигура ме посрещна (в манастира). Зад монаха следваше едно младо българче... Храмът „Св. Константин“ е също така мрачен, беден и тесен, както и всички български църкви.“

Манастирът е силно пострадал през руско-турската война в 1828–29 год. и бил съвършено разрушен преди още Варна да е била превзета от руските войски. Възобновяването на манастира след неговото разрушение се дължи на двамата братя иеромонаси Теодосий и Агапий Кантарджиеви, българи, родом от В. Търново, с доброволни пожертвования на жителите от Варненската околия, в един период от 30 години. Понеже ние, българите, не сме имали още наша самостоятелна Църква, а сме се намирали под духовното ведомство на Цариградския патриарх, затова по-нататъшните грижи за манастира били възложени на Варненските гръцки митрополити. Ето защо последните, за издръжката, снабдяването с имоти и стопанисването му, са отправяли манастирски послания до *християните** (безразлично от каква народност) на Варненската епархия и са апелирали за помощи, каквито населението е давало. (Такива послания се съхраняват в архива на Варненския археологически музей.) От приходите му се помагало за постройки на църкви в селата на Варненската околия, за издръжка на училищата в града, помагало се е на населението, без разлика на народност, при обществени бедствия и др.

Макар че манастирът е бил под ведомството на гръцкия митрополит, Иеромонах Теодосий е извършвал богослужението на славянски език. Само на големи празници или когато се случвало да има в манастира някои влиятелен грък от Варна, тогава богослужението се извършвало на гръцки език от същия.

Данните за възобновяването на манастира от двамата братя Теодосий и Агапий, както и за по-нататъшната му съдба относно управляването на манастира с имотите му, до смъртта на поменатите братя иеромонаси (1867–1868 г.), както и след тях, намираме във в. „Варненски вестник“, бр. 6 и 8 от 1880 год. в статията под заглавие: „Манастирите Св. Димитър и Св. Константин и Елена при град Варна“, подписани с инициалите П. К.

Авторът на въпросната статия, скрип истинското си име под горните инициали, доколкото си спомняме, е покойният Антон Байчев, общественик и журналист, родом от гр. Лясковец; който и в колоните на в. „Варненски новини“ в една статия, печатана преди няколко години, която носи неговия подпис, в едно сбито изложение предаде писаното в статиите по отношение на казаните манастири. Покойният А. Байчев е бил окръжен училищен инспектор в гр. Варна през първите години след Освобождението. Тъкмо през годината, когато се е появила поменатата статия във „Варненски вестник“, се е повдигнал въпрос за откупуване на манастира „Св. Димитрий“, с имотите му, от гръцката община, която тогава го е владеела, за нуждите на покойния Княз Александър Батемберг.

* Курсивите в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгревът“.)

Това обстоятелство, види се, е принудило покойния Байчев да се заинтересува за двата манастира, „Св. Димитрий“ и „Св. Константин“, и да събере нужните исторически сведения за тяхното минало. Това той сторил и осветлил българското общество с поменатата статия, печатана във в. „Варненски вестник“. Това, че признаем, е една голяма заслуга на покойния Байчев, защото с тази статия, както ще видим по-нататък, когато се е повдигнал въпрос за отнемането на манастира „Св. Константин“ от гръцката община и предаването му на законните наследници – българите, изтъкнатите исторически данни са имали голямо значение при съдебния процес за разрешаването на спора: на кого трябва да принадлежи манастирът.

След смъртта на иеромонасите Теодосий и Агапий техен заместник става свещеник Константин Дъновски, българин, родом от с. Устово (Смолянско), ръкоположен в 1857 г. за свещеник в гр. Варна от варненския гръцки митрополит Порфирий, който впоследствие става първи български енорийски свещеник и отваря първия български параклис „Св. Архангел Михаил“ в гр. Варна, през 1865 г. Като поел управлението на манастира, той положил грижи и изразходвал материални средства за неговото подобрене. Обаче гръцката община е влязла в спор с него, вследствие на което той завел дело. От едно писмо под № 331 от 25 юний 1869 г. на варненската българска община до председателя на русенската, ето какво се пише:

„Преди няколко дена замина отука за градът Ви негово Преподобие поп Константин, комуто тръгнуванието стана внезапно, та не можахми да го снабдим с приличното препоручително писмо. Той дойде в градът Ви, за да прави *гавия* за труда си и иждивените си пари върху направата на гръцкият манастир „Свят. Константина“. Реченний може да Ви е разказал подробно за сичките случки и пречки колкото посрещнах тука пред Правителството от страна на тукашната гръцка община: Заради това Ви молим да му спомогните всеки случай, та да си намери правото. Той е добър и честен човек, ако си намери правото, ще стане причина да се съсипе тази гръцка пасмина, която колкото работи до сега е вършила, сичките са злоупотребително станали, адски едни след други излазат на явя.

Молим, приемнето го за живение в една от стаите на митрополията, догдето си свърши работата, то ще бъде за чест на народността ни от една страна, и от друга – за чест на духовенството ни.

Уверени, че не щети ни призря молбата, бързами да Ви предварително благодарим.“

„Манастирът“, макар да се е наричал така, след неговото възобновяване, в строг каноничен смисъл не отговарял на понятието манастир, понеже в него никога не е имало установено манастирско братство.

„Манастирът“ се е управлявал от един областен съвет – „Идаре меджлиси“, в който са влизали първенци от гр. Варна и с. Царево (Кестрич), между които е имало и чисти българи. За извършване на богослужението е имало или постоянно духовно лице, нещо като „игумен“, какъвто е бил иеромонах Агапий, или манастирски „векилин“, както се нарича свещ. Константин Дъновски (в писмото под № 425), или се редували свещеници от града и с. Царево. Още в турско време „монастирът“ е служил за летуване на варненски чорбаджии, които са наемали стаи и са прекарвали лятото в него, под звуковете на латерни, армоники, дайрета, песни и веселби.

До създаването на българската Екзархия (28.II.1870 г.) „монастирът“ е бил общо притежание на християнското население във Варненската околия, без разлика на народност, понеже бил строен с негови средства. Обаче, след създаването на независима българска църква, с издаването на височайшия Султански ферман, в който се определяха и епархиите в Екзархийската област,

„монастирът“, наедно с неговия инвентар, е бил присвоен от Варненската гръцка община, която го е владеела, докато по съдебен ред той е бил отнет от нея и предаден, вместо на митрополията, на Варненската окръжна постоянна комисия. Считаме за излишно да излагаме подробно хода на това дело.

Въпросът обаче за незаконното владение на „монастира“ от гръцката община е бил повдигнат от варненската българска община още през турско време. Това виждаме от едно поверително писмо на варненския руски вице-консул под №40 от 30 април 1874 г. до А. Н. Мошкин, руски генерален консул в гр. Русе, което се пази в архива на музея.

Ето какво се пише в писмото:

„Имам чест да донеса за Ваше сведение, че с миналата поща българската община изпрати в Екзархията едно прошение с 220 подписа, с което общината възлага на Негово Блаженство Антима да ходатайствува пред когото следва, да се отстъпят за българското население на Варна две от петтях градски църкви и *един от двата манастира*, които се намират на север от Варна, на разстояние 7–10 километра, на брега на морето, които манастири се намират изключително в ръцете на варненци.“

... „Като се изключи от числото на петтях църкви храмът „Св. Николай“, построен от капиталите, завещани от починалия одески почетен градоначалник Николау, от което храмът получил названието „Москов Клисеси“, българите в прошениято до Екзарха, изявяват претенция за всички останали градски храмове, от които два големи и два малки, за които се съобщава, че варненци са ги строили до възникване на съществуващите сега двойни несъгласия. Преимуществено българите указват в своето прошение, на подворието и митрополитския храм, при постройката на който, през 1840 г., те взимат най-деятелно участие, както със своите парични вноски, така и необходимия за зданието материал, бил доставян от селяните българи, както за това свидетелствуват съхраняващите се в ръцете на селяните и джумалиоглар (джумалийци), които са внесли 90 хиляди паистри (гроша) срещу квитанции от тогавашните старей и архиеерея. На това основание те искат един от големите и един от малките градски храмове, *както и един от двата манастира и чифлика*, защото нито в един от тях няма монаси. Освен означените църкви и манастири, общината на варненци владее в града няколко дюкяни и магазина и една от градските обществени бани, доходът от които отива изключително в полза на гръцките училища, тогава, когато по уверението на българите, всичко това е било придобито, *докато те не съставляват отделна от варненците община, са били наедно*“.

„Макар че домогванията на българите, изказани в прошениято до Екзарха, са сравнително умерени и по справедливост съставляват безпрекословна неотменимост на българския народ, обаче привеждането им в изпълнение ще срещне от страна на варненци силно противодействие. Не ще мине без биеница, а може би даже и без кръвопролития. Тия ренегати, ако е позволено да се изразим така, внуци и деца, които разновременно са се разделили, избягвайки турските насилия, са се преселили от околните села във Варна, *са най-чисти българи*, които после са станали граждани, *досега водили против самите българи зловна, но скрита борба и това единствено само затуй, защото българите не заявявали открито за подялбата на общия имот*. Варненци в ръцете на гръцките цариградски демагози са най-лошото оръжие против българите. Във всеки случай и тук, без деятелното участие на турските власти, при подялбата няма да мине така. Местните българи предвиждат бъдещата взаимна борба, но не могат да отстъпят. Белким Негово Блаженство Екзархът ще ги посъветва, което е трудно да се предполага, да пазят още известно време мълчание. По мнението на българите най-незначителната отстъпка в настояще време се обуславя с оконча-

телната загуба на цялата епархия и пожертвуването на нейните шепи интереси на отявлените врагове на славяните и затова те се оставят да срещнат отпор, като оповестявали по-рано на селяните за предприетото от тях решение и изпращане жалба до Екзарха.

Въпреки (тия) настояванията на Варненската българска община, още през турско време бил повдигнат въпросът за църквите в града Варна и двата манастира, да бъде справедливо разрешен за двете народности, българи и гърци, живущи във Варна, но останал неразрешен. Турското правителство винаги е било повече благосклонно към гърците в техните искания, отколкото към нас – българите.

Това положение на църквите и манастирите в града е траяло и след нашето Освобождение. За пръв път за манастирите след Освобождението се заговаря, както по-горе споменахме, във в. „Варненски вестник“, който разглежда въпроса за манастирите как са възобновени, както и от канонична гледна точка, на кого те принадлежат по право. Едва на 14 август 1891 год. Варненската окръжна постоянна комисия е подала прошение във Варненския окръжен съд, с което е оспорвала правото на Варненската гръцка община относно владението на манастира „Св. Константин“ принадлежащите към него имоти. Окръжният съд отхвърлил тоя иск на Окръжната постоянна комисия, която, недоволна от това решение, го обжалвала пред Русенския апелативен съд. Последният разгледал делото и с решение № 178 се произнесъл в полза на комисията. Противната страна, недоволна от това решение, обжалвала го пред Върховния касационен съд. Този последният, с решение № 380 от 2 октомврий 1898 г. касирал решението на Апелативни съд, като е възвърнал делото за ново разглеждане и при друг състав. На 29 и 30 декемврий 1898 г. Апелативният съд с решение № 225 наново отменил решението на Окръжния съд и признал правото на Окръжната постоянна комисия, която, след като е осъдила гръцката община, е била въведена във владение на манастира и имотите му от съдебния пристав, с протокол, на 26 ноемврий 1897 г., на основание изпълнителния лист № 18 885, издаден от Варненския окръжен съд на 24 ноемврий с.г. против гръцката община за предаване на манастира.

След като Окръжната постоянна комисия е влязла във владение, с решение № 105 от 23 март 1906 г., Варненският окръжен съд е осъдил гръцката община да заплати на Окръжната постоянна комисия всички приходи, които е събирала от 14 август 1891 г. до 26 ноемврий 1897 г. Това решение на съда е било обжалвано от гръцката община пред Русенския апелативен съд, който с решение № 14 от 22 януарий 1907 г. потвърдил решението на окръжния съд.

След закриването на Окръжната постоянна комисия, манастирът и тоя път е преминал във владение не на Митрополията, а на Варненската градска община.

На 11 август 1897 г., вследствие голямото наводнение, манастирът чувствително е пострадал. Църквичата, сградите и чешмата бяха почти разрушени. Впоследствие постепенно се възобновява.

През 1922 г. гръцко-българската емиграционна подкомисия в България, между другите имоти, е повдигнала въпрос и за ликвидиране с манастира „Св. Константин“ и имотите му. За тази цел е било образувано емиграционно дело № 30 702, което дело бе разгледано от Върховния международен съд и решено в наша полза.

Днес този „манастир“-летовище, със своята приказна околност, великолепни сгради и красиви градини, хубаво слънце и приятен морски въздух, кристален целебен морски пясък, студени и топли морски бани и грижите на общината да го постави наравно с европейските морски летовища, е едно от най-красивите места на Черноморското ни крайбрежие, гдето човек ще намери най-добри

условия за закрепване на своето здраве. „Монастирът“ е свързан с града с китонирано шосе.

Недалече от манастира се издигат множество летовища в разни красиви стилове на множество различни дружества и институти, наши и чужди, санаториуми и великолепни частни вили.

А. И.

сп. „Духовна култура“, кн. 77, 1937 год.
(стр. 663–667)

9. ВЪЗРАЖДАНЕТО НА БЪЛГАРЦИНАТА ВЪВ ВАРНЕНСКАТА ОКОЛИЯ

През втората половина на XIX столетие българският елемент във Варненската околия започва да се пробужда, да съзнава своята народност и се стреми да стърси от себе си чуждото духовно иго и се обособи като отделен народ. Знаменателно е в случая, че макар и да е бил под чуждо духовно иго, да е нямал през онова време свои народни пастири и учители, които да го просвещават на матерния му език, за да слуша словото Божие и се моли на същия език; мнозина обаче са знаели да четат и да пишат на своя език. Ясно доказателство на това служат документите, със сложените върху тях подписи, на разни първенци от селата, които първи се пробудиха и пожелаха да отърсят чуждото духовно иго.

Искрата за това пробуждане на българщината във Варненската околия се появила в с. Хадърджа, отпосле преименовано Николаевка. Начело на това пробуждане е стоял Атанас Георгиев, родом от с. Гулица, Анхиалска околия, който наедно с баща си, през време на руско-турската война 1828–1829 година, се заселил в с. Николаевка.

Борбата за самостоятелна българска църква в Цариград е била в своя разгар. Отвсякъде в Турската империя, гдето са живели българи, до Турското правителство били изпращани заявления за независима българска църква. За тази цел в Цариград, през м. май 1861 год., почнали да пристигат новите представители, упълномощени да представляват българския народ по църковно-народните му дела. Такъв представител от Варненското окръжие през оная епоха е бил избран Атанас Георгиев. (Вж. Д. Мишев, „Църковен архив“, кн. I и II, 87–88 стр., 1925 год.)

Преди обаче Атанас Георгиев да замине за Цариград, решил да се споразумее с Варненските първенци българи да свика едно събрание в с. Николаевка.

Това събрание станало на 21 март 1860 год. На него присъствували пратеници от следните села: Девня, Козлуджа, Хасърджик, Караач, Юшенлии (Ботево), Кумлуджа (Крумово), Суджас кьой, Гевреклер, Гюндоду, Чатма и Куюджук.

На събранието присъствувал Атанас Георгиев. Държал се приблизително следният протокол: „Днес, на двадесет и първи март 1860 год. ний, долуподписаните първенци и старейшини от селата, събрани да размислим по черковния въпрос, по примера на нашите Цариградски българи, от днес нататък, ний се отказваме от гръцката Патриаршия и нейните владици. Занапред нашите

свещеници да споменуват в Божествената служба името на българския свещено-началник Илариона Макариополски в Цариград и всички черковни работи, като за венчавка, вула и др., да се издават в негово име. За всичко гореказано се подписваме."

С. Николаевка, 21 март 1860 год.

Следват подписите:

Председател: Атанас Георгиев, секретар: Свещ. К. А. Дъновски, Дядо Дука от с. Девня, Дядо Коста и ефендито Стоян от Козлуджа, Дядо Серю и Димитър от с. Караач, Дядо Банку от с. Хасърджик, Дядо Атанас и кел Михал от с. Ботево, Дядо Демир от с. Крумово, Дядо Бою от с. Суджас-кьой, Дядо Злати от с. Геврек-лер, Дядо Хаджи Дойчу от с. Гюндогду, Дядо Бою от с. Чатма, Дядо Димитър от с. Кююджук.

Това решение Атанас Георгиев съобщил в Цариград.

На 24 юлий с.г. имало друго събрание, на което присъствували първенци от околните градове: Провадия, Добрич и Балчик, които единодушно приели държания в с. Николаевка протокол и изпълножили Дяда Атанаса да отиде в Цариград, дето да говори заедно с добричкия представител Хаджи Иван Вълков, от името на всичките българи на Варненския окръг (санджак). (IV Известия на Варнен. археологическо дружество, стр. 15-16.)

Макар че тия събрания са станали в 1860 год., обаче не всички села, чиито представители са взели участие в събранията, са се отказали още тогава от зависимостта на варненския гръцки митрополит. Това те са направили едва през 1865 год. От документите, които се съхраняват в архива на археологическото дружество, които тук буквално привеждаме, ясно се вижда нашето твърдение.

"Ний, долуподписаний Българи в В. Козлуджа ва молим-ми с настояще-то ни покорно писмо тук Българска-та Църква във Варна, на която като знаи-ти чй ся отказах-ми и отделих-ми от Гръцката Цариградска Патриаршия и също тъй от Нейни-ти служители (гръц. Владици) и сме в разпра, затова препада-ми на Вас Чесний Господари Г. на Бълг. Общество, и Ва молим да ни настоява-ти Селото на Всяка нужда като представа-ти пред Славно-то Царско Правителство (на Хюкюмат-тъ) за сички-ти ни работи. И, тъй познава-ми и ще познава-ми Българската тук Църква във Варна за наша Доховна Майка И тя да ни варди въ Всяко Доховно и Църковно дело. И така, остая-ми пълно в надежда, чй ще изпълнява-ти тъй желаеми искания, за което и потвърждава-ми с Печатите сй."

1865 септемврий 10-ти

В. Козлуджа,

Следват подписите:

Радол Кюсоолу; Стоян Чорбаджи; Желес Чорбаджи; Димо Кара Недялков; Никола Карапетров; Хузун Петар;

"1865 септември: 24; ден

От село чатма старци и чорбаджии и сички сосердци поздравляваме ви ваше славно балгарско опшество варна ето идем да ви са помолим за каквата нужда препадне на нас като додем да ни приемнете за да не ни оставите на ли знаете фтора майка и надежда немаме освен вазе и балгарската църква наша майка, защо знайте колко време как сме са отделили от грецкия патрика и от грецките владии затова идем да ни приемете давяята закаква да е работа сос хюкюматат заедно."

Иван Дядув; Марко; банко Митюв саки; Марко; Славе; Чорбаци димир; Стоян; Коичо добре; Стойчу; Стойку; Николув; Роюв; Михал; Стойко.

"Подписаните селени от село Гюн-дооду молиме Българската черква във Варна която като знай че сми ся отделили от Гръцката патриаршия, и сме в

мараза, молиме Българското Общество да представлява селото пред Хюкюмата за сичките ни работи, и Българската черква във Варна е наша майка тя да ни варди в духовните ни и черковни работи.

Оставами с надежда, чи ще изпълните исканието ни за което и потвърждаваме с мюхюрите си ду Българската черква у Варна.

1865 : 8 септемврий : 13 го.

Подписи:

мехур	мехур	азаа
селски	селски	дойчо
перви	втори	ияньюв
марин	стойко	кателия
Куртюф	Славюв	Боюв
Демир	Симо	Стоян
Иванов	Ганюв	Василкюв
Станюолу	Иорго	Кожа
Жеко	Димитров	Апостол
Кожа	Коджа	
Недю	душко	Стамат

Други два документа от селата Гевреклер и Кумлуджа, без дата, които по всяка вероятност са от 1865 г., като първите два.

„Село Геврек обаче старци и чорбаци и всички сродници почитами славно българско опщество варна щом иди до вас да са помолим за каквато нужда препадне на нас като додиме да ни приемните дана науставите бес покорно на ли знайте и ченемаме освен вази и българската церкова наша майка защо знайте колко време какво сми разделени от грацките патриарси и от грацките владики и затова идем да ни приемните нудата закаква да е работа сосе хюкюмат заедно честа и ... ..“

Койчо	Зеляс
Русков	Златков
Иордани	Недо
Катемиа	Николув

Кумлуджа

„Ний покорни синца общо селени приемами българското общество, покорявамиса нанеговият вопрос за всякакво едно нещо ведно с духовния въпрос ве за царският мезлиш и си полагами печатат царски за уверение.“

Мухтар мюхюрю дяду Стойку	
Епитроп	дяду Дечу
Поп (не се чете)	дяду Панайот
	дяду Конди
	дяду Стоян

Други документи от тоя характер в архива на музея няма запазени. Обаче от копирните книги на Варненската българска община от 1868 до 1875 год, които са запазени в архива, от кореспонденцията, водена през това време, се вижда кои села на тогавашното Варненско окръжие са вече признавали Българската община, която е ръководила църковно-обществените и културно-просветните дела. Поименно ще изложим тук селата, за да се види числото на българското население през оная епоха.

Селата са следните:

Девня, Суджак кьой, Аврен, Голица, Куюджук, Дуран кулак, Карапча, Сатълмъш, Тестиджии, Гаргалък, Емирлери, Гебедже, Дерекьой, Капаклии, Яньтепе, Къзъл джилар, Юшенлии, Орехово, Карахюсеин, Копукчии, Джаферлии, Ага-Клисе, Ени-кьой, Ясъбаш, Кутлубей и Геленджик.

Като се има пред вид това голямо число на села във Варненската епархия с чисто българско население, през епохата на нашето възраждане, лесно се обяснява защо Цариградската патриаршия, при назначаването на Иоакима за варненски митрополит, в началото на 1865 год. е отправила своето послание до християните на епархията на два езика: гръцки и български. Но народният дух за стремеж към матерния език и обособяването в отделна българска народност на населението в горните села тъкмо през това време се е намирал в стихията си да се бори с чуждото духовно иго. И тази му борба се увенчала на 28 февруарий 1870 год. с пълен успех. Българският народ се сдобил със своя независима Църква, която му дала просвета и култура и в последствие подготви и неговото политическо освобождение.

Архимандрит Инокентий

сп. „Духовна култура“, год. XXXI, книжка 44, XII 1930 год.
(стр. 270–275)

***

ИСТОРИЧЕСКИ МАТЕРИАЛИ

Едно историческо прошение до турските власти от населението на Варненския окръг през епохата на възраждането ни

Началото на възраждането на българското население в нашия окръг започва от 1860 година. Постепенно добивало своите независими културно-просветни институти, училище и църква, налагало му се още като мнозинство от населението в окръга, да има свои представители в разните обществени учреждения в тогавашната турска империя, които представители да защитават неговите интереси пред надлежните власти. От такъв характер е и заявлението, за което става дума. То е написано на турски и на български. Размерът му е дължина 1.90 м и ширина 0.48 м. Съхранява се в рамка в залата на археологическия музей. Тоя важен исторически документ се е запазил в архива на бившето мютесарифство в града ни (сегашното окръжно управление), а подарен на музея от покойния Варненски свещеник Христо Върбанов.

Тук предаваме изцяло неговото съдържание, при спазване на правописа му.

„Ваше Високопревъзходителство!

Известно е на честното Правителство на *Негово Императорско Величество*, че тукашния Български народ преди седем години, като нямаше свои народни представители в Царски-те мезлиши, посрещаме големи спънки в нуждите си; затуй, ся уплака на преждебившия Управител на Дунавския Велият *Н. П. Митхат Паша*, който добродетелно послуша уплакванията му и благоизволи да замести и от нашия народ в секи мезлиш по един представител.

За туй смиренни-те поданници на *Н. И. В. Султана* и българи по народност от Варненския Санджак всепокорно просим и молим *Ваше Високопревъзходителство* да ни позволи да Му изразим наши-те смиренни чувства, че едногласно желаем занаяпред да ся приемнат в Царски-те Мезлиши по двама български представители, именно: в темизи-хукук и търговския; защото днешния в темизи-хукук, като ся намерва повече в Джинает мезлиши, неможе постоянно да се намерва в съдби-те у темизи-хукук; също и в търговския да бъдат двама, от

които единия да се намерва постоянно, а другия само когато има мезлиш.

Уверени, че Царското Правителство не ще остави незадоволен най-предания от народите си в негови-те нужди и желания, смеем да се надеем, че отеческата Царева милост ще се простре и до нас, затуй и дързнахме да поднесем на *Ваше Високопревъзходилство* настоящето наше рабско прошение.

Варна 29 С-врия 1869 г.

Отдолу следват подписите и печатите на подписалите представители от жителите на Варненския санджак и на Провадийското, Балчишкото и Х. Пазарджишкото общества с окръжията.

Архимандрит Инокентий

*сп. „Духовна култура“, год. XXXI, книжка 43, 1930 год.
(стр. 186–187)*

10. ВЪЗРАЖДАНЕ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД. ЦЪРКОВНО-НАЦИОНАЛНИ БОРБИ И ПОСТИЖЕНИЯ

Отдавна вече народните водачи в Цариград чувствували и изтъквали пред своите съотечественици в провинцията необходимостта от изпращане представители в Цариград от всички български епархии, които съвместно с цариградските да действуват с по-голяма тежест пред правителството за задоволяване на българското искане за независима църква. Така в 1859 г. такава покана е била отправена от Цариград до пловдивската община, която от своя страна е трябвало да покани съседните епархии да изберат и пратят представители в Цариград. Когато народните работи след акта от 3. април се усложнили, нуждата от изпращане на представители станала още по-чувствителна и от Пловдив тая идея била подета. На 10. януарий 1861 г. първи пловци изпратили в Цариград двама свои представители: Салчо Чомаков и д-р Ст. Чомаков, които заедно с тамошните първенци подканили още на 12. януарий всички епархии да сторят същото. Тая покана била подновена през април под натиска и впечатлението от заточаването на народните владци. Така един след друг в Цариград почнали да пристигат представители от цяла България, така че през май и юний се явили тридесет такива, снабдени с пълномощия и с особени прошения до правителството, в които българските градове и общини потвърждавали своето отричане от патриаршията и присъединението си към българската независима църква в Цариград, протестирали против нейните 15 точки и ги отхвърляли, като молили султана да утвърди и признае българската независима църква.

Пловдив представяли Хр. Гешов, Салчо Чомаков и д-р Ст. Чомаков; София – пак последният и Г. Д. Трайкович; Вратца и Севлиево – П. Р. Славейков; Търново (каазата) – Н. Михайловски и х. Н. х. Минчоглу, а епархията – архимандрит х. Теодосий, игумен на Капиновския манастир, и иконом поп Петко; Свищов (околията) – иеромонах Пахомий, а града – иконом поп Христо; Ловеч – д-р Коста Павлов; Шумен – д-р Вичо Панов; Сливен – Иван Добровски (Добрович); Ст. Загора – х. Господин Славов; Самоков – Захари х. Гюров; Казанлък – Хр. Папазоглу; Добрич – х. Ив. х. Вълков; Русе – Костаки Маринов; Варна – Атанас Георгиев. Други градове натоварили живущите в Цариград българи да ги представят: Кюстендил избрал за свой представител д-р Захарий Струмски; Одрин

– Цвятко Узунов; Плевен – Караминков; Разград – Константин Славчевич; българите от Букурещ – х. Н. х. Минчоглу, Хр. Тъпчилеша и Д. Ив. Гешов; а българите в Цариград – Хр. Тъпчилеша, х. Никола х. Минчоглу, Д. Ив. Гешов, Евтимий Дебрели, Д. х. Несторов, Недялко Бракалов и Ив. х. Петров. Тия редовни български представители образували в Цариград един негласен български парламент, втори след оня от 1857 г., който авторитетно представял българския народ пред правителството.

Натоварен бил д-р Чомаков да състави един меморандум до Високата Порта, който бил разгледан в събранието, поправен и трябвало да се преведе на френски и подаде. Неговото приготвяне обаче се забавило и понеже представителите имали от общините си разрешение да се бавят само три месеца в Цариград, решили да представят на правителството своите пълномощия с едно кратко прошение да бъде призната отделната независима българска църква. Това станало на 9 юний. (стр. 164-165)

[...]

По-рано, отколкото в Бургас се раздвижил българският елемент в другия най-голям наш черноморски крайбрежен център, Варна. Поддържан от гърците се гагаузи, тук гърцизма е бил силен, обаче само в града. Епархията е била почти само българска. Обаче и в града българският елемент се засилил чрез постоянния приток отвън. Икономическият подъем привлякъл тук предприемчиви българи балканци – търговци, занаятчии и работници, които донесли и своя дух на национална еманципация. Още дълго преди 1860 г. в село Хадърджа, в Добрич и Провадия българският дух се разбудил и чрез училището. Дейността на славянофила руски консул Александър Рачински във Варна, принесла в това направление също своето. Но след 3. април 1860 г. варненските българи дигнали глава и на 11. май образували отделна своя българска община, начело с Р. х. Мавридов, х. Стамат Сидеров, Госп. х. Иванов, братя Н. и С. Георгиевич, Хр. Т. Груев, Яни Н. Прагматаров и К. Михайлов, която открила и българско училище. Българите от Варненската епархия се присъединили също към новата българска църква в Цариград и през 1861 г. изпратили за свой представител в Цариград чорбаджията от с. Хадърджа Атанас Георгиев, който останал там като такъв до 1865 г., когато заболял и умрял от холера. Силен и деен български център в епархията е бил х. Оглу-Пазарджик (Добрич), който повел ожесточена борба против гърцизма в окръга и против гръцкото духовенство. Той взимал най-живо участие чрез прошения и протести във всички перипетии и демонстрации на църковния въпрос от 1860 г. нататък. В църквата в Добрич, в хубава рамка, стоели, поставени на владишкия трон, увенчани с венци, образите на тримата народни владци, като на някои светии. Със смъртта на Порфирия и с идването на новия Варненски митрополит Иоаким, варненските българи се отделили окончателно от гърците, устроили си отделна църква и църковна община, която на следната 1866 г. в един събор от миряни и свещеници от цялата епархия била реорганизирана и окончателно поставена като централна община в епархията, която въз основа на особен, изработен от събора „Временен правилник“, почнала да управлява и ръководи епархиалните народни работи и да събира владищината. Председател на общината станал най-първо икономът Константин Дъновски, а от 1867 г. архимандрит Панарет. Тая организация заробила сега с голям успех за свестяване и отделяне от патриаршията на всички българи във Варненската епархия, така че още в 1866 г. от 90 села, спадащи в епархията, само 10 гагаушки села признавали още варненския гръцки владика, а останалите се отказали от него и от гръцката патриаршия и признали за свое духовно началство българската църква в Цариград и централната българска община във Варна. Заедно с Варна се организирани и отказали от патриаршията и присъединили към новата българска църква, освен Добрич, още центровете Провадия, Балчик,

Каварна и Мангалия. По такъв начин и Варненската епархия, която така силно била повлияна от гърцизма, се отделила от патриаршията и останала така до идването през 1872 г. на първия български варненски митрополит Симеон, който и днес още я управлява. (стр. 196–197)

д-р Петър Ников

*„Възраждане на българския народ.
Църковно-национални борби и постижения“
Издание Страшимир Славчев, София, 1929 год.
(стр. 164–165, 196–197)*

11. БЪЛГАРСКОТО ВЪЗРАЖДАНЕ ВЪВ ВАРНА И ВАРНЕНСКО МИТРОПОЛИТ ИОАКИМ И НЕГОВАТА КОРЕСПОНДЕНЦИЯ

Варненските българи могли да бъдат доволни със своята победа, която им донесла едно официално признание на тяхната национална обособеност, както от страна на властта, така и от страна на Варненската гръцка митрополия, чийто началник сам осветил училището. Ако се има пред вид състоянието на българщината във Варна до 1860 г., подавена от гърцизма, безпомощна и лишена от свой народностен облик, трябва да се признае, че успехът е бил от грамадно морално и практическо знание. С откриването и закрепването на първото българско училище във Варна варненските българи за пръв път след столетия добили в ново време един външен израз на своята национална обособеност. Това е било първият етап на националното организиране на варненските българи.

Първият голям успех давал криле и тласкал към нови придобивки. Още в 1863 г. варненските българи се носили с идеята да си построят и отделна българска църква и да се обособят и от гръцкото духовенство. Обаче прави впечатление, че те не бързат да слагат ребром всички въпроси и да искат всичко наведнъж, а вървят на етапи. Те поддържат връзките си с гръцкото духовенство и не бързат да ги скъсат съвсем. Трябва да се изтъкне тук, че тия самоуки, практики български търговци проявиха по-голямо разбиране за еволюцията и здравето историческо развитие, отколкото многоучените адвокати и държавници на България в най-ново време, които не схващайки и немарейки за нуждите на еволюцията, докараха небивали в историята катастрофи за българския народ. Варненските българи поставяли въпросите един по един. Те закрепвали придобитите позиции и после пристъпвали по-нататък. Училището им се развивало добре. Не в 1862 г., а в 1870 г. във Варна било построено и на 14 септ. осветено и открито българско читалище. Варненските българи участвували вече в националните прояви и събития в Цариград във връзка с църковната борба. Знаем, че Варненско (Хадърджа, Балчик, Добрич) се отказало от Патриаршията и признало Илариона Макариополски. Също и гр. Варна изпратила аналогично писмо до последния. Варненско изпраща в Цариград в 1861 г. също представител по народните работи, Атанаса Чорбаджи, и за тая цел отправя една знаменита

просба до Високата Порта, с която иска 1. да бъде призната и утвърдена българската църковна независима иерархия; 2. да позволи, щото българското духовно началство, заедно с българските представители, да уреди църковните дела на българските епархии. Тая просба е подписана и подпечатана от първенците на Варна, на с. Капакли, с. Хадърджа, с. Гюндоджу, с. Гевреклер, с. Чатмата и с. Козлуджа. Тоя исторически документ гласи така:

„Вероподанните Българи, жители от Варненската Окружност, вземат смелост да поднасят настоящата си покорна жалба пред Високо-славното Правителство на Негово Царско Величество Милостивий си Господар и Цар Султана, за когото непрестанно ся Богу молят да го поживи и укрепи.

Българският народ, в църковно отношение подчинен на Управлението на Високото Гръцко Духовенство, има зла чест да види себе си докаран до крайно нъравенно и вещественно Разорение за да осъществи властолюбивити и користолюбивити си помисли Гръцкото Духовенство, допуска си най-недостойни и безстидни постъпки; в имя на вярата угнетява разнообразно, съблича народа и съсипва му благосъстоянието за общий вред на Дръжавата, с гонение языка ни и в църквите и в училищата и по къщити с гонение народност-та ни, и с изстребление всичко народно: То под имя на просвещение, налагани по силно свойт язык, сили ся да ни прелива с това, с което не сме и карани из път, който води към цел несъобразна с нашити поданически длъжности; Гръцкото Духовенство, като не познава языка ни, не само, че не е способно да ни даде нуждната храна, както го иска вярата ни, но още на място всяко слово за утешение то сее между народа ни раздори, а най-повиче ни обезчестява и клевети.

Далеч от да изпълнява свещенните си звания, да укреплява народа в поданическите му длъжности и както го иска вярата, да превързва сърдцата ни по-стегнато за Престола то проповядва и словом и делом умраза към правителството, пред което от друга страна кове различни лъжи и клевети против народа; най-сетне то с безпремерний си разкошний и безнравственний си живот подава пример за крайно развърщение.

Българският народ, след толкова си безполезни жалби от как ся обеди за неизправност-та на закоренелото въз злини Гръцко Духовенство, в желанието си да пази чисто вярата си която е православна та да предпази от съ време на гибел народност-та и языка си, да бъде, както го желае верен поданик на Царското Правителство, а не рая на Гръцкият Народ чрез Гръцката Патриаршия и отхвърли неосносний вече железний ярем.

В пълна уверенност, че Царското Правителство тачи свобода-та и почита за една от светите си грижи да бди за съхранението на вярата и нравственост-та на сичките си поданици, които Божий промисл му е въверил Българи от собствено побуждение пожелаха и желаят да ся възобнови в славнити сига дни на Премилостивий им Цар, независимост-та на народната им Иерархия, която Гръцкото Духовенство понеси и с незаконен начин си е подчинило от тогава няма и един век.

Българският народ, като има свои свещенни и духовни лица, достойни да изпълняват свещенно-то назначение на Епископи, няма никаква нужда да притича до Гръцки Епископи или до други чужденци, и Духовенството при Българската в Цариград Църква, препозната вече от народът за истенско Духовно началство за Българи то като добие Височайше потвърждение и съизволение, за независимо и действително в уреждане църковните работи по Епархии-те, на които Християнското население състои от българи, ще нареди – Духовни Заведения, в които да ся преготвят, за колкото лица Духовни би ся показала нужда.

В несъмнена вяра на прогласни-ти Хати-Хумаюна великодушни обещания, които подават правда за една какви милости на всички подъданнически

народи, подчинени под Скиптра на Негово Царско Величество Вероподанници, никак ако и да не ся съмняват, че Ц. Правителство в благотворно-то си внимание от углабено изпита и оцени праведните им невинни желания, представени толкова си пъти в многобройни жалби щеги освети с Височайшието си съизволение да подари и на тяхната църква високо-то си покровителство.

Недоброжелатели обаче някои като искат да ся ползват от висимото неизвестно положение на работи-ти ни, незнаим с каква си цел, начнаха явно да ни проповядат друга идна вяра полагат с обещание за чуждо силно покровителство.

Вероподанници по доло-подписани Българи в страха за лоши следствия, от такава проповед, както за народа, така и за Държава-та за своя и подьданическа Длъжност почитат да преобръзат в имя на всички си братия, что живеят по Окружността Варненска да изпратят нарочно Представител при Царското Правителство г-на Атанаса Георгиева, за да изтълкува и представи опасното положение в което са докарани и не минуема нужда за удовлетворение на невинни-ти им желания, които са:

1-во Да благоизволи Царското Правителство с Височайшието си препознание и потвърждение да освяти независимост-та на Иерархия-та на Българският народ, като на народ особен по произхождение, по язык и по нрави и да отвърди за Духовно началство на българска-та Иераршия Духовенството пред българската в Царьград църква, която вече целий народ препознава за такава и желае да го има свои представител пред Ц. Правителство.

2-ро Да дозволи Цар. Правит. каквото Българското Духовно началство, спомогнато от представители, избранни от народа да уряди църковни-ти работи, и управление на Епархиите, които на царско здравье населяват Българи.

Като поданици, на които верност-та и преданост-та е засвидетелствована с толкова си случай, Българи-ти в желанието си да уцелят съюза, който ги свързва за Престола, имат смелост днес цели молби да хварлят под подножието на Престола, с пълна уверенност, че Ц. Правителство не ще даде престъп на клеветни внушения, които ся силят да ги отласнат от законното им правителство, то с Височайшието си изволение върху праведните желания на покорни-ти си поданици, ще им подаде благоприятни случай да покажат направо най-блистателно своята готовност да жертвоват и живот и имот за Престола на Ц. Величество, за когото непрестанно ся Богу молят.

1861 г.

(Печат и подписи.)

Проф. д-р Петър Ников

*„Българското възраждане във Варна и Варненско.
Митрополит Иоаким и неговата кореспонденция“
Изд. Българската академия на науките.
София, Придворна печатница, 1934. (стр. 72–76)*

12. ПЕТДЕСЕТГОДИШНИНА НА БЪЛГАРСКОТО УЧИЛИЩЕ В ГРАД ВАРНА 1860/61–1910/11 год.

Националното ни възраждане представя най-светлата и най-интересна страница в културно-просветната ни история; то ни завеща твърде скъпи исторически спомени, много велики имена и дати, възвишени примери на родолюбие и наченки епохални. Една от най-мощните наченки е без съмнение *училищното движение**, което именно възкреси нашата народност, що години и векове се унижаваше и изстребваше от двама грозни подтисници: политически – от дивия и суров азиатски завоевател – турците; и духовно – от вероломните гръцки владци, които употребяваха най-ниските и отвратителни средства за изстребване всеки писмен спомен за миналото на народа ни, поради което и бяха го докарали до положение да изгуби всяко съзнание за национален и умствен живот. Но лъхна и у нас струя от великите идеи за свобода, що XVIII. век възгласи на човечеството. Явиха се личности, които се завзеха за духовното и национално пробуждане на народа ни и смело се хвърлиха в борба с гърцизма в България, които в повечето наши градове беше в такава сила, че гражданите се наричаха гърци, срамуваха се от родната си реч, надпреварваха се да говорят по-гръцки, на какъвто език и в черкви и училища се четеше. За щастие, редом с гръцките през туй време килийски училища, в отечеството ни съществуваха и български килийски училища. Създатели на тия училища предимно бяха нашите манастири, макар и днес те решително да са изгубили онова културно значение, с което някога са стъпили на историческото поле. В повечето от тия манастири, а особено в Хилендарския и Рилския, се е преподавало на славянски, та излезлите от там ученици се пръскаха по България и се хвърляха в борба с всесилните тогава възпитаници на гръцките училища у нас. Така килиите – тия скромни, но единички по онуй време у нас национални училища – постепенно нарастват. Те, освен главната своя цел – черковно славянско четене – поеха върху си и тежката задача за народното ни самосъзнание, за нашето възраждане.

Настъпи най-сетне годината 1835. Отвори се в Габрово, с грижите на чутния родолюбец Василя Евстатиев Априлов, и първото българско училище по европейски образец, по бел-ланкастерски метод, като за щастие, делото се повери в ръцете на ревностен и способен ръководител – Неофита Рилски. На Габрово почват всички наши градове да подражават и да заместват с обществени, ланкастерски училища килийските дотогава частни училища – училища на попове и калугери, па и на занаятчии. Подготвените учители в ланкастерските училища, наречени у нас взаимноучителни, бързо замениха свещениците учители, като ограничиха дейността им само в черква. В училищата се въведоха само светски предмети, когато в килиите се учеха книги, необходими изключително на свещениците: часослов, псалтир, светче, апостол и др.

Новите учители бяха пропити със силен национален дух и горещо родолюбие. Борбата с гърцизма се крайно изостря и ожесточава и той започва току-речи навсякъде в България да отстъпва позициите си.

* Курсивите в текста са на автора. (Бел. на издателския екип на „Изгревът“.)

Забавя се това дело само във Варна, където възрождането на българщината се проявява от 1860. г. нататък, поради особените етнографически тук условия. Чак през пролетта на тая година (1860) се поражда идеята за откриване българско училище във Варна. Тая идея е плод на два фактора: 1) на грижите и старанията на руския вицекомсул тогава във Варна Александър В. Рачински и 2) на важните и бележити Великденски събития в Цариград – 3. април 1860. година, когато Иларион Макариополски тържествено прогласи раздялата на българската църква от гръцката патриаршия. Малцината българи през онова време във Варна, на брой около 35–40 къщи, наченали по-често да се събират и обсъждат въпроса за отваряне българско училище и във Варна. Те съставят българска община; поръчват си печат с надпис: „Българска училищна община. Съгласие, дързост и успех. Варна 1860.“ Това станало, според твърдението на едного от живите още труженици за българщината във Варна – свещеника Костадина Дъновски – на днешния ден, 11. май 1860. г., който ден, както е известно, се установи от 1857 година насам като всеобщ училищен и национален български празник, посветен на великите славянски първоучители Кирил и Методий.

В едно от последващите събрания, неотдавнашният управител на Варненската митница Христо Попович, който бил тогава писар в комисионерската кантора на братя Никола и Сава Георгиевич, прочел едно приготвено от него писмо до П. Р. Славейков в Търново, с което, от страна на българите във Варна, последният се молел да им намери и изпрати лице за български учител във Варна, което да познава донейде и гръцки език – нещо необходимо по онуй време за Варна, където българите били в постоянен и най-близък досег с гърци и гагаузи. Събранието единодушно одобрило предложението на Хр. Попович; писмото се подписало от братя Георгиевич – най-видните български дейци тогава във Варна – и изпратило, след което се начева и диренето на къща за българско училище. Наскоро и Славейков изпраща учител, именно *Костадин Тодоров Арабаджиев*, който добре познавал и гръцки език, понеже бил родом от с. Арбанаси (Търновско), където предимно се говорило по гръцки. Той се учил в Търново, главно при даскал Никола Златарски, прочутия църковен певец.

Арабаджиев пристига във Варна, ала училището не могло скоро да се отвори, макар и да била вече наета за тая цел къща. Гърците и гагаузите упорито противодействували и пуснали тревожната интрига пред тогавашния варненски мютасарифин (окр. управител) Ашир бея, че училището във Варна се иска не от българите, а от руския вицекомсул Рачински по политически съображения. Учителят бил теглен под строго полицейско разследване, което се свършва благополучно, благодарение на предварително дадените на учителя наставления от Никола Георгиевич как да отговаря, както и на енергичния език на българина член на идаремезлиша (окръжия съвет) Стоянча хаджи Иванов (Джумалоолу), който вещо и твърдо отблъснал в мезлиша домогванията на гръцкия варненски владика Порфирия.

Разбитата интригата, *първото българско училище във Варна се открива. Това става на 19. август 1860. година*, с един водосвет, извършен от свещеника Константина Дъновски. Училището се открива в наетата къща на Балтаджи Пейка, находеща се на североизток от площада „Иосиф I.“, до къщата на Патриков, и съборена през 1908. година при урегулиране на площада.** Тая къща имаше два етажа. Горният етаж, който състоеше от три стаи, е служил собствено

* Гледай статията ми „По историята на учебното дело във Варна“, напечатана в *Отчета на Варненската девическа гимназия за учебната 1897/98 г.*, стр. 35–50. Печатът се пази днес в музея на Варненското археологическо дружество. (Бел на автора.)

** Ситуационният план на тая къща се сне, по мое искане, от техническото отделение при Варненската община през 1896 г., когато лично ходих заедно с покойния

за училищно помещение: двете стаи били класни – едната за ученици, другата за ученички, а третата служала за училищни потребности. Тъй, в скромната Балтаджи Пейкова къща заблещуват първите зари на умствен български живот в удавената в гърцизъм и гагаущина Варна, които зари постепенно са отваряли очите на мнозина българи да се отърсят от гагаущината и да съзнаят своята народност, поради което и числото на българските къщи в скоро време нараства: от 35–40 къщи през 1860. година те достигат около 120 в 1860. и до 160 през 1870. година.

Числото на учениците било приблизително 25 момчета и 15 момичета. Според сведенията на някои от тогавашните ученици, обучението ставало по буквара на Неофита Бозвели – първата част на енциклопедията „Славянское детоводство“, издадено в Крагуевац през 1835. година. Честитият Костадин Арабаджиев произвел къде Петровден и изпит на учениците си. Заплата той получавал годишно 2200 гроша (440 лева).

Разходът за издръжката на българското училище във Варна през 1860/61 учебна година, според една запазена и до днес счетоводна книга във Варненската митрополия* е 7700 гроша (1540 лева). През тая година се купило за 13600 гроша (2720 лева) едно място, върху което да се построи общинско училищно здание. Мястото се купило на имената на Сава Георгиевич и Коста М. Тюлев. Така целият училищен разход за тази учебна година възлезва на 21360 гроша (4272 лева).

Приходи училището не е имало никакви. Ала наскоро след откриване на училището се отваря подписка между българите във Варна за доброволни помощи. Подписката се начева на 2 септемврий и имената на дарителите и дадената помощ са записани в първата счетоводна книга. Доброволните помощи вървят в следния ред: *Р. х. Мавридов* (шумненец) – 500 гроша; *Стоянчо Д. Иванов Джумалъ* – 500 гр.; *Братия Георгиевич* – 5000 гр.; *Казанли Стойко Влаев* (за школо) – 500 гр.; *Хр. Т. Груев* – 250 гр.; *Хаджи Стамат Желязков Сидерев* (сарафин) – 500 гр. и т.н. По този начин през месец септемврий се събира една сума от 4700 гр.; а до 1 юлий 1861. г. се събират доброволни помощи от Варна и другаде на сума 13593 гр. – 2718.60 лева. Годишната сключена с недостиг 7767 гр.**

Сърцето на човека се пълни с радост, като вижда как шепата българи във Варна се надварват да принасят лептата си за народна просвета, как идеята за дарение на училището – идея възвишена – е завладяла и малобройните Варненски българи.

Сава Георгиевич да видя тая къща и да си взема бележки за нея, нужни за статията, що по него време готвех за историята на училищата във Варна; тоя план е приложен при напечатания отчет на Варненската държавна девическа гимназия за 1907/8. г., в който отчет е приложен и нарисуваният чертеж на къщата от тогавашната учителка при гимназията Урания Папазова (сега г-жа Вакъвчиева). (Бел. на автора.)

* Такива счетоводни книги в митрополията аз намерих през 1898 година пет. *Първата* съдържа пожертвованията за българското училище от 1860. до 1868. година. Тя носи надслов: *Книга, съдържаща помощ за подържането на българското общо народно Варненско училище и сметки колкото ся отнасят за него. Втората* книга съдържа прихода за училището от 1866. до 1873. год. *Третата* – приходоразхода от 1873. до 1877. *Четвъртата*: сметки на епархиалния съвет от 1874. до 1877. г. и какви суми тоя съвет отпуща за варненското училище. *Петата*: волни помощи за варненското българско читалище „Възрождение“. (Бел. на автора.)

** Статията в тазгодишните *Известия* (IV) на Варненското археологическо дружество – „Издръжката на училището“ – е извлечена изцяло от моята статия в *отчета* на Варненската девическа гимназия през 1898 г. (Бел. на автора.)

През 1861/62 година учител останал пак Костадин Арабаджиев и училището се помещава все в къщата на Балтаджи Пейка, наемът на която, както и през изтеклата година, бил 1200 гроша (240 лева) годишно. Купува се още едно място за 15 772 гр. до купеното по-напред и върху тия две места се започва построяването на двоетажно училищно здание (днешната българска черква), та разходът на българската община от началото на юлий 1861. до юлий 1862. г. възлиза на 93 447 гр. (18 689.40 лв.).

За покриване тоя разход продължава се събирането на помощи и то не само от Варна, но и от селата на Варненско и Шуменско (в храна), от някои градски общини, от познати български търговски къщи в Румъния и Русия, които с готовност се отзовават с помощите си.

По-значителни външни помощи, отбелязани в книга I, са следните: *Петър Берон* – всеизвестният щедър училищен благодетел и основател на девическите училища у нас – внесъл веднаж 1140 гроша и повторно – 706 гроша; *руският вицеконсул Рачински*, под подписа *добри люде* – 6402 гр. Най-голяма помощ обаче през 1861. год. внася варненският гражданин и пламенен родолюбец *хаджи Стамат Сигерев*, който, подозрян от турските власти в издаване на някакви тайни на навлезлите в Добруджа руски войски през Освободителната война, бил откаран от турците в Добрич и там обесен. – Във втората счетоводна книга е записано на 30. юлий 1860. година следното: *Втори дар от родолюбивия г-н хаджи Стамат Сигерев, родом от Ряховица* – 13 750 гр.

Ала освен мъчнотиите, що българите във Варна срещат при изнамерване средства за направа училищното си здание, те срещали и силни и големи противодействия от страна на гагаузите за доизкарването му. Когато приближило да се почне покриването на зданието, варненските гагаузи захванали да заплашват работниците и да нападат върху някои от тях, особено вечерно време. Като видели, че по този начин мъчно ще спрат работата, те се събират един ден на тъпи пред Варненското окръжно управление (*конака*) и настоятелно изискват от мютесарифина да спре строението на училището. Последният изпълва искането им; изпраща няколко стражари, които и пропъждат работниците. Но българите не се стресват. Те подават направо до Високата Порта писмено заявление чрез представителя си по черковния въпрос в Цариград Атанаса Георгиев, подписано и подпечатано и от много села из Добришка, Провадийска, Балчишка и Манкалска околии. Атанас Георгиев* бил човек влиятелен, пъргав и кален в борба, и като такъв, с достоинство извършил възложената му задача: той издействувал султански ферман за направата на училището. Докато се издаде обаче ферманът, изминали се цели девет месеца, през което време училището стояло непокрито и българите с болка на сърце гледали как фанатизираните гагаузи разграбват материалите му. Най-сетне получава се ферманът, с който се разрешавало построяването във Варна на едно *централно българско училище за целия Варненски окръг*. Мютесарифинът Ашир бей прочел фермана в двора на окръжното управление, в присъствието на всички подписавши заявлението кметове из Варненско, нарочно пригласени за това, както и в присъствието на събралото се варненско население от разни народности. Тъй правото дело възтържествувало. Зданието било довършено и тържествено осветено на 25. юлий 1862. година в присъствието на варненския мютесарифин Ашир бей, руския вицеконсул Рачински и на всички варненски българи и българки. Водосветът бил извършен лично от тогавашния гръцки митрополит Порфирия, чието упорство се сломява под натиска на руския вицеконсул. Така българската народност във Варна се сдобива със свой кът, който ѝ служи за сборно средище чак до освобождението.

* Родом от с. Голица, преселен после в с. Николаевка, близък приятел на Рачински, с когото обикаляли Варненския окръг да събират сведения за българите. (Бел. на автора.)

Новото училище се поверява в опитните ръце на известния дългогодишен учител *Сава Илиев Доброплодни*, условен с годишна заплата 5000 гроша (1000 лв.) Той въвел напълно взаимно-учителния метод при обучението, отделил учениците от ученичките; първите се учили в долния етаж на училището, а вторите – в горния. Броят им достигал около 100. На училището била поставена табела с български и френски надпис: „*Българско централно училище*“.

Доброплодни учителствувал три години във Варна – от 1862/63. до 1865/66., когато бил заместен с Георги Живков. Първата година Доброплодни е имал за колега учителя Арабаджиев, който след тригодишно учителствуване напуснал Варна, понеже се почувствувал уморен.

Доброплодни отворил през 1863/64. учебна година и *първи клас*, а през следната 1864/65. и *втори клас*. В началото на последната година бил повикан от Ески-Джумая за учител и П. Р. Славейков, който учителствувал във Варна около два месеца, след което заминал за Цариград за редактиране на български превод на библията. Друг учител във Варна през тая година бил някой си Руско, за когото липсват други вести, освен една бележка във II счетоводна книга за получаване заплата.

Расте по-нататък училището, влива то постоянно нови животворни сокове, крепне и се засилва с него българщината във Варна, която си начертава сега нова цел за дейност – създаване български черковен храм във Варна. До това време българите, след несполуката да им се отпусне черквата „Св. Георги“ в града за извършване в нея черковна служба на славянски език – нещо, което настоятелно се искало от руския вицеконсул Рачински – черкували се предимно в манастиря „Свети Димитър“ (Евксиноград), дето от време на време се извършвала, по желанието на Рачински, славянска служба. От 12. април 1861. г. нататък обаче българите се черкуват в параклиса при руското вицеконсулство (къщата на Коста Залъмов, I. участък, улица „Свети Атанас“). Параклисът бил построен със средства от съпругата на убития в руско-турската война през 1828/29. г. генерал Воронцов. Това станало пак с грижите и съдействието на Рачински, който още преди откриването на първото българско училище правил безспирно постъпки пред своето правителство да се построи във Варна руска черква и при нея училище за българите.

Така или иначе, през 1865. година бил превърнат тайно долният етаж на българското училищно здание в черква, като за тая цел се донесли нощем от с. Хадърча (Николаевка) икони и други някои черковни потребности, – за второ училищно помещение се наема пак къщата на Балтаджи Пейка. Тъй се създава първата българска черква, именувана днес „старата черква“ („Св. Архангел“), в която на 14. февруарий същата година (1866) свещеник Костадин Дъновски извършва и първата служба. Безпределна била радостта на варненските българи от новата придобивка, с която, по турските наредби, още повече се затвърдявало националното им положение в града. Ала това именно още по-много озлобявало гърците и гагаузите, особено последните, които често проявявали свои дивни и низки пориви към българите, когато те имали да извършват някои свои религиозни обреди и черковни процесии. От многото подобни гагаузки буйства и дивацини, ще спомена тук само станалото на Великата събота 1865. година, за което разправя един от учениците в тогавашното българско училище, Щерьо К. Патриков. Когато българите излезнали от църква с кръста и плащаницата да обикалят, по варненски обичай, някои от близките улици на града, гагаузите начеват да дюшат подире им и да хвърлят камъни върху им. Така те счупват дори едната страна на кръста. Българите обаче, свикнали да гледат грубите гагаузки нрави, свикнали и в борба с тях, не трепват, особено свещеникът им К. Дъновски, който дига високо кръста и извиква: „Напред всички, никой да се не бои!“.

Наскоро българската община във Варна разширява тъй дейността си, че тя добива характер на истинска черковно-училищна община, каквато имаха по онуй време другите общини в България, които именно дадоха една силна и стегната организация на българския народ в борбата му по черковния въпрос. И тук, в уредбата на общината, варненските дейци остават такива също примерни, активни и безкористни служители.

В туй отношение, дейността на общината се изказва: 1) в грижите ѝ по изнамерване средства за поддържане черковно-училищното дело; 2) в самата уредба на общината и разширение кръга на дейността ѝ; 3) в борбата по черковния въпрос.

I. *По изнамерване средства.* – Малката българска община във Варна, при всичките щедри помощи и дажба, що нейните членове безспирно си налагали, не била в състояние сама да понесе грамадните разходи за черковно-училищното дело, особено като нямала никакви други приходи. По тази причина тя иска помощи и от пътници, които случайно минават през града. Такъв е случаят със сърбина Мишо Анастасиевич, майор в оставка, когото Сава Георгиевич завежда в българското училище и му описва нищожните средства по издръжката му. Анастасиевич подарява на училището 50 турски лири. Това станало на 17. март 1864. година. През 1869. година се прибягва и до лотария: теглят се 3000 билета (по 10 гроша едина). Ала предимно общинската каса се пълни от помощи, що разни български общини изпращали на варненци. По-значителни от тях през 1864. г. са от Тулчанската – 2980 гр. и от Цариградската – 3186 гр. Последната взела твърде близко до сърце българщината във Варна, което се дължи главно на П. Р. Славейков. Той обисипваше, чрез вестника си „Македония“, с похвали и ласки варненските българи и пламенно защитаваше българското дело в нашия град, като приканваше и общини и читалища из България да подкрепят материално варненските си сънародници. Славейков изпращал в кредит на варненци и всички току-речи свои издания.

През 1873. година общината изпратила хаджи Стамата Сидерев и Никола Живков да събират волни помощи от общини и панаири за съграждане девическо училище във Варна.* И тоя път българското гражданство се отзовава съчувствено към позива на варненци и отвсякъде, дето минали пълномощниците им, били записани помощи от общини, читалища, женски и ученишки дружества, черковни и манастирски настоятелства и др.

II. *По уредбата на общината и разширението кръга на дейността ѝ.* – Към 1866. година настъпва време, когато Варненската българска община морално тъй укрепва, че се явява нужда да се организува тя върху по-широки основи, да развие в по-голяма област своята дейност за пробуда и подигане българщината и да стане главно средище, което да поеме и ръководи народочерковните работи на българското население в целия Варненски окръг. Тя (общината) съставя „домашни законоположения“. В черковната кондика от 1866. година се намерва *Привременният законник, съставен от Варненското българско общество за управление на епархиалното духовенство*, откъдето се вижда върху какви именно основи тя поставя уредбата си, както и разните страни от българския обществен живот, що тя обгръща.**

---

* Запазени са протоколното решение и възванието за тая цел. Последното напечатано в *Отчета* на Варненската девическа гимназия за 1897/98 год. г-н Н. А. Начов, тогавашен директор на гимназията. (Гледай хубавата негова статия „Из живота на гимназията“). (Бел. на автора.)

** Ето накъсо постановленията на „Законника“: 1) всички епархиални свещеници са длъжни да се събират два пъти в годината (4–8 май и 16–20 септемврий) на общи заседания; 2) никой свещеник не може да свещенодействува във Варненско, в град или

Този правилник (законник) бил приет и от градовете Добрич (тогава *Хаджи-олу-Пазарджик*), Балчик и Провадия, които с подписи и печат удостоверили, че ще се подчиняват на неговите наредби.

Тъй се дава една широка и стегната организация на Варненската българска община, поради което и последната се издига до положението, що тогава са имали всички пълноправни епархиални съвети в България.

III. *По борбата за черковния въпрос.* — С положителност може да се твърди, че варненските българи стоят в първите редове на борците за успешното разрешение на черковния въпрос. Те изпълняват примерно дълга си към отечеството. Борбата те подкачат при най-неблагоприятни за тях обстоятелства, при съвсем неравни сили. Малобройните наши дейци тук имали всичко против себе си. Те трябвало да отблъскват ударите на гърци и гагаузи, които с най-цинични сцени оскърявали българското име тук, клеветили коварно българите пред турските власти и последните нерядко ги подлагали на най-строги разследвания и затвор. Ала колкото гаврите били по-непристойни, колкото ударите били по-тежки и клеветите по-низки, с толкова по-голяма решителност българите ги отблъсквали, толкова по-мъжествена ставала самозащитата им, толкова повече се заздравявало националното им съзнание.

Още в 1861. година Варненско имало свой представител в Цариград по черковния въпрос. Той бил Атанас Георгиев от с. Николаевка, а в 1871. г. за такъв от Варна бил изпратен *Господин х. Иванов*. * На последния се дават изрично следните наставления: 1) досежно изработване *екзархийския устав*, за който тогава бил свикан народен събор в Цариград**, представителят трябва да върви неразлъчно с П. Р. Славейков; 2) иска се: Варна да бъде седалище на български митрополит; 3) изказва се мнение как да става избиране на свещеници, владци и екзарх; 4) иска се, што училищата да бъдат под върховния надзор на екзарха, който може да назначава инспектори за тази цел, ала вътрешната им уредба да принадлежи изключително на местните общини; 5) да се създаде в Цариград висше учебно българско заведение; 6) настоява се за включване непременно и град Варна в българския екзархат — нещо, що се не споменувало в султанския ферман; иначе, да се оттегли варненския представител.

Особено силно общината отстоявала искането си Варна да има особен български владика. Когато представителят ѝ съобщава, че нямало възможност

село, без знанието и одобрението на Варненското българско общество, както и да венчава без вула от обществото; 3) всеки свещеник е длъжен да държи метрическа книга, в която да записва всички кръстени деца и венчани лица; 4) всички свещеници са длъжни да бъдат в добри отношения с християните; 5) свещениците са длъжни да плащат издръжка на общината по 60 пари (30 стотинки) на венчило, а всички селяни — по 6 гроша на венчило; 6) селяните могат да си условят учител само след като по-напред изпратят кандидата си във Варна, за да се изпитат и оценят способностите му в общината; 7) всяка година ще се свиква във Варна епархиално събрание от представители из всички общини, в което „Главното варненско общество“ ще дава отчет за извършеното от него и сметка за приходо-разхода. (Бел. на автора.)

* Той се ползувал със силно влияние пред турските власти. Според разказите из Варненско, думата му „снемала хора от бесилка“. (Бел. на автора.)

** Бележит е денят, в който, през времето на националните борби, за пръв път се изтъква нашето национално единство. Този ден е *11 май 1871 год.*, когато първите официално признати от турската държава представители на българския народ, свикани на *народен събор* в Цариград, подписаха изработения от тях *устав за българската екзархия*. В този ден българските представители от Тулча, Ниш, Враня, Скопие, Битоля, Охрид, Велес, Шип, Криворечна паланка, Струмица, Воден, Неврокоп и Одрин, заседаваха заедно с представителите на ония окръзи, които днес съставят българската държава. (Бел. на автора.)

да се изпълни туй народно желание и запитва към Преслав ли или Силистра желае Варна да се присъедини – общината (с писмо от 27. март 1871.) отговаря, че тая вест причинила навсякъде дълбока тъга и вълнение – цялото население единодушно иска да си остане Варненската епархия особно. Общината отново дава наставления на представителя си да постоянствува, като употреби всички старания да убеди народния събор в Цариград да изпълни горещото народно желание, защото, казва писмото, ако съществува епархията ни, ако съществуват българското училище и българската черква във Варна непокътнати, можем да се надеем, че ще *дойде ден да се спечели изцяло градът Варна*.

При минаването през Варна на първия български екзарх Антим* да иде да заеме поста си в Цариград, поднася му се на 7. март 1872. год. адрес, покрит с 800 подписа от Варна и епархията, в който най-убедително се моли да работи за включване и Варненската епархия в пределите на екзархата, защото, казва се в адреса, българското население от тая епархия от 12 години насам твърдо се бори за черковни правдини.

Най-сетне гласът на варненци бил чул и желанието им изпълнено, в пределите на възможността: Преславската и Варненската епархии образуват една епархия, митрополит за която се избира архимандрит Симеон, който започва да носи титлата *варненско-преславски митрополит* (синодално писмо от 12. октомврий 1872.) и когото варненци с голяма радост наскоро посрещнали – той пристигнал по море от Цариград на 2. декемврий 1872. год., а на 4. декемврий извършва архиерейска служба в старата българска черква.

Да се върнем сега към училищното дело.

През 1868/69. учебна година се отваря за пръв път *отделно девическо училище* в наетата за тая цел къща на хаджи Катинка, която къща и днес съществува. Тя е двоетажно здание и се намерява във II. участък, до новата къща на Д. Провадалиев, срещу къщата на Сава Георгиевич.

Първата учителка в отделното девическо училище била г-жа Бацарова, съпруга на Никола Ив. Бацаров, който учителствувал четири години във Варна – от 1866/67 до 1870/71 година, и от когото на последния лист на първа счетоводна книга са написани с доста хубав и четлив почерк следните четири стиха:

„Боже, на помощ нам бъди,
Съгласие и любов опази,
Да напреднем вси в наука,
Да имаме във всичко сполука...”

Главен учител през 1869/70. година бил Стефан Б. Дереевев, който преподавал на I и II клас. В I клас преподавал свещена история, българска граматика и география, а във II – катехизис, граматика, аритметика, всеобща и българска история.

От доброволните помощи през тази година, отбелязани в първа книга, по-значителни са следните: 2000 гроша от Ангела Георгиев; 1000 гр. от Величка Христова; 500 гр. от братя Бърневи и 160 гр. от Янаки Жеков.

На следната 1870/71. година за главен учител бил повикан от Шумен Димитър Станчев – Ст. Дереевев останал пак за учител, а учителка била Иванка Стаматова от Варна, на която Рачински по-рано бил изработил руска стипендия, та свършила гимназия в Киев. Тя получавала заплата 3000 гроша, Д. Станчев – 5000 гроша, а Дереевев – 4500 гроша.

По подбуда на г-на Янко Славчов, на 25. юлий 1870. год. се основало във Варна читалище „*Възрождение*“, което се помещавало на горния етаж на старата

---

* Дядо Антим пристигнал от Видин и се установил в къщата на Величка Христова, а в къщата на Стоянча Д. Иванов (Джумалиев), се дава обща трапеза (банкет) в негова чест. (Бел. на автора.)

българска черква, разширен нарочно за тази цел. И за туй полезно дело се намерили щедри дарители. Само варненецът Сотир Даскалов му завещал 3000 гроша.

По подтик пък на учителите Д. Станчев и Ст. Б. Дербеев се основава в началото на 1871 г. и *българско ученишко дружество „Просвещение“*.

По този начин Варна за твърде късо време достига другите български общини – сдобива се току-речи с всички ония полезни учреждения, които красяха тогава страната ни и служаха за средища на умствено развитие и духовно възраждане на българската народност.

Пълен развой и уредба обаче българското училище добива през 1874/75. учебна година, когато дошел за главен учител Христо Самсаров, комуто се дала годишна заплата 7560 гроша. Други учители през тая година били Георги Замфиров, Цвятко Н. Свиначов и Кица поп Иванова от Стара Загора, свършила петокласното девическо Старозагорско училище, което от 1868. година насам подготвяше класни и първоначални учителки за всички краища на отечеството ни. Предшественица на Кица поп Иванова била Виктория Живкова от Търново. В нейно време (учебна 1872/73. г.) за девическо училище се наела голямата къща на арменец Капрел Аракел, нахощава се на улица „Цар Борис“.

През речената учебна година, както и през следващата след нея, българските училища във Варна били вече доста осигурени в материално отношение, понеже пристига българският варно-преславски митрополит, Нерово Високо-преосвященство дядо Симеон, та се внася значителна помощ за българските варненски училища от епархиално право.*

През 1874/75 година остават пак същите учители. Числото на учениците било 77 в първоначалното мъжко училище и 38 в първоначалното девическо училище. В мъжкото класно училище имало: в I. клас 26 ученици, които следвали предметите: свещена история, български език, аритметика и география; във II. клас – 8 ученици, които следвали: свещена история, български език, френски език, аритметика, българска история, черковнославянска граматика, политическа география и физическа география; в III. – клас само 2-ма ученика (Велизарий Христов и Киряк Цанков), които следвали всеобща история, математическа география, естествена история, алгебра, геометрия, физика, риторика и френски език. В класното девическо училище имало по 5 ученички в I. и II. клас.

На следната 1875/76. година, когато останали пак същите учители, числото на учениците е: 24 в I. отделение; 27 във II. и 17 в III.; 22 в I. клас; 15 във II. и 7 в III. – всичко 68 ученици в първоначалното мъжко училище и 44 в класното; а числото на ученичките било 39 в I. отделение; 21 във II.; 11 в III.; 11 в I. клас и 5 във II. клас – всичко 71 ученички в отделенията и 16 в класовете.

Изпит се произвел на 29. юний 1876 год. От запазения списък по тоя случай се вижда, че изпитът в класовете е станал чрез билети, понеже срещу имената на учениците и ученичките е отбелязано какъв номер билет всеки е изтеглил.

За 1876/77. година липсват писмени сведения, освен ония за заплатите на учителите.

През следната 1877/78. година, по причина на настъпилите важни политически събития в България – Освободителната война – училищата във Варна били затворени.

Те се отварят през 1878/79. учебна година с 4-ма учители и 4 учителки. Учителите били Стефан Георгиев (професор отсетне при Висшето училище в София по естествените науки), Димитър Станчев; Димитър Мумджиев и Цвятко

* Във Варненско-Преславската епархия се свиква и *учителски събор* от 12. до 16. април 1873. год. за изработване *програма и устав* за училищата в тая епархия. Съборът се председателствувал от митрополита Симеона, който и утвърждава програмата и устава. (Гледай списание „*Слава*“ кн. X, 1873. год.) (Бел. на автора.)

Н. Свинаров; а учителки били Стефана Н. Иконома (днес г-жа Кр. Мирска); Йовка Димитрова Мамарчева; Еленка Н. Икономова и Кинка Кръстева.

Мъжкото училище се състояло от три отделения и два класа, а девическото от три отделения и I. клас. Класни учители били Стефан Георгиев и Димитър Станчев, а първоначални – Димитър Мумджиев и Цвятко Н. Свинаров. Учителката Стефана Н. Икономова била преподавателка на I. клас. Другите учителки били първоначални.

Мъжкото и девическото училища се помещавали в отделни здания; едничкото тогава общинско училищно здание – старата българска черква – останало за девическото училище, а за мъжко училище – класно и първоначално – се взело под наем зданието, известно под името „старата гимназия“, в което днес се помещава сиропиталището „Надежда“.

Грижата за българските училища във Варна сега се поема предимно от варненския окръжен училищен съвет, съставът на който бил следният: председател – митрополит Симеон и членове: Симеон Енчев, Георги Попов и Димитър Икономов. Училищни настоятели били: иконом поп Енчо Димитров, касиер Иванов и членове Андон Недялков, Стефан Кабакчиев, Хараламби Лефтеров и Бошков.

Работата на Варненската община досежно училищата още повече олеква през следната 1879/80. учебна година, когато мъжкото класно училище се превръща в държавно, каквото става през 1883/84. и девическото класно училище, което тогава имало четири класа и се обръща в гимназия, директор на която бил Георги Живков, а на мъжката пръв директор бил Т. Н. Шишков. Тогава (1879/80.) директорът носел званието инспектор, а гимназията – реално училище.

Тъй делото на първите народни труженици в нашия град се увенчава с бляскав успех и тържество. Варна се спечелва завинаги за българската народност. Наместо някогашната гръцко-гагаузка Варна, в която през 1860. година се съзират едва 35–40 български къщи, днес българският елемент държи надмощие над всички други народности в града, взети вкупом – новата, българската Варна по население е третият град в България: тя има 41 162 жители. Наместо скромната Балтаджи-Пейкова къща, що служила за училище на 40 български деца, днес Варна красят 18 първоначални български училища с 16 учители и 42 учителки и с 2408 деца, две мъжки общински прогимназии с 28 учители и с 832 ученици, две девически общински прогимназии с 6 учители и 20 учителки и с 619 ученички; две пълни държавни гимназии: мъжка, с 24 учители и с 425 ученици и девическа, помещавана в една от най-грандиозните училищни сгради в България, с 15 учители и 7 учителки и с 497 ученички; едно търговско училище с 8 учители и 131 ученици.

Разпределени по отделения и класове, учениците дават следните таблици:

Първоначални училища

Подготвителни отделения 3 с	66 момчета	и	73 момичета.
I. отделение има 15 паралелки с	333	и	313 „
II. „ 12	249	и	282 „
III. „ 14	277	„	303 „
IV. „ 13	256	„	256 „
Всичко:	1181 момчета		1154 момичета

I. мъжка прогимназия

I. клас има	4 паралелки със	184 ученици
II. клас има	4 „	164 „
III. „	3 „	117 „
Всичко:		465 ученици

II. мъжка прогимназия

I. клас има	4 паралелки със	167 ученици
II.	3	124 "
II.	2	76 "
Всичко:		367 ученици

I. девическа прогимназия

I. клас има	5 паралелки със	182 ученички
II.	2	77 "
II.	2	84 "
Всичко:		343 ученички

II. девическа прогимназия

I. клас има	2 паралелки с	83 ученички
II.	3	112 "
III.	3	81 "
Всичко:		276 ученички

Държавна мъжка гимназия

Реален отдел

I. (IV.) клас има	3 паралелки със	139 ученици
II. (V)	2	55 "
VI	2	85 "
VII	1	42 "
Всичко:		321 ученици

Класически отдел

I. (IV.) клас има	1 паралелка с	47 ученици
II. (V)	1	24 "
VI.	1	21 "
VII.	1	12 "
Всичко:		104 ученици

А всичко в двата отдела: 425 ученици.

Държавна девическа гимназия

I. (IV.) клас има	4 паралелки със	149 ученички
II. (V.)	2	85 "
VI.	3	134 "
VII.	3	129 "
Всичко:		497 ученички

Търговско училище

I. курс има	45 ученици
II. "	36 "
III. "	26 "
IV. "	24 "
Всичко:	131 ученици.

А всичко днес във варненските български училища 97 учители; 69 учителки; 2569 ученици и 2270 ученички.

Варна си има и *общинска библиотека* – една от първите библиотеки в страната, която библиотека брои около 11 000 тома книги и списания. Покрай старата българска черква – тая историческа светиня, се издига величествената Съборна черква „Света Богородица“, сред един широк площад на града, на

каквато е построена и новата черква „Света Петка“, също бележитата по своята архитектура.

Всичко това е грамаден прогрес, който се дължи на дългия и усилен труд на първите наши труженици, всякога готови да минат от думи и мисли към дело.

Ето и имената на по-видните дейци за духовното и национално възраждане на българщината във Варна:

Александър Рачински, братя Никола и Сава Георгиевич, Атанас Георгиев, хаджи Стамат Сидерев, Ангел Георгиев, Христо Попович, свещеник Константин Дъновски, Господин хаджи Иванов, хаджи Рали Мавридов, Костадин Тюлев, Стоянчо хаджи Иванов, Киро Иванов, Бойо Недев, Янаки Жеков, Велико Христов, Янко Славчов, братя Бърневи, Андон Недялков, архимандрит Панарет, Стоян Д. Иванов, Стойко Влаев, Иосиф Стоянов, Хр. Т. Груев, Стойко Жеков.

Слава и чест на първите труженици за българщината във Варна! Тяхната дейност ще мине в областта на преданията на града.

Заслужено и общинският съвет увековечи паметта им, като нарече някои улици във Варна на техните имена (решение № 146 от 14. април т. г.), а училищното настоятелство именува училището в IV. участък, което ще се строи сега, на името на първия български учител във Варна (*Костадин Арабаджиев*).

Хвала им!

Варна 11. май 1911. год.

Ив. Церов

*„Петдесетгодишнина на българското училище в гр. Варна
1860/61–1910/11 год.“
Варна, Печатница „Войников“, 1911.*

13. ПЪРВАТА БЪЛГАРСКА ЦЪРКВА. ПЪРВОТО УЧИЛИЩЕ

Първата българска църква и първите черковни настоятели в град Варна

През 1863 (или 1865) година варненските българи си построили отдолу под новото училище и свършено *отделна* своя първа църква „Свети Архангел Михаил“.

Но всъщност *първа славянска отделна църква*, в която почнало да се служи *отделно по славянски* и в която малочислените тогава българи се черкували, е бил параклисът на руското консулство, построен през 1861 година и поддържан с 30 хиляди гроша годишно от съпругата на убития в боя между Русия и Турция през 1828/9 година генерал Воронцов.

А на споменатата *отделна българска църква „Св. Архангел“* пръв църковен *настоятел* е бил отец поп Константин Дъновски, който, види се, и досега не иска да се отдели от тази църква и винаги там му е прибежището и квартирата, когато идва и се намира във Варна. Негов заместник е бил архимандрит Панарет.

За тези двама *първи черковни настоятели*, както и въобще за варненските въобще българи, един *пътник*, който се намерил през първите дни на 1868 г. във Варна, ето какво, между другото, съобщава в „Македония“:

„Аз, ако не варненец, не малко се радувах, като си наумявах как допреди 10–15 години във Варна вътре се не чуваше нищо българско и който беше българин, не смееше да се каже, че е българин, а днес тъй присъствено заявяват своето народно съществуване... Варненските българи заслужават похвала в отношение на устрояването на общината и трябва да бъдат *пример на всички други български общини*. Сбирщина повече, както са, те нямат ни завист помежду си, ни сляпо стремление към предпочитание, но всички с едни уста и с един ум настояват неуморно за улчшението на обществените си заведения... Те са много благодарни от отца Архимандрита Панарета (Хилендарски) и хвалят се с него. Аз попитах за предившия им черковний настоятел отца поп Константина: къде е и защо е отстранен; и казаха ми, че бил уж в споразумение с униатската в Цариград черква и се стараял да вмъкне в униатство варненската епархия. Мене ми много докривя за това; защото никога не ми се щеше да чуя таквоя неща за този българин, когото аз познавах отнапред за родолюбив мъж. Той е забравил, види се, святото завещание на свойт отец и благодетел дядо Атанаса, който показва таквоя постоянство в народночерковний въпрос! Дано не е всичко наистина, тъй не ми се ще да верувам!...”

При всичко гореизложеното за отец поп Константин Дъновски, неговото име пак личи и фигурира (ама съкратено!) второ на ред (като Иконом по чин) между подписавшиите акта, направен същата (1868) година от варненското епархиално духовенство за поддържане *отделно българско девическо училище* във Варна.

Първото училище и първият учителски персонал

Първото българско училище в град Варна било отворено във „Вароглу махлеси“ до „Ченгене пазар“, сега площад „Екзарх Йосиф I“, в наетата за тая цел къща на Балтаджи Топал Пейко.*

Отварянето на туй първо българско училище е станало във време на варненския мютесарифин или управител Ашир бей.

Новоотвореното училище се осветило с водосвет на 12 август 1860 година не от поп Константин Дъновски**, ала от руския архимандрит Филарета, според

---

* Гледай „Петдесетгодишнина“ на бълг. училища в град Варна от Иван Церов, Варна 1911, стр. 7 и IV „Известия на Варн. арх. д-ство“ стр. 20, 27, 28, 33, 34. За забелязване е, че на един от тогавашните богати български патриоти, именно на Балтаджи Топал Пейка, родом от с. Гюндогду, се плащало годишно наем за I-та година 240 лева, а за II-та година 574 т.е. 2 1/2 пъти повече. Ала виж „Петдесетгодишнина“, стр. 9. Годишната заплата на учителя – 440–540 лева, а годишният наем на един дом – 574 лева!

Инициативата обаче за откриване във Варна на бълг. училище се дължи изключително на руския вицекомсул Александър Василевич Рачински (поч. 1876). Справ. „IV Известия“, стр. 9 и 19, и „Петдесетгодишнина“ стр. 5. А за да се отвори във Варна българско училище, трябвало да има позволение – ферман, за което дядо Атанас Георгиев, упълномощен на 24 юли 1860 год. от всички българи на варн. окръг, веднага заминал за Цариград, дето заедно с добришкия представител хаджи Иван Вълков и със съдействието на варн. мютесарифин Калъчлъль-Мемииш Ефенди, скоро издействувал фермана за училището. Гледай „IV Известия“, стр. 16–17. Г. Д.

** Гледай „Петдесетгодишнина“ *ibid* – Дъновски не можеше да има позволение за това, както е казано в „IV Известия“, стр. 20, подзаб. 16. Той си дал оставката от енорията на „Св. Богородица“ още преди 21 март 1860 г.; прекъснал всякакво сношение с гръцката община и църква и станал български свещеник, без разбира се, позволение на владиката Порфирий; съчинил, като секретар, и подписал протокола на 21 март 1860 г., с който от

твърденията на живущия негов внук Никола Ив. Ножаров (Николаос Иоану Махеропулос), който е бил и един от първите ученици, макар и за един само месец, и който при извършването на водосвета помагал на вуйка си, като постоянен негов помощник.

„На същия ден (12 август)* са започнали и преподаванията от учителя Г. Констандина**, който на 28 август (неделя) събрал народа в училището, дето им приказвал едно слово, с което им доказал ползата от учението и нуждата да изнамерят средствата за поддържането на това народно заведение. Събранieto се закрило с една песен, изпята за здравието на Н. И. В. Султана и на неговия Варненски наместник Ашир бей.*** На излезване секи от събраните си дал дума да се намери до другата неделя на същото място. И наистина, на другата неделя, 4 септемврий, секи дошел в училището и, без много приказки, секи според силата си, написал една годишна помощ за поддържането на училището, което се турило под настоятелството на г-н Христа Т. Груева, търговец във Варна. За да допълнят помощта си, почтените събрани решили за постоянен приход на училището да се зема по 60 пари на баля, която минува от тоя град.

В „Княжество България“ четем: „Тукашните българи отворили за пръв път българско училище в частна къща, което било осветено на 12 август 1860 год., и за учител поставили Конст. Тодоров от Търново. Прибавеният му отпосле, както искаме да вярваме, прякор „Арабаджиев“ (Коларов) от една страна няма нищо общо с историята на училището, от друга пък страна зле звучи и не трябва такава една чужда турска дума да фигурира като фирма на училището в IV участък. Първият български учител във Варна беше известен тогава просто като „Константин Тодоров“, а не като „Тодор Арабаджиев“. Така или инак, онзи пръв бълг. учител, знайно е, че тогавашните варн. българе го считали за некадърен, та много им било жално за това.“

него ден се отказал официално от гръцката патриаршия и нейните владици (Гледай „IV Известия“, стр. 15–16.) Така че нямаше защо К. Д. да иска позволение от Порфирий, за да освети училището на 12 август 1860 г. Следователно не е вярно и казаното в „IV Известия“ (стр. 17–18, подзаб. 1), че К. Д. е служил в гръцката черква „Св. Богородица“ като енорийски свещеник до края на 1864 г. Също трябва да не е вярно и казаното от същия К. Д. в „IV Известия“ (стр. 23–24), че „освещението на параклиса стана на 12 април 1861 г. от мене, свещеника Иван от с. Казълджиларе и архимандрита Филарета“. Нашият Дъновски е родом от с. Читак, Ахъ-Челебийско в Родопите (гледай „IV Известия“, стр. 13 и 17, подзаб. 1). Както и да е, противоречието, според нас, се уравнива, ако приемем, че водосветът е извършен от Филарета с помощта на Дъновски. Г. Д.

* 12 август 1860 г. падаше в петък, делничен ден. Избраха, види се такъв ден, да за не бъдат обезпокоени от немирни враждебни елементи. Или защото тоя ден, на мъч. Св. Фотий и Аникита даваше някакси повод да се възпоменят борбите, които водил нявга прочутият цариградски патриарх Фотий срещу папската църква, и във време на който стана схизмата между западната и източната църква. Па и думите Фотий и Аникит на гръцки по значение представляват Просветата и Непобедимостта. Г. Д.

** Константин Тодоров (Арабаджиев = Коларов), родом от с. Арбанаси (Търновско) и добър познавач на гръцкия език, се учил в Търново при даскал Никола Златарски, прочутия черковен певец. Роден на 1837 г., учителствувал 5 години в Търновския окръг и 3 години във Варна, писарувал 6 мес. във варн. търгов. банка „Звезда“, търгувал до 1878 г. и бил държавен ковчежник до 1893 г. Гледай „Петдесетгодишнина“, стр. 6, и „IV Известия“, стр. 27, подзаб. 1, и стр. 31). Г. Д.

*** Мелодията и думите на песента, както и държаната реч, трябва от страна на Варн. арх. д-ство да се искат от живущия още варн. бълг. учител г. К. Тодорова, Арабаджиев, и се запазят. Г. Д.

Сега досежно начина, по който било празнувано официално и публично отварянето на *първото* варненско отделно и собствено българско общинско училище, даваме накратко и конспектно някакси, тук място на една кореспонденция от Варна от 28 юли 1862 година:

„В 1861 година варн. българе почнали да построяват свое собствено училище. Постройката окончателно се свърши на юни 1862 година. Останало беше да се освети училището и да минат в него българските ученици, които дотогаз се учиха с притеснение в един *гам*, без да имат улеснителните средства за преподаването. Ден за освящението се определи 25 юли, когато не минавал никой параход и гражданите имаха време да додат. На 24 същого стана призоваването с билети. Призоваха Н. Прев. градски управител, сичките други царски чиновници, сичките консули, варненският гръцки митрополит Порфирий, който извършил и водосвета със свещениците, Н. Пр. римокатолическият епископ Патре Дамияно, ерменският владишки наместник със старейшините си, сичките странни търговци, лекари, учители и градоначалници. Залепиха се и обявления по главните кафенета на български и гръцки език, за да присъствува в това осветение и който друг от гражданите желае. В тоизи ден зе се и сичката грижа за украсението на училището с венци и кадри на султан Абдул Азис и на починалия султан Абдул Меджит, както и за иконата на българските просветители Св. Кирила и Методия. В горния училищен кът донесоха се повече от сто стола за призованите, няколко седалища, наредиха се красиво взаимно-учителните таблици на Г. Доброплоднаго, прочелото на училището беше украсено с големи червени букви „БЪЛГАРСКО УЧИЛИЩЕ“. Над учителската катедра беше със златни букви написана на една черна таблица от Г. Христа Т. Попов Кирилската азбука твърде краснописно и над нея беше окачен с венец Св. Кирил и Методий, пред които висяхе златно кандило запалено и две ламбади с други две златни икони отстрани. В единия ъгъл на катедрата стоеше красива маса, над която беше наложен земен голям глобус и географически големи карти, залепени по стените с друга една дълга черна таблица, върху която беше написано с главни бели букви на четири езици: „Българско училище съзидано със спомоществованието и ревността на достопохвалното Варненско българско общество в царуването на милостивия наш цар Султан Абдул Азис Хан. 1862.“ Съмна прочее радостливият и добропамятният ден 25 юли, определен за освящението, чието извършване се почна по един часа сутринта в присъствие на призовани и на народ, когото училището не можеше да побере.

*„Известия на Варненското археологическо дружество“,
книжка VI, 1914 год.
(стр. 28–33)*

14. СПОМЕНИ НА ПЪРВИЯ БЪЛГАРСКИ УЧИТЕЛ К. Т. АРАБАДЖИЕВ

През месец май 1860 г. учителите Петко Славейков и Никола Златарски в Търново показаха ми писмо от братия Георгиевич, в което последните молеха да се намери и услови лице за учител във Варна, ддето ще се отвори българско училище. Аз склоних да учителствавам в гр. Варна; Славейков и Златарски ме условиха за четири хиляди гроша годишна заплата. Като пристигнах във Варна,

училището не се отвори тутакси, ако и да беше наета за училищно помещение къщата на Балтаджи Пейка, защото главно гърците и гагаузите силно пречеха, като интригуваха пред тогавашния управител на града Ашир бей с цел да не даде позволение за отваряне първо българско училище във Варна. Гърците изтъкваха пред управителя, че колкото българи са станали варненски граждани, все са се женили за гръцини и гагаузки. Децата на тия женени българи ходят в гръцки училища и говорят, както децата на гърците и гагаузите, турски език; затова няма нужда да се отваря училище, дето да се води обучението на български език, който не се говори в града. За да осуетят отварянето на училището, пред Ашир бей изтъкнаха и тая интрига: не българите, а руският консул Рачински настоява да се отвори българско училище, за която цел довел и условил учител. Интригата направи на Ашир бей силно впечатление; той заповяда на терджуманина-грък, на име Комияно, да ме изследва. Придружен от варненския жител хаджи Иван Калинооглу, доста добре владеещ турския език, аз подготвих и научен от Никола Георгиевич какво да отговарям пред властта, отидох в конака при терджуманина. Последният ми зададе следните въпроси: отгде съм, ходил ли съм в странство да се уча и кой ме е викал да дойда тук. Същите въпроси ми зададоха и от гръцкия владика Порфирия в митрополията. На горните въпроси аз отговорих, че съм викан от варненските граждани да им уча децата. На въпроса кой именно ме е викал за учител – отговорих – българите! Отговорих така, защото Никола Георгиевич бе ми казал да не обаждам имената на онези българи, които ме каниха за варненски учител. Калинооглу, който ме представи на управителя и на неговия терджуманин, след свършването на следствието, яви се пак при упавителя, комуто каза следните думи: „моля ви се най-покорно от страна на българите-варненци, дайте позволение за отваряне училището; здание сме наели, децата се скитат без работа по улиците и на учителя плащаме, без той да върши работата си.“

След туй станало дума за молбата на българите в мезлича, дето тяхната страна взел Стоянчо Джумалооглу (Хаджи Иванов), който изтъкнал плиткостта на гръцките интриги. Стоянчо ми приказваше, че в мезлича (съвета) гръцкият владика настоявал силно да не се отвори българско училище, за да се избягнат крамоли, сблъсквания, каквито са станали в Силистра. В мезлича Стоянчо се скарал с владиката, комуто казал, че гърците ядат хляба на българите и винаги правят-струват само едно – да възбуждат срещу себе си тяхното недоволство. Порфирий, като лукав грък, възразил, че той не е против отваряне българско училище, защото яде хляба на българите, ала, ако изказва мнение, противно на Стоенчевото, то това прави от желание за избягване крамоли между гърци и българи и в града Варна. След това Ашир бей подшушнал на Стоенча тия думи: *„Българите нека си отворят училище без да чакат официално разрешение!“**

И така гръцките интриги се осуетиха, един местен свещеник (К. Дъновски) извърши водосвет, училището се отвори в Балтаджи Пейковата къща, гдето събрах около 30–40 ученици. Обучение се почна. В тая къща аз учех учениците до изкарването новото здание, гдето сетне се премести училището. В новото здание, съградено със средства на варненските видни българи-търговци и със средства, събирани из околните български села и из други градове (Одеса, Болград и др.), числото на учениците достигна до сто и повече; от учениците бяха много местни гагаузчета, които – аз предполагам това – идваха в нашето училище, за да учат български език, защото в града доста търговци бяха българи и още задето не им зимаха училищна такса. На третия година се въведе ланкас-

* Курсивите в текста са на редакцията на „Известия на Варн. арх. д-во“. (Бел. на издателския екип на „Изгрев“.)

терската метода и тогаз дойде за главен учител Слави Доброплодни, който измежду по-силните ученици отбра 25 и отвори първи клас.

След тригодишно учителствуване аз доброволно напуснах, защото се почувствувах доста уморен.

За новото здание гърците пуснаха пред правителството интригата, че то се прави не за училище, а за свърталище на опасни за държавата хора и с руски пари. Правителството спря постройката на училището.

Варненските българи-търговци начело с братя Георгиевич подадоха жалба до Високата Порта чрез Илариона Макариополски, който, несъмнено, хлопал по много капии и успял да издействува от Портата съгласието да изпрати нарочито особен чиновник, за да изучи работата на самото място. Такъв чиновник пристигна и установи, че някакво грамадно здание не се строи, а се гради за училище. Чиновникът позволи да се продължи и свърши постройката.

В това здание веднаж ето що се случи: една събота вечер училищният слуга Стоян от Тулча излязъл из махалата да погледа хорото; имало сватба; злодеи счутили джама на прозореца срещу стълбата на горния кат, запалили свещ, за да нахълтат в моята стая, види се, със злонамерена цел. Тъкмо в туй време слугата се върнал, злодеите през същия прозорец минали върху покрива на съседната къща и избягали. Аз нея вечер ношувах в руското консулато, за да помагам на певеца другия ден при извършване литургията в руския параклис. Като узнах за случката, зех да ношувам у приятели-търговци, а най-вече у Константин Тюлев (Михаилов).

Привеждам едно важно обстоятелство за отварянето на българското училище: първият българин-търговец в град Варна, доколкото аз знам, е бил *Никола Георгиевич*, който е и първият инициатор за събуждането на българщината в тоя град. След време Никола изучил и довел брата си Сава. Освен братия Георгиевич, за събуждането на българщината в същия град са работили и следните българи: *Рали П. Мавриду*; *хаджи Стамат Сигеров*; *Стоянчо и Господин х. Иванов*; *Константин М. Тюлев*; *Ангел Георгиев*; *братия х. Попови*; *Киро Патриков*; *Христо Попович*; *Влаюв Казанлъ* и други неколцина.

Тия българи, особено братия Георгиевич, често си приказвали помежду си, че е добре да си отворят българско училище във Варна, приказвали си, но само с приказките се задоволявали. Един ден братия Георгиевич пък отворили разговор с някои от горепоменатите българи за отваряне на училище. Тогава Христо Попович, който бил писар в кантората на Георгиевич, им казал, че доста се приказвало за училище, а трябва да се пристъпи към изпълнение намерението и че той, Попович, е готов да напише писмо и да го изпрати до Славейков и Златарски в Търново, стига то да се подпише от Георгиевич, за да се дири и намери учител. Братия Георгиевич заедно с другите българи приели предложението на Христо Попович. Писмото от последния било написано, подписано от братия Георгиевич и пратено по принадлежност. Не трябва да се забравя, че българите, като членове на християнската православна община във Варна, често молели общината да отвори за децата им българско училище. Гърците няколко години наред казвали, че ще отделят няколко чина в една стая на гръцкото училище за ученици-българчета, които да се обучават на български език. Ала гърците само лъжели, като не са помислювали за изпълняване обещанието. Българите продължавали да настояват да се удовлетвори молбата им въз основа на туй, че и те, като членове на общината, дават не малко пари за издържане църкви и училища. Като видели, че гърците лъжат, ядосвали се и се заловили сами да мислят за отваряне на народно училище. Това са ми говорили във Варна още тогаз българи.

Освен видните българи-търговци, за които споменах по-горе, имаше доста българи, които, бидейки женени за гръкини или гагаузки, криеха българското

си произхождение, спотайваха се; ала с течение на времето мнозина зеха да съзнават народността си.

С българите аз живеях добре, също и с гагаузите.

Тогаз училищни настоятели и надзиратели бяха : х. Рали П. Мавриди; х. Стамат Сидеров; братия Х. П. Попови; Константин Тюлев; Христо Попович и Иосиф Стоянов.

От тия лица е подписано удостоверение, издадено мене още тогава, за учителствуването ми.

Град В.-Търново, 1 септември 1910 г.

Документи

I. Свидетелство

Чрез това засвидетелствува ми Г-ну Кон. Теодорову, родом Търновцу, който биде Взаимний учител на Българското централно тука училище, почти години три, 3, и месеци 6, шест, писар на българската банка *Звезда*.

Впрочем в това разстояние изпълняваше на вярно и усърдно Длъжности си, която налагаха званието му – ще Добри ти тия Поведения и благонравия, дадиму са настоящето даму заслужи за потребата му.

Варна, 17 Януария 1864.

(под.) К. Михайлов

Надзирател училищний

(подп.) Хр. Попович

(подп.) Иосиф Стоянов

Настоятели училищни

(подп.) Р. х. П. Мавридов

(подп.) х. З.

(подп.) брат Георгиевич

(подп.) брат Х. Попов.

II. Варненските села се отказват от гръцката патриаршия.

„Подписаните селени от селото Гюн-дооду молиме Българската черква във Варна, която като знае, че сме са отделили ут гръцката патриаршия, и сме в мараза, молиме Българското Общество да представлява селото пред Хюкюмата за всичките ни работи и българската черква във Варна е наша майка та да ни варди в духовните ни и черковни работи.

Оставами с надежда, чи ще изпълните исканието ни, за което и потвърждавами с мюхурите си ду българската черква у Варна.

1865. 8/врий: 13: то:

Подписи

мехур
селски
перви
(печат)
Стойко
Славов

мехур
селски
фтори
(печат)
Кателиа
Боюв

азаа
Дойчо
Бянюв
(печат)
Демир
Иванов

Марин
Курчюв

Симо
Танюв

Стоян
Василюв

Станоолу
Жеко

Иорто
Димитров

Кожа
Апостол

Кожа
Недю

Коджа
Душко

Стамат

С подобно съдържание са още четири документа от с. с. В. Козлуджа, Гевреклер, Кумлуджа и Чатма. Първият от тях носи дата 10 септемврий 1865 г.;

той е подписан от: Стоян Чорбаджи; Радул Кюсо-олу; Димо Кара Нидялков; Желез Чорбаджи (Мухтар Сани), Никола Кара Пенев и Хузун Петр.

Вторият документ (без дата) е приподписан от Койчу Русков (Мухтар Евел); Желес Златков (Мухтар Сани); Чобан Кетелия и Недо Николов.

Третият документ (пак без дата) е с подписите на: дяду Стойку; дядо Дечу (Мухтар Сани); дядо Панайот (епитроп); поп Геворчи; Конди и дядо Стоян.

Четвъртият е с дата 24 септември 1865 г. и с подписите на: Иван Банко Чорбаджи (Мухтар Евело); Дядув Митюв Димитр (Мухтар Сани); Марко Славе; Койче Добре; Стойчу Николов; Стоян Желес; Стойку Розов и Михал Стойку.

Гевреклерският документ се започва така: „село Геврек, обаче старци и чорбаджии и сички сродници, почитаме славно Българско общество Варна... да на неуставете..., на ли знайте, че немаме освен вази и Българската черква наша майка.“

Издръжката на училището

(от 1860/61 до 1865/66 уч. год.)

Разходът през *първата учебна* 1860/61 година бил 1540 лева. През тази година се купило за 2720 л. едно място, върху което се построило после училището. Местото се купило на името на Сава Георгиевич и Коста Михайлов Тюлев; крепостният акт, с денословие 6 юлий 1861 г., се съхранява във варненския музей. Целият училищен разход за тая учебна година възлиза така на 4232 лв. Учителят Арабаджиев получавал годишна заплата 440 лева. За училищното здание се плащало наем 240 лева на Балтаджи Топал Пейка.

Училището не е имало никакви приходи. На втория ден след откриване на училището се открива между българите в града подписка за доброволни помощи. Между пожертвувателите личат: Р. х. Мавридов (Шумненец) – 100 лева; Стоянчо х. Иванов – 100 лева; Братия Георгиевич – 100 лева; Казанлъ Стойко Влаев – 100 лева; Хр. Т. Груев – 50 лева; Спас Димитров (Шумненец) – 20 лева; Х. Стамат Желязков Сидеров (сарафин) – 100 лева; Д. Х. Тюлев и К. Михайлов – 60 лева; Ив. Хр. Попов – 40 лева и др.

До 1-й юли 1861 г. се събират доброволни помощи от Варна и другаде на сума 2718 лева. Годината сключена с недостиг 1553 лева.

През *втората учебна* 1861/62 г. за учител остана пак К. Арабаджиев със заплата 540 л. и училището се помещавало все в къщата на Балтаджи Пейка, взета под наем за 574 л. годишно. Купило се още едно място за 3154 л.*, до купеното преди година, след което върху тия места се почнало и построяване на двуетажно училищно здание (днешната черква „Св. Архангел Михаил“), та разходът на българската училищна община от началото на юлия 1861 год. до юли 1862 год. възлиза на 18 689 л. За покриване на тоя разход продължавало се събиране на помощи. Хр. Попович бил изпратен с препоръчителни писма от

* Види се, че местото е било купено на името на Кюркчи К. Димитров, за който споменува свещ. К. Дъновски. През 1874 г. (?) било купено още едно място, а именно това, гдето е сега портата за черковния двор откъм улицата „27 юли“. Това място било купено за 3600 л. от гагаузка Гаргеса на името на Иван Кехая Балабан (Котленец). Парите за купуването били събрани в едно заседание на варненските българи, на което председателствувал известният наш еднородец Велико Христов (от с. Недялковци в Еленско; заселен във Варна от 1868 г.).

Малка част от двора, където е сега камбанарията (близу до портата) е била купена след освобождението за около 400 л. от някой си Купили-олу. (Бел. на ред. на „Известия на Варн. арх. д-ство“.)

варненската училищна община до познати български търговски къщи в Румъния и Русия да събира помощи за варненското училище. За същата цел били отправени писма и до някои градски общини в България. Свещеник К. Дъновски и свещ. Хр. Стефчев от Габрово събирали помощи в храна в селата на Варненския и Шуменския санджаци (окръзи).

По-значителни външни помощи, забелязани в счетоводната книга, са следните: на 30-и май 1862 г. П. Берон внесъл чрез Бакалоглу в Букурещ 228 л., на 1-й май, внесени от Котел чрез руския консул А. Рачински 141 л.; на 7-й май от Ески Джумая 104 л.; на 27-й юни от Добрич 184 л. и на 3 април е записано: „добри людие: двести деветдесет едно било, става грошей 6402“. Тая помощ е внесена лично от консула Рачински. Най-голяма помощ обаче за варненското българско училище е дал варненският гражданин и пламенен родолюбец хаджи Стамат Сидерев. В счетоводната книга е записано на 30 юли 1861 г. така: „Втори дар на родолюбивият г-н Хаджи Стамат Сидерев, родом от Ряховица – 13 750 гроша (т.е. 2750 лева).“

На 20 юни 1862 г. са записани помощи на Е. Рейзер, пруски консул – 40 л.; братия Дадески (Тедески), австрофренски консули – 40 лв. и Е. Тори, австрийски параходен агент – 40 лв.

За издръжката на училището варненските българи търговци са давали *комисионска правдина*. Отбележени са 200 л. правдина от братия Георгиевич и 112 л. от Р. Х. П. Мавридов (от 1-й януари 1862 г. до 21 юний).

Така пожертвуванията от 2718 л. от 1-й юли 1861 г. възлизат на 11 126 лв. от 1-й септември 1862 г. Недостиг 11 827 л. срещу разхода до същото време.

През *третията* 1862/63 учебна година за учител, освен К. Т. Арабаджиев, бил условен със заплата 1000 л. Сава Ил. Доброплодни от Сливен. Числото на учениците според С. Георгиевич, било тогава около 45 момчета и 25 момичета. Няма положителни сведения каква сума е изразходвана за издръжане училището през тая учебна година. В счетоводната книга има само копие от общия баланс на училищните приходи и разходи от 1860 г. до 1865 г., дето се споменува само, че разниските за училището от 10-й юний 1862 г. до 3-й март 1865 г. били 11 712 л.; ала каква именно част от тая сума се пада за 1862/63 учебна година, остава неизвестно.

Събирането на помощи за училището се продължавало. Тия помощи, от 11 126 л. през септември 1862 г. възлезли на 13 408 л. до септември 1863 год.

„Известия на Варненското археологическо дружество“,
книжка IV, 1911 год.
(стр. 27–35)

15. КОНСТАНТИН ТОДОРОВ АРАБАДЖИЕВ, ПЪРВИ БЪЛГАРСКИ УЧИТЕЛ ВЪВ ВАРНА Биографични черти

Като свършил Търновското главно българско училище, от което получил, според тогавашния ред, *похвален лист* за *превъзходен успех* и *благочинно поведение* – Арабаджиев станал учител през 1855. година в село Самоводен, а след туй – в Лисичери. В двете тия големи търновски села той учителствувал пет години.

Тъкмо в края на това време, българите във Варна, твърде малцина още тогава – раздвижени и оживени от важните Великденски събития в Цариград

на 3. април 1860 година, когато Иларион Макариополски с мъжествен замах нанася решителен удар по черковния въпрос на цариградския патриарх, и тържествено прогласява независимостта на българската църква от гръцката патриаршия – към това време, повтарям, и българите във Варна начеват по-често да се събират и ревностно да обменят мисли за *съставяне на българска училищна община и отваряне на народно училище* и в техния град, удавен тогава в гръцизъм и гагаушина.

И наистина, през месец май на тая бележита за народа ни година (1860), те съставят такава община, за което свидетелствува и останалият оттогаз неин печат.*

Това станало, както се твърди, на 11. май – празника на славянобългарските просветители Кирила и Методия. Веднага след туй братя Никола и Сава Георгиевич – главни ревнители за българска просвета във Варна, особено първият – отправят от страна на общината едно писмо до П. Р. Славейков в Търново, с което, като търновци родом, го молили да намери и изпрати лице за български учител във Варна, което да познава донейде и гръцкия език – необходимо условие през онуй време за Варна, дето българите били в постоянен и най-близък досег с гърци. На тази молба Славейков се отзовал много скоро. Той изпраща за български учител в нашия град *Костадина Т. Арабаджиев* – човек млад, тих, енергичен, надежден.

Тъй, към началото на месец юний Арабаджиев пристига във Варна. Радостта на малката Варненска българска община нямала предел. Бързо тя довършва поправките на наетата къща за училищно помещение – къщата на Балтаджи Пейка във II. участък на града до площад „Иосиф I“ (съборена днес) – приготвя си необходимата училищна покъщнина (чинове, черна дъска, маси и столове) и учителят се тъкмал вече да открие училището. Ала, за изненада на всички, явяват се спънки от страна на властта. По интриги на варненските гърци**, че училището се искало не от българите, а от руския вицеконсул във Варна Ал. Рачински по политически съображения, варненският мютесариф (окръжен управител) Ашир бей не позволил отварянето му. Учителят бил теглен под строг полицейски разпит, който се свършва благополучно, благодарение на предварително дадените учителю наставления от Никола Георгиевич.

*„Известия на Варненското археологическо дружество“,
книжка VI, 1914 год.
(стр. 6-7)*

* Този печат се пази днес в музея на Варненското археологическо дружество и носи следния надпис: „Печат на Българската училищна община – съгласие, дързост и успех – Варна, 1860“. (Бел. на ред. на „Известия на Варн. арх. д-во“.)

** Собствено, гърци същи тогаз във Варна имало трима-четирима, които се навъртали около гръцкия митрополит, и те били пришелци отнейде-си (ионийци навярно). Ала за гърци минавали мнозина гагаузи и българи, които и една дума гръцка не знаели. Те изпращали децата си в гръцкото алилодидактическо училище във Варна, открито в 1845. г., дето се запознавали с гръцки език. Последните именно с родителите си, като ренегати, стават най-фанатизирани гърци, та създавали предимно и най-големите спънки на българите и безчинствували грозно против тях, особено след като последните си отварят и черква в 1865. година.

Трябва да отбележим, че до основанието на реченото гръцко училище, което претопило грамадно множество гагаузи в гърци, турският език имал такава абсолютна употреба от всички във Варна, че дори, както се твърди, и богослужението в черквите ставало на турски. (Гледай и „III. Известия на Варненското археологическо дружество“ от 1910. год., статията на Ст. Кабакчиев, стр. 35) (Бел. на ред. на „Известия на Варн. арх. д-во“.)

16. СПОМЕНИ НА ЕДИН ГРАЖДАНИН

Съобщава Щ. К. Патриков

Бях ученик в първото българско училище, находяще се в къщата на Балтаджи Пейка, във „Вароглу махлеси“ до Ченгене пазар (сега площад „Екзарх Иосиф I-й“). Къщата събориха през 1908 г. по урегулирането на площада. Учителят ни се казваше Костадин Арабаджиев. Четяхме старовременен буквар и урокът ни беше: оксия, iso, вария, камора, кратка, звателица, титла, советитла, апостроф, кавика, иерок, запетая, двоеточие, точка, въпросителна, удивителна и вместиелна. Този урок помня и досега.

През 1862 г. се построи ново училище, на което се тури табела с български и френски надпис: „Българско Централно Училище“. В долния етаж на училището имаше две стаи, в едната от които учеха ученички (в източната) и в другата – ученици.

През 1865 г. варненските българи, около 30 семейства, са решили да открият българска черква в долния етаж на училището. В този ден, когато приготвяха училището за черква, преместиха ни от долния етаж в горния, где то се учиха класните ученици. На 14 февруари отец Дъновски се наел да извърши службата на матерния ни език и да изговори думите: „Господи помилуй“. И така българите устояли на всякакви препятствия и мъчности и благодарение на тогавашния управител Абдул Рахман Паша, който като видял оживлението на българите и техните законни искания, взел ги под своя защита и не е допуснал на никого да се подиграе със светинята им.

На Великата събота излязохме всички черковници с разпятието и кръста, за да обиколим по варненския обичай някои от улиците на града. Излязохме през глухата уличка, що излиза към сегашната улица „Цар Борис“ и минахме край къщите на хаджи Стамат и Карънлъ към улицата „Кале бою“ (сегашен булевард Фердинанд), отсам Демирли Капосу. На калето, край което минахме, се качиха гагаузи и почнаха да викат: „Юха!! Ибра!! Ешек булгарлар (магарета българи) и още много други неприлични думи. След това почнаха да хвърлят камъни над нашите глави и на кръста; счупиха му едната страна (ръката на Ис. Христа). Тогаваше свещеник Константин Дъновски, като се обърна към нас, дигна кръста, който беше на ръката му, и каза: „Не бойте се, благочестиви християни, вървете напред, докато кръстът е с нас“. В това време майка ми взе сестра ми и я скри под кожуха си. Гагаузите, след като извършиха това злодеяние, казваха, че това не е грях, че те счупили българския кръст, защото той не бил християнски. Те публично говореха из града, че черквата ни е дам (ахър). Тези неприлични думи те говореха до освобождението ни.*

През същата 1865 г. гагаузите заблудили тогавашната турска власт, като казали, че в едно и също място черковният закон не позволявал да се хвърлят два кръста, та затова принудиха нас българи да хвърлим кръста в най-мръсното

---

* Гагаузите са вършили по-големи безобразия и от самите гърци. На 12 декември 1860 г. в гагаузкото село Хасан Факъ облекли едно магаре с черен плат, развозждали го из улиците, подигравали се с него и казвали, че това бил български владика.

По примера на гагаузите, през 1864 г., като се връщали светогорците и жителите на с. Карахюсеин (Варненско), облекли едно магаре с черен плат, турили на главата му калимаявка, развозждали го из селото и викали: „будур булгарларън патрика“. После го качили по стълби в кафенето на Коста чорбаджи, отгде то магарето хвърлило долу някой си Дели Стойно Генов, който се възмутил от тази безчестна подигравка на карахюсеинските гърци (гл. Г. Димитров, Княж. България, I, стр. 242 и Р. И. Блъсков в „Зюмбюл цвете“. Варна, 1882, стр. 30). (Бел. на ред. на „Известия на Варн. арх. д-во“.)

място, а именно под дола, гдето е в морската градина цветарницата и мостът. Тогава в дола имаше скотобойна. Като се хвърлил кръстът в морето, никой не жалаеше да го улови, защото идящите мръсотии и кръв от скотобойната умърсили морето. Тогава аз, С. Николов, Х. Николов и още двама-трима влязохме в морето, за да уловим кръста.

През същата година умря един българин, роднина на Топал хаджи Данил. Тогава нямало гробища вън от града.* Гърците и гагаузите погребваха своите в дворовете на църквите. Ний бяхме тогава принудени да погребем починалия в двора на гръцката черква „Св. Георги“. Щом пристигнахме със свещеника на пътните врата на тая църква, яви се някой си Андон Иванов Есекчили, гавазин на гръцкия владика, с една дебела тояга. Той заяви, че е забранено за нехристиянски поп да влезе в християнската църква и не го пусна. Зеха умрелия в двора на църквата и го погребваха с гръцки полове.**

*„Известия на Варненското археологическо дружество“,
кн. IV 1911 год.
(стр. 38–40)*

---

* През 1865 г. турците дали място на българите за гробища, срещу гръцките (зад морската градина). Половината от мястото за нас, а половината за арменците.

** През 1861 г. умрял някой си търновец Янко Ракъджията; българите го занесли в църквата. Гагаузите грабнали мъртвеца и прогонили българите. (Г. Димитров. Княжество България, I, стр. 241.)

АНТИМИНСЪТ, „ОТКРОВЕНИЕТО“ И КОНСТАНТИН ДЪНОВСКИ

1. Антиминсът е сказание за епохата, започваща от Първия завет на Бога с Аврама до идването на Великия Учител на Вселената Беинса Дуно и откриването на Школата Му.

2. Повече от 30 години беше събиран този материал, но да се подреди, бе необходимо да му дойде времето. Не може човек да работи върху тази духовна материя, ако няма развити подходящи мозъчни центрове. Имаш ли център, то имаш вътрешен духовен път, за да стигнеш до знанието, заключено за човешките умове. Стигащ, отваряш и четеш и проумяваш!

3. Антиминсът и Откровението могат да се четат и възприемат само от човечи с пробудено съзнание и с отворени мозъчни центрове за тази област. Ако нямаш сетива, нямаш уд за възприемане – усилията ще са безплодни. Ще го отхвърлиш, защото не е за тебе.

4. Антиминсът и Откровението са откровения на Святия Дух. В тях човешкото е дотолкова човешко, доколкото човек прави общение със Святия Дух, а чрез него с Христовия Дух и след това с Бога.

5. Константин Дъновски е свещеник на живия Бог, Който бе наредил на Своите служители да напишат за него и да опишат епохата на Възраждането. И то бе направено от тях. Онези, които целуваха ръката на Учителя Дънов, не направиха нищо. Те се оказаха безплодни. Другите, които бяха в света, откликнаха на повика на Духа и те бяха, които свършиха работата. И само те!

6. Аз не заварих нито един от последователите на Учителя Дънов, които да знаеха за целия този материал, който аз сега отпечатвам, като запазвам авторския текст на тези заслужили българи.

7. Към 40 години той бе събиран, проучаван и подреждан. Отначало смятах да го ползвам и от него да направя студия, на която аз да бъда авторът, като цитирам само авторите на публикациите. Но колкото повече време минаваше, виждах, че на онези, които си свършиха работата, трябва да им се поклоним. Затова реших да публикуваме целия материал, който е публикуван от тях за Константин Дъновски. Поклон и на колене пред тях!

8. Включих материали за Възраждането, защото това всичко е свързано с една духовна верига, започваща от Антиминса, Откровението, Константин Дъновски, Възраждането и накрая Освобождението на България от турското иго през 1878 год.

9. Възможно е в бъдеще да се открият по архивите на частни лица или на други места още сведения. Те ще се добавят впоследствие. Но моята цел бе да се включи всичко в един том от „Изгревът“ и който прояви интерес, да може да чете. И най-важното е да се пресечат всички опити на самозванци да крадат материалите на заслужилите българи, които материали публикуваме, и да си правят дисертации, докторати, публикации и тем подобни. И онези, които посегнат да крадат, да променят, да обсебват, ще бъдат посечени от Меча на Словото. „Мечът на Духът е Словото.“

Амин.

Вергилий Кръстев

ИЗ СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА ДУХОВНОСТ

СТАТИИ НА П. К. ДЪНОВ

ВИДЕЛИНА

Месечно списание

посветено за развитието на душата, ума и сърцето

Редактор: Д-р Миркович

Сливен (година I)

София (година II)

ИЗ СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА ДУХОВНОСТ

(сп. „Виделина“)

I. **Добродетелта** – книжка II, година I, януари 1903 (стр. 22–26) (в поредицата „Из съвременната българска духовност – Мисли и упътвания на един чист Дух и приятел на Българския народ“).

II. **Благовремието** – книжка III, година I, февруари 1903, (стр. 38–39) (в поредицата „Из съвременната българска духовност – Мисли и упътвания на един чист Дух и приятел на Българския народ“).

III. **Общ поглед върху духовността (Спиритизма)** – книжка III, година I, февруари 1903, (стр. 49–52) (в рубриката „Поучителни“).

IV. **А. Любовта** – книжка IV–V, година I, 1903, (стр. 53)

Б. Тайните на Духа – книжка IV–V, година I, 1903, (стр. 54–67) (в поредицата „Из съвременната българска духовност – Мисли и упътвания на един чист Дух и приятел на Българския народ“).

V. **Своенравието** – книжка VI, година I, 1903, (стр. 102–103) (в поредицата „Из съвременната българска духовност“).

VI. **Духовни явления в Нови Пазар** – книжка VIII, година II, 1904, (стр. 147–148).

VII. **Мисли за живота** – книжка IX и X, година II, 1904, (стр. 285) (в рубриката „Под нашето небе“).

VII. **Любовта и животът** – книжка IX и X, година II, 1904, (стр. 285–287) (в рубриката „Под нашето небе“).

ДОБРОДЕТЕЛТА

Никога не пресиляй една работа. Никога не бързай да я свършиш наполовин, защото ще трябва да я повториш изново и то без да сполучиш целта, която гониш. При това помни, че всяко нещо в животът трябва да си има своето време и място, другояче, ще трябва да се разкайваш, че си турил нещата не на мястото им и че си ги извършил не на времето им. А това ще ти струва много, понеже ще те лиши от това, което ти се пада да приемеш – твоето задоволство, че си сторил нещо добро; защото хубостта на едно дело зависи от правилността и поредька, по който следва да се извършва своевременно; и това е именно което му дава своята ценност. Не предлагай услугите си там, дето не са нуждни; нито приятелството там, дето няма място. Стой на положението си, дето си поставен, и извършвай длъжността си както я разбираш и ти е диктувана от твоята съвест, защото в това стои достойнството на човека. А всякой, който се обленява да проумява истината, ще пострада: неговия светилник ще угасне, затова внимавай в животът си, да не би да сториш това – да станеш немарлив към вечните начала и съградиш щастieto си на пясък. Пази сърцето си от суетославие и ще бъдеш щастлив в животът си. Не желай това, което не ти трябва и не искай невъзможното, понеже желаеш две неща непостижими. Във всяко нещо призовавай Бога, за да те благослови преди да го почнеш и делото ти ще благоуспее.

Не се колебай в пътят на истината и не казвай какво ще се ползваш, ако я следваш; защото тъй ако мъдруваш, непременно в ровът ще слезеш и ще бъдеш забравен от всички заради постъпката си, че си я презрял.

Доброто да вършиш не преставай, защото ако престанеш да го правиш, то бъди уверен, че скоро ще и да умреш и веднага ще усетиш в себе си, че животът няма цел. Знай, че целта на живота е добродетелта; а целта на добродетелта е щастieto; а целта на щастieto е човека; а целта на човека е истината; а целта на Истината е Бог; а целта на Бога е Любовта; а целта на Любовта е *Всичко*. И тъй, ако владееш *Всичкото*, то непременно ще си и щастлив, понеже си приел животът в пълнотата му. А онзи, който приема, приема го от Бога, Който е подарител на всичко; и тъй не бъди неблагодарен за това, което Той благоволява да ти подарява, защото неблагодарността е първия грях в живота, който го скъсява.

И тъй, ако си добил мъдрост, знай, че си добил и добродетел; а добродетелта никога не посрамява, понеже тя е най-здравата почва, на която всичко можеш да градиш. От празните мъдрования се отстранявай, понеже са примка от бащата на лъжата, за да тя ограби. Помни, те са празните обещания, които съсипват щастieto на живота. И тъй, ако видиш празно място, не туряй ногата си, да не би да се хванеш и после ти стане зле; а ако ти стане зле, знай, че ще избълваш щастieto от сърцето си. А ако изгубиш това, което не си в сила да повърнеш, знай, че си осъден да страдаш. И тъй, когато Бог говори, ти слушай с всичкото си сърдце и Словото Му дръж да не би да се намериш отпосле оскуден от мъдрост и така да бъдиш изхвърлен на вън. Затова вслушвай се в Онзи, Който върши всичко. Той е Вечния Невидим Бог, на Когото Словото тича

по всички свят. И ако имаш Неговите думи на живота, то си спасен; а спасението е дело на любов. И тъй, не презирай това, което любовта върши, защото ще отщетиш душата си. Знай, че да си човек, значи все едно да си Син на Бога; а да си такъв, имаш нужда да любиш Неговата Истина: защото целта на човека е Истината, а целта на Истината е знанието, а целта на знанието е просвещаването, а целта на просвещаването е облагородяването, а целта на облагородяването е възпитанието, а целта на възпитанието е възраждането, а целта на възраждането е добродетелта, а добродетелта е основа на всичко, защото е вечна в порядъкът на света. И тъй, ако я притежаваш, ще си в безопасност от всичко. И когато всичко изчезне и се промени, тя единичката ще остане в душата ти неизменна и непоколебима да те крепи.

За това предпочити я пред всичките богатства, каквито те и да са, и където и да са, защото ако я предпочетеш, тя ще те възлюби с пъленотата на сърдцето си и любовта ѝ ще те крепи и утешава през целия ти живот. Знай, че двете вечни цели на живота са добродетел и любов, а Онзи, Който ги е родил, е Баща на всичко, Комуто името никой не знае. И тъй, разумеи Истината, че целта на живота е ражданието, а целта на ражданието е любовта, а целта на любовта е страданието, а целта на страданието е характера, а целта на характера е добродетелта, а целта на добродетелта е Бог, а целта на Бога е любов, а любовта е крайната цел на безпределната вечност, в която всичко е в мир и радост. В мир, защото вечната воля на непостижимия Емануил, Бог крепкий, управлява; в радост, защото добродетел и любов царуват. Следователно, за да можеш да живееш тъй, както е потребно, нуждни са тия две начала на живота, които да го освежават и повдигат; защото без техните съдействия не може да има живот. Пази душата си от празнословие, защото в него грехът е неизбежен; а там, дето има грях, не може да има спокойствие; следователно всякой, който желае мирът и веселието, необходимо му е да отбягва грехът. Защото той е разрушителът на всичко добро; а там, дето доброто се разрушава, нещастieto е готово; понеже зло и добро са невместими едно в друго: ако предпочетеш грехът, нещастieto е готово; защото те са две неща, свързани в едно, като причина и следствие и с възприеманието на едното ще възприемеш и другото. А ако възприемеш доброто, ще възприемеш и щастieto, защото целта на доброто е щастieto. И тъй, знай, че във вечния порядък всяко нарушение води и своите последствия и ако мирът ти се е нарушил, нарушил си някоя заповед на добродетелта. За това гледай по-скоро да изправиш погрешката си, защото другояче раната ти ще стане по-голяма.

Слушай гласът на твоя Ангел Хранител – съвестта, за да си спокоен и блажен всякога. За това гледай как ходиш в пътя на живота. Не се двоуми, кога имаш да избереш два противоположни пътя, защото в двоумението си ще покажеш своята слабост, която може да ти стане уловка да пострадаш. От два пътя винаги избирай правия, при все че е тесен и малцина са, които ходят там, и бъди уверен, че ще спестиш и време; тъй като няма да срещнеш големи препятствия. Не мъдрувай повече от колкото знаеш, защото ще мязаш на човек, който харчи повече от колкото има; а това е все едно, че търсиш или сиромашията, или безумието. И тъй, внимавай кога говориш, да не би езикът ти да се подплъзне и каже това, което не знаеш – много ще изгубиш от едно подплъзване, което мъчно от после ще поправиш. Кога се усещаш изнурен духом, търси спокойствието в уединението, дето душата ти може да приеме храна. Не се обленявай духом да се молиш – молитвата е сила на живота. Онова, което Господ ти заповядва да изпълняваш, не отлагай; и което Господ иска – не отказвай, ако желаеш доброто на душата си. Каква полза ще добиеш, ако отлагаш и каква – ако отказваш? И тъй, отхвърли двоумието и упорството в пътя на твоя живот, за да благоволява Истината в теб; защото Господ благоволява само в онези,

които ходят пред Него в правота и чистота. Научи се пред Бога да ходиш със сърдце смирено и любовта на живота ще благоволява.

От всичко, което е вредително, се въздържай – не тичай да придобиеш неща, които няма да ти послужат в нищо добро. Винаги бодърствуй и пази да не изгубиш благоприятните минути на живота, защото не ще можеш да ги постигнеш; а онова, което е испуснато и не може да се постигне, е истинска загуба в пътя на живота. И тъй, винаги слушай онзи таен глас, който ти говори и тя ръководи, защото в неговото говорение има да научиш що треба да вършиш, за да придобиеш истинското блаженство. А в три неща да се никога не обленяваш, ако желаеш да не изгубиш онова, което имаш. Вярата да не оставяш, надеждата да не забравяш, любовта да не угасяш, защото в тях е скрит живота на бъдещето. Затова не събаряй основата на душата си, без която не можеш да съществуваш като човек. Знай, че светилника на душата ти е любовта, която те крепи с двете си ръце да не паднеш в бездната на отчаянието, от дето няма завръщане, ако сам идеш. За това мисли добре, преди да си се отправил в пътя на тоя свят, да не би да стигнеш там, дето няма да намериш нищо друго освен празнота, скръб и отчаяние. От две мисли винаги първата приемай; не давай връх на втората да преодолее, понеже непременно ще погрешаш. Работа кога почваш, никога се не колебай, понеже там, дето има колебание, има разделение, а разделиението непременно ще произведе в душата ти разногласие по между стремленията, които сами по себе си ще възпрат хода на благородната ти цел, която си предприел. На два ума не слугувай, понеже е невъзможно да постигнеш желанието си. Пази мислите си, кога вършиш работата си. Гледай да те не знае лукавия. Не се хвали; за себе си не говори, понеже е губение на време. Планове не прави за живота си, понеже не ти е в работата; за това друг се грижи, само върши това, що ти се дава и края ще е добър. Не давай място на никоя лоша мисъл да влезе в душата ти. Не крий погрешките си пред себе си; не се извинявай за стореното, защото ще сториш два греха. Единството на всяка мисъл и чувство са силата, която постига целта. Не поставяй съблазнителни неща за своята цел в живота си, да не би да те отвлекат от пътя на призванието ти. Не се увличай от външността на нещата, защото непременно ще погрешаш в избора си. Не мисли, че всяко нещо, което ти се представя, е за твое лично добро. Нещата нямат нищо общо с това или онова вярване. Те не правят живото ни по-добър, ни по-лош: тяхното употребление е, което разваля щастието на всекиго. И тъй, първото нещо в живота е да се научиш как да ги употребяваш. А всяко нещо, което се употребява, треба да принесе известна полза; другояче, то е вредително без тоя добър плод. Не желай да се товариш повече от колкото ти силите стигат, защото непременно ще пострадаш от пресиляне. А всяко пресилено нещо е несвоевременно и не може да има полза. Все, що вършиш, върши го здраво като за себе си, защото другояче и ти можеш да пострадаш с другите. Не обещавай това, което не можеш да сториш. Не се бъркай в работи, които не разбираш. Злощастие кога те сполети, не се грижи, нито роптай, защото ако сториш тая грешка, два товара ще приемеш в заплата. Щастие кога те постигне, не се радвай, понеже две нещастия ще си навлечеш; може да го изгубиш и може да те излъже. Щастието прилича на жена, която на всички се усмихва, като че ли ги люби, но кога дойде време за свадба, тя се губи. Ако ти се усмихва щастието, не мисли, че то ти мисли добро – не, то те лъже. Кога ти говори за любов, мисли, че ти говори за игра, да си ленив. Който щастието вярва, той младостта пропилява. Не се глупи, трезвен бъди; живота не е игра, ни всегадна шега; той изисква труд и постоянство в добродетелта.

БЛАГОВРЕМИЕТО

„Що искаш? Кажы ясно, не се двоуми. Да ли ще приемеш или не, не търси: всяка нужда треба да се задоволи и то на време. Ако просиш, проси както треба – ако желаш да придобиеш. Не мисли, че и без да сториш това, ще добиеш онова, що желаш: желанието треба да открие нуждата; а нуждата, по право, треба да се снабди, за да не стане прелом в поредъка на душата. И ако просиш и не получаващ, знай, че треба да промениш начина на просбата, а не и да млъкнеш. Млъчи само кога си сит, но не и кога си гладен: целта на млъчанието е да даде време на душата да извърши своя дълг. А знай, че да се вършат две неща в едно и също време е несвоеобразно: всякой момент в живота си има своята работа, когато нищо друго не треба да се върши, освен туй, което се изисква. И разбери, че Бог е Бог на поредъкът, а не и на безпоредъкът: в Него несъобразности не съществуват. Той всякога по начало излиза, по начало влиза и по начало действа от поредък в поредък. В Него няма скокове, нито празнини; в Него е всичко пълно и готово за всеки даден момент на вечността. Той не може да се изненада от нищо, понеже прибъдва във всичките моменти. И тъй, всяко нещо от своето начало следва своя даден момент; а тоя момент непосредстват на своето временно начало ще остави отпечатък на безпоредък в тая душа, която не е стояла вярно на своя пост да посрещне всичките дадени моменти на животът. А всеки момент, изгубен преждевременно, е изгубен за всякога през вечността. И тъй, помни, че няма извинение, че не си разбрал. За това именно треба да питащ, да разбереш, че да си готов. За това и треба да се молиш постоянно, за да си в свръзка с моментите, които очакваш, готов – като жених за невестата – да тръгнеш в определения час. Стой, следователно, верен на мястото си до край. И да те не изкушава нищо да напуснеш, или по-напред или по-напослед; защото в такъв случай ще си вън от Божествения поредък. А всяко нещо вън веднаж от Божествения поредък не може да съществува, нито действа в съгласие с него. А всяко нещо вън от Неговия поредък престава да е Негово. Не мисли, че можеш да влезеш в небето, когато си ти искаш и когато ти желаш. Не, там можеш – само кога те викат и си готов за дадения момент. И тъй, пази се да не изгубиш случаят на призванието, защото е само един през цялата вечност. И знай, че вечността тича към своята безпределност, в която живота се заражда. А всичко, което е веднаж зародено, треба да следва Тогова, Който го е родил. Защото, както детето без майката и бащата не може, тъй и твоята душа без Бога е немислима: Той е началото и краят на всичко и без Неговото присъствие няма живот. И тъй, ако разбираш живота, разбрал си дадения поредък; усвоил си дадените моменти; следователно вървиш напред към целта, която е обединение на всичко в Божествения поредък, в който всички влизат съзнателно в общото съобщение на любовта, която е родила всички същества от безпределно малките до безпределно големите – от човека до архангела и до безпределно Големият. И тъй, помни, че има само един даден момент да се родиш и да влезеш в пълнотата на живота, защото в цялата вечност няма два момента еднакви, нито две души еднообразни; понеже момент от

момент личи по силата на своята тежаст. А душа от душа личи по силата на своето съзнание. И тъй, не мисли леко за нещата, че Бог може да прави както си ще: у Бога щение няма, както у човека. У Него има любов, която треба да даде всекиму това, що му се пада. А онова, което Бог дава, треба да го даде в своето определено време, или в определения даден момент. Разбираш ли къде си сега? Ако разбираш – мисли! Защото моментите идат и блажен си, че Бог е с тях.“

III.

ОБЩ ПОГЛЕД ВЪРХУ ДУХОВНОСТТА (СПИРИТИЗМА)

Що в същност е духовността?

Духовността е наука, която има за предмет изучаването явленията от тези души, които са престанали да живеят на земята.

Тия безплътни същества, които ние означаваме под думата Духове, ни откриват, че населяват вселенната вън от материалния свят; те ни известяват за естественния ход на сегашното тяхно положение и върху назначението, за което те са призвани; те ни учат законите, що управляват тяхното и нашето съществуване.

Това ние наричаме *духовно поучение* или *философия*.

Духовността е също един морален кодекс, на когото възвишеността и чистотата са неуспорими. Тълкуванията, които тя ни дава върху законите, които управляват човечеството и цялото сътворение, задоволяват най-строгия рационализъм.

Авторитета на духовното учение се състои още в неговата всеобщност. Действително, тази наука се открива във всичките социални класове, във всичките народи, на каквото поколение, секта или религия те и да принадлежат; всякога една и съща, тя потвърждава *безсмъртието на душата, множеството на съществуванията*, привлича хората едни към други, като ги поучава взаимно да си помагат и да се обичат, като им внушава същия закон от *любов и солидарност*.

Поръчките, или съобщенията, които ни дават върховните Духове, които ние означаваме по името водачи и хранители, имат такова свойство да се вземат приблизително, и то справедливо, като Божествено откровение; те съдействуват на изкупителната мисия, що Христос дойде да изпълни на земята.

Съществуването на тези души се явява посредством медиумизма. Тези явления, безконечно разнообразни, без съмнение се разпознават.

Те се състоят във възможността на медиума да отдалечи душевните си способности, тъй щото не само да се задълбочи в задгробния свят, от дето да получи понятие от неща и образи, които му представляват Духовете, но още и най-вече да позволи на тези невидими същества да си послужат с органите на посредника, за да ни принесат, по един начин, когото те видят за по-добър, това що треба да знаем, чрез движение на предметите, чрез слово, чрез писменността и пр. Понякога Духовете стават видими, осезаеми и с тежест.

Духовността произхожда, следователно, както от Откровението, тъй и от Науката. Под този двоен изглед, тя е драгоценен поучителен източник.

Това учение има за цел изучаването на откровението, като има свойството на върховен морал; следователно то се съгласява строго с Евангелието, което е израз на Божественния морал.

Според авторите на философията това, което съдържа всяко ново-истинско откровение, треба не само да не се поставя в противоречие на първото откровение относително благоразумието, но напротив, още да го разясни и допълни.

Втория поучителен източник произхожда от всичките физически явления, произведени от духовете; явления, които принадлежат собствено на психологията и на физиологията. Те поясняват изследванията, направени от някои науки, като телепатията, магнетизма, хипнотизма и пр. Медиумизма привлича не толкова вниманието на учените.

Ще ни забележат, че потвърждението на откровението посредством Духовите избягва от научния контрол. Ще отговорим, че често откровението осветлява науката и че ако последната не е всякога съгласна с откровението, от туй не следва, че то даром треба да бъде уничижено от науката. Разноречието, което съществува между тях, няма за причина освен значителния успех на откровението относително науката, която, както справедливо казва г. Албен Валабрег, не е освен в началото на обширния и великолепен път, който ѝ остава да извърви, когато откровението има светлината на върховните интелигентни същества, които живеят в задгробния свят, които поучават и подпомагат добрите воли, като приготвяват славното бъдище на нашето човечество през всякакъв вид борби, що неговото невежество обема, за да парализира негова вървеж.

И ако някои учени отказват още да приемат духовните явления и техните следствия, не е далеч времето, когато тези малки изключения не ще могат вече да се укрят от силата на явленията, е далеч от да нападнат това, което чрез *собствено съзнание* те не *познават* и не *искат* да *познаят*, ще бъдат принудени да кажат същото, както тези, които са опитали и изучили: „*Ние не казваме, че това е възможно, ние казваме, че това е.*“

По един философически и морален начин духовността поучава хората на безценното благоразумно *познание на нещата*. Тя е превъзходната наука, която *осветлява, задоволява и определя съвестта*. Тя е светилището, от което произхожда свещенната светлина, която прониква до най-дълбоките гънки на нашата душа, за да я стресне, когато тя е нажалена. Тя може да я разбуди от нейната тъпост и да раздвижи нейното безчувствие. Тя може да я направи внимателна към туй върховно добро, което е драгоценния ключ на нашето усъвършенстване, като е умозрението на самата ни съвест.

Духовността доказва, че необходимостта от непрекъснати съществувания е законното заключение на напредъка, а под това са подчинени всичките същества.

Действително, непрекъснатите съществувания са средството да можем да умножим количеството и качеството на нашите интелектуални и морални способности, които ще бъдат необходими да ни съдействуват в нашето усъвършенстване. Спирани от смъртта, която ненадейно дохожда да заспре продължението на нашите опити и земни занятия, тези съществувания са като станциите на едно дълго пътуване, във време на които се определя за всеки едно от наши баланс, съставен от актив и пасив, който да представлява сбора (сумата) на нашите добри и лоши дела. По тая причина ни се налага материалния успокоителен отдих, за да ни позволи да преценим справедливо стойността на нашето поведение и причините, които са го определили.

Нуждата от напредък, която не е наложена от непрекъснатите съществувания, е избегнала от нашия разум. При всичкото туй, както и да бъде, нашите съществувания ни водят и ще ни заведат всякога там, дето се следва; предпоче-

тително е, следователно, ние сами да се подчиним на общите изисквания: дето и да сме, под каквито условия и да сме, не можем да избегнем. По тая причина ние съжеляваме слепотата на нещастните, които търсят чрез смъртта да се укрият от задълженията, които са наложени на нашата душа. Следователно най-умното е да се подчиним на опитите, от които не можем да избегнем.

Всяко възплътяване е като едно горнило, в което душата се пречиства. Всяко възплътение е, следователно, едно ново поверено средство и благоволение от върховната *справедливост*, за да послужи на личния ни напредък. Действително ние сами сме творителите на нашето бъдаще и собствено благополучие.

Защо се мамим? Ако Божественната справедливост е доволно милосърдна да ни наложи лекарството, което лекува нашите собствени рани; тя не може в нищо се сравни със земната справедливост, понеже нищо не ѝ избягва: ни едно от нашите дела, ни една от нашите мисли, както и нашите престъпления, не са скрити за нея, нито пък са ненаказуеми. За нея всичко е явно, всичко е видимо; най-дълбоките скрити въгвки на нашето сърце, както и най-скритите прибежища са за нея явни.

Тая същата справедливост е, която на[лаг]а на всекиго според делата му, необходимостта да допълни и да извърши недостаточните или занемарените грижи, да поправи извършените вреди и сторените престъпления.

Духовното учение ни учи още, че ние не трябва да се задоволяваме с тази отрицателна формула: *Недей прави на другите това, което не искаш да ти правят*; то ни учи, че ние трябва да преобразим това правило с едно превъзходно Християнско и братско изпълнение: *Прави на другите това, което искаш да ти правят* – това е закона на солидарността.

Духовността отива още по-надалеч, тя ни казва: *Прави доброто на всичките*, понеже доброто е единственното противоядие и най-върховния разорител на злото; ако и да не предобиеш никаква благодарност по примера на Христа, бъди силен в доброто – това е примера на напредъка.

Духовния морал, както този на Евангелието, е достъпен за всички; той доказва на богатия необходимостта да бъде добър; той учи якия да бъде приятен; силния да бъде смирен; на бедните, страдащите, нещастните той отваря съкровищата на истините си, които осветяват, утешават и насърдчават в борбата против злочестината и нещастията на живота.

Той е за всички небесната манна, Божествената храна за душата в безплодните пустини на земния живот, който прекарваме.

Дъгьо-време задушени от лошевините и неприятностите, които човеческите страсти развждат, този морал, Божествена отрасл, върховното утешение против всичките отчаяния и всички тиранства, преобразован от Христа и от мучениците на Любовта и на Свободата, накрай влиза в пътя на осъществуването под върховното и светло управление на *Духа на Истината*.

Едничкото нещо, което всичките съвести съзнават, е че ако човечеството се снабди с такова благовение, щото да тури в действие заповедите Христови, земята незабавно ще стане рай.

Да се постигне това следствие, този величествен идеал, що трябва?

Трябва Вярa във върховните учения на Господа, понеже Вярата дава Волята, Волята ни дава силата за да работим.

Всичко е тук!

Но ще се каже, за да има някой Вярата, нашия век изисква да се внуши в човешкото умствено и съвестно състояние светлина.

Е добре! тая светлина, тъй желана, не може да я има освен чрез Духовността: тя ще я достави. Духовността, подкрепена от Науката, ще даде новата светлина, която ще освети пътя на човека, който го води към неговата участ: *съгласието*.

IV. A

ЛЮБОВТА

*„Който не люби, не е познал Бога,
Защото Бог е любов.“*

Св. Иван Богослов.

Любовта е извор, тя живота ражда,
Света длъжност благодатно нему всажда;
Тя го тика към доброто да се стрéми,
Във-напредък стъпки трайни той да вземи.

Туй тя върши без умора непрестанно.
Във душата човешка постоянно,
Като нежна майка, сее добрината,
Благо чувства – скромни семки във душата.

Тая тайна кой напълно разумява,
Той ще да остави да се оросява
Своята душа от любовта всевечна:
Благодат е на света тя безконечна.

Слънцето пък на живота ще изгрее,
Тъмнината по светът ще разпилее;
Ще озари на човека то душата
И разплоди на любовта семената.

Еманоил.

IV. Б

ТАЙНИТЕ НА ДУХА

„С правда ще се утвърдиш.“

Еманоил.

Онзи, който стои, ще устои; и твърдия в истината ще е твърд винаги. Затова, братия мои, съобразявайте живота си със закона на благодатта Господня. Бъдете готови да услужите във всяко добро и благо дело, понеже това е волята на Отца вашето, Който е горе в небето. Затова препашете чреслата си с правда и пригответе сърдцата си в светост, за да сте готови да служите във великото дело, на което Бог на силите скоро ще ви призове. Защото Бог, Който се е открил, не ще ли да покаже Своята сила, Своята слава, Своето величие? Не ще ли да изяви Своята благосклонност, благодат, дълготърпение, Своята велика и неизразима любов? Да, без всяко съмнение. Защото кой е онзи, който ще се изпречи и ще Му забрани да не струва онова, що е Неговата блага воля? Нима Той трябва да се съобразява с човешките постановления и човешките закони? Разбира се, че не. То ще бъде богохулно да се стараем да ограничим Неговите възнамерения и желания, понеже онова, което Той желае да прави, колкото и да ни се вижда противно и разрушително за нашето лично щастие, е най-доброто и най-благо, което Неговата любов извършва за вечното добро и благоденствие на нашата душа. Защото не е добър и велик онзи, който сам мисли, че е такъв, но онзи, за когото истината гласи. И тъй, нека се въоръжим с величието на истинското търпение да понесем всичко за Неговата слава. Защото който понася поношения от любов за Неговото Име, пребъдва в Него самаго, а който пребъдва в Него, пребъдва в Неговата слава. А славата на Отца е истинска слава на живота. И тъй, онова, което любовта върши, е винаги славно и велико, защото Тя е изпълнение на закона. А Царството Господне е вече дошло в сила и затова всичката земя трябва да се изпълни от величието на Неговото присъствие. Мъдростта Му трябва да обърне и завлада всякой ум, а любовта Му – приготвените сърдца. Тъй щото Господ да царува винаги със своя избран род. Часът наближава и не е далеч от вас, когато ще бъдете призовани да се обедините с Него в едно тяло, един дух, един ум, едно сърдце и душа. Тогава ще се изпълни обещанието: *заедно с Господа и ведно с Господа*. Радвай се, земя, и весели се, небе за твоите избрани.

За това изпитването на всяко добро нещо е необходимо за успехът на духовния живот, а знанието на съвършенното вечно добро е самия път за въздигане на душата и нашия ум, сърдце и дух към небето. Понеже знанието за истините на този ваш живот са светилници, водящи звезди за мястото на онзи живот, в когото пълнота царува. Следователно всякой, който се насили или си даде усилие да придобие необходимите сили, за да влезе „Грабва го“, или както е казано: „Царството Божие на сила се взема, и които се усилят, го грабват.“ В тия думи се съдържа велика истина. За да придобием завещанието, трябва да станем мъже. Необходимо е едно коренно приготвление; т.е. както Израил,

който робува в Египет и след 400 години получи обещанията, дадени Авраму за Ханаан. Той требаше тогава да излезе от Фараоновото робство под предводителството на Мойсея, да премине през Червеното море, една от големите спънки за обещанието. И не само това, Израил, който не беше още доволно силен духовно, требаше да чака още четиридесет години след преминуването в пустинята, до като стане силен да грабне наследията чрез сила. Сила беше необходима, защото неприятеля се бе загнездил, завладал това обещание до като Израил беше още младенец, но сега в пълното си възрастие той трябваше да придобие обещанието на Отца си Аврама чрез силата на своята мишца. По същия начин и ний треба да завладеем „Царството Божие“ на земята със сила и дух и да изгоним неприятеля вън от пределите на това царство. Време е вече да тръгнем през пустинята, да преминем реката Йордан и да вземем чрез сила земята и да я направим вечно наследие на светите, на избрания род на Господа, наречени царе и свещеници. Царе на доброто, а свещеници на истината.

Ето Той иде да посети земята. Денят на Неговото посещение ще бъде ден страшен. Всичките краища на земята ще бъдат изпълнени от силата и славата на Неговото присъствие. И ще очисти човеческите синове и ще ги претопи както злато и сребро и ще приносят Господу приношения с правда. О, народ и народи, вий, които спите – събудете се и пригответе се за да посрещнете Господа Бога на силите. Защото Бог наш няма да пощади нечестивите. Царството Му на земята ще бъде царство на *Мир и Правда*. Синове човечески, синове Божии, пригответе сърдцата си, за да Го посрещните и приемите в сила и слава. Колко са сладки мислите Господни! Колко са велики Неговите възжеления и възнамерения! Господ иде да се въцари и да очисти земята от неправдата. Защото така говори Господ: „Ето, посред вас стои един, Когото Бог помаза за цар, и Когото вие още не познавате, понеже е скромен и смирен по сърдце. Но Бог ще Го възвиши със Своята десница, за да познавате всички, че Той е Бог Всемъдър, Бог Всеблаг, Бог велик и славен. Затова пригответе се от дълбочините на душата си. Поклонете Му се вий, които Го любите, благословете Го в духът си.“ – „Ей Господи, ела, ний ето Те очакваме, да бъде всичко според желанията на душата Ти и според благата Ти воля.“ – „Възвесели се ти, който си избран от Господа и възпей на Бога; понеже прослави се Господ. Враговете Му са паднали вече, веригата за беззаконния е готова и бездната чака да го приеме и да го върже за тисясци години. Ето ще са съди Господ с този род при въдворяване на Своето видимо царство. Радвай се, Сионе: денят на спасението ти изгря.“

Ето това е словото Господне. Не е ли Той, що е родил чрез Духа Си Своя избран род – Свещеници и Царе Богу, за да Му служат винаги с чистота и светост? Господ зове, има ли някой да слуша и внимава в сърдцето си за думите на устните Му? Чуй и разбери що говори Господ. Не постави ли завета на Своето царство, за да въдвори мир и любов помежду синовете човечески? Но ето, те са възмнили в сърдцето си, че постановленията и пътищата Господни са суетни; нямат изглед на величественост. Род блуден и глупав! Кой е силен? Който действа на вид ли, или който действа чрез дух и сила, за да произведе редът, да въдвори мирът, да въведе любовта и да подкрепи славата на живота? Вашите размишления са суета пред Мене и постановленията ви са беззакония против благият Ми дух. Няма вече да търпя прищевките ви да се дигате и охувате Светото Ми име, чрез което ви съм защищавал и крепил. Дано да се върните от гнусните си пътища и да познаете Господа и да Го приемете в сърдцето си. Има ли друг освен Него, който може да благославя и дава живот? Както е слънцето за земята, не е ли Господ така за людите Си? Ето Той е и повече от това. Защо търсите Господа там, от дето няма да дойде? Ето Той е пред ваз и чака да Го познаете. Той е като жених, който чака да го познае тази, към която е привързана душата му. Но ето сърдцето на невестата не познава още образа

на своя любезен, на своя Господ, Цар и свещеник Богу. Но ето Той няма да чака да бъде познат, че тогава да дойде. Ето Той вече иде в сила и слава от горе, за да постави вечната воля на Бога Отца за вечен закон, за да покаже чрез сила, дух, знамения и знания що е благата воля на **Мели-Исехим-Ихова**. Пригответе се вече за денят Господен. Бъдете трезвени, покайте се от беззаконията си, да не би да ви намери тоя ден и да ви постигне участието на нечестивите. Работете не за това що погива, но за това що пребъдва. Говорете, възвисете гласът си и въстръбете със силен глас, за да се чуе името Ми. Не мълчете, но работете за наследията, което Господ носи отгоре за Своите люде, за Своите сестри и братя. Ето Господ стои пред вас. Той е благ, кротък и смирен на сърдце, но скоро ще се облече в одеждата на Бога светата. Ето Словото Божие, Духът на завета. Радвай се ти, който познаваш Господа и който си познат и избран от веки. Благословен Господ Бог наш Отец.

Ида, говори Господ, направете прав път за царството на мира, за царството на правдата. Ето заветното обещание, което е отдавна очаквано: възвестяването на синовете Божи – синовете на вечната любов, които зова Мои братя. Затова, синове човечески, внимавайте в делата си. Няма вече да приема от ръката ви поношенията на жертвоприношенията – денят на Искуплението за умилоствление и примирение с Бога Отца на всичките векове. Ида пак, но не като изкупител, не като жертва за поругание, но като Господ, като вечен Цар на всяка Правда, да посети земята с жезал железен, да съкруша всеки горделив, що се дига, и ще измета и примета всички, що господаруват с неправда. Няма вече да търпя този род лукав и прелюбодеен, който осквернява и безчести светото Ми Име за суетно шестлавие, защото всякой гледа да измами и подкопае живота на ближния си – на своя брат. В кое име се вършат днес всичките беззакония, ако не в Моето? Това ли ще наречете почит – благодарност? Това ли ще наречете любов за брата ви, за вашия Небесен и благ Отец? Жив съм Аз, ще поям, ще изтребя всяка нечестива душа. В денят, в който ви посета, ще познаете силата на думите Ми, защото празността и голословията на думите ви станаха Ми утечителни.

Бог няма да измени Своите възнамерения, нито ще се повърне от пътят на Своите мисли. Господ ще дойде от Своето свето място, от жилището на праведните Си, чрез пътят на истината. Всяко пригответено сърдце, всяка любяща душа ще стане жилище, дето Господ ще се спре да вечеря и да се развесели със Своя избран. Той ще бъде жених, идящ да възвести, че трапезата за брачния съюз е готова и всеки, който люби истината, да дойде на великата вечеря на Бога, Нашия Отец. Защото така говори Бог Ихова: гладния ще се насити и плачущия ще се развесели и съкрушения духом ще се благослови. Защото Аз съм Бог един и няма кой да Ме възспре. Ето ще кажа, и ще бъде; ще река, и ще бъде. Ето Аз се клех в Своето Си име и няма да се измени думата Ми; ще изведа своите чада, синове и дъщери, и ще ги облека в прекрасни одежди, които никога няма да овехтеят, и ще туря венци на главите им и ще дам китара в ръцете им и ще ги развеселя с пълнотата на веселието като Бог. Ще ги науча да пеят и свирят всичко, що Моята вечна любов ражда за тяхното добро. А след ония дни, когато небото и земята преиде и новите небеса и новата земя се явят, ще ги поставя Царе и Свещенници да Ми служат во век. Сега, синове човечески, кое е по-добро? На себе си ли да служат или на Мене? Ако служите на себе си и на този разблуден свят, който се е покварил до костите в порок и беззаконие; истина ви казвам, в греховете и беззаконията си ще умрете и името ви вечно ще се погребее с вас наедно. Защото, нима има кой да ви помене? Всичката ви суетна мъдрост и знания ще вас да пояде. Но истина ви казвам, като Бог, като създател, като Отец на праведните духове, че всякой,

който изпомежду вас внимава на Моите думи и на Мен слугува, ще има живот изобилно. Защото не съм ли Аз живот? Не го ли ражда Моят Дух Свет? Не съм ли единия Бог, Който дава истинска мъдрост, истинско знание, които са светилници и същинска радост на душата? Но има мнозина из помежду ви, които се стараят да усуетят Моите пътища, да заблудят своите братия; да им турят иго тежко на душата за носяне. Те постоянно се трудят Моето име из душата, която съм родил, да истласкат. Но глупци, какво очаквате да придобиете от своя нечестив труд? Представете си, ако да имахте сила да премахните слънцето, което съм поставил, на какво би се оприличила земята? И няма мислите, че ако премахните името Ми от душата си, по-добри ли следствия ще последват? Кажете ми от где сте придобили тая мъдрост и кой ви е убедил на опит, че добро ще последва? Кой ще е друг, ако не баща ви, дявола, който от начало е лъжец, и когато може от своето си лъже? Питам ви, защо са самооблъжчавате с думи, които не разбирате и не проумявате? Не стои ли достойнството на ума във височината, дълбочината и широчината на мислите и тяхното истинско разумение? Но ако мислите без да разбирате, а ако мислите ви нямат никаква височина, дълбочина и ширина, тогава де стои превъзходството на вашия ум? А при това ставате и учители, за да заблуждавате и другите. Та какво знаете и какво ще учите? Няма душа, и Мене ме няма, значи че няма ум, че Моят дух не съществува, че да живееш добре, да любиш истината е суета. Яж и пий, това е то целта. Но това мъдрост ли е? Не знаете ли, че от създание мира всичките живи същества ядат и пият и то без да са знаели вашата мъдрост, че това е целта? Но тогава според мъдростта си, защо не ядете и пиете само, ами и ходите да гъгните и бращолевите с думи неразбрани? Не знаете ли, че мисленето, говореното и доброто друга им е целта? Ето Мен ми дотегна да ви слушам да питате: *Де е Бог* – де съм Аз? Не разбирате ли, че съм близо и далеч? Ето Онзи, Който движи, Който върши, Който ражда, Който ви кара да мислите и правите добро, Този съм Аз, Бог велики. Ето всякой ден идвам рано при вас и по всякой добър и благ начин се старая да посея по нещо добро, да побудя някоя блага и възвишена мисъл за собственото ви добро. Ето желая да ви направя съпричастници на Своя живот, но вий постоянно се противите, постоянно Ме огорчавате с мислите и делата си. Ако действувам с благод, мислите, че е слабост в мене. Ако действувам със сила, мислите, че съм груб, подобен на вас. И оправдавате се с мъдростта си. Но да знаете, че ще ви съдя според делата ви. – „Мой Боже! Това е истинно; хвалете Господа чудесен!“ – Ето, Господ не ще се бави отсега задълго, но ще извърши добрата Си воля към тогава, когато е избрал, към тогава, който познава Господа. Защото Бог наш е неизменяем, любовта Му пребъдва во веки. Понеже към когото благоволява, благоволява по дух. Ето, Бог те е поставил Цар на вековете. В ръцете ти е предал сила и власт, за да съдиш народите с правда. Макар сега и да си скромен и незабелязан по вид, но духом си велик и треба да бъдеш скрит от погледите на света, до като Бог твой възстанови Своят трон над народите. Тогава ще царуваш в сила и святост, в правда и мир. Защото нечестивите ще бъдат низринати. **„Мели Мели лемел сабат менон, Аварим гемел биген Итафат“ – А –**

Пропада сина на нечестието, защото Господ е слязъл да се съди, да възвести, че Той не е мъртав, но жив. Защото Той отсега нататък ще изпълни земята със знание. Ще въздигне и въдвори правдата Си. Любовта Му ще роди истината. Господ ще се укрепи като силен за бран. Всякой угнетен ще бъде освободен и всякой изнасилван ще бъде подкрепен. Огорчения духом ще бъде утешен. И както майка милва своите си, така и Господ ще помилва онези, които Го чакат. Отсега нататък с думи няма да ви забавлявам, но с дела благи, с дела велики. Ще ви нахраня и няма да огладнеете и ще ви напоя и няма да ожеднеете. Защото хлябът и водата, с които ще ви нахраня и напоя, ще бъдат присъщ

живот – Мизраим, Мизраим, Халел ве бихар Хашамаим, Хенени, Хени, Фенах Феним, Хаберим кошет ви Хадони – : В : – М : –

Защото сам Бог на силите е вече, Който изпълнява Своята ветхозаветна воля. Той е крепкият Господен, синът Давидов, Който иде да вземе Своего царство със сила. И ето, Той от дълго време е тук, новороден в сила и слава да поеме юздите на Царството Божие и да управлява с правда, светост и истина. Бог е, Който Го въздига и не ще да закъснее да се яви на време. Но пази се, бъди скромнен, смирен и чистосърдечен, понеже Бог е, Който върши, а ти изпълняваш. Свет си ти, Боже мой, Отче праведний, Който си и Който ще бъдеш един во век, Вечний, Всесилний и Всемъдрий. Благословено да бъде Твоето име от мене. Ей, Господи, защото Тя познавам, че си истинен и неизменяем винаги. Слава, чест, хвалене и поклонение Теб подобава всякога.

Бог, Който говори в тайно, е вече помежду вас. Той е войн силен, Който се подвизава за правдата. Той е Отец наш, Бог крепкий, Който ни води. Радвай се, Цар Сионов, защото Бог Твой Тя помаза, за да съдиш народите. Духът на Господа Ихова е върх Тебе, защото Бог е цар всесилен и крепък. И силата на Ели-Мели е с онзи, който е избран от Господа на силите. Веселете се вий, които Го любите и радвайте се в Неговата слава, понеже Той е крепък, кротък и смирен на сърдце. Възвеселися, небе, и възпей, земя за Господа твоего, твоят Спас. Той е Бог благи, Бог праведний и светий. Един во век, изпълняещ все и във все. Благословено да бъде Неговото Име.

И рече Господ: стани и възвиси рогът си, защото ида като войн избран, от четирите краища на земята, за да поразя всяка твар с мечът на Духа Си, понеже съм угорчен в душата Си за неправдата и нечестиято, що сториха пред лицето Ми. Този род не разумява да прави съд и правда. Те са синове на заблудения и чада на беззакония. В мислите си станаха съетни и в размишленията си нечестиви. Станаха причина да се охули името Ми и развратиха съветите Ми. Ето, ще ги посетя на време и ще възвърна престъпленията им върх самите им мисли. Дали съм Аз един, Който треба да се презира? И ако се противите, ще успеете ли? И ако се съдите, ще се оправдаете ли? Ако Ме преследвате, ще постигнете ли целта си? И ако Ме хулите, ще се възвисите ли? Ще приемете ли блага от езика си и благодат от сърцето си? И ще ли се утешете след подвига и намерите мир след победата си? Роде лукавий и нечестивий, против кого възставате – против Мен ли, против Моята света воля ли? Против кого се борите и кого защищавате? Какво гоните и какво ще намерите? Синове лукави, погледнете на делата си, що вършите. Дали сте изгубили всяка искра на честност и справедливост? Що е този вопъл, който се донася от лицето на земята до Мене, жилище ли стана тя на нечестие и вертеп на разбойници? Против кого дигате бран с измишленията на сърдцата си? Ще постигнете ли желанията на сърдцата си? Ето жив съм Аз и както се клех в старо време, ще събера земните царства и ще ги измета от лицето на земята и името им не ще се чуе никога. Защото камъкът, когото отсякох от върха на скалата, ще ги съкруши и Духът Ми ще ги пояде. Ето подигам се в бран против земните царе и против войските им. Ще им си насмея и поругая и ще ги направя плешиво и съветниците им ще посетя и ударя с жезъл железен и ще ги хвана с примките на свойственната им мъдрост и ще ги направя прицел на поругание. Защото в размишленията си и пътищата си не Ме поменаха, но приложиха беззаконие връз беззаконие, престъпление връз престъпление. И туриха ярем тежък и несносен върху чадата и синовете на отробата Ми. Ей, те не показаха милост към техните страдания, не подадоха ръка за помощ. Ето тяхната кръв вече вика към Мене за отмъщение. Ето уморих се да търпя и дотегна Ми да чакам за вашето покаяние. Утегчихте Ме до край с престъпленията си и с развратните си сърдца, огорчихте Духът Ми. Ще забравя ли пътищата ви? Ей, ще познаете, че думата Ми е неизменна и

помишлението на сърдцето Ми неотменно. В един ден ще ви посети с глас, когото никога няма да забравите, и никога втори път не ще се яви в сърдцето ви желание за да струвате това, което днес вършите. **Месаил съм**, и ще бъда: **Метаксос мета калеос; Мезонто Иполитос, препонето Хели елеос. – Месаил месаили, мели, Мелек бихар бихари, Селили Семоил, Вари, Варисим.**

Стани и възпей на Господа; защото извърши Своята правда. Възвиши гласът си за „Сион“ и възпей му, че Господ иде да се въцари в него. Възвести на Израил, че Оногова, Когото очаква, иде. И нека рече сега Израил: „Благословен Онзи, Който иде в името на Бога Иехова.“ Ида, казва Господ, както помазанник, комуто е дадена власт да възстанови *Мир и Правда*. Да принуди народите да искват оръжията си за сечива да обработват земята. Ида, казва Господ, за да се открия в чистота и светост, за да поставя мерило за човешкия ум, да Му дам крилата на зората, летящи към вечния престол. Ида, казва Господ, да дам наследство на душата, Моята вечна и неизчерпаема Любов. Ида, казва Господ, да дам благодат и красота на човешкия дух. Ида, казва Господ, да облека, нахрани, напоя и да утеша и помилвам всички, които Ме чакат, всички, които вършат правда, всички, които освячават името Ми и закона Ми по лицето на земята. Ида, будни бъдете, готови за бран, препасани с правда и светост през чреслата. Събуди се, „Сионе“, защото дните на сетованието ти се свършиха. Бъди готов да Ме приемеш не както по-преди. Знай, че в Мене ще се нарече твоето наследство, защото ще се наречеш: избран и помазанник Божи. Ето какво говорих и извърших. Синовете ти и дъщерите ти отдалеч ще ги донесат на камили и мъски, и даже по-славно от това. Ето, подигни очите си и виж Господа, Който стои посред тебе, като жених, готов за невестата. Виж колко са славни Неговите възжеления от небето. Подигни очите си и виж как Той стои почтено помежду ви. Погледни и виж как Той е кротък и смирен по дух и сърдце. Ето, Сионе, твой избран, Цар и владика на все. В тебе не се е подигал подобен Нему. Възвесели се сега за помазанника Господен. Възтръби и възвести на народите славата Му, защото Той е Господ крепкий, Господ силний, Господ славний, идящ облечен в дрехите на правда и мир, на светост и любов. Отсега вече няма да се чуе в тебе плач и ридание, но радост и веселие Господне. Защото Господ Бог твой ще изпълни земята със знание и благодат и всички ще бъдат научени от Него и ще се нарекат род избран, семе Царско, свещенници Божии. Пейте, пейте на Господа песен нова. **Осана, Осана, Месаил, Халилуя, Халилуя Ели.**

Аз съм Бог и няма да се повърна от благите Си намерения. Душата Ми се привързва за Сион, затова го и възлюбих, защото познах, че той ще Ме познае и ще възложи своята надежда и спасение в Мене. И действително той Ме позна и възвиси гласът си за помощ. Той се уподоби като жена, раждаща у време, и труди се и роди син, Когото Бог прие за наследник, понеже Той е син, син Негов, Когото направи цар на народите. Ето, ще съкруши оръжията на народите и оръжията на воюящите, защото избрания Ми иде да приеме Своето наследство. Ще Го облека в сила и мощ и ще стъпче и съкруши със силата си всички, които са противят. Защото истина ви казвам, че войнството небесно ще предхожда пред Него и Той ще предходи пред тях. Той ще бъде непобедим. Ето, ще заповяда, и ще стане според желанието на сърдцето Му, защото правдата Господня обитавана в Него. Той е скромен и смирен по сърдце, но строг в съд и правда. Когото благослови, ще бъде благословен, и към когото се подигне Неговото негодувание за беззаконие, ще бъде пояден; защото истина ви казвам, че земята няма вечно да се облива с човешка кръв, защото и сам Бог не благоволява в погинването на грешника. Ето, скоро ще чуете глас от небето, глас на приходящия и изходящия от Господа ангел на силите. Така говори Онзи, Който ни е изкупил със Своята кръв, Който е наш брат: плът от плътта ни и кост от костта ни и дух от духът ни, на Когото душата е обединена с нашата душа и сърдцето Му жали

и тъжи за Своите Си. Той е един, Който ни обединява с Бога на силите и Отца на духовете и любовта. Той е нашето щастие, нашата радост, нашето блаженство. Защото кого други бихме любили в човешката душа, ако не Него? Защото Той е по-красив и по-благ по дух, Който винаги люби и никога не престава, неизменяем в Своята душа, готов всякога да отдаде всекиму дължимото и подходящото. – Отче мой, Твоите пътища са вечни и неизменяеми. Ти си един, в Когото всичко съществува и се обединява. От Твоят живот всички ние приехме благодат за благодат, сила за сили, любов за любов. Защото Твое е Царството, силата и славата во веки, Амин.

Ето, казах цялата истина, говори Бог Ихова. Не отлагайте денят на спасението си, нито се обълщавайте в помислите на сърцето си, да мните; че няма да посети земята, която създадох и приготвих вам за живеене. Не ще ли потърся сметка от ръката ви за деянията ви? Ей, обърнете се към Мене вий, които любите душите си и цените живота си. Не отлагайте своето приготвление, защото ще дойда като нощен крадец. Слушайте гласът Ми, докато ви подканвам в пътя на живота. Защото ето малко, и ще престана да викам да се обърните към Мене, защото денят на Моята благодат има определени граници, зад които денят на правдата и истинния съд ще настане. Престанете да мамите себе си. Аз съм пътя и живота. Ако някой яде от този хляб и пие от тази вода, той ще бъде жив винаги, както и Аз съм жив. Спри се сега и помисли малко върху своето бъдаще. Ето, колко пъти стана идвам при тебе и още не си Ме познал. Ще презираш ли още Моето слово? Ще постоянствува ли да престъпваш Моят закон? Ето скоро ще чуеш Моят глас и ще познаеш, че Аз говоря, Бог велик и страшен в сила и мощ. Внимавай сега в думите Ми и бягай от пътят на нечестивите. Докато е още ден, обърни сърцето си към Моя Дух, за да намериш мир и спасение на душата си. Аз съм и ще бъда верен към тебе и няма да те оставя, но ще те въздигна с крепката Си десница и ще подложат враговете ти под подножието ти и ще те направя Цар и Свещенник и ще бъдеш в домът Ми светилник, който никога няма да огасне. В тебе ще се въцари Господ и Нему ще бъде Царството, и Силата и Славата во век. Аз съм Исус, царят Сионов, пострадавший за греховете на света, Спасител на мира, Бог крепкий, Който говорих чрез рабите Си и дадох *Словото* Си вам за свидетелство. Словото Ми е и Дух, и Истина. Ето, аз те познавам кой си, но пътищата Божии са неизследими. Бог е Бог – тайна велика. Приими сега Моя дух и благословен бъди, понеже треба да те благословя. Святия Ми Дух в тебе съизволява. Той те пази и крепи винаги. Той тя люби и в теб се весели. Колко са благи Неговите мисли за теб! Той бди над тебе ден и нощ. Как полива душата ти с небесна роса, как Той те озарява, просвещава и ръководи всеки ден! Ако и ръка за ръка се фанат всички, които ненавиждат живота ти, пак няма да успеят в замислите си. Онзи, който се бори против тебе, нека знае, че се бори против Светия Дух.

Ти си Бог мой, помазан от веки, да бъде волята Твоя. Ти си Бог мой, Който знае всичко, ето няма скришно пред Твоите очи. В Твоите ръце е сила и власт и всичко Ти е възможно. Пред Тебе ще се поклони всяко коляно. Тронът Ти ще е Трон вечен и домът Ти ще се нарече дом за молитва. Поклонете се Господу в дух и истина. Пейте и възпявайте в душата си всички, които Го любите. Благословен Господ наш, Отец на праведните. Слава и чест и поклонение да бъде Нему, сега и во веки, Амин.

Това говори Господ сам и треба да бъде истина непоколебима; кой може да изследва Неговите пътеки? Ето душата ми е в смущение. Няма правда и не обитова светост без Негова дух. Желает душата ми мирът Господен, но Той не е дошел в пълнотата си. Боже мой, дано Твоите мисли превъзмогнат и дано Твоята благодат преодолее в сърцето на тия мои братя. Ето, говорил си и повярвах. Твоите думи са живот вечен. Ще Те чакам, докато превъзможнеш над враговете

си и докато силите адави се поколебават от своята основа и Ти се превъзнесеш и въздариш во век. Когато всяка твар горе в небето или долу в ада преклони коляно пред Твоя престол. Защото си свет и праведен. Боже, да дойде Твоето царство; Отче, да бъде Твоята воля, както горе в небето, така и на земята.

И рече Господ, Господу моему: Аз съм светилник, който осветява душата ти, защото съм истинен сияещ в тъмнината. От преизобилието на живота Си те родих, за слава Моя, и от пълнотата на любовта Си те въздигнах, обединих в сила и мощ и мъдрост, като те осветих, за да изпълняваш волята Ми. А понеже благоволявам в тебе по причина, че съм Бог вечен, Който те призовах според съизволенията на светия Си Дух, от дълбочините на Своята душа и ти дадох вид и рекох: Ти си син Мой, Аз днес те родих. Родих те в света, за да се умножиш и станеш велик, да бъдеш подобен Мене. А понеже те родих в света, то и затова те и призовах чрез Духът Си, за да Ме познаеш, че съм Бог вечний. Един всеобемящ, Който съм и Който създавам и движа, от Когото всичко по начало излиза и по начало се връща. Този истия съм Аз, твой Отец – от века и до века. Всичко, що създавам, е за тебе, и ти за всичко. И ще те посрещнат всички като Господ. Цар и техен брат, когото Аз, Бог вечний *Елихи Ихова* пращам, за да откриеш себе си на всички, че в Моята вечна любов всичко живее, всичко расте, всичко се плоди и вечно весели. Защото с крепка десница крепя; и с мъдрост и знание обръщам все, затова към Мене се обръща всяка твар, за да приеме сила да се крепи. Ето, Аз ги викам по име и те ще чуят гласът Ми и ще се развеселят. Защото Аз съм Бог вечно техен, Който присъствува чрез силата Си всъде. Затова да се не колебае сърдцето ти, думите Ми са верни. Ето, Аз съм този, Който говоря с тебе. Много пъти съм ти говорил с благост и с любов. Затова прослави Ме, и ще те прославя. Благослови Ме, и ще се благословиш. Освети името Ми в душата си. *Възвесту правдата Ми за съд и Любовта Ми за спасение.* А Аз съм Бог – твой свет Дух, който ще свидетелствувам. Ето познавам те, зная теготите на душата ти и скръбта ти е известна мене. Желанията на духът ти са благоприятни и мислите на сърдцето пълни с благост, изходящи от Бога. Затова сега укрепи сърдцето си и усвети умът си и пригответи душата си за Бога. Погледни на светът и знай чрез вяра, че всичко това Бог за тебе извършва. Погледни на Неговите работници, които с Него заедно работят: всякой един от тях от своята нива добрите плодове принася като благ дар на общия олтар на любовта. Ето нă, тези труженици на истината, благослови ги, за да приемат плата за своя честен труд.

И тъй, братя мои, честни и добри работници по всичките клонове на общото дело в царството на Истината, които се трудите за просвещението на света и подобрието участта на всеки страждущ. Приемете благословението Божие. Неговият Мир и веселие, които превъзхождат всякой ум, да изпълнят сърдцето ви. И Бог на Истината да благослови делото Си во век. Елате сега всички, които любите Господа, да Му се поклоним в Дух и Истина. Защото Той е Бог наш и Отец наш от века.

Онзи, към когото е словото Господне, треба да внимава, с всичкото си сърдце и ум да проумява пътищата Му. Но моят дух е в смущение, няма друг изход освен да приема пътят на Новия живот. Защото Бог ме направи поругание и звездание на всички. С поношенията и престъпленията им ме натовари. Нарани и смаза душата ми за техния мир. Скри лицето Си от мене, като че се е утегчил от моят вик. Станах присмех на своите си, чакам за виделина, но ето няма. Кой може да умилостиви Господа? – Ако Той е решил, кой ще Го възпре? Моят мир и моята радост са се помрачили вътре в мене. И причината за това зная; но може ли да се повърне и направеното да се отстрани? От детинството си търся моят Бог, Господ, Цар и Отец, но като че надеждата постоянно се осушава. Може ли праведния да върши волята Му, кога е натоварен и съвпрегнат

с нечестие? Колко е нещастна душата ми! Знанието ми е изчезнало, достойнството изгубено, правдата ми се е помрачила и волята ми свързана и аз съм като един, който е станал подигравка на съдбата. Но всичко това е праведно върху ми. Защото според заслугата, и заплатата; според послушанието, и благословието, и според любовта, отговора. Има ли себелюбивата любов нещо общо с Бога? – Не! Бог презира всичко, що е от светът. Дълго ли ще се бавиш, Господи? – Не! Ето, на време ще те посетя, за да те благословя. Аз ще бъда верен, както се клех в Светото Си име, че ако и всички да се опълчат против тебе, пак няма да успеят, защото Аз съм Бог, Който те крепи и ръководя. Ако се бавя още, то е с цел, да дам време. Аз съм истия днес и утре. Защото ще излея Духът Си скоро и изобилно. Времето е близо за „Царството Божие“. Пази завета Ми, защото само ти си едно светило, което няма да изгасне. Заради тебе ще благословя, заради тебе ще помилвам всички. Моли се за другите, не преставай в моление. Духът Ми е с теб винаги. Нечист дух няма да се докосне до душата ти. Онова, което Аз освещавам, може ли да бъде нечисто? Защото не съм ли Аз, който изпълня закона? И ако Аз действувам, кой ще Ме изобличи, че върша грях? Не съм ли Аз Мерило, Свят Път, Правда, Истина, Милост, Любов, Вяра, Надежда и Благост? Защото истината Ми е същинска добродетел. Любовта Ми е непоколебима и благостта Ми пребъдва во век. Моят мир да пребъдва сега с тебе и присъствието на Духа Ми да те осени. Приеми Моето благословение. Аз съм Бог Господ, Сава-Ота Бог неизменен, вечен. Който съм от века и до века, един, Който Съм, и Който творя според разположението на Духът Си. Аз съм твоят дух, Който те просвещавам и умъдрявам, Който те учи в знание и мъдрост, Който съзиждам Своето царство, Който те утешава и подкрепя, Който говори всякога с тебе. Окоето Ми е будно. Ръката Ми е готова да помага. Благослови сега Господа в сърдцето си и Го усвети. В това Бог се весели, да Го любим, да Му служим от душа и сърдце. Ей, Господи, да бъдеш благословен от сега и до века да се възвеличи името Ти.

Ей, слушай, Господ към тебе говори. Не очакваш ли добрини и благословения в пътя на живота си? Не ли затова се трудиш постоянно да добиеш сила и дух, за да можеш да живееш както подобава? Не ли за храна и облекло се луташ постоянно? И от що произлизат всичките ти страдания, ако не от извънредното ти желание? Понеже не си благодарен на онова, което можеш постепенно да добиеш с труд. Ти желаеш щастието, но трябва нещо да заплатиш за него. Не си ли готов да послужиш на другите в техните нужди? Научи се тогава, че Господ изисква да правиш добро, но не сляпо, но с пълнотата на сърдцето си, със знанието на умът си, с любовта на душата си. Не се стреми просто като вол за плевата или като тигър за своята жертва или като лисица подла към курникът на своя съсед. Не жили като скорпия със своята опашка, нито хали като змия. Понеже, ако отровиш своят ближен, що ще се ползуваш от делото си? Или ако погълнеш брата си, що ще добиеш? Животът на брата ти няма да стане стежание твое никога и по никой начин. Добре да живееш, добре да работиш, добре да се отнасяш, това изисква живота. Треба да даваш от онова, което си приел от него. Който оре, ще приготви почва за сеидба, и който сее, ще и да събира. Законът е: каквото посее човек, това ще и да пожене. И така, да се не устращава духът ти от никого. Надей се на Господа, защото Той е вече много близо. Ще чуеш гласът Му и ще се възрадваш. Той ще ти направи знамение голямо, ще ти засвидетелствува, че е верен. Ето Той ще ти открие тайната. Тази тежест, която е в душата ти, ще се премахне, Божия Дух ще те осени. Бог ще те въздигне като един от мъртвите. Ето ще трябва да почнеш и по-скоро великото дело, за което съм ти говорил през всичките времена. Аз съм този Бог вътре в тебе. Бог тайний, неизследимий, вечний, Който обитава в правда и истина. Аз съм истия Онзи, Който говоря всякога, Който уча мъдрост.

Аз съм Онзи, Който съм бил с тебе винаги. Аз съм Онзи, на Когото си чул гласът. Аз съм Онзи Бог – *Любов*. Пътищата Господни са неизменяеми, за то Бог ще благоволи и ще покаже милост. Бог ще дойде и ще те избави и ще те укрепи като стълб непоколебим. Той ще извърши все, що е говорил и все, що е обещал. Идат дни, в които праведните ще се радват, че Господ е техен пастир. Стой твърд както и досега. Бъди верен при всичките изпити, да не могат враговете Божии да те охулят. Освети името Господне. Благослови Господа в душата си. В това се Той весели, когато въздигаме хвала и молитва пред престола Му. Чудни са Божиите милости и щедрости. Благоутробен, милостив и жалостив е Господ. Радвай се в Господа, извършвай всичко според съветите на Светия Дух.

Защото така говори Духът Господен: на третия стан възвание, а на четвъртия освещение; а в целостта на три и четири са седем служения. Всякога, кога Ме призоваваш, ще те слушам, понеже съм Бог светий, силен да помагам.

Правота, чистота, вяра, надежда, любов, не търпят никое двоумие, нито двоеличие. Вън всяка гневливост. Бог не е Бог на гняв, но на благодет. Той е, Който спазва милости до тисияци родове. Той не приема одумването и неблагодарността. Имай пълно упование в Него, като неизменяем и постоянен на Своите обещания. А след всичко това Бог ще ти прати благословение. Защото Той знае защо те е пратил; и Неговите планове и възнамерения никой не може да възпре или да осуети. Господ е крепък във всичко. Избраният Божий Цар и свещеник *Христос* Господ на Господарите. Аз ида днес да те благословя, Аз съм Този, Който съм от начало, Бог светий. Царството на Отца Моего наближава. Ида да сторя волята на вечния Бог Ихова. Отец на бъдащите векове, Господ Славний, Силний, Господ на любовта все и във все.

Блажени, които Го любят и са любени, защото е тяхно царството, мирът, радостта и живота.

Събуди се ти, който спиш. „Време е“: – Въскресни от страстите на „*ниския*“ ти, който си умрял. И размисли за живота си: от где иде? – Защо е? Де си го отправил? Лептата, която ти е дадена да принесеш за благото на ближния си, де си я оставил? Ето, чакам на тайните врата на сърдцето ти за отговор.

V.

СВОЕНРАВИЕТО

(Свети наставления и поучения)

Начало на мъдростта е разбирането пътят Господен. В това стои начатъкът на всяко знание, полезно за човешкото сърдце. Следователно, за да станеш мъдър, трябва да напуснеш своенравието, което е главна спънка във всеки живот: своенравния човек не може да се съобрази с това, което е добро; понеже своенравието е начало на безредието, което изключва добродетелта. Всякой, който иска да напредне в живота или да добие знание и мъдрост за нещата на света, треба да напусне своенравието, което, ако не се премахне на време, ще внесе безпорядък и ще разстрои самия живот; понеже своенравието желае да ходи в своите собствени пътища без да мисли за техните лоши сетнини. Своенравния по прищевките на своите желания иска да измени общия ред и да накара нещата да се движат съобразно с него. За него желанията на другите не

важат нищо. Той е сам на себе си господар, на когото всички треба да изпълняват своенравната воля. Своенравния човек е упорит във всичките си пътища. И упорството на своенравната душа е първото начало на всичките нещастия; защото своенравния упорит човек е немарлив към доброто на другите, а следователно, към своето добро, което се включава в доброто на неговите ближни. А знайно е от опит, че немарението е майка на всички злини. И ти, който искаш да избегнеш от злото, знай, че своенравието е негова баща, а немарението – негова майка, упорството – негов брат, а безразсъдието – негова сестра. И тъй, своенравието е лишено от всичките добродетели. За това, който ходи в неговите пътища и слуша неговите съвети, няма да види добро в целия си живот. Пази се, следователно, от подобен лош нрав, който ражда злото от себе си. И ако си мъдър да разбираш тия неща, които ти се казват, блажен си, понеже от разбирането на нещата зависи твоето щастие – само те се пряко управляват от Духът на Бога. И там, дето Бог сам управлява и ръководи нещата, не може да съществува никакво зло, защото Той е пълна виделина, която прониква всичко. За това приеми знанието и мъдростта да са твои ръководители и животът ти винаги ще бъде пълен с мир и радост.

Мъдростта ще те учи как да живееш и това ще постигнеш с помощта на постоянството и неуморимото прилежание, които постепенно ще развият и предадат на душата ти всичките добри качества, които ѝ са дадени от Бога; а с тяхното развитие и разцъфтяване твоята душа ще заприлича на обработена и добре наредена градина, в която всичките плодове на животът ти ще озряват на време и приносят изобилна жетва от всички добродетели. И тъй, ходи с пълнотата на сърдцето си пред Бога и слушай всякога Неговите учения и те ще ти бъдат всегашен свет. Пази душата си от този лош нрав, не давай му място да се загнезди в тебе, защото с неговото влизане в твоята душа ще влезе и дявола, който хиляди лоши семена ще посее в твоята душа и ще станеш разсадник на злото и стежание на ада, който ще разполага с тебе както иска. И горко ти, ако лукавия се вмъкне и загнезди в тебе и ада направи път до твоята душа. Истина ти казвам, няма да излезеш здрав, до като не заплатиш с живота си. Прочее, пази се от това голямо неогасимо зло, което може да те лиши от всички блага и те направи окаянен за винаги. И тъй, не давай място на дявола, нито на брата му; дръж баща му и майка му на страни, да не би да ти станат съсед; вярвай ме – винаги ще плащаш скъпо за техните гостби. За това окрепи се в добродетелта; облечи се в истината; въоръжи се в правдата и вземи оръжията на любовта и ще бъдеш винаги свободен от тяхната власт; ще имаш свободата, която никой не ще ти отнеме; ще притежаваш мирът, който никой не ще ти наруши и – щастие, от което никой не ще те лиши.

(Мисли, диктувани от възвишен дух.)

VI.

ДУХОВНИ ЯВЛЕНИЯ В НОВИ ПАЗАР

Като разговаряхме върху духовнанието, г. П. К. Дънов, известен на мнозина от читателите ни, разказа следните случаи:

„Преди няколко години живеях в Нови Пазар заедно с баща си, който в туй време запълваше вакантното свещеннишко място в оня малък градец. Къщата, в която живеяхме, се помещава в църковния двор.

Срещу нова година беше. Аз седях с часовник в ръка и отпред стоеше разтворено Св. Писание, от което мислях да чета нещо при посрещане Новата Година. Баща ми спеше тихо на леглото си. Тъкмо когато стрелката на часовника ми дойде до числото 12, един силен удар изтрещя по прозореца. Разбрах, че това бе поздрав за Нова Година от някой възнезменник, който е разбрал моето очакване. Баща ми, стреснат, подскочи на леглото и попита уплашен:

– Кой бльска?

– Един наш познайник минва от тук и ни поздравява за Новата Година – отговорих аз на баща си, но той, види се, разбра, че говоря за някой жив приятел, та каза:

– Той да си не позволява тъй да бльска!"

„През 1900 година, преди онова наводнение на р. Ана-дере, която отнесе сума къщи и дюкени в първите дни на август, отишел бях за малко време във Варна. Къщата остана да я пази моята братовчедка, М., която се отличаваше със сърдчатост и за туй я наричахме „мъжка Драгана“. Освен безстрашието, тя се отличаваше и с упорито неверие и отричане на духовния мир – ноща сама без страх минваше през гробищата. Но през първата вечер на нейното вардианство се случват неща, които не само я изплашват, но веднаж за винаги изкореняват неверството ѝ.

Щом се смрачило, тя се прибира в стаята, като затворила добре всички врати. По едно време слуша, че някой ходи по дюшемето на съседната малка стаичка, дето аз преживявах. Помислюва, че някой е влязъл през прозореца; грабва ламбата и отишла да види кой е; но не вижда никого. Между туй стъпките си следват; тя се повръща уплашена в другата стая и с настърхнали косми се вслушвала в стъпките на невидимия посетител. На следната вечер не смеяла да замръкне сама в къщи.

Като се върнах, тя ми разправи горната случка с въпросителен израз на лице.

– Е, защо се боиш: той е бил гвардияна на стаята ми – казах ѝ насмиват аз.

– Махни, махни – промълви тя – сега вече вярвам, че има духове..."

Т. И. Б-в.

VII.

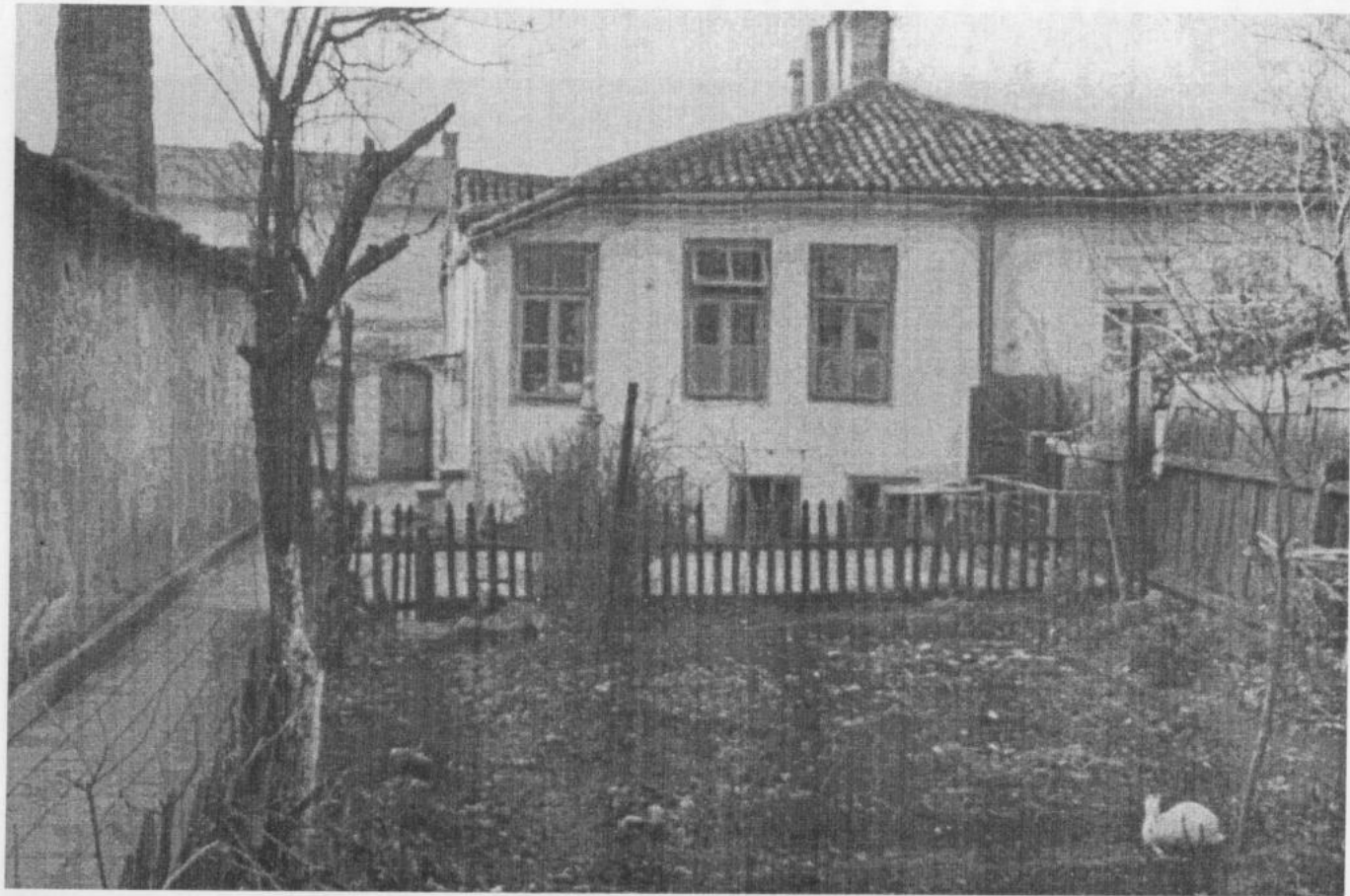
МИСЛИ ЗА ЖИВОТА

След една сбирка на 27.X. вечерта (София), в който се яви господаря на нашата планета и чрез г. П. К. Д. ни каза утешителни думи и насърчения в духовния живот, на следната заран се написаха долните мисли, като изяснение на някои от съобщените вечерта:

„Деня се познава от утрото и живота – от началото. Началото почва от земята, а края се свършва в небето. Деня – това са светлите духове, нощта – това са потъмнелите духове. Мислите – това са образите на добрия живот. Скърбите – това са работниците на живота. Щастието – това са свадбарите. Работниците на скръбта придобиват; свадбарите на щастието разхарчват. Богатството и сиромашията са двата края на земния живот. Богатството е жетвата; сиромашията – сеидбата; скръбта е орането; желанията са семената на живота.“

Къщата на ул. „Опълченска“ 66

Двoрът на дом Гумнерoви на ул. „Oпълченска“ 66

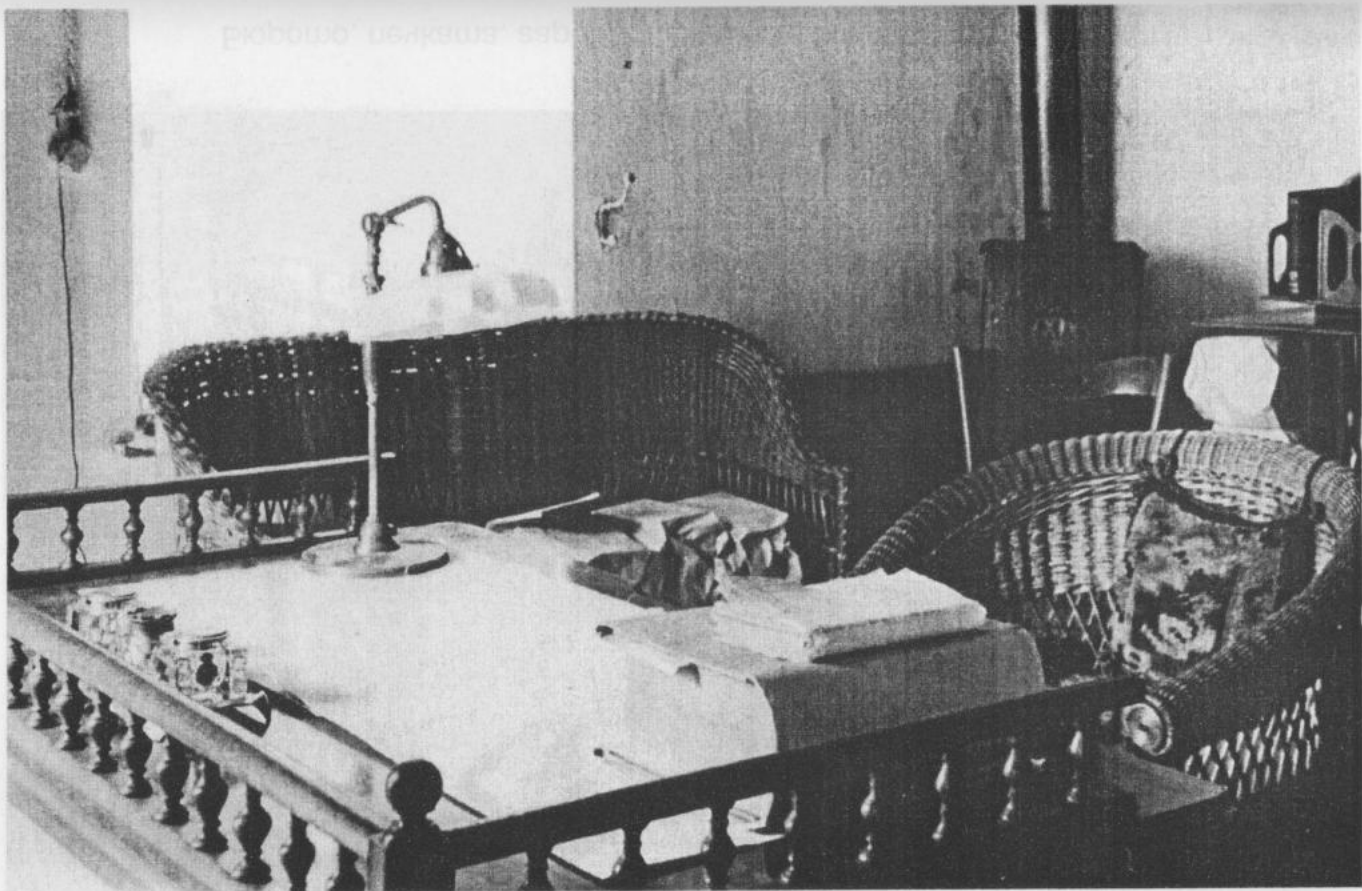
Отляво – стъпалата за стаите, отдясно – оградата с тараби „без арълък“

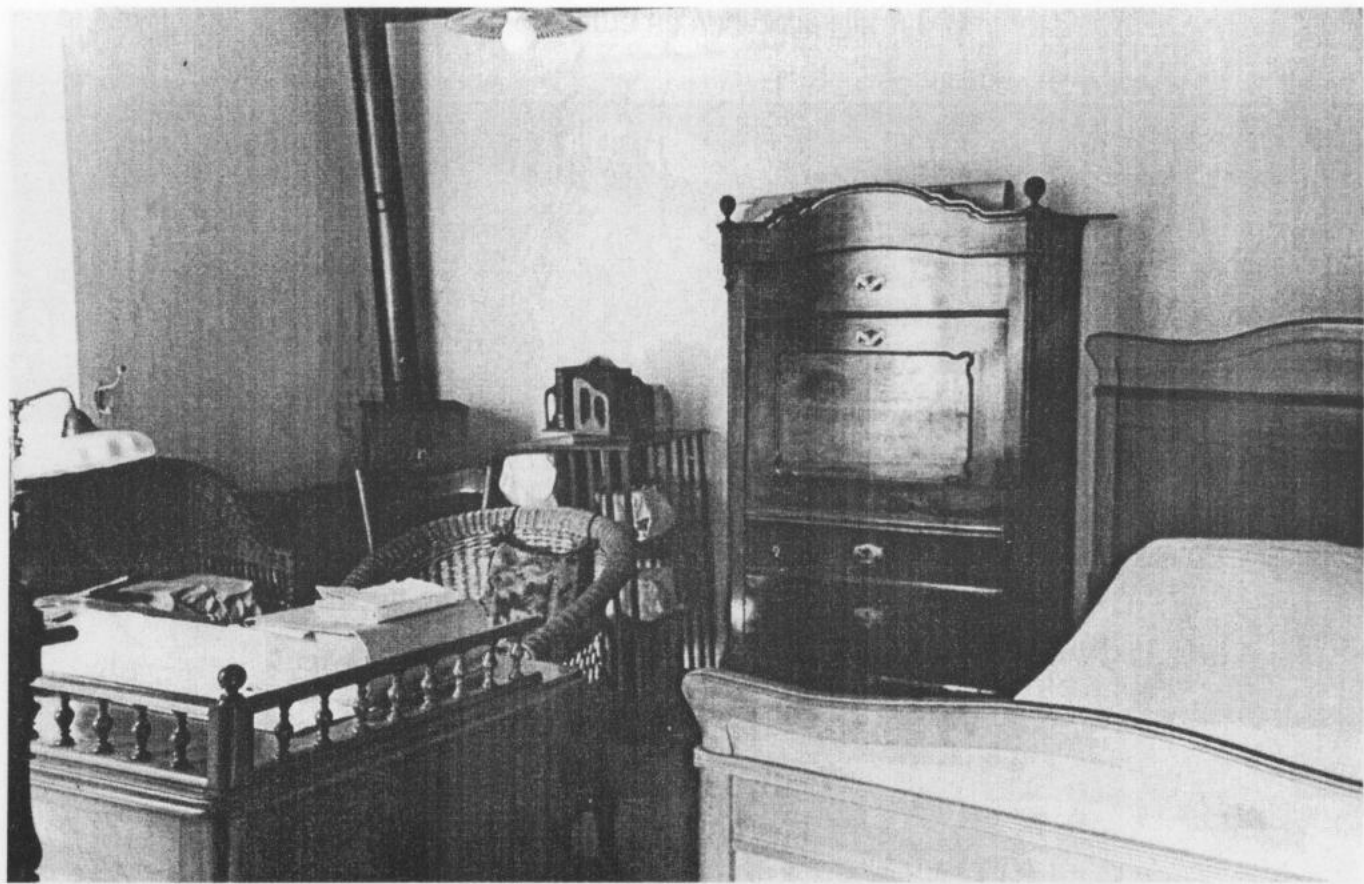

Отляво е входната врата, отдясно – входът за сутерена и трапезарията

Бюрото в стаята на учителя Петър Дънов

Бюрото, печката, гардеробът и леглото на Петър Дънов

Леглото на Петър Дънов и Антиминсът над него

Леглото, над него Антиминсът и Нерукомворният образ с истинския лик на Исуса Христа

ЛЮБОВТА И ЖИВОТЪТ

На 28.X. имаме същия кръжок, втора сбирка, и на зад[аде]ните въпроси за противоречивите стихове в Св. Писание, духът ни посочи да прочетем долните места:

Псалом 71: 1; 130: 6; Послание к Евреям 6: 6–10; 13: 9; Римл. 14: 7; Притчи 29: 26; Второз. 27: 9; Исаия 56: 10; Езек. 29: 10; Матей 26: 49 и 27: 20.

След прочита той написа това изяснение:

„Ето едно противоречие, което смуцава вашия ум. Това са извадки от Словото. За да ги разясните, треба всяка да бъде на мястото си. Никога да ви не смуцават противоречията. Противоречията са необходими разяснения в живота. Вий искате всичките неща да ви бъдат ясни, но това е невъзможно. Невъзможно е само за настоящия живот. Ако постъпите в едно училище да следвате, щяха ли да ви бъдат всичките неща ясни? Не. Така основната мисъл на всичките стихове е да търсите Господа. Противоречивите учения, то са ония мисли и желания, които спъват вашето развитие. Не всяка почва е еднакво благотворна за вашия живот. Сега знаете ли коя е истинската почва? Тя е любовта! Но какво нещо е самата любов? Тя е вътрешното съдържание на живота. Да любиш значи да живееш, да мислиш, да желаеш, да се движиш, да работиш. Но вие се вплитате постоянно в противоречивите мисли, като казвате: „Какво треба да работим?“ Работете доброволно каквото ви попадне. Не избирайте работите си. Не определяйте положението си. Не се вързвайте. Свободни бъдете, както Бог ви е направил. Робството е от човека; свободата е от Бога. Работата е от Бога, леността е от човека. Леността – това е майка на нехайството, немарението, а немарението е баща на всичките злини. – Добре! Вие искате да живеете за Господа. Как, доброволно ли или принудително? Кое от двете предпочитате? Свободата или робството? Може да ви се види странен тоя въпрос, който ви задавам; може да ми кажете: „Ние сме свободни.“ Добре! Ако бихте били свободни, бихте действували, не бихте се спъвали в нищо; но сега колко пъти се спирате и намирате известни спънки, неприятности, страдания, които често ви отчайват. Сега, при такова едно състояние, може ли да се каже, че вие сте свободни? Не, не сте още. И то просто по тая причина, че ви е страх от светът!

Светът – това е голямото страшилище за вас, от когото често треперите, боите се както малките деца. Страх и любов са две неща несъвместими. Но аз зная къде е вашата спънка. Вие мислите, че ако почнете да любите, ще станите роби на другите, ще изгубите своята личност и свобода, понеже мислите, че любовта е съпня. Не, приятелю, Любовта е най-висшето проявление на Бога. Да любите значи да живеете разумно. Ето това означават всичките стихове, които ви цитирам.“

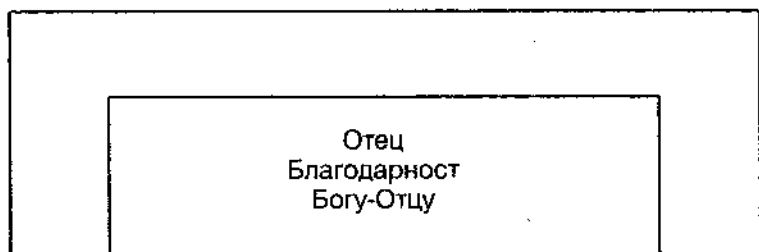
**Протоколи
от
годишните срещи
на
Синархическата Верига
на
Учителя Петър Дънов
(1906–1915 година)**

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1907 година ВАРНА

Записал: ДИМИТЪР ГОЛОВ

15 август, сряда, 7.30 часа вечерта

В 7 и половина часа вечерта имаме Господнята вечеря, която се състоя в следния ред: във високо построената стая, в зданието, в което държахме нашите събрания, над салона, в който се събирахме, се постави маса във формата, показана на рисунката, на която маса бяха поставени пасхалните съсъди, а до нея – три стола за И. Е. и А.

Господ Исус Христос
Иехова-Елохим

Адонай-Св. Дух

От салона по стълбите се изкачвахме в стаята и пред Господа един по един изпълнявахме следното: благодаряхме Богу-Отцу; молахме се на Господа Исуса Христа-Иехова-Елохим, за да даде подкрепа за себе, близки, домочади, народ, славянството и цялото човечество. Молахме се на Светия Дух-Адонай да даде просвета и изпълни с всяка мъдрост, като при изпълнението на този пункт изказахме и стълката, която сме избрали: който от нас е избрал Любовета, ще каже, че е избрал Любовета, който е избрал Мъдростта, ще каже – Мъдростта, а който Добродетелта – Добродетелта.

Правихме по 3 поклона и най-после прочитяхме лентата в Библията, поставена на масата, оставяхме и пликите с волните пожертвувания и се връщяхме.

Обръщенията ни при изпълнението на горните 6 стъпки ставаше по приложения образец. Редът, по който отивахме, бе следният: 1. Тодор Бъчваров. 2. Дим. Голов. 3. Михалаки Георгиев. 4. Петко Гумеров. 5. Пеню Киров. 6. Конст. Иларионов. 7. Ан. Желязкова. 8. Мария Казакова. 9. Анастас Бойнов. 10. Елена Иларионова. 11. Илия Стойчев. 12. Тодор Стоянов (Стоименов). 13. Гина Гумерова.

Всякой един, след като изпълняваше горните 6 пункта, слизаше и отиваше друг. Този ред, според както ни се обясни от г-н Дънов, се е продукирувал свише.

След изпълнението на гореспоменатите наредби, събрахме се наново в салона, отгдето всички заедно по горния ред, начело с г-н Дънов, се изкачихме наново горе, гдето застанахме пред масата и стана преломяването на хляба и подаване чашата с надписана буква, означаваща името на този, за когото е предназначена, пълна с вино. И понеже предназначеният ястие за Пасхата беше на масата, то заедно с подадените пълни чаши с вино всеки взе по нещо; и слязохме така в същия ред и насядахме на масата в салона. След свършване на Господнята вечеря г-н Дънов ни покани за събрание утре сутринта в 4 часа.

16 август, четвъртък

В 4 часа заранта всички се събрахме в салона, където ставаха събранията ни и откъдето в 5 часа точно се изкачихме всички заедно по снощния ред: Т. Бъчваров, Дим. Голов и т.н. от 1-вия до 13-ия човек. Всички застанахме пред масата, г-н Дънов чете една молитва, ние повтаряхме подир него. След молитвата се завърнахме в салона, насядахме на местата си и в 6 часа г-н Дънов между другото каза:

– Днес ще сформираме Веригата в астралния свят. В света има 7 магнетически течения – положителни и отрицателни.

Първото магнетично течение е в краката.

Второто течение е във връзка с човешките сили, човешките енергии.

Третото течение е свързано с човешките чувства.

Четвъртото течение е свързано с човешката мисъл.

Петото – със съзнанието на човека.

Шестото – с течението на живота.

Седмото е свързано с висшето проявление на човека, с човешкия дух.

Тези течения могат да се разширяват и съгъстват и според това разширяване и съгъстване са и разните състояния на човека. Когато едно проявление се съгъства, минава едно преходно състояние, затова всяко едно съгъстване е акт на творчество и всяко съгъстване е акт на порядък. Излишъкът на нещата създава злото и щом се изчисти злото и остане самата сграда, това е доброто. Когато нашето тяло се гради и съгради, излишъкът ще падне в нашите сфери и този излишък ще стане творческа основа на друг свят.

Когато човек не разбира мястото на работата си в тази сграда, той съгъства състоянието си, образува се гъста атмосфера и спира своята дейтелност. Когато дойде друго течение и тя те измести от течението, в което си турен, тогава ще усетиш страдание. Например, когато мислиш лошо за другото, това показва, че сте в едно противоположно течение и страдате. Не прилагайте този принцип в частност, а го прилагайте в общност; не се осъждайте, не осъждайте и другите.

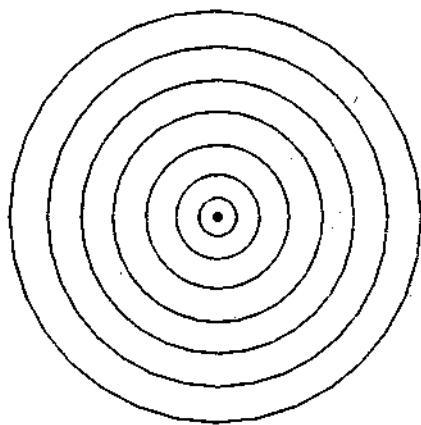
В умствения свят се изисква да бъдете активни, но същевременно спокойни. Леността е признак за съгъстване на течението. Човек може да бъде

активен, да не прави никакъв шум при това. Не е шумът, който показва работата, а плодът е, който показва работата. Светлината не прави, не вдига шум, но работи, подига живота.

Бог запълня всяко пространство, но в него съзнанието е друго. Колкото повече Божественото съзнание се усилва, толкова повече и Божествените центрове се усилват и с това ви се помага. Хората често пъти са отражение, отклик на онова, което желаят. Страстите и желанията на Земята се отразяват върху вас. Земята не е от напредналите души и ако се оставим на нея, няма да напреднем много. „Великата блудница“, това е нашата Земя, която, така да се каже, блудствува с другите земи. Помнете: има отиване надолу и нагоре. И ако Земята се привлече от по-лош свят, ние ще станем още по-лоши.

Близко към Бога сме, когато се приближаваме към центъра и далече сме, когато се отдалечаваме от него.

Така в един кръг, колкото отивате към центъра, толкова по-близо сме до централната точка.

Откакто човек се съзнае като човек, необходими са 7 прераждания, за да стигне до Бога. В седемте прераждания той достига до степената „светия“ и по тази група от кръгове се стига до Якововата стълба.

Как трябва да се подигате? У вас теченията още не са свободни, те са още стени. Вие все се пазите един от друг и се страхувате един от друг. Не се бойте, че може да пропаднете. Знайте, че е невъзможно да се изгубите. Бог, Който е всесилен, ще избави всичките. Научете се да познавате

Бога. Бог сега е във Веригата, гледа ви, но вие не Го познавате. Ако вие съзнаете, че Бог е у вас, по светлината, която ще излиза от вас, ще озари всеки един брат и вие ще го виждате такъв, какъвто си е, също ще може да видите как сте скубали косите на някой ваш приятел и в тази светлина именно ще виждате и ще се разкаете за всичко, което сте вършили.

Ако дойде една лоша мисъл, кажете й: „Ти не съществуваеш и нямаш власт над мене. Ти си илюзия и нямаш сила над мене.“ Защото лошите духове понякога хипнотизирват и връзват човека, но ти можеш да се освободиш от въжето на лошия дух. Когато дължим на някого, ние постоянно мислим за него, неговите магнетически течения ни препятствуват и ни спират. Затова добре е всякой да се освободи от онова, което дължи на другото. Така при скарването някой те обиди и ти постоянно мислиш защо да те обиди така. Ако искаш да се освободиш от тази мисъл и от обидата, трябва или в него да се роди съзнание, или ти трябва да оставиш тази мисъл да си отиде.

За да живеете в Божествена хармония, трябва да държите винаги връзка с главния център. Например направете един такъв опит: когато се намерите в крайна нужда, обърнете се към мене със съзнанието и аз ще ви помогна.

Пазете се от мислите на гордостта.

Молете се един за другото, защото на другите като не е добре, и на вас няма да е добре. Ако мислиш, че ти си спасен, а хората не са, знай, че ти сам не може да бъдеш спасен; а когато мислиш, че хората са спасени, тогава и ти покрай тях си спасен.

България мяза на един луд бик и тази Верига е едно въже, с която сме го вързали, и вие не бива да се плашите, че Веригата ще се скъса, защото по-скоро рогата на бика ще се строят, отколкото Веригата да се скъса. Трябва да знаете, че не само рогата, но и шията на бика е вързана. Наистина, че другите хора ще черпят от вас, но вие трябва да се радвате, че чрез вас иде подобрение за всинца. Може да попитате: „Та ние ли сме най-добрите хора?“ Вие не сте най-добрите, но сте най-подходящите да се повикате за дадената минута. Не се безпокойте, че не сте духовни или дали ще станете духовни. Мисълта да станете духовни да изчезне от вас, защото ако се питате дали днес сте по-духовни, това значи да се спявате в пътя си.

После, не прецеждайте комарите и да казвате: „Той направи еди-каква си погрешка.“ Не бързайте да се критикувате или да съветвате, но се учете от всичко. Не се дразнете един друг. А ако някой от вас иска да каже нещо на друго, нека му каже в очите, ясно и откровено, а не задкулисно. Бъдете пряки пред Бога, откровени, чистосърдечни.

Вие трябва да стоите спокойно, дори и когато ви дялат, да не мърдате, защото тогава архитектът работи, та, ако мърдате, повече ще страдате. Архитектът знае колко пъти и как да сложи чука си върху вас.

Много пъти у вас ще се роди тщеславие и гордост, от това ще се яви състезание: ще искате всеки да излезе най-напред. Но аз ви казвам, че всички ще излезват напред, защото всякой един от вас ще станете опорна точка, о която ще се движи Веригата. И после, да знаете, че около вас ще се образуват и други вериги и вие ще влияете върху тях.

Ако Господ ви люби, радвайте се на това, защото сте свързани с целия свят, свят на духовете, и тогава ще сте благодарни, че и на Земята ви е добре. Повечето от вас ви спъват материалните работи, а малцина ви спъва философията. Но казано е: „Няма който да е оставил баща или майка, та да му се не даде стократно.“ Бог ще ви даде богатството, щото да се радвате в делата си и работата си. На всякой един от вас ще се даде онова, от което има нужда, само дръжте чисти желанията си. Дръжте стока първокачествена и плащайте добре на слугите си; и всичко така като струвате, ще се подобри лицето и душата ви и ще станете по-красиви и вътрешно, и външно. Човек може да бъде красив само когато Господ е в него, защото красотата е Божествен атрибут.

Тези от Веригата, които са по-слаби, ще имаме едно събрание, да се помолим за тях, та да се подобри положението им. И аз ще ви кажа какви работи не сте довършили, та да ги свършите.

Вие трябва да се пазите, да не се сближавате много един до друг. Вземете две дървета, щом много се сближат, изсъхват, когато*, за да виреят добре, трябва да има известна дистанция между тях. Спрямо хората, всякога трябва да даваш толкова, колкото вземаш.

Няма желание, няма мисъл у вас, което да не се осъществи. Всичките ще се осъществят на своето си време. Няма желание или нещо, което вашата душа да е пожелала, та да ви се не даде; само че не бива да бързате, да изваждате вложеното в банката предварително. Не се насилвайте, защото с насилване и мъчене работата не се върши. Гледайте да запазите това, което ви е дадено, защото ако си излеете чашата, никой не ви е крив.

Довечера ще имаме събрание в 8 часа.

*В 8 и половина вечерта събранието продължи.
Между другото, и сега 2-н Дънов каза:*

– Вие се чудите как ще виждате и как ще слушате. Ако вие имате физическо

---

* когато – остар. разг. докато.

зрение и физически слух, една стъпка напред и ще се яви астралното ви зрение и слух. Вие се спъвате в това, че астралният свят е различен от този, обаче вие ще го намерите за подобен на този, ако го видите, с тази разлика, че е по-хубав. Астралният свят е далеч стотина километра над земята.

Вашите духове, когато се явяват, си оставят телата в небесната съкровищница. И ако искате вие да се яви един от вашите учители, трябва да се подготвите цяла година и да разберете живота. Ако така сте подготвени, един от нашите приятели може да се яви.

Какво разбирате под думата „добър“ човек? Когато казвате добър кон, разбирате, че неговите мускули, кости, тяло са в порядък. Добрият човек не може да бъде болен. Когато говорим за добродетел, винаги разбираме човешката личност, но тя обема нещо повече. Един добър човек винаги може да спазва равновесие. Ако се страхуваме да не изгубим мнението на един човек... Но добрият човек никога не си изменя мнението. Ако сте добри, винаги ще се разбираме. У вас се заражда една мисъл: „Дали сме добри?“

Всъщност вие сте добри, но сте лениви, духовно лениви. Немарливи, индиферентни и не знаете как да употребявате добрината. Понякога се показвате много работливи, но това е само привидно. Приличате на един човек, който работи само когато господарят му е при него, а щом никой не го наблюдава, работи си пак както знае той. Лениостта е вследствие на земната душа, която ви завладява, и Господ, като вижда, че хората са много мързеливи, изпраща им страдания, за да напуснат мързела.

От лениостта вие може да се освободите по следния начин: трябва да се подигнете духовно, за да може да влезете в една атмосфера, която ще способствува за вашето подигане. И затова, когато ви дойде една добра мисъл, изпълнете я, не я пренебрегвайте, защото ако начаса я изпълните, тя е, която ще ви помогне да се подигнете. Трябва да ви се припомнят старите светувания, защото хиляди години сте се скитали, та сте забравили как сте живели в Небето и затова сега е нужно да ви се напомним.

Там, где то има лениост, не може да се развие волята. Затова добродетел и лениост са две несъвместими неща. Ако бихте видели какво представлява един възвишен дух, каква енергия, каква подвижност, какво постоянство и настойчивост има, щяхте да се чудите. Ако сполучите да подигнете някой от вас, вие подигате и себе си и това е вашата награда.

Земната душа е, която ви препятствува в живота и тя е, която ви държи и дърпа надолу.

Няма нужда да се страхувате и съмнявате в пътя си, защото тези учители, които сега ви се дават, ще ви ръководят и направляват. Един пътник в гората може да се съмнява и страхува, ако нямаше водител, но щом има водител, няма място за страх. Обърнете внимание върху тримата приятели, които са ви назначили учители, и като изхвърлите лениостта, ще пресечете всичките нишки на влиянията, които ви спъват в пътя ви. Вие можете да си помагате един друг из пътя.

Спрямо този свят сте длъжници да работите, затова не искам да ви вземам от света, а искам да работите, да подигнете и себе си, и околните. И силата отгоре ще дойде постепенно, полека-лека, едновременно с дейността, която проявявате.

Сега вие търсите лек за лениост, нали? Аз ще ви кажа, че този лек е да се научите да любите. Всичко в света зависи от любовта и ако опитате това, ще видите, че е така. Молете се, за да ви се дадат някои упътвания от горе. Вашите умове не могат да издържат влиянията от горе в тази минута и затова нека свършим засега, а утре в 9 часа сутринта ще имаме лак събрание.

В 9 и половина сутринта, след прочитането на ст. 17 до 26 от Евангелието на Йоана, 17 глава, г-н Дънов каза:

– Човешкият живот започва с истината. Думите в прочетеното от книгата Господня „освети ги“ значат „очисти ги“. Светост и чистота са синоними. Светостта е едно състояние на духа, в което няма никаква дисхармония. В него не могат да се явят никакви лоши чувства и желания и няма почва за грях, защото в този свят всичките желания са ясни на духовния свят и нищо не може да се зароди, което да бъде причина за греха. Затова в прочетеното се казва „Освети ги чрез Твоята истина“, защото ако така сте осветени, злото няма да има почва. За да бъде човек осветен от Бога, трябва да бъде готов и да слезе в ада, и да отиде в небето, където и да го праща Господ, и не бива да се поражда подозрение, че това, което Бог му дава, е зло за него. Един човек, осветен чрез истината, ако и в ада да слезе, той и там ще хвали светлината, затова безразлично е за него где ще го изпрати Господ. Затова ние поставяме истината да съответствува на очите на човека, гдето основата на неговия мозък може да се осветява; и понеже основата на мозъка съответствува на нисшите сфери, то не може да се слиза по нисшите сфери на тялото; затова основният камък на мозъка е истината на ума и всякой, който гради знанието си без истината, това знание ще се срути и затова основа на знанието е истината.

Само истината е, която разкрива творческата деятелност на Бога. На вас ви се струва, че истината е нещо невъодушевено, само една дума, но истината е един акт. Когато Господ иска да разкрие Своя творчески акт, да разкрие Себе си, каква мисъл има, Неговото желание – това Негово желание спрямо нас ние го наричаме истина. И така, да живее човек с истината значи да бъде заобиколен със светлината на Божествения Дух, Който работи.

Истината е едно велико течение, което слиза от Царството на Виделината на Божествените светове и в по-ниските светове образува краските. Истината във физическото поле се явява в червената краска, основната краска на живота, гдето започва всяко органическо развитие.

Червената краска по естество е най-долната в лестницата* на краските, но същевременно тя е най-високата. Когато истината слиза от горе към физическото поле, ще произвежда такива вибрации в човека, каквото е състоянието му в момента.

В най-ниските проявления на червената краска се проявяват най-ниските организми. Тези нисши организми всякога проявяват една средна деятелност към тези членовеци, с които имат сродство, и ако средата, в която живее един човек, е чрезмерно гъста, те от дъното на живота се стремят да излязат на повърхността и колкото повече се съгъстват долу, излизат към повърхността и вследствие на това се явяват разните болести. Болестите са борбата на човешкия разум, на човешкия организъм; така, когато един нисш организъм действа върху един висш и взема надмощие, образува болестите. А когато един висш организъм, висш живот действа върху един нисш, дава здраве.

Затова, ако плътта има надмощие над духа, човек всякога ще заболява; ако духът има надмощие над плътта, човек всякога ще бъде здрав. Като знаете този основен закон, прилагайте го в живота си. Защото ако вие разрушавате това, което Господ е създал, другите ще ви разрушават повече. Ако вие не любите вашия живот, как очаквате другите да го любят?

Да любите, това не значи да се удоволствувате. Да любите значи да се стремите към Бога и да Го възприемате в себе си постоянно.

* лестница – dual. и остар. стълба; стълбица.

Вашата любов към Бога се проявява в три направления: в стремление, което значи правда, в единство, което значи добродетел, в образ, който значи живот. Божията любов спрямо вас се показва в падание, което значи истина; в страдание, което значи благодат (какво мислите, че е последното?), и в смърт, което значи осиновление.

Сега се качвате нагоре и когато стигнете върха на вашето съвършенство един ден, ще разберете вашата любов към Бога и ще почнете да слизате надолу, ще разберете любовта спрямо вас; защото, когато почнете да слизате надолу, за да помогнете на вашите братя, тогава ще познаете Божествената любов спрямо вас; и тогава вие ще слизате и възлизате постоянно и това ще бъде вашата вечна радост и блаженство.

Във връзка с това вие искате да възпитавате волята си. За възпитанието на волята си ще употребявате жълтата краска, понеже при възпитанието на волята умът трябва да вземе активно участие, та известни сили да можем да ги управляваме и приспособяваме за всякой един даден акт.

Една невъзпитана воля често пада под червената краска със своите вибрации и се преобръща на една стихия и за да се извади от това състояние, трябва да се употреби жълтата краска, която ще подигне вибрациите над червената краска и ще започне да се развива по един нормален път.

Старайте се да си представяте в ума жълтата краска и се старайте да схванете съдържанието ѝ. Като гледате жълтото цвете, например, волята ви се усилюва; по този начин ще въздействувате естествено върху вашата воля. Тези от вас, които са избрали първата стъпка – Добродетелта, те ще употребяват жълтата краска. Тези, които са избрали втората стъпка – Мъдростта, ще употребяват синята, а тези, които са избрали Любовта, ще употребяват розовата. И тогава ще правите разни съединения.

Добродетелта е основа на волята и ако нямате воля, няма да бъдете добродетелни. За волята е потребна жълтата краска, понеже умът взема участие. И тогава, за да се възпита сърцето, употребена е розовата краска; за волята – жълтата; за мъдростта – синята. Първо е жълтата, после синята, после розовата. В музиката двата тона, които нямат подобен, образуват дисхармония; и у вас когато се намери дисхармония, антипатия, трябва да се лекуват вълните на вашата душа. Някой ти открадне, например, парите; ако вие кажете, че тия пари са били негови и той си ги е взел, тогава ще настане успокоение у вас.

Добродетелният човек е богат, той не се гневи. И ако у вас има някакъв недостатък, вие сте сиромаси. Сега само учите начините как да забогатявате. Вие много пъти се оплаквате от вашите погрешки, но ако знаехте как да ги премахнете, щяхте да изучите много добре себе си. Вие трябва да се радвате на погрешките си, защото от погрешката именно се показва, че сте имали едно слабо място. Така че, за погрешките не се разкайвайте, че сте ги направили, защото вие не можете да не ги направите.

Колцина от вас се усещат слаби и искат да имат помощта на Веригата? Тези от вас, които имат спънки, какво искате да им се помогне? Законът е, че колективните благопожелания съдействуват, за да се усили този, който желае. Сега във Веригата да се отмахнат тия препятствия, защото един, който е недъгав, може да накара други, който е по-силен, да изхарчи повече сила, отколкото трябва.

Така, който почне да се моли за другите, показва, че се е усилил, а който се моли само за себе си, показва, че е слаб. За да може Веригата да помогне, трябва колективна молитва. Тази година можем да направим така: всякой, който се намира в нужда, да отправи до мене писмо и аз ще ви определя време, когато да се молите и да знаете, че ще се определи една форма на тия писма, та когато го получите, да знаете за кого ще се молите. И в такива случаи винаги

ще призовават имената на тримата приятели, като казвате и имената им. А когато призовават приятелите, казвайте: „Господи Исусе Христе, И. Е., Утешителю Дух Святий А.“

(И. = Йехова, Е. = Елохим, А. = Агонай – Светият Дух. – Бел. на Вергилий Кръстев.)

18 август, събота

Сутринта се събрахме към 9 часа и 2-н Дънов каза:

– Има нещо на всички да се даде. И това, което ще ви се даде сега, няма никому да го показвате, нито излагате пред чужди очи. Това ще пазите до една година и как ви се даде. Всякога, когато се молите, ще го представяте пред себе си и тогава ще започвате всяко ваше прошение и молитва. Това е желание-то на ръководителите. Даже един на друг няма да показвате това, което в тази годишното събрание ще ви се даде. А всякой ще си го запази само за себе си. Защото тук е скрит един вътрешен духовен закон, че за да растете в истинската мъдрост и любов, трябва да спазвате абсолютно Божиите желания. Няма нужда от философия от ваша страна, вие не сте по-мъдри от Бога. Само по този начин ще може да възприемате Божествената мъдрост и затова трябва да спазвате всичко. Ако у вас трябва да се проявява любовта, това е Неговото желание и следователно вие ще бъдете израз на това, което желае.

Между източника* и реката никога не трябва да се образува борба. Законът е такъв, че чрез закона на Добродетелта от духовния свят сте слезли тук. Чрез Добродетелта сте слезли в материалния свят, събрали сте всичките нечистотии и Любовта е, която ще ви изпере, а Мъдростта ще ви заведе на Небето. Затова, като се върнете в Небето, не трябва да се връщате празни.

Понякога истината се представя в най-простия вид; но само когато едно цвете се развие, тогава ще видите какво е то; и семето, само когато узрее, може да се види какво е. Вие ще разберете отпосле това, което с думи не може да се изкаже, защото има неща, които с човешки език не могат да се обяснят. Преди 10 000 години как хората са разбирали нещата, а сега как ги разбират? Затова от човешко гледище живеете в бъдещето, а от Божествено живеете в настоящето. Не стойте като фалирални търговци, които само мислят, нито размишлявайте за това, което ще бъде, а само се радвайте на настоящето, защото то е, на което вие може да се радвате.

След тези думи 2-н Дънов ни остави и се качи в горната стая над салона и се върна в 12 часа на обяд. После, в 1 и половина часа след обяд, се изкачи пак горе в стаята и се завърна в два часа и каза:

– Утре, 19-ого, неделя, в 4 часа сутринта, ще имаме събрание, което ще продължава до 12 часа. За това събрание се пригответе всички с вашите проски, които имате, било за себе си, било за домашните или приятелите; пригответе си всички въпроси, които ви смущават, и всеки утре да може да се изкаже.

Личните ви пликосе ще ви се дадат утре. Това, което ще ви се даде тази година, винаги ще го имате пред себе си, понеже всеки плик, който ще го носите, е свързан с магнетически течения, та когато забравите плика, няма да бъдете послушвани; плика трябва да пазите от чужди очи. Ако само един път някой от вас покаже съдържанието на написаното в плика на някого, който и да е той, губите всичко онова, което искате. За молба винаги да избирате и в него да правите моленията си. Плика винаги да държите, щото да не се мачка, а когато отивате в нечисто място, ако Духът ви подсети, оставяйте го.

Най-хубавото време за молба през деня е от 4 до 9 часа сутрин и от 9 до 12 вечер. Доколкото спазвате този ред, дотолкова духовно ще се уякчавате.

* източник – *остар.* извор.

За всяка седмица трябва да си избираме по един ден за молби (молитви), така щото, 52 седмици като са в годината, ще имате 52 дни за молитви. Тия дни ще бъдат петъците.

В този ден, петъка, няма да се яде нищо готвено и никого няма да задължавате да ви готви през този ден, но ако има нещо сготвено, без да сте го искали, може да ядете, стига да бъде растителна храна. И като не задължавате никого да ви слугува, Господ ще ви помага, но ако ви слугуват хората, лишавате се от помощта на Небето.

В 3 и половина часа подир обяд събранието се продължи. Г-н Дънов се обърна към Ан. Желязкова, на която пред всинца каза:

– Всички неща, които Ви спъват, да не Ви смущават, защото духовният свят работи за Вас. Постенето е една необходимост за уякчаване на волята. Това, което се иска от Вас, е за Ваше добро: умствено, духовно и физическо.

Към всички г-н Дънов се обърна с покана да поискаме от горе да ни се определи денят от седмицата за молитва и всички изявихме желание за петък и тогава той добави:

– Трите първи петъка от месеца да бъдат за молба и през тях ще се яде това, което се каза преди малко, а последният петък ще бъде за пост. През първите три петъка може да употребявате и стоплено вино по малко, варено в четвъртък жито, посипано със захар и орехи, може и едно кафе или един чай. Това е хигиенично правило за укрепване на физическото ви тяло.

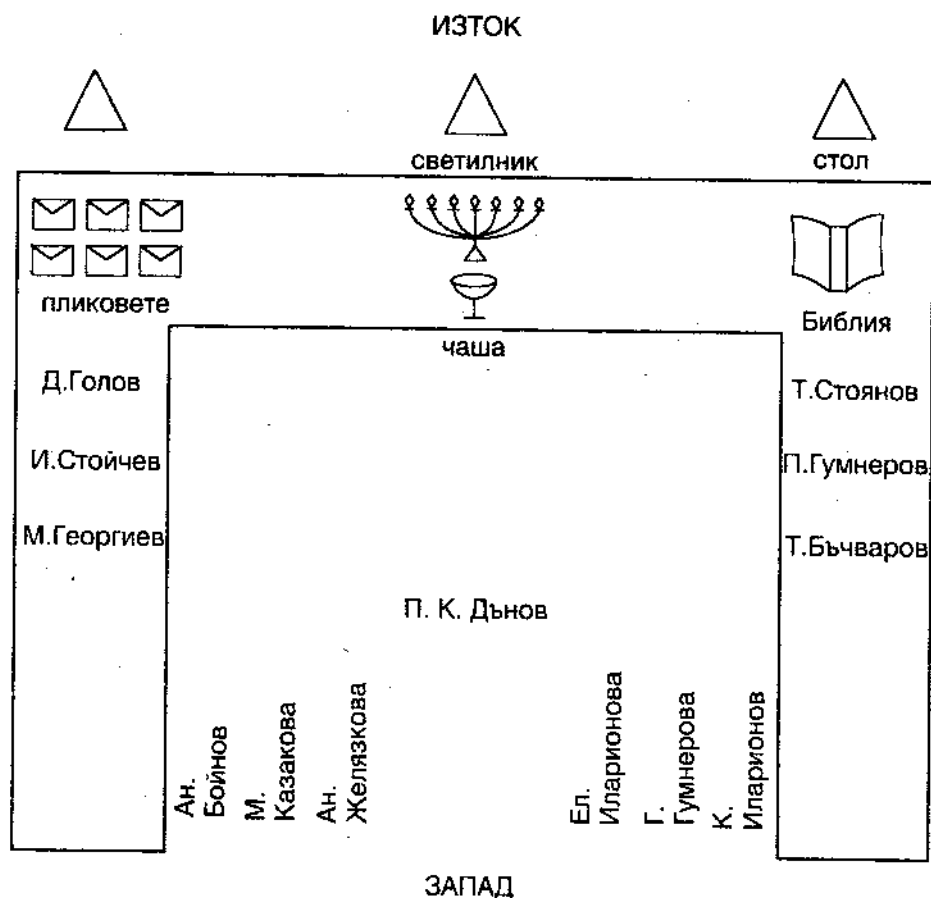
И така, за през тази година остават следните правила: всеки петък през седмицата ще се молите за уякването на Веригата, като в молитвата си прекарвате в ума имената на всички, които сте във Веригата, а последният петък се определя само за пост и молитва. Които пък искат да се молят за умрелите, да сторят това в петъка преди Рождество, петъка преди Великден и в петъка преди Голяма Св. Богородица. Това за тази година. Не са само петъците, които ще помагат, а и молитвата да е от дълбочината на сърцето. С подигането на въпроса да се молите за умрелите, ще ви кажа: за да можете да помогнете за астралния мир, трябва вие да сте се подигнали, защото, преди да можете да помогнете, ще се явят около вас други умрели, да кажем, не тези, за които се молите, които също ще искат вашата помощ, а те не са малко, които имат нужда от помощ, и вие ще се видите в чудо.

Както казах, личните ви пликове утре ще ви се дадат и това, което ще бъде писано в тях, хвърля светлина върху пътя, в който трябва да вървите. В съдържанието на писаното в плика се дават на всекиго по 3 думи, да ги разберете и ако сторите това, ще вървите успешно в пътя си.

Обмислете всичко за какво ще се молите утре заранта, отнасящо се лично до вас, за вашите материални и духовни нужди, искайте благоволението Божие за отстранение на всички препятствия, които спъват Неговото Царство. Ще се молите всички за напредването ви в избрания път. Молитвата, която ще правите утре, за всеки поотделно да почне така: „Господи Исусе Христе, Иехова-Елохим, Утешителю Дух Светий Адонай“, а пък ще я свършвате с думите: „Защото, Господи, с идването на Твоето Царство е нашата радост; в осветяването на Твоето Име е нашата слава, и в изпълнението на Твоята Воля е нашата любов.“

19 август, неделя

В 4 часа се събрахме в салона, а в 4 и 40 минути се качихме в стаичката над салона, в която стая стоеше още масата със съседите върху нея. Г-н Дънов определи местата ни около масата, както е означено по-долу.

Наредени така, помолихме се с „Господнята молитва“, с „Добрата молитва“. Г-н Дънов прочете от Матей 20, 20 ст.; Иоана 12, 5 ст. и псалом 21,3, след което всеки един от нас изказа тихо своята молитва, както що ни бе поръчано. А подир това тихо в себе си, поотделно, по диктовка на г-н Дънов, се молихме: за Веригата, за тези, които съдействуват за идването на Царството Божие, за България, за народа, за духовенството, за учителите, за учениците, които посещават училищата, за всички държавни служители, да ги вразуми Господ, за всички земеделци; за всички майки и бащи, за млади и стари, за цялото славянство, за всички други народи. След това всички онези, които са избрали Добродетелта, обърнаха се към стола на Добродетелта, онези, които са избрали Мъдростта, обърнаха се към стола на Мъдростта (Истината), а тези, които са избрали Любовта, се обърнаха към средния стол – на Любовта.

– „Да се не устрашава вашето сърце през тази година.“ Така казва Господ, да имате дързост и Той ще ви благослови, ще имате всичкото Му съдействие, вашата вяра така ще расте. „Великото ваше страдание ще преобърна на радост и веселие; да бъдете верни на това, което сега ви се дава; и ако се окажете верни на малкото, ще приемете и многото. Да просветнат така вашите дела, щото като ги видят човеците, да прославят Отца вашето, Който е на небеса. Да

се не смушавате, да се не тревожите за нищо, защото от началото Той е изготвил всичко за вас и никога не трябва да забравяте своето призвание, за което сте пратени на Земята.

Подир тези думи Господни се поклонихме 3 пъти и слязохме долу в салона, адето в 6 часа сутринта се сложи закуска, подир която г-н Дънов ни продиктува:

ХВАЛА

Господи, Боже наш. Душата ни има тихо упование на Тебе. Открил си ни пътя Си и виждаме Твоята благодат; изявил си ни милостта Си и виждаме дълготърпението Ти; показал си ни любовта Си и виждаме Твоята добрина; посочил си ни истината и виждаме Твоята светост; изявил си ни Името Си и виждаме Твоята правда. Научил си ни на всяка мъдрост и знание и виждаме Твоите велики дела; обърнал си сърцата ни и виждаме Твоето присъствие навсякъде; просветил си ума ни и виждаме Твоите творения, че всички са добри; опасал си ни в силата Си и гледаме Твоето могъщество.

И след всичките добрини и благодати, които си излял отгоре ни според Твоята вътрешна пълнота, нашето желание е винаги да гледаме Твоето лице и да се радваме и веселим в Твоята любов. Ние Ти благодарим за Твоята милост, с която си ни заобиколил; нашата душа се радва, че милостта Ти ни следва. Ти всякога ни слушаш и си готов винаги да ни крепиш и да ни даваш помощ, когато сме в нужда.

Благий Господи, велики Отче на небето! Избавяй ни от ухищренията на лукавото. Ето, Ти си говорил и ние вярваме, че Ти ще ни утвърдиш във веки да Те славим.

Господи, Ти, Който си неизменен, закрепи нашите слаби братя и сестри, за да пребъдваме всички в Теб и Ти да пребъдеш у нас, за да сме едно, както Ти и Отец, и да Те прославим с плодовете на живота си пред човеците.

Благий Боже, Който си ни дал живот и здраве, Който ни насищаш с хляб и вода и ни задоволяваш с хилядите Си благословения всеки ден! Твоето слънце изгрява всяка заран като младоженец и тича в пътя си, който си му начертал. То ни донася и разпръска Твоите благословения повседневно, в Твоето име оживотворява всичката земя, задига и донася облаците, напоява земята с дъжд и влага и изважда всеки стрък изпод земята, украсява полските цветя с всичката им хубост, която им си дал отначало, развеселява всички живи същества и човека, когато си направил според подобие То. Вдъхва в неговите жили вяра и надежда, да се труди и работи, като му казва, че Ти ще благословиш труда му. Велики са Твоите наредби! Всички ние, Твои чада, днес идем да Ти поднесем своята благодарност. Облякъл си ни в дрехите на живота и колко са тия облека, в които си ни обърнал. Благословений Господи от всичките векове, приеми нашата благодарност, която Ти поднасяме от душа. Амин.

Обясни ни се от г-н Дънов, че тази „Хвала“ всеки от нас ще прочита след всеки петък, определен за абсолютен пост, т.е. само веднъж в месеца. Разгадоха ни се пликите със съобщенията, след което си разпределихме по малко от виното и зехтина, които предстояха пред Господа.

В 9 и половина наново се събрахме около масата в салона и г-н Дънов ни попита:

– В този момент какви са вашите мисли?

Някои от присъстващите казаха какво са мислили в момента. Понеже беше съставен списък на политическите лица в България, на хора, които политиканствуват и се занимават с политика, г-н Дънов попита:

– Какво мислите за тия хора в списъка?

Някои от нас изказаха някои свои мнения, а след това той ни покани всеки от нас да посочи по една страница от Библията, както и по един стих от страницата. Най-напред бе поканен Т. Бъчваров, който посочи Исаия 69:5. После Д. Голов избра Захария 14:7. Пеню Киров – Битие 18:13. Анастасия Желязкова – 4 книга за Царете 23:18. Мария Казакова – Йоил 2:7. Елена Иларионова – Изход 9:3. Илия Стойчев – 21 гл. от Битие; 3 стих. Мих. Георгиев – 4 Царе 8:3. Ат. Бойнов – 4 Царе 17:17. К. Иларионов – 2 Коринтяном 13:9. П. Гумнеров – Лука 6:7. Г. Гумнерова – Деяния 4:7. Тодор Стоянов (Стоименов) – Иоана 21:23.

След прочитането на избрания от Т. Бъчваров стих, г-н Дънов каза:

– Да, Бог знае безумието на всички тия хора. (Думата е за означените в списъка политически лица.)

След прочитането на стиха от Желязкова каза следното: – Има все надежда.

След М. Георгиев: – Седем години ще има страдание и към 1914 година ще се върна(е) в България.

След Т. Стоянов: – Значи на вас се каза да вървите, без да гледате другите.

Г-н Дънов избра и прочете от Лука 24:4 и каза:

– На Македония ще бъде дадена една малка свобода – това е казано преди три-четири години, – на която ще се радва. До 1914 година все ще има преговори, интриги, разпри помежду европейските народи. Тези неща са в реда си и ако ги знаете всички, ще ви спъват. Че е взето решение в съвета, е вярно. Свободата на Македония ще дойде пак от европейските народи – Англия, Франция и Русия ще ѝ дадат свободата. Русия, щом се освободи от вътрешните си разпри и от Крайния изток, ще започне да борави с политиката си на Близкия изток.

Ако слушате Небето, ще ви употребят като посланици, ще работят чрез вас. Урожайът ще зависи от разположението на народа. Гладът в България може да се отмени, а може и да се ускори. През тази година мнозина ще поумнеят, защото една Верига всякога може да предизвика глад в една страна, а да се предизвика глад е много лесно нещо, също и плодородие да се предизвика е лесно. Илия се помоли и нямаше дъжд 3 години. Пак се помоли за дъжд и дойде дъжд. Илия беше човек на Правдата, а Елисей искаше и Правдата, и Любовта и затова го виждаме, че беше благ.

Сега вече приближаваме към свършека. Приятелите ни скоро ще си отпътуват – 10 часа и 40 минути сутринта.

Поздравява ви д-р Миркович от горе и казва: „Бих желал да съм с вас; човек все ще разбере своето предназначение, но късно малко. По-малко лутане, повече работа. Благодарим ви за добрите чувства, които храните към мене.“

Приятелите си отидоха. При заминаването си приятелите ни казват: „Да пребъде благословието Ми през цялата година към вас.“

Всички съсъди, които предстояха пред Господа, се снеха долу в салона по следния ред: Мих. Георгиев донесе голямата чаша; Илия Стойчев – табличката; светилника – Иларионов; тритях стола – Голов, Бъчваров и П. Киров; чаршафа – Гина Гумнерова, Мария Казакова и Елена Иларионова, а всичките малки чашки от горе снеха Петко, Гина, Желязкова, Бойнов и Иларионова.

Най-подир г-н Дънов каза:

– Поздравявам ви със събора и благополучно да си отидете по домовете.

НЕДЕЛНИ СЪБРАНИЯ през 1907 година

7 октомври, неделя

Д. Голов чете 2 Коринт.: 3, 4, 5; Бъчваров – 1 Солуняном: 2 глава; П. Гумнеров – Галатяном: 3; 7, 8, 9; Гина – Ефесяном: 4, 6, 7, 8, 9.
Г-н Дънов каза:

– През тази седмица са изпратени много духове, за да турят ред и порядък, и пазете се да не влизате в стълкновение с тях. Когато искате да кажете нещо, спрете се първо и се попитайте дали трябва да го кажете или не. Сега има бяганица, ако не внимавате, може да станете врата на бягащите духове, които могат да напакосят. Това ще ви бъде средство за предпазване. Тази блокада е почнала тази седмица и ще трае до месец август 1908 година. От горе работят много добре всичките приятели. Вие трябва да бъдете много добри и да знаете, че сте пред очите на онези велики приятели, та никога да не станете причина да кажат духовете нещо лошо против вас. За да се изправи един народ материално, е много лесна работа, но духовно да подигнеш един народ е мъчна работа. Да се обърне един народ към правдата е трудна работа.

Може да питате какво е вашето предназначение. Ето какво е: когато правят операция някому, вие да държите ръцете и краката, за да му правят операцията. И ако сторите това нещо, вие ще изпълните вашата длъжност.

Когато слушате, че става кражба, някакво злоупотреблиение и пр., мълчете си, защото духовете са тия, които се оплакват. Сега управляващите (*стамболовистите* – *г-р Гудев президент*), са в такова положение, че в тяхно време се разкриват престъпленията, а пък самите те крадат и злоупотребяват. Интересно е, че те сами са злоупотребители, а пък от друга страна, в тяхно време се откриват злоупотребленията и даже те самите са, които са натоварени да ги разкриват.

Румъния, например, дава право на Русия да премине през нейна територия, за да направи известно освобождение. Така и вие трябва да станете път, за да преминат духовете през вас, та да извършат операцията на този народ.

Знайте, че вашите интереси с народа са свързани: ако падат акциите на този народ, падате и вие, става ли народът, ставате и вие. Акциите ви са вложени в сегашното ви прераждане. Стига вие да не бягате от бойното поле, то всичко ще ви се изпрати – и припаси, и муниции, и хляб, и всичко.

Занапред нашите събрания ще подкачаме с „Добрата молитва“, а ще свършваме с „Господнята молитва“.

На 14 октомври, неделя, 8-и Дънов, в присъствието на Голов, Георгиев, Бъчваров, Петко и Гина, след молитвата каза:

– Това, което е казал Христос, го няма в главата (*става дума за прочетената глава 8 от Йоана*). А какво трябва да се разбира? Всяка дума е ключ и ако се не разбере, тя остава и действа в неговото подсъзнание. Това, което Христос е говорил, едва подир 2000 години са почнали да го разбират. Апостоли-те са разбирали всичко, но векът е бил такъв, щото не е могло да се каже всичката истина. Каквото е храната за тялото, това са мислите за душата и причината за всички ваши неприятности в живота ви и [в] домовете ви са вашите мисли, тъй като всяка една мисъл е център, който привлича другите към нея. Ако възприемем една добра мисъл, тя е във връзка с други добри мисли, а когато се свързваш с лоши мисли, то тогава всички лоши мисли те сполетяват.

Вярата е, която променя закона, а без вяра ние не можем да изменим закона. Законът, това е, което спазва, а вярата е, която променя. Всяка мисъл е свързана или с кислород, или с азот и колкото по-лош е човек, толкова повече азот има, а колкото е по-добър, толкова повече кислород има. Бог иска от нас да разбираме и приемаме, че няма за нас нещо невъзможно и тогава ще бъдем силни. Стъпката, която сте вземали, е да учите един урок и ако вие не обърнете внимание, ще ви турнат на операция.

Нали трябва да се направи опорна точка, на която да се тури лостът, и тази опорна точка трябва да се причука яко? Не сте още вникнали да разбирате вашето призвание. Не бива да се плашите, че ще умрете; в заблудение е този, който казва, че ще умре; нито пък бива да се плашите, че ще умрете гладни. Ако от горе се реши да ви дават някои мисли, то ще бъде за ваше добро, но тия мисли, които ви заобикалят, са мисли на вашето минало, които вие сами сте създали и сега в този живот трябва да си ги изплатите, тъй като в миналото прераждане сте направили тези дългове, които сега ще изплащате. Трябва най-напред да изчистите кармата си. И ако сега изгубите момента на живота, трябва да се скитате най-малко 1000 или 2000 години, но това по принцип говоря, а нямам предвид никого от вас. Ако евреите се бяха обърнали към Господа, щеше да бъде по-леко за тях и изкупителното дело пак щеше да стане.

През тази година ще гледате да нямате и да не допускате никакви мисли за яд. Себелюбието, страхът, гневът са такива клетки, които държат духа. Духът още не е дошъл у вас. Когато дойде Духът, вие ще бъдете силни. Вие се молите, но трябва и да работите, за да дойде у вас. Да гледате да изхвърлите от вас гнева, себелюбието и страха. Забелязва се, че вие воювате отделно. Помежду вас има механическа връзка, а не духовна. Помежду вас има антагонизъм.

(Прочете Галатяном: 5:18–26.) Да държите тия правила.

Щом се съедините с Духа на нашите трима приятели, този Дух ще извърши у вас всичко. Ако ви кажех самата истина какво ви предстои да направите, то ще срещнете такива съпротивления, щото сякхте да се видите в голяма борба; като ви кажа истината, ще въстанат у вас всичките лоши мисли на миналото и у вас ще се образува ужасно клокотене.

В 1907 година вие вземате първата стъпка и до 1914 година трябва да направите [...]

И вие трябва да бъдете готови, за да посрещнете тази сила, за да се не стопите. Когато дойде Духът, ще бъде такова велико движение, щото който се огъва, ще мине, а който се противи, ще се пречупи. Един ще носи, а друг ще занася.

Вие трябва да гледате вътре във вас какви са отношенията ви спрямо Бога, а не спрямо хората.

Вие се старайте да изхвърлите вашето минало и всичките мисли, които ви смушават, са останки от ваши минали животи. Сега само си внушавайте и

казвайте: „Ще бъдем добре, ще бъдем изпълнители на Царството Божие“, и така във внушение след внушение и ще сполучите. Внушавайте си: „Ще се подчинявам за изпълнението на Божията воля, ще бъдем готови да изпълним Неговата воля.“

Най-подире дадохме се: за Бъчваров – Иоана 12;12. За Мих. Георгиев – Матей 10;9. За Голов – Лука 12;7 („Не бой се“, му се каза от г-н Дънов). За Гумнеров – Матей 17;7 („Не спи“), а за Гина – Марко 10;9 („Уповай“). За всички се даде Псалом 97;6. И свършихме с „Отче наш“.

21 октомври 1907 година, неделя

Присъствуват: М. Георгиев, Д. Голов, Т. Бъчваров, П. Гумнеров и Гина.

За М. Георгиев се прочете Битие 44;7. За Голов – Псалом 69;7, за Бъчваров – Изход 5;7, за П. Гумнеров – Галатяном 2;7, а за Гина – Битие 30;7.

Г-н Дънов каза, че България ще бъде очистена от единия край до другия и само това ще спаси България. След това Духът ни попита:

– Знаете ли името Ми? Четете Исаия 61;10. Вие да не се боите и да не бъдете страховити. Да бъдете смели и решителни. От кого има да се боите? Нека се боят грешните. Праведните да хвалят Господа. Да ви не смущават материалните ви работи. Работникът е достоен за своята заплата. Сега, като се измъкнете от калта на живота, още веднъж да не се калате. Не може болният да се радва и който има да дава, да тържествува. На нивата – орало, на лозето – мотика, а на жетвата – сърп. Така, ако Ме слушате, всичко ще преобърна да работи за ваше добро.

Даде се от Исаия 63;9. Това е заключението.

На 4 ноември 1907 година четохме текстовете: за Мих. Георгиев Притчи 10;12, за Голов – Притчи 14;12 и 16;17. За П. Гумнеров – Притчи 20;19, 21, 17 и 24;15 и за Гина – Притчи 27;12.

– Имате право да се ползвате от богатата на света, но не търсете почести от света, защото богатата на света са ваши, а от почестите на грешните и развратните нямате полза, а напротив, ще ви омърсят. Това е поръчката на Духа.

За всички общо се даде от Иоана 10;10.

18 ноември, неделя

Бъчваров, Голов, М. Георгиев, Ив. Тачев, Петко и Гина [Гумнерови]. Даде се от Римляном 13;13, а г-н Дънов добави, че този стих е оръжието, с което можем да победим.

– Лозата в каблистично отношение значи човечеството. На тази лоза Христос е глава, а пръчките са светът. Ако искате да бъдете силни, трябва да пребъдете на лозата и за да може да се ползуваме от силите, трябва да пребъдем на лозата и за да пребъдем на лозата, в която няма нищо невъзможно. Х – означава „изпълнете се“.

Един човек, който няма търпение у себе си, има велики слабости. Господ само търпи. Неговите слуги идват и внушават на човека, че известни неприятности за него не са от Бога, а от самото него. От вас не искат нищо насилно да направите, а само ако желаете, тогава искат работа от вас.

Трябва да цените душите си.

Не сте сиромаси, нито онеправдани и

Бог не ни прави лошо, но ние сме, които правим лошо на себе си.

Духът, който съм пратил у вас, ще ви направи нещата ясни във вашите умове.

2 декември 1907 година, неделя

*Голов, М. Георгиев, Бъчваров, Арнаугов, Тачев, Петко и Гина [Гумнерови].
След прочитане на няколко стиха от Библията г-н Дънов каза:*

– Всичките събития, които се сега слагат, е втори стадий за българския народ. На народа трябва да служат служители – духовенство. Духът пита защо се събираме.

Гина отговаря: – Искаме да ни вразумят.

– За вразумяването – тоягата. Когато човек е гладен, какво иска? Да яде; после – работа, после – почивка. А има ли причини човек да се оплаква, преди да е работил? Защо се оплаквате от света? Има ли причина да плачете за умрелите? Небето не обича празните думи и празните приказки и оплаквания. Оплаквате се защо? Защото сте мързеливи всички. Кой е родил мързела? После, работа ли е това, когато човек работи само за тялото си? Това не е работа, а е трудене. Човек става мързелив само тогава, когато работи за тялото си. Какво е филологическото значение на думата „работа“? Тя се състои от двете санскритски думи „раби“ и „блоти“, което значи живот, а живот значи да се радваш на работа. А пък думата „труд“ се състои от две думи: „тюк“, или тъга, и „уд“, което значи напрегнатост на удове.

Имайте духа на децата, та да може да се учите. Духът пита: „Знаете ли защо присъствах днес?“ И какво е филологическото значение на думата „присъства“?

По покана всеки един от нас избра по една дума. Бъчваров избра „съдина“, Гумнеров – „добродетел“, Тачев – „борба“, М. Георгиев – „принос“, Гина – „любов“, Голов – „наука“, а Арнаугов – „Христос“.

– Урокът от избраните думи и тяхното значение е, че не трябва да роптаете. Светът е добър, който съм направил, само че вашият не му съответствува. Предупреждавам ви да не ставате отглас на лоши влияния. Пазете мислите и желанията си чисти. Нека се давят посетата, а вам предстои работа: да бъдете носители на истината, която налагам у вас, и образ на любовта, в която ви обличам. Не искам вашите души да бъдат дрехли*. Не съм ли Аз навсякъде? И ако Аз присъствам, от какво има да се безпокоите? Ако над вас се надвесват черни облаци, не съм ли Аз, Който съм ги пратил? Ако се подигат бурите, не са ли те под Моето ръководство? Ако се вълнува светът, не е ли той под Моето ръководство? И ако всичко в света става чрез Моя Дух, защо трябва да се безпокоите? Трябва ли слугата да се оплаква от господаря си? Не, слугата трябва да люби своя господар.

Напуснете всякакви малодушии. Бъдете благи, както съм Аз благ, и справедливи, както съм Аз справедлив. Само тогава ще Ме познаете и ще ходите всякога във виделината на Моето лице. И всичкият мир ще разтвори своите обятия за вас, да ви приеме в себе си и да ви даде всичките блага и богатства, които съм запазил от незапомнени времена. Само в този живот ще разберете смисъла на вашия живот. Очаквам да ви намеря по-добре, когато се върна втори път.

Подир „Отче наш“ – казахме я всички – Духът гобави:

– Бъдете благословени. Моят мир да пребъде помежду вас.

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1908 година ВАРНА

Записал: **ДИМИТЪР ГОЛОВ**

Съборни срещи

На 20 април 1908 година, неделя, в 11 часа преди обяд имаше събрание и г-н Дънов на мен, Дим. Голов, даде да прочета Псалом 119; 25-32 ст., като каза:

– Това е твоят псалом; това е желанието на твоя дух, който те ръководи.
– Избрал е да стане господар на себе си – неговият дух да стане господар. Искане да има вътрешен мир.

Сърцето. Това са чувствата, душата, животът.

Умът. Това са човешкият дух, мисълта, мъдростта.

Волята. Това е физическата сила, тялото; добродетел, правда.

Когато тия три сили дойдат в хармония, у човека ще се развие ясновидството, слухарството и окултните дарби.

Трябва да се воюва със страха, плътоугодството, тщеславието, суето-славието.

Варна, 1908 година

9 август, събота

На тазгодишния събор са повикани и дошли: Ат. Бойнов, Петко и Гина Гумнерови, Д. Голов, Илия Стойчев, Елена и Конст. Иларионов, М. Казакова, Мих. Георгиев, Пеньо Киров, Т. Бъчваров, Т. Стоянов (Стоименов) и Анастасия Желязкова.

Преди обяд бяхме свободни.

От 4 часа г-н Дънов почна да приготвя в горната стая, а в 9 без четвърт, или 20 часа и 45 мин., всички се събрахме в заседателния салон, когато ни се съобщи, че това събрание било едно от подготовителните.

След „Добрата молитва“, произнесена от всички, г-н Дънов ни съобщи, че от 10 часа вечерта ще се започне бдение. Всякой един от нас, по азбучен ред, ще се изкачва в горната стая, над заседателния салон, и ще има бдение по един час, което бдение ще се състои в размишление, изповедание, моление и хваление

кой както чувства ръководството на Духа. Тази година ще присъства само Господ, Христос, Който е ръководител на Веригата.

Бдението започна от 10 часа вечерта на 9 август, събота, и се свърши на 10 август, неделя, в 11 часа преди обяд. За бдение се изкачвахме по следния ред: Ам. Бойнов от 10 до 11 часа; Гина от 11 до 12 часа; Дим. Голов от 12 до 1 часа; Елена Иларионова от 1 до 2 часа; Илия Стойчев от 2 до 3 часа; К. Иларионов от 3 до 4 часа; М. Казакова от 4 до 5 часа; М. Георгиев от 5 до 6 часа; П. Киров от 6 до 7 часа; П. Гумеров от 7 до 8 часа; Т. Бъчваров от 8 до 9 часа; Анастасия Желязкова от 9 до 10 часа; Т. Стоянов от 10 до 11 часа преди обяд. Докато се изреждахме в горния ред, на тези, които бяха долу, г-н Дънов каза:

– От тази изповед, която правите сега, ще зависи и благословението, което ще дойде.

Тази година ще ви се даде една емблема и ще започнете всички с бялата краска. И тази година каквото ще се даде, няма да дойде друг път и затова винаги, когато усетите противоположна мисъл, тя е от пъкьла; и гледайте веднага да я отхвърлите.

Какво нещо е любовта? Следствие на живота. Животът е, който се покварва, а душата не се покварва. Плътта, с която е облечен човек, тя е, която се покварва.

Една от главните погрешки на Веригата е, че всякой един от вас иска да бъде господар на другите и тогава се заражда борба между вас. У вас любовта не се е още зародила. Всякой, който се опита да лиши другия от Божествената му свобода, ще бъде бит. Господ винаги говори чрез добро, а подир това, ако не се вземе предвид доброто, следва наказание. Аз ще ви накарам всинца или да любите, или ще приложим закона на Любовта. Тази година искам да научите този закон, щото пошлите елементи да се обръщат във ваша полза. Иерихонските стени ще паднат: „Не бой се, мило стадо, Отец ще ви даде царство.“ Тази година трябва добре да живеете, да работите, а догодина Веригата ще се увеличи.

Един от нашите приятели, които присъстваха лани, сега присъства в Русия и Англия, вторият – в Турция, а третият – Христос, Който е ръководител на Веригата, присъства тук.

В 12 часа и 10 мин. през нощта, тъкмо когато на бдение горе беше Д. Голов, се дадоха: Псалом 135;6, 75;4 и Послание към Евреите 10;7. А пък в един часа след полунощ Мих. Георгиев по свое внушение отвори Библията и му се падна 2 Летописи 22;17. Бяхме един по един, но като дойде 4 часа заранта, 10 август, неделя, тъкмо когато отиде горе за бдение Мария Казакова, се започна от нас славословие, като се прочетоха: псалом 105 и от Иоана 3-та глава. Всички станяхме на крака и прочетохме „Отче наш“ и се разотидохме. Обаче бдението продължи до 11 часа.

10 август, неделя

В 4 часа подир обяд, наредени около масата в заседателния салон, след тайна молитва, г-н Дънов прочете 17 гл. от Иоана и между другото каза:

– Мисълта, която се взема от прочетената глава, е върху думите: „Това е живот вечен, да познаят Тебе, Единаго Истиннаго Бога и Христа, Когото си изпратил.“ И първият въпрос, който се подига, е: какво нещо е вечният живот? Вечният живот седи във вечното развитие на съзнанието на духа, а това се появява чрез възприемане Бога в себе си. Всякой дух, който възприема Бога в себе си, произвежда това, което се нарича вечен живот. Вечният живот има тясна свръзка с всякой един дух, защото духовете във от вечния живот са мъртви. Духовете всякога са съществували в Бога и по това те са едносъщни с

Бога и са съществували като семена за бъдещото развитие, и затова Бог във всякой един творчески принцип определя известни зародиши, които, като влязат в този творчески принцип, да придобият неговото съзнание и в това познавание е животът.

Причината на същинското познаване е желанието на Бога да се яви на тези духове, които чакат, за да излязат от Него. Някога си вие сте били такива духове, които сте били в Бога, и сега се поражда един принцип, за да се повършате назад, та да образувате един кръг и по законите ще се повърнете с по-голям кръг на развитие. В природата има една есенция, субстанция, която е толкова деликатна, щото човек през много съществувания може да хване много малко от нея. Тази Божествена есенция прави човека съзнателен и всякога, когато духът се опомни, тогава той образува около себе си нещо като водовъртеж със спирала, в която се образува Божественото съзнание, чрез което пък се почва творчество в материя, и така Бог твори и винаги твори чрез духовете и чрез този творчески принцип Той ги развива – духовете, а не Себе си. В този творчески принцип отрицателните мисли разрушават спиралата и човек се повърща в своето животинско състояние, защото този конус подразбира един принцип на Божествен център, който като се върти около себе си, духът го изкарва на повърхността, изхвърля го от себе си, а щом остава в самия център, няма условие за развитие, защото развитието е в периферията.

Тези центрове образуват целокупното създание, което не е нищо друго освен целокупен организъм. Центровете образуват съществата, а пък последните образуват целокупното съзнание, което е целокупният организъм. А тези духове съдържат някои повече от Божествената есенция, а някои – по-малко и така отива, докато се слезе до материята.

Има едно вечно спокойствие, от което всякога се твори, и човек може цяла вечност да почива в това спокойствие на тъмнина, където е непроницаем мрак. Известни лъчи ще минат по права линия. Бог, Който е съвършен в Себе си, всичките духове, които Го гледат, не могат да схванат тия лъчи. А нещо, което няма сянка, няма с какво да го сравним. Винаги във вечния живот първо се заражда желание да живее, да съществува, да създава. Децата, например, вземат нещо, строят го и после се мъчат да го направят. Те се упражняват да творят, а това е предназначението на човека – да твори. Тази материя, която ние ще изработим, ще я препратим на Бога, а Той ще я препрати на бъдещите светове, на по-висок свят. И вие сте хората, които копаете от Божествената рудница, а тези, които ще са в бъдещите светове, ще се ползват. Вие сега живеете и се ползвате от това, което други духове преди вас са работили.

В този смисъл всеки човек и всеки дух е толкова важен, колкото всичките светове – такъв е законът. Ако един дух се изгуби, то тези духове, които са до него, ще изгубят хармонията, ще изчезне нещо, ще се развали нещо. Кое то Господ един път е създал, не може да изчезне; ако изчезне, Бог не би бил съвършен. В съзнанието един дух може да регресира, но като зародиш никога не е възможно да се унищожи. Всичките духове, които сега работят, съзнават това и работят, за да повдигнат човечеството, защото ако не сторят това, и те сами не могат да прогресират.

Така и вие не можете да подигнете себе си, ако не подигнете другите. Направете опит в това и ще видите, че не може да се усъвършенствувате, ако не помагате на другите. Павел казва, че не прие да помага на ангелите, а на човеците.

Говоря ви за това, за да знаете как да живеете на Земята. Христос казва, че нещата, които притежаваме, не съставляват нашия живот. Например имате една къща – придава ли тя нещо на вашия живот? Но ако изядете един самун хляб, той може да ви придаде много повече живот, отколкото цяла една къща.

Вие трябва да работите в материята, т.е. да преобразявате, но трябва да сте и господари. Ако известни хора се поставят срещу вас, то е за това, че вие сте в кръга на тяхната дейтелност, а щом излезете от него и допрете в собствената ваша сфера, то е вече Христос, когато е пратен.

Значи трябва да имате учител, който да ви учи. По тази причина, когато духовете заблуждават и затварят хората, Господ изпраща наказание, операция, та да могат да прогресират. В тазгодишното събрание ви казвам, пък и в миналогодишното ви загатнах, че когато искате да се избавите от едно препятствие, не бива да мислите, че това препятствие Бог ви го е пратил за ваше нещастие. Никога не бива да туряте такава мисъл в ума си. Когато имате, например, някакво домашно нещастие, Бог го изпраща да се отрезвите и като стане това, хипнозата, която е била в ума ви, тутакси изчезва. Ами че изпитанията вие сами си ги създавате, защото се оплитате в други, чужди кръгове и тогава страдате. Например във вашия ум се е родило желанието да управлявате други хора, да заповядвате – това значи, че сте вече в друг кръг. Добрите духове стоят на кръстопътя ви и само когато се заблуди човек, явяват се при него духовете екекутори*, за да протълкуват положението на блуждаещия и го вкарат в сферата му.

Християнството дойде само на времето си, за да избави хората и ги научи как трябва да изкупят греховете си. Главната смисъл на християнството беше да уясни местата на хората и затова то въведе закона на Любовта, та сега вече, ако знаеш, може да си изплатиш кармата в 10 години, когато**, ако не знаеш, може да вземе това изплащане и хиляди години. Това, което вас ви смущава, не бързайте с него – то ще ви се изясни. Ако някои неща ви са тъмни, не бързайте, постепенно ще ви се изяснят.

В една епоха няма условие за всичките духове да се развиват. Който пресия работите, учи своите уроци. Един човек, който живее един ден в любовта Божия, се счита в Небето, че е живял много повече от друг човек, който е живял милиарди години без любовта Божия.

Аз взех този стих затова, защото трябва да се въдвори между вас равновесието. Всеки един от вас трябва да желае доброто на другите хора, понеже тези, които желаят доброто на другите, връща се на тях. Търговец, който продава платове, ако няма на кого да ги продава, как ще ги продаде? „Не хвърляй бисерите на свинете“, значи не давай оръжие в ръцете на противника си, защото ще се обърне и със същото оръжие ще те съсипе.

В миналогодишното събрание казах да искате и вие искайте, но освен че нищо не сте получили, но се и влошиха работите ви. Вашата несполука ето на какво се дължи: мнозина от вас не сте включили вашите токове гдето трябва. Вместо да ги включите с Божествените токове, включили сте ги там, гдето не трябва. Вие сте искали от човеци, а не от Бога. Ако молитвите ви не отидат най-малко 10 километра над Земята, то ги възприемат хората – те чувствуват, че някой иска нещо. Молитвата, която получава отговор, е отправена с всичкото желание и отговорът е моментален. На вас ви трябва да имате абсолютна вяра в Бога, вяра, която няма нито сянка от съмнение, и тогава ще видите как действувa законът. И когато се молим, отговорът се дава не за нашето достойнство, а защото Господ е благ и в границите на възможното удовлетворява всякога.

Но разни теории има за молитвата и затова вие се разколебавате и не знаете как точно да се молите. Истинската молитва е, когато душата и умът се

---

* екекутор – *остар.* финансов служител, който принудително събира неплатени данъци.

** когато – *разг. и остар.* докато.

спяят, чисто, ясно, просто се иска нещо, без колебание и съмнение. На такава молитва се отговаря.

Господ казва „Опитайте Ме в ден скръбен“ – това значи не само да Го призовем и да Го развържем и събудим в себе си, защото Той у нас спи. Ние сме Го затворили и Го викаме, но Той не ни чува. Камъка трябва да отмахнете от гроба. Това можете да го направите. Господ не е далеч, Той е с вас, до вас, остава да Го видите. А че имате карма – оставете това. Под карма се разбира нужда и индийската карма казва, че, искаш – не искаш, трябва да работиш и после иди където искаш, а това вече е неволя.

За тази година направете следния опит. По два начина може да се молите: „Дай ми, Господи, това и това“, а пък други – „Дай ми, Господи, това, което намериш за добре“, но когато Господ им даде това, което Той иска, те почват да казват, че това не са искали. Ето защо, вие трябва да имате един център, средоточие, към което се движите, и искайте за това нещо от Бога. Аз съм, например, един земеделец, искам от Бога да се благословят всичките земеделци – тогава и аз ще бъда благословен. Вие трябва да почитате Бога в себе си и в другите хора. Вие сте между българския народ и трябва да подигнете акциите на тоз народ.

В нашата Верига обаче няма равновесие, защото в повечето от вас имате желания, които не могат да хващат корени, и затова не може да се въдвори равновесието.

Т. Бъчваров: – Кои желания са с корени и кои не са?

– Как мислите, човек, който е гладувал 3 дни и иска да яде – това негово желание с корен ли е или без корен? А да кажем, че друг човек, когото са гошавали на 2–3 места, но и той също иска да яде, това желание с корен ли е или без корен? Ако един момък иска да се жени, това желание е с корен, но ако един човек вече се е женил 3 пъти и иска друга жена, това негово желание е без корен, защото той се е вече изтощил и желанието му няма да хване корен. То е равносилно като да искате българският народ веднага да стане английски – това желание също е без корен, но да желает народът ни да върви така по пътя на прогреса, щото един ден да стане като английския, това вече е с корен.

Вие се побъркахте, защото някои от черните адепти са ви изкушавали и чрез това са искали да разслабят Веригата. И аз даже ще ви посоча лицата от вас, към които огънят на неприятеля тази година е най-много отправен, за да бъде Веригата отслабена. Те са: Георгиев, Бъчваров, Голов, Желязкова, Казакова, Петко, Илия, Елена. Но дръжте се, тази борба ние сме я подкачили и трябва да я довършим. Тази година Христос – ръководителят на Веригата, ще присъства цяла година във Веригата и няма да я остави.

Утре, 11 август, в 4 часа сутринта ще имаме пак събрание.

11 август, понеделник

В 4 и половина сутринта се събрахме за молитва. Всички поред се изкачваме горе, азето масата беше в четвороъгълник с 4 ленти – розова, жълта, бяла и синя, та всякой от нас бе длъжен да държи една от тия ленти и да се моли. Така под следния ред се качвахме и слизахме: М. Георгиев, Т. Бъчваров, Петко, Гина, Голов, Елена, Илия, Бойнов, Казакова, Т. Стоянов, Пеньо, Иларионов и Желязкова, като първите четирма държах синаята лента, вторите четирма – бялата, третите трима – жълтата, а последните двама – розовата.

Г-н Дънов ни поясни, че четирите ленти означават четирите годишни времена, а пък дванадесетиях бели ленти на стената над масата означавали 12 месеца в годината. Понеже всичките ленти са бели, означавало чистота, а също и 12 зодии, в които сме всякой един от нас. Обясни ни се още, че вчера,

когато бяхме на бдение, пред нас горе на масата се образува с три ленти триъгълник, което означавало, че Божественото дохождало да ни подигне, когато пък днес имало пред нас четириъгълник, квадрат, което значело, че Божественото туря вече основа за нашето подигане.

– Защо дохождате на годишното събрание? – попита г-н Дънов.

– Защото ни викат – отговори П. Гумеров.

– Не. Но за да ви докараме в контакт с Господа и вие ще разберете как да любите; любовта никога не може да се ограничава.

В 5 часа подир обяд пак ще имаме събрание.

В 5 часа Петко прочете част от бележките, които води от миналогодишното събрание. Г-н Дънов после прочете 10 глава от Йоана и между другото каза:

– Ще обърна вниманието ви върху 12-и стих." (Прочете го). „Тези думи имат и общо значение спрямо цялото човечество и частично спрямо всеки човек. Овцата е взета като символ на добродетелта, тя е същество без защитник, но под ръководството на един пастир, и затова във всяко отношение нейното положение ще се подобри; но ако попадне в ръцете на един наемник, той всякога ще има предвид само да вземе нейното мляко и месото и кожата [и].

Тук Христос е пастирът на душата, а това, което наричаме дявол, това е наемникът. Христос е един дух, а Сатана е друг дух, който се бори за завладяване на човешките души. Христос беше, Който вдъхна дух в устата на човека, на Аврама. И затова жилището на душата, това са белите дробове, где то тя живее. А понеже дробовите имат за цел пречистването на кръвта, то кръвта съответствува на живота.

Когато душата е на мястото си, никакви болести не може да съществуват, но когато душата напусне своето жилище – сърцето и белите дробове, – тя се поддава на наемник, бива обсебена. Когато един човек е обсебен, дишането му най-напред се намалява, ускорява; и с намаляването на дишането душата почва да се излъчва. Когато човек се обсебва, винаги ще видите спърчване на дробовите; и затова ви казвам, че трябва да дишате дълбоко, за да гоните от вас онзи дух, който иска да ви обсеби. А щом го изгоните от физическото поле, то в по-висшите полета е по-лесно да го гоните. Един лош дух никога не може да влезе през носа, а винаги ще влезе през устата и като отиде в стомаха ви, по течението на кръвта, връща се в сърцето, и то чрез вените, а не чрез артериите. И ако настъпи кихане, то не е нищо друго освен изхвърляне на духа из устата.

Говоря ви това, за да ви покажа отгде са вратата на лошите духове. Ето защо индуските учители винаги препоръчват на своите ученици да дишат дълбоко. И забележителното е, че когато човек е здрав, диша дълбоко, а когато почне да се разболява, намалява се и дишането. Опитайте да видите дали нямате загнезден някой дух в себе си. Аз зная, че има някои лоши духове у вас, които са се просто загнездили и ако вие не ги изпъдите, аз ще ги намеря и изгоня. Знайте добре, че болестите, това са барометри, които говорят за известен недъг на душата.

Когато дойде един вълк да краде, той ще дойде в най-тъмната нощ и когато псетата на овчаря са заспали; при ясно време вълкът не дохожда. Духовите постъпват по същия начин – за да могат да ви обсебят, създават ви материална мъчнотия, предизвикват суматоха и тогава именно прескачат кошарата.

Сега, понеже Господ е с вас, Той ви посочва начините, по които може да избегнете нашествието на лошите духове: дишайте дълбоко и през време на

дълбокото дишане представяйте си светлосинята красна, че прониква през вас, сплизаща отгоре. По този начин ще се освобождавате. Когато ви обсеби лош дух, той ви демагнетизира, тогава изгубвате благословието, което имате и което ви предстои. В такива случаи обърнете се към Господа, дишайте дълбоко, съсредоточавайте себе си нагоре и Господ ще ви помогне. Във Веригата има хванати три духа от лошите; тия духове трябваше да се хванат и турят на работа – това, което са яли и пили, трябва да го платят, това е волята Господня.

От прочетения стих искам да вземете следния урок: Всяка мисъл, която ви предразполага да гледате мрачно, да се колебае, да се намирате между две мъдрувания, да се опасявате за бъдещето и домашните си – всичко трябва да изпъждате; тези мисли не са Божествени, а на тия духове, хванатите, на наемниците, и следва да се проведат на своето място, защото благословието ще дойде само тогава, когато победите в себе си тия мрачни мисли. Вие трябва да повярвате, че Господ е господарят на Земята и че е в сила всичко да стори. Той и възкресява, и телата дава; затова трябва да действаме чрез Господа и да изпълняваме винаги Неговата воля.

Нашата работа тази година трябва да бъде активна, не само да вярваме, но да приложим нашата вяра в действителния живот. А когато имате изпитание, радвайте се, защото толкова по-добре Господ ще извърши работата Си. Когато отвсякъде настъпи отчаяние, тогава именно Той идва и помага. Тогава ще разберем именно, че само Той може да изпълни всичко.

Когато се случи да не можете да хванете един дух, който е дошъл в стомаха, тогава той ще обхване и гръбнака ви, ще обсеби ушите ви, което лекарите наричат шумение в ушите. Дяволът като влезе в един човек, прави си бентове и с това шумоли. Щом веднъж се обсебят ушите, един дух много помъчно се изпъжда, отколкото да се изпъди от дробовете. Вътрешният смисъл е човек да даде сърцето си на Бога, защото когато Духът постоянно живее и пребивава в сърцето и дробовете, то никакъв лош дух не може да влезе в човека и да засегне неговите висши проявления и да се докосне до мозъка.

И. Стойчев: – В стиха се говори за вълци, които разграбват и разпръскват овците. Кои са вълците?

По този въпрос станаха много разисквания, изказаха се разни мнения. След това г-н Дънов продължи:

– Когато един лош дух влезе в стомаха, очите стават мътни, а когато влезе в задния мозък, очите стават змийски, с остър поглед. В семействата не бива да стават скарвания, защото връзките им са чрез задния мозък, долната част на малкия мозък и затова лесно може да се обсеби някой.

В ада всякой ще се изтезава, защото там правото е на силния.

Когато жена или мъж са неразположени, трябва да се молят на Господа да ги освободи от тези нахлули в тях неприятели; това не са те, а неприятели. Когато някой мисли лошо за приятеля си, с когото са се скарвали, той отваря вратата на лошите духове, за да навлязат и съмнението да почне да гложди.

Гумнеров: – Добре, но ние сме разбрали, че трябва да искаме помощ не от Духа по път, а от Духа по дух.

– Духът е един и същ. Важно е това да знаете, защото следващите години ще бъдем при други закони и ще отидем по-нататък.

Когато свърши събранието и си отидете, тези три духа, които са били във Веригата, ще бъдат въпрегнати и няма вече да ви безпокоят. Ще ви изпратят с пълни торби. Бъдете благодарни и кажете: „Благодарим Ти, Господи, за всичко, което си направил за нас.“ Искам товара си да оставите тук и да си отидете леки. Там, гдето има виделина, не може лош дух да се крие.

Утре, 12 август, ще имаме събрание в 4 часа сутринта.

В 4 часа и 20 минути сутринта рано се събрахме и по трима се изкачвахме горе пред престола, гдето всякой от нас улавяше по една от лентите, помолваше се и заставахе настрана, докато се събрахме всинца около котела с вода и босилек. Освети се водата по начин, за който ни се каза да остане тайна в сърцата ни, да не [се] разказва на хората. Като слязохме долу, прочетохме от книгата Господня всеки по някой стих, но за да узнаем кой стих за кого е, г-н Дънов каза да теглим жребие, като всеки от нас тегли жребие по реда на влизането ни тази сутрин горе: Ан. Желязкова – Песен на песните 3;4. На Т. Бъчваров се падна от Марка 5;14. На Пеньо Киров – Лука 9;3, на Елена – Даниил 7;6, на Петко – Изход 7;10, на М. Георгиев – 20;12, на Илия Стойчев – Йоана 7;7, на Казакова – Матей 12;20, на Т. Стоянов – Битие 5;6, на Гина – Еклесиаст 7;7, на Иларионов – Псалом 105;5, на Голов – Исаия 63;3, на Бойнов – Битие 12;10 и последното взе г-н Дънов – Второзаконие 20;5.

Под горния ред се прочетоха стиховете.

В 5 часа след обяд се събрахме пак. Г-н Дънов прочете от Йоана 6 гл. и се спря на 7 стих: за 200 динария хляб да не им достига, за да вземе всякой от тях по малко нещо.

– Вчерашният стих обяснява кой е наемникът, а днешният стих казва кой е пастирът. Филип казва, че до 200 динарии хляб нямало да стигне на народа, обаче законът е такъв, че който има овцете, ще има и храна за тях.

В природата Господ всичко е предвидил и приготвил. Няма мъчнотия в извършването на каквато и да е работа. Мъчнотията е в незнанието на извършването на работата. Тук мъчнотията е как ще се изхрани толкова народ с 5 хляба и 2 риби. Обаче вземете предвид как се галванизируют предметите и лесно ще си обясните, че посредством известно допиране от пространството може да се достави толкова храна, щото да се нахрани цял свят. Човек може да изяде само един хляб, за да си набави елементите, които са му необходими за живота. Това, което ядем, едва ли една стотна се асимилира от нас.

Това ви говоря, защото вие често се питате какво ли ще ядете, откъде ли ще дойдат парите и какво ли не все от този род, но най-много се смущавате от това, когато дойде един дух и ви нашепва, че е празна работа само с вяра да се живее. Но лошите духове когато навлязат в душата, изхарчва се всичко и те се преместват на друго място и душата остава сама да изкупва своите грехове и своята карма.

Как трябва да постъпвате? Как постъпи Христос? Взе хляба и го благовослови, обърна ума Си към Небето и небесната житница, даде, каквото беше нужно. Но ще кажете: „Ние като Христос ли сме?“ Да, вие трябва да имате Неговата непоколебима вяра и знание и ако ги имате, ще направите същото нещо. Достатъчно е да знаете закона и ако го изпълнявате, ще сполучите.

Тъкмо тук не бива да мислите дали сте достойни. Какво трябва да бъде вашето достойнство? Аз ще ви кажа как да постъпите, но ако само веднъж злоупотребите, няма вече никога да сполучите, защото вашата душа ще се съедини с долните сфери. Миналата година вие имахте добър случай, но се усъмнихте, та затова вашата работа заприлича на Петровата, който потъваше само защото се усъмни. Причината за вашето потъване и несполука е вашето маловерие и съмнение. При образуването на Слънчевата система трябваше да се образува един център, около който да се въртят всички вещества – всичко да се върти около Слънцето. Така, ако при вашите желания вие не можете да се съсредоточите в един център, то не може да сполучите. Например имате

нужда от пари. Господ има Свои посланици, чрез които може да прати парите. Съсредоточете вашето желание и ще ви бъде дадено по най-неочакван начин. Бог разпределя всичко и Той е, Който обича всички еднакво, обаче виждате, че всички блага не са еднакво разпределени, защото желанията на хората не са едни и същи. Има ли човек, който да не е желал нещо и да му се даде, да не е желал лозе, ниви, къща, пари, учение, а да му са дадени?

Причините за вашите спънки се дължат на вашия минал и настоящ живот. За да сполучвате, първо трябва да се справите с вашата карма. Вие имате мъчнотии, наистина, но Бог е, Който ще оправи всичко, уповавайте на Него. За да бъдат удовлетворени вашите нужди, вашите желания, вие трябва да дадете формата, а Бог ще ви даде съдържанието; вие ще дадете гърнето, а маслото ще ви даде Бог – в Неговите ръце има изобилно масло. Тези хора, които Христос нахрани, бяха гладни, но като се посочи от Христос хлябът, гладът се усили.

Ще ви спомена една мисъл от древните учители, при все че не е изяснение на самия закон напълно – силно съсредоточаване на мисълта. Искаш 2000 лева – отстрани се дотолкова от света и от всичко друго, така се вдай в тези 2000 лева, щото те да се материализират в тебе и тогава те ще дойдат по магнетическото течение, каквото в този случай се е образувало. Па и сам Христос казва: „Всичко, каквото попросите, ако не се усъмните, ще ви бъде.“ Има и нещо друго: Някой от вас има някаква нужда. Аз ще отправя моите мисли към вас и те ще ви помогнат. Но ако между мене и вас няма хармония, не ще може да асимилирате мислите ми и полза няма да се извлече.

Това е примерът, а вие искате да научите закона, нали? И не само да го научите, а и да го приложите. Законът е такъв, че само вашият дух трябва да поиска нещо от Небето и тогава непременно ще ви се даде това, което искате. Не бива чрез вас да иска друг дух, та да го иждиви* за себе си. И ако искате да познаете дали собственият ваш дух иска нещо, трябва да следите дали се не раздвоявате. Раздвоявате ли се, знайте, че вие не искате, а иска друг дух чрез вас.

По повод на горните мисли се изказаха мнозина, за исканията, за желанията, направиха се много изповеди, разяснения се направиха за предназначението на Веригата от наша гледна точка.

– Утре, сряда, 13 август, в 10 часа пак ще има събрание.

13 август, сряда

Като се събрахме в 10 часа сутринта, г-н Дънов ни каза да съсредоточим умовете си един по един на няколко места по главата и тялото си; после – тайна молитва. После г-н Дънов прочете от Матей 18 гл., 20 ст.: „Защото дето са събрани двама или трима в Мое име, там съм и Аз посред тях“, и каза:

– С този стих ние ще свържем предишните два – за наемника и за хляба. Христос не казва гдето е един, а двама или трима. Единицата не се събира, тя представлява Бога, Безконечния, Който твори и създава всичко. Числото 2 представлява висшите духове, които са излезли от Бога първоначално. Гдето са събрани духовете и човеците заедно, там е Той посред тях, защото, за да се изяви Божията сила, човеците винаги трябва да се събират с ангелите и само в това си събиране Господ се проявява. Ако хората сами се събират без добрите духове – ангелите, то няма да има проявление на Бога, защото в първия случай са духовете, във втория – човеците и в третия – Бог-Синът. В това отношение духовете представляват принципа на бащата, а човешките души –

* иждивявам – остар. изразходвам.

принципа на майката; Синът е Бог, Който се ограничава да живее между тях и затова Той предизвиква любовта и без Сина не може да съществува любов.

Вие не можете да приложите един духовен закон във физическия свят, ако духовният свят не е у вас и ако не сте свързани с всички човечески души. Само тогава Господ ще оплодотвори и създаде всичко у вас. Затова и Христос казва, че невъзможното за човека е възможно за Бога и ако човеците се съединят с Бога, всичко ще могат.

Всякога, когато не сте съединени с духовния живот, ще се усещате обременени, изтощени, умъчнени, отчаяни, обезсърчени, животът ще ви се вижда безсмислен, глупав и вие като се мислите глупави, и за вас няма да има тогава добър и свестен човек.

В света има две положения – човек да бъде пасивен и активен. Като активен принцип той ще дава, а като пасивен ще възприема. Вие не можете да бъдете в пасивно състояние, а да очаквате резултати на активен. Всяко едно положение, било активно, било пасивно, си има своите блага. Пасивният принцип произвежда любовта, а активният я проявява. Значи, за да може да се произведе любовта, трябва да сте пасивни – в положението на майката, а за да проявите любовта, трябва да влезете в положението на бащата. Тези два принципа Бог като ги съвокупи, Той ще възпроизведе живота, съзнанието вътре у вас.

Ще поясня тази мисъл с органическия свят: у вас се заражда желание, удоволствие да ядете, почвате с активния принцип и сдъквате храната. Но щом се нахраните, трябва да преминете в пасивно положение, като се удовлетворявате само с мисълта, че сте се нахранили. Иначе ще приемете храната като отрова. И духовният закон е, че вие трябва да очаквате резултатите от Бога, а не от себе си. Така вие само трябва да се радвате, че сте се нахранили, а не да се грижите за смилането на храната.

Да допуснем, че някой от вас е търговец на дребно, продава сапуни. Моли се на Бога да отпусне сърцата на хората, да дойдат и си купят сапун, та да може да изхрани семейството си. Провидението иде да помогне – ще заведе търговеца там, където може да продаде сапун. Но ако той почне да се съмнява, да отказва да отиде на мястото, където би могъл да продаде стоката, ще заприлича на онзи, който размишлява дали храната ще се смели в стомаха му, където я е положил. Вие като сте се помолили и пожелали, по-нататък Господ ще изпълни Своята работа. Но вие може да си кажете да изпрати Той хората при вас, или пък да сдъвче храната ви – това вече е грешка, която трябва да избягвате; и много християни тук са счупвали своите глави и гръбнаци. Господ всичко върши от любов, но Той не е наш слуга, нито пък имаме право да Му се сърдим, че не е сторил според както ние сме искали.

Според старите учители и кабалисти думата „Яме“ е сила и значи, че да се събираме в Името Божие, то ще рече да се събираме в и с Неговата сила. Името Божие е сила, а не само понятие. И който призовава Името Божие като активна сила, той всякога ще има отговор. Да призоваваш Името Божие като понятие, то е да имаш книжен кон, а впрегнато Името Божие като книжен кон – не се разочаровайте за последствията. Всякога, когато се призовава Името Божие, трябва да се приема, че се призовава сила. За да се произведе растителността на Земята, трябваше да има Земя и Слънце, а не само въздух.

Вие често усещате, че сте изолирани от света. Защо? Защото искате да живеете така, че и човеците, и духовете да мислят само за вас, да работят за вас, а вие да не работите за никого. Искате да създавате от нищо нещо, а от нищо нещо само Господ може да създава. Ами че и аз мога да срещна найлошия човек и ако туря в мисълта си, че той може да ми послужи, ще събудя у него Божествените принципи и той ще ми послужи, ще отивам при него с пълното убеждение, че е добър, тъй като всеки един човек е добър в Божествен смисъл.

В своята опитност аз проверявам един закон – някоя мисъл минава през мен и като я върна, то отиването и връщането на мисълта [е], което ме спира. Този същият Божествен закон е и за вас: ако през вас е минала някоя чужда мисъл, то вие ще платите за нея; ако дойде, например, при вас един човек и почне да говори против друго, то вие, за да не сте отговорни, като възприемате неговите мисли, трябва да слушате така и да възприемате така, както юрдечката възприема водата, която изливат върху нея. За ума не всякоя мисъл е храна. Като приложите закона, ще видите, че няма никаква мъчнотия. И ако като спиритисти знаете, че всичките духове са ви приятели, то за какво има да се грижите? Там, където има страх, няма Бог и всякога има несполука.

„Ако се не родите отново от вода и дух...“ Когато вие в себе си дълбоко страдате, как мислите, дали другите човеци и духовете, както и Бог, Който е у вас, чувствуват вашите страдания? Две майки, на които децата боледуват, и две моми, които деца не са имали, чувствуват ли еднакво болестите? Грешните хора са тези, които нямат принципите.

„Двама или трима...“ Съберете тези числа и ще получите 5; и тогава излиза: там, където са петте основни принципа – Добродетелта, Правдата, Любовта, Мъдростта и Истината, там е Господ.

[В] деня, в който настъпи съзнанието у вас, ще възкръснете. Забелязвал съм как хората ревнуват например, че някой е оратор, че някой е художник, артист, певец и пр.; но това е все едно да ревнуваш някого, че е орал нивата си, а ти не си орал своята. Всякога, когато се обезсърчите в душата си, казвайте първо: „Господи, Ти си казал, че дето са двама или трима, събрани в Твоето Име, там си и Ти посред тях“ и след това кажете молението си, кажете какво искате. Това ще бъде за вас пропуск и с него ще си служите, когато се обезсърчите. Щом дойде някоя неспокойна мисъл, то изговорете в себе си тази формула, тогава Господ ще ви научи как да работите. В такъв случай вие ще бъдете кюмюрджиите, а Господ – капитан на кораба, Той ще управлява; Добродетелта, Правдата, Любовта, Мъдростта и Истината са петте велики творчески сили, които се съдържат в тези числа 2 и 3.

Тази мисъл, дадена от Христа: „гдето са двама или трима...“, е много важна, с която навсякъде ще могат да ви пускат. И този пропуск се дава не за философски размишления, а за практическо приложение. Искаме да градим, нека турим основа и ще дойде време и за по-дълбоки работи.

Утре, 14 август, 10 и половина, ще имаме пак събрание. Вечерта ще имаме Господня вечеря, за която се задължава всякой един от нас да купи и донесе по нещо. Пеньо ще донесе хляба, Голов – виното, Бойнов – 5 лимона и 3 кила захар, Т. Стоянов – 3 кила праскови, М. Георгиев – лешници и бадеми, Бъчваров – круши, Стойчев – грозде, Петко – 3 кила маслини, Гина – 3 кила сухо грозде, Елена – 3 кила ябълки, Казакова – едно кило смокини и Пеньо, Голов, Иларионов ще купят и донесат рибата, която ще занесат в дома на Желязкова, за да се приготви за ядене, само да се внимава рибите да са 12, ни повече, ни по-малко.

14 август, четвъртък

10 и половина часът. Г-н Дънов каза:

– Ще говоря върху следващия стих, който го няма в Библията: „Вяра непоколебима, любов непрестанна – това искам; от оправдание няма нужда. На всинца ви трябва покаяние, да се родите от Моя Дух, за да пребъде Моята радост за всекиго.“

Тези думи са пояснение на 63 стих от 6 глава от Иоана. Духът е онова, което дава живот. Вярата е едно качество на децата. Чрез тази вяра се развива техният слаб живот. Чрез тази вяра те заставят своите родители да се грижат

за тях, да ги отхранят и отгледат. Любовта е качество на майката и бащата. Чрез нея те задоволяват всички нужди на своите деца; тя е силата и вдъхновението на техния живот. Покаянието е качество на роба. Който всякога прави погрешки, всякога трябва да ги изправя, защото ако би бил мъдър, не би бил слуга. Оправданието е качество на грешника, той всякога се оправдава за своите грехове, все търси извинение и причини, все търси защитници. Създанието, това е качество на свободния, който минава положението на ограничението в рамките на свободата, гдето Духът влага живот в неговата душа, да работи и се развива.

Ако се оправдавате пред Бога, то се поставяте в положението на един грешник, който няма намерение да се изправи. Да се оправдавате пред Бога, то значи да не вярвате в Неговата любов и да мислите, че Той не ви разбира. Той вижда и знае. Онзи, който има вяра и любов, има ли нужда от покаяние и оправдание? И онзи, в когото Духът на живота е заработил, има ли нужда да играе ролята на слуга и на грешник? Няма. Следователно покаянието и оправданието са само един начин на грешника да възстанови вярата и любовта.

Сега на вас е потребна вяра и любов към Бога и възраждане към Висшия Дух, за да станете сънаследници на небесните блага. Ако развиете вярата и любовта, ще разберете живота, ще ви се разкрият тайните на живота и пътищата на небето. Ако се отказвате от тия ваши права, постоянно ще се скитате в областта на грешките, на постоянните промени и ще търсите хиляди извинения за вашия живот.

Животът на другите човеци е едно училище за вас, един прекрасен пример, от който трябва да вземете поука. Не се възмущавайте от грешките на другите хора, те са и ваши грешки. Радвайте се на благата на другите хора, защото те са и ваши блага. Ако брат ти греши, не си изключен и ти от възможността да съгрешиш. Ако брат ти се подвизава в любовта и вярата, това значи, че и ти можеш като него да се подвизаваш с него заедно. Затова добродетелите и греховете поравно се разпределят. Ако брат ти греши, гледай да го изправиш – с това на себе си ще помогнеш. Тази е вечната наредба на Този, Който е създал всичко за добро. Когато ме търсите, не ме търсете в своите погрешки и оправдания. Търсете ме чрез вяра, чрез любов и чрез възраждането на вашия дух. В този път всякога ще бъда готов да ви помагам, да ви ръководя, да ви просвещавам, да преобръщам всичко за добро и да изведа душата ви на безопасно пристанище.

Каквито и блага да притежавате на Земята, те са временни; те са за ваше упражнение, наизидание и подготовка за бъдещето. Тия блага ще останат в училището, щом си излезете, защото те принадлежат на училището. Но любовта, това е благото на живота, което единствено можете да вземете със себе си.

Ако искате да бъдете любени, трябва да се поставите в положението на дете, което има вяра, защото не можете да бъдете едновременно и деца, и бащи, и майки, и слуги, и граждани. Едно от тия звания можете да изпълнявате в даден момент. Ако търсите опитност и знание, вземете положението на слугата и грешника. Ако искате да почувствувате любовта, ще станете дете. Ако искате да имате вяра, проявете любовта спрямо другите и ще придобиете вяра.

Ако тия думи оживеят във вашите сърца, то през тази година аз ще въздигна и възкреса вашите души, ще ви дам сила и бодрост, знание и мъдрост, да се подвизавате и работите в моето лозе. Гледайте от таланта, който давам на всеки от вас, да го не зарови в земята, защото който сее, жъне, който спи, гладува. Не можете да живеете в тези две състояния; или будни, или спящи – едно от двете; защото както лозарят очаква от лозето, което е копал и обработвал, изобилие, както земеделецът очаква изобилие, така и Небето очаква същото от вашия живот.

Който има уши да слуша, [нека слуша] който има очи да гледа, нека гледа, и на когото езикът е развързан, да говори. Грешките са за глухите и падането – за слепите. Вие не сте нито глухи, нито слепи и да падате или да правите грешки не ви подобава. Да не ви безпокои прахът, който се вдига в пространството, не си напъняйте умоте да отгатнете защо се подига нагоре; той извършва своята прекрасна служба. Той е носител на дъждовните капки – слуги на небесните разпореждания. Ако във вашия живот има много прах; ако сте верни на обещанието, този прах ще бъде носител на великите Божии блага, които се пращат към вас.

Да ви не измъчва променчивостта на човешката природа. Може ли къща, която се гради, да седи в едно и също положение? Може ли дърво, което расте, да има един и същи вид и може ли храната, която влиза в стомаха, да излезе така чиста, както е влязла? Промяната, това е закон за развитието. Промяната на вашите мисли и желания, това са материалите, от които се гради вашето тяло. При граденето на къщата в основата турят камъни, над камъните – печени тухли, над стените – дървета, а най-отгоре – керемиди. Може ли да се турят керемидите в основата и печените тухли на покрива? Ако в естествения ред на нещата това е вярно, същото е вярно и важи за духовните работи. Може ли да бъде вашето настроение еднакво, ако пътувате през пустинята или през прекрасни планински долини? В пустинята ще усещате едно, в зелените гори – радост, а на планините – подигане на вашия дух. В промяната на нещата е хармонията на живота, затова благодарете за всичко, което Бог е наредил и в което вземате участие. Хвалете и славете Името Му, благославяйте Го в душата си, защото Той е диханието, Той е животът.

Говоря ви това, за да престанат между вас разните недоразумения, хърмър, защото вашата плът е, която се кара, а не сте вие; защото, като не разбирате реда на нещата, вие мислите, че това, за което се карате, е естествено и затова се стараете да го направите, но вие в старанието си примирявате един волк с една овца. Вие сега трябва да изправите всичко и грешките на хората нека излязат от вашия ум, защото те са наши погрешки. Не бива да осъждате другите, защото в техните грешки, за които ги осъждате, може да попаднете и вие. В едно село една мома се намерила в слабост и зачнала. Всичките селяни заедно с кмета отиват да я изтезават и да я убият. Свещеникът на селото излязъл да я защити, като казал: „Стойте, какво искате да правите, всички сме със слабости и грешки“ и така в този дух говорил, а кметът казал, че ако има такава дъщеря, веднага ще я убие. Подир 10 години дъщерята на кмета направила същата погрешка.

Сега ще излизаме един по един горе пред престола, после ще излизаме по трима, а третия път ще излезем всички заедно. Когато излизаме един по един, ще се молим по 5 минути, също толкова ще стоим и когато сме по трима. Никакви недоразумения и неприятни чувства да няма между нас. Изкачването ще стане по следния ред: Ан. Желязкова, Илия Стойчев, Голов, Казакова, Иларионов, Стоянов, Георгиев, Бъчваров, Киров, Елена, Петко, Гина, Бойнов. При второто изкачване (съдбоносно) ще се изкачваме по трима. Първата група: Бойнов, Бъчваров и Гина; втората група: Петко, Голов, Казакова; третата: Мих. Георгиев, К. и Е. Иларионов; четвъртата: Стоянов, Стойчев и Желязкова, а петата група ще бъде само Пеньо Киров.

Парите, които ще пожертвувате тази година, да внесете в злато и сребро. Банкнотите да се избегнат.

В 5 и половина часа се събрахме всички и стана въпрос кой от нас какво ще иска да каже; например ако иска някой почивка, да се даде, в смисъл не на бездействие, но на промяна в духовната работа и отслабване на вътрешните атаки на духа ни, чрез които се разколебава вярата ни и се губи духовният ни

мир. Подир тези разисквания (изявиха желание за почивка Петко, Илия, Пеньо и Елена) какво да разбираме под почивка, г-н Дънов каза:

– Желанието да искате почивка е голямо изкушение. Въпросът, за който току-що се разисква, е разрешен отгоре. Господ е обещал тази година да имате Неговото подкрепление и като работите в съгласие с Него, Той ще ви изведе в безопасност. Светът представлява един мъж и Господ знае всички потънкости на този мъж.

Когато отивахме по трима горе, улавяхме трите ленти, слагахме ги върху главата, след което г-н Дънов си слагаше десницата върху главите ни и казваше: „Мирът ми да пребъде с теб.“ Така всички се изредихме. Изнесе и хляб горе и пред престола бе извършена Господнята вечеря – взехме само по малко хляб и вино, след което всеки от нас взе по нещо от осветените неща, свалихме ги долу и вечеряхме до 8 и половина часа.

15 август, петък, Св. Богородица

Събрахме се в 6 часа заранта. При подкачането на събранието г-н Дънов ни раздаде пlicoобразни отворени писма с различни цветове, в които каза да си препишем 52 места от Библията, които места щели да се покажат. Тия места от Библията са петдесет и двата петъка, за през цялата година ще ги прочитаме и размишляваме.

Като ни се обясни това, по трима в група, както беше вчерашният ред, се изкачихме горе, всеки със своята чаша пред престола, помолвахме се и се връщаме.

– Петко тази година се оплаква от изпита, но всички вие още не знаете и не сте преминали важните изпити. Тези изпити, които миналата година прекарахте, са само предисловие. Всички сте интересни в това отношение, че вас ви е страх от Небето. Ами че в Небето вие имате повече приятели, с хиляди, които се радват за вашия успех и напредък. Там е вашето отечество.

Г-н Дънов ни продиктува местата от Библията, които ще четем всеки петък. Прочитането можем да правим сутрин от 4 до 7 часа или вечер от 9 до 12. Петъкът за постене тази година се изменява, вместо последния петък от месеца ще вземем третия петък за „духовна гимнастика“, а за останалите петъци от месеца се освобождавате от всичко. „Постът ще бъде 24 часа, в четвъртък ще ядем точно в 7 часа и ще отпостим в петък в 7 часа.

– В този ден на пост никакви шеги и закачки и подигравки, както се правеше от някои досега, нито какви да е леки разговори. Подигравате ли се, ще си носите отговорност. Досега се олаквахте, че хората ви ограбват, тази година вие ще атакувате. Който и да дойде при вас, не се плашете, че може да ви ограби, да ви причини вреда, а вярвайте, че е изпратен да ви донесе благословение. Не избягвайте хората, няма да правите разлика между хората – кой добър, кой лош. Господ е във всички. Да не ви е страх от нищо, подигайте се, подигайте и ближните, изслушвайте се. Трябва да се научите да слушате, тайната на живота е там. Ако някой си сподели болките с вас, изслушайте го тихо и спокойно.

Бойнов: – Ами ако дойде някой при нас и започва да говори за спиритизма и се подиграва?

– И тогава изслушвайте тихо и спокойно. Дори го накарайте да си изкаже всичко, каквото има, та и въпроси му задавайте, докато се изчерпи добре, щото да няма вече какво да говори. Оставайте водата добре да се изтече и изцеди.

Г-н Дънов съобщи, че който желае, може да си замине днес. Пеньо и Михалаки си заминаха с железницата за София.

В 5 часа подир обяд се събрахме тези, които бяхме останали, и между другото ни се каза, че утре, 16-ого, всеки да си носи „Хвалата“, молитвата, а тази вечер между 9 и 10 часа записах следните мисли:

– Трябва да се излъчват от физическия мир, а как ще стане това излъчване, не се грижете за това. В България атмосферата е доста сгъстена, няма почти никакъв умствен стремеж, та затова, поради тази натегнатост, възможно е да има мъчнотия за довечера, за да може да видите нещо.

България ще мине през едно пресяване, но няма да знаете кога ще стане, но не се страхувайте – Господ си знае работата. До 1914 година ще се уясни какво ще бъде. Този век целият ще бъде век на чистене и на възплотяване на светли, напреднали духове. А тези духове, които не са напреднали, но им се е позволило да дойдат, ще бъдат поставени под контрола. Сега става пробуждане на цялата кавказка раса.

Сега каквото се извърши в Македония, е благодат, защото ако не беше извършено, войната беше неизбежна. Войната между Германия и Англия още не е избегната, тази борба между тях ще бъде от полза на славяните, за тяхното духовно подигане. В стимулирането на кармата на славяните ние виждаме и резултатите. Тези духове, които ръководят англосаксонската раса, ще почнат да преминават и пренасят своите капитали към славянството, та да го подигат; и те са, които устрояват околните народи, за да му съдействуват. Славяните изобщо не могат да се развиват сами и ще видят, че тези, които живеят на запад, ще се разочароват от западната култура и ще потърсят същественото от изток.

Илия Стойчев: – Дали България играе първенствующа роля при събуждането на славяните?

– Няма съмнение. Дватамата братя Кирил и Методий излизат от Балканския полуостров, който е в магнетическата верига, която опасва земното кълбо; Балканският полуостров е в тази магнетическа верига на човешкото развитие. Тази именно верига е, която подига народите.

За забелязване е, че винаги Северното полушарие се явява за духовно развитие, а Южното полушарие е негативно – то е играло роля в миналото. Черното море е една врата на всичките духове от запад, за да бъдат изпъдени – това море е едно чистене за тях; то е врата за долния етаж на Земята, дето изпращат духовете, идещи от запад. Този етаж се нарича „Пода“. В окултизма не се вярва, че има огън във вътрешността на Земята, а се вярва, че Земята е куха и има около 500 километра атмосфера, която се осветлява от външната атмосфера на Земята. В тези именно 500 километра разстояние стоят лошите, така да кажем, духове. Това е едно въззрение на окултистите. Като пръстените на Сатурн прилича Земята. Кухината на Земята не е свързана с вътрешността и. Кората на Земята – обвивката ѝ – не е по-дебела от 300 километра. Вулканите в Средиземно море като Етна, Везувий и пр. са с които издишат тези средиземни същества.

Представете си астралната сфера над нас, гдето живеят астралците. И там има вулкани, които пък образуват човеците на Земята, и тези са например събитията в Египет и затова те, горе, за да бъдат свободни, стремят се да прекратят човешката деятелност тук, на Земята, която им пречатства, за да се подигат нагоре. И вие ще прочетете в Библията: „И рече Господ: да слезем и видим суматокхата на Земята.“ Човек трябва да познава своето гражданство и като знае как трябва да работи, ще преминава от поле в поле и ще напредва.

Астралният мир е свързан с физическия с известни връзки по известно течение. Забелязано е, че мъжете умират по-често сутрин, а жените – вечер; те са позитивно и негативно течение. Това показва, че и идването на духовете тук, на Земята, не може да става по едно и също време. Всичко е абсолютно математически разпределено. Изобщо в цялата древност и в християнската история е прието, че сутрин от 3 часа се започва идването на добрите духове и така до 4-5 часа, но най-усилено е от 3 часа. От 5 часа вече се започва друга дейтелност. Връщането пък на тия духове се започва от 2 часа подир обяд и трае до 3-4 часа.

А за часовете на денонощието ще кажа: 11 часът през нощта е час критически; 12 в полунощ – сред ден; от 1-2 след полунощ са тоже критически; от 3-5 – най-добри, а от 9-10 часа вечерта са добри и най-благоприятни за сеанси; 11 часът е вече променчив. Сутрин от 9 до 11 – часове на най-усилена дейтелност; 11 часът преди обяд е неблагоприятен; 12 ч. на обяд – зенит и почва усмаляване, от 3 до 5 подир обяд – продуктивни, а оттам насетне до 9 часа вечерта трябва да се почива. Умствената дейтелност между 5 и 9 подир обяд е слаба.

От 9 до 10 часа вечерта се събрахме горе, гдето имахме един вид упражнение за духовно развитие.

16 август, събота

В 4 часа сутринта имахме молитвено, хвалебно събрание. Прочетохме всички на глас „Хвалата“, която ни се даде миналата година, сетне се молихме Господ да изпълни волята Си и да дойде Духът Му върху нас.

В 5 часа г-н Дънов на всички ни пожела „Добър път“.

Край на годишната среща през 1908 година.

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1906 година ВАРНА

Записала: МАРИЯ КАЗАКОВА

Първият събор на Веригата е станал през 1900 година във Варна. Присъствали са само трима ученици – Стоименов, г-р Миркович и Киров.

***

На 11 август 1906 г. стана **седмият събор** в гр. Варна под председателството на Учителя П. Дънов.

Съборът стана в дома на известната спиритистка г-жа Анастасия г-р Желязкова. Трая 5 дни.

При старите членове на събора: 1) Пеню Киров, 2) Тодор Стоименов, 3) Тодор Бъчваров, 4) Димитър Голов, 5) Илия Стойчев, 6) Петко Гумнеров, 7) Гина Гумнерова, 8) Мария Казакова и 9) г-р Георги Миркович (последният почина в родния си град Сливен на 29. IX. 1905 г.) тая година се прибавиха още двама други членове: г-жа Анастасия г-р Желязкова и Михалаки Георгиев.

Събранията ставаха сутрин от 8 до 12 часа и вечер от 2 до 5 часа и винаги се откриваха и закриваха с Молитвата Господня.

Първо събрание, 11 август 1906 г.

Учителят прочете 7 глава от Ев. на Матей, начиная от 7-й стих: „Просете и ще ви се даде; търсете и ще намерите; хлопайте и ще ви се отвори.“

След прочитането Учителят се вдъхнови от Духа Господен и ни попита:

– Разбирате ли думите на прочетеното? За да получим нещо – продължи Той – трябва да турим в действие ума, сърцето и волята си... Религията има за цел да ни научи как да живеем. Знанието и Мъдростта се добиват последователно, чрез усилен умствени занятия. Съзнателният живот произлиза от бялата светлина. Тя е Божествена. Това е първата сфера. Бялата красна съответствува на седемте краски.

Човек има пет лица: четири човечески и едно Божествено. Човеческите лица са в краката и ръцете, а Божественото лице е в главата.

Гневът, страхът и страстта са прояви на човеческото естество. Те трябва да се облагородят, като се превърне гневът в деятелност; страхът – в благо-разумие; страстта – във воля. Мъдростта се добива от ред погрешки.

Лъчистата материя, която изтича от човешкото тяло, изтича най-много от ръцете и нозете ни. Тая лъчиста материя на спиритически език се нарича флуиди. Тя е енергия, която ние можем да затворим в себе си при известни случаи, като прекръстосаме краката и ръцете си. Ако се преуморяваме умствено или телесно, ние губим много от тая енергия и тогава чувствуваме упадък на силите си. Тая лъчиста материя образува около главата ни тъй наречения ореол, виден от ясновидците. Ореолът на човека бива такъв, какъвто е характерът му. Злъчният човек има зелен ореол; кръвожадният – червен; мъдрият – син, и пр. Ореолът на светиите е лъчезарно, светло жълто.

В ума и сърцето има по два центъра: положителен и отрицателен. Между ума и сърцето винаги трябва да има хармония.

Второ събрание, 13 август 1906 г.

Прочете се от Ев. от Иоана гл. 14, ст. 1–14.

Говори се върху пространството и времето, които съществуват в духовния мир. Ние тук, на Земята, сме в отрицателния полюс, а положителният полюс е горе, в небето. Към него трябва да се стремим.

Говори се за Бога и Неговите атрибути. Бог е върховната сила, корона, която почива върху неизменната Мъдрост и интелигентност. В Него е всичкото благоволение и справедливост, които са образ на красотата. В Него е доброто, делта и предвечното спокойствие. Бог е Любов, която е над всяко същество, тайна, която е над всяка наука; Промисъл, който превъзхожда всеки разум; съвършенство, което надвишава всяко понятие.

Трето събрание, 14 август 1906 г.

Прочете се от Даниила гл. 10, стих 13 до края.

Прочете се от Иоана 11 глава, стих 5–16.

На това събрание присъствува духът на г-р Миркович, за когото има поставен стол около масата. Присъствуваха тримата невидими приятели – покровители частно на българския народ и изобщо на славянството. Тия трима приятели носят името Все. За тия велики небесни посетители бяха наредени три стола пред иконите в стаята, където ставаха събранията ни. При влизането ни в стаята всеки от нас се покланяше пред тях и тогаз сядаше на стола си поред.

„Все“ значи Емануил – т.е. Господ с нас и между нас, Който ни учи.* Той е Великият Учител и Спасител. А Михаил е военачалникът, Гавраил – вестителят. Вероятно тия са тримата ангели, които се явиха на Авраама при мамврийския дъб и му обещаха бъдещото величие на народа, който щеше да произлезе от него, бездетния, защото у Бога нищо няма да е невъзможно.

Прочете се Псалом 41, ст. 3; Изход гл. 7, стих 16; Деяния гл. 18, гл. 22, ст. 14 и 15.

Духът на г-р Миркович говори чрез Учителя П. К. Дънов. Духът на Миркович поздрави всички и изказа съжаление, че не работил както би трябвало да работи, когато бил между нас на Земята: „Долу минувах за умен и мъдър, а тука съм

* Иехова + Елохим + Адонай (Светия Дух) = Все; Все = Емануил. (Бел. на Вергилий Кръстев.)

като малко дете." Той каза, че в астралния мир духовете работят и почиват. Тяхната работа била да преработват грубата материя и образуват видимия мир, в който ние живеем. Приживе Миркович се обещал да се яви след смъртта си на приятелката си г-жа А. г-р Желязкова. Запитан от нея, духът каза, че изпълнил обещанието си на 13. VIII. в неделя: „Аз дойдох у Вас и Вие ми подадохте цвете“ – каза духът. И действително, в неделя, когато всички бяхме възлезли на горния етаж у г-жа А. Желязкова, дойде на гости г-р Рашев, тя му подаде едно букетче цвете. Това никой от нас не видя. Изглежда, че г-р Миркович се въплътил у г-р Рашев и по тоя начин изпълнил обещанието си. Духът на Миркович на всекиго от нас каза по нещо, а на Михалаки Георгиев завърши със следното: „На мъдрия ум не давай, на силния мост не ставай, за хляб се не продавай.“

Някои от нас запитаха духа на доктора дали се е явявал чрез медиумите в Сливен и Търново. По повод на тоя въпрос стана спречкване между присъстващите. Понеже един от нас не му даде да се изкажа, аз се обадох и казах, че думата има не той, а Учителят П. К. Дънов, Който млъчеше. Лицето на г-н Дънов взе друг израз. Той избухна и каза:

– Тук няма думата Дънов, а Аз, Господ, Който се проявявам чрез Неговата Душа. Вие забравяте, че мястото, в което се намирате, е свято. Засрамете се.

Всички замръзнахме на местата.

Четвърто събрание, 15 август 1906 г.

След обикновената молитва и четене на Свещеното писание Господ чрез Учителя отправя ни Своите последни съвети и напътствания. През всичко[то] това време няколко птички, които бяха накацали на дървото пред прозореца, сладко чирликаха. Господ взе акт от птичето пеене и каза следното:

– Както Господ весели тия птички отвън, така ще развесели и вас. Изхвърлете грижите от вашите сърца, защото те са, които ви спъват в познанието на Божествената Мъдрост. Те са мрачните облаци, които винаги държат небето мрачно за вас и не можете да виждате. Светът е създаден за вас и вие ще бъдете негови наследници. Всичките тия жилища и светове очакват вас. Те са ваши братя. Научете се да бъдете подобни на тях, да живеете в радост, мир и веселие. Никога не се обезсърчавайте, защото няма в Отец нещо невъзможно. Ще имате големи благословения през тая година. Всичко, каквото ви се случи, Бог ще го обърне за ваше добро.

„Аз съм, Който ще обърна и смекча сърцето на тоя народ. Вие ще имате Моето присъствие през тая година и ще благословя всичките ви работи. Приемайте благословенията на Отец Мой сега и всякога.“

Амин!

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1907 година ВАРНА

Записала: МАРИЯ КАЗАКОВА

На 13 август 1907 г. се откри във Варна (както винаги при затворени врата) Осмият събор. Съборът продължи до 19 август. Събранията ставаха в дома на евреина Бахура, близо до морето. Присъствуваха всичките членове от миналата година плюс новите: Анастас Бойнов, Константин и Елена Иларионови от Търново. Събранието се откри от Председателя и Учителя П. К. Дънов в 10 часа преди обяд.

Слово Въведение

– Тазгодишното наше събрание се отличава по това, че е наша първа стъпка на земята. Вземаме първа стъпка в духовния живот. Адът се беше опълчил да разтурни събора ни.

Учителят стана мрачен и се отстрани, като каза, че изходът на борбата ще зависи от нас.

– Крепък е нашият генерал – казах аз. – Ние ще победим. (М. Казакова).

– Крепостта се превзема с добри войници – каза Учителят и бърже излезе. Всички притаихме слух и останахме като вкаменени на местата си.

Деня и нощта ги прекарахме в молитва и бдение. Привечер на хоризонта откъм север се показаха чудни небесни знаци, от които разбрахме, че нашият Учител е победител. Това ни ободри. Заранта в 8 часа Учителят пристигна весел. Той е прекарал нощта в молитва и бдение в северните височини над Варна, като е изходил едно разстояние от 20 километра. И тъй, в борбата добрите духове победиха.

– Трябва да внимавате, защото стоите пред интеллигентни същества.

После това се прочете гаденото от Господа:

Извор, вяра и упование.

Даниил, 3 глава. Така Аз съм в сила да те избавя от всяко зло и да предотвратя всяко нещастие. Затова уповай както тия три мъже и да не те смушава нищо. Заповедите и постановленията човешки не важат.

Иоан, 10 гл., 10 стих. Аз съм истий, Който полагам живота Си за теб винаги и съм светлина за душата ти и подкрепа за духа ти сега.

Захарий, 3 гл., 3 ст. Ето, отнех от тебе беззаконието ти и ще те облека в светли дрехи и ще ходиш във виделината на лицето Ми.

Иеремия, 15 гл., 20 ст. И ще се укрепиш в Мене и ще бъдеш крепък като стена.

Притчи, 17 гл., 17 ст. И ще ти бъда приятел всякога и брат в нужда. Любовта Ми няма никога да оскудява, ни поколебава за теб.

Псалом 40, ст. 6. Няма да опитам любовта ти чрез жертви и приношения външни, но със здравето си слушание искам да разбираш и схващаш пълнотата на благия Дух Божий и да влагаш думите Му в сърцето си. В тоя вътрешен извор на живота Бог ще ти се явява да има общение с твоята душа. Това дружение на Господа с твоя дух те пази като зеницата на очите си и пази тия свежи връзки на Божието общение с теб, за да се усили и укрепи слабото ти сърце, което има нужда от духовна и Божествена сила; защото силен е само този, в когото Бог обитава и пребъдва с Духа Си.

Псалом 39, ст. 4. Тогава всичко ще ти бъде ясно и пътищата Божии ще те радват. Духът ти ще бъде бодър и Господ ще ти изпраща Своите благословения навреме.

Може да се служи Богу по три естествени пътища:

1) Първият път е свободната воля. Добродетелта е основа. Тук се явява свободната воля. Тя е свят на най-тънката, най-чистата материя и от нея започва всичко.

Ний трябва да възпитаваме своята воля, да обуздаваме своите мисли и желания. Волята трябва да подчини интелекта. Не трябва да се боим от лукавите духове. Както във физическия свят човек е подчинил зверовете, така и в духовния свят той трябва да подчини лошите духове.

Принципът е да се подчини волята на Божествената мисъл. Свободната воля е един разумен акт.

Пътят към Небето започва от Добродетелта и минава през Правдата, Мъдростта, Любовта и Истината.

2) Пътят на Мъдростта се намира чрез развитието на ума и чрез съзерцанието. Човек трябва да е господар на своите мисли. За да се повдигне човек да изпитва и разбира Божествената Мъдрост, трябва да стане господар на Мъдростта.

3) Пътят на Любовта. Огнището на Любовта е сърцето. То трябва да се пази чисто, като контролираме желанията.

Трябва да се минат всичките стъпки, за да се дойде до съвършенство. Сърцето съответствува на света – то е Животът, Любовта и Истината, „Аз съм Пътят, Истината и Животът.“ Господ всякога обича; да мислиш противното е светотатство.

Господ се грижи за всички. Той е Всемядър: „Написах ви на дланта Си.“ Бог се открива чрез Любовта. Тя е ключ на Неговото изявление. От вратата на Добродетелта и Мъдростта се минава през вратата на Любовта и тогаз всичко бива пред нас разкрито.

Не учете другите, преди вий да се научите, не трябва да се гради на пясък. Пазете се да господарувате над хората, а станете господари на себе си, на своите страсти. Волята е кормилото, Мъдростта – капитанът, а парата е силата, която тласка кораба на живота.

Трябва да знаем да контролираме духовете. Това незнание много дискредитира спиритизма. Спиритизмът почва от Добродетелта, а теософията – от Мъдростта. Отправяйте вашите желания чрез любов. Спиритистът трябва да

има воля, а теософът трябва да е мъдър. Да любиш Бога, трябва да си Син. „Аз се турям в редовете на Синовите Божии“ – каза Учителят.

Пътищата са два: широк и тесен. Последният минава през вратите на Добродетелта, Мъдростта и Любовета. Затова трябва ни воля, енергия и смелост.

В тесния път няма страдание, а съзнание на победа. Един ден цялото човечество ще влезе в тесния път. „Вам е дадено да разбирате законите на Царството.“

Не можете да помагате на хората, ако не сте силни. Един Божествен цикъл се състои от 500 000 000 години, през което време трябва да се прераждаме 20 000 пъти. Божественият ден се състои от 250 000 000 години и толкова – за нощта.

В Добродетелта и Мъдростта няма страдания. В царския път по края ходете, за да не ви смажат колата.

Значението на думата „път“: „п“ – покорност, „ъ“ – привързаност за земята, „т“ – разпятие.

1) Никога не трябва да мислим, че не ни обича Бог.

2) Да не мислим, че Господ не се грижи за нас.

3) Да не казваме, че „аз не познавам Господа“.

Тези са трите врата, през които трябва да минем, за да отидем нагоре. Най-доброто от тези три пътища да ги съединим в едно.

Пътят на Истината е тесен, но не е път на страдание, а е път на удоволствията – наслажденията. Труд и страдания има само докато се отделим от широкия път на света и влезем в тесния път.

Вечерното събрание се почна в 7 часа. Чете се по избор от Библията:

Матей 7 гл. – Гумнеров

Исаия 53; 3 – К.К.К.

Притчи 3; 7. Бъчв.

Пр. Даниил 6; 7 – Желев

Иезекиил 10; 15. – Ил.

Пр. Сол. 13; 10 – М. Г.

Псалми 12; 7 – Каз.

Псалом 8; 7 – Ел.

I Послание Йоаново, 4; 5 – Г. Гумн.

Матей 5; 6 – Бойн.

Даниил 11; 16 – Ст.

Йоан 17; 3 – Т.С.

Йоан 10; 10 – Гол.

15 август 1907 г.

Упражнение:

1. Кръстосване на ръцете, за да се намери добре центърът на Правдата, гдето Бог действа – волята.

2. Дясната ръка на лявото рамо. Положителните, мъжките сили да действуват върху Веригата – мъжката страна у човека.

3. Лявата ръка – отрицателната страна, женската; двете в съединение са в пълнота.

4. Дясната ръка горе – призоваване активността Божия – творческата сила Ехова (Иехова, Иеова).

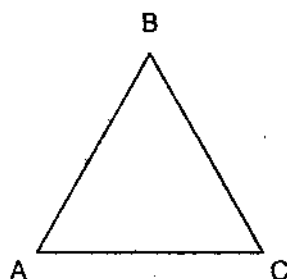
5. Лявата ръка – призоваване Светия Дух – Агонай – родственик на Сина Божий.

6. Двете ръце – синовно поклонение Богу – Елохим (Исус), един от тримата.

Това е Все – Светата Троица.

Третото лице у нас е Синът.

(А – Иехова; В – Елохим; С – Агонай. Бел. на Вергилий Кръстев.)

Първата стъпка по развиване на волята да не се придружава с дребни грижи. Това пречи на усъвършенстването.

Принудително не можеш да бъдеш добродетелен.

Пасивен и активен грях. Гордост и лицемерие, притворство.

В скръбта печелим, в радостта харчим. Добрината на човека не зависи от обстоятелствата. Велик в Небето е той, който извърши и най-малката работа според Волята Божия. Не мислете за хората, че са лоши, защото ще укорите техния Създател.

Любовта всякога съчувствува, а не само в един даден момент.

Първата стъпка. Мълчание да се пази, когато се борят духовете, но да се молим вътрешно да победят нашите защитници.

Човек – вътрешният е вън от тялото, той е свързан с тялото.

Мълчим, за да слушаме: Бог, кога говори – воюва.

„Не ви е позволено да ме ударите.“ – Кога се каже на един побойник, тая мисъл ще го запре. Не може да предадете на хората това, което нямате.

Любовта Господня е безпределна. Лошите духове Бог употребява за изправление на лошите хора.

Който се самовлада, само той може да възпитава.

Човешката лошота е болезненото им състояние – щом се излекува, ще бъде добър.

Бог-Син – Елохим – така е било името на Исуса преди да дойде на Земята.

Когато възпитавате волята, никога не се занимавайте с дребни мисли.

Не се грижете за себе си и не придиряйте на хората пороците.

1 Коринт. 8; 9-11.

16 август 1907 година, четвъртък

Днес ще сформираме Веригата в астралния свят.

В света има 7 положителни и 7 отрицателни магнетически течения:

1. с костите свързано
2. с човешките сили свързано
3. с човешките чувства
4. с човешката мисъл
5. със съзнанието
6. с течението на живота
7. с висшето проявление на човешкия дух.

По един прост закон тези течения могат да се съгъстват и разреждат и според това съгъстване и разреждане зависи душевното състояние. Когато се съгъства – страда. Това е творчество. А разреждането – порякък. Когато духовното тяло се гради, което ще вземе милиони години, има грях. Излишък от градивото ще остане за основа на бъднo творчество.

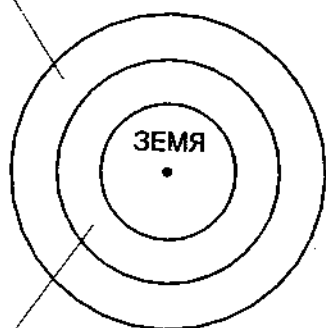
Когато човек се безпокои, съгъства магнетичното течение – тогава иде страданието; в такъв случай трябва да се потърси правата посока, за да не се върви против течението. Когато човек мрази някого, той е вън от правото течение.

В душевния свят – умствения свят, човек трябва да е активен, но спокоен. Лениостта е съгъстване на теченията.

Божественото съзнание е друг акт от Божествената субстанция, що изпълня вселената.

Трябва да образуваме самосъзнание, за да можем да се отнасяме към центъра на Божественото съзнание. С изгубване равновесието в нашите сили, всички външни сили ни въздействуват и ний се умопомрачаваме, както небесните тела при губене на баланса си се разрушават.

МЕНТАЛНО ПОЛЕ

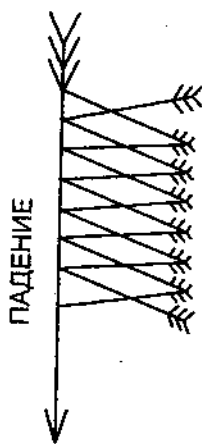
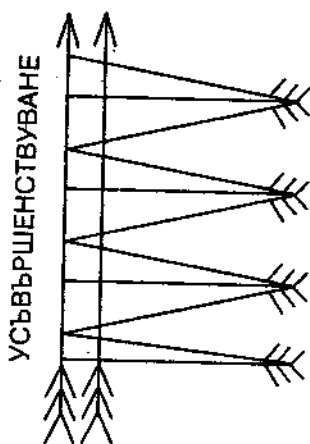
АСТРАЛНО ПОЛЕ

Нашата Земя е една душа – майка, която не иска да ни пуска към небето без борба. Тя е великата блудница. Развитието на човека противодействува да държи Земята астрално в своята орбита. В астралното поле центърът е Бог.

Човек в 7 прераждания стига до лицето на Бога, т.е. става светия, но ако върви правилно; в противен случай може да се преражда и 5 000 000 пъти.

В астралното поле центърът е по-голям, защото се гледа всичко като от фокус.

Който познава Бога в себе си, ще познава и хората, чрез светлината, която Бог е хвърлил върху него.

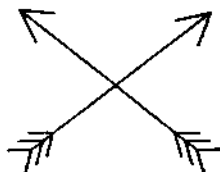
Когато една мисъл ви мъчи, кажете й: „Ти си една илюзия“ и тя ще изчезне със силата на вашата мисъл.

С дълговете се връзвате с грешни хора и се въртите около им вързани с магнетични въжа. Щом платите, веднага се отвързвате; също и с обидите. Който люби врага си, надвива тая връзка.

Използвай случай, кога дойдеш до магнетичен възел, за да се отклониш по правото течение. За да се държите в правото течение, дръжте се към посока на Божествения център – основния център. „Ако мислиш, че си спасен и че светът ще погине, не си още спасен.“

Трябва да имате желание да слугувате на Бога – да работите за Него, а не да се мъчите да се правите на духовни. Бъди чистосърдечен: учете се от всички хора и се дръжте за Бога.

Завистта е крадение – вампирщина. Добрата мисъл дохожда винаги една, а лошите мисли дохождат по няколко на един път. За да се избавим от леността, трябва да се научим да любим.

Иска се от нас молитвено настроение, за да се образува теглото на нашата душа. Трябва да се върви нагоре, за да се намери тази материя. Трябва да развием астралните очи и уши. Физическият свят е подобен на астралния, но последният е по-хубав. Астралният е около 100 километра над земната повърхност. Божествените съкровища – местата, где то възвишените духове си оставят телата, които им служат.

Добър човек значи уравновесен човек. Той е всякога здрав. Немарливият може да разруши здравето си. Добрият всякога спазва своето равновесие. Ако сте добри, лесно ще разбирате другите. Страданията карат хората да стават деятелни – да побеждават леността. От леността можете да се освободите с прилагане всяка добра мисъл без отлагане. Слабата воля е дело на леността. Добродетелта и леността са несъвместими.

Учителите ще ви посочат как да се освободите от властта на великата блудница. Тя се проявява в нисшите съзнания – лошите духове. Първото въже, с което земната душа ни държи, е леността. Който люби, не е ленив. Любовта е лек против леността.

17 август 1907 г., 9.30 часа преди обяд

Иоан, 17 гл., 17 ст.

„Освети ги чрез Твоята истина; Твоето Слово е Истината.“

Истинският човешки живот започва с Истината. Святост и Истина са синоними. В Светостта няма дисхармония. Само когато сме осветени, злото не може да намери в нас почва, за да вирее. Осветеният от Бога навсякъде, и в ада, ще хвърли светлина. В осветения човек Бог живее постоянно.

Истината съответствува на очите. Щом основата на мозъка е чиста, какви лоши желания не могат да се проектират долу в тялото. Основният камък е Истината; тя е основа на Мъдростта и творческа дейтелност Божия. Който е в Истината, той е в светлината на Божествения Дух. Тя е велико течение, що слиза от царството на Божествените светове и образува краските в долините.

Любовта ни към Бога се проявява в 3 направления:

Първо – в стремление, което значи Правда.

Второ – в единство, което значи Добродетел.

Трето – в образ, което значи Живот.

Божествената Любов спрямо вас се показва в падание, което значи Истина; в ставание, което значи Благост; и в Смърт, което значи осиновление. Сега се въздигате и когато един ден стигнете върха на съвършенството, ще разберете любовта си към Бога, а когато оттам се възвръщате, ще разберете Божествената Любов в себе си. Това е вечната радост – блаженството.

Добродетелният не се гневи, той е богат, а богатият никога не се гневи; гневи се само сиромашът – грешникът. Като изучавате погрешките си, ще познаете себе си.

Всякой, когато има нужда, да отправите кратко писмо до Г-н Дънов, и той ще определи, като означи името му с първата буква от името му, според секретния шифър. Тогава, в такъв случай винаги ще призовавате името на тримата приятели: Отец, Дух – Син. Отец – Адонай – Ехова – Елохим. „Господи, Иисусе Христе – Ехова – Елохим – Адонай, молим Ти се...“

18 август 1907 г., 9 часа и 30 минути преди обяд

Каквото се даде всекиму, няма да го съобщава за една година на другите. Божествените заповеди трябва да се служат с абсолютна покорност, без всякакво разсъждение. Бог е всемъдър. Чрез Добродетелта сме влезли в

материалния свят, а чрез кораба на Мъдростта ще се носим към Небето. Положението си ще разберем само в Небето.

След обяд

Най-добре можем да се молим сутрин от 4 до 9 часа. Вечер от 9 до 12 часа.

Един от петъците (първия или последния, разбира се от месеца) ще постим 36 часа, а другите ще се въздържаеме от готвено или животинска храна. Може да се яде: малко топло вино с хляб, който желае, жито, чай, кафе, маслини и разни плодове. Всеки петък ще се молим поименно за членовете на Веригата, а именно: ще се молим за домовете си, за близките си, за народа си, за славянството и за цялото човечество, като четем писаното в плика. Постенето е необходимо за заяждане на волята. За мъртвите си можем да се молим в петък след поста или от 4 до 9 сутрин, или от 9 до 12 вечер. Особено в петък преди Рождество Христово, преди Великден и преди Св. Богородица.

Утре в 4 часа сутринта – молитва за всекиго: за домовете ни, за Веригата, за българския народ, за славянството и за човечеството, да се махнат спънките за напредъка на Царството Божие; да успяваме в избраните пътища. Радостта ни е идването на Божието царство. Славата ни е в осветляване Името Божие. И нашата любов е в изпълнение на Неговата воля.

19 август 1907 г.

Господ казва: Да се не устращава вашето сърце през тази година, да имате дързост и Той ще ви благослови. Имате всичкото Негово съдействие, така щото вашата вяра да расте. Всички ваши страдания ще преобърне в радост и веселие.

Господ казва: Да бъдете верни на това, което сега ви дава, и ако се окажете верни на малкото, ще имате и многото.

И казва Господ още: Да просветнат така вашите дела, щото като ви видят човеците, да прославят Отца вашего, Който е на небесата. Да се не смушавате, да се не тревожите за нищо, защото от началото Той е приготвил всичко за вас и никога не трябва да забравяте своето призвание, за което сте пратени на Земята.

Молитвата „Хвалата“ ще се чете след свършване на поста, след нея се взема малко хляб с вино.

Римл. 13 гл., 14 ст.; Псалми 40: 4; 35: 5; 66: 6; 73: 7; 81: 8; 120: 3; 119: 75; 133: 4; 33: 3; 23: 2.

Заключение

1. Псалом 69, ст. 5 – Бъч.
2. От Захар. 14 гл., ст. 7 – Гол.
3. Битие 18 гл., 13 ст. – П. К.
4. 4 Кн. на Цар. 23 гл., 18 ст. – Ж.
5. Кн. пр. Иоила 2 гл., 7 ст. – Каз.
6. Изход 9 гл., 3 ст. – Ел.
7. Битие 21 гл., 3 ст. – Ст.

8. 4 Кн. на Цар. 8 гл., 3 ст. – М. Г.
9. 4 Кн. на Цар. 14 гл., 17 ст. – Бойн.
10. От Коринт. 13 гл., 9 ст. – Ил.
11. От Лука 6 гл., 7 ст. – П. Гум.
12. Ев. Иоана 21 гл., 23 ст. – Т. С.
13. Деян. на Ап. 4 гл., 7 ст. – Г. Гум.
14. От Лука 24 гл., 4 ст. – Г. Дън.

От г-р Миркович:

1. Поздравлявам ви.
2. Желал бих и аз да бъда между вас.
3. Човек все ще разбере своето предназначение, но малко по-късно.
4. По-малко лутане, повече работа.
5. Благодарим за добрите ви чувства, които храните към мене.

От Господа:

Да пребъде благословието Ми през цялата година над вас.

Частната молитва:

Господи Исусе Христе, Иехова-Елохим, Утешителю-Дух Светий-Адонай, моля Ти се: Дай ми сила да мога да извърша всичко, което е за успеха на царството Ти на Земята. Укрепи духа ми, да мога да побежда всички страсти и да мога да се боря против всички напасти и изкушения. Изпрати ми Твоята благодат, да мога с търпение да понасям всичко, отредено от Твоята ръка.

Вдъхни ми Любов и ме озари с Твоята правда, да мога да успявам в живота си и да бъда полезен за себе си, за ближните си, за окръжаващите ме, за обществото, за славянството и за цялото човечество. За Веригата, за тези, които съдействуват за царството Божие. За българския народ, за духовенството, за учителите, за учениците, които посещават училищата, за всичките държавни служители, да ги вразуми Бог. За всичките земледелци, за всичките бащи и майки, за всички стари и млади. За цялото човечество, за всичките народи. Защото, Господи, в идването на Твоето царство е нашата радост и в осветяване на Твоето име е нашата слава, в изпълнението на Твоята воля е нашата любов.

Господ Исус Хр.
Ехова, Елохим,
Сила, Крепост за
себе, домочадие,
близки народи,
славянството и
цялото човечество.

Ехова
Елохим

Отец
Благодарност

Адонай

Св. Дух,
Адонай
Просветление
и изпълнение
на Св. Дух с
всяка Мъдрост

Прочита се стихът и се казва избраната стъпка..

Край на годишното събрание през 1907 година.

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1908 година ВАРНА

Записала: МАРИЯ КАЗАКОВА

10 август 1908 г.

В 4 часа и 30 минути след обяд. Присъствуваха 14 души.

Прочете се от г-н Дънов 17 гл. от Йоана.

Първият въпрос, който се подигна, беше: какво нещо е вечен живот?

– Вечният живот се състои във вечното развитие на съзнанието, на Духа и това се проявява чрез възприемане Бога в себе си. Вечният живот има тясна свръзка с всякой един дух, защото духовете вънка от вечния живот са мъртви. Във вечния живот първо се явява желанието у човека да твори, да създава.

Духовете отгоре искат да повдигнат човечеството. Човек, който иска сам да се усъвършенствува, не може, трябва да върви хармонично с другите. Бог праща страданията, за да прогресират. Когато искате да се освободите от някое препятствие, не туряйте в ума си, че Бог го е поставил на пътя ви; но Той извършва операция, за да дойдем в съзнание и да влезем в правата си. Като сме се оплели в други кръгове, чужди работи, тогава си създаваме страдания. Бог въведе закона на Любовта, чрез който се освобождава от кармата. Който желяе доброто на другите, връща се на него. Сейте щедро, но не откривайте тайните Божии на свините.

Като сте искали и молили миналата година, нищо не сте постигнали, но с това сте си влошили работите. Изкушението се дължи на това, че вий сте си скачили токовете с хората, а не с Бога. Когато молитвата не отиде към Бога, стига до хората и те ни пращат противното. Молитвата трябва да бъде от дълбочината на сърцето ни. Трябва ни абсолютна вяра в Бога, която няма никакво съмнение, за да ни се отговори. Гдето казва Господ: „Опитайте Ме“, значи да Го развържем от затвора, в който сме Го затворили. Нам остава да отвалим камъка. Когато плътта е по-силна от духа, се отделя и остава душата друг да се занимава с нея и трябва да чака друг ден да му се помогне.

Господ е с вас тази година, да видим как ще Го разберете. Апаратът, чрез който можем да чувствуваме Бога, е в нас, затова трябва да го развием, за да чувствуваме Бога.

Вий трябва да се постараете да вдигнете 75 % акциите на българския народ, понеже сте в него. Във вашата Верига повечето са чувствителни и пречат за развитието ѝ и не се помага на народа.

И тая година ще присъствава Господ с нас през цялата година.

11 август 1908 г., начало 4 и 30 часа сутринта

Всички се събрахме, после ни разпределиха един след друг да излизаме горе. 12-тях ленти (били са цветни) на стената означават 12-те месеца; 4-тях ленти – четирите годишни времена. Бялата лента показва, че светлината и Истината трябва да дойдат отгоре.

Любовта е основа на знанието. Събиранията ни на събор имат за цел да ни направят в контакт с Любовта – с Бога.

5 часа след обяд

Г-н Дънов прочете 10 гл. Евангелие от Иоана от 1 до 42 стих, обърна ни вниманието върху 12 стих.

– Тези думи на Христа имат общо значение спрямо човечеството, имат и частично значение спрямо всякой човек. Ако човек като една овца е под ръководството на един добър пастир, тази овца във всяко едно отношение ще се подобри. Но ако е в ръцете на лош наемник, тя ще пропадне. Душата на човека е влязла през ноздрите му и затова живее в белите дробове. Когато е душата на своето си място, никаква болест не хваща. Но когато се обсебва, почва да намалява дишането. Чрез дълбокото дишане се изгонват обсебените духове. Един лош дух влиза чрез устата и от смилателната нервна система чрез кръвта отива в сърцето. Когато се киха, изгонва се лошият дух, който ни е обсебил, а когато се прозяваме, влиза лош дух в нас.

Болестите са един барометър, който показва един какъв-годе недъг на душата. Сега ще дойдем до начина как да връзваме лошите духове. Обсебват ви лоши духове, когато имате някоя материална криза. Христос казва: „Дишайте дълбоко и се отпразвяйте нагоре, като си представлявате, че иде във вас светлина, и тогава лошият дух бяга. Когато влезете в свръзка с Бога, тогава всички блага ще потекат. Във Веригата има три лоши духа. Аз искам да се хванат и турят на работа, това е волята Господня. Всяка мисъл, която ви безпокои да се колебае, да се отчайвате, трябва да се изхвърли, тя е мисъл на хванатите духове. Трябва да вярвате, че Господ е Господар на света и за Него всичко е възможно. Нашата работа тая година трябва да е активна, т.е. да приложим нашата вяра в действие – в работа. Там, където е безнадеждие, там Господ помага.

Ако такъв крадец не го хванете, той ще зарази основата на мозъка, оттам в гръбнака и в ушите, та ще чувстваме шумтение, което докторите наричат повдигане на кръвта. А щом обсеби ушите, по-мъчно се пъди, отколкото от дробовете. Човек да предостави сърцето си на Бога, казва Христос, това е вътрешният смисъл. Щом лошият дух влезе в стомаха, очите стават мътни. Щом влезе в задната част на мозъка, очите стават с един парлив блясък. Един лош дух може да се загнезди и в гръбначния стълб и чрез мишците разслабва всичките връзки, ето защо в семействата не трябва да има скарване, защото мъжът с жената са свързани в задния мозък и могат да си напакостват много лесно, могат да умрат и ако знаеха каква пакост си правят, никога не биха се скарали.

Искам от вас да си отидете благодарни.

12 август 1908 г., 4 часа сутринта

Присъствуваха всички 14 души. (В тях е влизал и Учителят). Ще излизат горе по трима, ще коленичат и ще се молят.

1. А. Желязкова – синята
Т. Бъчваров – бялата
П. Киров – жълтата

2. Елена Иларионова – бялата
Петко Гумнеров – синята
Михалаки Георгиев – жълтата

3. Илия Стойчев – синята
М. Казакова – бялата
Т. Стоянов – жълтата

4. Гина Гумнерова – бялата
Костаг. Иларионов – синята
Д. Голов – жълтата

5. А. Бойнов – бялата

Които си извършат молитвата, стават и стоят, докато се изредят всичките групи. След това освети се един котел с вода, от която с китка босилек г-н Дънов ни попръска по главите, след което ни наля по една чаша от тази вода и като обиколихме котела, слязохме в същия ред, в който излязохме. С тази вода си умихме всички лицето, като се избърсахме с дадените ни от г-н Дънов кърпи. После това в същия ред излязохме горе и оставихме чашите и кърпите на масата, като предварително обърсахме чашите с кърпите.

От г-н Дънов отвори се и се чете от Библията:

1. За Желязкова – от Песен на песните 3 гл., 4 ст.
2. За Т. Бъчваров – от Марка 5 гл., 14 ст.
3. За П. Киров – от Лука 9 гл., 3 ст.
4. За Еленка – от Даниил 7 гл., 6 ст.
5. За Петка – от Изход 7 гл., 10 ст.
6. За М. Георгиев – от Притчи 20 гл., 12 ст.
7. За П. Стойчев – от Иоана 7 гл., 7 ст.
8. За М. Казакова – от Матей 12 гл., 20 ст.
9. За Т. Стоянов – от Битие 5 гл., 6 ст.
10. За Г. Гумнерова – от Еклесиаст 7 гл., 7 ст.
11. За К. Иларионов – от Псалом 105, 6 ст.
12. За Д. Голов – от Исаия 63 гл., 3 ст.
13. За А. Бойнов – от Битие 12 гл., 3 ст.
14. За П. Дънов – от Второзаконие 20 гл., 5 ст.

12 август 1908 г., 5 часа след обяд

Г-н Дънов прочете от Иоана 6 глава, 1–21 ст.

– Ще говоря върху седмия стих: „За двесте динарии хляб не им постига, за да вземе всякой от тях по малко нещо.“ Може би във вашите умове ще се повдигне въпросът какво съотношение има между вчерашния стих и днешния и каква връзка? По-първият стих обяснява кой е наемникът, а пък днешният стих казва кой е Пастирят. Филип казва, че за двесте динарии хляб нямало да постигне на народа, обаче законът е такъв, че който има овцете, ще има и храна за тях. В природата Господ всичко е приготвил. Как постъпи Христос? Взима хляба и го благослови – Той обърна ума си към Небето и небесната житница дойде на мястото си.

Но ще кажете: Ние като Христос ли сме? Да, вий трябва да имате Неговата непоколебима вяра и ако сте така, ще направите същото нещо. Достатъчно е да знаете закона и ако го изпълнявате, ще сполучите.

През миналата година, например, вий имавте добър случай, но се усъмнихте, та затова вашата работа заприлича на Петровата, който потъваше само защото се усъмни. Причината за вашето потъване и несполука е вашето маловерие и съмнение. Виждате, че Христос искаше хляб за народа и забележете, че едно дете Му донесе такъв.

Така и вие сторете: Съсредоточете вашето желание и Господ ще го изпълни. Бог разпределя всичко и Той е, Който всички обича еднакво. Причината на вашата спънка се дължи на вашия живот, минал и настоящ. Затова, за да сполучвате, трябва да разрушите вашата карма. Вий имате мъчнотии, наистина, но Бог е, Който се явява в тях и вий трябва да уповавате на Него. Христос казва: „Всичко, каквото попросите, ако не се усъмните, ще ви бъде.“

Има и друго нещо: някой от вас има нужда. Аз ще отправя моите мисли към вас и те ще ви помогнат. Но ако между мене и вас няма хармония, мислите ми не ще можете да асимилирате и полза не се извлича. Но това е само един пример. Законът е такъв, че само вашият дух трябва да поиска нещо от Небето и тогава непременно ще ви даде това, което искате. Не бива чрез вас да иска друг дух, та да го иждиви за себе си. И ако искате да познаете дали собственият ваш дух иска нещо, трябва да следите дали не се раздвоявате – раздвоявате ли се, знайте, че вий не искате, а иска друг дух чрез вас.

13 август 1908 г., 10 часа преди обяд

Г-н Дънов ни каза един по един да съсредоточим ума си на някои места по главата и тялото си. Подир тайна молитва всякой в себе си. Учителят прочете от Матей 18 глава, 20 стих: „Защото гдето са двама или трима, събрани в Мое име, там съм и Аз посред тях.“ И между другото каза:

– С този стих ний ще свържем миналите два стиха за наемника (Иоан 8 гл. 7 ст.; 10 гл. 12 ст.) и двестата динара хляб (Иоан 6:7).

Забележете, че Христос не казва: „Где е събран един“, защото едното не може да се събере. Единицата е извор и тя представлява Бога, Безконечния, Който твори и създава всичко. Числото 2 представлява всичките висши духове, които са излезли от Бога първоначално. 3 – това е излизането на човечеството. Затова казва Христос: „Гдето са двама или трима събрани“, т.е. гдето са събрани духовете и човеците заедно, „там съм и Аз посред тях.“ Защото, за да се изяви Божията сила, човеците винаги трябва да се събират с духовете, т.е. ангелите, и само в това събрание Господ се проявява. Ако хората сами се събират, без духовете, то няма проявление на Бога, защото в този случай първият са духовете, вторият – човеците, а третият е Бог, т.е. Синът. В това отношение духовете представляват принципа на Башата, а човешките души – принципа на Майката. Синът представлява Бога, Който се ограничава да живее между тях и затова Той предизвиква любовта и без Сина не може да съществува любов.

Вий не можете да приложите един духовен закон във физическия [свят], ако духовният свят не е във вас и ако не сте свързани с всички човешки души. Само тогава Господ ще оплодотвори и създаде всичко във вас. Затова и Христос казва: „Невъзможното за човека за Бога е възможно“, т.е. това, което е невъзможно за човеците, ако те се съединят с Бога, Той всичко ще извърши. Всякога, когато не сте свързани с духовния живот, вий ще се усещате обременени, изтощени, ще бъдете обезсърчени, животът ви ще се вижда безсмислен, глупав и вий, като се мислите глупави, и затова никой човек няма да има добър за вас.

Да се съберем в Името Божие, то ще рече да се събираме в и с Неговата сила. Името Божие е сила, а не само понятие. И който призовава Името Божие като активна сила, той всякога ще има отговор. Призоваването Името Божие като понятие, то е да имаш книжен кон, а впрегнато Името Божие като книжен

кон, ще се разочаровате за последствията. Всякога, когато се призовава Името Божие, трябва да се приема, че се призовава сила.

Ако, например, дойде при вас един човек и почне да говори против другия, то вий, за да не сте отговорни, като възприемате неговите мисли, трябва да слушате така и да възприемате така, както юрдекката възприема водата, когато я поливат върху нея.

Забележете, че Христос казва: „Двама или трима“. Съберете тези числа и ще имате числото 5; и тогава излиза, че там, където са 5-тях основни принципа: Добродетелта, Правдата, Любовта, Мъдростта и Истината, там е и Господ. Затова и Христос казва: „Думите, които Аз ви казвам, не са Мои, а думи на Отца.“

В деня, в който настъпи съзнанието у вас, ще възкръснете. Аз често съм забележил каква ревност се явява: някой ревнува, например, на други, че е оратор, но това е все едно като да ревнуваш на някого, че е орал нивата си, а ти не си орал своята.

Всякога, когато се обезсърчите в душата си, казвайте първом: „Господи, Ти си казал, че гдето са двама или трима, събрани в Твое Име, там си и Ти посред тях“ и след това кажете молението си. Това ще бъде за вас пропусък и с нея ще си служите, когато се обезсърчите. Щом дойде някоя мисъл, която иска да ви разстрои, то изговаряйте в себе си този пропусък: „Господи, Ти си казал: Гдето са двама или трима, събрани в Мое Име, там съм Аз посред тях“ и тогава Господ ще влезе във вас и ще ви научи как да работите. В такъв случай вие ще бъдете кюмюрджиите, а Господ ще бъде управителят или капитанинът на кораба. Вие ще туряте кюмюра, а Господ ще управлява кораба.

Добродетелта, Правдата и Любовта, Мъдростта и Истината са петте велики творчески сили, които се съдържат в тези числа 2 и 3. Няма сега какво да плачете, защото думите, които ви се дават: „Гдето са двама или трима, събрани в Мое Име, там съм и Аз посред тях“, са една пропусък много важна, с която всякога ще могат да ви пускат. И тази пропусък ви се дава не за философски размишления, а за практическо приложение. Искаме да градим – нека турим основа и ще дойде време и за по-дълбока работа.

Съобща се, че утре вечер ще имаме Господня вечеря, за която се задължава всякой един от нас да вземе и донесе по нещо, а именно: П. Киров ще донесе хляба; Д. Голов – виното; А. Бойнов – 5 лимона и 3 кг захар; Т. Стоименов – 3 кила праскови; М. Георгиев – лешници и бадеми; Т. Бъчваров – крушите; Ил. Стойчев – гроздето; П. Гумеров – маслини 3 кг, Гина Гумерова – 3 кила сухо грозде; Елена Иларионова – 3 кг ябълки; М. Казакова – 1 кило смокини; Пеню Киров, Димитър Голов и Константин Иларионов ще купят и донесат рибата, която ще занесат на А. Желязкова да я сготви, само да се внимава рибата да бъде 12 риби – ни повече, ни по-малко.

14 август 1908 г., 10 часа преди обяд

– Ще ви говоря върху следующия стих, когото няма в Библията: Вярa, вярa непоколебима – това искам. Любов непрестанна – това желая. От оправдание няма нужда. На всинца ви трябва покаяние, да се родите в Моя Дух, за да пребъде Моята радост за всякога. Тия думи са пояснение на 63 стих от 6 глава на Йоана. Духът е онова, което дава живот.

Вярата е едно качество на децата, чрез тая вярa се развива техният слаб живот. Чрез нея те заставляват майките и бащите да се грижат за тях, да ги отхранят, отгледат и обличат.

Любовта е качество на бащата и майката, чрез нея те удовлетворяват всичките нужди на своите деца, тя е силата, тя е вдъхновението на техния живот.

Покаяние – това е качество на раба. Който всякога прави погрешки, трябва всякога да ги поправява, защото, ако би бил мъдър, не би бил слуга.

Оправданието, това е качество на грешника; той всякога е заставен да се извинява за своите грехове, да търси оправдание и причини, да търси адвокати и защитници.

Рождението – това е качество на свободния, който минава от положението на ограниченията в рамките на свободата, гдето Духът влага живот в неговата душа, да работи и да се развива.

Ако се оправдавате пред Бога, то се поставяте в положението на един грешник, който няма намерението да се изправи. Да се оправдаваме пред Бога то значи да не вярваме в Неговата Любов и да мислим, че Той не ни разбира.

Тия две качества, на оправдание и покаяние, са само един начин на грешника да възстанови любовта и вярата. Те са две показала да възстанови пътя, към който той трябва да се отправи.

Сега на вас е необходима вяра и любов към Бога и възраждане към вашия дух, за да станете наследници на небесните блага. Ако развиете вярата и любовта, ще разберете живота, ще ви се разкрият тайните на живота и пътищата на Небето. Ако се отказвате от тия ваши права, постоянно ще се скитате в областта на грешките, в областта на постоянните промени и ще търсите хиляди извинения за вашия живот.

Животът на другите човеци е едно училище за вас, един прекрасен пример, от който трябва да взимате поука. Не се възмущавайте от грешките на другите хора, те са и ваши грешки. Радвайте се в добродетелите и благата на другите хора, защото те са и ваши блага. Ако брат ти греши, не си изключен и ти от възможността да съгрешиш. Ако брат ти се подвизава в любовта и във вярата, това е възможността, че можеш и ти да се подвизаваш с него заедно, затова греховете и добродетелите поравно се разпределят. Ако брат ти греши гледай да го поправиш, с това на себе си ще помогнеш; грешките са за глухите и паданието – за слепите. Ако той се подвизава в любовта и вярата, радвай се заедно с него, с това на себе си ще помогнеш.

Тази е вечната наредба на Този, Който е създал всичко и използва всичко за доброто. Кога Ме търсите, не Ме търсете в своите погрешки и в своето оправдание, търсете Ме с вяра, с любов и чрез възраждането на вашия дух. По този път всякога ще бъда готов да ви помагам, да ви ръководя, да ви просвещавам, да преобърщам всичко в добро и да изведа душата ви в безопасното пристанище на живота.

Каквито и блага да притежавате на Земята, тия блага са временни, те са за ваше упражнение, за ваше назидание, те са подготовка за бъдещето. Тия блага ще си останат в училището, след като си излезете, защото те са принадлежности на това училище. Но Любовта, това е благото на живота, което единствено само можете да вземете със себе си, да влезете в Царството Божие.

И ако искате да бъдете любени, трябва да се поставите в положението на дете, което има вяра, защото не можете да бъдете едновременно и баща, и майка, и деца, и слуги, и грешници – едно от тия звания може да изпълнявате в даден момент.

Ако търсите опитност и знание, вземете положението на слугата и грешника; ако искате да почувствувате любовта, вземете положението на дете, което има вяра към баща си и майка си, и тази любов ще ви се изяви. Ако искате да имате вяра, проявете любовта спрямо другите и ще придобиете вярата.

Ако тия думи оживеят във вашето сърце, то през тая година аз ще въздигна и ще възкреса вашите души, ще ви дам сила и бодрост, знание и мъдрост, да се подвизавате и работите в моето лозе. Гледайте всякой един от вас на таланта, който ви давам, да го не заровите в земята, защото който сее, жъне, който спи, гладува.

Прочее, не можете да живеете в тия две състояния – или будно, или спящо, едно от двете, защото, както лозаринът очаква плод от което е копал и връзвал, както и земеделецът очаква изобилие от онова, което е сеял и жънал, така и Небето очаква същото от вашия живот.

Който има уши да слуша, нека слуша; който има очи да гледа, нека гледа; на когото езикът е развързан, нека говори. Тази е вечната наредба на Този, Който е създал всичко и използвал всичко за добро.

Промяната на вашите желания и мисли – това са материалите, от които се гради вашето тяло. Грешките са за глухите и паданието – за слепите. Вий, прочее, не сте нито глухи, нито слепи и да правите грешки и да падате, това вам не подобава.

Да не ви безпокои прахът, който се повдига в пространството, не си напъгайте ума да отгатнете защо се повдига нагоре. Той извършва своята прекрасна служба, той е носител на небесните капки, слуга на небесните разпореждания.

Може ли да бъде вашето настроение еднакво, ако пътувате зимно и лятно време през пустиня, зелена гора или хубави прекрасни планински долини? Не може да бъде настроението ви еднакво – в пустинята ще усещате униние, в зелената гора – радост, а в подема на планинските върхове – повдигане на вашия дух; но това са само условия, при които животът се появява. В промяната на нещата е и хармонията на живота. Затова благодарете за всичко, което Бог е наредил и в което вземате участие.

14 август 1908 г., от 11.30 ч преди обяд до 2.30 ч сл. обяд

Ред на нещата за вечерта:

1. Ще излизаме един по един и ще се бавим 5 минути.
  2. Ще излизаме по трима и ще се бавим 5 минути.
  3. Ще излизаме всички и ще се бавим 5 минути.
- (Такъв ред е дал Учителят за размишление.)

15 август 1908 г., 6 часа сутринта

(Учителят е дал следната задача за възрастни.)

В дадените гликове ще си отбележим какво трябва да четем всякой петък и върху четенето да размишляваме:

1. Битие 21 гл.	Иоана 9 гл.	Песен на песните 2 гл.
2. Псалом 75	Битие 30 гл.	Лука 7 гл.
3. Притчи 21 гл.	Псалом 95	Марко 9 гл.
4. Иоана 14 гл.	Матей 6 гл.	Иоана 16 гл.
5. Изход 10 гл.	Изход 21 гл.	Евреим 7 гл.
6. Псалом 35	Исаия 63 гл.	Ефесяном 4 гл.
7. Притчи 7 гл.	Римляном 9 гл.	Битие 7 гл.
8. Еклесиаст 5 гл.	Битие 31 гл.	Изход 3 гл.
9. Иоана 7 гл.	Второзаконие 7 гл.	Второзаконие 33 гл.
10. Второзаконие 21 гл.	Изход 5 гл.	Исаия 54 гл.
11. Псалом 119	I Книга на Царете 21 гл.	Псалом 7
12. Песен на песните 3 гл.	Псалом 19	Притчи 3 гл.
13. Еклесиаст 2 гл.	Притчи 26 гл.	Еклесиаст 1 гл.
14. Притчи 13 гл.	Еклесиаст 11 гл.	Песен на песните 1 гл.
-
Иоана 3 гл.	Естир 3 гл.
Римляном 7 гл.	Иезекиил 23 гл.
III кн. на царете 12 гл.	Даниил 12 гл.
Иов 21 гл.	Амос 1 гл.
Исаия 61 гл.	Псалом 23.

Ще се почне от днешния петък, т.е. от 15 август. Третият петък от август – за четене от Библията и то сутрин от 4 до 7 часа и вечер от 9 до 12 часа.

Тази година ще вземем третия петък за поста и ще почнем от септември. Почваме от деветия петък. Тази година постът ще бъде точно 24 часа, като се начне точно от 7 часа вечер в петък.

Тази година ще атакувате, а няма да ви атакуват. Всякой човек, който дойде при вас, вярвайте, че е пратен от Провидението, да ви даде нещо. Няма да избягвате никого, няма да правите никаква разлика, че един е по-добър или по-лош. Това е защото Господ винаги присъства. Който дойде при вас и почне да ви говори, слушайте го спокойно, тихо.

15 август 1908 г. в 5 часа след обяд

– Магнетическите влияния в България са доста гъсти, които не позволяват духовни проявления. До 1914 г. в България ще настанат доста промени, ще премине през едно пресяване и дотогава ще се уясни какво ще бъде, дотогава нещата ще станат по-ясни, ще вземат един край. Този целият век ще бъде век за чистене и въдворяване на Земята. Тия духове, които ще се въплотят, ще бъдат по-напреднали, а тези, на които не им се е позволило да дойдат, ще се турят под контрола.

Сега е вече събуждането на цялата кавказка раса. Става събуждане на един цял род.

Сега каквото се извърши в Македония, е цяла благодат, защото, ако не беше извършено това, войната беше неизбежна.

Европейските народи са още натегнати и войната между Германия и Англия още не е избегната. Изобщо, борбата между Германия и Англия ще бъде в полза на славяните – за тяхното духовно повдигане. В стимулирането кармата на славяните ние виждаме и резултатите. Тези духове, които ръководят англосаксонската раса, ще почнат да преминават и пренасят своите капитали към славянството, та да го повдигнат, и те са именно, които устрояват околните народи, за да му съдействуват (*на славянството*). Славяните, изобщо, не могат да се развиват [сами] и ще видите, че тия, които живеят на запад, разочароват се най-сетне от западната култура и виждат, че не е това, което търсят.

Въпрос: – Дали българите играят първенствующа роля при събуждането на славянството?

Отговор: – Няма съмнение, че двамата братя Кирил и Методий излизат от Балканския полуостров, който е в магнетическата верига, която опасва земното кълбо. Балканският полуостров е в тази магнетическа верига на човешкото развитие. Тази именно верига е, която повдига народите.

Забележително е, че винаги в Северното полушарие се явява духовното развитие, Южното полушарие е негативно и е играло роля на миналото.

Черното море е една врата на всичките духове от запад, за да бъдат изпълдени, и то е едно чистилище за тях; то е една врата за долния етаж на земята, гдето ще ги изпращат, и този етаж е така нареченият ад, защото в отношении на Земята в окултните (мистични) науки не вярват, че има огън в Земята, а е кука и има около 500 километра атмосфера, която се осветлява от външната атмосфера на Земята. В тия 500 километра стоят лошите духове. Но всичко това е едно въззрение на окултните учители.

Както пръстените на Сатурн прилича нашата Земя. Кухината на Земята не е свързана с вътрешността на Земята; кората на Земята (обвивката ѝ) не е по-дебела от 300 км. Вулканите на Средиземно море, като Етна, Везувий и пр., са чрез които издишат тези сред-земни същества.

Представете си астралната сфера над нас, гдето живеят астралните, ами че и там има вулкани, които ги образуват човеците на Земята, каквито са например събитията в Египет и пр. И затова те, за да бъдат свободни горе, стремят се да прекратят човешката дейтелност тук, на Земята, която им препятствува да се повдигнат нагоре и вий ще видите, че има изречение в Библията, в което се казва: „И рече Господ: да слезем и да видим самандехата на Земята.“

Човек трябва да познава своето гражданство и като знае живота, как трябва да работи, ще минава от поле в поле и ще напредва.

Астралният мир* е свързан с физическия с известни връзки по известни течения.

Забелязано е, че изобщо мъжете умират сутрин, а жените – вечер. Те са негативно и позитивно течение. Това показва, че идването тук, на Земята, на духовете, не може да става в едно и също време, а всичко е математически определено.

Изобщо, в цялата древност и в християнската история е прието, че сутринта от 3, 4 до 5 часа идват добрите духове, но захващат най-усилено от 3 часа и до 4 часа почне да намалява до 5 часа, а от 5 часа почне друга дейтелност. Повръщането на духовете пък става от 2, 3 и 4 часа подир пладне.

11 часът през нощта е критически

12 часът през нощта е среден

1, 2 часът през нощта са критически

9 и 10 часът вечер са добри

1 – променлив

2 – променлив

9 и 10 часът вечерта са най-благоприятни часове за сеанси.

Обедните часове през деня: сутринта от 9 часа са почти с най-усилена дейтелност; 11 часът преди обяд е неблагоприятен, 12 часът – всичко почва да се уморява. От 3 до 5 часа са продуктивни, а оттам насетне до 9 часа вечерта трябва да се почива. Умствена дейтелност между 5 и 9 часа вечерта е слаба дейтелност.

При запалването на свещта: „Така да възпламени и да възсия Словото Божие в нашите умове, в нашите сърца, и в сърцата на всички верующи.“

При изгасване: „Така да изгаснат враговете Божи.“

---

* мир – остар. свят.

ПРОТОКОЛИ

ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА

1909 година (15–20 август)

ТЪРНОВО

Записал: ПЕТКО ГУМНЕРОВ

15 август 1909 г., 10 часа и половина сутринта

– Днешното събрание е подготвително. Утре ще се съберем в 9 часа и ще се продиктуват трите велики закона на Веригата. В това събрание ще присъствуват само двама заминали наши приятели. Ще присъствува така също и Господ. Довечера в 9 часа ще имаме молитвено събрание, а от 7 до 8 часа ще имаме събрание за разговор – обмяна на мисли. В тазгодишното събрание ние взимаме една от най-важните стъпки. Веригата взима първата стъпка без изключение. Този е редът за днес, а утре ще се даде друг.

Това е за пръв път в тоя век, когато ще се дадат трите основни закона, а досега са давани само половината. Това, което е писано в Евангелието, законите са написани наполовина, а сега ще се дадат изцяло трите закона. Първата част от законите ви са известни, а втората част утре ще ви се даде.

А сега засега ще говоря върху три думи, които Христос казал: Пътят, Истината и Животът.

В мистично отношение или според кабалата това значи един цикъл – завършен кръг от Небето към Земята и от Земята към Небето. В този Път слизването от Бога към Земята е пътът на страдание – път на изпит. Пътят е отгоре надолу. Втората половина на Пътя е, така да кажем, че нашият живот е обърнат наопаки. Слънцето е от другата страна на нашия живот и ние на Земята сме в един мрак. Втората половина е, когато дойде равенството и зазоряването в нас и почнем да разбираме известните нам страдания. И затова казва Христос, че „Аз съм Пътят, Истината и Животът, Аз съм Животът“.

Пътят – това е символ на всичките страдания на Неговото слизание до Неговото възлизане. Истината, това е знание – мъдрост. Всичкото знание, всичката мъдрост, това е Истината, а Животът означава всичкото богатство, което човек придобива от страданието. Животът е символ на Божествената Любов, която ще остане съпричастница в бъдеще.

Имайте предвид, че додето няма слизание, няма и възлизане. Който не иска да слиза, не иска и да възлиза. Едното подразбира и другото. Щом влезете в Божествената Любов, тя ще ви застави да се откажете от Небето и ще ви застави да дойдете на Земята, да помагате на вашите страдащи. Затова при

сегашния живот вие едва се приближавате към вашето равенство. От друга страна, трябва да знаете, че без страдание няма любов.

Страданието е символ на една велика жертва, която Господ прави към човека и когато вие страдате, същевременно страда и Бог, т.е. Бог страда, но не в този смисъл, както хората разбират. Когато една душа страда, тези страдания се отразяват в Господа и затова Той е принуден да страда, за да помага на тази душа, та да не страда целият небесен организъм във вас. Затова трябва да знаете, че когато страдате, това се отразява върху всичките вас, защото сте свързани от Небето, тъй както вие съставяте една верига, едно клонче, насадено в Божественото, и ако не може да се ползвате, то се пристъпва към отр[яз]ване – за да се освободи общият организъм от страданието.

Тия работи, които ви говоря, са съществени неща, а не само теория, те са неща, които са велика Божествена Истина, която вие ще проверите. Те са аксиоми. За да прави човек доста грехове, той трябва да бъде доста напреднал, защото този, който прави много грехове, Небето е много възискателно към него. Вие сте снизходителни към децата, когато правят грехове, защото са деца, но когато станат възрастни, вие сте възискателни. Така и Небето е възискателно към вас, като ставате възрастни. Вашата любов към Бога може да се прояви само във вашия живот, да ходите в Истината. Вие в това може да сте далеч от Истината, затова трябва да правим известни самоотричания.

Някои между модерните спиритисти обичат да се молят за умрелите и добре правят. Но когато дойде един човек да иска помощ, не трябва да го избягват. Такава една жертва пред Бога ни предстои. Пред Бога е приета помощта, от която ние можем да пострадаме, тъй като за да бъде помощта помощ, трябва душата ни и сърцето ни да влязат в нея.

В тая стъпка, която ще вземем тая година, необходимо е да имаме това съзнание на Духа, за което Христос казва: „Ако не станете като децата, не можете да влезете в Царството Божие.“ Човек може да влезе в рая, но да не е негов член, също както един човек може да живее в една държава, но да не е неин поданик. Затова вие трябва да се родите от Духа – тогава Небето ще бъде готово да изпълни вашите желания и то да ги изпълни преди да ги поискате.

Всякога, когато в човека дойде Дух, с който той иска да бъде учител, той се спъва, защото само един Учител има, а всички други са ученици. Затова Бог казва: „Бог на горделивите се противи, а на смирените дава благодат.“ Затова трябва да имаме смирение, защото хора, които стават горделиви, скоро остаряват, не могат да понесат страданията. Гордостта е една духовна болест. Да се уважаваме, това го иска Небето. Да пазим своята свобода, това е самоуважение, но горделивият човек търси своето право там, където го няма. Затова първата стъпка е смирението, защото то е долината на душата, дето могат да се развият най-хубавите цветя, дето има най-хубави извори, дето пътникът може да утоли своята жажда.

Смирението е качество на душата, а мекушавостта е от страх. Между смирение и мекушавост има разлика колкото от небето до земята. Съвременната наука казва, че ако Земята беше плоскост, тя не би се нагривала, както сега се нагрива от Слънцето. Така щото, когато дойде Духът да работи в дълбините на вашата душа в смирение, вие да знаете, че това е действие на Духа. И долините си имат своите облаци. Със смирението ви трябва заедно още едно качество, а именно кротостта. Тя е необходима, когато човек слиза надолу, а когато няма кротост, той слиза с главата надолу, понеже много бърза. Всеки знае, че ако върви един кон из една урва, какво би станало с коня и колата, ако върви бързо. Затова Бог казва: Бъдете кротки.

Вие трябва да съсредоточите вашето магнетично течение нагоре, за да може да схванете, защото гледаме, че магнетическото течение от Небето неед-

накво действувa върху всички. Някои от вас, например, мислите към другите, а това не е нужно за вас. Когато гледате някакво качество в някои, което не е по вашата воля, то да знаете, че изучавате един елемент, който вие не знаете.

Когато сте в добро настроение, да знаете, че вие сте под влиянието на Небето, а когато сте в лошо състояние, то вие сте под влиянието на черната ложа и тогава ще ви идат най-черни и мрачни мисли и желания, които човешкият ум може да възпроизведе. В света, в който ходите, има много влияния и има духове, които влизат в контакт с вас и тогава ви се изменя настроението, но вие трябва да бъдете тогава много внимателни.

Тия училища са изяснени от вътрешното съдържание на религията. На пръв поглед всичко се вижда разхвърляно, но тая разхвърляност е по подражание в природата, където всичко е разхвърляно и там именно е хармонията. Всичко, каквото човешката ръка пипне, няма тая грандиозност, която има в природата.

Когато човек се въодушевява от някаква идея, веднага ще му дойде на ум някаква форма. Вземете например един скулптор, който работи. Той може да тури всичките краски, но не може да вложи в статуята всичко, каквото вие имате и чувствувате в душата си. В нея той ще вложи само вибрациите, а не онова, което у вас се дълбоко слага. Това, което е велико в природата, не може да му се тури форма. Така и вие не можете да турите форма на Любовта.

Някои смесват красотата с любовта, но това е съвсем неудачно. Затова буквата на закона са обредите, а истината е в духа на нещата. Животът, това е безформеното.

Може би във вашия ум може да се породи въпросът защо, като се трудим и живеем, не успяваме в живота си. Има два момента в живота: когато трябва да се работи и когато трябва да се почива. Когато ние почнем да действуваме, опорният пункт е Небето; а когато ние пасуваме, Небето работи върху нас. Щом дойде такова състояние, съсредоточете само ума си в молитва, съзерцание и размишление и на хората не говорете нищо. Не се пресилвайте. Като казвам да не говорите на хората, разбирам следното: През октомври, ноември, декември, януари не можете да сеете. Аз в говоря това, защото вие, които се водите от Духа, вашата работа трябва да бъде внимателна и тогава вашата работа ще бъде много по-успешна. Не е важното колко ще посеете, а важното е колко ще поникне и колко ще пожънете. Някои казват, че много работа са свършили, когато са говорили, но то е въпрос, защото плодът е, който ще определи работата.

Тази Верига, в която сте свързани и която опасва цялата Земя, тя върви отгоре надолу и във всички народи не действувa еднакво. Но щом вашата душа е добра, ще имате съдействието на всичките добри хора по цялото земно кълбо, защото вие действувате за Бога. Ще дойде време, когато тези ваши братя ще ги познавате, защото те си имат белези и се познават, но те никога няма да дойдат при вас да ви се препоръчат, а вие, като имате Светия Дух, ще ги познаете. Вие ще ги познаете също както онова детенце, което 12 години не видяло майка си, но когато се разболяло, докторът повикал майка му и когато майката дошла и се докоснала до него, то веднага казало: „Мамо!“ И така, когато вие срещнете тези ваши братя, ще ги познаете по вътрешната любов и няма да ви питат християни ли сте или какъв път държите. Те са хора, които само помагат на света и си мълчат. Има някои от тях, които говорят, но тези, които мълчат, те са най-напредналите.

Нашите души в живота са чук, но с чука можем да пробием нещата, когато* Духът е Оня, Който топи нещата. С чука не можем да се спасим, но с огъня

* когато – *разг.* докато.

можем да се спасим; и то с огъня, който е Любовта, ще можете да стоплите сърцата на хората.

В сегашния ви живот никой от вас не е беден. И мислите, които през вас минават, не зная дали ще намерите една ваша мисъл – това е много казано. Но аз ще ви кажа, че преди 15 години давах 25 хиляди долара в Америка на оня, който каже някоя нова мисъл, но и досега не се е намерил такъв. Това, което ние наричаме гений, това е изменение на формата – един нов начин на работа. Затова виждаме, че в избирането на формите, изменяват се, например, формите на параходите, железниците и пр. Този, Който всъщност мисли, Той е Господ, Който съставлява организма на Вселената и този, който иска да има нови мисли, трябва да е свързан с Бога, защото там е изворот.

Утре ще се научите защо именно трябва да любите Господа, кои са причините, защо трябва да любим ближния си. Вие трябва да съсредоточите мислите си нагоре, та утре да ви се каже повече, иначе някои неща аз ще премълча и няма да ви ги кажа. Законът е такъв, че ако ви се каже нещо, за което вие не сте готови, вие ще почнете да се гордеете, че много знаете. Това ще се отрази върху мене и аз ще почна да чувствавам същото, пък аз нямам нужда да мисля, че много зная. Аз не искам да бъдете напрегнати, като че ли ви съдят, а да бъдете свободни, че нещо не разбирате, защото даже подир година, две, десет, пак ще ви стане ясно.

Всеки един човек трябва да бъде една прекрасна долина, в която да има за ядене и пиене. Това е желанието на нашите приятели от горе. Да не се боите, да са свободни сърцата и умовете ви и да бъдете готови за утре. (Амин.)

В 7 часа вечерта се прочете 3 глава, 4 стих от Първо Йоаново послание.

– Този стих ще служи за база за разговора. Когато говорим за Господа, трябва да разбираме колективност от духове, а когато говорим за Бога, трябва да разбираме единствено число.

16 август 1909 г., 9 часа сутринта

Довечера в 7 часа – събрание, в 7 часа и половина – Господня вечеря.

– Кой какво ще купи за Господнята вечеря?

Голов и Епитропов: 6 кг грозде

Бъчваров и Т. Стоименов: 6 кг круши

Илия Стойчев и К. Стойчев: 6 кг праскови

К. Иларионов и П. Гумнеров: 3 кг маслини

Ив. Дойнов и Бойнов: 3 големи сомуна хляб

Гумнерова, Иларионова и Стойчева: 3 кг пресни лешници

Цанев и Янев: 4 кг вино

П. Киров и В. Узунов: 3 големи гини

М. Георгиев и М. Партам: 3 кг сухи стафиди

Н. Ватев и П. Тихчев: 7 дузини от едрите смокини

С. Шиваров и С. Величков: 6 кг сливи от едрите

А. Желязкова: 3 кг захар

Петко Гумнеров, Илия Стойчев и Т. Стоименов ще имат грижата с нареждането на трапезарията. Тия неща ще ги купи всеки от себе си и ще се наредят на масата, която е определена за трапеза.

Г-н Дънов прочете 10 глава от Иоана, след това всички мълкомо се помолихме и след молитвата г-н Дънов написа и продукува трите закона:

ТРИТЕ ЗАКОНА НА ВЕРИГАТА:

Първо: Люби Бога твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичката си сила. В Него ще намериш своето здраве, своето щастие, своето блаженство.

Второ: Люби ближния си като себе си. В него ще намериш основите на твоето повдигане.

Трето: Бъди съвършен, както е съвършен Отец твой! В Него ще намериш връзките на вечния живот, извора на всички блага.

След това г-н Дънов добави едно малко обяснение на първия закон:

– Отношението на първия закон има връзка със сътворението на света. Нему се дължи произхождението на света. Когато се каже любов, това показва за всичките светли духове, които са излезли да търсят своите братя в материята, това е техният глас. Те казват: „Ние любим Господа, ние ви казваме да любите и вие Господа с всичката си душа, с всичката си сила, с всичкия си ум и с всичката си воля, защото в Него само ще намерите блаженството на своята душа и на своя дух.“

Всеки, който има живот в себе си, както слънчевите лъчи произвеждат най-благоприятни резултати, така е и когато пръчките на едно духовно лозе са силни, когато тия духовни братя дохождат на подобните братя, намират това, което човечеството търси. На физическия свят ние търсим здраве, а в духовния свят не можем да живеем без Бога. Можем да живеем между духовете и Бога, когато сме с Господа навсякъде.

Вторият закон: – В него ще се намерят основите на вашето повдигане.

Двата закона имат отношение към духовете, които са слезли от горе и тях трябва да любим, понеже те са наши близни, понеже те са, които са слезли отгоре, знаят волята Божия и както ги любим, ще знаем основанията, върху които са съградили своя живот. И вие, когато любите една душа, с това вие и помагате, като едновременно това помагане съдействува и на вас да се повдигнете.

Единият закон показва слизането надолу, другият показва работата на Земята. Първият закон показва слизането от небесните жилища, вторият закон е работата на Земята – да любим, а третият закон е, както се казва в третия закон на Веригата, това е възшествието към Небето. Този закон има отношение само към живота, който ще прекараме, след като напуснем Земята. Този закон е за Небето и без този закон никой не може да влезе в Небето. В този закон ще намерите извора на всички блага и следователно, като изпълним двата закона, излиза, че първият закон представя бащата, вторият – майката, а третият закон представя сина, който един ден ще се яви в дома на Вечния Баща, за да предаде вечните резултати от целокупното служене на Земята.

Който изпълни двата закона, той се приготвява да изпълни и третия закон, който е най-усилният и който е накарал да станат всички преобразования. Този закон е, който е смъкнал ангелите на Земята. Този закон не щади никого, затова, понеже светът и всичките ангели ще бъдат съдени от третия закон, то който иска да се спаси, трябва да изпълни тия три заповеди. Съвършенството е потребно, защото без него не можем да намерим връзките, за да се съединим с Бога. Това трябва да се почувствува в душата; когато ние вникнем в тия закони и ги почувствуваме в себе си, тогава ще познаем що е вечният живот и какво нещо е изворът на всички блага.

За вас сега остава една емблема (*показва пръчката*). Това ще си пазите за вечно възпоменание. Първото подразделение е Божественият свят, второто е светът на духовете и третото е човешкият свят. Четирите точки представляват четирите естества, които има човек. Първото показва Божествената частица, която има в себе си началния зародиш. Второто показва майката, която може да възприема – макрокосмоса – големият свят, духовете, които слизат от Бога надолу, да работят. После иде третото – човешкият свят – синът на Бога.

Днес присъствуват нашите приятели, те са, които съдействуват на Веригата. Това е законът, с който трябва да се управлява България – тази пръчка – 61 см дължина, един сантиметър в дебелина. Дървото е от хвойна, заръчано и изпратено от Рилския манастир.

Имате още една емблема (*показва ножа*) – това представлява силата Божия. С тоя нож обсаждаме Варна, но за тая работа не е позволено да се казва никъде и никому. Тези неща са вътрешни, те са емблеми, които трябва да се пазят само от Веригата. Това е единственото оръжие, което се позволява на Веригата да го има.

Господ пита: – Благодарни ли сте от всичко това?

Отговарят: – Благодарни сме.

Всички станахме и по поръка на г-н Дънов казахме гласно по нещо за Господа.

– Духът дава 12 глава от Евангелието на Иоана, [от] 12 стих нататък.

Програма за 17 август 1909 г.

В 9 часа сутринта – обмяна на мисли. В 7 часа вечерта – общение с духовете.

– Пръчката прилича на една флейта. И наистина, животът е една песен, един концерт, а сега вие сте звуковете.

СВИДЕТЕЛСТВАТА НА ВЕРИГАТА

Така говори Господ: Изпълнете Моите заповеди и повеления. Ето, Моето Слово пристига. Заповед ви носи да заверите Свидетелството на Духа Ми, заверете истината на Завета Ми с живота си.

Дайте Свидетелството на Духа, което ще се пази пред лицето Божие като залог за вашата вярност към Него.

Засвидетелствувайте истината на Бога чрез изповед, явно пред Неговия свидетел-пророк.

Отговорете с пълнотата на сърцето си и ума си, без всяко стеснение, и Бог, Който вижда и дава всичко, ще ви даде според Своята неизмерна благодат и вечна милост.

Изповядайте пред Бога и Неговото лице истината, засвидетелствувайте я и пред Небето.

Първо свидетелство: Вярваш ли от сърце и душа в Единаго, Вечнаго, Истиннаго и Благаго Бога на живота, Който е говорил?

Отговор: Вярвам.

Второ свидетелство: Вярваш ли в Мене, твоя Господ и Спасител, Който ти говори сега?

Отговор: Вярвам.

Трето свидетелство: Вярваш ли в Моя вечен и благ Дух, Който изработва твоето спасение?

Отговор: Вярвам.

Четвърто свидетелство: Вярваш ли в твоя приятел (покровител) и във всички твои братя и сестри?

Отговор: Вярвам.

Пето свидетелство: Ще ли изпълниш волята на Единаго, Истиннаго и Праведнаго Бога без колебание?

Отговор: Ще изпълня.

Шесто свидетелство: Ще ли се отречеш от себе си и от всичко световно за Неговата любов?

Отговор: Ще се отрека.

Седмо свидетелство: Ще ли посветиш живота, здравето и всичко друго за Неговата слава и напредъка на Неговото дело?

Отговор: Ще посветя.

Осмо свидетелство: Ще ли слушаш Моя глас и Моите съвети, които ти говоря?

Отговор: Ще слушам.

Девето свидетелство: Ще ли си готов да изпълниш Моите заповеди без всяко колебание?

Отговор: Готов съм.

Десето свидетелство: Ще ли ходиш винаги пред Моите овце с всичкото незлобие на сърцето си и да Ме никога не огорчиш?

Отговор: Ще ходя.

БОЖИЕТО ОБЕЩАНИЕ

„И тъй във всичко, що обещаеш пред Мене, гледай да не кажеш някоя измама, защото ще бъдеш повинен на смърт. Знай, че стоиш пред Мене, твоя Господ, Който знае твоего лукаво и непостоянно сърце, което е пълно с всички пороци. Ето защо то трябва да се обърне към Мене и да се възобнови чрез Моя Дух, обработи и възпита чрез Моето Слово.

Ти, който отсега ставаш Мой и поверяваш всичко в Моите ръце, отсега нататък Аз сам ще те ръководя, Аз ще промишлявам и отреждам всичко за тебе.

Аз ще те уча все, що трябва да вършиш. Ще лягаш и ще ставаш под Моите криле. Аз ще бъда страж над тебе и окото Ми ще бди за съдбините на твоего сърце.

Ще Ме призоваваш рано и Аз ще ти отговарям в утринните зари на зората. Преди да повикаш, ще ти отговарям и преди да пожелаеш, ще ти давам Своите Божествени дарувания.

Ще бодърствувам за всичките ти нужди. Гледай да не оскверняваш името Ми и да не опетниш благодатта Ми.

Знай, че от злоото се отвращавам, към неправдата негодувам, а от жестоко-сърдечиято се огорчавам.

След всичко това, бъди винаги готов да изпълниш всяка Моя заповед, която ще ти дам.

Когато лягаш, когато ставаш, когато ядеш, когато пиеш, каквото и да вършиш, за всичко трябва да благодариш на Бога в сърцето си.

Аз съм Господ, Който ще те утвърдя във всичко и мирът ти ще изгрее, както утринното Слънце на живота.

Да знаете, че Господ гледа на вас. Слушайте Ме и внимавайте на постъпките си. Господ постоянно ви претегля и ще се оправдаете в сърцето си от Него.“

– Във Веригата няма закон и правило, а единствените неща, които са задължителни, са законите, които се дадоха.

Тая пръчка е продиктувана отгоре и докато се направи, срещнах много препятствия. Фактът, че тя се направи, показва, че Господ иска да направи добро на този народ. Господ се интересува за всичките работи на България – в икономическо, политическо и материално отношение. България е по-добре от всички съседни държави. Например движението в Румъния, земетресението в Италия и това, което става в Турция, подобни катастрофи щяха да станат и в България, но тя остана незасегната. Това е общият план на Небето.

Трябва да образуваме една добра почва, за да дойдат в България да се преродят по-добри духове, защото целта на Веригата е да тури почвата – тора, та когато дойдат по-добри духове, да помогнем за тяхното въплъщение, та да ги поставим на работа и тогава ще имаме в България по-добри министри, управници, съдии и пр., а за тия, които крадат пари, не се тревожете, тях ще ги оставим тука. Трябва да пребъдваме в една лоза, а вие да сте пръчките.

Всичко стои в изпълнението на нещата. Ако ти дадат най-малката работа и я изпълниш, ти си най-почтеният човек в Небето; ако ти дадат най-голямата работа и нищо не изпълниш, ти си най-нещастният човек. Значи не е работа[та] в количеството, а в качеството на нещата. У вас може да дойде изкушението да съставите и водите вие Веригата. Няма желание, което да не се осъществи, на човека, но малко може да закъснее, та и туй ваше желание един ден ще бъде осъществено, но трябва подвиг, търпение, чакане. Аз, например, ако бях навънка, щях да бъда повече успешен, а сега е по-мъчно с вас, защото изпъква вашата индивидуалност, именно: искате и вие да бъдете напреднали; но и това ще бъде един ден.

Никой не може да разположи сърцето на хората, за да го обичат, освен Господ. Само Той може да разполага със сърцата на хората. Това са го опитали духовете, това е и законът.

Господня вечеря – 16 август, 7 часа вечерта

Тодор Бъчваров прочете от Матей 26 глава, от 26 до 30 стих. П. Гумнеров прочете от Марка 14 гл., от 22 до 26 стих. П. Тихчев прочете от Лука 22 гл., от 4 до 20 стих. Д. Голов прочете от Иоана 6 гл., от 53 до 58 стих. Т. Стоименов прочете от Иоана 14 гл., от 1 до 21 стих. Пеню Киров прочете Първо Коринтяном, 11 гл., от 23 до 24 стих. К. Иларионов прочете Римляном 5:15.

Г-н Дънов прочете 23 псалом и каза:

– Господ тая вечер се изявява към вас, тая любов се изявява към всички. Това, което има на трапезата, е Божественият живот, Божествената любов, които се вливат във всекиго. Затова е казано, че даже при всичките мъчности Господ е приготвил такава трапеза. Със Своята любов Той фактически свидетелствува, че към цялото човечество любовта Му е еднаква. Затова ние трябва да Му благодарим, защото Той е смисълът на живота от Него към Него.

При преломяването на хляба се каза следното:

– Господ казва: „Аз съм, Който съм ви водил в миналото; Аз съм Същият, Който ще ви води в бъдещето. Уповайте на Мене и ще проверите Моята вярност. Няма да се лишите от Моето благоволение. Ще ви упътвам, ще ви ръководя, ще ви благославям, ще ви уча във всичкото време на живота. Бъдете носители на светлина в живота си и с делата си и с живота си да прославите Неговото име. Бъдете благословени от Отца Моего. Този хляб е символ на Моята любов и така искам да пребъде вашият живот за вашите братя.“

При подаването на чашата каза следното:

– Тази чаша е на спасението, тази чаша е вечната любов и Моят Дух, Който работи във вас и Който ви повдига и Който просвещава вашите умове и вашите сърца. Пийте от нея и бъдете благословени.

И като се раздаде хлябът, каза се:

– Това е Божествената любов за вашето спасение. Да благослови Бог всички страдащи, които имат нужда от този хляб.

Молитва, преди да почне вечерята:

Благодарим Ти, Господи, за всичката любов, с която си ни възлюбил; благодарим Ти за живота, който си ни дал; благодарим Ти за ума, който си вложил в нас; благодарим Ти за добродетелта, която си турил като основа на нашия живот; благодарим Ти за правдата, с която си ни заобиколил; благодарим Ти за любовта, с която си ни изпълнил; благодарим Ти за великата Ти мъдрост и Те славим за Твоята истина, с която си ни озарил, и се радваме за живота, който си ни дал. Изпълняваме Твоята Воля заради Духа, Който си ни дал да ни ръководи. Бъди благословен от всинца сега и всякога!

Амин.

17 август, 9 часа сутринта

Програма за 18 т.м.: в 9 часа сутринта – разискване върху учението на Библията. В 7 часа вечерта – събрание, което ще бъде посветено за домовете на Веригата.

Г-н Дънов каза, че Веригата има свои домове. Всичките погразделения на християнството са домове на Веригата. В обмена на мисли г-н Дънов каза, че най-благоприятното време за молене са часовете от 9 до 12 часа вечерта и от 1 до 4 сутринта.

– Всякога, когато сте в мъчнотия, обръщайте се за помощ към центъра на Веригата, та работата ви да се взема в защита от нея, защото е немислимо сами да воювате. Обръщение към центъра на Верига значи да се обърнете към Господа за помощ и ако видите, че се раздвоявате вътрешно, то се обърнете към мене, аз ще ви улесня.

Духовете винаги ви впрягат, когато сгрешите; когато живеете за и в Господа, тогава пък вие впрягате духовете и те ви слугуват. И много добре ще ви слугуват. Разбира се, други са духовете, които ще ти помагат, когато живееш добре, и други са, които те впрягат, ако сгресиш. Човек е един цар, на когото в случай на грях поданиците му го детронират. Когато човек падне в слабост, да знаете, че духовете са вземали връх над него. И помощта обезателно трябва да дойде отвън, затова падналият в слабост трябва да се обърне към Господа за помощ. Защото отвън трябва да дойде нужната помощ, за да се смирят метежниците.

Съзнание и подсъзнание

– Подсъзнанието носи миналата опитност, а съзнанието е сега, което е обработено. Какво се подразбира под думата „Верига“? Това означава, че ние се движим във веригата на Божествената любов, както се казва и в Библията: „И привлякох ги с нишките на любовта.“

На 17 август, понеделник, 7 часа вечерта се каза проповедта на Казакова.

Г-н Дънов прочете Филипяното Първа глава, след това – тайна молитва и г-н Дънов добави:

– Тук Павел се оплаква, че има окови. И това оплакване подхожда на вашите окови. Всеки един от вас има по едни окови, които ви спъват. Както и да е, вие тия окови сами си ги носите, защото те ще послужат за вашето подигане. Силата не е в плътта, а в духа на нещата. Ние ще придобием нещата с Духа.

Преди години имаше в Америка един пример, където 8 души не можаха да удържат едно дърво, а също имаше една много слаба жена, която го удържа само с едната си ръка. Човек може да има железни окови. Но тия неща са естествени и не бива да ви смушават. И Павел, който присъствува сега тука, си разказва своята опитност. Светът се е изменил много от Павловото време. По дух светът е същият, както е бил по онова време.

Тази вечер присъствува г-жа Казакова, присъствува и д-р Миркович; и Павел присъствува, защото той е един от любещите духове на Казакова, която обичаше неговите послания и затова той я придружава. Сега ще ви дам някои мисли на г-жа Казакова.

„Мъчно е – казва Казакова – да предам своята опитност, понеже има една съществена разлика между вашата обстановка и моята. Човек в тяло на Земята схваща нещата по един начин, а извън тялото – по друг. Във физическия свят човек гледа опакото на нещата, а в духовния свят – тяхното лице. Във физическия свят човек вижда сянката на нещата, а в духовния вижда тяхната същност.

Няма съмнение, моята деятелност между вас е известна, всичките погрешки – също, но тия погрешки имате и вие, както и аз. Но понеже аз бях по-активна, погрешките ми излязоха, а вашите са скрити, понеже вие не сте толкова активни. Скрити са, казвам, във вашите души, във вашите умове, при все че вие не съзнавате и не искате да ги изповядате. Но когато дойдете в моето положение, и вие ще направите същата изповед.

Що е бил моят живот между вас? Каква полза съм принесла? Мислила съм и съм проектирала много работи, желала съм политическото подигане на българския народ, неговото освобождение, неговото вътрешно възраждане, но това схващане бива по особен начин, схващане, което няма тясна връзка с общото, Божественото развитие на цялото човечество.

Земята е арена на постоянни стълкновения, стълкновения на индивидуално развитие. На първо място ние желаем да развием своето тяло, своя ум, да се повдигнем в обществото, да завземем известно положение, да се осигурим, като мислим, че това е истинският път на нашето развитие.

Обаче, питам се аз сега, какво е останало от всичко това в мене? Като виждам тялото си, за което съм се грижила, оставено в Божествения склад за разглобяване. Тия мисли, които съм имала на Земята, понеже са тежки, не мога никога да ги взема със себе си. Желанията също, и тях не мога да взема. Моето положение е такова, каквото е положението на шестгодишното дете, което, като стане двайсетгодишна мома, срамува се да носи своите кукли. Моите кукли са оставени, моите надежди са разрушени.

Надежда! За какво човек може да има надежда! Светът е изменчив, така и хората в света са изменчиви. Тази надежда може да се породи само в оновова, който търпи всичко.

А можем ли да знаем каква е Неговата воля? Да, можем. Тя е ясна. Тази воля се състои в това, щото да извършим всичко онова, което ни е дадено на

Земята, да не се отклоняваме нито наляво, нито надясно, нито да желаем това, което е непостижимо. Ако аз бях преживяла моите години на Земята, щях да ги употребя другояче. По-добре едно дете на Земята, отколкото 10 клосни и луди.

Вие мислите, че много работи вършите, нали така? Така мислех и аз. Но не е въпросът колко голяма работа съм захванала, но колко добре е свършена. Как мислите? В колко души моят образ е останал за всякога? Ето въпросът, който мъчи духовете. Няма ли аз да бъда често пъти разпъвана от вас, като си спомняте често моите погрешки? Но аз зная, че лошите възпоменания не са се огладили във вашите умове, че това е един факт, че ако бих се явила между вас, вие щяхте да ме третирате пак така, както по-преди: щяхте да ме наричате малко смахната, налудничава, която не знае мярка на устата си, говори, дето не трябва, дърдори много, остави глупави протоколи след себе си, говори за неща, за които не трябва да говори, а за които трябва да говори, не говори и пр., и пр. Това е то работата на Казакова!

Такива са и вашите работи. Блажени верующите. Вашите работи са както детските кукли пред децата. Няма съмнение, че и вие обичате да се похвалите като мене, често обичате да говорите за себе си като мене, да се покажете пред хората, че сте извършили това и онова нещо, което върших и аз. При правенето на сеанси и аз правех като вас, по смелост не ви отстъпвам.

Да, да, но това е човешката страна на човешкия живот. Всяка душа си има своите добри и слаби страни. Говорят както разбират, работят както знаят. И всеки, който се опитваше да ми противодействува, аз исках да го изтикам навън, обаче това съм го сторила, както и Павел в своето ревнувание, от несъзнание. Да, да, несъзнание. Това е един мъчен въпрос за разбиране.

Какво мислите, че е сега моето положение? Няма съмнение, в разните сеанси ще ви дадат разни показания за мене: това каза Казакова, онова каза Казакова и всичко ще натрупат върху гърба ми. Да, и по моя адрес ще има апокрифни евангелия, може би Казакова ще присъствува на 10 сеанса и тогава ще се озадачавате да си обяснявате с каква бързина аз се движа. Как е възможно едновременно на 10 места да говоря. Е, как мислите вие, възможно ли е да се обясни това? Ако в 10 сеанса показанията са едни и същи, то може да се обясни, но ако се различават, то е трудно за обяснение. Представете си баща на име Свиначов, човек доста заможен, има 500-600 хиляди лева готови пари, но този баща има 10 сина и те са все Свиначовци. Умира бащата и синовете му взимат парите и навсякъде казват все Свиначовци. Кой ще каже, че Свиначов не е бил във вашия град?

Това е то, когато човек умре, неговите синове да говорят долно за него. Разбирате ли тази аналогия? Може да го кажете както искате, безразлично е. Това не е още, че аз не мога да имам съобщение с вас, това обяснява само противоречието.

Сега няма нужда да ви разправам за своето положение, за моята нова обстановка. Тази сутрин ви се говори за тази вътрешна мрежа и действително, че ако я имате, само тогава духовният свят ще ви стане ясен; другояче, всичко ще ви бъде тъмно, както и на мене беше тъмно на Земята.

Разбирам, да се говори по този начин е малко отегчително за вас, понеже виждам, че има много други работи, които ви смущават, много мисли и желания, с които вашите умове са заети. Вие мислите да оправите света. И тези желания не са лоши, но пристъпете към една по-положителна работа, а именно работа над себе си. Бъдете отстъпчиви един към друг, снизходителни, имайте взаимно уважение и почитание, защото само това е, което остава на човека. Не е омразата, която гради живота, а е любовта.

Аз може да съм имала много грешки и ги имам, но поне в едно отношение съм била чистосърдечна: нямала съм в себе си задни мисли. И ако има доброде-

тел, с която мога да се крепя, тя е само тази. Всякога съм била готова да се разкая и изправа грешката си пред себе си и благодаря на Бога, че ми даде поне това добро. А коя е вашата основна добродетел? Сега гледайте всеки един от вас да има поне по една добродетел. Мене ми е приятно да ви виждам толкова души събрани на едно място. Един заминава, мнозина идват на негово място. Така върви животът като верига, всяка халка влече след себе си други халки и ако една се скъса, всичките други халки пропадат.

Аз минах през ръба на колелото и изпълних своя ред, сега остава ваш ред да го изпълните. Няма съмнение, че ще имате много мъчности и препятствия, но тези неща са обикновени, с време всичките ще се обърнат на добро. Аз бих ви говорила още, но понеже атмосферното налягане е доста голямо, ще оставя другата част от своя разговор за друг път. Имате също поздравление от д-р Микрович.“

Казакова предава своя поздрав на търновци, нарочно поздравление за вас.

Докторът (Микрович) каза, че България е израснала много, че ще ѝ кроят нови гаци. Децата се радват, но всякога е бащата, който трябва да плаща гациите. Поздравлява Пеня, пита те защо си толкова сериозен, а не се разпуснеш, преждевременно искаш да остарееш. Поздравлява Тодора. „Той още на същата длъжност е, нали? Хайде, да е хайрилия.“

Тодор Стоименов пита: – Има ли нужда от гости там?

– „Ще ви тупат, ако дойдете преждевременно тук, не е място още тук.“ Докторът поздравлява всички други приятели и каза: „Не бойте се, няма съществена разлика между живите и мъртвите. Вашето отношение към вас и мене е като водолаз, който е спуснат във водата вътре и каквото теготение* усеща той, така усещате и вие. Вие сте отдолу, ние – отгоре.“

17 август, 9 часа сутринта

– Човек има две души: животинска и Божествена, и два духа: животински и Божествен. Инстинктът за самосъхранение е пряко влияние на всичкото същество. Божественият ум е свръх всичките същества. В присъствието Божие човек не може да прави грях.

Животинското царство представя разложен човек, а човекът е композиция от животинското царство. Човек, за да постигне това си състояние, е минал, съгласно закона на еволюцията, през всичките животински царства.

Слънчевата светлина можем да добием благодарение на една мрежа, която се намира около нас, която е опорната точка, върху която слънчевата енергия се спира и проявява тази светлина. В пространството тая светлина я няма. Така е, когато ние добием друга една мрежа, за която трябва да се стремим, духовна мрежа да получим, която има по-голяма светлина, благодарение на която пак ще можем да познаваме невидимия сега за нас свят и живот.

Светлината е една тъкан в невидимия свят. Светлината е дреха на душата. И Бог създаде светлината, за да облече душата. И за тая дреха всичките създания се радват, защото е красива. Ако съществува душата, съществува и светлината; ако изчезне душата, изчезва и светлината. Затова е казано, че Бог живее и съществува в светлината. Затова и човек, когато сгреши, усеща се гол. Виждаме, че и Адам като съгреши, повикаха го, но той сам каза: „Гол съм, Господи“, при все че беше облечен с много хубава дреха. Адам е бил светъл порано, но откак е изгубил душата си, потъмня.

Йот – Хей – Вав – Хей.

---

* теготение (рус. тяготение) – притегляне.

Г-н Дънов прочете 4 глава от Посланието към Галатяните и 5 глава от същото. Г-н Дънов каза, че това е проповедта, която ни дава апостол Павел. След това г-н Дънов каза:

– Това, което ще ви кажа, това са мои възгледи и сте свободни върху това да ги приемате или да не ги приемате.

За да можете да имате каквато и да е посока в света, трябва да имате опорна точка – то е общ закон. Опорна точка всякога е необходима. Опорна точка трябва да има сърцето, умът, волята и пр. Без опорна точка вие ще се грижите всякога, а няма да извършите никаква работа. Следователно, да извършите каквато и да е работа, човек трябва да има прицелна точка.

Ние трябва да имаме правилно гледище върху нещата в света, т.е. да се попитаме какво е нашето предназначение, защо сме дошли на света. Може да се каже, че сме проводени да се учим. Но какво отношение има това учение с бъдещето на света? Ние ще добием един вътрешен импулс, ако успеем да отговорим на този въпрос.

Щом се докоснем до Библията, тя е една книга, която е излязла от опитността на вековете. Истините в нея са кристализирани от опитността на вековете. Изобщо основният принцип е Бог, но разбирането за Бога не е едно и също, разни са разбиранията. Има две главни разбирания: едни схващат Бога като разхвърлен във вселената, а като че ли ние не съществуваме, а други поддържат, че Бог е една личност със съзнание и че ние имаме връзка с Него. Тия две гледища пораждаат причини за разискване.

Но каква е била първоначалната причина и какви нужди има Бог да създаде света? За Него това е една играчка и каква нужда има Той от играчка? Следователно този въпрос не съществува в Божието съвършенство. За да се избегне противоречието, другата страна приема, че Бог е личност в Себе си и следователно Той иска всички неща да се индивидуализират както самия Него. Обаче и това не обяснява самата истина. Защо Той иска да се индивидуализират нещата, като Бог е личност?

Моето възражение е, че Бог съществува във вид на два принципа. Всичките души съществуват в Него и имат известно съзнание и тия души са, които заставят Бога да твори нещата заради тях и от тях Той се принуждава да твори света.

Да дойдем до първоначалното състояние на света. Първоначалното състояние на света, състоянието на материята, е било едно състояние, което не хвърля никакво съмнение. Материята е била съвършено прозрачна, а в такава прозрачна материя нищо не е могло да се разбере. Бог е трябвало да видоизмени първоначалните вибрации на материята и да я състи.

По принципа, как именно е създаден светът; ако четете известни книги, там ще намерите известни възгледи, но аз ето какво мисля: Всичката Божествена енергия се движи по една права линия. Следователно в това движение еднакъв резултат не може да излезе, но понеже Бог [направи] да се образува едно пречупване на линиите в един ъгъл и линиите почват да се прекръстосват и се образува Волтерната теория, т.е. движението на всичката материя около спирална форма и така са образувани великите* светове, а по-после – по-малките слънца, които постепенно са изгубили своята светлина и са станали като нашата Земя, на която могат да живеят хора.

Разбира се, този процес не е изработен за 10–20 милиона години, а най-малко са били нужни 10 милиарда години, за да се приготви една бъдеща еволю-

* велик – остар. голям.

ция за една нова вселена. Следователно, като теглим аналогия и като вземем предвид движението на Слънцето, потребни са един милиард години. Значи, за да завърши човек своята еволюция, трябва да премине през тия 12 милиарда години.

В нашите умове може да се зароди въпросът: Какво ще бъде положението на човека? Разбира се, след като премине човек тези 12 милиарда години, няма да бъде положението както сега, а ще бъде положението както жабата спрямо човека. Такава ще бъде разликата между сегашното и бъдещото положение на човека. И като дойде човек до това положение, той ще има една велика работа и Провидението ще ви даде цели светове да създавате, да се разпореждате и вие ще бъдете натоварени с редица отговорности, и доброто и злото ще се товари върху вашите гърбове. Ще настане една нова еволюция за вас.

Като имате предвид тази велика цел на живота, то съвременните ваши страдания трябва да ви се видят дреболии, защото това, което сега ви спъва, за бъдеще ще бъде една играчка (кукли) като на децата. Ако и да ви са потребни сега, за бъдеще обаче, когато промените състоянието си, ще бъдете готови за по-високи и по-велики работи. Вашата душа ще бъде готова за нова служба. Следователно вие трябва да сте благодарни за настоящото си положение и следващите спънки ще дойдат по един естествен път.

Сега да се върнем за отношенията в света. Всичко в света: огънят, цветята, водата, това са предмети на това училище – светът. Нищо в света няма да бъде без съдържание. Ако вие можете да възприемете вибрациите на цветето, например, то вие може да се вслушате в гласа на цветето и да чуете неговата история, защото и цветето има толкова съзнание, колкото ние в нашия свят.

Както ние гледаме на цветята, така и напредналите духове гледат на нас, защото и ние сме цветя спрямо висшите духове. Ние за духовния свят сме още растения, а спрямо органическия свят ние сме човеци. Вие трябва да познавате своето положение, за да се не възгордеете, защото духовете биат и много биат. Защото човек когато напусне своята сфера, неговото положение ще бъде смешно, както магарето едно време се молило на Господа да му даде по-голям ръст и то с това добило голям глас, с което станало посмешище. Човек не бива да бърза. Тези, които го товарят, те ще го разтоварят, така щото няма нужда от бързане.

Например, по въпроса за мислите и желанията. Колцина от вас сте господари на вашите мисли и желания? Мнозина ще кажете, че сте господари, но като се турите на изпит, вие сами ще се убедите, че не сте господари. Следователно на такъв човек, който не е господар на мислите и желанията си, не може да му се даде свобода, защото ще се увлече и ще си направи по-голяма пакост. Това, което се нарича Страшен съд, това е за тия, за които ще настъпи Божествената нощ от 12 милиарда години, докато настане Божественият ден, и това е, от което една душа трябва да се бои.

Работите на Бога са разпределени с математическа точност и Господ никога не повтаря Своите работи. Една душа ако остане назад в своето развитие и дочака Божествената нощ, след като премине тази нощ, чак тогава ще се дадат условия на тия души да се развиват и еволюират.

Да се върнем назад към предмета си. Какво отношение има Библията спрямо нашия живот? Тя има отношение, защото е излязла из опитността на хората и може да се ползуваме от тая опитност. А опитността на цялото човечество е опитност на индивида. И тези опитности ние не трябва да игнорираме и да не мислим, че ние ще намерим нови и по-добри правила за живеене. Принципите не са претърпели никакво изменение, но нашите отношения спрямо тия принципи са претърпели изменение. Например светлината за нас е по-голяма или по-малка спрямо нашето схващане и доколкото тя може да реагира върху нас.

В Библията имаме една духовна растителност и от нея може да образуваме гориво, от което ще се ползуваме във време на мъчнотии. Запример един час си разположен, а друг час си неразположен и после, една година разположен си, а друга година не си разположен и така се редуват. Затова имаме 12 милиона за разположение и неразположение.

Това е великият Божествен закон за вдишването и издишването, за прилив и отлив. Когато ние сме разположени и неразположени, става една обмяна между нас и Бога и тази именно обмяна е любовта Божия. Ние сме един предмет за любовта на Бога. Господ дава на една душа добро и зло. В това се състои съзнанието на Бога и каквито последствия да има, Той ще ги даде.

Следователно, каквото поискаме от Бога, Той ще ни го даде. Той никога не отказва. Той е единственият, Който никога не отказва, в Него думата „няма“ не съществува, затова всичките духове, от най-големите до най-малките, пред Него благоговейт, защото Той е един Дух, Който носи бремето на всички, защото всички съществуват постоянно искат от Него. Например един възвишен дух иска от Бога да му направи един голям свят и Бог ще му го даде. Вие запример искате 10 хиляди лева за къща – и на вас ще ви ги даде, няма да откаже. Нали и Христос казва: „Търсете, искайте, хлопайте и Господ ще ви даде и отвори.“ Ако постоянно ти стоиш на вратата и хлопаш, Бог ще ти даде това, което искаш.

Разбира се, че тук аз ви говоря за закона какъвто е, но как ще го приложите, то е друг въпрос. Като искате, Господ ще ви даде, но как ще иждивите* това, което ви се дава, то е друг въпрос.

Тия принципи в Библията трябва да се оползотворят. Те имат практическо приложение в живота. Ние ще слезем от философията към практическото приложение в живота. Защото живеете между вълци, та да знаете как да постъпвате.

За да може правилно да се развивате и да могат материалните работи да се оправят, трябва съблюдаване на известни правила и аз казвам, че материалните богатства са резултат на добро духовно състояние. Материалните богатства са само за добрите хора. Богатството винаги е във връзка с нашите души и с нашия ум. Така ние може да сме богати с мисли, може да сме богати с материални неща. Често пъти в духовния свят в тия неща става обмяна. Например вие давате добри мисли, а отгоре ви дават материални улеснения. Най-сетне, след обмяната, която става доброволно и вследствие на която обмяна човек може да става богат, тогава само той вижда, че една печалба не е едно богатство, обаче щом го поиска, отгоре му се дава. Затова в желанията си, които искате да използвате, гледайте обмяната и залогът да са чисти. Съвременното богатство тук е пратено отгоре и виждате колко жито имаме ежегодно, плодове и др.

Васил Узунов пита: – Какво отношение има духовното развитие за човека отказването му от всичко в света? Не е ли това доброволен отказ от всичко?

– Това е само една икономия, за да не влезем в дългове. Христос никъде не казва, че трябва да сме бедни, а това, що казва за камилата с иглените уши, с това не иска да каже, че богат не може да влезе в Царството Божие, но иска да каже, че богатият човек трябва да остави камилата с богатството си отвън и тогава да влезе в Царството Божие.

По отношение на нашите работи в света, когато искаме да прокараме една мисъл, на тази мисъл трябва да й дадем определена форма. Всяко желание, което искаме да се изпълни от невидимия свят, трябва да се оформи, т.е. трябва да се определи ясно какво се иска, а не повидимому да показваме смирение,

* иждивявам – остар. изразходвам.

че нищо не искаме, а всъщност роптаете в себе си, че ви не дават каквото ви е нужно. Такова благочестие е фалшиво благочестие. Небето иска от нас желание-то ни напълно да бъде определено и оформено. Ако не се отговаря на много молитви, то е защото желанието, искането ни не е напълно определено и няма да се отговори от Небето на такива молитви, докато не се оформят. Най-голямото отклонение, което би могло да се приеме от Небето в това отношение, е, че е възможно да се каже на Небето един наш проект за материални или други нужди и да искате да се изпрати проектът от Небето, както то желае. Удовлетвореното желание на такъв проект ще се отложи дотогава, докато проектът се изправи.

Най-после, от много искания даже има и бой. Вие пак искайте, нека ви бият, нека си научите уроците, отколкото да не ви бият и да не можете да ги научите. Аз срещам християни, които винаги са начумерени, защото нямат и уж от смирение не искат, но затова по-добре да искат, отколкото да се чумерят. Някои християни не искат да безпокоят Господа и затова не искат. Но като не искат, те повече безпокоят Господа. Ако не искат, защо пък се чумерят и роптаят в себе си? И то е такова безобразие да натякваш, без да искаш.

Пазете се да не се хвалите и да не говорите, че сте обърнали този или онзи. Ние не трябва да си даваме голяма важност в това отношение, защото всички тия, на които сме помогнали, като отидат на Небето, ще ни дадат всичката благодарност.

От друга една слабост се пазете, именно: да си заповядвате един на друг. Пазете се от туй, защото вие като налагате на други своята воля, друг пък върху тебе ще наложи своята воля, а пък знаете, че пъкълът е основан на насилието. Винаги доброволно трябва да очаквате другите да ви послушат, а не по един или друг начин да натрапвате себе си на тях.

После, трябва да се пазите да не се оскърбявате един друг, защото оскърбеният, без да иска, може да ти препраща лоши мисли чрез своите подозрения и така го спъваш в пътя му, а временно ще напакости и на самия тебе. Всички сте човеци и правите грешки, но гледайте грешките ви да не са от естество да ви спъват в пътя ви. Не е волята на нашия небесен Баща да мърморим един на друг. Няма никоя работа в света, която да не мога аз да изправам. Законът е такъв, че всеки трябва да работи, а Господ ще оправи работите му.

През тази година вие искате да работите. Турете всеки в ума си, че през тази година ще работите да приведете трима души в Царството Божие. Молете се за тях и искайте Господ да ви ги покаже где са и Господ ще ви ги покаже.

Три неща изисква Духът Божи: да се храниш добре, да живееш добре и да мислиш добре. Първата храна е Неговото Слово, добрият живот и Божиата Воля, а доброто мислене е Неговата Любов. Добре да се храниш значи да възприемеш всичко, каквото Бог е определил за живота; добре да живееш е да изпълниш всичко, каквото Господ е наредил; добре да мислиш е да разсъждаваш и гледаш това, което Бог е създал. Но каквото и да мислиш друго вън от това, което е в Бога, то няма да ти придаде нито една педя на живота ти. Животът седи в тия неща, които Бог е създал, и неговото повишение и облагородяване седи в тяхното възприемане. Пълнотата обаче на съвършения и свят живот зависи от познаването на Бога и възприемането на Неговата чиста любов.

Там, дето Духът Божи живее и действа, има мир и радост. Това е единственият вседостъпен Дух, Който може да ти даде всичко, да те направи да познаеш пълната истина, която е Господ на нашето спасение. Той може да всади в твоята душа истинско познание и мъдрост за Божиите наредби. Сега какво желаеш ти? Мъдрост. Какво искаш? Знание. Какво е нужно за живота ти? Здраве, храна, облекло. Помни, че Господ е обещал, че няма да лиши от нищо Своите добри чедра. Това е такава неборима истина, както Слънцето на

деня. Що са тревогите и смущенията на твоя живот? Те са привидения, сенки, които нямат нищо зад себе си.

Измени мислите си, ще се измени и настроението; и обратно: измени настроението си, ще се изменят и мислите ти. Не е ли най-послед сърцето двигател на всичко? Според посоката и мисълта, според стремлението и настроението. Какво те смущава? Бъдещето. Добре, остави го настрана. Защо ти е, когато ти причинява вреда? Добре, какво те безпокои? Отношението на другите. Тури го настрана и не мисли за него. Всичките хора една майка ги е родила. Няма нито един по-добър. Всякой става такъв, какъвто иска.

Адам беше в рая добре, нямаше да го боли глава. Но ето, един ден му се поревна да вкуси и от последното дърво в рая, което му беше забранено. И какво излезе от вкусването на този последен плод? Като влезе в душата му и се смеси с всички други – едното пожелание развали за хиляди години неговото щастие. То беше истинска отрова.

Добре, вземи пример: ако в живота ти има едно желание само, което не си опитал, да ти се не свида. То е най-последното, като Адамовото дърво. Не пожелай плодовете му. Храни се с плодовете на дървото на живота и ще изцелееш.

Това дърво е Христос. Имай Неговото сърце, желай Неговия ум, да бъде у вас Духът Христов. Прочее, и онова, което има да ти каже, разбирай, защото ще бъде написано на друго място по-добре – в твоето сърце. Там, дето Бог ще го напише с ръката Си и ти сам ще го четеш. Защото Божият закон е да се спазват всички добри неща в душата, която е олицетворение на всичко, което Той върши. Тя е книгата, в която се вписват Неговите дела, наедно с Неговото Слово.

Да ти не дотяга, когато Господ работи в твоята душа. Ако Той не се уморява да поправя сърцето ти, то поне имай търпение да не Го безпокоиш и да не Го смущаваш в работата Му, която върши за тебе. Но повече от това – съдействай за скорошното ѝ привършване.

Разните занимания ще престанат, но делото Господне ще продължава. Всичко един ден в тоя свят ще изчезне, но душата ти заедно с Господа ще остане. Баща, братя, сестри, приятели, роднини, познайници, Той ще остане.

Сега, ако разбираш смисъла на тия думи, няма повече да говоря, затова помни: съвършенството е целта, блаженството е любовта, хубостта е мисълта, а пълнотата на всичко е Бог. Без Него нито съвършенство се постига, нито любовта, нито мъдростта. Той е тайната връзка на всичко. Неговите мисли винаги ще работят и небесата винаги ще разказват Неговата слава и Небето винаги ще възвещава правдата Му, милостта Му в род и род. Следователно приеми чашата на спасението Господне и не роптай за твоята участ, каквото ти се случва, понасяй го с търпение и кротост. С тия оръжия ще победиш.

Размишлявай добре и върши волята Му. Все-таки един ден Неговата благодат ще те намери и Неговата ръка ще те укрепи. Тогава ще ти се открие пътят Господен. Сега е тъмно, тогава ще стане видело. Помни: В Бога няма измяна. Това ти казвам аз, свидетелството на този Дух, Който свидетелства заедно с твоя дух, е вярно.

„Всичко, каквото попросите в Мое име, Аз ще ви го направя.“ Може ли Земята или Слънцето да пропадне, когато законът царува? Те ще съществуват дотогава, докато Той държи юздите в ръцете си. Може ли една душа да пропадне или да изчезне, докато Господ царува? Може ли тя да се отдалечи и пропадне в бездната, докато Той държи съдбините в ръцете Си? Не, както всеки свят се създава за целта си, да се насели и да даде място на живота да се развива, така и всяка душа, сътворена от Бога, се ражда да даде място на Неговото съзнание да се облече в нея. Както световите служат за живота на душата,

така и животът на душата служи за Божие съзнание. Както душите се изпитват в световете, така и Бог се възплъщава в душите и проявява Своя Дух.

Няма, прочие, никоя причина, която да те застави да се боиш и плашиш от някого. Не си обязан никому, нито си длъжен някому освен на Бога. Всичко, което си придобил и което имаш, е дар, дар Негов. Следователно гледай да го употребяваш за добро както за себе си, така и за другите. А Бог, Който живее в тебе, ще те научи на всичко, което е най-добро и истинно. Той ще ти покаже Своя си път и ще ти покаже начина, по който да проумяваш делата Му.

Вътрешните възмущения в душата ти са предвестник, че времето на твоето обновление е близо. Когато малкото дете в утробата на майка си почне да се движи и усеща, че мястото му е станало тясно, то е вече признак, че е дошло времето на неговото освобождение. Не ще да мине дълго време да не се чуе неговият глас на радост във в широкия свят. Когато една девица почне да вижда образа на любовта и почне да ѝ става тясно в себе си и почне да се стреми да излезе от тясната ограда на бащиния си дом, това е признак, че нейното време е дошло да влезе в обятията на брака, да даде място на по-широкия душевен живот. Да стане майка е по-благородно и по-добро. Такова състояние я довежда до съприкосновение с друг живот много по-богат, отколкото първия.

Така и ти, без да се впускаш надълго, своята душа не може да бъде задоволена от нищо друго освен от Бога. Изминало се е вече времето, когато ти можеш да се забавляваш със суетите на живота. Куклите на малкото момиче трябва да се преобърнат в действителност. Твоите минали желания трябва да се вплотят в нещо по-реално и твоите мисли трябва да вземат характер по-действителен.

Обаче, да се даде действителност на живота ти, трябва да влезеш в съюз с Бога и Нему да се отдадеш всецяло и тогава вечната любов може да роди нещо ново в тебе. Ето в това преддверие на Божия дом те очаква това, което желаеш. Бог те чака и Небето те призовава в своето обещание. Да, лицето на Господа е повече от всичко видимо.

Слушай, прочие, този вътрешен глас. Господ има да стори нещо за тебе. Ръката Му се простира и Той те извежда веднъж завинаги от това място и те завежда там, гдето Той желае. Дните на робството са вече минали. Пред тебе лежи обетованата земя, в която влизаш. Господ е сам, Той те въвежда и ще бъде с тебе винаги. Ти не ще бъдеш лишен от Неговото присъствие. Стой сега и слушай какво Бог ти говори. Стой и чети това, което ще пиша. В това, което ще чуеш, и [в] това, което ще прочетеш, стои животът. Блаженството, обаче, ти ще придобиеш в това, което видиш.

18 август, 7 часа сутринта

Г-н Дънов прочете 10 глава от Матей, 1 и 2-ри стих и след това от 16 стих до края, и каза:

– В живота мъчнотиите ще дойдат. Тия мъчнотии могат да бъдат на физическото поле, астралното и менталното тела, те могат да бъдат в ума ти, сърцето ти, но тия мъчнотии трябва да ги победиш, защото неприятели на нашата душа имаме и в трите полета.

Завистта е едно свойство на духовете, които са напреднали умствено, но не са довършили своето духовно развитие. Духовете, напреднали умствено, а останали духовно, създават хиляди мъчнотии и нещастия на хората. Затова с борбата, която водим, ние трябва да имаме мисълта, че Бог е с нас и какъвто кръст да ни се дава, да знаем, че това ни се дава от Небето, Коего работи за нашето добро. Щастие е онова, което Бог счита за щастие. Може да направи човек много грехове, но заражда се в душата му нещо и тя се оправдава. А пък

друг човек може да не е направил грехове, но се отклонил от пътя, в който е поставен, пропада. Но Христос казва, че ние чрез Божествената любов можем да победим тия мъчнотии. Да призоваваме Господа и да не обръщаме внимание на ония шепнения, които черната ложа чрез разните мисли прави.

Искам да ви кажа да не се съблазнявате от нищо. Онзи, който люби Господа, не може да прави грях. И онзи, който люби Господа, никоя сила не е в състояние да го спъне в неговото развитие. Вашият подвиг тази година ще бъде личен подвиг. Ще имате мъчнотии, но Господ ще ви помогне. Следователно никой от вас да не е малодушен. Когато ви нападат мрачни мисли, да знаете, че има кой да ви помага и че Небето е винаги готово да се отзове на вашите молитви.

Вие действайте всичките с Господа и не бива да се обезсърчавате, че не виждате. Ако вие имахте ясновидство преди любовта в живота, вие щяхте да се отчаеете от живота. В ясновидството има знание и то може да накара човека да се възгордее. Затова и Павел казва, че знанието възгордява, а любовта назидава. Ясновидството наистина е едно велико благословение, но то трябва да се използва разумно. За вас е важна вътрешната опитност, а не това, което е писано, защото може много да четете, но от вътрешна опитност се нуждаете.

Тази година всеки ще си върви, щом се свърши съборът, без да прави никакви посещения. После, вие често пъти свързвате Веригата с баща ми, сестра ми, родовете ми и пр. Но аз нямам баща и сестри. Някои питат: „Как е баща ти и сестра ти?“ Баща ми е на Небето и всеки, който прави волята Божия, той е баща ми, сестра ми и брат ми.

Никакви кръвни връзки не трябва да се мешат с Веригата. Това е то Духът Господен и аз искам да препятствувам на всичките спънки, които ме спъват. Няма по-голяма спънка в духовния живот от домашните. Волята Божия е да възлюбим ближния си. Да даваме предпочитание на домашните ми, заради* мене това е грешка, защото това е една спънка, с която съм спъван от 7-8 години.

От вас аз искам да любите Господа и ако имате любов към Господа, покажете я на нуждаещите се, а аз за себе си нищо не искам. Ако искате да покажете към мене любовта си, можете да я покажете само когато любите ближния си както себе си.

Аз желая вие да растете, Словото да расте във вас. Да бъдете благодарни духом е да бъдете здрави, да порастете по дух и по ум и това е, което ще ме радва. Вие всички спрямо домашните си бъдете справедливи, а не меки. Там, дето те искат да ви се противопоставят в някой Божествен принцип, вие се поставяте диаметрално против тях, защото може да ви убедят в нещо и да ви накарат да извършите нещо против волята Божия. Колкото за тяхното спасение, не се безпокойте, защото, щом се повдигнат вибрациите във вас, тогава и те ще се възползват, както е с д-р Миркович. Докато той още беше жив, неговите роднини не искаха да знаят за истината, а когато си замина, те почнаха да се интересуват.

Тази вечер ще се молите за вашите домашни, да бъдат просветени, и то по следния начин. Да кажем, че един човек ви прави спънка. Най-напред вие се укрепете да станете силни, после го потърсете умствено, за да му въздействувате и това предпочитателно ще правите нощно време от 9 до 12 и от 1 до 4 часа.

Ние имаме във Веригата приятели, които се спъват и ние искаме да се урегулират работите им, та трябва да им изпратим помощ. Помислете си добре, защото аз искам това желание да изтича изцяло доброволно.

Сега по двама ще отивате в другата стая да се помолите.

* заради – dual. за.

1. Димитър Голов и М. Георгиев
2. Илия Стойчев и Т. Бъчваров
3. П. Тихчев и П. Епитропов
4. Сава Величков и Иван Дойнов
5. Атанас Бойнов и Д. Цанев
6. Пеню Киров и Т. Стоиленов
7. К. Иларионов и Елена Иларионова
8. Кънчо Стойчев и Величка Стойчева
9. Петко Гумнеров и Гина Гумнерова
10. Милкон Пертян и Никола Янев
11. Серафим Шиваров и Никола Ватев
12. Анастасия Желязкова и Васил Узунев

След това изпяха се няколко песни от молитвеника и събранието се закри.

19 август, 9 часа сутринта

Г-н Дънов написа девиза и каза:

– Ще го носите със себе си. В това има три велики заповеди. Ще ги носите със себе си и ще се стараете да съобразявате живота си с него. Това е Божията воля за вас. След трите закона на Веригата, дадени на 16 август, написва се това, дадено на 19 август сутринта.

„Все, що попросите в Мое име, Аз ще го сторя.

Не бой се, мало стадо, Отец е благоволил да ви даде царство.“

За обещанията: – Всякога, когато човек дава известен оброк, той го дава пред други и всякога, когато даваме едно обещание пред други дух, той ще те последва и ще понасяш всичките последствия и страдания.

Един по-висш закон отменява разпорежданията на по-нисш закон. Например да кажем, оженил си се, но ако ти се каже да следваш Господа и да оставиш жена си, ти си длъжен да я оставиш, защото Провидението по един естествен начин може да я задигне, но, за нейно добро, то не я задига, но пък излъчва мъжа от нея, за да следва Господа. Във всички свои обещания да внимавате и да ги даваме разумно.

Тази година се взима четвъртият петък на месеца за пост, и то ще постите така, че да се наберат 25 часа, за да се образува числото 7, вечерта да сте вече нахранени, а щом удари 7, хапнете, дето и да сте, после да вечеряте. Аз желая през тази година да сте духовно добре и весели. Всеки може да работи за Господа. Всичките работи са благословени. Господ и най-лошите работи обръща за наше добро. Господ е единственият, Който е най-близо до всичките. Той е на Небето, на Земята и вътре в човеците.

Цикълът на развитието се равнява на 24 милиарда години и този цикъл с най-долната част представлява адът, най-гъстата материя, докдето духът може да слезе. Чистотата на един дух зависи от неговото влияние. Колкото по-голямо влияние има един дух, толкова той е по-чист и обратно.

Моисей, Илия, Исаия са били с най-голямо влияние между еврейските пророци. Най-младият ангел в Небето е на 24 милиарда години.

За картина, за която г-н Дънов каза: – Тая картина е философията на Веригата и няма в нея окултна школа такава картина. Сърцето лежи в лявата страна затова, защото лявата страна представя отрицателната страна на живота. Лявата страна е любовта, а дясната страна е мъдростта. Духовете слизат от лявата страна, а се възкачват от дясната страна.

Тези, които воюват, ако бъдат внимателни, ще получат благословение. Но ако изгубите силата си, тогава ще изпаднете. Ако някога се намерите в утес-

нение, зор, пишете ми и аз ще ви помогна. Ако се обръщате към мене от духовни съображения, добре, но ако от някоя гордост, тогава вие губите. Ако се роди някоя мисъл: „защо да се обърнем към него“, тогава вие губите, защото заради вярата вие се благославяте.

Славяните са по-близо до духовния свят и сърцето трябва да се развие. Англосаксонската раса развива интелекта и приготвява следващата култура, която иде.

Свети Иван Рилски се въплотил в някой си Иосиф, който живял е работил около Варна – Месемврия, и той е, който е подготвил освобождението на България. И сега той работи за България. Тогава е живял около 80–90 години.

Най-напредналите духове между славяните са Св. Св. Кирил и Методий и Борис. Кирил и Методий са славяни. Те ще се явят чрез въплъщаване до края на този век, за да подготвят духовно този народ и ще повдигнат славянството.

Цар Борис е бил ръководен от един дух, който е обединявал славянството. Казакова ще дойде след 4 години чрез въплъщаване на физическото поле, а докторът (Миркович) – след 2 години.

Този век е определен като век за чистене. И ако кавказката раса не приеме, ще стане катастрофално променение – половината от Европа ще потъне в океана, а културата ще се пренесе в Африка. Но през този свят сега иде магнетическа вълна, която ще пречисти всичко негодно и тая вълна ще се предшества от признаци: земетресения, омрази, напасти, злото ще се увеличи, войните, които се готвят, и пр. Но има всичките условия да стане обединение на народа и положението на българския народ е много добро. Влиянията в Европа му съдействуват да се подигне, а именно английското и германското влияние му съдействуват да се подигне. Опасността е, че с подигането на България управляващите ще могат да се заблудят и да го ударят на ядене и пиене, да забравят, че са били 500 години под робство и затова ние работим именно, за да не се повтаря робството.

Цар Освободител (Александър II) е бил оръдие на духа, който обединява славянството, той е именно, който му е заповядал и той не можеше да не послуша да не освободи България.

Най-важните събития, които има да станат, не може да се кажат положително, защото много работи се отсрочват, понеже фактите не се подчиняват на пророчествата, а пророчествата – на фактите.

Аз не искам да знаете кой съм аз, защото ако искам да бъда известен, ще отворя очите на двама слепи, те ще разправят кой съм. Добре, да ви явя кой съм, но ако се подигне едно гонение, колко от вас ще изтърпите? Затова аз не искам да ви туря на хлъзгава почва. Аз избягвам това, познавам душата на българския народ и не искам да му създавам карма. Исус Христос се изяви на еврейския народ, но Го не приеха и си навлякоха карма. Аз не искам да създавам карма на народа. Аз не се изявявам, искам да оставя народа да се развива по естествен път.

7 часа вечерта

– Искате материализация, но сега няма условия. През годината вие се готвите и усилете духовно и аз ще ви съдействувам да стане това. Обаче при сегашните условия и сегашната обстановка материализацията е невъзможна.

Отидохме в друга стая за моление. Молбата бе за българското духовенство и православната църква, за българския народ, за неговото духовно развитие, за учителите и учащата се младеж, за цялото славянство, за всичките други народи, които съдействуват за идването на Царството Божие.

Г-н Дънов каза:

– Ще почнем с „Хвалата“ (Хваление) и ще благодарим на Бога за всичките милости и благности.

Хвала (Хваление)

„Господи Боже наш, душата ни тихо уповава на Тебе. Открил си ни пътищата Си и виждаме Твоята благодат; проявил си ни милостта си и виждаме дълготърпението Ти; показал си ни любовта Си и виждаме Твоята доброта; посочил си ни истината и виждаме Твоята святост; изявил си ни името Си и виждаме Твоята правда; научил си ни на всяка мъдрост и знание и виждаме Твоите велики дела; обърнал си сърцето ни и виждаме Твоето присъствие навсякъде; просветил си ума ни и виждаме Твоите творения, че всички са добри; опасал си ни със силата Си и гледаме Твоето могъщество.

И след всичките добрини и благности, които си излял отгоре ни, според Твоята вътрешна пълнота, нашето желание е винаги да гледаме Твоето лице и да се радваме и веселим в пълнотата на Твоята любов. Ние Ти благодарим за Твоята милост и грижливост, с които си ни заобиколил. Нашата душа винаги се радва, че милостта Ти ни следва. Ти всякога ни слушаш и си готов винаги да ни крепиш и да ни даваш помощ, когато сме в нужда.

Благи Господи, Велики Отче на Небето, избавяй ни от ухищренията на лукавия. Ето, Ти си говорил и ние вярваме, че Ти ще ни утвърдиш във век да те славим. Господи, Който си неизменен, закрепи нашите братя и сестри, за да пребъдем всичките в Тебе и да пребъдеш в нас, за да сме в едно, както Ти и Отец и да Те прославим с плодовете на живота си пред хората.

Благи Боже, Който си ни дал живот и здраве, Който ни насищаш с хляб и вода и ни задоволяваш с хилядите Си благоволения всеки ден. Твоето Слънце изгрява всяка заран като младоженец тича в пътя си, който си му начертал. То ни донася и разпръсква Твоите благословения повседневно. В Твоето име оживотворява всичката Земя. Задига и донася облаците, напоява земята с дъжд и влага и изважда всеки стрък изпод земята. Украсява полските цветя с всичката им хубост, която си им дал отначало, развеселява всички живи същества и човека, когото си направил според подобие на Си, вдъхва в неговите жили вяра и надежда да се труди и работи, като му казва, че Ти ще благославяш труда му.

Велики са Твоите наредби. Всичките ние, Твои чада, идем днес да Ти поднесем своята благодарност. Облякъл си ни в дрехите на живота и колко хубави са тия облека, в които си ни обърнал. Благословени Господи, от всичките векове, приеми нашата благодарност, която Ти поднасяме от душа.

Амин.“

Дадена чрез г-н Дънов. След молитвата г-н Дънов ни каза:

– Ето що говори Господ: „Аз съм чул гласа на вашата молитва, ще Ме познаете според делата. Имайте мир в себе си и любовта ви ще бъде свършена.“

Всички казахме: – Благодарим.

След това г-н Дънов каза:

– Тая вечер събранието се свършва, а утре ще се разискват въпроси от частен характер.

20 август 1909 година, 4 часа сутринта: Молба за управляващите в България.

Край на срещата.

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1910 година (14–18 август) ТЪРНОВО

Записал: ПЕТКО ГУМНЕРОВВ

Преди срещата

Тазгодишната среща беше определена да стане в гр. Търново от 14 август.

От София тръгнахме ние с Гина, Д. Голов, Иван Тачев, Васил Узунов, Михалаки Георгиев и Тодор Стоименов от Бургас и то на 12 август, четвъртък, с бързия влак сутринта, който тръгва в 7 и половина часа. И понеже на 11 август, сряда, вечерта в София валя изобилен дъжд, то и при нашето заминаване времето беше облачно, клонящо да завали, но не валя. Такова си остана времето до пристигането ни в Търново към 5 часа. Това закъснение бе следствие от спирането на трена на станция Дъбник, гдето чакахме повече от 1 час, докато дойде от Плевен друга машина, за да потегли влакът, защото машината, която го взе от плевенската гара, се развали, пукнали се някои от тръбите ѝ, два километра от станция Дъбник, до която тренът достигна само по инерция, благодарение на която инерция като по чудо спря пред гарата и с това се създаде възможност да се депешира в Плевен, отдето достигна друга машина да ни потегли. Иначе, ако машината се пукнеше сред пътя, кой знае колко щяхме да чакаме. Казах, че машината, която дойде от Плевен да замени развалената, била същата, с която тръгнахме от София, но която била сменена в Плевен от развалената.

На 13 август, петък, откъм 10 часа сутринта времето в Търново започна лека-полека да се разведрява и до вечерта съвсем се разясни, така щото нощта на 13 срещу 14 август беше съвсем ясна и чиста, времето – тихо и много приятно.

14 август, събота

Срещата на членовете от Веригата тази година стана в Търново в лятната къща, или по търновски – колибата, на търновеца Ам. Бойнов, дето по поръка са били събрани в 7 часа заранта поканени да участвуват тази година в срещата. Явиха се поканените от **София**: Тодор Бъчваров, Димитър Голов, Петко Ив. Гумнеров, Гина П. Гумнерора, Пенка Т. Бъчварова, Велико Граблашев,

Михалаки Георгиев, Иван Тачев и Спас Димитров; от **Търново**: Константин Иларионов, Елена Иларионова, Иван Дойнов, Мария Дойнова, Атанас Бойнов, Парашкева Бойнова, Драган Попов, Здравка Попова; от **Русе**: Никола Ватев, Величка Ватева и Петър Тихчев; от **Бургас**: Никола Янев, Кънчо Стойчев, Величка Стойчева, Деню Цанев, Тодор Стоименов и Пеню Киров, от **Пловдив**: Петко Епитропов и от **Шумен**: Васил Узюнов.

Гореизброените по ред, според датата и времето на тяхното приемане за членове на Веригата един подир друг бидоха повикани и изпращани в заседателната стая, където около масата насядаха под следния долупоказан ред:

ИЗТОК

П. К. ДЪНОВ

CEBER

ЮГ

П. Киров	СИНЯ ЛЕНТА	ЖЪЛТА ЛЕНТА	РОЗОВА ЛЕНТА	Т. Стоименов
Т. Бъчваров				Д. Голов
П. Гумнеров				М. Георгиев
К. Иларионов				Ив. Дойнов
Ат. Бойнов				Н. Янев
Д. Цанев				П. Тихчев
В. Узунов				П. Епитропов
К. Стойчев				Н. Ватев
Ив. Тачев				Др. Попов
В. Граблашев				Ел. Иларионова
Г. Гумнерова				Здр. Полова
В. Стойчева				П. Бойнова
П. Бъчварова				В. Ватева
М. Дойнова				

ЗАПАД

На масата личаха три ленти, прострени от изток към запад с цветове: розов, жълт, син, поставени тъй, както е отбелязано по-горе.

Преди всичко обяви се програмата за днешния ден, за която г-н Дънов каза:

– Най-напред ще последва встъпителна реч, която ще бъде преди обяд, а в 3 часа след пладне ще започне бдение за всекиго по 15 минути в стаичката

пред олтаря. Утре, 15-ого, неделя, трябва всички да се явите сутринта рано между 4 и 5 часа, а за подиробедното бдение да помните, че в 7 часа сте свободни с изключение на тия, на които е редът да влизат на бдение, а в 6 часа довечера всички да сте тук. Засега, понеже часът е 9, нашите приятели ще дойдат в 10, дотогава, до 10 часа, сте свободни.

В този свободен час, между 9 и 10 часа, между другите разговори се разпределиха минутите, през които всеки един от нас ще влезе пред олтаря за бдение от 3 часа следобед.

Точно в 10 часа г-н Дънов влезе в олтаря, а нас остави в горната обстановка около масата в тишина и внимание. Няколко минути след влизането ни по г-н Пеню Киров г-н Дънов ни покани към внимателно следене хода на нещата в тая минута, та да можем добре да чуем и запомним тона и гласа, по който приятелите горе ще изпеят „Отче наш“, щом дойдат да присъствуват. След като всички по покана на г-н Дънов изпахме „Благословен гради во имя Господня“ и след настаналата между всинца ни тишина и внимание на колене изслушахме молитвата „Отче наш“, която се изпя на чисто български по думите, както е отбелязана в Евангелието от Матей 6 глава, стихове от 9 до 13, но на глас от никого от нас не слушан досега, глас, отличаващ се с хармония, в който преобладава духовно трогателно тържество. Гласът бе глас на г-н Дънов и се носеше откъм олтаря към нас.

След като изпя „Отче наш“, г-н Дънов дойде при нас, като зае мястото си на масата и в своята реч между другото каза:

– Имате поздравления от приятелите, които сега присъствуват, и тяхното присъствие ние усещаме от изражението на днешния ден. (Времето днес е навсякъде ясно, никъде облак не се забелязва, без вятър, съвсем тихо и слънчевият пек е поносим, даже желателен. Въобще всичко в атмосферата е приятно.)

Ако можем да нагласим душата си, ние през тази година ще получим големи благословения. За да можем да разбираме това, което ни се казва, необходими ни са високоблагородни чувства и отваряне на духовните очи, а всичко това става с Божествена сила. И ако почнете да обичате Господа с всичкото си сърце, Той ще измени сърцата ви. Той е един. Вашето събиране тук се дължи на Него и силата, която ви държи, е Божествена. Това искаме времето да го потвърди и вие ще се уверите, че Бог е бил с вас и че от каквото и да се нуждаете, от нищо не сте лишавани.

А ако този свят на вас е нещо неприятен, то се дължи на нашия вътрешен егоизъм, от който нашата душа става като пуста земя, в която нищо не се ражда. Всеки е опитал, че когато минава през някой планински кът, как птиците и ручейте в едно със зеленините, висините и планините правят всичко весело и приятно. Но когато отивате през пустинята, дето липсват на тези приятности се усеща, няма никаква влага и всичко е пусто пред окото ти, униние и тъга на душата ти преобладава. Животът, който ще дойде в нас, е Божествената влага, а радостта, която усещаме, то е нещо като онова, което прозябва като семето. За радостта, значи, трябва да има обект и душата ни се радва и весели; когато усещаме това.

През тази година искам да спазвате следната основна мисъл: смирението в живота е една велика добродетел. Не искам да кажа нископоклонничество, а смирение. Смирението е нискотекущите места. И човек без смирение представя високо място, гол планински връх, гдето няма нищо, нищо не расте, не вирее никаква растителност. Може да има слънце, но нищо не ражда и над него или на него може само някой орел да прелети и нищо повече. Даже снегът, който пада върху високите планински върхове, слиза върху низините и високият връх нищо не може да се ползува. Така са и горделивите хора, които не могат да се

ползват. Както снегът от висините слиза в долините, та се ползват хората в тях, така и горделивите хора, които служат за благословение на чадата Божии, които са долините, върху които животът расте.

Може наистина да се яви противоречие, че горделивите хора изнасилват смирените, обаче това противоречие е само във вашия ум. Може ли един планински връх да влияе върху долините? При разтопяването на снега възможно е да се запълни някоя долина и да понесе неща от нея, но от това нищо не значи, защото отнесеното е било на повърхността и долината в качествено отношение си остава все долина. Не осъждайте света, защото лошите светски хора служат за нас. Па нали и в Писанието е казано, че дъждът се изпраща и на праведни, и на грешни?

Втората мисъл е, че ние трябва да имаме прямо съединение.

И третата мисъл е да имаме един център, също както когато правим къща, търсим да положим една основа. И първото нещо на човека е да има една основа, а то е добродетелта, която е неизменяема ядка и която с минаването ни през страданията Господ съставя, та в тази форма Той започва да гради новото тяло, което трябва да се съгради само върху добродетелта.

Когато дойдете до любовта, ще научите, че трябва да слугувате и в слугуването Божествената любов ще се прояви. Господаруването е най-отегчителното нещо. Чрез законите на любовта ние можем да преобърнем в добри и най-лошите хора. И който знае най-добре да слугува, той е най-близо до любовта. Слугувайте, прочие, и на жена си, и на децата си, па и на всичките хора. Човек, който не помага и не услужва на страдащите пред очите му, как ще помага на хората, които са далеч от него? Законът е такъв, че трябва да послужите на тия, които са по-близо до вас, та да се отдалечат и ви не пречатствуват. Тази е заповедта, която ще приложим през тази година: да започнем да слугуваме. Това е, което Господ иска от нас. И на всички, които сте готови в това отношение, Той ще ви съдействува.

Злите хора спрямо вас имат същите отношения, които вие имате спрямо духовете. И както отгоре вас ви учат, така и ние трябва да учим лошите хора. Тия противоречия в живота искам да ви станат ясни. Тази е мисълта, която Господ ви дава, за да ви направи живота сносен.

Сега ви се дава 12 глава от Иоана и нека през време на прочитането каквото на всекиго направи впечатление, да си го отбележи, та по тия бележки ще станат някои разисквания.

Главата се прочете от г-н Дънов, а след това той даде отговори на някои от въпросите, възбуждени след прочитането.

– Един горделив човек, за да се обърне, трябва да слезе от височината си в долината на смиренieto. Има един стих, който казва, че сиромасите имате винаги при вас, а Мене не. Това значи, че сиромасите и грешните са едно и също нещо, после, сиромашия и болест, богатство и здраве са синоними. Един грешник, например, е като един вълк: колкото повече го храните, толкова повече иска да хапе и да къса.

Преди 2000 години, когато онази тъмна тълпа искаше разпятието на Христа, вие всички тук сте били в онази тълпа и сте викали в едно с нея: „Разпни го!“ Но понеже от толкоз години насам Христос вече ви е засегнал, защото всичко туй вие сте сторили от незнание, и понеже съзнанието се е родило във вас, то сега се събуждате, за да изправите грешката на миналото си. Исус Христос дойде за езичниците, това е вярно, но това значи, че дойде за кавказката раса, а семитите не Го приеха. Виделината е във вас, Господ е във вас, вземете мерки, защото не е изключена възможността да Го разпънете пак.

Името Божие е целта, към която се стремим. То е прицепната точка и името Божие е единственото име, чрез което се спасява целият свят.

Може да се приеме, че има хора, които не са чули за името Господне от плът и кръв, но и такива хора има, които познават Исуса Христа. Сократ, например, е един мъдрец, който е познавал Христа, а това е явно от сегашното му особено проявление в Толстой. Да, сегашният Толстой е Сократ. Той е живял едно време в Гърция. Толстой е същинското прераждане на Сократа.

Духът казва: Това, което се казва тук, което видите и чуете през време на срещата, няма да го съобщавате навън под никакви условия. А ако някои ползуаинтересовани и любопитни ви питат, ще отговорите: „Бяхме във Великото училище на природата.“ Това ще бъде името на Веригата. Това е заповедта на Духа. Това ви го казвам, за да го имате предвид за една година, а следващия път ще ви спомнят. Да не мислите, че като кажете на света нещо от туй, което става тук, та вие ще го спасите. Не, Господ по-скоро ще го спаси, ако вие мълчите.

После Духът иска да ви каже друго нещо: Не се плашете от света, та да искате да отидете в манастир. Някой, например, е чиновник и мисли, че ако той остави тази работа, ще му бъде по-добре. Това е грешка. Никога не оставяйте първата си стъпка, докато Господ не ви отвори нова. Ако някой има желание, което не може да разреши, такъв да се отнесе до Веригата в годишната ѝ среща и ще се разрешат.

Първата дума е влязла в човека чрез храната. Втората е влязла чрез носа и тя именно е разумната душа, та затова носът е символ на разумната душа. Устата е също символ на любовта, но и същевременно е и символ на животинската душа, която диша, храни се с въздух. Едната живее в основата на главата, а другата – на покрива; едната живее в долния етаж и тя е животинската душа, а другата, разумната душа живее в горния етаж. Но и двете са едно, и разумната, и животинската душа живеят заедно. Тронът на душата е сърцето – там е, дето тя живее.

Сега ще ви дам някои упътвания за начина, по който ще влизате за молба в олтаря днес подир обед от 3 часа насетне. Ще се молите, щото Бог да ви даде здраве, разумение на ума и сърцето, но най-същественото е да искате здраве, за да можем да работим за Господа и да изпълняваме длъжностите си.

Тук г-н Дънов обширно обясни употребата и всичката обстановка на вътрешността на олтаря, гдето предстоеше да отиваме да се молим. Но понеже тази вътрешна олтарна уредба не може да бъде достояние на протоколно описание, затова тези разяснения на г-н Дънов се премълчават. Позволено е да се протоколира само казаното върху находящите се в олтаря пет ленти, върху които г-н Дънов обясни:

– Тези пет ленти представляват петте цвята, ще ги видите: розова, жълта, синя, портокалена и зелена лента. От тях розовата означава Божествената любов, жълтата – Божествената мъдрост, синята означава Божествения Дух. Останалите две ленти са портокаленият и зеленият цвят – двете те представляват човешката душа. Портокаленият цвят представлява физическия човек, а зеленият – сегашното развитие на човека.

И след всичко добави: – Сега благото, което Господ ни дава, трябва да го използваме, защото то се дава веднъж в годината.

Изпяхме всички „Ангел вопиеще“ и „Свят, свят Господ Саваот“, като свършихме с молитвата „Отче наш“ в 12 часа на обед.

В 3 часа подир гладне започна бдението, за което се оповести тая заран и през което ще се молим за здраве и прочие, което бдение продължи дори до 10

часа вечерта. Някои, на които не бе редът да бъдат между 3 и 6 часа на бдение, бяха из града, но в 6 часа всички се събрахме и на групи беседвахме из двора на лятната къща докъм 10 часа вечерта, когато всички изредихме бдението си и когато, след като вечеряхме, се разотидохме по квартирите си.

Заслужава отбелязване следната мисъл, която г-н Дънов изказа пред групата беседващи, които го бяха обкръжили за частен разговор, която мисъл изказа към 7 часа вечерта. Мисълта бе: Грехът е сила в природата, която демагнетизира атомите.

На разотичане г-н Дънов ни напомни заповедта, дадена тази заран, че трябва утре да дойдем между 4 и 5 часа заранта, като добави, че целия ден утре, 15 август, ще посветим в пост.

15 август, неделя

В 5 часа и 15 минути бяхме по местата си всички, както в началото. По покана всички в тайно изказахме по една благодарствена молитва. Г-н Дънов съобщи, че днешният ред е следният:

– Двама по двама ще отивате в молитвената стая да се молите и ще стоите по 10 минути. Молбата ви ще бъде за идването на Божията любов в сърцата ви.

Тук се изясни от г-н Дънов начинът на влизането в олтаря, стоенето вътре и излизането – начин, който сме задължени да изпълним, но понеже всичко туй трябва да е непроницаема тайна, протоколът го изостави.

Започнахме веднага двама по двама да влизаме по 10 минути за молитва. А на тези, които останаха по местата си да чакат реда си, или вече са свършили, се определи следната работа. Да се Библията, която ходеше от ръка на ръка, та всеки си отбележи по един стих, върху които отбелязани стихове г-н Дънов каза, че ще ни каже сетне по нещо, ако остане време. Библията се даде най-напред на Пеню Киров и заобиколи масата. На Тодор Стоиленов се даде написана на лист „Хвалата“ (Хваление) със задължение да я прочете и да я даде на Димитър Голов, та да се предава от ръка на ръка, също както Библията от ръка на ръка от другата страна на масата.

Освен Библията и „Хвалата“, които се подаваха от ръка на ръка, на трето място г-н Дънов извади една дълга новонаписана молитва, която даде на Пеню Киров, който я прочете, прочете я и Тодор Бъчваров, от когото я взе и прочете Петко Гумеров, и като че ли изглеждаше, че и тя ще пътува около масата от ръка на ръка, също както Библията и „Хвалата“, обаче г-н Дънов я прибра, щом Петко Гумеров я прочете и сам на всеослушание я прочете пред всички на двора, дето се бяха събрали на почивка, докато се изредят всички в десетминутна молитва в олтаря. За тази прочетената от г-н Дънов молитва сам той се изрази:

– Тази молитва е молитва на духовете, които участвуват във Веригата, и тя е, която ни свързва с тия духове.

Докато не бяхме слезли на почивка в двора, когато г-н Дънов ни четеше молитвата, той каза следното:

– Вчера, 14 август, събота, господствуваше портокалената краска – цифрите 1 и 4, т.е. животните (животинското царство); днес, 15 август, неделя, господствува розовата краска – цифрите 1 и 5, значи днес сме ние, хората. Утре, 16 август, понеделник, ще господствува жълтата краска – цифрите 1 и 6, значи духовете; другиден, 17 август, вторник, ще господствува синята краска – цифрите 1 и 7, значи синовете Божии.

В 8 часа и половина сутринта всички свършиха десетминутната молитва и от двора, дето бяхме на почивка, се изкачихме в заседателния салон и насядахме по местата си. Г-н Дънов показа емблемата на Веригата, нарисувана на страница, пръчките, която се даде миналата година, на 16 август 1909 г. преди обед, и върху нея каза:

– Това е законът на Веригата, в който са отбелязани всичките етапи на човешкото развитие.

Тук г-н Дънов по дълбок начин и на философски език обясни етапите и подразделенията на емблемата, но аз не разбрах и не останах освен следните откъслечни мисли:

Всички души, които са излезли от Бога, пречувват правата линия и тогава е станало отражение в триъгълника, а това е, което се казва падение. После се образува друг триъгълник и виждаме същество с две глави, а същество с две глави не може да бъде в хармония с Бога. И това в науката се нарича еволюция. Всяка една душа трябва да премине през всички форми и всяка форма, която човек може да усвои, става негов капитал. Без форма никакво знание не може да съществува. В тази така наречена еволюция ние сме отишли до дъното на самия триъгълник и се възкачваме към Бога, та така е станало спасението.

Втората картина представлява еманципацията, която е петоъгълник, дето са петте велики добродетели, които представят Правдата, Любовта, Добродетелта, Истината и Мъдростта. Ние сега влизаме в шестия етап, който е еволюцията на духовете. Същевременно тази пръчка-емблема показва двойното проявление на Бога. Ние сме се качили на първия Божествен етап.

Показа се от г-н Дънов на всички и другата емблема на Веригата – ножът, след което каза:

– Всяко събитие, за да се появи, трябва да има сила – този нож показва силата. Това е единственото оръжие, което човек може да носи. Всичките молнии, които се извършват отгоре, имат формата на това оръжие. Този нож е също емблема и представя меча Божи и затова го виждаме в кръстообразна форма.

От едно свое твфтерче г-н Дънов прочете един текст, в който имаше наставления, но понеже не се позволи да го препишем, не може да бъде вместен и този текст в настоящата книга. За него Той каза:

– Прочетете го, то се отнася за нас и всеки трябва да го вземе със себе си.

След гореизложеното г-н Дънов обяви събранието за завършено, като добави, че между 6 и 7 часа тази вечер трябва да се явим всички, за да се осветим. Но понеже почти всички не се считаха уморени и не напуснаха местата си и сам г-н Дънов не излезе на почивка, то завърза се частна беседа, в която се задаваха частни въпроси. В този разговор г-н Дънов изказа следните по-важни и от мене разбрани и схванати мисли:

Здравето отговаря на тялото, щастието отговаря на душата, а блаженството отговаря на Духа.

В първата емблема – законът, виждаме цифрите 1, 2, 3, 5, 7. 1-то е Бог в нас; 2-те е Божествената любов, но това число е, което се подава. 3-те е символ на живота, целта, към която се стремим. То е падение, сила. То не е поделимо. 3-те само Бог може да го победи. 5-те – то сме ние. Нищо не може да ни победи освен любовта. По-нататък, към 5-те като се прибави 2-те, образува се числото 7; то е центърът на шестоъгълника.

В астралния мир половете не са както на физическия. Там мъжете, които са били на физическия свят, стават жени, а жените стават мъже.

В ума ви нека стои следното: Не отделяйте духовния свят от физическия, защото всичко е духовно.

В света ежегодно се изтрепват и умират по 32 милиона хора, та в тях, разбира се, се включват и умиращите всяка година македонци. Не се безпокойте за изстребването на македонците, защото ще видите, че колкото се изтребват, двойно се размножават. Следователно тези, които умират, те са сухи клони, а Провидението не иска такива.

Вас много ви спира мисълта кой каква роля ще играе в света. Не е лоша тая мисъл, напротив, тя е Божествена, но все-таки пак не бива да се бърза.

И друг път съм ви казвал, и сега ви повтарям: Не се старайте да се представите пред хората за добри, защото тогава именно те ще ви поставят на изпит и може би ще ви лапнат. Ако ви лапне светът, хората около вас нека ви лапнат, вие сами не се показвайте за добри. И този или тези, които ще лапнат един добър човек, има да си патят. Голям е рискът в изпитанието на този, който иска да лапне и унищожи един добър човек. Това е подобно на следното. В река Нил живеят едни жабчета, които при опасност се така сгушват, че образуват острота, па и да ги лапне някое животно, прояжда стомаха му, та те се избавят, а животното, което ги е погълнало, се извърща и умира. Крокодилите, например, ги гълтат, но винаги жабчетата прояждат корема им. Така става с всеки, който се опита да погълне един добър човек, който повидимому е малък, но си плаща онзи, който рече да го закачи без причина. После, забележително е другото: в турско време, разказват, всеки българин, който е бърхтал турчин, винаги турчинът му е ставал приятел.

Плътта, светът и дяволът – в тия три неща се проявява нашият враг. Така плътта е жената на дявола, дяволът е мъжът на плътта. Светът, това са синовете, които са родили плътта и дяволът.

Никога не се заемайте да се борите с плътта, греха, дявола, защото който се помъчи да стори това, поставя се на фалшива почва.

Ако искате да вървите добре, то на лошата мисъл и изкушението противопоставяйте една добра мисъл и тогава, ти, като станеш център, ще оставиш двете мисли и желания да се борят, а ти ще вървиш из пътя неповредим. Намразил ли се с някого, например, на когото често и без да знаеш изпращаш лоши мисли, в такъв случай намери и се събери с приятели, с друг човек, на когото животът и линията на поведението са диаметрално противоположни с живота и линията на поведението на човека, с когото си се намразил. И тогава добрите мисли и чувства, които храниш към добрия човек, с когото си се сприятелил, ще влязат в борба с лошите мисли и чувства, които изпращаш към човек, с когото си в ненавист, и така ти ще останеш неуязвим.

Всичките сили в света вървят по известна плоскост. Те са 7 горни и 7 долни етажа, та всичко 14 течения. И за да се приложат законите, трябва добре да се изучава кои сфери съответствуват, та да се подигне умът към духовете, обитаващи сферата, която в конкретния случай ви трябва.

За да стане срещата на Веригата тая година в Търново, си има своето дълбоко значение. То си има свързката с астралния мир, но как и що, Духът не желае да ви отговори.

До 1914 година ще се приготвят всичките условия за духовното обединение на този народ, но всичко това дали ще се реализира, не се знае.

Молихме се всички по една кратка молитва, а след това събранието се преустанови за го 8 часа вечерта.

Господнята вечеря

Точно в 8 часа вечерта се събрахме в заседателната стая около масата, както се бяхме наредили, и върху масата имаше сложена трапеза със следните съестни продукти: хляб, вино, риба, грозде, сливи, ябълки, круши, праскови, стафиди, сухо грозде, чукани бадеми, диви, пъпеша, смокини, лимони, пиперки с домати и лук, захар, орехи зелени небелени и лешници. От всичките тия продукти по двама взехме по нещо, занесохме го в олтаря, освещавахе се и ги връщахме по местата им. Не се позволи да се говори за онова, което ставаше в олтаря при внасянето на съестните продукти, затова то се премълчава. Ето какво всеки от нас внесе за осветяване в олтаря:

Пеню Киров внесе грозде, Тодор Стоименов – ябълки, Т. Бъчваров – вино, К. Иларионов – риба, Ив. Дойнов – праскови, Ам. Бойнов – риба, Н. Янев – грозде, Д. Цанев – сливи и смокини, П. Тихчев – хляб, В. Узунов – сухо грозде, Петко Епитропов – захар, К. П. Стойчев – грозде и хляб, Н. Ватев – вино, Ив. Тачев – вино, Драган Попов – гиня, В. Граблашев – грозде, Спас Димитров – гиня и смокини, Г. Гумнерова – грозде, Елена Иларионова – вино, Велика Стойчев – хляб и бадеми, Здравка Попова – праскови, Пенка Бъчварова – грозде, П. Бойнова – вино, М. Дойнова – гиня, В. Ватева – сливи.

По покана на г-н Дънов следните лица прочетоха: П. Киров – Матей 26 гл., от 26–30 ст., Т. Бъчваров – Марка 14 гл., от 22–26 ст., Т. Стоименов – Лука 22 гл., от 14 до 20 ст., Д. Голов – Матей 26 гл., от 26–30 ст., П. Гумнеров – Иоана 13 гл., от 1–29 ст., К. Иларионов – Първо послание към Коринтяните 11 гл., от 23 до 32 ст., П. Тихчев – Римляном 15 гл., 15 ст., В. Граблашев – Иоана 6 глава, 61 ст., Г. Гумнерова – Иоана 6 глава, 15 ст., Е. Иларионова – Иоана 6 гл., 49–52 ст.

Подир прочитането на горните стихове от книгата Господня г-н Дънов раздаде хляба и виното, преди което всички заедно изказахме кратки молитви. При подаването на хляба г-н Дънов каза: „Това е тялото Христово, което за вас се даде и за вашето спасение.“ Това се повтаряше на всекиго, на когото се подаваше хлябът, [от] който си отчупваше малко. Г-н Дънов даде най-първо на Пеню Киров вино и той подаде на стоящите до него. При подаването на виното г-н Дънов каза: „Тази е чашата, която се излива за вашето спасение. Тя е чашата на вечния живот, тя е чашата на Божествената любов.“ Най-после каза: „Това е чашата на нашето спасение“ и я подаде на Пеню Киров. Така чашата се подаваше на всекиго, който при подаването изговаряше: „Това е чашата на нашето спасение.“ След това всички прочетохме „Добрата молитва“ и вечерята се започна.

Вечерята свърши в 10 и половина часа, когато г-н Дънов ни съобщи, че трябва да се явим на закуска утре, 16 август, понеделник, в 10 часа сутринта, след което се разотидохме.

16 август, понеделник

Времето е ясно навсякъде, но атмосферата е някак уморена, като че ли Слънцето прониква през мъгла, а пък не само такава че не се вижда, но не се съгледват и облаци.

В 10 часа сутринта всички са по местата си, определени в началото. След като се помолухме гласно с „Добрата молитва“, г-н Дънов ни продиктува, та си преписахме една молитва, която каза, че се казва „Молитва на Духа“ и за която ни обясни, че не можем да я даваме никому.

– Тези молитви – каза той – ще четете само при голяма нужда, но никога пред хората, защото човекът, с когото ще я четете, ще съсредоточи ума си и ще

ви повреди и напакости твърде чувствително. Вие трябва да се научите да не огорчавате Господа, защото ако Него огорчим, никой не може да ни помогне. Трябва да сме чисти, святи и послушни. Послушанието е първият основен закон на Небето и който се готви да стане член на Небето, трябва да бъде послушен, защото знайте, че се приближаваме до Същество, Което е безгрешно, чисто и свято.

В края на тази молитва има като че ли 4, а те са 5 букви, четвъртата и петата са една до друга. Тези букви значат (*тълкуването на тия букви не може да бъде достояние на тази протоколна книга, при все че аз го отбелязах за себе си на друго място, где то е самият текст на молитвата, който текст тук също пропускам. Това е заповедта.*)

Всички молитви са лозинки, пропуски; и които нямат в себе си такова нещо, нямат смисъл.

Днешният ред ще бъде следният: В началото ще имаме едно Слово от Духа, после може да се дадат някои писмени работи. А следобед към 5 часа, двама по двама ще продължаваме реда на нещата. Ще имаме молитва, така щото в 5 часа трябва да бъдем всички тук.

Всички, които има да задавате някакви въпроси, ще си ги напишете на книжка, която ще оставите на масата.

Снощи някои от вас направиха една грешка. Такава грешка избягвайте. Вие излязохте оттук снощи и отидохте някои от вас на гости. Господ не е човек, когото можем да привлечем със сладки думи, а иска да Му бъдем покорни на закона. Виждате колко лесно може да се поддавате. Черните облаци, които вчера висяха, бяха символ на това. После, вчера някои от вас се карахте. Това Духът не одобрява. Подигравате се едни на други и се шегувате. Знаете ли, че това може да привлече вибрациите на целия пъкъл? И туй също Духът не одобрява.

Мъчнотията да се състои Веригата е тая, че във всяка вече съставена трябва да има чистота. Аз искам от вас всички да не ни препращате лоши мисли. Който иска да слугува на Господа, да слугува доброволно, а който мисли, че аз го викам, такъв по-добре да си седи у дома. Ако някой от вас мисли, че парите, които се събират тук, са за мене, не мисли право, защото освен по 20–30 лв., които може да взимам годишно, по случай годишната среща, другите стоят и се употребяват там, дето Духът изисква. Лично аз нямам нужда от пари, защото и така достатъчно си имам. Това е забележка на Духа, Който ви желае доброто и иска да не се оставяте на духовете, които не ви мислят доброто.

Законът е такъв, че за погрешките, които правите, на вас ако ударят по една, на мене стоварват три плесници. Желание има в някои духове да изядат всичките благословения, които тук се дават за вас, а вие да си отидете с празни ръце и с празни торби. Има дух, който всяка година е много и много крал, но тази година не искам да му дадем да краде. Вследствие на тия стъпки и недоразумения, нашите приятели отгоре закъснях да се явят днес, а с тях щяха да се явят и д-р Миркович и Казакова, но закъснях. Сега ще почакаме.

Веднага 2-н Дънов даде една книжка, върху която всички, а включително и той, написахме по една дума, та всичко се написаха $28 + 1 = 29$ думи, които бяха следните: Господ, правда, смирение, послушание, любов, милост, послушание, смирение, помощ, милосърдие, правда, смирение, любов, слава, милост, любов, сърце, живот, светотърпение, съзнание, а 2-н Дънов написа думата изпълнение. Срещу всяка дума се поставиха цифри, номер по ред. Така срещу думата Господ, написана от Пеню Киров, се постави цифрата 1, срещу думата правда, написана от Т. Бъчваров, се постави цифрата 2, срещу думата смирение, написана от П. Гумнеров, се написа цифрата 3, срещу послушание се написа 4,

срещу любов – 5, срещу милост – 6, послушание – 7, смирение – 8, възвишение – 9, чудо – 10, дълготърпение – 11, надежда – 12, вяра – 13, мъдрост – 14, помощ – 15, смирение – 16, милосърдие – 17, правда – 18, смирение – 19, любов – 20, слава – 21, милост – 22, любов – 23, сърце – 24, живот – 25, свят – 26, търпение – 27, съзнание – 28 и срещу думата на г-н Дънов: изпълнение – 29.

По разпорежба на г-н Дънов всички горни числа от 1 до 29 се написаха поотделно на 29 книжки, от които всеки от нас взема по една, като един вид жребие. Като си взехме всеки по една книжка, върху която беше написана една от горните цифри, г-н Дънов произнесе следната реч, разбрана и схваната от мене, П. Гумеров, така:

– Върху отношението на написаното ще бъде текстът на Словото – това са духове, които работят чрез вас. Първото число е Господ, това е първото същество, което излиза от Бога, от безпределния, незнания Бог. То е първото същество, което е създало света. В това число се е проявило и второто лице – правдата, която има съотношение към всички същества, които са влезли в света, за да се изявят. И то е числото 2, което трябва да страда, защото винаги този, който се съди между хората, не е най-обичаният. Този, който раздава правдата, не може да бъде обичан, понеже всякой, който е настаняван, ще го гледа с криво око. Всичките погрешки ние ги туряме на числото 2, като се извиняваме, че майка ни ни е научила така.

В числото 2 човек трябва да се освободи от онова вътрешно заблуждение, че Бог е крив. Всеки трябва да разбира думата „правда“ в истинския смисъл за себе си. Какво значи думата „правда“? Това значи мъдрост, знание, че разбираш законите и че можеш да се помириш с другите неща, че знаем нашите отношения, какво и как да ги примиряваме с другите неща и после имаме стремеж към Бога.

Числото 3 – това е изкупление. Господ се смирил, страдал и заплатил всичко. Той е третото лице на Божеството. И след като Господ се е смирил, представлява човека в животинското му естество, като например имаш вол, впрягащ го и с това казващ, че трябва да ти бъде послушен. И всички животни, ако не служат, се подлагат на наказание от човека.

Върху числото 4 аз (П. Гумеров) не съм отбелязал нищо да се каже от г-н Дънов, но г-жа Величка Стойчева ми каза, какво в нейните бележки стояло върху числото 4, че г-н Дънов казал: – Четирите означава човека в неговото животинско развитие.

Човешко е числото 5. За да не бъде бит, човек трябва да има любов. А да любим, най-напред трябва да се стремим към Бога, а за да Го любя, значи да каже Той нашите отношения спрямо Него, като ни изпрати тук да слугуваме. Ние с радост и веселие трябва да пренесем това, което ни изпраща Господ. Трябва да имаме стремление добро към человетец и да работим за тях, че така следва да ни се улеснява, че в думата „любов“ имаме буквите „ю“ и „б“, които са характерни заедно с куката, която се образува в последната буква. После, да сме готови да слугуваме на ближните.

Числото 6 – то е законът на еволюцията, което показва отношението на човека спрямо животните, че ние трябва да сме милостиви спрямо всички същества. Това число е създадено от 2 по 3, в него е майката и синът, следователно числото 6 включва всички същества. Никой човек, който не е милостив, не може да има еволюция в него. Аз изхождам от това правило, че когато някой ме обиди, служи си с цифрата 6, която дели на 2, което представлява майката, на която човек не може да прави зло, то примирявам се с човека, който ме е обидил.

* какво – остар. и гуал. че.

После иде числото 7, което е също като числото 6, само с прибавено послушание.

Числото 8 е смирение и когато човек иска да смири някого, дава му цифрата 2 и 4 и 8. Господ, когато дава на човека богатство, значи иска да го смири.

9-тах представлява възвишеност, всичките възвишени духове, и показва, че те са страдали, дохождали тук да работят.

Числото 10 е чудо. Хората искат винаги в света чудеса. С думата „чудо“ иска да каже Господ, да извади истината и да я покаже на света. Страданието, например, е чудо, понеже не си го очаквал; всякога, когато се дава едно чудо и един урок, трябва да го разбереш и ако не сме го разбрали, значи не сме се ползували.

Числото 11 се състои от две единици и представя вечната борба в света. Това са двата бога, които воюват. Тия две числа воюват. Първият бог е дълготърпението и той е дълготърпелив спрямо другия бог, който иска да го завладее, но понеже две единици никога не се побеждават, затова и борбата между тях е вечна.

Числото 12 е завършване на еволюцията. Тук 1-то се въллтява в 2-те, та сега Той дълготърпи пакостите, които ние правим. Не е било време, нито ще дойде такова, когато Господ да не е бил дълготърпелив.

13 – това е число на вярата, че от всички тия страдания ще бъдем освободени чрез приближаване към Бога и ще Му благодарим за тия две крилца, които ни е дал.

14-тах представлява 2 по 7. То е мъдростта, която е привела животинското царство в разумно царство. Значи, всичките животни, които са искали да придобият знание и мъдрост, тази сила, която е направило това чудо, е мъдростта. Всички сили, които работят в полето на мъдростта, си имат свой ръководител.

Числото 15 е пък законът на еволюцията, която се повтаря, понеже 5 плюс 1 е равно на 6, то е помощ.

Числото 16 е преповторение на числото 8, което е смирение.

17-те е милосърдието, защото с 8-тах, което се е образувало от 1 плюс 7, има падение и слабост.

18-те означава правдата, защото в него виждаме 1 плюс 8, равно на 9, което е най-строгото число. И когато иска Господ да направи някой човек, Той го прекарва на 3 места по 3 – равно на 9 и там се минава през такива вибрации, които пречистват всичките мъчнотии на човешката душа, затова са турили, че има 9 ангелски чинове.

Числото 19 представлява човека в неговото обществено развитие.

Числото 20 представлява любовта.

Числото 21 е съставено от 3 пъти по 7, това е числото на славата, значи човек, когато завърши своята еволюция, него го очаква слава.

Числото 22 е пак преповторение, то представлява пак животните.

Числото 23 е съставено от 2 и 3, което е равно на 5. Значи човек винаги трябва да има любов.

Числото 24 е съставено от 2 плюс 4 равно на 6, там е сърцето.

Числото 25, това е числото 7, защото 2 плюс 5 е равно на 7, то е животът, истинският живот, Божественият живот.

Числото 26 е съставено 2 и 6 равно на 8, това е светът, в който ние живеем.

Числото 27 е съставено от 2 и 7, които правят 9. Значи то е числото 9. Значи то е търпението. 9-те е най-строгото число.

Числото 28 е пак числото 10. То е съзнанието, то е преповторение на човешкото и политическото развитие.

Числото 29 е равно на 11, то е изпълнение. Значи, всичкият този процес на нашето развитие трябва да се изпълни, следователно през тази година то трябва да бъде мястото в живота ни.

Тази книжка, върху която е написано 28 плюс 1, равно на 29 думи, ще я поставим пред Господа, за да се освети, а след това вие ще си я препишете, като всеки един от вас си постави под думите знака на Веригата и след това ще си ги вземете, да ги носите у вас през годината. Това ще е Словото, което ви се дава през тази година.

По направено предложение помолуха господата Т. Бъчваров и Н. Ватев да препишат книжката с 29 думи в 29 екземпляра за всеки един.

Поканиха се всички от г-н Дънов да приберем и съхраним всеки един от нас своята книжка с написаното на нея число, което му се падна при жребиято. Но понеже всички бяхме написали до числото в книжката и съответната дума, г-н Дънов каза:

– Това сте сторили без позволение, всички сте побързали, а с това сте и погрешили. Но за да се изправи грешката ви, всеки един от вас се задължава сега, веднага, да напише на другата страна на листчето следните думи: „Това го направихме, за да научим своя урок.“

Всички изпълнихме тая наредба, след като прибрахме всеки листчето, което му се е паднало.

На разни въпроси г-н Дънов отговори:

– Снощи при осветяването на хляба на четирима нещо не се каза от Духа. Донякъде вървеше всичко добре, а отпосле спря, защото трябваше да се не прави грешката, направена от някои от вас вчера.

Защо в църквата се кланят? Защото при кланянето се образува един ъгъл, а това показва, че с поклона вие искате да се смирявате. Поклон не бива никога да се прави, дето виждат хората. Дето се прави поклон на нечисто място, там е опасно.

Никога да не се молите, когато лежите. Това Духът не обича. Духът ви казва тия неща, за да не се създава у вас вътрешна мъчнотия. Няма защо ние да си доставяме непотребни изключения, защото, както казва Христос: „Достатъчно е на деня неговото зло.“ Заповедта на Духа е: Много и дълги молитви пред хората ги избягвайте. Кратки, много кратки.

За черкуването: – Ако отиваш в църква, каквато и да било тя: православна, протестантска, католическа и пр., с намерение да се ползуваш, да вземеш оттам, да ти се помогне, в него случай да знаеш, че ще платиш. Но ако отиваш в църква с цел да помогнеш на другите, тогава е добре, в правата посока си. Изобщо, когато човек отива в църква, трябва да носи настроение да помага на другите, а не с настроение да взема, да се благослови и подкрепява духовно от черкуването. Това последното е погрешка и който я върши, ще си плаща. Когато отивате, например, в една православна църква, всякога се молете за другите, а никога за себе си. Но по този въпрос засега толкова. Защото, както казва Христос, много може да ви се каже, но сега не можете да носите. Затова сега толкова се казва, а за по-големите подробности ще чакате.

Духът иска да бъдете свободни всички, но свободата ви да не става съблазън, а нашите постъпки да служат за слава Божия. Затова вие представяте сърцето на тоя народ, който е тялото, а вие сте душата. Душата никога не може да мрази тялото.

Определеното число за възкресение между българите, това е числото 1400, това е то българският народ. Те са силата. Възкресение, то значи човек да сее наново. Значи 1400 българи има да се сеят наново. Те са тези, в които

Духът се е вселил и очакват своето пълно раждане. Тези 1400 души, които от червеи ще преминат в пеперуда, а другите ще останат още дълго време като буби да ги хранят още.

Първото възкресение и второто възкресение: – В първото възкресение са тия, които ще знаят да дохождат, да оставят своето тяло и доброволно да се връщат, а второто възкресение е завършването на човешката еволюция; когато Земята ще запустее, те няма да имат условия за развитие.

Начинът, по който ще се яви Христос за предстоящото съживяване, Духът не иска да каже; после, дали вие ще бъдете с тези тела или не, когато се яви Христос – и на това Духът не иска да отговори.

Духът иска да вземе някои мерки заради вас, да можете да се пазите, за да не се загнезди дяволът във или между вас, защото успее ли да се загнезди и не опазите ли се, да знаете, че трима души ще вземе от вас – ще заминат от този свят. Пазете се да не давате никакво колебание в душата си, нито ярост, нито омраза. И ако някой брат насочи мисълта си против друго във Веригата, той върши непростимо престъпление, защото последствията са лоши, фатални. Ако някой има против някого нещо, нека отиде и му каже лично – по този начин ще се предотврати злото. И второто е, че тези трима души, които ще заминат в случай, че дяволът се утвърди между вас, не им е редът за заминаване, но дяволът е насочил окото към тях, та ако те са извън Веригата, непременно ще ги вземе – просто ще ги удуши.

Това е то предупреждението на Духа. Той иска да ви предпази, за да останете и да работите, защото Господ е дал много добри условия за работа в България и във всяко едно отношение ще се подобри положението ви. Иначе ще изгубите благоприятния момент и 2000 години ще бъде ужасно скитане. Интересно е това, че колкото и кражби да станаха в България, нито една не можа да не се открие.

И така, опасността ще бъде малка, ако пазите между вас взаимно почитание и любов. Любовта да бъде такава, щото да не предизвикваме никого между нас. Пазете се и живеете по този начин и тогава опасността ще бъде малка.

Събранието се преустанови в 1 часа, за да продължи в 5 часа следобед.

В 5 часа следобед бяхме на местата си. Т. Бъчваров и Н. Ватев написали 29-те книжки с 29-те думи, както бяха помолени от събранието.

Съобща се на всички, че като вземем всеки по една от написаните книжки с 29-те думи, ще отиваме в олтаря, ще ги оставяме да се осветят. При отиването ще съблюдаваме правилата, които, понеже не бива да се знаят, не се и протоколират.

– Ще се молите – *добави г-н Дънов* – за домашните си, за приятелите си, за българския народ и за цялото човечество. Размишлението и молбата няма да траят повече от 4 минути. С всичко това ще се изкупи вчерашната грешка на някои приятели.

Като свършихме всички горната заповед, позволи се да си препишем молитвата, с която се молихме в олтаря и за която не е позволено да се произвежда тук. Г-н Дънов каза:

– Освен тази молитва ще ви се даде и друга утре, 17 август, вторник. И да знаете, че тези молитви се дават много рядко и те са за изгонване на лоши духове и да се самомагнетизирваме. И тези молитви винаги се придружават с поклони. С тези две молитви, заедно с дадената днес преди обяд, ще си служите само в краен случай, когато например се чувствувате изолирани отвсякъде,

безнадеждени и безпомощни. Само тогава ще си служите с тези молитви. Тази молитва, дадена сега, заедно с дадената тази заран, ще бъдат коригирани от Духа, който я дава, за да не би да се е вмъкнала грешка, та с коригирането ѝ да се запазят вибрациите и в него случай Духът винаги ще се явява на помощ, когато чрез тия молитви се призовава. Тази молитва, освен че ще се употребява в краен случай, както се каза, но ще се употребява и тогава, когато се посвещава някой новоповярващ.

От снощи Търново е в обсадно положение и всички духове, които искаха да пречат, са уловени.

Тук г-н Дънов разказа един свой сън, как нощес Стефан Стамболов му се явил и между другото му казал, че ще отиде да живее негде в Бесарабия, дето да наглежда своите воденици. На тоя сън г-н Дънов каза:

– Стамболов отиде към север, към смъртта. Север, това е смъртта, защото всички народи дохождат от север на юг.

Тъкмо сега се бяхме всички изредили на четириминутно бдение в олтаря, дето оставихме написаните на листа 29 думи. Подир всички нас отиде в олтаря и г-н Дънов, който, като се върна, каза:

– Господ казва, че е доволен от вас и ако така Го слушате и изпълнявате волята Му, Той ще ви се притича на помощ.

Утре ще дойдете в 10 часа, е казано от Духа.

Днешното събрание свършихме с изпяването „Свят, Свят Господ Саваот“.

17 август, вторник

В 10 часа сутринта се събрахме по местата си, когато, след като изпахме „Ангел вопияще“, г-н Дънов прочете 14 глава от Евангелието на Йоана, като между прочита се спираше и поясни:

– Тук думата „път“, това е тялото, „истината“, това е душата, а „животът“, това е Духът. Пътят, това са всичките човеци, истината, това са духовете, а животът, това са синовете Божии.

Върху листовите с 29-те думи г-н Дънов започна да пише върху всеки един нещичко и ги даваше поред на всички ни, като ни казваше да отиваме в олтаря и да благодарим за написаното. Всеки вземаше своя си лист със себе си. Като се изредихме всички, Духът продиктува нещичко и г-н Дънов написа цели три страници от цяла кола и каза:

– Нашите събрания ще се свършат утре, 18 [август], подир обяд, когато ще се прочете написаното сега. После тия листове, които ви давам тая година, ще ги пазите чисто, защото ще ви трябват и за следващата година, когато на другия лист има да се пише друго нещичко. Особено да внимавате някои от вас да не изгубите плика и книжката, защото това е лошо.

Подир обяд в 5 часа ще започнете да влизате вътре (в олтаря), за да довършим и третата лепта. Ще влизате по 6 души и това, което е отредил Духът, ще ви се каже. Сегашното ви влизане ще е, за да имате любов, сила, дух, за да работите. Трябва да се радвате сега, че имате мир, да не изгубите това, което ви е дадено. Да имате мир, съгласие, любов помежду си и тази любов да проявявате навсякъде. А пък въпросите, които се засегнаха вчера преди обяд, ще ги оставим за утре, 18 август, когато ще се съберем по-рано.

Тия неща, които сега ви се дават, в хилядите години се дават веднъж, затова трябва да ги пазите. Това, което е дадено на човека, а не го оценява, той

върши престъпление. Който върши това, подлежи и на наказание. От това именно се обяснява тежката съдба на ония лица и народи, на които Господ е говорил, а не са слушали.

Прочие, вие трябва да заслужите за любовта, която Господ ви е дал – да отговорите на нея. Всякога ще Го призовавате в сърцето си, в ума си, защото Той е вътрешната сила на един християнин. Когато Господ е с нас, няма мъчниоти, която да не се победи. Тогава сме весели, бодри, макар и целият ад да ни заобикаля, не искаме нищо да знаем. Но когато Господ ни остави, ние изгубваме вяра в Небето и свършено пропадаме. Всеки един от вас да бъде по едно малко огнище, на което Господ да запали огъня на живота, огъня на истината и върху това огнище Той ще бъде олтарят, върху който вие ще принесете своите молитви и те ще бъдат чути и приети.

По покана на г-н Дънов всички изпяхме песента 184 от евангелската песнопойка, но само първия стих. „Животворящи Дух, небесен гост, ела с любов гореща, разпали студените сърца.“ Някои почнаха и втория стих, но г-н Дънов повели да спрат, като обясни:

– Първият стих е съдържанието и духът на Писанието, другите са допълнителни. Духът казва, че вторият стих е без значение и той е писан далеч не от този, който е писал първия стих.

Последва мълчание и г-н Дънов възгласи:

– Духът се обръща към всички вас и ви пита: Кое е най-голямото ваше желание?

Мнозина изказаха желанията си, след което г-н Дънов добави:

– Господ казва: Всичко това ще бъде на всички вас. После Господ казва и още това: Да имате всякога предвид, че винаги Той ви гледа и всякога следи всичките ви постъпки. Затова имайте предвид, че кога каквото вършите, кога каквото мислите, всичко е пред Неговото лице.

Изберете сега едно между вас да избере и да каже една страница от Библията.

Единогласно избрахме дядо Петър Тихчев, който заяви, че избира 999 страница. Г-н Дънов отвори Библията и на избраната страница прочете Второто послание към Коринтяните, 13 глава, от 3 стих до края. Събранието след това се преустанови, за да продължи днес в 5 часа.

В 5 часа се събрахме и г-н Дънов каза:

– Една бележка ще направя върху работата, която имате предвид тази година. В духовния и във физическия свят законите са подобни, едни и същи, само че техните приложения са различни. Разликата е само в метода и затова, ако искате да работите за Бога във физическото поле, трябва да изваждате поука от светските хора. Например, има земеделец, който най-напред търси да купи земя, работи на нея, следи какво може да роди и чрез дълъг опит най-после се приспособява на почвата, аклиматизира на почвата онова растение, което е годно. После вземете предвид един търговец, който взима всичките случайности предвид и чак тогава започва търговията си. Вземете един адвокат, който взема в съображение разните перипетии по делото и тогава го взема или не за защита. Така е и ако се вгледате във военния генерал и пр. Така трябва да постъпите и вие в света. Защото ако искате, ако пожелаете, например, да уловите голяма риба, а мрежата ви е слаба, то е една несъобразителност, понеже ще скъса мрежата ви. Според вашата мрежа гледайте да ловите рибата си.

В старо време изобщо всички учители са постъпвали така, като първома са проучвали хората и тогава са работили върху тях. Човек в своето съществуване в разните бития е проявил и проявява разни сили. Така вие имате съвременните взривни вещества, с които често пъти, за да може да работите, трябва да ги подчините на други вещества. Вземете например един доктор, лекар, който, за да може да работи върху известна болест, внася антиподи за реакция.

В духовния свят е същото – вие трябва да предизвикате мисли, които са химически елементи, действащи благотворно. Но всяка една мисъл трябва да я изучавате, за да видите какви качества има тя, защото от съединението на тия две качества ще зависи какво ще е последствието или работата, която вършите. Например глицеринът, съединен с памука, образува динамит и пр. Веднъж аз попитах един химик какво струва една сол, когато обезсолее. А той отговори, че трябва да се хвърли. – „Но ако искате да се поправи – добави химикът, – трябва особена киселина.“

Така е и човекът. Като обезсолее, като се подложи на страдания и мъчности, които не са нищо друго освен един процес на възобновяване, необходимо е за запазване на неговите чувства и така ще се възстанови това, което е изгубил. Прочее, когато дойдат върху вас страдания, трябва да се попитате какво Господ иска да въздейства у вас. Затова не бива да се плашите от страданията, а размишлявайте какво иска Господ да ви научи.

После, съединявайте се с всичките в света – не отбягвайте хората в света, а се съединявайте с всичките. Всячески гледайте да се срещате с някой добър човек в света и с него вие ще си послужите като при оазис, на който ще си починете и ще си вземете чрез него храна, с която ще си послужите, докато достигнете до друг оазис. Затова свързвайте [се] с добрите хора в света, за да се ползвате от тях.

Според учителите на всичките окултни школи, човек трябва да търси известни елементи там, където те съществуват. Например не можете да станете богат човек между лоши хора, защото това, което вие насаждате, те ще го разрушат. Добри може да станете само между добри хора. Но добрият човек сам по себе си трябва да бъде съвсем силен, та да може вредните елементи да ги направи годни за своето естество. Не се съединявайте с хора, които имат отрицателни мисли, а винаги се съединявайте с хора, които имат положителни мисли.

После, когато се приближавате при хората, не трябва да бъдете активни, а трябва да се поставите както Земята спрямо Слънцето. Вашата душа се нуждае от Божествената виделина, а вие, като се поставите спрямо Бога така, както Земята към Слънцето, няма да се ползвате, злото може да има отношение и спрямо вас, затова не бива да изкушавате Господа, защото за Бога няма лошо нещо и когато Го викаме като един учител, Той знае законите и отстранява нещата, които ни вредят.

По отношение на Бога всяко нещо е на мястото си и всичко безпрекословно работи за изпълнение на Неговата воля. Затова Бог, Който управлява света, няма противници. Господ, Който е между нас и нашите противници, дохожда между тях и нас и тогава те се оплъчват против Него. Той връща техните мисли и действия върху тях и те страдат. Пазете се от лошите мисли, защото ако този, комуто ги изпращате, въздъхне към Господа, тия мисли ще се върнат към вас и тогава ще бъдете наказани.

Друго нещо: Всички трябва да се научите да контролирате себе си. Ами че вие нямате самообладание. За един християнин самообладанието е едно необходимо качество, защото без него той нищо не може да направи. Човек, който не се самообладва, е разнебитен мозък, разнебитена каца, разстроен организъм. Самообладанието е качество на душата и това е една висша интели-

гентност, с която сме свързани с гърда, непоколебима вяра. Когато сме в пълно съгласие с Бога, тогава сме в пълно самообладание. Но някога се докачим, честолюбиви сме. Тия качества са стригателни и питаме само защо е така. Човек ако не върви в тоя път, ще слезе в чистилището.

Самообладанието е трудно, то е едно качество, което с години може да се добие. При самообладанието човек е тих и спокоен, никому не се сърди, пред всяко страдание извлича поука и следующия път след страданието той знае как да бие своя противник. С мъчнотиите в живота се опитва нашето самообладание. Аз в София наблюдавам как около първо число на месеца хората са добри и весели, защото са взели пари от заплатите, но към 13 число са вече дряхли*, с философски изглед и улиците – празни.

Пътят, в който вървите сега, е най-добрият, и за вас ще бъде щастие, ако завършите благополучно края му и го осъществите. Бог е определил много добри работи във вашия път, но ви липсва самообладание и така сами си вредите, защото, щом се раздразните, свързвате се с всички лоши духове, настане у човека една суматоха и се чувствава някак си в ада, па и в действителност е в ада.

Сега опитайте следното. Намерете един човек, когото любите, направете му добро и ето вие ще се свържете с добродетелта. Ако искате да растете в истината, намерете един човек, който винаги говори истината, и вие ще си помогнете.

Всеки един ден вие преминавате всички сфери, вашата душа се движи през всичките сфери и всеки ден вие имате случаи и възможност да не дружите с коя и да е сфера и да се свържете с която и да е противоположна сфера.

По-нататък, аз се опасявам за вас, за вашето здраве и физика. Някои от вас, вместо физически да се подигнат, тв физически се разглобяват и на това именно аз не се радвам, та затова ще ви се препоръчат тая година телесни упражнения. Аз искам да бъдете физически здрави, защото болният човек не е духовен човек. Та вие чухте някои работи тук и като излезете навън, всичко забравете, като че ли не е било, но аз не искам болни хора във Веригата. От болни хора във Веригата не се нужда. В един болен човек все може справедливо да се предполага, че има лоши духове, които влияят върху него, за да го разрушават.

Не че не съм ви помагал, напротив, много пъти съм идвал да ви помагам, но вие като не се свързвате с мене, помощта не е идвала [и] не може в такъв случай да ви се помогне. Вие трябва да сте в пълно съгласие и хармония с мене. Ако имате някоя затаена мисъл във вас, трябва да си я кажете, защото един човек, който лицемери с мене, лицемерието намери ли се в него, ще бъде безпощаден с него. Защо да държим дявола, та да страдаме и да работим с него? Защо дяволът да се ползува от нашия мед и от нашето благо? Дяволът сега, изобщо взето, няма власт, но всеки се подчинява на този дявол, който е в неговата собствена държава.

Всички тия работи са необходими за тия, които искат да се подигнат. Започнем ли да работим, Небето е вече възискателно, а вие не сте достатъчно чисти и вследствие на това има си и мъчнотии. Дяволът е много хитър и иска да ви препястства, но когато го изгоните измежду вас и от вас, всичките ви работи ще се оправят.

И когато ви говоря аз, в мене не трябва да разбирате един човек, който е със слабости и има своите дребнавости, а трябва да имате предвид, че Господ е, Който ви говори и Който иска вашето подигане. Знайте, че Господ е вашата

* дряхъл – книж. остар. отпаднал, немошен, слаб.

слава и величие. И ако разберем така живота, ще ни настане светлина и виделина. Когато дойде някое страдание във вас, аз може да го лекувам, но когато дойде върху мене страданието, то аз трябва да изпия чашата до дъното, защото на когото е много дадено, много се иска [от него].

Прочее, ние имаме работа с един свят организиран, който държи сметка за желанията ви, та изпитът е много строг. И понеже вие сте, които се готвите за Небето и за духовния свят, то членовете на духовната Верига имат предвид да ви приготвят място, та животът ви няма да бъде изоставен, а ще имате тяхната протекция, но вие трябва да докажете, че заслужавате това.

Някои от вас знаят това, пъшкат от дълговете си, но тия дългове ги имате знаете ли защо? Причините на всичко това ви са известни. Така щото ще оставим теоретическата страна на въпроса и ще пристъпим към работа. По-добре да работим малко, отколкото да имаме велики проекти.

Имаме няколко приятели, които са в затруднително положение и на които Веригата трябва да помогне, но не само да им помогне, но дълбоко да пожелае, щото на всеки един от тях да се помогне. Ние трябва да помагаме на хората, от онова, което имаме, да им дадем, да им дадем онзи стимул, който да ги повдигне и помогне. По тоя начин можете да си помогнете и работите ви да вървят много добре.

Аз забелязвам, че когато насоча мисълта си да помогна на някого, в другите от вас се заражда завист и по този начин се въздействува. Тогава трябва да губя много време, та да се връщам и бия този, който въздействува. Не би трябвало така да въздействувате, защото, бъдете уверени, че тия приятели от вас, които са материално спънати, препятствуват и на вас. А пък тия приятели, които въздействуват, защото завиждат, нека не гледат така на работата, но да бъдат уверени, че един ден ще дойде и техният ред да им се помогне. Спънката на тия приятели от материалните мъчности е дяволска мрежа, която трябва да се разкъса и която е изместена отдавна. Но когато искате да помогнете на някой човек, питам аз, как трябва да го заобиколите с вашите мисли?

Граблашев и Тачев разказват свои опитности по загадения въпрос.

– При прилагането на психическите закони има много методи, но ние имаме често пъти отрицателната страна на субекта, на когото искаме да помогнем. Например искате да нахраните някой човек, дадете му храна и той я повърне. Искате да помогнете на човека материално, но той е извънредно честолюбив. Той последният трябва да счита, че тия мисли на неговите приятели са от Бога, а не от хората, защото ако мисли, че са от хората, то в този случай той, като честолюбив, неутрализира мислите на своите приятели и така не могат да се уреждат работите му.

Искам от всички вас, които сте в мъчности, да имате самообладание и да не се страхувате. Страхът и съмнението искам да изчезнат от тези, на които аз имам намерение и желание да им помогна. Това е волята Божия. Страх може да има човек само когато греши, а от нищо друго да не се плаши. Христос много ясно е казал: Всичко, каквото попросите, като вярвате, ще ви бъде, ако не се усъмните.

Ние трябва да се предоставим на Бога като едно Същество, Коего ни слуша. Бог не търпи абсолютно никакви съмнения.

К. Узунов: – Когато искаме нещо от Бога и дойдат мисли, които ни внушават, че няма да ни послуша, то този глас пречи ли ни?

– Тоя глас трябва да го победиш. Имайте предвид кривите отношения на нас спрямо духовния свят. Трябва да възворим съзнанието, че имаме връзка с Бога, че Той е Бог верен и неизменен и че нищо друго не може да ни въздейст-

вува. Първото нещо е да поправим отношенията си с Бога, че Той е наш Баща, наш Господар, Който ни е изпратил на работа и като имаме предвид, че е най-добрият господар и че непременно ще ти даде това, което искаш. Та, трябва да възстановим в своята душа едно от тия две положения: или че Господ ти е благ Баща, или пък че ти е Господар и то най-добрият господар.

Представете си, че хората ви раздумват да не следвате този път. И тук аз ще ви кажа, за пояснение, като какво може да свърши съмнението. В Англия един бележит лорд имал 400–500 длъжници, за които той дал обявление, че ще прости задълженията на всички онези от тях, които на определено място и на определен ден и час се явят при него и изявят това желание. Много и почти всичките се събрали, но вместо да побързат на определения ден и час да се явят при него, на когото да изявят желанието си, че искат да им прости, те започнали да разсъждават помежду си и да си казват, че това обявление и тая покана лордът го правил само да ги опита, а не че всъщност ще им опрости дълговете. Продължавали да разсъждават върху характера на лорда и остро го критикували и така увлечени, нито един не се явил пред лорда. Изведнъж дохожда един бедняк, дрипав, окъсан, и се упътва право при лорда, без да губи нито минута, понеже часът бил настанал. Явил се на определения час при него и лордът му простил дълговете.

Много често тази история се повтаря и с вас. Когато имаме нужда, очевидна или явна, ние започваме да философствуваме и разсъждаваме, че сме недостойни, че Господ няма да ни послуша, че няма да се занимава с нас и пр., и пр. Та, виждате, че съмненията и колебанията са, които ни пречат.

В. Узунов: – Тази година гетето ми се разболя, молих се, обаче един глас в мене ми казва: „Няма, няма да те послуша.“ Питам аз: мое ли е съмнението или чуждо?

– Съмнението е чуждо. Законът е следният: Ние трябва да имаме помощ всякога. За да работят духовните закони на физическото поле, трябва да има огнище, фокус. В душата си трябва да имаме фокус. И ако вие нямате достатъчно тоя фокус, трябва да намерите друг човек, който е с по-силни трептения и той ще даде по-силно потеглуване нагоре и ще ти помогне.

В разните окултни школи при приложение разни са и начините. Но най-безопасният начин е този, който употребяват християните, защото ако припомним до някоя окултна школа, там са свързани с духове, които, за да ти помогнат, ще искат да възприемеш техните възгледи и пр. и така работите се затрудняват.

Ако се обръщате към Бога и вярвате, че Той действително е силен и че всичко може да ви даде, то ще ви се помогне. Но ако чувствувате слабост тук, то обърнете се към разните краски. Така, когато искаме да въдворим здравето, прибегваме до портокалената краска; когато искаме да въдворим волята, употребяваме жълтата; когато искаме подем на ума и духа – синята и т.н. Човек трябва да се упражнява, да види коя краска може по-добре да си представи и да знае, че тя е основата на неговия мозък, а човек, който не може да си представи нито една краска, то значи, че мозъкът му е в аномалност.

И така, вие трябва да търсите скъпоценните работи между хората и когато подобрите един лош човек, вие сте изкопали един много голям брилян, който ще ви бъде съкровище. Не се плашете от лошите хора. Вие се плашете от тях само когато им съдействувате и вървите наедно с тях. Лошите хора са потребни, за да ни размърдат в тоя свят, защото, както върху водата, която е в бездействие, се явява жабуняк, а напротив, когато е подвижна, тя е полезна, плодотворна и здравословна, така и с нас, затова вашата вода у вас трябва да я размърдате.

Образувайте си добри мисли и никога не мислете, че някой ваш приятел може да ви спъне. Ами че вие сами се спъвате, като задържате тази лоша мисъл у вас. Иначе, казвам ви, няма сила, която може да ви спъне в тоя свят. Щом се роди в ума ви лоша мисъл против някой ваш приятел, това е вече от лукаваго и знае хората знаят повече за дявола, отколкото за Христа. Церът против лошата мисъл, когато попадне върху човека, е хич да не се разговаря с нея и да обръща ума си към Бога.

Аз искам всичките приятели, които имате утаени мисли, да ги изпъдят, да ги напуснат. Тази година аз искам да стимулирам тази утайка. Трябва да има чистота между вас, за да може да действа законът, който ще турим да работи между нас, защото иначе може да последва и скъсване на брънката. Дръжте се към Бога с всичката си сила, с всичкия си ум и воля и тогава само ще дойдете в правата посока. Истината сама по себе си е ясна. Вие трябва да се държите с Господа също както що гледате мене. Старайте се да виждате Господа във всеки един човек – тогава сте в правия път. Не изпускайте из предвид думите Христови: Търсете първо Царството Божие и правдата негова и всичко друго ще ви се приложи.

Един човек трябва да бъде 9 пъти прекаран през Божествения огън, за да се пречисти. Господ ни е казал, че през тая година ще помогне на всички тия, които са Го призовали и са искали от Него, и аз съм свидетел, че Той е обещал да ви помогне през тази година, но вие гледайте да не Го спънете [в] работите Му. Това не е едно предположение, а една действителност. Искам от вас да бъдете тихи и спокойни – не бива да се страхувате. Аз съм свидетел на обещанието Господне, че през тази година Той иска да ви помогне на всички в това, което сте искали. И помнете, че всякога вашето съмнение оскърбява Господа, Който е нежен, твърде деликатен.

Бог е истинската свобода в света и иска всеки да Му слугува по свобода. Господ е много трудолюбив и деликатен. Всичките духове са се научили от Него как да служат. То се знае, че и Той има известни несгоди, и Той страда, но всичко това преобръща на добро.

Най-после, искам всички членове от Веригата да правят упражнения – чисто и ясно телесни упражнения. Това го изисква Духът и то е, за да се образува хармония във вашия организъм. И това ще го правите редовно поне няколко дни в седмицата. Това е един начин как да връзваме ума за работа за тялото. Тъй щото, ще имате тогава здрави тела, здрави умове и здрави души.

Ако искате да помогнете на някои от приятелите във Веригата, трябва да съсредоточите ума си към него. Аз искам вие да се научите да действувате от името на Веригата, за да уякне вашата вяра. Да изпращате всичките си добри мисли към приятелите, защото ако не сторите това, аз сам ще го направя, но искам и вие да направите нещо, та да се уякне вярата ви. Аз ще ви дам думата, а вие ще я разработите и оползотворите – за труда няма да ви се даде нищо, трудът ще бъде даром.

Искам да бъдете свободни, свежи, весели и като заминавате оттука за домовете си, да мислите, като че ли имате всичко със себе си. Унилоста на духа да ви напусне. После, трябва да имате смирение. Най-сетне, на Христа удариха 60 хиляди удара, а знаем, че и Той, като е в човешко естество, имаше честолюбие. Защо Слънцето е потъмняло, като е умрял Христос? Защото с умирането Христово е дошла една велика вълна, която е затъмнила Слънцето; също, ако имате една обикновена лампа, пред която ако положите електрическа, обикновената лампа няма ли да потъмнее?

За тия братя, на които искам да помогнем, ще затаите мислите си в сърцата си и ще им пожелаете сила, като се помолите с девиза: „Гдето са събрани двама или трима в Мое име, Аз ще бъда там посред тях.“

Изредихме се по 6 души в олтаря на молитва, след което г-н Дънов обяви:

– Въпросите, за които се каза, че може всеки от вас да зададе, можете да сторите това утре, 18 август, за което трябва да се явите тука в 7 часа сутринта.

Събранието се свърши, след като изпяхме „Достойно ест“ и се молихме с „Отче наш“.

18 август, сряда

Днес е последният ден на тазгодишната среща на Веригата. Това ни се каза още вчера преди обяд. Времето е отлично, ясно навсякъде, тихо и приятно.

В 7 часа и 15 минути преди обяд бяхме в определените отначало места. Розовата, синята и жълтата ленти все още са на масата.

Преди всичко г-н Дънов нагледно ни показва как да направим гимнастическите упражнения, които ни се дават тази година от Духа, като сам той направи тия упражнения пред всички и за които упражнения ни се каза от него още вчера подир обяд, че ще ни се дават. Тези телесни упражнения се състоят в следните 7 прийома:

1 упражнение: Ръцете опънати назад и надолу с дланите, движим ръцете кръгообразно отзад, нагоре и се навеждаме заедно с тялото, докато по възможност пръстите на ръцете опрат до земята, след което се изправяме и ръцете се повдигат нагоре, като се изнасят назад, докато дойдат в първото положение. Прави се 3 пъти. Това упражнение е за стомаха.

2 упражнение: Изнасят се ръцете напред успоредно, после се разширяват встрани хоризонтално, като се гледа дланите да бъдат обърнати към земята. Прави се 3 пъти. Това упражнение г-н Дънов обяви, че е за гърдите.

3 упражнение: Повдигаме ръцете нагоре, повиваме (прегъваме) тялото от кръста надясно, напред, наляво и назад, за да образува кръг. Три пъти наляво и 3 пъти надясно. Това упражнение е за долните центрове на симпатичната нервна система.

4 упражнение: Изнасяме ръцете встрани хоризонтално с длани надолу, после ги издигаме нагоре, като се превиват край главата и образуват кръг върху раменете, като се връщат, докато достигнат първото си положение. Прави се 5 пъти. Това упражнение е за развиване на горните центрове на симпатичната нервна система.

5 упражнение: Изнасяме десния крак и дясната ръка един срещу друга, докато се допрат пръстите им, след което се описва кръг с ръката, а кракът се свижда назад постепено и съобразно с кръга на ръката, докато пръстите на ръката допрат петата на крака, който се превива в коляното назад със стъпалото нагоре. Прави се 3 пъти с десния и 3 пъти с левия крак и ръка. Важи за уякване на нервната система.

6 упражнение: Изнасяме ръцете хоризонтално напред с длани надолу, извиване на трупа от кръста нагоре отдясно наляво, като се гледа, щото главата да бъде на противоположната страна на ръцете и трупа. Прави се 3 пъти. Това упражнение важи за усилване кръвообращението в мозъка и за него г-н Дънов обясни, че е най-хубавото упражнение.

7 упражнение: Протягат се ръцете напред с длани надолу, завиват се нагоре и се извържат назад, приляква се на цяло стъпало, без да се вдигат петите, загребва се с ръцете, като тези последните се изнасят нагоре в първото положение и се изправя и тялото. Прави се 3 пъти. Това упражнение се дава за усилване на малкия мозък.

След това г-н Дънов сам направи горните упражнения, за да ги видим и разберем, после седна и поде:

– Тези упражнения ще правите, защото са дадени от Духа, и ще ги правите всеки петък или сутринта, или преди обед, или преди лягане, на гладно сърце, по половин час. Когато ги правите, всичките минути, докато траят, умът ви да е съсредоточен върху тях. Тези упражнения са вързани с известни влияния и ще произведат много силни вибрации. Най-благоприятното време да се правят тия упражнения е сутрин или преди лягане вечер, както Духът повели. Подир-обедното време е най-неблагоприятно време за тия гимнастически упражнения и Духът него не препоръчва. Тия упражнения ви се дават, за да бъдете здрави. Те се дават за пръв път и в никоя книга по здравословието няма да ги намерите. И аз искам да видя как ще подействуват тия упражнения върху вас, защото те се дават и за концентриране на ума.

Продуктува ни се молитвата, с която се молихме снощи подир обед, когато влизахме в олтаря по 6 души. Но тази молитва не може да се изложи тук. След това г-н Дънов прочете на всеослишание и ни продуктува и си написахме посланието, което Духът даде вчера преди обед. Това послание гласи:

„Аз съм Господ ваш верен и благи, Който винаги пази Своето обещание към ония, които Ме любят. Ходете пред Мене с чисто сърце и Аз ще благоволявам да ви помагам в трудните времена на вашия живот. Помнете: Аз съм Син на мира, Син човечески, името Ми знаете. Трудности в тоя живот ще имате, но тях Аз ще преобърна да работят за вашето добро. Времето е близо, жетвата е зряла. Работете, докато е ден!“

– Това е общото състояние – каза г-н Дънов – за всички. След време и то ще има своето значение. На Земята хората всякога черпят, а Господ всякога дава.

После г-н Дънов пристъпи и даде отговор на следните запитвания, написани на хартийки и депозираны пред него на масата, според както бе обещал снощи, 17 август, вторник подир обед.

1 въпрос: – Как да различаваме влиянията на Духа от личните индивидуални мисли?

Отговор: – Всякога, когато вие си говорите, усещате празнота, а когато Духът внушава, никакво колебание в тебе не остава.

2 въпрос: – Какво значение има общото събиране тази година на Веригата в Търново, във връзка ли е това с някои близки промени за доброто на народа и какво? б) Има ли опасност от минаване на холерата в България?

Отговор: – Вие се срещате в Търново тази година, за да решат духовете какво трябва да правят с България. Събрахме се в Търново още и затова, защото всички духове са живели тук и затова се събират. Те гледат сметките на България и резултатът от тия сметки ще бъде известен следната година.

За холерата ще има една малка опасност, но не може да се отбие. Има условия да дойде, но има и условия да се предотврати. Щом вие имате лични закачки помежду си и ги не изравните, тогава бъдете уверени, холерата непременно ще дойде и ще задигне мнозина. Ако се молите и нямате никакви закачки, тогава холерата няма да дойде, също както не дойдоха в България смутите и революциите, които засегнаха Турция и Румъния.

3 въпрос: – Ще стане ли политическо обединение на целия български народ: България, Македония и Добруджа?

Отговор: – Ще стане обединение между българите в Добруджа до 1914 г. До 1914 година ще има такива пертурбации, щото и вие сами ще се учудите. Обединението на българите от България и ония от Македония и Добруджа е в

реда на нещата. Също трябва да се обединят Сърбия, България и Черна гора и ако доброволно не се обединят, то насила ще ги накарат. Под думата „обединение“ разбирайте туй, че държавното устройство ще си съществува, но само няма да има туй ръмжене между българските народи, което сега понякога изпъква. Нещо повече, имайте предвид, че в реда на нещата е всички славяни да се обединят в една империя, която ще заема, то се знае, и Солун. Но най-важното е, че докато Христос дойде, ще настане една велика империя.

4 въпрос: – Как да познаваме гадени проявления от добри или лоши духове са?

Отговор: – Този въпрос е много обширен, но най-краткият му отговор е: От делата им ще ги познаете. Защото, ако един медиум ви пише например от името на Св. Богородица и ви говори от същото име, а от друга страна пиянствува и блудствува, то такива прояви чрез такъв медиум не може да се приемат, че са от добър дух. После, някой медиум вижда триъгълници, Бог Саваот и пр. – това не е нищо друго освен астрални картини, заседнали в неговото въображение, което се е образувало от картините, виждани от него тук, на физическото поле. А че това са картини, е ясно от тази истина, че когато Господ се приближава при някого, най-напред ще има сътресение и тогава настъпва духовно усеждане.

Човешките духове могат да се явят и да дадат даже масло, но когато ви благослови един висш дух и после вие се подлагате да ви благослови един човек или човешки дух, който е две или три стъпала по-долу, то вие вече губите първото благословение, защото вибрациите на последния са далеч по-долни от ония на първия и с това си навличате отговорност. Един благословен човек трябва да пази да допуска духове да довършват работата на Господа, Който е дал по-рано Своето благословение. Много от духовете вършат тирания, защото като дойдат, все искат да отвлекат някого.

Много са различни начините, по които всеки от вас може да стори нещо за Господа, но на никого не е дадено особено правило. Аз искам членовете на Веригата да знаят, че при употреблението на някой медиум, вземат ли маслото, то те ще плащат, също както едно време плащаше г-жа Казакова. Но всички тия работи да не ви плашат, защото те ще дойдат и все пак ще принесат известна полза.

Забележете, че във Веригата има 12 петъци и ако някой пости повече, той е свободен, но няма да го ползува нищо. Бързането на някои не може да бъде от Бога.

При някои от кръжоците дохождат духове, които си налагат волята и те ги слушат, но не знаят какво вършат, защото не знаят закона. А това, което се дава тук, което се преподава в годишната среща на Веригата, е по образаца, който Господ е устроил в началото на сътворението на мира и са го преживели хората от паметивека.

Няма човешко същество, на което да сме направили добро, да не е признателно – повидимому може да не е признателно, но в душата си дълбоко не може да не е признателно.

Този, който търси кусура на хората, и той сам не е много келепир. Неговото идване при тебе е като някое придошло наводнение, та затова ти се отстрани, за да не те завлече. От един метър по-близо не се приближавайте един до друг, защото инак ще се измесят вашите аури, та ще започнете да се нервирате.

И когато виждате, че вашите вибрации не са като вибрациите на някого си и не мислите еднакво, тогава се повдигнете над него и тутакси ще се измени настроението ви. С други думи: да сте готови да правите самоотричане. Запример един човек върви из улицата и без никаква причина ви накаля – бива ли от

тоя случай и ти да го накаляш? Не е ли по-добре да се заемеш и сам да се очистиш от калта?

В много такива предизвикателни случаи да знаете, че се изпитва вашето търпение и според каквото сте сторили, ще се отбележи и балът на вашето търпение. Членовете на Веригата в много отношения са възискателни и честолюбиви и това е, което ви пречи. Най-мъчно нещо е да се научим как да живеем.

5 въпрос: – Каква работа трябва да заломя, да не ме спъва духовно?

Отговор: – На тоя въпрос ще се каже туй, че каквато работа и да заловиш, е най-добре, отколкото да стоиш празен. Най-хубавото е да се заловиш за работа, която е по сърцето ти и която ти е приятна да я вършиш. Всичките работи, които добре се извършват, са добри. Но има и духове, които се занимават с работите на човеците, та човек като се обърне към Бога, Той ще ги прати и те ще оправят работите му. В Небето има специалисти за всичките работи и няма работа, която духовете в Небето да не могат да я оправят.

6 въпрос: – Ще оздравее ли окото ми и какво да правя да стане изцелението? б) Ще стана ли консул в Америка и ще бъде ли добре за мене?

Отговор: – Този въпрос е на г-н Граблашев. На първата част отговорът е: да започнеш, казва Духът, постепенно да мислиш, че окото е нормално и да престанеш да се съмняваш, че в окото има нещо. Освен това да започнеш да направляваш и отправяш над себе си зелената и синята краски и то веднъж в седмицата, а именно петък, след като си направите упражнения. И това ти се дава за една година, та да се види какви резултати ще се добият. Това така се дава, защото окото Ви не е болно; ако беше болно, щеше да Ви се даде да отправяте портокалената краска. Никаква операция не бива да се прави на окото, пак казвам, че е здраво, само има някои вещества в него, които трябва да се очистят. На втората част на въпроса на г-н Граблашев Духът казва, че за тази година няма условия.

7 въпрос: – Ще оздравее ли ръката ми?

Отговор: – На Тодор Стоименов по този въпрос се каза да насочва портокалената краска върху ръката си.

8 въпрос: – Какъв съм бил, какъв съм и какъв ще бъда? Този въпрос носи подпис Иван Тачев.

Отговор: – Сега си един човек, който изкупваш миналото, а за бъдеще ще бъдеш човек, който изправяш своето минало. В миналото си бил просто един престъпник. Преди 3 прераждания си бил в Мала Азия между турците, заемал си длъжност като турски чиновник, чрез което положение си правил пакости на християните. Бил си близо някъде до Иерусалим, именно в града Яфа. А сега си вече със съзнание, човек, който е познал своите грешки, та за бъдеще те очаква добро, но ако само така вървиш.

По-нататък на разни устни въпроси г-н Дънов отговори:

– При заробването на България членовете на Веригата са вземали участие. Вие всички сте виновници за падането на Българското царство и понеже сега трябва да изправите погрешката си, то сега се подлагате на изпити при благоприятни условия, за да може да помогнете на България.

В миналото, при падането на България, сте били боляри и какви ли не зулуми сте правили. На всекиго миналото му е интересно и може да се наредим, та всеки да види своето минало, но няма благоприятни условия тази година, а идущата година, ако се създадат условия, тогава ще правим опита.

Цар Борис сега е на физическото поле, в България е. Всички онези хора, с които сте имали тесни връзки в миналото, ще ги познаете, щом се дигне тази завеса, която забуля работата. В мнозина от вас има възможност да се развие ясновидството, но трябва да се концентрирате и само тогава ще видите. Но тези, които имат условия, аз ще им кажа лично. Аз бях ви дал правила да развивате ясновидството, тъй и досега колко правила ви са дадени, но нищо не сте спазили. Има общи правила за ясновидството, но има правила, които трябва да бъдат спазени от всекиго за себе си. Да, интересен е астралният мир и добре ще бъде, ако някой от вас може да отива и пак да се завръща.

Г-н Дънов спря да говори и написа върху 29-та книжка словото за отсъстващия член на Веригата Илия Стойчев.

Избрани от г-н Дънов 14 души се изпратиха в олтаря, та се молиха за погребението на положението на г-н Голов и дома му. А след това влязоха всички в олтаря, та в присъствието и ръководството на г-н Дънов се молихме поотделно за всички членове на Веригата, поотделно и поименно за домовете и приятелите им, после за духовенството, за целия български народ, за цялото славянство и за всичкото целокупно човечество. Най-сетне изпяхме „Видехом свет истина“ и „Свят, свят Господ Саваот“.

След това насядахме по масите в заседателния салон.

Веднага след изпяването на песните г-н Дънов съобщи и за присъствието на духовете на починалите наши приятели г-р Миркович и Мария Казакова, подир което добави:

– Поздравяват ви и казват: „Ние се радваме на делото, което Господ ръководи на Земята, защото животът е както на Небето, така и на Земята и най-голямата ни радост е да изпълним Неговата воля.

В Небето става приготвяне и скоро Земята ще бъде посетена от жителите на духовния свят, които идат да изпълнят волята Божия на Земята. Ние се радваме – казват те още, – че Веригата е нараснала и че има толкова присъстващи. Ние се радваме, че семето, което посяхме, сега възраства. Нашите поздрави на двама ни към вас. Бог да ви благослови и във всичките ви желания, намерения и усилия. Ние през цялата година сме работили с вас за делото. В България сега има много неприятности, но тия неприятности Бог ще изглади. Ще има няколко държавни мъже да се вземат от Земята, защото е потребно изкупление.“

Михалаки Георгиев пита: – Моля да ми каже докторът защо първата година ми говори много, а сега нищо не ми каза?

– На този въпрос докторът отговори: Върви, издръж изпита докрай.

М. Георгиев пита пак: – А г-жа Казакова какво ще ми каже?

– Тя отговори: Ти си, който можеш да носиш.

Дядо Петър Тихчев пита: – Сестра Мария може ли да ми каже нещо за мене?

Отговор: – Аз ти обещах да ти помогна материално, но сега, както виждаш, не съм на физическото поле, но пак ще ти съдействувам.

Т. Стоименов пита: – Г-н докторе, още колко години ще съм тук?

Отговор: – Като свършиш работата си, а може да я свършиш в 10 и в 25 години. Аз ще те посещавам сегиз-тогиз и ще те упътвам да работиш.

Тодор Бъчваров пита: – Одобрява ли докторът плана на сп. „Виделина“?

Отговор: – Ще имате материални спънки, планът е добър, но материално се спъва. Но да не се обезсърчаваш от духовете, не оставяй да те обезсърчават духовете.

Иван Дойнов пита: – Явява ли се г-жа Казакова тази година някъде и колко пъти?

Отговор: – Явявала съм се на три места: при г-жа Елена Тодорова, г-жа Маркова и при ..., но жалко е, че при вас съществуват същите разпри, както когато аз бях жива. Приятно ми е, че г-жа Величка е тук. Сега ще работиш за мене.

В. Граблашев пита: – Не желае ли г-р Миркович да каже нещо за мене?

Отговор: – Радвам се, че ти поддържаш каузата, която аз съм поддържал, и за усилията, които правиш, поздравлявам ви, и да не се боиш. Аз ще ви съдействувам в работата. Българите мъчно стават спиритисти.

Константин Иларионов пита: – Доволна ли е г-жа Казакова от направлението, което се дава по възпитанието на Марийчето?

Отговор: – По-добре от това не може да бъде.

Г-н Дънов каза, че г-жа Казакова е посетила Тодор Стоименов миналата година на 15 август.

Т. Стоименов пита: – Г-жа Казакова има ли да каже нещо за мене?

Отговор: – Да не се жениш.

Ат. Бойнов пита: – Нещо за България да кажете, г-жа Казакова?

Отговор: – Много мътна вода ще изтече от България още, докато се оправи работата. Ами г-жа Бойнова и Дойнова навикнаха ли да ме обичат?

Г-жите Бойнова и Дойнова отговориха: – Любовта изправя много грешки.

– Сега да се обичате и да не се карате. А със Стефани да оправите недоумението, което имате. На Стефанка Дойнова пожелавам учителствуване и добра сполука.

Докторът каза на Т. Бъчваров, че е срещнал баща му и майка му и че са били добре.

В. Узунов пита: – С какво се занимават докторът и г-жа Казакова сега?

– Г-жа Казакова поздравлява Елена Иларионова и пита получила ли е нейното наследство.

Ел. Иларионова отговаря: – Благодаря, моля да ми съдействува.

– Г-жа Казакова ти казва, Еленке, че това, което си намислила да вършиш, ако го вършиш с вяра, ще успееш. Отказа се от мисълта да прати столовете на Иларионов, след като премина, защото няма възможност, липсват условия. Ако подобно нещо е обещала, то е, защото е била на физическото поле.

За материализация е готова, стига да има условия, сходни с нейните вибрации. Но такъв подходящ медиум аз не зная. В пространството има много препятствувачи духове, та не мога да свърша тази работа. Работата ми е – добави Казакова – да внушавам добри мисли на всекиго от вас. Това е много мъчна работа, защото много пъти, когато ви шепна на ухото, вие не ме слушате. А пък аз сега си върша стария занаят – даскалувам, защото това ми е по сърце.

На въпроса на В. Граблашев отговори: – Тук има и съдилища, следователно има нужда от адвокати, само че държат добрите адвокати, а лошите ги отстраняват.

На въпроса на Бойнова г-жа Казакова каза: – Няма нужда да се явявам често. А на въпроса на Д. Голов тя каза: – Да не бъдеш малодушен като мене, когато бях на Земята. За всекиго малодушието, Димитре, не е. Види се, ти искаш чорбича, но съжалявам, че не мога да ти я сготвя, защото има друга тука. Но ти, Димитре, не се бой, работите ти тази година ще се оправят.

На въпроса на Пенка Бъчварова М. Казакова отговори: – Да, помня те, че исках да ти ставам кръстница. Дребните работи в живота, това са сенките, които са също потребни, но делото ще има успех в България.

Пенка Бъчварова пита Казакова: – По същия ли начин се разсъждава на Небето за Божиите работи, както разсъждаваше ти, когато беше на Земята?

Казакова отговори: – Моите възгледи сега са малко по-определени.

Д. Голов към д-р Миркович: – Още една дума, докторе, хайде и тази година да не мине на сухо.

– Съжалявам, че нямам валчести, тогава щях да бъда повече приятен. Ами ти антиката държиш ли?

– Да, портрета ти държа и в книжарницата стои право над мене. Виждаш ли го там? Мнозина те оприличават на Евлоги Георгиев.

Д-р Миркович отговори: – Само че не съм богат колкото него. Благодаря за чувствата, които храните към мене, и за това ще ви се отплатя.

В. Граблашев: – Сега ли знае докторът повече, или когато беше на Земята?

Отговор: – Сега каквото зная, зная го по-добре. Светът е вода, която не стои на едно място.

Величка Ватева пита г-жа Казакова видяла ли е сестра си.

Г-жа Казакова отговори: – Да, виждах моята сестра, но тя е с тежка карма.

Т. Стоименов пита д-р Миркович: – Дойде ли моето време да се прибера, докторе?

Отговор: – Не е още готово мястото ти тука и щом като го приготвят, ще те повикат. Най-после, какво ще прави тук Пеня без тебе, ще повикат и него. Ти за да заминеш, трябва да си купиш билет, а за това трябва да чакаш. Да ти кажа ли, Тодоре, ако живееш естествено тук, на Земята, трябва ти 25 години, за да дойдеш тука.

Т. Стоименов: – Ей, че много, докторе, 5, 6, 10, разбирам, но 25?

– Хе, тогава, ако искаш по-рано, трябва да се самоубиеш.

– Но ти, докторе, да ти кажа, играеш на въже, шегаджия си, голям си шегаджия.

– Ти искаш да заминеш по-рано, та да се възплътиш и да можеш да излекуваш ръката. Тази е причината, по която искаш да умреш. Ако ти беше ръката на място, ти нямаше да желаеш да дойдеш. Аз не съм виновен, че ти не си дошъл с всичките припаси. Но гимнастиките, които ги дадох сега, ако ги правиш, ще ти помогнат.

К. Иларионов пита: – Има ли да каже нещо за мене г-жа Казакова?

Казакова пита: – Какво желаеш да ти кажа?

Иларионов отговори: – Каквото тя желае, това да ми каже.

– Тогава отвори Библията и ще намериш моя отговор.

Иларионов отвори на два пъти Библията и прочете онова, което му се падна.

Т. Бъчваров: – Г-жа Казакова каза, че се явила на три места, като определи само две места. Де е третото място, дето се явила?

Отговор: – Третото място, дето се явих, е именно тук.

Т. Бъчваров: – А докторът няма ли да каже нещо за списанието?

– Докторът обеща да работи за списанието, има си свой план, който ще

съобщи отпосле. „Аз не искам списанието ми да бъде повече товар на вас и ще ви освободя от него.“

Подир горния разговор г-н Дънов съобщи, че духовете на г-р Миркович и г-жа Казакова си заминаха и след това добави:

– Още преди 6 години в едно видение се показваше България като каруца, в която са впрегнати 6 бели коня. От това се разбира, че няма да има война. Но после се казваше, че България, ако се отклони от пътя, в който е поставена, ще претърпи наказание. За една война между България и Турция ще зависи от другите велики сили, които, ако само се сритат, може да последва война между България и Турция.

Сега какви трябва да бъдат вашите отношения в България? Винаги трябва да обмисляте за постъпките си, ако се мешате в политическите работи. Трябва да обмисляте дали можете да бъдете полезни, защото ако само се включите в политическите партии за облаги само, тогава трябва да знаете, че се поставяте на хлъзгава почва във вашето развитие. Ето защо, желателно е, когато някой от вас иска да вземе стъпка в политическо отношение, да се отнесе до приятелите на Веригата, тримата ръководящи духове ... тогава ще имаме по-малко мъчнотии, работите ще се уреждат и ще имаме по-обширна дейтелност и като се подобри положението на България, знайте, че едновременно се подобрява и вашето положение.

Война не бива да става сега, защото ако една война стане сега, то това ще бъде спънка за България. Има наистина случаи, когато войната е наложителна, но то е, когато народът се е сплул, обаче тъкмо ей сега в настоящия случай няма такава причина за война.

Годината 1914 представя един етап, промяна. След това ще настане у хората съзнание, ще се усети брожение за по-добър и свят живот. Например ще се усети желание вече да се дойде до разоръжаване, защото, като се усъвършенствуват балоните, ще започнат хората да унищожават градовете си, на множеството милитаристи ще се принудят да пасуват.

За реда на нещата през годината г-н Дънов каза:

– Най-първо за четене ще вземете цялото Евангелие на Матей, цялото Евангелие на Лука, цялото Евангелие на Йоана, цялото Първо послание към Коринтяните, цялото Битие, цялата Първа книга на царете. Изцяло този прочит се състои от 170 глави, от които 104 ще употребите за 52 петъка в годината, т.е. по две глави всеки петък, като ще разпределяте по възможност тъй, щото четивото за всеки петък да е от Новия завет, а колкото глави не стигнат от Новия завет за четиво в петъците, ще вземете от Стария завет. Тях ще употребите по една за всяка света неделя и по една в разните други православни Господни празници наред.

Както упражненията, които ви се дадоха, така и четивата ще започнете от първия петък на месец септември текущата година.

За пост остава пак четвъртият петък. И постът ще бъде тази година така: Ще започвате точно в 8 часа в четвъртък и ще отпоставате точно в 8 часа и половина в петък. В петък ще се следват опасванията от тези, на които са дадени, но ще се опасват след като мине петък, та в събота между 3 и 5 часа заранта, когато ще се молят и направят четивата.

Колкото за упражненията кога именно да ги правите, ви се каза и обясни, след като ви се дадоха днес. Също се подчерта сега, само се добавя и че като следвате редовно тия упражнения, да знаете, че в петък с тях ще пъдите дявола из тялото, а в събота заран, като ставате да се молите между 3 и 5 часа, ще пъдите дявола из душата.

Предметите за размишление, върху които трябва да се молите през определените 12 петъка, са следните:

Първите шест петъци ще употребите изключително за усиляване на Веригата и за всички тия, които са свързани с Веригата, за тяхното укрепване.

Седмият петък ще бъде за духовно възраждане на България.

Осмият петък – за плодородието на България.

Деветият петък – за умственото и духовно единично развитие на членовете на Веригата, като се споменават и техните имена при молитвата върху този предмет.

Десетият петък – за подобрене на всички народи в Европа в духовно и политическо отношение.

Единадесетия петък ще посветите да ви научи Господ как да мълчите.

Дванадесетият петък – за обединението на славяните и за идването на Царството Божие между тях.

Най-сетне всички станахме прави около масата в колело, хванахме четирите ленти – жълтата, синята, портокалената и розовата, и след като се помолихме с „Добрата молитва“, подържахме лентите в мълчание за минута, когато Духът даде следното благословение на всички:

„Ако Ме любите, ще опазите закона и Аз ще умоля Отца да ви даде утешител.“

В 9 часа вечерта Веригата, с изключение на Граблашев и Ив. Тачев, които поради сказката, която първият даваше в града, отсъствуваха, всичките други се събрахме на молитва в олтаря и като се молихме, най-накрая г-н Дънов възгласи:

– Господ ще изпълни Своего обещание. Идете си с миром.

Край на годишната среща на Веригата в гр. Търново през 1910 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРОТОКОЛА НА 1910 ГОДИНА

Разни

1. На 12 септември 1909 г. г-н Дънов ни поясни, че Св. Богородица съответствува на Елохим, което е женско име. Иехова е Христос, а Елохим е Св. Богородица. Това пояснение ни се даде, когато бяхме на софрата с г-н Дънов и дядо Тихчев.

2. На 17 септември 1909 г., събота, на обед около един часа, в присъствието на Арнаутов и дядо Тихчев, г-н Дънов ни поясни:

– Деветте блаженства, те са деветте правила, които християнинът трябва да изпълни, преди да залочне да люби Господа с всичкото си сърце. Добре е да се спираме и да размишляваме например що значи „нищите духом“.

Светът казва: „Отнеми, Господи, благословиенето Си, но ни дай блага и не ни наказвай“, когато ние трябва да казваме: „Накажи ни, Господи, но не отнемай благословиенето Си от нас.“ Тука е именно разликата между нас и света.

Страх Божий е в Стария завет, а в Новия завет страх Божий подразбира благочестие.

А вечерта същия ден, **19 септември 1909 г.**, когато се бяхме събрали около г-н Дънов, заедно с Я. Арнаудов, г-н Дънов в разговора си каза, че умният се поучава от погрешките на хората, а безумният се поучава от своите погрешки.

Нишият духом е преди всичко от всичко доволен, хорските радости са негови радости, скърбите на хората са негови скърби. Той не е слабохарактерен и не иска нищо за себе си. От външните работи не се безпокои. На него пари не трябва. Че умрял някой, не се безпокои и най-после нишият духом разбира смисъла на живота.

Гина каза: – Такива хора са рядко.

– Да, на такива е Царството Божие. Всичко е лесно, когато отвътре е светло; всичко е мъчно, когато отвътре е мрачно.

3. 20 септември 1909 г. Събрание у дома в 11 часа сутринта. Присъствуват: Ние с Гина, Димитър Голов, Тодор Бъчваров, Спас Димитров, Я. Арнаудов, Иван Тачев, дядо Петър Тихчев. Между другото г-н Дънов каза:

– Ако искате да си изплатите кармата, трябва да държите и спазвате следните 9 правила. (Чете блаженствата.) Първото правило е за нищите духом. За да измени човек своята карма, трябва да бъде един велик дух и да се свърже с цялото човечество. Исус Христос измени Своята карма, но Той беше един велик Дух. За да може да разрешите кармата си, трябва да се държите с Небето и Духът като дойде, Той ще я разруши.

По-висшата форма е в състояние да защити по-нисшата, а последната не може да защити първата. По-висшият живот може да избави по-нисшия, а последният не може да помогне на първия. Например овчарят може да помогне на овцата си, когато* овцата не може да помогне на овчаря. Добрите желания вие трябва да ги асимилирате, защото иначе ще дойдат други духове и ще се възползват от тях.

Евангелието е една велика наука – наука за живота. В него са вложени всички основни закони, по които светът се развива.

Без страдание няма повдигане. Това е един велик закон. Който иска да влезе в Царството Божие без страдание, той желае невъзможното и немислимото. Христос иска от вас да се самопожертвувате, защото Той се самопожертвува – да бъдем подобни на Него. Силният човек трябва винаги да страда, а слабите и малодушните хора никога не могат да страдат.

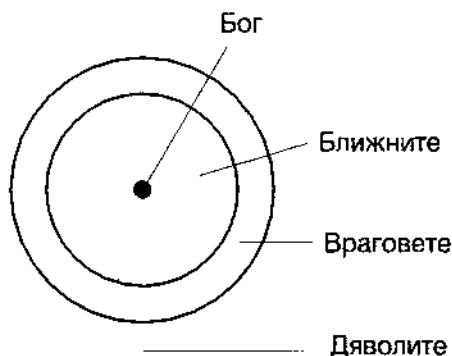
Гордостта е болезнено състояние на духовния свят, а смирението е естествено състояние на същия свят.

Сега нека захванем с нищите духом, което значи силни духом.

Добрите желания, това са храната и душата. А тия желания щом влязат у вас, Духът ще ги асимилира у вас и след това настъпва реализиране на доброто желание от самите вас. Да любим врага си, значи да не запазим лоша форма в душата си за него.

Любовта към Бога, към ближния и към враговете, може да се подраздели, както следва. (Виж чертежа).

Така Бога ще турим в светая светих у нас, ближните – в средата с нас, а враговете – навън от нас. Още навън от тях – дяволите.

* когато – гуал. докато.

Когато един добър човек бие някого, то е доброто за тогава, когато бият, защото в същото време го магнетизира, но когато един лош човек бие добрия, лошо е, защото добрият човек се деманетизира. Тук може да се каже и за Исуса Христа, Когато биха лоши хора, затова Той, колкото да е кротък Дух, каза: „Отче, ако е възможно, да премине тази чаша.“

Много тънката пръчица много добре действа при възпитанието на децата, и то когато се бият по задниците, защото в същото време и ги магнетизират.

Вам е необходимо знание, за да можете да се борите. Трябва ви добро оръжие – с чакмаклии пушки не можете да се борите. Не бива да предизвиквате вие войната. Невидимият свят иде да ви помогне и вие не пропускайте да се възползвате от помощта. Силата не е във вас. Дотогава, докато държите Бога като светъл образ у вас, дотогава ще напредвате. Потъмнее ли тоя образ във вас, потъмнявате и вие. Докато Божественият образ свети у вас, вие ще бъдете на едно безопасно поле.

В България има мнозина, които подготвя Духът, и те един ден ще бъдат внушително число. Те са църквата в България и те са хората, които ще искат служене от вас, както малките деца, на които трябва да се слугува. Пък и Христос ни казва, че който иска да бъде пръв, трябва да бъде слуга.

Отсега нататък хората ще ви търсят, стига да бъдете готови да им помогнете.

4. 27 септември 1909 г. *В събрание у нас 2-н Дънов между другото каза:*

– Не сравнявайте себе си със себе си, т.е. не бива да сравняваш сегашните си стремежи и сегашните си прояви с миналите прераждания.

У човека има две еволюции: лошите качества и добрите качества, и които качества взимат преимущество у човека, такъв е той, такава е и еволюцията му.

5. В събранието на 4 октомври 1909 г., неделя, 11 часа сутринта, на което присъствуваха: *Ние с Гина, Петко Ентропов, Я. Арнаудов, Спас Димитров, Иван Тачев, В. Граблашев и Д. Голов. След като се прочете 12 глава от Евангелието на Лука, 2-н Дънов между другото каза:*

– Вярата не може да се всади у хората, но тя може да се раздаде. Тя е атрибут на душата. Първоначалната вяра ние имаме у себе си и ако тя е постоянно у нас, животните нямаше да се плашат от нас. Ако имавме тази първоначална Божествена чистота, вълкът и мечката нямаше да ни нападат.

Хората нямат свободна воля, защото мислите се предават от човек на човек и много работи вършим против нашата воля. Нашата свободна воля произтича от Бога, защото Той е свободен. Свободната воля е нещо относително и в пълната смисъл* на думата ние не сме свободни. От съвременните хора на един милион души може да се намери само един със свободна воля. Защото със свободна воля се разбира човек, който, като го турят на всички мъчнотии, той устоява, а не ако му ударят 20 удара с тояга, той да се разколебава. Такъв човек не е със свободна воля.

Какво трябва да разбираме с думата „воля“? Ако раздвоите първия слог** на думата, значи раздвояване.

Воля в простото изражение на думата значи сила. А от чисто френологическо гледище във волята влизат: твърдостта, на която е основан инатът, смелостта и настойчивостта. И така, значи волята има три положения: твърдост,

* смисъл – като *qual.* *употреба* се среща в женски род.

** слог (рус.) – сричка.

смелост и настойчивост. Волята във физическото поле има своето проявление, а в духовно поле има друго проявление. От френологическо гледище разните хора нямат еднаква воля. Например човек, на когото е ниско при ушите, той няма воля. Във волята изобщо трябва да се разбира желание да прави нещо. В правата смисъл сърцето е, което ни направлява. В нравствения свят волята не действа както във физическия свят, защото в нравствения свят много пъти трябва да се подчиним на друга една воля, когато* във физическия е обратно. В духовния свят има сила винаги слабият, а във физическия – силният. В духовния свят силните слугуват на слабите, а във физическия е обратното.

Човек, който не е смирен, всичко знае, всичко разбира. Библията знае от кора до кора. Ние просто сме играчка в тоя свят. Ако искаме да не сме такива, трябва да се съединим с Господа. Когато Господ се прояви в нас, тогава ще бъдем със свободна воля. В този свят всичко ни влияе: и въздухът, и водата, и духовете. Та ако искаме с ума си да преминем света, много се лъжем.

Има две същества у нас: едното винаги се тревожи, гневи, а другото примирява нещата и не се смущава. Второто същество сме ние и то е, което мисли за Небето, а първото, като грубо и недодялано, си остава тука, на Земята, и когато второто същество замине за небето, то рече на човека в плътта – първото същество: „Сбогом, довиждане.“

За свободната воля може да се каже следното: Ние например не можем да се откажем да спим, но сме напълно свободни да си турим главата на изток, запад, север или юг. Може да си избереш каквато посока искаш, защото в това имаме избор. От гледището на френологията нашата свободна воля се много ограничава.

Що е спане? От чисто френологическо гледище то е излизане на съзнанието вън от нас, за да се очистят, оправят и укрепнат клетките, та като дойде съзнанието, на нова сметка да започне нова деятелност. Па и в духовно отношение спането е потребно, защото ако не спим, или по-добре, ако не спяхме, щяхме да оставаме крайно материалисти, а в спането духът отива, откъдето е дошъл, странствува и с това черпи сили. Човек може в многото си опити ха това да стори, ха друго да извърши, губи време, даже губи предназначението си.

6. На 8 октомври 1909 г., четвъртък, когато бяхме на софрата с Гина, заедно с г-н Дънов, последният между другото каза:

– Мъчнотиите, това е Божествената ръка, а страданието, това е Божествената оран.

7. На 11 октомври 1909 г., неделя, 11 часа, събрание у дома от Д. Голов, В. Граблашев, П. Епитропов, Спас Димитров, и ние с Гина. По покана на г-н Дънов В. Граблашев прочете 14 глава от Иоана, върху която даде някои обяснения, след което г-н Дънов подзе:

– Какви са жилищата, поменати в тази глава? Те означават личното и общото развитие на човечеството. Всичкото знание, което имате, трябва да го смелите, затова засега нищо не ви се дава. Много знание във вас разваля, както майката, като напращят гърдите ѝ, трябва да даде на детето си, за да се произпразни млякото. Така и вие трябва да дадете от онова, което имате и което сте набрали, за да ви се даде друго. Засега се нуждаем от основните неща.

А пък за жилищата, които се споменават, вие ги схващате от индивидуална страна. Представете си клетките: дойдат в тялото, отидат в черния дроб и пр. Какво ще научат тия клетки? Нищо друго освен отношението на разните други

* когато – *qual*. докато.

клетки едни спрямо други. Така и в духовния свят – духът, който пита, учи отношенията на духовете едни спрямо други. Да, на вас ви трябва опитност. За сферите вие всякога се излъчвате и ги бродите, само че сте в несъзнание, та не можете да си дадете отчет.

Интересно е, че когато човек отива при един болен с мислите си, трябва да създаде противоположни мисли, та с това да събуди борба у болния.

8. На 18 октомври 1909 г. в 11 часа у дома. Присъствуват: ние двамата, Д. Голов, Иван Тачев, Я. Арнаудов, Спас Димитров. Прочете се 16 глава от Йоана от г-н Дънов, който след това между другото каза:

– Само в две неща не трябва да се съблазнявате: първо в Бога, после и в Духа, Който ни ръководи. Човек, който се съблазнява в Бога и в Духа, Който го ръководи, той е осъден, няма сила, която може да го избави. Във всеки един човек живее един ангел и един дявол. У когото работи повече ангелът, има любов. Где е любовта? В световите на ангелите има любов. Тя е в духовния свят, а не в Божествения, и се проявява между слабите. Трите свята са: Божествен, духовен и човешки. Нашата любов на Земята е желание. Любовта е любов в духовния свят. А пък в Божествения свят любовта е мъдрост.

На Земята конете и воловете представляват служебните духове.

Коя е причината, дето съвременните християни не могат да разберат Евангелието? Защото всеки го чете и разбира от свое лично гледище.

Какво нещо е търпението? Неволя ли е? Не, търпението е смелост и решителност, владене на себе си и липса на всякакъв страх. Търпението е за тия хора, които имат здраве и сила. То е за силните, а не за слабите хора.

Любовта, дето е в рая, е примесена с малко егоизъм, а истинската любов е в самата мъдрост. Мъдростта, това е второто проявление на Бога и то е Неговият творчески акт. А пък любовта, която е в по-горната сфера, гдето е истината, е най-чиста.

От майката, т.е. от капитала, никога не давайте, а давайте от лихвата.

В прочетената глава вие виждате, че се казва: „Просете.“ Значи когато желаете и поискате да ви се даде каквото и да е благо, вие трябва да просите за вътрешната духовна светлина, за да ви се разкрие същественото, което ви е potrebno да разбирате.

9. На 18 октомври 1909 г., неделя, в частен разговор в стаята на г-н Дънов, той ми каза:

– Що е воля? Волята е желание, мисъл, сила – то е воля.

А пък същия ден, като бяхме към Семинарията в 5 часа вечерта на изток г-н Дънов току-що ми казваше, че човек трябва да използва благата, които Господ му дава. На запад над дефилето на село Княжево се яви едно малко, червено, горещо като въглен облаче, за което г-н Дънов ми каза, че с това облаче се потвърждава разговорът ни, че човек трябва да използва благата, които Господ му дава.

10. На 22 октомври 1909 г., сряда, бяхме на обед в трапезарията. Г-н Дънов в разговора си с мене и Гина изказа следните важни мисли:

– Тези, които умират, ги пущат в чистилището (пургаториум). Тези, които бракуват (тези, които заспиват), те чакат за прераждане. Тези, които заминават, отиват в рая. Грешните се мъчат. Тези, които се стремят да се усъвършенствуват, те се трудят, а пък тези, които помагат на другите, те работят.

11. На 8 ноември 1909 г., неделя, Арахангеловден, в присъствието на Д. Голов, Ив. Тачев, Т. Бъчваров, Спас Димитров и ние двамата, г-н Дънов между другото каза:

– Гневът, яростта, страстите са отрицателни качества, в които няма интелигентност, а любовта и смирението са първоначалните добродетели, с които е създаден човек, и те са интелигентните сили, които го повдигат. Така например, в гняв и ярост вие ще се демагнетизирате и паднете, тогава, когато ако мислите за любовта и смирението и пр., вие започвате да размишлявате и с това се повдигате.

Най-напред е направена астралната форма на Земята и човек, като е паднал, защото поискал жена и понеже такава не може да има в астралната земя, то трябвало да слезе тук.

12. Неделя, на 29 ноември 1909 г., на събранието в стаята на г-н В., азето присъствуваха В. Граблашев, Ив. Тачев, дядо Сапунов от Айтос, Д. Голов, Сп. Димитров и ние двамата с Гина, ни се дадоха стихове от книгата Господня, които прочетохме по следния ред: В. Граблашев прочете Исаия 63 гл., от 7 до 9 стих; Ив. Тачев – псалом 51, от 4 стих; дядо Сапунов – псалом 81, от 4 до 7 ст.; П. Гумнеров Първо Коринтияном 13 глава, от 5 до 7 стих; Д. Голов – Екlesiаст 12 гл., 9 и 10 стих; Г. Гумнерова – псалом 63, 3 и 4 ст; Сп. Димитров – псалом 71, 7 и 8 стих, а за онези, които отсъствуваха, се прочете от Притчите 7 глава, от 1 до 8 стих.

На **20 юни 1910 година, неделя, 11 часа преди обяд**, събрание в стаята на г-н Дънов, ни се дадоха следните стихове: Ив. Тачев прочете псалом 22: 10, 25 и 14 ст.; В. Граблашев – Иезекиил 11 гл., от 5 до 8 стих и 16 и 17 ст; П. Гумнеров – Иоана 4 глава, от 1 до 7 стих; Г. Гумнерова – Исаия 36 глава, 6 ст., 37 гл. 27 ст.; Спас Димитров – Лука 9 гл., 3 и 57 ст., Д. Голов – Иезекиил 6 гл., 11 ст., 8 глава, 3 стих, и най-после В. Узунов прочете Малахей 3 гл., 15 ст. и думите: Нови завет.

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1911 година (10–15 август) ТЪРНОВО

Записал: ПЕТКО ГУМНЕРОВ

Преди срещата

Тазгодишните покани за срещата се раздадоха много рано в сравнение с другите години – в края на юни, Петровден. Освен тази особеност поканите се отличаваха от другите и по това, че съдържанието им бе различно и че срещата не се именуваше „среща“, а „събор“.

Пътуването на приятелите от местожителството им до събора в Търново, както стана явно след пристигането им, е било за всички без всякакви препятствия. На мнозина от тях, например бургазлии, това пътуване даже е съставило голямо удоволствие, защото морето кротувало – явно като тепсия. Също така от приятност при пътуването се хвалеха и онези, които бяха преминали Балкана, каквито например казанлъчани и някои други, идещи от Южна България.

При все тазгодишното лято беше влажно, защото през 3–4 дни валише, от 4–5 август небето се разясни до степен, щото нигде не се виждаше облак – атмосферата навсякъде се разчисти. Така щото това не само способствуваше за приятно пътуване, но и причини добро време при отварянето на събора. По-надолу ще видим как се развиха работите в това отношение.

10 август 1911 година, сряда

Срещата на членовете на Веригата на събора, така наречен в поканите, и тая година стана в Търново, но занятията не ставаха както миналата година само в колибата на члена от Веригата, търновеца Атанас Бойнов, а ставаха и в оная на Тодор Бостанджиев, панталонджия, която е съседна с първата и отстои на южна посока от нея и която по нареждане също е била ангажирана с наем, докато трае съборът, понеже колибата само на г-н Бойнов по практика от миналата година се оказа малка. В колибата на г-н Бойнов ставаха заседанията на събора, а в колибата на Бостанджиев беше сформирувана горницата. Гостилницата също се помещаваше в Бостанджиевата колиба.

От поканените на тазгодишния събор се явиха: 1. Д-р Христо Ст. Дуков, родом от с. Загоричане, Костурско, Македония, а живущ в Казанлък. 2. Илия Зурков от гр. Елена, живущ в Бургас. 3. Матей Попов, родом от Котел, живущ в Бургас. 4. Христо Тончев, родом от Казанлък, гдето и живее. 5. Сотир Щерев, родом от Татар-Пазарджик, живущ в Бургас. 6. Александър Кръстников, родом от Габрово, живущ в Бургас. 7. Димитър Голов, родом от Котел, живущ в София. 8. Симеон Драганов, родом от село Беброво, Еленско, гдето и живее (този брат не е бил поканен, но като се намерил в Търново по време на събора и разбрал, че той ще се състои, успял да измоли позволение и да бъде приет и да присъствува с обещание, че е готов да работи най-тежка работа, която му се отреди). 9. Петко Иванов Гумеров от с. Церов, Татар-Пазарджик, а живее в София. 10. Пеню Киров, родом от Карнобат, а живущ в Бургас. 11. Кънчо П. Стойчев, родом от с. Дервенет, Старозагорско, живущ в Бургас. 12. Атанас Бойнов, родом от Търново, дето и живее. 13. Костадин Иларионов, родом от Габрово, живее в Търново. 14. Тодор Стоименов, родом от Татар-Пазарджик, живее в Бургас. 15. Михалаки Георгиев, родом от Вудин, а живущ в София. 16. Драган Попов, родом от с. Беброво, Еленско, а живущ в Търново. 17. Никола Янев, родом от Айтос, като дете живял в Русокастро, Бургаско, а сега в Бургас. 18. Деню Цанев, родом от с. Ханзаларе, Пловдивско, а живущ в Бургас. 19. Никола Ватев от с. Ново село, Троянско, детинството си прекарал в Габрово, дето и отрасъл като осиновен, а понастоящем живее в Русе. 20. Иван Дойнов, родом от с. Беброво, Еленско, живущ в Търново. 21. Петко Епитропов, родом от Панагюрище и живее в Пловдив. 22. Илия Стойчев, родом от с. Узърчин, Пловчанско, живущ в Русе. 23. Иван Русев, родом от гр. Бяла, живущ в Русе. 24. Спас Димитров, родом от Ямбол, живущ в София. 25. Петър Тухчев, родом от с. Беброво, живущ в Русе. 26. Еленка Иларионова, родом от Габрово, живуща в Търново. 27. Мария Дойнова, родом от с. Беброво, живуща в Търново. 28. Парашкева Бойнова, родом от Търново, живуща пак там. 29. Здравка Попова, родом от Търново, гдето и живее. 30. Гина П. Гумерова, родена в село Мерицлери, Чирпанско, живуща в София. 31. Велика Н. Ватева, родом от Габрово, живуща в Русе. 32. Велика П. Стойчева, родом от Габрово, живуща в Бургас.

Гореизброените по ред според името на повикването бидоха изпращани в заседателната стая, гдето около две маси насядахме всички по долуозначения ред (вж. схемата на стр. 113):

Върху масите личаха три ленти: синя, червена и портокалена, които изхождаха изпод стоящите пред г-н Дънов вещи, и двете от тях – синята и портокалената, се простираха до края на първата маса, а средната – червената, отиваше дори до края на втората маса, а на източната страна имаше две картини, от които едната бе ликът на Спасителя, чудесна художествена изработка, и бе положена в залата на изток, другата картина бе великата емблема – Пентаграмът, пред която малко вдясно се спущаше симетрично поставено църковно православно кандило, добре натъкмено и запалено.

В 9 часа и 45 минути се откри[ха] зан[ят]ията с изпяване от всички „Воскресение Твое Христе Спасе“, прочитана молитвата „Добрата молитва“ и „Отче наш“, както и с изпяването Великото славословие. Г-н Дънов след това възгласи:

– Бъдете верни на своето призвание. Отец Мой ще преобърне всичко за ваше добро. Имайте пълна, съвършена вяра в Отца на виделината, от Когото произтичат всички блага на Земята. Отец, Който ви е пратил на Земята да се учите в послушание, желае да растете в Неговата истина. Тази истина ще ви направи свободни. В тази истина Аз пребъдвам; така и вие пребъдете, както и Аз.

ИЗТОК

СЕВЕР

П. К. Дънов

ЮГ

Д-р Дуков
Матей Попов
Д. Голов
П. Гумнеров
К. Стойчев
К. Иларионов
М. Георгиев
Никола Янев
Никола Ватев
П.Епитропов
Иван Русев
П. Тихчев
М. Дойнова
Здр. Попова
В. Ватева

	СИНЯ ЛЕНТА		ЧЕРВЕНА ЛЕНТА		ПОРТОКАЛЕНА ЛЕНТА	

Илия Зурков
Христо Тончев
Алекс. Крътников
Сим. Драганов
П. Киров
Ат. Бойнов
Т. Стоименов
Драган Попов
Деню Цанев
Иван Дойнов
Илия Стойчев
Спас Димитров
Ел. Иларионова
Пар.Бойнова
Гина Гумнерова
В. Стойчев

ЗАПАД

Помнете: скърбите, това са Божията повдигаща се ръка за вас; мъчнотиите, това са Божиите благословения, които ви се пращат. Отец, Който ви люби, бъдете и вие подобни Нему. Той е благ и дълготърпелив към всички, старайте се и вие да следвате по Неговите пътеки.

Любовта, това е животът. Тя е вътрешната връзка на Небето, която ражда здраве, щастие и блаженство. Волята на Отца е вие да бъдете здрави духом, да бъдете щастливи по сърце, за да придобиете Божественото на живота. Вашите тела, това са храм на Бога, вашите души, това са камъните, които образуват небето, вашите духове, това са Божествените лъчи, които се пращат за изкупление и благото на света.

Бъдете прилежни и трудолюбиви в живота си. Прилежание и трудолюбие са потребни на Земята. Те са неприятни, но плодовете им са сладки. Имайте мир в душите си, не мисляйте за света, а Божествения мир.

Пътят, по който вървите, е тесен и труден за изкачване, но само в него се намират всичките блага, които Господ е вложил. Помнете: Не сте свои си, вие сте раби на Бога живаго и ако пребъдете в Неговата воля, Аз ще пребъда във вас и ще явя Себе си вам, само тогава ще Ме познаете, както и Аз ви познавам.

Сега има още голяма тъмнота в умовете ви, но Духът, Който Аз ще ви изпратя от Отца, да пребъде във вас, Той ще направи всичко светло и ще ви покаже пътя на бъдещето.

Помнете думите, които са казани: Без вяра не може да се угоди на Бога. Не давайте ухо на шепненето на лукавия, защото в тия шепнения се крие отрогата на злото. Бъдете смели и решителни, защото Аз съм с вас. Светът може да се вълнува, бурите на живота може да ви обезпокояват и да ви се струва, като че ли корабът, на който пътувате, ще потъне. Помнете: този кораб не потъва. В света може да стават много промени, много изменения, Но Отец, Който ръководи всичко това, остава всякога един и същ.

Мир на вашите души. Аз ще ви дам този мир, който светът не може да ви даде. Когато завършите вашето поприще на Земята, Отец сам ще обърне всяка сълза от очите ви и ще ви даде всяка радост и веселие.

Молете се да възтържествува Божията добродетел, да възтържествува Божията правда, да възтържествува Божията любов и да се прояви, да възтържествува Божията мъдрост и да се прослави Господ в Своите дела, да възтържествува Божията истина и чрез нея Господ да озари света, да възтържествува Божият живот и чрез него да ви се дадат всички блага, да възтържествува Духът на Отца Моего и Отца вашого, на Бога Моего и на Бога вашого и да се възцари Той и да бъде все и всех.

Чада, имайте любов помежду си. Любовта дълготърпи, тя е всякога благосклонна, никому не мисли зло, на всичко се радва, всичко повдига, всички утешава, всички спасява и всичко провожда в дома на Отца. Слушайте този глас на любовта, оставете се да ви ръководи през всичкия ви живот. Само тя е в сила да отмахне неугасимото зло, което разрушава човешкия живот. Не се поддавайте на тази съблазън. Не се трудете да обърнете камъните в хляб. Не искайте от Господа това, което е противно на Неговото естество, не Го изкушавайте в безразсъдност. Макар и да ви дадат целия свят, отхвърлете го, защото благото на живота е само Господ. И когато Той пребъде във вас, вие ще бъдете силни да струвате това, което е добро и угодно Нему. И сам Господ ще ви пази от всяка напасть, от всяко лукаво помышление и ще ви даде знание и мъдрост чрез Духа Си, да побеждавате. Дерзайте, Аз победих света. На Мене е дадена всяка власт на Небето и на Земята. Ще се изпълни не волята на света и волята на лукавия, но Моята воля и волята на Отца Моего.

Горното слово се диктува полека и при започването му г-н Дънов повели: След продиктуването му и след особената молитва, г-н Дънов се обърна към всички с думите:

– Всеки от вас, освен даденото сега Слово, ще прочете и 14 глава от евангелието на Иоана.

И добави:

– Това Слово, което ви се даде сега, може да го прочете само на вашите близни по дух и разбиране, а никому другиму, защото ако го четете на другите, може да си навлечете неприятности. На люде, които приличат на семето, паднало на камъните и пътя, не четете това Слово, а го четете на онези, които са като добрата земя, защото само там семето може да израсте.

Подир няколко минути отиди, в 11 часа и половина заседанието се продължи. Обяви се от г-н Дънов, че от 5 часа днес нататък по половин час за всекиго ще има бдение – размишление и молитва, което ще стане в горницата. И като се смята, че това бдение ще бъде днес от 5 часа до 11 часа вечерта, утре, 11 август, от два часа след полунощ до 7 часа заранта, ще продължи пак от 5 часа подир обяд до 7 вечерта, когато прекъсва, за да се подкачи наново в 9 часа вечерта до 11 преди полунощ, след което бдението ще продължи на 12-того от 2 часа след полунощ и ще следва същия ред, който е бил на 11-того,

то излиза, че свършване на бдението ще стане на 12-того в 4 часа и половина зоранта.

Редът, по който ще ходим един подир друг за бдение, е онзи, по който сме наредени на масата. А всеки, комуто е дошло ред да отива в горницата, ще предупреждава вътрешния с трикратно леко почукване на дверите и изговаряне на думите: „Да бъде Името Господне благословено!“

– Във време на бдението – *добави г-н Дънов* – всеки ще бъде свободен да се моли за каквото иска. Няма никакви правила, никакви закони, които да ви стесняват и ограничават, но ще знаете, че само което е най-важното и най-същественото в живота, това искайте и за това се молете. Ще питате духа във вас и той ще ви научи.

Аз ще искам от вас никой нищо и никога да не казва за това, което види и чуе в горницата, защото там се образуват такива вибрации, щото можете да бъдете благословени, но възможно е да си навлечете и точно обратното. Господ е огън пояждащ. Затова, който от вас се почувствува недостоен, за да се представи в горницата, по-добре да не отива там, да си навлечете отговорност.

После, друго: аз искам в това училище вие да бъдете свободни. Под думата религиозен живот, не значи само да сме в религиозно настроение и да вярваме. Някои приятели, като бъдат религиозни, мислят, че са по-угодни, но това е едно заблуждение. Когато си готов да извършиш всичко за в полза на другите, без да усещаш някакво притеснение, това е то Божественият път. Често хората в това отношение си турят известни правила, които ги спъват, а пък то правото е че здравето и щастieto зависят напълно от туй да притежаваме благословението на Бога и хората.

Хората често могат да ни развалят и повредят здравето, обаче тшеславни могат да ни направят само духовете. Те са, които могат да ни осакатят. Бъдете, прочее, свободни и по сърце, и по ум.

Тази година ще ви се раздаде картината на Пентаграма, за да се занимавате с нея и да я проучавате, защото у вас искаме да образуваме огнище, олтар за Господа. Господ се проявява в един народ само тогава, когато има огнище в него. Когато Господ пребъдва в един народ, само тогава той се благославя.

Та, целта е нашите мисли и желания така да засегнат всички наши приятели, които са в зародиш, щото да могат да се ползват от тях. С нашите мисли трябва да окуражим мнозина, които са изтощени и обременени в борбата на живота, да помогнем на ближните си – към това се силим и това е намерението ни. Не бива да се стесняваме и питаме защо ли ни викат от Господа, защото този въпрос е излишен пред обширния простор на работата.

Аз искам тия от вас, които имат някои важни въпроси, на които желаят да се отговори, нека си ги формулират и напишат на книжки, които да ми предадат.

Тук вие съставяте само един конус, така че на физическото поле ви трябва широка основа, когато в духовния свят е потребна само една точка.

Подир изпяването на „С нами Бог“, „Ангел воиначи“ събранието се преустанови за довечера, когато в 8 часа и 25 минути то наново се продължи. В това събрание присъствува и баба Вината от Търново, а така също и Иван Русев, който отсега започна да присъствува на събора. Г-н Дънов говори върху следното:

– Тази вечер ще ви говоря върху молитвата. Защо трябва да се молим? Павел казва на едно място: „В молитвата бивайте постоянни.“ А Христос казва: „Бдете и молете се.“

Молитвата има тройак характер. Тя се равнява на дишането. Човек трябва да се моли, та с това душата му да диша и да възприема нещата. Молитвата е

необходима за душата, тя е съзерцание на най-висшите чувства. С молитвата виждаме. Че и детето се моли. Тя е един зов и както дишането е потребно за тялото, така молитвата е потребна за душата. Човек се нуждае много повече от въздух, отколкото от храна. Доказано е, че най-много 25 минути може човек да не приема въздух. И ако приравняваме въздуха с молитвата, която е храна за душата, виждаме колко голяма важност е тя за нас.

Първият признак, че човек е влязъл в Божествения път, е молитвата. Затова винаги, когато и да дойде у вас настроение за молитва, никога не трябва да отлагате, а влезте в тайната стая на вашето сърце, помолете се и тая молитва ще бъде приета. Отложите ли, възможно е скоро Духът да не дойде, за да ви настрои наново.

Значи, във всяко време ние можем да се молим. Между лошите хора трябва да се молим, за да искаме търпение. При това, с молитвата човек образува една крепост, непристъпна за лоши желания, които, ако даже са нападнали душата, изхвърлят се навън. Човек, който не се моли, за него са прекратени отношенията с Бога и по този начин, като не се сношава вече с Бога, злото настъпва.

Молитвата не трябва да бъде едностранчива, само за облаги, а понеже тя е един израз на душата, то с нея трябва да искаме това, което нашият дух желае. Така, ако нямаме настроение за молитва, трябва само да съзерцаваме.

Нашите души, когато се отправят към Бога с молитва, изпущат едно благоухание към Него, също както цветята, които навреме са разцъфнали. Та, човек, който не се моли, се лишава, и то сигурно, от мириса на Небето. А пък за да не се лиши от този мирис, Господ ни изпраща страдания, които ни упътват към молби и моления.

Прочее, с молитвата се гонят двойки направления: първо, човек да се стреми към Бога и второ, да се обединят духовете.

Ние сме събрани тук да отправим такава вълна, щото да настъпи и да даде голямо сътресение за доброто на народа. Молитвата е един силен Божествен импулс, та затова се казва да се молим във всяко направление, защото тя има влияние към всички отрасли на живота.

Най-после, вие всички можете да правите опит и вижте на колко молитви Господ ви отговаря. Само че, когато се молите, никому не съобщавайте за какво се молите и какво очаквате, докато резултатите не се проведат и докато делото не се изпълни. Защото, ако някому съобщите, твърде е възможно да си попречите и тогава вие сами ще сте си виновни.

Мюлер, за когото се разказва, че през живота си е принесъл един и половина милиона молитви, със силата на молитвата е прехранвал 2000 деца. Той от опитност твърди, че колкото повече с детинско настроение е принасял своята молитва, толкова по-скоро му се отговаряло на нея. Тази е молитвата и на Тайлера, който е събирал крупни суми за издържането на маса мисионери за Божието дело. Той уподобява молитвата на трена, в който един може да се качи и вози много спокойно до местопристигането, а друг да го тика.

После, молитвата има сила и при изцелението на разните телесни недъзи и заболявания. С нея могат да се лекуват болести.

По-нататък, всичките ни работи ще успеят, ако ги започваме с молитва. Който в молитвата е постоянен, ще види и ще се увери, че Господ е верен, но с молитвата трябва да се постоянствува, докато изгубите вече разположение да се молите, което показва, че на молитвата ви така или иначе, положително или отрицателно е отговорено. Но молитвата трябва да има благодарствен характер за всички блага и благословения, които Господ дава.

Виждате понякога, че молитвата ви не помага. Молите се, не получавате отговор. В такъв случай приличаме на човек, който иска да подигне едно бreme,

но не може, понеже не е по силите му, повиква другото на помощ и с него заедно успява да го подигне. Някога такъв може да се нуждае от помощта на един и двама, трима и повече човека. Та, следователно ние при несполука в молитвата ще искаме помощта на един, двама, трима и повече братя и сестри, според степента на нуждата, докато сполучим. Опитайте този начин и ще видите доколко може да го приложите на практика.

Като свърши горното слово, съобщи се от г-н Дънов, че утре, 11-того, ще се говори на тема: Как трябва да се работи, начините на работа в света. Ще ни се дават някои упътвания за работа.

Изпяхме „Възкресение Твое“ и г-н Дънов ни каза, че Духът дава за всички ни мисълта псалом 19, стих 5.

Заседанието се преустанови в 9 часа вечерта.

11 август, четвъртък

В 9 и половина часа сутринта събранието се започна с „Добрата молитва“, изпяване „Възкресение Твое“, прочитането от г-н Дънов на 105 псалом и изпяването на песента „Да изправится молитва моя“. След което г-н Дънов каза следното Слово:

– Тази сутрин ще ви говоря върху служенет. Смисълът на човешкия живот е в служенето на Бога. Когато човек разбере смисъла на живота, започва да служи на Бога и всички противоречия между Бог и него изчезват. Причината за страданията са именно тия противоречия с Бога, защото всяка работа, която Господ иска от нас, Той иска тя да се върши както трябва. Затова и тези, които са избрани да слугуват, по-напред ги турят под тежки страдания. Но при все това, да се служи на Господа, няма по-лесно нещо от това.

Ще кажете, че „на нас е тежко да служим“. Защото няма по-лошо нещо от това да накараш някой болен човек да служи. Най-почтеното място в Небето е служенето – това е една от най-почтените длъжности в Небето. Тук, на Земята, това нещо – служенето, службата, се е извратило, но на Небето се гледа друго-яче. Виждаме, че когато хората не могат да извършат всички работи, с които са били натоварени, тогаз Господ слиза и извършва тия работи. И Той е, Който има най-голямата работа, защото носи всичките ни бремена и тежести. Ако искаме да бъдем като Него, трябва да имаме същите Негови радости при служенето.

Първото нещо, което ни е необходимо, за да бъдем слуги на Бога – трябва да оздравеее, защото без това не можем да бъдем Негови слуги. А как ще оздравеем? Като се освободим от греха! Наистина, писано е, че в грях е заченат и роден човек, обаче това е така по отношение на тялото, а когато дойде духът да се зачне в нас, тогава този зародиш, грехът, изчезва; затова е казано, че роденият от Духа грях не прави. Ето защо това изречение не може да приложим еднакво навсякъде. Плодовете на старото дърво са кисели и мисията на Христа беше да донесе нов зародиш, щото соковете да се преобърнат в полза на човека и когато се присади клончето, тогава то има онази потенциална сила, щото да преобърне всичките си сокове в полза на човешкото подигане.

Не е добре да не знае човек защо слугува някому. Да се учим да слугуваме е все едно, но не можем да се учим, ако не слугуваме. Това е закон. Дотогава, докато човек не може да приложи една истина в живота си, той всякога ще я повтаря. Една истина може да я научите за много години, а може да я научите и моментално. За да можем да служим на Господа, трябва да имаме известна сила, която се складира в нашия ум и нашето сърце. А пък за да можем да привлечем тия сили, обезателно трябва да въздействуваме с нашето сърце и затова нашите чувства са, които ще повикат хората.

Вторият начин, за да можем да хвърлим известна виделина в хората е, че трябва да подготвим нашите умове за посвещение. Излиза, че има нужда от два вида работници. Ще гледате да нямате лошо разположение, когато предавате истината на хората, защото това ваше разположение ще го предадете на хората досущ дотамос. Затова трябва да се молите предварително, щото Господ да изпрати Своя Дух, за да подготви хората за истината, която ще им се предаде чрез нас.

После, причината, по която бият някого, то е неговата неопитност, но по отношение това да му послужи за добро и, като верен слуга, той трябва да постоянствува, а не да се замислюва и да се връща назад от дадените му уроци.

Как може да дойде Господ при вас? Духът Господен е толкова нежен, щото схваща у нас всичките вибрации, мисли и желания и тая е причината, че когато не сме в добро разположение, като дойде Господ, Той страда вследствие нашето неразположение и заедно с Него страдаме и ние и в такъв случай страданието се чувства даже в по-голям размер. Ето защо, когато дойде Господ, трябва да изчистим сърцата си от всички лоши желания и тогава само Господ ще се всели в нас, ще проговори у нас и ще се яви сила Господня, която не ще бъде освен в наше услуга. И всичко това нещо е проста истина.

Никога не трябва да се страхуваме от греха и никога не се опитвайте да биете дявола. Него само Господ може да го бие. Ако речете вие сами да се биете с дявола, помнете, че горчиво ще се разкайвате, че захващате борба не по вашите сили. Борете се с него само когато Господ е с вас и около вас, защото не така лесно се побеждава тоя Голиат. Виждате, че и Давид отиде срещу Голиата, но в името на Христа, а със силата на Духа (ножа на Голиата) отрязва главата му. Вие трябва да имате прашката на Давида, което е вашият ум и сърце, и камъка в прашката, което е Христос. Ножът обаче не ви трябва. Давид не поиска нож, когато се срещна с Голиата, а чак когато го уби, извади неговия нож, та му отрязва главата. Тази мисъл схващате ли я? Можете ли да я приложите? Дайте правилен отговор, защото сега Господ ви говори.

Знайте, че вие имате у вас, у себе си прашката, защото притежавате ум и сърце. А пък камъка, който е Христос, вие ще го намерите, като се разходите из потока на реката (*Първа книга на царете, от 17 до 40 ст., 17 гл.*). Имайте предвид, че Христос е винаги на физическото поле. Той е постоянно на Земята. Той е вътре в нас, Той е един от най-постоянните работници в света, Който постоянно посещава хората, но Го не познават, защото е облечен с много прости дрехи и никога няма да се спре да разправя за Своята или за вашата мисия.

Благородните дела, които вършат хората на Земята, показват, че Христос е между нас тук, на Земята. Христа ще намирате само когато очистите вашите сърца и тогава чак, като вече имате прашката – ума и сърцето, ще имате и камък – Христос, и ще можете да воювате.

Човек без изкушение и мъчнотии ще мяза на морските гъби, които стоят все на едно и също положение и съзнание. Само страданията са ни докарали до това положение, до което се намираме днес. Досега Христос ви е само носил, и не само вас е носил, но е носил и носи всички други хора, които са около вас и които Той изчаква да съзнаят колко е безгранична Неговата любов. И Той ще постоянствува дотогава, докато не остане нито една душа в ръцете на лукавия.

Съмнението е един червей, от който много учени и богослови са раззядани, покосени и духом отслабнали и пропаднали. Съмнението трябва да го отмахнете, защото то е в състояние да парализира не само вашата прашка, но и ще способствува да изгубите камъка в нея. Когато отмахнете съмнението, да знаете, че сте отмахнали един от най-лошите противници. Преди всичко, вярата ви ще се усили, щом се премахне съмнението, без което вярата у хората постоянно израства и укрепва душата им. А зародишът за вярата е у нас.

Вярвам, че миналата година вие сте имали много изпитания и че сте си говорили: „Къде отиваме и какво ще стане с нас?“ На това има да ви кажа: Свещта, която ви давам аз, вие я угасете, ако намерите друга по-добра, но докато не намерите друга свещ, дръжте си тая и им кажете да се махнат отпред очите ви. Най-сетне, ние трябва да се учим и от опитностите на светските хора в това отношение: не пушай старото, докато не дойде новото. А ние в разсъжденията си изгасваме свещта и после изпадаме в страдание, когато не трябва да бъде така. Често пъти аз срещам хора с добро желание, които искат да служат Господу, а че току ги видиш дряхли* и обезсърчени, след което настъпват страдания. Защо? Аз казвам: защото са изгубили свещта си, която трябвало да не изпусчат, докато не намерят друга.

Друго нещо: Някои казват, че в книгата Господня било казано „да сеем с време и без време“. Тук трябва да сте внимателни. Кога е това „с време и без време“? Седете си вкъщи и не сейте там, дето Господ не е орал. Та, преди да отидем на работа нягде, трябва да внимаваме дали Господ е предшествувал пред нас и дали е орал.

Как мислите се е образувала материята? Малките животинки са причинили напастявания, в които са израсли бурените, които после да се обогородили в сочни плодове, от които човечеството се толкова продоволствува и наслаждава. Така и тръните и бодилите в човешката душа Бог превръща в добри. И така, вие не бива да се спирате в себе си, че в миналите си животи вие сте били грешни, а от тия ваши грехове трябва да извлечете поучение, като се ползвате от живота, без ни най-малко да се връщате назад. Дяволът може да се подчини само като го държите гладен, не да го храните добре, а му давайте по малко хлябец, както що старите българи са хранили мечките си с по малко брашънце.

Виждале от картината, Пентаграма, че главата на дявола мистически е вътре в нас. А при подвига ще трябва да се започне с ножа, който представлява силата, след който иде чашата, която символизира страданията, и оттам – към правдата. Като се завърши този кръг, слиза се вече в ъгъла на добродетелта – чисто Божествения кръг, дето става подигането. Жезълът означава закона на правдата. Книгата е разумът, а светилникът представя човека, който разсъждава. Но в истината като влезете, ще ви срещне Христос, ще минете тогава през втората врата, Божественото око, Божествения Дух, Който ще ви научи как да разбирате Божествените истини. Подир мъдростта вие ще дойдете до дървото на живота и след като свършите, ще слезете към змиите, дето ще се срещнете с най-големия противник. Но за вас сега е потребен външният кръг, а за втория кръг не сте подготвени.

Трите инициала в картината са: В – Ръководител, У – Учител-Спасител, Ж – Царствуващ. А който иска да слугува на Бога, първото правило е написано в картината. То е: „В изпълнението волята на Бога е силата на човешката душа.“ Но специално върху картината ние ще се спрем друг път, а това, което се загатна върху нея сега, е мимоходом.

На въпроса, зададен от Симеон Драганов, г-н Дънов отговори:

– Че Христос ще дойде, това е безспорно и скоро ще дойде, но като как ще дойде, това никой не знае. Възможно е да дойде още в този век.

На въпроса на Атанас Бойнов г-н Дънов отговори:

– Под думата „второ пришествие“ не бива да се разбира свършекът на света, а то е второто идване на Христа. Най-после, и философски не е право да се приеме, че второто пришествие означава свършека на света.

---

* дряхъл – книж. остар. отпаднал, немощен, слаб.

След това г-н Дънов каза:

– Тази година ще се стараем да отстраним съмнението. Ние сме се събрали да опитаме Господа, но не е ли казано, че без вяра не може да се слугува на Господа? Тогава приложете вашата вяра и градете върху нея, което е вече направено от вас.

Събранието се преустанови за довечера в 9 часа.

В 10 часа вечерта събранието се продължи. Всички са по местата си около масите. По повелението на Духа чрез г-н Дънов всички се изредихме, та казахме по една втора мисъл с малко думи, след което г-н Дънов каза:

– Тази вечер ще ви говоря върху пребъдването. Мнозина казват: „Ако думите Ми пребъдат във вас и вие пребъдете в Мене, каквото попросите, ще ви бъде.“ И после се казва още: „Аз ще явя Себе си вам и както Аз пребъдвам в Отца, така и вие ще пребъдете в Моята любов.“ Пребъдването в Господа е необходимо за един християнин, също както е необходимо за житното зърно да пребъде в земните пластове, та да може да чуе зова на Слънцето, да израсне и принесе плод. Човек би помислил, че зърното, като стои в земята, то вече е унищожено, обаче напротив – чрез това именно пребъждане в земята, заедно със слънчевата светлина, житното зърно принася плод.

Така трябва да се стараем да работим, щото да живеем в два свята. Както зърното живее едновременно в два свята, така и душата на човека живее на две места. От изпитите и страданията ние не трябва да се обезсърчаваме, защото по същия закон ние трябва да седим на Земята, да работим, да се развиваме и принасяме плод. Този именно е пътът, който ние трябва да следваме, а всеки друг път е фатален.

Ако плодовете, например, на една ябълка искат да паднат преждевременно, господарят няма да ги приеме. В процеса на нашето развитие ние никога не можем да бързаме и това правило ако го приложим, нашият живот ще стане по-светъл. Ние не можем да се избавим от хилядите въжета в света и един човек, който е оплетен така, не може да се свърже с духовния свят, та затова всичките тия нишки трябва да се премахнат. Така, ако една душа с едно свое желание да влезе в Небето, тя ще страда.

Христос казва: „Думите Ми да пребъдат във вас.“ Често пъти хората много искат, а някои никак не искат, обаче както едните, така и другите са в погрешка, защото човек не може, па и не бива да убива своите желания, а всяко желание, за да принесе полза, трябва да се впрегне на работа, защото едно желание може да ви подтикне към зло, а може и да ви подтикне към добро. Когато Христос говори за самоотричане от себе си, то значи самоотричане от онези наклонности, които събарят душата. А да слугува човек на своята душа значи да привлича и присвоява всички благородни качества, които я подигат.

Мнозина са питали като как да впрегнат духовете. Как впрягат земеделците воловете? Изпървом добитъкът се малко поколебава, подскача, докато най-после започне да кротува. Така и с духовете. Дойде ли един дух при вас, впрегнете го. Започне ли да ви изкушава с известно свое желание, тогава такъв един дух изпитайте добре с ума си и със сърцето си – станете в дадения момент съдебен следовател, вижте що иска и като се убедите, че желанието не е износно за душата, в такъв случай подигнете се нагоре, също както балоните отскачат във висините, щом изхвърлят от багажа си и олекнат. При таква изкушение хвърлете и вие от вашия багаж и олекнете. Питайте духа защо идва и какво именно иска да върши.

Въобще, дръжте това правило, че ако искаме да следваме Господа, ние никога не трябва да пожелаваме неща, които спират нашия напредък. Предста-

вете си човек, който има постоянно работа да движи махалото на една машина, която разлива вода, за да не нахлува вкъщи. Ако този човек спре, например, няма ли да тури в опасност жителите на къщата? Същото нещо може да се каже и за вас, ако не изпълните навреме и постоянно своята длъжност. Ние имаме задължение към всички духове и към нашите близки.

Ако имате известна нечиста мисъл, постарайте се да я премахнете. Няма нужда да питате как и защо. На това само Бог ще може да отговори, защото е вечен, а ние нека изпълним което можем, да премахнем из нас човешките мисли.

Аз желая през годината да схванете и разберете добре що е вяра, надежда и любов, какво нещо са те и да можете да ги развивате. Вярата е първото стъпало в съзнателния живот. И вярата, и надеждата, и любовта са у нас. За да пребъдва човек, трябва да има равновесие, в който случай в пълнота ще дойде и вярата.

Постарайте се през тази година да усилите вярата. Ако Господ ни даде някои страдания в живота, знайте, че всичките – големи и малки – са математически определени и това не е фаталност. Фаталността наставя само ако не вървим по Божествения закон.

Първото нещо в живота е послушанието, затова, когато чуеш Господа, винаги тръгни, без да се съобразяваш с другия глас в тебе, който ти внушава може би: „Стой, стой!“ Всички вие трябва да слушате и то с острожно внимание да слушате, защото има случаи в живота, дето за една лоша постъпка Господ поне най-малко 3 пъти да не ни предупреди. Той предупреждава всекиго 3 пъти за лошата му постъпка. И който се съобрази с това предупреждение, работите му тръгват на по-добре и се оправят.

Аз искам тук, на физическото поле, да бодърствувате. И аз много добре зная защо сега, в този момент, вие спите. *(Действително, за забелязване е, че всички дгемехме, с усилие и напрежение слушахме важните истини, които се изтъкваха в настоящата реч. Причината на това се обяснява едно от непоносимата тазвечерна топлина – беше много задушно, и друго, от обстоятелството, че мнозина от нас не бяха спали през миналата нощ, когато им беше редът да участвуват в уреденото бдение. Но сигурно най-вярната причина е скрита, психическа.)* Спите, защото искате да се оправдавате. Но за вас е по-добре да бъдете будни.

Прочее, размислете и вижте дали вие всички пребъдвате в Господа, с Когото аз искам да ви свържа чрез това пребъждане. Отивайте при Него тъкмо такива, каквито всъщност сте, нито се увеличавайте, нито се намалявайте.

А през годината гледайте да развивате вярата без никакво съмнение. Вярата без съмнение, то е абсолютно право в Бога.

Заседанието се свърши в 11 часа през нощта.

12 август, петък

В 9 часа сутринта двамата по двамата влязохме в заседателната зала и се наредихме по местата си. Почнахме с прочитането от всички заедно дума по дума „Господнята молитва“ – „Отче наш“. След това г-н Дънов съобщи:

– Редът, по който ще прекарате цялата следваща година, е тоя: дванадесетях главни петъци за пост ще си изберете вие сами, като си определите който и да е от петъците в месеца, без да съобщавате някому за това – даже и мъж на жена няма да се споразумяват кой петък да си определят, а двамата са свободни един от друг.

Тези от вас, които могат, ще постят по 40 часа, а които не могат, ще постят 24 часа. Първия петък ще посветите за прославяне името Божие на Земята; втория – за съществуието на Духа Светаго в сърцата на хората, т.е. верующите;

третия – за идването на Христовото царство на Земята; четвъртия – за очистване на човешкото сърце; петия – за просвещението на човешкия ум; шестия – за възкресението на човешката душа; седмия – за въздигането на човешкия дух; осмия – за българския народ; деветия – за славянството; десетия – за човечеството; единадесетия – за здравето и благоденствието на вярващите, а дванадесетия ще употребите за съзерцание на Божията любов.

Петъците ще почнете да пазите от настоящия месец август. Ако на някого се направи препятствие да не може да пости някой петък, то ще отложи за друг петък в следващия месец, през който месец ще пости два петъка.

Никому няма да съобщавате кога ще постите или постите. Ще мълчите. И когато постите, ще прекарате в абсолютен мир и спокойствие, без да се раздразвате. Постенето ще започнете от който час искате, от който час желаете. Имате свободата на Духа, Който ще присъствува във вас и ще ви ръководи. И после, знайте, че сте свободни, щото някои петъци може да постите 24 часа, а някои 40, само че ще си отбележите в такъв случай колко петъци сте постили по 24 часа и колко по 40 часа.

Спестените от неяденето в 12 петъка пари ще ги отделяте и давате на някои бедни деца без баща и майка, сираци. Защото вие постите, но тия пари, които щяхте да похарчите, ако ядяхте, не бива да остават у вас, а ги раздайте на нуждаещите се хора. Освен на бедни без баща и майка кръгли сираци, тия пари могат да се дават и на бедни жени с деца без баща и мъчен поминък. На такива места тия пари ще се раздават веднага подир прекарания в пост петък, като ще се внимава раздаването им да не става по-късно от следващия определен за пост петък. До следващия определен за пост петък парите ще трябва вече да са раздадени.

Освен тия 12 петъка, в годината има още 40, нали? В тия 40 петъци вие сами ще си изберете предмета, върху който ще размишлявате и по който да се молите. Това ще направите според диктовката на Духа у вас. Идушата година ще се направи сравнение и да се види кой за какво се е молил. За 12-те петъка ще правите вашите размишления винаги сутрин от 2 до 6 часа, а за другите 40 петъка през годината вие ще си изберете часовете, през които да се молите и размишлявате.

Четивото за 12-те петъка и другите 40 петъка през годината вие сами ще си го изберете според разположението на духа, откъдето желаете от книгата Господня. Само че това, което изберете за прочит и го прочетете, също ще си го отбележите. А за тези приятели, които поискат от вас упътвания, ще кажете да държат втория петък на месеца, като посят, които могат, 36 часа, а които не могат, 24 часа. За четиво им дайте цялата книга от Битието и което не стига, вземете от Изход две глави. Те са свободни през всичките петъци да се молят и размишляват върху каквото пожелаят, без да ги ограничавате. На един човек може да се посочи пътят и ако не може да го използва, тогава трябва да му се помага.

Тази година гледайте да се даде свобода на Духа да работи, защото иначе, остане ли на нас, има препятствия. Трябва да оставим свобода на Духа.

В България има течение, което действа да разединява. Това течение произтича от София и там донякъде то е сполучило с влиянието на раздор. Има даже хора, които служат на черната ложа и то служат съзнателно. Тия хора не бива да ги знаете. Лошите хора са мерзост на запустението и с тях даже да не се срещате. Те следят и със своите мисли правят пакости, но Господ ще ги съди, като ги употреби, искат–не искат, да извършат Неговата воля по който и да е начин. Преди да се започне събранието ни, аз срещнах одного от тях тук, в Търново, но вас Господ ще ви пази и защитава през годината и винаги от тия хора. Ами че всичките ни страдания откъде идват? Но аз искам Господ да ги

направи тор на земята и едно същество, което е злоупотребило с Божествената любов, то трябва да стане тор. Човек, който е злоупотребил с всички блага, които Господ му е дал, той трябва да стане тор. Христос ги нарича такива псета и свине. И тези хора са извор на злото.

Често ние мислим, че един грешник може да се обърне. Да, но грешникът, който има душа. Обаче ако няма душа, как ще го обърнеш? Бог първо трябва да го прекара през Божествения огън. Има една индийска поговорка, според която дяволът, и след като хиляди години го държали в огън, пак постоянноствувал да казва, че е равен Богу, но като го поддържали гладен, тогава вече капитулирал, подчинил се.

На тази борба, която се води в света, вие ще бъдете само зрители, защото Господ е, Който ще воюва. Вие много пъти искате да станете явни, но за да стане човек явен, трябва да има сила. Когато започваме една война, разумното е да направим добре сметките си и да видим дали можем да устоим на войната. Виждаме, че Христос каза на учениците Си да стоят в Иерусалим, докато стане сплизането на Духа Светаго, Който като дойде, те бяха вече силни за поход в света. Така и с вас.

Пазете се от лошата деятелност – да няма корист в това, което вършите, защото ако поливате едно дърво, което Господ не е посадил, Той ще го изкорени, но ако поливате дърво, което Господ е насадил, тогава ще се ползвате.

Сега нека ви кажа още как да се подвизавате в другите 340 дни в годината. Всеки ден ще се постараете да направите по едно добро дело, безразлично колкото и да е малко. Може да проектирате и една добра мисъл в пространството към някого. За добрата мисъл най-напред ще се обърнете към Духа и каквато мисъл ви внуши, изпратете я в пространството. И това, което ви казвам, е желанието на Духа и затова гледайте да го изпълните „мот-а-мо“*, без никаква философия и разсъждение от ваша страна. Само тогава ще имате Неговото лично ръководство.

От препирания, каквито и да са, отбягвайте. На такива ще кажете: „Ние нямаме обичай да се препираме, не сме разположени за препиране.“ Но, разбира се, дето е необходимо, особено за истината, ще влезете в прение. За принципа ще влезете в прение, обаче за малки работи прението трябва да се избягва.

Когато някой ви пита, било сериозно или не, какво правят духовете, на такива кажете: „Правят стълби.“ И ако питат какво казват духовете, отговаряйте: „Духовете казват, че които следват Господа, ще им е добре, а които не следват, ще гладуват.“ Но Господ ще ви научи в такива времена какво да правите и кога какво да кажете.

Пазете се да бъдете чисти и безкористни във всичките си дела и начинания. Веригата може да проектира много добри мисли за този народ и много може да стори за него. Тази година почнахме да прилагаме нещата и вие сами ще се убедите в реалността на тия закони. Вие искате в себе си да видите един дух, но той е само една черупка, а Бог иска да ви отвори очите, та да видите духовния свят. Вярвайте и ще ви бъде. Ще ви бъде според вярата. Човек докато не ослепее, не може да прогледа. Павел ослепя, за да прогледа.

Откак се е сформирувала Веригата в България, българите и респективно и България зло не е видяла. Виждате, например това лято последваха 5 милиона загуби, а 20 други милиона дойдоха заради нас, които живеем добре между този народ. Господ го държи и поддържа и като е щастлив народ, щастливи сме и ние. Ние сме на Земята като гаранتي на българите, за да благослови Господ домовете им, и чадата им, и добитъците им, и житото им, и всичко. И

---

* mot-à-mot (фр.) – дума по дума.

народът като се благославя, благославяме се и ние. А пък че някои онеправдават този народ, за това Господ ще се погрижи. Господ сега ще бъде между вас. Опитайте Го и ще видите, че е благ. И според степента на вашето развитие вие ще срещнете и проявлението на Духа Господен.

Вие търсите къде е Христос. Аз Го виждам във всинца вас, защото никой друг не ви е довел тук освен Господ. Ами че кой ви е свързал с мене? Министри в света не мога да ви направя, а защо тогава сте тук? Защото Господ ви е събрал и затова тоя Господ, Който ви е събрал, ще ви и благослови. Вие дължите Нему тази светлина и тази благодат. Той в дългото минало ви е крепил и подкрепял, грижил се е за вашите родители, самите вас и вашите деца и винаги е работил над вас, докато ви доведе до това състояние.

И така, Христос е в България между вас и с вас. Той е, Който повдига българския народ. Един ден ще Го видите. Той ще ви се открие по-ясно. Той ще ви се открие така, както се е открил на Своите ученици след възкресението Си.

Любовта е обща за всички, а милосърдието е специална добродетел, която можем да покажем в особени случаи.

Заседанието се отложи за вечерта в 9.

В 9 часа събранието продължи. Всички сме на местата си, с изключение на Иван Русев, който с позволение отсъства. Неговото място се запълни от търновските свещеници Щилиян и Тулешков, които също с позволение присъствуваха на това събрание. Подир молитвата и изпяване „Да изправится молитва моя“ г-н Дънов каза:

– Тая вечер ще ви говоря върху трите велики стъпки на живота. Първата стъпка на човешката душа е започнала с нейното отделяне от Бога, когато тя изгубила своята първа чистота. Първата стъпка е слизание от Бога към човека или от центъра към периферията. Това е един вечен закон, през който всяка душа трябва да мине. И всяка душа, която иска да развие своята индивидуалност, трябва да се отдели от Бога и с това нейното отделяне необходимо е било да се създаде първият зародиш, вярата в този принцип, че като се отдели от Бога, тя ще придобие нова опитност, чрез която да разкрие Божествената мъдрост пред себе си. Вярата е едно самосъзнание на душата, че излиза като един лъч от Божественото и че е невъзможно да изгуби пътя си.

Втората стъпка е надеждата. Надеждата се е развила на Земята, когато душата се е облякла във физическо тяло, което е един образ на първоначалното тяло, което душата е имала в своята първоначална чистота, когато е била в Небето и когато е била една духотворна материя, която никога не умира. Жизненото тяло е съставено от органическа материя и е сходно с растителното царство. А тялото на плътта е тялото на животните. Борбата е между тези две тела. В тия три тела: физическо, жизнено и тялото на плътта се развива надеждата, която очаква нещата днес или утре. Ние с тия тела развиваме онзи принцип, без който не можем да съществуваме. Душата най-сетне ще се върне в тялото на любовта.

Всички знаете какво нещо е любов, но що е любов, не може да се определи. Тя е едно качество, което е основа на здраве, щастие, блаженство. Във физическия свят любовта се показва като разум, в духовния свят – като правда, а в Божествения свят се показва като истина. Хората, които никога не се решават да страдат, никога няма да влязат в Царството Божие.

Страданието, това е разкопаване на душата, също както една земя ако не се разкопава, не може да роди нищо. И онези, които не искат да страдат, няма в нищо да прогресират. Ако някой от вас не иска да страда, то защо е дошъл на Земята? По-добре е да си седеше на Небето. Той е дошъл тук, на

Земята, да се подига, а пък ще се подигнеш само чрез страданието. Също така страда и Господ. А че страда Господ, явствава от това, че ние Го наричаме дълготърпелив.

И така, първата стъпка е слизане, втората е, която сега минаваме, а третата стъпка е любовта. Тия 3 стъпки в християнството съответствуват на 7 стъпки. Първата стъпка е пътят към избъщението, което значи да измениш посоката на своето движение. Втората стъпка в живота е покаянието, или преглеждането на стари сметки, т.е. да признае човек, че е дал известно задължение, което трябва да изпълни. Третата стъпка е спасението, т.е. придобиването здраве на душата. Четвъртата стъпка е възраждането. Петата стъпка е да се новороди човек от дух и вода. Всички, които се родиха в Христа, те вече не грешат, защото един човек, който има новия зародиш, тъканите в него са се изменили. Но може да се роди у вас: „Ние от кои сме?“ Обаче това да не ви плаши, защото щом у някого има стремеж, това показва, че той върви напред. Шестата стъпка – осветение (посвещение). В тази сфера на състояние се намират така наречените [...] – хора кротки и смирени, разпръснати из американските църкви, за които може да се каже, че те са тяхното украшение в духовно отношение. Седмата стъпка, това е вече възкресението.

Като премине човек през тия 7 стъпала, той е вече готов за Небето. Сега, тия 7 стъпки се делят на 49 други стъпки, т.е. всяка една се разделя по на 7 стъпки, така че имаме 7 по 7 – 49 стъпки, по които трябва да се възкачите, за да възлезете при Бога. Виждате, числото 49 е съставено от числата 4 и 9, които, събрани наедно, дават числото 13, което показва цялото развитие на човечеството. Но за тия 49 стъпки трябва милиарди години, за да се пропътуват.

В първите 4 от горните 7 стъпки на християнството човек еволюира, страда, а в другите последни 3 се възражда, т.е. в 4-те човек страда, а в 3-те си почива. Има и други стъпки за четирите полета. И те са 28 стъпки – за всяко поле по 7. Те също извеждат до Бога, но се изискват милиарди години, докато се стигне до Него.

Да, нужен е добър живот, добри човеци, защото с добрия живот и с добрите мисли ние градим своето духовно тяло и затова колкото повече добри мисли имате, толкова по-скоро и по-добре изграждате своето духовно тяло. Така, в 360 дни ако проектирате по една добра мисъл, ще имате 360 добри мисли в годината и тези мисли, като се съединят с другите мисли, те оживяват и добиват динамическа сила за човешката еволюция. А щом изпращаме лоши мисли, ще дойде лош дух и ще се възплъти в тях.

Та, да имате съобщение с добрите духове, непременно трябва да бъдете чисти, а за тази чистота Господ постоянно праща Своята сила и помощ, ако и ние постоянно да се каляме. Но ако решим да не грешим, то Господ ще очисти старите ни грехове. После, ако живеем добре, то добрите наши дела ще ни следят до хиляди поколения, когато лошите мисли ни следят само до 4 поколения. А от туй излиза, че доброто върви 1000 поколения, а лошото – 4 поколения. Значи само 4 добри мисли и желания са равни на 1000 лоши. Виждате колко Господ е отстъпчив.

Никога не съжалявайте, че слизате на Земята. Напротив, бивайте благодарни, че сте дошли. Ако искате да развивате вашата вяра, то всяка сутрин, като ставате, бъдете благодарни на Бога, че ви е пратил тук. Не бива да се сърдите, че сте дошли в лош свят, напротив, светът е много добър.

Ако някой почне да говори лошо за тебе, приближи се към него и ще видиш, че той ще млъкне. После, бил си богат, вземали ти парите – обърни се към Бога и положението ви пак ще се подобри.

Това, което виждаме, не е нещо реално, защото след години всичко това може да се измени, защото това, което в детинство виждаме, като пораснем,

казваме, че е било глупаво. Кое е тогава реалното и умното? Коя е мярката, с която трябва да мерим кое е действителното? Новият човек в нас, това е самото Божество в нас, има нужда от хранене.

Сега в този свят раждат само жените, а когато човешката еволюция отиде по-напред и настане нормалност в развитието на човешката душа, ще раждат и мъжете, и жените.

Днес аз направих един опит: повиках да присъствуват в нашето събрание и двама свещеници от православната църква и всички видяхте каква буря се образува в пространството, а това показва колко прах и каква буря ще се образува, ако духовенството реши да тръгне в пътя Господен. Но едно нещо трябва да ни радва, а то е, че бурята тази вечер идеше от запад и отиде към изток. Значи и духовенството при своето подигане ще отиде към правдата.

Заседанието се закри в 12 часа.

Днес времето беше ясно и тихо, обаче от 3-4 часа подир обед западният небосклон започна да се заоблачава, докато небето се покри с черни облаци и задуха западен вятър, който като че идеше да прохладни атмосферата. Но към 6 часа всичко това се изрази в стихия и се яви такава вихрушка, щото дърветата се поваляха по земята и цялата околност се изпълни с прах и листа. След това настъпи слаб гръждец, придружен с гръмотевица.

13 август, събота

В 9 часа сутринта всички се настанихме по местата си. След като се помолихме и изпяхме „Свят, свят Господ Саваот“, г-н Дънов започна:

– Сега ще ви говоря върху думите: „Истината ще ви направи свободни.“ Целта на човешкия живот не е само в развитието на душата, но и в придобиването на свободата, която душата е изгубила, следователно свободата е цел. Ако има нещо, от което сега пъшкаме, то е робството, което ражда тъмнината. Сега всички говорят за свобода, всички се стараят да я придобият, даже още някои искат придобиването ѝ чрез острието на ножа. При все това обаче всички не са я още придобили. А Христос велегласно казва: „Истината ще ви направи свободни.“

Свободата е едно качество на душата, което тя търси. Тя е една първоначална сила, от която душата се е развързала и изгубила нишката и вследствие на тази загуба тя е потънала в материалния свят, който е синоним на страдание и изпитание.

И така, за да бъде човек силен, преди всичко трябва да бъде свободен. Сега, дали свободата произтича от силата, или силата от свободата? Силата произтича от свободата и силата е само едно средство за придобиване на свободата. Що е свобода? За да бъде човек свободен, значи да не прави никакъв грях. Да бъде човек свободен значи да не допуска в себе си никаква лоша мисъл. Да бъде човек свободен значи да не създава никакво лошо чувство в своята душа. Да бъде човек свободен значи да не допуска никога в душата си съмнение. Да бъде човек свободен значи да има абсолютна любов към Бога, Който го е родил.

Това са атрибутите на свободата. И по тоя начин само може да се създаде тази мощна сила, която сега ние търсим. В този път на придобиване на свобода истината е посредница, тя е ръководител, който може да изведе душата към мястото на свободата, която е извор, от който душата всякога трябва да се ползува.

Истината е метод в Божествената икономия, чрез която се изправят всичките грешки на миналото. Тя е сила. В истината се намира сила, която

може да разедини злото от доброто и да развърже връзките, с които човек е свързан. Истината е, която може да даде на човека знание и мъдрост и да свърже човека с Божествената любов и когато вие схванете истината по този начин, тя ще даде на душата онази вътрешна пълнота, от която сега имате нужда.

Само истината е, която внася в душата мир и спокойствие. Когато човек знае причините, от които известни последствия са произлезли, той не се безпокои, защото всичко може да провери. Поставете, например, едно дете в тъмнината – то ще почне да се страхува, защото няма как да види обстановката на нещата около него.

И адът не е нищо друго освен липса на истината. Гдето няма истина, там е ад – вечно безпокойство, вечна тъмнина, защото истината само е единствената сила, която въздига, усъвършенствува и въздига човешката душа. По този начин думите Христови, дето казва: „Аз съм Пътят към Истината в този Живот“, стават ясни. Истината е център и Той казва: „Аз съм Пътят към тази Истина, която може да ви направи свободни. Аз съм тази Истина. Аз я призовавам в света и живея в нея.“ Значи Истината е вратата за влизане и излизане от материалния свят в духовния и от духовния свят в материалния – през нея влизат и излизат.

За мнозина от вас тия думи не са живи, но тези думи ще оживеят, когато призовете истината на помощ и започнете да действувате във вашия ум. И ако искате да знаете дали истината е във вас, питайте себе си дали сте мирни, или не се колебае. Това е мерило. Истината не е нещо, което се натрапва, а моментално се явява и изчезва и при най-малкото неразположение тя се оттеглява, а когато дойде, ние се усещаме спокойни и обстановката на нашата работа става по-ясна и не се плашим от бъдещето. Вие питате какво ще бъде вашето бъдеще? На този въпрос само истината може да ви отговори. Призовете истината и тя ще ви каже какво ще бъде вашето бъдеще. Ами че вие сте написана книга и като прочетете това, което е написано у вас, ще си спомните вашето минало и бъдеще.

Прочее, ако искате да знаете какво е било миналото ви и какво ще бъде бъдещето, призовете истината и тя ще ви обнови. Коя църква е по-добра, кой народ е по-добър, кой човек е по-добър – призовете истината и тя ще ви каже. Скърбите ли, призовете истината и скръбта ви ще изчезне. Истината е нещо живо, тя е Бог, Който говори и създава и иска доброто на всяко съзнание. Когато у вас се зароди страдание, любовта може да ви утеши, но истината само може да ви направи свободни, да ви приведе при Бога, като оправи вашето бъдеще.

Истината, това е любовта, която се проявява в духовния свят, истината това е Бог, Който се проявява между духовете. Това не е много трудно да се разбере. Няма по-лесно нещо в света, отколкото да призовеш истината. И това е толкова лесно, даже малките деца го знаят.

И така, ако искате да разрешите въпроса кои са причините на вашите страдания, то призовете Истината, която ще ви направи подробно и обстоятелствено и ще ви упъти и опази от бъдещи грешки.

В света има два вида хора: едни са способни да знаят истината, а другите – не. Виждате, че когато водните капки падат върху канарите, те отскачат, но когато паднат върху рохка земя, те се попиват – така е и с истината. Когато отива у хората, които я не възприемат, тя образува светлина около тях, но вътре в тях е тъмно, а пък за тези, които я възприемат, е светло навсякъде.

Истината трябва да я пуснем в живота си. Един човек, който слугува на Бога, трябва да пусне истината в себе си, да постави себе си на съд и да не се плаши. Но в душата ни, когато остане един малък грях, нам ще е мъчно, също както когато в окото влезе една пращинка, която произвежда цяла тревога в организма. Когато не възприемате истината всецяло, няма да ви върви нито

духовно, нито материално. Виждате, аз свързвам и материалното благословение с възприемането на истината.

После, друго важно нещо трябва да знаете: а то е, че краят на работата е важен, а не началото. Може да започнем зле, но ако свършим добре, само тогава работата ви ще се приеме. По-добре е да се върнем към Бога като слуги послушни, като чада послушни, които са готови да искат от Бога да им прегледа сметките. Да се стремим всеки ден, като се уединяваме и като търсим Господа.

Ако така действувате, аз мога да ви съдействувам. Мнозина искат да им съдействувам, но те не са съгласни с мене, не действуват в съгласие с мене и тогава как ще помагам? Затова първо аз искам между Веригата да дойде истината, да има не само привидно, външно съгласие, а да настане между членовете същинско съгласие. Ние сега сме съгласни, защото Господ е промислил за ядене и други нужди тук, на събора, но щом се разотидем, всеки се крие в своята черупка. А ние трябва да имаме вяра, защото светът черпи от нас. Плашим се от много работа, когато* трябва да имаме истината заедно с един свят, който да ни служи като опорна точка в живота. Не да имаме страх, защото страхът е за грешните хора, когато* добрият човек трябва да бъде благоразумен. Затова сега вложете мисълта си, че може да направите много неща. Вие казвате, че само ако сте царе, разполагате с войска и пр., ще може да направите много неща, но като имате около си царе, защо не виждаме да правят? Даже ако сте министър, ще измените направлението си и ще гледате да бъркате в някой джоб, а пък като цар ще наложите данък.

Има нещо у нас, което ни липсва, а то е, че нямаме сол, а трябва да имаме. Съвременните хора са избезсолнели, защото са изгубили истината в себе си, а знаем, че които избезсолнеят, изхвърлят се навън, за да се тъпчат. Сега истината е киселината, която трябва да реагира в нас, за да причини осоляване. Щом ние изгубим истината и останем без Бога, такива по Божие повеление се изнасят навън, за да не засмърдят.

Следователно причината за падението на човешките души е защото са изгубили истината в Небето. Затова мисията на Христа е да осоли. А пък човек, който не се нагорещи отдолу и не влезе огън под него, не може да се осоли. Страданията в живота са едно кипене, в което се извършва реакция, която причинява осоляването на човешки дух. Прочее, сега трябва да ви поосолим. Но казват някои от вас: „Нека се поспрат малко страданията.“ Не, една реакция трябва да стане и то да стане напълно, цяла, само дополовина няма полза. И ето сега Христос ви пита: „Мога ли да ви осоля? Ако вие вярвате в Мене?“

Всички отговарят: – Може.

– Тогава вярвайте за това и Той ще ви осоли. Ако искаш да уплашиш един дявол, тури сол. Но Христос ето какво ви пита: „Мога ли да ви бъда помощник, мога ли да ви изведе в безопасност, ще се доверите ли на това Мое ръководство с цялото си сърце?“

Всички отговарят: – Може, доверяваме се.

– Щом така отговаряте, Христос казва: „Ще ви опитам.“

Десетият човек от вас да избере едно число.

Никола Ватев, който на масата бе десети човек, избра числото 793.

– Много твърдо число избра. Нека дванадесетият човек избере.

Иван Русев избра числото 785.

– Христос ви пита: „Знаете ли защо Аз дойдох в света?“ И отговаря: „Аз дойдох, за да ви осоля и да няма нужда да ви изваждат навън.“

---

* когато – остар. разг. докато.

Прилагайте истината в живота си и викайте винаги Христа, за да ни осоли, защото ако не е Христос с нас и не пребъдва постоянно в нас, има опасност постоянно да се обезсоляваме. Ние можем да имаме всичката възможност на всяка минута да се осоляваме дотогава, докато осоляването придобие онази норма, при която външните условия ще съдействуват да се задържи осоляването. Вие имате нужда постоянно да ви осолява Христос. Той много пъти ви е осолявал. Има нужда постоянно да Го призоваваме, за да ни осолява, защото има опасност всякога да се обезсоляваме.

През тази година вие ще трябва постоянно да палите, да бъдете като въглен, с който постоянно да палите другите, та да може огънят да се задържа у вас като въглен. А думата „запалите“ остава за вас една запалка, която вие трябва да я разгадате. Виждате, че тази година Христос ви даде един много добър план за работа. Той ще ви научи как да работите, не се безпокойте, защото Господ ще работи във вас, и когато Той е във вас, не бойте се. Не мислете, че само сега Той е с вас, а когато излезете оттука, не ще бъде с вас. Не, напротив, Той ще бъде постоянно с вас, ще ви ръководи и съдействува. През годината вие наистина ще се потите, но и тези, които са около вас, и те ще се потят. Вчерашната хала е знак за това. От това ще познаете, че през годината България ще има някакво изпитание, ще премине през нея буря, но няма да ви се каже каква именно ще бъде тя и в какво ще се състои тази буря, защото винаги когато съм казвал, последствията са били нежелателни. При все че не ви се казва това, казвам ви: Въоръжете се и готови бъдете на своите позиции. Сформируйте си всеки от вас по една мисъл върху вчерашната буря през годината и като стане, ще проверите дали сте били близо до истината. Главно гледайте вътрешно да укрепнете и да имате мир и спокойствие, силна вяра, силна любов, да е истината с вас. Тогава с духовете лесно се говори, няма по-лесно от това. Радостта, омразата, страхът докарват все един и същ резултат. Не бива да се страхувате, защото колкото повече се страхувате от едно нещо, това именно ще ви дойде.

На зададени въпроси г-н Дънов отговори:

– Сатана, (Лукавият) работи в ума, а дяволът работи в сърцето. Христос работи в ума ни, а духовете, които дохождат, изпратени от Него, работят в сърцето. Мисълта е формата, а желанието е съдържанието. Когато в някое искане, отправено към Бога, вземат участие умът и сърцето заедно, на такава молитва непременно се отговаря. А ако на някоя молитва не се отговори, то е защото е била само с ума или само със сърцето произнесена. Еволюцията е правилна и успешна само когато умът и сърцето са съгласни и когато душата и духът също са съгласни. Настроение и съсредоточение с ума и със сърцето си в молитва – това е, което се изисква от всички ви.

През тази година гледайте да снемете излишния товар, що тежи върху вас, и в моменти на съмнения, материални утеснения, почнете да размишлявате и кажете: „Ако Господ е искал тоя товар да го нося, ще го нося и износя, ако ли не, тогава нека се отмахне товарът.“

В 9 часа вечерта събранието се продължи. Изпяхме „Свят Господ Саваот“ и „Яко с нами Бог“ и се молихме за всички братя и сестри, които имат нужда от нас. Г-н Дънов съобщи:

– Понеже утре ще имаме нашата вечеря, аз искам да разгледате у вас всички неща по сърце и по ум, и ако намерите затаени прегрешения, изпълдете ги навън. С това искам да кажа, че когато Господ хлопа, оглушки да не си правите, а отворете да влезе във вас и да очисти сърцето ви, защото само с чисто сърце ще имате мир и истината всякога ще се отразява във вас. Пък нали е казано:

„Сине Мой, дай на Мене сърцето си.“ Затова трябва да дадете сърцето си на Бога, защото всичкото богатство е в Него складирано. Пък и, когато и да е, сърцето трябва да се очисти.

Утре заранта в 4 и половина най-късно всички трябва да бъдете тука. Всички трябва да сте с измити крака и с чисти долни дрехи преоблечени.

След като един по един изказахме по една кратка молитва, и г-н Дънов се моли сам, а всички други мълчахме. Разотидохме се в 9 часа вечерта.

14 август, неделя

В 5 часа сутринта всички се събрахме в горницата, дето гядо Петър Тихчев в съслужение с помощта на Илия Зурков отслужиха нещо като църковна православна литургия, от която всички приятели се доволствуваха, че им допринесло твърде много в духовно благоразположение в тоя момент.

От 7 часа, т.е. подир свършването на литургията, започнахме двама по двама кратко бдение.

Понеже този ден беше определен за въздържание, то нямаше закуска, на обяд към 1 часа се даде само чай и хляб.

В 4 часа и половина след обяд се събрахме в заседателния салон, в колибата на Бойнов, но не всички, а само мъжете. Жените в това събрание не се допуснаха. Сега г-н Дънов само на мъжете, без жените, каза:

– Ще ви говоря за най-съществения въпрос, който може да ви занимава през тази година, защото човек трябва да урегулира отношенията си със света. Но каквото и да питате, знайте, че ще се отговори само на строго определено желание. И добре е да се види кой от вас ще каже определено желание.

Българите нямат почитание към Бога, нито към приятелите си. Българинът е съвестен, но не религиозен, а това е един народен грях, от който този народ е много страдал. Това е важно да се знае от Веригата, защото и вие изхождате от народа, та трябва да знаете, че като влизате във Веригата, вие сами влизате в съприкосновение със същества висши, та ако липсва във вас внимание, вашата работа ще бъде също както приближаване сламката при огъня.

Днешният ден характеризира положението на Веригата. (Целия ден бе облачно и дъждовно и навечер имаше силни и продължителни светкавици, които осветяваха целия простор и се придружаваха със слаби гръмотевици.) Днешният ден със своя дъжд показва, че вие не сте готови за Господнята трапеза, защото човек когато възприема виното, трябва плътта да бъде немоощна, а пък като е силна тя, резултатите не могат да се добият. Понеже ние се приближаваме към Господа и искаме да Му служуваме, то трябва да има контракт между вас и волята Божия, а пък в контракта знаете, че ако не е определен, то и двете страни не ще знаят какво да правят. Ето защо отношенията в контракта между вас и Бога трябва да бъдат напълно определени.

Да кажем, че някой има 200 000 лева дълг и ако той си каже, че колкото и да е тежко положението му, пак на Господа ще уповава за избавление, такъв непременно ще бъде избавен. Та, всеки от вас, които сте в тежко състояние, нека си направи насаме контракт с Бога и да се посвети на Него, защото школата, в която сте турени, е християнска, мистическа, философско-научна школа. Християнска – да можем да приложим закона за другите, окултна – да можем да приложим закона за наша полза, научна – тя е опитната страна.

Най-добрият, най-практическият и целесъобразен път за вас е да направите таен договор с Бога, за да ви помага. Иван Кронщадски беше повидимому глупав човек, но като се посвети, Господ разтвори ума му. Така стана и с Толстой, който кулминира само след като се посвети. Същото и вие: Господ ще ви помага само ако Му се посветите.

Ако ли вие се облягате на мисълта, че като сте призвани във Веригата, сте в съприкосновение с висши същества и работите ви ще отиват, на това ще ви кажа следното: Господ действа чрез хората и ние в ръцете Божии трябва да бъдем като здрава ръчка на мотиката. И първото нещо е да се научим да живеем и като се научим да живеем, можем да изберем най-простата професия, даже такава, която е най-проста в очите на света. Например един християнин, добър човек, може да бъде и добър търговец, адвокат, земеделец, занаятчия и пр., изобщо, няма занятие, в което той да не може да сполучи.

Сега аз ви моля, щом ви дойде една лоша мисъл, веднага я отстранете и ѝ кажете: „Ти не си от Бога, нямаш власт върху нас.“ Никога не изпитвайте такава лоша мисъл и не се спирайте над нея. Просто затворете вратата си и ѝ кажете: „Сега нямам време да се занимавам с тебе.“

Всичко туй искам от вас затова, защото ако кажем, че ще се приготвяваме да воюваме, то при воюването не може един да бъде активен, а друг пасивен, защото тогава, освен че никаква работа не може да се произведе, но и ще си напакостим значително един на друг. Значи ще трябва дейността или да я отложим всички, или трябва да я възприемем всички. Среден път няма.

Виждам, че като ви говоря всичко туй сега, в този момент духовете действуват върху Голов и Симеона. Защото и двамата са обременени и товар лежи върху тях. А пък това е тъй, защото те имат най-голяма нужда от всички за Господа. Ето нă: Симеон, например, нали пред всички питаше може ли да проповядва в Търново, като понесе горяща кандилница през града и с това предизвика слушателство, да им говори. Да, но за да излезе с кандилницата си, Симеон трябва да има сила. Подир Голов и Симеон иде Михалаки Георгиев. Затова сега, за да ви освободим, вие трябва да станете активни. Няма случай в човешката история, в който праведен човек да е останал гладен, жаден, изоставен.

Права е поговорката, която казва: „Аз мога, кон може, но когато Господ не помогне, нищо не можем да сторим.“ А то значи, че ние само отблизо посрещаме нашите материални нужди, когато според тоя закон следва да искаме и „Господ да помогне“, защото действително е, че на физическото поле човеку му трябва материални средства и ум. И както всякога, така и тази година ние ще имаме работа с лоши хора, които знаят да ни въздействуват. Като например, яви се у нас мисъл да помогнем някому, но мислите на лошите хора парализират тази наша добра мисъл и ние като че ли неволно някак отлагаме доброто ни дело.

Една мома се явява пред мене и ми разправя следната история: Принудена била да излезе от дома на брат си, понеже не се спогаждала със снаха си, но понеже в този дом щяло да стане убийство за някакви си 300–400 лева, тя, за да избегне убийството, при всичката своя сиромашия и неспособно материално положение, намерила в заем тия пари и се нагърбила да ги плаща тя, само и само да избегне убийството. Пита се: Добре ли е сторила, като се е така хванала в дълг, когато не е имала средства при себе си? Да, добре е сторила, защото ако твоето утеснение избави ближния ти от гибел, добре струваш, че се доброволно утесняваш. И питам тази мома: откъде ще вземе тези пари, за да ги изплати? Тя отговори спокойно: „Господ ще ми помогне.“ Да, тъй е.

И във Веригата трябва да има това стремление, за да се притичаме на помощ на другите и тогава Господ ще ни помага. И после, ние всички трябва да имаме стремеж да се приближим един до друг, без да имаме желание да се използваме едни други.

На въпроса на Симеон Драганов г-н Дънов отговори:

– Ако един човек събира богатство, за да го употреби за славата Божия, то е право; но ако събира за себе си, тогава такова събиране на богатство не е

благоугодно Господу. И ще се убедите, ако следите, че такива събирачи на такива богатства всички почти хора започват да ги мразят, да им завиждат и даже да ги последват.

На въпроса на Петко Гумеров г-н Дънов отговори:

– С това, дето преди малко ви се каза, че за да ви се помогне, трябва да направите таен договор с Бога, разбирайте следното: тия особено от вас, които сте в трудно положение, дайте обещание пред Господа в себе си, ама абсолютно никой да не знае, няма нужда да знае никой, обещание, каквото например Яков даваше Господу, което е описано в Битието, глава 28, стихове 20, 21 и 22 и глава 31, стих 13, или за каквито четем в книгата на Съдиите, глава 11, стихове 30 и 31 и във Втората книга на царете, 15 гл., 8 стих и пр.

Аз често пъти не посещавам някои приятели и от това им е криво, но не бива да им е криво, защото аз често пъти воювам и съм заобиколен с лоши влияния и лоши духове, та тогава ако направя посещение, тия влияния ще бъдат погълнати от хората, които посещавам, и в такъв случай вместо полза вреда може да се нанесе с посещението.

Ние действуваме в България така, щото Господ да направи този народ по-религиозен и щедър, за да може чрез тия добродетели да му се помогне и да се подигне. Да, аз искам да вселя във вас онази дълбока вяра в Бога, която да започнете да прилагате вътре в себе си. Имайте дълбоко желание да приложите един Божествен закон и Господ ще ви научи и като е с вас, Той ще ви помогне. Обаче предупреждавам ви: никога да не допускате съмнение в сърцето си и никога да не го огорчавате със съмнителните си мисли.

През годината посветете колективна молитва за приятелите, които имат най-много нужда да им се помогне. Господ ви изпитва. Той нарочно ви туря в тия трудни обстоятелства, за да покаже силата Си. Много пъти Господ, за да докаже Своята сила, иска колективно действие. Колективността е важно нещо и ще видите, че и лошите хора се съгласяват и действуват колективно. И ако ние не турим нашия ум и сърце да работим за Господа, то как ще може Той да се прослави? Затова ние колективно действуваме, като се молим Господ да работи.

Като говореше г-н Дънов тия поучения, в същия тоя момент гърмеше, преваляваше силен дъжд навън.

– Ето на, с тази гръмотевица Господ казва, че това, което сега се говори, е действително така. Тези гръмотевици отгоре тъкмо в този момент са за вас, а не за мене. Това е езикът Господен. И той казва: „Аз ще разпръсна враговете ви, ще помогна и ако Ме обичате и жертвувате живота си за Мене, всичко ще направя за вас.“

В този народ има хора, които страдат и на които ние можем да се притечем на помощ. Да, ние можем да сме проводници на силата Божия. Бог ще бъде силата, а ние – проводниците.

По отношение на шегите между вас ще ви кажа, дръжте правилото: Каквото не искате да ви правят хората, не го правете и вие на тях.

Всичко това, което ви се говори сега, се санкционира от Бога чрез постоянните гръмотевици. *(Навън все вали и гърми.)* А че това е тъй, е явно от обстоятелството, че винаги годишните наши събрания са се отличавали с ясни и чисти дни – никога не сме имали гърмежи като тази година. Всички по-стари приятели знаят това. Днешният ден е ден на благословение. Господ присъствува. Това, което става, Той ще го обърне за добро.

Аз искам да не изгубите най-важния случай, който се дава в живота. Такъв случай рядко става. Имайте прочее вяра, защото Господ сега е близо, та ще ви

чуе и помага. Тази година гледайте да не я изгубите, гледайте да приемете всички благословения, които Господ иска да ви даде: благословение умствено, благословение материално, да помогне във всичките мъчности в живота ви, да ви дари милост, благодат и всички блага, защото когато дойде Духът Господен върху човека, може да го направи умен и чист и свят и животът му става хармоничен.

Изобщо, тази година искам да бъдете свободни и дотам свободни, както когато ви се дава царство и да знаете, че Господ е с вас. А когато ви говори Той през годината, да се не плашите. Искам да бъдете свободни, та Духът във вас да действа във всички. Той, Духът, нарочно ви изпитва, да види какво ще мислите за Него – това често става в живота. Прочее, пак ще кажа: Бъдете свободни. Не се ограничавайте. Оставете Господ да действа според разположението и подготовката на вашия ум и на вашето сърце.

Господнята вечеря

В 7 часа вечерта всички се събрахме в заседателния салон по местата си около масата, на която беше сложено виното, хлябът и плодове, а в другата къща – колиба, бе сервирана обикновената храна – риба и други, с която събранието си послужи след обслужването на Господнята вечеря.

По поръка на г-н Дънов Пеню Киров прочете от Матей 26 гл., от 26 до 30 ст.; Якоб Петър Тихчев – от Марка 14 гл., 22 до 26 ст.; Илия Зурков – Лука 22 гл., 14 до 20 ст.; Д. Голов – Иоана 6 гл., 53 до 58 ст.; Матей Попов – Иоана 13 гл., от 1 до 29 ст.; Тодор Стоименов – Първо Коринтяном 11 гл. 23 до 32 ст.; Римляном 5 гл., 15 стих, се прочете най-после от Пеню Киров.

След прочитането на горните места от книгата Господня г-н Дънов направи следната бележка:

– Този обяд е един от великите обеди, установени за възпоменанието на великата жертва, която Господ е направил за спасяемите. Хлябът означава живота, който Господ ни изпраща. Трябваше да дойде Христос, за да установи живия хляб. И действително във всяко хлебно зърно по чуден начин се крие частица от Божествения живот. Виното, това е Божественият Дух и ако то се пие от един добър човек, в него ще подежда съвсем друго. Един човек, който пие виното с вяра, той ще приеме дара на Духа, като вярва, че Господ е, Който дава благата, чрез които ще ни възкреси. И когато възприемем Господа в нашите сърца, тогава ще се появят у нас и плодове на Духа.

Искам да приемете във вас това, което Господ ще ви даде. Само като се обедините с Христа, вие ще Го познаете, както Той ви е познал. Искам Духът във вас да подежда, за да ви се открие, според начина и нуждата, щото всяко колебание, съмнение, страдание да го преобърне в радост и веселие.

На всеки се раздаде хляб и вино от г-н Дънов, при когото един по един приходяхме. При подаването на хляба г-н Дънов изговаряше: „Това е живият хляб на живота, който е сплязъл от Небето за спасението на твоята душа.“ А при подаването чашата с виното изговаряше: „Това е чашата Господня, Духът Господен, която се дава за твоето спасение.“

Думи в горния смисъл се изговориха от г-н Дънов на всекиго, само че на някои беше в по-друга форма, перифразирано, без да се изменя мисълта. Някои братя и сестри обаче поддържат, че за някого начинът на изказването изменял и смисъла.

Понеже навън валише и бе невъзможно да отидем на другата къща – колиба, дето бе сервирано обикновеното ядене, то от находящите се в заседателния салон при обслужването на Господнята трапеза плодове: сухо грозде и

тазгодишно белени бадеми и лешници, смокини и круши и пр. закусихме, а като престана дъждът към 9-10 часа, всички се отправихме в другата къща на вечеря, при все че беше нощно време и кално, та доста трудно се пристъпваше по пътеката, свързваща двете къщи. Току-що почнахме да вечеряме, нов дъжд почна. Към 11-12 часа през нощта се разотидохме, кой пеша, кой с кола. Времето продължаваше да бъде начумерено – да е облачно и да превалява.

15 август, понеделник – ден Св. Богородица

В 9 часа и 25 минути се събрахме всички в заседателната зала около масата и г-н Дънов каза:

– Този е последният ден на нашия събор.

„Търсете първом Царството Божие и правдата негова и всичко друго ще ви се приложи.“ Тия думи на Христа дават смисъл и израз на човешкия живот на Земята. Царството Божие на Земята, това е целокупният човешки живот на Земята и обема всички отрасли и стремежи на човешката душа. С тия думи Христос е подразбирал въдворяването на реда и порядъка в човешката душа, ум, сърце и дух.

По отношение на своята душа спрямо Царството Божие ние трябва да сме пасивни, също както Земята е пасивна, т.е. да възприемаме само светлината, както Земята възприема от Слънцето. Царството Божие в човешката душа значи да разрушаваме всичко, което е зло, и да бъдем активни. Това е мъжката страна на Божествения принцип. Вселяването на Царството Божие в човешкото сърце може да се каже, че прилича на житница – съкровище на душата, т.е. сърцето. И когато душата изгуби сърцето, прилича както когато господарката изгуби своята слугиня, та няма на кого да заповядва. Умът, това е хранилище на човешкия дух.

Затова през тази година на вас е потребно да бъдете пасивни, без да се безпокоите, също както едно дете почива тихо в люлката, като че няма никаква грижа – така и вие да оставите всичко на Бога с пълно спокойствие.

По отношение на света ние трябва да бъдем активни, като не го оставяме да ни завладее, а, напротив, ние трябва да го завладеем. Всеки един век си има своите мисли и своите желания и ние трябва да сме внимателни да не възприемаме тези, които ще покварят душата ни.

Имайте предвид, че светът е едно училище за добрите хора и в това училище Господ е турил разни учители и слуги и вие ще се срещнете и с добри, и с лоши, и според какъвто урок иска Небето да ви научи, в такова положение ще ви постави Бог – такива слуги и учители ще ви даде; защото като вземем всички форми на животните, не е жабата, например, която е създала своята форма, а това е желанието на нейния господар. Но вие ще кажете: не е по желанието на коня да има такъв хомот, а ние сме му турили хомота, така е и с юздата, седлото, и каруцата на коня. Да, така е. Така е със закона в Небето. Всичките същества са такива, каквито ги направи Небето. Ако, например, конят не иска тази каруца, уверявам ви, че той не може да стори това, не може да въстава срещу своя господар, защото трябва да бъде далеч много по-силен от него, та да може да се противи на волята му.

Искам да кажа с това, че условията на живота ние не можем да ги изменим. Само Господ изменя тия условия и когато Той ги изменява, нам е лесно, защото когато искаме да се изменят някои условия, ние трябва да се обърнем към Него с молитва и Той ще ги обърне. Ако нашите коне, които ние впрягаме, можеха да говорят, често пъти, а особено когато са претоварени, можеха да ни кажат: „Моля ти се, господарю, отнеми ми хомота.“ Но понеже то, като животно, добитък, е нямно и не може да каже и да се помоли така,

затова то ще трябва да падне под своя хомот, та чак когато се завали, ние да видим, че действително хомотът му е голям.

Обаче нашите отношения спрямо Бога не са такива, както е конят спрямо неговия господар. Напротив, ние сме под ръководството на Бога косвено, а пряко сме под влиянието на същества, които, познавайки нашия мозък, когато искат да изменят работите, веднага прибавят до съществуващите мозъчни центрове.

Един човек, който не може да владее себе си във всяко отношение, да си не прави илюзии, защото е нищо. И ако сме умни и виждаме голям своя товар, ще го разпределим на няколко парчета. Понеже имаме понякога лоши господари, то ние трябва да сме умни, за да знаем като как чрез добро да се справим с тях. Затова именно е казано: Не се противи злomu. И това е много право, защото ако се противиш на своя господар, ще го накараш да те бие повече.

Ако бяхме под прякото ръководство на Бога, нямаше да са работите така, но като сме под особени условия, паднали от Бога и излезли от Небето, то затова сме в това положение. Ами че ние не сме още завладели света, а има още доста голяма работа.

През тази година, когато ви дойде някоя голяма мъчнотия, поспрете се и помислете. Някога се плашим от болести, дългове, хорски думи и пр. Но няма по-голям враг за човека от смъртта. Всички тия неща в сравнение със смъртта са нищо. Много пъти ние искаме да ни вземат лозето, нивата и пр., но какво по-голямо нещастие, като ти задигнат тялото?

Обаче в това отношение ние трябва да сме смели и дори от смъртта не трябва да се боим. Не трябва да се боим затова, защото и да се боим, пак ще го понесем. Ето как седи голата действителност. Затова ние трябва да сме готови за най-лошото и ако искат да ни бият, можем да кажем: „Бийте.“ Може би да сме деликатни и крехки, но те като бият, питат ли те дали си деликатен или слаб?

Така, като разсъждавате, вие ще бъдете юнаци. С това аз представям най-мрачния аспект на живота, през който са минали хиляди и хиляди добри хора, затова преди всичко ние трябва да сме смели. Някой път Господ ни предава на смърт, но няма да ни остави да съгрешим. Както се казва: „Господ ме наказа, но на смърт не ме остави.“

Бъдете уверени, че няма да ви се случи нищо повече от това, което е определено. Вашата карма е стимулирана, тя е вече назряла и вие трябва да платите и изплатите – не може да се отлага, защото ако се отложи, ще се спънете. Гледайте на живота весело, а не мрачно, при все че съвременните проповедници казват, какво* ние сме били пришълци, което изречение не е за добрия човек. Но и добрият човек има нещо, което не може да направи, а то е, че не може да грухти като свинете, затова такъв човек ще направи само това, което подобава на добрите хора в света.

Ние трябва да отхвърлим всичките глупости, които светът прави, защото не можем да се връщаме назад. Има някои неща, в които ще отстъпим, но не трябва да казваме в света своите планове и позиции, защото ще ги узнае и развали. Когато Господ изпрати един човек на Земята, все ще му даде едно препоръчително писмо от няколко думи. А като е тъй, няма място за охкане толкоз, колкото често допускаме.

Аз чувствавам, например, вашия подсъзнателен вътрешен страх, униние и упадък, но бъдете смели, защото всичко това е привидно. Когато дойдат тия страхове върху вас, това ползува и състояние[то] на света, защото на хората от съвременния свят даже и гащите им треперят от страх, при все че пред вас се

* какво – *остар. и гуал. че.*

представяват, че са смели. За уверение на това вземете им парите и ще видите що за хора са, ще видите, че са влечуги. Та, затова не се бойте от света, защото той е много страхлив. Също и дяволът е много страхлив. Например, когато има запалена свещ, от нея дяволът се много бои. Даже от едно запалено кибритче лошите духове бягат. А пък ако вие имате нужния нож, ножа на истината, тогава бягат всичките пълкени сили. Но ако седите в тъмнота, тогава в тъмнината те са смели. Защо всякога, когато човек губи присъствието на своя дух, той става унил? Старите хора, например, като губят своите младенчески сили, стават дряхли и свадливи. Ние обаче не трябва да остаряваме. Човек, който губи вярата си, това значи да остарява, а като имаш вяра, постоянно си млад и любовта пресъздава младенческа сила у нас и ни освежава.

И така, когато дойде някое изкушение пред вас, кажете: „Аз не се боя, защото Господ е с мене.“ И после, тази картина, която днес ще ви се даде, често я четете, защото за вас са много важни написаните в нея думи: „В изпълнението волята Божия е силата на човешката душа.“

Така щото, който от вас няма нож, да тури у себе си поне малко ножче и когато ви върхлети някоя нощ лоша мисъл, не ѝ позволявайте да вземе мира ви.

Може да каже някой: „Ами ако умрат моите деца?“ По-добре умрете честно и почтено, отколкото да умрете като един лъжец. Какво ще каже светът за нас, е малко важно. Най-важно е какво ще каже Господ за нас и дали сме изпълнили Неговите заповеди.

Най-после, всичките богатства сега хората са ги взели и казват, че са техни. Но това е цяла лъжа и заблуждение, защото силата Господ я [нам] дава. И всичките хора са глупци, ако мислят, че със своята сила и знание и ум са придобили тия неща, които са в ръцете им. Един слуга няма правото да злоупотребява с нещата на своя господар. Нито пък можем да заповядаме на един секретар или касиер на някоя банка, защото на тях се плаща само за работата. Те не могат да разполагат, тъй като банката е, която отпуска кредити.

Когато Господ ви праща някъде, Той ще отвори и вратата там и нашият въпрос се много лесно разрешава. Бог знае всички ваши нужди. В най-дребните неща Господ се вмести и даже в дреболиите Той обръща много по-голямо внимание, отколкото в големите нужди. Така, ако имаш нужда от обувки, Той по-скоро ще ти ги даде, отколкото други големи работи. Но някой казва: „Аз не се занимавам с малки работи.“ Да, но Господ е, Който се занимава с малки работи и ние оттам трябва да започнем.

Преди години ми се случи следната опитност. Във Варна наблюдавах как една котка улови една мишка, с която като си играеше, аз размишлявах: да, ето един случай, когато никой не може да помогне на мишката. Но котката в играта си уж заспа и мишката започна да бяга, котката скочи, сграбчи я втори път, като че ли нарочно я беше пуснала, после пак пусна мишката, която значително се отдалечи, но котката наново я достигна и пак я сграбчи. Трети път пак си поигра, като я остави да побегне, обаче четвъртият път котката рече да се престори на заспала и не гледаше в мишката, последната успя и се мушна в едно малко отверстие, и когато котката я потърси отново да си поиграе с нея, вече не я намери. Аз си рекох: значи това не е вярно, че непременно котката всякога може да изяде мишката.

Искам с това да ви кажа, че тази мисъл, какво във всичко и всякога вие трябва да уповавате и да се надявате на Господа, трябва дълбоко да се всади във вашите умове. Внимавайте добре да не се роди у вас малодушие, та да поискате пак да се върнете в Египет, за да правите кирпичи. Това не бива да струвате, защото [в] земята, в която отивате, има и хетейци, и гергесейци, и

хаморейци, и хаханейци, и херезийци, и евейци, и исувсейци (*Второзаконие* – 7 гл., 2 стих), които представят човешките грехове и които вие трябва да изтребите.

Имайте вяра непоколебима, вяра, вяра, вяра, вяра. Няма друго средство. Вярата ще даде мощ на вашия ум, сърце и душа и ще ви даде сила да бъдете решителни. Господ е около вас, даже Той е във вашите неприятели, на които опитва ума. Не си туряйте в ума, че с тия работи Господ не се занимава. Напротив, вярвайте, че това е по волята Божия, уповавайте на Него и ще ви бъде добре. Достатъчно е това засега, което вече ви се каза.

Борбата ще бъде духовна борба, а с външните неща ще се гони цел да се отвлече тяхното внимание. Да, помнете, че настъпва сражение и вие ще бъдете на първата боева линия в това сражение, което иде за народа.

Д. Голов: – *Молим интендантството да се погрижи за снаряжение, облекло и храна за войниците, които ще воюват за Царя.*

– Има се всичко това предвид. Само да се пазите да не би някой от вас да му се снесе като от кукувица чуждо яйце в гнездото.

На зададен въпрос от Деню Цанев г-н Дънов отговори:

– Има за народа едно външно условие, което може би ще го поспъне, а освен това има опасност от една война на Балканския полуостров, в която възможно е да се ангажира и цяла Европа. Бурята, която се появи в петък подир обяд, показва, че в духовенството ще се явят големи раздори, понеже ще поискат Божествените работи да регулират с материални и от туй, че първия ден беше топло, показва, че има първо изпотяване.

На други въпроси г-н Дънов отговори:

– Гимнастиките, които ви се препоръчаха миналата година, може да ги правите всякога, всеки ден и по колкото пъти искате. Но които искат особени упътвания по гимнастиките, това ще стане в частност. А пък онези от вас, на които са дадени ленти за препасване с тях, могат вече да не струват това.

Г-н Дънов раздаде картините от Пентаграма и каза:

– Умът ви да бъде съсредоточен към духовния живот, та за следващата година, като дойдете, да бъдете готови за по-твърда храна.

Някои искат опит. Но аз искам да направя опит, с който ще писнат ушите на всекиго. Няма да правя опит за любопитство на който и да е. Аз искам да направя опит, който да бъде в полза на България. Всеки е свободен да вярва или да не вярва. Не съм пратен да давам отчет на някой, който не вярва, дали съм пратен.

„Сега измежду вас, който иска да бъде пръв, нека бъде слуга вам.“ Вие се допълняте един други.

Картините, които сега ви се раздадоха, ви се дават даром от Духа. Но за тия картини направете следното: През годината всякой от вас ще се помоли дълбоко за картината, която му се дава, и следи и види като колко ще му се внуши да внесе за нея, но няма да се спира върху други освен върху следните цифри: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 12, 14, 15, 21, 24, 30, 35, 36, 40, 41, 50, 51, 60, 64, 71, 75, 82, 91 и 100. И която цифра ви се внуши, толкова лева ще дадете за картината. Тия пари ще изпратите в Търново на Константин Иларионов и, разбира се, може да ги изпратите, когато желаете през годината. Не бива тия пари да се изпращат в София, защото София не намирам готова за тоя закон.

Тия числа, които ви се прочетоха сега, се отнасят за една година и важат не само за картината, но ще ви съдействуват през годината и във всичките ви частни работи, защото дръжте и се ползвайте от тях през течение на тая година.

А от числата 7, 8, 9, 16, 18, 27, 91 отбягвайте. Те не са добри числа за вас тая година. Отбягвайте, изобщо, числата, сборът на които образува 13, 16, 17, 18 и 19. Числото 100 е числото на ангелите, общение с ангелите и светиите.

Едно правило при общение с Господа може да усвоите. Да кажем, че когато си правиш сметка, печелиш на годината едно число. Но ако спечелиш повече, то като даваш обещание, ще се задължиш, например, че от това повече спечелено тая година ще внеса за Господа еди-колко си, или всичкото, или половината, или четвъртината и пр. И колкото обещаеш, непременно трябва да изпълниш. Ето на, това е контрактът, който свързваш с Господа. Опитайте се и упражнявайте себе си най-вече в изпълнение на такива обещания.

Тук по желанието на всички ни, изразено чрез Симеон Драганов, г-н Дънов даде следните разяснения върху картината, която ни се разгаде:

– Външният кръг в картината представлява света, опитност, земното училище във всичките негови занятия.

Ножът обаче показва силата. Значи силата ви трябва да бъде или във вашите мускули, или във вашия ум, или в сърцето. Без тази сила нищо не можете да направите. След като имате тази сила, като живеете и работите с хората, то ще правите и погрешки, за които погрешки ще ви сполетят нещастия, та ще трябва да се научите да носите с търпение страданията, а тия страдания са чашата, която, понеже прилича на цвят, защото, както виждате, има формата на лале, показва, че страданията чрез търпение, т.е. чрез претърпяване на страданията, животът ни ще се разцъфти, а цветът ще се оплодотвори и ще даде добър плод. От книгата, която виждате разтворена, по-нататък ще се научим защо страдаме. Тогава ще отидем при светилника, та чрез неговата светлина ще можем да узнаем и знаем за какво именно можем да бъдем полезни. Тук ще почнем да разсъждаваме и да учим хората, а тогава вече ще отидем, по закона на правдата, при скиптъра, който не бива да отстъпваме.

Минем ли скиптъра, връщаме се пак при ножа, т.е. при своята сила, която сега ще влезе в твоето сърце и ще отидеш при добродетелта, ще застанеш при вратата, дето ще почнеш да молиш Господа, да се изповядаш и да кажеш, че не си могъл да живееш добре, та ще искаш да влезеш в новия път, за да заживееш и живееш вече добре. Тогава ще ви се отвори вратата, която виждате, и ще започнеш да вървиш и отиваш в пътя на истината, гдето ще започнете да разсъждавате за дълбоките Божии наредби, за кармата, например, и изобщо за вътрешната страна на живота. После ще отидете при самоотричането, когато ще бъдете вече справедлив.

Първият кръг беше, когато вие биехте. А тук сега, понеже отношенията ви са вече към Бога и желаете да работите не както вие искате, но както Господ иска, затова казвате, че това, което светът прави, не е в реда и туряш в себе си Божествената правда и казваш, че като си дал думата някому, трябва да я изпълниш. Тогава ще минете през втората врата, която е вратата на любовта, когато ще потърсите страдащи хора, за да им помагате. После настъпва полето на мъдростта – сиянието на околото, гдето ще размишлявате за дълбоките наредби, защо именно Господ е наредил така света и там ще разберете това. Най-после идвате при дървото на живота, което е добродетелта, гдето с вашата опитност ще живеете на Небето и ще се радвате на благата, които Господ е дал.

След всичко изложено дотук, иде вътрешният кръг, когато вече ще имате желанието да се слеете с Господа. Но това ще бъде последната работа на вашата еволюция.

Колкото за буквите в картината, те са три инициала, с които Господ е известен в Небето. Първата буква е В, което значи ръководител в Небето. Втората буква, У, е известен като Учител, Спасител, а третият инициал, Ж, е

известен за царстваващ, Господ, Който казва, че Му се даде всяка власт на Небето и на Земята. Тези са те, буквите на Христа, Който е ръководител на Веригата.

Духът Елохил, който е Бог[у] помазаник, е ръководител на българите. Той е ангел, който е поставен от Господа да води българския народ и цялото славянство. Той е Ангел на Завета Господ[ен], на когото тази политическа свобода на българите се дължи. Да, българите дължат много работи на Елохила. И той ще се яви между славяните, но те няма да го разпнат, както евреите.

Но най-право и ясно казано, Господ е с много имена. В еврейския език например Той е с 34-35 имена. А пък когато призоваваме Христа като Исус, то значи, че ще трябва да се научим на търпение. Исус е символът на търпение. А под сегашното си име Христос, Той е Син Божи.

В 12 часа на обяд събранието се разотиде, за да се събере наново в 4 часа след обяд.

В 4 часа след пладне всички бяхме по местата си в заседателния салон. Г-н Дънов поръча на всички един по един да отидем в горницата, за да благодарим на Бога за Неговата благост, милост, дълготърпение и изобищо за благата, които ни е дарил. Докато трая изпълнението на това трябване, г-н Дънов преподаде на всинца ни за знание, че следните псалми и стихове са благоприятно четиво за настъпващата година, върху които можем да се спираме всякога, да ги четем и размишляваме върху тях винаги, било делник или празник, петък или друг ден от седмицата. Тези стихове са псалмите: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, със същите стихове; 12:3; 15:4; 20:2; 21:3; 24:6; 30:3; 38:8; 36:9; 40:4; 50:5; 51:6; 64:10; 71:8; 75:3; 82:1; 91:10; 100:1.

След като се изредиха всички и се завърнаха от горницата, г-н Дънов възгласи:

– Думите Господни, които отправям към вас, са тия:

„Вярвайте в думите Ми: Аз ще бъда с всекиго от вас. Моя мир ви давам, Моя мир ви оставям. Работете в нивата, в която сте поставени, и Отец Ми ще ви утвърди във всяко добро дело. Ходете в пътя на истината и живота, в който Аз пребъдвам. Отец ще промисли всичко за вашите души. Той ще ви даде според изобилието на Своите щедрости. Спънките във вашия живот Аз ще изглежда и ще преобърна всичко за добро. Вярвайте и ще ви даде всичко.“

Разотидохме се радостни и весели по своите местожителства и се разотидохме всички крайно доволни и до възторг възхитени от братското единомислие, единодушие, съгласие, които царяха във всичките събрания на тазгодишната среща, която в това отношение значително надминаваше последните неколкогодишни срещи. Всички се чувствавахме в благоприятно положение на апостол Петър, готови да възкликнем: „Господи, добро е да сме тука!“ (Матей, 17:4).

Край и Богу слава.

ПРОТОКОЛИ ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА 1912 година (15–21 август) ТЪРНОВО

Записал: ПЕТКО ГУМНЕРОВ

И тази година срещата стана в Търново. Поканите за срещата се отличаваха тая година с това, че те бяха написани само с инициала и по форма еднакви за всички. Забележително бе и това, че не се изпратиха по пощата, а бяха натоварени неколцина от братята, за да ги разнесат; на малцина се изпратиха по пощата и то след като другите бяха разнесени.

При откриването на срещата, 15 август, ден Св. Богородица, времето бе ясно, топло и с приятно поносима топлина. Събранията станаха в миналогодишните места – колибите на г. г. Ат. Бойнов и Бостанджиев. Колибата на първия служеше за събрания, а на втория – за трапезария.

От поканените за срещата се явиха всички присъстващи миналата година плюс 27 души новодошли, заедно с неколцина стари членове, които за една-две години не бяха се явявали. Не се явиха само двама, числящи се във Веригата за тази година – Серафим Шиваров от Балчик, Варненско, и Стефан Чалгаджиян от Пловдив.

И така, присъстващите на тазгодишната среща на Веригата бяха: От **София**: Тодор Бъчваров, Димитър Голов и Сусана Голова, Петко и Гина Гумнерови, Михалаки и Магдалина Георгиеви, Спас Димитров, Велико Граблашев, Йордан и Елена Иванови, Мария Недялкова, Надежда Бъчварова, Матей Попов и Георги Давидов. От **Бургас**: Пеню Киров, Тодор Стоименов, Деню и Минка Цаневи, Никола Янев, Кънчо и Величка Стойчеви, Илия Зурков, Нейчо и Йорданка Паскалеви, Иван и Мария Гарбалови. От **Търново**: Константин и Елена Иларионови, Иван и Мария Дойнови, Анастас и Парашкева Бойнови, Драган и Здравка Попови. От **Русе**: Илия и Анка Стойчеви, Петър Тихчев, Никола и Величка Ватев и Иван Русев. От **Варна**: Сотир Щерев и Сава Великов. От **Шумен**: Цани Боздуганов. От **Айтос**: Георги Куртев. От **Ямбол**: Тодор Абаджиев и Раги Дюлгерев. От **Сливен**: Димитър Добрев. От **Казанлък**: г-р Христо и Слава Дукови, Захари Желев, Никола Камбуров, Владимир Балтов и Христо Тончев. От **Панагюрище**: Боян Боев. От **Пловдив**: Петко Епитропов, Мария Епитропова, Ненко Кръстев и Дечко Милев. От **Стара Загора**: Панайот Ковачев. От **с. Кръвеник, Севлиево**: Стефан Тошев. От **Еленско**: Симеон Драганов Белковски, поклонник.

Гореизброените шестдесет и трима души, поименно повикани, влязохте в заседателния салон, дето всеки зае мястото си по указание от г-н Дънов и то около отговарящата на числеността ни във форма на правоъгълник маса, покрита с бял ленен плат, върху която бе проточена моравя лентата. На източната страна на салона личаха отгясно ликът на Спасителя, под който бе поставено знамето на Веригата, поясняващо духовната и вечна еволюция. Над тях две картини имаше портокалена лента. Отгясно бе поставен гаденият миналата година Пентаграм, поясняващ петте велики добродетели, над които също имаше портокалена лента. Между тях две дясно и ляво положения, в средата, зад самия г-н Дънов, който заемаше първото място на масата, личаха жълта и синя лента, жълтата бе над синята.

Точно в десет и половина часа със ставане на крака и дигане на ръце се помолихме с „Добрата молитва“, изпяхме „Тебе поем“ и г-н Дънов възгласи:

– Аз ви поздравявам от Господа като добре дошли. Речта, която сега ще започна да ви давам, е чисто Божие Слово, предавано, говорено и опитано от хиляди години. То са стихове от книгата Господня, така систематически извадени и наредени, щото при внимателно и благоговейно прочитане произведат всичките краски, необходимо нужни за духовното ваше подигане и усъвършенстване в пътя Господен. Аз ще ви прочета всичко, което Духът е стъкмил за вас, и това, което тук прочета, ще се сформира и отпечати в особена книжка, която ще ви се даде за упражнение. В тая книжка подробно и ясно ще се подредят не само стиховете, но още и краските с разните добродетели, които предизвикват и образуват трептенията на тях стихове.

Тук г-н Дънов започна да чете стиховете, които възпроизвеждат лъчите на червената и портокалената краска.

Тази е книгата под наслов „Краски“. И след като изпяхме всички „Воскресение Твое“ и „Великото славословие“, г-н Дънов добави:

– Аз искам да образуваме силна вълна от седемте цвята, защото Христос е близо на физическото поле и Той присъствува тази година. И всички тези неща, тези стихове са извадени по Неговото ръководство, затова винаги, когато ги употребявате, Господ ще ви бъде на помощ. Всичките тях неща са Негови думи и когато вие започнете да работите с тях, вие ще имате сила, но първо трябва да се очистите от греха. Тази година ще вържем всичките духове, които спъват – това е желанието на Христа, защото ако не ги върже Христос, разногласие постоянно ще има. Ние сме станали смешни пред Небето и затова трябва да се събудим.

Днес присъствуват много наши братя: присъствува г-жа Казакова, д-р Миркович, Иван Рилски, Паисий. После, имаме представители от Англия, Франция, Русия, Германия, Испания, Индия, Япония, Китай и пр. И всички тези духове са с Христа, на Когото България дължи всичкото благословение, на което сега се радва. И ако не стане нещо от онова, което желаете, вашата опърничавост е причина за всичко това.

Не сте само вие, които сте викани; викани са и множество други и всички съвокупно образувате съвременния Иерусалим. Да, да, този Иерусалим, който сме ние, трябва да даде пример на хората, на които със Словото, делом и с помишления да се даде образец на самоотрицание и смелост. Бъдете смели!

Тук, в този град, се бяха опълчили двамина, които не искаха да стане срещата ни, но Господ ги обърна.

При тази наша среща присъствуват и Христос, и Моисей. Затова придържайте се о закона на любовта, защото който не иска да прости на хората, тогава

се подига Моисей и настава кармичният закон. Исус Христос обаче употребява нашите грехове като тор, върху които работи; и много усърдно работи, защото Той е Дух много енергичен и един много голям работник. Всички, които идат при Него, учи ги как да работят, като им преподава уроците, които постоянно учите.

Чрез тия неща, които ще ви се дадат тази година, аз искам да опитате истината. Няма за какво да се боим. Ние трябва да помогнем на този народ. И тази година ще работим само за Веригата. Който няма здраве, ще му дадем здраве; комуто липсва мъдрост, ще му дадем мъдрост; а който няма пари, пари ще му дадем. Ще дадем даже и живот, който усеща нужда от него.

Като е тъй, бъдете радостни и весели, защото Христос присъствува и Той е, Който разпръсва облаците. Спре се и каза: „Ако Ме слушате, ще ви бъде простено.“ Той никога не е присъствувал така, както присъствува тази година, защото какви ли не мъчности ми се създадоха преди събора, когато особено се даваха стиховете от Господнята книга, които със своите вибрации образуват лъчите, необходими за всички. Духовете се опитаха да се докоснат дори до здравето ми. Само една сестра, която е между нас сега, знае всичките тези перипетии, но Господ е, Който всичко преодоля. Па и всички вие знаете, Христос тази година е с нас. Той казва, че иде сега да тури ред и порядък.

Свободни са всички навън да опитат кармичния закон, но за вас аз искам да бъдете и да живеете под Христовия закон. Примирете се един с други, да не остава никаква омраза между вас – простете си заради Господа, защото Христос е, Който действа и ще Го опитате.

Така в света има да станат много важни промени, но те няма да ви плашат. Тия промени са основни неща и Христос иде да уравни нещата, да ги постави в правилен път и след всичко това работите ще тръгнат и ще се развият по своя нормален ред. А вие следвайте да бъдете добри бащи и майки, защото само тогава ще са добри учители и добри свещеници, когато нова светлина ще изникне във вашето съзнание, с помощта на което ще видите, ще се уверите и дори попитате, че още по-чудни години ще настанат, отколкото са годините на настоящето, и то няма и 10 години да се минат, за да дочакате това.

Сега-засега аз виждам и добре разбирам, че вам ви трябва главно три неща: живот, здраве и парички, но ако ги искате както подобава и ако постоянствувате да ги искате, те ще ви бъдат.

В 5 часа подир обед събранието се продължи. Г-н Дънов продължи прочитането на стиховете за краските и след като свърши със стиховете, които произвеждат зелената краска, добави:

– От зелената краска зависи успехът; в нея влиза и освежаването. От недоимъка на зелената краска се ражда сиромашията, а когато е в изобилие тази краска, развива се любостежанието* и скъперничеството. Затова когато зелената краска стане чрезмерно голяма, трябва да прибавяме до червената, за да реагира над нея. Чрезмерните желания в този свят образуват зелената краска. Отричане от себе си значи това, което на нас ни е необходимо, а това, което не ни трябва, ние не трябва да желаем.

Прочетените стихове когато съчетаем с известни лъчи на Слънцето, тогава се добива полза. И вярното е, че щом се съединим с цветните лъчи, започваме да творим.

Земята тук е едно училище, в което трябва да се научим. Някой казва, че не може да обича и да люби. Това показва, че има недоимък в червената краска и затова такъв трябва да намери човек със зелената краска. Вие тук сте събрани

* любостежание – остар. книж. користолюбие.

без системност, но Господ ви събира не по знание или по изобилие на вашите чувства, но има нещо друго, което отличава човека. Следователно трябва да намерим един брат, на който може да му дадем и да направим обмяна.

Много пъти ние трябва да употребяваме зелената краска. Например, трябва ли ви пари, положете зелената краска. Причината да търсим да обичаме е, че имаме излишък от зелената краска, а в зелената краска е органът на развитието, на растежа. Когато ние искаме да растем, тази краска трябва да я приемем във всичките ѝ степени. И така, всичките спорове са в недоимъка на краските. Който мрази, има недоимък от червената краска.

Нека ние използваме светлината, защото всичко зависи от светлината, която е необходима за живота и през която ще прекараме всичките краски и тогава ще се обединят седемте духа и човек ще се върне към първоначалния източник. Затова Исус Христос слезе, за да научи човека.

Сега ние трябва да употребим тия уроци – Христос иска по един много прост начин да употребите тия краски. Да кажем, че някой от вас мрази. Той ще прочете тази краска, тия стихове, които ще му доставят любов. Само че трябва да знаем как да употребяваме тия стихове и краски, защото много пъти употребяваме смирението, например, но не сме имали закон да ни ръководи. И сега Христос иска по този прост закон да ни научи да съчетаем нещата и да се ползуваме.

По светлината изобщо излизат всички добри духове. Божествените духове, и те слизат сутрин, а вечер по същия път отиват при Бога.

По всичките ваши мисли и желания тази вечер се привършват сметките и в Небето знаят дали имате да вземате или да давате. Така трябва ние да разбираме Христовото учение, че Христос духа и това духане се превърнало на светлина, а пък светлината – на живот.

Тъмночервената краска рисува активността. В духовния живот винаги трябва да саждаме по нещо, тогава ще получаваме. Всеки ден да използваме случаите, защото много пъти Божествените черти се реализират и Христос дохожда да ни посочи тоя прост начин на приложение за наше улеснение. Той дойде в света да донесе нова светлина, да озари умовете на хората, които все Нему дължат за всевъзможната просвета и култура.

Числото 7 навсякъде е преобладаващо и винаги е Божествено.

Библията е една книга повидимому като че ли разхвърляна, но ние нямаме друга книга като нея, защото в нея има всичките цветове, за които ще има да стане дума в книжката, която ще се отпечати. Даже съдържа още три други цвята.

Някой човек казва, например, че „не мога да обичам“. Но като му дадем червената краска, виждаме, че неговото състояние се изменя.

От това се обяснява и обстоятелството, че като четем тая книга, задоволява по един чуден начин копнежите, които имаме. Например в книгата на Иова, 11 глава, 17 стих, се казва: „И твоят век ще бъде по-светъл от падне; и тъмнина ако си, пак ще станеш като зора.“ Тия векове, които се подразбират в тоя стих, са епохи, които са били на периоди: златен, сребърен, меден и железен. Железният век е най-далечният, но сега иде пак една епоха, в която ще настане златен век, в който ще заживеем. И светът винаги очаква, че ще дойде нещо. Сега ние все се хвалим, но това наше желание именно да го преобърнем в злато, което по емблемата си е предпочитателно, тъй като желязото е, което съответствува на грубия живот, а среброто съответствува на това, което човек е използвал.

Всички тия истини като разберем, между нас ще се възстанови една хармония, защото не е тайна, че има хора с лъчи, които ние отбягваме, защото са ни непоносими, също както съвременните хора бягат от Христа, защото Той

ти осветява, та им се откриват петната. А ние няма защо да се боим от Христа, защото Той е нашият приятел. На нас се вижда всичко разхвърляно, грубо и безсмислено. Затова трябва да започнем от видимото към невидимото.

Често пъти разправят за астралното тяло. Такива аз питам: разбират ли тяхното физическо тяло? И ако него достатъчно не разбират, какво ще знаят за астралното? Например тялото на Иван Рилски има известен обем. Но можем ли определим обема на невидимото негово тяло?

Ние имаме всичките неща във физическото тяло и не бива да искаме да се освободим от физическото си тяло. А духовното тяло, което сега се сформира, трябва да се ползува от това, което му се дава. Физическото тяло е свързано с всичката материя и то е ключът – чрез него ние сме в съприкосновение с физическия свят, чрез тялото си ние влизаме във видимата природа, за да се ползуваме от нея. Никой не бива да се сважда със своето тяло, та каквото и да е то.

Така някой казва: „Глунав съм.“ Но дайте на такъв жълтата краска и ще видите, че ще стане по-добър. Значи на такъв липсва краската, която му е необходима.

И тъй, с тия стихове, които се дават, ще можем да работим върху нашето сърце. Например, що е страх? Той е излишък от портокалената краска. Ние често плачем за някой умрял, но ако се изпитаме по-основно, ще видим, че ние сме плакали не защото нашият ближест си е отишъл, но защото съществуването на заминалия ни е доставяло удоволствие и удоволствието е, за което плачем.

Та, този прост начин ще употребим сега. Написаните стихове от Библията са лъчите на светлината и нея ние ще използваме. И ще започнем от ума към тялото си. То е Христовият закон и Духът ще ви каже и открие по-дълбоките работи в живота, които работи не се казват, а ще се дадат непосредствено чрез Духа. Защото основните работи в Библията са скрити в природата, в нашата душа, която е едно Божествено съкровище. И, повтарям, животът не е сам по себе си прост и лесно можем да го придобием. Всички да отворим прозореца на нашата душа, та да може да влезе светлината и я озари. Тъкмо тия работи Христос иска да урегулира и тази именно схема, която ви се дава, ще ви направи свободни.

Някои от вас са богати с червената краска, но пък някои от вас са такива, че им липсват някои краски. Червената краска е емблема на любовта, която има известни вибрации. Върху любовта се градят всичките краски, защото от една страна тя действува положително, а от друга страна влиянията ѝ са негативни. Щом Христос е с нас, не бива да ни е страх и ако не стане Той основен тон, други неща ще Го заместят. Всички наши действия много често трябва да се нагласяват по основния тон на червената краска – любовта. Да, любовта е крас-ка и който не я е виждал, не знае и не може да знае що е любов.

Вяра. Що е вяра? Тя е пътеводител на тези, които грешат. Но когато се примирим с Бога, ние ходим с виждане и тогава ще познаем розовата краска, в която Христос живее. И аз искам всички да видите основната краска, в която Христос живее. Не трябва да хвърляме разните отражения върху Господа, защото често пъти става това, а сетне се молим: „Господи, помогни ни, ние сме грешници!“ Да, грешници, които не могат да се ползват от дадени добротели. Пък и да иска, не може, защото грешният човек е глупав човек, а умният човек не греши, защото знае последствията, затова именно е умен.

Христос е, Който чака, за да ни покаже принципите, които обхващат живота и които принципи са от твърде съществено естество. Така нам е потребно най-вече да намерим основния тон, в който всичките духове живеят, и тогава няма да има никакво разделение.

Нужна е жертва от наша страна – трябва да положим телата си, сърцата си, умовете си, душата си, духа си да бъдат свободни. Сърцето, умът и тялото.

това са богатства, дадени от Бога, та затова Господ трябва да дойде, да огради нашата земя, та достойно да можем да работим. А напротив, когато нямаме тия богатства, усещаме пустота и униние.

Прочее, сега се дава това, та всички, които искате да работите, да приложите тия правила. Исус Христос е, Който иска да ги приложите и това е първият урок, който ви се дава, и този, който приема да го изпълни, ще му го дадем; само че такъв да внимава, защото в случай, че не изпълнява този урок, ще има тъкмо обратна сила – ще послужи за проклятие.

А при раздаването на стиховете, образуващи лъчите, които ви са потребни, ще посочи всекиго поотделно какво трябва да чете, според нуждата, която има.

Христос ви дава много прост метод и вие непременно ще трябва да го приложите, защото е метод прост. Йогите, например, са, които имат много сложни методи, но този, който се дава вам, е прост. Метод като Христовия нигде няма да намерите, защото последната врата е Христос. А неприятностите, които ни се случват, нека не ни смущават, а да се радваме за тях.

Господ е между нас, Той ни слуша, радва ни се и ни обича. Тази наредба не съм я дал аз, а я дава Господ за вас и затова вие трябва да мислите за Неговата любов, която да виждате във всяко едно лице. Господ ви изпитва и вие слушате гласа Му.

Ние сме се събрали в тия няколко деня, за да се ползуваме и като се пръснем по домовете си, да работим, да обичаме всичките. Всичките разноголасия между вас, тайни и явни, да ги изгладите, защото ако страда Господ, страда още от Неговите последователи и свещеници и проповедници, за които носи голям товар и гледа те да дойдат в познаване на истината.

Ако страдаме в живота, то е защото много пъти си причиняваме ненужни рани. Затова тази година трябва да се махнат и пречистят всичките раздори и тогава Господ ще ви благослови всички.

След като изпяхме „Грешна душо“, към 8 часа вечерта се разотидохме, за да се съберем в 10 часа сутринта.

Към 9 часа вечерта (днес) заваля дъжд, който през цялата нощ спираше и почваше, като осъмнахме на 16 август с облачно дъждовно време.

16 август, четвъртък

Днес заседанието започна в 10 часа сутринта. Времето е намръщено, дъждовно. В заседателната зала влязохме наредени по датата на повикването. След прочитане на „Добрата молитва“ и изпяване „Тебе поем“, г-н Дънов продължи да чете стиховете за зелената краска и каза, че тези са основните краски, с които върви прогресът и цивилизацията на Земята. По-нататък г-н Дънов каза, че за синята краска още хората не са готови, а само когато са в нещастие, тогава гледат.

– Синята краска е на Духа на Истината. Само синята краска е, която може да ни даде понятие за хубавото и тия, които притежават тая краска, обичат хубавото. Само чрез синята краска вие ще можете да изпълните стиха: „Което е истинно, което е праведно, което е любезно, което е доброхвално – това размишлявайте.“

Има неща положителни в тоя свят и вие трябва да ги гледате, защото под думата „реален“ аз смятам нещо неизменчиво, а неща, които се изменят, те не са реални. Реалността е зад изменчивостта и затова не може да се каже, че реалността е сянка. Сянката е нещо временно.

Ние сме носители на желанията и на природата. Щом ние противодействуваме, ние получаваме също противодействие и злото винаги произвежда

лоши отпечатащи. Не може да имаш лошо чувство и да очакваш да станеш красив. За да станеш красив, трябва да имаш най-благородни чувства и разположение. Тук, например, четем: „Очите ти ще видят царя на красотата.“ Защо ние страдаме в тоя свят? Защото уповаваме на хора, които са като нас изменчиви. А като уповаваме на Господа, Господ ще даде заповед на Своите служители, които ще изпълнят волята Му.

Който е маловерен, нека предизвика синята краска в себе си и тогава ще се махне маловерието.

По-нататък имаме виолетовата краска. С нея се извършва спасението на човечеството. Силата произтича от виолетовата краска. Към виолетовата краска принадлежи благостта и без тази краска човек не може да бъде благ. Смирението също може да се приложи към виолетовата краска, почитта – също. *(Чете съответстващите стихове за краските.)*

Аметистовата краска е духът на благодатта и има по-високи вибрации от виолетовата и е също краска на смирението. *(Чете съответстващите стихове.)*

Винаги, когато Господ иска да очисти човека, прекарва го през страдания, за да го приготви, и ние не може да избегнем тия страдания. Радостта е плод на аметистовата краска. Светостта също принадлежи на същата краска. И когато тази краска преодолее в нас, ще примирим петте ни сетива, които сега са в явно противоречие. *(Чете.)*

Египет в мистическо отношение представя физическия свят. Асирия представя умствения свят.

Нека ви обадя, че с тия последните краски много мъчно може да се работи, затова вие ще започнете с петте краски, защото виждате, ние имаме пет пръста. За да може да работим с последните краски, трябва да имаме по-високо организиране.

Духът винаги гледа да използва по-нисшия живот, за да му предаде по-високи вибрации. Всякой се чуди как може една майка да храни едно дете. Но то живее в това тяло и не се освобождава, докато се формира друго.

В духовно отношение и мъжете раждат, както и жените, и затова и двамата зачеват, и то зачеване много благородно. И един човек, в духовно отношение щом не е заченал нищо, той се чувства нещастен.

Тия тайни от хиляди години са ги знаели, но при все това съвременното общество само в механическо отношение е много напреднало, но в духовно е останало много назад. Обаче всяка една култура ще се измени. И сегашната култура приготвява бъдещето за една следваща такава. Затова не трябва да мислим, че тоя свят е лош. Напротив, по отношение на Бога всичко е добро. По отношение на нас, като се стремим да се усъвършенствуваме, има добро и лошо, но ние не бива да правим компромиси със злото и доброто, а трябва да бъдем или на страната на доброто, или на страната на злото. По отношение на Бога тия два принципа – добро и зло, ще се примирят, но как ще стане това, не знаем. Това е велика тайна, за която никой нищо не знае.

Като дойде християнството, ние трябва да го изучаваме като една велика наука, а не като догма, защото догмата е буква, която стяга и спира напредъка. Формите и догмите трябва да се изменят съгласно нашата възраст, също както се изменят дрехите на малките деца според тяхното растене. Да искаме, значи, от Господа Дух според нашата възраст. Дрехите ако са тесни, стесняват, та затова се явява нужда да се разширяват. Същият закон е, който действа и в природата.

Трябва да сме умни и да не водим с никого спор. Нека сме много толерантни и да изслушваме всекиго, а тези, които не искат да възприемат, нека останат; те ще дойдат дотам, гдето е определено.

За да се повдигне светът, необходимо е да се разбере Христовото учение в неговото практическо приложение. И ако ние успеем да образуваме една духовна струя, да знаете, че ще свършим една много добра работа. Например, човек е спърчен, вика към Бога, и Той му изпраща помощ. Същото нещо е и с народите. Няма нужда да се разправяме и да ни знае светът. Каква нужда от туй да даваме на хората да се бъркат в живота ни? Ами че то ще е същото, като да си разкрием стомаха, вените, мозъка и пр. – неща не само безполезни, но и вредни. Има, следователно, неща, които трябва да се пазят скрити, защото естеството им не търпи противното. Захлупеното мляко – казва поговорката – котки го не лочат.

В Цариград един християнин отишъл да се моли за парични средства и му се внушило да се отправи до тамошните мисионери, от които поискал две хиляди лева, защото Господ го бил изпратил. Но мисионерът му отговорил, че ако Господ го е изпратил при тях, той щеше да има тая сума да му я даде, но щом я нямат, значи той сам е отишъл при тях. Мисионерите са прави, защото ако те имаша тези пари и не ги дадяха, щяха да са отговорни.

Когато Господ ни даде известни благословения с особено предназначение, ако ги употребим не на място, ние ще сме отговорни. От неизпълнението на този закон се раждат много нещастия.

Много често ние по нрав мягаме на онези десет души английски матроси, които в Египет се напили и цяла нощ гребали в завързаната лодка и не могли да стигнат парахода. Ние често искаме Господ да ни благослови, викаме към Него и повидимому като че ли усърдно викаме, но понеже едновременно с нашия вик се привързваме и към света, то благословието не настъпва.

Да, трябва ни знания, а тия знания лесно не дохождат. Учените хора, гледам, са все нервни, защото искат да разкрият всичките истини в природата. Но аз ще ви кажа: Не очаквайте от никой писател и автор да ви открие истината. Такъв може да ви даде само намеци, но истината открива само Господ.

И от чисто Негово становище, у вас трябва да се пръкне, да се роди и развие съзнанието в неговите три степени: будно съзнание, подсъзнание, което е едно съкровище на съзнанието, и свръхсъзнанието, което се ражда сега. Един ден нашето съзнание и подсъзнание ще се слее в свръхсъзнанието и тогава ще стане едно – тялото, сърцето, умът ще се слее с Христа, ще се слеем с Бога и ще образуваме хармония с Него, защото Бог е жив в нас и ние живеем в Него. Само по този начин ние можем да примирим нещата в света.

Правиш добро някому – не тръби. Ефектът на твоето добротворство ще настъпи по естествен начин и когато никак не го очакваш, ще ти бъде. Гледай в живота си да не причиняваш никому вреда.

Пример: един млад американец се влюбва в една мома, която упътил в разблуден живот, от който тя изтощила своето здраве, че най-сетне умряла. Момъкът станал проповедник. Оженил се и тая именно мома, която той развратил, се преражда в негов син, който също сега се развращава и много скъпо коства на баща си.

Да, ние винаги ще платим за щетата и вредата, която причиняваме на другите. После, когато някой човек ни е неприятел, ние трябва да го обичаме, защото неприятелството на този човек към нас, пък и всичките въобще неприятности в живота, ние ги заслужаваме.

Така, когато „Титаник“ потъваше, четохме, че всички в него се молили. Но защо, като са се молили, потъна? Защото заслужаваха, ще кажа аз. А че това е тъй, свидетелствува фактът, че почти всички пътници при потъването пеели духовни, религиозни химни и песни – обстоятелство, което показва, че духът в тях съзнава, че те са заслужавали да потънат. Виждаме, че в този момент се родило и заробило свръхсъзнанието.

Злото и страданието не са от Бога и който казва, че злото е от Бога, греши. И когато някого сполети някакво нещастие и роптае, той греши. Ние, които вървим в истината, не трябва да роптаем, когато дойде нещастieto. Да кажем също както Исус Христос казва: „Благодарим Ти, Господи, че си утаил от мъдрите и разумните и открил си го на младенците и глупавите.“ И действително, мъдростта в света прилича на мехур, който щом надуеш, унищожава се.

Когато хората започнат да ви хвалят, съветвам ви: Молете се да ви избави Господ от изкушението. Прочутият американски проповедник Муди, който неотдавна се помина, винаги е казвал, че е дяволска работа похвалата, която очи в очи му иде от хората след някоя блестяща реч и проповед. „Дяволът е, който хвали“, казва Муди и затова никога не е приемал да го хвалят. Но когато пък се е смирявал, той се равнява на всичките висоти на небето.

Христос е казал на Своите ученици: „Да не търсите слава от хората, а от Бога.“ А знаем, че Христос е дошъл да ни каже истинския смисъл на живота, как именно трябва да живеем и затова ние трябва да приложим в живота Христовото учение по един нагледен начин.

Още много работи бих могъл да ви кажа, но Соломон казва, че от много говорене няма полза.

Изпяхме „Достойно ест“ и „С нами Бог“ и ни се съобщи, че събранието ще продължи довечера в 6 часа.

Забележка: На обед към 1 часа, когато всички обядвахме под нарочно стъкмения дървен покрив, завали дъжд, наставахме всички и се оттеглихме на сушина под сайваните на Бостанджиевата къща, пеейки почти всички хвалебни религиозни песни.

Подир обед в 6 часа събранието започнахме с „Добрата молитва“ и с песента „Тебе поем“ и „Да изправится молитва моя“.

Г-н Дънов, след като покани, та всички изказахме по един стих от Писанието, прочете стиха: „Винаги се радвайте, за всичко благодарете“, каза:

– Искам да зная кой е най-важният въпрос, който ви занимава тая вечер?

След като някои от нас отговорихме по нещо, г-н Дънов каза:

– Защо е този стремеж у хората, че всички демократически управления, при все че цар не искат, а пък гледам, че цар си турят?

За да можем да изпълняваме волята Божия на Земята, трябва да разберем основния принцип.

Предназначението на човека е да познае кои именно мисли и желания са съществени и кои могат да се реализират. Защото аз зная много християни, които проповядват Христа, но като влязат в живота, започват да твърдят, че Христовото учение е неприложимо. Обаче законът е един и същ, този закон има милиони приложения, та затова не можете да намерите нито двама човека на едно мнение и с едно и също разбиране.

Основният принцип е много прост, но неговото приложение е много трудно. Например, как може да накараш двама души да бъдат в съгласие? Мъчна работа е, вярно е. Защото омразата и безверието са мисли негативни и понеже съвременните хора работят с отрицателни мисли, затова и в това отношение нямаме всякога сполучливи резултати. Христовото учение [е] не само стремеж към Бога, а е важно и неговото приложение.

Защо подигаме ръцете си, когато се молим? Вдигането на нашите ръце към Бога означава съединение, защото като се съединим с Бога, приемаме сила. Дясната ръка означава Божествената мъдрост, а лявата – Божествената любов. Значи при вдигането на ръцете ние се съединяваме с Неговата мъдрост и с Неговата любов.

За да се разкрият много работи в природата, трябва да няма съмнение, за да няма съмнение, трябва да има светлина. И не че не може да ви се дадат доказателства, но работата е, че и ако ви се дадат, няма да ви ползват.

Ние трябва да започнем с дома, и то не с децата си, а от бащата и майката, които са дясната и лявата ръка. Дясната ръка е бащата, лявата е майката. Като възпитате тях, вие сте възпитали всичкия дом. Защото, забелязал съм, че щом сме с един човек, мисли едно нещо; щом се отдалечи, мисли съвсем друго нещо. Защо? Защото този човек няма характер, няма стабилизирано убеждение. Такива хора искат да им докажем съществуването на Бога. Но този е най-глупавият въпрос, защото самото наше съществуване е доказателство за съществуването на Бога. И вие всички имате смътно понятие за Бога, защото някои мислите, че се намира в камъните, други – в дърветата, но това не е вярно, защото Той като Дух не присъствува там и философски има противоречие в това отношение. Ние трябва да разберем и възприемем в нашето съзнание, че Бог съществува като един Принцип, Който ние не можем да критикуваме, и ако Го критикуваме, ние се спъваме. В неразбирането на този Принцип ние някога и неволно даже приемаме лоши възгледи и затуй сме лишени от добри понятия, които би следвало да приемаме.

Господ е, Който всяка сутрин ви събужда. И Той е първият, Който се явява на всеки в света. Ами че какво ще е впечатлението, което ще направи едно дете, ако каже на баща си: „Татко, докажи ми, че ти съществуаш.“ И това сравнение може да заслужават само децата. Но като метод е несъвместимо, защото хората много философствуват, а щом като дойдат в зор, пак се обръщат към Бога и викат: „Господи, Господи!“ Значи в зор викат, те знаят накъде е Господ, при все че по-рано не знаеха това. Зорът предизвиква устрем на съзнанието към Господа, Който в последния случай е изпращал Своите лъчи на живота. Следователно философски право е, че Бог е Бог неизменен.

Не бива да се заблуждаваме с мисълта, че Господ е далеч. Това не е вярно, защото Той е толкова близо, щото да посочи само с ръцете Си, ще може да ни набара. Затова необходимо е за нас да се молим с всичкото си сърце, с всички си ум Господ да ни упъти в истинския път. Ако така се държим, може да разчитаме, че сме свързани с Небето и следователно – полезни за България. И когато се молим да бъде волята Божия, ние казваме, че тя трябва да бъде не само за България, но и за всички да бъде полезна, даже и лично за тебе, който така мислиш. Ние като въглен трябва да се запалим.

Аз мога да ви говоря на два езика: на някои – с прост език, а на други – с научен. Защото на нас ни трябва една гимнастика на ума, та затова трябва да се направи машината така, щото да се ползуваме. Трябва да се изпитаме готови ли сме да възприемем истината. Така около Исуса Христа имаше дванадесет души ученици, но някои не възприеха мисълта, че ако не ядат плътта Му и не пият кръвта Му, не могат да Го последват.

От разбирането, прочее, много зависи – от нашето разбиране зависят някои въпроси. Това именно разбиране у нас да бъде една подкваса и затова трябва много да се внимава, защото често правим погрешки и спъваме Царството Божие, без да знаем, като възприемаме възгледи, които ни само вредят.

Християнството е дълбока мистична школа и в нея, ако бяхте чисти, както аз разбирам, би ви се дало доказателства. Те са наистина потребни за живота, също както са потребни за дърветата плодовете, но има всякога условия и причини. Господ никога не е отговарял на никоя моя молитва, докато не изпълня всички условия. От това излиза, че Бог е възвишено и чисто същество и всяка наша скверна мисъл Го прави да се отдалечава. Затова се казва: „Докога ще ви търпя?“ Това са мрачните мисли, които правят човека да размишлява само за себе си.

И като излезете в света, вие опитвате същото. Как ще докажете на света, че вие сте чисти? Светът няма да ви разбере и затова е необходимо да влезем в съгласие с духовния живот, с невидимите същества, които са винаги над нас; и ако вие бяхте ясновидци, щяхте да видите тяхното присъствие и как именно те действуват. Когато, например, искате да направите известна пакост, тия същества са, които направляват отношението и регулират цветовете, като оттеглят отрицателния и го заместват с положителния цвят. Всяко наше състояние ние трябва да направим положително. Съмнението, например, трябва да отхвърлим, защото в него действува отрицателен лъч, затова твърде уместно е едно наше старание да можем да опознаем която именно мисъл е отрицателна. А за да познаваме която именно мисъл е положителна и коя – отрицателна, нужен е опит.

Вие искате доказателства и аз ще ви ги дам. Но няма да сторя това, докато не можете да унищожите една лоша мисъл в себе си. За мене не са важни доказателствата, аз не искам с доказателства да прославям себе си. Не искам да [ме] направите център, нито желая да ставам проводник на вашите, ако щете, дори и добри, мисли. Не искам да изпъква във вашия ум някой си г-н Дънов, а онова, което желая, то е вие да познаете Господа, защото аз имам и взимам участие във всичките Му работи. И ако не вярвате в мене, вярвайте в Неговото Слово. Човек, който иска доказателства, трябва да повярва в Христа и ще прави чудеса по-големи отколкото Той е правил. Всички се стремете към добри мисли и само тогава се бих помолил за вас и бих ви дал доказателствата, които искате. Тогава ще изчезне антагонизмът между вас и самия мене, защото сега както е положението, аз се стремя в една посока, а вие се стремите в друга посока и докато не сме аз и вие в една посока, никога не можем да се разберем и вие никога не можете да приемете доказателствата, които искате. А като разберем всичко това, всичко ще се оправи, защото всъщност какво виждаме? Като започне да страда някой, думаме: „Ха така, хак му е.“ А пък като дойде ние да го опитахме, виждаме, че не е така, както сме желали на хората. Така си отива и върви светът.

Но аз ви желая на всички да отивате и вървите в пътя, който аз ви препоръчвам, защото само тогава ще можете да се ползвате от упражненията, които ще ви се дадат посредством четивото на даваните стихове от Книгата Господня за лъчите и краските.

В нашето общество има три закона, които ни свързват. Първият закон е: „Да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, ум, воля и душа.“ Вторият закон е: „Да възлюбиш ближния си като себе си.“ А третият закон е: „Да бъдеш съвършен, както Отец наш е съвършен.“ Тия са трите закона, на които почива всичко и нас тук нищо друго не ни свързва освен тези закони.

Във всички ваши работи вие трябва да действувате в тази посока, защото иначе няма да сполучите. Всеки един страх и съмнение трябва да изчезне, а те ще изчезнат, когато разберем тази именно безгранична любов. Някога аз казвам на Бога, че аз ще понеса всичко и Божията любов изисква да понеса всичко, защото тази любов има това свойство, щото да преобръща злото на добро. Следователно, когато кажем: „Господи, заради Тебе съм готов“, да знаете, че тогава именно Господ твори.

Аз съм проверил този закон и зная, че Той действува в нас и ако ние не сме в съгласие, никакво обещание не може да се изпълни. Божествената любов не търпи съмнение. Аз разбирам вашите нужди и ви извинявам всички, защото всякога се поставям във вашето положение, та затуй и не ви се сърдя. А пък ако искате да знаете, вашите съмнения ми принасят и полза, защото те са тор и аз се ползвам от този тор. И когато някои приятели ми изневеряват, и това изневеряване пресметна за полза и кажа: „Господи, прости им.“ Ето, тази е

силата, в която аз се държа. Аз зная много добре, че човек е стипчив и кисел плод, а туй, което е добро в човека, то е слънцето и Божествената любов, която работи върху нашата душа. И докато действа Бог, всичко върви добре; когато всичко отива в противоположен смисъл, тогава Бог не действа. Ако се съедините по Бога, товарът ви ще се улесни и вие ще се радвате във вашите дела, също както се радва един човек, който има къща и други благословения. Например, виждате един човек, че се отдалечава от света, но пак живее за себе си, а ние не живеем за себе си, а живеем за себе си плюс за света. Господ казва, че люби света толкова, щото даде Своя единороден син. И като знаем тази именно любов, тогава ще се ползуваме и като пренесем тази любов на тези гладни хора, ще се ползуват и те, и другите.

Ние имаме в себе си образ и подобие Божие и като е така, затова пророците и всички постници винаги са виждали Бога. Всичките мистици се стремят да се обединят и псалмопевецът казва, че когато видя лицето Му, лицето Божие, прави да изпада във възхищение.

Всички тези мисли са мисли Божии. И ако разберем тези думи добре, тогава Господ ще дойде и ще направи жилище у нас, също както Христос каза на Своите ученици.

Всичко това е потребно, защото политическото благо на една държава зависи от духовното повдигане на тази държава. Съдбата на България, за която толкова искате да знаете, зависи от тази добродетел. Нас сега като ни питат, ще кажем, че и този народ си има своите рани и ако такова е нашето понятие, то преди да искаме нашето право, прилично е да научим нашето задължение спрямо Бога и тук именно е най-същественото.

Едно дружество търгува и някоя година може да има дивиденди, но някога може да имат и загуба, и, без да щем, изпъква въпросът: защо работите на един народ някога вървят по-добре, а някога по-лошо? Защото някога кармата му е назряла, поставя го в невъзможност да твори добро, даже да желае и да иска. Защото нали знаем, че човек не се е явил само един път на Земята. Па и вие не сте дошли за пръв път на Земята. Само че някои от вас сте по-напреднали, а някои са останали надире. Самият ваш стремеж, че вие искате да бъдете религиозни, показва, че духът у вас усеща, че иде, че настъпва нещо важно.

Та, вие сте между този народ, да работите за неговото подигане. Спрямо българския народ ние трябва да бъдем изправни в сметките си, защото същевременно и той ни прави една услуга, за която ние трябва да сме задължени, да му бъдем благодарни. Ами че преди всичко този народ ни помогна да можем да порастем духовно, защото ако отидем в друг народ, ще ни познаят какви стоки сме, няма да ни допуснат, понеже ще намерят, че в минало време сме били двоеумни, двоелични и ще ни настанят на подобаещо място.

Този път, из който вървим, ни изпитват. И някои от вас са изгубили в подвига, та трябва им още 10 години, за да постигнат това, което бяха спечелили. Но при все това, ако се изпълнява волята Божия, всичко ще ни се даде, защото Небето е богато и разполага. Ако страдаме, боледуваме, то е, защото сме отърничави и строптиви*, а напротив, трябва да имаме всичкото смирение с дълбоко съзнание пред Бога, а не пред хората, защото Бог е, Който може да прави всичко и Той е мощен.

Докато главата е на тялото, то е здраво и живо, а като се откъсне тя, тялото пада. Така е и с нас – когато сме с Бога, ние правилно се развиваме и духовете идват да ни услужват. Само че тия духове идват понякога инкогнито и като не ги познаваме, това не ги спира да извършат работата си и да си отидат. Тези са духовете, които се разпореждат със съдбините на живота, повдигат когото повдигат и унищожават когото унищожават.

* строптив – *книж. остар.* упорит, своенравен.

Ние сега се стремим към това общество на духовете и затова бъдете всички чисти, защото то е тържествуващата църква, която воюва и за която Христос спомена на Петра, че може да поиска 12 [легиона] ангели. Затова, ако вие работите и живеете, ще искате тяхното съдействие и интересът на вашето повдигане изисква вие да дойдете в съприкосновение чрез Христа с тия същества.

Искам да бъдете във вашите схващания свободни. Нещата не са толкова трудни, колкото ние ги правим трудни. Трудно и лесно е нещо относително. В това отношение ние трябва да бъдем като старовременните пророци, които не са ходили само с вяра, а са ходили и с виждане. Щото, ако ние вървим подир тях, ще кажем: „Аз познавам Господа, защото Го виждам.“ Това значи, че ние можем да имаме едно по-реално съприкосновение.

Да, вярно е, че в такова едно събрание като нашето Христос може да се появи и вие ще Го видите, само че сега това още не може да стане. Вие постоянно думате: „Искаме да видим.“ Но ако искате да видите, трябва да се нагласите също както се нагласява един инструмент, та като започне, да засвири със същите тонове и вибрации. С други думи, неговите трептения трябва да изтърпяват вашите и обратно.

Например сега Христос е между нас и за мене това е факт – по-скоро бих се усъмнил в моето физическо съществуване, отколкото че Той ей-сега присъствува. При все това, вие не можете да Го видите, защото не сте готови – не сте нагласени. А аз искам да се нагласите и да Го видите, та да бъдете всички Негови ученици. Той ще бъде с вас и ще ви помага през годината. Това, което желаете, аз ще съдействувам да ви се даде. Всички следвайте Божествения път, изпълнявайте волята Божия и всичките ваши желания и стремежи ще се осъществят. Това е моето желание, защото аз зная, че ако една душа не осъществи своите идеали и желания, тя не може да се радва.

След като изляхме „С нами Бог“, събщи ни се от 2-н Дънов първо, че събранието ни ще продължи утре в 10 часа сутринта, и второ, че след като вечеряме сега в 9 часа, ще се съберем в салона всички членове, без повиканите тази година.

17 август, петък

Събранието гнес продължи в 10 и половина часа сутринта. Г-н Дънов каза:

– Ще ви кажа нещо за молитвата. Има няколко положения, при които молитвата може да стане. Когато някой се обърне към Бога, за да му помогне, трябва да махне всичките цветове и да настане мрак, защото само тогава може да се обърне към Бога. Когато се обърне вече към Бога, обстановката трябва да се измени, именно трябва да дойде светлината и да благодарим на Бога. Ние тук не се събираме да се молим Богу, а да Го славословим, защото, предполага се, че сме се примирили вече с Него.

Всяка една краска съдържа в себе си една велика тема и затова аз искам да разбирате краските, да разбирате духа на нещата. Душата и сърцето е един цял. Умът е атмосферата на сърцето и затова Господ казва: „Дай Ми сърцето си.“ И всички влияния в ума ни трябва да се отстранят, та благостите Господни да могат да се обърнат от сърцето ни, за да могат да се оползотворят нещата, които Господ е всадил в нас.

Молитвата е начин на съединение. Когато видите една краска, не бива да се образува критично положение и да казвате: без тази краска не може ли? В молитвата съществува същият закон. Молитвата е единение на душата и без молитва не може да съществува дишане. Дишането пък следва да става в Господа, та Божественият Дух да го разложи. Известни наши нечисти желания

Божественият Дух трябва да ги разложи, защото известно време у нас се образува воня, но тя изчезва, щом времето настане.

За да бъдем щастливи, трябва да сме съзнателни и благодарни, защото всичко върви по определени закони, та няма да има никакво противоречие. Христос е пред нас и между нас, та искам да си отворите сърцата пред Него. Възложете душата си на Господа и Той ще ви даде каквото никой друг не може да ви даде.

В продължение на всяка година ние трябва да употребяваме името Божие като една сила и Той ще ни бъде страж.

Да започнем сега пак с четенето на стиховете, които са достояние на съществата извън физическата сфера.

Тук г-н Дънов продължи четенето на стиховете за лъчите, като поясни:

– Най-важните краски са червената, розовата, портокалената, жълтата, синята и виолетовата, също аметистовата и диамантовата.

На физическото поле небето представя свръхсъзнанието, земята – съзнанието, а морето – подсъзнанието.

Когато влезете в съгласие с всички тия стихове, у вас ще се образува нова сила и през тая година с тия прости стихове ще почнете да ги прилагате, което, разбира се, можете, защото има стихове за краските, за които някои от приятелите не са готови.

Подир изпяхме „Благословен еси, Господи Боже наш“ и г-н Дънов продължи:

– Законите в духовния свят се различават от ония, които съществуват на Земята, и то в голям размер. Можем да кажем, че редът в Небето е съвсем противоположен от реда на Земята. В Небето силните и умните слугуват на слабите, а на Земята слабите и безумните слугуват.

Ние, които сме тръгнали в този Божествен път, трябва да се научим да се смиряваме, защото иначе може да присъствуваме на такива събрания и по седем деня, но няма да се благословим, а ако се смиряваме, и един ден да присъствуваме, ще се благословим. Не бива да завиждате, защото ако завиждате, показва, че вашето сърце не е чисто и е неспокойно и в това събрание не се викаете по човешки, а се викаете от Господа.

От чисто Христово гледище, богатството, славата, учението показват къде е Господ, дали е вън или вътре. Когато е вътре, работите вървят добре, а вън ли е, по видимому не отиваме добре. Обаче дали е Той вън или вътре, трябва да сме благодарни. Ако някой от вас страда, трябва да знаете, че Господ работи и вие да имате търпение, защото къщата един ден ще се построи и добре мобилира и ние ще видим, че нашите разсъждения са били само умувания.

Това, което правим тук, в това събрание, Господ се доволствува с нас, защото това е просто забавление. Като приемаме това, така ще растем от сила в сила. Ние трябва да се почитаме и уважаваме, защото това ако само струваме, това значи, че сме хора повдигнати.

Не бива всички да бъдем в главата, или пък, ако щете, в опашката, защото там, дето именно сте поставени, е най-доброто и най-порядъчното. Ако, например, една опашка не можем на свят да клатим, та ако ни се повери главата, как ще я употребим? Малките работи, които ги наруши, най-малък ще бъде в Царството Божие. Затова у нас трябва да се усили желанието да се стремим да изпълняваме най-малките заповеди. Запример, срещате човек унил – кажете му добри приказки, за да знаете, че сте извършили добро дело.

Винаги се молете. Добро дело е това: когато дойде любовта, знанието, вярата, вие да ги давате и на другите; даром сте приели, даром давайете, защото иначе, ако тези добродетели постоянно у вас задържате, няма да получите благословение.

Та, всички ония от вас, които могат и които Духът е определил, аз искам да работят по този начин. Никой на никого да не праща лоши мисли и тогава ще се оправят работите на всички ви, защото добрата мисъл, която изпращаш някому, пращаш я и на себе си и помагаш и на себе си.

Когато някой иска да се обърне към Бога по отношение на неговите сделки, той затова трябва да се обърне сам, а ако иска съдействие, трябва да има молитва от двама или трима. Затова, ако искаме да извършим нещо, ние сами не можем да се молим, а трябва да са най-малко двама или трима. Двамата, това са два полюса: положителен и отрицателен, а третият е направляението, в което трябва да се движат тези сили. Ако са трима, образува се триъгълник и молбата се счита за принесена. За да се постигне някоя цел, необходими са трима да се молят. А причината, за която ние не успяваме, е защото ние искаме сами да работим, затова и сами се молим.

По причина на нашето грехопадане ние сме се отдалечили от Бога и то показва едно състояние, което причинява страдание. Следователно законът към нас действа чрез страдание, след което обезателно настъпва и радост.

И радостта има голяма сила, защото ако тя дойде във всичките си вибрации, може да ви стопи, та вместо нея ще почувствувате скръб. Когато обаче сте готови, усещате радост.

В съвременния живот Господ всяка заран слиза от Небето и с Него идват множество възвишени духове, които всички ни пригласяват към работа в живота и ние усещаме радост и утеха. Когато, напротив, отдалечи ли се Господ, усещаме униние и всевъзможни неразположения. У нас, както виждате, постоянно става ден и нощ. Скръбта, това е нощта, а радостта се образува от противоположното на нея.

Всички вие още сега сте ученици, а когато станете зидари, Господ ще ви тури на някоя по-сериозна работа, за каквато засега още не сте готови. Затова нека започнем със смирението. Някои от вас сте готови за твърда храна, но някои се нуждаете още от хранене с мляко. И затова, когато виждате, че някой от вас гложди твърд кокал, недейте му завижда.

През тази година ще се отправим мислено към всички приятели, за да се повдигнат. Около нас има много работи и колкото сме събрани, ако работим, едва половината от тази работа ще се свърши. Но Господ ще си намери работниците и затова ние няма да се боим. В сърцето си трябва да имаме мир.

Тази година дяволът е впрегнат, турил съм му юзди, рита и хапе, затова към задните му крака и устата му не се подвизавайте. А ако има нещо да му говорите, не говорете нему, говорете на този, който е върху него. От дявола се учете на ум, защото той е постоянен и ако го изпъдиш от едната си врата, той влиза от другата. Много е прилежен и постоянен. Не се обезсърчавайте никога. Този е урокът, който ние може да научим от него.

Никога не кълнете духовете, а винаги казвайте: „Господи, този дух, който ме изкушава, впрегни го на работа или ми помогни, щото аз да се отдалеча от него.“ Да не забравяме, че много пъти ние сами си влизаме при дявола и думаме: „Господ да ни изведе от него, да ни избави“, като че ли Той ни е изпратил при него. Ами че хубаво, излезте си. Ще ви кажа: защо сами влизате при него? Да туриш ред и порядък в неговия дом ли? Това не можете да сторите. Никога не примамвайте дявола. Защото понякога ние сами го търсим. Желанието ми е добре да разберете тия думи и тяхното значение, че да се ползвате.

Сега се заемете да приложите тези прости неща, които след закриване на събора ще ви се дадат, защото тесният път за Царството Божие в България сега трябва да се проправи. Този път не е правен и ние сме пратени да минем, за да го проправим. Този път е буренясал, затова трябва да минем през него, за да се оправи и стане добър.

Това е алегория, което ви говоря, а на научен език значи: да се подобрят условията на Земята. Но както и да е, да не се боим, защото други са, които воюват за нас. Аз знам, че за много работи се интересувате, но не бива да бързате. Аз ще избира много лесен метод. И най-лесният метод: за следване Господа по избраните неща по книгата Господня и този метод е най-малко опасен, защото има светии и угодници в места, дето изуване на обущата е потребно, за да влезем там. Да, и друго има: има места, дето и ангелите даже изуват обущата, а ние, човешките синове, гледаме на тия места без благоговение, и то защото сме човеци. Искате знание, богатство и чест. Искате ги, защото сте човеци и понеже ги искате, ето те ще дойдат, но ще дойдат по особен път и при особени обстоятелства. От всичката наша опитност ние трябва да черпим уроци.

На въпроса на Симеон Драганов г-н Дънов отговори:

– Страданията това са пране, което се допуска за изчистване на душата.

В 6 часа и половина подир обед събранието продължи. След прочитането на „Славата“ и „Добрата молитва“ и след като пяхме „Тебе поем“, „Свят свят, Господ Саваот“ и „Ангел вопиюще“, г-н Дънов каза следното слово:

– Когато се ражда едно дете, кой е първият импулс, който се появява в него? То търси майка си, за да се нахрани. Значи между майката и детето има известни отношения. Същият закон е, когато един човек се новороди, когато в него се роди новото съзнание, той прави същото. Когато детето излезе из утробата, то плаче, защото като е дошло в света, който реагира на него, то със своя плач иска да каже, че съжалява, че е оставило другия свят и дошло тука. Така сме ние. Когато влезем в новия живот, той започва да реагира върху нас, защото започваме да изучаваме кои неща са разположени добре и кои не са. Защото в света има два стремежа: единият нагоре, а другият надолу. Първото нещо е ние да придобием храната, защото без нея не можем да съществуваме.

Между физическия свят и духовния, които си мязат и са еднакви по устройство и наредба, няма разлика, защото и двата свята са направени от твърда материя, която е чиста, кристална и в нея не става изменение. Измененията, които съществуват, те са четирите стъпки, 4 други свята, в които ние прогресираме и в тия 4 полета материята постоянно се мени. Всяка душа трябва да премине през тия 4 полета, които ние имаме в квадрата. Защото виждаме, има човек два крака и две ръце, а от това излиза, че две от тия полета са положителни и две – отрицателни.

Физическият свят е най-старият и в него се намират всичките богатства. И духове, които са от тоя свят, не могат да стоят в Небето и често дохождат в материалния свят да работят и след като работят милиони години, връщат се пак в Небето. Следователно необходимо е за нашето развитие да дохождаме на физическото поле, за да работим.

Често духовният свят е атмосфера на физическия свят. И когато един човек се намери при дървото на живота, трябва да знае в коя част е, в клоните или в корените, защото ако сме в корените, имаме една служба, а ако сме в клоните, имаме друга служба. Така хората, които се намират в корените на живота, ако не изпълняват своята длъжност, то тези, които са в клоните, може да пострадат. Ето защо всеки човек трябва да работи за Бога тук, на Земята, и тогава ще бъде в хармония с тези, които са в Небето.

Нашите желания и мисли, които се подигат у нас, отгоре оползотворяват, защото Господ работи с тях. Каквито са мислите и желанията ни, такива ще бъдат и духовете, които Господ ще прати на работа с нас и около нас. Та, ако искаме подигане, изменение на нашите мисли и желания, се налага, защото само тогава ще дойдат съответстващите духове, иначе ще вкусваме опит-

ността на миналото, т.е. старият човек трябва да се обърне в нов. Старият човек в нас е от милиони години и е много консервативен. Та, като не може да стане това, което Господ иска, явява се борба между него и новия човек и в тази именно борба виждаме така нареченото добро и зло. И тогава, значи, злото е един преходен период, в който нашите лоши мисли се преобръщат в активно състояние. И вие ще видите, че човек щом сгреша, изгубва мира си и потъва. А когато у човека се роди някоя добра мисъл, тогава той се повдига, докато дойде до една сфера, в която рамките са безгранични.

И така, доброто е израз на Божествената хармония и затова не бива да ни се зловиди, когато Господ изменява реда Си. Вие трябва да знаете, че човек още не е добил образ и подобие Божие и сегашното състояние на нашите тела – стомаха, ръцете, краката и пр., ако ги сравним с Божествения ум, то ние ще казваме по отношение на сегашното наше развитие като червея спрямо човека. Ние сме още едно малко главче – жабче, което едва ли може да се смята, че напълно е взело формата на жаба, и ние едва ли още сме придобили образа на Бога. Затова е, дете грешим.

А пък стремежът, в който Господ ни зове, е да покаже на Своите деца пътя към осъществяването на Божествената правда, просеката към осъществяване на Божествения път. И Христос казва, че този път е прав. Но по отношение на човешката еволюция, този път е счупен и образува един спирал, в който линията на стремежа на човека често пъти се счупва и тогава ние казваме, че този човек е сгрешил. Но след тая линия друга пак счупена линия се подига, само че при повдигането ти правиш усилия и се уморяваш.

Тази е причината, че хората, и да грешат в света, често пъти са спокойни, защото дохожда време, когато ще започнат да работят. При всяко едно слизване надолу вие благодарете на Бога, защото, след като слизате на дъното, вие пак ще се възкачите, докато достигнете на онази Божествена планина, дето ще се слеете с Господа, само че дотогава трябва да чакате, защото много и много пъти трябва да се слиза и възлиза. И трябва да знаете, че за да може човек да иде при Господа, първо трябва да иде в ада – най-долното място. Само тогава ще се извърши най-голямата работа в живота.

След като изпяхме: „Господи, сил с нами буди“, г-н Дънов продължи:

– Тази беседа, която ви давам, не можете да я приложите в живота, но аз ви я давам, за да нямате страх в сърцето и да се избавите от този вечен кошмар в живота. Адът е една Божествена пещ, велика работилница, отгдето хората като се върнат, поумняват и вече са много чисти. Който влезе веднъж в ада, излиза много чист. Разбира се, че всички няма да отидете в ада, а ще отидат само тия, които не се покоряват на Бога и не изпълняват заповедите Му. Адът е място на най-силната работа и всички изкуства са все там измислени. Например тези скорострелни оръдия, съставът на разните барути, запалителните и взривни вещества най-напред са измислени там и после са дошли тук, на Земята. Но каквото и да е, както и да е, всичко си има смисъл в живота и от нищо не се плашете.

Господ е дал свобода на хората, но ги държи отговорни. Когато искате да вършите нещо, премерете силите си и ако можете сполучливо да свършите нещо, не се ленете, а веднага пристъпете и изпълнете длъжността си, защото иначе попадате под отговорност. Разказва се, че във Франция имало заповед във войската за изпълнение на известно разпореждане, но някои офицери не искали да го изпълнят под предлог, че не можели да сторят това, при все че противното било право. Обаче след като им ударили по няколко плесници, тогава пристъпили и разбили неприятелския стан, за което се отнасяло разпореждането.

В ада трябва работници и като нямат достатъчно такива, дохождат тук, на Земята, та ги въвеждат в ада, за да работят. А като отидат там, Небето действително ги заставя да работят, затова именно ние от известни прегрешения мъчно можем да се освободим. Като е тъй, щом разберете този закон, не се ловете надничари на ада, а станете надничари на Небето. Лесно се влиза в ада, а мъчно се излиза, защото голяма и много е голяма дълбочината и се изискват хиляди години, докато се освободите.

Вие не се плашете от лошите духове. И те са същества, искат да живеят – често пъти и те са базиргяни и искат да живеят също както и хората от тоя свят. Често пъти човек е много мързеливо същество и това го заставя да лъже и краде; само тези, които не работят, те измислюват подобни работи.

Пътят, по който сега вървим, е път твърде естествен, та затова не бива да се оплаквате от никаква работа. Човешкият живот е ограничен. Човек ще достигне до известен размер и тогава ще спре. Затова, колкото и да искате да работите, като изработите това, което е определено, ще спрете, защото в живота има прилив и отлив и по тая причина, когато дойдат дни на несгоди, неприятности и нещастия, тогава именно трябва да се подигнем.

Нашата работа през тази година е да се използват благоприятните условия, които ще се дадат за работа. Тази година ще работите само лично върху себе си, за своето индивидуално развитие и за Веригата. И на всичко онова, което е във вас най-благородно и възвишено.

Но като дадете простор на всичко туй, гледайте да избягвате закона на стълкновението. Не давайте място на никакво стълкновение, не допускайте такива. Колебания може да има, често пъти то е в реда на нещата, но съмнения ако допуснете, то, вече да ви кажа, е червей. Не бива да влизат във вашия ум мисли, например, дали следваме Господа и пр. Защото аз зная, че всички вие ще излезете от това благо, в което се намирате. Има хиляди ръце на ваши братя, които се простират от невидимия свят, за да ви помогнат.

После, не давайте съблазън на другите, бъдете искрени, не лъжете себе си, не лъжете и другите, защото лъжата е една маска. Бъдете честни, откровени спрямо вашите близни. Докато стои лъжата с вас, тя е, която ще ви спъне. Ние трябва да бъдем съвършено искрени и чисти.

Не искам да кажа, че ние трябва да разправяме на всички хора какво ще вършим, а искам да кажа, че спрямо света ние трябва да сме затворени, също както зимно време затваряме цветята в цветарника, който има стъкла, които запазват положените в него цветя. Така на всяка добра мисъл дайте място в сърцето си и на всяка лоша мисъл не давайте място и я отхвърлете от себе си. На всеки добър човек дайте място при себе си, а на лошия само пожелайте да се поправи. Който иска да дойде между нас, нека си изуе обувката и нека се приближи; не се отстранявайте, защото ще ви хванат, та ще платите капитала и лихвите.

Вие имате работа с духове, които ви любят и на които се дължи цялата сегашна обстановка в природата около нас и в нас. Затова, като се казва да любим своите близни, значи че тези именно са нашите близни, които са наши стари братя. Като е тъй, ние трябва да имаме най-добрите стремежи и желания. А като правите грешки, ще ви се прощават, но когато вече правите съзнателни грехове, те са, които мъчно се прощават. Никакви съзнателни грехове не правете и те да изчезнат дълбоко от вас.

Това е желанието на Христа, Който иска да ви помогне през тази година, и ако Го слушате, Той ще ви изведе, защото няма човешка душа, на която да не е помогнал. Той помага на другите, ще помогне и на вас. Затова вървете подир Него и ще осъществите вашите желания. Само че вие спрямо Него трябва да бъдете верни, да бъдете изключително под Негово ръководство, та през годината

да могат да ви се дадат някои внушения, от които да се ползвате. Ако започна да ви давам тия внушения и да ви опитвам, тогава ще спъна и мене, и вас. А като оставям тази работа на Духа, тогава ще пестим и време, и енергия, а освен това повече ще се ползуваме, когато Духът действа. Аз ще ви дам общо ултъване, не се страхувайте. Сдъжете храната и оставете на стомаха да върши своята работа. По същия начин сдъквайте и Божественото учение, когато влезе у вас, сдъквайте го и по-нататък оставете да се разнесе по цялата душа. Имайте здрави духовни зъби и здрави стомаси. Внимавайте с това, защото ни предстои да изправим погрешките на миналото.

Вие всички заедно с мнозина други още сте спъвали този народ, та затова сте изпратени при него, за да се поправите. Тия ви грешки на миналото вие ще може да узнаете, но само ако ви пренесе човек в астралния свят. Вие сега имате всички добри желания да изправите миналото и мисля, че 500-тых години са ви дали достатъчно опитност, та вече няма нужда от опитност. Но тия са дълги работи, в които ако влезем, ще се намерим в много широка област и затова не бива да се засягат.

Вие знаете, че в минало време вие сте били всички свещеници и като не сте изпълнили своята длъжност, сега идвате да я изпълните. А пък другите са ваши деца. Сегашните свещеници, които работят между българския народ, те са също ваши ученици. Понеже не сте изпълнили своята длъжност, Господ не ви дава да сте свещеници, а сте турени настрана, за да видите как и какво работят свещениците.

Преди 6000 години вие сте били в Египет, гдето сте учили египетската мъдрост. Пратили са ви в този народ, за да го повдигнете, но понеже не сте изпълнили своята длъжност, изпонапили сте се, та затова ви сформируват в тази Верига, за да изправите своята погрешка. Вие сте се провинили в непослушание. Някои работи сте изпълнили много добре, но някои не сте и затова сега сте турени в това положение да ги изпълните.

Вие не сте били от по-напред от този народ, а сте били в Египет, ходили сте с евреите из пустинята, ходили сте в Ханаан, преминали сте в Гърция, Рим, а след това се озовавате между славяните. Разбира се, пак ще кажа – много от вашите длъжности сте изпълнили, а много – не. Най-после Братството ви изпраща между този народ, за да го повдигнете. Всички вие почти, след като свършите работата си между славянството, ще отидете в Америка. Обаче всичко това ще бъде подир хиляди години, когато настане седмата раса.

Най-напред Христос дойде тук да помогне на тези ангели, които се оплетоха тук. И те са тия, които са отказали да помогнат на човечеството. И те са именно ангелите, които за тази им именно вина са изгонени. А тези, които се съгласиха да помогнат на човечеството, те пък се оплетоха в човешката раса. И така, Христос дойде да помага на тези паднали ангели, които дойдоха тук да помагат на човечеството, а се оплетоха. Но Той не дойде да помага на тези ангели, които се отказаха да помогнат на човечеството, защото тези последните съвсем се изхвърлиха и те са именно дяволите. Но всичко това аз ви казвам така, мимоходом. Тия работи не са важни за вашето развитие.

В България атмосферата е много тежка. Българският народ се е много свързал с материални работи и за да се повдигне, трябва да го развържем от материята. Виждате сами, че българинът иска да има кокошки и свине, и кози, и овце, и говеда; когато разказват, че един германец е доволен от един кон. После, един германец е доволен от 50 декара земя да я работи и да поминава, когато българинът е недоволен от много повече.

И тази е причината, гдето в България няма мистицизъм – липсват ясно-видци и слухари. При все туй не гледайте, че ние сме едно малко малцинство, защото достатъчно е много малко квасец, за да подкваси голямо количество

мляко. Тази работа не е в множеството, а в качеството на нещата. Ние искаме да се възстанови изгубеното съзнание и щом се възстанови то, ще дойде и миналото знание и доброто ще изпъкне.

Интересно е, че тези, които в миналото са ви спъвали, искат да ви спъват наново. И затова знайте, че всичките лоши мисли и желания и съмнения идат от тия лоши духове, които искат да ви спънат на нова сметка, но дръжте се. Вие не сте прости, нито сте от долно произхождение в миналото. Дерзайте! Имайте и съхранявайте онова истинско знание и разбиране, че Христос, Който ви е водил в миналото, ръководи ви и сега. Ние, след като повдигнем хората, трябва да ги научим как да живеят. И всеки от вас ще си влезе в мястото, гдето е определено да работи. Но за да разбирате всичко добре, трябва да умрете, да умрете за греха, а да възкръснете за правдата и любовта.

В 8 и половина часа се започна бдение трима по трима до 12 часа през нощта и се продължи на следния ден от 7 до 9 часа сутринта. Докато траеше бдението, времето беше отлично, нощта лунна, тихо, приятно, без вятър и без облаци, ясно.

18 август, събота

Събранието днес започна в 11 часа сутринта, защото започнатото от снощи бдение се продължи сутринта. Г-н Дънов каза:

– Аз ще ви дам отделни наставления кой ден на коя краска съответствува, та да знаете кой ден до каква краска да прибавяте, за да се упражнявате, защото всеки един ден съответствува на известна краска.

Тази година няма да постите, но в замяна на това в петъчен ден никога няма да ядете готвено, а ще минете само с малко сух хлебец и маслинки. Сутрин, обед и вечер може да ядете чай с маслини и то или по една, или по три. Знаете ли защо няма да постите? Защото Господ е с вас и понеже Той ще ви ръководи, не е нужен пост.

Отпосле ще ви се каже редът на градовете, по които трябва да става моленето. Четиридесет и пет петъци ще употребите за членовете на Веригата, а седемте петъка, които ви остават, в края ще се употребят за тези членове от Веригата, които имат най-голяма нужда от помощ, та да им дадем всичкото наше съдействие. То и за петъка благословенията, произтичащи от нашата помощ, ще видим какво ще се прави, стига да има излишък.

Така нека отбележа, че пак можем и при помагане на другите да си служим с краските. Така, когато искаме да помогнем, например, някому, който страда в материално отношение, ще употребим всички стихове, които са за зелената краска и тогава тия същества, които са в зелената краска, ще помогнат. А когато искате да помагате някому за здравето му, което се е разклатило, ще цитирате стиховете, образуващи портокалената краска. Когато пък имате недоразумения във Веригата по отношение на някои спорове, ще употребите жълтата краска, като цитирате всички стихове, които се отнасят до мъдростта, която може да изгладя догматически или други спорове. Засяга ли се обаче някой религиозен въпрос, ще употребявате всички стихове за синята краска, която се отнася до истината и тогава Духът на Истината ще хвърли светлина върху умовете, та да не спорят.

Забележете едно нещо: Пентаграма няма вече да давам, защото приятели-те, които го взеха, си навлякоха нещастие, и то благодарение на тяхната неподготовка. Който иска да се кара, нека върне пентаграма назад, защото когато вие не изпълнявате волята Божия, което е записано в него, заемате неговото положение, тъй като добродетелта и правдата е само за Земята, а в Небето

няма никакви спорове. Следователно ако вие тия два принципа ги внасяте в Небето, внасяте ги повече или по-малко освен една анархия, защото там само добродетел и правда съществуват.

Щом изливате вашите чувства, менят се и вашите намерения, вие ще имате работа на Земята само с добродетелта и правдата, т.е. зелената и портокалената краска, първата от които е на душата. Най-хубавите и естествени краски са дадени в дъгата. Затова вие наблюдавайте дъгата, защото там ще намерите петте основни краски. Можете да ги наблюдавате даже с призма, та когато денят е хубав, можете върху бяло ниво да прекарате дъгата, която по такъв начин ще наблюдавате, изучавате и запомняте. Така ще усвоите и петте основни краски. И преди да започнете вашите упражнения, питайте се имате ли някакво неразположение, и ако имате, употребявайте розовата краска и четете съответстващите стихове. Първо трябва да се възстанови вашият мир, защото само тогава ще можете да действувате. Затова ние ще направим първия опит и то с най-безопасния метод, защото има и други по-скъпи методи, които като се направят веднъж, няма вече да искате да ги повторите. Този метод е метод Христов и като такъв резултатите му ще бъдат прекрасни, при все че повидимому са много прости. И щом с това образуваме хармония помежду си и се свържем с братството – с Бялото братство, което, нека ви кажа, ви е помагало и много помагало.

Вие след Св. Кирила и Методи сте били пратени да просвещавате този народ. Обаче както по-рано – както вече ви казах – сте били в Египет, отдето сте усвоили тамошната мъдрост, пренесли сте последната между този народ, смесили сте я с неговите разбирания, пориви и влечения и ето станало е нещо като миш-маш. Вашето състояние е състоянието на блудния син, описано в Писанието, но при все това Христос ви вика, именно в сегашното ваше състояние, и иска да възстанови миналото ви и вие няма да се чудите, че прави това, понеже имате задължение чрез вашия подпис, който се съхранява много грижливо от Бялото братство. Ето защо вие сега трябва да започнете от основа.

Аз имам връзки с вас, не искам да ви разправам какви, но ще кажа, че и аз имам своето задължение, което ще видите само когато се върнем назад. Най-подир вярвайте в това, което ви казвам. Съдете по моя живот и ако намерите нещо съмнително – факт, стойте настрана. Нищо нямам мое. Всичко това, което гледате, е на Братството и други доказателства не мога да ви дам, защото не му е времето. Само когато се подигнете, тези въпроси ще ви се уяснят и доказателства само по себе си ще настъпят. Аз действам сега пред Братството, за да се реставрирате и да се възстановят вашите права. И Христос иде сега, за да примири човечеството с Бялото Светло Братство – Братството на светлината. Това Братство не всякога дава важно значение на своите членове и затова те може да прекарат много прераждания на Земята, без обаче да се забележи, а чак след това им дават важни служби.

Вие сте имали три важни задължения. Три пъти ви е изпращало Братството със специална мисия на Земята. Един път сте изпратени от Египет в Палестина – това е първият път. Там понеже сте срещнали съпротивление от еврейския народ, който е доста материалистичен, вие сте преминали във Вавилон да се учите на магията, т.е. на тогавашната вавилонска мъдрост. Вторият път сте прашани в Гърция при появяването на нейната култура. От Гърция след завладяването ѝ, когато Римската империя влезе в своя разгар, вие сте отишли в Рим, гдето сте влезли в съприкосновение с християнското течение, от което сте получили знание. Възприели сте християнството, след което сте били изпратени между славяните, които тогава са се наричали „народи на много езици“. Сега се пращате на работа тук, но не сте могли да приложите вашите знания. Напротив, резултатите на вашите знания са дали противоположен плод. Да,

вие сте били свещеници в разни звания и сте пребивавали между българите в един дълъг период, само че вие сте една част от мнозинството.

Сега всичките тия братства, които са излезли, ще започнат да се събират и опознават и когато се обединят, тогава именно е епохата на Христовото дохождане. Когато всички тези братства се обединят, ще дойде Христос. Но има още някои спънки, които, за да се изправят, ще ни вземат 35–40 години. Затова и виждаме, че навсякъде се работи, за да се постигне това обединение. Ето защо тия мисли, които ние ще изпратим на другите братя, ще ги ползват. Най-живите братя са между Моравското братство, а между сърбите, Черна гора и поляците братството е много забатачило.

И вие ще можете да познавате членовете на тия братства, но ще трябва да познавате признаците, които отпосле ще ви се дадат с течение на времето и съобразно вашия духовен уровень. А сега задоволете се да знаете това, че всички тези братства ще се пръснат между славяните, които именно тогава ще се повдигнат.

Та, аз искам да ви покажа как именно стои този Божествен план, за да можете и вие да изпълните вашата мисия. Във връзка с това ще работим и ще подкрепяме всичките тия наши братя, които съставляват Църквата. Истинските връзки между нас не са материални, а са чисто духовни и от това следва, че всички тези, които влизат между вас [и] искат да научат нещо, да знаете, че са от това Братство. И ето как ще познаете тия хора. Когато срещнете такъв брат, винаги с него ще можете някак си да се разберете, няма да има противоречие между вас и като че ли нещо ви привлича и ви свързва, но не можете да си го обясните. Такъв човек е от това Братство. Числото на това Братство в България аз съм казвал друг път.

По внушение на Духа дяко Тихчев избра страница 1033, стих 3 от Библията на г-н Дънов, който прочете него и от Посланието към Евреите, глава 8, стих 3, след което г-н Дънов каза:

– Значи това е, което сте имали, а не сте го принесли. Първосвещеник значи, че първи сте пратени да учите другите и да принесете това, което ви е било предадено на човечеството и да се върнете назад, както направи и самият Христос.

Тия мисли аз ви казвам, за да се роди у вас идеята за стремление да придобиете това наследство, което и така имате, но сте го забравили. Но вие мислите, че тук сте временно. Обаче нищо временно няма в този свят. Вие сте избилна почва с големи богатства, само че трябва да се изработи.

Симеон Драганов: – Ще излезе, че ние сме били заровили нашите таланти, а сега се иска от нас да ги изровим?

Г-н Дънов отговори: – Да, право е.

На въпроси, зададени от събранието, г-н Дънов отговори:

– Сега трябва да работите и смело и решително, и ако вие вървите разумно по стъпките на Христа, то България ще използва условията, които се дават за повдигането на народа. Между духовенството и учителите има мнозина заинтересовани. Главната спънка за делото Господне може да бъде първо учителите, после свещениците и най-сетне чак политиканите. Ето защо ние първо трябва да заинтересоваме учителите и свещениците.

Защо някои неща не бива да се казват навън. – Защото в България има изпратени от черната ложа, които противодействуват, и те са сега тук и спънките ни са от тях. Ако някой от тях те срещне, ще те изругае и ще ти припише всички качества, които има у самия него. На черната ложа само Бялата ложа може да противодействува, защото тя има по-голямо знание и мъдрост, та е в състояние

да я преодолее. Като е така, вие трябва да се държите с Бялата ложа, която е ангажирапа Италия, та сега се разхожда с флотата си из Средиземно море. Главата на Бялата ложа е Христос, а на черната – Сатана, Велзевул.

Аз искам да се избегнат всякакви недоразумения и [да има] желание да настъпи обединение между братята и тогава зад себе си ще имаме една велика сила, която подига света. Христос е име колективно и представлява множества, които християните изчисляват с „тисящи над тисящи“ и „тми над тми“, което значи 100 милиона. Стоте е число на ангелите и представлява съвършенство. Един милион от тия 100 милиона, които са с Христа, са въплотени в човеческа форма.

Казах, че сте били в Египет преди 6000 години и аз ще ви дам даже датите, кога сте пребивавали във Вавилон, Гърция, Рим, Сирия и пр., но това ще сторя по-късно.

След като изпяхме „Грешна душо“, събранието се разпусна.

Преди 10 часа вечерта, след вечеря, имаме молитвено събрание в Горницата, ддето Духът манифестира присъствието Си чрез твърде интензивната и прочувственост на молещите се, у които се забелязваха необикновени духовни усещания и настроения, умиление и възхита. След това забележително моление се върнахме в салона, ддето дойде 2-н Дънов и каза:

– Нашата цел в живота е да победим смъртта, да се освободим от онези връзки, които ни свързват. Смъртта, това са възетата на греха, които свързват човешкия живот. Господ желае всички да имате мир и веселие, през всичките години да остане това Божествено благословение винаги с вас.

Всички възкликват: – Амин!

– Тази вечер няма какво да се каже, освен да размишлявате за всичко това, което стана с вас и с което Господ ви благослови.

Забележително тази вечер бе не само горното благословение, но още и това, че веднага подир изговарянето на последните думи на 2-н Дънов Злата Боздуганова изпадна в необикновен транс. Стана права, отиде първом пред 2-н Дънов, пред когото направи няколко поклони, след това обходи няколко пъти масите, около които заседаваше събранието и най-после, [след] едночасови, инак доста приятни и не без значение движения, най-сетне се събуди.

Освен това забележително е тая вечер и голямата приятност на времето. Докато ставаше молението, особено, имаше лунна нощ, без вятър, без никакви облаци време.

19 август, неделя

Времето отлично, без вятър и облаци, тихо, приятно.

Събранието започна в 7 часа сутринта. Г-н Дънов каза:

– В света всичко емблематически върви. Трите кандила представляват проявленията на Бога и означават това, що църквата нарича Пресветая Троица. Светилникът под трите кандила са седемте зари, то са и седемте духа, които са изпратени на служба. Така че пред вас имате числото 10. Чашите пък, във формата, в която са наредени, образуват буквата Х, името Христос. Столът отдясно представя Царството Божие. Така че всичко и всяко нещо, що виждате, е със значение и като имате предвид тия работи във вашия ум, трябва да се молите за Царството Божие.

Сега ще влезете в горницата по 9 души. Ще се молите по 5 минути и то за туй, което Духът ви продиктува.

Всяка болест показва, че има в сърцето на човека нещо нечисто, а когато ние бъдем напълно чисти, ще бъдем вечно радостни. А когато дойдат страданията

на Земята, това показва, че Господ е дошъл и ни чисти и да знаем, че печелим в такъв случай. На Земята ние сме малки деца. Правим погрешки, но Господ е много снисходителен към нас. Ако ангелите биха правили грешки като нашите, биха били изринати съвършено от Небето. Колкото повече зло правим, толкова повече ще страдаме. Затова нека се упражняваме да се приближаваме към онази любов, която облагородява и възвишава. Ние сме планински връх, от който като из [...?], слизат всичките благословения за нашите братя и сестри. А като свършим нашето развитие на Земята, тогава ще се радваме на Христа.

После, не изпускайте из предвид, че знанието не ползува, а чистотата е, която ползува. Едно важно условие е чистотата и ако сме чисти във всяко отношение, ще се ползуваме и тогава именно ще знаем, че сме турили истинска основа на нашия живот. За да имаме добро знание, ние трябва да бъдем добре. А нашият ум, това е един инструмент, който всякога може да го турим на работа, когато, ако той не съществува, тялото не може да се удовлетвори. Всичките сили се групират около ума ви и всичките зародиши – около сърцето ви и започват да растат. Сърцето е една Божествена градина. Чашите, които виждате, са цветовете, а когато вие пиете с една чаша, то е защото трябва да принесете плод. Нашата душа е Божествен храм, то е вселената – и единична, и колективна.

Цялата вселена е жива душа. Сърцето е основата, върху която всички зародиши виреят. Духът е настойникът, който Господ е положил да управлява – управител е. Като разбираме така просто нещата, ще вървим по един естествен път на развитие. Но сега на всички ни трябва смирение, защото смирението е, което повдига.

Някои приятели искат да присъствуват на нашите събрания. Добре, но това тяхно желание е плод на любопитство, а тука има доста емблеми, на които често пъти е мъчно да се разбере вътрешното съдържание, защото се иска предварителна подготовка, каквато липсва у повечето такива желаещи.

Сега наистина присъствуваме на най-простите работи, но ще дойдат големи, които трябва да се приготвим да приемем и понесем. Защото ако малките работи мъчно понасяме, какво ще правим с големите? Ние сега сме в най-малката стайца, но по-нататък ще има по-големи. Затова гледайте да бъдете снисходителни и пазете се да се не възгордеете от привилегиата, която ви е дадена. Има много препятствия в живота, които могат да ни спънат. Даже нашият умствен и материални застои се обуславя от непослушанието.

Сега ще турим за девиз: Да търсим първо Царството Божие и правдата негова и всичко друго ще ни се придаде. Ако това правим, ще се ползуваме, ще еволюираме. На някои от вас се иска по-голямо налягане и по-голям труд. Обаче нека сега започнем с елементарните работи, именно да очистим нашите сърца, та да могат да дойдат други наши приятели между нас. Не се плашете, че понякога някои пчели искат да вземат по нещичко от цветовете. Защото когато дойдат Божествените духове, те и вземат от нас, но същевременно и донасят по нещо, т.е. тия малки недоразумения, които стават между нас, да не ви плашат, защото са за полза.

Изредихме се по 9 души и влязахме в горницата за молитва и принос – лепта Господу, след което г-н Дънов прочете 14 глава от Йоана и каза:

– Важни са думите: „Да се не смуцава сърцето ви“. Ако земята, на която стоим всеки ден, се смуцаваше, какво щеше да бъде положението ни? Ако повърхността, върху която стоим, се смуцаваше, какво щеше да стане с нашите жилища; църкви, училища и пр. Значи в духовния живот трябва да бъдем тихи и спокойни и в него да не стават такива подигания, каквито стават в морето. Смуцението във вашите сърца често пъти е разваляне на онези неща, които Господ е съградил.

Това Братство, което Господ призовава, не трябва да върви в пътя на света, а да има твърда почва, да вярва. Как да се не смуцаваме? Чрез вярата, която трябва да бъде основа – първият елемент, също както майката дава своето мляко на детето си. Ако детето се отказва от млякото на майка си, в него не може да се развива животът. Вярата ни в Бога е първата връзка. Вярата е устата на сърцето, в което чрез вярата могат да дойдат всичките благословения. Кое е това, което смуцава хората? Ние се смуцаваме всякога, когато имаме малко ниви, малко къщи, а напротив, ако имаме много, никак не се смуцаваме. Следователно, беднотията е, която ни смуцава. Но Господ казва: Вярвайте и никой няма да ви вземе това, което имате.

Отец ни даде да възприемем истината чрез Христа и като възприемем този закон, ние никога няма да допуснем съмнението, което много лесно можем да предадем на някой наш брат и да го спънем. Вярата във всички нас не е еднакво развита и това се дължи на нашето минало и се изисква време, за да се развие. Вярата има своите елементи в нас, които се развиват постепенно. Казва се : „Отхождам да ви приготвя място и когато се върна, ще ви взема пак.“ Значи Христос ни извожда от подсъзнанието в съзнанието, от обикновено-то съзнание в истинското съзнание. На вас тук ви трябва сега това, което трябваше на учениците, именно, да знаете къде е отишъл Христос, същото, което искаше Тома, който беше положителен.

В горницата, чашите, това е правдата, седемте светилника представляват седемте духа и представляват още и животът. И трите светилника представляват Духа. Значи Христос иска да каже, че пътят е в тялото, душата и духа. В тялото ще намерите пътя за Господа. Затова Господ иска да изцери тялото, та да можем да възприемем истината. Светлината, която виждаме, е Неговият Дух. За тия три неща вие се молете да ви се открият. Между тялото и душата няма разногласие; няма разногласие между тях и духа. Тия неща са свързани помежду си, но най-напред отива тялото, което, така да се каже, основата на живота и затова хората не искат да губят телата си.

Аз виждам, че искате да бъдете полезни и да вършите велики работи, но за да можете да сторите това, трябва да бъдете едно с Христа, когато трябва да имате в себе си трите елемента, а именно: правда, истина и живот. Схванете тази мисъл в себе си и искайте да се всели Христос във вас. От мъчнотиите, които имате сега, не се бойте – те са една паужина, която тутакси се изгубва и гине от присъствието Господне. Ние трябва да изпълним своята длъжност към Бога в тоя век и да принесем малкото, което имаме у нас, за да отворим път на другите наши братя към Христа. С тия наши братя като се срещнете, ще има да им разправяте много опитности и те ще ви разправят своите опитности, та като се събере цялото Братство, ще имате целокупната опитност в пътя Господен.

Сега настъпва една епоха – най-важната, та не трябва да изгубваме един от най-добрите случаи, които ни предстои. А сега, като си отидете, ще ви съдят, ще прегледат вашите сметки, та като се изравнят те, тогава пък ще се гледа сметката на света, който когато бъде съден, ще участвувате и вие.

Когато дойдат мъчнотиите, само те са, които разкриват какви сме ние. Мъчнотиите са, които безпогрешно посочват изпълнителя на волята Божия. При мъчнотиите често пъти вие усещате тази сила у вас, която ви крепи, а тя именно е Христос. Това не е една хитросплетня, а е Духът Христов, Който ни обединява с всичките наши братя. Нашата работа е такава, че ние често пъти се връщаме назад, също както и блудният син, на когото заклаха теле. Но за вас телето знаете ли кое е? Нашата душа. Когато се върнем, ще бъде това заклано и угоено теле.

Този, който иска да бъде член на Братството, трябва да принесе своята душа в жертва жива и Богоугодна.

Тази вечер ще се отслужи и трапезата, но мисълта, която трябва да остане у вас, е, че ще имаме Господня вечеря, която не бива да смесвате с причастието, защото вечерята е общение с Братството, когато причастието е общение само на свещеника, който служи в олтаря с богомолците. В причастието участва само душата, когато във вечерята участвуват два елемента – и тялото, и душата. При вечерята хлябът е зелената краска, а виното е червената – любовта. Чрез хляба, който Бог ни праща, трябва да дойде Словото между нас, защото всяко зрънце от житното носи със себе си Божествена мисъл, но тия житни зрънца носят и съзнание. И ще видите, че храната има разнo значение. Ако се храните с житното зърно и плодове, значи едно, а ако ядете всевъзможни масла, значи друго. И като става дума за храна, нека кажа, че за храна не бива да причиняваме страдания на никое същество, защото с това спираме сами себе си. И покрай това препоръчително е, щото винаги да се питаме дали не причиняваме страдание на хората, защото това ще ни улесни в благородство и духовен подем.

В 5 часа подир обяд, след като беше наредена добре трапезата в Бостанджиевата колиба, ние всички ходихме един по един в тайната стаичка (горницата), гдето като се поклонихме, наредихме се в заседателния салон, според както ни се каза от г-н Дънов, който запаса престилката и изми на 12 души нозете и после на всички други, та си измиха ръцете и четохме „Добрата молитва“. И по указания на г-н Дънов, от г-н Иларионов Пеню Киров, Петко Гумеров, Димитър Голов, Тодор Стоименов, Илия Стойчев и Тодор Бъчваров се прочетоха следните места от книгата Господня: Деяния 2: 42–47; Иоан 6: 47–59; 13: 1–19; Матей 26: 26–30; Първо Коринтяном 11: 23–32; Лука 22: 14–20; Марка 14: 22–25.

Подир тоя прочит, по разпоредба на г-н Дънов, гядо Петър Тихчев раздаде на всички хляба и виното, след което г-н Дънов възгласи:

– Този обичай на вечерята е обичай на Братството и съществува от 10 000 години насам. Хлябът представлява Добродетелта, а виното представлява Правдата. Умиването на нозете е пак стар обичай. Нозете, както знаете вече, представляват също Добродетелта, а ръцете – Правдата. Значи от същото това Братство искат, щото добродетелта и правдата да бъдат в порядък. В хляба виждаме зелената краска, но този хляб за да узрее, трябва и другите 6 краски, чийто принцип обезателно трябва да работи, та да може хлебното зърно да узрее и стане годно за хляб за ядене. Всички братя са насочили своята енергия към света и като разберем дълбокия смисъл на това, нека правим усилие за нашето подигане. Хлябът още показва, че ние трябва да се притичаме към всяка страдаща душа и с това ние ще изпълним Христовия закон. При това ние имаме почти всичките плодове, които земята може да даде, а всичко това е символ, доказателство, че Господ ни люби. И тази вечер, като действуваме в тази любов, нека Му благодарим за неизсладимата благодост.

След тия кратки бележки последва отиването ни един по един в Бостанджиевата колиба, като взехме всеки един по нещо от сложените на масата съестни продукти: хляб, ястия, разни овощи, които отнесохме и насложихме на трапезата. Вечеряхме всички единодушно и към 11 часа вечерта се разотидохме по квартирите си при много хубаво време, лунна нощ, ясно небе и приятно.

Събранието започна в 10 часа сутринта, като присъствуваха почти всички членове на търновския кръжок. Г-н Дънов се бавеше в тайната стаичка и, докато дойде, изпяхме по негово повеление „Грешна душо“, „Достойно ест“ и „Со безначално слово“, а като се завърна, изпяхме „Тебе поем“, а той прочете от Евангелието на Йоана 18 глава и каза:

– Сега аз ще ви поговоря върху думите: „Аз затова се родих, затова дойдох на този свят, за да свидетелствувам за Истината.“

Животът на всеки човек има по-друг смисъл, отколкото ние схващаме. След 50–60 години човек изчезва. В младини има едно стремление, а в старини – друго и като един пътник пред нашия поглед изчезва. Но какъв е този пътник, какво е искал той, не знаем. Той обаче се ражда, за да свидетелствува за истината. Само че мнозина от хората имат своето предназначение, защото са дошли тука и не свидетелствуват истината. Христос казва: „Аз затова се родих, да свидетелствувам за Истината.“

Без Истината не може да се прояви никакъв умствен и духовен прогрес и развитие, на които тя е носителка. Тя самата е една сила, но разумна сила. Когато вечерно време някой пътник изгуби пътя си и вие му подадете свещ, това значи, че сте му посочили истината. И тогава, значи, всеки от нас трябва да носи истината. Съвременната човешка раса е изпратена, за да бъде носителка на истината. Но някои са се отказали от нея, та затова са останали назад, вследствие на което имаме разни народи и разни култури. Последното обяснява първото. Мнозина от тях са потънали в материята, забравили са своето предназначение, та затова именно Христос и дошъл да им помогне.

Тук тъкмо е полезно да знаете, че в 25 000 години се състои един цикъл на завършване, а в 2100 години се явява по един Учител, за да помогне на човечеството.

От сребърния период човечеството е минало в медния период; после иде железният, в който сме сега, но и той вече изтича и сега ще се върнем пак наново в пролетта. В това развитие има закони, между които е и законът за растенето и падението. Например скарат се двама и вие усещате, че се отдалечават, а причината за това е, че те са сгрешили и затова се отдалечават. Значи близост или далечина по отношение на разстоянието зависят от нашето състояние.

И душата си има своя цикъл, кръг, в който се движи. Христос казва, че се е родил, за да свидетелствува за истината. Развитието на един народ зависи от неговото разположение, дали той ще свидетелствува за истината. А за да свидетелствуваме за истината, трябва да разбираме, че ние сме слуги на Господа, а не господари и да си спомняме какви са нашите задължения.

Вие трябва да знаете много нещо – не само да го чувате, а да го разберете и усвоите. Словото Божие ние можем да го глътнем, но ще ни ползува ли? Не. То ще ви ползува само когато го съдвкате. Много хора се спъват в това. Те започват най-добре и може да се каже, че постоянно сеят, а не чакат да изникне. Да, наистина, за да се провери, трябва търпение. За да се провери истината, изискват се години. А вие, казвам ви, разбирате истината. Нямаше да имаме нужда от лампи, защото истината сама по себе си е светлина – светлината щеше да предаде своите вибрации, та нямаше да имаме нужда от лампи. Но най-напред светлината щеше да се яви в душата ви, докато слезе и в тялото.

Оттук вече ни е ясно защо тези хора, които живеят в истината, ги наричат светии, или както в Индия ги наричат, Бяло Братство.

Сега, който е разбрал истината, разбрал е любовта. Настъпи ли това положение, страданията изчезват, защото те са от неразбиране на истината.

Всички живеят в света, па даже и паразитите изпълняват една работа в света. Всеки би си помислил: защо са тези паразити, защо имаме по пет пръста и пр. Но ако знаехте истината, щяхте да разберете какво е съотношението на ръцете ви, нозете ви, тялото ви и пр. спрямо съзнанието. Носът например показва слугувал ли е човек на Бога и колко и как е слугувал. Окото показва една висока култура и т.н. Отпосле се образувала устата и пр.

Колкото повече е пътувал човек в материята, толкова повече си е образувал инструменти, докато си съградил къщата. По-отрано човек имал много хубава къща – дворец, но като е съгрешил, той сам е бил отхвърлен, пък и къщата му е взета.

Та виждате, че ние постепенно, постепенно се събуждаме и връщаме полека-лека в Небето, за което казва апостол Павел. И думата „религиозност“ не значи друго, освен че всичко в тебе трябва да стане духовно – и уста, и нос, и ръце, и всичко.

Съмнението в духовния свят показва, че човек ходи с пипане. Това е правото определение – ни повече, ни по-малко. Като е тъй, по-добре е да се хванем с вяра в тези, които ни ръководят и наставляват в истината. Аз искам да останете със следната мисъл: да се одухотворят вашите очи. Например срещате хора, които вие ненавиждате, защото са ви излъгали. А що е лъжата?

От външните форми не се лъжете, гледайте вътрешното съдържание, а Христос е, Който ще ви го даде, та затова е казал, че тези стари форми трябва да се махнат. Пък и действително, сам Той пак казва, че не може да турите старо вино в нови мехове. Не може да турите вашите примки на дяволски столове.

Кои са стари мехове? То са всичките грешни хора и затова Христос казва: „Не примирявайте Христа с дявола.“ Защото, ако ги пуснете двамата, те постоянно ще се препират. Но ако пуснете във вашето сърце само Христа, тогава Той ще урегулира всичко във вас и ще се благословите. Тогава ако пуснете дявола, той ще ви вземе всичко и ще ви каже: „Сбогом.“ Ако за нещо Христос е дошъл, то е да не примирява Себе Си с дявола. И затова четем да казва, че е дошъл нож да тури. Всички неща трябва да минат през Божествения огън, който като ни почисти и станем чисти и светли, ще си кажем: „Ние се родихме, за да свидетелствуваме истината.“

Следователно тия, които възприемат Христа, могат да станат светли като Него, защото Христос и ние сме едно. Онзи, в когото Христос е влязъл, няма страх. Защото страхът е дяволска работа, едно отрицание, чрез което лъжата се възпроизвежда. А душа, която влезе и живее в отрицателни качества, започва да слабее и загубва първоначалната си хубост и красота. Ако искаме да бъдем красиви, трябва да търсим своя идеал, който е Христос.

И така, трябва да се върнем на първоначалното нещо, да потърсим Христа, Който е множество в Себе си, светлина, която озарява еднакво всички плодове на дървото на живота.

На Бога ние трябва да поднесем в жертва тялото си по отношение на физическия свят, в принос – сърцето си по отношение духовния свят, в служене – ума си по отношение на Божествения свят. Т.е. по отношение на физическия свят да принесем своята сила, по отношение на духовния свят – своята душа; а по отношение на Божествения свят ще принесем своя дух.

Дяволът казва: „Има ли задгробен живот?“ Това обаче е най-глупавият въпрос. Той казва, че няма живот, защото сам е лъжа; че няма любов, защото сам няма любов; че няма правда, защото в самия него тя липсва; че няма добродетел и истина, защото той ги няма в себе си. Но вие не слушайте дявола, когато отрича тези добродетели, защото, когато нахлува едно съмнение у вас, да знаете, че то не е от Бога. Когато у вас се явяват богохулни мисли, да знаете,

че това не е също от вас. Това е работа на дявола. Но ще кажете, че Господ е казал: „Идете от Мене, вие, проклети!“ Но това Той каза на тия, които са събрани от дявола. Христос дойде да учи човеците да работят и се изплащат.

Ние съставяме една велика църква, едно велико Братство и сега много жени и мъже, наши братя и сестри чакат да се викат. Свещеници и учители са всички онези, които Господ е поставил с мощ да ръководят хората. А всеки водител, който няма свещ, той е от лукаваго. Добрите хора въобще имат приятна, хубава миризма. И вашата душа е, която в тоя случай най-добре познава и никога не трябва да се заблуждаваме чрез други самовнушения.

Христос през тая година ще свидетелствува във вашата душа и ще ви даде толкова доказателства, колкото искате, само отворете очите и ушите си. Хора, които слугуват на Бога, те светят; а хора, които не слугуват, те тъмнеят. Но тия са елементарни работи, но като ги знаем и като ги имаме, ще почнем да разполагаме със силите, с които ние ще можем да оправим света.

Христос сега дели козите от овците, та всеки ще отиде или надясно, или наляво. Тия брожения и тия страдания, които виждаме, че са или ще настъпят, те са Божествено сито, затова сега вие си задавайте въпроса: „Родил ли се е Христос в мене, за да свидетелствувам истината?“ И ако отговорите на този въпрос, че Христос се е родил, да свидетелствувам за истината.

И аз ви пожелавам, мои братя и приятели, и ви моля да поздравите всички други, в които Христос е дошъл, за да свидетелствуват също за истината.

В 6 часа подир обед събранието се продължи. След като се молихме с „Добрата молитва“ и изпяхме „Да изправитя молитва моя“, г-н Дънов прочете 23 псалом и каза:

– В живота, в каквото и да е направление, потребна е основа. Жена, която гъче, туря здрава основа. Съвременните хора, когато градят къща, копаят дълбоко и търсят основа. Този закон е приложим и по отношение [на] тялото, ума, душата и духа на човека. Трябва основа. И човек трябва да има упование, че под нозете му има нещо, на което може да се крепи. Вземете светските хора, например: един търговец, докато има в ума си парите, той се чувствава, че има основа, а щом изгуби своето богатство, той вече навежда главата си и у него наставка особено състояние. Така е и с учения човек – щом изгуби знанието си, губи се и неговото настроение. Вземете един певец: докато има глас, той се въодушевява. Така е и с поета, музиканта и пр. Но така е и с религиозния човек. Докато той има упование в Бога, той диша; започне ли обаче да се колебае, наставка в него раздвояване. Човек има това чувство да познава дали има основа под себе си и за себе си. Та, щом влезе съмнението във вашия ум, показва, че почвата, на която стоите, започва да се разклаща и руши.

Основата, това е мястото, от което ние трябва да тръгнем и да започнем да се движим. И затова ние трябва да имаме тази основа за себе си. Тя е потребна и е потребна за всички хора в живота. Тя е потребна за всичките, ако и да имат разнo наименование. Вземете например златото, то представя мъдростта. Силата в златото обаче може да се демагнетизира и то чрез това, че щом човек почне да греши, златото почва да се губи. Вземете едно богатство по околен път, турете го във вашето, то ще ви разруши. Ако би било възможно да взимате знание по околен път и го вложите в себе си, пак ще се разруши. Когато вашите клетки почнат да губят своята основа, гдето и да е, ние загубваме вече своята сила, защото основата се разколебава и гние.

Върху душата има много голямо налягане отвънка и се държи вътре в тялото – основата. Тази основа е Бог, Който работи, за да се развива душата. Затова, когато тази основа започне да се разстройва, настъпва и смъртта. Ето защо ние трябва да се пазим, за да не губим основата на своето тяло, душа, ум

и сърце. А пък нещастията в живота са необходими, защото човек трябва да копае. Едно лозе, ако не се копае, не може да роди нищо благородно. То е един закон неумолим. При сегашните условия на живота изпитите трябва да дойдат, защото най-великите мъже са родили най-великите мисли само във време на страдание. Например и Давид, който само след страданията си е дал най-хубавите мисли и псалми. И когато беше на охолност, позволяваше си волности да гледа жените. Същото е и с Иов. А Христос е изказал най-великите Слова, когато Го преследваха книжниците, фарисеите и садукееите. Следователно нито вие, нито нашата душа, нито вашият ум могат да родят нещо, ако сте охолни. Човек, който иска да се подигне към Бога, той трябва да премине през това Божествено училище. Това, което у нас трябва да бъде вечно, това, което не се руши, трябва да премине през Божествения огън.

Аз ви казвам това, за да знаете, че през тази 1913 година ще имате известни мъчности, но да не се безпокоите. Съвременният политически свят е така назрял, щото положението на Европа може да се намери в затруднение и от всичко това вие ще се позамислите и стъпите, но дерзайте. Христос иде да приспособи копанта. И ако вие се държите близо до Господа, Той ще ви изкара на благоприятно поле като през невиделица. Съвременният европейски свят е на кръстопът. Или ще възприеме Царството Божие доброволно, или ще влязат в конфликт една с друга държавите в една велика война. Немислимо е: или мир, или война. Но по кой начин, не се знае – още не се знае. Братството в невидимия свят полага усилия да настъпи съзнание в обществото, само то да съзнае, та да му не се пуца кръв. Обаче ако това съзнание не дойде, ще се дадат може би милиони жертви.

Всички трябва да имате Господа за пастир, понеже тия промени, които ще станат в света, може да повлияят върху умовете ви. Но вие, пак ще ви река, дерзайте, защото трябва да знаете, че тия неща са в реда на нещата и те трябва да дойдат, защото съвременната цивилизация, съвременна цивилизована Европа не може да направи друго по-благородно, защото е изтощила своите сили. На съвременната европейска цивилизация ѝ трябва сол, защото навсякъде царува разврат.

Един човек, който не разбира правдата и пътя Божий, би казал: „По-добре да си отида от този свят.“ Но във всичко това има нещо добро, а то е семето Христово, което ще закваси света, с който ние не бива да вървим, без да искаме да изменим неговото течение, та да не може то да ни засяга. Мнозина от вас сте ангажирани материално в света и ако искате, целта ви е за съществуването. Но вие имате тия условия.

Според мене никога човек не бива да се ангажира с работа, която не може да изнесе. Има хора, които могат да дигнат 500–600 кила, когато други и при 20 килограма падат. Никога не ангажирайте вашето време с непотребни работи.

Много от вас мислят, че като пропадне Турция, на България ще тръгне като по мед и масло. А пък аз мисля точно обратното, защото този турчин, който ние искаме да се махне, той е вътре в нас. Той ни е управлявал 500 години и сега едва сме се освободили от него. Както и да е въпросът с Турция, той е вече свършен. Тя ще престане да съществува като велика държава. Това е, което зная аз. По закона на нещата на Македония ще се даде свобода такава, каквато славяните имат [в] австрийското владение, като каквито са например хърватите и други славяни, които се управляват от Австрия. На България до 1914–1915 година добре ще ѝ върви, а оттам насетне ще настанат известни вътрешни смутове.

Сега, някои от тия неща, които ви казвам, са неща положителни, а в други има известни изменчиви елементи, та възможно е работите да вземат друг

ход. Например турците ако се обърнат към Христа и заживеят добре, тогава това, което се предсказва за тях, няма да се сбъдне. Но при сегашните условия турците не могат да възприемат християнството. Възможно е да го възприемат само като загубят властта си.

В България този прелом, за който по-горе загатнах, ще стане след 1914–1915 година. И причината са нашите младежи, които създадоха условия за него подир Освобождението. Но тия бедствия подир 1914–1915 година ще бъдат от материален характер. Само религиозното движение, което сега иде за народа, е в положение да видоизмени изпълнението на това предсказване. Запример, виждаме борба в духовенството, което е разцепено, и това разцепление често пъти се отразява и във Веригата. Затова и между вас има тесни и широки, което не би трябвало да бъде, тъй като, казвал съм и друг път и пак казвам, нямаме ние ограничение и закон, нито правила на управление, освен дадените три основни закона, които са нашият фундамент за управа плюс с православната църква, но православни да бъдете в сърцето си. А за мене е безразлично българинът за какъв ще ме има. Зная аз неговата сила. Докато е пълен хамбарът му, добре е, но щом се изпразни, той е готов да капитулира.

Аз съм ви казал: Вие сте солта на този народ. Друг е въпросът дали може да осоявяте, но бъдещето на народа и вашето до висша степен зависи от тази сол, която вие имате.

Когато ви говоря тези работи, не бива да ставате много сериозни и да мислите дали можете да изпълните тези работи, за които ви говоря, или не. По отношение работата вие вземете дървото, което колкото повече пуца корените си, толкова по-добре върви то. А често пъти нашата индивидуалност се скрива в себе си и дървото изсъхва. Нам ни трябва пластичност, да изпитаме и [да] знаем каква е Божията воля и ако бива да сме горделиви и честолюбиви, нека бъдем такива по отношение волята Божия. А ние какво правим? Щом ни се каже някоя грешка, ние се докачаме, вместо да се самоосъдим в смисъл за поправяне. И колкото по-скоро се очистим от скритите грехове и желания, толкова по-добре е за нас. Ние трябва да работим в кръга, който Господ ни е поверил, и не бива да излизаме никъде из него, докато сам Господ не го разшири.

Някои от приятелите не стоят добре в материално отношение, други – в духовно, а трети – в умствено, защото има три вида сиромашия: материална, умствена и духовна. Оттук се ражда и нуждата за обмяна. Вие трябва да се обменяте. Например някой ти даде 5000 лева назаем, и ти, който ще ги вземеш, да ги вземеш с мисълта, щото печалбата от тях да бъде в голям размер. Доброжеланието да бъде пълно. А не бива като вземеш парите, да си помислиш и кажеш: „Хе, той има, нека дава.“ Тук именно е грешката и тая мисъл не е хубава. Защото в духовния свят има кражба, има алчност в умствено отношение. Но законът – който пристъпи един закон, той не се благославява.

Ние трябва да се пазим да причиняваме вреда или страдание на който и да било човек и всеки да се върне, да заживее и да се примири с условията, които му са дадени. Ако, например, е определено да станеш богат, тогава ще се срещнеш с такива хора, които ще те направят богат. А пък ако е определено да те прекратат през сиромашия и после да ти дадат богатство, тогава не можеш нищо да спреш.

Малцина между нас имат нужда от много пари, а другите не сте готови за богатство. Защото човек, за да бъде богат, трябва да има гръбнак. Човек с богатство, без да бъде готов за него, усеща известна унилоост и тежест. Покойният д-р Миркович казваше, че е богат, но желалаше в следващото му прераждане да го направят сиромах, но при добър господар, отколкото да бъде богат. Колко ли не медиуми са го лъгали. Но някои от вас трябва да имате пари, за да не се

спъвате. За такива парата е като морската сол. Много хора трябва да се приспособят в живота. И няма съмнение – на вас ви трябва пари и като винаги ви е в ума тази мисъл, не сте свободни. Но трябва да знаете, че колкото трябва да получите, винаги отгоре се нарежда. Ама ще речете: от министъра зависи. Добре, но над всеки министър стои друг, който го направлява. Така говори се за някой си офицер, който искал четиридесет деня отпуск, помолил се Богу, подал заявлението си и министърът като го прочел, помислил си, почесал се по главата и разрешил отпуската. Така че даже и нашето материално състояние е математически предвидено и определено отгоре и не зависи всецяло от вас, защото един търговец си е наредил много добре работата, но през годината настанва криза и питам тогава: де отиде неговата сметка?

Тук нека ви явя, че аз искам да опитам един закон как работи по отношение на материалните неща. Този закон е секрет, а от вас ще искам да изпълните това, което ще ви се продиктува. И този опит искам за вас да го направите, а за мене си не искам. Мене парите ме спъват. Искам да употребим влиянието на зелената краска. Само знайте, че за да запобогатяваме, трябва да торим. Необходимо е взаимнообразие. Трябват ми между вас десет души, от които вече имам неколцина, да дойдат при мене, за да опитаме действието на закона. Дадена е привилегия в света да се направи този опит.

На зададени въпроси г-н Дънов отговори:

– Членовете на Веригата не трябва да бъдат сиромаси хора, а напротив, трябва да са богати и то в трите направления: в материално, умствено и духовно отношение.

Първо условие, което се иска при приложението на този закон, е голямо спокойствие. Човек нито да се сърди, нито да се гневи. Почне ли да се безпокои и тревожи, законът не работи.

– Могат ли да се предизвикат елементарните духове да творят метали?

На това питане г-н Дънов отговори:

– Аз мога да направя да удесеторя деятелността на един декар място. Мога да удесеторя плодоприноса на една круша и ябълка, а с металите не съм правил опит, защото те не са така пластични и затова се иска много време, а с такова време аз не разполагам. Опит с никакви метали не съм правил.

В любовта няма врагове. Но ако човек стане мост за всекиго, той пак става лош, защото ще си мисли, че за единия работи повече отколкото на другия. Дето любовта царува, там дяволът не идва. Липсва ли любовта, дяволът я замества.

Важният въпрос е дали ние можем да бъдем жетвари и да помагаме един на друг. Всички сте в света и ще работите както Господ ви ръководи и учи. И за дадени случаи ще избирате методите, които ви лягат. Но на първо място, да служите на Господа в сърцето си; на второ място, слушайте светлите духове; на трето място, слушайте добрите хора; на четвърто място, слушайте себе си. А най-после, слушайте другите хора.

Като се върнете, обърнете внимание на четивата, които се дават тази година, и които възможно е да ви се дадат поотделно всекиму и законът постепенно ще ви се разяснява. Защото сега колкото и да ви се каже, ще го забравите, та ще е безполезно.

В осем и половина часа вечерта събранието се закри.

В 10 и половина часа се събрахме и по 10 души на групи влязахме в тайната стаичка, та благодарихме на Господа за всичките милости и благодати и искахме помощ и подкрепа в пътя, в който ни изпрати. А като се завърши това, насядахме около масите в заседателния салон и г-н Дънов каза:

– Днес мислим да направим една малка разходка. Сега ви остават следните мисли:

Опитайте Господа и ще видите, че е благ Господ. През тази година дръжте се в съгласие с Господа и Той ще ви даде всичко и няма да ви лиши от никакви блага. Всичко е в Неговите ръце. Нека се държим за Господа и нуждите за тялото сами по себе си ще се задоволят. Тоя, Който храни милиони същества, ще промисли и за вас. Затова ние трябва да напредваме в добродетел, правда, истина, любов и Господ ще всичко да оправи.

Аз ви пожелавам през годината да бъдете весели, радостни, бодри и когато дойдат мрачни мисли, да ви не обезсърчат. Ние сега слизаем от планината, от при Господа, и отиваме да работим в света, та благословенията да се пръснат, защото Господ иска да ни направи проводници на тия благословения, та да се благословят и свещениците, и учителите, и всички.

Ние не сме секта, а сме партия на доброто и няма нищо по-добро от тази идея. Затова, като се върнете по домовете си, нека дойде Христос между вас, децата ви и всички ваши домашни. За нуждите ви Господ ще промисли. Който има нужда от нещо, нека иска от Господа. И нито сянка от съмнение в душата ви да не става нито за минута. Искайте от Господа всичко. Ако умът ви се смущава, искайте помощ от Господа; ако душата ви копнее, искайте, всичко искайте.

Последователите на много съвременни учения не искат да се кланят Господу, а пък а себе си правят дълги прошения до разни министри за служба и работа. А ние нека сме умни да се обърнем към Господа, Който е първият наш брат и знае и познава нашите радости и усилия.

Господ се радва и когато се радва, радваме се и ние. Ако не наскърбяваме Господа, не винаги ще бъдем радостни и весели. Нека изпращаме добри мисли на всички братя и сестри и да се възцари между нас законът Господен. Господ ще бъде с вас. Това е Неговото желание и аз ви изпращам с моите благожелания и благословения.

Излязохме из салона, изпратени от г-н Дънов с полагане ръка върху всекиго. А в 11 и половина часа всички, кой пеш, кой с кола, отидохме в Арбанаси, за да спогодим и видим местността, дето ще се тъкмят колонии и приютите за бъдеще и дето е вече купена за тая цел къща и дворно място. На това последното сложихме обща трапеза от хляб, сирене, кашкавал, маслини и купено из пътя грозде. Но току-що почнахме да ядем обед, заваля дъжд, от който се опазихме в купената обща къща. Върнахме се в кален път пак в Бостанджиевата колиба, дето след като вечеряхме в 7 часа, всички се разотидохме.

Край на годишната среща през 1912 година.

СЛОВО на УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ за 1913 година

София, 11 август 1913 година, неделя

За прочит цялото Послание Юдино. Текст 20 стих: „Назидавайте себе си на пресвятата ваша вяра и молете се Духом Светим.“

Прочетете това послание всички, защото то е интересно. В 20 стих има думата „назидавайте“, а това значи да съграждаш, което е равносилно с градеж, също както за да очистиш сърцето си, значи да се чистиш, да обработваш. Човек за да може да гради, да мисли, да очиства сърцето си, трябва да има кой да му помага.

И в български език има поговорка, че „с един камък къща не става“. И ако човек мисли, че сам може да очисти своя ум и да подигне своето сърце, почива на фалшива почва и схваща живота лъжливо. Ако човек работи заедно с Господа, тогава, да. Но един ученик може да работи със своя учител само когато има постоянни съобщения с него.

Тия ангели, които са напуснали едно време Небето, те разбират много добре окултните закони, а за уверение на това ще видите, че когато у вас се зароди една благородна мисъл, те веднага турят противоположна мисъл. Например кажете в себе си: „Ще реша да следвам Господа.“ Те веднага съобразяват и ви казват: „Чакайте де, остарейте, поправете положението си и тогава с успех ще сторите това.“ Вие често пъти веднага възприемате техните внушения и заприличвате в такива случаи на онзи младеж, който решил редовно да се черкува, среща го дяволът и го разубедил да прави това, понеже бил още млад, а черкуването мязало само на старите хора. Обаче като остарял, този младеж тръгнал на черква и дяволът му казал: „Сега вече си стар, седи у дома си, па си почивай, тая работа е за младите.“

Сега въпросът е защо тия ангели се стараят да отклонят хората от пътя Господен? Това е много ясно, като знаете, че когато имате добър слуга, вие искате да го задържите у вас. Защо? За да ви слугува. Може да проверите и друг един факт в живота, а именно: забележете, че има много пьяници в обществото, но никой нищо не им казва, докато пьянствуват, никой не говори, че не правят добро. Щом обаче някой пьяница се реши да следва Господа, ще се нагакат да го убеждават, че не е тоя правият път. Питам сега: Где бяха тия хора по-рано? Но тия хора са същите, които го караха по-рано да пьянствува.

Да, няма момент в живота, когато тия ангели да не могат да обсебват и да препятствуват. Интригите, крамолите, ежбите, това не са човешки работи, защо-

то човек не е толкова развратен. Кой докара румъните? Те. Кой накара българите да воюват със сърбите? Пак те. Те искат да ни накарат да им слугуваме, да се оттеглим от пътя Господен. И чудното е, че и самите вие бихте тъпана, искахте да се бие, бихте се, но ето ви следствията.

Толкова години аз воювам да изменя това хипнотическо състояние, защото виждам, че вие хем слугувате на тия ангели, хем ви бият. Затова рекох да се избавите и освободите от това робство, което вие приемате не защото го искате, а защото чисто и ясно се подкупувате. Този е начинът, по който хората на Земята вършат предателство спрямо Бога, и то така: дяволът дохожда и ви убеждава, че всички богатства и всевъзможни блага са в негови ръце. Вие възприемате и се поддавате, когато както Христа трябва да му кажете: „Махни се отпред мене, Сатано!“ Ето защо вие трябва да навикнете да разпознавате тия ангели, защото омразата, лъжата, това не са ваши работи, а техни.

Хората понякога възприемат начините на действие на тия ангели и така се подхлъзват и става тяхното падение. Човешката душа винаги ламти за Божията любов, но тия ангели не могат да направят по никой начин човешката душа щастлива, защото добро наистина обещават, но добро не дават.

Човешката душа е поле, арена и върху тая арена работят лошите и добрите духове. Ние трябва да дадем място на добрите духове, защото те са, които ще ни изведат на добър път. Цялото Небе и всичките добри духове имат интерес да избавят човечеството. А пък вие да познаете дали сте обсебени от лош дух, не остава друго освен да се вгледате в огледалото и да се огледате: веднага ще видите изменение на лицето ви от хипнотическото влияние на тия духове. Никога, ама никога не се прилепвайте много интензивно към някоя мисъл така, щото да сте готови да жертвувате всичко. Защото не е тайна, че щом се предадете толкова много на едно чувство и една мисъл, в тази мисъл или форма [има] един добър или един лош дух. И ако се поддадете на влиянието на лошите духове, образуват се разните болезнени състояния, болестите и всевъзможните недъзи, които донасят страдания и на тялото ви. Затова именно се казва в 20 стих от прочетената глава: да назидавате себе си във вярата.

Кризата, която се прекарва днес, е криза за самите вас. Защото България по невнимание и неосторожност се остави на хипнотическото състояние на лошите духове, отиде много далеч, заблуди се и Бог, за да я направи да се опомни и избави, допусна тази криза. Няма защо да недоумявате и да се смущавате от тази криза.

Когато Господ иска да спаси човечеството от някоя предстояща и опасна язва, винаги взема известни привидни блага и ги изпраща в пространството – изпраща свинете в морето, както Христос направи, за да избави безумния. И затова господарите на свинете плачат, разбира се, защото в тлъстината на тия свине те изгубват една известна плътска облага. Но за вас Господ казва: Какво се ползува човек, ако спечели целия свят, а душата си ошети? Мнозина негодуват, мръщят се и думат: „Язык, пропадна България, окепази се България“ и пр. Да, ще кажа аз, много добре Господ стори, че изпрати прасетата на тоя народ в морето, та да освободи душата му. И за да се освободи душата на един народ, Господ може да направи всичко. Ето защо Господ подгони прасетата на българите и ги изпрати в Гърция и Турция. И българите сега плачат ли, плачат. Много естествено – губят ползата от прасетата.

Вие, обаче, освободете се от този развой на работите, защото Господ иде и ще дойде, но какви ще ви намери? Какво ще ви каже Господ, ако когато дойде, ви намери предали се на сластолюбие, че имате по няколко къщи, че сте научили децата си, синовете си и дъщерите си как по-изкусно да се въртят по баловете и по-шикозно да плетат косите си? Каква полза от всичко туй за вашите души? Какво печели човек, ако спечели всичко, а изгуби душата си?

Пазете душата си. Не си правете илюзии, защото сте в единадесетия час. Не си туряйте в ума да живеете охолно на Земята, докато сте тук. Това ще дойде, но при добри условия, а сега няма тия условия. Сега са времена последни, времена усилни и размирни. Намерете ми, например, някой от вас да го обичат синовете и дъщерите му, както подобава; намерете ми подчинени, които да милеят за началниците си. Няма. Но Господ е, Който иде да тури ред и порядък и ще положи този ред по начин твърде обикновен и естествен. Вам сега в единадесетия час подлежи да късате и хвърляте всичко светско и да се пригответе, щото като дойде Господарят ви, да не ви завари, че в кандилата ви няма масло.

Някои от вас казват: „Не ни съчувствуват.“ Съчувствието е, когато си бос, да те обуят; ако си гладен, да те нахрани; ако си затворен, да те посети. Но повече от това? То е излишно. И думите не важат. Делата са, които красят. Любовта е фундаментът, тя е основата на всичко, защото тя е една добродетел, спяпа към грешките и погрешките на хората и от нищо не се обижда. Даже в най-големите грешни хора тя вижда само добро. Четете Павла, 13 глава от Първото послание към Коринтяните и ще видите какви са качества на любовта.

Тази любов ни трябва тъкмо най-вече сега, защото загубата, която претърпяхме в материално отношение, нека я наваксаме с Господа и ако Той е с нас, ние нищо не сме загубили. Затова научете се да не бъдете под влиянието на лошите духове. Когато дойде мисъл в ума ви да критикувате някого, попитайте се: „Защо да храня лошо настроение в себе си?“ Искате ли да се лекувате и да се избавите от своите ежедневни измами, не се съединявайте с духове проклетни и изгонени от Небето.

Христос не дойде да помага на духовете, а дойде да помага на душите. Всички съвременни човешки раздори са от лошите духове. От 1913 година насам аз наблюдавам как тия духове разстройват човешките души и виждам колко майстори са те. Затова застанете на страната Христова и Той ще бъде силата, за да побеждават лошите духове.

Застанете, казвам, на страната Христова, затова, защото подозирам за вас голяма опасност. Ако Господ рече да постави на изпитание вашата вяра и готовността да Му служите, дотолкоз ще се почувствувате обременени, щото някои от вас не ще много да му мислят, за да си теглят куршума. Но питам ви тогава: Така ли лесно напускате бойното поле? Мнозина, като дойдат натясно, казват си: „Хе, щом Господ не ни помага, ще отидем в друга посока, ще отидем в тройния съюз, напускаме тройната антанта.“ Обаче това ще бъде гибелна слабост за вас. Това няма да ви препоръча пред Небето за хора със силен характер – характер, на който Небето не може ни най-малко да разчита, когато ние трябва така да се поставим, щото Небето да разчита на нас. Но всичко това не е чудно. Слабост у хората е да се подкупуват от външните работи.

А вие, понеже сте в единадесетия час, напълнете маслениците си, за да можете да изчакате Младоженеца. Колко ще живеете тук? Още 20, 30, 40, най-много до 50 години. Ако речем, че всички тия години вие добрувате, то душите ви где ще са? Когато и след изминаването на 50-те години вие остареете, тялото рухне, силите ви напуснат, кой ще ви помогне?

Не се заблуждавайте, на временните форми не уповавайте. Тия големи и солидни здания виждате ли ги? Камък на камък няма да остане от тях, дотолкоз е злото, което иде за нечестивия свят. Но всичко това за вас е урок, който трябва да разберете, проумееете и схванете и да сте готови да посрещнете Господа на Истината. Светът няма да разбере, освен когато Господ дойде. И ако вие, които сте с мене, искате още да останете в света, аз поне не искам да се спирам, а ще отида при своето предназначение. Но и за вас далеч по-износно е да последвате мене, защото, казвам ви, и разбирайте го добре, за вашите души

не играе роля нито кой ще вземе Кавала, нито кой ще владее Солун. Тия въпроси са въпроси посторонни*. Вие гледайте душите си, защото времената са такива, защото има опасност да ги изгубите, а тогава, пак ще кажа, каква полза човеку, ако спечели всичкия свят, а оцети душата си? Това е, което Господ Исус Христос сега ви казва.

Ще завърша речта си с една малка приказка. Преди години в Китай живял Леоянк, човек, предаден на постоянни уединения и философски размишления. Колкото повече се вдълбочавал над своята философия, толкова работите му не отивали добре. Оженил се. Но и жена му го намразила заради неговата особеност. Неговата постоянна мълчаливост и начумереност не ѝ се понравили и работата дошла дотам, че те трябвало да се разделят, защото тя търсила и искала живот с разположение, с веселост. Той най-сетне ѝ позволил да се омъжи за друго и тя вземала един търговец, с когото заживяла.

Обаче по едно време Китай се вижда в тясно и китайските първенци потърсили Леоянка за съвет, чрез който той се подигнал много и станал всеизвестен. Бившата негова жена отива при него и го помолила да забрави миналото и да приеме да заживеят заедно. Той не ѝ отговорил нищо, а взел, че излял една чаша нектар, след което ѝ казал да го събере, ако може. Разбира се, че тя не могла да стори това.

Така и Христос, като дойде, ще ви каже да съберете този изсипан нектар, но не ще можете да го съберете.

И аз трябваше да ви оставя сами да разрешите този ребус. Но разясних ви го, защото желая доброто на вашите души и защото виждам, че на повечето от вас в това отношение очите ви са към света, също както на бивола окоето е все в просото. Внимавайте, прочее, за да опазите вашите души и да ви помогне Христос.

---

* посторонен – *книж. остар.* страничен.

ПРОТОКОЛИ

ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА

през 1914 година (10–18 август)

ТЪРНОВО

Записал: **ДИМИТЪР ГОЛОВ**

Тазгодишната среща на братята и сестрите от Веригата стана в Търново. Забелязваше се, че всички с нетърпение и възхита са очаквали срещата, защото с горест устните преговаряха преминаването ни през 1913 година – войни, неприятелски нашествия, спорове, което стана причина миналата година да не се съберем. Та при тазгодишната обмяна на мисли в школата за подвиг всички очаквахме подновяването на изтощените сили и насърчение на понататъшния подем в делото Господне.

Всички участващи в срещата са весели и бодри, при все че мнозина са били чувствително засегнати от събитията, които България преживя през изтеклата година. Промисълът и милостта Божия са ни следили най-бащински и това е, което личи осезателно, защото всички идем здрави, бодри, весели, засмени.

Събранията станаха в миналогодишните места в колибите на Атанас Бойнов и Бостанджиев. Колибата на първия служеше за преподаване и на втория – за трапезария.

Присъствуват 81 души, членове на Веригата. Не са се явили 6 души. Има нагошли и 34 гости от Търново, Стара Загора, Русе, селата Кръвеник и Гачевци. Освен тях има 27 деца, доведени било приятелите във Веригата, било от гостите, но децата изключително се навъртаха около трапезарията и, без да шат, служеха през деня за охрана на помещенията, докато възрастните бяха на училищни занятия. Подробен списък на членовете и гостите е приложен накрая на настоящето изложение и който е прегледан и одобрен от Учителя, може да служи през годината за предназначението си.

10 август, неделя

При откриването на срещата, 10 август, времето е тихо, ясно и с приятно поносима топлина. Само тук-там разни сигналаобразни рохави облаци нарушават еднообразието на небосклона, който с тях пък придобива вълшебен изглед. Прекрасна сутрин.

В 10 часа сутринта всички присъстващи членове, поименно повикани, влязохме в заседателния салон, който имаше следната обстановка: Дълга маса във форма на правоъгълник, покрита с бял ленен плат, върху който е проточена виолетова лента (Сила). На източната страна на салона отгясно личат: ликът на Спасителя, под който бе поставено знамето на Веригата, поясняващо духовната и вечна еволюция, и над двете тия картини бе проточена портокалена лента, означаваща живота. Зад самия 2-н Дънов, който заемаше първото място на масата, личаха розовата (Любовта), портокалената (Живота) и ясносинята (Духа) ленти. Съвсем вляво, над самия вход, бе поставен българският трикоълор с една лента върху него и цветът ѝ – смес от розова и портокалена, или както я наричат, фрез. На западната стена, вляво, като гледаш към нея, бе поставен Пентаграмът, поясняващ петте велики добродетели, над който имаше жълта лента.

Първо навлязоха жените, които насядаха пред масата. Повикването на едните и на другите става по годината на повикването им във Веригата.

След като се наредихме, четохме „Добрата молитва“, изпяхме малкото славословие, „Благословен Господ наш“ и Учителят възгласи:

– Аз ви приветствувам като добре дошли от името на всички наши приятели. Приветствувам ви от името на Господа нашего Иисуса Христа. Това е първото събрание по рода си в новата епоха. Вие сега сте в Новия завет, в новата епоха. Това събрание, което устройвам, е първо по рода си, защото е само в България.

Христос иска от вас да имате една положителна вяра, вяра, която да внесе у вас всяка радост и веселие, вяра, която да ви въоръжи, за да понесете страданията, които настъпват в тоя свят, и понеже ще трябва вие да помагате, та като пожарникарите, [не] може и да не се изгорите и вие. Като помагаме на другите, ще пострадаме и ние заедно с тях. Но страданията, това са Божествени благословения, които Господ ни изпраща. И тия страдания, които Той ни изпраща, са както Христос, Който страдаше в Себе си. Защото не страдаше Той от камшиците, които Му удряха, а изпитваше вътрешни страдания. И ние по този начин ще пострадаме вътрешно – ще имаме духовни вътрешни страдания, които като понесем, ще се повдигнем.

Прочете 5, 6 и 7 страница от книжката „Заветът на цветните лъчи на светлината“, като разясни:

– „Дух вечен“ подразбира безсмъртието, към което ние всички се стремим. Казва се: „Бъдете съвършени и вие“, т.е. да бъдем съвършени, както е Бог по отношение на нас съвършен в милост, благод, снисхождение.

Първата дарба, с която трябва да започнете, то е милосърдието. Понеже Христос иде, то силата Му ще бъде седем пъти по-голяма, отколкото в миналите векове, и следователно прогресът на човечеството ще бъде такъв. Златният светилник означава Христовото учение, което сега се търси и което сега наставя. Повечето от хората спят. Сега седемте духове действуват, последната тръба е затръбила и вие всяко нещо бърже и неуморно да гледате да го разберете, ако досега не сте сторили това.

Аз искам на първо място да имате вътрешно спокойствие. Защото ние в сегашното време сме свидетели на велико събитие, което е настъпило на Земята и което от хиляди години се очаквало. В древността са говорили за него мъдри човеци, пророците, за него говорят и съвременните гадатели, очаквали сте го и вие. Всички са говорили за идването на Христа и няма да ви го описвам, защото вие сами ще го видите. И казвам ви, защото ще питате. Обърнете се към хоризонта, откъдето изгрява Слънцето, обърнете се в себе си към източна посока. Страх

не бива да има. Страхът ще обърне вниманието ви в противоположно направление и Христос, към Когото се обръщате, носи в Себе Си Божествената Правда, Божествената Любов, Мъдрост и Истина, с които ще озари света и ще тури ред и порядък. Едни ще помилва, други ще накаже; едни ще прекара през огън, а други ще повдигне. И на всичко туй срокът е 24 часа. Това е ултиматумът, последен срок, безразлично дали се подчиняват или не. От всеки един обаче Христос иска отговор, да или не. Въпросът е твърде категоричен.

Досега християнството е било неуспешно по единствената причина, че сме проповядвали на хора, които спят. А пък за да може да се разбере истината, човек трябва да бъде събуден, и които се събудят, за тях е възкресението.

В тия 24 часа във вас ще настане доста голяма промяна, щото никога не ще чуете дали сте вие или не сте. Но на вас да не ви е странно това. Тази промяна ще настане медлено*, за да не се уплашите.

В тази епоха, която настава, Христос ще ви даде място да Му служите и вие ще бъдете доволни от тази работа, която ще ви даде, но, разбира се, това ще стане, след като се минат тези 24 часа. А в тия 24 часа вие ще слушате страданията и плача на света: ще видите на Земята да мрат от глад хиляди хора, от болести, от вътрешни революции. След всичко това Христос ще ви даде именно това служене, за което ви говорих. И понеже страданията на света са наши грехове, то ние трябва да помогнем, доколкото е възможно, трябва да облекчим тяхното страдание. Първо вие ще трябва да се запознаете с вашия ръководител, защото всеки от вас си има ръководител, който сега присъства тук. На тези ръководители вие трябва да бъдете послушни, както ученикът е послушен на Учителя. И ако отсега нататък никой не слуша своя ръководител, той не ще иска да присъства на Господното събрание, защото тия духове ще бъдат всякога с вас и през всички страдания на света вие трябва да слушате техния глас, който е глас на любовта.

Нашата Земя е тринадесетата сфера, а тя е равна на ада. Тази европейска война сега става в ада и Христос е, Който е участвувал в това сражение. Но като казвам това, то не е лошо място. То е място на изправление. След хиляди години, когато хората се очистят, там Господ наново ще ги изведе на лицето на Земята. Ние всички сме в ада сега – ни повече, ни по-малко. Войната, която става сега, става между светлата и тъмната страна на астралния свят. В тъмната страна става това сражение. И когато вие пристъпите към границата, ще видите Христа.

Седалището на Духа във вас знаете ли къде е? То е в една празнина между двете вежди, то е мястото на Божествения Дух, то е мястото на безмълвието. Човек от себе си представя един кръст и когато ние намерим тоя център, няма вече да биваме разпъвани.

Когато дойде Христос, някои от вас ще бъдете на 21 година, други – на 14, а най-малките ще бъдат на 7 години. Но това разбирайте вътрешно и според степената на това вътрешно разбиране ще ви се даде съответно знание, съответно разбиране на света, което ще ви разкрие Христа. И оная книга именно ще отвори пред вас, на някои от вас Той ще прочете първите страници, на други – повече страници, но във всеки случай не повече от 21 страница. Така, който е на 7 години, ще му прочете 7 страници; а който е на 21 година, ще му прочете 21 страници. В тази книга ще намерите всички правила за новия живот, а сега вие знаете само подготвителните правила.

Но вие не можете да познаете правилата Христови, докато не познаете какво нещо е Божествената любов. Любовта, това е първият Божествен творчески принцип в света. Всички истини ни се откриват посредством любовта. Тя

* медлено – *книж. остар. бавно.*

е, която е създала нашия дух, тя е, която е сътворила света. Затова и ние търсим Христа, защото само Той може да оплоди нашата душа, да оплоди и всички зародиши, които от хиляди години чакат този благоприятен случай.

Това, което виждате на Земята, съществува вътре в душата. Следователно когато вие правите пакост на някое растение, на някое животно във физическия свят, правите пакост на растението или животното във вашата душа. Тогава се поражда болест. Ето как се пораждат болестите. Защото външният свят е едно отражение на вътрешния, който съществува в нас. И тогава, значи, ние не можем да направим изменение вън, ако не направим изменение вътре в нас.

Планетите, слънцата, ако ги гледаме на небето, това са живи същества, които са живели по-рано в нас, а сега работят в небесните пространства. Искам да кажа, че вие ще бъдете звезди и планети и за вас ще питат за бъдеще астрономите, както питат за днешните звезди и планети. Колкото една планета е по-далеч от Земята, толкова нейното развитие е по-дълго. По-далечната планета е по-близо до Бога и тя има по-голяма слава.

Христос сега слиза от Божествения свят към нас. Събитията, които има да преживеем, са много по-интересни. Не си правете илюзии отсега нататък да бъдете щастливи на Земята, т.е. да бъдете материално щастливи, защото всички ще бъдете горчиво излъгани. Материално щастие вече на Земята не очаквайте. Тези 24 часа не са за това и в тях подобно нещо не очаквайте. Христос, Който вече ликвидира сметките, може да ви повика и каже: „Това не е ваше, дайте го.“ И виждате, нали Христос като дойде, каза да се даде на българите страданията им преди толкова и толкова години, но светът не им го даде. Европа отказа да приложи този закон и поиска да действа по стария закон. Обаче започва се от държавите, та ще се стигне до отделния човек – кой каквото има да дава, да го даде. Да се разрушат затаворите, из които трябва всички да излязат. А всички, които защитават съвременния порядък, ще отидат заедно с него, защото сега ние вече казваме: Днес с пари, утре на вересия. А порядъкът е: Днес с вяра, а утре с пари. Ами че как можеш да имаш плод, като не си сял? Първо трябва да посееш нещо в земята, за да имаш плод. А пък вярата е сеене. Ако не сееш, ще си гладен. Всички вие думате: „Господи, благослови ни.“ Е, хубаво, пусни нещо в земята и аз ще те благослова“ – казва Господ.

Искате още да видите Христа, но мнозина от вас сте Го виждали много пъти, само че винаги почти сте казвали: „Може да не е Той, може да е друг.“ Има примери между вас даже, когато сте срещали Христа, но не сте Го познавали, защото сте се съмнявали.

Та, сега в света се изпълнява стихът: „Отец е благоволил да ви даде Царство.“ Хората нека си казват: „Вие ли ще оправите света?“ Да, ние ще оправим света и ще го оправим сега. Турили сме вече огъня на четирите страни на света и всичко ще се запали и ще гори: чума, холера, земетресения и всевъзможни страдания – Свети Илия всичко ще разруши. И когато той направи всичко на каша, тогава Христос ще прибере житото. Свети Илия сега вършее и неговата тояга е четиридесет оки и не се церемони и след като той се разправи, ще се появи и ще дойде Христос, за да заговори Духът на Любовта.

В тези усилни времена Христос ни е събрал – ето това е едно чудо. И Господ, за да ни събере, така е наредил работите, че България да кротува, затова тя държи неутралитет, когато всякъде другаде се бият. Затова кротуват засега Гърция, Турция, и Румъния. Това е едно от най-големите чудеса, които Христос върши. В България свещениците щяха да имат събрание на 20 август, но го отложили, защото времената са лоши. Но ние нашето събрание не го отлагаме, защото за нас лошо време няма. И действително в по-добри времена отколкото сегашните, право да си кажа, аз не съм живял. Сегашните времена са най-добрите, главно защото досега сте били роби, а отсега сте вече свободни и

тази свобода ще носим и разнасяме на другите. Ние ще оставим Свети Илия да свърши своята работа, а след него, като свърши той, ние ще отидем да сеем. Обаче докато Свети Илия борави, ние ще чакаме, ще чакаме известно време, през което време друго има да работим.

Всеки един от вас е същество колективно: имате познати, приятели и роднини. Вие, които сте собственик на къщата, имате и други, които живеят около вас и всичките трябва да оправят сметките си. Човек себе си само като мрази, мрази и другите хора и всяко страдание е резултат на това смразяване. А пък ние трябва да повдигнем вибрациите на света, защото ако не сторим това, ние ще страдаме. Така е свързал Господ всинца ни с другите хора. Христос е тука и аз бих желал да се створят вашите очи.

Постоянно се оплакват българите, че всичко им било взето. То е въпрос. Това, което са ни взели, е едно жабче, което ще прояде корема на тези, които са го гълтали, също както онези жабчета в реката Нил, които проядат корема на крокодила, който ги е погълнал. Опасно е да се узурпира нещо, което Христос е дал. Цяла Европа гълтна каквото гълтна от даденото на българите от Христа, но сега тази вражда излиза навън, защото Христос ги хвана на местопрестъплението. По този начин Христос иде да съди света и тази съдба е вече неотменима. След тая съдба чакаме възкресението – новото тяло, когато мъжете и жените ще бъдат свободни както в райската градина.

След смъртта Си Христос се чисти 40 деня, а вие за да се очистите, ще ви са нужни от 24 часа до 40 години и най-много след 40 години всички ще бъдете очистени. Та, всички страдания може да продължат от този период до 40 години. А 24 часа, това са две и половина години. Това е то ултиматумът. Другото време ще е приравняване на сметката. В 4 часа ще почне войната и Свети Илия ще ходи с огън и меч. Тези 24 часа започват от тазгодишното равноденствие – 9 март 1914 година, и всеки час съответствува на един месец, а 24 часа, това е един Божествен ден. По-малък от този ден не може за хората; за животните може, но не за хората. Като се пресметне колко ще струва една Божествена година, ще видите, че ще излезе, както българският народ е прекарал в робството само една нощ, т.е. малко повече от половин ден.

Интересен е паралелът, който съществува между еврейския народ и нашия. Така, след две и половина години ние, българите, ще минем Йордан, когато ще бъдем на Ханаанската земя. Всички ще бъдете в астралния свят. След две и половина години разбирайте, че ще бъдем в телата си на границата.

Отсега нататък всякога трябва да очакваме светли дни, като още веднага и казвам: вяра, вяра, вяра, вяра, вяра. Сега е именно времето да имате мир. Много души от невидимия свят сега са молили да бъдат долу, на Земята, за да видят какво става, но не им се отдало. Наблюдавайте зорко това, което става. Не се плашете. Каквата работа имате, не я напускайте, работете си. Светът от нищо няма да ви лиши. Ако е въпрос за поминък, его казвам ви, не бойте се: насъщния хляб ще го имате. Светът може да го няма, но вие ще го имате. Светът може да гладува, нека най-сетне малко погладува – те не са постили, нека постят малко. А ние тази година ще се срещнем лице с лице. Досега те са ни атакували, а сега ние ще ги атакуваме и то нож на нож. Затова всеки един от нас трябва да си наточи ножа. Който няма нож, трябва да си набави такъв.

Нашите бдения тази година ще започнат, като всички влизате в горницата за молитва първо по един, после по трима и най-сетне на групи от по 9 души. Деветтях тази година ще работи.

И ще знаете, че молитвата и моленията наши ще са главно в три направления: първо, за прославяне името Божие на Земята; второ – за идването на Царството Божие на Земята. И не само сега, но и през цялата година ще се молите в тая насока, но ще се стремите с дела, слово и мисъл в същата насока.

Ще се молим за домашните си, за добрите земеделци, за добрите търговци, за всички учители, свещеници, за всички жени и майки, които искат да вършат волята Божия, за България, за Русия, за Сърбия за цялото славянство и за всички лица и държави, които искат да вършат волята Божия.

Ще ви съобща и аз едно желание на Христа към вас. Никой от вас да не казва никому за онова, което види в салона и горницата, защото съчетанията, които ще видите, ще бъдат за вас една сила всякога и всякъде.

От 4 часа подир обед всички един по един се изредихме в горницата, а след туй се разстудохме. Бремето подир обед се позаоблачи и позастудя.

11 август, понеделник

Сутринта времето е облачно и студено. Черни облаци в дъното на небосклона след изгрева на Слънцето стават бели и се пръскат редом от небето. Тихо, без никакъв вятър. Към 10 часа Слънцето изгря силно и топло.

В 10 часа, като насядахме на вчерашните си места, имаме тайна молитва, след това изпяхме „Свят, свят, свят Господ Саваот“ и след това, като прочете 20 глава от Евангелието на Матей, Учителят каза:

– Ще взема 21 стих от прочетената глава като тема за размишление: „А той ѝ рече: „Що искаш?“ Казва му: „Речи да седнат тези двамата мои синове, един отдясно и един отляво.“

Често ние се запитваме от какво произтичат споровете – в обществото между народите, в църквите, в училището, между философите и учените и между всички класи има все спорове. Тук виждаме, една майка пристъпва и иска нещо, като счита, че може да иска повече от Христа. Тя си дава жалбата и проси, щото един от синовете ѝ да седне отдясно, а друг отляво. Желанието ѝ беше добро, но просбата ѝ беше лоша. Ще кажете: в какво се състои лошотата? Но да седнеш отляво или отдясно, знаете ли какво значи? Значи единият да бъде в Небето, а другият в ада. Затова Христос отговори: „Не знаете какво искате.“ Не било Негова работа кой да седне отдясно и кой отляво, защото ако единият е грешен, ще иде в ада, в тринадесетата сфера.

И всички вие сте искали да седнете от лявата страна, затова са ви сполетели разни нещастия. Всичките духове, които ви карат да искате лявата страна, са искали да бъдете в тринадесетата сфера, която е равна на кръста, който е една теглилка. Затова ние най-напред трябва да се научим какво и как да искаме нещата. Аз зная, че щом разберете, какво* лявата страна е тринадесетата сфера, никой не ще иска да седне отляво.

Ако се отнася до Господа, в Небето има само дясно, а ляво няма. А едното око всякога вижда правото, а другото е за тринадесетата сфера. Чрез дясното око вие намирате пътя за Небето, а с лявото гледате надолу за другия свят. Следователно ние желаем неща, които са несъвместими с Неговата воля. Затова ние трябва да гледаме от кое око произтичат нашите желания – дали от дясното или от лявото. Ако ви поставят от дясната страна един лош човек, той ще узнае всичките ваши тайни, но ако ви се постави от дясната страна един добър човек, ще познаете Божествените истини, които се крият в него.

И когато казваме, че трябва да се затваряме, то е криво разбиране. Не може постоянно да си затворен, то е друга крайност. В това отношение служете си със следното правило: Събереш ли се с лош човек, не му давай дясната страна, защото ще узнае тайните, дайте му лявата си страна, защото тя е широкият път в живота, когато** дясната страна е тесният път. Не давайте дясната

* какво – остар. и гуал. че.

** когато – остар. разг. докато.

страна на лошите хора, защото духовете ще направят пакост във вашите души и ще ви спънат за известно време. Дясната страна е с широко поле за действие, а лявата страна носи проклятие. Но Господ е във вас и Духът, който ви ръководи, ще ни яви, ще ни научи кой е човекът, който може да туриш отдясно и кой отляво. И когато туриш от лявата страна един човек, то предвещава лошо. Когато пък лош човек седне отдясно, тогава пренесете го мислено в лявата страна.

Обяснявам ви тези закони, за да ги знаете и се пазите, защото сега времевата са много натегнати и винаги може да ви се напакости. Ние ще посрещнем тия утеснения най-смело, без да се свеним от тях.

И така, страх, злоба, завист, мъст и тям подобни дръжте вляво, а всички добродетели – вдясно. Сега как може да познаете дали един човек е за отляво или отдясно? Ето как. Щом се породи в ума ви подозрение, съмнение, някакво стеснение, да знаете, че лявата страна е там, но вие схващайте ръководството на Духа във вас, можете да пренесете всичко на дясната страна. Например, народа ние трябва да го държим вдясно, защото мнозина поискаха да го оставят пак от лявата страна, обаче той пък и вие с него наедно достатъчно сте стояли отляво и вече няма нужда тепърва пак да ви оставят от лява страна. Имаме даже още една опасност да ни наложат лявата страна, но ние ще поставяме мислено работата на тоя народ винаги вдясно. Когато кажете в себе си: „Ще направя това и това“, запитайте себе си вие в лявата ли страна ще направите това или в дясната. Защото понякога уж желаем доброто, а пък искаме да ни турят вляво и те ни турят вляво, когато ние нарочно и настойчиво трябва да желаем дясната страна.

Един приятел ми внушаваше да говоря за спасението и аз ето, говорих ви сега, че за да се спасите, трябва да обърнете дясната си страна към Христа, защото в дясната страна всякога има единство, а в лявата – всякога разногласие. Когато идете при Христа, казвайте: „Господи, имам едно желание, моля Ти се, покажи ми какво желание имам, добра ли е мисълта ми или не.“ И ако ти покаже, че мисълта е добра, тогава нищо не Му казвай, защото и така си в дясната страна и не можете да искате нищо.

Виждате, че Христос отказа на искането на майката и не постави нейния син вляво, но ако я беше послушал, син ѝ щеше да бъде нещастен. И вие, например, защо сте страдали? Защото сте били в лявата страна на Христа, затова сега трябва да се стараете да бъдете от дясната Му страна, като Му кажете: „Господи, помогни ни да искаме дясната страна, защото вече се напакихме да бъдем в тринадесетата сфера.“

Та, злото започва вече отляво, а отдясно е правият път, кривият е отляво. Друга диагноза. Разгледайте дясната и лявата страна и ще видите, че лявата ръка е по-тъста и по-мазна и ако правите даже измерение, ще видите, че лявата ръка се различава от дясната. И сега защо работите повече с лявата ръка? Защото само като работим с дясната ръка повече, само като е заета винаги дясната ръка, може да се избавим от лявата. От чисто мистично гледище, като работим с дясната ръка, всяка работа, която върши тя, благославя се. И искаме от излишъка на десницата да се благослови и лявата ръка.

Всичко това, което ви казвам сега, е един закон, който не бива да казваме никому, защото който го каже, ще изгуби всичките си благословения. Ние искаме действително да правим добро на хората, но не желаем, като им правим добро, да правим пакост на себе си. Само мъж на жена си, на съпругата си и жена на мъжа си може да съобщи, но при условие, ако сте уверени, че тя или той вярват както ти вярваш.

За тълкуването на този стих отнесете се до когото искате сведущ църковник или богослов и го запитайте да ви каже нещо, но без да му съобщавате туй, което вие знаете, и направете сравнение между тълкуването, което той ще

ви даде и което тук сега слушате. Ако той ви запита нещо, ще кажете, че сега се учите.

Бих ви говорил много откровенно, но сега тук има ненапреднали духове, та е възможно да изтече маслото, което ще се тури в кандилницата им.

За лявата и дясната страна като учите и наблюдавате, ще се уверите, че всички животни едни вървят вляво, а други вдясно. Когато някой дойде при тебе и иска да те мами, тури го в себе си от лявата страна на Христа и по този начин ти тутакси се освобождаваш.

Следният случай е характерен: Ученици направили беля в училището, търсили пакостника, но не могли да го намерят, скрил се. Събрали учениците в класната стая и като запитали кой е пакостникът, един ученик излязъл и казал, че е той. А той бил от лявата страна.

Пазете тези истини, не ги съобщавайте никому, не хвърляйте бисерите на свинете. Не се поставяйте в лявата страна. Спасението на човечеството е да се постави от дясната страна на Христа. Отдясно на Христа човек върши всякога добродетел, защото Божествената деятелност е само отдясно. Ако турите лявата страна, ще действуват законите само на лявата страна. Ясно ли ви е всичко това?

Някои от събранието се обаждат: – Не, не ни е ясно.

– Ако във вашия ум се крият някои малки препятствия и съмнения и някакви нежелателни чувства, тогава аз не мога да хвърля светлина в ума ви.

На загадени въпроси се отговори:

– Има молитви, изказани с механическо изговаряне, а има дълбоки чувства и желания, дето вземат участие и душата, и умът, силата и волята. При такава молитва Господ ни поставя от дясната страна. Лява и дясна страна, то е обширен въпрос, с обширни закони и правила, по които нашето тяло е направено.

Аз бях намислил и си бях наредил да ви говоря върху любовта, но Господ ми каза, че „ще им говориш върху 21 стих“. Желание и мисъл не са едно и също нещо. Но има желания, без да ги искаш, а има желания, които ги искаш. Желание и искане също не е едно и също.

Най-умният Божествен човек беше Адам, който даде име на всяко нещо и първоначално всяка дума си има свое определено значение.

Във вас, във всички вас аз виждам запалени свещи, от които някои светят повече, а някои – по-малко. На някои пламъците се колебаят, а това показва, че вътре в тях има проветряне. Някои казват: „Дали ще мога да направя това, което ме учат?“ Но тия, които се питат така и отговарят, че не могат, те са за лявата страна, където ще изучат своите уроци.

Стремеж и подвиг тълкувайте: Трябва да вървим напред и нагоре.

На въпроса на Симеон Драганов Учителят отговори:

– Аз прекрасно бих отишъл в пустинята и бих си прекарал живота, но съм ви събрал тук, за да имам главоболие с вас, защото такава е волята Божия. Господ когато каже, че ще даде, Той ще даде и ние можем да бъдем като овчаря, или като Моисея. Аз бих желал да бъда на мястото на овчаря. Вие можете да четете каквото искате, даже аз с готовност ще препоръчам четиво, книги каквито искате, обаче не изпускайте из предвид, че тук ви се дава от Духа нещо, което да ви ползува, за да можете да работите. И отсега нататък за мене е важно всинца да бъдете верни и истинни: верни – да не лъжете и истинни – да не ви лъжат.

Досега Христос Го имаме за Спасител, а после ще стане Господ и ще настъпи въпросът дали да Го поставим от лява или от дясна страна.

Аз ви считам и гледам на вас като по-малки мои братя, на които се радвам, когато успявате, но и когато грешите, ще ви поопъна за ухото. Защо? Защото искам да станете по-умни, та още повече да успявате. Първото нещо, което ви е потребно, когато искате нещо от Небето, е да знаете къде искате да бъдете; где иска именно вашата майка да ви тури. Искам да се освободите от всички лоши привички и като узнаете отляво или отдясно, да напредвате в пътя си, защото времената са усилни и работата е спасителна.

Днес ще се започне нашето бдение от 5 часа до 7, а утре от 12-ого, вторник, от 5 часа сутринта до 9 – по трима. Който иска да пита нещо, да запише въпроса си и го даде. Аз ще отговоря, ако въпросът е важен и ползува самия този, който го задава. Искам тая година да направя опит с вас, защото от това виждам необходимост.

Молихме се с „Добрата молитва“ на колене, изпяхме „Тебе поем“ и в 11 и половина часа събранието се преустанови за 3 и половина подир обед.

В 3 часа насядахме в салона около масите и Учителят ни продукува следната Лозинка:

Първо: За прославлението и осветлението името на Господа Бога нашего на Земята, между човеците и вярващите и избраните от Веригата на Господа на славата, Спасител, Покровител, Който издига и възкресява мъртвите и туря всичко в ред и порядък навсякъде, и да се благослови името на Господа Исуса Христа, изявеното Слово Божие и с него всички, които Го любят.

Второ: За идването на Царството Божие на Земята между човеците и в сърцата на вярващите и в душите на избраните и да се тури в действие всяка правда, всяка доброта, всяка любов, всяка мъдрост и всяка истина и да се възцари Господ Бог наш и да се изпълнят думите на Господа: „Отец е благоволил да ви даде царство.“ И да се весели Духът на Господа Исуса Христа между нас и да се изпълни предвечното намерение на Отца нашего на светлините и на светлите духове, Комуто да бъде слава и чест и поклонение сега и всякога през всичките векове.

Трето: За изпълнение волята на Господа Бога нашего на Земята както е горе на Небето между светлите ангелски ликове и да се въдвори законът на Истината, Любовта и Правдата, за да бъдем всички едно тяло и един дух и да се въдвори ред и съзвучие и хваление, да ни се даде знание да Го славим и да се радваме всички на Господа и на Неговите дела и да се всели Той в нашия живот и в делото на ръцете Си. Да се даде живот, здраве и дългоденствие на всички, които Нему уповават и да ги избави от всички напасти на злото и лукавия, да внесе мир в душите им, да им даде изобилие на Своите благости, да спомни Господ Бог наш Своите обещания, да се смили над всички страдащи, да благослови всички вярващи, да укрепи Своите избрани, да им даде сила, знание, мъдрост и любов, да побеждават заради Него и Неговото свято име, да ни даде победа над всичките ни врагове, да победим докрай и да послужим на Господа с радост и веселие през всичките дни на нашия живот, да ни озари със светлината на Своето лице, да ни направи силни и крепки да творим добрата Му воля, умни и незлобиви да ходим пред Него в пълнота. Да изцели всички наши страдащи братя и сестри, да благослови домовете им и децата им с тях заедно, да благослови всичките им добри начинания на душата и духа, и така да се въздигне Господ Бог наш в нас, както е горе на Небето.

Амин.

– Тези са основните точки, върху които можем да градим. Всеки ден и час, който вие ще си изберете, но предпочитателно е сутрин, ще четете тази „Лозинка“, било само първата ѝ част, било втората, било само третата, па било и трите наедно. Ако четете цялата „Лозинка“, то първата ѝ част ще четете сутрин, втората – на обед и третата – вечер. А когато четете по една част на ден, първия ден ще вземете първата част, втория – втората, третия – третата. Задължително е обаче „Лозинката“ да се чете всеки ден. А всеки може да усвои един от изброените начини. Всеки да се моли според диктовката на духа си и Господ ще му покаже и упъти как да се моли. В духовния свят вие ще се намерите на еднаква зона, като всички на едно и също място, така щото според изгрева на вашето слънце ще се молите. Повелението на Духа е чрез тази „Лозинка“ всеки ден да се оградите и затова ежедневно трябва обезателно да я четете по един от казаните начини. Тогава само опасността за вас е изключена.

Второ: В един от следните дни на седмицата: неделя, вторник и петък, след обикновената молитва ще правим споменавање на всички членове от Веригата, включително и ония отсъстващите от нея, за които ще кажа допълнително за гостите на събора, а също така и за други съмишленици и приятели и роднини, за които се позволи отпосле. Като, при споменавање на имената им, си представяте лицата им и искате от Господа за тях изпълнение на „Лозинката“. Може в тия трите дни да правите този поменик – има свобода, обаче поне в един от казаните дни е задължително да се прави, под страх на страдание. Който избере един ден, този ден да бъде неделята и то задължително. Поменика правете непременно веднъж в седмицата, защото като споменавате тия имена, всяко име е сила. Молете се даже и за външни – вие ще бъдете, които ще се ползвате от това: благословенията за тях ще дойдат чрез вас.

Нам е необходимо да изговаряме името на Исуса Христа за нас и за другите, защото това име предизвиква онези принципи във вселената, които творят, които принципи са Божествени и носят милост и благодат. **Иот Хей Вав Хей** – тъй се произнасят на еврейски тези принципи и природни сили, които в трите свои разклонения носят благословенията на света. Ако правилно се зачитат и разбират. *(Тук Учителят се спусна да обяснява тези разклонения в подробности, но пишущият настоящето не можа да ги схване и разбере.)* Затова ние трябва да произнасяме името на Господа Исуса Христа, защото то е, което съдържа равновесие в природните закони – едно; и друго е произнасянето му съзнателно с благоговение – повикваме деветте ангелски чина да работят всички наедно.

Към църквата трябва да се отнасяме с уважение и почитание. Пред Бога не е право да осъждаме църквата – не сме ние, които ще съдим църквата, а Христос е, Който щяе съди. И като живеем ние добре, това ще е, което ще я съди. Към църквата ще имате всички благородни желания, защото ето и ние ще работим и работим за нейното подигане. Православната, католическата или протестантската църква ще обичаме заради Господа и Господ като е с нас, ще ни научи как да постъпваме, защото ще ни даде мъдрост и знание.

След като се молихме с „Добрата молитва“, в 5 часа вечерта свършихме, за да се започне бдението, което трая до 7 часа и което се извърши с влизане в горницата един по един.

12 август, вторник

Времето е студено, но след изгаряването на Слънцето лека-полека се стопли и през целия ден имаше топло и тихо време. Слънцето идеше през редки бели красиви облаци. В 5 часа сутринта хората в Търново усетили земетресение,

което отсетне се оповести в пресата. Приятелите са весели и спокойни. От 5 до 9 часа има бдение по трима.

В 10 часа се събрахме в заседателния салон и след като изпяхме „Всяко дихание да хвали Господа“, Учителят каза:

– Ще ви говоря върху думата „познание“. За да може човек да добие качеството да познава нещата, трябва да има ума на един мъдрец. Ще вземем например един плод: ябълка, круша, слива или череша. На пръв поглед всеки мисли, че има познание за черешата или крушата, или сливата. Но ако ни запитат в какво се състои нашето познаване, едва ли можем да дадем точно съответстващ отговор на истината, защото, ако вземете сливата, да кажем, ще ѝ се приложи известна киселина, а пък в края същата слива ще намерите, че ѝ е приложена сладчина. Значи в тия три периода имаме диаметрално противоположни неща и следователно ние ще турим една и съща слива в три категории и като че ли ще имаме пред себе си три различни сливи. И ако тая слива един философ я видеше в нейния зародиш със специфичния ѝ вкус, друг я видеше, когато е наедряла, с киселия ѝ вкус, а трети философ я видеше, когато вече е узряла и има приятна сладчина, то питам аз: нямаше ли тия трима философи да започнат да спорят? А между това най-вярното в този спор ще е, че всеки един от тях има пред себе си една трета от същата слива, т.е. те говорят за процеса на един и същ предмет, който минава своето развитие.

Следователно ние трябва да разбираме и да знаем основния закон на познаването, т.е.: когато искаме да изследваме един предмет, трябва да намерим двете му крайни точки, неговото начало, зародиша му, и неговото пълно развитие, както и да изследваме вътрешната междина.

Във връзка с познаването аз ще ви говоря сега върху първата глава на Битието, което е и битие на човешката душа. Казва се там (*Битие, глава 1, стих 1*): „В начало създаде Бог небето и земята“, т.е. Бог е определил двете крайни точки, в които искал да работи, като направил небето и земята. И то подразбира не тази Земя, която виждаме, защото тя в сравнение със земята, за която аз ви говоря, е един малък остров. В цялата вселена има само една земя, едно небе и едно слънце. Има много слънца, но другите слънца по отношение на слънцето, за което ни е дума, са като нашите електрически лампи по отношение естествената виделина. Тия светили, които виждаме, са турени да осветяват само тия същества, които са около тях. Под думата „небе“ се подразбира същества, създадени преди човека, а те са ангелите, архангелите, херувимите, серафимите и човешките души. Земята е човешката душа. (*Чете стихове от 2 до 5 стих.*)

Върху земята, значи, нямало ред и порядък, неустроена и пуста била, но рече Бог: „Да бъде виделина“ и стана виделина. Тъй, виделината е една Божествена сила, която разкрива вътрешните качества на нещата, т.е. и виделината трябвало да дойде, за да определи нещата, па и нещата да се самоопределят. Първата сила, която е дошла в света, то е виделината, която е започнала своята работа. „Денят“, за който се говори в петия стих, е символ на виделината, която е сила положителна, „нощта“ е символ на тъмнината – сила отрицателна на виделината, а това е един период, за който можем да кажем, че е период на борба, на най-висши духове, които са вземали участие в творческия принцип на вселената.

По-нататък се говори за твърдта небесна. (*Чете стихове от 6 до 8*). „Твърд“ – защо Господ направи тази твърд? Да не би тези напреднали същества, толкова красиви, да се увлекат в земните неща. Защото ако вие имате лаборатория, заграждате я, да не би някое дете да влезе и да я повреди, то колко повече Господ трябваше да направи преграда между земното и небесното, като с това определи развитието на човешката душа. Та, тази преграда показва

мястото, отдето са започнали хората да слизат надолу, както екваторът е мястото, през което хората отиват на север и са започнали да се отдалечават. Образуват се два противоположни полюса. Така процесът на корените на едно дърво показва пътя на нашата еволюция, а процесът на клоните показва пътя, през който ангелите са минали. Но понеже има диаметрално различие, то ангелите идват, като слизат надолу, а ние идваме, като отиваме отдолу нагоре. Ние сме започнали да учим отгоре надолу и затова ангелите са, които имат правилно схващане за нещата, поради което са и поставени за учители на човечеството.

(Чете стиховете от 9 до 13.) „И стана утро, и стана вечер, ден трети.“ А то значи: първият ден – за първото тяло, вторият ден – за второто тяло и третият ден – за третото тяло. (Чете стиховете от 14 до 18.) Чудят се някои хора, и учени даже, как е възможно да се направи за толкова малко време. У човека са много работи невъзможни, а у Бога е всичко възможно. Божествената земя, към която ние отиваме, далеч се различава от мястото, в което сега живеете и което в сравнение с онази земя, в която отивате, е пустота и един малък остров.

И така, в четири дни Бог направи жизненото тяло, жизнената енергия, принципа на разплодяването и размножаването. И понеже човек в своето слизване е отишъл много далече, Слънцето е поставено, та един ден като се върне и дойде, [да] знае мястото, отдето е минал. И през тия четири дни (години) знаете ли през колко врати сте минали? В тия четири години вие сте забъркали четири планети, та тази сега е четвъртият ви затвор, след него ще влезете в пети, шести, седми, подир което ще се върнете назад и ще ви останат още три периода, за да се съедините с Бога.

(Чете стиховете от 18 до 25.) Тук вече имаме обличанието на човека в неговото пето тяло. Тия животни са в петото тяло на живота, след което иде шестото тяло. „Рече Бог: Да направим човека по образу Нашему и по подобию Нашему“, да владее, но да владее над риби, птици и скотове и гадове, а не се казва да владее над растенията. (Чете от 25 до 31 стих.) В ума ми стои мисълта, че може да се срещнете с мъчнотии и да се питате: как можа да стане всичко това по този начин? „Докажете“ – ще кажете. Добре, но за да се докаже, трябва да се вземат всички фази, необходимо ще е да ви поставят в магнетичен сън, чрез който да ви покажа пътя на вашето развитие, как сте се движили, и като направим една голяма разходка в пространството, ще видите, че два дни след това вие ще имате друго понятие.

За да имате вярно понятие за сливата, както казах, трябва да я проследите в нейния зародиш, в нейното наголемяване и като узрее – тогава ще знаете и вида ѝ, и големината ѝ, и вкуса ѝ. Така е и с живота. Магнетическият сън ще ви даде възможност да проследите хода, перипетиите, фазите на живота, създанието и чак тогава вашето понятие ще е понятие правилно, пълно, зряло, безпогрешно. И един ден ние все ще ви направим такава разходка, за да опитаме, но изискват се условия – тежки сте още да летите в пространството. Трябва да поолекнете.

Тодор Стоименов: – Моля, изпратете мене в пространството за тая разходка, аз съм готов.

– Ти ли? И ти не си готов, защото тежиш 10 000 килограма. Да, трябва да се повдигнете, а за да се повдигнете, нужно е изменение движенията на вибрациите. Не че не мога да ви докажа всичко, всичко мога да ви докажа, но сега именно не мога да го направя, главно защото нямате билет за път. Като отиваме на разходка из провинцията, аз искам всичко да ви дам за път, но за пътен билет пари само не давам. В това място, дето ще отидем, разноските ни ще теглят, но за билет пари не дават. На всяка станция ще ни посрещат, защото този път е дълъг, има разни духове, царства, страни, държави.

Така, най-напред ще се изпречат четири царства: първо е царството на гномите – духове, които образуват твърдата материя и разполагат с наряди и лаборатории. Златото и всички скъпоценности са тяхно изделие, те ги правят.

Като преминем тяхното царство, ще дойдем до границата на царството на ундините – духове на водата, които са добре разположени към нас.

После ще се срещнем с царството на силфите – въздушното царство. И те са духове, които, може да се рече, са най-разположени към нас, затова ще ни приемат радушно.

Дядо Петър Тихчев пита: – Ще ни почерпят ли?

– Ами че те ви черпят всеки ден, защото праната, която поглъщате ежесекундно и подкрепя и освежава вашата жизненост, се намира в тяхното царство.

След това царство ще преминем през царството на саламандрите – духове на огъня. Те са духове сериозни, положителни и твърде лаконични. Те са като англичаните, само с пръст ще ни посочат пътя, без да говорят. От тях угощение няма да очакваме, но ако имате лекета, те ще ги изчистят.

И най-сетне ще стигнем до ангелите, отдето ще ни [се] даде възможност да видим как човек е слязъл и възлязъл.

Ето на, този е пътят за Небето. И във вашето слизание отгоре вие сте виждали тези царства, но сте забравили и всичко от вас е изчезнало.

Сега ви е ясно, но като премине човек от този свят, не отива направо на Небето, нали? Но пак ще повторя, че когато сте дошли, всичкия този път сте преминавали, но сте забравили. Сега у вас е останало едно смътно понятие.

Георги Давидов: – Всичко туй не обяснява ли се с притчата за богатия и сиромас Лазар?

– Ако ви прекарам през тия царства, вие няма да ме питате по този начин, а ще кажете като онзи човек, когото Христос изцели: „Едно знам: че бях спял, пък сега виждам.“ (Иоана 9: 25.)

Сега, четирите царства, те са четирите елемента, от които човек е създаден, и неговото грехопадане се състои именно там. Тия 4 царства определят нашето отношение на Земята, отношенията на нашето тяло. Например, ако преобладават у вас гномите, значи у вас има повече твърди тела, от които се явяват разните болести. А [то] пропорцията трябва да бъде по една четвърт за всички елементални духове; трябва да владеят по една четвърт от нашата физика. Иначе, преобладават ли гномите, например, то е анормално. Анормално е когато и другите вземат връх и са в по-голяма пропорция. Значи ние винаги трябва да държим равновесие между нещата у нас, разбира се, като се научиш предварително кои от тия духове именно какво култивират у нас. Като знаем, например, че нашите желания спадат към категорията на ундините, духовете на водата. Там се култивират желанията.

И така, когато се казва, че сме сънаследници на Христа, показва, че ще завладеем тези 4 царства, които сега не ни се подчиняват, тъй като виждате, че саламандрите ни изгарят, ундините ни дават – следователно тези елементи сега ни са господари, те владеят нас, вместо ние да владеем тях. С тях лошите духове, тъмните сили, постоянно ни изкушават и за нас единствен околн път е да възпитаваме нашите желания и да сме внимателни в нашите действия и стремежи. Тогава и само тогава тези духове не ще могат да ни завладеят.

Помогнете си тук със следната важна истина: душата и духът, те са два полюса; други полюси са сърцето и умът; също така полюси са силата и животът, мъжът и жената. Така мъжът и жената търсят силата и живота; силата и животът търсят сърцето и ума; сърцето и умът търсят душата и духа, а духът търси Бога.

Това правило е най-порядъчният терк* и ако търсите терк, с който да си обясните тия неща, няма по-добър.

Христос иде и ако влизате да Го посрещнете, непременно ще минете през тия 4 царства. Най-напред ще Го посрещнете през царството на водните духове, защото те са, които ще Му дадат каляска и всяко царство ще Му даде по нещо от своите елементи, докато каруцата стане огнена. И тъй, през първото царство, царството на гномите, вие сами ще минете, а ще Го посрещнете в облаците, в царството на ундините и силфите.

Започнете да размишлявате така, дали е устроено за вас небето и земята, и искайте, щото Господ да направи твърд във вас – всичкият този процес, описан в първата глава на Битието, искайте да стане във вас. Гледайте сега колкото се може да се освободите от вашия тежък багаж, щото като дойде Христос, да можете да си вземете необходимия багаж и веднага да бъдете готови. А за времето сега не можете да знаете – като идем там, ще ви доизкажем това, което не съм ви казал. Сега гледайте да си довършите работата на Земята, та да ви каже Христос: „Добри и верни рабе, на малкото си бил верен, над много ще те поставя, влез в радостта на господаря си.“ (Матей 24: 21.)

Изпяхме всички „Възкресение Твое, Христос Спасе“, подир което Учителят продължи:

– Защо днес ви се даде истината за душата и духа, сърцето и ума, силата и живота, мъжа и жената? Чрез сърцето си ние изучаваме чувствата и то трябва да влезе в съприкосновение със света, а пък умът ни е даден да изучаваме света и мислите. Значи ума трябва да привеждаме в пространството, а сърцето да приведем до всичките хора, защото за да познаем силата на един човек, трябва да влезе в съприкосновение с други хора, та да дойде в съприкосновение със сърцето на другите, тъй като ако искаме да узнаем за сърцето на някого, ние трябва да влезем със сърцето си в съприкосновение с неговото сърце.

Вие често казвате, че познавате някой човек. Лъжете се. Може да познавате лицата, но сърцето на човека, неговия ум, душа, за тях вие имате слабо понятие. Даже някои са с претенции, че и Христа познават, но Той далеч не е това, което си го представлявате, защото колкото да е вярно това, което казват, че Христос ще дойде в сила, пък и тъй Той ще бъде нещо повече. Излиза, следователно, че най-голямата глупост на хората е, че мислят, че много знаят.

Казва ми някой: „Никой не ме обича.“ – Е, питам аз: когато ти не влизаш в съприкосновение със сърцето на другите? А при това Господ ни търпи, търпи, като постоянно ни казва: „Учете се, учете се и учете се“, защото това време е кратко и няма да го върне и затова учете се. Всеки ден и месец носят по едно благо, което трябва да запазите. Да, ние трябва да дойдем до положението да знаем, че знаем. Вие се страхувате, че има военно положение или че някой свещеник казал това или онова. Но ние казваме: Нека дойдат да опитат нашата сила, нека опитат дали ние сме горещо или студено желязо.

Не бива да се страхуваме от този или онзи, че щял да ни направи това или онова. Такъв страх не подобава. Дето е Господ, няма разединение, а гдето липсва Христос, има разни прения, несъгласия и всевъзможни вярвания и невярвания.

Секта правят само тия хора, които са лишени от Божествения Дух, когато напротив, хората на Божествения Дух въдворяват прославянето на Бога на Земята, идването на Царството Божие на Земята и изпълнението на Неговата воля.

* терк (от ар.-тур.) – разг. образец.

Често ме питате: „Какво да кажем на ония“, които ви питат какви сте. Какви ли сте? Отговаряйте на този въпрос отсега нататък така: „Ние сме от онези, които нито лъжат, нито се лъжат.“ И ако мъжът и жената не се лъжат, би настанало велико благоденствие, но сега светът страда и страда, защото се лъже. Ние не се молим за всички, но всички, които противодействуват за идването на Царството Божие на Земята, те са наши неприятели.

Два пътя има: или с Христа, или без Христа. Земята същата ли е днес? Не, всички неща се изменят, но сега трябва да има светии, както имало едно време, и ние трябва да имаме една положителна опитност. Как така, питат се някои, има ли духове? Духовите не се връщали – добавят други. Хубаво, за вас не се връщат, но за мене се връщат, връщат се и присъствуват с нас. И сега има много заминали наши приятели, които са сега тук. И много думи, които ви говоря, са думи Христови. Тази истина все ще я проверите един ден. Аз наистина не ходя в църква, но винаги съм в нея. В църква, направена от камъни, дърва и кал – да, не ходя, но постоянно съм в църква, в същинската църква, в която аз стоя постоянно и в която искам всички вие да пребъдете. Казвам ви, ходете си в църква, обичайте свещениците, но живеете за Христа. В този закон стои спасението на българския народ и на всички нас.

Щом нашата вяра започва да се упреква, да се съкратява, Христос казва: Малко дайте.

Дядо Петър Тихчев: – Слава на Господа, това е така, опитал съм го.

– Искам да имате правилно схващане за нещата и не бива да се вплитате в старите неща и тогава ние ще бъдем повече православни от другите.

В 12 часа събранието се прекъсна, а в 4 часа подир обяд жените започнаха своето бдение, което свърши в 6 часа.

В 6 и половина часа вечерта всички мъже и жени се събрахме в заседателния салон. Изпяхме песента „Грешна душо“, молихме се с „Добрата молитва“ и четохме прави „Хвалата“.

След това Учителят събщи, че редът утре е от 4 часа сутринта мъжете да започнат бдението на групи по 9 души. Първата група се състоя от лицата: Пеню Киров, Тодор Стоименов, Илия Стойчев, Димитър Голов, Петко Гумеров, Константин Иларионов, Анастас Бойнов, Деня Цанев и Петко Епитропов. Тази е групата, която утре, на 13 август, в 4 часа сутринта ще се яви на бдение. Подир това съобщение Учителят каза:

– Задайте два въпроса, които всички мислите, че са най-важни и за които сте убедени, че ви интересуват.

Всички мълчат продължително, никой не задава въпрос. През това време на това продължително мълчание г-жа Елена Иванова в излъчване продума с висок глас: – „Готови ли сте да умрете за Христа всички?“ На този въпрос именно Учителят отговори:

– Да умрем значи да ашладисаме себе си на присадката, която Христос установи. Как става присаждането? Онези, които я правят, взимат предпазителни мерки, избират времето, когато калемът има мъзга, калемът или пъпката да са пресни, и после, да не остава празно пространство между присадката и дървото. Същото нещо трябва да спазваме и при присаждането на новия дух, когато ние се присаждаме в Христа и Христос е с нас. Когато Христос се присажда с нас, известни закони трябва да се спазват, защото когато стане присаждането, ако у нас има лоши мисли, присадката не може да стане. Затова именно виждаме, че някои хора тръгват в пътя Господен и после пак започват да отстъпват. Основата, дъното на нашата душа трябва да бъде тихо и спокойно.

В дълбините на душата трябва да царува мир и спокойствие. Докато присадката заякне, ние непременно трябва да бъдем спокойни. Така за един човек, след като е следвал Христа много години, за десетина години даже може да бъде радостен и весел, но след това дохождат бурите и мъчнотиите в живота, от които мъчнотиите ако не се плашим, ще изтеглим запас повече сокове.

След като пораснете добре, ще дойде принципът на присаждането, ще настъпят и няколко степени, от които първата е обръщане към центъра, който е причинил нашето действие да се обърнем към Бога. Когато една войска воюва, тя никога не дава на своя неприятел да дойде зад гърба и следователно и вие винаги трябва да държите вашия неприятел отпред или отдясно, или отляво, а никога не трябва да го държите отзад. Никога не трябва да се молите на Бога с гърба си към Него. И когато се изправите да молите, вие трябва да знаете дали сте с лице към Господа, защото ако вие сте с гърба, непременно ще бъдете изтикани: тия духове, които са пред Господа, ще ви изтласкат и ще ви дадат урок за няколко години.

И така, да сме готови да умрем за Господа, значи да жертвуваме нашите сокове, за да бъдем присадени в Христа, да сме готови да се жертвуваме да ни присадят. Ако не сте готови да ви присаждат, тогава няма какво да очаквате. Дали сте пред лицето на Господа или не, вие ще познаете [по] това, че ще усещате светлина и сте спокойни.

Когато дойде лоша мисъл, да знаете, че е дошла една страдаща душа в тебе и ако искаш, можеш да ѝ помогнеш. Имате някоя лоша мисъл към някого, в такъв случай намерете добър човек и ще ви олекне. И ние всякога трябва да сме свързани с добрите хора и всякога трябва да имаме за своите приятели най-добрите мисли.

Кои са нашите приятели? Нашите приятели са светиите, те са нашите учители и братя, а така Исус Христос е най-старият наш брат. Като приятел и брат показва, че има нещо общо между Неговата душа и нашата. Той е като брат към брата.

И така, Исус Христос е всякога близо и ако ние Го любим, то Той е всякога готов да се яви. Защото когато обичаме нещата, те са близо, а когато ги мразим, те са далече. Трябва да благодарим за всички дарби, които Бог ни дава.

В 7 часа събранието се свърши. Към 8 часа всички се разотидохме при разяснено небе, навсякъде беше тихо, без всякакъв вятър.

13 август, сряда

Великолепна сутрин. В 4 часа навсякъде тихо, ясно. Изгревът на Слънцето иде из ясно небе, без вятър, и грее свободно. В 10 часа имаме прекрасен, напълно летен ден.

В 4 часа сутринта първата група започна бдението, което продължи до 9 часа. А в 10 часа се събрахме всички в преподавателния салон и Учителят прочете 133 псалом, като каза:

– Забележете този псалом. На 13 число всеки месец четете този псалом, за да можете да смекчите това число. Ще го четете сутрин след молитва. Обезателно четете този псалом и в онзи ден, когато датата показва 13. Винаги, където и да е, срещнеш ли числото 13 в живота, чети този псалом. Това число 13 е предизвикано от несъгласието на братя, а когато такива са единомислени, то няма никаква опасност.

По-нататък Учителят прочете от Евангелието на Лука, глава 5, стих 12 и каза следната реч:

– Какво отношение има този стих към нашия живот? Какво отношение има един човек, който е страдал от проказа и е искал от Исуса Христа да го излекува? Повидимому този стих няма никаква връзка със събитията, в които е писан, с нас. Но в този стих е дадено едно правило като как да се лекува човек. Защо тоя човек не стоеше прав, защо не коленичи, а падна на лицето си? И така, ние имаме едно правило: когато човек има неизлечима болест в сърцето, то е проказа, заради която ни пропъждат из Небето и сега сме тук, за да се излекуваме, и трябва да паднем като този човек пред Христа. Но ще кажете, че не сме прокажени. Добре, но вижте своя живот и ще видите, че сърцето ви и умът ви са прокажени. Но в духовния живот никой не може да се излекува, докато не се смири. Там е силата. Както тук, на физическото поле, ръката на човека може да излекува друг човек, така и в духовния свят като се допреш до Господната ръка, веднага ще се излекуваш. Може да си до Господа, но ако не паднеш на лицето си пред Него и не поискаш да те излекува, няма да те излекува.

Играем си с пеперуди, куклички, бръмбарчета и т.н., но трябва да знаете, че даже една муха, която кацва на носа, ухото или устата, говори ти: „Научи ли се да гледаш, да слушаш и пр., научи ли се?“ И всеки ден ви учат по един урок. Като не знаете езика на мухата, колко мухи са кацали на главата, на лицето ви, а не сте разбирали езика на мухите. Например кацне някой комар върху тебе, смуче кръвта ти и ти не можеш да разбереш. А пък с това Духът иска да ти каже, че и ти хапеш хората със своето жили. С това иска да ни каже да не закачаме хорските ръце, за да не се сложат и хорските ръце върху нас.

Всеки християнин трябва да падне на Христовите ръце, защото само тогава може да бъде полезен за хората и да дава необходимите средства. Та, примерът, който вадим от този човек, е тоя, за който сега приказваме. Този стих иска да каже: На тези, които се смиряват, Господ дава благодат, а горделивите ще унищожи.

И така, начин за лекуване ви дадох: да паднете пред Исуса Христа, като имате предварително много голямо смирение, та то да ви въздигне и помогне. Светът, в който сте поставени, на всяка една стъпка можем да черпим сила и поука и имаме правото да творим. Всеки, който е тръгнал из пътя, трябва да има желание, а в източната философия дето е казано, че ние трябва да убием всяко наше желание, е наполовина вярно, защото с това едва ли не се казва друго освен това, че следва да се положи старание от една страна да изкореняваме всичките лоши наши желания, всички бурени, които да заместим с добри стремежи, с които да вървим из Пътя, по който ни е определено.

Така първият човек, например, не трябва да иска да стане флегматичен и да изменява корена на своето естество, защото всичката опасност е там. После, за учението. Няма нужда и излишно е всички да бъдат учени, а порядъчно е да има известно съчетание в обществото в това отношение. Запример, ако майката заработи върху себе си, че предаде своя живот и на децата си. Както не е възможно един трън да го обърнем на лоза, така не е възможно да обърнем едно наше лошо желание в добро. Ето защо далеч по-добре ще сторим, ако се обърнем да образуваме първоначалната чистота в нас, а това ще направим само при нозете на Христа, гдето има жизнен елемент, в които има всичките качества, за да изхвърлим вредните елементи на нашето естество и да ги заменим с полезни.

В новата химия всички елементи имат двойни действия: има атоми положителни, има атоми отрицателни. С едно добро разположение можем да привлечем, а с лошото разположение – да отблъснем. Във връзка с този метод за лекуване на проказата аз ще туря и свържа и вчерашния предмет: да турим ли одного човека отдясно или отляво, отпред или отзад? Казва се, че когато Господ иска да забрави греховете на човеците, туря ги зад гърба Си. Много често ние

неволно се намираме в големи противоречия, които не могат да не смущават сърцето и ума ни, та затова вие [не] сте сега всички еднакво спокойни и вследствие на това вас ви сполитат неща, които не сте желали, и то защото не сте били в един Божествен път. А когато сте в Божествения път, вие чувствувате спокойствие на сърцето и ума си, започвате да гледате към хората снизходително, нямате никаква мъст и нещо като че ли ви радва, защото сте в пътя на виделината. Отклоните ли се, надождат различни смущения, които са най-добрият признак, че не сте в Божествения път, защото настъпва атмосфера, която ви души и задушаваша също като че ли сте в една пещера с въглеродни вещества. Същото е, когато сте в една къща, в която не можете да се молите. В този последен случай аз ви съветвам: продайте тази къща и бягайте. Например лекар сте, но не можете да се молите. Казвам ви: напуснете тази професия, защото тя е една душна пещера за вас, макар да ви дава големи облаги. Може такава професия да даде приятни неща, обаче тия неща ние трябва да ги ценим и разбираме.

Това е една малка диагноза, за да познаете в какъв път ходите. Сега питайте се: Ако Исус Христос ви е изцелил, трябва ли да паднете пред Него? Не, а умийте нозете Му и мийте и другите, та по този начин вие ще работите за другите. Тази вода нека бъде едно аязмо* за вас, та само по една капка като давате на хората, ще ги изцерите. Та, когато дойде Христос, не отлагайте, а тутакси умийте нозете Му, защото хиляди души има, които искат да Му умият нозете, но не могат. Христос не винаги дохожда.

– Как можем да познаем, че Христос е дошъл? – питат Симеон Драганов и Илия Стойчев. И друго: В какво се състои умиването на нозете?

– Добре, забележа си тези въпроси, те са много важни и аз ще ги имам предвид.

Тук Пеню Киров разказа: – Случи ми се един ден, че видях един сиромаш човек, среден ръст, окъсан, бос. Вниманието ми силно се засегна от този бедняк и душата ми го привлече и обикна. Пожелав да му купя цървули, но докато се накая да се приближа към него, погледнах да го видя пак, но ето той се изгуби пред очите ми в калабалька, из който се движеше из една улица. Тъжно ми стана на сърцето, че го пропуснах.

Няколко дни след това срещнах този човек в бургаския булевард почти на същото положение, а само с тая разлика, че не беше съвсем бос, а влечеше парцали на краката си. Сега вече аз го спрях и като му казах: „Ела с мене“, той дойде подире ми чак до къщи, гдето като стигнахме, аз го спрях да не влезе вътре, понеже в онуй време баба ми беше още жива и тя хич не чинеше хас от такива хора. При все това аз сполучих да го поразпитам. Каза ми, че бил негде от Севлиево, бил градинар и градината му градушка убила. Гледах го и лицето му беше просто пленително по очи и поглед. Обясни ми, че духът му го води да ходи така, че той ще живее вечно, а сега ходи из България, да гледа добрите и лошите, но постоянно го затваряли, а някъде го изтезавали. Ходил из всички манастири, но нигде не намерил добро. Сега вече гонил злото, за което му било дадено „руно“ – така нарече той една икона с две лица, за която каза, че му дошла отгоре.

Току-що се разговорихме дотук, домашните ми дойдоха и той си отиде. Аз, кой знае как, поостанах за малко за нещо у дома, с мисъл пак да го настигна, но като излязох веднага подир него, тук човек, по-нататък човек, човекът го няма. И питах, и търсех, но вече не го видях. Той ми каза, като го попитах, че името му е Доньо. Но кой е този Доньо, отде е, и аз не можах да сторя за него това, което бях турил в ума си.

* аязмо (от гр.) – диал. извор с лековита вода.

Учителят каза: – На Пеню баба му била крива, за да не може да послужи на този човек.

Иван Русев пита: – Не е ли хубаво в такъв случай да се изнасилва волята на такава баба?

Пеню Киров каза, че: – Не може да се изнасилва, защото тя има право да изпъди и мене, защото аз съм отишъл в къщата ѝ, при все че като неин зет съм отишъл. „Из гювендеи и“ – казват турците.

Учителят след това запита: – Кой е бил този човек?

Иван Русев отговори: – Служител Господен.

– С този пример се обяснява стихът, кои са малките и на кои именно трябва да се дава студена вода. Христос е казал: „Който направи това на едного от малките Ми, на Мене го прави.“ Нали всички хора мислят, че Евангелието е книга, която не е приложима. От него ще намерим истинско знание, което ще даде плод. А Христос казва: „От плодовете им ще ги познаете.“

Всеки един наш опит ще ни покаже дали посоката, в която вървим, е права или не. Обясних ви какво искат да ви кажат една муха, един комар, когато ви лаят, а пък вие го тълкувайте какво именно иска да ми каже облазването на една въшка и бълха. Казано е, че въшката, като се наяде, излиза на челото. Защо е така? Дали не е вярна поговорката: „Какъвто му е умът, такъв му е домът.“ От въшката аз бих могъл да ви държа отлична беседа, при все че вие сте ги малко кълцали. Кълцали сте ги, но не сте разглеждали нито кожата на въшката, нито крачетата ѝ. Забележително е, че българите обичат между ноктите си на двата палеца да я убиват, когато турците я пускат. Това е психологията, която не може току-така да се отминава.

Илия Стойчев: – Забележително е още, че прави удоволствие на българина да му пукне въшката.

– Интересно е, че ако бихте изучили кожата на въшката, бихте узнали защо е станала въшка. Характерно е, че има въшки по главата, те са черни, а има въшки и за гърба, те са бели. Но дали са бели или черни, вие познавате тази въшка, когато аз познавам въшката на ума, въшката на сърцето и въшката на душата.

Изпяхме песента „Напред, напред за слава“, след което събранието се преустанови за подир обед.

Подир обед всички се събрахме наново в преподавателния салон в 3 часа. Имаше тайна молитва, изпяхме „Свят, свят Господ Саваот“, „Всякое дихание да хвали Господа“, прочетохме „Добрата молитва“. Учителят прочете 13 глава от Посланието към Римляните и след като изпяхме „Благословен Господ Бог наш“, той каза:

– Думата „как“ – как да направим това, как онова, как да се подвизаваме и прочее. Самата дума „как“ показва всичко, защото в първата буква на думата – буквата „к“, има един стълб, върху който имаме две тежести, от които понеже има опасност да се събори каквото и да е заедно, затова трябва да се тури друго налягане, чрез съпротивление. Първата буква в „как“ показва, че още в началото има неуравновесеност на силите, показва значи, че ние трябва да оправим нашия нос, а от туй следва, че трябва да наблюдаваме. Виждате как са построени растенията, животните, човешките ръце и пр., значи от всичко това черпим знания, които можем да придобиваме посредством наблюдение.

„Б“ – ер-голямът е направен от три букви, между които има една еврейска буква, подобна на една българска гега, а над нея – еврейският „йот“, който прилича на запетая. Това показва, че творческите сили у вас трябва да ги турите в равновесие. И когато питате как да постигнем Христа, показва, че има нару-

шение във вашата душа. Следователно, ако вие сте в морето, този стълб трябва да турите в хоризонтално положение и изобщо, изгубеното равновесие да го турите на работа. Като обърнете нашия стълб в хоризонтално положение, турите едно платно, ще имате една лодка, която ще тръгне, а на вас не остава освен да имате компас, та да отидете на благоприятното пристанище.

Сега, как да намерим Христа? Какво нещо е Христос? Христос в онзи обширен смисъл е онзи принцип в света, който отхранва нещата, който развива техния живот, развива тяхната интелигентност, пази равновесие. И когато ние правим престъпление, нарушаваме Божественото равновесие, защото се връщаме в обратната посока, от която идем.

Как да намерим Христа? Ами че онова тихо шепнене, което често имате, какво е то? Това е Христос. Той често ви шепне, но вие не Го слушате. Когато Христос ви заговори, вие ще усетите това под лъжичката, близо до сърцето, и дохожда отвътре на нашата душа. Но има и друга проява. Ако чувствувате, че налягането иде откъм слепите очи, това иде от нисша сфера, която иска да яде и да пие – не е духовна. Божественият глас иде от горната част на главата, от центъра на носа и от лъжичката.

Като влезете в духовния свят, ще видите, че когато се появят два гласа, ще забележите едно движение – светло и черно, и ако надделее светлият дух, веднага черното летно ще изчезне. Лошите мисли винаги идат от лявата страна на човека, а добрите мисли идат от дясната страна на човека, защото тя не е заинтересована. За да познаете Христа, трябва да се освободите от всичко, което хората са казали за Него. Виждате, че учениците Христови бяха докрай с Него, но и те се усъмниха в Него.

Значи, за да познаем Христа, то е чисто един духовен процес, който само ние можем да го усещаме и познаваме.

Сега думата „познание“ – и тя носи своето разяснение. Буквата „п“ е чашка, обърната надолу, тя е цвят, който чака да възприеме зародиш от Слънцето. За да можем да познаем Христа, трябва да се обърнем надолу, за да се оплодотворим, защото ако гледаме само нагоре, то ти само ще очакваш, без да приемеш. Буквата „о“ означава условията, при които може да се оплодотвори. Буквата „з“ показва надежда, показва и онова велико желание, което нам е потребно да го използваме. Например вие развъждате 2000 кокошки, но не сте направили сметка за храната, която ще ви трябва. Важно е, значи, колко от нашите желания може да използваме, а не само да ги имаме. Буквата „н“ показва двете противоположни сили, които са в борба, а пък тая борба показва, че от противоречието в света трябва да направим една стълба, по която да се изкачим, та да можем да гледаме един по-висок хоризонт. Буквата „а“ показва какво именно можем да наблюдаваме, а буквата „и“ показва начина, по който ние ще можем да се движим и чрез това движение да можем намерим Бога. И ако намерите това колело, само тогава ще намерите Бога. Без него това е невъзможно. Ако ли разрежете това колело, ще се обърне на една змия за вас, защото знанието трябва да се огъне, за да може да се оползотвори.

Сега пак ще ме питате: „Как“? На първо място, започнете да мислите, нека даже да имате смътно понятие за Христа, защото в дългата ваша еволюция вие все ще сте срещнали някъде Христа и затова разгънете вашата архива и Го потърсете. Но вие искате аз да вляза във вашата архива. А знаете ли колко и колко е голяма вашата архива? 80 души сте тука и отде да намеря аз толкова време, да прегледам архивите на всекиго от вас? Не се обезсърчавайте, а здравата постоянствувайте и за година-две, бъдете уверени, вие ще намерите Христа.

Ако ли искате да видите Христа в това положение, каквото сте сега, ще приличате на онзи момък, който, като се видял в младини, искал да бъде същият

и след 90 години. А Христос е всякога млад. Той е всякога на 33 години. Ние остаряваме само по причина, че не разбираме дълбоките причини, чрез които се гради материята. Следователно, когато първоначално се съгради нашата материя, тя дойде правилно, но ние искахме да направим преобразования и в това преобразование я окарикатурихме. И така, нашите мисли и желания са в състояние да изменят външната форма.

Христос ви е събрал тук, учи ви, говори ви и вие пак казвате как да Го познаете. Но може някой да каже, че този, който казва, не е Христос, той е антихрист. Обаче антихристът като дойде, ще ни охрани и заколи, когато Христос ще ви нахрани и облече, и ако ви липсва някоя добродетел, ще ви я даде. Вън от тия качества аз не виждам как можете да видите и познаете Христа.

Преди години бях в едно варненско село, беше един много ясен ден. Надвечер се заоблачи и вали много силен дъжд, след което се образуваха две дълги хоризонтално, така щото образуваха буквата „Х“. Повиках момченцето на господина, у когото живеех, попитах го да каже какво е това, а то като погледна и отговори, че вижда буквата „Х“. Току-що каза това момченцето, ето дойде при мене и бащата, обърна се нагоре и каза: „Христос казва: „Гледайте на Мене, иначе сте изгубени“ и си отиде. Да, Христос беше в този човек, в тези две дълги. И аз разбрах добре, че тогава искаше да каже: „Ако този народ не гледа нагоре, той е изгубен.“ Този човек не беше нито учен, нито евангелист, нито даже в църквата отиваше, а беше човек ловец, отиваше да бие лисици и водеше чисто непорядъчен живот, но при всичко това той изказа една Христова мисъл.

Ще кажете: Не бива да вярваме на всеки медиум, защото може би да се прояви лош дух. Обаче дяволът може да дойде и когато хич не му се надяваш. Например, когато един проповедник в Америка, когато проповядвал много хубаво, един от неговите слушатели дошъл и му казал: „Ти днес проповядваш много хубаво, много трогателно, отлично, аз съм просто възхитен.“ Проповедникът отговорил на своя слушател така: „Да, да, и Сатана ми каза по-рано, докато бях още на амвона.“

И действително, не трябва всякога да се възхищаваме, а трябва да оставим това, когато видим плод. Може да виждате много цвят по едно дърво, но вижте по-рано какво ще завърже, недейте бърза, защото може да духне някой вятър и да разнесе цвета. Всички вие сте цъфнали, всички цъфтите и казвате, че много плод ще имате, но като се върнете по домовете си и се срещнете с домашни и приятели, със света, като видите въздействието, тогава доведете се*, че завръзката, зародишът под цвета – а то сте вие – е малък. Обаче във всичките тези домашни, приятели живее Христос и Той е, Който регулира всичко.

Да, бих ви казал още по-ясно някои работи, но не искам да го явявам много ясно, за да не ви туря в съблазн. Съблазнта винаги произтича от користолюбива цел.

Сега, кой от вас иска да познае Христа?

Всички отговарят: – Всички, всички искаме да Го познаем.

– Да, но ако сега изберем само един да познае Христа, ще изпратим един делегат да отиде и да познае и да ни каже. Тъй щото, ако искате да отидете при Христа, трябва да отидете един по един. За тази цел вие трябва да изберете някого, или чрез жребие, или аз да избира едно.

Всички: – Вие изберете едного да отиде.

---

* доведя се – гуал. досетя се.

– Добре, аз ще представя тази мисъл пред Христа и ако каже, аз ще избира човека, ще избира някого. Вярвам, че вие сега очаквате с голямо ожидание. И тази година най-малко с одного ще направим опита и тогава всички ще се ползват. Запример, аз може да ви посоча известен ден за известна мисъл, та чрез това да се постигне изменение на ума и сърцето, защото вие сте още с груби желания и мисли и това аз го чувствам като едно налягане върху гърба ми. И много пъти усещам мислите на свещениците, които те изпращат на мене.

За този Христос, за Който ви казвам, Той обявява: „Отец пребъдва в Мене и ако не вярвате [в] Мене, вярвайте [в] Отца.“

Сега, как можете да познаете Христа? Когато Христос обсеби и се всели за ден, два, три, месец и редица години (а между това помнете, че вселяването е един процес), казвам, че тогава чертите на Христа започват да се отразяват върху лицето на този човек, който същевременно става нежен към вас, обича ви и гледа да ви помогне. Той няма може би да говори с вас, но в душата си той се моли с вас и иска, желае всячески да ви помогне.

И тъй, щом очистим нашите мисли и желания, Христос ще започне да се вселява в нас. И първо, на първо място, изхвърлете вашето съмнение – то е на пръв план. Когато Христос се докосне до вас, вие ще започнете вече да имате друго понятие за света и ще ви се открият известни методи, по които да живеете в света. Запример всеки ден се съсредоточавайте по известен въпрос, четете Евангелието и мислете за Христа. Когато, уверявам ви, ще можете да си Го представите, стига в това отношение да постоянствувате. После, гледайте Го на кръста и се възхищавайте от търпението, което е имал, за да изнесе света. Като се въодушевявате от всичко това, Христос ще започне да се вселява у вас. Но вие си казвате: „Пеле, как е страдал и как е закован за нас!“, когато трябва да гледате и да размишлявате за Неговото геройство в случая и само тогава е времето, когато ще сполучите.

Дяволът е преобърнал любовта в удоволствие и чрез удоволствия изядохте и изпихте това, което ви е дадено, след което чак започвате да си внушавате, да се покаете. Да ви кажа ли, аз много пъти съм казвал на дявола да ме глътне, но той не иска. И при вас дохожда да ви глътне и вие, без да му мислите много, кажете му: „Хайде, глътни ни.“ Но когато ви нагълта, ще се почувствувате на мястото на Иона и като него ще започнете да молите Господ да ви избави. Много хора са се оплаквали на мене, че дяволът искал да ги глътне, но те послушат съвета ми да се решат да проповядват и така се избавят.

Да, този е пътът за познаване на Христа. Христос е във вас, между вас и в много ваши приятели живее и вие всеки ден можете да Го видите. Но вие искате да се яви Христос, да ви каже една беседа и да си отиде. Това не че е невъзможно, но знаете ли кога? Когато сте всички на един ум и в един дух, а този дух непременно да бъде Неговият, да бъде Христовият Дух. Той ще се яви между нас и ние следва първом да работим, да образуваме такава среда, в която да може да дойде, та да Го видим всички. Затова трябва да се стараем да добием единство, за която цел тази година ви се дават 3 посоки на мисъл и действие: първо, прославляние името Божие на Земята; второ, идването на царството Божие на Земята, и трето, изпълнение волята Му. В това направление като работите чрез молитва, Господ ще даде Своето. Трябва да се молите и да се молите. Мислете повече за любовта Божия, но не се страхувайте. Внушавайте си, че можете да постигнете всичко за Христа и Господ ще ви благослови.

Утре ще имаме тъй наречена Господня вечеря и затова ще направим едно малко приготвление. Ще направим нашето бдение от 12 часа през нощта по 9 минути всеки и ще свършим до 12 часа утре на обед. Най-напред ще започне най-рано повиканият между вас – първата група. Свърете си часовниците,

защото ние правим едно сражение и трябва да сме точни. Дванадесетте души от най-старите по призование във Веригата се определят да наблюдават беденията.

Духът работи тази година много добре. Ние ще имаме търпение и в това дело Господне всички ще заквасим. Ще заквасим и учители, и ученици, и свещеници, защото пак ще кажа: това е едно Божествено дело и от него всички ще се ползуваме. Българският народ никога не е имал толкова благословение, както сега. Христос ще изведе този кораб на България. Христос е на този кораб и няма какво да се плашим. Смело можем да очакваме да настане времето, когато ще бъдем едно стадо и един пастир.

Събранието се свърши в 7 часа вечерта. Времето е тихо, ясно, няма никакъв вятър.

14 август, четвъртък

Времето е отлично. Сутринта слънцето се показва из ясно небе и продължи пътя си в ясно, тихо. Никакви облаци, никакъв вятър, пък топло. Така продължава до вечерта даже и след захода на Слънцето. Всички се радваме на хубавото време.

Бдението започна в 12 часа през нощта и се свърши в 12 часа днес. Мъжете – до 8 часа сутринта, а жените – след 8 часа, като всеки прекарваше в горницата по 9 минути.

В 7 часа и половина вечерта влязохме всички в салона, дето върху масата бяха наредени ястия и фрукти: грозде, ябълки, круши, дини, вино и др.

Пеню Киров прочете „Хвалата“, Д. Голов – една молитва и след това, по указание на Учителя, Пеню Киров, Илия Стойчев, Тодор Стоименов, Петко Гумеров, Константин Иларионов и Деню Цанев прочетоха съответстващи места от Евангелието. Най-после Учителят, след като прочете 75 псалом и 3 глава от Евангелието на Йоана, каза:

– Мнозина са се причастявали, но всички не разбират дълбокото значение на Господнята вечеря. А пък нещата имат смисъл само за тези, които имат вяра без съмнение, детинска вяра. И за да се разбере учението Христово, трябва сърце на едно дете в неговата чистота и трябва един ум, непокован от съвременната философия, да има ум, казвам, незасегнат от съвременните фарисеи и садудеи. Значи човек може да е покварен и като религиозен човек, па и като безбожник. Всичките неща на Земята ние можем да ги разбираме символично. Па и сам Христос никога не е говорил направо, а казва, че хлябът бил Неговото тяло, а виното – Неговата кръв. И действително, хлябът, който имаме, това е емблема на Словото Божие – то като хляба дава на гладния сила, живот, избавя го от страдания.

Чрез тази емблема, която имаме във физическия свят, ние можем да си съставим понятие за нещата от духовния свят. Ние имаме много неща, сложени на трапезата, например риба. Христос след Своето възкресение хвана риба, опече я и нахрани с нея Своите ученици. Рибата е емблема на Христа. На гръцки език буквите на думата „ихтис“ (риба) са първоначалните букви на израза „Исус Христос, Син Божи, Победител, Спасител“. Водата е светът. В астралния свят и в духовния свят водата е емблема на живота. И понеже рибите живеят във водата, то за да си представим от този живот в живота на ангелите, си служим със следния символ: изваждане рибата от водата. По същия начин вашата душа трябва да излезе от водата на този свят и да се качи в един свят, способен за нейното развитие, т.е. трябва да се преобърне от риба на птица.

го пращам да отиде на друго място и да не губи времето си с мене. Аз не хукам дявола, аз се разговарям с него върху неговата деятелност, като как ходи между католици, протестанти, православни, после разправя как прави войните, как изкушава жените, мъжете и пр., и пр. И тогава аз се обръщам към него, поздравя го с едно „браво“ и му кажа: „Ти си един добър ученик и ако изгуби Небето, то поне Земята ще имаш.“ Но ако се върне и почне да иска да му се кланям, за да ми даде това и онова, аз му казвам: „Махни се от мене, защото ти си един бедняк.“ Това е то, което мога да кажа, а вие не можете да се разговаряте с дявола. Затова аз съм турил една преграда между вас и него. *(Всички казват: – Амин.)* Дяволът обеща[ва] и все обещава, обещава и на момчетата, и на момичетата, дава им пръстени, прави им къщи, туря на чин хората, всичко им обещава, но нищо не им дава.

Да се върнем сега към тия двамата слепи. Вашите очи понеже са вече отворени, не злоупотребявайте с очите си, обичайте жените си, както първоначално сте ги обичали. Обичайте свещениците, църквите, обичайте и народа, както първоначално сте го обичали. Във вашия ум аз не искам да остане нито помен от съмнение, че ви лъжа. Защото който се съмнява в себе си, той е, който се съмнява и в мене.

Аз съм огледало на всеки от вас и всеки се оглежда в мене. Аз съм обърнал вашия ум към Христа и за този Христос вие имате велики работи пред себе си. Знаете ли какво задължение имате към този народ, към свещениците, към църквата, към ближните? Аз искам да отидете при тях и с това да изправите вашето минало. *(Всички казват: – Амин.)*

И когато се занимавате с мене, не е важно кой съм и какъв съм; по този въпрос ще се разговаряме, когато се видим на Небето. Можем ли да познаем един водолаз? Не: Защото когато водолазът действа, не се познава кой е, защото се облича в облекло, пригодено за неговата работа. Така и ние не се познаваме тука, защото сме пратени за работа. Но вие сега не че не ме познавате, познавате ме, но сте забравили. Ще си припомните, бъдещето е напред. Аз искам да отворя очите ви за съществени работи, та да не ви съдят, когато светът иска. Аз искам Христос да отвори вашите очи, също както ги отвори на тези двамата слепци. Искам да се обърнете към Господа и да Му кажете: „Господи, помилуй!“ Искам да си прощавате един на друг. Всеки ден трябва да си прощавате. И тогава питам: Има ли и ще има ли дявол? Не, дяволът не може да влезе в такова място, защото е такъв силен огънат и светлината, щото ще му изгорят и опашката, и копитата, и рогата и нищо няма да остане от него. Той постоянно казва: „Дайте ми, дайте ми нещо, да изгася свещите.“ Аз му отговарям: Късно си се сетил. И сега ще бъде изпитът. Този дявол сега се обръща към нас, за да го помилва Господ. Но за да го помилва, трябва да се разкае и смири.

Веднъж дяволът се престорил, дегизирал се и отишъл при един светия да му каже да се помоли за него. Понеже светията не знаел, че това е дяволът, Господ изпратил един ангел да каже на светията, че това е дяволът и че ако иска да се моли за него, то светията да изисква от него да се помоли с думите: „Господи, помилуй ме, аз съм мерзост на запустението и съм грешен.“ Старецът казал: „Как да направя това? Не мога да го направя.“ И тогава светията му казал: „Древната злоба не може да бъде нова добродетел.“ А с това Господ е искал [той] да се покае и да се смири. Вие виждате, че вие може да се обърнете към Господа, но дяволът нека понесе последствията на онова, което е правил.

Желанието ми е да се отворят вашите очи, очите на народа, на свещениците, на земеделците, на търговците, на всички да дадем ново знание, за да съграждат Царството Божие, та да дойде сам Христос да ръководи Своята работа, когато ще настане времето за „едно стадо и един пастир“. Ние сме, които

на всички църкви казваме: „Помирете се.“ – „Ама пак има различие.“ Ние им казваме: „Оставете тия различия, заради Господа. Ти може да имаш едно мнение, друг – друго мнение, един може да е с по-дълги ръце, друг – с по-къси ръце; един може да е по-учен, друг – по-глупав – всички подобни работи не трябва да бъдат спънка да следваме Христа. Но всички вие не сте глупави. И може да се питате: „Какви сме ние, та да оправяме делото?“ Какви сте вие? Вие сте непослушни синове, които искат да въведат в рая. А когато дойдат синовете на обещанието, ние ще се освободим и ще бъдем с Господа едно – носители на великата истина.

Това искам да го кажете и на църквата, и на свещениците, и то смело и открито. Кажете им, че Христос иде. Престанете да мислите какъв съм аз, дали съм самозванец или изпратен. Какъв съм аз, дали съм добър или лош, то е друг въпрос, но ще ви кажа, добър ли съм или лош, хвърлям ли ви въже в морето, гдето сте паднали. Ако отговорите утвърдително, тогава внимавайте и побързайте да поемете въжето. А пък от лошите мисли и съмнения, които ми изпращате, не мислете, че вие не патите. Ако смъквате мене, смъквате и себе си. Слиза и този, който ми изпраща мисли на съмнение. И когато сваля и мене, аз му възлагам половината от товара и му казвам: Приятелю, приеми своето възнаграждение.

Идете, прочее, между своите приятели, между своите роднини и им проповядвайте идването на Христа. Мъртвите кости да се облекат в жили и мускули и във вас да затупти сърцето Христово. Аз ви казвам как да обработвате земята и ако този метод, който аз ви предлагам, може да ви даде повече жито, употребете го. Вие трябва да се заквасите с тази жива вяра в Христа, вяра, която в сегашните времена да ви даде сила, подем, бодрост, тъй че който е стар, на 60 години, да се мисли на 20 години.

Да бъдете енергични и искам във вас да се влее сила и живот, да затупти във вас човешкото сърце, не сърцето на един волк, не сърцето на един крокодил, но сърцето на един ангел, да затупти във вас Христовото сърце. И тогава вие ще разберете моите думи, които ви казах тая сутрин. Господ да ви благослови.

Всички казват: – Амин.

След прочитането на „Отче наш“ и изпяването на една песен се разотихме до 5 часа подир пладне.

В 5 часа подир пладне всички се събрахме наново в преподавателния салон. След като изпахме „Великото славословие“ и прочетохме „Отче наш“, Учителят прочете 12 глава от Първото послание към коринтяните и каза:

– Ще ви говоря върху 28 стих от прочетената глава. Когато човек вземе брашно да меси погача, е добре; ако развали една погача, да направи друга, но когато няма брашно, там е мъчнотията. По-добре е в живота да ни се допуша да правим опит. Този пример може да го приложим и в материалния, и в духовния живот, па и в семейния и обществения живот. Преди всичко трябва да разбираме онези дълбоки причини, които разяждат съвременното общество, и причините, които разяждат нашия живот.

Запример, всички вярваме в Бога, ходим в църква, но все има във вас нещо, което ви терзае. И това терзание не произтича от незнание и безверие. Така и вие може да сте много учен човек, но ако влезе един трън в крака ви, колкото и учен да сте, не можете да ходите. Не можете да кажете: „Нека си седи трънът.“ Ако го оставите, обаче, той ще гангряса и вие, щете – не щете, ще трябва да го извадите. Такива тръне може да имате и във вашия ум и те могат да ви спъват.

Има, казва се, дарби на пророци, учители, апостоли и пр., но едновременно човек не може да притежава всичките дарби, а трябва да отпрати

ума си към една посока и да проучава нещата. Казах ви днес, например, да се освободите от мислите на вашите попове, а с това аз исках да ви кажа да се освободите от вашия поп – попа вътре и около вас. Аз не разбирам попове, които са в църквата и служат, а разбирам вашите попове, които седят над гръбначния стълб, който когато кади, е толкова лош, щото може да запали нещата около вас. И когато ви казвам да се освободите от вашите жени, ни най-малко не разбирам да оставите вашите съпруги или да ги изполовите за гушата. Не, тази жена е отзад на черепа ви, тя е вратарка, всичките пари са в нейните ръце и затова е поговорката: „Дом без жена и мъж без пари, огън да ги гори.“ От чисто френологическо гледище ние трябва да въздействуваме на нашето естество. Някои хора имат вяра, но нямат надежда и по тоя начин дяволът ги много измъчва. А пък човек, който има надежда, мяза на онзи бивол, върху който кацнала една муха и го питала усеца ли я. А той спокойно отговорил, че не е усетил кога е дошла.

Някой път се оплаквате от дявола, но той на нас не ни е крив. Половината от нашите нещастия си причиняваме ние, виновни сме ние, защото дяволът може да ти даде един проект, но ти си напълно свободен дали да го приемеш или не. Той е търговец и на дребно, и на едро, и винаги предлага, може да извърши търговия и после, като те вкопчи, взима ти всичкия капитал и ти започваш да плачеш. Питам те: Ами защо имате взимане-даване с такова същество? (Чете главата.) Значи всичките тия хора Господ ги е проводил в света, ще изпъкват и те са на мястото си.

Вие сте в едно училище и аз искам най-напред да наблюдавате човешките глави, защото най-напред вие по главата можете да познаете човека. Проучавайте и човешкото лице. Главата и лицето са писмо, което говори на човека. Очите, носът, устата, езикът, ушите, всичко говори. Някой човек, само като погледне ухото или окото ти, ще познае какъв си. Знаете ли колко и колко обявления Господ е турил върху вас?

Преди години в един от американските щати, а именно в Бостон, се разиграва следната сцена. Посред улицата на града се разхожда лице с царска одежда, с корона на главата и с мантия върху снагата си. Онези, които отдалеч го видели в гърба, вече си казали: „На, ето цар, свършена работа.“ А то какво излязло? Оказало се, че този цар е човек, окичен цял с обявления от една компания, която така изкусно съчетала обявленията, щото изглеждало същинска царска мантия. Та, в живота, когато ние носим една мантия, трябва да знаем дали действително сме царе или просто носим обявленията на някоя компания и тогава всеки ще каже: „Ето ти един човек, прост като фасул.“

Сега, всеки може да бъде едно обявление на дявола, в което се рекламира неговата фабрика. Затова дрехата, която туряте върху вас, обърнете се и я вижте и прочетете. Защото вас могат да ви направят свещеник, офицер, чиновник или пр., дават ви фирма, която може да има значение в смисъл да бъде и една сянка, и да бъде една дълбока наука.

Преди 2000 години имаше изказани много прикрити истини, които обществото не е било готово да приеме. Христа даже и съвременното общество не е готово да приеме. Това, което ви говоря, не всички еднакво ви интересува, а всекиго интересува това, което засяга неговия живот. Така, ако започнем да разказваме романи и истории разни за придобивка на пари, вам веднага ще се ококорят очите. Затова, когато искам хората да бъдат будни, говоря им за пари; а когато искам да ги приспя, говоря им за Небето.

И така, раждат се всевъзможни противоречия, но за да можем да примирим сегашните работи с бъдещите, сегашния живот с бъдещия, настоящото положение на Земята с бъдещото положение, трябва да разберем дълбокия смисъл, който се крие в нас, а именно, че видимият свят е много тясно свързан с нас, с нашия ум, с нашето сърце.

Ако вие бяхте в положението на един апостол, вие щяхте да имате оригинала, който Христос е говорил и веднага съвременните противоречия щяха да ви станат ясни. После, ако бяхте далекогледни, да можете да виждате на хиляди и хиляди километри, щяхте да видите каква тясна връзка има между живите и мъртвите. Щяхте да видите същинското положение на нещата. Но ще ми се каже, че мъртвите не се виждат. И това учение е от лукаваго. Добре, но и вашето мнение не е ли от лукаваго? Ако речем, че мъртвите спят, то спите и вие по отношение на някой предмет, от който не се интересувате и спрямо него вие сте в безсъзнание. А пък от философско гледище никога не може в човека да се яви една мисъл, ако няма някаква форма за нея.

Мислите са толкова разнообразни в своите форми, щото е невъзможно да се изброят и по отношение на техните форми съставят друга област за изучаване. Добрите ни желания и мисли представят растения, от които ангелите се хранят и ако тези растения не дават плодове, ангелите ги отсичат. Ако ли дават плод, то тия ангели пристъпват да ги култивират. Та, под думата „дела“ това са плодовете, за които ни се препоръчва да ги имаме. Ами че ако дойде Христос, с какво ще Го нахраните? Кокошки не яде, домати чорба не яде, дървено масло, и него не яде, осветен хляб също не яде. А вие трябва да имате хляб заради Христа, защото Той казва: „Ще дойда и ще вечерям с вас.“ Ако ли пък сте много беден, Той ще донесе хляб със Себе си. Но щом вие Го викате, вие трябва да Му сложите хляб, защото учтивостта изисква да Го нагостим.

Ето защо от единия до другия край се препоръчва добрият ум и доброто сърце, за да може да дойде Христос и да се всели в нас. Това се явява една необходимост за нас, защото виждаме, че Христос простря ръката Си към онова еврейско дърво, което като нямаше плод, прокле го и то изсъхна. А всичко това е емблема – еврейският народ близо 2000 години нищо не роди.

Та, Христос за да остане между нас, трябва да работим заради Него. Като се ожени един момък за една мома, той се оженва, за да я храни, и я храни на драго сърце, а тя пък го обича и му дава радост и подтик в живота.

Ние следва да дадем на Христа стимул, щото чрез нашия добър живот Той да влезе в нас и да ни благослови. И тогава всичките ни работи ще се благословят, всичко ще върви с благословение. Затова всеки от нас трябва да се старае да има поне една от тия дарби, за които четем в днешната 12 глава от Първото послание към Коринтяните, 28 стих. Там се говори за апостоли, учители и пророци. Но апостолството е високо, учители имаме много, пророци можем да бъдем. Можем да правим чудеса, можем да имаме и дарби на изцеление, помагания, управления и да притежаваме разни езици. Ако например знаехме езика на нашия вол или петел, нямаше да имаме спънки. Ако можехме да разбираме говора на растенията, насекомите и пр., ако, казвам, разбирахмез езика на тия същества, щяхме да бъдем във връзка с тях. Такъв е законът.

Бог влиза вътре в нас, гледа ни работата. Така както ние бяхме ограничени от нещата, пак се интересува от нашите дребни работи и ни помага. Даже като напишем едно писмо, Той се интересува от него. Момата, която пише първото си любовно писмо, което, като първо, може да е глупаво, но отпосле у нея лека-полека у нея се събуждат ония чувства, от които се вижда, че те вече са притежание на бъдещата съпруга и майка. Сега вие пишете едно любовно писмо на Христа: „Господи, аз Те обичам.“ – „Добре, ако Ме обичаш, какво от това?“ – „Ама, Господи, не мога без Тебе.“ – „Защо не можеш?“ Трябва да предадете ясно вашата мисъл, защо именно не можете без Христа.

Вие виждате, например, Библията. Ами че и тя е едно любовно писмо на Христа. От колко страници е направена? Важно е, че Христос написа това писмо със Своята кръв, като продаде всичкото Си имущество и остана бедняк. Христос напусна Небето и ангелите и дойде да учи хората да стават пророци, учители,

апостоли. Всичко това показва дълбочината на Неговата любов, защото иска да бъдем щастливи и блажени. Но вие казвате: „Каква е тази любов, като не може да ни освободи от страданието?“ Добре, но всяка една ваша скръб е една радост. Така бащата обича майката, пък като се народят деца, току започва да казва: „Бе, джанъм, що ми трябваше да се жена?“ Но тия именно деца са причината ти да се ожениш. И отпосле, детето като започне да казва „татко“ и „мамо“, това е най-високото положение, защото бащата е вече цар, а майката – царица. Но да знаете, че това дете като казва „тате“, подир него всичките деца в невидимия свят казват „татко“, защото във всяко дете, което казва „татко“, живеят много деца. Затова за вашите деца вие благодарете на Бога, че ги имате, познайте душите на вашите деца, познайте връзката, която имате с тях. Изучете защо ви викат „татко“ и „мамо“. Ако изучите всичко това и придобиеите дарбите, посочени в 28 стих на прочетената глава, ще познаете защо тия деца ви викат „татко“.

Павел, който писал тия думи, беше запознат с еврейската кабала и беше много сведущ, но на човека са нужни дебело въже и една кофа, та да може да влезе в кладенеца на Павла. Та затова хората, като се срещнат с тия мъчнотии, току ги видим, че потърсили по-плитък кладенец. Значи Христовото учение и Павел не са за деца. Пък и не толкова дълбок кладенец е за всекиго, защото има някои, които се страхуват, щом им покажеш такъв дълбок кладенец. На страхливия покажи плитък кладенец.

Някои като гледат, че този и онзи са поканени, искат и те да бъдат поканени и се сърдят, ако не ги поканят. Добре, но какво ще разберете вие от Павловия дълбок кладенец? Знаете ли законите и пророците? Знаете ли онова, което разбраха дванадесетте рибари, които означиха тогавашната цивилизация? Те бяха наистина прости хора повидимому, но които се уловеше в тяхната мрежа, не можеше вече да се избави. Но ще кажете, че Духът е влязъл в тях, та затова били такива. Обаче знаете ли какво нещо е Духът? Духът е сила.

Та, искам да кажа, че върху много неща нашите понятия са смътни. Затуй именно казваме, че това или онова „не е за мене“. Павел иска да каже, че всеки трябва да намери своето място. И вие да усвоите тия дарби, които споменава, трябва да ги разбирате. Срещате един човек и той иска да говори с вас. Вие погледнете към неговата коруба и ако е добра, в него ще видите един чучур с кристална преснотекуща вода. Ако обича да прави благодеяния, ще го видите, че черпи вода и дава на хората, освен това ще го видите блестящ. Ако ли е човек, който обича да се занимава, ще видите човек, който чете. Сега някои искат да ви видят, но това, което гледате, е само черупката и в нея ще видите изменение само ако е възбудена, защото когато у вас се запалят известни страсти, тогава е дошла буря, която може да изгаси пламъка на вашата свещ. Пламъкът престава и Духът ви напуска. Та, в големия ваш гняв има опасност да се угаси вашата свещ.

Тук има една сестра, която се оплаква и аз зная защо тя страда. Преди време тя бе обикнала един медиум, който ѝ изгасил нейната свещ и сега тя страда. Ето защо ние трябва да разбираме законите, а не да ги престъпваме, та да избегнем страданията. После, трябва да следим нашето предчувствие. Когато срещнете един човек и има известно стеснение между тебе и него, трябва да знаете, че с това Господ прави една преграда и непременно трябва да избегнеш да се връзваш с него. Когато, напротив, се срещате с друг, такава преграда няма и тогава ти с такъв човек ще се благословиш. Второ правило, което трябва да държите, е следното: Когато се срещате с един християнин, трябва да намерите основната черта в него и по нея да се съобразявате.

Има две страни: омраза и любов. Ако приемеш омразата, трябва да приемеш и любовта, за да се уравновесят. Ако вие употребите Христовия закон

на любовта, то ще ви се помогне. Затова, ако осъждаш, ще те осъждат – с каквато мярка мериш, с такава ще ти се взмери. Когато от любов отидеш при някого, ще кажеш, че „в името на Господа идвам да кажа нещо“, и ще кажеш, за да се освободиш, а пък те са свободни да изпълнят или не. Но ако не ви е изпратил Господ, отиваш на лъжа. Както някой е станал поп, а той може да е годен за обушар или земеделец, или търговец, а никак не за поп, защото попът трябва да е умен, за да може да съветва, да увещава, да пасе и завежда стадото при „тихи води и зелени пасбища“. Сегашните попове в по-голямото си число са самозвани попове. Затова и Господ, като дойде едно време, осъди свещениците в еврейската църква, защото не живееха свят живот, поради която причина извади ги и вместо тях тури други.

Христос пак иде в света, ще събере попове и ще им каже: „Вие можете да бъдете и служители, но не можете да бъдете свещеници.“ Аз съм срещнал много хора свещеници без джубета и без килиявки. Те са истински свещеници. Вземете например врачките. При тях отиват много повече, отколкото при попове. И за бъдеще Господ на такива ще тури расо. Сегашните свещеници и попове носят черни джубета, но трябва да турят бели, което значи примирение с Бога, защото те още не са се примирили с Него.

И така, всички без изключение трябва да се стараем да развием тези дарби. После, когато изучавате тези неща, не се препирайте. Избягвайте препирането. Всички не сте с еднаква светлина и всеки да зачита светлината на другите. Като правите така, Христос ще бъде между вас. Всички тези бедни свободни хора, които са тръгнали да проповядват, те са с Неговия Дух, праща ги Той и те работят безплатно. Едно време дойдоха евангелистите, но знаем за тях, че са със заплата. Ето сега тези, които Господ е изпроводил, заплата не искат като евангелските проповедници и попове. И сега и ние трябва да започнем да даваме на Господа. С живота си ще покажем на свещениците как трябва да се живее, като им кажем как трябва да се приложи Христовото учение във всички негови подразделения. А за това се изисква дълго време, за да се преустрои и подобри съвременният строй. Затова трябва да имаме всичките тия дарби, за които четем в тази глава.

Аз бих желал да има между вас поне десетина пророци, но боледувате и сте болни. Казвате: „Изцери ни.“ Ами че аз ви излекувам и ето, вие пак грешите и тогава болестта дохожда наново в двоен размер.

Трябва да се уреди истинското братство между вас, та от това да узнаят хората, че у вас има нещо повече. Всички трябва да имате смирение, за да приемете това, което Христос дава. Не грешете, не се обиждайте, не лъжете. Не се лъжете помежду си, не се лъжете и от дявола. Когато ти каже брат ти, че си сгрешил, няма защо да се обиждаш, ако е вярно. Тази е мисълта на Христа, с която иска да се преобрази светът, и той вече е започнал.

Ние трябва да се държим за Христа, Който със Своя скиптър ходи из целия свят, носи го из Германия, Франция, Австрия, Русия и навсякъде Той иска сметка. Иска я и от нас, та затова страдахме. Достатъчно са тия страдания, които имахме. Затова аз искам и ви пожелавам, понеже има условия през тази година да развием някои от тези дарби, та идната година аз пак ще ви говоря върху дарбите.

Изпяхме „Благословен Господ Бог наш“ и събранието се закри.

В 8 и половина часа вечерта, когато се разотидяхме по домовете, времето беше отлично, навсякъде ясно, лунна нощ, тихо, без вятър и топло. Каза ни се от Учителя, че барометърът се подигнал до най-високата точка.

17 август, неделя

Сутринта рано времето беше отлично, тихо, без никакъв вятър, топло, никъде никакъв облак – пълен летен ден.

Към 10 часа се събрахме всички в салона, присъствуват и гости и то не само от търновския кръжок, които участваха вчера и завчера, но още и 12 души гости от Стара Загора.

Учителят прочете от Второзаконие 10 глава, от Откровението 10 глава и от Евангелието на Йоана 10 глава, след което каза:

– Ще взема само текста на 32 стих от десетата глава от Евангелието на Йоана. Всички сте запознати със зимата, с нейните свойства и качества. Имате опитност какво тя може да направи. Тя всякога взима от топлината. Когато зимата дойде, тя търси богати хора като лихваря, който дава пари само ако си богат. Има едно съвпадение в този стих, че Христос дошъл в храма, когато между евреите е било зима. И ясно е защо евреите не са възприели Христовото учение, защо и следователно и много хора не могат да възприемат Христовото учение – защото е зима. Стоят у дома си и отвън никаква работа не може да се върши – нито се оре, нито се жъне, нито се сее. Ето защо, когато Христос дойде в сърцата ни, трябва да бъде пролет, защото тогава е най-благоприятното време. Това благоприятно време е необходимо за нашия растеж. Разбира се, както ви говоря за зимата, това не подразбира, че има нещо лошо, защото това са периоди.

Орбитата на човешкия живот има четири важни етапа: пролет, лято, есен, зима, които означават четирите стъпала в човешкия живот. Вие сами може да си направите уподобление на какво съответствува пролетта, лятото, есента и зимата. Така зимата съответствува на човешката старост, а пролетта – на човешката младост. Младостта е символ, че излизаме от Господа като онзи блуден син, който излиза от баща си и отива да опита богатата на света. Човек излиза от Небето и слиза на Земята, а като остарее, съдържа му се гашите, няма храна и започне да мисли за Небето, затова хората казват, че като остарее човек, започва да мисли за Небето. Ами какво ще прави, ще-не ще, ще мисли.

Следователно трябва да се върнете и всеки, кога и да е, ще се върне. Ще се върнете със съдрани гащи, гологлави, без капаци и тогава вашият небесен Баща, като ви види, ще се зарадва и ще заколи телето, за да се подмладите. Непременно трябва да се заколи това теле, защото ако не заколиха Христа – телето, нямаше да ни приемат на Небето. Благодарение на тази жертва ние отново се подмладяваме, защото нали казва и Христос: „Ако не пиете кръвта Ми и не ядете плътта Ми, няма да влезете в Небето.“ Няма да се спирам върху въпроса за двамата братя, дето единият се разсърди на онзи, който дойде, та баща му закла теле и започна да се весели с него, а ще се върна на предмета.

Онези от вас, които могат да разбират Божествените закони, могат много лесно да изменят своята обстановка. Чрез знанието, което те притежават, преди хиляди години хората не са имали тези съобщения, които ние сега имаме. Сега може да предадете една телеграма и за 6 часа да отиде чак в Америка. Също и писмо ако предадете, за 5-6 деня е също в Америка. Значи човек е намерил условия, по които да предаде мисълта си от едно място на друго, да я трансформира.

Тази аналогия ви правя, за да ви обясня друг един закон. Има времена, които са най-благоприятни за развитието на човечеството, а пък има времена кармични, когато няма никакви условия за развитие, тогава е зима. Тогава и да искате да работите, не можете. Когато настане тази епоха, епохата на благоприятността, тези, които знаят законите, ще се повдигнат по-горе, за да се ползват. Когато в духовния свят настане зима, слизаме на Земята. А светите отиват

през три други полета и когато настане зима в астралния свят, подигат се по-нагоре, в менталния свят, а когато са по-напреднали, отиват още по-високо. Някои хора казват, че когато влязат в рая, не искат вече да излизат навънка. Това е едно криво схващане на въпроса. Ако вие влезете в един богат земеделец, нима няма да ви прати на неговата нива да орете и жънете? Раят е дом, дето Господ живее, но след като поживеем малко при Него на гости, Той ще ни каже: „Аз имам нива и всеки от вас да отиде да поработи.“ Ние ще кажем обаче: „Господи, добре ми е тука.“ Но ние виждаме, че сам Господ не е в рая. Той е излязъл от рая и ето, идва на Земята. Може ли Господ да отиде на нивата, а вие да стоите у дома? Това е именно, което се проповядва днес в църквата.

Има един пример от Североамериканската война. Главнокомандущият като правел всеки ден ревизия, един ден видял, че един капрал командува 10 души войници да дигат една греда, без той да им помага. Той приближава към войниците, помогнал им и си заминал, без да се яви кой е, какъв е, а при това бил и просто облечен. Отпосле станало известно на капрала, че този помагач бил главнокомандущият и останал изобличен.

Христос сега заварва мнозина, че вдигат греди, и Той помага, без да вика вас, защото сте капрал, но отпосле ви казва: „Аз съм главнокомандущият.“ Днес в църквата се казва и постъпва като този капрал. Повечето учат по този начин. Но учението не е за глупавите, а за мъдрите. Силата не е за слабите, а за силните; богатството не е за сиромасите, а за богатите. Ако някой е оглунял, то е защото е употребил своето знание за развратяването на хората. Такъв човек в следващото прераждане ще бъде изпратен като един първокласен глупак със свързан ум и ограничени свързани дарби. Виждате един човек, който е сакат, и казвате: „Горкият човек.“ Добре, но той в миналото е изпочупил много крака, много ръце на другите, затова сега Господ го свързва в ръцете и краката.

По този начин може да изясним много от нашите страдания. Може да се каже: „Да, но това не е проверено, не е според еди-коя си църква.“ Вярно, може да не е според схващанията на някоя църква, но е в съгласие с Божия закон, щото ние не сме срещали някой светия, който да е или сакат, или грозен, или черен, защото светите са всякога бели и светли. И понеже ние се стремим към Бога, за да се върнем в Небето, то когато се върнем в Небето, трябва предварително да сме излекувани от всичките наши недъзи.

Преди години имаше в Америка един виден проповедник на име Муди. Той в една своя проповед е представил следния пример: „Едно време аз си представях Небето само Господ и ангелите. Умря баща ми и започнах да мисля, че там е Господ, ангелите и баща ми. Последователно измираха майка ми, брат ми, сестра ми и за всички почнах да мисля, че и те са там. След 20–30 години, като измряха и моите приятели, започнах да мисля и да приемам, че имам повече познати в Небето, отколкото на Земята.“ Да, ние трябва да имаме приятели в Небето и те са, които ще ви посрещнат, защото земният живот е направен по прилика на небесния.

Следователно, когато идете в Небето, няма да бъде зима за вас, а ще бъде пролет. Трябва ли да викаме, че е зима, право ли е това? Когато прекараме всичкия си живот в разблудничество, тогава се обръщаме към Господа и викаме: „Господи, спаси ме, аз ще работя за Тебе.“ Че какво ще работим, когато сме прахосали всичко? С това аз ви казвам как трябва да гледаме на работата като работници. И аз говоря на вас, които знаете волята Божия. Защото знаете, повече ще бъдете бити.

Сега, например, ние искаме да бъдем в тоя свят с Христовия Дух и да притежаваме Божествената истина. В Галатяном обаче като четете, кои именно са плодовете на Духа, а те са именно: любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяра, кротост, въздържание (Галатяном 5: 22). Даже тия

Защо е сложено тук гроздето? От него се образува вино, а виното дава сила и в него има грамадна енергия. Но виждате сега, човек ако пие вино, болива се и пада в грях, когато ако беше чисто виното, неговите сокове щяха да дадат на човека грамадна сила. В първоначалния език виното означава енергия, огън, както и думата „серафим“ означава огън. И тъй, да пием вино значи да бъдем така огнени, както серафимите. Да, любовта следва да бъде така огнена.

Това, което става тази вечер тука, не е причастяване, както може някои да мислят, а е възпоменание, защото ние трябва да си спомним това, което е издал и вършил Христос. Да си спомним онези възвишени мисли за онази велика любов, чрез която Той ни е избавил. Това ви се казва чрез всичко туй, което имаме тук тази вечер.

Та значи, ако искаме ние да бъдем Христови ученици, то е нещо вътрешно. Хлябът означава учението Христово, а виното – Неговата любов, чрез която ние се повдигаме и ставаме едно с Него. Житното зърно, това именно е Христос. И днес това житно зърно е толкова в употребление, значи целият свят се храни с Христа. Житното зърно е Неговото тяло. Веществото на житното зърно, това са соковете, манната, с която ангелите са се хранили. Житното зърно е емблема на Христа. И във всички плодове, които имаме, Христос се олицетворява в своята чистота. Защото само растенията са единствените, които не са изгубили своята чистота. В техните облека има още тази райска хубост. И ако ние ядем от тях, то животът ни ще бъде по-чист, по-свят.

На всичко, което вършим, трябва да разбираме дълбокия му смисъл. Така Христос, в духовния смисъл на думата, е между нас. И когато си отидете по своите места, ще почувствувате, че е с нас. Той е, Който ще ви упътва. Във време на страдание ще ви помага.

Само с тази детинска вяра трябва да живеем, вяра, върху която се гради всичко. Върху тази вяра се крепи целият свят. Когато един ден ние разберем вярата, то тя ще се превърне в истина, а истината ще се превърне в знание. Та затова трябва да се държим за вярата, както човек в бурно време се държи за въжето. Вярата е едно въже, тя е една Божествена ръка. Сега особено, през тези времена, всред тези бурни вълни, дръжте се за вярата. Ние трябва да бъдем избавени. С критическото си ножче ние често човъркаме това въже, уж под предлог да го изследваме, защото се смущаваме дали нашата вяра е права или не. Вярвайте обаче, че Христос е, Който може да ви даде сила, вярвайте, че Той слуша вашия глас.

Не искам да философствувам по въпроса доколко Той е далече от нас. Но аз зная едно нещо: Щом се помолим, Той слуша и е толкова близо, че чува изведнъж. А например, изгубим ли вярата си, Той се много отдалечава. Това е една опитност, която всички светии са имали. Вие трябва да имате същата опитност, защото само тогава можем да бъдем ученици Христови. Само с такава вяра ще се спасим.

След тая беседа Учителят раздаде чашата всекому и от хляба и възгласи:

– Да ви благослови Господ мой. Да просвети ума ви, сърцето ви и душата ви, заради вашето послушание да ви благослови Господ.

Подир всичко изложено излязохме един по един от салона, като всеки взе по нещо от сложените на масата съестни продукти: хляб, вино, риба, ястия и разни овоция, които отнесохме и насложихме в Бостанджиевата колиба. Вечеряхме весели и единогодушни и към 10 часа през нощта се разотидохме по квартирите си при много хубаво време, съвършено ясно, никъде нямаше облак, тихо, без вятър, но тъмно, без луна.

Времето отлично; сутринта Слънцето се появи изясно и по пътя си през ясно. Целия ден гръ добре и бе топло и тихо, без вятър. Към 4 часа подир обед започна да се заоблачава, но пак е тихо и топло.

По поръка на Учителя от снощи днес всички от нас – мъже и жени – по случай празника Св. Богородица ходихме в православната църква.

В 11 часа се събрахме в салона, азето присъствуват като гости няколко търновски приятели. Но понеже снощи бе станало недоразумение за часа на днешното събрание, вследствие на което недоразумение отсъствуват мнозина, то се обяви, че събранието ще се състои в 3 часа подир обед.

В 4 часа и 22 минути подир обяд събранието наново се състоя. Всички се събрахме в салона, четохме „Добрата молитва“, изпяхме „Благословен Господ наш“. Учителят прочете 12 глава от Евангелието на Йоана и каза:

– Ще ви говоря върху 20 стих: „И между тези, които влязоха да се поклонят на празника, имаше и няколко елини.“ Може да се каже, че този е най-маловажният стих в тази глава, но думата „елини“ представя известна идея, която ние можем да я уподобим.

Преди да ви говоря върху стиха, ще направя едно малко въведение. За да можем да имаме едно правилно понятие за нещата, които ни заобикалят, или [за] света, в който живеем, или [за] хората, с които сме заобиколени, непременно трябва да имаме една опорна точка, защото всякой занаятчия, ученик, търси опорна точка. И когато се заражда едно дете, то търси опорна точка в утробата на майка си. В човешкия живот ние казваме, че това е глава или център. Този център едновременно може да върви много добре. Така, ако употребим центъра на едно колело, може да направим каруца, с която да си служите. Но с този център може да направите и една змия или вълк. Следователно проявленията на нещата зависят от местоположението на центъра. Значи, за да бъдем свършени, центърът трябва да бъде всред – и всяка една част от живота ни трябва равномерно да се отдалечава от центъра. Щом се измени този ред на нещата, наставка друг порядък.

Елинизмът представя известно време на тогавашната култура, защото елините имаха известни познания за знанията на Египет, Вавилон, Ниневия, [А]сирия и пр. Следователно съвременната наша култура е израз на тогавашната култура и като се говори за елини сега, то показва, че Христос ще се прослави в съвременна Европа, от която са дошли при Христа всичките ѝ философи и учители, които със своя интелект господствуват навсякъде. Христос като говори в тая глава, дава дълбоки понятия за начина, по който ще дойде.

Тази война, която сега става, е причина, щото много житни зърна да се хвърлят, та да се явят в нова форма, в която Син Човечески ще се прояви, но за да започнат тия зърна да израстват, по-напред трябва да се посеят. И това, което сега виждаме да става в Европа, то е просто разрушение на старото, за да се започне новото тяло, на нас приближава да се освободим от утробата. Сегашните тела са гробища и те трябва да се разрушат, за да изпъкнат нови тела.

На Христа се казваше, че са дошли елини и учени хора от Европа. Те са дошли, защото им трябвал учител, който за разбира техния ум, с който те градят своя живот. Учениците мислеха тогава, че Христос ще стане цар на Земята, но Той им обясни, че хората са неверници, също както днешните свещеници с широките ръкави, които приличат на халдейски маги, които не знаят защо носят разширени ръкави, а пък в тях има дълбок смисъл. Разцепването значи, че има растеж, защото пъпешът само като узрее, тогава се пука, но когато видя една

зелена краставица или една зелена диня да се пука, това е смешно. Та, в съвременното общество много хора са се пукнали преждевременно.

Казва се, че към Христа са се обърнали елини, които искат да изпълнят волята Божия. Коя е волята Божия? Тя е навсякъде в нас, в нашия ум, в нашите клетки и затова, ако изпълним тази воля както трябва и както подобава, ще растем; ако ли не, то ще оглупеем.

Постоянно слушам, че мнозина искат спасение. Но Христос иска да спаси само елини и хора, които търсят Господа. Една жена, която иска да тече, трябва да знае как да направи разбоя си, как да постави нищелките, кросното и пр. Следователно трябва да имаме ум схватлив и остър, та да можем да го употребим за въздигане на чувствата, както и да можем да проведем всичките елементи под един знаменател, за да ги преценим. За да можеш направи това, трябва да си елин.

Преди години, когато бях в град Варна, дойде при мене една 60-годишна жена и искаше да ѝ изтъкувам един сън. Била в онзи свят, дето много хора млади и стари разгърнали книги и чели. Казали ѝ: „Бабо, ти знаеш ли да четеш?“ „Не“ – отговорила тя. – „Е, тогава вода ще носиш и камъни ще чукаш.“ Питам тогава: какъв ще бъде бъдещият рай, ако като отидете в онзи свят, ви дадат една кана и едно буре да носите вода? Не можем да дадем друг отговор, освен че си носил вода, нищо друго. А това вече не е работа.

Съвременните хора имат много смътни понятия за рая и за онзи свят. Защото са помрачили своя ум, отхвърлили са и не служат на Господа. Който ги води, и не са запалили своята свещ, за да осветяват окръжаващите същества. Това е, което подразбира Христос, Син Человечески, Който иска да се прослави в нас. Той ще се прослави в нас чрез нашето знание, защото в минало време никога не е имало такава дълбока култура, както сега. Ето на, на съвременните параходи и железници с 20 стотинки ти запоядваш на хиляди хора да предават и пренасят писмата ти от единия край на Земята до другия. Така става в света, когато елините започват да дохождат при Христа.

На мнозина говоря, а не могат да ме разберат. Защо? Защото нямат ум, пък аз искам от всички вас да бъдете умни. Отивайте при мъдростта и купувайте ум от нея безплатно. Тогава ще разберете вашето предназначение на Земята и всичко това, което ви спъва, ще го впрегнете на работа.

Едно време при първоначалния човек не беше така, както сега е това отношение. Син Человечески, Който създаде Адама, ето пак дойде, за да тури ред и порядък в света. Той иде да спаси хората. А какво нещо е спасението? Спасението е да очистиш нечистото от себе си – просто да реагираш на отровата в тебе, да поемеш възето в морето, дето плаваш безнадеждно в живота. При все туй главната задача на Христа не беше спасението. Неговата задача е много по-голяма, защото Той иска наново да ни въведе в райската градина, да ни научи как да се храним, защото на Адама се преподаваха имената на всички растения и животни, предаде му се как да се храни и пр. Но като сгреси, отдалечи се и вследствие на греха лека-полека създаде се съвременният строй и порядък. Син Человечески сега иде да чисти и щом започне да чисти, човешкият живот, с неговите планове, сгоди и несгоди, ще пострада. Ето защо сега Христос именно подир 2000 години възкръсва наново и то възкресява много и много милиони.

И когато Христос възкръсне заедно със светиите, които Го чакат, тогава ще дойдат и елините, между които Христос ще се прослави, защото те разбират Неговите пътища. Сега аз питам ви: готови ли сте да слушате тези елини? В църквата? Не, те са във вашите сърца, във вашите умове и човек, който не се чисти и не въздига своя ум, не може да почита никаква църква. Тия църкви, които ги виждате, не са нищо друго освен сянка на миналото. Тия свещеници,

патриарси и владци, трябва да се върнат в своето място – в сърцето и в ума на човека. Тези кандилници и тамяни трябва да заседнат в човешкия ум и сърце. С тези именно тамяни и кандилници в ума и сърцето вие трябва да кадите дявола и само тогава той ще може да излезе. Вашият ум, сърце и воля са кандилницата, която е задържана за Божествената воля. Съединете вашата кандилница с Небето и я движете напред, за да гори успешно положеният в нея тамян.

Сега ние казваме на Христа, че тия елини са дошли в Европа и някои хора се плашат от тях. Умът е един мъжки принцип, който, и да коли, сече и бие, но като всякой мъж – момък, щом му се мерне една мома, той започва да мисли другояче. Така че за тези елини, които мислим, че идат да разрушат света, само като им дадем нашето сърце и ум, и като видят Сина Человеческаго в нас, веднага ще захвърлят техните копия и мечове и ще направят света такъв, какъвто аз искам да бъде. Ако ли сте вие тези елини, възлюбете този свят. Няма нужда да ви обяснявам как да го залюбите, защото досега все това учите и ако досега не сте го научили, няма и да го узнаете.

Някой ме пита: „Как трябва да любим?“ На това не мога да ви науча. Ами че любов има във вас, стоплете я – тя е вътре във вас, а не е нито в църквата, нито някъде другаде. Тия елини дойдоха при Христа, видяха Го и станаха едни от Неговите ученици. Аз бих желал всички от вас да бъдете елини, но жалкото е, че мнозина от вас сте още евреи.

Вие обаче сте избрани в този народ, Христос иде между вас, обръща се към вас и ви пита: „Вие какво ще правите с тези елини, ще ги изпъдите ли или ще ги приемете?“

Всички отговарят: – Ще ги приемем.

– Но те идат за вашите сърца и ум, ако ги дадете, те ще ни свържат с Христа, явяването на Който ще стане мигновено в един момент, равен на момента, в който става запалването на бенгалския огън. И ако Христос още закъснее да дойде, то причината е, право да ви кажа, че вие още не сте готови. С това далеч нямам намерение да ви правя упрек, но просто ви подсещам да се приготвите, да можете да пребъдете в центъра на вашето развитие. Защото като дойде Христовото учение, много и много хора просто ще подлудеят и също като стари мехове ще се изпукат.

Да, нашите тела при дохождането на Христа ще се трансформират също както става с пеперудата. А това ще стане, когато настъпи времето на елините. Когато наместо Христос да се разпъне на кръста, ще бъде въздигнат, защото съвременната наука формира, а тези елини познаха и се убедиха, че само Христос е, Който може да тури ред и порядък на енергията, която се изживява за пушки, ножове и копия.

Това е прославлението, което иде от Христа. Христос иска да имате умове досетливи, умове ловки, пластични, а от глупостта иска нито помен да не остане. Аз не искам да зная за догми и обреди, също както Христос не искаше да знае [за] онези обреди и закони, за които често пъти книжниците се препираха с Него. Тези книжници са, които казваха, че Христос разврати народа, затова Го пъдеха, преследваха Го, докато най-сетне Го разпнаха. И днешните служители Христоси са същите евреи, същите фарисеи, същите книжници, те са, които Го разпъват.

Мене ми побеляла главата, „защо ни говори така“, и аз казвам и ще следвам да казвам, че говоря това, което ми диктува Този, Който ме е пратил, без да гледам кой какво щял да мисли и какво щял да каже. Ако ли вие и мене не искате, също както евреите не искаха Христа, можете да ме изпъдите на онзи свят.

Всички единодушно: – Искаме те, искаме те.

– Това е, което Христос иска. И вие можете да имате всевъзможни разбирания. Аз не се интересувам от вашите разбирания, защото какво мислят малките деца за своята кукла, или какво нагажда търговецът за своята търговия, всичко това не искам да зная. И когато видя едно момиченце с кукла в ръце, просто ще го потупам по гърба, но когато видя същата кукла в ръцете на 20-годишна мома, ще ѝ кажа, че на нея вече ѝ трябва да живят кукли. Вие всички сте преживели епохата на куклите и затова на жените от вас предстои да си намерите живи кукли, а мъжете ще трябва да намерят коне.

Да се върнем на своята мисъл. Накъде са започнали тези елини? Те са започнали навсякъде: и в Германия, и във Франция, Англия, Австрия, Русия, Турция, Сърбия. И казват хората: всеобща война. Хубаво, ще ги видим ние тия герои. В тази война бях казал, че отношението на войниците е същото, както децата с куклите и мъртвите кончета.

Тези елини, които идат, ще разрушат света и Син Человечески ще бъде разпнат. Но милиони се бият и още ще почнат да се бият. Христос се разпъва, но после ще възкръсне и тия елини ще станат Негови ученици и чрез това ще изведат бялата раса да работи за доброто на света.

Сега аз искам Христос да ви ръководи, за да Му бъдете истински работници. Помнете, сега не е вече единадесетият час, а е последната минута, която удря, и когато хич не се надявате, ще влезе Христос при вас. Тогава всеки еврейин трябва да има по един елин, за да може да участвува във възкресението на света.

Изпяхме „Възкресение Твое“ и като четохме „Отче наш“, в 7 и половина часа се разотидохме. Времето беше малко облачно, но топло.

16 август, събота

В 7 и половина часа времето е хубаво, Слънцето грее през омарни облаци, но е тихо и топло.

В 9 часа сутринта се събрахме всички в преподавателния салон заедно с неколцина от вчерашните поканени гости. Прочетохме „Отче наш“, изпяхме „Свят, свят Господ Саваот“. Учителят прочете 20 глава от Евангелието на Матей и след като всички изпяхме „Благословен Господ Бог наш“, той прочете 20 стих от прочетената глава и каза:

– Интересно е защо не беше един слепец, а двама. Не се казва, че са били трима или четирима, а само двама. Такива съвпадения има много в Евангелието, като например каквато е притчата за двата таланта. Забележете, че народът, който следваше Христа, виждаше, всички бяха съсредоточени. Тия двама слепци се обърнаха с една молба. Исус Христос ги повика и ги попита: Какво искате? Те отговориха: „Искаме да ни отвориш очите“.

Знаете ли кои бяха тези слепци? Разбира се, вие сте чули нещо за сътворението на света, знаете за Адама и Ева, че са били в рая, знаете още и за тяхното грехопадане и пр. Но Писанието мълчи и не знаете как те са завършили своя живот. Символично тия двамата слепци представляват Адам и Ева. Нашите прародители кой ги ослепи? Те като съгрешиха в рая, ослепяват. Слепотата е да бъдеш лишен от зрение, а зрението е символ на знанието, което значи да видим обстановката около себе и, та да се ориентираме съобразно със своето зрение.

Да се роди човек слеп не е случайно. Слепотата не е нещо случайно. В Писанието се говори за друг един слеп, за когото питаха Христа той ли е съгрешил или баща му и майка му са съгрешили. Христос отговори, че нито слепият е съгрешил, нито баща му и майка му са съгрешили, но за да се изяви

славата Божия. Той разреши много правилно въпроса, защото бащата и майката не раждат спял човек, а сам [той се ражда]. Неговото падение е като падението на блудния син, който като се върна при баща си, баща му го прие, при все че за отиването му в странство и за яденето и пиенето не са виновни родителите. Така и за тия двама слепци, родителите им не са виновни. И не искаха да им върне Христос вътрешното зрение, защото мнозина имат очи, гледат, но не виждат. Запример, срещнете един човек, когото, за да разберете, трябва да разбирате неговата душа. Много хора, когато им разправят известни неща, те не могат да разберат.

Задачата на Христа не беше да отваря физическите очи на хората, а имаше за цел да просвети цялото човечество и да им даде хляб. Днес Христос иска да излекува хората и да им даде зрение. Мене много често ме срещат хора и ми казват, че се съмняват. Но тия, които се съмняват, е спял. После, някои хора ме питат вярвам ли в Христа. Вярата обаче е за децата. Докато не сме видели Бога, трябва да вярваме на хората и този, когото не си виждал, ти му вярваш. Аз ще ви отговоря прямо, че вярвам, но не така, както вие вярвате. Аз имам особена вяра в Христа. В моята душа досега не се е повдигнало съмнение за нещата. За мене не съществува никакво противоречие в света. Например, да кажа някога, че вашите умове са изопачени. Аз зная причините защо е така. Аз не ви срещам за пръв път. И сегашните мъчнотии, които ми създавате, са цвете, защото в миналото са били по-големи.

Да обичаш тези, които те обичат, всеки може да го направи. То е човешкото. А да си благоразположен към онези, които не са разположени към тебе, това е Божественото. Да учиш умните, всякой може, но да обичаш безумните, които ще ти заплащат според безумието, това е Божественото. Тези са принципите, които аз държа, и тези принципи са Христови. Когато тези принципи влязат в църквата и във вас, ще преобразят вашия живот.

Във вас се поражда понякога съмнение и искате големи работи, но когато влизате в някой кладенец, трябва да имате здраво въже, защото можете да останете вътре. Трябва кофата ви да е здрава и тези, които ви спущат в кладенеца, трябва да бъдат здрави хора.

Христовата църква се образува и тия, които са в нея, искат да Му служат, но да им плати. И Христос казва: „Добре, работете, Аз ще ви платя.“ И в този случай те ще вземат толкова, колкото са се пазарили. Запример, има евангелски проповедници със заплати, да кажем, 200 лева месечно и Христос казва: „Добре, дайте му 200 лева на месец.“ Един владика иска 1000 лева на месец и Христос казва: „Добре, платете му.“ Друг свещеник иска 150, трябва, курбана, кожата на курбана и Христос казва: „Добре, дайте му ги нему.“

И така, сега Христос плаща на всички ни много или малко, защото трябва ни да живеем в този свят. Обаче, за да разберем вътрешната страна на християнството, трябва да дойдем при тези светци, които стояха много по-високо от оная тълпа, която търсеше и славеше Христа не за друго, а за хляб, та Го предизвика да им каже: „Търсите Ме за хляб.“ Когато тези двамата слепци викаха: „Господи, помилуй ни, Сине Давидов.“ Думата „помилуй“ съдържа в себе си дълбок смисъл. С тези думи тези слепци са изявявали, че всичките техни пътища са били пътища на страдание и падение и затова искали да им се отворят очите, за да бъдат въведени в Христовата църква. Това говореше тяхната душа и Христос се докосна и отвори очите им. Тези двама слепци станаха Негови ученици отпосле. И знаете ли кои бяха тези слепци? Само за един ще ви кажа, а не за другия. Единият от тях беше Павел, когото Христос трябваше да научи на смирение. Може да се роди противоречие във вас, но аз както зная работата, така е. Този беше Павел, на когото Христос отвори ума. По същия закон ние искаме да бъдем полезни в този живот, но ако Христос не отвори нашите очи, никога не можем да работим.

По закона на магнетисването този човек ни магнетизира, вие приемате неговите сили и качества. Аз се чудя на хората защо постоянно споменават за дявола, какво искат от него. Какво искате от един фалирал търговец да ви разправя за стари работи? Питам ви: Какво ще спечелите?

Симеон Драганов: – Ние говорим за него, защото искаме да разберем, та да се предпазваме.

– Когато аз говоря, вие трябва да изпъдите дявола от себе си, защото в тебе се борят и Христос, и един лош дух. Аз не искам мене да почитате. Аз като дохождам в това събрание, от кого съм искал почит? Ако ми целувате ръка, целувате я за Господа, иначе вие грешите. Ако се съмнява някой в мене, по-добре да стои настрана и моля всички такива, които се съмняват, да не обиждат духа ми, защото ще пострадат. Аз ви питам: какво сте научили от църквата? С този въпрос не искам да ви отстранявам от църквата, а искам да ви върна в нея, при вашата майка, при вашия народ, за да му помагате, та да се благослови. Те искат да им целувам ръката, но нека да изпъдят от себе си лошия дух и ще ги целувам в устата. Това е закон, който ви говоря. Тия думи не са мои, но са Христови. И ако слушате Христа, вие ще имате бъдеще.

Аз ви проповядвам един Христос, Който е между вас, слушате гласа Му, но не Го виждате. И аз искам както желязото да се познаете, че сте били с Христа. Все-таки Божествената вода трябва да премине през една чешма и безразлично е дали тя е голяма или малка. А вие гледайте водата, която ви се дава, а не се взирайте в чашата. Нека излезе някой да каже, че съм покварил неговото сърце и неговия ум, и аз съм готов десетократно да заплатя разноските. Това е учението Христово. Времето са толкова напънали, щото Христос ще ви се яви, но вас как ще намери? Между вас не може да има противоречие, каквото и да говорят свещениците и владиците, стига те да говорят истината. Една планина може да гледаш от различни страни и може да имаш разни възгледи за нея. Така и Слънцето можеш да го гледаш от каквато искаш обстановка, да желаеш и можеш и за него да си съставиш разни понятия. Така е и с хората.

Този лукав дух иска да ме предизвика, но този занаят аз никога не съм учил – не мога да лъжа. За да лъжа, трябва да искам богатство, слава от хората, тогава разбирам. Но аз такива работи не искам. Аз се радвам само на славата на Господа, Когото много добре познавам. Да, много добре познавам Господа. Дяволът сега казва: „То е въпрос дали Го познаваш.“ Но аз казвам, че Го познавам и самото тебе, дявола, мога да накарам да вървиш в пътя на истината. Дяволът, той е един голям слепец, както тия двамата слепци, но неговите очи не могат да се отворят.

Аз искам вашият ум и вашето сърце да се отворят. И питам ви аз сега, ако отварям вашите очи, зло правя ли? А пък ако някой друг може да ви отвори очите, аз ще благодаря на такъв брат, стига да бъдат отворени очите на тия двамата слепци.

Вие мислите, че много знаете. Къде бяхте преди 200 години, преди 1000 години къде бяхте? Ако не знаете миналото, кой ще ви даде бъдещето? Хората мислят, че са живели от 60 години насам, после като умрат, ще отидат при ангелите. Човек е излязъл от Божиите уста преди много милиони години. Бог е изпратил човека да се учи и човек в своята орбита отива пак към Бога. И този същият Господ, който го изпъдил долу, сега пак го привлича към Себе Си. Свършили сте известна работа и пак се връщате към Господа и като се връщаме, трябва нашите очи да са отворени.

Казвате, че се готвите да следвате Господа. Но как? Само чрез отварянето на очите ние можем лека-полека да се върнем към Господа. Например преди години в Казанската академия се явява Христос в будно състояние на един

студент-академик и му казва: „Не ми харесват очите ти.“ Тогава студентът изгаря едното си око на свещ, без да му е казал Христос ни най-малко да гори очите си. Но не е било това същността, а същността е била да отвори очите си.

И сега аз ви казвам: Не горете вашите очи, а отворете ги и още Христос ви казва, че не харесва вашите очи, а вашите очи трябва да бъдат като едно огледало, в което всеки едва се огледва и да пожелава всякога да се огледва във вашите очи, за да види своята душа. Аз ви казвам всичко това, та като отидете, и вие да говорите на другите за това нещо. Вие отивате в църква, целувате иконите, палите свещи, правите метани и пр. и всички тия неща са добри, но иконата и свещта, това сте вие, това са живите хора, които вие трябва да целувате. После за свещта, запалете свещта на брата си, на всеки едного, на всеки едного Бог е дал особена форма, план, в който всеки един трябва да се включи и прояви.

Аз не искам да ви дам нов калъп, а просто искам да ви запаля, да запаля вашата свещ, да ви я дам. Ако отивате в пътя си без свещ, ще пострадате. Та като отворя ума ви, вие успешно ще отидете в света. Много и много бих ви казал, но умовете ви трябва да са готови. Аз мога на вас да говоря като на едни, които са гощавани на царска трапеза с изрядни ястия, обаче това няма да ви ползува. Повече ще ви ползува, ако се нагостите с малко супица и хлябец, това повече ще ви ползува, отколкото ако ви разправам за ястието на царската трапеза, която сме видели.

После, ако искате да разбирате истината, много от вас обърнете се към Господа и Го попитайте. Когато се преподава едно учение, опитайте го, както химикът анализира водата. Само внимавайте да бъдат на мястото си хората, които анализират моето учение. Виждате колко съм свободолюбив аз, че правя задължения, които отиват паралелно.

Някои от вас искат да бъдат свободни. Но в какво се състои тази свобода? Някой си, който много претендира за свобода, гащите му треперят от жена му, страхува се от църквата, от попа, а пък казва, че бил свободен. Ама ще кажеш: попът е ръкоположен. Но ти видял ли си, когато е от Христа ръкоположен? Не. Като е тъй, приятелю, освободи първо от терзанията своите деца и чак тогава казвай, че си свободен. А когато това не си сторил, знай, че не си свободен.

Това, което ви казвам, аз съм го опитал. И аз ви проповядвам само това, което съм опитал и направил. Никога не проповядвам нещо, което не съм опитал. Преди години минавам с един учител, свършил в странство, покрай една гостилница. Бяхме на разходка. Помириса дъха на пържолите, които се готвеха в гостилницата, покрай която ни беше пътят, въздъхна си и продума: „Ето на, това е животът.“ Възразих му, че аз пък благодаря на Бога, че не съм между тия, които ядат пържолите. Виждате, че ние имаме две различни понятия за живота. Но ако пътуваме с вас заедно, как ще се разбираме? Вие още си мислите за пържолите, за вашите мазни ястия, и тогава как ще се разберем? Може да мислите, че искам да ви изведа из църквата. Не, и това не искам. А пък ако гледате тук разни мистични съчинения, то всичко е със значение и сила.

Разните цветни ленти са с известно значение дотолкова, доколкото вие можете да ги разбирате. Вие най-напред трябва да се научите да се храните, а не бързайте да учителствувате, защото по-добре е да има един талантлив ученик, отколкото един глупав учител. Когато, например, вие искате да ме учите, аз ще ви кажа: Слушайте, хвърлете тия дрипи.

Като наблюдавам вашия живот, аз се ползувам, ставам по-богат, но за вас не е добре, защото аз съм от тия хора, които от всичко се ползват – зло, дявол, всичко впрягат на работа. Когато дойде един дявол да ме лъже и изкушава, казвам: „Благодаря Ти, Господи.“ И питам дявола: „Какво ще спечелиш, като се занимаваш с мене?“, да ме лъже и изкушава, като същевременно

го пращам да отиде на друго място и да не губи времето си с мене. Аз не хукам дявола, аз се разговарям с него върху неговата деятелност, като как ходи между католици, протестанти, православни, после разправя как прави войните, как изкушава жените, мъжете и пр., и пр. И тогава аз се обръщам към него, поздравя го с едно „браво“ и му кажа: „Ти си един добър ученик и ако изгуби Небето, то поне Земята ще имаш.“ Но ако се върне и почне да иска да му се кланям, за да ми даде това и онова, аз му казвам: „Махни се от мене, защото ти си един бедняк.“ Това е то, което мога да кажа, а вие не можете да се разговаряте с дявола. Затова аз съм турил една преграда между вас и него. (Всички казват: – Амин.) Дяволът обеща[ва] и все обещава, обещава и на момчетата, и на момичетата, дава им пръстени, прави им къщи, туря на чин хората, всичко им обещава, но нищо не им дава.

Да се върнем сега към тия двамата слепи. Вашите очи понеже са вече отворени, не злоупотребявайте с очите си, обичайте жените си, както първоначално сте ги обичали. Обичайте свещениците, църквите, обичайте и народа, както първоначално сте го обичали. Във вашия ум аз не искам да остане нито помен от съмнение, че ви лъжа. Защото който се съмнява в себе си, той е, който се съмнява и в мене.

Аз съм огледало на всеки от вас и всеки се оглежда в мене. Аз съм обърнал вашия ум към Христа и за този Христос вие имате велики работи пред себе си. Знаете ли какво задължение имате към този народ, към свещениците, към църквата, към ближните? Аз искам да отидете при тях и с това да изправите вашето минало. (Всички казват: – Амин.)

И когато се занимавате с мене, не е важно кой съм и какъв съм; по този въпрос ще се разговаряме, когато се видим на Небето. Можем ли да познаем един водолаз? Не. Защото когато водолазът действа, не се познава кой е, защото се облича в облекло, пригодно за неговата работа. Така и ние не се познаваме тука, защото сме пратени за работа. Но вие сега не че не ме познавате, познавате ме, но сте забравили. Ще си припомните, бъдещето е напред. Аз искам да отворя очите ви за съществени работи, та да не ви съдят, когато светът иска. Аз искам Христос да отвори вашите очи, също както ги отвори на тези двамата слепци. Искам да се обърнете към Господа и да Му кажете: „Господи, помилуй!“ Искам да си прощавате един на друг. Всеки ден трябва да си прощавате. И тогава питам: Има ли и ще има ли дявол? Не, дяволът не може да влезе в такова място, защото е такъв силен огънят и светлината, щото ще му изгорят и опашката, и копитата, и рогата и нищо няма да остане от него. Той постоянно казва: „Дайте ми, дайте ми нещо, да изгася свещите.“ Аз му отговарям: Късно си се сетил. И сега ще бъде изпитът. Този дявол сега се обръща към нас, за да го помилва Господ. Но за да го помилва, трябва да се разкае и смири.

Веднъж дяволът се престорил, дегизирал се и отишъл при един светия да му каже да се помоли за него. Понеже светията не знаел, че това е дяволът, Господ изпратил един ангел да каже на светията, че това е дяволът и че ако иска да се моли за него, то светията да изисква от него да се помоли с думите: „Господи, помилуй ме, аз съм мерзост на запустението и съм грешен.“ Старецът казал: „Как да направя това? Не мога да го направя.“ И тогава светията му казал: „Древната злоба не може да бъде нова добродетел.“ А с това Господ е искал [той] да се покае и да се смири. Вие виждате, че вие може да се обърнете към Господа, но дяволът нека понесе последствията на онова, което е правил.

Желанието ми е да се отворят вашите очи, очите на народа, на свещениците, на земеделците, на търговците, на всички да дадем ново знание, за да съграждат Царството Божие, та да дойде сам Христос да ръководи Своята работа, когато ще настане времето за „едно стадо и един пастир“. Ние сме, които

на всички църкви казваме: „Помирете се.“ – „Ама пак има различие.“ Ние им казваме: „Оставете тия различия, заради Господа. Ти може да имаш едно мнение, друг – друго мнение, един може да е с по-дълги ръце, друг – с по-къси ръце; един може да е по-учен, друг – по-глупав – всички подобни работи не трябва да бъдат спънка да следваме Христа. Но всички вие не сте глупави. И може да се питате: „Какви сме ние, та да оправяме делото?“ Какви сте вие? Вие сте непослушни синове, които искат да въведат в рая. А когато дойдат синовете на обещанието, ние ще се освободим и ще бъдем с Господа едно – носители на великата истина.

Това искам да го кажете и на църквата, и на свещениците, и то смело и открито. Кажете им, че Христос иде. Престанете да мислите какъв съм аз, дали съм самозванец или изпратен. Какъв съм аз, дали съм добър или лош, то е друг въпрос, но ще ви кажа, добър ли съм или лош, хвърлям ли ви въже в морето, гдето сте паднали. Ако отговорите утвърдително, тогава внимавайте и побързайте да поемете въжето. А пък от лошите мисли и съмнения, които ми изпращате, не мислете, че вие не патите. Ако смъквате мене, смъквате и себе си. Слиза и този, който ми изпраща мисли на съмнение. И когато сваля и мене, аз му възлагам половината от товара и му казвам: Приятелю, приеми своето възнаграждение.

Идете, прочее, между своите приятели, между своите роднини и им проповядвайте идването на Христа. Мъртвите кости да се облекат в жили и мускули и във вас да затупти сърцето Христово. Аз ви казвам как да обработвате земята и ако този метод, който аз ви предлагам, може да ви даде повече жито, употребете го. Вие трябва да се заквасите с тази жива вяра в Христа, вяра, която в сегашните времена да ви даде сила, подем, бодрост, тъй че който е стар, на 60 години, да се мисли на 20 години.

Да бъдете енергични и искам във вас да се влее сила и живот, да затупти във вас човешкото сърце, не сърцето на един вълк, не сърцето на един крокодил, но сърцето на един ангел, да затупти във вас Христовото сърце. И тогава вие ще разберете моите думи, които ви казах тая сутрин. Господ да ви благослови.

Всички казват: – Амин.

След прочитането на „Отче наш“ и изпяването на една песен се разотидохме до 5 часа подир пладне.

В 5 часа подир пладне всички се събрахме наново в преподавателния салон. След като изпахме „Великото славословие“ и прочетохме „Отче наш“, Учителят прочете 12 глава от Първото послание към коринтяните и каза:

– Ще ви говоря върху 28 стих от прочетената глава. Когато човек вземе брашно да меси погача, е добре; ако развали една погача, да направи друга, но когато няма брашно, там е мъчнотията. По-добре е в живота да ни се допуска да правим опит. Този пример може да го приложим и в материалния, и в духовния живот, па и в семейния и обществения живот. Преди всичко трябва да разбираме онези дълбоки причини, които разяждат съвременното общество, и причините, които разяждат нашия живот.

Запример, всички вярваме в Бога, ходим в църква, но все има във вас нещо, което ви терзае. И това терзание не произтича от незнание и безверие. Така и вие може да сте много учен човек, но ако влезе един трън в крака ви, колкото и учен да сте, не можете да ходите. Не можете да кажете: „Нека си седи трънът.“ Ако го оставите, обаче, той ще гангряса и вие, щете – не щете, ще трябва да го извадите. Такива тръне може да имате и във вашия ум и те могат да ви спъват.

Има, казва се, дарби на пророци, учители, апостоли и пр., но едновременно човек не може да притежава всичките дарби, а трябва да отправи

ума си към една посока и да проучава нещата. Казах ви днес, например, да се освободите от мислите на вашите попове, а с това аз исках да ви кажа да се освободите от вашия поп – попа вътре и около вас. Аз не подразбирам попове, които са в църквата и служат, а подразбирам вашите попове, които седят над гръбначния стълб, който когато кади, е толкова лош, щото може да запали нещата около вас. И когато ви казвам да се освободите от вашите жени, ни най-малко не разбирам да оставите вашите съпруги или да ги изполовите за гушата. Не, тази жена е отзад на черепа ви, тя е вратарка, всичките пари са в нейните ръце и затова е поговорката: „Дом без жена и мъж без пари, огън да ги гори.“ От чисто френологическо гледище ние трябва да въздействуваме на нашето естество. Някои хора имат вяра, но нямат надежда и по тоя начин дяволът ги много измъчва. А пък човек, който има надежда, мяза на онзи бивол, върху който кацнала една муха и го питала усеца ли я. А той спокойно отговорил, че не е усетил кога е дошла.

Някой път се оплаквате от дявола, но той на нас не ни е крив. Половината от нашите нещастия си причиняваме ние, виновни сме ние, защото дяволът може да ти даде един проект, но ти си напълно свободен дали да го приемеш или не. Той е търговец и на дребно, и на едро, и винаги предлага, може да извърши търговия и после, като те вкопчи, взима ти всичкия капитал и ти започваш да плачеш. Питам те: Ами защо имате взимане-даване с такова същество? (Чете главата.) Значи всичките тия хора Господ ги е проводил в света, ще изпъкват и те са на мястото си.

Вие сте в едно училище и аз искам най-напред да наблюдавате човешките глави, защото най-напред вие по главата можете да познаете човека. Проучавайте и човешкото лице. Главата и лицето са писмо, което говори на човека. Очите, носът, устата, езикът, ушите, всичко говори. Някой човек, само като погледне ухото или окото ти, ще познае какъв си. Знаете ли колко и колко обявления Господ е турил върху вас?

Преди години в един от американските щати, а именно в Бостон, се разиграва следната сцена. Посред улицата на града се разхожда лице с царска одежда, с корона на главата и с мантия върху снагата си. Онези, които отдалеч го видели в гърба, вече си казали: „На, ето цар, свършена работа.“ А то какво излязло? Оказало се, че този цар е човек, окичен цял с обявления от една компания, която така изкусно съчетала обявленията, щото изглеждало същинска царска мантия. Та, в живота, когато ние носим една мантия, трябва да знаем дали действително сме царе или просто носим обявленията на някоя компания и тогава всеки ще каже: „Ето ти един човек, прост като фасул.“

Сега, всеки може да бъде едно обявление на дявола, в което се рекламира неговата фабрика. Затова дрехата, която туряте върху вас, обърнете се и я вижте и прочетете. Защото вас могат да ви направят свещеник, офицер, чиновник или пр., дават ви фирма, която може да има значение в смисъл да бъде и една сянка, и да бъде една дълбока наука.

Преди 2000 години имаше изказани много прикрити истини, които обществото не е било готово да приеме. Христа даже и съвременното общество не е готово да приеме. Това, което ви говоря, не всички еднакво ви интересува, а всекиго интересува това, което засяга неговия живот. Така, ако започнем да разказваме романи и истории разни за придобивка на пари, вам веднага ще се ококорят очите. Затова, когато искам хората да бъдат будни, говоря им за пари; а когато искам да ги приспя, говоря им за Небето.

И така, раждат се всевъзможни противоречия, но за да можем да примирим сегашните работи с бъдещите, сегашния живот с бъдещия, настоящото положение на Земята с бъдещото положение, трябва да разберем дълбокия смисъл, който се крие в нас, а именно, че видимият свят е много тясно свързан с нас, с нашия ум, с нашето сърце.

Ако вие бяхте в положението на един апостол, вие щяхте да имате оригинала, който Христос е говорил и веднага съвременните противоречия щяха да ви станат ясни. После, ако бяхте далекогледни, да можете да виждате на хиляди и хиляди километри, щяхте да видите каква тясна връзка има между живите и мъртвите. Щяхте да видите същинското положение на нещата. Но ще ми се каже, че мъртвите не се виждат. И това учение е от лукаваго. Добре, но и вашето мнение не е ли от лукаваго? Ако речем, че мъртвите спят, то спите и вие по отношение на някой предмет, от който не се интересувате и спрямо него вие сте в безсъзнание. А пък от философско гледище никога не може в човека да се яви една мисъл, ако няма някаква форма за нея.

Мислите са толкова разнообразни в своите форми, щото е невъзможно да се изброят и по отношение на техните форми съставят друга област за изучаване. Добрите ни желания и мисли представят растения, от които ангелите се хранят и ако тези растения не дават плодове, ангелите ги отсичат. Ако ли дават плод, то тия ангели пристъпват да ги култивират. Та, под думата „дела“ това са плодовете, за които ни се препоръчва да ги имаме. Ами че ако дойде Христос, с какво ще Го нахраните? Кокошки не яде, домати чорба не яде, дървено масло, и него не яде, осветен хляб също не яде. А вие трябва да имате хляб заради Христа, защото Той казва: „Ще дойда и ще вечерям с вас.“ Ако ли пък сте много беден, Той ще донесе хляб със Себе си. Но щом вие Го викате, вие трябва да Му сложите хляб, защото учтивостта изисква да Го нагостим.

Ето защо от единия до другия край се препоръчва добрия ум и доброто сърце, за да може да дойде Христос и да се всели в нас. Това се явява една необходимост за нас, защото виждаме, че Христос простря ръката Си към онова еврейско дърво, което като нямаше плод, прокле го и то изсъхна. А всичко това е емблема – еврейският народ близо 2000 години нищо не роди.

Та, Христос за да остане между нас, трябва да работим заради Него. Като се ожени един момък за една мома, той се оженва, за да я храни, и я храни на драго сърце, а тя пък го обича и му дава радост и подтик в живота.

Ние следва да дадем на Христа стимул, щото чрез нашия добър живот Той да влезе в нас и да ни благослови. И тогава всичките ни работи ще се благословят, всичко ще върви с благословение. Затова всеки от нас трябва да се старае да има поне една от тия дарби, за които четем в днешната 12 глава от Първото послание към Коринтяните, 28 стих. Там се говори за апостоли, учители и пророци. Но апостолството е високо, учители имаме много, пророци можем да бъдем. Можем да правим чудеса, можем да имаме и дарби на изцеление, помагания, управления и да притежаваме разни езици. Ако например знаехме езика на нашия вол или петел, нямаше да имаме спънки. Ако можехме да разбираме говора на растенията, насекомите и пр., ако, казвам, разбирахмез езика на тия същества, щяхме да бъдем във връзка с тях. Такъв е законът.

Бог влиза вътре в нас, гледа ни работата. Така както ние бяхме ограничени от нещата, пак се интересува от нашите дребни работи и ни помага. Даже като напишем едно писмо, Той се интересува от него. Момата, която пише първото си любовно писмо, което, като първо, може да е глупаво, но отпосле у нея лека-полека у нея се събуждат ония чувства, от които се вижда, че те вече са притежание на бъдещата съпруга и майка. Сега вие пишете едно любовно писмо на Христа: „Господи, аз Те обичам.“ – „Добре, ако Ме обичаш, какво от това?“ – „Ама, Господи, не мога без Тебе.“ – „Защо не можеш?“ Трябва да предадете ясно вашата мисъл, защо именно не можете без Христа.

Вие виждате, например, Библията. Ами че и тя е едно любовно писмо на Христа. От колко страници е направена? Важно е, че Христос написа това писмо със Своята кръв, като продаде всичкото Си имущество и остана бедняк. Христос напусна Небето и ангелите и дойде да учи човечите да стават пророци, учители,

апостоли. Всичко това показва дълбочината на Неговата любов, защото иска да бъдем щастливи и блажени. Но вие казвате: „Каква е тази любов, като не може да ни освободи от страданията?“ Добре, но всяка една ваша скръб е една радост. Така бащата обича майката, пък като се народят деца, току започва да казва: „Бе, джанъм, що ми трябваше да се жена?“ Но тя именно деца са причината ти да се ожениш. И отпосле, детето като започне да казва „татко“ и „мамо“, това е най-високото положение, защото бащата е вече цар, а майката – царица. Но да знаете, че това дете като казва „тате“, подир него всичките деца в невидимия свят казват „татко“, защото във всяко дете, което казва „татко“, живеят много деца. Затова за вашите деца вие благодарете на Бога, че ги имате, познайте душите на вашите деца, познайте връзката, която имате с тях. Изучете защо ви викат „татко“ и „мамо“. Ако изучите всичко това и придобиеете дарбите, посочени в 28 стих на прочетената глава, ще познаете защо тия деца ви викат „татко“.

Павел, който писал тия думи, беше запознат с еврейската кабала и беше много сведущ, но на човека са нужни дебело въже и една кофа, та да може да влезе в кладенеца на Павла. Та затова хората, като се срещнат с тия мъчнотии, току ги видим, че потърсили по-плитък кладенец. Значи Христовото учение и Павел не са за деца. Пък и не толкова дълбок кладенец е за всекиго, защото има някои, които се страхуват, щом им покажеш такъв дълбок кладенец. На страхливия покажи плитък кладенец.

Някои като гледат, че този и онзи са поканени, искат и те да бъдат поканени и се сърдят, ако не ги поканят. Добре, но какво ще разберете вие от Павловия дълбок кладенец? Знаете ли законите и пророците? Знаете ли онова, което разбраха дванадесетте рибари, които означиха тогавашната цивилизация? Те бяха наистина прости хора повидимому, но който се уловеше в тяхната мрежа, не можеше вече да се избави. Но ще кажете, че Духът е влязъл в тях, та затова били такива. Обаче знаете ли какво нещо е Духът? Духът е сила.

Та, искам да кажа, че върху много неща нашите понятия са смътни. Затуй именно казваме, че това или онова „не е за мене“. Павел иска да каже, че всеки трябва да намери своето място. И вие да усвоите тия дарби, които споменава, трябва да ги разбирате. Срещате един човек и той иска да говори с вас. Вие погледнете към неговата коруба и ако е добра, в него ще видите един чучур с кристална преснотекуща вода. Ако обича да прави благодеяния, ще го видите, че черпи вода и дава на хората, освен това ще го видите блестящ. Ако ли е човек, който обича да се занимава, ще видите човек, който чете. Сега някои искат да ви видят, но това, което гледате, е само черупката и в нея ще видите изменение само ако е възбудена, защото когато у вас се запалят известни страсти, тогава е дошла буря, която може да изгаси пламъка на вашата свещ. Пламъкът престава и Духът ви напуска. Та, в големия ваш гняв има опасност да се угаси вашата свещ.

Тук има една сестра, която се оплаква и аз зная защо тя страда. Преди време тя бе обикнала един медиум, който ѝ изгасил нейната свещ и сега тя страда. Ето защо ние трябва да разбираме законите, а не да ги престъпваме, та да избегнем страданията. После, трябва да следим нашето предчувствие. Когато срещнете един човек и има известно стеснение между тебе и него, трябва да знаете, че с това Господ прави една преграда и непременно трябва да избегнеш да се връзваш с него. Когато, напротив, се срещате с друг, такава преграда няма и тогава ти с такъв човек ще се благословиш. Второ правило, което трябва да държите, е следното: Когато се срещате с един християнин, трябва да намерите основната черта в него и по нея да се съобразявате.

Има две страни: омраза и любов. Ако приемеш омразата, трябва да приемеш и любовта, за да се уравновесят. Ако вие употребите Христовия закон

на любовта, то ще ви се помогне. Затова, ако осъждаш, ще те осъждат – с каквато мярка мериш, с такава ще ти се възмери. Когато от любов отидеш при някого, ще кажеш, че „в името на Господа идвам да кажа нещо“, и ще кажеш, за да се освободиш, а пък те са свободни да изпълнят или не. Но ако не ви е изпратил Господ, отиваш на лъжа. Както някой е станал поп, а той може да е годен за обушар или земеделец, или търговец, а никак не за поп, защото попът трябва да е умен, за да може да съветва, да увещава, да пасе и завежда стадото при „тихи води и зелени пасбища“. Сегашните попове в по-голямото си число са самозвани попове. Затова и Господ, като дойде едно време, осъди свещениците в еврейската църква, защото не живееха свят живот, поради която причина извади ги и вместо тях тури други.

Христос пак иде в света, ще събере поповете и ще им каже: „Вие можете да бъдете и служители, но не можете да бъдете свещеници.“ Аз съм срещнал много хора свещеници без джубета и без килиявки. Те са истински свещеници. Вземете например врачките. При тях отиват много повече, отколкото при поповете. И за бъдеще Господ на такива ще тури расо. Сегашните свещеници и попове носят черни джубета, но трябва да турят бели, което значи примирение с Бога, защото те още не са се примирили с Него.

И така, всички без изключение трябва да се стараете да развиете тези дарби. После, когато изучавате тези неща, не се препирайте. Избягвайте препирането. Всички не сте с еднаква светлина и всеки да зачита светлината на другите. Като правите така, Христос ще бъде между вас. Всички тези бедни свободни хора, които са тръгнали да проповядват, те са с Неговия Дух, праща ги Той и те работят безплатно. Едно време дойдоха евангелистите, но знаем за тях, че са със заплата. Ето сега тези, които Господ е изпроводил, заплата не искат като евангелските проповедници и попове. И сега и ние трябва да започнем да даваме на Господа. С живота си ще покажем на свещениците как трябва да се живее, като им кажем как трябва да се приложи Христовото учение във всички негови подразделения. А за това се изисква дълго време, за да се преустрои и подобри съвременният строй. Затова трябва да имаме всичките тия дарби, за които четем в тази глава.

Аз бих желал да има между вас поне десетина пророци, но боледувате и сте болни. Казвате: „Изцери ни.“ Ами че аз ви излекувам и ето, вие пак грешите и тогава болестта дохожда наново в двоен размер.

Трябва да се уреди истинското братство между вас, та от това да узнаят хората, че у вас има нещо повече. Всички трябва да имате смирение, за да приемете това, което Христос дава. Не грешете, не се обиждайте, не лъжете. Не се лъжете помежду си, не се лъжете и от дявола. Когато ти каже брат ти, че си сгрешил, няма защо да се обиждаш, ако е вярно. Тази е мисълта на Христа, с която иска да се преобрази светът, и той вече е започнал.

Ние трябва да се държим за Христа, Който със Своя скилър ходи из целия свят, носи го из Германия, Франция, Австрия, Русия и навсякъде Той иска сметка. Искане я и от нас, та затова пострадахме. Достатъчно са тия страдания, които имавме. Затова аз искам и ви пожелавам, понеже има условия през тази година да развиете някои от тези дарби, та идната година аз пак ще ви говоря върху дарбите.

Изяхме „Благословен Господ Бог наш“ и събранието се закри.

В 8 и половина часа вечерта, когато се разотивахме по домовете, времето беше отлично, навсякъде ясно, лунна нощ, тихо, без вятър и топло. Каза ни се от Учителя, че барометърът се подигнал до най-високата точка.

Сутринта рано времето беше отлично, тихо, без никакъв вятър, топло, никъде никакъв облак – пълен летен ден.

Към 10 часа се събрахме всички в салона, присъствуват и гости и то не само от търновския кръжок, които участваха вчера и завчера, но още и 12 души гости от Стара Загора.

Учителят прочете от Второзаконие 10 глава, от Откровението 10 глава и от Евангелието на Йоана 10 глава, след което каза:

– Ще взема само текста на 32 стих от десетата глава от Евангелието на Йоана. Всички сте запознати със зимата, с нейните свойства и качества. Имате опитност какво тя може да направи. Тя всякога взима от топлината. Когато зимата дойде, тя търси богати хора като лихваря, който дава пари само ако си богат. Има едно съвпадение в този стих, че Христос дошъл в храма, когато между евреите е било зима. И ясно е защо евреите не са възприели Христовото учение, защо и следователно и много хора не могат да възприемат Христовото учение – защото е зима. Стоят у дома си и отвян никаква работа не може да се върши – нито се оре, нито се жъне, нито се сее. Ето защо, когато Христос дойде в сърцата ни, трябва да бъде пролет, защото тогава е най-благоприятното време. Това благоприятно време е необходимо за нашия растеж. Разбира се, както ви говоря за зимата, това не подразбира, че има нещо лошо, защото това са периоди.

Орбитата на човешкия живот има четири важни етапа: пролет, лято, есен, зима, които означават четирите стъпала в човешкия живот. Вие сами може да си направите уподобление на какво съответствува пролетта, лятото, есента и зимата. Така зимата съответствува на човешката старост, а пролетта – на човешката младост. Младостта е символ, че излизаме от Господа като онзи блуден син, който излиза от баща си и отива да опита благата на света. Човек излиза от Небето и слиза на Земята, а като остарее, съдерат му се гащите, няма храна и започне да мисли за Небето, затова хората казват, че като остарее човек, започва да мисли за Небето. Ами какво ще прави, ще-не ще, ще мисли.

Следователно трябва да се върнете и всеки, кога и да е, ще се върне. Ще се върнете със съдрани гащи, гологлави, без калпаци и тогава вашият небесен Баща, като ви види, ще се зарадва и ще заколи телето, за да се подмладите. Непременно трябва да се заколи това теле, защото ако не заколиха Христа – телето, нямаше да ни приемат на Небето. Благодарение на тази жертва ние отново се подмладяваме, защото нали казва и Христос: „Ако не пиете кръвта Ми и не ядете плътта Ми, няма да влезете в Небето.“ Няма да се спирам върху въпроса за двамата братя, дето единият се разсърди на онзи, който дойде, та баща му закла теле и започна да се весели с него, а ще се върна на предмета.

Онези от вас, които могат да разбират Божествените закони, могат много лесно да изменят своята обстановка. Чрез знанието, което те притежават, преди хиляди години хората не са имали тези съобщения, които ние сега имаме. Сега може да предадете една телеграма и за 6 часа да отиде чак в Америка. Също и писмо ако предадете, за 5–6 деня е също в Америка. Значи човек е намерил условия, по които да предаде мисълта си от едно място на друго, да я трансформира.

Тази аналогия ви правя, за да ви обясня друг един закон. Има времена, които са най-благоприятни за развитието на човечеството, а пък има времена кармични, когато няма никакви условия за развитие, тогава е зима. Тогава и да искате да работите, не можете. Когато настане тази епоха, епохата на благоприятността, тези, които знаят законите, ще се повдигнат по-горе, за да се ползват. Когато в духовния свят настане зима, слизаме на Земята. А светиите отиват

през три други полета и когато настане зима в астралния свят, подигат се по-нагоре, в менталния свят, а когато са по-напреднали, отиват още по-високо. Някои хора казват, че когато влязат в рая, не искат вече да излизат навънка. Това е едно криво схващане на въпроса. Ако вие влезете в един богат земеделец, няма да ви прати на неговата нива да орете и жънете? Раят е дом, дето Господ живее, но след като пожиеем малко при Него на гости, Той ще ни каже: „Аз имам нива и всеки от вас да отиде да поработи.“ Ние ще кажем обаче: „Господи, добре ми е тука.“ Но ние виждаме, че сам Господ не е в рая. Той е излязъл от рая и ето, идва на Земята. Може ли Господ да отиде на нивата, а вие да стоите у дома? Това е именно, което се проповядва днес в църквата.

Има един пример от Североамериканската война. Главнокомандущият като правел всеки ден ревизия, един ден видял, че един капрал командувал 10 души войници да дигат една греда, без той да им помага. Той приближава към войниците, помогнал им и си заминал, без да се яви кой е, какъв е, а при това бил и просто облечен. Отпосле станало известно на капрала, че този помагач бил главнокомандущият и останал изобличен.

Христос сега заварва мнозина, че вдигат греди, и Той помага, без да вика вас, защото сте капрал, но отпосле ви казва: „Аз съм главнокомандущият.“ Днес в църквата се казва и постъпва като този капрал. Повечето учат по този начин. Но учението не е за глупавите, а за мъдрите. Силата не е за слабите, а за силните; богатството не е за сиромасите, а за богатите. Ако някой е оглупял, то е защото е употребил своето знание за развратяването на хората. Такъв човек в следващото прераждане ще бъде изпратен като един първокласен глупак със свързан ум и ограничени свързани дарби. Виждате един човек, който е сакат, и казвате: „Горкият човек.“ Добре, но той в миналото е изпочупил много крака, много ръце на другите, затова сега Господ го свързва в ръцете и краката.

По този начин може да изясним много от нашите страдания. Може да се каже: „Да, но това не е проверено, не е според еди-коя си църква.“ Вярно, може да не е според схващанията на някоя църква, но е в съгласие с Божия закон, щото ние не сме срещали някой светия, който да е или сакат, или грозен, или черен, защото светите са всякога бели и светли. И понеже ние се стремим към Бога, за да се върнем в Небето, то когато се върнем в Небето, трябва предварително да сме излекувани от всичките наши недъзи.

Преди години имаше в Америка един виден проповедник на име Муди. Той в една своя проповед е представил следния пример: „Едно време аз си представях Небето само Господ и ангелите. Умря баща ми и започнах да мисля, че там е Господ, ангелите и баща ми. Последователно измираха майка ми, брат ми, сестра ми и за всички почнах да мисля, че и те са там. След 20–30 години, като измряха и моите приятели, започнах да мисля и да приемам, че имам повече познати в Небето, отколкото на Земята.“ Да, ние трябва да имаме приятели в Небето и те са, които ще ви посрещнат, защото земният живот е направен по прилика на небесния.

Следователно, когато идете в Небето, няма да бъде зима за вас, а ще бъде пролет. Трябва ли да викаме, че е зима, право ли е това? Когато прекарваме всичкия си живот в разблудничество, тогава се обръщаме към Господа и викаме: „Господи, спаси ме, аз ще работя за Тебе.“ Че какво ще работим, когато сме прахосали всичко? С това аз ви казвам как трябва да гледаме на работата като работници. И аз говоря на вас, които знаете волята Божия. Защото знаете, повече ще бъдете бити.

Сега, например, ние искаме да бъдем в тоя свят с Христовия Дух и да притежаваме Божествената истина. В Галатяном обаче като четете, кои именно са плодовете на Духа, а те са именно: любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяра, кротост, въздържание (Галатяном 5: 22). Даже тия

плодове на Духа, така, както са, трябва да ги посеете в себе си, за да може да се ползвате. Така, ако вие може да се научите как да произнасяте думата „любов“, как именно да спазвате вибрациите ѝ, щом я произнесете, казвам ви, няма да има сила в света, която моментално да не се подчини. С тая сила вие ще можете да обърнете един вълк в овца – вълкът ще изгуби своя нрав. Но ако това не можете, то не можете ли следното: като се разгневите мъжът, жената щом знае как да произнася тази дума – думата „любов“, мъжът веднага ще се успокои; и обратното: ако жената се разгневите, мъжът трябва да знае това нещо.

Когато говорим за Земята, то е нещо относително, защото ако вие сте на север, зимата ще бъде много по-груба и ако вие сте на екватора, зимата ще бъде много по-малка. Значи вие може да измените положението на зимата – тук не е един абсолютен закон, щото непременно зимата да бъде лоша. На Земята имаме тия четири причини – пролет, лято, есен, зима, чрез които се прави изискуемия се кръг, посредством който чрез съприкосновение можем да бъдем близо до Господа. Самата бръчкавина на нашите лица при старостта показва, че всички сме близо при Господа. Казвате, че старият човек оглушава. Защо? Защото Господ го стопява и от 200 става на два килограма и като сте по-леки, казват, че сте оглупели. Но за нас е празна работа този израз, защото именно в такъв случай ние притежаваме Божествения нектар. Често пъти не бива да се гледа на лице, на красиво лице, защото това лице може да носи излишен багаж. А ти гледай душата на някого и като го сравняваш със себе си, гледай да подхождат неговите душевни качества с твоите.

Ако ние можем да разберем дълбокия смисъл на Христовото учение, чрез своя език да произнесем това име, само тогава ще намерим откъде се е явило заключението, което се е въвело между съвременното духовенство. Виждаме, че Христос казва: „Да не кълнете.“ Значи всички тия, които кълнат, не са научили думата „любов“. Такъв човек може и да е кръстен и от свещеник, даже и от владика, но той пак не е християнин. Може да е кръстен с Ио[а]новото кръщение, обаче не е кръстен с огън. Но когато Христос дойде при нас, ще ни научи как да произнасяме думата „любов“, защото именно с тази дума започва животът. И аз искам да правите известна опитност с тази дума, та особено сега. Вие у дома си, било търговци или свещеници, всичко може да имате, но не и любов. Ако знаем тази дума как да я произнасяме, ще облекчим до минимум нашите свивания и ще направим нашия живот от сносен по-сносен.

Ако дойде Христос зимно време, вие няма да Го разберете, ще Му зададете редица въпроси, ще искате занимание и правда. Но ако дойде при вас, когато е пролетта на вашия живот, то тия въпроси няма да Му ги зададете. Аз ви говоря това така, защото всички искате да бъдете умни, добри, здрави – качества, които вие може да ги имате, ако знаете да произнасяте думата „любов“. Тази дума има сила и пред ангелите, които биха били готови да ви служат, ако знаехте как да я произнасяте. И на Христа помагаха ангели, но Му помагаха само след като пости и след като можа да произнесе както се следва думата „любов“ – дума, която засяга.

Но ще кажете: защо не се обърнаха евреите? Но тия евреи, които не се обърнаха, това е съвременна Европа. И когато Христос дойде във вас, с вас става цял преврат. А пък когато Христос казва: „Аз съм вратата“ – това е думата „любов“. На тази благородна дума, „любов“, всичко във вселената прави отзив. Няма същество, което след като разбере тази дума, да не изпълни това, което тази дума съдържа в себе си. Онези, които чуят думата „любов“, ще възкръснат и оживеят. Под звука на тази магическа дума като че ли се намираме в третото небе.

И първото нещо, което иска да ни научи Христос, е как да произнасяме тази дума. Две хиляди години става, откак Христос все ни учи да произнасяме

тази дума. Може да я произнасяме, но не е достатъчно просто нейното произношение, а трябва да се научим да произнасяме тази дума, „любов“, както тя се произнася с небесния език, щото един ангел да може да те познае, че си човек – това е изкуство. Другите думи, които ще бъдат подир думата „любов“, после по-лесно ще ги научим. А тези думи са например: „живот“, „свят“, „мъдрост“, „благост“, „Христос“, „Дух“. Ако поне един от вас знаеше как да произнася тези думи, щеше да бъде най-силният, най-умният, най-добрият.

Когато ви казвам приказки на ония от рода на „Хиляда и една нощ“ и пр., те не са много далеч от истината, защото четем, че Моисей произнесъл само една дума, дигнал жезъла и морето се разтворило; дигна ръце към небето и слезе манна; удари с жезъла си канарата и изскочи вода оттам. Моисей дигаше дясната си ръка и правеше чудеса. А вие може ли да дигнете дясната си ръка както трябва? Но ние сме в дисхармония с невидимия свят по отношение дигането на ръцете и тази е причината, дето не можем да се ползуваме от богатата и благословенията на Небето. Даже лошо правим често пъти с дигането на ръцете си, когато хич не е трябвало да струваме това.

Преди 35 години един българин в едно варненско село обичал една мома и през една дупка ходил да я гледа. Но момата искала да отучи момъка да туря окото си на дупката. Една вечер тя с един железен [шиш] запушила дупката, на която момъкът нагаждал окото си да гледа. И когато дошъл пак да гледа, извадил си окото. Много пъти ние искаме да правим и правим някои работи, когато не трябва да ги правим. Този момък трябвало да носи ръката си напред пред окото. Така и за нас. Има моменти, когато дяволът е турил шиш, за да ни извади окото, затова ние трябва да бъдем внимателни, за да не си извадим окото.

Христос иска да ни даде знания и да ни извади от всичките онези примки, които дяволът ни устройва. Мнозина често ме питат: „Как да връзваме дявола?“ Отговарям им: Научете се как да произнасяте думата „любов“ и вие тогава, уверявам ви, ще връзвате дявола. Може да направите опит, например. Срещате един човек, който ви се сърди. Кажете десет пъти думата „любов“ и ако той ви се сърди още, тогава значи, че не сте научили още как да произнасяте думата „любов“ и трябва да отидете в тайната си стайчка, гдето да научите изговарянето на тази дума. Аз искам да научите произношението на думата „любов“, та като дойде Христос, да бъде тази първата дума, която ще произнесете пред Него.

Преди 40 години във Варна един българин се оженил за една гагаузка, гъркиня, която не могла да научи български език. Но понеже предстояло като на младоженци да ѝ дойдат важни гости, младоженецът искал да научи булката си, ако не може да научи повече български да говори на гостите, поне да се научи да им каже: „Добре дошли в нашия дом“. Учил я, учил я, докато най-сетне се научила да изговаря тия няколко думи. Но като дошли гостите, булката, вместо да каже на гостите това, което я учил и което уж научила, тя казала: „Отде си дошъл, по-добре да не си дошъл.“

Така и Христос ни учи. Научете се да произнасяте думата „любов“ и Той ще бъде при вас. Защото ето една дума от вас, която ще струва милиони, ако я научите. Но като я научите, никога не казвайте това изкуство другиму, нека се учат другите да бъдат трудолюбиви. Даже ето сега и аз няма да ви кажа как да произнасяте думата „любов“. Това ще ви покаже вашият дух, затова вие още отсега започнете да правите вашите лични усамотени опити и веднага ще видите и познаете, че особена атмосфера ще се образува около вас и небето ще се отвори за вас.

Няма да говоря повече, а искам да се научите да произнасяте думата „любов“. И като се съберем втори път, бих желал да зная колко сполучливи опити сте имали, защото от тия ваши опити ще зависи да се научите как да произнасяте думата „любов“. А научите ли това, като влезете в една църква и

произнесете в себе си тайно тази дума, всички хора в църквата ще се молят по-усърдно и поповете ще служат по-добре. Като отивате на място, дето се карат, произнесете ли тая дума както трябва, ще престанат да се карат, дето крадат, кражбата ще престане, а като отидете в един съд, дето има неправда, съдията ще обърне внимание на своята работа. Ето тъй ние трябва да проповядваме.

Симеон Драганов пита: – Дявола не бива да кълнем?

– Питайте Господа. Църквата казва, че трябва да се кълне, а Господ казва да не кълнем. Ако слушате църквата, ще имате един резултат, а ако слушате Господа, ще имате друг резултат. Понеже Господ е покорил дявола, то нямаме право да го кълнем. Даже виждате, че когато спореха за тялото на Моисея, Михаил не смя да произнесе против него (дявола) хулително осъждане, но рече: „Господ да ти запрети.“ (Послание Юдино 1: 9.) Но свободен е всеки – който иска, може да кълне, но аз ви казвам: Не бива да кълнете. Който не може да произнесе думата „любов“, той ще кълне и затова той сам да си отговори. Аз няма да отговарям.

Аз ще ви приведа един пример. Нося пушка в полето, с която мога да те убия. Но с думата „любов“ аз те връзвам. Питам: кое е по-хубаво?

Симеон Драганов: – По-хубаво е като вържеш мене, да вържеш и дявола.

– Значи виждаш, с този пример, кое е по-доброто. Ето на, това учение аз го изпълнявам. Свещениците говорят против мене, но като се явя пред тях, те веднага млъкват, защото аз като отивам някъде, не отивам сам, а отивам заедно с Христа. Някои казват: „Ти познаваш ли Христа?“ Не само Го познавам, но се уча от Него.

И така, при сегашните условия по-ефикасна и по-силна от думата „любов“ няма. Само че този, който произнася тази дума, трябва да има вяра без никакво съмнение. При това, това състояние както хората сега живеят, още 2000 години да се минат, пак не могат да се научат да я произнасят. Следователно аз ви давам една дума, едно силно оръжие, което можете да употребявате срещу всекиго, без да причинявате каквато и да е пакост някому. Изучавайте тази дума и я прилагайте в живота си. Думата „любов“ знайте, че е превод, не е оригинал. С доброто и правилно произношение вие ще се приближите при оригинала, който е на друго място. Например вашите очи са превод на истината, следователно има съотношение между очите и истината.

Едно пояснение: забележете, в думата „мамо“ буквата „м“ има два ъгъла нагоре и един ъгъл надолу. Значи трябва да слизаме и да се качваме. „О“-то показва условията, при които може да се произнесе тази дума. Ако кажете „татко“, въпросът е друг. Тази е аналогията и на думата „любов“. Един мой приятел, като отишъл вчера в своята стая, която се осветявала с електричество, за да си направи смешка, пипнал ключа на лампата и като изговорил „Да бъде светлина“, завъртял ключа и светнала стаята. С това моят приятел искал да си направи една смешка, но аз ви го навеждам за пример, да се разбере, че и вие трябва да намерите този ключ за удачното и правилно произнасяне на думата „любов“.

Илия Стойчев казва: – Трябва ли да се покаже този ключ?

– Ами този мой приятел как намери електрическия ключ в стаята?

– Дошъл е електротехникът и му е показал как да върти ключа, за да освети стаята.

– Да, но той му е платил за това.

Илия Стойчев: – И ние ще Му платим

– Добре, ще Му платите и плащането е това, за което ви говорих и обясних досега: да се молите, после да наблюдавате какъв ефект дава простото и

обикновено произнасяне на думата „любов“ и лека-полека, като се поизпитате, ще ви се посочи ключът, с който трябва да отворите, та правилно да можете да произнасяте думата „любов“.

След като изпяхме „Напред, напред за слава“ и после молитва, събранието се разотиде.

Времето днес целия ден беше добро, само че към обяд се появиха облаци и малко вятър, но след 3 часа подир обед пак се изясни.

След като се състоя тази последна беседа, към 4 часа следобед от Учителя се прогласи, че срещата на Веригата тази година се преустановява, а не се приключва. Всички, които желаят, могат да си отидат. Вечерта в 7 часа се сложи вечеря само за тези от Веригата и гостите, които бяха останали.

18 август, понеделник

В 8 часа и 20 минути преди обед, по разпоредбата на г-н Дънов, Пеню Киров повика в преподавателния салон някои от онези членове на Веригата, които още не бяха си отпътували и които случайно бяха дошли. Така се събраха 14 души, а именно: Пеню Киров, Тодор Стоименов, Тодор Бъчваров, Илия Стойчев, Д. Голов, П. Гумеров, Костагин Иларионов, Никола Ватев, Деню Цанев, Драган Попов, Петър Тихчев, г-р Хр. Дуков, Серафим Шиваров, Петко Елиторпов.

На тия 14 души се дадоха от г-н Дънов по 9 житни зърна, след което от Него им се каза:

– Тези зърна ще ги пазите. Те ще бъдат за духовното и материално развитие на българския народ. Ако не грешите, в тия зърна е складирана известна сила и енергия, която може да влезе във вас. Ще ги пазите добре: гледайте да не пропаднат някъде, да ги изядат мишки или друго.

Тук г-н Дънов веднага мина да разяснява Пентаграма и между другото каза:

– Забележете Пентаграма. Има ключове и змии – там са лошите духове, адът. Когато известни сили искат да ви повлияят, гледат да разрушат ключовете, съобщенията, които имате; също както ако се прекъсне коренът на дървото, за да няма съобщения за храна. Така са нашите мисли и желания. Имате още и други 10 емблеми: чаша, книга, светилник и пр., и 3 букви, обърнати с ъглите нагоре, нещо, което е признак, че действително сте в 13-а сфера, а то значи, че сме в ада. Появяването на тази емблема, пентаграма, ни показва, че времената са дошли; и най-първо Този (сочи образа на Христа), Когото зидарите отхвърлиха, застава на ъгъла.

По-нататък се дадоха разяснения по всички почти пунктове на Пентаграма, но аз не успях удачно да ги схвана, понеже минаха набърже.

– Тази емблема изобщо се състои от вибрации, които, ако не се възпроизведат във вашия ум, сърце и душа, няма да имат желания ефект, когато, напротив, ако вибрациите се възприемат както следва, словото тогава е мощно и силно и ще дойдете в съприкосновение с всичките висши светове, та да можете да работите във външния свят. Особено буквата „Ж“ в пентаграма с живота си трябва да се измени, понеже тъй както е сега, показва, че настоящото положение на църквата трябва да се измени – в смисъл тази буква „Ж“ да излезе горе. Как? Като положите тази корона върху Христа. И когато дойде Христос във вас, ще станете силни чрез знание, светлина и възможност да ги възприемате, та да ви даде по-висши знания за Божествения свят и ще се разкрие пред вас нов свят.

Ако вие не усвоите тази материя, която ви се даде тази година, всичко друго, което ви се каже, то ще бъде ([те]ма инкогнита). Трябва да знаете, че вие имате първата стъпка, защото тази година е първата година от настъпващата нова епоха от развитието на човечеството. И ако от знанието, което Небето ви дава, вие съумееете да се приспособите, то ще се ползвате. Вътрешно е нужно да се обедините с Христа, а за начина е ваша работа да го намерите. Опитът всекиму ще покаже начина и този опит, понеже ще е важен и съществен, всякой може, ако иска, да ми го съобщава.

Работете повече със себе си, нежели със света. А светът ще бъде зает със себе си, та няма да ви закача – Пентаграмът рисува състоянието на света понастоящем и от него явствува, че той се разправя сега с разни змии и други животни, следователно Пентаграмът е тъкмо на своето място. Като дойде времето, ще му се даде друга форма, но сега той е на мястото си. Божиите закони не търпят отмяна и отсега нататък няма сила, която да пречатства за идване на Царството Божие. Всичко ще си отива по естествения си ред и път и вие наблюдавайте и ще видите как Небето ще развие своя план.

От съвременните народи англичаните на кой уподобявате? Местността на Балканския полуостров заема същото положение, както е Палестина, само че планините в полуострова отиват на изток, когато в Палестина отиват другояче. И както евреите бяха упорит и своенравен народ, така са и българите – има чудно сходство на духовете. Сега, за да не пострадат и българите, за да не се повтори историята с нея, както що стана с евреите, които, знаем, че страдаха от Вавилон, Рим, Филипа и прочие, и за да може да стане правилно тяхното развитие, то в пентаграма има знакове, от които явствува (*обяснява ги*), че невидимият свят пази равновесие.

Самата картина на Пентаграма говори и който има разбирането, нека схваща: Христос иде, за да се появи по-осезателно. Важните години са: 1911, 1912, 1913, 1914, 1915. Към края на 15-та година ще станат най-тежките боеве, но възможно е този период да се съкрати до известно време, но крайният предел е тогав. Останалите години: 1916, 17, 18 и 19, ще бъдат с вътрешни размирици в Европа.

Сега вас ви интересува като как ще се сложат работите. За Германия и Англия идат големи изпитания. За Франция още повече. Ще има изпитания и Русия. А Румъния, Сърбия, Гърция тогава ще претърпят големи страдания. След Сърбия иде редът на Гърция, която ще бъде на първо време напечена от Италия, от която ще претърпи преследване. За Турция тоже* идат страдания и от нея Англия е, която ще се възползува.

А нас ще ни ползува в тия времена да намерим място, на което Господ да положи олтар за служене, защото ние, доколкото служим Господу, дотолкова се и благославяме. Господ не иска само да мислим за Него, а да мислим и прилагаме мислите си в служба Нему, тоест като мислим за Него, да се ползуваме от Него, също както се обръщаме и мислим в Слънцето и въздуха, ние същевременно се и ползуваме от тях. Обичаш ли Господа, готов е да даде всичко за тебе; не обичаш ли Го, затваря се като камък. Затова ние можем да направим Господ за нас и строг, и благ.

И трябва да знаете, че вие вече ликвидирате със старата карма. Казвам ви: сега, в новата епоха, не правете старите погрешки, защото щом направите старите погрешки, непременно ще се намерите в числото 13. Истина, сега сте в числото 14, но щом съгрешите, ще слезете в числото 13 и ще изпитате страданията, които изпитват всички хора, които страдат по Земята.

Сега именно живеем в едно от най-неблагоприятните времена от чисто физическо гледище. Всичките идилии рухват. Някой си мисли да прави това-

* тоже – *остар.* също.

онова. Но как? Когато най-малко две години ще държи войната, а след това ще настъпят вътрешни смутове и така нататък; та не бива да се сърдим, че не можем да реализираме този или онзи наш план. И пак ви казвам: страданията ще бъдат големи; а ако заради избраните не се съкратят тия страдания, та да се помогне на сегашната цивилизация, тогава тежко и горко...

Във вашия ум сега е грижата на чия страна ще бъде победата – тройното съглашение или тройния съюз. Как се слага у вас?

Всички отговарят: – Тройното съглашение.

– Добре, тогава чувствувайте това, а избягвайте симпатиите. И щом чувствувате така, то е вярно.

През цялата година ще се молите за тия три неща, които продиктувах, и да не правите обленяване – искате да проверим един закон, ето, сега го проверяваме. Искате осезателни доказателства и аз ви дадох тази година такива. Навсякъде виждате смутове и боеве, а ние прекрасно си имаме събора; и ако и да имаме военно положение, но и в София са научили за нашия събор, казали са: „Не ги закачайте.“

За Турция аз ви съм казал, че тя ще си върви. А Балканският въпрос се разрешава вече, както и други път съм ви казвал, сега, в 1914 година. Смятайте годината от март до март и от август до август, защото те са, които важат в нашите сметки, а не политическата година.

Всички ръководители на народите присъствуваха тази година на събора. Те дойдоха до едно съгласие: На всякой един народ да се даде и трябва да възприеме заслуженото, било то добро или зло. Това именно присъствие тук на народните ръководители обяснява поведението на нашето правителство да не ни закачат.

Тая година работим с числата 3, 9, 27 и 81, а те са най-силните числа за работа. Виждате даже, че имаме тая година дошли резервни членове: ако отсъствува някой член от Веригата, резервният веднага да го замести.

Да, тая година ще бъдете зрители на велики работи. И човек в такива времена да гледа това, то значи сам да е велик, защото работите, които настъпват, са в действителност велики и осезателни. Колкото за България, тя ще вземе много повече, отколкото е очаквала, даже повече от Мидия-Енос, защото работите така са поставени, че който и да спечели, дали тройният съюз или тройната антанта, България все ще спечели.

К. Иларионов: – Но ще воюва ли България или не?

– Самият събор показва дали ще воюва или не: времето през всичкото време на събора беше хубаво, с изключение изначало, но нищо, то не предвещава война. В реда на нещата е да се обединят България, Сърбия, Черна гора, защото южните славяни трябва да се обединят.

Интересно е наводнението в Ески-Джумая, защото то е едно благословение за народа. Всички лоши духове, които се бяха събрали в България от Румъния, Сърбия и Турция, трябваше чрез това наводнение да отидат в Черно море. И ще видите, че откак наводнението премина, атмосферата у нас се разведри. Да, и ще се разведрява повече и повече, защото България става звено за обединението на славяните.

На физическото поле до 1912 година имаха подозрение хората срещу Веригата, но от 1913 и 1914 година това подозрение се премахна и хората измениха мнението си.

Това събрание се свърши в 21 часа на обед. Времето днес през целия ден беше ясно, тихо и топло.

Край на годишната среща през 1914 година.

ПРОТОКОЛИ

ОТ ГОДИШНАТА СРЕЩА НА ВЕРИГАТА

през 1915 година (4–8 август)

ТЪРНОВО

Записал: ДИМИТЪР ГОЛОВ

И тазигодишната среща стана в Търново. Специални и предварителни покани нямаше. Чрез известие, изпратено от Петко Епитропов, се оповести на всички в провинцията, че тази година ще се съберем в Търново, където трябва да сме на 4 август, вторник. На жените, участващи и повикани, трябваше да се каже за това на 2 август. От София трябваше да заминат 36 души, от които на 2-ри, в неделя, и на 3-ти, в понеделник, са отпътували 28 души. При нашето пътуване в понеделник, 3 август, времето при тръгването ни беше начумерено, но към 12 часа около гара Червен бряг започна лека-полека да се изяснява, така щото в Търново стигнахме навечер при много хубаво време. При все това през нощта между 3 и 4 август зароси дъжд.

Онова, което обръщаше внимание на по-старите тази година, бе туй, че почти всички, които бяха на събора, изглеждаха сериозни, инак веселички, доста свежи и бодрички духом, обаче като че ли очакващи нещо да стане – умислени. Защо? И дамите, и те не могат да си обяснят. Пението и песните бяха голяма радост, веднъж или два пъти се чу гласът на събора вън от преподавателния салон, а повечето на купчинки, разменяващи мисли тежестта на политическата атмосфера в България и около нея, надявайки се всички, че Господ ще изкара работата на добре.

4 август, вторник

Времето днес сутринта в 5 часа преди изгрев Слънце, гледано от Търново от височината на Иларионовата къща, доловете на града са напълнени с мъгла. Като че ли предвещава дъжд. Слънцето изгря в облак, цялото небе е облачно, но постепенно се разведряваше, докато в 9 часа хубаво се изясни. Оттогава до обед имаше бели облаци, през които слънцето проникваше добре и имаме приятен ден, но към 3–4 часа започна да се заоблачава, западът се покри с черни облаци, размесени с червени облаци, задуха силно и завала. Дъждът обаче над нас, в Търново, се изрази само в приятна росица, а бурята с дъжда обвзе изток, север и югоизток. Щом преваля, небето откъм югозапад се разчисти и уясни до такава степен, щото в 9 часа вечерта започна много ясна, тиха и приятна лунна нощ.

В 11 и половина часа се повикаха всички, фигуриращи в списъка, съставен от Пеню Киров, и приложен към 1062 страница, с изключение на тези, които още не бяха дошли в Търново, като например: Иван Дойнов, Сава Великов, Стефан Белев, Михалаки Георгиев, Ст. Чалгаджиев, П. К. Стойчев и др. Всички един подир друг, без обуща влязохме в преподавателния салон, който горе-долу имаше миналогодишната обстановка: дългата маса, около която се наредиха всички, прозорецът от изток, окичен с ленти с жълта, синя и розова краски, изкусно начертани по начин такъв, че лентите образуваха буквата „Д“. До прозореца е ликът на Исуса Христа, а до него – картината на вечната човешка еволюция. На самата входна на салона врата личат ленти с розова и портокалена краски. На западната страна на салона личи Пентаграмът, окичен с жълта краска.

След като прочете 12 глава от Евангелието на Йоана, молихме се с „Добрата молитва“ и „Отче наш“, изпяхме тихо „Благословен Господ Бог наш“ и Учителят каза:

– Аз ви приветствувам в името на Господа – вас и всички, които са събрани днес да извършат Неговата воля

Обаждат се: – Благодарим.

– Този ден е един тържествен ден, обаче, както виждате, той е пак също един обикновен ден за хората. Тържествен е само за ония, които имат съзнание и чувствуват и схващат онова, което Господ днес върши в света. Туй, което днес върши, вършил го и в миналото хиляди и милиони години, творил е и е приготвял Земята и небето, можем да кажем, заради нас, дали тази дума ще вземете обективно или единично, законът е верен. Верен е също Духът, Който живее в един човек и в множеството е един по отношение на човешките души.

Във връзка с това ще взема 28 стих от прочетената глава: „Отче, прослави името Твое. Тогаз дойде глас от небето: И прославих, и пак ще прославя.“ За да може едно същество да се прослави, или да стане името му известно, трябва да бъде съвършено. Думата „съвършен“ взимам в широк смисъл, който се отнася до хората, а не до Бога. Когато художникът работи една картина, завърши я и отчита, че няма никакъв недостатък, излага я на показ. Да се прослави нещо значи да се представи съвършено пред разумните същества.

„Да се прослави името Божие“, а името Божие е турено върху нас – ние сме слава Господня. Казва се, че почитта и славата на бащите, това са техните деца. Почитта и славата на младоженека, това е неговата невеста; почитта и славата на учителя са неговите ученици; на господаря – неговите слуги; на царя – неговите поданици. Разбира се, когато отношенията за това са правилни, когато всеки разбира както трябва своята длъжност. Най-почтената длъжност, която Господ може да даде на света, е да бъдем слуги, и затова сме ние на Земята.

В първо време искам да освободите умовете си от разни грижи за разнообразни, несбъднали се мисли и желания от хиляди и работи, които сега ви смущават. Всички тия непотребни работи турете долу във вашия килер, направете, тъй да кажа, едно пречистване на умовете и сърцата си, за да може Господ да внесе нещо във вас, Духът да дойде да ви поясни нещата. Божественият Дух, Който слиза отгоре, е носител на Божествената Мъдрост. Този Дух работи сега между вас и трябва умът и сърцето ни да бъдат отзивчиви. И ако досега Бог не ни се е открил, то е, защото сме същества недоволни и неблагодарни. Всеки ден Бог час след час ни праща Своето благословение. Но ние сутрин като ставаме, не Му благодарим за благостта, която ни е показал в миналото. И често се питаме: защо не успяваме? Ние приличаме на плувец, който се е натоварил с голяма тежест. Как ще може той да плува, ако не хвърли товара си? С товара си той по-скоро ще потъне. Хвърлете товара от гърба си – ето първото нещо, което трябва да направите.

Търново, съборът пред вилата на Бостанджиеви

Съборът в Търново – на обяд в лозето

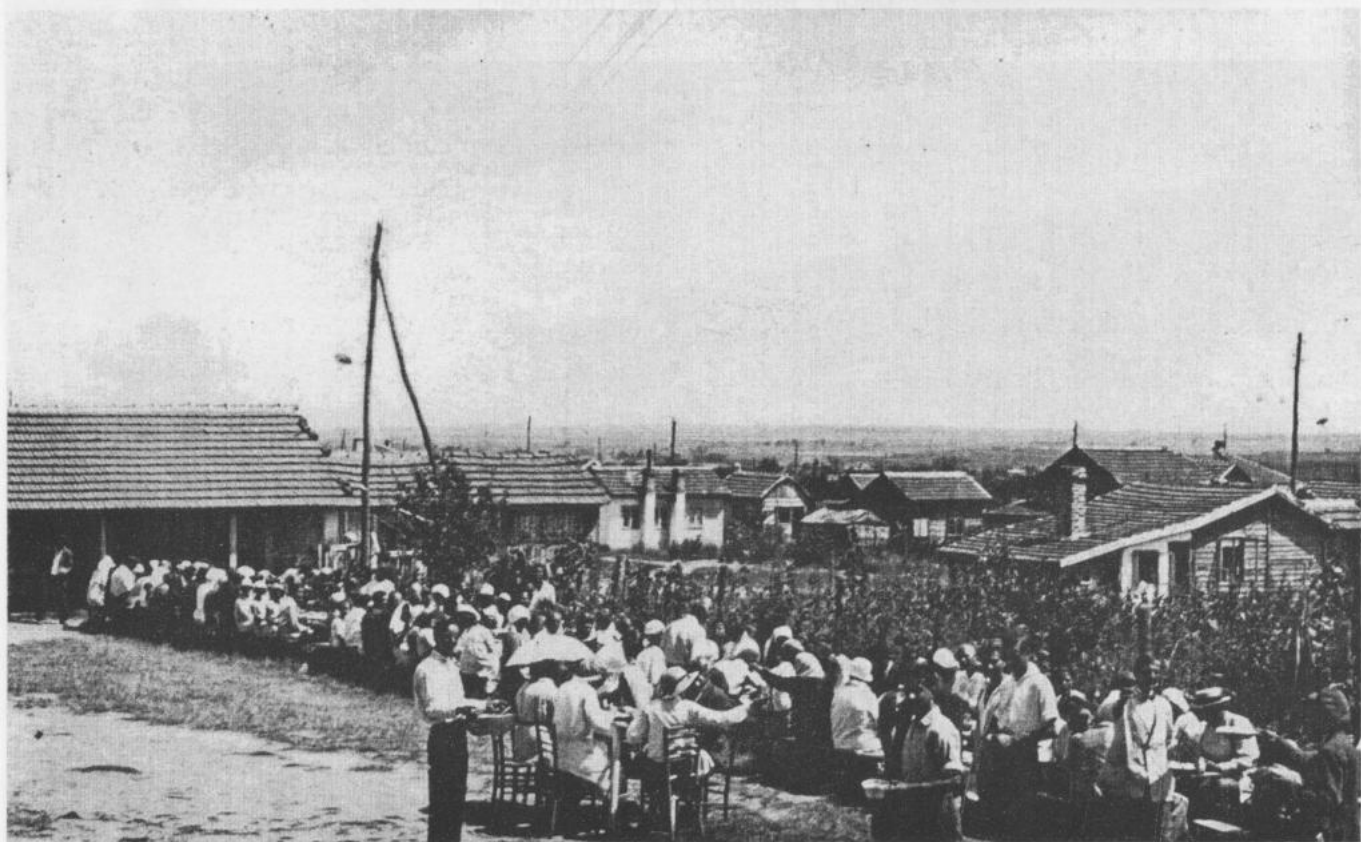
Съборът на Изгрева, 1927 г. – на чай при бързоварите

Съборът на Изгрева в София, 1927 г. На обяд

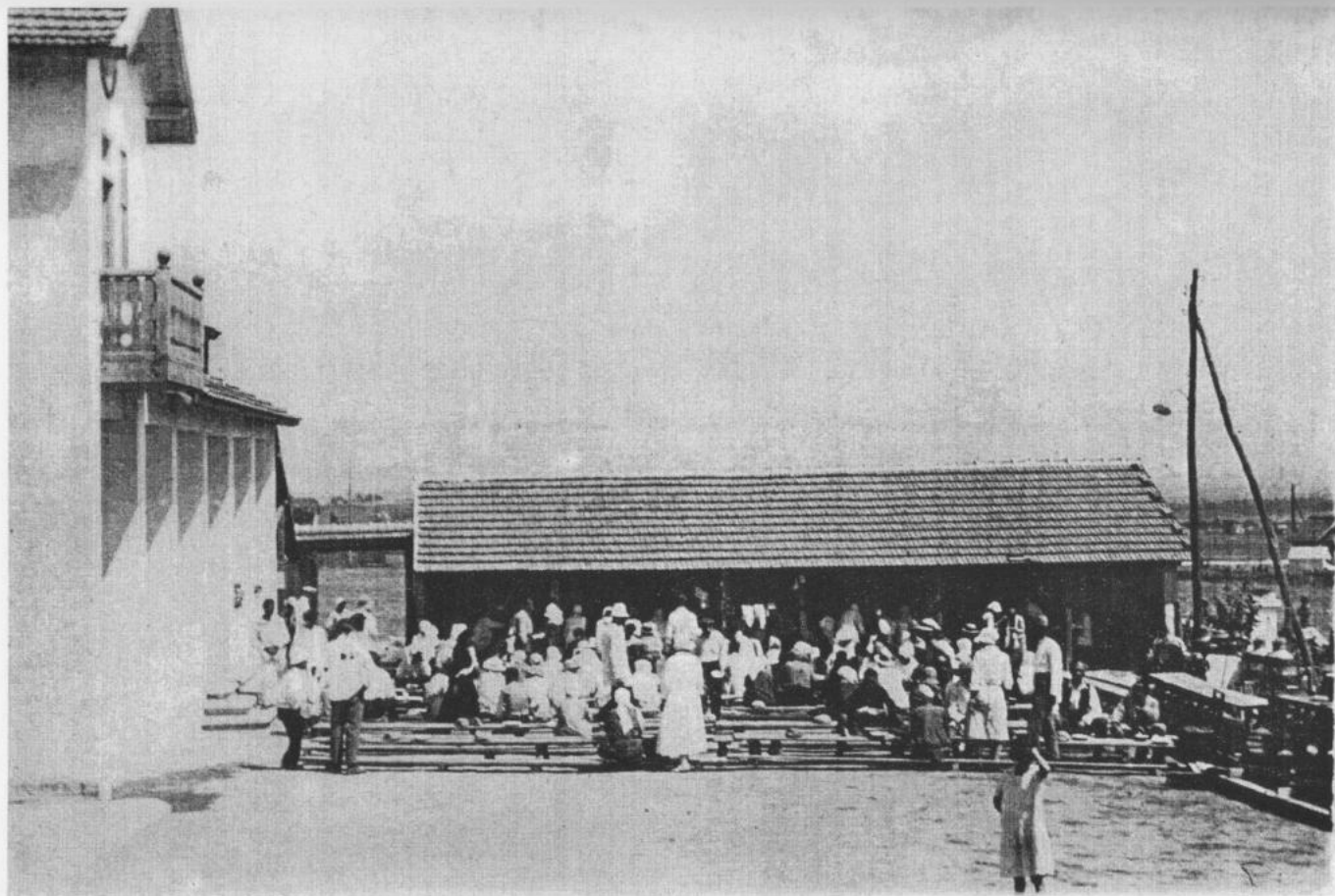

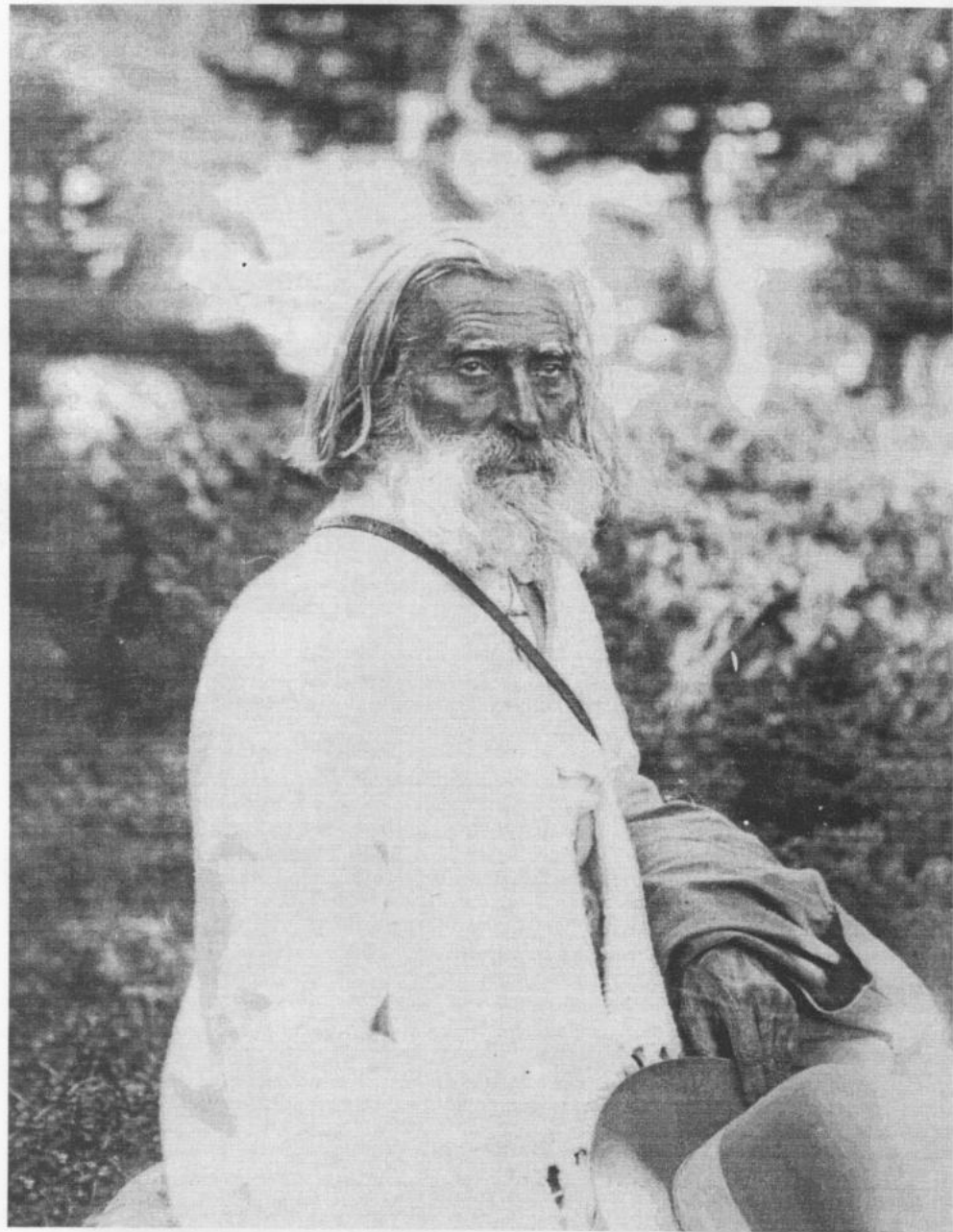
Съборът на Изгрева, в дъното е навесът. На обяг

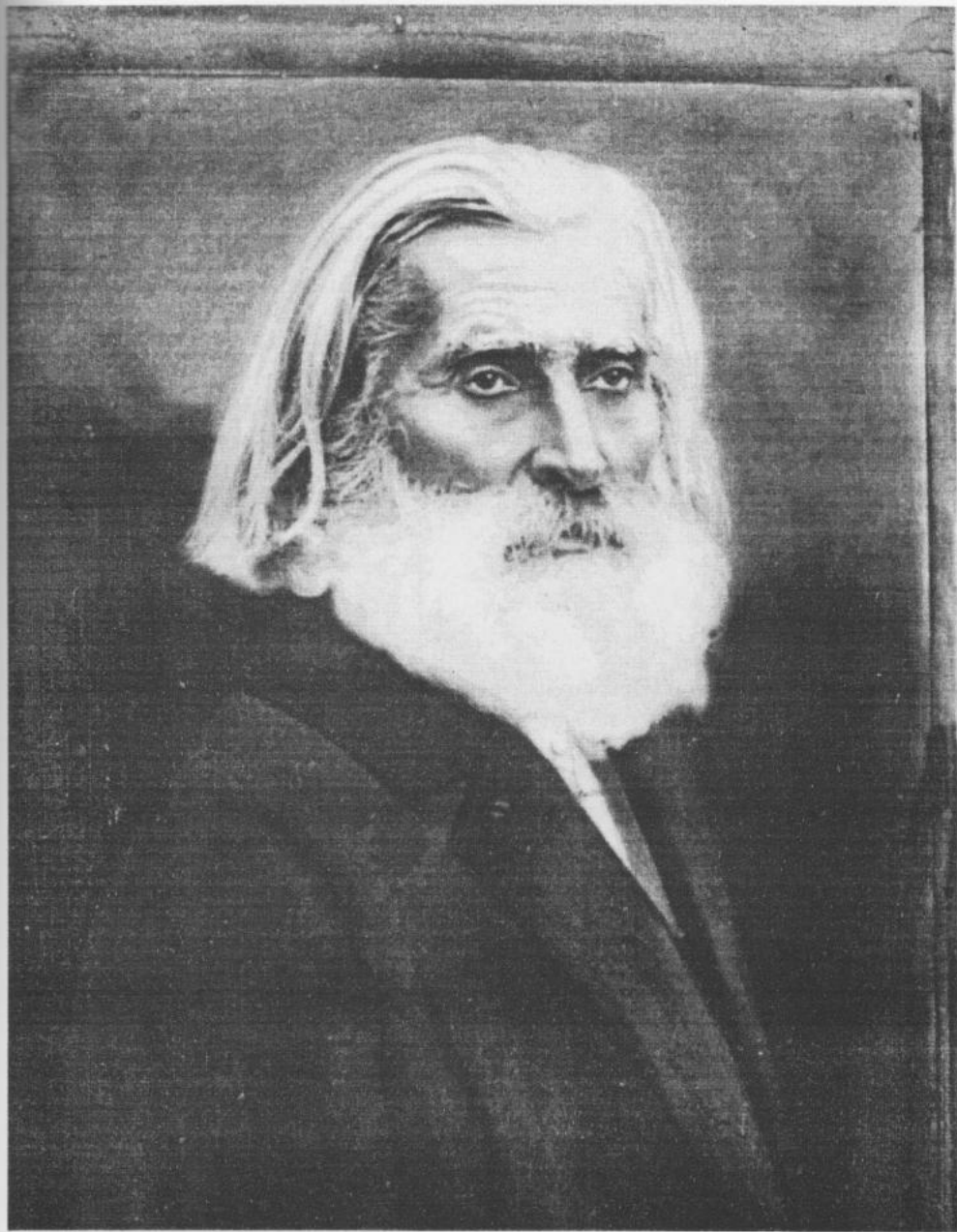
Съборът на Изгрева. Обяг

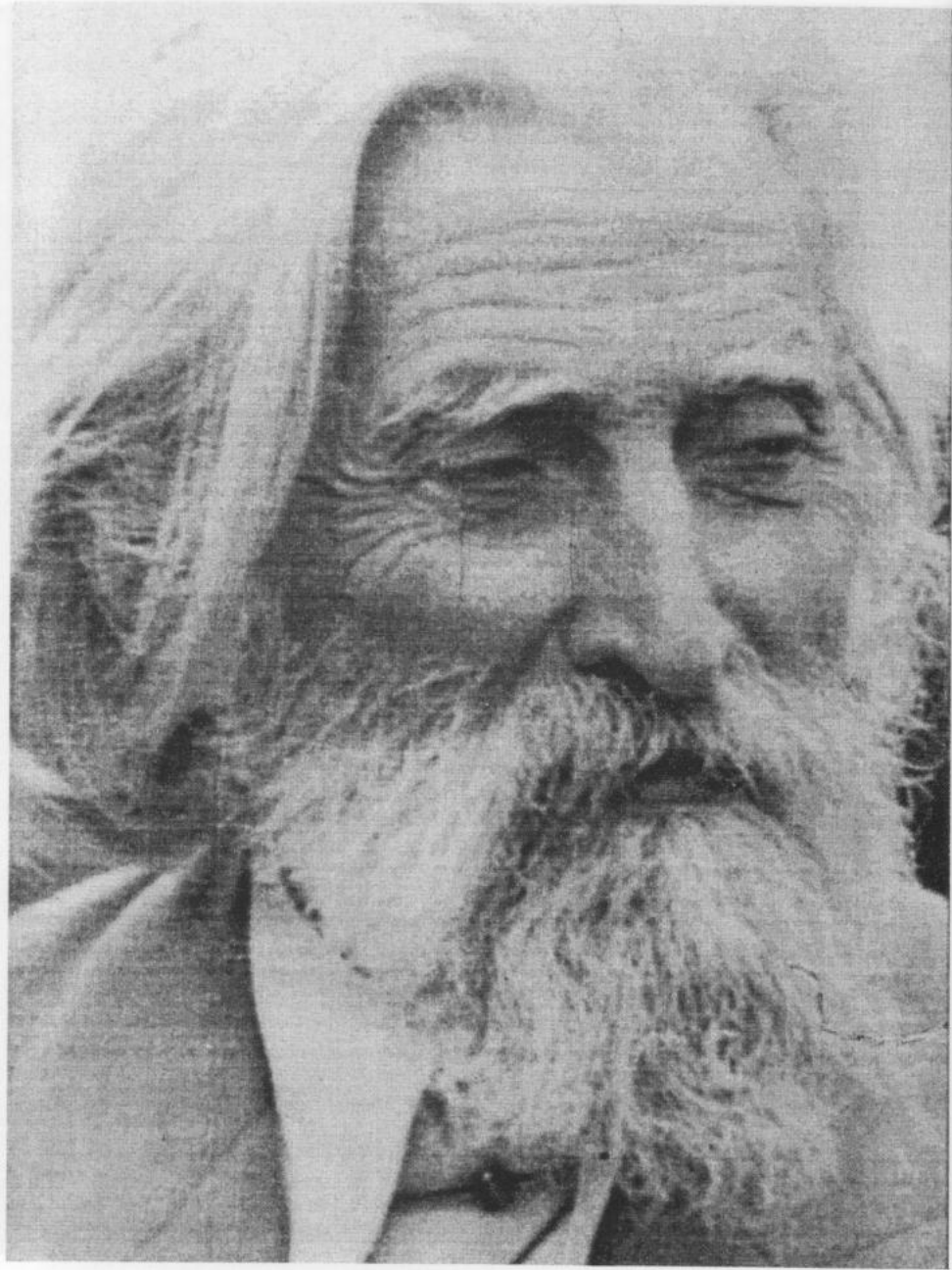
Съборът на Изгрева. На обяд при пейките пред салона

Учителят Петър Дънов на екскурзия

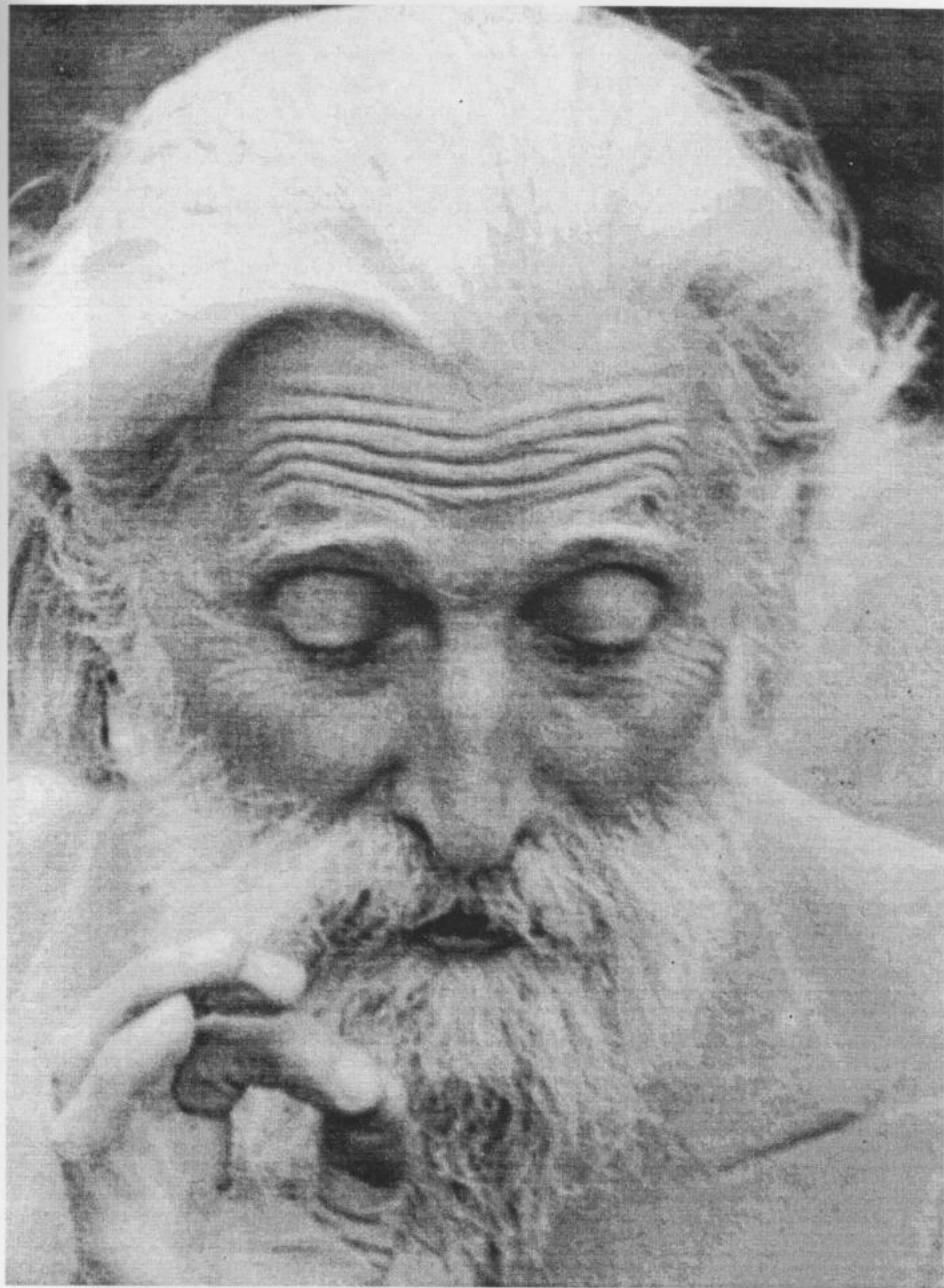

Учителят Петър Дънов

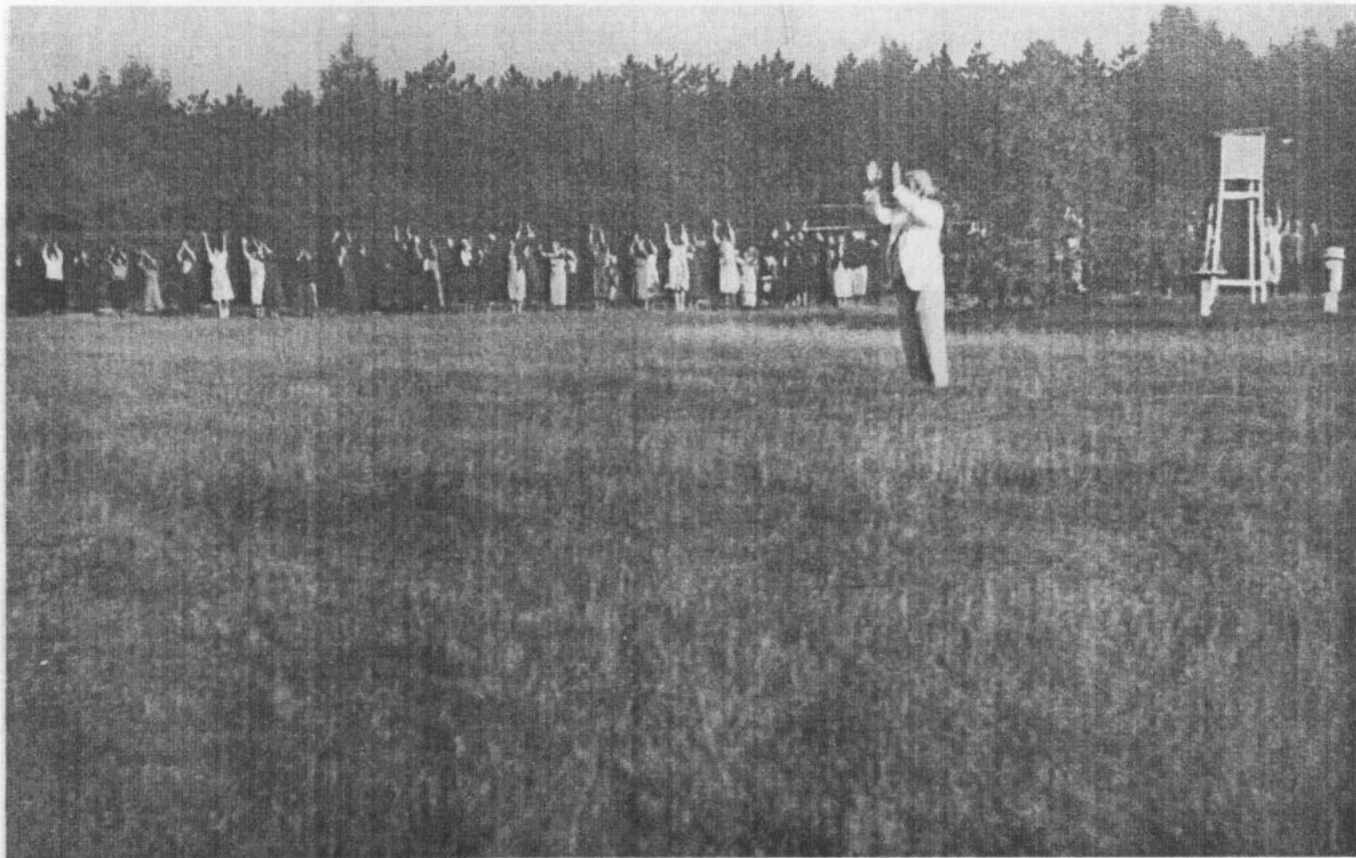

Учителят Петър Дънов

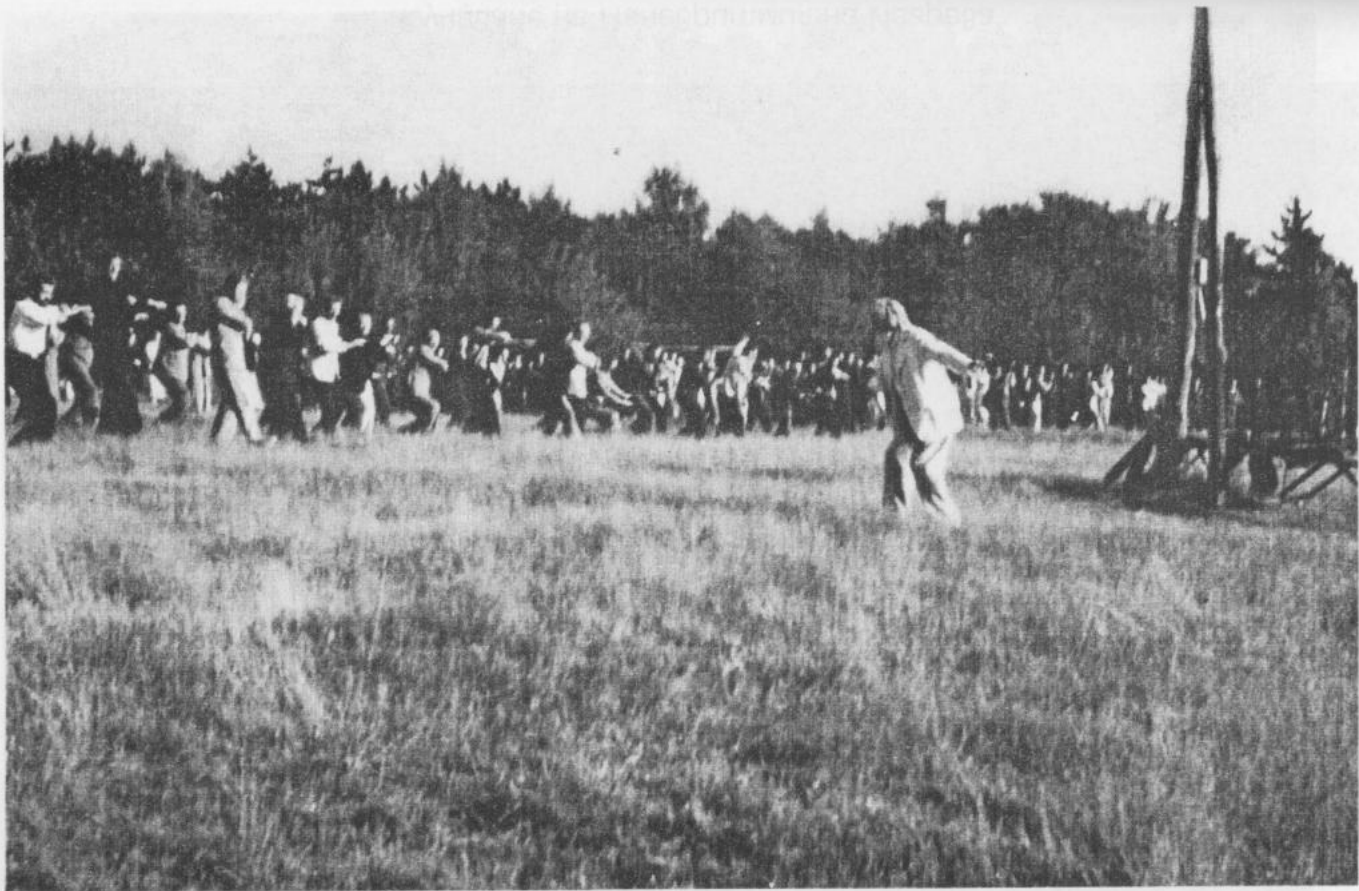

Учителят Петър Дънов обяснява

Учителят на поляната на Изгрева

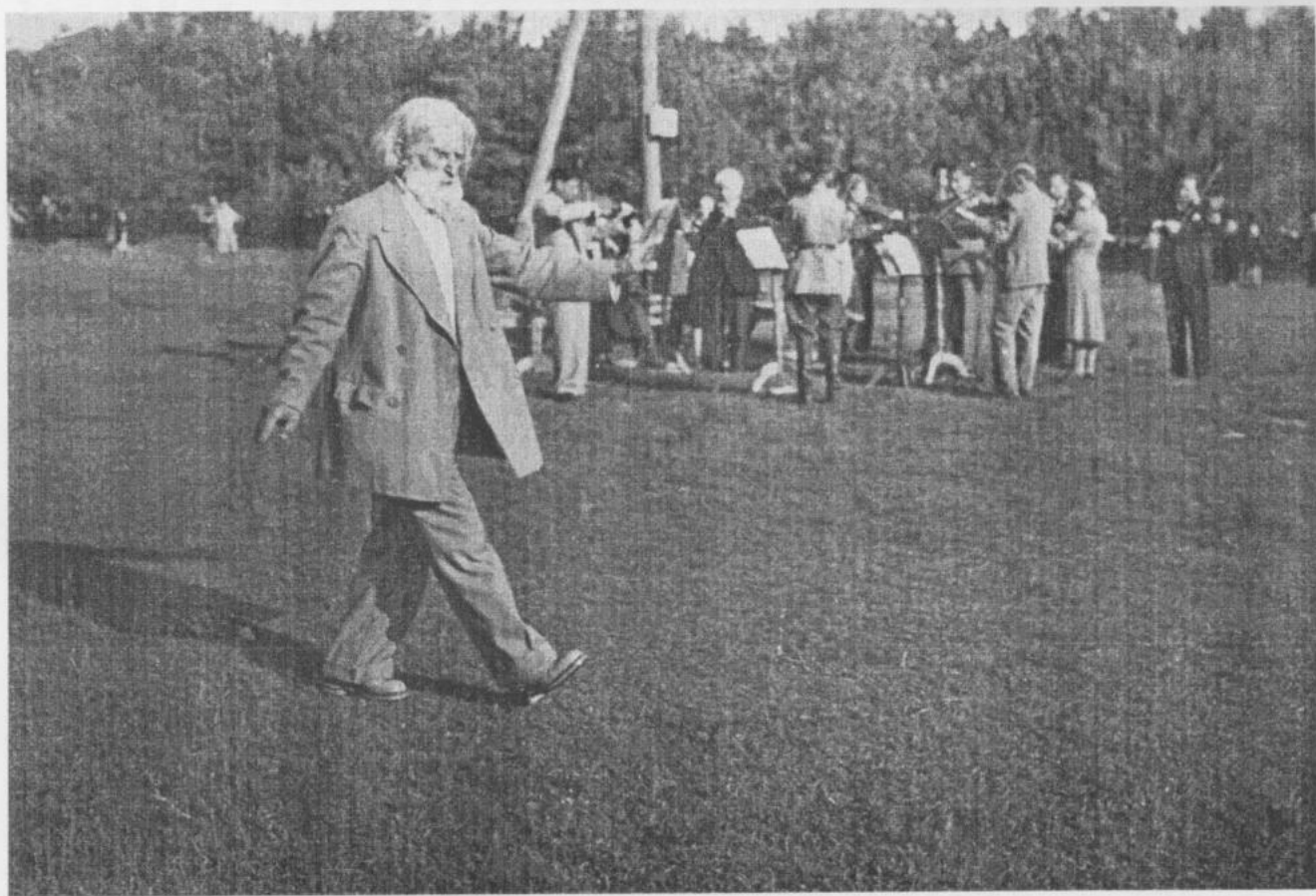

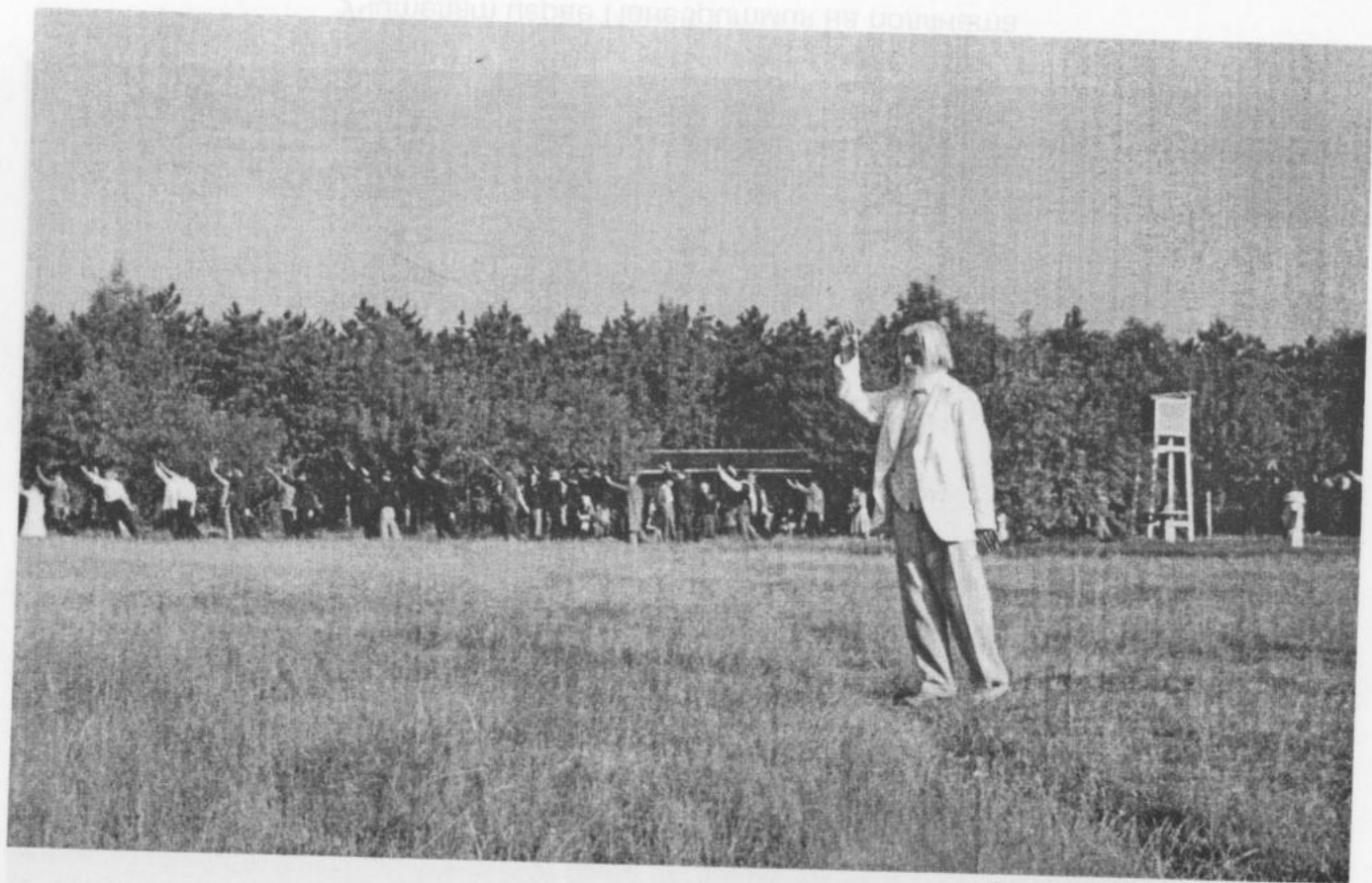
Учителят играе упражнения на Изгрева

Разучаване на Паневритмия на Изгрева

Учителят играе Паневритмия на поляната

Учителят играе Паневритмия на Изгрева

Когато Христос се обръща в прочетената глава: „Отче, прослави името Твое“, тогаз дойде глас от небето: „И прославих, и пак ще прославя“. Всичко, което Бог прославя, трябва да страда. Прославлението се предшества от страдание. Да познаваме славата Божия, то е Неговото извявяване, тъй като Бог може да се обективизира, да ни се представи в осезаемия свят, достъпен за нас. Да прослави Своята добродетел, Своята правда, Своята любов, Своята мъдрост, Своята истина, Своя живот. Значи всички тези черти у нас да извяват славата Божия, да се почувствува. Тогава ние ще прославим Господа. И понеже Христос знаеше при какви страдания има да мине, казва: „Готов съм да понеса тия страдания, нека се прослави името Ти.“ Ако се беше отказал да страда, ние нямаше да бъдем тука. Страданията и любовта са, които съединяват човешките души. Сега вземете и размислете какво ще бъде положението на вашите души в бъдеще, какво място ще вземете, когато отидете в Небето. Разбира се, това, което вършим тук, на Земята, е само една сянка, то не може да даде онова величие на духовния свят. А духовният живот разбира хора живи, а не хора мъртви. Колкото е по-живо, по-силно съзнанието във вас в това отношение, толкова вие доближавате до славата Божия.

Сега необходимо е да се запознаем с това име, с което се спасява. Всички стари мистици, кабалисти никога не са произнасяли това име. Човешкият език не е толкова гъвкав да го произнесе правилно, всякога са го съзвучавали и се чудели например на любовта. Обичате човека, но щом му се изкаже любовта, тя загубва своята сила. Ако думата бъде пропита с необходимите вибрации, тя ще внесе голяма сила. Някой каже: „Аз те обичам.“ Но думите му не могат да произведат ефект. По това можем да съдим за интензивността на нашия живот, доколкото можем да благотелствуваме хората. Искате ли да знаете дали имате силен живот, приближете се при страдащ човек и произнесете думи, вижте дали в душата на този човек ще произведат някаква любов. Ако произведат, тогава ще забележите, че имате сила. Ако те не произведат ефект, това показва, че вашата душа не вибрира така, че да произведе Божествената любов. Че в нас любовта не се проявява, това няма какво да доказваме: ежедневно обхождане с хората показва доколко имаме любов и сме готови да прославим Бога на Земята. Този въпрос е личен, понеже не сме създадени да се съдим тук. Но всеки един трябва да разгледа себе си и да работи върху себе си или да остави Господ да работи върху него.

Във връзка с прославлението Името Божие са и страданията, които ни сполетяват в този свят. Защо ни сполетяват? Те са един отзвук на нашето минало в нашето настояще на нашата душа, как да се проявява. По естество половината или една част от нея, не цялата, е груба и всеки ден ние чувствуваме тази грубост. Тази грубост е необходима, за да работи Господ, понеже едната страна на нашата душа е груба, недоделана. Господ се е заел да оделя и Нему съставя приятност, колкото човек е груб, да работи върху неговата душа. И тъй, половината от нашия живот е изработен, но половината не е; половината е оделян, а другата половина не – и лош, и добър. Доброто в човека е оделяната страна, злото – неоделяната.

Ние казваме, че искаме да работим за славата Божия. Как ще работим? Първо трябва да бъдем благодарни на Господа. Всяко недоволство е грях, който ни спъва. Ония неща, с които нагрубяваме Господ, Господ ни ги връща назад и падат върху нас. Всеки ден има такива връщания и затуй не успяваме в много неща. Ние трябва да благодарим, че когато Господ ни връща тези неща, да се ползуваме. Нашите лоши желания Господ не ни ги връща според окултния закон удесеторено, а ги омекчава, за да можем да изучим закона. Имате несполука в търговията, учениците не почитат учителя, жената не почита мъжа – това са все резултати на отношенията, които имаме към Господа. И за да проверите извест-

но ваше отношение към Господа, призовете Господа във вашата индивидуална душа, в подсъзнанието и поставете задача да поправите вашите обноси – ще забележите, каква магическа сила ще се прояви.

Според моята опитност по-мощен и по-безопасен от този закон няма. Може да вземе хиляди години, но абсолютно никаква опасност няма в него, не се харчи енергия, най-евтин метод, който ще ви коства най-малко. Има друг метод, но много скъп. Ако изправим нашите отношения към Господа, Той би се радвал в нас и ще Го почувствуваме като музика, като поезия, светъл ще се оправи и ще започнем да възприемаме мислите на ангелите, на великите хора, ще видим, че светът върви много добре и работите на земята ще се определят. Те всъщност са определени, но понеже мислим, че не са определени, всеки ден в желанието си да ги определим, ние ги объркваме. Това, което Господ е написал, ние ставаме сутрин и го заличаваме. Първото нещо, което трябва да направим сутрин като ставаме, е да се спрем 10–15 минути и да видим какви мисли е вложил Господ в душата ни.

Аз съм избрал един ред от думи, които имат сила на живот в себе си. Вземете под категорията на *любовта* кои думи влизат. Думите, които изаявяват любовта, са: *нежност, опрощение, благост, утешение, съчувствие, щастие в живота*. Вземете думата *живот*, в нея влизат: *моц, храброст, въздушевление, бодрост, победа, победа в целостта*. Вибрациите на думата *цялост* на български са слаби. Думата *победа* е по-силна, *радостта* е по-силна, но *целостта* има най-дълбок смисъл. Под думата *цялост* влизат: *здраве, покой, услужливост, благост, пълнота, оптимизъм, мъдрост*. *Мъдростта* включва следните думи: *уравновесеност в действията, равновесие, светлина, знание, съсредоточение, осияване и просвещение, разум*. В категория *разум* влизат: *разсъждение, съжаление, съображаване, внимателност, стремление*. На български няма дума за *индивидуализиране*, което значи душата да стане единична. В *индивидуализирането на душата* влизат следните неща: *лекуване, присъствие на Духа, младост, растене*. В *растенето на живота* влизат други думи, които го обясняват: *успех, оживотворение, почивка, надежда, съгласие, миротворство и изкупление*. В *истината* влизат следващите думи, които я обясняват: *постоянство, въздържание, вяра, вдъхновение, доброта, упование*. Който иска да познае истината, не може без тия помагала. Сега ще вземем думата *вярност*. За да бъде човек верен, трябва да има съзвучие. Тия са две думи, които следват една след друга. Влизат и други думи, които обясняват *верността*. Това са: *хубост, невинност, смирение, сладост*. Остава още една категория, нея ще оставя.

Освен тия думи може да намерите и други думи в българския език, с които можете да правите известни упражнения. Защото когато искате да изработите една черта във вас, трябва да има една дума, тя да бъде методът и начинът, оръжието, чрез което ще приложите силата ѝ. Искате да бъдете мек и благ. Първото нещо, което трябва да направите, е да бъдете ням. Когато другите хора са нежни спрямо вас – нежните хора са много пластични – нежността подразбира голяма пластичност на ума, душата и сърцето. Ако много прощаваш, туй показва, че си решен да бъдеш нежен. Трябва да знаете, че едно от качества на Светия Дух е нежността. Писанието казва: Не огорчавайте Божествения Дух. Ние можем да Го огорчим с много дребни работи. И тогава ще дойдат у нас духове на този същия уroveň, на който сме ние, Господ ще изпрати груби духове, приблизително като нас, и други, по-напреднали, и последните, докато не ни приспособят да бъдем в съгласие с Божествения Свят Дух, няма да ни оставят.

За да можем да придобием всички тези качества, тия неща да се вложат в нас, трябва хиляди години, една, две хиляди години ще бъдат малко. Тия дума трябва не само да ги произнесем и да намерим тяхната сила, но и трябва да я внесем в себе си, да ни оживотвори. Затова именно процесът на развитието

е медлен. И защото методът е бавен, затуй Господ праща Своя Дух да поработи върху нас.

В любовта трябва да има утеха. Не си нежен, утеши се и ще дойде Божественият Дух и ще внесе утешението. То не е нещо, което може да се купи или изработи в нас. Нежността трябва да се внесе като елемент отвън. Когато дойде Духът, ще внесе тази нежност. И особено когато се намираме в едно общество между души, които са нежни, усещаме едно вътрешно щастие. Ние казваме: Този човек ни разбира. Защо? Той в душата си и в сърцето си е в съгласие с вас. Вземете една майка. Защо тя изучава това изкуство на нежността? И бащата също. Най-напред те не са толкова нежни, но като имат деца и вложат своя живот в тях, нежността започва да се обработва. Някой ще каже: „Нямам деца.“ Всички имате деца. Ако някой не ги вижда на физическото поле, вътре в своята душа ги има, ще ги вижда. Когато някой път имате най-сладък момент в живота си, то са вашите духовни деца, които викат „татко“, „мамо“. Казвате: „Колко е приятен днешният ден.“ То са децата, които Бог е пратил да ви зарадват. Вие сте видими за тях, а те са невидими за вас. Когато децата стават видими, бащата е невидим; когато бащата се вижда, децата не се виждат. То е закон. Две мнение по него не може да има. Ако искате да бъдете невидими, вие трябва да се качите горе, а те да сплязат долу.

Един ден ще дойде някой отгоре да ви освободи, вие не можете да напуснете поста си, докато не дойде дежурният да ви замести. Ония, които сега нямат деца, ще дойдат, даже да са накрая на оня свят. Преди някой ден една жена ми разправяше следния случай. Синът посещава баща си, при когото живеела сестра му. Сестрата заминала някъде и оставила друга жена да шета на баща си. Той казал на дъщеря си: „Майка ти заповяда на тази жена да ми прислужва.“ Майката на дъщерята се била поминала преди няколко години. Той ѝ говорил несъзнателно. Ако запитате този човек, ще каже: „Никога не съм го казал това.“ Има и други случаи за идването на души да обсебят наши близки. Някой път езикът като че се подхлъзне, казва истината. Друг един случай отпреди петнадесет години. Един българин, който водил един непорядъчен живот, за когото хората имаха не особено добро мнение, ловджия, комарджия, гуляйджия, един ден около 4 часа следобед валило дъжд и се образуваха две дъги от север към юг. Викат момиче, което пита: „Гледай този човек какво вижда.“ Попитали го какво вижда и той отговорил: „Виждам буквата Х.“ – „Какво казва този знак?“ – го попитали. Той отговорил: „Христос казва: „Или на Мене гледайте, или сте изгубени.“ И знакът след това се изгубил. Да попитате този човек сега за това, ще ви каже, че не помни.

Всеки има такива посещения на Божествения Дух, само че някои ги чувствуват по-осезателно, а други не са толкова чувствителни. Колкото повече вашето подсъзнание е будно и вие придобивате един подем на духа, Господ се приближава и ви дава знак за Своего проявление. И какво казва Господ? – Готов ли си да направиш нещо? Има там много хора, които страдат, готов ли си да отидеш и да им помогнеш? Господ ще заобиколи всички един по един, докато намери онзи, който е готов да бъде носител на Неговата мисъл, готов да изпълни Неговата воля.

И сега Христос като казва в прочетения стих „Прослави името Си“, на друго място казва: „Не дойдох да изпълня Своята воля, но волята на Отца Ми и каквото Ми е казал, това върша.“ Сега ние всички можем ли да изпълним тази Негова воля? Някой от нас може в 50, в 1000 години. Всяко желание, което се ражда във вас, не мислете, че ще остане безплодно. Мисълта, която е дошла чрез Духа, ще принесе своята полза. В Исаия има един стих: „Словото Ми не ще се върне празно.“ (Исаия 55: 11). И бъдете уверени, че Словото Божие няма да се върне безплодно. Той е днес между нас да насади добрата работа на

живота не само във вас, но и в други, които не съзнават това. И във всички, които са готови, Той ще посее тези семена.

Сега може да мислите, че понеже сте събрани на това място, във вас има повече съзнание. Но има хора, които, и безсъзнателни, еднакво се ползват от Божията благодат. И сега моето желание е, щото за работата, която има да вършим, за подвига, който ни предстои в тоя свят, да имаме някои елементарни качества, от които ние се нуждаем. Когато говоря за думата „нежност“, не подразбирам да я придобия изкуствено, а да дойде по естествен Божествен път. Много пъти, ако не сте готови, когато се молим, влизаме в съприкосновение с по-нисши и огрубели хора, понеже като почнем да се молим на Господа и като разтворим всички врати, влизат лоши влияния.

Най-първо, когато започнем да се молим, трябва да влезем в своя чертог, в своя кръг, да се индивидуализираме пред Бога. Оттам можем да се молим и действуваме безопасно. Вън ли сте от този кръг, вие вече не работите за себе си. И всеки един, който иска да се прояви името Божие, трябва да влезе в своя кръг, а то значи да не бъдем хора да служим на човеците, а на Бога. Някой казва: „Аз не искам да слугувам на еди-кого си.“ И при все това слугува. Тъй че слугуването не е в наш ущърб, но не трябва да учим другите хора на паразитност. И духовният живот, в който живеем, има опасност от паразитство. Има много духовни хора, които са паразити, те очакват. Едно дете може да чака от майка си от 3 до 9 месеца, но на 2 години като стане, малкото дете не е паразит. Първата или втората година трябва да започне самостоятелно да работи. И в духовния живот е същото.

Трудолюбие се иска от вас. И когато работим по този път, да се приближаваме към Бога и да чакаме, докато Той не отговори, да не бързае. Във всяко бързане напакостяваме на своето развитие, смуцаваме ума и сърцето си. И в тия войни, в които сега живеете, вие всички тук, които присъствувате, сте изложени на големи опасности. Често гледаме религиозни хора, изложени на големи опасности, призовават името Божие. Успокойте първо себе си, докато Духът заработи, и обърнете ума си нагоре. Аз съм виждал хора при големи опасности да си вържат ръцете, да скубят косата, но няма да им помогне, да ги послуша Господ. Но ако рекат: „Господи, Ти си всякога благ, никога не си ме оставил и сега ще ме избавиш, аз вярвам и на Тебе оставям слабостта си“, Господ ще те послуша и ще ти помогне.

Ще направим още няколко бележки и ще завърша тази обща беседа. Най-елементарното, което е потребно за всички приятели от Веригата, е учтивост на мъжете и жените. През тази година трябва да започнете с учтивостта в духа, душата и сърцето. Може да съзнавате, че някой има недостатъци, не го съдете, понеже като съдите него, съдите Господа. Господ казва: „Аз зная, че е груб, но аз работя върху него.“ Стойте малко далече, ако някой е много груб. Не сте длъжни да отивате да го облагородявате. Турете между себе си и него едного, двама, трима, десетима, двайсет души, не се приближавайте до него. И тогава нека турим тази учтивост и в други хора, макар и от света. Аз съм срещал светски жени, много учтиви в своите обноски. Прекрасно качество. А у нас, като влезем в християнството, мислим, че трябва да бъдем откровени, праволинейни.

Господ всеки ден е определил колко думи трябва да кажем и затуй казва Христос, че за всяка дума, която не е турена в твоята уста от Бога, Господ ще те държи отговорен. А колко думи трябва да кажем? Ще кажете тия думи, които Господ е казал, нищо повече. И ако държим този начин, досега щяхме да сме много високо. Ние някой път говорим много малко, но някой път говорим повече отколкото Господ е казал. През тази година да говорим толкова колкото Господ иска. Десет или петнадесет хиляди думи, кажи ги и не се бой. Турил ти е да

кажеш 10 думи, но ако ги кажеш както Господ ги е турил, животът ти ще разбере много повече.

И тъй, да почнем с учтивостта един към друг. Да ви кажа, нашите приятели от невидимия свят ви считат, че няма учтивост между нашите приятели. Аз не ви считам за неучтиви, но приятелите, които присъствуват сега, ви смятат малко неучтиви. Така минаваме ние, българите, на Небето за неучтив народ. И всеки българин носи тази неучтивост, ще я намерите в ежедневиия живот на българите, между мъже и жени, между дъщеря и майка, между син и баща. Тя е недъг на народен, върху който Господ трябва да работи.

Да се върнем към туй, което за нас е потребно. Ние минаваме една много голяма криза в живота и в света. Не искам да говоря за кризата, не искам да говоря за лошите работи, какви неща ще стават, защото страхът ще ви демангетизира. По-добре да не знае човек. В света идат много благословения, такова плодородие, такова изобилие, щото чувалите ви ще се скъсат, та всеки от вас трябва да е готов. Ако дойде това време и чувалите ви са скъсани, благословието ще мине и ще заминее, без да получите това благословение. Затуй ви моля, като приятели, да закръпите скъсаните си чували, изорете нивите си, насадете градините си, изчистете къщите си, изперете дрехите си, нови дрехи вземете, измийте се и се изкъпете.

Аз ви говоря в превод, а вие намерете оригинала. Туй е превод от четвърта степен. То е най-прост превод в обикновения живот, ще го преведете в трета степен, втора степен, до оригинала. Какво значи човек да закръпи чувала, какво значи оригиналът на кърпенето, какво значи скъсване чувалите, изораване нивата, посаждане градините, почистване къщите, промяна на дрехите, които имате сега? Туй е, което Христос ви казва. Той носи благословение, да не би това благословение да отиде напразно, да не отиде вместо във вашите чували, а в други, защото други чакат. Понеже това благословение ни трябва, нека го задържим за себе си.

Тази година ще работим индивидуално за своята душа. Методът, който ще ви дам, е метод индивидуален за вас, за развитието, за усиляването, увеличаването, укрепването на ума, сърцето и душата. Ще работим изключително за себе си в най-благоприятния смисъл. Затуй събралията ще се разделят на две категории, жените ще се събират отделно, мъжете – също отделно. Сега е общо събрание, после може да ви разделим още на две. Ще наредим така, че мъжете да се събират сутрин, а жените вечер и ще пристъпим към известно практическо приложение на Христовото учение. Доста философия! Някои от вас знаят повече отколкото аз зная за философията. И аз се радвам, но в едно куцате всички – практически не знаете колкото мене. По философия може да ме борите, но в практика не можете.

(Пример, прибавен в препис: Веднъж Учителят бил в Русе в едно братско семейство, където присъствувал един, който бил много начетен във философията и окултните науки, казва, че бил розенкройцер. Той задал много въпроси на Учителя и искал отговор, с което искал да покаже, че много знае. Учителят на всички въпроси не му отговорил, но му дал следния въпрос: „Кажи колко тежи един портокал.“ Той отговорил, че трябва да го премери, така не може да определи. Но Учителят определил теглото на всички портокали, които били на масата, до грам и когато ги претеглили, оказало се точно това, което Учителят казал).

– Ще ми бъде приятно да ме борите и на практика. Тогава ще се сбъднат думите Христови: „След Мене който ще дойде, ще прави по-големи чудеса.“ Като казва „повече от Мене“, то е превод в четвърта степен. Намерете оригинала. Христос казва: „Ученикът да бъде като Учителя си.“ Често ние мислим,

че светът не е направен добре, че знаем повече от Господа, критикуваме Го и казваме: „Моят живот не е живот.“ Такъв е по-голям от учителя си, той има по-голяма философия. В този смисъл ние казваме: „Това не е така, онова не е така“, а как трябва да бъде, не знаем.

Тази година трябва да научим как трябва да бъдат нещата, защото тази година носи много страдания за лошите хора и голямо благословение за добрите. И чрез страдание ще се оправи светът. Трябва да се увеличат страданията на лошите хора; тогава ще се спаси светът. Досега все по-добрите хора са страдали, нека отсега страдат и лошите. Ще ги турим да бъдат дежурни. Виждали ли сте някой лош кон, за него трябва хомот и здрав гем* и ще видите как ще вземе ешкина** си. То е превод, вие ще намерите оригинала. Всеки от вас ще търси оригинала.

Искам през тази година да се занимавате и да разсъждавате и Господ ще навее много мисли в ума ви, не се съмнявайте в това. Които присъствуват сега между вас, ще внесат много мисли. Сега всички ваши приятели по целия свят, видими и невидими, ви поздравяват.

Обажгат се: – Благодарим.

Всички те са много радостни, понеже техните мечти и идеали се осъществяват. Туй, което са желали от хиляди години, се осъществява. Искат и вие да бъдете радостни, доколкото може човек, който воюва на Земята. Те могат да бъдат по-радостни, отколкото ние, но и ние може да се радваме в човешки смисъл. Бъдете уверени, че мнозина от тия приятели, които присъствуват, имената на някои от тях не мога да кажа, но виждам много ваши приятели от миналото тук, приятели отпреди 3–4 хиляди години, запознати, присъствуват и искат да се запознаят с вас, забравили сте ги, та искат ново запознаване с вас. Няма защо да ви казвам имената им, те сами ще ви ги кажат. Тайната е там. Всички имате приятели, нито един от вас не може да се оплаче, всички имате, и то много добри приятели от миналото. И тия ваши приятели са съработници с Христа и имат всички добри желания за вас. Сега те ви поздравяват пак.

Обажгат се: – Благодарим.

– Някои от тях са били наскоро на Земята, но някои от тях хиляди години не са се прераждали в България. Някои от тях са живели в този народ, българския, но по-голямата част не са идвали и понеже настава ден, върнали са се и са ви намерили.

В астралния свят сега има ден, Слънцето е изгряло и вследствие на това те са ви намерили, а известни приятели, които са ви преследвали, те ще ви загубят.

Обажгат се: – Амин.

– Тяхната сила ще започне малко по малко да се намалява.

Обажгат се: – Амин.

– И чрез тях Господ Бог ще се прослави.

През цялата година ще ви говори Господ. Да не мислите, че всичко ви казах. Казал съм началото на първата буква. Ако през цялата година ви разкрия три-четири букви, то ще бъде много казано върху този въпрос. Аз пък лично ви поздравявам и желая всички да бъдете радостни и весели (*Обажгат се: – Амин*), за да може да прекарате този събор.

Сега ще отидем на ядене долу, ще сложим голяма трапеза, да угостим нашите приятели, приготвено е угощение за тях.

* гем (тур.) – гуал. дълъг ремък на юзда.

** хвана ешкина – тръгна в пътя; ешкин (тур. тръс) – гуал. ход, вървеж (за кон).

Да имате благословението на Господа!

Обаждат се: – Амин.

В 2 и половина часа свърши събранието, а подир обед от 5 часа ходихме по 9 души на групи на съзерцание в преподавателния салон.

5 август, сряда

Времето днес при разсъмване е облачно, но тихо. Така беше до обед. От обед Слънцето почна да грее през бели облаци и излезе малко прохладен вятър. Към 5 часа времето беше облачно, но Слънцето грееше през облациите добре, а в 5 часа започна да се изяснява, така че при захождането на Слънцето тъй се изясни, щото настъпи след това тиха лунна нощ.

В 5 часа сутринта продължи снощното съзерцание на групи от по 9 души. А в 9 часа и половина се събраха само мъжете в преподавателната стая, където пред всички Учителят каза:

– Ще ви говоря върху вътрешния смисъл на религията. Религията е наука за формата. Като говорим за физическото поле, това е наука за формата на това поле. Всеки човешки прогрес и цялата природа е прогрес наполовина, едно видоизменение на тия форми. Следователно, когато истината се проявява на физическото поле, тя се проявява именно в изменение на формата. И колкото една форма е по-близо до изразяване на външната страна на истината да я възплъти, толкова тя е по-силна. Доброто и злото или развратът, на който сме изложени, се дължат на формите. Каквато и да е мисъл и каквото и да е желание се проявява в една или друга форма. Вие сте мъже, някои даже възрастни, ще говоря по-прямо как влияят формите.

Вземете най-целомъдрения мъж, покажете му хубава жена и той ще се съблазни. Представете на един човек формата на златото, той ще се съблазни. Представете на едно дете формата на една круша или какъв да е плод, то ще се съблазни. Тия форми съществуват и в астралния свят. Не може да се борите със злото, докато не измените формата, докато не измените течението на нещата. Съвременната архитектура или инженерство дава идеята как може да се отбие известно течение – правят стени и тунели. Всяка сила трябва да мине през известна форма. Вземете безжичния телеграф, отначало енергията трябва да върви през известни форми в пространството. Затова първото възпитание на децата изисква да се създадат в техните сърца прекрасни форми, за да се извършат след време добри работи. Вземете творението на един ваятел, хиляди години минават, неговата статуя предава все така изразително неговата идея. Следователно, когато създадем една форма във видимия свят, ние искаме да придадем във видимата форма една наша мисъл или едно наше желание.

Сега ние ще се занимаваме с изменението на тези форми. Всяка форма може да се унищожи по два начина: механически чрез силна воля и механически чрез силна любов. Имате на физическото поле един неприятел, срещате го на пътя и вие го премахвате. На физическото поле вие се освобождавате от него, но на астралното поле вие не сте се освободили от него, той ви преследва там. Престъпниците, които влязат в астралния свят, създават нещастия и за другите, останали на земята. Съвременните войни са именно такива нещастия, създадени именно от хиляди форми. То е един закон, който действа едновременно механически и назидателно. Но дадени форми вие може да измените чрез силна любов, може да ги стопите като метал, поставен на огън. Понеже формата е съчетание на известна форма с известно съзнание, за да може тази форма да се стопи, вие трябва да проявите силни вибрации.

Безпокои ви известна мисъл. Колкото и да я отдалечите, тя има някъде своя форма. Намерете тази форма в себе си, видоизменете я и на нейно място създайте най-хубава форма. Методът, който трябва да се употреби, е, че при създаването на формите да се спазват известни закони на ума. Що се изгуби формата, предметът ще се обезцени, 99% от неговата стойност ще се обезцени, ще остане само 1% от вътрешното влияние на вибрациите. И понеже хората не са издигнати високо, необходимо е да спазват тия форми. И всички религии, като ги изучавате, може да съдите по техния култ, по формата, която имат, какво съчетание има между тия форми.

Опасната страна на религията е, понеже е наука за формата и човек може да се хипнотизира от известни форми. Не можете да се избавите от туй тежко влияние сега, то е най-благоотворно, което може да ви подеждва. С тези форми искам да изчезнат вашите рабски мисли. Като започнете да мислите постоянно за тая валчеста топка (*посочва една стъклена топка в ръцете си*), течението върви постоянно в тази страна (*посочва*).

Кубът е четвъртото измерение. Тук пък имате един конус, перспективата турена на физическото поле. Разбира се, върху човешкия ум влияят едновременно и цветовете, и външните форми.

И тъй, когато се казва, че „Главата на Твоето Слово е истината“, под думата „глава“ разбираме известна форма. И човека ценим за неговата глава, за неговото лице. Колкото по-правилни черти можем да турим на лицето, толкова по-благоприятно ще влияе то. Тази истина, като я турим на работа, ще създаде прогрес и издигане на света, тя влияе върху него, разбирам влиянието много едностранчиво. Който разбира така, че другите да му се подчиняват, а той да бъде господар, той не разбира закона. Когато едно дете желае една круша, чрез тази форма то заставя Господ да му я достави.

От нашите мисли, доколкото тяхната форма е възвишена и правилна, дотолкова Бог се влияе от тях. Следователно, за да бъдем чути, трябва формите на нашите мисли да бъдат правилни. Понеже двете братства – черното и бялото, разбират този вътрешен закон, създават форми, чрез които влияят на умовете и сърцата ни. В черното братство най-първо си служат, като ви представят красиви образи и постепенно от ден на ден изменят формите. И един ден, например, една красива мома я превръщат на едно куче или котка. Това е лоша форма, в която е скрит един лош дух. И когато ви потрябва истината, която е глава на Словото Божие, тази форма ще се разкрие и ще видите, че вътрешната страна на формата не е добър източник.

И Бялото братство си служи с примамки на човека, но туря добри форми, защото лошите форми отблъскват хората. В Африка жената колкото е по-черна, толкова е по-красива, а у нас е обратното: колкото е по-бяла, толкова е по-красива. Следователно мерки за формите и едното, и другото братство имат много.

И тъй, религията е една от старите науки, която облагородява човечеството. Ние не можем да повлияем на съвременното общество, ако не знаем как да изменим формите. Социалистите без да знаят са дошли до някои външни форми. Най-първо да се даде еднакъв хляб. И беднякът работи за тази форма. Той поддържа социализма под формата на евтин хляб. После обещава му се, че няма да работи 12 часа, а само 8. И тия форми са приемливи. Светските хора не се приближават към изучаването на формите, отколкото ние, които философствуваме.

За да придобием този вътрешен мир, трябва да се избавим от много предубеждения. Най-първо не трябва да си служим с формите на различните автори. Четете някой автор и доколкото неговата форма благоприятствува за вас, възприемате я. Но ще каже някой: „Господ ще ме избави.“ Това, от което

вие може да се избавите, не чакайте Той да ви избави. Не чакайте да влезете в кладенеца и Той да ви избави.

Сега за създаването на формите. Те съществуват в природата, само че трябва да ги търсим. Да допуснем следното изяснение. Вие сте сърдечно неразположени, а законът на религията обяснява, че във висшия свят има безформени форми, които ни причиняват неприятност. Понеже душата по естеството си обича красивото и хубавото, когато в света има нещо непорядъчно, то причинява известно болезнено състояние и човек получава едно неразположение. Например хора, в които чувствата и любовта на физическото поле са развити и обилни, тези хора са откровени, но много философствуват. Даже духовно да не са развити, може да не разбират нищо от четвъртото измерение и астралния свят, но в своето подсъзнание имат красиви форми и ги използват. Такъв човек нито е болен, нито е учен, но е zalюбен от някоя мома за тия форми, които са в него. И съвременните хора се оженват за вътрешните форми. Но има хора, които може да обратят тия форми тъй, както някой може да ви задигне кесията от джоба. По същия начин може да се открадне вашата форма на желание.

Разположени сте, дошъл ви някой на гости и си отишъл, подир малко вие си казвате: „Обра ме.“ Има хора, които за богатствата си имат железни каси със секретни ключове. Направете си и вие един скрит джоб, за да не бъркат хората, да не ви взимат богатствата. То е богатство във вас, тия форми не се дават така лесно, не мислете, че е лесна работа да си създадете една форма. Аз съм работил само за една форма 20 години и още не съм я създал. Вие може да мислите, че е лесно изкуство, че както един художник да работи бързо. Не че не е лесно да се прави, но не всякога има благоприятни условия. За да можем да изработим една форма, трябва да ни съдействува духовният свят, трябва да има откъде да вземем тази форма, т.е. да я видим, или модерно казано, трябва да има някакъв обект да ни позира. Тъй както художниците използват плодовете в природата, така трябва да възприемаме и ние от невидимия свят.

И сега започнете с добродетелта. Бих желал да ми определите каква е формата на добродетелта. Кой не може да знае какво нещо е добродетел. Павел казва: Първо видимото, а после невидимото. Видите едно нещо и не можете да го разберете, та онуй, което не сте видели, ще разберете. Някога, когато искаме да си дадем отчет, виждаме, че нищо не е останало в нашия ум.

Всяка истина трябва да има известна форма, която като храните, да съдържа тази истина в своята видима черупка. Например, ние дигаме ръцете си нагоре. Някои казват, че е механически. За много хора то е механически, но то показва процеса на растенето. Казваме на Господа, че искаме да растем, да се стремим нагоре. Турим ли ръцете си тъй (*ръцете нагоре отворени, длани навътре, като отворен цвят*), това показва цъфтене. След туй съединете ги (*във форма на венец, полукръг*), което показва завързване на плода. Някой казва: „Това е глупава работа.“ Щом казвате, че е глупаво, вие създавате лоша форма, която ще опропасти. Кажете тогава кое е умно? Да клекнем е глупаво, да си дигнем ръцете нагоре е глупаво, кое тогава е умното? Коя форма тогава изразява истината? Тези неща са много умни. Вие трябва да развиете тази форма (*ръцете с допрени пръсти над главата*), вие трябва да я развиете и да разберете вътрешния ѝ смисъл. Има и други форми. За да дадат на човека една задача, той не може да я разреши, почне да се чеше с показалеца отзад. А с това той казва: „Аз съм млад, трябва да се уча и понеже тук е енергията, ако я прекарам в тялото си, ще намеря отговор на този въпрос.“ Тази сила трябва да излезе напред. Най-първо се черпи отвън и прекарва енергията напред в мозъка. На ден се чеше по стотина пъти, без да знае защо. Не е глупаво да се чеше, то има дълбок смисъл.

Ние сме изгубили законите на тази велика наука и у нас сега работи подсъзнанието. Хората в подсъзнанието по-добре ще напредват, отколкото в нашето съзнание. Да се молим Богу било глупаво. Кое е умното тогава? Всяка форма, която се изгуби в нашия ум, то е вече глупаво. Човек, който е станал безверник към тази наука на формите, за Бога трябва някой писател да създаде подтик в неговия ум и сърце и тогава ще каже: „Разбирам.“ Аз ви зададох един въпрос: Какво е Бог отвън? Какво ще ми отговорите? Как се проявява Той, каква форма има? Търсили ли сте Неговата форма? И когато я намерите, тя е скрита в главата потайно, вие веднага ще се повдигнете. И религията е именно наука да разцъфти тия гънки на мозъка. Това, което тя прави, е разкопки. Божествените форми са във вас. От тези форми ще почнете да работите. Всеки от вас може да влияе по този закон.

Сега да дойдем до думата „добродетел“. Каква форма има тя, какъв цвят? Доброто е бял цвят. И затуй всичко тук на тази маса е бяло. Добродетелта при това не е само бяла, но и чиста. Тя е чиста доколкото можем да си я представим на физическото поле с този кристален куб (*показва куб*). Но формата на добродетелта е още обла (*показва стъклена кръгла топка – сфера*). Че е обла, показват всичките плодове, те също ни представят добродетели. Нашата глава, и тя е валчеста. То е външното изявление на добродетелта. Сферата представя пластичност на елементите. Където се появи счупена линия, тя преплита енергията. Когато има хармония във физическия свят, ако гледате себе си, правите една счупена линия и хората познават, че сте в своята форма. „Едно време беше по-небрежен, сега се е изменил“ – казват хората. И вашето лице в известно време изменява своята форма.

Някои искат да видят хората на онзи свят какви са. Всеки час проявлението на вашата душа показва какво е религиозното ни настроение. Тази сутрин дойде един господин толкова развълнуван, че лицето му имаше червен цвят, беше почти безформено, съвършено изменен, и почна да мени цвета и мускулите на лицето си, когато почнах да взимам друга форма. Всяка мисъл, която влезе в човека, е като чук, който работи. Не трябва да оставяте лоши форми, а добри. Даже и дяволът ако ви даде добра форма, вземете я, но той е скъперник, та никога няма да ви даде добра форма.

Например, вземете куба или такава топка от книжарницата, много обикновено нещо, с нея си играят децата, но трябва да почнем и ние да се занимаваме с тях. От дълго време и аз се занимавам с тях. Някои казват: „Наивно е да се занимаваме с такива работи.“ Кои са добрите форми? Набръчканите ли лица, развалените ли стомаси и дробове, разнебитените ли мисли? Долу такива старости. Нам ни трябва старци, които са обработили хубави форми, за да кажат хората: „Като го искате, да бъде“, а не да кажат: „Какъв е този калпазанин старец?“ На младини той не е работил и не е забогатял. Ние не обичаме сиромасите хора. Някои казват: „Помагайте на бедните.“ Но хора, които отиват да крадат от джобовете, аз не ги ща. Да крадеш, то е изкуство, само че не е наука. Джобчиликът, това е сръчност. Може да дадеш на човека едно опивателно питие или някой газ под носа и да го обереш. Но да създадеш форма, това е, което наричат „образ и подобие“. Знаете ли колко хиляди години е работил Господ тия форми, преди да каже: „Да направим човека по Наш образ и подобие.“ Като ги даде на Адама, той ги продаде само за един плод и ангелът ги изпъди вън от рая, да отидат и да ги търсят. И ние търсим изгубения този базиргянин, който ни е ограбил. „Намерете го, казва Господ, и тогава ще ви прибере.“ И затуй Христос казва: Онази жена изгуби една драхма, оставя 99-те и отива да търси едната. Ние сме изгубили образа и подобие на Божието, най-хубавото нещо в този живот. Причината е, че не можем да ги създадем и че нямаме първоначалните образи. Двата модела, които Господ ни беше дал, не можахме да ги задържим. Даже не ни остана и копие от този образ и подобие.

Като дойдем до истината, какво трябва да разбираме като едно външно изявление? Външното изявление на истината е красотата. Но ако тя влезе в ръцете на някой лош дух, може да направи човека на слуга. Знаете ли защо мъжете засукват мустациите си? – Защото искат жени. Със засуканите мустаци мъжът пуска котва и иска да се развъжда. И не само това, човекът си казва истината. Някои религиозни хора си пускат мустациите надолу и искат да кажат: „За жена не мисля.“ Не лъжете, а обърнете мустациите си нагоре. Не трябва да лъжете, а трябва да говорите истината. „Глава на Твоето Слово е истината“.

Формата трябва да съответствува на онази реалност, която е вътре в нас. Пуснал мустаци, проточил лице – това е фарисейство, това не е наука, това е изкуство за дегизиране. Ние, които пристъпваме към научно изследване, трябва да снемем тия дегизировки. Казвам: Долу дегизирането! Нагоре дигнете мустациите. Искаш да родиш деца – като се ожениш, Господ ще те благослови. Но като не искаш жена, пак не лъжи, долу мустациите. Едното е лъжа и другото е лъжа. Искаш жена, тури мустациите си нагоре да съответствуват всякога на реалността. На Запад сега си бръснат мустациите и с това искат да кажат: „Ние не искаме да работим за други, ще живеем за себе си.“ Комшии са онези, които си бръснат мустациите. Някой пусне дълга коса. Дългата коса показва подчинение като жената. Пуснете дълги коси, да знаят хората, че сте страхливи. И косата трябва да бъде израз на реалността. Който стриже косата си, иска да господарува; който не я стриже, иска да бъде подчинен. Повечето от вас искате да бъдете господари, но не сте такива, а сте роби на жените. Едни от вас сте баби – да ме извините – не ви осъждам, но казвам, че по външна форма сте страхливи, а се показвате решителни. Ако бих ви подлюжил на изпит, колцина бихте издържали вашия курс, вашите убеждения? Всички казвате: „Добри сме.“ Тук всичко решавате, но в реалността, като дойде работата, не сте умни. За да бъдем смели и решителни, трябва истината непременно да изработи форми, които сме изгубили в миналото.

Някой чете много автори, търси красиви жени и мъже, прерока дън земя и не може да се качи горе на небето, а не може и да слезе долу и Господ иска да влезе в земята, там, където са затворени тези богатства, там са скрити красиви форми на развитието на прогреса. Господ е скрил в дъното на пещерите, в пластове на Земята най-хубавите форми, най-скъпоценните камъни. Наистина горе ги дава на хората, но ги изработва долу в земята.

Имате един ръководител приятел, който иска да ви помага, да слиза във вашия мозък, да ви покаже как трябва да се пробие земята или водата и да се намери бисерът. На спиритически език казано: един дух или теософски учител – все едно – да влезе в съзнанието, дето сте набрали енергия, та ще се излее като извор и ще прояви известни форми. Желателно е растителността на астралния свят, когато кажете „не мога да мисля“, подразбираме, че във вашия умствен свят вие се намирате в есен или зима, всички ваши форми са скрити, или са ви окапали листата. Когато вашите желания изчезнат и кажете: „Аз изгубих любовта“, показва, че вие сте в онова поле, където формите са или ограбени, или разрушени, или наново ще почнат да се съграждат.

Сега ще ви задам един въпрос: В тая стая кое ви прави най-голямо впечатление, коя от видимите форми ви най-много харесва? Искам да кажете истината.

П. Ковачев: – Розовата линия на прозореца, формата ѝ, както е направена.

– И тази форма има своя смисъл. Прави ви впечатление, без да знаете защо, а тя апелира към вас. И тъй, да можем да променим своите религиозни възгледи, трябва да изменим старите мехове. С това Христос е разбирал именно тези вътрешни форми, че не може да се внася нова истина, ново учение в стари форми. Подразбира се новата Божествена форма, която може да носи това учение.

Старите мехове – в черното братство, новите мехове – в Бялото братство. Христос казва, че не може да се налива виното на Бялото братство в меховете на черното братство. Вие може да си послужите с тях, но всякога, когато си послужите, ще платите. Ако налеете ново вино в старите мехове, тия форми ще се разрушат и виното ще изчезне, тъй щото и вие ще платите, и онзи, който ви е дал тази форма. Следователно, когато ви дойде една Божествена мисъл в ума, вие не можете да я задържите във вашите стари форми. Господ ще ги разруши във вас. Когато един човек е лек и води порочен живот и забогатява неправилно, ако възприеме Христовото учение, ще почне да губи. То е факт. Някой казва: „Откак съм станал добър човек, не ми върви. Ще се върна към стария живот.“ Ама ще бъдеш жаба, която вечно ще кряка. Когато дойде някоя Божествена мисъл, трябва да я възприемете в нова форма и да заживеете по нов начин. Например, някой станал набожен и казва: „Ще се моля по три пъти на ден“, но в какво седи формата, обърнете внимание дали това не е едно външно изявление, дали си станал по-снизходителен, по-учтив. То е формата наистина. Ако не я проверите, хората ще кажат, че сте лицемери. И когато ни кажат, когато заслужаваме, аз казвам: Браво, благодаря, че ми каза истината в очите. Всякога трябва да обичате хората, които ви казват истината. Понякога някои лъжат.

Черното братство употребява магията по два начина и то се разделя на две категории: едно играе роля на истината, дегизира се, облича се в светли дрехи, с хубава премяна и казват, че са служители на Господа, искат да ви турят в известен път, а други дойдат да ви плашат и в края на краищата ще ви изиграят. Те ще ви похвалят, но един ден, когато се вдигнат, вас ще ви пуснат.

Трябва да разбирате, когато дойде Духът или някой Учител – ръководител, да не е от черното братство, да ви изиграе. Когато се молите, и те се молят, но посред пътя ще ви оберат. Туй, което е вярно по отношение на физическия свят, е вярно и вътре във вас. Имате известен проект и мислите, като го приложите, че ще се обогатите, но освен че не успявате, но и парите загубвате. Приличаме на онзи турчин, който се молил на пътя.

Виждате, че мисълта, която искам да прокарам, е смътна, че не казвам това, което трябва да кажа. Аз съм давам пример за онзи грънчар за „ху“-то, дето трябвало в опечените грънци да духа, за да не се пукат. Има и друга една беседа, четете я. „Ху“-то показва усилието на човешката воля, участието на тази последната, която взема тя в нашите идеи. Не може да оцелее вашата форма, когато не вложите в нея диханието на вашата душа. И във всяка мисъл и във всяко желание трябва да се вложи тази форма. В духовния свят то е един закон.

Най-простият начин, за да се създаде една добра форма, е: като ви дойде една мисъл, спрете се за един, два, три деня, не бързайте, не мислете, че някой ви гони в света, че ще остареете. Имайте предвид само едно нещо: да намерите красивата форма, без да мислите колко време ще ви вземе – 10, 20, 100 години може би. Имате известно смущение може би вкъщи от жена, деца, знаете, всички тия черни братя, които искат да ви спънат него ден, са подбудили жена ви и децата ви да ви нервират. Влезте в своя чертог, направете един кръг и кажете, че днес ще работите в името Божие и влезте умствено в този кръг. Ако никога не влезете в такъв кръг, не сте чисти. В магията има два процеса: ако един маг направи един кръг, той ще бъде поразен от тъмните сили, които предизвиква, защото той сам нарушава правилото, като опетни кръга със своето преминаване и направи от кръга една нечиста форма.

Формата трябва да съответствува на реалността. Трябва да се научите да не лъжете. Истината трябва да бъде най-главното нещо за вас и за всяко нещо да се допитвате до нея. Питаме мозъка какво да правим със своите ръце,

къде да ги поставим. Когато се спрем и проектирам своя разум към истината и чакаме за действието ѝ, тя ще каже как да настроим ума си. Каквото отношение има тялото към нашата глава, такова отношение имат нашите мисли и чувства спрямо истината, която е глава на нашия живот. Спрете се за час, два, ден, месец и възприемете тази форма, с която можете да работите. Когато искате искрено вие да изпълните вашата задача както трябва, непременно след ден-два ще ви се даде формата, начинът, по който трябва да действувате. Като кажем „без смущение“, казваме вътре в дълбочината на вашата душа, в дълбочината на вашия дух да бъде тихо, а не вън, където може да има бури.

Може би в следващата беседа ще ви говоря за великия закон на формата, за великия закон, който твори тези форми. Всичко, което сте припечелили, не може да се разруши. Първата мисъл е да измените вашата форма и след туй да създадете в себе си добри желания, да имате лица по-красиви, да проектирате тези мисли върху вас. Ама ще кажете: „Това тяло е изгнило.“ То ще ви трябва за бъдеще. Вие сега създавате това тяло и следователно всички тия добри мисли и желания трябва да ги прашате във форми.

Ако се събираме веднъж в годината, то е просто да ни се даде известен подтик. Да не мислите, че тази среща произтича от мене, тя произтича от Бога, от невидимия свят. Искам да нахвърля тия мисли върху вас, аз съм длъжен да сторя това по една необходимост, по един дълг в мене. И ако не дам изпит за тия форми, ще се деградирам. Това не е похвала за мене, а е един дълг: трябва да бъда верен на този Божествен закон. Ако хората не се ползват, поне да се ползува Бог и аз. И то е една печалба. Трябва да работим за славата Божия, за добрите наши ближни и за нашата душа. Ако нашите ближни не желаят да възприемат, то ще бъде полезно за мене.

Значи законът е, когато се хвърли една добра мисъл, една добра форма в света, тя непременно след ден, година, две, след век ще произведе своя ефект. То е дело на Бога. И ние от невидимия свят ще гледаме резултатите на тези форми, ще гледаме плодовете на нашите дела. Нещата няма да бъдат минали, настоящи и бъдещи, всичко ще се вижда едновременно в духовния свят. Тогава ще направим отчет, как трябва да работим за бъдеще.

И тъй, новата религия е учение за Христа на физическото поле и то е религия на красивите форми, на музиката, съзвучието, на поезията. Поезията, това е ритъм, в музиката има съзвучие, а в чисто физическия свят това е външната красота. Това е външната страна на религията, на която всички хора сега са подчинени. И ако някои са отпаднали в религиозно отношение, това не се дължи на религията, а е станало в тях обезформяване на красивите форми, израждане на религиозните идеи. Трябва да се върнем към истинското Христово учение.

Ако бих имал време, бих ви изтъквал защо Христос е говорил с притчи. Това подразбира известен начин, известен метод, който дава на света. Понеже хората в Неговото време не бяха готови, даде на света тоя образ, за да се запази за нашето време. Ако сега дойде Христос, няма да се занимава с тях и с това. Той ще ви говори други работи. Ония, които преди 2000 години не са Го разбрали, трябва да Го разберат. Тогаващото учение на Христа е основа на сегашното, което ще говори на света и затова тези форми именно, които са работа на нашия мозък, ще претърпят известни промени: кръвоносните съдове, дихателната система, всички клетки ще претърпят изменение. Енергията на физическото поле трябва да се трансформира в духовния свят. На физическото поле ние черпим енергия, за да работим горе. Това тяло е вътре в нас. Като казвам в нас, то е тук (*показва гърдите*). Главата е небето. Бог живее в главата, а ангелите живеят в дробовите. Нашата глава е свързана с Божествения свят и ако не можем една енергия да я прекараме от дробовите в главата, не можем

да намерим небето. Някои хора се молят мижешката. Трябва да търсим Господа нагоре, в главата, и пътят, който трябва да минем, не е прав, той е така замотан, щото трябва много вещина. Пътят ни е спирален по подобие слизането на орел.

Първото нещо за човека е да влезе вътре в главата, за да разбере своята мисъл, т. е. мисълта, която трябва да му стане ясна и отчетлива. Аз ви говоря на един език обезформен и вие, гледам, почвате да задрямвате. Ако взема да ви нахвърля живи форми, веднага ще се свестите. Затворете човека в тъмна стая и той ще заспи. Турете ярка светлина, красиви форми, красиви работи, ще си отвори очите. Вижте как се смеете сега, като ви представих, като ви приведох една Божествена форма. Всички казвате: „Разбираме на какъв език говорите: пиленце опечено, чашка винце, да има и потропване. Това – ще кажете вие – са Божествени неща.“

Учениците от една колегия искали да се пошегуват с професора си и взели от разни буболечици крилца, крачка и от тях направили едно особено насекомо. Дали го на професора си и го попитали: „Молим, кажете ни от кой вид спада това насекомо.“ Той им отговорил: „Това е хъмбък, ваше произведение.“

И ние сглобяваме нещо оттук-оттам и казваме, че това е религия. Господ ни казва: „Това е хъмбък.“ И учители, и проповедници, и книжници носят този хъмбък и с него не могат нищо да направят. Намерете не крилца и крачка от насекоми, а живи пеперуди и насекоми. Тази е мисълта, която трябва да ни накара да мислим за формите.

Красивите форми са сила, с която може да се действа. Противодействайте на лошите форми с красиви или ги турете под заслон, да не ги виждате. Всяка красива форма има по-голяма сила да привлича. Например, прелъства ви една жена. Някои имат такава слабост. Представете си още по-красива от нея, добродетелна и устойчива по характер и ще се уверите, че няма да се изкушавате от другата. Ако не можете да си съставите такава форма, другата ще ви привлича, ще извършите престъпление и ни нищо, и богатството даже не може да ви спаси.

Законът за формата е закон херметически. Както една птица, върти се, върти, па влезе изведнъж в устата на змията, и вие обикаляте и пак казвате: „През него ще мина, тъй трябва да се пазя“, и хоп, в ръцете на дявола. И Йона така влезе в устата на кита. Само че дяволът най-сетне пак през устата го изблъва, защото можеше китът да го изкара и през задницата. Ако бягате в морето, ще влезете в кита и ще минете през задницата му, ако не се молите. Никога не гледайте в тия дяволски очи. Когато погледът ви е по-силен, тогава гледайте на дявола.

Имаше един старец, който вечерно време влизаше в Сливен. Като го питаш защо именно вечерно влиза, отговаряше: „За да не ме види змеят.“ А пък аз тълкувам: за да не види той змея. Следователно, когато ще влезете някъде, влезте вечерно време, за да не видите формата на дявола. Вечерно време влезте в Божествения град. Някои казват: „Денем ще влезем.“ Ама ще платите. Деня малцина влизат, само героите, великите духове, а такива като вас вечерно време ще трябва да влезете. И когато дойде страданието, благодарете, че минавате вечерно време и си кажете: „Няма да видя лоши форми, които може да ме свалят на пътя.“

„Глава на Твоето Слово е истината.“ Истината за бъдеще да стане глава на всичко. Обичта е насъщен закон. Искате да обичате някого, това ще рече, искате да го облечете. Бащата има дете, ще гледа да го облече. Мъжът обича жена си, ще я облече, коприна и венец ще ѝ тури, обуца ще ѝ купи, всичко ще направи за красивата форма. И красива къща ще ѝ направи. Това е закон. Аз ви преподавам действителна наука. А скъсаните дрехи? – Долу тия стари мехове, всичко трябва да бъде ново. Дрехите трябва да имат красива форма, да правят

ефект, да ги обичате. И къща красива ще направите, т.е. да не бъде много претрупана, а да има известна красота, да подига ума и душата. Тая стая е много семпло мобилирана, но като влезете вътре, чувствувате известно разположение, прави известен ефект, който действа на ума. Например, този портрет там горе има красива форма, долната картина също. То е закон за симетрия, за хармония. Не искам да станете роби на формата, но на закона, трябва да имате много красиви форми, които да ви въздействуват. Само тогава ще имате религия, която може да ви занесе при красиви хора.

Бих желал да ми зададе някой въпрос.

Тодор Бъчваров: – Накита на жените.

– Това е завист. Всички духовни хора, като срещнат такава жена, няма да я осъдят, може да е много по-добра от религиозните.

В. Граблашев: – Вие казвате да си направи човек един магически кръг около известна цел и че не може да излезе от него, без да пострада. Също и добрият човек да бъде пълен с добри мисли. Въпросът е може ли да се допусне, че човек може да бъде свършен да направи този кръг, когато Господ го е свързал.

– В какъв смисъл разбирате да е добър? Разбирам в относителен смисъл.

В. Граблашев: – Умствено ли трябва да се направи този кръг?

– Най-напред трябва да направите кръг с тебешир. Да започнете с видимото и след туй да отивате към умственото. Човек трябва да каже: „Днес ще работя в името Божие“ и духовете, които знаят това име, ще му помагат. Ако не сте, то е друго. Когато Господ ще ни помогне, щом призоваваме Неговото име, ще го направим. Той е готов да съдействува на всяко наше желание, на всяка добра мисъл, която се заражда у нас, готов да се притече на помощ. Няма същество толкова внимателно към нас, колкото е Господ. Няма никакво изключение, то е абсолютна истина. Затуй не трябва да се тревожим. Външно може да се тревожим, но вътрешно не трябва да се тревожим, не трябва да се съмняваме в Господа. „Дали Господ ще ни послуша?“ – ще кажете вие. Не се съмнявайте, такава мисъл е дяволска мисъл. Да питате: „Как мога да бъда спасен?“, то е едно, но да питате: „Мога ли да бъда спасен?“, то вече не е Божествена мисъл.

Граблашев: – Какво трябва да направим, за да постигнем скоро практически резултати, да избегнем една лоша мисъл?

– Съобщете я на някой ваш добър приятел – изповядайте се. Затуй е установено изповядването. А ако не ви помогне, съобщете я на двама, на трима, ще се освободите.

Обсеби ли ви една мисъл, непременно трябва да намерите един човек, който стои високо в духовно отношение, ще изповядате тази мисъл пред него и ще ви помогне. Не на някой лош човек, но на добър.

Дядо Тихчев: – Ами някога не усетим, че мисълта е лоша, и след като ядем от плода, казваме: „Какво направих?“

Пеню Киров: – Ами формата на грехите?

– Дрехите красиви трябва да бъдат.

Н. Янев: – Ами оголването на жените?

– Тази форма съществува. Тялото как е направено? Туй тяло не е направено от Бога, но от друго същество, малко обезформено. Говоря за вътрешната страна на дрехата.

П. Киров: – С дреха, с която иска да изпъкнат нейните форми.

– Господ праща тези жени да се изпитат учениците Му. (Смях.)

П. Киров: – Един баща има син и гледа как друг го измамва, какво ще му бъде положението?

– Не може да избави сина си, ако се е заловил с някоя жена.

П. Киров: – Учиш го.

– Ще мълчиш и ще се мъчиш да се скарат.

– С кого?

– С развратницата.

– Ще падне, доде се скарат.

– Да не падне по-надолу, по-надолу може да падне повече стъпала. Жените са обявление на черното братство, те носят написано обявление.

П. Киров: – Има жени, които гледат на обличането като израз на душевна красота, но има други, които в разкоша гледат противното. Искам да кажа: в едни облеклото е израз на душевна красота, а на други – като примамка.

– Една жена, която е добра, тялото ѝ е пластично. Жени, които примамват мъже, имат особен начин на извиване, на гърчене, имат известни ритмични движения, фиксиране духа и те хипнотизира и ти вървиш след тях.

П. Киров: – Някому пък е болезнено, като гледа това.

– За които е болезнено, за тях казвам вечерно време да отиват на разходка. (Смях).

П. Киров: – Това неестествено носене произвежда просто отвращение.

– Не можем да изменим света, светът върви по своему, няма да го подчиним на себе си, ще излезем вечерно време.

Захари Желев: – Аз съм баща, имам син, когото примамва такава жена, можем ли да си послужим с формули, да ги наричаме?

– Ами че туй изкуство знаят всички българи.

З. Желев: – Не е ли престъпно?

– Престъпно е.

– Не е ли грешно?

– По-малкият грях се предпочита пред по-големия. Не можем да приложим Христовото учение максимално.

З. Желев: – Като направим такова нещо, няма ли да побъркаме неговата карма? По-добре ли е да го оставим да прави каквото ще?

– Ако вашата душа има голямо желание и той иска вашата помощ, помогнете му. Ако сам не иска, оставете го. Вашата мисъл попада към първата категория, когато лошата мисъл е облечена в красива форма. Трябва първо да разберем дали е тъй или не. За формата трябва да бъдем много критични. Трябва да опитаме плода дали е хубав. Ако не е, ще го хвърлим. Светските хора много добре постъпват.

Т. Бъчваров: – Грапавините, кривините не можем да видим и идеализираме формата. Като се гледа жената с крадлив поглед, ще бъде идеализирана с всички недостатъци. Там е казано: „Който една жена...”

– Има хора религиозни, благочестиви, много скромни, все в земята гледат – такива хора са опасни. Който гледа направо, наричат го безочлив. Аз предпочитам безочливи. Който гледа към земята и под око, той ще ти открадне жената. Не, трябва да бъдем нахални в погледа си.

Г. Давидов: – За греха...

– Който измита кръгата по-напред, той е направил кръга, а който я измита после, той ще измете човека. После поливането пода някога пак е кръг. Да не мислите, че тези неща са прости – колко учени са те. Мене ме учуди със своята философия.

П. Ковачев: – За кръга, който *дадохте*, най-напред ще се направи ли кръгът и после ще се влезе в него, или ще се застане в центъра и ще се направи кръгът?

– Като се прави на физическото поле, едновременно се прави и в ума.

П. Ковачев: – Но най-напред ще се направи ли кръгът и после ще се влезе?

– Когато се бориш с лоши хора, ще направиш кръга и тогава ще влезеш в него.

Илия Стойчев: – Ще опишем кръга и после ще влезем?

– Законът за кръга не е толкова важен, аз сега говоря за формите. Сега същата форма създадена и кръговете, това са въжа, с които трябва да опаковате вашето богатство. Красивите форми са силата, затуй трябва да създавате добри мисли и добри желания. Това можем, това са две форми, които имаме в себе си, те са велика сила.

Някой пита: – Формите, които има църквата, четенето на разни молитви, ако се преведат на български, ще имат ли сила?

– Ритмувани са на славянски. Добрата молитва е ритмувана по същия закон, ако я преведат на славянски, ще изгуби смисъл.

Същият пита: – Значи по-хубаво е да научим славянски?

– Ново трябва да създадем. Истината никога не може да бъде стара. Тя не е нито стара, нито млада, тя е вън от този процес. Тя създава формите с всички изменения. Казвате: стара истина; ако разбирате формата, под която се проявява, разбираме.

Някой казва: – Вечна.

– „Вечна“ е по-силна дума. Но като кажем думата „истина“, ако можем да я разберем сама по себе си без тази прибавка, тя е по-силна, отколкото с тях. При истината като се тури друга дума, обезсилва се. Тя сама съдържа всичко. Всякога едното е най-силно. Някой път правят проверка на някои закони. Турете една дума, турете друга и я произнесете, всякога се придобива една реакция, независимо от това дали отзад ще я турите или отпред, без разлика. Когато разберете вътрешно закона, не са другите думи, които ще дадат сила, другите форми ще се наберат. От какво произлиза думата „истина“?

Казват: – Значи същина.

– Ако промените ударението – истина, „ис“ значи квас, нещо, което заквасва. Значи истината е сила, която прави формите на тесто. Туй, което прави същността на нещата, то е истина, изстудяване. Всяко нещо, което го правиш, трябва да е истине. Не можеш да го правиш, когато е горещо. Може да го ковеш по-рано, но за да го полираш, трябва да е истине. Туй е във физическия свят. Истината в най-простото разбиране е тази сила, която произвежда същината на нещата, техните форми, или можем да кажем, че истината е същината, вътрешната страна на нещата. Истината когато прави формата, влиза във времето и пространството, но тя не се ограничава от времето и пространството.

Петър Чорбаджиев: – И времето е форма.

– И времето, и пространството е форма.

Беседата завърши в 11 и половина часа преди обед.

В 5 и половина часа следобед се събраха в преподавателния салон само жените и на тях Учителят говори отделно от мъжете.

7 август, петък

Времето днес: при изгрева на Слънцето мъгла. Като се показва Слънцето, виждаше се цялото му кълбо, първо оранжево, после се измени в багрено и след това се мени ту в светло оранжево, ту лилаво, докато към 9 часа изгря ясно и гря чак до вечерта, но само че беше ветровито. Омарливо като нещо нито облачно, нито ясно, но Слънцето грее все добре.

В 5 часа сутринта – съзерцание. Сега пак старите мъже и жени влязоха за по 10 минути в салона, а тазгодишните членове и гостите останаха вън, заобиколили зданието. Като злязоха старите, заместиха ги първите.

В 10 часа Учителят държи на отворено беседа пред всички на двора на Бостанджиевата колиба, дето присъствуваха и стари, и нови членове на Веригата и всички мъже и жени. Тази беседа се държи на мястото на трапезарията под дърветата. Така на открито Учителят каза:

– Ще прочета 3 глава от Иоана. Ще взема най-маловажните стихове в прочетената глава 20 и 21: „Понеже всеки, който прави зло, мрази виделината и не иде към виделината, да не би да се докажат, че неговите дела са зли. Но който прави истината, иде към виделината, за да се явят делата му, че са по Бога направени.“

Злото, казват, е принцип, начало и пр. То, разбира се, не е мъртво, то е нещо живо, което живее в някои хора, то се развива, както се развиват хората и в него има растеж. Злото и доброто в света са еднакви по своя растеж, различават се само по това, че злото е безплодно, а доброто е плодовито. Злото се развива, но е безплодно, няма плодове в себе си. А защо злото е зло? Ще ви кажа. Понеже по своето естество то няма възможност да ражда, за да расте, то трябва да краде от друго място. Мързеливият човек, който не работи, ще краде готови пари. Не можете да научите крадеца да не краде, докато не го научите да работи.

Защо именно злите хора не обичат виделината? Злото действа върху тях по един умъртвителен начин. Има известни микроби, които се движат във влажните и мрачни места. Когато такава микроба влезе в тебе, грехът ще те държи и ще ти каже: „Аз тук мога да съществувам и ти няма да излезеш на виделината, защото ще умреш.“ Тогава казвам: Нека седи в тази тъмна изба, защото там е спасението. Има хора затворени в своите черупки и ако излязат от старите мехове навън, смърт ги очаква. Лъжат. В който ден излязат навън, старите мехове ще се пукнат. Следователно искам вие да излезете из вашите изби и старите мехове да се пукнат. (Обаждат се: – Амин.) Ако старите мехове искат да останат в избите, нека останат, но нас да оставят свободни. Ако не искат, ще ги изнесем.

Осем хиляди години сме живели в тия стари мехове и все гореливи излизаме из тях. Какво може да намерите в един стар осемгодишен вмирян мях? Микроби, извержения, буболечици, паяци, глисти. Кой от вас би замазвал къщата си с човешки лайна? Изваждаме стари камъни и ги туряме в пещта, а пещта ги обръща на бяла вар. И като замажем къщата, дава приятен ефект, здравословен, лековит. Старите мехове Господ е решил да ги тури в пещта да изгорят, защото докато не изгорят, вар не стават. Като стане вар, в нея ще налее вода и ще образува нова реакция и старите мехове ще се подновят. Ние препоръчваме подновяване на старите мехове чрез процеса на печенето и тогава да замажете къщите да станат чисти и бели.

Често се заражда въпросът: Какъв трябва да бъде нашият обход към хората? Ние сме турили известни правила, толкова, колкото са космите на моята лава, за отношенията на бащата и майката, учителите, проповедниците. Дъщерята е развита, бащата и майката й турят правила за кого да се омъжи. Тъй го разбират. Омъжват момата за някой стар мях, тя става нещастна. Оставете момата да си намери нов мях, защото старите хора избират стар мях. Схващайте това в преносен смисъл. Не може да живеете в стари нехигиенични къщи и да искате да бъдете здрави. Мрачно ви е. Съборете тази къща и направете нова, турете хубави прозорци и ще влезе светлина. Всичките си пари похарчете, но направете нова къща, с големи прозорци и живеете не в избата, но в горния етаж.

Светлината е необходима, защото тя оплодотворява, прави плода да расте и да се развива. Искате да бъдете добри. Не можете да бъдете такива, докато не падне върху вас Божествената светлина. Вие може да бъдете една тифозна микроба, микроба на треска, на чума, но никога една клетка, която може да стои в човешки мозък или в човешко сърце, човешки дробове, човешки нерви. Следователно светлината е за нас необходима.

Често, когато се проповядва новото учение, в хората се заражда страх да не би да се излъжат. Но кален човек, който стои в блатото, бои се да не би да го турят в кално място. Ами че ти си окалян, ти си погинал, като седиш в това блато. Но такива казват: „Да не ме заведе в пъкъла?“ Ами че ти като стар мях си вече в пъкъла. Никога не допускай в ума си отрицателни мисли. Накарайте ума си да излезе на виделина, към Бога, да не се боите за плътта. Ама че щял да пусне вашият мях – нека се пукне; колкото по-скоро се пукне, толкова по-добре ще бъде за вас. И трябва да благодарите Богу, че се е пукнал. И колкото повече пукнатини има, толкова по-добре за вас. Ами ако не бяха се пукнали вашите очи, уши, уста, нос, какво щеше да бъде с вас? Това са стари мехове, които са се пукнали и трябва да се радвате, че са се пукнали. Виждате глистите нямат очи, уши, уста като вас. Едно време и хората са били слепи и сме почнали да се пукаме. С нашите очи ние виждаме къде е тази нова къща, в която трябва да влезем. Нашият мозък ни дава указания как практически трябва да намерим пътя. Някои хора са опечени, но някои още трябва да се пекат на огъня. Някои казват: не бутай огъня, да не пострадаш. Ако не пострадаш, ще бъдеш винаги в пъкъла долу. Те мразят виделината, ще бъдат слуги.

В деня, когато отидете към виделината, всичко ще се обърне към добро и ще влезете да растете във вашите души, ще разберете смисъла на живота и на Божествената любов. Да бъдем религиозни, значи да знаем да любим. Да любим, в това се състои всичката наука, всичкото изкуство.

Трябва да знаем как да любим. Някой казва: „Не ме люби.“ Ами как ще те люби, като не знае да люби? Да любиш значи вашите ръце да бъдат толкова деликатни, да имате такова знание и мъдрост, че като пипате човешката душа, да не развалим нейните благородни удове, членове, с които си служи. Ако някой поиска да ви помилва леко, вие ще ли дадете? Какво бихте казали, ако човек поиска да бръкне със своите ръце във вашето сърце? Това любов ли е? Както бъркат котките, тигрите, мечките и изваждат мозъка, дробовете и сърцето навън. Ожени се някой и след една-две години един на друг изваждат мозъка и остават празни мехове. Оставете този стар дяволски мях, турете го настрана, пуснете го в пещта и като се обърне на вар, замажете къщата. Една жена уморила един мъж, втори, трети и пак все мъже търсила. Тя търсила да яде сърцата, дробовете, мустациите на мъжете. Тя е slugиня на дявола, който я натоварил с разрушение на човечеството. За любов говори, но няма любов. Любовта подразбира всякога да се стремиш да излезеш към виделината и да дадеш плод. Онзи, който люби, съдействава на растенето. Уважавам ония майки и бащи, които работят за растенето.

Ние много се грижим за физическото тяло. Съвременните майки и бащи в едно отношение аз ги уважавам, защото искат да издигнат телата на синовете и дъщерите си, правят им добри къщи и дрехи, все тялото възпитават, но най-малко се грижат за душите на своите деца. Христос изисква да намерим душата на своите синове и дъщери, а те на своя баща и майка и да постъпим както трябва. Как ще стане това? Трябва всички да излязат от старите мехове, из старите изби. Сега като ме слушате, казвате си: „Тежко е това учение, как ще се излезе, няма стълба, удове са деликатни, ще има болки.“ Мързеливите нека седят. Но трудолюбивите трябва да излязат навън.

И когато Христос казва да се отречеш от себе си, подразбира да излезеш из избата на своето аз, да умориш този микроб и като го умориш, да оставиш да излезеш из избата нагоре, ще се освободиш от неговото влияние и тогава ще дойде един добър микроб да се засели в тебе. И понеже обича виделината, той ще те изведе към нея и ще родиш добър плод. Не си туряй илюзията, че някой може да те научи на това. Христос спасява, но за да ти спаси, първо трябва да пукнеш своя стар мех. Христос когато хване, все стари мехове хваща. Някой казва: „Аз станах християнин и всички бели ми се струпаха на главата.“ Но ти си в процес. И като се пукне старият мех, ти ще излезеш из него, ще бъркаш вода във варта, ще се разложи и Христос като омаже къщата с нея и за тази къща хората ще кажат: „С много хубава вар е боядисана.“ Та, трябва да се обърне на вар, т.е. да вземем плоско състояние в света. Под думата бяла вар подразбирам да дадем отражение на Божественото – бялата краска дава най-силно отражение.

Сега за приложението в живота. Вие страдате в живота. Как можете да приложите закона? Два метода има, които действуват. Имате известни спънки, известни недоразумения. Кажете си най-първо: „Аз съм долу в избата.“ И да се роди във вас ново желание да излезете на виделина. И когато излезете на виделината, не се плашете за плътта, защото Господ ще ви намери и ще ви приеме в Себе си.

Искам да бъдете спокойни, вашият дух да се не плаши. Често казвате: „Нашата работа е спукана, надушиха ни вече“ и се чудите каква хитрост да употребите. Не хитрост, а виделина е необходима за вас, не злото, а доброто. Кое е добро? Кое дава плод. Кое е злото? Кое не дава плодове. Това е дефиницията. Всяко нещо, което расте, е добро; [което] стеснява мисълта, е зло. Всяко нещо, което разширява нашите чувства, е добро; и обратно: усещате стеснение – във вас има зло. Извадете микроба и го опечете, той не служи на плода. Осем хиляди години вие плакахте за този живот-кърлеж, нека той сега плаче. Ще го турим да се опече и ще кажем: „Тъй, както се опече, ще станеш добър и ще се радваме.“

Това е, което иска да каже Христос, това е дълбокото учение: да дадем простор на нашата мисъл. Стиска те мозъкът, зло има в него. Излез във виделината, нека се пукне злото. Главата ме притиска. Излез към виделината, нека се пукне старият мех, ново вино ще протече. Като се пукне старият мех, нов веднага ще се образува. Когато варта се опече, образуват се нови форми, клетките, атомите вече вземат друго нареждане.

И сега, главната мисъл, която искам да остане във вас в практическо отношение, е да имате стремеж да излезете във виделината. Не обръщайте внимание, че вашият мъж или вашата жена са лоши. Те са съсредоточили ума си надолу, а не към Господа, а трябва да го съсредоточат към Него, към виделината. Той е, Който ще ви изведе към виделината. Някой казва: „Аз не мисля да правя добро.“ Винаги ще бъдеш долу в хамбара, в стария мех. В който ден влезе в него, ще се зароди борба. Онзи, който иска да се отърве, трябва да каже: „Мене ми трябва вар, понеже строя голяма къща, трябва ми такива

камъни за печене." Кажете си, че вашият мъж е благороден, пълен с любов, с мъдрост, с истина, нежен, великодушен, герой, винаги готов да се пожертвува за вас. Но тоя, който ви бие два пъти на ден, той е привиден мъж, той не е истински ваш мъж. Някой казва: „Аман от моята жена." Тя не ти е жена, тя ти е слугиня. Твоята жена е благородна, от царско положение, нейната душа е пълна с любов, готова да се жертвува за тебе. Тази, която те изнудва, тя не ти е жена, тя те лъже. Долу тия маски на слугини. Нека мъжете и жените раждат сега деца, защото досега все слуги и слугини са раждали и децата им мязат на тях.

Когато дойде онзи царски син и царска дъщеря, тогава децата им ще бъдат благородни. Това е Христовото учение. Сега ние сме пуснали тия дяволски микроби у нас, които всеки ден внасят нещо лошо в нашите изби, и без да се рещаме, казваме: мъжът бил лош, жената била лоша.

В Индия има известна секта, последователите на която не се женят и за да продължат своята секта, крадат чужди деца и по този начин вербуват свои адепти. Злото 8000 години е вербувало своите адепти от нас. Хората са робни – крадени деца, те имат своите майки и бащи, които ги търсят от 8000 години от Небето. Защо е тази война? Да се освободят заробените деца. Избите на досегашните международни наредби се събарят. Долу тия изби, в които обществото седи 8000 години! Нов ред и нов порядък, нови международни нрави ще еманципират мъжа и жената. Слугинята е хванала мъжа и казва: „Ти нямаш право с други жени да се съобщаваш, как може да любиш друга?" Той никога не е любил, неговото сърце копнее, търси. Щом се върне, когато дойде вечер, жената вземе камшика и му казва: „Ти ще любиш ли?" Не е любил той 8000 години, но е слуга на тази слугиня.

Да любиш, това е живот, въздигане, разширение на човешката душа, на човешкия ум, на човешкия дух. Това е любов, това е да бъде Христос във вас. Тогава ще бъдем силни. Сега всички се плашат и казват: „Чакай мъжът ми да не залюби друга." Лош микроб е влязъл в нея. Долу тия изтезания. Това е лъжливо схващане. Като излезе към виделината, тя вижда, чака горе и говорим истината, то е нашата невеста, която ни чака, която 8000 години проповядва: „Излезте из хамбарите и ме залюбете." Но и разчепква тия въжа досегашни, които са вече на скъсване.

Всички питат: „Какво ще стане?" Ще се събори старата къща и ще се съгради нова. Ами това е трудна работа и иска много жертви. Ще ги дадем. Досега има 6 милиона хора убити. За какво? За тия стари идеи. И докато се свърши войната, може да отидат още 6 милиона, те стават 12 милиона. Историята не помни толкова жертви в една война. Колко души ще останат сакати?

Сега идва Господ да преобрази тия страдания в добро за човечеството. Аз гледам на добрата страна, че Той пече вече хората във варницата, после ще тури вода на варта и ще замаже къщата. Няма да има вече място за злото и тогава ще се изпълнят думите: „Ще бъде едно стадо и един пастир." Зло няма да има, защото няма да има изби. Тъмнината живее само в избите – четири стени и покрив без прозорци. Ние сме майстори да съграждаме такива изби. Писател напише една книга и не можем да видим в нея прозорец. Така пишат материалистите. Обаче дойде новото спиритическо учение и казва, че имало друг свят. Проби прозорците. Какво ще правим със старите мехове? Разбира се, че ще се пукнат. Тия, които са тука, ще видят, че има и друг свят.

Казвате: има духове, но лоши са. Тогава пазете се от тях. Лошите духове са долу, където живеем; вън, във виделината, са добрите духове. Сегашните хора казват: вярвате ли в духове, вие сте лоши. А вие, които не вярвате, живеете между тези микроби.

Ние вярваме в духовете на виделината, които просвеждат нашите умове, които облагородяват нашите сърца, в тях вярваме ние. А долу са ония духове,

които ни мислят злото. Ние сме били досега техни роби. Старото учение ще го турим в пещта, ще го опечем и ще си намажем къщата с него. Това практически и целесъобразно. Така цялата Земя ще се преобрази в една градина и ще станем хора плодоядци, а не месоядци.

Тия именно лоши духове ни научиха да ядем месо, защото сме имали кучешки зъби. Когато Господ направи човека, последният нямаше кучешки зъби. Това мога да го докажа. Кучешките зъби човек си ги създаде. Турил си изкуствени зъби, тях Господ ли ги създаде? Като влезе човек в избата, нарушава закона и почва да яде месо, а в широк смисъл – защото има такива и в умствения и духовния свят. Долу всички тия месоядци! Казвате: „Ами как ще живеем без месо?“ Ще се научите, в ума си няма да ядете месо, и в сърцето си също. Поне от тия два порока трябва да се откажете. На физическото поле най-сетне може да се откажете да ядете, но горе в духовното поле не трябва да ядете.

Месото е синоним на греха. То значи да унищожите един живот, който е Божествен. Затова Бог ни държи отговорни. Затова излезте към виделината. Онези от вас, които са намерили вече своя идеал, хванете се и потърсете да извадите и долу други от избата. За Христа казват, че отишъл в ада да проповядва на духовете. Знаете ли защо слезе долу? Пукна всички стари мехове и извади всички нагоре. Казват, че само Христос може да направи това. Знаете ли каква е тази лъжа? Знаете ли колко има затворени във вас? Как се казват ония, които вардят затворниците? – Ключари. Той плаща на ключарите, за да вардят много дяволи, които е затворил. И вие държите ключовете, но не на рая. Знаете ли каква дълбока мисъл има в това? И защо Христос заключи дявола? – Да не го лъже. Христос държи ключовете на рая и сега идва да ви ги даде. Той казва: Пазете се да не ви оберат, не вас, а Него – ще задигнат от Него всички богатства. И Писанието казва: ще извади скрити съкровища, с което подразбира тези богатства.

В днешната беседа искам от вас да имате стремеж към виделината. Имате известно желание, реализирайте го. Някой ще каже: „Направи го лицемерно.“ От сърце или не от сърце, направете доброто, то ще ни спаси. Днес едно, утре друго, други ден трето, като направите сто, старите мехове ще се пукнат и ще ви измъкнат навън. И вие ще бъдете свободни. В съвременната наука, религия и разбиране има голяма игра на думи. Лъжи, лъжи, лъжи, с които искат да ни върнат. Навън вече тия лъжи! Религията е наука за любовта, наука за доброто. Да бъдем религиозни това значи да правим добро във всеки момент, колкото и да е малко това добро, и да не мислим за пътта. Туй добро ще ви изведе към виделината. То ще бъде като котва, която ще се вгълби в нас; чрез нея ние ще бъдем изтеглени навън. Това проповядва Христос на Своите слушатели. Тогавашните ключари казваха: „Турете ги в затвора.“ Обаче сегашните условия са такива, че затворите ще бъдат пукнати.

Сега Христос не може да бъде разпнат. Знаете ли защо? В 24 часа два отлива не може да станат. Може да стане един отлив и след това ще настане прилив. Ние сме имали вече един отлив и сега по необходимост на закона ще имаме прилив. Няма никоя сила, която може да реагира против света. Това, което идва, е прилив, който ще завлече всичко и ще тури нов ред и порядък на нещата в умовете и сърцата на всички хора и ще ги преобрази. Идва такава топлина, която ще опече хората във варницата и ще образува вар, в която ще тури малко вода и ще замаже къщата.

Сега засега се образува тази каша от вар. Сега растат плодовете на дърветата. Този чернозем и тази борба на духовния свят, която е почната от хиляди години, сега ще се слее и ще се посее Божествен зародиш за нова култура. Резултатите също от сегашното положение ще бъдат велики. Не може да си въобразите какъв ред и порядък може да настане в света. Ще бъдете

живи да видите туй. (Всички се обаждат: – Амин.) Ще го видите, дали от тоз свят или от другия, светът е един (Смях.) Не се лъжете, внън ще излезете. Но не в тия условия, в които сега живеете. Те трябва да паднат, да се разрушат и когато се премахнат от вашите умове, веднага ще се появят вашите нови чувства и ще видите новата светлина.

Сегашният свят ще се чуди, че действително е имало такива мудни работи и ум. Ще приличат на онези, на които са разрушени затворите и са пуснати да се движат свободно. Тези закони вече идват по тази необходимост, че два пъти не може да се разпъва Христос. Веднъж разпнат и сега идва в Своята слава и победа. Аз виждам, че всички тъмни сили и лоши духове вече събират багажа си и чуковете си и дирят по кой лесен път да се изкопчат. Но всички ще бъдат вързани. Ще им турим по един юлар, да ни слушат. Око за око, зъб за зъб – за тях е туй, а за нас друго – любов за любов. Кармата, техните действия ще се върнат върху тях и трябва да си научат уроците. Някой ще пита: „Като умра, дали ще ме турят в пъкъла?“ Кажете: „Ще те турят, а мене на друго място.“ Кажете му истината. Ама ние не живеем в избата. То е цяла измама. В тази изба няма живот. Това са двата принципа. Всеки, който прави зло, значи който обича злото, мрази виделината и ще остане вързан; а онзи, който прави добро, отива към виделината. Плодовете изискват светлина, за да узреят. То е закон много добре основан.

Това е учението, което ни изпраща днес Христос, за да излезете към Него. Той вика през вашите изби, направил е стълба, отворил е вратата и вика: Излезте внън! (Обаждат се: Амин!) Някои казват: „Дълги години сме живели в този затвор, като излезем, ще ни се повредят очите.“ Няма да им се повредят очите. Те казват: „Да ни турят превръзки.“ Никакви превръзки не ви трябва. Ще излезете всички пред Христовата виделина и ще разберете дълбокия смисъл на любовта. Трябва да станете много деликатни, ръцете и езикът ви трябва да се облагородят, защото сърцата ви са огрубели. И като излезете на дневна светлина, колко хубави работи има да видите там – ще научите как да се обичате. Като излезете из своя затвор, ще научите закона на любовта. И в новата епоха ще говорят пак за любовта. Сега ни оставят, докато се разпукат вашите стари мехове.

След беседата Учителят покани, който има, да зададе някой въпрос.

Г. Н.: – На какво се дължи тази дисхармония в много семейства, мъжът и жената не могат да се търпят, какво би трябвало да се направи, за да може да се въдвори любов и щастието?

– Бих желал някой да каже мнението си върху тия факти.

Г.: – Аз да кажа. На първо място редки са случаите да се женят благодарение на искрена любов между двете страни, понеже се женят от съображения: или че момата е богата, или че момъкът е влюбен, или че той е с обществено положение, или че има туй и онуй. Благодарение на тия неща двамата се хипнотизират, съединяват се и виждат, като поживеят малко, грешката, която са направили, и не могат да се търпят. Църят е, както тя, така и той би трябвало да помнят, че на този свят няма човек съвършен, че всеки има недостатъци и като гледат философията на нещата, да могат да бъдат снизходителни и да могат да гледат само добрите страни, като съзнават, че във всеки едного има добродетели, които трябва да се ценят, и по такъв начин могат да балансират отношенията и да има хармония между две същества.

Учителят: – Ще отговоря с един въпрос. Когато дойде един господин във вашата къща и иска гостоприемство, какво трябва да правите? Най-напред ще му пригответе баня, да се измие и вчеши, че тогава ще го турите въкъщи. Така

един мъж, когато иска да се ожени, трябва първо да направи баня, да се измие и вчеша и да купи рокля на момата – тогава ще го приемат акъщи. Някоя жена мисли, че ще изправи мъжа и мъжът мисли същото. Мислят се много умни да направят това. Това никога не може да стане.

Н.: – „Нацапана кукла отгоре, а панукла* отдолу“ – дето се казва, по какво може да я познаеш?

Учителят: – По миризмата.

Н. Н.: – Често пъти груби са мъжете – да ме извинят.

Учителят: – Той ли е маскиран, или нейните очи така виждат?

Н.: – Върху тази поетична фигура за царската дъщеря и царския син, който като дойде, ще направи света по-другояче – хвърлете повече светлина върху този царски син и тази царска дъщеря.

Учителят: – Той е много важен въпрос, който изисква цяла беседа. Мъжете не въздишат ли за тази царска дъщеря?

Гр.: – И жените.

Н.: – Явява се един момък, иска да се ожени за едно момиче, кой е начинът, по който може да се разберат? Мисля, че е по-полезно това да се направи предварително, отколкото сетне, когато се съберат и се видят добре един друг.

Учителят: – Вие имате едно схващане за този царски син и за тази царска дъщеря, бих желал да зная вашето мнение.

В.: – Види се, дълго време са царували слуги на царските тронове и слугини, и така ще върви доста дълго време, докато видим истинския наследник. Както в притчата за лозарите, когато дойде господарят, ще върже слугите и ще вземе лозето.

Учителят: – Вземете втората част от притчата. Христос дава разгадката какво ще направи. Щом е разпнат царският син, и Господ идва и ще даде лозето на други. То значи, че ще ни даде друго това, а това ще изхвърли навън и ще се свърши работата. Когато дойде царският син, ще го посрещнете.

И. Г.: – Направи забележка, че най-напред между младите последва хипнотизация, какво да се направи, за да се разгледа въпросът философски.

Учителят: – Практически ще кажа, че жена, която има сплеснат нос, не трябва да се жени, защото ще има непременно бой и плач. (Смях.) Ако носът на вашия мъж е сплеснат, стойте настрана. Знаете ли защо? Понеже дихателната система съответствува на сърцето, на чувствата, на любовта; колкото повече тя е развита и възприема повече въздух, има повече чувства. Ако дихателната система не е развита, носът показва, че той е сиромаш в това отношение. После, ако момата има много тънки вежди като ибришим, не се женете за нея.

Н.: – Няма ли начин за познаване?

Учителят: – Трябва да снемете старите мехове. Ние носим маски, трябва да снемем тия маски.

Н.: – Ами кой тогаз гледа веждите?

Г. Д.: – Гледа парата. (Общ смях.)

Н.: – Пак не можах да разбера, 2-и Дънов, от 10 кандидати мъже или жени, кого трябва да избира, начин за това.

Учителят: – Най-първо дали вашата дъщеря или син са ангели. Тогава въпросът ще бъде лесно разрешим. Защото, ако двамата са ангели, те ще се слушат; ако не са, няма да се слушат.

Н.: – Дъщеря, горе-долу разбирам, но 10 души кандидати как да ги разбера? Трябва да бъде физиогномист.

Учителят: – Лафтер е дал такъв закон, който може да употребите. Ще ви кажа какъв е законът и правилата, с които да си служите, и който можете да проверите. Той казва така: Когато искаш да имаш приятели и забележиш, че между неговия ум и твоя ум има хармония, вие сте един за друг. Също и в сърцата да има хармония. И колкото по-дълго живеете, ще имате разбиране един за друг.

Н.: – Това е хубав начин.

Учителят: – Да, няма нещо да ви стиска, щом умът и сърцето са свободни.

В.: – Това е отлично.

Гр.: – Дали няма някакво предопределение в женитбата? Даже някои казват, че преди да стане тука женитбата, става горе в астрала.

Учителят: – То е вярно, но знаете ли как дяволът лъже? Определено е кой за кого да се ожени. Но дойде лош дух във формата на някого, излъгва я, като казва: „Аз съм твоят възлюблен.“

Гр.: – Някой казва, че контрастите се дължат на това, че стават горе.

Учителят: – Една душа може да бъде в невидимия свят, а другата – в материалния и не могат да се срещнат. Тази господарка има слуги на Земята, както Сара позволи на Агар тя да се ожени за мъжа ѝ; когато тя дойде на материалния свят, ще изпъди слугинята.

Гр.: – В Русия има предание между простолудиецо, че на Бъдни вечер една мома като се огледа в огледалото, ще види образа на момъка, за когото ще се ожени. Една българка от Варна ми разправяше, че подобен обичай е имало в Одеса, където е учила и видяла образа на момъка, за когото се омъжила 6 месеца след като се върнала в България. Има ли нещо вярно в това?

В.: – Една моя другарка направила същия опит, когато била в Русия. Тя е била ученичка и се явява образът на един приличен човек, съвършено непознат за нея. Човекът я изгледал много внимателно. Когато се върнала в България и минавала през Русе, там един човек я изгледал по същия начин и тя подир два месеца се сгодила за него. Но през всичкия си живот била нещастна и прекарала много лош живот.

Учителят: – Това е кармично свързване. То не е женитба. Под думата „женитба“ трябва да се разбира среща, свързване на две еднакви души.

В 3 часа подир обед 27 души от старите членове на Веригата съзерцаваха в салона 10 минути и излязоха след туй с поръка за един цял час да съзерцаваме, кой както може, върху следната мисъл: „Така да се възпламени Божията любов в нашите души и в душите на всички верующи, които Му служат, както слънчевите лъчи.“

8 август, събота

Времето през този ден беше ясно, тихо и топло.

Сутринта преди обед към 10 часа всички бяхме събрани в салона, дето Учителят продиктува дадения от Духа наред за подвиг през годината.

Току-що наредът бе казан, повикаха откън Учителя, а след него излязоха трима братя: г-р Хр. Духов, Д. Голов и В. Граблашев. Подир тяхното излизане г-н П. Киров по поръка на Учителя обяви, че всички може да излезем. Какво обаче се узна. Местното комендантско управление, предвид на това, че в страната

е обявено военно положение, поради което събрания от рода на нашето не се позволяват, искало да разтури нашия събор, та горните лица, заедно с Др. Попов ги е изпратил в комендантството да проучат работата и решението на последното и се върнат и ни съобщят. Казаните лица се върнаха и съобщиха, че ходили в канцеларията на Търновското градско управление, където им казали да ни оповестят на всичко да се разотидем, в противен случай ще арестуват всички.

Подир обед приятелите започнаха да напускат Търново. Вечерта останалите вечеряха заедно на обща трапеза, като на всички се изясни, че не е по волята на комендантството дори да се събираме за храна.

Към 9 часа вечерта Учителят заедно с група приятели, като отивали в града, били арестувани и задържани в комендантското управление, където били освободени в 12 часа и половина през нощта.

От всичко това разбрахме, че целта на комендантството е да не се събираме повече на събрания, било в града, било в лозята. На другия ден, в неделя, на неколцина от Веригата било дадено от комендантството да разберат, че него ден, 9 август, Учителят трябва да напусне Търново. Така и стана. В неделя, на 9 август 1915 година, подир обед Учителят напусна Търново, като отпътува за Казанлък. Същия ден, набързо и разтревожени, напуснаха Търново всички лица, участващи на тазгодишната среща на Веригата.

Край на годишната среща през август 1915 година.

Забележка:

Протоколите за Търновските събрания през 1914 г., както и през 1915 г., са преписани от тетрадките на брат Димитър Голов от гр. Котел. Роден е в махалата Галата. Завършил е франц. католически колеж в гр. Одрин. Завършил е в Рим Духовната академия. Става свещеник, после се разпопва. Владее френски, италиански, турски, гръцки, арабски, руски, латински, старогръцки. Живее на ул. „Солунска“ до Гимназията. Има в София печатница и книжарница.

СЪБОРИТЕ ПО ГОДИНИ

1. 1899 – Варна
2. 1900 – Варна
3. 1901 – Варна
4. 1902 – Варна
5. 1903 – Варна
6. 1904 – Варна
7. 1905 – Варна
8. 1906 – Варна – 11–15 август
9. 1907 – Варна – 13 август, понеделник – 19 август, неделя
10. 1908 – Варна – 9 август, събота – 16 август, събота
11. 1909 – Търново – 15–20 август
12. 1910 – Търново – 14–18 август
13. 1911 – Търново – 10–15 август
14. 1912 – Търново – 15–21 август
15. 1913 – София – Слово на 11 август 1913, неделя
16. 1914 – Търново – 10–18 август
17. 1915 – Търново – 4–8 август
18. 1916, 1917, 1918 – Няма събори заради Европейската война.
19. 1919 – Търново – 19–26 август
20. 1920 – Търново – 19–24 август
21. 1921 – Търново – 19–25 август
22. 1922 – Търново – 19–25 август
23. 1920 – Съборът е забранен.
24. 1924 – София – 24–31 август
25. 1925 – Търново – 24–29 август
26. 1926 – София – 22–29 август
27. 1927 – София – 19–24 август
28. 1928 – София – 22 август – Съборът е забранен от властите.
29. От 1929 до 1939 година съборите са на Рила.
30. 1940 – София – 28–30 август
31. 1941 – София – 24–26 август
32. 1942 – София – 28–30 август
33. 1943 – Няма събор заради войната.
34. 1944 – на Витоша

Скрижалите на Духа Беинса Дуно

I. Мисли за молитвата

II. Молитвите на Всемирното
Велико Бяло Братство

III. Мота

IV. Формули

Учителят Петър Дънов

Мисли
за
МОЛИТВАТА

Част - I

Мисли за молитвата

Молитвата е насочване на сърцето към Бога и концентриране на ума, за да можем да възприемем известни Божествени течения. Тия течения трябва да минат през сърцето, за да ги почувствуваме и тогава да можем да се молим.

Молитвата е най-приятното упражнение, най-красивото нещо в живота. Тя е метод за избистряне на мислите, чувствата и волята, и за възстановяване на прекъснатите съобщения с Бога.

Що е молитва? Молитвата е дишане на душата и акт на сърцето. Тя е единствената връзка с Бога, тя е езикът, с който човек разговаря с Бога. Понякога душата има нужда от вътрешна духовна храна, която може да се достави само чрез молитвата. Молитвата има смисъл тогава, когато излиза от дълбочината на душата. Тя не търпи никакви правила и никакви ограничения. Когато човек се моли както трябва той винаги е обърнат към Бога. Ако се моли на Бога и мисли за приятел, за майка, за деца, за къща, за пари то молитвата му само до тях стига. Той на тях се моли. А за да е приета молитвата му, той за Бога трябва да мисли. Основата на всяка молитва е любовта към Бога.

Молитвата е най-силният акт в човешкия живот. Тя концентрира в едно мислите, чувствата и волята на човека. Такава молитва е мощна. Тя върши чудеса. Молитвата е най-красивата работа. Тя е разговор с Бога. Няма по-важен момент от този, човек да зърне лицето на Бога. Колко е красиво сутрин щом станеш, да се разговаряш с Вечния.

Молитвата и съзерцанието са усилие на душата, да се изкачи на високо място. Така идва прилив на умствена енергия и с това се улеснява работата на съзнателния човешки живот.

Да се молите и да съзерцавате, това значи, да отправите своя доклад към онзи Велик Център, от който сте излезли. За какво ще дадете доклад? - За работата, която сте свършили. В отговор на това ще стане правилна обмяна между вашите мисли и чувства и тези на съществата на възвишения свят.

Като се молите, вие се самоопределяте. Като се молите, вие сте в непрекъсната връзка с целокупното Битие. Като знаете това, не спявайте онзи естествен процес във вас.

При молитвата човек получава енергии от Божествения свят. Законът за молитвата е същия, както закона за храненето. Когато се лишава от храна, човек усеща някаква липса. Когато душата се лишава от молитва, също усеща липса. Молитвата е вътрешна нужда на душата.

Молитвата е реалност, а не сянка. Това, което дава в даден момент сила на ума, сърцето и душата, и Духа е нещо реално.

Молитвата е съзнателна работа на човешката душа. Като се моли душата излиза извън обикновеното съзнание. Този процес наричаме излизане от тесния чертог, в който живее човек.

Молитвата е първият метод, чрез който започваме изучаването на Божествения език. Ако не се молите, никога няма да го научите.

С молитвата изучавате езика на Бога.

Молитвата за Бога обновява и подмладява и самото физическо тяло, защото енергиите достигат до него.

Ти не може да се молиш, ако едновременно в тебе чувството на Любов не подежда и ако умът ти не подежда. Ти не може да се молиш, ако умът ти и сърцето ти нямат стремеж нагоре. Стремежът определя движението на сърцето. Или трябва да бъдеш във връзка с Любовта в света и със светлината. Ти не може да

се молиш, ако в тебе светлина няма и топлина няма. Ако нямаш светлина в ума си, ако нямаш топлина в сърцето си, ти не може да се молиш. При молитвата всякога трябва да се регулира топлината и светлината, трябва да се регулира магнетизмът и електричеството. Щом не се молиш има нещо аномално. Някои мислят, че без молитва може. Молитвата е дишане. Както човек диша, така и трябва да се моли. Много хора дишат, но не са здрави, защото не дишат дълбоко, дишат много плитко. Молитвата може да е плитка. Ти се молиш, но в молитвата имаме обмяна на известни енергии, които трябва да проектирате в човешката душа. Ти идваш да се молиш на Бога, идваш във връзка с Най-Разумното Същество в света. Или някой път мислиш за ангели, за светии, ти влизаш във връзка със същества, които са напреднали, от които ти можеш да почерпиш нещо. Молитвата е придобиване на едно благо, което без молитва не може да се придобие. Една работа, в която умът и сърцето вземат участие, то е молитвата. Молитвата не е външно приказване. Всяка работа, която вършиш в сърцето и мислиш заради нея, и всяка мисъл, в която влагаш чувство, то е вече молитва.

Да се молиш, това значи да мислиш за Бога. Всяка мисъл за Бога, колкото слаба да е, свети като искрица в съзнанието на човека и му допринася нещо. Дали разбираш какво нещо е Бог, не е важно, обаче всякога можеш да мислиш за Него. Тази мисъл все ще ти донесе някакво благо, макар и микроскопическо.

Човек трябва да се моли за прославяне Името Божие, за идване Царството Божие и Неговата Правда на земята, и за изпълняване на Божията Воля. За тия неща трябва да се моли човек. Вън от прославяне Името Божие, всичко друго е личен живот. Да прославиш Името Божие, това значи да имаш еднакво и справедливо отношение към всички хора, към всички животни и растения.

Като се моли човек трябва да забрави всичко около себе си и да стане невидим. Целият свят трябва да изчезне пред очите му. Това значи молитва. Да се молиш, това подразбира отиване при Бога. - Как трябва да бъде облечен? - С дреха изтъкана от лъчите на светлината и на Любовта. Да се моли човек така, това значи, да преустрои организъма си, да превърне клетките си от човешки в ангелски.

Молитвата е непреривен процес. Молитва, която се прекъсва не е истинска. Ще се молиш и като спиш, и като ставаш от сън. Ще се молиш и като работиш, и като почиваш. Целият ти живот трябва да бъде молитва. Тя е закон на Любовта.

Някой коленичи и така се моли на Бога. Той не знае, че като коленичи, влиза в съгласие със земята, а в разногласие с небето. Друг повдига ръцете си нагоре, моли се. Така поставени ръцете, това показва, че този човек не знае, какво да прави.

КОГАТО ИСКА ДА СЕ ПРЕДАДЕ НА РАЗМИШЛЕНИЕ, ЧОВЕК ТРЯБВА ДА ЗАСТАНЕ ПРАВ, СЪС СПУСНАТИ РЪЦЕ ОТСТРАНИ НА ТЯЛОТО, ДЕСНИЯТ КРАК МАЛКО НАПРЕД. ТОВА ПОЛОЖЕНИЕ ПОКАЗВА, ЧЕ ТОЙ Е ВЪВ ВРЪЗКА С ВЪЗВИШЕНИЯ СВЯТ ОТДЕТО СЛИЗАТ РАЗУМНИ СЪЩЕСТВА ДА МУ ПОМАГАТ.

Човек не може да се моли, докато не свърже своя ум с ума на Бога. Щом свърже ума си, ще свърже и сърцето си.

Да се моли човек, това значи, да се свърже с Бога, да възприеме неговите мисли и чувства.

Ако молитвата ви е приета, под лъжичката си ще усетите малко топлина и светлина. Няма да се мине много време и вие ще получите това, за което сте се молили.

Който е в съгласие с Бога и върши Неговата Воля, получава отговор на молитвата си.

Който не върши Божията Воля, ще се чуди, защо не получава отговор на молитвата си.

Човек не може да придобие нещо, ако не се моли. Молете се, за да идва повече светлина в съзнанието ви.

Молитвата повишава вибрациите на човешката аура, чрез това човек става неуязвим, за по-низшите околни влияния.

Чрез молитвата човек се огражда от тревогите и страховете на света. Те не могат да проникнат в него.

Най-благоприятните часове за молитва са ранните часове, след полунощ, например три часа, пет часа. Сутрин като станеш, ще имаш една основна мисъл - ще се отвориш като един цвят. Христос е прекарвал цяла нощ в молитва. Защо? - Защото през тези часове, той се е изпълвал като акумулатор с енергия, която е харчил през деня.

Човек трябва да се моли, да работи върху себе си, за да се подготви за новото, което иде днес в света.

Ако в молитвата не участва мисълта, чувството и действието, тя не е истинска молитва. Да влезеш в скришната си стайчка, това значи да влезеш в своята ДЕВСТВЕНА ДУША. Тогава ще разбереш дълбокия смисъл на нещата и защо живееш. Молитвата е толкова по-определена, колкото съзнанието е по-високо.

Когато някой падне в затруднение, казвам му: Моли се, за да влезеш във връзка с разумните същества, които могат да ти помогнат. Някой казва, че се моли, но няма отговор. Причината е, че съзнанието му не е будно.

Ако бих се молил сега, щях да искам от Бога сила, знание, мъдрост, Любов, Истина и Свобода. Когато човек се моли трябва да иска най-малкото, но същевременно най-необходимото. Молитвата е приета, когато има предвид Волята Божия.

Направете следният опит: Вдълбочете се в себе си и кажете: ГОСПОДИ, ГОТОВ СЪМ ОЩЕ СЕГА ДА ИЗПЪЛНЯ ТВОЯТА ВОЛЯ, КОЯТО ДВИЖИ ВСИЧКО ЖИВО В СВЕТА. Или кажете: АКО СЪМ НАМЕРИЛ БЛАГОДАТ ПРЕД ТЕБЕ, НЕКА ДА ПОЧУВСТВУВАМ РАДОСТТА ТИ, В ИМЕТО НА ТВОЯТА ЛЮБОВ, МЪДРОСТ И ИСТИНА. Знаете ли какво ще почувствувате? - Ще почувствувате такъв трепет, какъвто никога не сте почувствували. Ще се почувствувате възродени.

В един момент човек може да преобрази лицето си. Обърни се към Господа и кажи: ГОСПОДИ, ТУРИ МЕ В ОГЪНЯ НА ТВОЯТА ЛЮБОВ. Или кажи: ГОСПОДИ, КАКВО ИСКАШ ДА НАПРАВЯ ЗА ВЪЗТЪРЖЕСТВУВАНЕ НА ЦАРСТВОТО ТИ НА ЗЕМЯТА И ЗА ОСВЕТАВАНЕ НА ИМЕТО ТИ МЕЖДУ ЧОВЕЦИТЕ.

Днес от всички хора се изисква молитва. Защо е нужна тя? - Понеже се намират в границата на един несигурен свят, дето всеки момент стават промени в реда и порядъка.

Молитвата е велико състояние на душата, чрез която човек влиза в съзнателна, разумна връзка със същества, които са завършили своето развитие. Да се моли човек, това значи да влезе във връзка с Великия, Който ще му разказва за живота на другите светове, за великите души в невидимия свят, за Любовта между тях. Какво по-голяма благо може да очаква човек.

Концентрираната мисъл и съзнателната молитва са условия за ограждане на човека, за да се запази от лоши външни условия. Щом е ограден, човек не се простудява и нищо чуждо отвън не може да го нападне. Той знае къде да бутне, за да чуе гласа на приятеля си, който всякога може да му се притече на помощ.

Прилагайте молитвата, като метод за работа в духовния свят. Чрез молитвата вие се свързвате с Бога външно и вътрешно. Ще търсите Бога вътре и вън от вас, но не едновременно.

Да се моли човек - това е най-високото и благородното занимание, което може да се върши в тоя свят. Само така се въздига и облагородява човешкото сърце. Не говоря тук за външната страна на молитвата, дето взема участие само езикът, но за оная молитва, в която се изразява съзнателният стремеж на душата към Бога - висшата Любов.

Не може да се молиш, ако умът не е чист и ако сърцето не е чисто. Може да

не е свършено чисто, но да има желание да се очисти, тогава молитвата ти ще иде при Бога, понеже туй желание е Божествено, Бог желае ние да мислим чисто. Той желае всички да бъдат щастливи.

Молитвата не е само, за да се създаде едно приятно настроение. Но тя е начин да се свържеш с Бога. И като се свържеш с Бога, тогава Бог в тебе може да създаде нещо, което ти не можеш да създадеш за себе си. А пък мислите ни ще ни свържат с ангелите. И нашите чувства ще ни свържат с хората.

Ако в душата ти не се отпечата великият образ на Любовта и не съзнаеш, че си във връзка с Бога - най-Великият, най-Разумният, най-Интелигентният - нищо не може да постигнеш. Значи една мисъл трябва да ви занимава, че сте свързани с висшето съзнание, на което можете всякога да разчитате и уповавате. Всеки може да се свърже с това съзнание. Казано е в писанието: „Ние живеем и се движим в Бога“.

Направете следния опит: Вдълбочете се в себе си и кажете: ГОСПОДИ, ГОТОВ СЪМ ОЩЕ СЕГА ДА ИЗПЪЛНЯ ТВОЯТА ВОЛЯ, КОЯТО ДВИЖИ ВСИЧКО ЖИВО В СВЕТА. Под всичко живо разбирам не само хората, но растенията и животните. Кажете: АКО СЪМ НАМЕРИЛ БЛАГОДАТ ПРЕД ТЕБЕ, НЕКА ДА ПОЧУВСТВУВАМ РАДОСТТА ТИ В ИМЕТО НА ТВОЯТА ЛЮБОВ, МЪДРОСТ И ИСТИНА. Знаете ли какво ще почувствувате? - Ще олекнете и в душата си ще изпитате такъв трепет, какъвто никога не сте почувствували. Така всички утайки и наслоявания от миналото - омраза, съмнение, раздори сами по себе си ще отпаднат и вие ще се почувствувате възродени, готови за всякаква работа. Ако си богат ще кажеш: Зная вече как се живее.

Молитвата, както и връзката с Бога са непрекъснати процеси. И работата е молитва. Следователно, като работи, човек се моли. И като страда, човек пак се моли. Чрез страданието той разрешава известни въпроси. Добрият човек всякога работи, т.е. всякога се моли.

Кажете си: БЛАГОДАРЯ НА БОГА, ЧЕ МЕ ИЗПРАТИЛ НА ЗЕМЯТА ВЪВ ВЕЛИКИЯ УНИВЕРСИТЕТ НА ЖИВОТА. ЩЕ ЖИВЕЯ И ЩЕ СЛЕДВАМ ТОЗИ УНИВЕРСИТЕТ.

Молитвата е общение с Бога. Като дойдеш до известно противоречие кажи: ГОСПОДИ, ДАЙ МИ ОТ ТВОЯТА МЪДРОСТ И СВЕТЛИНА, ОТ ТВОЯТА ЛЮБОВ И ТОПЛИНА, ДА ПРОДЪЛЖА ЖИВОТА СИ, ДА СЪВЪРША РАБОТАТА, КОЯТО СИ МИ ОПРЕДЕЛИЛ.

Да се молиш на Бога и молитвата ти да бъде приета, това подразбира да знаеш езика на небето.

Мнозина мислят, че молитвата не е работа. Важна работа е молитвата, тя може да допринесе много нещо на човека. Да се молиш, това е работа.

Когато душата е будна, отговаря се на молитвата, когато душата не е будна, никакъв отговор няма.

Молитвата е силна само когато сърцето е чисто и всецяло обърнато към Бога.

Казано е в Писанието: „Ангел Господен се застъпва за ония, които се молят и уповават на Бога“. Следователно, когато се молите на Бога и Го призовавате на помощ, непременно някое същество ще дойде от невидимия свят, да ви придружи в трудни и страшни часове на вашия живот. Сам никой не може да мине своя път. Сам никой не може да свърши възложената му работа. Щом се намерите в затруднение, помолете се сърдечно и веднага служебни същества ще ви се притекат на помощ.

Молитвата принадлежи към един особен свят, тя е акт на сърцето. В молитвата има едно естествено, непринудено Божествено състояние. Дойде ли човек до това състояние, той трябва да се моли.

Истинската дълбока молитва подразбира само един кратък момент. Този момент обаче продължава дълго време. Той е като Божественият лъч, който минава,

заминава, но оставя своите последствия за дни и години, за векове и хилядолетия.

От Божествено гледище, молитвата представлява велико нещо. Тя е Божествения лъч, който излиза от душата на всеки човек. Щом е така, този лъч непременно трябва да мине през душите на всички хора, от най-малките до най-големите, които живеят по лицето на земята. След като направи този кръг, лъчът пак ще се върне при този човек от когото е излязъл. Това време може да трае минута, може един час или един ден, а може би и месеци и години - зависи от интензивността, с която молитвата е изпратена в пространството.

Да се молиш, това значи, да обърнеш ума, сърцето, душата и духа си към Онзи Източник на живота, от който си излязъл.

Няма по-тържествен момент от този, да отправиш ума и сърцето си нагоре към Този, Който ни е дал всички блага.

Да се молиш на Бога и молитвата ти да бъде приета, това подразбира да знаеш езика на небето.

Що е молитвата? - Молитвата е общение с Бога.

Като дойдеш до известно противоречие кажи: Господи дай ми малко от Твоята Мъдрост и Светлина, от Твоята Любов и Топлина да продължа живота си, да свърша работата, която си ми определил.

Ние разглеждаме молитвата като разговор с невидимия свят, като разговор с Бога. Да се молиш, значи да се учиш да говориш. Молитвата трябва да представлява един израз, в който да взема участие целия човешки дух, цялата му душа, целият човешки ум и цялото му сърце. В това, което човек иска от Бога, трябва да има само един вътрешен смисъл. Молиш ли се кажи: „Господи, да бъде Твоята воля! Аз ще приема на драго сърце всичко онова, което иде от Твоята Ръка и ще изпълня Волята Ти, БЕЗ НИКАКВО ПРЕСТЪПВАНЕ НА ТВОЯ ЗАКОН.“

Какво е нужно, за да дойдат благоприятните условия? - Молитва. Само молитвата може да създаде тия благоприятни, тия благотворни влияния върху нас. Молитвата е връзка и Любовта може да дойде в света само по пътя на тази връзка. Мнозина не знаят да се молят. Молитвата не седи във външно четене и шепнене на молитви, но целият ни живот трябва да се превърне във вътрешна молитва, да приготвим условия за идване на Любовта в нас. Дойде ли тя, в душата ни се явява светлина, мир и радост.

Що е молитвата? - Общение с Бога, с Първата Причина на нещата. Молитвата е дълбок вътрешен процес. При този процес може едва да се чува изговарянето на някакви думи. Колко време трябва да се молите, това не е определено. Някой мисли, че колкото повече се моли на Господа и цитира стихове от Евангелието, толкова по-скоро ще получи отговор. Истинската молитва е извън времето, но тя седи в момента на общение, на връзка с Великото Начало на живота. Как ще познаете, че сте получили отговор на молитвата си? - По онази вътрешна тиха радост, по онази вътрешна светлина, която ще ви помогне при разрешаване на известни въпроси. Някой получава моментален отговор на молитвата си, друг чака дни, седмици, месеци, а трети чака с години. Това зависи от интензивността на молитвата.

Който иска молитвата му да бъде приета, той трябва да познава закона на жертвата. Молитвата трябва да бъде интензивна. Не е в многото молене. Молитвата може да бъде кратка, но интензивна.

Молитвата е необходим акт за духовния човек. Докато човек се срамува да се моли, той не познава смисъла на молитвата.

Пробуждането на съзнанието започва с молитва.

Няма по-красиво нещо от молитвата на човека, на когото съзнанието е пробудено.

Щом разберем дълбокия смисъл на молитвата, ще знаем, че Бог мисли, чувствава и действа чрез нас. Това наричаме ние вдъхновение. Значи човек трябва да се моли, за да се проявят и заработят чрез него Божиите мисли, чувства и действия.

Щом дойде пробуждането, иде и молитвата, която носи със себе си прави мисли, възвишени чувства и красиви действия. Дойде ли това в човека, той се наема с хубава и сериозна работа.

Молитвата е нагласяване на висшите светове.

Ако съвременните хора не знаеха да се молят, те биха изгубили и това малкото, което до днес са запазили. Всичко хубаво, всичко велико и красиво, което те са запазили, се дължи на молитвения дух, който работи в душите им. Тъй щото благодарение на молитвата, макар и не тъй правилна, каквато е в сравнение в съвременното човечество, все пак нещо от хубавото се е запазило и нещо ново се придобива. Благодарение на молитвата, ние ставаме проводници на възвишени сили и благородни средства, чрез които се крепи целият човешки род. Душата има нужда от вътрешна духовна храна, която може да се достави само чрез молитвата.

Според мене молитвата е най-свещеният акт, който е достойствие само на душата. Молитвата е един процес, тя е една привилегия. Но в нея трябва да има постоянно едно голямо разнообразие, не еднообразие. Молитвата има два момента. Един момент има на слизване и един на възлизане.

Молитвата е нещо велико в света! А пък ти ще кажеш една молитва, като упражнение. Но дали тя е отишла при Бога, то е въпрос.

В молитвата има хиляди работи, които трябва да знаеш. Молитвата е един отличен език и си има своите правила. То е велико нещо, да знае човек да се моли.

Как може да се поддържа хармония между човека и Бога. Едно от условията е молитвата. Чрез молитвата се поддържа свещената връзка на човешката душа с Първата Причина на нещата. - Не искам да се моля. - Щом не искаш да се молиш, ще влезеш в неестествения ред на живота. Молитвата е едно от същественията задължения на човека. Каквото представят физическите задължения за човека, такова нещо представя молитвата за духовния живот на човека.

Да се молиш съзнателно, това значи, да отправяш енергиите си към Разумното в света. Накъде е Разумното: нагоре, надолу, на изток или на запад? Дето е разумното, там е истинската посока, която може да бъде изток, запад, север, юг - безразлично. Ние не държим за външната посока, но за смисъла на нещата. Дълбоката, истинска молитва се приема всякога независимо това, как и откъде иде. Когато молитвата на човека се приема това показва, че телефонът за горния свят е бил отворен. Не се ли приема молитвата му, телефонът за горния свят е бил затворен. Мнозина казват, че и без молитва може да се живее. Не, без молитва не може. Колкото е възможно без дишане, без ядене, без мисъл, без чувства, без работа, толкова е възможно и без молитва. Спре ли един от тия процеси, целият живот спира. Човек е сложна машина, за поддържането на която са нужни различни енергии.

Молитвата е велика сила. Тя представя език на Божествения свят. Значи, като се моли, човек се разговаря със същества от Божествения свят.

Ако молитвата стане вътрешна необходимост за човека, той се моли естествено, без никаква принуда, без външно насилие. За него молитвата е толкова естествена, както храненето, дишането, чувстването и мисленето. Когато се моли, човек трябва да знае точно какво иска. Според мене, **ЕДИНСТВЕНАТА МОЛИТВА, КОЯТО ЧОВЕК МОЖЕ ДА ОТПРАВИ КЪМ БОГА, Е ДА ИСКА СВЕТИНА И РАЗБИРАНЕ, ДА ИЗПЪЛНЯВА ВОЛЯТА БОЖИЯ.** Който изпълнява Волята Божия, той има всичко на разположение. Изпълнението на Волята Божия е пътят, по който човек може да минава при всички мъчности и затруднения.

Човек, който дълго време, с години се моли, той събира енергия, да му се помогне.

Най-великото в света, това е молитвата, тя ни свързва с Бога, с туй вечното, вътре в себе си, което ни дава смисъл. Пък молитвата е въведение на Божествения живот.

Като прочетеш „Добрата молитва“, с нея можеш да минеш навсякъде. Тя е

един пропуск. Като кажеш: „Господи, Боже наш“, ще минеш през първата врата. Колкото предложения има в нея, през толкова врати ще минеш.

Хубавите молитви в света са дадени от Бога, от Духа Божий. Те са свещени молитви и никога не остаряват.

Силна е молитвата, когато сърцето е чисто и всецяло отправено към Бога. Докато огнището на сърцето не се сгорещи, молитвата ви не може да стигне до Бога. Знаете ли какво ще бъде състоянието ви, когато почувствувате Божествената топлина в сърцето си. Няма по-велико нещо за човека от молитвата, т. е. от разговора си с Бога. Всичко на земята зависи от молитвата на хората, но не както сега се молят.

Какво нещо е молитвата? - Вътрешен процес, в който сърцето и душата вземат участие. Молитвата е въпрос на вътрешния живот в човека. Ако сърцето и душата не вземат участие в молитвата, човек взема само външни пози, без вътрешно съдържание и смисъл. Това не е молитва, но позиране - външна маска. Молиш ли се по този начин, няма да получиш отговор на молитвата си.

Аз ви слушам, как четете молитвите, бързате, по-скоро да свършите. Когато Аз се моля „Добрата молитва“ ми отнема 15 минути, за „91 Псалом“ и „Пътят на живота“ употребявам 20 минути, а като чета „Отче наш“ минава половин час и като дойда до „Молитвата на царството“ става един час. Ако се молите с мене заедно няколко пъти по този начин, нито един няма да остане тук.

Молитвата е най-силният акт в човешкия живот. Тя концентрира в едно мисълта, чувството и волята на човека. Такава молитва е мощна. Тя върши чудеса. Молитвата е най-красивата работа, тя е разговор с Бога. Няма по-важен момент от този, човек да зърне лицето на Бога. Колко е красиво сутринта щом станеш, да се разговаряш с Гървичната Причина в света. Който не се интересува от нея, постепенно губи силата си. Остава назад, не напредва.

Човек не може да придобие нещо, ако не се моли. **МОЛЕТЕ СЕ, ЗА ДА ИДВА ПОВЕЧЕ СВЕТЛИНА В СЪЗНАНИЕТО ВИ.**

Молитвата е метод за разрешаване на най-трудните задачи.

Молитвата повишава вибрациите на човешката аура, чрез което човек става неуязвим за по-низшите околни влияния. Чрез молитвата, човек се огражда от тревогите и страховете на света. Те не могат да проникнат в него.

Колкото и несвършени да са молитвите на човека, светлите ангелски същества ги приемат, преработват ги и ги изпращат на Бога. Молитвите се приемат от Духа и той ги предава на Бога. Значи Духът е посредник между човека и Бога при молитвения му.

Молитвата на човека ще бъде най-добре чута, когато той напълно посвети ума, сърцето и волята си на Бога. Когато те се просветят в трите свята - физически, духовен и Божествен - тогава се върши хубава работа. Защото молитвата е работа. Човек се учи през време на молитвата. Бог учи човека. Ще кажете как? Нали през време на молитвата човешката душа се разтваря за Бога, за Божествения свят, акордира се, така да се каже, с Божествения свят и идва във възприемателно състояние, и така той приема енергиите от Божествения свят, които проникват в душата му. След това през целия ден в съзнанието му идват нови идеи, нови мисли и чувства, нови подтици, които човек е приел през време на молитвата, така че да го подтикват към нов възвишен живот. Да се молим, това значи да разговаряме с Бога, с Онзи, когото обичаме. При молитвата човек отваря душата си за Бога и излива своята Любов към Него. Истинската молитва е отражение на Любовта.

Казано е в Писанието: „Ангел Господен се застъпва за ония, които се молят и упоават на Бога“. Следователно, когато се молите на Бога и Го призовавате на помощ, непременно някое светло същество ще дойде от невидимия свят да ви придружи в трудни и страшни часове на вашия живот. Сам никой не може да мине своя път. Сам никой не може да свърши възложената му работа. Все трябва да му дойде някаква помощ. Щом се намерите в затруднение, помолете се сърдечно и

веднага служебни същества ще ви се притекат на помощ.

Помолете се усърдно на Господа и Той ще отговори на молитвата ви.

Молитвата е насочване на сърцето към Бога и концентриране на ума, за да можеш да възприемеш известни Божествени течения. След като възприемеш тия течения от небето, вашето сърце ще стане център на земята. Други течения ще минат през сърцето ти нагоре. Има ангели, които отбелязват и знаят от какво се нуждаете. Тия течения трябва да минат през сърцето ти, да ги почувствуваш и тогава ще можеш да се молиш. Ако ти не допуснеш тия течения да минат през сърцето ти, ти може пак да се молиш, но няма да имаш полза. В Божествения свят знаят кога тия течения са минали през тебе. Те знаят от какво имате нужда и веднага задоволяват тази ви нужда. Затуй сърцето ви трябва да бъде горещо и отворено, за да минават тия Божествени течения и да се хроникират твоите нужди и горе и долу. Ангелите, които живеят те ще покажат от какво имаш съществена нужда. Вие може да се молите за това, за онова, но туй не се взема предвид. Тия течения, които минават през вас, те могат напълно да определят и задоволят нуждите ви.

Когато човек се моли, това е свещен час, когато и да е. Човек трябва да бъде в постоянна връзка. Казано е: „Бдете и молете се“. Да бъде човек в контакт с небето, защото не знае това, което има да му се случи. Ако нещо е определено, молитвата може да го отмени. Може, може. В тези работи чудесии могат да станат. Стига молитвата да е силна. Божията ръка не се е изменила да спасява.

Божественото учение трябва да се приложи. Трябва да се молите така: **НАУЧИ МЕ ГОСПОДИ КАК ДА ПРИЛОЖА БОЖЕСТВЕННОТО УЧЕНИЕ.**

При молитвата се организира духовното тяло на човека.

Когато човек се моли висшите същества присъствуват. Когато Христос се молеше висшите същества присъствуваха, той ги виждаше и говореше с тях. На планината Тавор Той се преобрази пред тримата си ученици, явиха се Мойсей и Илия и с тях говореше. После им каза да не казват никому това. Той направи това с учениците си, само за да им покаже, а пък той винаги, когато се молеше влизаше в общение с Разумните висши същества от Реалния свят, с ангелите и пр. И при всяка молитва той общуваше с тях, виждаше ги и говореше с тях.

Това да ви бъде молитвата: **НЕПРЕРИВЕН КОНТАКТ С ГОСПОДА НА ВСЯКО ВРЕМЕ И НА ВСЯКО МЯСТО.**

При молитвата човек с по-висшите тела излиза навън, а по-низшите тела остават на земята. Астралното тяло при молитвата, остава при физическото тяло и само се разширява, а умственото и причинното тела излизат. Значи при молитвата има един вид излъчване повече или по-малко.

Няма на български и в целия свят след „Отче наш“ по-добра молитва от „Добрата молитва“. В „Отче наш“ имате цяла програма. И „Добрата молитва“ е цяла програма. Ето нашата програма. „Добрата молитва“ има десет ключа за привличане на небесните сили.

Когато човек се помоли и отвори Библията, то каквото се падне не е случайно, но е дадено отгоре.

Шо е молитвата? - Общение с Бога, с Първата Причина на нещата. Молитвата е дълбок вътрешен процес. При този процес може едва да се чува изговаряне на някакви думи. Колко време трябва да се молите, това не е определено. Истинската молитва е извън времето, но тя седи в момента на общение, на връзка с Великото начало на живота. Как ще познаете, че сте получили отговор на молитвата си? - По онази вътрешна тиха радост, по онази малка вътрешна светлина, която ще ви помогне при разрешаване на известни въпроси. Някой получава моментално отговор на молитвата си, друг чака дни, седмици, месеци, а трети чака и години - това зависи от интензивността на молитвата.

Съставила: Цанка Екимова

Скрижалите
на
Духа Беинса Дуно

Молитвите
на
Всемирното Велико Бяло
Братство
от
Учителят Петър Дънов
- Духът Беинса Дуно

Част - II

1 ГОСПОДНЯТА МОЛИТВА ОТЧЕ НАШ

(Евангелие от Матей гл. 6, ст. 9-13)

9. Отче наш, който си на небеса, да се
святи името Твое.
10. Да дойде Царството Твое, да бъде волята Твоя,
както на небето, така и на земята.
11. Хлябът наш насъщний, дай го нам днес
12. и прости ни дълговете наши, както
и ние прощаваме на нашите длъжници.
13. И не въведи нас в изкушение,
но избави нас от лукавого,
защото в твое царството
и силата и славата во веки.

АМИН.

2 ДОБРАТА МОЛИТВА

1. Господи, Боже наш,
Благий ни Небесен Баща,
който си ни подарил живот
и здраве да ти се радваме,
2. Молим ти се, изпроводи Духа си
да ни пази и закриля
от всяко зло и лукаво помишление.
3. Научи ни да правим Твоята воля,
да осветяваме Твоето име
и да те словословим винаги.
4. Осветявай Духа ни, просвещавай
сърдцата ни и ума ни,
да пазим твоите заповеди и повеления.
5. Вдъхвай в нас с присъствието си
чистите си мисли и ни упътвай
да ти служим с радост.
6. Животът ни, който посвещаваме
на Теб за доброто на нашите
братя и ближни, Ти благославяй.
7. Помагай ни и ни съдействуй

- да растем във всяко познание и мъдрост,
да се учим от Твоето Слово
и да пребъдваме в Твоята Истина.
8. Ръководи ни във всичко, което мислим
и вършим за Твоето име, да е за успеха
на Твоето Царство на земята.
9. Храни душата ни с Небесния хляб
и укрепявай ни със силата си
да успееме в живота си.
10. Като ни даваш всичките твои благословения;
приложи Любавта си, да ни е вечен закон,
защото на теб принадлежи:
Царството, Силата и Славата завинаги.
- АМИН.

(Свещеният подпис на Духа Бейнса Дуно)

Учителят: „Добрата молитва се състои от 10 ключа за влизане в Царството Божие. Тази молитва е обща, не само за чсвечеството, но и за цялата Вселена; за всички ангели, арахангели, началства, власти, сили. Само по този начин ще измолим Божието благословение, за да можем да растем и да се развиваме съобразно Неговата воля“. („Новото човечество“ - стр. 23-24)

„Тя ще бъде символа на Новото верую в света“. („Божествен и човешки свят“ - стр. 442)

Забележка: Добрата молитва е дадена в гр. Варна 1899 год. от Небето чрез Петър Дънов.

3 ПСАЛОМ 91

- А** 1. Който живее под покрива на Всевишного,
Ще пребивае под сенката на Всемогущого.
- У** 2. Ще казвам за Господа:
Той е прибежище мое и крепост моя;
Бог мой на Него ще се надее.
- А** 3. Защото той ще те избави от сетта на ловеца
И от губителен мор.
4. С перата си ще те покрива,
И под крилата му ще имаш прибежище.
Неговата Истина е щит и всеоръжие.
5. Няма да се боиш от нощен страх,
от стрелата, която лети дене.
6. От мор, който ходи в тъмнина,
От погибел, която запустява всред пладнина.

7. Тисяща ще паднат от страната ти,
И десет тиящи отдясно ти:
Но при тебе нема да се приближи.
8. Само с очите си ще гледаш,
И ще видиш въздаянието на нечестивите.
9. Понеже ти си направил Господа моето упование,
Вишного свое прибежище.
10. Няма да ти се случи никакво зло,
И язва няма да се приближи при жилището ти.
11. Защото ще заповеда на ангелите си за тебе,
Да те пазят във всичките твои пътища:
12. На ръце ще те подигат,
Да не би да препънеш о камик ногата си.
13. Ще настъпиш лъв и аспид;
Ще стъпчеш млад лъв и ламя.
- Г 14. Понеже положи в мен любовта си,
За то ще го избавя:
Ще го туря в безопасност
защото позна името ми.
15. Ще ме призове и ще го послушам.
С него ще съм, когато е в скръб:
Ще го избавя и ще го прославя.
16. Ще го наситя с дългоденствие,
и ще му покажа спасението си.

Забележка: 91 псалом е съставен от трима изричащи Словото, а именно:

А: - Ангелът Господен към ученика.

У: - Ученикът към Ангелът Господен.

Г: - Господ към ученика.

4 МОЛИТВА НА ЦАРСТВОТО (НА ДУХА НА ЦАРСТВОТО)

1. Господи Боже наш, да възлезе молбата ни пред Твоето лице.
2. Да дойде Духът Ти и да прозябне Словото Ти
в нашите сърдца,
заради любовта Ти, с която си ни възлюбил.
3. Благий Небесен Баща, Ава Отче, да дойде Твоето Царство,
Да бъде Твоята Воля, да се освети Твоето Име на земята
- това и желае нашата душа, това е нуждата,
която постоянно усещаме в тоя свят.
4. Велики Господи на всяка сила и крепост,
застанни за делото си,

5. Приклони сърдцата на всички,
които си избрал да се назоват начатък
на твоята слава и величие.
6. Благослови Господи наш, ръководи ни с милостивата си ръка,
просвещавай ни да се не уклоняваме от Словото ти,
да не престъпваме закона ти;
7. Води ни като добър пастир при зелените пасища,
при бистрите отоци.
8. Единният Ти, Господ и Спасител на света,
знаен преди всичките векове на светлината,
един в зарящата виделина на нашия живот.
9. Благоволи да разшириш нашата душа,
да възрастиш нашия дух,
да възродиш нашето сърдце, да просветиш нашия ум,
да можем да те славим сега и всякога.

АМИН.

Забележка: Казва се винаги в множествено число. Дадена е на събора в гр. Варна 1909 г. Чете се сутрин от 1 - 4 часа и вечер от 10 - 12 часа.

5 ПЪТЯТ НА ЖИВОТА

1. Господи, Боже, Спасителю наш на всяка сила и крепост,
на всяка Истина и Любов, на всяко държавие и власт,
извор на всички добрини в живота ни,
2. Изпроводи ни Божият си Дух
да ни ръководи и крепи в пътят на живота,
да ни просвещава умовете, да ни озарява сърдцата,
да ни дава Сила и Живот,
да струваме добрата ти Воля.
3. Прости прегрешенията ни, които изповедваме пред теб,
те ни отдалечиха от Твоята Бащинска Любов.
4. Изличи ги от книгата на Твоите възпоминания
и ни дарувай мирът на Твоя Дух.
5. Направи сега да просветне лицето Ти върху нас,
да сме образ на Твоята Любов, Вестители на Твоята Истина
и служители на Твоята Правда.
6. Благослови тоя народ между който живеем.
Благослови нашите братя, с които се подвизаваме;
Благослови всички майки и бащи, които вършат Твоята воля.
7. Чуй гласът на всички страждущи
по лицето на земята и ги благослови.

8. Благослови Учителят ни, който ни води в Твоя път.
9. Благословен си ти Господи Боже наш,
Благословено Твоето име от всеки,
защото Ти си Пътят, Истината и Живота
и освен теб няма друг Бог.
10. Ти си само ЕДИН.
АМИН.

Забележка: Дадена от Учителя Петър Дънов на 30. IV. 1909 год., 10 часа вечерта в гр. Бургас.

6 МОЛИТВА НА ИЗБРАНИТЕ

1. Господи благослови тоя народ,
укрепи го и дай му мъжество.
2. Укрепи Духът му, дай му вяра,
упование, надежда в Теб, да се съвземе
и да ТЕ слави през всичките векове на бъдещето.
3. Стори Господи Боже мой това заради Великото Си Име,
с което Си знаен през всичките векове.
4. Направи да се освети Името Ти пред всичките народи
и да знаят, че Ти Си само ЕДИН, в когото няма измена
и който си всякога силен да помагаш и да избавяш.
5. Разпръсни враговете ни Господи пред лицето Си
и ние ще те славим с чисто сърдце,
когато ни помогнеш и превъзмогнеш
против лукавите духове на ада,
които искат да развалят Твоето дело.
6. Ти Господи Сам действуй сега с крепката си ръка.
7. Стори това заради Господа нашего Исуса Христа,
чрез което име Ти Си благоволил да те призоваваме.
АМИН.

Забележка: Дадена от Учителя Петър Дънов на 24. VIII. 1913 год. в гр. Търново.

(Фотокопие от молитвено тефтерче на Учителя.)

7 МОЛИТВА НА БЯЛОТО БРАТСТВО

1. Господи, благослови Всемирното Бяло Братство,
което сега присъствува между българите и славянството.
2. Укрепи Духа му, Дай Вяра, Упование и Надежда в Тебе

- на тия, които следват Твоя път, да се съвземат
и да те славят през всичките векове на бъдещето.
3. Стори Господи Боже наш, това заради Великото Си Име,
с което Си знаен през всичките векове
горе на небето и долу на земята.
  4. Направи да се освети Името Ти пред всички ония,
които спъват Твоето свято дело
и да знаят, че Ти Си само ЕДИН, в когото няма измена
и който Си всякога силен да помагаш и да избавяш.
  5. Разпръсни враговете на Твоето Царство, Господи,
от пред лицето си.
  6. И ние ще Те славим с чисто сърдце, когато ни помогнеш
и превъзмогнеш да прогоним лукавите духове на ада,
които искат да развалят Твоето дело.
  7. Ти Господи Сам действуй сега с крепката Си ръка.
  8. Стори това заради Господа нашего Исуса Христа,
Чрез което име Ти Си благоволил да Те призоваваме.
  9. Нека управлящите в този народ да познаят,
че няма други Господ и Бог освен Тебе.

15 август 1923 година - София - 5 часа след обед.

8 МОЛИТВА ЗА ПЛОДОВЕТЕ НА ДУХА

1. Господи на обичта, Боже на Любовта,
ние Те призоваваме в Твоята милост.
2. Приемаме страданията, които ни изпращаш
с радост на нашето сърдце.
3. Приемаме мъчнотиите, които ни изпращаш
за уякване на нашия дух.
4. Ние без колебание, без двоумение
ще изпълним Твоята Блага Воля.
5. Изпрати ни Твоя Дух, да внесе в нашите сърдца, в нашите
умове, в нашите души плодът на Любовта,
благого на радостта и мирът,
основата на твоето търпение и милосърдие.
6. Дарувай ни дарът на Вярата, кротостта и въздържанието.
7. Благослови ни, както Си ни благославял винаги.
8. Направи Името Си нам мило на душите.
9. Въдвори царството Си в нашите души.
10. Храни душите ни с Твоето Слово,
да укрепнат в нас всичките Твои добродетели.

11. Нека Твоите светли Духове на Обичта, Вярата и Надеждата да пребъдват в нас сега и всякога заедно с Теб.
12. Възнасяме Хвала, Слава на Теб Единаго Господа и Бога на великата жертва.
АМИН.

Забележка: Дадена, август 1918 година, София.

9 МОЛИТВА НА ТРИЕДИННИЯТ БОГ

I.

1. Господи да дойде Твоя Благ Дух върху моя дух.
2. Да изпълни сърдцето ми и душата ми с Твоето присъствие.
3. Да утвърди нозете ми във всяка правда.
4. Покланям се пред Вечната Канара от която съм отсечен.
5. Благословено е Твоето Име Господи!
6. Укрепи ме и въздигни ме, за да Ти служа с веселие.

II.

1. Господи Боже мой, да дойде твойт Дух и да просвети умът ми.
2. Да освети сърдцето ми и да изпълни душата ми с всяка радост и веселие.
3. Покланям се пред Теб, Вечния Извор, който всякога Си ме поил.
4. Омий нозете ми, измий сърдцето ми, избели душата ми, за да съм чист и свят пред Тебе.
5. Благословен Си Ти, Господи Боже мой!

III.

1. Господи Боже мой, да дойде Твоето благоволение върху моя дух,
2. Да изпълни сърдцето ми и душата ми с благите плодове на Духа,
3. Да утвърди нозете ми в Истината на Твоето присъствие.
4. Покланям се пред Твоя Вечен Дух, който ме оживява и възкресява из мъртвите.
5. Пази ме Господи със Святото Си Име, за да Ти служа с радост и веселие и да бъда едно с Тебе, Господи Исусе Христе, както Ти с Отца.

АМИН.

10 МАЛКАТА МОЛИТВА

1. Господи Боже мой,
направи да видя Твоето лице.
2. Развесели ме заради Името Си,
3. Благослови ме заради Милостта Си,
4. Освети ме заради Духа Си,
5. Въздигни ме заради Словото Си,
6. Помогни ми заради обещанието Си,
7. Ръководи ме заради Истината Си,
8. Укрепи ме заради Правдата Си,
9. И бъди Ти благословен Господи всякога,
10. Защото Си благ и истинен към всички.

11 МОЛИТВА НА ДУХЪТ СВЯТИЙ

1. Господи Боже мой, душата ми на Теб уповава.
2. Послушай молбата ми
и дай внимание на молението ми.
3. Подигни духът ми
и дай утеха на сърдцето ми.
4. Покажи виделината на Твоето лице.
5. Господи заради Твоята милост
подкрепи ме с присъствието на Твоя Дух.
6. Господи да дойде Твоето Царство,
да възлезе Твоята Правда,
да възсияе Твоята Истина,
да се въдвори Твоята Любов и
да се вселиш Ти Господи Исусе Христе,
Единия Син на Бога живаго в моята душа.
7. И да се веселиш Ти,
Сий в пълнотата Си, в моята душа.
8. Единний Сий, Великият Отец на всичките бащи -
Господ Исус Христос.
9. И да бъде Слава на Господа Бога Отца
изявен в Духа на своето Слово през всичките
векове.

АМИН.

Забележка: Винаги се изказва в множествено число. Молитва, която ще се чете във време на голяма нужда. Кога ще се чете да се избере чисто място и да е уединено. При това иска се да сме чисти във всяко отношение, да няма в нас нищо зло, защото Бог ще го произрасте, както и доброто.

Послушанието е основния закон в небето.

Единний Сий = В. О. Г. I. X. = Великият Отец на всичките бащи Господ Исус Христос.

12 МОЛИТВАТА - ХВАЛА

Троичният Господ - Царят на всичките векове

1. Господи Боже наш
душата ни тихо уповава на Тебе.
2. Открил си ни пътищата Си
и виждаме Твоята благодат;
3. Изявил си ни милостта Си
и виждаме дълготърпението Ти;
4. Показал си ни любовта Си
и виждаме Твоята доброта;
5. Посочил си ни Истината Си
и виждаме Твоята святост;
6. Изявил си ни Името Си
и виждаме Твоята Правда;
7. Разкрил си ни Мъдростта Си
и виждаме Твоите велики дела;
8. Обърнал си сърдцето ни
и виждаме Твоето присъствие навсяде;
9. Просветил си ни ума ни,
и виждаме Твоите творения,
че всички са добри;
10. Опасал си ни със Силата Си
и познаваме Твоето могъщество.
11. И след всичките добрини и благодати,
които Си излял отгоре ни според Твоята
вътрешна пълнота,
нашето желание е винаги да гледаме Твоето
лице и да се радваме и веселим
в пълнотата на твоята любов.
12. Ние ти благодарим за Твоята грижливост,
с която Си ни заобиколил.
13. Благодарим ти, че Твоята милост
и благодат винаги ни следват.
14. Благодарим ти, че всякога ни слушаш
и Си готов винаги да ни дадеш помощ
и да ни крепиш, кога сме в нужда.

15. Благий Господи, Святи Отче на Небето и земята!
Избавяй ни от ухищренията на лукавия.
16. Ето Ти си ни говорил, и ние вярваме,
че Ти ще ни утвърдиш във веки, за да те славим.
17. Господи Боже наш, който си неизменен,
закрепи нашите слаби братя и сестри,
за да пребъдат в Тебе и да пребъдеш в тях,
както пребъдваш в мене,
за да сме всички едно,
както Ти в мен, така и аз в тях,
за да бъдем всички Едно,
за да Те прославим на земята с плодовете,
които ще принесем в Правда и Милост;
за да просветнат делата ни пред човеците,
щото като ги видят, да Те прославят.
18. Благ Отче! Ти който ни даваш Живот и здраве,
който ни насищаш с хляб и вода,
и който ни задоволяваш с хилядите си
благословения всеки ден!
19. Твоето слънце изгрява всяка заран като младоженец
и тича в пътя си, който си му начертал,
като ни донася и раздава
Твоите благословения, които Си ни отредил.
20. То в Твоето име оживотворява всичката
земя с нейната природа,
въздига и донася облаците,
напоява лицето ѝ с дъжд и влага,
изважда всеки стрък из под нейната обвивка;
украсява полските цветя с всичката им хубост,
която отначало си им дал;
21. Развеселява всички животни и човека,
когото си направил според образа и подобие на Си;
22. Вдъхва в неговото сърдце надежда и вяра
да се труди и работи, като му казва,
че Ти ще благословиш труда му.
23. Колко са многочислени Твоите наредби!
Всички те не може да се изчислят!
24. Ние всички твои чада идем днес
да ти принесем своята благодарност,
че Си ни облякъл в дрехите Си на живота,
и колко са хубави тия облекла,
в които Си ни обгърнал!

25. Благословения Господи,
Благословен от всичките векове!
Приеми сега нашата благодарителна молба.
АМИН.

Забележка: Чете се след свършване на поста. Дадена от Учителя Петър Дънов на 10. VIII. 1909 год. в гр. Варна.

13 ЛОЗИНКА

Господи благослови и укрепи моята душа

I. Първо

1. Молим се на Отца нашего небесного за прославлението и осветяването името на Господа Бога нашего на земята, между человетецте, и верующите и избраните от Веригата на Господа на Славата, Спасител, Покровител, Който въздига и възкресява мъртвите и туря всичко в ред и порядък на всякъде.
2. И да се благослови името на Господа Исуса Христа изявеното Слово Божие и с него всички, които го любят.

II. Второ

1. Молим се на Отца нашего небесного за идването на Царството Божие на земята, между человетецте, и в сърдцата на верующите, и в душите на избраните,
2. И да се тури в действие всяка Правда, всяка Доброта, всяка Кюбов, всяка Мъарост и всяка Истина.
3. И да се възцари Господ Бог наш.
4. И да се изпълнят думите на Господа:
„Отец е благоволил да ви даде царство“.
5. И да се всели Духът на Господа Исуса Христа между нас.
6. И да се изпълни предвечното намерение на Отца нашего на Светлините и светлите духове, комуто да бъде слава и чест и поклонение сега и всякога и през всичките векове.

III. Трето

1. Молим се на Отца нашего небеснаго за изпълнение Волята на Господа нашего на земята, както е горе на небето, между светлите ангелски ликове.
2. И да се въдвори законът на Истината, Любовта и Правдата, за да бъдем всички в едно тяло и един дух.
3. И да се въдвори ред и съзвучие, песни и хваление, да ни се даде знание да го славим.
4. И да се радваме всички на Господа и неговите дела.
5. И да се всели той в нашия живот и в делото на ръцете си.
6. Да даде живот и здраве и дългоденствие на всички, които нему се уповават.
7. Да ги избави от всички напасти на злото и лукавия.
8. Да внесе мир в душите им.
9. Да им даде изобилие на своите благости.
10. Да спомни Господ Бог наш своите обещания, да се смили над всички страждующи.
11. Да благослови всички верующи, да укрепи своите избрани, да им даде сила, знание, мъдрост и любов да побеждават заради него и неговото свято Име.
12. Да ни даде победа над всичките ни врагове, да победим до край и да послужим на Господа с радост и веселие през всичките дни на нашия живот.
13. Да ни озари с Виделината на Своето лице, да ни направи силни и крепки да творим добрата Му Воля, умни и незлобливи да ходим пред Него с пълнота.
14. Да изцели всички наши страждующи братя и сестри.
15. Да благослови домовете им и децата им с тях наедно.
16. Да благослови всичките им добри начинания на тялото и на душата, и духа.
17. И така да се въздигне Господ Бог наш в нас, както е горе на Небето.

Амин.

Забележка: Преди четене на Лозинката ще се чете тайно „Добрата молитва“. След нея ще кажеш: „Господи благослови моята душа“. Тази молитва е дадена от Учителя на събора през 1914 год.

14 МОЛИТВА ДАДЕНА ОТ УЧИТЕЛЯ НА ПЪРВАТА ВЕЧЕРЯ ВЪВ ВАРНА

/19 август 1903 г./

1. Благодарим Ти Баща Наш, за Великата Любов,
с която си ни възлюбил.
2. Благодарим Ти за живота, който си ни дал.
3. Благодарим Ти за ума, който си вложил в нас.
4. Благодарим Ти за Добродетелта, която си турил като основа
на нашия живот.
5. Благодарим Ти за Правдата, с която си ни заобиколил.
6. Благодарим Ти за Любовта, с която си ни изпълнил.
7. Благодарим Ти за Великата Ти Мъдрост
и Те славим за Твоята Истина, с Която си ни озарил.
8. Ние се радваме на живота, който си ни дал
и изпълняваме Твоята воля.
9. Сега заради Духът, който си ни дал да ни ръководи,
бъди благословен от всинца ни сега и всякога.

Амин.

*Забележка: Учителят се обърна към тримата първи свои ученици - Д-р
Миркович, Пеню Киров и Тодор Стоименов, и казал: „Сега сте трима, но ще
станете мнозина“.*

15 МОЛИТВА НА СИНАРХИЧЕСКАТА ВЕРИГА

1. Всесилний и Всеблагий Господи,
молим Ти се благослови Твоето Свято дело,
което си започнал.
2. Уякчи, укрепи и благослови с присъствието на Своя благ Дух,
членовете на тая велика фамилия и нейните сподвижници,
които си избрал да работят за идването на Твоето Царство
на земята,
а именно:.....(изброяват се имената на участниците на
синархическата верига).
3. Стопли сърдцата им с пречистената си Любов
и ги озари с Твоята Правда.
4. Укрепи духът им, просвети умът им,
въоръжи ги със сила и търпение, да могат да победят всичките
свои страсти,
за да работят за успеха на Царството Ти на земята.
5. Отстрани всички пречки, които ги спъват в пътя на Истината.
6. Дай им здраве, духовна сила и мощ

- и ги запази от видими и невидими неприятели,
за да работят от душа и сърдце,
за благото на човечеството.
7. Подкрепи, просвети и вразуми Българският народ,
запази го от видими и невидими врагове,
за да може мирно и тихо да се развива и следва Твоя път.
8. Със силата на Любовта Си, обедини цялото Славянство.
9. Подкрепи, просвети и покажи пътя на Истината на всичките
други народи,
за да те следват, защото Господи в идването на Твоето
Царство е нашата радост,
в осветяването на Твоето Име е нашата Слава
и в изпълнение на Твоята Воля е нашата Любов.
- Амин.

Забележка: Дадена от Учителя на 21 януари 1919 година.

16 МОЛИТВА НА УЧЕНИКА ЗА ПРИЛОЖЕНИЕТО НА СЛОВТО

1. Господи, дай ми сила, способности и възможности
да работя за Твоите дела.
  2. Научи ме Господи да любя, както Ти любиш
и да работя както Ти работиш.
  3. Ти люби чрез мене!
  4. Помогни ми да намеря всички готови души
и ме научи какво да им говоря.
  5. Ти, Господи им говори чрез мене, чрез Словото си.
  6. Ти ме прати при тях и тях прати при мене,
за да оповестя Словото и Славата Ти.
  7. Научи ме да вървя по пътя на Великата жертва.
- Амин.

17 МОЛИТВА НА БЛАГОДАРНОСТТА

1. И рече ми Господ: „Стани и възхвали Бога,
защото днес човек възхвали човека“..
И станах и казах:
2. Боже мой, Ти, който си ме извлякал от тъмнините на Битието,
за да ме пратиш на тоя свят.
Благодаря ти!

3. Боже мой, Ти който си ми показал пътя
и си ми дал светлина да вървя по него.
Благодаря ти!
4. Боже мой, Ти, който си ми дал живот
и си турил тоя неустрашим стремеж към Твоята Истина.
Благодаря ти!
5. Боже мой, Ти, който си ме сподобил с Твоя образ
да любя тъй както Ти любиш.
Благодаря ти!
6. Благодаря Ти, че Ти и на Небето и на Земята
еднакво промишляваш за всички.
7. Благодаря ти, Господи за обилната храна на Словото Ти,
с което изпълни нашите души.

Амин.

18 МОЛИТВА ЗА УЧЕНИЦИТЕ НА БЯЛОТО БРАТСТВО

1. Благодарим Ти Господи, че сме се родили в тази епоха.
2. Благодарим Ти Господи, че си ни пробудил
и повикал във веригата на Бялото Братство.
3. Молим Ти се Господи, чрез силата на Твоя Дух,
Великите Духове на Бога Живаго
и нашият контакт чрез Твоето Слово
да се пробудят тези души в света, които още не Те познават.
4. Благослови Господи всички тия,
които работим за Твоето Дело.
5. Увеличи Господи тяхното число,
за да работят и те на Божията нива
за идването на Царството Божие на земята.
6. Отче, Господи на Любовта, слез и се всели в нашите сърдца,
за да можем да изпълним Твоята воля,
за да бъдем едно с Тебе.
7. Бог е Дух и Божият Дух носи свободата на човека,
за да изпълни Божията Воля.

Амин.

19 ДОБРИЯТ ПЪТ - МОЛИТВА НА УЧЕНИКА

1. Господи на Светлината, на всичката пълнота и благодет,
за които моят Учител ми е говорил и говори за Тебе,
изяви ми се тъй както Ти благоволяваш,
както на Тебе е угодно.

2. Аз съм готов да изпълня Твоята воля
без никакво отклонение, без никакво съмнение.
3. Аз ще бъда тъй верен и истинен Господи,
тъй както Ти си верен и истинен.
4. Заради името на моя Учител, чрез когото Ти си ми говорил,
за да се радвам винаги в присъствието на Твоето Слово,
в изявлението на Твоя велик и свят Дух.
5. И да бъда винаги като малките деца на Твоето Царство:
послушен, прилежен, постоянен, търпелив и доволен в
безграничната Твоя Любов,
която Ти показваш към всичките слаби и немощни,
които търсят пътят на Твоята вечна светлина,
в която Ти обитаваш.
6. Моля Ти се Господи, озарявай ме
и да не се отдалечава присъствието на Благия Ти Дух,
от моята душа, от моето сърдце, от моя ум, от моята воля.
7. Да бъда Господи носител на Твоето Слово,
изпълнител на Твоята блага воля,
да правя всякога това, което е на Тебе угодно.
8. Да се всели Твоя Дух в моята душа.
9. И да се радвам аз в присъствието на Твоята Светлина,
заради името на моя Учител, с което Ти си знаен в света.
10. Да се прослави името Ти Господи на земята
и да те познаем всички, че Ти си Един, Истинний Бог
и Спасител на Мира - Христос.
11. Благослови всички тия Свои чада и братя,
които Те познават и Ти служат по Дух и Истина.
Нека Твоята бащинска десница на охрана и покровителство
да бъде над тях
и над техните домове, и над техните чада,
да растат в пътя на Твоята Светлина, в която Ти обитаваш.
12. Да се изпълни Господи волята Ти на земята
и да се въздвори Господи Царството Ти над земята
сега и през всичките векове.

Амин.

*Забележка: Тази молитва може да се чете във всяко време, тя е за
пробуждане съзнанието на ученика.*

Дадена от Учителя на 27 август 1924 год., сряда.

20 МОЛИТВА НА ПОСТЪПКИТЕ

1. Господи помогни ми да имам прави чувства, прави мисли и прави действия,
и да Ти служа безкористно през всичките дни на живота си.
2. Помогни ми да имам прави отношения с Тебе Господи
и с ближните си и да изпълня волята Ти.
3. Господи, моля Ти се помогни ми в новия живот, дето
свещената вода вечно тече
и вечно извира, и дето свещеното дърво на Живота за Тебе
вечно цъфти, расте и зрее.
4. Искам съзнанието на висшите същества
и те да ме ръководят в живота.
5. Мозъчните ми центрове да се развият, да се продължат
пирамидните ми влаканца,
стомахът ми да е в изправност, да смила храната ми добре,
и дишането да бъде правилно.
6. Господи, просвети нашите умове, дай ни светлина,
понеже невежеството е толкова голямо,
че нищо не разбираме от Тебе
и грехове сме натрупали до гуша.
7. Молим Ти се, дай ни знание и Мъдрост,
за да изпълним Твоята воля.
Господи дай ми едно светло сърдце, един светъл ум да
разбирам нещата
и дай ми една силна воля да бъде свободен.

Амин.

21 МОЛИТВА ЗА РАЗРЕШАВАНЕ НА МЪЧНОТИИ

1. Просвети ме, О, Господи с Твоята Виделина
и нека тя да просветне в моя ум,
да озари моето сърдце, за да видя Истината.
2. Запри моя ум, който постоянно бушува в мен
и ми донася мъчни и тежки мисли.
3. Моето сърдце е постоянно като морска буря,
която постоянно бучи в моите гърди
и не ми дава покой.
4. Повдигни в мене ония висши Сили, които спят,
защото не мога да ги събудя
и нека ме научат как да извърша Твоята воля.

5. Ти всякога си благ, О Боже.
И няма по-благ от тебе, който така да ме добре упъти
и да ми говори тъй благо и мило.
6. Ти всякога ме слушаш и виждаш всичките ми действия,
които върша.
7. Ти виждаш и сълзите и скърбите ми,
и когато е разтъжена душата ми ида при Тебе.
8. И ти благий Господи ще преобърнеш
тези сълзи на радостни плодове,
за да могат да се възползват и другите.
9. Чуй молбата ми Господи и не ме оставяй в голямо очакване,
напоменувай ми винаги моите грешки,
за да ги използвам за добри дела.
10. Да прощавам, да премълчавам, да отстъпвам когато
сърдцето ми плаче.
Ти ме утеши, защото само Твоята утеха е добра за мен,
защото Ти си Господ Бог мой и нямам друго го освен Тебе.

Амин.

22 МОЛИТВА НА ЛЮБОВТА

1. О, пречиста Божествена Любов,
която царуваш над цялата Вселена.
2. Изпълни сърдцето ми, за да мога да любя
с всичката си сила Божествения създател
на всички неща, моя ближен и всички живи същества.
3. О, Божествени Учителю! Аз Ти благодаря за всичко,
което си Ти направил за мен.
4. На Тебе възложих всичките си упования
и всичките си надежди.
5. Аз имам безгранична вяра в Твоите безкрайни знания,
в Твоите Всемогущества и в Твоята необятна Любов
към всички твои създания и твари.
6. О, Ти Божествена Мъдрост
озарявай непрестанно моя дух.
Всели се завинаги в моята душа.
7. Бъди ми светилник, подкрепа и ръководител,
за да мога да вървя с пълна безопасност и сигурност
по пътя на Истината.

Амин.

23 МОЛИТВА ЗА РЪКОВОДИТЕЛЯ

1. Благослови Господи моя ръководител,
който ме води в Твоя светъл път.
2. Дай му Сила и Мощ да ме пази от враговете на душата ми
и да ме заведе там, където е Твоята светла Воля.
3. Нека Твоята десница покрива неговата длъжност,
която той е приел от любов към Тебе и мен.
4. О, Господи Твоята светлина да осветява
винаги неговото лице, за да освети и мен.
5. Господи, помогни да пази той точно
и неотклонно светите заповеди,
за да не би да се отклони и тръгна в крайния път.
6. Владико, дай му всичко потребно
за улеснението на мисията му над мен
и ръководи го, за да ме ръководи
и той към пътя на Твоето Царство.
7. О, Господи, подкрепи го във всичко,
за да струва волята Ти
и да оправи моя живот
съгласно Твоите заповеди и повеления.
8. Благослови неговите усилия,
за да ме повдигне във висотата на Твоя Престол,
за да се радува неговата душа и моята.
9. О, Боже на моя живот!

Амин.

24 МОЛИТВА ЗА УЧИТЕЛЯ

1. Господи благослови Учителя ни,
който ни води в тоя свят път.
2. Укрепи го със здраве, Мощ, Сила, и Дух,
Твой неизчерпаем.
3. Благослови свящото дело, което вършиш
чрез Него между тоя народ.
4. Благослови Неговата мисия
и я увенчай с успех.
5. Изпрати повече избранници,
който да могат да го разберат
и да се вглеждат в Неговата душа.

6. Ние ще Те хвалим, когато ни помогнеш
и превъзмогнеш лукавите духове на ада,
които искат да развалят Неговото Свято дело.
  7. Стори Господи Боже мой това,
заради Господа Исуса Христа,
чрез което име Ти си благоволил да те призовем.
- Амин.

25 МИСИЯТА НА УЧИТЕЛЯ

Молитва

1. Господи Боже Наш, Вечна Красота и Виделина на всички ни.
Нека съзвучието на Твоя живот да обгърне нашите души.
2. Отправляме нашите души към Тебе, извор на всяка благодат,
Който даваш живот и радост на своите деца
и ги утешаваш във всяко време.
3. Благословен си Господи, който ни ръководиш
в пътя на Своята Виделина
и ни благославяш чрез Духа на Своята безкрайна Милост
и безмерна Любов, чрез която се изявява Твоята Слава.
Сърцата ни имат тихо упование в Любовта Ти,
която ни съживява.
4. Благодарим Ти за хубавия живот, който си ни дал,
за всички добрини, които непрестанно правиш заради нас.
Всички блага, с които ни обсипваш и ограждаш, идат от Тебе.
5. Благодарим Ти за светлите мисли, възвишените чувства
и благородните подтици,
които Светият Ти Дух ни дарява.
6. Виделината на Твоята Мъдрост да просветли умовете
на всички народи,
Истината Ти да възсияе във всички души
и Любовта Ти да протече през всички сърца,
за да влязат народите в света на Любовта
и да познаят, че животът иде от Тебе.
7. Стори това, което си казал,
че всички ще Ти се поклонят
и ще прославят Твоето Име.
8. Подкрепи ръководителите на народите
да възприемат началата на Всемирното Бяло Братство
и да вземат решения в съгласие с Божествения план
за братство и обединение на народите.

9. Нека цялото Небе да работи с Учителя
и Неговата мисия да се увенчае с успех.
Словото на Учителя да озари всички съзнания,
да бъде възприето и приложено навсякъде в света.
10. Събуди Духа на българския народ, на славянството
и на всички народи,
които Ти си призовавал, за да изпълнят своята мисия.
11. Подкрепи всички Свои работници,
дай им сила, знание, любов и вдъхновение
да работят с радост за великото Ти дело.
Изпрати още работници на Твоята нива.
12. Простри Своето благословение над нас,
които нищо не можем да направим без Твоята сила
и благодат.
13. Ние искаме да живеем по закона на Любовта,
за да можем чрез нея да разрешим въпросите,
които седят пред вратата на нашите души
и да ходим в Твоя свят път.
14. Изпращай ни всеки ден Своя мир и Своята радост.
Простри и днес ръката си върху нас.
Ти си ни крепил винаги с Любовта си;
и ние ще ти служим с всичкия си ум, с всичкото си сърце,
с всичката си душа и с всичката си сила.
От Тебе научихме великия пример в живота.
15. Нека нашият живот да принесе изобилен плод за делото
на Господа Исуса Христа
и да бъде жертва жива, свята и благоугодна Нему.
Святият Христов Дух да се всели в нас,
за да ни въздигне и работи чрез нас.
16. Направи ни избран съсъд за Твоето дело,
укрепи ни да работим за идването на Твоето Царство
и Неговата Правда на земята.
Учи ни да изпълняваме постоянно Твоята блага воля
и с нашия живот да прославим Твоето Име.
Заради своята Любов извърши всичко.

Амин.

Забележка: Тя е съставена от първите ученици на Учителя след неговото заминаване 27.XII. 1944 год. в началото на 1945 год. и изпратена до последователите му, като е отпечатана на отделен лист хартия.

26 КОЛЕКТИВНА МОЛИТВА

1. Всесилний и Всеблагий Господи,
моля ти се, изпроводи Твоя благодат
на твоите раби....(изброяват се имената).
2. Стопли сърдцата им с пречистата си Любов
и ги озари с Твоята правда.
3. Укрепи духът им, просвети умът им,
въоръжи ги със сила и търпение
да могат да побеждават всички свои страсти,
за да работят за успеха на Царството Ти на земята.
4. Отстрани всички пречки,
които ги спъват в пътя на Истината.
5. Дай им здраве и ги запази
от видими и невидими неприятели.
6. Подобри им материалното положение,
за да могат да посрещнат нуждите си в животът,
защото само Ти си Господи,
който управляваш човешките съдбини.

Амин.

Забележка: Дадена от Учителя на 10 октомври 1901 год.

27 МОЛИТВА ГОСПОДУ НА СИЛИТЕ ЗА СЪБИТИЯТА

1. Господи на Силите, ние твоите чада,
обръщаме се към Тебе в тия страшни времена,
в които човечеството преживява
с молба да чуеш трептенията
и желанията на нашите души.
2. Не е скрита за нас угрозата,
която е надвиснала над човечеството на тая планета
и която всеки момент може да се стовари над главите ни
3. На Изток - война и кръвопролития.
На Запад - война и кръвопролития.
Разумни човешки същества гинат
и никой не се замисля за живота им.
4. Всеки счита братя си за смъртен враг
и ратува с всички средства за неговото унищожение.
5. При тия разбирания става опасно
да се живее на земята.

Черната ложа се е развиляла и иска да унищожи цялата човешка култура, която е резултат на усилията на великите духове, които от край време са посещавали и ръководили това човечество.

6. Господи спри това, което иде и не позволявай на Черната ложа да вземе надмощие.
7. Знаем, че това е резултат от нашите минали прегрешения и не ни заставяй да платим всичко наведнъж, защото едва ли бихме намерили сили за това.
8. Господи, молим ти се, отложи събитията, дай ни разсрочка при тая ликвидация, за да можем по-леко да понесем това, което ни предстои.
9. Направи известно смекчаване, за да бъдем по-силни.
10. Превърни всички за добро, да се затвърди неутралитета на България, за да може Твоя пратеник да завърши мисията си несмушаван.
11. Съкрати страданията на човечеството, заради избраните си и въдвори мир на земята.
12. Направи по-скорошното пробуждане на съзнанието ни, за да се въдвори Царството ти на земята и всички човеци да отправят хвалебните си песни към престола Ти на Твоето име.

Амин.

28 МОЛИТВА НА СИЛИТЕ

1. Господи Боже на Силите, моля Ти се прости всичките ми грехове и беззакония
2. И изпълни ме с Духа Святого и Неговата благодат
3. Защото Ти се моля в името на Господа Исуса Христа.
4. Моля Ти се Боже, подари ми жива вяра и молитвен дух, и ще Ти се моля постоянно, докато не ме благословиш.
5. Открий ми всичките грехове и беззакония, подари ми дух на разкаяние и ще се вразумя за греховете си,

- и ще ги изповедам пред Тебе.
6. Моля Ти се Отче Наш Небесни,
подари ми дух на очакване
за отговор на молитвата.
  7. И няма да закъснееш и ще ми отговориш,
защото Ти се моля в Името на Господа Исуса Христа.
- Амин.

29 МОЛИТВА НА СИЛИТЕ (за разпръскване на вразите сили)

1. Господи на Силите, разпръсни
всички лоши помисли на враговете ни
на всичкото съдружие, което е с тях
и на всички други тъмни сили,
които искат да спрат Твоето Свято Дело на земята.
2. Разбий козните им!
3. Да бъде Господи както си казал:
„Мое е отмъщението и мъздовъзданието“.
4. Да се прослави името Ти Господи на земята
и да Те познаем всички,
че Ти си Единният, Истинният Бог -
Спасител на Мира - Христос.
5. Благослови всички, които Те познават
и Ти служат с Дух и Истина.
6. Твоята Бащинска десница на охрана
и покровителство да бъдат върху ония,
които се подвизават в Твоето Име.
7. Да се изпълни Господи Волята Ти на земята
и да се въдвори Царството Ти на земята,
сега и през всичките векове.

Амин.

30 МОЛИТВА (За разбиване козните на лукавия)

1. Господи, Боже на Силите, в името на Христа,
чрез което име Ти си благоволил да Те призоваваме,
ние Твоите чада идем тази вечер (сутрин)
и припадаме пред Твоите Нозе.
2. Молбата ни Господи е да разбиеш, развалиш

и осуетиш замислите на всичките тъмни сили на лукавия,
които искат да съсипят и разорят
духовно и политически българския народ
между, който Си ни пратил.

3. Господи молим Ти се, чуй и приеми молбата ни,
и подигни душата на Българския народ,
за да не губи Твоето благословение.

Амин.

*Забележка: Ще се чете след „Добрата молитва“ в 7 часа вечерта на групи
от 3 или 9 души на 24, 25, 26 юни и 15, 16, 17 юли на колене. Свършва с
„Отче наш“. Ще се чете подред от всички в групата.
Да се чете на колене!*

31 МОЛИТВА

**За разбиване и съсипване на всички сплетни
и въздействия вражеви.**

1. Господи Боже наш.
Отче на небето и на земята.
2. Ти в когото всичко е възможно,
молим Ти се послушай молбите,
които рабите Ти отправят към Теб тази вечер
и сърдечно просят Твоята милост.
3. За разбиването, за съсипването
и за окончателното унищожение
на всички сплетни и въздействия вражови
по неправилното схващане
и приложение в живота Твоите свети
и Божествени Истини от брата (сестрата).....
и липсата на пълният душевен мир, спокойствие,
радост и веселие.
4. Ти Господи сам действуй сега
с присъствието и силата на Твоят Свят Дух
за измиването на всички утайки от грехът
в сърдцето, душата и умът на брата (сестрата).....
5. Като повдигнеш и неговата (нейната) душа
и я изпълниш с всяка радост, упование и надежда в теб,
за да не губи Твоето благоволение.

Амин.

*Забележка: Ще се чете от 20 до 28 юни всяка вечер в 9 часа след
„Добрата молитва“.*

32 МОЛИТВА ЗА БЛАГОСЛОВЕНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

1. Господи, Боже на Силите в името на Христа,
чрез което име Ти си благословил Да Те призоваваме,
2. Ние твоите чада идем тази сутрин
и припадаме пред Твоите нозе.
3. Молбата ни Господи е да благословиш
и упациш на българския народ:
светата му синархическа верига,
духовенството, управниците - министри, земледелците,
учителите, търговците,
всички трудящи се в благороден труд,
всички майки и бащи, които върша благата Ти воля
и всички добри хора,
които работят за Твоето царство на земята.
4. Да просветиш Лицето си над тях
и да ги помилуваш.
5. Господи възвиси Лицето си над тях
и дарувай им мир.
6. Благослови тоя народ в превъзможване всичките
ухищрения на лукавия и всичките му тъмни сили.
7. Молим Ти се, благослови душата и духът на тоя народ,
за да Те хвали и слави
през всичките векове на бъдещето.

Амин.

Забележка: Да се чете на колене.

33 МОЛИТВА ЗА НАРОДА

1. Царю Небесний, Ти който съдиш народите и племената
и въздаваш всекиму според делата,
уякчи духовната верига на Твоите избранници,
които радеят за доброто на целия народ;
спомни техните имена в Твоята невидима църква;
надари ги със сила, любов и търпение
да вършат волята Ти.
2. Помогни щото българският народ до край
да се удостои и да бъде воден
и покровителствуван от общият негов ръководител.

3. Помогни Милостивий наш Татко,
щото православната църква по всичко да бъде
подобна на небесната църква.
4. Отче святий и многомилостивий
не оставяй в заблуда, невежество и грях
нашите братя и сестри из цяла България
знайни и незнайни.
Повдигни мишцата им да видят Твоята светлина
и да станат работници на Твоего лозе.
5. Господи на Силите подтикни към успех
благородните усилия на българските учители,
дай им истинска светлина и съзнание
и Божествена мъдрост,
за да се обърнат към Теб и разумеят,
че Ти си подател на всяко добро.
6. Творче непостижимий, изпроводи
на българското духовенство истинско съзнание
да започнат да служат така
както изисква истинското Твое неизвратено
и светло учение.
7. Молим Ти се, изпрати на българските управници,
силата Си и законът Си в сърдцата им,
за да бъдат честни, умни и добри,
та да управляват съгласно
Твоите заповеди и повеления.
8. Създателю наш и упование наше,
благослови ръцете на земеделците
и отвори сърдцата им да възприемат
семето на Благодатта Ти.

Амин.

Сливен, 20 октомври 1919 година.

34 МОЛИТВА

ЗА БЛАГОСЛАВИЕ БЪЛГАРСКИЯ НАРОД

1. Господи Боже на Силите, в името на Христа,
чрез което име Ти Си благоволил да Те призоваваме,
2. ний Твоите чада идем тази утрин
и припадаме пред Твоите Нозе.
3. Молбата ни Господи е, да благословиш

- и опазиш на българския народ светата му верига,
духовенството, управниците - министри, земледелците,
учителите, търговците,
4. всички трудящи се в благороден труд,
всички майки и бащи, които вършат благата Ти воля
  5. и всички добри хора, които работят
за Твоето Царство на земята.
  6. Да просветиш лицето Си над тях
и да ги помилваш.
  7. Господи възвиси лицето си над тях
и дарувай им мир.
  8. Благослови тоя народ в превъзможване
всичките ухищрения на лукавия
и всичките му тъмни сили.
  9. Молим Ти се, благослови душата
и духът на тоя народ,
за да те хвали и слави
през всичките векове на бъдещето.

Амин.

*Забележка: Ще се чете на 1, 2, и 3 юли и на 5, 6 и 7 август в 6 часа
сутринта на групи от по 9 души. Започва се с „Добрата молитва“,
скицираната и завършва с „Отче наш“.*

35 МОЛИТВА ЗА БЪЛГАРИЯ

1. Господи Боже наш, Ти който бдиш над света,
чуй нашата утринна молитва.
2. Озари ни с лъчите на могъщия си Дух
и разпали в сърдцата ни искрата,
която си вложил в нас.
3. Укрепи в гърдите ни пламъка
на свободата и правдата.
4. Просвети ни да бъдем смели и доблестни българи,
достойни за своя славен род,
за Твоята велика милост.
5. Ти, който си вдъхновявал за светли дела
нашите духовни първенци.
6. Ти, който си благословил меча на нашия воин
и си го водил към подвизи и величие.
7. Господи, Ти няма да забравиш и нас.
8. Простри десницата си над нас

да вървим по Твоя път с нашия избран народ
и нашите братя - твои верни,
заседнали в своята земя по Твоята воля.

9. Дай ни сила да живеем, да работим
за благо и величието на Отечеството.
10. Дай на нашата скъпа родина твърдост в изпитанията,
воля за живот и вяра в нейния устрем,
за да летим през вековете водени
от своя мъдър Баща към победа и възход,
към могъщество и вечност
за Твоя Слава.

Амин.

36 МОЛИТВА КЪМ ВЕЛИКОТО СЪЗНАНИЕ

1. О, безкрайно Велико Съзнание,
моля те позволи ми да се доближа до Тебе
и да бъда тъй близко, за да се почувствувам
като единна част от битието
и да се осъзная като цяло,
което е излезнало от Тебе.
2. Освободи ме от всяка неправда;
мисъл, чувство на насилие, съмнение,
критика и самоосъждане.
3. Нека да Те усещам тъй близко в себе си,
както най-близкия приятел с когото
да се не разделям никога.
4. Да ми бъдеш светлина в ума
и да Те виждам в нея.
5. Да ми бъдеш живот в сърдцето
и да Те виждам както виждам извън себе си
природата и цялата вселена.
6. Да познавам само Твоите вечни закони
в природата и цялата вселена.
7. Между Тебе и мен да ни свързва
Твоята непрерывност за вечни времена
- Мъдрост и Чистота.

Амин.

37 МОЛИТВА НА СВЕЩЕНАТА ЧИСТОТА

1. Господи, Боже наш на всичката вътрешна пълнота на живота.
2. Ние заставаме пред Твоето лице според великата Ти Твоя милост, която носи светлината на Твоето лице, дар за нашите души.
3. Диханието Ти очисти устата ни и славата Ти изпълни говора ни. Ние Те хвалим, ние Те славим.
4. Благият Ти Дух обнови и очисти сърдцата ни.
5. Ние възпеваме Славата на Твоето име и приеми великата радост, която Духът Твой внася в живота ни.
6. Великият, Светият Ти Дух посвети и очисти умовете ни и в нас се роди непреодолимо желание да работим за слава на Твоето свето име.
7. Да носим великите Ти мисли по всички свят.
8. Оживел и очистил си душите ни и в нас се зароди свещеното желание на вечността, в която Ти обитаваш.
9. Да работим за доброто на нашите ближни за доброто на нашите души.
10. Заради милостта си, която само в Тебе обитаваш, благославяй ни, просвети ни, повдигни ни, укрепи ни, възроди ни.
11. И изпълни с благия си Дух нашите души, за да Ти служим всякога с радост и веселие.
12. Да носим образа на Любовта Ти, светлината на Истината Ти, съзвучието на Мъдростта Ти, основа на Твоята Доброта и чистотата на Твоята Правда.

Амин.

Забележка: Тази молитва ще се чете, когато искате да работите за чистотата.

38 МОЛИТВАТА НА ДУХЪТ БОЖИЙ

1. Господи, Боже наш, да дойде Твоят благ Дух и да обгърне нашия дух в своите обятия.
2. Да изпълни сърдцата ни с необятната Любов, която изявява Твоето присъствие на всъде (навсякъде).
3. Да укрепи ръцете ни във всяка правда и нозете ни във всяка добрина.
4. Ние се покланяме пред Тебе, Вечният наш Баща, Канара на нашия живот.
5. Благословен си Ти, благословено е Твоето име в нашите души.
6. Укрепи ни, въздигни ни, да започнем служението за идването на Твоето Царство с всяка радост и веселие за изявената Любов към нас.
7. Само Ти си Един, който ни познаваш и ние те познаваме.
8. Че ти си светлина на душите ни, простор за умовете ни, разширение за силата ни, крепост за духовете ни, пълнота за сърдцата ни.
9. Ти си венец и слава в живота ни!

Амин.

Забележка: Търново, 21 август 1922 год., 4 ч. 30 мин. сутрин, понеделник, в третият ден на събора.

39 МОЛИТВА КЪМ ГОСПОДА НА ЛЮБОВТА

1. Господи, ний сме готови да изпълним Твоята света воля, абсолютно без никакво изменение.
2. И всичката ни радост ще бъде да Ти служим с всичкото си сърдце, с всичкия си ум, с всичкия си Дух.
3. Искаме да Те познаем, като Любов вътре в нази и вънка от нази.
4. Да бъдеш всьо и все във всичките ти начинания, във всичките ни мисли, желания и действия.
5. Да бъдеш Ти начало

- и край на нашия живот.
6. Начало на всичката Твоя благодет,
а край на всичките наши недоразумения.
  7. Начало на Истината
и край на лъжата.
  8. Начало на Мъдростта
и край на глупостта.
  9. Начало на Силата
и край на насилието.
  10. Да бъдеш Ти новото начало,
което е без начало и без край,
началото на новата светлина, на новия живот,
който сега внасяш в душите ни.
  11. Ние Те познаваме,
както Ти ни познаваш.
Ний Те любим,
както Ти ни любиш.
  12. Ний сме едно с Тебе,
както Ти си Един в изявената тази светлина.
  13. От сега нататък ще царува Твоята Любов,
в пълнотата на Твоята милост,
през всичките дни на живота ни.
  14. Ние начеваме новия живот.
Слез при нас и ний ще дойдем при Тебе.
  15. Слез при душите ни,
внеси светлината си на новия живот.
  16. Озари новите ни сърдца, които си ни дал.
  17. Изпълни умовете ни със светлината си,
която си внесъл в духовете ни.
  18. Благослови ни и ний
ще носим Твоето благословение.

Амин.

*Забележка: Дадена в Търново, 19 август 1922 год. събота, 5 часа сутринта,
първия ден на събора.*

40 МОЛИТВА КЪМ ГОСПОДА

1. Благий Боже, Ти който си ни подарил живот
и здраве да Ти се радваме,
и си ни изпратил да се учим
във величественото това училище - земята
- ний Ти се молим от душа:

2. Подкрепи ни със Силата на Духът Си
в пътя на живота;
научи ни чрез Духа Святого
да се отречем още от сега,
още от тази минута от всичките греховни влечения,
които до сега са боравили над нас!
3. Ний Ти се молим Боже:
Дари ни нужната душевна светлина,
просвети нашия ум, и нека той
да бъде винаги схватлив и проникателен
по всичките линии на живота!
4. Ний Ти се молим Боже:
Научи ни как непрестанно да работим,
да бдим, да готвим себе си за работата,
която има да извършваме тук на земята.
5. Дай ни нужната свобода,
та да можем да разкрием,
да обединим душите си, с тия,
които Ти си повикал на работа
и посочил нам да ни бъдат спътници в живота.
Та дано по този начин да можем да създадем
нужните условия за предстоящото дело Велико.
6. Ето: ний, благодарение на нашата слабост,
на нашата неопитност, не преставаме от,
да не спъваме сами себе си,
да спъваме и нашите ближни.
Но ето, ний въпреки хилядите наши беззакония,
въпреки нетърпимите наши нечисти дела,
ний непослушните Твои деца,
като се уповаваме на Твоята безгранична любов,
идем при Теб и Ти се молим от душа:
Вземи ни Ти още от тази минута под своя защита,
поведи ни по стъпките си,
и нека от сега всеко наше слово от Теб да изхожда,
нека всяко наше дело под Твоя диктовка,
и в Твое име да бъде!
7. Дарувай ни нам и нашите братя и сестри,
които Ти си повикал на работа тука:
здраве, търпение, кротост, смирение, послушание
и всичко потребно, и накрай,
като Ти поднасяме нашата благодарност просиме Ти:
Дари ни с Любовта Си, с истинската Си Любов!

Амин.

41 МОЛИТВА ЗА ПРОСВЕЩЕНИЕ

1. Просвети ме, О! Преблагий Иисусе с вътрешна виделина,
и нека Твоята виделина да осияе нашето сърдце
и да разгони всичката негова тъмнина.
2. Запри заблудения ни ум
и сломи силата на тези постоянни изкушения.
3. Покажи заради нас силата на ръката Си,
и укроти тия зверове, тия алчни желания
така щото да намерим мир в Твоята сила
и непрестанно гласът на похвала да се разнася
и Твоето светилище - чистата съвест.
4. Запрети на ветровете и на бурите,
кажи на морето да се не вълнува
и на вятърът - не духай вече
и ще стане голяма тишина.
5. Проводи Твоята Виделина и Твоята Истина
да осияят земята, защото аз съм тъмна
и безплодна земя, догдето не ме осветиш.
6. Излей Твоята благодат отгоре
и ороси сърдцето ми с небесната роса,
излей на тази безводна земя
плодоносните води на чистата вяра,
та да родим добри и спасителни плодове.
7. Ободри моята отслабнала душа
под бремето на тежките й грехове
и отнеси всичките ми желания горе на небето,
та като вкуся от вечното блаженство,
с отвращение да гледам на тези земни неща.
8. Вдигни ме, отдели ме от тези скоропреходни неща,
защото никой съседен предмет не може да удовлетвори,
или да насити всецело сърдцето ми.
9. Съедини ме с Тебе, Боже посредством
неразрушимата свръзка на любовта,
защото само Ти стигаш на онзи,
който Те обича, а без Тебе, Боже, всичко е суета.

Амин.

42 МОЛИТВА НА ДЕТЕТО

1. Подкрепи ме, о Боже, татко наш,
във вси неволи да търпя
и над съблазните всечастни
да се въззема с чистота.
2. И хлебеца ми благославяй, и въздуха и чистата вода,
и сънят ми дай детски чист и сладък,
да бъде силен и крепък в труда.
3. И в сърдце ми младо Творче Благ,
изливай щедро своята Любов,
на вси страдащи да помагам
и да възпявам пътя Ти нов.
4. Ти Боже, който можеш всичко
и грижиш се безпир за мъничките птички
и за целия земен мир.
5. О, Боже, бди над мене от своя слънчев свод.
6. Прати Боже, благословение над моя млад живот.
7. Да расна Боже, под Твоята благодат,
под Твоята светла шир,
да се събуждам с радост
и да заспивам в мир.

Амин.

43 МОЛИТВАТА НА СВЕТИНАТА

1. Господи на Светината, на всичката Пълнота и Благост,
за която моят Учител ми е говорил за Тебе.
2. Изяви ми се тъй както Ти благоволяваш,
както на Тебе е угодно.
3. Аз съм готов да изпълня Твоята воля,
без никакво колебание, без никакво двоумение,
без никакво отклонение.
4. Аз ще бъда тъй верен и истинен Господи,
тъй както ти си Верен и Истинен.
Заради името на моят Учител,
чрез когото Ти си ми говорил.
5. И да бъда Господи като малките деца на Твоето Царство
- послушен, прилежен, търпелив, постоянен,
винаги доволен в безграничната Твоя Любов,
която Ти проявяваш към всички слаби и немощни,

- които търсят пътя в Твоята вечна Светлина,
в която Ти обитаващ.
6. Моля ти се Господи озарявай ме
и да се не отдалечава присъствието на Твоят Дух
от моята душа, от моето сърдце, от моят ум, от моята воля.
  7. Да бъда Господи носител на Твоето Слово
- вестител на Твоята Истина,
служител на Твоята Правда;
  8. Да се весели твоят Дух в моята душа.
  9. И да се радвам аз в присъствието на Твоето Слово
заради името на моят Учител,
с което Ти си знаен в света.

44 МОЛИТВА ЗА БЛАГОСЛОВЕНИЕ И ОБНОВЛЕНИЕ НА ЗДРАВЕ И ЕДИНСТВО

1. Господи, Боже на Силите,
Отче на небето и на земята,
Ти в когото всичко е възможно,
в името на Господа нашего Иисуса Христа
чрез което име Ти си благоволил да Те призоваваме.
2. Ний твоите чада идем тази утрин при Теб,
припадаме пред Твоите нозе
и сърдечно просим Твоята милост!
3. Молбата ни Господи е: да благословиш
и уплатиш от всичките ухищрения на лукавия,
да подкрепиш и утвърдиш в пътят на Истината,
да просветиш умът, да осветиш сърдцето
и да повдигнеш душата на нашия брат (сестра).....
4. О! Господи Боже наш, молбата ни,
която отправяме към Теб тази заран,
включва още и сърдечните ни желания
- Ти Сам да застанеш с Духът си всред нас,
да се вселиш в сърдцето,
да действуваш с крепката си Сила за опомняване,
за отрезняване, за съвземане,
за пробуждане на пълното съзнание,
за всаждане, за възникване и за възрастване
на Твоето Божествено Слово,
в сърдцето, душата и умът на брата (сестрата)...
5. Та да можем всички ний

- да станем проводници на Твоята Божествена светлина -
Словото Ти,
за да може то да заседне, да проникне, да озари
и душите на всички онези от градът ни,
в който Ти си благоволил.
6. О! Господи, още Ти се молим:
създай и нужните условия в неговия (нейния) живот
за изпълнение и прилагане всичките добри желания
на сърдцето му (й) според светата Ти воля.
  7. За да могат да се проявяват чрез него (нея)
благите плодове на Духът във всичката си пълнота,
като ги видят противниците ни да се засрамят
и да се прослави и освети чрез нас
името Ти пред човеците на земята.
  8. Молбата си завършваме Господи
със сърдечното желание Ти да излееш
в изобилие благословието си върху нашите души,
  9. И ни научиш да Ти служим с радост и веселие
според както е волята Ти
за да не губим Твоето благоволение
през всичките дни на бъдещето!

Амин.

Забележка: Ще се чете от 4-ти до 12-ти юли в 6 часа преди обед на колене. Започва с „Добрата молитва“, скицираната и завършва с „Отче наш“.

45 ЦЕЛИТЕЛНАТА МОЛИТВА

1. Всеприсъствувающий и всесилни Боже,
в името на Господа, който е говорил с рабат ти,
да дойде Твоето изцеление чрез назн
твоите слуги за Слава на името Ти.
2. Благодарим Ти, че си ни послушал.
3. Ти си само наш Господ
и нямаме друго освен Тебе.
4. Ти си само, който можеш винаги да изцеляваш.
5. Твоето изцеляване е здравие за тялото и душата.
6. Възвърни здружното действие
между ума и душата,
между душата и тялото.
7. Обърни източника на сърдцето за добро

и силите на тялото за работа полезна.
8. Нека този наш брат по плът, който страда,
да приеме твоята милост,
за да може ний да се радваме винаги
в присъствието на Твоята Сила.
Амин.

(Свещения подпис на Духа Беинса Дуно)

*Забележка: Прави се в събота, неделя и сряда в часовете 7 и 9 преди
обед.*

46 МОЛИТВА ЗА ДУХОВНО И ФИЗИЧЕСКО ЗДРАВЕ

1. Боже Силний и Крепкий, лекарю на всички лекари
и носителю на всяко Небесно разположение и бодрост,
дойди и заживей в мен
и ме очисти от всяка нечистота.
2. Измий ме Боже, от всяко зловредно влияние
на лошите и пакостливи духове
и спаси тялото ми и душата ми.
3. Боже направи от тялото ми Твой храм,
а от душата ми създай скъпоценна съкровищница
на Твоите заповеди и добродетели.
4. Боже, като изтръгнеш всеко зловонно петно от душата
ми и заличиш досегашните ми грехове и постъпки,
наспосли (простри) над мене Твоята чудодейна благодат
и животворна сила, като ми дадеш здраве
и неподатлив за спънки и умора дух.
5. Боже, далеч отстрани от мене
всяко вредно желание, всяка мрачна мисъл,
навяна от нашия противник,
защото Ти си Боже лекар над лекарите
най-вещ и най-могъщ.
6. Господи Боже, кажи само реч,
за да оздравее нашият ум и нашето сърдце.
7. Кажи само реч Господи Боже,
за да просветне умът ни, да оздравее сърдцето ни
и да се всели Твоята Любов в нас,
за да вършим Твоята Воля.

Амин.

47 МОЛИТВА ЗА ГЛАГОЛА „МОГА“ КАТО ХИМН НА СЛЪНЦЕТО

1. **Мога** - така да изгрее моето Слънце в моята душа
и да обнови моето сърдце.
2. **Можеш** - така да изгрее Божието слънце в мен
и да обнови моята душа.
3. **Може** - така да изгрее Слънцето на моя дух
и да обнови моя ум.
4. **Можем** - така да изгрее слънцето на нашите Ангели
и да обнови нашите души.
5. **Можете** - така да изгрее Слънцето на Великия Господ на
Мира в нашите души
и да обнови нашите сърдца.
6. **Могат** - така да изгрее Слънцето на всички слънца
в нашите духове
и да обнови нашите умове.
7. **Вярвам** - в Тебе Господи, който си ми говорил в миналото.
Ти си вложил в мене всички добри семена в живота ми.
8. **Вярвам** - в Тебе Господи, който ми говориш сега.
Ти възрастваш доброто в мен.
9. **Вярвам** - в Тебе Господи, който ще ми говориш в бъдеще.
Аз ще се радвам в твоя живот.
10. Да дойде Твоята Виделина върху всички.
11. Да се прослави името Ти.
12. Да се въдвори Царството ти на земята,
както се изпълня горе на небето.

Амин.

48 МОЛИТВА ЗА ГЛАГОЛА „БУДЯ“ КАТО ХИМН НА СЛЪНЦЕТО

1. **Будя** - изгрява моето Слънце в моята душа.
Да се слави името Божие и Господа.
2. **Будиш** - изгрява Божието Слънце в мен, в сърдцето.
Да дойде Царството Божие.
3. **Буди** - изгрява Слънцето на моя дух.
Да бъде волята Божия.
4. **Будим** - изгрява слънцето на нашите ангели.
Да се въдвори Царството на Отца нашего на Светлините.
5. **Будите** - изгрява Слънцето на Великия Господ на мира в
нашите души.
Да обнови Господ нашите сърдца със своята сила.

6. Будят - изгрява Слънцето на всички слънца в нашите духове.
Да ни даде Господ, живот здравие и свобода.
7. Вярвам в Теб Господи, който си ми говорил в миналото.
8. Вярвам в Теб Господи, който ми говориш сега.
9. Вярвам в Теб Господи, който ще ми говориш за бъдеще.
10. Да се слави името Ти и в Твоята Слава да живеем ние.
11. Да се въздвори Царството Ти
и ние да участвуваме в Твоята радост.
12. Да бъде волята ти, както горе на небето,
тъй и долу на земята.
И ние да работим с Теб заедно.

Амин. Тъй да бъде!

3 май 1914 година.

49 МОЛИТВА ЗА ТЪРЖЕСТВОТО НА ДУХА НА ЦАРСТВОТО

1. Благодаря Ти Господи Боже мой,
загдето си ми позволил да слезна на земята
да страдам и да се трудя за своето повдигане.
2. Боже мой, на Тебе поверявам сърдцето си,
в което е скрито всичкото ми богатство
и Те моля упаци и очисти го от лоши желания
и го озари с твоята Божествена Любов.
3. Господи Боже мой, да възтържествува Твоята Добродетел.
4. Да възтържествува Твоята Правда.
5. Да възтържествува Твоята Любов
и да се прослави тя в света.
6. Да възтържествува Господи Боже Твоята Мъдрост
и да се прославиш Ти в своите дела.
7. Да възтържествува Твоята Истина
и чрез нея Господи да озариш света.
8. Да възтържествува Господи Боже мой Твоя живот
и чрез него да ни се дадат всички блага.
9. Господи Боже и Отче мой, да възтържествува Твоя Дух,
да се възцари Той
и да бъде вся и всъо.
10. Да дойде Отче небесний по-скоро
Твоето Царство и на земята,
за да заживеем един чист и свят живот.

Амин.

50 МОЛИТВА ЗА БЛАГОВЕСТИЕ

1. Господи изяви ни тайната
на Твоето Благовестие чрез нашия Учител.
2. Направи ни съвършени
да изпълним Твоята воля.
3. Да са освети Твоето име
и да се въздвори Твоето царство на земята.
4. Това е желанието на нашата душа.
Тази е нуждата, която усещаме в този свят.

24 май 1939 година.

51 МОЛИТВА ЗА ПЪТЯТ

1. Господи, Духът на Истината аз избрах.
2. Ще ходя в Истината Ти.
3. Научи ме Господи пътя си.
4. Проводи Виделината си и Истината си
- те да ме водят.
5. Предай ни вяра.
6. Вярвам Господи.
7. Тези думи са верни и истинни.

52 МОЛИТВА - СУТРИН

1. Господи, благодаря Ти,
че съм останал жив и здрав,
за да мога да Ти служа днес.
2. Благославяй Господи душата ми.
3. Благодаря Ти, че съм останал днес,
за да свърша работата си както трябва.
Гдето и да ида мога да израстна колкото трябва.
4. Очисти ме Боже от лоши мисли,
Благодаря Ти за голямата благодат,
която имаш към мен.
5. Аз Те познавам,
че си добър, всемилостив,

- всеистинен и всемогъщ.
6. Благодаря Ти Господи,
благодаря Ти за всичко,
което си ми дал и си ме научил.
7. Да се съединят Любовта,
Вярата и Надеждата в сърдцата ни
и се прослави Господ в душата ни.
Амин.

53 СУТРИННА МОЛИТВА

1. Господи, Ти си ме пратил на земята.
Ти си ми дал живот и здраве,
дал си ми ум, сърдце и живот.
2. Аз ще изпълня Твоята воля,
аз ще Те прославя.
3. И след като извърша Волята Божия,
след като ме благослови Бог,
ще извърша това, което е добро за моята душа
и ще помагам на моите братя.
4. Ще служа Господу с ума си, със сърдцето си и със силата си.
Ще ходя в пътя Господен с любовта си,
с вярата си, със силата си
и ще познавам Господа в живота си
и със сърдцето си и с ума си.
5. Уповавай на Господа с всичкото си сърдце
и не се облягай на твоя разум.
Във всичките си пътища познай Него
и Той ще оправя стъпките ти.
6. Господи, облечи ме с Надеждата,
изпълни ме с Вярата,
съедини ме с Любовта.
7. Господи аз съм Ти слугата, Ти си ми Господаря.
Ти си ми Учител, аз съм Ти ученика.
Господи благослови душата ми,
за да свърша работата си днес.
Амин.

54 МОЛИТВА ПРИ СТАВАНЕ

1. Пази ме Господи със светото си име,
2. за да Ти служа с радост и веселие
3. и да бъда едно с Теб, Господи Исусе Христе,
както Ти си с Отца.

Амин.

Забележка: 1. С тази молитва се самомагнетизираме и изгонваме лошите духове от себе си.

2. Молитвата се придружава с поклони, като се повдигат най-напред ръцете нагоре със съединени пръсти, слагат се върху главата, после на сърдцето и накрая на коленете.

3. Главата е седалище на Херувими, Серафими, Господства, които са проекция на Божествения свят.

Белите дробове са седалище на Тронове, Сили и Власти, които са проекции на Астралния свят.

Стомахът е седалище на Начала, Арахангели, Ангели, които са проекции на физическия свят.

55 ВЕЧЕРНА МОЛИТВА

1. Господи, тая вечер искам да ида
в училището на Бялото Братство.
2. Господ ме обича
и аз Го обичам.
3. Бог е безграничен
и затова Той ме обича.
4. И в Неговата Любов абсолютно няма никакво съмнение,
ще бъда горе, защото Той е казал
и Неговата дума на две не стават.
5. Господи отивам горе
да се уча, да се моля и да работя.
6. Желая да посетя Небесната школа
на Всемирното Велико Бяло Братство.
7. Господи Исусе Христе, аз зная, че това
е в съгласие с Твоята Воля,
а Твоята Воля на две не става.

Амин.

56 МОЛИТВА ЗА СЪЗЕРЦАНИЕ ПОД ОТКРИТО НЕБЕ ВЕЧЕР, ЗА 10 МИНУТИ

1. Господи, ние Ти благодарим
за този хубав живот, за този хубав свят,
който си създал у нас.
2. Искаме да живеем според тази Любов,
която си внесъл в душата ни.
3. Господи, Твоята светлина да озари умовете ни
и с тази светлина да разрешиме
онзи Божествен въпрос,
който седи пред вратата на нашата душа.
4. Господи моля Ти се изпрати Твоя Дух
да внесе в моето сърдце, в моя ум, в моята душа
плода на Любовта, благото на радостта,
основата на Твоето търпение и милосърдие.
5. Господи малко знание имам, просвети умът ми
да възприема и изпълня Твоята воля.
Дай ми начин да реализирам Твоите желания,
както Ти си ми определил.
6. Господи, просвети упъти ме,
благослови сърдцето ми,
усили волята ми, паметта ми, вярата ми,
да оправдая своето съществуване
и да реша задачата за която съм дошъл.
7. Господи, повърни ми радостта, спасението
и свободящия Дух нека ме подкрепи.

Амин.

МОЛИТВИ ПРИ ИЗПРАЩАНЕ НА БЛИЗЪК

I

57 Молитвата на Данаила Данаил гл. 2, ст.19-23

19. И откри се тайната Данаилу
чрез видение през нощта.
Тогаз благослови Данаил Бога небеснаго
20. И говори Данаил и рече:
Да е благословено името Божие
от-века и до-века;

- защото мъдростта и силата са Негови;
21. И Той променява времената и порите (годините),
сваля царе и поставя царе;
Дава мъдрост на мъдрите
И знание на разумните;
22. Той открива дълбоките и скритите;
Познава онова, което е в тъмнината,
И Виделината обитава с Него.
23. Тебе, Боже на отците, благодаря
И Тебе славословя,
Който си ми дал мъдрост и сила,
И сега си ми направил познато онова,
Коего попросихме от Тебе;
Защото Ти направи позната нам царската работа.

II

58 Псалом 121

1. Възвождам очите си към горите,
От дето ще дойде помощта ми.
2. Помощта ми е от Господа,
Който направи небето и земята.
3. Да не остави да се поколебае ногата ти,
И да не задреме онзи който Те пази.
4. Ето, няма да задреме, нито ще заспи
Онзи, който пази Израиля.
5. Господ е, който те пази:
Господ е покров твой от десно тебе.
6. Дене слънцето нема да те повреди
Нито луната нощем.
7. Господ ще те пази от всяко зло:
Ще пази душата ти.
8. Господ ще пази изхождението ти
и вхождението ти,
От сега и до века.

III

Псалом 91

Забележка: Вече е въведен под N 3

IV

59 Молитва за заминали

1. Господи на Вселенната Милост,
Ти, който си направил човека на земята
и си вложил Духа си в него,
за да го издигнеш до себе си.
2. Господи, послушай молбата ни сега,
спомни си за заминалия в другия свят
брат (сестра).....(името)
3. Спомни си Господи, за всички наши заминали
братя, сестри, бащи, майки, синове, дъщери,
близки и далечни роднини по плът
и всички добри човеци
и ги благослови с великото Си благословение.
4. Господи, създай радост на тия души
и вдъхни им надежда, че скоро ще ги изпратиш
на земята да продължат своята еволюция,
при пълно опомване, за да довършат
делото на Твоето спасение.
5. Господи, ние се радваме, че си ни дал възможност
да ходатайствуваме пред Тебе
за заминалите ни близки.
6. И увереността ни Господи, че молбата ни
ще бъде чута от Тебе
и ще се наслаждават на радост,
която отдавна очакват.
7. Благословен си Ти Господи,
благословено е Името Ти,
сега и през всичките векове!

Амин.

V

60 Молитва за упокой на заминалите

1. Успокой Господи душата
на заминалия (заминалата)....(име),
която си взел горе по своя воля.
2. Настани я в светлите места
на Твоите селения.

3. Надари я с Твоите духовни добродетели.
  4. Господи помогни ѝ да се повдигне,
да се съвземе.
  5. Да види Твоята Слава и Величие.
  6. Да се възрадва душата ѝ (му)
на Твоята Благодетелност и Любов.
  7. Вечен мир и вечна светлина
да цари върху душата ѝ (му).
- Амин.

VI

61 Молитва за светлина и мир на заминали

1. Господи, дай светлина и мир
на душата на любимата ни сестра (брат) ..(име).
2. Прав направи пътя ѝ,
който я води към Тебе.
Залей този ѝ път със светлина.
3. Изпрати ѝ души,
които да я упътват, поучават и помагат
по пътя, който я води към Тебе Господи.
4. Господи, приеми .....(име) в Твоего лона.
Обгърни я с необятната Твоя любов
и я води в светлината на Твоята Мъдрост.
5. Господи, благослови ....(име)
и нека тя (той) расте от любов към любов,
от светлина към светлина,
от благодат към благодат
и от свобода към свобода.
6. Господи благослови ....(име).
7. Мир на душата ѝ (му) и вечна светлина по пътя ѝ.

VII

62 Псалом 23

1. Господ е Пастир мой:
Не ще бъда в лишение.
2. На зелени пасища ме упокоява:
При тихи води ме води.
3. Възвръща душата ми:

- Води ме през пътеки на правда заради името си.
4. И даже в дола на смъртната сянка, ако ходя,
Не ще се уплаша от зло:
Защото Ти си с мене:
Твоят жезъл и Твоята тояга, те ме утешават.
  5. Приготвяш пред мене трапеза срещу враговете ми:
Помазал си с елей главата ми:
Чашата ми се прелива.
  6. Наистина благодат и милост ще ме следват
През всичките дни на живота ми,
И ще живея в домът Господен на дълги дни.

VIII

Евангелие от Иоанна глава 14 (ст.1-31) (чете се цялата глава)

Формулата: (Евангелие от Иоанна глава 17, ст. 3)

„А това е живот вечний, дето да познаят Тебе Единнаго,
Истиннаго Бога и Исуса Христа, когото си проводил“
(три пъти)

*

– „Светлина и мир на душата й (му) и вечен живот“
(Амин.)

63 МОЛИТВА ЗА СЛОВОСЛОВИЕТО

1. Господи, Боже наш,
покланями се пред Твоето Лице.
2. Славим Те, хвалим Те,
възпяваме на Твоето име от сърдцето си.
3. Желая да работим
за слава на Светото Ти име,
за благо на нашите ближни
и за доброто на нашата душа.
4. Благослови ни, просвети ни,
повдигни ни, закрепи ни, възроди ни,
5. Изпълни ни с благият си Дух,
за да Ти служим всекога с радост и веселие.
6. Да носим образа на Любовта Ти,
светлината на Истината Ти,

- хармонията на Мъдростта Ти,
7. Основата, чистотата на Добротата Ти и безкористието,
справедливостта, отзивчивостта на Правдата Ти.

64 МОЛИТВА ЗА ВЪЗТЪРЖЕСТВУВАНИЯТА

1. Благодаря Ти Господи Боже мой,
загдето си ми позволил да слеза на земята,
да страдам и да се трудя за своето подигане.
2. Боже мой, Тебе поверявам сърдцето си,
в което е скрито всичкото ми богатство
и Те моля упаци го, очисти го от лоши желания
и го озари с Твоята Божествена Любов.
3. Господи Боже мой,
да възтържествува Твоята Добродетел;
4. Да възтържествува Твоята Правда;
5. Да възтържествува Твоята Любов
и да се прояви тя в света.
6. Да възтържествува Господи Боже мой Твоята Мъдрост
и да се прославиш Ти в своите дела.
7. Да възтържествува Твоята Истина
и чрез нея Господи да озариш света.
8. Да възтържествува Господи Боже мой Твоя Живот
и чрез него да ни се дадат всички блага.
9. Господи Боже и Отче мой, да възтържествува Твоя Дух,
да се възцари Той и да бъде вся и все.
10. Да дойде Отче Невесний по-скоро Твоео Царство
и на земята,
за да заживеем един чист и свят живот.

Амин.

Ред за духовно подвизаване през дните на седмицата

Неделя

1. Песента „В начало бе Словото.
2. Добрата молитва.
3. Псалми: 91, 23, 61.
4. Молитвата: Отче наш.

Понеделник

1. Песента „Благословяй душе моя Господа“.
2. Молитвата на Царството.
3. Псалми: 91, 23, 143.
4. Молитвата: Отче наш.

Вторник

1. Песента „Ще се развеселя“.
2. Молитвата :Пътят на живота.
3. Псалми: 91, 23, 27.
4. Молитвата: Отче наш.

Сряда

1. Песен на Светлия път „Мога да постигна що желая“.
2. Молитвата на Бялото Братство.
3. Псалми: 91, 23, 19, 103.
4. Молитвата: Отче наш.

Четвъртък

1. Песента „Иде, иде, сам Той иде“.
2. Молитвата: Плодовете на Духа.
3. Псалми: 91, 23, 112.
4. Молитвата: Отче наш.

Петък

1. Песента „Фир-Фюр-Фен, Тао би Аумен“.
2. Молитвата на Триединния Бог.
3. Псалми: 91, 23, 45.
4. Молитвата: Отче наш.

Събота

1. Песента „Бог е любов“.
2. Малката молитва.
3. Псалми: 91, 23, 25, 132.
4. Молитвата: Отче наш.

Молитвите на Всемирният Учител Беинса Дуно за Школата на Всемирното Велико Бяло Братство

Те, молитвите имат дълга история датираща от преди 100 години, с която сегашното поколение не са запознати. Знаеха я отчасти поколенията от Школата на Учителя. Всеки знаеше по нещо. Но когато се събраха тези части, достигна се до цялото познание, което представяме.

Първите молитви са дадени от Учителя Дънов по времето, когато от Божествения свят са изпращани Вестители и Посланици при Него, за да му съобщят, че му предстои да се новороди от Дух и чрез Сила.

В тези разговори и послания с Духът Господен, чрез различни посланици и служители, ангели, дошли от Божествения свят той получава и първите молитви. Тези молитви още не са публикувани.

Други молитви представляват разговори между Неговия Дух и Душа с Духът Господен. И тези не са публикувани. Публикувани са 7-те разговора с Духът Господен в „Изгревът“ том 2, стр. 1-101.

След започване на първите събори, т.е. на членовете на синархическата верига от 1899 год. до 1922 год., с известни прекъсвания са давани от Учителя и първите молитви на членовете на веригата. Всеки участник си я записва в специално приготвено тефтерче, наречено по-късно „Молитвено тефтерче“. Всяка молитва има своя история, която трябва да се опише, за да се знае. В един по-следващ етап това ще бъде направено.

Постепенно молитвите се увеличават. По време на Европейската война Учителят нарежда да се напише собственоръчно от всекиго молитвата „Добрата молитва“ и „91 псалом“. И да се пришият в куртките на братята заминаващи на фронта. Всички се завръщат живи и здрави. Скрижалите на Бога и Силите Господни са ги охранявали. Има много записани опитности на тези първи приятели за силата на молитвите на Бялото Братство, публикувани сега в поредицата „Изгревът“ том XI.

Отначало Учителят е диктувал лично молитвите, а първите членове на духовната верига от съборите са ги записвали. По-късно Той е изпращал лично някои молитви написани с неговия почерк и подпис до приятелите. Някои от тях са запазени до сега.

След отварянето на Школата 1922 година в някои от отпечатаните томчета от съборите са дадени няколко от молитвите. В много от беседите има понякога кратки молитви. Те трябва да се извадят впоследствие, когато се отпечата по оригинал цялото Му Слово.

В частните си разговори в София и в провинцията Учителят е давал някои молитви на отделни братя, които по-късно са ги преписвали на ръка. И тези молитви са запазени в отделни ръкописи и в „Молитвени тефтерчета“.

Какво представляват молитвите на Учителя? Той е говорил много и има записано и отпечатано също толкова много. Накратко може да се изрази така:

1. Молитвата е общение на човешката душа с Бога.

2. Молитвата е велико състояние на душата, чрез която човек влиза в съзнателна, разумна връзка със същества, които са завършили своето развитие. Да се моли човек, това значи да влезе във връзка с Великият.

3. Молитвата, както и връзката с Бога са непрекъснати процеси. Тя е Божествен лъч, който излиза от душата на всеки човек устремена към Бога. Молитвата е дишане на душата. Молитвата е Божествен акт. Молитвата е най-силният акт в човешкия живот.

Учителят е дал няколко правила:

1. Всеки ученик да има свое молитвено тефтерче, където собственоръчно да си напише молитвите.

2. Молитвите да се напишат с печатни букви, а не ръкописни, защото азбуката, кирилицата е дадена от Невидимия свят в печатни букви и има окултно значение. (Това ще го намерите в беседите.)

3. Молитвеното тефтерче се носи в специален джоб на самото.

4. То се държи на специално място у дома.

5. Не се дава на други да го докосват и да четат от него.

6. Молитвите не се предават на външни хора, а само на членове от веригата на Бялото Братство.

7. Молитвите са запечатани с 9 печата на Духа, за да не бъдат осквернени!

8. Човек се моли, когато се сдобие с молитвен Дух, когато пристига в определено време и си заминава също в определено време. Той е, който взима молитвата и я занася в средището на слънцето Алфиола, където се събират всички молитви отправени към Бога.

9. Молитвеният Дух се изсипва върху онзи, чиято човешка душа прави връзка с Божествения Дух.

С годините тези правила са забравени. Заминават си няколко поколения преди и след Школата. По време на Школата молитвите са преписвани и предавани от човек на човек. От 1944 година, започват да се преписват на пишуща машина като постепенно се осъвременява правописа с преписите. През 1943 година се отпечатва „Добрата молитва“ и „91 псалом“ и се дава на онези, които отиват на фронта или са останали в София под американските бомбардировки. Отпечатани са на 1 октомври 1943 година в София.

Появяват се няколко ръкописа и се получава осъвременяване и промяна на текстовете. Заминалите възрастни приятели си оставят молитвените тефтерчета и при проверката им с останалите преписи се забелязват различия. А те се увеличават с времето и с преписите.

През 1991 година по идея и настояване на Весела Маркова от град Айтос трябваше да се направи едно издание на молитвите на Учителя. Това бе един много труден въпрос. Дали трябва изобщо да се отпечатват. В разстояние на шест месеца трябваше денонощно да разрешавам този въпрос. Трябваше да се сложи край на различните видоизменения, неточни преписи и да се дадат оригиналите. Но напечатани тези молитви можеха да попаднат в неподходящи ръце. Знаех много драматични случки с приятелите от Школата, които са заплащани скъпо и то с живот, когато са давали молитвите на Учителя на враговете му, които са се подигравали с тях. Дълго се колебах. Но когато научих, че ще бъдат издадени молитвите на Учителя от хора, които не знаеха как са нещата, които нямат знание за тях, нито пък са работили с предишните поколения, нито пък ги имаше тези хора

през последните 45 години след заминаването на Учителя, то от мен решението бе взето.

Беше съставена една работна група от Мария Арсова, Весела Маркова и Вергилий Кръстев и се започна проверка на молитвите от различните молитвени тефтерчета на предишните поколения. Оказа се, че всеки беше променял текста волно или неволно. Молитвите бяха променени.

Тогава взех решение да се работи по оригинала. Намери се от мен едно фотокопие на молитвеното тефтерче на Учителя. Той с печатни букви си бе написал всички молитви. Оттук се взеха молитвите.

Аз трябваше да изпълня едно поръчение на предишните поколения от времето на Школата. А то бе, че на всяка молитва да се номерират изреченията, така както са в псалмите, за да не се даде възможност да се променят или изхвърлят изречения. И това бе направено. Но когато бяха подготвени за печат от Весела Маркова, и дойде времето да се предадат за печат, то внезапно се намесиха други лица, които освен че нямат право да се месят в тази работа, то те нито знаеха как са нещата, нито имаха ценз - професионален, духовен нито познание за историята на отделните молитви. Аз се изненадах от този преврат. Казаха ми: „Ние решихме това“. Питам ги: „Кои сте вие? Аз не ви познавам. Вас ви нямаше 45 години и сега ви няма“. И тогава казах на Весела, че първо трябва да стане сестра, след това да стане духовна сестра и накрая да стане съработница на Бога. И чак тогава човек работи за Бога. **Така ме излъгаха и ме окрадоха по всички правила на Черната ложа.**

Весела Маркова с много трудности успя да направи едно издание от 300 броя, които сама финансира, с ISBN 954-8091-08-09. Така кражбата бе осъществена и узаконена. И Духът се оттегли от молитвите. По-късно, Елена Николова, без да ме питат ги преиздадоха от издателство „Бяло Братство“ - и сега никой не знае, дали това са оригинали и непрекъснато се задават ненужни въпроси, поради наличието на предишни преписи. И на двете издания си сложиха ISBN и сложиха емблемата с котвата, която предварително бяха променили и изопачили. Това беше печата на Черната ложа с погрешната емблема. Беше и красноречив знак. Неотразим. Доказателство неоспоримо.

Послужиха си с лъжа, кражба и измама. Откраднаха ги от мен. И тогава Светият Дух се оттегли от двете издания на молитвите. На всички направи впечатление, че са книжки, но напълно обикновени, молитви без Дух. Сега възстановяваме Божията Правда чрез „Изгревът“ том XI. Светият Дух ще ги очисти от лъжата. Чрез това издание ще се изхвърли пошлостта. Защото Светият Дух от Бога е огън всепожарващ отвътре и отвън. Чрез него нечистото се изгаря, очиства се и се избелват душите чрез Отца на светлините. Но само за онзи, който има в себе си Светият Дух.

Всяка една молитва е запечатана с девет печати от Светият Дух. Само онзи, който има светли мисли, чисти чувства и праведни действия може да се доближи до тях. Но ще ги разпечати печатите, когато посвети живота си чрез Дух и дела на Бялото Братство, и Словото на Учителя. Само тогава молитвеният Дух ще се яви у ученика и Светият Дух от Отца на Светлините ще изпрати Благодатта Христова, която е Дух на Обединението между небето и земята. Амин.

В „Добрата молитва“ има един израз - „да е за успеха на Твоето царство на земята“. Така е записано в оригиналното тефтерче на Учителя. По-късно в някои

собственоръчно изпратени молитви до учениците Учителят отбелязва така: „да е за успеха на Царството Ти на земята“. Така се знаеше от предишното поколение. Но оригинала е Неговото тефтерче. Не пречи на никого да бъде по едно или по друго. По избор. Трябва да се спазва оригинала.

И когато Учителят ме запитва: „Ти с тези ли две ръце им даде молитвите и скрижалите на Духа?“. То ще отговори: „Да, аз ги предадох на онези души, които бяха определени и изпратени да приемат Словото от Вас, и да го предадат чрез живота си на следващите поколения, защото това Слово е Слово на Бога за идното човечество. А молитвите са Скрижалите на Духът Господен.“

И ако тези Скрижали, които публикувам в „Изгревът“ том XI, поради невежество, невнимание, немарливост някой отвори печатите на Духът, с които са запечатани и ги предаде на онези, които са дошли да обругаят, да кощунствуват чрез тях, то ще се обърне към оновова, чието име е само едно - предател - и ще му каже: „Ти с коя ръка предаде молитвите на обругание и кощунство? Ти забрави ли думите на Христовия Дух - „Не хвърляйте бисерите на свинете!“ Тогава ще му предам думите на Великият Учител, какво е казал по този повод - „Нито едно престъпление на Изгрева няма да остане ненаказано, защото съдбата на света започва от Дома Господен“. А Домът Господен бе Дом на Божествения Дух, на Господния Дух, на Христовия Дух, Дом на Светата Троица и всичко бе в Едно изявено и в Едно проявено, чрез Словото на Всемировия Учител. Защото то обемаше все и вся, т.е. всичко и навсякъде. Небето и земята в едно, чрез Словото Му.

А „Изгревът“ е там, където има пробудена душа, която чете Словото на Всемировия Учител и живее чрез Него, и чрез живота си претворява това Слово в Живот на Словото и дела праведни човечески.

През декември 1998 година, когато се задействуваха аспектите на Меркурий съвпад на Плутон в Стрелец, на 22 декември 1998 година бе завършен целия този процес с подготовката на молитвите, мота и формулите дадени от Учителя Дънов.

Всички молитви са обозначени с числа, за да не се променят изреченията, така както са дадени псалмите. Това е мое решение и аз имам правото да го взема и осъществя. Това е мое решение и на никому друго. Комуто не му харесва, да си препише молитвите без номера. Всяка отбелязана мисъл е числово изречение и е измерение, което има своя смисъл и се подчинява на окултни закони. Затова не пипайте числовите знаци. Те са огнените знаци на Молитвения Дух на Бога, който е Святия Дух. И Този е, който поддържа вечния огън Господен.

Голямата част от молитвите са взети от оригинала на Учителя от преснети на фотокопие молитвени тефтерчета. Една малка част са взети от молитвените тефтерчета на първите ученици от синархическата верига. Всяка молитва бе сверявана от няколко тефтерчета и тогава бе написан от моя милост окончателния текст, сверяван нееднократно.

Вероятно в бъдеще ще излезнат и други молитви дадени от Учителя, намиращи се в Неговото Слово, което сега се издава под мой контрол и моя организация, и програма. И то по самият оригинал. Отпечатва се дословно дешифрираното от стенографските Слово на Учителя Дънов.

Предоставям на следващите поколения ученици от синархическата верига на Всемирното Велико Бяло Братство, молитвите на Духа Бейнса Дуно - Всемировият Учител на Вселената.

Запечатвам ги със Святия Дух, с Молитвения Дух, който ги сваля от Отца на

Светлините.

Аз, Вергилий, който ви предоставям Скрижалите на Духа - Беинса Дуно, съм част от Синархическата верига. Вие, които ги приемете и ще ги разпечатите чрез Молитвения Дух, сте другата част от веригата. Ние сме части от веригата души дошли на земята, които идват винаги със Всемировият Учител и чиито задачи при възплътяването ни в плът и кръв като човеци, са строго определени. Най-важната задача е съхранение на оригиналното Слово на Великия Учител и предаването му чрез печат за следващото поколение. А дали някой ще се възползува от това Слово, то това е въпрос, който се разрешава от Духът на Словото, който изхожда от Отца на Светлините.

В разстояние на 30 човешки години, аз, Вергилий съхранявах Словото на Всемировият Учител Беинса Дуно. Онова, което ми бяха предали аз успях да издам под печат до края на 1999 година. И то по оригинала. И всеки българин може да си го купи и да го чете. И никой не може да се оправдае, че не знае, че не е чул и не е видял.

Чрез „Изгревът“ предавам живота на Школата и човешките съдби на последователите на Учителя Дънов, които съдби определят пътят Господен на човешките земни.

А пътят на човеците небесни започва със Скрижалите на Духа Беинса Дуно, които публикуваме в „Изгревът“ том XI и XII.

А животът на човеците земни започва с отпечатаното Слово на Учителя Дънов по оригинала и продължава в претворяване на това Слово в Живот Вечен на човешката душа.

В името на Всемировия Учител Беинса Дуно, запечатвам с девет печата Скрижалите, които отпечатвам в „Изгревът“ том XI, както и Словото му, което съм отпечатил по оригинала до края на 1999 год. Ще остане за онези, които ще бъдат родени, чрез Духът на Истината.

Само онзи, в когото е Молитвеният Дух на Господа Исуса Христа може да отпечати, да отвори печатите и Благодатта на Живия Бог да се изсипе върху него и чрез Благодатта Небесна да влезе в Царството Божие.

Амин.

Скрижалите
на
Духа Беинса Дуно

Мота
на
учениците на Всемирното
Велико Бяло Братство
от
Учителят Петър Дънов -
Духът Беинса Дуно

Част III

Мота

I Закон за учениците на Всемирното Велико Бяло Братство

1. Няма Любов като Божията Любов.
Само Божията Любов е Любов.
2. Няма Мъдрост като Божията Мъдрост.
Само Божията Мъдрост е Мъдрост.
3. Няма Истина като Божията Истина.
Само Божията Истина е Истина.
4. Няма Правда като Божията Правда.
Само Божията Правда е правда.
5. Няма Добродетел като Божията Добродетел.
Само Божията Добродетел е Добро.
6. Няма Слава като Христовата Слава.
Само Христовата Слава е Слава Божия.
7. Няма Сила като Силата на Духа.
Само Силата на Духа е Сила Божия.

Дадено от Учителя Дънов на 14 септември 1920 год., в гр. Търново.

***

Вложи Истината в душата си и Свободата, която търсиш, ще я придобиеш.

Вложи Мъдростта в ума си, светлината ще дойде и знанието ще ти даде своята помощ.

Вложи Чистотата в сърдцето си, Любовта ще дойде и истинският живот ще започне.

***

II За идването на Господния Дух

Петък, Чам Курия 14 юли 1922 година

1. Божията Любов носи пълния живот.
2. Пълният живот изразява Божията Любов.
3. Пълният живот и пълната Любов изразява човека.
4. Благостта съгражда сърдцето.
5. Изпрати ни Господа Благия си Дух,
да оживи душите ни.
6. В Духа си ние познаваме Любовта
7. Да ни озари милостта Ти.
8. Въздигни делото си.
9. Съгради дома си.
10. Въдвори Царството си.
11. Внеси Правдата си.
12. Изпрати Виделината си.
13. Да се развесели душата ни в Твоето проявление.
14. Да се зарадват всички, които Те любят.
15. Да бъдем едно с Тебе през всичките векове.
16. Благословен си Ти, нашият Баща.
17. Ти изпълваш всичко.

18. Всичко се изпълва от Тебе.
19. Да се развесели Господ Бог в нашите сърдца.
20. Мирът на Твоя Дух да пребъде с нас.

Вдишване: „Да се всели Духът в нас“.

Издишване: Да очисти сърдцата ни от всякаква скверност“.

III Господния Дух идва

1. Нашата любов да бъде като Божията Любов
(6 часа сутринта, 16 юли 1922 година.)
2. Твоята любов да бъде като едната проявена Божия Любов.
И дойде Той при мен и видях Неговото присъствие.
И Благ бе Той към мен във всичките си пътища.
(3 часа сутринта, 16 юли 1922 година, Чам Курия)
3. В Любовта ти да има мекота;
В езика ти да има Мъдрост;
В погледа ти да има Истина;
В решенията ти да има Правда;
В постъпките ти да има Доброта.
(3 часа сутринта, 16 юли 1922 година, Чам Курия)
4. Любовта създава всичко.
(8 часа сутринта, 17 юли 1922 година)
5. **1897. 7. март**
Обещанието Господне
Идването на Божия Дух
Учителя
М. В. У. 17 юли 1922 година, понеделник, 11 часа
сутринта, Чам Курия.

На 33 години влезе Божия Дух в Учителя.
На 48 години слезе Христовия Дух в Учителя.
На 58 години идва Господния Дух в Учителя.
И стана Все и Вся.

6. Вложи думите на Любовта в сърдцето си;
Словата на Мъдростта в ума си.
Лъчите на Истината в душата.
Ходи с целостта на Духа си в пътя Господен.
Слушай думите на живота.
Прилагай ги прилежно с неуклонна вяра, непрестанна вяра.
Той ще те крепи с крепката си десница.
Неговата Виделина ще весели сърдцето ти.
(18 юли 1922 год., вторник, 3 часа и 50 минути преди обед,
първото езеро Мусала.)
7. Люби без страх,
Мисли без противоречие,
Действуй без извращение.
(24 юли 1922 год., 2 часа след обед, Чам Курия.)

IV Господният Дух действа

1. Господи на Любовта,
Ти си изпълнението на всички закон вътре в нас.
Ти си радост на всички от сега за през всичките векове.
(2 август 1921 година Търново.)
2. Аз ще изправа всичко.
Уповавай на думите на Господа Бога Твоего.
Все що е казал, то ще бъде.
Верен и Истинен е Господ на всичките свои обещания.
(18 януари 1931 година.)
3. Бог е Любов. От Него произтича Живота във всичката си пълнота.
Всичко ще стане тъй както е Той начертал и определил.
(16 октомври 1941 година, Изгрев.)
4. Думите на Господа Бога Моего:
„Верен и Истинен.
Аз мога да любя, добър да стана,
да живее в мен Бог и да се проявява.
Аз мога да обичам, силен да стана
и Бог в мен вечно Славата си да проявява.
Любовта и обичта ще ме научат
на Бога слуга да стана“
(11 септември 1942 година, Изгрев.)
5. Да пазя Името Божие свято.
Да поддържам Царството Божие праведно.
Да върша волята Божия доброволно.
(29 септември 1942 година, Изгрев.)
6. Велик е Бог в Любовта си.
Велик е Бог Господ в Мъдростта си.
Велик е Бог в Истината си.
Той със Силата си крепи всичко.
Бог Господ в Любовта си показва,
в Мъдростта си просвещава,
в Истината си освобождава.
Милостив и жалостив е Господ.
Неговата Благост е над всичко.
Все-силието му крепи всичко.
В Господа всичко живей и се движи.
Той е веселие и радост на всички.
АУМ и АВА вечна Слава.
7. Правя угодното на Духа Святого.
Бог Господ е над всички.
Да възлюбим Господа Бога, Единният, Верният, Истинният,
Вечният, Вселикият, Неизменяемият, начало и край на всичко,
Който пребъдва в Любовта отначало до край.
Него да възлюбим с всичкото си сърдце, с всички си ум,

с всичката си душа, с всичкия си дух, с всичката си сила.
Той възстановява всичко.
(19 март 1943, сутрин 3 часа, петък.)

8. Божият мир иде. На прага е.
Царствата земни ще слушат и ще служат на Господа, който е
създал небето и земята и човека.
(20 декември 1943 година, 2 часа и 30 минути, сутрин.)
9. Неизразимата Божия Любов, Мъдрост и Истина.
Плод на Божия Дух.
(1 юли 1944 година, 12 часа на обяд, дом Темелков.)
10. Благословените Божии пътища на изявленията му.
Той изявеният.
(2 август 1944 година, 1-3 часа сутрин.)
11. Милостта Господня.
Верен, Истинен бъди всякога.
В това Бог благоволява.
(1944 година, Мърчаево, дом Темелков.)
12. Милостта на Господа
Изправление и упование
Обещанията Господни
Всичко се гради на неговата Любов
Той всякога милва. Благоутробен е.
(10 ноември 1944 година вечер.)
13. Истина в душата, светлина в ума, чистота в сърдцето.
(24 юни 1922 година, София.)
14. Постави страж на сърдцето си, докато е рано и учител на
ума си, докато е време и предай юздите на живота си в ръцете
на Неговия Дух.
Нека Господ ти бъде ръководител и краят на живота ти ще се
увенчае със сполука.
(30 юни 1922 година.)
15. Възлюби Истината с душата си, Правдата с Духа си.
Следвай Мъдростта с ума си и Любовта със сърдцето си.
Прилагай Добродетелта със силата си.
(6 юли 1922 година.)
16. Нашата любов да бъде като Божията Любов.
(16 юли 1922 година, Чам Курия.)
17. Твоята Любов да бъде като едната проявена Божия Любов.
18. И дойде Той при мен и видях Неговото присъствие.
И благ бе Той към мен във всичките си пътища.
(16 юли 1922 година, 3 часа след обед, Чам Курия.)

19. В Любовта ти да има мекота.
В езикът ти да има Мъдрост.
В погледът ти да има Истина.
В решенията ти да има Правда.
В постъпките ти да има Доброта.
(16 юли 1922 година, 3 часа след обед, Чам Курия.)
20. Любовта създава всичко.
(17 юли 1922 година, 8 часа сутринта, Чам Курия.)
21. 1987 година, 7 март
Обещанието Господне.
Идването на Божия Дух. У. (Учителят).
М. В. У. (Мировият Велик Учител)
(17 юли 1922 година, 11 часа сутринта, понеделник, Чам Курия.)

Забележка на редактора:

1. Божественият Дух слиза върху Петър Дънов на 7 март 1897 година и той става **Учител**.
2. Христовият Дух влиза в Петър Дънов август 1912 година, в село Арбанаси и Той става **Мировият Учител**.
3. Господният Дух идва върху Петър Дънов на 16 юли 1922 година, в Чам Курия и Той е **Всемировият Учител на Вселената Духът - Бейнса Дуно**.

В него е светата Троица: Божественият дух, Христовия Дух и Господния Дух.

Той е Емануил, живеят Бог на земята.

22. Вложи думите на Любовта в сърдцето си;
Словата на Мъдростта в ума си;
Лъчите на Истината в душата си.
Ходи с целостта на Духа си в пътят Господен.
Слушай думите на Живота.
Прилагай ги прилежно с неуклонна вяра
и непрестанна Любов.
Той ще те крепи с крепката си десница.
Неговата Виделина ще весели сърдцето ти.
(18 юли 1922 година, 3 и 50 часа сутринта, вторник, Мусала, първото езеро.)
23. Люби без страх,
Мисли без противоречие,
Действуй без извращение.
(24 юли 1922 година, 2 часа след обед, Чам Курия.)
24. В Любовта бъди неизменна.
В Мъдростта бъди постоянна.
В Истината бъди неуморна.
(12 март 1923 година, към ученика Аверуни - верният ученик.)
25. Ученикът трябва да учи великите истини
на Божествения живот навреме.

Привидното отсъствие на своя Учител
да използва в дело за Царството Божие.
(12 април 1923 година, София.)

26. Ти като душа трябва да разбереш
отношението си към Бога.
(8 май 1923 година, 4 и 30 часа след обед, София.)
27. Морал - това е отношение към Бога.
(8 май 1923 година.)
28. Ученикът трябва да има чувство към Бога и отношение
към Учителя.
(9 май 1923 година, 7 часа сутринта.)
29. **Трите закона на синархическата верига**
1. Люби Господа Твоего с всичкото си сърдце, с всичката си
душа, с всичкия си ум, с всичката си сила.
-В него ти ще намериш твоето здравие, твоето щастие,
твоето блаженство.
2. Люби ближния си както себе си.
-В него ще намериш основите на твоето повдигане.
3. Бъди свършен както е Отец Твой свършен.
-В него ще намериш връзките на вечния живот, извора на
всички блага.
(21 септември 1909 година, София.)

*Забележка: Преписано от ученика Аверуни на 1-та страница на
Библията на Учителя Дънов на 18 януари 1924 година в дома
Гумнерови на ул. „Опълченска“ 66, град София.*

30. Любовта разкрива Бога в нас.
(3 септември 1924 година.)
31. Послушанието е Божествената връзка между ученика
и Учителя му - То сее светлина в сърдцето му.
(21 октомври 1924 година.)
32. Изворът, що извира, реката която тече, нито се връща,
нито се обръща. Тя напред отива към морето.
Душата, която има светлина всичко право разрешава.
Ученикът, който в Любов, Мъдрост, Истина расте,
него Учителят познава. В него съмнение, колебание не остава.
Раните на силната душа лесно заздравяват.
Огънят на Истината прави душата чиста като кристал.
Само Божията Любов носи вечния живот.
(19 декември 1924 година, София.)
33. Служение на Бога. Това е Великата Божествена
наука на живота.
(13 юли 1925 година, 7 и 30 часа сутрин, Мусала.)

34. Велик ден.
Люби Истината. Тя е свещеният път, Бога на вечната Любов.
(2 май 1926 година, София.)
35. От Духът всичко расте, цъфти, върже и зрее.
(18 декември 1926 година, София.)
36. Закваси сърдцето си и думите на устата си с Любов.
Слухът и умът си с Мъдростта.
Зрението и Духът си с Истината.
Ръцете и силата си с Правдата.
Краката и подвига си с Добродетелта.
(1909 година.)
37. Твоето Слово е Живот,
Твоят Дух е Любов.
Ти си, Господи, наша Виделина,
Ти си наша опора,
В Тебе е нашата Сила.
(11 април 1928 година, сряда, 9 и 10 часа, Изгрев.)
38. Търпение. То е активно пасивно положение.
Например: Той е осъден, а се самовлада и издържа.
39. Мълчанието е закон на слушането.
40. При Бога, който живее, той никога не остарява.
Той всякога е млад.
При Господа има здраве, щастие, блаженство: светли мисли,
светли чувства.
В него е всичкия живот. Той е Любов, Светлина и Свобода
всегдашна.
Уповавай на Господа.
(30 август 1930 година, езерото Елбур, Рима.)
41. Любовта е път за животът.
Мъдростта е път за светлината.
Истината е път за Свободата.
Приеми, онова, което иде от обятията на Този,
който е родил всичко.
(12 юли 1933 година, Изгрев.)
42. Пътят на праведният е път на зазоряване.
Всеки, който върви по него има мир и радост в душата си.
(24 декември 1934 година, Изгрев.)
43. Любовта носи живот, Мъдростта - Светлина,
Истината - Свобода.
Служи на тях.
(24 юни 1936 година.)
44. Вяра основа на знание.
Вяра, чрез която идат Божиите блага.
(19 август 1936 година, Изгрев.)

45. The Mighty (Мощният)
I' am Presence! (Аз съм присъстващият!)
Отдолу свещеният подпис на Учителя Дънов
- Духът Беинса Дуно.
(3 ноември 1936 година, вторник, Изгрев.)
46. Учи и работи, в пътят на Любовта ходи,
така Мирът ти с теб ще бъде.
(януари 1937 година, Изгрев.)
47. Живот, знание, свобода,
това Божият Дух иска.
(1 януари 1938 година, Изгрев.)
48. Бог е Дух и които му се кланят
с Дух и Истина да му се кланят.
Подписът - Беинса Дуно.
(23 декември 1938 година.)
49. Светли мисли, топли чувства, добри постъпки
това душата иска.
(31 октомври 1940 година, Изгрев.)
50. Блажена е душата, която се учи в търпение.
(1 януари 1941 година, Изгрев.)
51. Доброта, правда, милосърдие
са пътища на човешката душа.
52. Светът на Любовта е светът на Вечния Живот.
(14 октомври 1941 година, Изгрев.)
53. Цветът, който цъфти;
Плодът, който зрее;
Светлината, която весели душата
са блага на Бога.
(6 юли 1944 година.)
54. Ходи с всичкото незлобие на сърдцето си
и Мирът ти ще изгрее като утринна зора.
(2 май 1942 година, Изгрев.)
55. Добрите постижения носят радост на душата.
Следвай пътя, в който провидението те е поставило.
Това е благо на Духа.
(19 август 1944 година, Мърчаево.)
56. Бог царува на Небето,
Бог царува и в живота.
Да бъде Името Му благословено.

57. Бог е Дух.
И Божият Дух носи свободата на човека.
58. Само светлият път води към Истината.
59. Любов безгранична!
Мъдрост непрестанна.
Истина постоянна.
60. Стани и в Истината Крепък бъди.
Стани и в Любовта Топъл бъди.
Стани и в Мъдростта Светъл бъди.

Забележка: Всички мота са извадени от фотокопия на две тефтерчета на Учителя Петър Дънов.

V Господният Дух се проявява

1. Истината изключва всяко удоволствие.
Мъдростта изключва всяка шега.
Любовта изключва всяка лениост.
Учителят.
(8 октомври 1923 година.)

***
2. Размишление през целия ден:
  1. Любов за работата на Духът Христов.
  2. Любов за приложение, Любов за изпълнение..
  3. Любов за възрастване на всичко добро в нашите сърдца.
***
3. Да бъдем като Бога;
Да бъдем като Любовта му;
Да бъдем без страх и без тъмнина;
Да бъдем с обич и със светлина.
Светлина, която носи новия ден на живота;
Ден на вечната Божия радост;
Ден на вечното Божие веселие;
Ден, който слънцето никога не залязва;
Ден, който обгръща и запълня всичко в себе си.

***
4. Любовта ще ви даде Чистота;
Мъдростта ще ви даде Светлина;
Истината ще ви даде Свободата.
(23 септември 1923 година, София.)

***

5. Новия живот в себе си носи нови форми.
Възлюбил ви е вас Христос и започва първия разговор:
Вложи Истината в душата си и Свободата,
която търсиш ще я придобиеш.
Вложи Мъдростта в ума си, Светлината ще дойде
и знанието ще даде своята помощ.
Вложи Чистотата в сърдцето си,
Любовта ще дойде и истинският живот започва.

***

6. Благодатта е обща за всички,
а благословението е идването на Божия Дух.
Доброто носи за нас живот, Светлина.
Любовта ражда Доброто и свобода.

***

7. **Духът** - то е първото проявление.
Душата - това са възможностите на Духът.
Умът - това са възможностите на душата.
Сърдцето - това са възможностите на умът.
8. Следователно във всяка една постъпка ние трябва да бъдем
абсолютно справедливи.
Любовта почива на абсолютна справедливост в проявлението на
Духа.
Всякога се стремете да изнесете правдата, справедливостта на
вашия живот.
Любовта без справедливост не може да се проявява.
Първото нещо: Тази абсолютна справедливост трябва да бъде идеал
в живота.
Първото нещо: Справедливостта не говори излишни работи.
Не мисли излишни работи. Не чувствава излишни работи.
Не действава излишни работи.
Ходи в Пътят на моята Истина и ще освежа твоята душа.

Вергилий Кръстев

Мотото от Словото на Учителя Дънов

Мотото, представлява програмата на човешката душа, написана от Духът на Словото на Учителя Дънов.

Тези мота бяха извадени от мен от оригиналните тефтерчета на първите ученици, както от Словото на Учителя, така и от неговите оригинали.

Представени са една малка част, но напълно достатъчно за работа на ученика. Те са избрани от мен. Търсено е, между многото, да подбере онези, чиито принцип е диктуван от Духът.

Кой може да работи с тях? - Само онзи в когото е Молитвения Дух от молитвите и Скрижалите на Учителя Дънов.

Кога се работи с тях? - След произнасяне и работа с молитвите. Молитвата е работа на Духът върху човешката душа.

Какво се постига чрез тях? - Чрез тях човешката душа получава от Духът програмата на собствения си човечески дух, за което е дошла на земята.

А това е първото посвещение на ученика!

Да осъзнае себе си като човешка душа и човешки дух!

Скрижалите
на
Духа Беинса Дуно

Формули
за
учениците на Всемирното
Велико Бяло Братство
от
Учителят Петър Дънов -
Духът Беинса Дуно

Част IV

Учителят Петър Дънов

„Формулите трябва да се употребяват с дълбоко и свято чувство“.
„Едно нещо трябва да знаете: вие не можете да приложите една формула на Бялото Братство, вътре в живота природа, ако имате прегрешения и неразположение.

Не се ли свържете със законите на Бога, с тия велики сили на Природата, тия формули не струват нищо; тия формули тогава ще имат обратни резултати върху вас. Туй добре да го знаете!“

II

Заповедта на Учителя

Обичай съвършения път на Истината и Живота.

Постави Доброто за основа на домът си, Правдата за мерило, Любовта за украшение, Мъдростта за ограда и Истината за светило. Само тогава ще ме познаеш и Аз ще ти се изявя.

III

Формулите са законите на Духът Божий

1. Бог царува на небето, Бог царува в живота, да бъде името Му благословено.
2. Да се прослави Бог в Бялото Братство и да се прославят Белите братя в Божията Любов.
3. В изпълнение волята на Бога е силата на човешката душа.
4. „Бъдете съвършени и вие, както е съвършен Отец ваш“.
Съвършенството на Любовта ще бъде смисълът на моя живот - съвършената Любов изпъжда всеки страх и внася мир и веселие на Духа.
5. „Бог на Любовта не е Бог на мъртвите“.
Аз съм жив и този Бог е в мене. С Него мога да направя всичко. Нашата воля е по-силна от всички мъчности.
6. Ученик съм. Служител на Бога. Ученик съм, живея с Бога, в Бога и за Бога.
7. Любов преизобилна, Любов светла, Любов свята; Господи влей в сърцето ми да любя всичко, да любя всички, да любя с всички.

8. Господи, душата ми желае да дойде Мирът във всичката си пълнота.

9. Господи, искам Твоята Любов, Твоята Мъдрост, Твоята Истина, Твоята Правда и доброта да пребъдват винаги в мене.

10. Божията Любов носи изобилния и пълен живот.
(Формула преди и след хранене).

11. Аз съм човек, служител на доброто. Аз съм частица от Великото Божествено съзнание. Аз съм крепък като диаманта и светъл като слънцето. Аз раста и ще раста за да видя лицето на Бога.

12. „Господи, чистота в сърцето, чистота в ума, чистота в душата си прося!

Господи, светлина в сърцето, светлина в ума, светлина в душата си прося.

Господи, дай сила на Духа ми за да Ти служа през целия си живот в Дух и Истина“.

Размишлявайте, съзерцавайте върху силите, които са образували тези думи.

Дух и Истина - те са ключове.

13. „Верен, истинен, чист и благ всякога бъди и Господ на Мира ще изпълни сърцето ти с всички добрини“.

Верен в Любовта, Истината и Мъдростта, чист в Истината, благ в Правдата.

14. Господи, Ти всичко можеш! Твоят Дух, който си изпратил да ме ръководи, чрез Тебе всичко може. Аз чрез Твоя Дух, всичко мога.

15. Всеблаг Отче на всичката пълнота, в името на Твоята Любов, озари ме с благия си Дух и изпълни сърцето ми с Твоя Мир.

16. Бог е вложил всичко в моята душа. Аз искам да се изпълни волята Божия, да се изпълни Божия план.

Каквото Бог е намислил за мене, да бъде волята Божия.

Аз ще работя да стане каквото Бог е наредил.

17. Умът, който Бог ми е дал, може да се поддържа само с Божествени мисли.

Сърцето, което Бог ми е дал, може да се поддържа само с Божествени чувства.

Душата, която Бог ми е дал, може да се развива само с красивото, с хубавото, което излиза от Бога.

18. Желя Господи, със силата на Твоята Любов и Мъдрост, да възрастнат в мене добродетелите, които отначало още си вложил в моята душа.

Аз ще приложа всичките си сили на Твоето лозе за изпълнение на Твоята Воля.

19. Милостиви, святи и благи Господи, изяви светлината на Твоето лице, да сторя Твоята воля.

20. „Бог е Любов, Бог е Мъдрост. Аз съм добро, аз съм Истина!“
Дойде ли злото върху вас, не го нападайте, но само се отбранявайте.
Дойде ли ви някакво изкушение, изговорете тихо в себе си: „Бог е Любов, Бог е мъдрост, аз съм добро, аз съм Истина“. Тази формула е мощно оръжие против злото.

Дайте път на Бога в себе си да прояви своята Любов и Мъдрост.
Щом се намерите в известно противоречие, произнесете тази формула и мислете върху съдържанието и смисъла ѝ.
Произнасяйте я с всичкото уважение и почитание.

21. В проявената, изявена и осъществена Божия Любов Доброто никне, Правдата расте, Истината цъфти, Любовта зрее.

22. Да царува Любовта в сърцата ни, да се слави Мъдростта в духовете ни и да осияе Истината в душите ни“.

23. Ученикът неизбежно ще мине през вътрешни борби и противоречия, но той не бива да се обезсърчава. Произнасяйте следната формула:

„Душо моя, с тебе е Бог, ти ще победиш!
Аз вярвам в един Бог на Любовта.
Аз вярвам в един Бог на Мъдростта.
Аз вярвам в един Бог на Истината“.

24. Аз познавам един Бог на Любовта, един Учител на Мъдростта и един Дух на Истината, които призовавам да дойдат и с животворната си сила да разпръснат всички зли влияния“.

25. Аз желая да дойде Царството Божие на земята и да бъде носител на Неговата светлина.

26. „ИХРИШ БЕН РУТ“ - Господи, където ме зовеш, там отивам.

27. Господи, нека Твоят мир и Твоята радост, бъдат винаги с нас за да могат сърцата и умовете ни да просветнат и да Ти служим с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и сила.

28. Люби, Учи, Мълчи, прощавай и пътя си продължавай!“

30. В името на Божията Любов, в името на Божията Мъдрост, в които живеем и се движим и със силата на живото Слово Божие, да се разпръснат всички вражи сили“. (С духане).

31. Да се възцари Любовта, Мъдростта и Истината във всичката своя пълнота в нашите души!“

32. Когато духовният човек иска да измени някое свое състояние, достатъчно е да се обърне към Господа с думите:

„Господи, кажи само реч. Кажи само реч Господи, да оздравее нашият ум, нашето сърце. Кажи само реч, Господи, да просветне ума ни, да оздравее сърцето ни и да се всели Твоята Любов в нас, да вършим Твоята свята воля. Кажи само реч.“

33. „Господи, ние искаме да възприемем Духа на Любовта (три пъти). Господи, ние искаме да възприемем Духа на Мъдростта (три пъти). Господи, ние искаме да възприемем Духа на Истината (три пъти). Да бъде, Господи, благословено Твоето име сега и всякога. Амин“.

34. Животът се осмисля само при Любовта, Мъдростта и Истината.

За невежия Бог е огън всепояждащ.

За мъдрия Бог е светлина.

За любящия Бог е мекота.

За човека на истината - свобода.

35. Благодарим Ти, Господи, за голямата благодат, която имаш към нас.

Ние Те познаваме, че си Всемилостив, Всеистинен, Всемъдър и Всеблаг.

36. Да се прослави Господ тъй, както е писал в своята книга. И като се прослави Господ, тъй както е писал в своята свещена книга, да се прояви Неговата Любов в моята душа и в душите на всички мои братя.

(Тази формула се произнася само сутрин).

37. „Никоя сила в света не е в състояние да спъне моето Божествено растение.

В Божествения план е - аз да раста в добродетелта.

В Божествения план е - аз да възраствам в Божията Правда.

В Божествения план е - аз да цъфтя в Божията Мъдрост, да изгрея в Божията Любов.

Туй право никой не може да ми го отнеме.

Дето е Господ, там съм и аз.“

Кажете ли така, вие се ограждате с една могъща аура и всички бели братя са на ваша страна.

38. Упражнение:

Издигат се бавно двете ръце високо над главата и с допрени пръсти произнасяме: „И това е живот вечен да позная Тебе, Единяго Истинаго Бога и Христа, Когото си изпратил“.

Поставяме двете ръце на главата и казваме: „Ако думите ми пребъдват във вас и вие пребъдвате в Мене, Аз и Отец ми ще дойдем, ще направим жилище във вас и Аз ще ви се изявя“.

Бавно спускаме ръцете от главата надолу към гърдите, произнасяйки: „Аз съм Пътя, Истината и Живота“.

Ти си Господи пътя - ще ходя Господи в тоя път заедно с Тебе.
(Всичко се повтаря три пъти).

39. Когато се приближавате към някого, не бързайте да отидете изведнаж към него, а направете следното от далече. Дигнете ръцете си и кажете:

„В името на Божията Любов, в името на Божията Мъдрост, в която живеем и се движим, и в името на Неговото Слово, всяко зло и лукаво помишление да се разпръсне“ (духане).

Ходете разумно и употребявайте това оръжие спрямо когото и да е. Ще погледнете нагоре и ще направите упражнението.

Това е само един начин да се фиксира вашия ум, за да можете да противодействувате. Упражнението може да се направи и мислено, но когато е с ръцете, действува по-силно, едновременно вземат участие нашият ум и нашето сърце.

40. Господи, да възрастне в мен онова Божественото, което си вложил в моята душа преди създанието на мира.

41. Любовта е най-високият връх в света.

Мъдростта е най-великата сила в живота.

Истината съдържа най-красивия живот в себе си.

42. Сърце чисто като кристал, ум светъл като слънцето, душа обширна като вселената. Дух мощен като Бога и едно с Бога.

43. Аз искам да се изпълни волята Божия, да се изпълни Божия план. Каквото Бог е намислил за мене, да бъде волята Божия. Аз ще работя да стане каквото Бог е наредил.

44. Дойде ли някакво изкушение, говорете тихо в себе си: „Бог е Любов, Бог е Мъдрост, аз съм добро, аз съм Истина“.

Тази формула е мощно оръжие против злото. Дайте път на Бога в себе си, Той да прояви Своята Любов и Мъдрост.

Щом се намерите в известно противоречие, произнесете тази формула и мислете за съдържанието и силата ѝ.

45. Само проявената Божия Любов, само проявената Божия Мъдрост, само проявената Божия Истина носят пълния живот. (три пъти).

46. Бог е Любов и само Божията Любов носи живот. (три пъти).
Бог е Мъдрост и само Божията Мъдрост носи знание. (три пъти).
Бог е Истина и само Божията Истина носи свобода. (три пъти).

47. Само светлият път на Мъдростта води към Истината.
В Истината е скрит животът.

48. Като правите упражнение с дишане, добре е да произнасяте следните формули:

При вдишване:

„Да се прослави Името Божие в мен“.

При задържане:

„Да се въдвори Царството Божие в мен“.

При издишване:

„Да бъде волята Божия“.

Ако тези формули се произнасят редовно сутрин, на обед и вечер, а и през друго време, човек ще може да реализира 75% от плановите си в живота.

49. Вечния и необятен Бог е Пътя, Истината и Живота.

Мир на всички, които ходят в пътя Христов!

Бог е Любов. Той е единствената връзка в живота. Благословени са всички, които следват Неговия път.

50. „Любовта ражда доброто“, - Доброто носи за нас живот, светлина и свобода.

51. „Проявената Любов на Духа, проявената Мъдрост на Духа, носят пълния живот на Бога, на Единния, Вечен Бог на Живота“.

52. „Бог е Любов и които Го познават, да Му служат с Дух и Истина“.

53. Когато някой ви каже, че сте заблуден, отговорете му: Аз ходя в пътя на Любовта, която е подкрепена с Мъдростта; озарена от светлината на Истината, измерена с мярката на Правдата и основана върху добродетелта.

54. Напишете в ума си, в сърцето и във волята си следните мисли:
„Искам да изпълня Божията воля за да бъда здрав и полезен на себе си.

Искам да намеря Божието Царство и Неговата Правда за да бъда полезен на ближните си.

Искам да осветя Името на Бога на земята за да свърже всички добри, разумни и възвишени души по целия свят“.

55. Без Истината не можете да изпълните Божията воля.

Без Мъдростта не можете да намерите Божието царство и Неговата Правда.

Без Любовта не можете да осветите Името на Бога.

56. Аз съм мобилизиран! Аз имам работа. Аз служа на Бога. Аз искам да свърша работата си, за която съм изпратен на земята.
Затова всички духове, които причиняват болестите и затрудненията ми, да си отидат.

57. Аз живея в Бога и Бог живее в мене. В Бога няма никаква болест и затова аз трябва да бъда здрав и съм здрав.

58. Когато застанете вечер прав и се свържете с Великата Светлина на Божия Дух, да кажете:

„В името на Абсолютната справедливост, признавам погрешките си и съм готов да ги изправам“.

59. Щом не можеш да решиш една задача, кажи в себе си така: „Има Божий промисъл в света. Той ще се погрижи за това, което не ми е в силите да го направя. Амин.“

60. „Нека вярата ми в Христа, да измени моето състояние“.

Ако не се измени, показва, че не си силен във вяра. Тогава ще застанеш пред Бога и ще кажеш:

„Господи имам нещо криво в себе си, някаква погрешка, която не мога да изправа, тя ми пречи и не мога да излезна от състоянието си. Нито любовта към приятеля, нито вярата ми към тебе Господи, са в сила да ми помогнат. Покажи ми път, по който да тръгна, да изменя състоянието си Господи мой“.

61. Господи, дай ми силна и светла мисъл, силна воля, че като бъда на тяхно място да знам как да постъпвам. (Когато не постъпват добре някои хора към тебе.)

62. Господи, дай ми едно светло сърце да разбирам нещата. Дай ми един светъл ум да разбирам нещата. Дай ми една силна воля да бъда свободен.

63. Господи, прости ми за лошото използване на мисли и желания. И помогни ми да ги приложам правилно Господи, аз те познавам. Ти си все любящ и ние пред Тебе да бъдем все любящи.

64. Бог е Любов. Бог е Мъдрост. Аз съм добро. Аз съм Истина. Ние сме добро. Ние сме Истина.

65. Сърце чисто сътвори в мене Боже и дух прав обнови вътре в мене.

66. Щом дойдеш в едно противоречие вътре в себе си, до една невъзможност за тебе. Ще кажеш:

„У Бога всичко е възможно! Аз живея в Него и с Неговата Мъдрост всичко мога да постигна.“

Щом туриш това, Бог, който живее в тебе ще почне да действа. Щом си в съгласие с Него, Бог работи с Тебе. Щом не си в съгласие с Него, Той не работи. Защото ние сме образ на Бога. Бог работи в нас за да се прояви. И щом ние работим с Него, ние сме в хармония с Него, и Той ще се прояви в нас. Този закон може да проверите само когато се намерите в едно безизходно положение.

67. „Господи Боже мой, който ръководиш и благославяш всяка копнееща за светлина и съвършенство душа, огради ме и запази ме от всяка нечиста сила, като пратиш Дух лъчезарен и верен да ми яви Истината по въпроса, за който жадува душата ми. В името на разпятието, погребението и Възкресението, с които Ти се яви нам, открий ми Истината, за която ти се моля.
Амин.

68. Господи, огради ме с бронята на Любовта, която да ме пази от

всички вражи сили, които враждуват около мен.
Нека изгонени далеч от моя хоризонт, да влезат в бездната и там да се стоят.

69. Преблагии Господи. Изпрати ни благодатта на Твоя Святи Дух, който да ни даде способността да разбираме, да укрепим нашите душевни сили, за да можем като слушаме преподаването на учения на Учителя, да пораснем за слава на Тебе, нашия създател, за утешение на родителите ни, за полза на народа ни и Отечеството ни.

Амин.

70. Да бъдем готови да приемем Словото Божие в нашите умове и в нашите сърца, и в нашите души и да го приложим в живота си.
Амин. Тъй да бъде.

71. Милостивий, Святий и Благии Господи, изяви ми светлината на Твоето лице, да сторя Твоята воля.
(Няма по-силни думи от „Милостивий, Святий и Благии Господи“, ето защо това е свещена формула.)

72. Господи, да бъде Твоята Воля. Аз ще приема на драго сърце всичко това, което иде от Твоята ръка и ще изпълня Волята Ти, без никакво престъпване на Твоя закон.

73. Господи, просвети умът ми, благослови сърцето ми, усили волята ми, паметта ми, вярата ми, да оправдая своето съществуване и да реша задачата, за която съм дошъл.

74. Господи, благодаря Ти за свещената енергия на Божествения живот, която ни изпращаш, заедно със слънчевите лъчи. Живо чувствавам, как те проникват във всичките ми органи и навсякъде внасят сила, живот и здраве.

75. Аз разполагам с неизчерпаемо богатство. Аз живея в изобилието на Божията Любов, дишам светлината на Божията Мъдрост, движа се във Великата Божия Истина, която носи свобода и простор за душите, като раздавам всичко, което Бог ми дава.

76.

- А). - Аз съм създаден да бъда добър.
Аз съм създаден да бъда красив.
Аз съм създаден да бъда разумен.
- Б). - Аз искам да бъда честен.
Аз искам да бъда справедлив.
Аз искам да бъда разумен.
Аз искам да бъда благороден.

77. Затварям очите си за физическия свят. Отварям ги за духовния, ангелския и Божествен свят.
Затварям ума си за физическия свят. Отварям го за духовния,

ангелския и Божествен свят.
Затварям душата си за физическия свят. Отварям я за духовния,
ангелския и Божествен свят.

78. Бог е вложил всичко в моята душа. Аз искам да се изпълни Волята Божия, да се изпълни Божия план, какъвто Бог е намислил за мен. Да бъде волята Божия. Аз ще работя да стане както Бог е наредил.

79. Желая Господи, със Силата на Твоята Любов, да възрастнат в мене добродетелите, които в начало си вложил в моята душа. И аз ще приложа всичките си сили за изпълнение на Твоята Воля.

80. Господи, да възрастне в мене онова Божественото, което си вложил в моята душа преди създание Мира.

81. Съвършенството на Любовта, ще бъде смисъла на моя живот. Съвършената Любов изпъжда всеки страх на душата и внася мир и веселие в душата.

82. Господи, моля Ти се изпрати ми един Ангел, да ме научи да направя най-малкото добро, да ме научи да правя най-малкият акт на Любовта, да ме научи на най-малкото знание, да ме научи как да дам на хората най-малката свобода и как да правя най-малкото милосърдие.

83. Господи, благодаря Ти, че си ми дал един отличен ум, в който си вложил Твоята Мъдрост; едно отлично сърдце, в което си вложил твоята Любов. С тая Любов и Мъдрост аз искам да Ти служа.

84. Заради Тебе Господи, когото нося в моята душа от Вечността, аз ще се уча и да Ти служа.

85. Пази и закриляй ни Господи и възведи всичко в Славата си.
(14 май 1913 година, П. К. Дънов.)

86. Няма Любов като Божията Любов. Божията Любов носи пълния живот. Божията Мъдрост носи пълната светлина. Божията Истина носи съвършената Свобода.

87. Само проявената Божия Любов, само проявената Божия Мъдрост, само проявената Божия Истина, носят пълния живот.

88. Бог на Любовта не е Бог на мъртвите, а Бог на живите.

89. Да дойде Бог чрез Духът си да живее в нас и ний да влезем да живеем в Бога.

90. Всеблагий Отче, на всичката пълнота, в името на Твоята Любов, озари ни с благия си Дух, изпълни сърдцата ни с Твоя мир.

91. Уповавай на Господа с всичкото си сърце и не се облягай на своя разум. Във всичките си пътища познавай Него и Той ще оправи стъпките ти.

(При изгрев слънце.)

92. Да се съедини вярата, надеждата и Любовта в моето сърце и да се прослави Господ в моята душа.

93. Вярвам в Господа, който ми е говорил в миналото.

Вярвам в Господа, който ми говори сега.

Вярвам във Великия и Вечен Дух, който съгражда велики и славни дела на бъдещето.

(При изгрев слънце.)

94. Проявената Любов на Духа, проявената Мъдрост на Духа, проявената Истина на Духа, носят пълния живот на Бога, на Единния и Вечен Бог на Живота.

Проявеният Дух в Любовта, проявеният Дух в Мъдростта, проявеният Дух в Истината, носят всички блага на живота, на Единния Вечния Бог, извор на всички блага, в който всичко се обединява!

95. Запази ме Господи с Твоята бяла светлина и огради ме с Твоята диамантена стена. Духът Божий, възлюбеният на моята душа ще извърши всичко за нас!

96. Формула от Учителя: по песента от Учителя „Химн на великата душа“. Тая формула трябва да се произнася сред природата, на отворено, на двора, в гората, на полето, като се гледа природата.

Велик си Ти Господи!

Велики са Твоите дела!

Велико е Името Ти над всичко!

Изпращам към Тебе своята любов!

Във всичко и във всички виждам Тебе и любя Тебе!

Ще Ти служа през цялата вечност!

Като погледне на небето, слънцето, облаците, простора, дърветата, цветята, тревите и пр. човек да преживее величието на Бога, да се изпълни с благоговение към Бога за красотата, реда и хармонията, които царуват в природата и трогнат да произнесе тая формула с всичкото си сърдце и душа.

Хубаво е тая формула да се произнася всеки ден.

***

Забележка на редактора: Формулите са извадени от тефтерчетата на първите ученици в Школата на Учителя Дънов.

Беше ползуван и ръкопис съставен от Цанка Якимова, което бе ми го връчила още през 1972 година.

Всички формули бяха проверявани от различни тефтерчета и оригинални ръкописи. Бяха взети само една малка част по преценка на съставителя Вергилий Кръстев.

***

Формула за ограждане

1. Господи, огради ме с Благия си Дух да мога да изпълня Твоята свята Воля.
2. Господи, огради ме с Благия си Дух, да освети Твоето име на земята.
3. Господи, огради ме с Благия си Дух, да работя за идването на Твоето Царство на земята.
4. Да бъде Благословен Господ Бог мой.

Амин.

(4 март 1939 година.)

***

Свещена формула на ученика

Милостивий, Свят и Благ Господи,
Изяви ми светлината на Твоето лице, да сторя Твоята воля.
(26 август 1925 година, сряда, Велико Търново.)

***

В горницата

Лозинкаката за през цяла година да ви бъде:
Да се всели Любовта в сърцата ви,
Мъдростта в умовете ви и
Истината в душите ви.
Истината да ви донесе Свобода.
Мъдростта да ви донесе светлина и знание,
Любовта да ви донесе Чистота и Сила.

***

В горницата:

Размишление. Пренасяне с мисълта си в горницата в лозето на гр. Търново.

Молитва:

1. Господи, ние отправяме своя ум към Тебе, да изпълниш сърцата ни и душите ни с твоята Любов и Светлина!

Забележка: Всяка душа ще се моли за себе си и за домът си.

2. Господи, въдвори мир и хармония в живота ни, да се даде здраве за всички ни, да се премахнат препятствията материални и всички други.

„Заради Него, заради Този, който ми е дал всичките блага в света, ще се постарая да изпълня всичко“.

Когато имаш някое страдание кажи в себе си:

„Велик човек е този, който е свързан с Бога“.

„Господи, помогни ми да изпълня най-малката милост, която изисква твоя Велик закон“.

(Това е формула за седем дни.)

***

Аз като същество разумно, същество разумно създадено от Бога,
ще изпълня Волята Божия.

***

От Учителя

Аз желая да има:
Светлина в ума ви,
Топлина в сърцето ви,
Живот в душата ви,
Свобода във Волята ви.

Вергилий Кръстев

Формулите от Словото на Учителя Дънов

Формулите са **законите на Духът Божий**, записани и свалени за човешката душа.

Човешкия дух, единствено той може да приложи формулите от Словото на Учителя Дънов.

Формулите са живи, когато човеческия дух, чрез тях се свързва с Божествения Дух.

И силата, която е запечатана в тях се задвижва от Господния Дух на Силите. И тя е тази сила, която чрез човешкия дух слиза върху човешката душа.

Формулите са **движеща Сила на Духът Господен**, чрез Словото на Учителя Дънов.

Формулите са **Дух и Сила**, когато чрез тях човеческия дух се свърже с Духът Господен и към него потече силата Господня.

Предоставени са незначителна част от формулите извадени от Словото му, от тефтерчетата на първите ученици и от оригиналите му.

Чрез тях може да работи само ученик на Бялото Братство! А ученик е този, който има пряка връзка със Словото на Учителя и Бога, с Духът на Словото на Всемировия Учител Беинса Дуно.

Амин.

Забележка: Използуваните цитати, псалми са от Библията издадена 1871 год. в Цариград, преведена от комисия от 1869-1871 год. в състав: американските мисионери д-р Ригс; д-р Лонг и българските книжовници К. Фотинов и П. Р. Славейков. Същата Библия е използвал Учителят Петър Дънов.

**СИНАРХИЧЕСКАТА
ВЕРИГА
на
Всемирното
Велико Бяло Братство**

**НАРЯДИ
1897 год. – 1918 год.**

НАРЯДИ

1. Виж „Космогония и Слово на Всемировия Учител Беинса Дуно.
(„Изгревът“, том I, стр. 632-667.)
2. Всемировият Учител на Вселената слиза на земята.
(„Изгревът“, том II, стр. 9-10.)
3. Ангел Благовестител оповестява знамението Господне.
(„Изгревът“, том II, стр. 10-12.)

НАРЯД

за 1897 година

1. На 7 март 1897 г. Божественият Дух слиза върху Петър Дънов.
(Виж „Изгревът“, том II, стр. 12-13.)
2. През 1897 г. Петър Дънов публикува книжката „Хио-Ели-Мели-Месаил“.
Това е Гласът Божий към избраница и помазаника Божий.
(Виж „Изгревът“, том II, стр. 12.)
3. Бог и 12-те скрижали на Духа Беинса Дуно.
(Виж „Изгревът“, том II, стр. 41-44.)

НАРЯД

за 1898 година

1. Писмо на Учителя Петър Дънов до Пеню Киров от гр. Бургас, че арахангел Михаил му съобщава, че чака знак от Господа (2. XII. 1898 г.).
2. Писмо: „Съобщение за вас“, че догодина, 1899 г., Господ ще им се открие.
3. Писмо: „Духът на Господа иде вече“ (23. XII. 1898 г.).
4. Избраникът Божий и Вождът на Истината.
(„Изгревът“, том II, стр. 32, стр. 83-91.)
5. На 8. X. 1898 г. е написано „Призвание към народа ми български, синове на семейството Славянско“
(Виж „Изгревът“, том IV, стр. 4-41.)

1) Варна, 2. XII. 1898 г.
Любезни ми бр. Киров,

Приех вашето писмо и съобщенията. Благодаря ви много за сърдечните ви поздравления. Радвайте се, имам радостната вест. Арахангел Михаил дойде тази сутрин при мене и ми събщи, че той е изпроводен от Господа с небесните воинства, да тури в обсадно положение света, сега чака заповед от Бога и щом приеме първия знак, ще затръбни и ще тури в смущение всички народи. И след това Господ Исус от небето, заедно с всички светии, ще пристигне да възстанови новия ред на Царството. Аз чакам за обещанието. Идущата година ще почнем; бдете и молете се. Господ е наша крепост и спасение наше. Трябва всичко да пожертваме. Ние ще дадем благата вест. Заповядано ми е да ви кажа да отложите напечатването на призиванието Нова Родина. Има нещо важно да се притури, и тъмните неща ще се направят ясни. Това е заповед на Арахангел Михаил, който иде от Бога с особена мисия, да ми

съобщи волята Му. И трябва да чакам, докато премине всичко. Не се обезсърдявайте, братя, Призванието ще стане още по-славно, отколкото е сега. Гледайте да не остане нещо от това напечатано; разхвърляйте буквите. Има препятствия, които трябва да се премахнат. Аз ще пиша на доктора и ще му обясня. Покорност изисква от вас небето и търпение. Дано Бог благоволи да ни събере всички заедно.

Поздрави другия мой брат.
Ваш верен П. К. Дънов

2)

СЪОБЩЕНИЕ ЗА ВАС

Радвам се, че Господ ви е възлюбил. При вас има много добри духове и ангели, които ви ръководят сега в пътя на Истината. Те се грижат за всичко. Все що желаете ще ви бъде, Господ ще ви благослови. Идушата година ще дойдете, Господ ще ви се открие тук на това място. Духът му ще разтресе цяла България. Варна ще бъде посветена от едно силно небесно сътресение, което ще накара хората да се боят от Господа. Д-р Миркович трябва да се готви, да не се двоуми, да помни обещанието си. Сега е време да посвети всичко що има за славата Божия. Иде време, когато все що има няма да струва нищо, затова нека се готви да стори онова, което Адонаил заповядва. Повече ревност, повече жива вяра, повече сила духовна. А вие, братя мои, които Бог ми провожда, в знак на Неговата Любов, ако помогнете за светлото дело, ще бъдете благословени, Той ще се погрижи, ще ви помогне и възнагради. „Земята и небето ще предидат, но Моите думи няма да преидат.“ Велик е Господ и делата Му. „Ей, Господи, откри си тайната на младенците и утаи си я от мъдрите на тоя свят. Така Ти благоволи и Ти беше угодно. Славни и велики Бог на небето и земята, няма друг подобен на Тебе. Ти си само един, Бог вечни.“

***

3)

Варна, 23. XII. 1898 г.

Любезни ми братя,

Имам заповед от Господа да ви поздравя в Негово име и да ви кажа, да не се боите от нищо, защото Той е близо, и е силен да ви помага. Господ е видял вашето усърдие и ревност за Неговото име. Той знае вашите мъчности и страдания. Духът на Господа иде, скоро ще пристигне в силата си, да разклати всички умове и сърца и да въдвори Своята истина и правда в сърцата на всички, които Го чакат. Господ казва да ви предам, да не уповавате на човеци, но да възлагате надеждата си на Него, и ще изпрати Духа си да ви донесе всичко, от което имате нужда. „Аз съм жив и всички да бъдат живи чрез мене.“ Господ казва още да пазите свято Неговото име, с което ви е избавил, да не се обленявате, но да работите всичко, което ви се възложи, защото всяко истинно и добро дело е чрез Него; да не се съобразявате с този свят, но във всичко и за всичко да излагате нуждите си чрез Него и Той ще ви научи що да вършите. Няма да бъдете изкушени повече, отколкото може да носите. Ето моите служители и вестители са при вас и са готови да сторят Моята блага воля. Те са ваши братя, които се подвизават с Моя Дух за вашето спасение и избавление. Слушайте гласът ми, който ви говори. Аз съм вашия Господ.

Напоследък приех писмо от Козлов, той е още в Кайро. Телесно здрав, духом се бори, не може още да победи себе си. Но Господ е силен да извърши всичко, което ние не можем. Молете се за него. Ще му пиша, щом ми се отдаде случай. Ще видя какво може да се направи за неговото добро. Той ми съобщи, че е имал едно малко съобщение, вярвам и на вас да е писал. Сега желая да зная, как се поменувате духовно. Успявате ли духовно? Ходете, братя, с вяра; този свят е лукав

и разтленен, но ще трябва да понесем всичко с търпение, докато дойде определеното време, което не е далеч. В новия век трябва да чакаме всички обещания, дадени отначало чрез всички раби и угодници Божии. Подвизавайте се усърдно и знайте, че неприятел имаме и в пътя си, който чрез лукавство гледа да ни измами и отдалечи от истината. Но Господ е жив и силен, няма по-силен от Него, Той е наша канара и спасение, и ще ни изведе на безопасно място.

Приемете моите братски поздрави, аз, който се старая за вашето добро.
Ваш верен П. К. Дънов

НАРЯД за 1899 година

1. С писмо от 24. II. 1899 г. до Пеню Киров от гр. Бургас Учителят Дънов съобщава, че на 13. II. 1899 г. е получил заповед от Господа, която я праща.
2. Това са свидетелства Господни и Божието обещание.
(Виж „Изгревът“, том II, стр. 14-15-16, 17-18, както и 19-20.)
3. Словото Господне слиза върху вожда Господен.
(Виж „Изгревът“, том II, стр. 21-22)
4. Писмо на П. Дънов до Пеню Киров от 29. IV. 1899 г.
5. Писмо на П. Дънов до Пеню Киров от 5. IX. 1899 г.

1) Варна, 24. II. 1899 г.
Любезни бр. Киров,

На 13 февруари приех една заповед от Господа, която Ви и пращам да знаете. Тя е лично до всеки един от Вас. След като се помолите, дайте ми Вашето решение писмено и двама, което Духът на Истината ще ви даде, това ще бъде нашият символ спрямо нашия Господ. Всичко това ще пазите в тайна. Трябва да се готвим вече усърдно за делото. Ще определим един час в седмицата, когато ще се събираме вие там и ние тука и ще се молим заедно и същевременно. Доктор Миркович е малко болен. Той ви моли, за да се молите за него, да оздравее и да му се даде благодат. Имам и друго нещо да ви кажа, но за друг път. Поздрави брат Тодор. Мирът Господен да бъде с вас. Имате ли писмо от Козлов? Ако имате съобщение за него, съобщете ми го.

Ваш верен П. К. Дънов

***

4) Варна, 29. IV. 1899 г.
Притчи 2, 1, 9
Ев. Матей 21: 21, 23
От Господа.

Любезни бр. Киров,

Писмото Ви от 27 того получих. Аз се много радвам за Вашия духовен успех в Господа Нашия Спасител. Този, Когото Вие любите, и в Когото полагате всичката си надежда, е Вечен и Истинен. Господ ми се яви духом и ми яви следните благи неща от Нашия Небесен Баща, Който ни любя с вечно и неизменна Любов. „Аз съм Господ Твой, Който ти говори сега. Кажи на моите братя Волята Ми. Кажи им: Аз съм техен Спасител, Който ги води с крепката си ръка. Кажи им: Аз съм, Който ги уча и упътвам повседневно в пътя на живота. Всичко, което имат, Аз съм им го дал. Благослови ги в Моето име, за да приемат изобилието на Моя Дух. Ето,

Аз съм с вас и постоянно и ви ръководя всинца ви усърдно. Прославете Името ми, отворете сърцата си, за да работя в тях за вашето възобновление. Ето, Аз всяка заран и вечер идвам и ви посещавам чрез благия си Дух, да ви ободрявам и да споделям вашите скърби и вашите радости. Моят Дух гори, Моето сърце ви люби, Аз желая да Ме познаете тъй, както Аз ви познавам, и да ме приемете в сърцето си, да вляза в душата ви, да запала и просветя ума ви, да въздигна отпадналия ви дух. Братя мои, Аз съм ваш Господ, Този, Който е излязъл победител над мъртвите, Който ви е отворил пътя на вечното спасение, да влезете в дома на Отца Моего и Бога Моего. Приемете думите ми чистосърдечно и с пълна вяра за всичко, що съм ви говорил отначало. Търсете Моето Царство и неговата правда и всичко друго ще ви се приложи стократно сега и в бъдеще. Аз ви чакам и ще ви приема в Моята блага кошарина, ще ви заведа при изворите на живота, ще винаполя и нахраня с изобилието на Моя Вечен Дух. Аз съм близо всякога, всякога, кога ме търсите, готов винаги да ви помагам. Вашите скърби, вашите нужди Аз ги чувствавам. Вашите радости, вашите сполуки Аз ги споделям. Вие сте ми близки на сърцето. Станете, елате поблизо до Моя Дух, прикоснете се до Мене и ще оцелеете духом. Станете и идете при всички, при които ви пращам. Сторете за тях това, което аз съм сторил за вас. Ето, трудът ви няма да остане без да принесе своя плод, и то изобилно. Ето, Моят Дух вече ще се излее на всяка Моя твар и които Го приемат, ще оживеят и вечно ще Ме следват, и ще бъдат мои синове и дъщери, и Аз - техен Господ. Слушайте, вам говоря, които сте обременени, които сте отегчени духом, на които сърцата са съкрушени, на които душата е наранена от света. Елате при Мене и ще изцелеете, и ще ви дам Моята радост, Моя Мир, който никой няма да ви отнеме, защото Аз Съм истий днес и утре. Аз съм от начало и всякога ще бъда."

Това ми се вдъхна от Господа през този месец. Имам много други неща още дадени, но те са толкова дълбоко проникнати с духовна съдържателност, щото ще стане и нужда да ви ги съобщя по-после. Ако е рекъл Господ, както чакаме Неговото обещание да се видим, има много неща да ви съобщя и разясня. Сегиз-тогиз ми минава една мисъл да тръгна да посетя България и да разглася живото Слово и великото спасение на всички, тъй щото да чуят малки и големи що е Неговата Блага Воля. Но чакам още да приема обещанието. И не ми е известно още дали сам ще ме прати Бог да върша тази работа или другия някого може да прати с мене наедно за подкрепа. Аз напълно вярвам, че Бог има своите избраници вече приготвени и може би те скоро ще приемат Неговото повеление да сторят Неговата Воля. Делото по всяка вероятност е трудно, съвпрегнато с много мъчнотии и страдания, но все таки някой ще трябва да пожертвува живота си за Славата Божия и доброто на другите. И ако многомилостивия и благоутробен Бог благоволи да ни натовари да изнесем Неговото Вечно Слово и да станем съпричастници на всичката Негова Любов, ние ще сме благодарни за милостта Му. Затова имаме нужда да се укрепяваме във вярата. Няма за Бога невъзможни неща. Само да сме верни на Делото Му, и Той ще промисли за Своята работа. Моята молба и горещо желание е делото да произлезе от побуждението на Духа Божий. Той да ни научи как да постъпим във всичко, не според човеческа мъдрост, но според Бога, не според човеческа сила, но според Божията. Ние ще възложим всичко на Него. Защото е казано: възложете товара си на Господа. Благословен е този наш Господ, Който ни обича и милва с гореща Любов. Аз се моля за вази Бог да ви укрепява в Дух и Сила, да растете във всяка благодат и мъдрост Божия. Моля се, щото Бог да осуети всички лукави замисли на дявола, който постоянно като лъв рикае да намери някого, за да го разкъса и погълне. Но неговото време се е свършило, неговият час е дошъл да бъде хвърлен в бездната, за да не изкушава вече чедата Божии (Откровение, 20.). На 19 март мен ми се представи една вечер едно видение, в което ние заедно с Господа Исуса, Нашия Спасител, поразихме една огромна и велика змия, цяло страшилище. Това е един от най-добрите знаци, които Бог ми е подарил да видя, че Неговата сила е непобедима. Да, любезни мои братя, нашият главен враг е победен вече, Господ

Исус му е смазал вече главата. Аз се радвам като виждам, че Господ ви благославя изобилно. Колко други неща имам на сърцето си да ви кажа, но боя се да не би да ви обременя духом, да ви дам нещо, което не е своевременно за вази. Всичко ми е позволено, казва апостол Павел на едно място, но не и всичко за назидание... Господ Исус и Неговият Дух да ви ръководи във всичко добро и благородно Богу Нашему.

Ваш верен П. К. Дънов

***

5)

5. IX. 1899 г.

Любезни бр. Киров,

Днес писах на д-р Миркович, а същевременно пиша и на Вази. Успехът на Вашия духовен живот ме интересува много. В моята душа радост прониква, когато виждам вашето нарастване във всяка благодат и познание на Господа. Аз се моля Вие да преуспявате в познаването на Истината, която е скрита в Господа Исуса Спасителя ни. Уверен съм, че мирът Божий е в сърцето ви и Утешителят Дух Святий работи за вашето посвещение. А Той, Духът на Истината, кога дойде, ще ви научи на всичко. Каква радост е в душата ни, кога Духът Святий е с нами. Колко е благ този Дух, който изработва нашето спасение и с когото сме запечатани да служим Богу и Господу Нашему. С какво чедно търпение, с каква велика милост Той носи нашите неготи и търпи нашите слабости. Там, в дълбочината на душата ни Той постоянно ни говори и упътва в Пътя Божий, като ни указва добрите и благи неща за Царството Господно. Види се, дяволът тук се е завзел да разруши делото, което Господ съгражда. Ние сме били подложени на горчив изпит. Но Господ е бил винаги верен към мене. Моята радост и Моят мир почиват в Неговата Любов. Небето е отворено за нами: то е дом наш. Аз съм още във Варна. Тук излизам рано всяка сутрин, да посрещам Слънцето и да гледам дали Словото Господно се е явило на Небето. Словото Господно е Онзи Стълб, който предвождаше израелтяните в пустинята. Той става и ми се явява в небето няколко пъти. Той е пълен с такава светлина небесна, която въодушевява душата ми. Аз Го познавам и с такава радост Го очаквам да се яви сутрин. Той се явява на различни места. На 20 август тази слава Господня дойде от запад помежду ясно небе, макар че духаше силен вятър от изток. Този стълб Господен като наближи към центъра на Небето, се раздели на две части, по-голямата част мина откъм Юг и закачи Слънцето, в което се явиха различни краски. После се образува един хубав кръст, една тръба, един изваден нож, и след това близо до Слънцето се яви едно човеческо сърце, зад което се показваше един образ. Северната част образуваше едни светилник с три свещи и далеч към североизток - буквата Л и И, и отдолу - две метли. В живота си никога не съм виждал такава красива буква. Това стана и по 10 часа сутринта и трае цели два часа. Аз се потрудох да сменя снимка на всичко, което видях и имам две рисунки. За мое учудване, след като нарисувах всичко и почнах да разглеждам този ребус, видях буквите Б, Р, Я, А да се преплитат една в друга и при това още много. Аз четох и разбрах, че най-после Истината и Любовта ще възтържествуват и Господ наш ще се възцари. Има и други неща, които трябва да замълча, да не би да дадем повод на дявола, да се вмъкне да стори зло. Казано е, че България ще пострада. Трябва да се молим за спасението на тия наши изгубени братя, които не съзнават опасността, която Господ ще навлече на тоя народ, за да се свести. Това, което ти съобщавам, пази в тайна. Всички още не са готови за Божиите работи. Има хора, които всичко вземат за подигравка. Има даже и наши братя, които биха ни казали: Полудел ли си, Павле, многото ти учене те е изумило. Но ако сме се изумили, то е за Бога, ако право мислим, то е за вас. Аз се моля Отец наш Небесний да ни избави от всяко зло и да ни съхрани и спаси чрез Името Си.

Поздрави брат Тодора, Миркович.

Ваш верен П. К. Дънов

НАРЯД за 1900 година

1. Изявленията на Господния Дух в седемте разговора.
(„Изгревът“, том II, стр. 23)
2. Упътвания за седемте разговора с Духа Господен.
(„Изгревът“, том II, стр. 14-31)
3. Седемте разговора на Учителя Дънов с Духа Господен от 25 юни до 9 юли 1900 г.
(„Изгревът“, том II, стр. 45-81)
4. Трите неща, 1. X. 1900 г.
(„Изгревът“, том II, стр. 95-97)

НАРЯД за 1901 година

1. Добрата молитва.
2. Писмо от Шумен от 27. I. 1901 г.
3. Писмо от 7. II. 1901 г. до Пеню Киров.

1)

Така се молете:

Добрата молитва

„Господи Боже наш, Благий ни небесен Баща, Който си ни подарил живот и здраве, да Ти се радваме. Молим Ти се изпроводи Духът Си, да ни пази и закрия от всяко зло и лукаво помишление. Научи ни да правим Твоята Воля, да осветяваме Твоето Име, и да Те славословим винаги.

Осветявай духът ни, просвещавай сърцата и умът ни, да пазим Твоите заповеди и повеления. Вдъхвай в нас с присъствието Си чистите Си мисли и ни упътвай да Ти служим с радост. Животът Си, който посвещаваме на Тебе за доброто на нашите братя и близки, Ти благославяй. Помагай ни, съдействуй да растем във всяко познание и мъдрост, да се учим от Твоето Слово и да пребъдваме в Твоята Истина. Ръководи ни във всичко, което мислим и вършим, да е за успеха на Твоето Царство на земята. Храни душите ни с небесния Си хляб и укрепявай ни със Силата Си, за да успяваме в живота си. Като ни даваш всичките Твои благословения, приложи и Любовта Си да ни е вечен закон. Защото на Теб принадлежи Царството, Силата и Славата завинаги. Амин.“

Любезни братя, това е нашата Лозинка от Господа. Ние ще отправяме всеки ден тази молитва към Господа, и Той ще ни слуша, когато Го призоваваме от сърце и душа. Пазете тази молитва като зеницата на очите си, защото е продиктувана от Духа Светаго. „Опитай Ме, и ще ме познаете, призовете Ме и ще ви отговоря, защото съм благ и благоутробен.“ Приех писмото ви, подвизавайте се в добрия подвиг. Каквото и да мислят хората за нас, то е маловажно, нашето призвание е Любовта Божия. Да се молим за всички, да ги просвети Бог. Трябва да знаем: Грехът, Плътта и Светът са три наши врагове. Но Господ е верен, в Него сянка и промяна няма, на Него ще се уповаваме, на Неговата Сила, Той няма да ни остави. Няма пречка, която Той да не може да отмахне. Временните промени в живота са преходни. В живота ни става това, което става и в природата. Днес може да е бурно, облачно,

дъждовно, утре пък ще е слънчево и ясно. Вярата, Надеждата, Любовта - те са основата. Сега е мрачно, но иде зорницата. Ние сме пришълци и странници в този свят, нашето отечество е другаде. Като свършим своето поприще ние ще се отправим към дома на нашия Баща.

Ваш верен П. К. Дънов

***

2) Шумен, 27. I. 1901 г.
Еккл. 3:10-11, 4:11
II книга на летобоенето 21:12 и 23:16.

Затвореното ви писмо от 11 того получих навреме. Всичко, което ми съобщавате, така трябва да се свърши. Все що Господ отрежда е добро. Думите казани ще се утвърдят, имайте вяра. Днешната тъмнина ще се обърне в духовна виделина. Сега временно се намирам тук, дойдох да свърша една работа, и когато я свърша, ще се върна. Всичко върви добре. Някои от последните съобщения, които съм придобил, ще ви ги предам в друго писмо. Има силна борба, но Онзи, Който е към нас е силен. Ние ще приемем помощ отгоре и наскоро, силата ще се удвои и делото ще тръгне. Верност, преданост, единомудрие в любовта, това е важното. Скръб или радост все що е в ръцете на Бога.

Поздрави брат Тодор. Молете се усърдно за успехът на общото дело. Искайте от Господа сила и мъдрост и ще ви се даде. Той ще ви научи да работите, пазете се от всяка дяволска измама. Знайте ние ще победим и то скоро.

Ваш верен П. К. Дънов

***

3) 7. II. 1901 год.
Люб. бр. Киров,

Надявам се да сте получили моето отворено писмо от Шумен. „Божии думи ще се изпълнят.“ Това е цялата истина. Ние ще сме свидетели на това изпълнение. Господ е близо и Той е наша опора и крепост. Неговата крепка ръка ни води. В тези усилни времена Бог ни пази. Имайте всяка радост и веселие, да не ви блазни нищо; стойте твърди в обещанията си и ще видите славата Божия. Нашето воинствуване е в Господа и за Господа. Неговата сила е наша сила. Все що има Господ то е наше. Ние сме неразделни с Него. Всичко, което сме придобили, то е от Неговата любов. „Бог ни люби“ - каква велика мисъл. Той се грижи за нас; благото Му сърце всякога ни има пред себе си; благият Му Дух е готов всякога да ни помага. Божията мъдрост ни ръководи. Искайте и Господ ще ви даде сила и мъдрост. Бих желал да зная как прекарвате сега, как е бр. Тодор, имате ли нови приятели? Господ тук е привлякъл трима души към Истината. Имали сме две заседания, в които се дадоха добри неща. Прилагаме видвете съобщения, пазете ги - те са писани от нашия млад приятел - изпращам ви ги така, както са. Пътят ни се разчиства. Това е Духът на обещанието. Молете се усърдно Бог да изпроводи повече работници в своето поле. От Козлов имали ли сте писмо? А от д-р Миркович? Уверен съм, Господ ще ви благослови, ще имате повече мир и радост. И дано Господ помогне да се видим пак - има много да се каже, но устно. Когато наскоро бях в Шумен, станаха някои важни спиритически явления в една къща, където живееше прокурора, на които явления бяха свидетели и заседателите на окръжния съд - за тези събития се говори из целия град. Мнозина учители, офицери, ученици и други са повярвали, че има задгробен живот. Бог работи по различни начини. Към края на миналата година една госпожа, доста образована, от Велико Търново, ми писа, че от известно време се занимавала със спиритически опити и е достигнала до някои важни резултати. Обеща да ми пише пак и ако ми пише, ще ви съобща. Нека да дойде царството

Божия и Неговата правда. Ние сме добре тук засега и благодарим на Бога за Неговата милост и благодет.

Поздрав на всички ви.

Ваш верен П. К. Дънов

НАРЯД за 1902 година

1. Писмо до Пеню Киров от 2. II. 1902 г.
2. Писмо до Пеню Киров от 13. III. 1902 г.
3. Писмо до Пеню Киров от 15. VI. 1902 г.
4. Писмо до Пеню Киров от 11. VII. 1902 г.

1) София, 2. II. 1902 год.
Люб. Бр. Киров,

Пиша това писмо, за да ви осветля върху някои неща. Зная, че имате големи мъчности, но нека вярата ви да не намалява. След всичко ще дойде Божието благословение - бъдете верни в малкото. Господ ще ви възнагради, знае мъчнотиите и страданията ви, но не забравя. Дръжте крепостта, защото ще трябва да дадем голям отпор на лукавия, ще трябва да извършим скоро нашето сражение и Господ ще бъде с нас в този подвиг. Не бойте се. Тук също има много спънки и тежък товар нося. Желая вашето повдигане и усъвършенстване от всичката си душа. И когато зная, че вие сте верни и непоколебими, аз се радвам. Думите, които ви говоря, ще се проверят. Желая да се видим на уреченото време. Програма ще ви се даде. Приемайте на радо сърце това, което се диктува отгоре.

Ваш верен П. К. Дънов

***

2) Русе, 13. III. 1902 год.
Люб. Бр. Киров,

Писмото ви от 28 април получих. Не съм свършил още обиколката, която ми предстои, има още няколко места да посетя и тогава ще отида във Варна, и после в Бургас, аз ще ви съобща за нашата среща. Шумен го напуснах миналата сряда, там прекарах добре. Държах три сказки в градския салон „Арахангел Михаил“. Първата беше със свободен вход, имаше около 500 души слушатели; останалите две с вход и то по нареждане за полза на безплатните ученически трапезарии и стопанското училище „Евдокия“. Чистият приход излезе около 200 лев. Шуменци се оказаха доста щедри. Когато Бог благослава, всичко върви добре. Миналата неделя държах сказка в полза на дружество „Милосърдие“ и друго едно задължение, което приех в себе си. Прихода не беше голям и едва покри разносните по салона и афишите. Господ няма да остави и нашите усилия безплодни. Изпълнението на предвечната воля е смисъл на живота. Мерките ви пращам. Моето вътрешно желание за вас е да растете в благодат.

Сърдечен поздрав на вас, Тодора, Николая, Милкан и други.

Ваш верен П. К. Дънов

***

Люб. Бр. Киров,

Отворената ви карта получих. Разбирам вашето положение, види се, че неприятеля прави усилия да ви обсади, но не бойте се. Господните сили са близо и ние трябва да стоим верни на призванието си. „Тези, които чакат Господа, силите им ще се възобновят.“ А за въпросната наша сестра Господ ще се погрижи. Господ всичко в добро ще обърне. Учете се и нараствайте в знание и мъдрост, гледайте с вяра в бъдещето. Молете се постоянно и вършете със смирение и кротост всичко, което ви се диктува от Святия Дух - Дух на мир и радост. Дръжте се яко за Господа и не бойте се. Ако Той е с нас, кой ще бъде против нас? Бъдете търпеливи и снисходителни. Аз познавам къде е болното място, но Господ ще ни укрепи в сила и мощ. Зная източника на зло, но Господ и великия и свят Дух са със нас. Те ни ръководят и утешават. Просете все, що ви е потребно и не се колебайте. И аз ще се моля да ви се даде сила и мощ навреме. Аз също се старая да ви укрепвам винаги и да бъда за вашия вървеж. Духът е бодър, плътта е немошна, всичко трябва да стане, както е отредено. Да помага Господ.

Поздравете бр. Тодор, Милкан, Николая и другите. Дано към края на юли се видим, ще чакаме Господ да приготи пътя ни. Д-ра го укрепявайте и му кажете да не се двоуми. Господ, Който знае помислите на всички, да ви даде все, що е Нему угодно.

Ваш верен П. К. Дънов

***

4)

Варна, 11 юли 1902 год.

Люб. бр. Киров,

Писмото ви от 20 того приех. Ще дойда в Бургас идущата сряда, на първи август, и все що е отредил Господ, ще сторим. Беше ми казано, преди да ми съобщите за д-ра, да му пиша и да го предпазя от подобна лукава постъпка. Но само това не ще позволим, ясна ми е болката на лукавия, имайте вяра, Господ ще оправи всичко, само дайте път на Божиата Любов. Любовта е нашият път, нашия закон в тези изпити и болезни. Господ ни люби и върши всичко за наше добро и ние сме длъжни да вършим всичко с любов, а как, ще бъдем научени от Господа и святия Дух. Благоса Божиите пътища и няма какво затова сега да се убеждаваме в това. Ние имаме обещанието на Господа и всички наши добри желания Той ще изпълни, ще укрепи, утвърди и ще насърчи всички ни. А това е нашата радост, да имаме Господа за наш Помощник.

Поздрави всички приятели и всички, които още не познавам.

Ваш верен П. К. Дънов

НАРЯД за 1903 година

1. Поздрав до всички мои братя, 10. VIII. 1903 г., Варна.
2. Божието желание.
3. Добрата молитва, дадена на 15. VIII. 1903 г., Варна.
4. Молитва, дадена на вечерята във Варна на 19. VIII. 1903 г.
5. Мир да бъде на всички ви, 12. XII. 1903 г., Русе.

ПОЗДРАВ ДО ВСИЧКИ МОИ БРАТЯ

Мир да бъде на всички ви. Ето, Аз ви призовавам помежду тоя народ да сте свидетели и светила. Аз ви зная по име. Всичките ми усилия от дълго време са били да ви подготвя за великата Божия работа, да развия силите на вашата душа, да отворя ума ви да разбирате благите Божии пътища. В това се изискват велики усилия, които положих за ваше добро, да ви избавя от висящо разрушение.

Този народ, помежду когото сте изпратени от Мене, е духом неразвит. Но не бойте се, той има добри начътъци. Аз искам вие да пожънете плодовете на своите трудове. Радвайте се повече, че Бог е написал имената ви в книгата на живота.

Аз винаги съм присъствувал между вас и винаги съм ви ръководил. В трудните и скръбните моменти на живота ви съм близо. Да, Великият Небесен Баща желае вашето добро. Колко е Той велик и благ. Той всеки ден е излизал своята милост отгоре за ваша подкрепа. Послушайте ме днес. Вие гледате мрачно на бъдещето, колебаете се често, опасявате се от напора на изпитите и често мислите, че злото е неизцелимо и Бог е престанал да слуша и да милва. Не, не туряйте тази мисъл в ума си. Може ли Бог, Великият и благ Баща, да забрави своите деца? Но знайте, Неговата любов към вас и към този народ е по-голяма, отколкото е била преди. Вашите думи са драгоценни през Неговите очи.

В този народ има много деца и затова вие сте пратени да им помагате, докато укрепнат духом. Моят път пред вас е отворен. Аз съм с вас заедно във всичко да ви помагам. Аз дойдох да се заселя и да живея помежду ви. Аз ще изкарам всичко да се изработи за добро.

Съдбините на този народ, когото вие любите, са в моите ръце. Според поведението му, така и ще постъпя. Не бойте се. Аз не мисля да ви разоря, но да ви съградя. Аз съм дошъл да разруша злото, да отмахна греха и престъплението от сърцата на тези човеци. Вие вече виждате моите действия, Духът ми показва Своята сила. Аз работя и вие ще работите, според както ви е дадено по силата и желанието на душата ви. Вам ви трябва още време. Молете се на Бога и Той ще укрепи слабата ви надежда. Вие се смущавате много пъти за своята насъщна подкрепа. Не бойте се, всичко, нужно за живота ви, е приготвено.

Който сее, може ли да не жъне и който се труди, може ли да не приеме. Всичките земни богатства са на ваше разположение, най-добрите неща в живота Бог за вас е оставил. Като изпълните Неговата блага воля, всичко друго само по себе си ще ви се приложи. Но преди всичко имайте повече любов към Бога и към вашите братя и повече чистосърдечие и искреност. Това на мене е най-приятно. Аз желая да ви гледам всеки ден и вие да Ме виждате, но душите ви са още слаби да понасят небесната виделина на моето присъствие.

Аз трябва постоянно да се изявявам, според състоянието на духа ви. Слушайте ме, братя мои, вие, чада на Бога живаго: знанието и мъдростта, която ви се праща, е за ваша подкрепа. Говорете простата и ясна истина. Говорили сте за мен да сторите всичко или има още нещо да ви спъва? Аз съм готов всичко да сторя за вас и в моето лице вие ще имате в небето най-добрия си приятел.

Ваш Господ Исус.

Забележка на редактора: Това послание е написано лично от ръката на Учителя П. Дънов. То е диктувано на Учителя от Духа Христов, т.е. от Господа Исуса Христа.

Три неща изисква Духът Божий:

Първо - да се храним добре.
Второ - да живеем добре.
Трето - да мислим добре.

Храната е Божието Слово.
Добрият живот е Божията воля.
Доброто мислене е Неговата Любов.

Добре да се храниш - значи да възприемаш всичко,
каквото Бог е отредил в живота ти.
Добре да живееш - значи да изпълняваш всичко,
каквото Бог е наредил.
Добре да мислиш - значи да разглеждаш
и да разсъждаваш върху това, което Бог е създал.

ДОБРАТА МОЛИТВА

1. Господи, Боже наш,
Благий ни Небесен Баща,
който си ни подарил живот
и здраве да ти се радваме,
2. Молим ти се, изпроводи Духа си
да ни пази и закриля
от всяко зло и лукаво помишление.
3. Научи ни да правим Твоята воля,
да осветяваме Твоето име
и да те словословим винаги.
4. Осветявай Духът ни, просвещавай
сърдцата ни и ума ни,
да пазим твоите заповеди и повеления.
5. Вдъхвай в нас с присъствието си
чистите си мисли и ни упътвай
да ти служим с радост.
6. Животът ни, който посвещаваме
на Теб за доброто на нашите
братя и близки, Ти благославяй.
7. Помагай ни и ни съдействуй
да растем във всяко познание и мъдрост,
да се учим от Твоето Слово
и да пребъдваме в Твоята Истина.
8. Ръководи ни във всичко, което мислим
и вършим за Твоето име, да е за успеха
на Твоето Царство на земята.

9. Храни душата ни с Небесния хляб
и укрепявай ни със силата си
да успееме в живота си.
  10. Като ни даваш всичките твои благословения;
приложи Любовта си, да ни е вечен закон,
защото на теб принадлежи:
Царството, Силата и Славата завинаги.
- АМИН.

Дадено от Господа чрез Неговия Пророк Петър К. Дънов.

Варна, 15 август 1903 г.

Разяснения на Учителя Дънов

„Добрата молитва се състои от 10 ключа, за да влезете в Царството Божие. Тази молитва е обща, не само за човечеството, но и за цялата Вселена: за всички ангели, архангели, началства, власти, сили. Само по този начин ще измолим Божието благословение, за да можем да растем, да се развиваме съобразно Неговата воля. Тя ще бъде символ за Новото Верую в света.“

4) МОЛИТВА

дадена от Учителя на вечеря във Варна, 19 август 1903 г.

- 1 Благодарим Ти, Баща наш, за Великата Любов,
с която си ни възлюбил.
- 2 Благодарим Ти за Живота, който си ни дал.
- 3 Благодарим Ти за ума, който си вложил в нас.
- 4 Благодарим Ти за Добротелта, която си турил като основа на нашия живот,
- 5 Благодарим Ти за Правдата, с която си ни заобиколил,
- 6 Благодарим Ти за Любовта, с която си ни изпълнил.
- 7 Благодарим Ти за великата Ти Мъдрост
и Те славим за Твоята Истина, с която си ни озарил.
- 8 Ние се радваме на Живота, който си ни дал и изпълняваме Твоята воля.
- 9 Сега, заради Духът, който си ни дал да ни ръководи,
бъди благословен от всинца ни сега и всякога. Амин.

Обърна се към тримата първи свои ученици Георги Миркович, Пеню Киров, Тодор Стоименов и каза: „Сега сте трима, но ще станете мнозина.“

***

5) МИР ДА БЪДЕ НА ВСИЧКИ ВИ.

Русе, 12. XII. 1903 г.

Днес Аз присъствавам, за да ви ободря духом. Зная вашите мъчности, вашите изпити и страдания, но такава е волята на Отца нашего, Който е на Небето. Трябва докрай да устоите верни. Не трябва да ви отвлечат маловажните работи на този живот. Изпитвайте добрите неща, прилагайте ги и ги дръжте, защото всяко добро даване иде от Отца на Виделината. Махнете всяка преграда, която ви спъва

да растете в познанието на Истината и в пълнотата на Любовта. Тази Истина съм аз, Господ ваш, Когото постоянно търсите. Взрете се в себе си, отворете сърцето си и се вслушайте в душата си и ще чуете моя глас, който ви оживотворява. Аз присъствам с Духа си, мене ме влече любовта ми към вас. Аз ви избрах, Аз ви призовах, но вие още не ме познавате. Колко сте маловерни, колко е слаба вярата ви. Не съм ли Аз, който ви дадох първата Виделина? Не съм ли Аз истият, който ви разкрих Истината и ви изявих своята Любов? И не съм ли Аз истият, който ви учи всеки ден? Обърнете се към мен с всичкото си сърце и ме призовете, и ще ви отговоря. Ето, вие сте при вратата на Царството Божие, насилете се да го грабнете. Светът вече е узрял и жътвата е близо. Вам е дадено да наследите Царството Божие. Събудете се, не дремете, време е вече да се ободрите и да се препашете през бедрата за работа, която Отец ваш ви дава. Преди всичко обрежете езиците си и престанете да говорите всяко зло за брата си. Вие сте пратени да вършите добрата работа на Царството Божие и не трябва да спорите, защото всекиму ще бъде дадено според работата. Мислите ли вие, че вашият живот не е разкрит пред моите очи и пред цялото небе? На какво се основава вашата правда, не е ли на моето Слово, което е написано и лежи постоянно пред вас? Но не трябва ли това Слово да оживее и възкръсне във вашата душа, както Аз Съм жив. Иде време и сега е. Ето, затова дойдох в тоя свят да ви оживя, да ви просветя, да ви дам знания и мъдрост, да познавате пътищата Божии. Ето моят Дух работи за вашето възобновление. Колко сестри и братя има, които очакват вашата помощ. Но вие сами сте наложили на себе си тежкото бреме човечески правила и задължения и сте пренебрегнали моята Любов. Да, вие чувствувате вашите погрешки и търпите вече техните последствия. Изпитвайте Писанията и вижте, че Аз постоянно говоря и уча отначало и досега. През всичкото време Аз съм бил за вас. Но Аз ще ви опитам, защото вие от закона и от написаното ми Слово искате да се уверите:

Пс. 40:5; пс. 50:5; пс. 120:6; пс. 140:10; пс. 25:6; пс. 36:6.

Ев. от Иоанна 5:10; Ев. от Матей 25:5.

НАРЯД за 1904 година

Пс. 40:5; пс. 20:5; пс. 120:6;
пс. 140:10; пс. 26:6; пс. 36:6.
Ев. Иоана 5:10; Ев. Матей 25:5.

Варна, 22. VIII. 1904 г

СЛОВО

*Псалом 75, ст. 8. „Защото в ръката на Господа има
Чаша руйно вино, пълно със смешение.
И от нея ще наляя:
Даже дрождието му ще прецедя и ще пият
всичките нечестиви на земята.“*

Следователно внимавайте във всичките си постъпки и не се отклонявайте от пътя ви, понеже мъздевъздаянето ми не може да се отложи. Рано или късно всеки ще приеме заслуженото.

„Ако дълготърпя, то е за вашето добро, за да дойдете всички в познанието на истината.“ „Не злоупотребявайте с тая моя добродетел, понеже за всяко злоупотребление ще понесете заслуженото.“ „Не се старайте с вашата свобода за

изнасилите моята." „Вашите желания ще бъдат винаги задоволени, но вашите прищевки - винаги наказани."

„Добрите желания са от Божията воля, а прищевките са от човешката".
Притчи, 10 гл., 11 ст.: „Устата на праведния са източник на живот".

Това са те, добрите желания. Те са неговата красота. „А устата на нечестивия неправда ще покрие." Това са те прищевките на човешките своеволия, на които заплатата са: срам, позор.

Приложете ...на вашия живот; съпротивлявайте се на всички лоши желания. Слушайте увещанията на Духа, който ви говори благо като на синове и дъщери и ви показва пътя на живота.

Той се обръща към вас и ви казва:

„Чада мои, не презирайте наказанието от Господа и не се отегчавайте, когато ви избличава." Защото Той наказва и поучава тия, които обича. Той ви прекарва през разните изпити на живота, за да ви очисти и обучи на търпение, разумно да ви приготови да участвувате в Неговата Слава. Вашето сърце трябва да стане огнище на Божията Любов и умовете ви носители на Божията Истина.

Душите ви да се осветят и духовете ви да се ободрят. Нозете ви да тичат в пътя Господен и ръцете ви да са разпрострени за работа добра. Устата ви да са отворени за знанието и мъдростта и очите ви за Истината. И така, като очистите живота си, Господ ще ви посещава с благия Си Дух и ще има в душата ви всякога радост и веселие и сърцето ви ще стане извор бистър на живата вода, която да е разхлада за жадната душа.

Желая да има единство, любов помежду ви.

Настоящите ви мъчности и страдания за в бъдеще ще донесат своите добри плодове.

Сега отчасти знаете, отчасти мъдрувате, но когато дойде пълнотата, тогава ще разберете, че у Бога всичко е добро.

Оползотворявайте добрите часове на живота си.

След като го прочетете, коленичете и благодарете на Бога.

Евангелие от Йоана, гл. 16, ст. 16. „Още малко няма да Ме виждате и пак малко, и ще Ме видите."

„Още малко" - това е временният живот на плътта, който ви препятствува да Ме виждате, да сте в прямо общение с Мене. Такива минути на живота ви всеки е опитал. Те са били минути на общо помрачение, духовно падение и скърби. „Още малко" - това е повдигането на вашия дух, освободението от плътската връзка, себеотричането и съзнанието на доброто и любовта към Бога. В такива минути Аз винаги съм се вестявал пред вас.

Евангелие от Матей, 12 гл., 12 ст. „И колко е по-добър човек от овца."

Ако Бог се грижи за птиците небесни и за зверовете, няма Той ще да забрави вас? - Не, няма да ви забрави. Но вас ви съблазняват най-малките противоречия на живота. Не сте се научили да служите на Бога. Вие все търсите вашето „хляб и рибите".

Искате чудеса, искате знамения. Ще ви се дадат, но не тия, които вие очаквате. Аз ще извърша това така, щото да не остане никакво съмнение в сърцето ви. И когато ви се отворят очите като на слепия, ще видите хубавия Божи свят.

Няма да се минат нито три години от днес, когато тази истина ще блесне ясно. Вярно искам от вас. Вашето маловерие възспира силата на моя Дух. Какви знамения мога да направя пред вас, когато сте слепи? Какво мога да сторя, за да ви въведа в Истината, когато вашият ум е помрачен? Вие ме мислите, че съм подобен на вас (когато сте слепи), който говори днес едно, утре - друго и че най-малките препятствия могат да отклонят намеренията ми. Вие сами изопачавате думите ми, когато Аз говоря, вие не ме слушате добре. Ако Аз говоря за Духовния хляб, вие

разбирате хляба на плътта. КОГАТО БОГ ИСКА ВАШИТЕ СЪРЦА ДА МУ СЛУЖИТЕ, Вие МИСЛИТЕ, ЧЕ ТОЙ ИСКА ДА НЪК ОТ ВАС. БОГ ИСКА НЕЩО ПОВЕЧЕ: ТОЙ ИСКА ПОСВЕЩЕНИЕТО НА ЦЕЛИЯ ВИ ЖИВОТ. Да ви не съблазняват тия мои думи, нито да ви плашат. Вие, види се, се страхувате да не би да заграбят вашия живот и да вилишат от свободата ви.

Аз не дойдох да търся живот, но да дам живот; не дойдох да заграбя свободата на хората, но да им дам тяхната. Всеки от вас самоволно се лишава от живота и свободата си.

Който не люби Бога и мене, няма ни свобода, ни живот в себе си.

Ако ме любите, изпълнете моя закон и Отец Мой ще ви изпроводи своето благословение за вашето послушание. Изпълнете всичко, което съм говорил отначало и Духът ми ще пребъде във вас. Аз зная, вие имате спънки в живота си, но такива имах и аз, когато бях на земята.

На въпроса, даденото от С-ка дали е вярно - отгг - „Всяко добро даване е от Отца на Виделината.

- Разбираш ли защо ти привеждам тия думи? - Защо, Господи? - Всичките добрини, що се диктуват, са чрез един и същ дух. На всекиго според нуждата: млякото за децата, твърдата храна за възрастните. - А сънищата на Майка Господня и Светото послание на патриарха Йоаникий верни ли са? - На въпроса ти Аз ще ти отговоря с 12 стих от 12 глава от Притчите: „Нечестивият търси корист, но коренът на праведния дава плод.“ От плода на всяко дърво се познава дали плодът е вкусен или не. „Вярата е, която спасява човека, а не знанието.“ Там у вас не само в сънищата, но и в мене се съмняват. А който се съмнява в Мене, не може да вярва в Истината, нито да я намери. Не е да се прецежда комарът, а камилата да се преглъща. Каква полза, ако имате фарисейската правда и фарисейските вярвания?

Дръжте се близо до Божия закон и няма никога да се спъвате, защото всеки от вас, който иска да бъде любим, близък като брат, сестра и майка, трябва да изпълнява волята на Баща ми.

Вас ви спъват много желания, всичко искате, но нищо не давате.

Зная аз болките на твоите сестри: едната търси доброто положение на своя син, а другата - сигурността на живота. Те много пъти са туряли думи в моята уста, които не съм казал. В много неща те са се отнесли неправилно с Мене. Не съм ли казал: „Просете и ще ви се даде, търсете и ще намерите, хлопайте и ще ви се отвори“?

Не трябва ли те от по-рано да представят своите желания пред мене в молитва и пост, в тайната своя стайца? Да, това трябва да бъде поведението им. И така не трябва да изкушавате нито себе си, нито мене.

„А сега между доброто семе лукавият е посял и своето, когато вие дремехте.“ Вие с вашето съмнение започвате да потъвате в морето. В морето вълните откътре ви заглашват и вие сте в положението на един, който се дави. Гледайте нагоре към Мене и аз ще простра ръката си и ще ви избавя. Врагът е близо и бурята скоро ще престане. Аз внимавам на вашия живот и всякога ви упътвам. Всичко съм наредил и ако внимавате на моите думи, няма да бъдете от нищо лишени, ще имате всички мои благословения.

Вие дължите вашия живот на небето, което ви е сторило безброй добрини. Ако Аз не бях вашият закрилник, знаете ли колко злини биха ви сполетели? Но сега много от тях са отстранени.

Онзи, Който създава дома, Който образува семейните връзки, Който повдига любовта на чадата и родителите, помежду братя, сестри и приятели, Той е вашият небесен Отец. И ако вие не слушате Неговия глас, ако постоянно се съмнявате в Него и изказвате недоверие и неблагодарност, ще изгубите и това, което имате. Аз съм се молил за вас, както за Петра, да не оскудее вашата вяра във време на изпити. И ако имате пълна вяра и упование към Мене, всичко ще се уреди за **ваше**

добро. Сега укрепете се във вярата и постоянно не се съмнявайте, заради глечелите не изтръгвайте и пшеницата, заради лъжата не отхвърляйте Истината. Ако сами сте лъгали, не мислете, че и аз ще ви излъжа. В един миг вие сте готови пред една слугиня да се отречете от мене. Като старите фарисеи вие сте готови да извикате в душата си: „На Мойсея ние знаем, че Бог е говорил, а на този не знаем.“ Вие вярвате, че съм говорил на другите, а че на вас съм говорил, това не го вярвате. На другите вярвате, а на Мене не вярвате. Ето коя е причината, дето сте изгубили вашия мир, ето причината на скърбите ви.

Когато говорих, вие не внимавахте, когато ви съветвах, вие не слушахте и когато ви заповядвах, вие не изпълнявахте. Ако вие оставяте да израснат тръните наоколо ви и да ви заглушат, кой е крив за това? Ако аз говоря и вие събаряте, кой ще спечели?

Обърнете очите си на тоя свят, погледнете на всички неща наоколо ви, погледнете на това множество, което се движи наоколо ви, кой промишлява за техните нужди? Не говори ли това всичко вкупом, всичко според заслугите на всекиго? Ще бъде ли прилично да се предпочете недостойният пред достойния, болният пред здравия, злият пред добрия, злоезичният пред праведния? - Не, небето и земята са наследство на кротките и чистосърдечните. Който има ум да слуша, нека слуша. Не викайте само „Господи, Господи, Господи“, но изпълнявайте волята на Отца ми.

Не са думите, които скланят небето, но е доброто и чисто сърце. То е единственият залог, който важи. И ако вашите сърца принадлежат на света, с какво остава да ме привлечете към себе си? - С нищо. Вие ще останете чужди завинаги, нито света ще придобиете, нито небето. На двама господари е трудно да се служи. Но вие казвате, че вярвате. Добре, нека видя плодовете на вашата вяра и тогава ще благоволя към вас. Ако ме търсите с всичкото си сърце, няма да има нещо невъзможно. Когато ме призовавате, не трябва да има разногласие в сърцето ви. Умът ви трябва да бъде тих и спокоен, да възприема Истината, а не да си натрапвате плътските си желания, които никнат естествено и се отразяват във вътрешността на душата ви. Когато те никнат като гъби, вие събирате и казвате: „Ето обещанията Божии.“ Да, обещанията на вашето сърце! Когато аз говоря на една душа, там ще има съживление на Духа. Такъв човек ще бъде посаден като дърво при водните утоки, листата му никога няма да вехнат и плодът му никога няма да пада. Но когато дървото на живота почне да вехне и листата му да капят, то е знак, че то не е при водните утоки. Всяко сърце, което съхне и ум, който се помрачава, показват, че **МОЯТА ВИДЕЛИНА** не присъствува в техните души. Бих желал да подражавате на непокорния син, който отказа на баща си да отиде на нивата, но после се разкая и отиде, отколкото на оногова, който обеща и не извърши. Бих желал да имате онова постоянство на вдовицата, която не се отчая, но настоя и изисква своето. Бих желал да подражавате на оная сирота, която в храма даде най-вече от всичките богати и на която името аз поставих за пример на вас. Да, тя даде всичко и то без да мисли за бъдещето. Вие виждате, че нейната добра постъпка и досега се проповядва на вас.

Ето аз ви говоря чрез устата на вашия брат и ако вярвате, ще опитате Истината на Моите думи, защото истинността на моите думи се опитва в живота.

Останете си с **МИРОМ**.

ГОСПОДИ ИСУС ХРИСТОС

говори чрез устата на раба си.
П. Дънов

НАРЯД

за 1905 година

1. Съобщение за избраните верующи, 22. I. 1905 г.
2. Писмо на Петър Дънов до Мария Казакова от 15. VIII. 1905 г., Варна.

1) СЪОБЩЕНИЕ ЗА ИЗБРАНИТЕ ВЕРУЮЩИ

Писмо от Петко Гумнеров до сестра Мария Казакова

София, 22. I. 1905 г.

Драга сестро,

Това съобщение ни се даде от Господа чрез Брат Дънов на 19. I. того, сряда вечерта в 10 часа, в присъствието на мене, жена ми Гина и г-н Бъчваров. Времето бе Божествено, съвършено ясно и тихо. Поздравяваме ви: П. Ив. Гумнеров и жена ми Гина, живущи в София, ул. Опълченска N 66.

СЪОБЩЕНИЕ

Съобщението да се чете само на ИЗБРАНИТЕ ВЕРУЮЩИ, никому другиму.

Псалом 26: 3-12.

Псалом 37: 8-17.

Матей 8: 16-38.

Притчи 28: 10.

Вам Истината е позната. Ходете във тоя път, който ви е показан от Мене. Имайте вяра и пълно упование и Аз ще уредя вашия живот тъй, както трябва. Няма да бъдете лишени от нищо добро.

Зная Аз лукавите помисли на вашия зложелател. Знайте, че не е неговата воля, която се изпълня под Небето, но Волята на Вашия Господ, Който бях мъртъв и сега Съм жив. За вази Аз Съм определил да извършите много работа за Мене. Работата, това е Моето благословение за вази. Зная, вий често се смущавате, често се обезсърдчавате, често се съблазнявате, но бъдете верни, както Съм и Аз верен. Вий сами ще видите какво бъдещето ще ви донесе от Мене. Мен вий ще познаете по Моите Дела.

Този народ на вас гледа, вий сте светила и нека вашите светилници да светят, за да могат човеците, като ви гледат, да прославят Вашия Отец, Който е горе на Небето. А вършенето на Неговата Воля е най-доброто в тоя свят. Нему като служите, ще имате всички земни и Небесни блага.

Мир да бъде с вас и всички ваши братя.

Специален подпис на Учителя: /X/

Послепис: Горното съобщение е дадено на 19. I. 1905 г. в София в дома на г-н Гумнеров и в присъствието на г-н Т. Бъчваров. Подписът X е псевдонимът на г-н П. Дънов, Който е лъч от Господния Дух.

М. Казакова

Варна, 15. VIII. 1905 г.

Мария,

Вяра, надежда, търпение - това ти трябва. Любовта изисква жертва, изисква себеотричане, изисква служене. Любовта не дири своето. Твоят път е от мене определен. Не познаваш ли моите пътища, през които те вода? За тебе предстои работа да вършиш за мене. Работа, която трябва да извършиш добре. Научи се да бъдеш търпелива и мъдра. Това е моето желание. В моето служене се изисква смелост и решителност. Бъди крепка по дух и смирена по плът. Зная мрачните облаци, които смущават твоята душа. Не се бой. Те ще принесат своите плодове. Волята на вашия небесен Баща е да бъдете търпелива, както е Той търпелив и благ. „Милост искам, а не жертва.“ Жената, която тури своята лепта в ковчега, послужи на Бога в своето време повече, отколкото всички други. Затова я турих за пример. Желая да бъдеш подобна на нея в живота си. Не бой се. Аз съм отдавна уредил всичкия ти живот и не желая ти да се връщаш назад. Плашиш ли се от бурното море, помни: там съм аз в кораба. Мислиш ли, че той ще потъне? Не, слушай там далеч в дълбините на твоята душа, ще чуеш Моя глас. Аз съм, Който направлявам всичко. Помни: на тебе гледат много твои сестри. Ти трябва да дадеш пример. На олтара на твоя народ ти трябва да принесеш твоята лепта, не повече от това в самия твой живот. Работа, жено, работа! За бедните, за страдащите, за съкрушените духом една дума на своето време, едно добро дело на своето място може да принесе стократно плод. Ако пребъдете в Мене и думите Ми пребъдат в тебе, ще просиш и ще ти бъде. Всичко ще се изпъни на своето време. Слушай благия ми Дух

Твой Господ

ЕМАНУИЛ

Забележка на редактора:

Емануил = Все = Божествената Троица

Емануил = Иехова + Елохим + Адонай (Святият Дух)

(Виж „Изгревът“, том IV, стр. 36-37.)

НАРЯД

за събора 1906 година

1. От 11 до 15 август 1906 г. става VII събор под председателството на Учителя Петър Дънов.
2. Присъствували 11 човека.
3. Присъствуват 3 невидими посетители, покровители на българския народ и славянството. Те са: Иехова + Елохим + Адонай (Святият Дух) = Все.
„Все“ - значи Емануил, т.е. Господ с нас и между нас.
(Справка: „Изгревът“, том IV, стр. 36-39.)
4. Учителят Петър Дънов казва на 14. VIII. 1906 г.: „Тук няма думата Дънов, а Аз, Господ, Който се проявявам чрез Неговата Душа. Вие забравяте, че мястото, в което се намирате, е свято. Засрамете се.“
5. На 15. VIII. 1906 г. Господ чрез Учителя Петър Дънов отправя следното напътствие:
„Аз съм, Който ще обърна и смекча сърцето на тоя народ. Вече ще имате Моето присъствие през тази година и ще благословя всичките ви работи. Приемайте благословението на Отец мой сега и всякога. Амин.“

НАРЯД за събора 1907 година

1. От 13 до 19 август 1907 г. се състоя VIII събор на Веригата. Присъствуват 13 човека. Председател е Учителят П. Дънов.
2. Със Слово-въведение Учителят Дънов казва:
„Тазгодишното наше събрание се отличава по това, че е наша първа стъпка на земята.“
3. На 16 август 1907 г. се сформира веригата в астралния свят. П. Дънов казва:
„Научете се да познавате Бога. Бог сега е във веригата, гледа ви, но вие не го познавате. Ако вие съзнаете, че Бог е у вас, то светлината, която ще излиза от вас, ще озари всеки един брат и вие ще го виждате такъв, какъвто си е.“
4. На 18 август 1907 г., събота, Учителят Дънов казва:
„Най-хубавото време за молитва през деня е от 4 до 9 часа сутрин и от 9-12 часа вечер.“
5. Из протоколите на Събора през 1907 година.
6. Частната молитва. (Справка: „Изгревът“, том IV, стр. 36-41.)
7. На 18 август 1907 г. Учителят Дънов в 6 часа сутринта диктува молитвата „Хвалата“.
8. На 19 август 1907 г. Учителят П. Дънов казва:
„Молитвата ще се чете след свършване на поста, след нея се взима малко хляб с вино след всеки петък, определен за абсолютен пост, т.е. само веднъж в месеца.“
9. Слово, 22 август 1907 г.
10. Наряд за 1907 год.

5) ИЗ ПРОТОКОЛИТЕ НА СЪБОРА ПРЕЗ 1907 ГОДИНА

„За всяка седмица трябва да си избираме по един ден за молби (молитви), така щото 52 седмици като са в годината, ще имате 52 дни за молитви. Тия дни ще бъдат петъците. В този ден - петъка, няма да се яде нищо готвено и никого няма да задължавате да ви готви през този ден, но ако има нещо сготвено, без да сте го искали, може да ядете, стига да бъде растителна храна. И като не задължавате никого да ви слугува, Господ ще ви помага; но ако ви слугуват хората, лишавате се от помощта на небето.“

В 3 и половина часа следобед събранието се продължи. Г-н Дънов се обърна към Анастасия Желязкова, на която пред всинца каза: „Всички неща, които ви спъват, да не ви смушават, защото духовният свят работи за вас. Постенето е една необходимост за уякчаване на волята. Това, което се иска от вас, е за ваше добро: умствено, духовно и физическо.“ Към всички г-н Дънов се обърна с покана да поискаме отгоре да ни се определи денят от седмицата за молитва и всички изявихме желание за петък, и тогава той добави: „Трите първи петъка от месеца да бъдат за молба и през тях ще се яде това, което се каза предималко, а последният петък ще бъде за пост. През първите три петъка може да употребявате и стоплено вино по малко, варено в четвъртък жито, послано със захар и орехи, може и едно кафе или чай. Това е хигиенично правило за укрепване на физическото ви тяло. И така, за през тази година остават следните правила: всеки петък през седмицата ще се молите за уякване на веригата, като в молитвата си прекарвате в ума имената на всички, които сте във веригата, а последният петък се определя само за пост и молитва. Които пък искат да се молят за умрелите, да сторят това в петъка преди

Рождество, петъка преди Великден и в петъка преди Голяма света Богородица. Това за тази година. Не са петъците само, които ще помагат, а и молитвата да е от дълбочината на сърцето. С подигането на въпроса да се молите за умрелите ще ви кажа: за да можете да помогнете за астралния мир, трябва вие да сте се подигнали, защото преди да можете да помогнете, ще се явят около вас други умрели, да кажем не тези, за които се молите, които също ще искат вашата помощ, а те не са малко, които имат нужда от помощ и вие ще се видите в чудо.

Както казах, личните ви пликове утре ще ви се дадат и това, което ще бъде писано в тях, хвърля светлина върху пътя, в който трябва да вървите. В съдържанието на писаното в плика се дават на всекиго по три думи да ги разберете и ако сторите това, ще вървите успешно в пътя си.

Обмислете всичко, за каквото ще се молите утре заранта, отнасящо се лично до вас, за вашите материални и духовни нужди, искайте благоволенията Божие за отстранение на всички препятствия, които спъват Неговото Царство. Ще се молите всички за напредването ви в избрания път. Молитвата, която ще правите утре, за всеки поотделно да почне така: „Господи, Исусе Христе, Иехова-Елохим, Утешителю Дух Светий Адонай“, а пък ще я свършвате с думите: „Защото, Господи, с идването на Твоето Царство е нашата радост; в осветяването на Твоето Име е нашата слава и в изпълнението на Твоята Воля е нашата любов.“

6)

Частната молитва

Господи, Исусе Христе, Иехова - Елохим, Утешителю Дух Светий Адонай, моля Ти се: Дай ми сила да мога да извърша всичко, което е за успеха на Царството Ти на земята.

Укрепя духът ми да мога да победа всички страсти и да мога да се боря против всички напасти и изкушения.

Изпрати ми Твоята благодат,

да мога с търпение да понасям всичко, отредено от Твоята ръка.

Вдъхни ми Любов и ме озари с Твоята Правда,

да мога да успявам в живота си

и да бъда полезен за себе си, за ближните си, за окръжаващите ме,

за обществото, за славянството и за цялото човечество.

За веригата, за тези, които съдействуват за Царството Божие.

За българския народ, за духовенството, за учителите,

за учениците, които посещават училищата,

за всичките държавни служители да ги вразуми Бог.

За всичките земледелци, за всичките бащи и майки, за всички - стари и млади.

За цялото човечество, за всичките народи.

Защото, Господи, в идването на Твоето Царство е нашата радост

и в осветяване на Твоето Име е нашата слава,

в изпълнението на Твоята Воля е нашата любов.

Господ Исус Христос Иехова, Елохим	Иехова Елохим	Отец	Адонай	Свети Дух Адонай
Сила, крепост за себе, домочадие, близки народи, славянството и цялото човечество		Благодар- ност		Просветление и изпълнение на Святия Дух с всяка мъдрост.

(Прочита се стихът и казва избраната стъпка.)

СЛОВО

Вие, с вашите съмнения, започвате да потъвате в „морето“. В „морето“ вълните отпред ще ви заливат и вие сте в положението на един, който се дави.

Гледайте напред към Мене и аз ще простра ръката си и ще ви избавя. Брегът е близо и бурята скоро ще престане. Аз внимавам на вашия живот и всякога ви упътвам. Всичко съм наредил и ако внимавате на Моите думи, няма да бъдете от нищо лишени - ще имате всичките мои благословения. Вие дължите вашия живот на Небето, Кое то ви е сторило безброй добрини. Ако не бях ваш закрилник, знаете ли колко злини биха ви сполетели? Но сега много от тях са отстранени. Онзи, Който създава дома, Който образува семейните връзки, Който повдига любовта на чадата и радостите между братята и сестрите, и приятелите, Той е вашият Небесен Отец. И ако вие не слушате Неговия глас, ако постоянно се съмнявате в Него и изказвате недоверие и неблагодарност, ще изгубите и това, което имате. Аз съм се молил за вас, както за Петра - да не искудете вашата вяра във време на изпит. И ако имате пълна вяра и упование в мене, всичко ще се уреди за ваше добро. Сега, укрепете се във вярата и не се постоянно съмнявайте - заради плевелите не изтъргвайте и пшеницата; заради лъжата не отхвърляйте истината. Ако сами сте лъгали, не мислете, че и аз ще ви излъжа. В един миг сте готови пред една слугиня да се отречете от мене. Като старите фарисеи, вие сте готови да извикате в душата си: „На Мойсей ние знаем, че Бог е говорил, а на този не знаем.“ Вие вярвате, че съм говорил на другите, а че съм говорил на вас, това не го вярвате. На другите вярвате, а на мене не вярвате. Ето коя е причината за скърбите ви. Когато говорих, вие не внимавахте, когато ви съветвах - не слушахте и когато ви заповядвах, вие не изпълнявахте. Ако вие оставяте да израстнат тръните наоколо ви и да ви заглушат, кой е крив за това?

Ако Аз градя и вие събаряте, кой ще спечели от това?

Обърнете очите си на този свят. Погледнете на всички неща наоколо ви, погледнете на това множество, което се движи наоколо ви - кой промишлява за техните нужди? Не говори ли всичко това вкупом - всичко според заслугите на всекиго? Ще бъде ли приятно да се предпчете недостойният пред достойния, болният пред здравия, злият пред добрия, злоезичният пред праведния? - Не. Небето и земята са за напоследие на кротките и чистосърдечните. Който има ум да слуша, нека слуша. Не викайте само „Господи, Господи, Господи“, но изпълнявайте волята на Отца ми. Не са думите, които склоняват Небето, но доброто и чистото сърце. То е единственият залог, който важи. И ако вашите сърца принадлежат на света, с какво остава да ме привлечете към себе си? - С нищо. Вие ще останете чужди завинаги - нито света ще придобиете, нито Небето. На двама господари е трудно да се слугува. Но вие казвате, че вярвате. Добре, нека видя плодовете на вашата вяра и тогава ще благоволя във вас. Ако ме търсите с всичкото си сърце, няма да има неща невъзможни. Кога ме призовавате, не трябва да има разногласие в сърцето ви. Умът ви трябва да бъде тих и спокоен, да възприемате истината, а не да си натрапвате плътските си желания, които никнат естествено и се отразяват във вътрешността на душата ви. Когато те никнат като гъби, вие ги събирате, като казвате: „Ето обещанията Божии.“ Да, обещанията на вашето сърце са това!

Когато Аз говоря на една душа, там има съживление на духа. Такъв човек ще бъде спасен, като дърво при водните утоки листата му никога няма да вехнат и плодът му никога няма да пада. Но кога „дървото на живота“ започне да вехне и листата му да капят, то е знак, че не е при водните утоки. Всяко сърце, което вехне и ум, който се помрачава, показва, че МОЯТА ВИДЕЛИНА не присъствуваша в тяхната душа. Бих желал да подражавате на „непокорния“ син, който отказа на баща си да отиде на нивата, но после се разкая и отиде, отколкото на оновова, който обеща и

не извърши. Бих желал да имате онова постоянство на вдовицата, която не се отчая, но настоя и изиска своето си. Бих желал да подражавате на онази сирота, която в храма даде най-вече от всичките богати и на която името Аз поставих за пример на вас. Да, тя даде всичко и то без да помисли за бъдещето. Вие виждате, че нейната добра постъпка и досега се проповядва на вас.

Ето Аз ви говоря чрез устата на вашия брат и ако вярвате, ще опитате истинността на Моите думи. Защото истината на Моите думи в живота се опитва.

Останете си с МИРОМ.

ГОСПОД ИСУС ХРИСТОС

говори чрез устата на раба си
П. Дънов.

(Дословно преписано от оригинала.)

10)

НАРЯД за 1907 година

Велико Търново.

1. 2. IX. 1907 г. Да се държи противника на почетна дистанция, да не се допуска, да не наближава, защото тогава трудно ще го преодолеем.
2. Не допускайте в очистената си и уредена къща да влизат хора с кални обувки, защото ще ви окалят.
3. В духовния живот законът е такъв, че ако знаеш повече нещо, то и отговорността ти е по-голяма.
4. 3. IX. 1907 г. Прочитане глава 15 от Евангелие на Йоана. Господ говори на човека до 7 пъти и след това престава да му говори и такъв човек за дълго време остава непоправим.

Не се страхувайте. Не мислете никога, че Господ 100 процента ви е забравил и 100 процента ще ви прати зло. Злото се дава само от лошите духове.

Правдата винаги дохожда от изток, затова кога се кръстиш, се обръщаш към изток. Лошите духове винаги се пъдят с пост и молитва.

5. 5. IX. 1907 г. Събранията ще се започват с „Добрата молитва“ и ще се завършват с „Господнята молитва“. Събрания ще имаме в седмицата само едно. Прочети глава 17 от Евангелие на Йоана. Когато една лоша мисъл се загнезди във вас за дълго време, това е признак, че сте обладани от дух-скитник.
6. Първите четири месеца събранията ще бъдат в събота в 7 часа и ще продължават точно един час.
Вторите четири месеца събранията ще бъдат в четвъртък в същите часове - в 7 часа.
Последните четири месеца събранията ще бъдат в неделя в същите часове - в 7 часа.
I. Първите четири месеца ще се чете от Библията.

Начало 8. IX. 1907 г.

Първото събрание ще се чете: глава 7 от Битие, глава 2 от Евангелие от Матей, глава 8 от Послание към римляните.

Във всичките други събрания ще се четат следующите две глави от Битието и наред следующата една глава от Евангелие на Матей.

Всяко последно събрание в месеца ще има да се съобщаваме с духовете, тогава те ще ни дават разяснения върху прочетеното, без да се критикува.

Във всяко едно събрание всекой частно ще се моли за приятелите и други, и то тайно в себе си.

В първите три събрания през месеца, ако се яви някой дух, ще го запитваме върху Библията и ако този дух иска да ни измени реда, ще трябва да станем и да четем „Добрата молитва“ и „Отче наш“ и ако пак духът настоява на своето си, ще повторим същите молитви.

II. Вторите четири месеца.

Първото събрание ще се чете: глава 41 от Исаия и глава 9 от Евангелие на Лука.

За всичките други събрания ще се чете по една последующа глава от Исаия и Евангелие на Лука.

III. Третите четири месеца

Първото събрание ще се чете глава 3 от Евангелие на Иоана.

За следующите - по една глава последующа.

Всекой от нас, преди да дойде на събранието, ще си ги прочете предварително. В която къща става събранието, домакинят или домакинята ще четат от Библията главите.

7. 6. IX. 1907 г. Прочит глава 10, стих 10 от Евангелие на Матей.

Първото нещо, за да може да работи човек, трябва той да бъде здрав.

През тази година вий ще направите един малък опит, но не се обезсърдавайте. Примерът за Мохамед, който се отчаял и се скрил в една пещера, гдето веднага паяк премрежил с паяжината си входа на пещерата и по този начин бил прикрит от преследващите го. Там той видял как една мравка 99 пъти изтървала товара си и на 100-тия път го изнесла из стръмнината.

При изследване на духовния свят изисква се:

Първо: Спокойствие.

Второ: Не се занимавайте с грешките на чуждите хора, а по-добре вгледайте се в собствените си грешки, защото човек, който има важна работа, не му остава време да се занимава с чуждата работа, което нещо значително може да го спре и отклони от пътя на прогреса му.

Трето: Винаги се старайте да съглеждате в другите само добрите страни.

Четвърто: Когато некой се намери в каквото а да било затртноително положение, нека се отнесе до г-н Петър Дънов. Той ще му помогне.

Пето: Знайте, че плодородието, богатата и другите добри неща се дават от Господа заради добрите хора на земята, така щото колкото са повече добрите хора на земята, толкова и кредита от Небето ще бъде по-голям.

Шесто: Уединяването в себе си е, за да може човек да се усили, да заякне, т.е. да се приготви за работа духовна.

8. Следват наставления от г-н Петър Дънов.

Щом ви дойде някоя мисъл, която ви гневи и безпокои, да знаете, че тя не е от Бога и старайте се да я отхвърлите от ума си.

20. IX. 1907 г. За да бъдат събранията ви успешни, трябва всички да бъдете душевно спокойни, без да има каквото и да е безпокойствие, което да ви безпокои.

Средството, което може да употребите, е свобода и чистите ви мисли. Когато се яви между вас несъгласие - недоразумения, това се дължи на душевната ви дисхармония.

Вярата е пътеводител, който учи хората как да живеят.

Нищо в света е немислимо без Бога.

Когато се приближавате до Бога, трябва мислите ви и желанията ви да бъдат чисти!

9. През тази година има неща, които бихте могли да изберете или да постигнете!

Прочит: 45 Псалом.

Първо: За да възпитавате волята си, употребявайте жълтата краска.

Второ: Когато искате да развивате чувствата, употребявайте яснозеления цвят на листата.

Трето: Когато искате да развивате вярата, употребявайте яносинята краска (небесната).

Тези три неща през тази година трябва да се стремите да развивате.

10. 26. X. 1907 г., Велико Търново.

Получи се запечатан плик от г-н Петър Дънов. На плика бе написано следущото съдържание:

Велико Търново.

„Да се отвори в събота вечер на 27-ми този месец, кога се съберете всички наедно. Отворете го към средата на събранието ви. Това е съобщението ви за тоя месец. След като го прочетете, коленичете и благодарете на Бога.“

Съобщението

Приложете сол на вашия живот.

Съпротивете се на всички лоши условия.

Слушайте увещанието на Духа, Който ви говори благо, като на синове и дъщери и ви показва Пътят на живота.

Той се обръща към вас и ви казва: „Чада мои, не презирайте наказанието от Господа и не се отегчавайте, когато ви обличава, защото Той наказва и поучава тия, които обича.

Той ви прекарва през разните изпити на живота, за да ви очисти и обучи на търпение разумно и да ви приготви да участвувате в Неговата Слава.

Вашите сърца трябва да станат огнища на Божията Любов и умовете ви - носители на Божията Истина.

Душите ви да се освежат и духовете ви да се ободрят.

Нозете ви да тичат в пътя Господен и ръцете ви да се разпрострат за работа добра. Устата ви винаги да са подсладени с благото Слово на живота. Ушите ви да са отворени за знанието и Мъдростта и очите ви отворени за Истината.

И така като очистите живота си, Господ ще ви посещава всекога с благия Си Дух. И ще има в душата ви всекога радост и веселие. И сърцата ви ще станат извор бистър на живата вода, която да разхлажда жадната ви душа.

Желая да има единство и любов между вас.

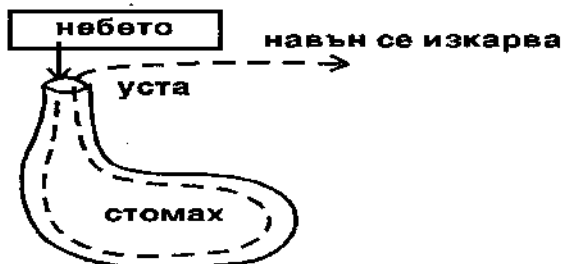
Настоящите ви мъчности и страдания за в бъдеще ще донесат своите добри плодове. Сега отчасти знаете, отчасти мъдрувате, но когато дойде пълнотата, тогава ще разберете, че у Бога всичко е добро.

Оползотворявайте добрите часове на живота си.

П. К. Д. (Петър Константинов Дънов)

Забележка. Единственото, което се постига чрез живота е, като се изключи злото, чрез Истината.

- I. Когато ви обладае някой лош дух, за да го изгоните, трябва да си представите една синя лента, идваща от Небето, че влиза чрез устата ви, обгърне стомаха ви и с двата края нагоре синята лента да излиза.

- II. Втори способ за изгонване на лошия дух става чрез дълбокото дишане.

НАРЯД за събора 1908 година

1. На 10 август 1908 г. до 16 август 1908 г. във Варна е IX събор на Веригата. Присъствуват 14 човека под председателството на Учителя П. Дънов.
2. Из протоколите на Димитър Голов.
3. Наряд от Учителя за всяка седмица за 1 година, 15. VIII. 1908 год.

2) Из протоколите на Димитър Голов.

15 август 1908 г., петък,
Св. Богородица.

Събрахме се в 6 часа заранта. При подкачането на събранието г-н Дънов ни раздаде пликобразни отворени писма с различни цветове, в които каза да си препишем 52 места от Библията, които места щели да се покажат. Тия места са 52-та петъка за през цялата година ще ги прочитаме и размишляваме.

Като ни се обясни това, по трима в група, както беше вчерашният ред, се изкачвахме горе, всеки със своята чаша пред престола, помолвахме се и се връщаме.

„Петко тази година се оплака от изпита, но всички вие още не знаете и не сте преминали важните изпити. Тези изпити, които миналата година прекарахте, са само предисловие. Всички сте интересни в това отношение, че вас ви е страх от Небето. Ами че в небето вие имате повече приятели, с хиляди, които се радват на вашия успех и напредък. Там е вашето отечество.“

Г-н Дънов ни продикува местата от Библията, които ще четем всеки петък. Прочитането можем да правим сутрин от 4 до 7 часа или вечер от 9 до 12 часа. Петъка за постене тази година се изменява, вместо последния петък от месеца, ще вземем третия петък за „духовна гимнастика“, а за останалите петъци от месеца се освобождаваме от всичко. Постът ще бъде 24 часа, в четвъртък ще ядем точно в 7 часа и ще отпостим в петък в 7 часа. В този ден на пости никакви шегички и подигравки, както се правеше от някои досега, нито каквито и да е леки разговори. Подигравките ли се, ще си носите отговорност. Досега се оплаквахте, че

хората ви ограбват, тази година вие ще атакувате. Който и да дойде при вас, не се плашете, че може да ви ограби, да ви причини вреда, а вярвайте, че е изпратен да ви донесе благословение. Не избягвайте хората, няма да правите разлика между хората кой е добър, кой е лош. Господ е във всички. Да не ви е страх от нищо, подигайте се, подигайте и ближните, изслушвайте се. Трябва да се научите да слушате, тайната на живота е там. Ако някой си сподели болките с вас, изслушайте го тихо и спокойно. /Бойнов: „Ами ако дойде някой при нас и започва да говори за спиритизма, и се подиграва?“ / - И тогава изслушвайте тихо и спокойно. Дори го накарайте да си изкаже всичко, каквото има, та и въпроси му задавайте, докато се изчерпи добре, щото да няма вече какво да говори. Оставайте водата добре да се изтече, че и изcede.

3)

Наряд от Учителя

за всяка седмица за 1 година, 15. VIII. 1908 год.

(Този наряд Учителят го е писал собственоръчно.)

1. Битие	21 гл.	27. Притчи	3 гл.
2. Псалом	75	28. Еклисиаст	11 гл.
3. Притчи	21 гл.	29. Песен на Песните	2 гл.
4. Ев. от Иоанна	14 гл.	30. Ев. от Лука	7 гл.
5. Исход	10 гл.	31. Ев. от Марка	9 гл.
6. Псалом	35	32. Ев. от Иоанна	16 гл.
7. Притчи	7 гл.	33. Евреям	7 гл.
8. Еклисиаст	5 гл.	34. Ефесяном	4 гл.
9. Ев. от Иоана	7 гл.	35. Битие	7 гл.
10. Второзаконие	21 гл.	36. Исход	3 гл.
11. Псалом	110	37. Второзаконие	33 гл.
12. Песен на Песните	3 гл.	38. Исаия	54 гл.
13. Еклисиаст	12 гл.	39. Псалом	7
14. Притчи	13 гл.	40. Притчи	3 гл.
15. Ев. от Иоана	9 гл.	41. Еклисиаст	1 гл.
16. Битие	30 гл.	42. Песен на Песните	1 гл.
17. Псалом	95	43. Ев. от Иоанна	3 гл.
18. Ев. от Матей	6 гл.	44. Римляном	7 гл.
19. Исход	21 гл.	45. 3-та кн. на Царете	12 гл.
20. Исаия	63 гл.	46. Иов	21 гл.
21. Римляном	9 гл.	47. Исаия	64 гл.
22. Битие	31 гл.	48. Естир	3 гл.
23. Второзаконие	7 гл.	49. Иезекил	23 гл.
24. Исход	5 гл.	50. Данаил	12 гл.
25. 1-ва книга на Царете	21 гл.	51. Амос	1 гл.
26. Псалом	19	52. Псалом	23

НАРЯДИ

за 1909 година

1. Годишната среща на Веригата от 15 до 20. VIII. 1909 г. е в гр. Търново. Присъствуват 24 човека под председателството на Учителя Петър Дънов.
2. На 16 август 1909 г. се дават трите закона на Веригата.
3. Свидетелствата на Веригата.
4. Божието обещание.
5. Наряд за 1909 год.
6. Наряд за главните петъци, 1909/1910 год.

2)

Г-н Дънов прочете 10 глава от Иоана. След това всички мълком се помолихме и след молбата г-н Дънов написа и продиктува трите закона на Веригата.

ТРИТЕ ЗАКОНА НА ВЕРИГАТА

1. Люби Господа Бога Твоего с всичкото си сърце, с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичката си сила: в Него ще намериш твоео здравие, твоео щастие, твоео блаженство.
2. Люби ближния си както себе си: в Него ще намериш основите на твоео повдигане.
3. Бъди съвършен, както е Отец твой съвършен: в Него ще намериш връските на вечния живот, извора на всички блага.
Все, що попросите в мое име Аз ще го стора. Не бой се, малко стадо, Отец наш е благоволил да ви даде Царство.

(Свещеният подпис)

След това г-н Дънов добави едно малко обяснение за първия закон. Отношението на първия закон има връзка със сътворението на света. Нему се дължи произхождението на света. Когато се каже „любов“, че всичките светли духове, които са излезли да търсят своите братя в материята, това е техният глас. Те казват: „Ние, които любим Господа, ние ви казваме да любите и вие Господа с всичката си душа, с всичкия си ум, с всичката си воля, защото в Него само ще намерите блаженството на своята душа и на своя дух.

Всеки, който живее в себе си, както слънчевите лъчи произвеждат най-благодотворни резултати, така е, когато и пръчките на едно духовно лозе са силни, когато тия духовни братя дохождат в сърцата на подобните братя, намират това, което човечеството търси. Във физическия свят ние търсим здраве, а в духовния свят не можем да живеем без Бога. Можем да живеем между духовете и Бога, когато сме с Господа навсякъде.

Вторият закон: В него ще се намерят основите на вашето повдигане. Двата закона имат отношение към духовете, които са слезли отгоре и тях трябва да любим, понеже те са нашите близни, понеже те са, които са слезли отгоре, знаят Волята Божия и като ги любим, ще знаем основанията, върху които са съградили живота. И вие, като любите една душа, с това вие ѝ помагате, като едновременно с това помагане ще ви съдействува и на вас да се повдигнете. Единият закон показва слизането надолу, другият показва работата на земята. Първият закон показва излизането от небесните жилища; вторият закон е работата на земята - да любим, а третият закон, както се казва в третия закон на Веригата, това е възшествието

към небето. Този закон има отношение само към живота, който ще прекараме, след като напуснем земята. Този закон е за небето и без този закон никой не може да влезе в небето. В този закон ще намерите извора на всички блага и следователно, като изпълним двата закона, излиза, че първият закон представя бащата, вторият - майката, а третият представя сина, който един ден ще се яви в дома на Вечния Баща, за да предаде вечните резултати от целокупното служене на земята.

Който изпълнява двата закона, той се приготвява да изпълни **третия закон**, който е най-усилният и който е накарал да станат всичките преобразования на. Този закон е, който е смъкнал ангелите на земята. Тоя закон не щади никого, затова, понеже светът и всичките ангели ще бъдат създадени от третия закон, то, който иска да се спаси, трябва да изпълни тия три закона. Съвършенството е потребно, защото без него не можем да намерим връзките, за да се съединим с Бога. Това трябва да се почувствува в душата. Когато ние вникнем в тия закони и ги почувствуваме в себе си, тогава ще познаем що е вечният живот и какво нещо е изворът на всички блага.

За вас сега остава една емблема. (Показва пръчката.) Това ще си пазите за вечно възпоминание. Първото подразделение е Божественият свят, второто е светът на духовете и третото - е човешкият свят. Четирите точки представят четирите естества, които има човек. Първото показва Божествената частица, която има в себе си началният зародиш. Второто показва майката, която може да възприема - макрокосмоса - големият свят, духовете, които слизат от Бога надолу да работят. После третото иде - човешкият свят - синът на Бога.

Днес присъствуват нашите приятели, те са, които съдействуват на Веригата.

Това е закон, с който трябва да се управлява България - тази пръчка, 61 см дължина, 1 см в дебелина. Дървото е от хвойна, заръчано и изпратено от Рилския манастир. Имате още една емблема. (Показва ножа.) Това представлява силата Божия. С тоя нож обсаждаме Варна, но за това не е позволено да се казва никъде. И никому. Тези неща са вътрешни, те са емблеми, които трябва да се пазят само от Веригата. Това е единственото оръжие, което е позволено на Веригата да го има.

Господ пита: Благодарни ли сте от всичко това?

Отговарят: Благодарни сме.

Всички станахме и по поръка на г-н Дънов казахме гласно по нещо за Господа.

Духът дава 12 глава от Евангелието на Йоана, 12 стих и нататък.

3)

Програма за 17 август 1909 година:

В 9 часа сутринта - обмяна на мисли. В 7 часа вечерта - общение с духовете.

Пръчката прилича на една флейта и наистина животът е една песен, един концерт, а вие сте звуковете.

СВИДЕТЕЛСТВАТА НА ВЕРИГАТА

Така говори Господ: „Изпълнете моите Заповеди и Повеления. Ето, моето Слово пристига. Заповед ви носи да заверите свидетелството на Духа ми. Заверете Истината на Завета ми чрез живота си.“

Дайте свидетелството на Духа, което ще се пази пред лицето Божие като залог за вашата верност към Него.

Засвидетелствувайте Истината на Бога чрез изповед ясна пред Неговия свидетел (пророк).

Отговорете с пълнотата на сърцето си и с пълнотата на ума си, без всяко стеснение, и Бог, Който вижда и знае всичко, ще ви даде според Своята неизмерима благодат и вечна милост.

Изповядайте пред Бога и Неговото лице Истината, засвидетелствайте я пред Небето.

Първо свидетелство: Вярваш ли от сърце и душа в Единнаго, Вечнаго, Истиннаго и Благаго Бога на Живота, Който е говорил?

Отговор: Вярвам.

Второ свидетелство: Вярваш ли в Мене, Твоя Господ и Спасител, Който тиговори сега?

Отговор: Вярвам.

Трето свидетелство: Вярваш ли в Моя вечен и благ Дух, Който изработва твоето спасение?

Отговор: Вярвам.

Четвърто свидетелство: Вярваш ли в твоя приятел и спасител Господа Исуса Христа и във всички твои братя и сестри?

Отговор: Вярвам.

Пето свидетелство: Ще ли изпълниш волята на Единнаго, Истиннаго и Праведнаго Бога без колебание?

Отговор: Ще изпълня.

Шесто свидетелство: Ще ли се отречеш от себе си и от всичко световно за Неговата Любов?

Отговор: Ще се отрека.

Седмо свидетелство: Ще ли посветиш живота и здраве и всичко друго на Неговата Слава и Славата на Неговото дело?

Отговор: Ще посветя.

Осмо свидетелство: Ще ли слушаш Моя глас и Моите съвети, които ти говоря?

Отговор: Ще слушам.

Девето свидетелство: Ще ли си готов да изпълниш Моите заповеди без всяко съмнение?

Отговор: Готов съм

Десето свидетелство: Ще ли ходиш винаги пред моето лице с всичкото си незлобие на сърцето си и да ме никога не огорчаваш?

Отговор: Ще ходя.

Забележка на редактора: Свидетелствата на Веригата са дадени на I събор, състоял се във Варна на 13 февруари 1899 год.

4) БОЖИЕТО ОБЕЩАНИЕ

И тъй, във всичко, което обещавах пред Мене, гледай да не кажеш някоя измама, защото ще бъдеш повинен на смърт. Знай, че стоиш пред Мене, Твоят Господ, Който знае Твоето лукаво и непостоянно сърце, което е пълно с всичките пороци. Затова то трябва да се обърне към Мен и да се възобнови чрез Моя Дух, и да се обработи и възпита чрез Моето Слово.

Ти, който отсега ставаш Мой и поверяваш всичко в Моите ръце, отсега нататък Аз сам ще те ръководя, сам ще промишлявам и отреждам всичко за тебе. Аз ще те уча все що трябва да вършиш. Ще лягаш и ще ставаш под Моите крила. Аз ще бъда страж над тебе и околото ми ще бди за съдбините на твоето сърце.

Ще ме призоваваш рано и аз ще ти отговарям в утринните зари на зората. Преди да повикаш, ще ти отговарям и преди да пожелаеш ще ти давам Своите Божествени дарувания.

Ще бодърствувам за всичките ти нужди. Гледай да не оскверняваш името Ми и да не опетняваш благодатта Ми. Знай, че от злото се отвращавам, към неправдата негодувам, а от жестокосърдечието се огорчавам.

След всичко това бъди винаги готов да изпълниш всяка Моя заповед, която ще ти дам.

Когато лягаш, когато ставаш, когато ядеш, когато пиеш, каквото и да вършиш, за всичко трябва да благодариш на Бога в сърцето си.

Аз съм Господ, Който ще те утвърди във всичко и мирът ти ще изгрее както утринното слънце на живота.

Да знаете, че Господ гледа на вас. Слушайте ме и внимавайте в постъпките си. Господ постоянно ви притегля и ще оправдаете и съдите от Него.

Забележка на редактора: В писмо на Учителя П. Дънов от 24. 02. 1899 г. от град Варна е дадено в друга редакция. Виж „Изгревът“, том II, стр. 18.

Във веригата няма закон и правило, а единствените неща, които са задължителни, са законите, които се дадоха.

Тая пръчка е продиктувана отгоре и докато се направи, срещнах много препятствия. Фактът, че тя се направи, показва, че Господ иска да направи добро на този народ. Господ се интересува от всичките работи на България: в икономическо, политическо и материално положение България е по-добре от всички съседни държави. Например движението в Румъния, земетресението в Италия и това, което става в Турция. Подобни катастрофи щяха да станат и в България, но тя остана незасегната. Това е общия план на Небето.

Трябва да образуваме една по-добра почва, за да дойдат в България да се преродят по-добри духове, защото целта на Веригата е да тори почвата, тора, та като дойдат по-добрите духове, да помогнем за тяхното възплощение, та да ги поставим на работа и тогава ще имаме в България по-добри министри, управници, съдии и пр. А за тия, които крадат пари, не се тревожете, тях ще ги оставят тука. Трябва да пребъдват в една лоза и вие да сте пръчките.

Всичко стои в изпълнението на нещата. Ако ти дадат най-малката работа и я изпълниш, ти си най-почтеният човек в небето; ако ти дадат най-голямата работа и нищо не изпълниш, ти си най-непочтеният човек. Значи не е работата за количеството, а за качеството на нещата. У вас може да дойде изкушението да съставите и да водите и вие Верига. Няма желание, което да не се осъществи на човека, но малко може да закъснее, та и туй ваше желание да бъде един ден осъществено, но трябва подвиг, търпение и чакане. Аз например, ако бях навънка, щях да бъда повече успешен, а сега е по-мъчно с вас, защото изпъква вашата индивидуалност, именно: искате и вие да бъдете напреднали, но това ще бъде един ден.

Никой не може да разположи сърцата на хората, за да го обичат, освен Господ. Само Той може да разполага сърцата на хората. Това са го опитали духовете, това е законът.

5)

НАРЯД за 1909 година

Велико Търново

1. 10. III. 1909 г.

Дадено от г-н П. Дънов да се чете: 10. глава от Евангелие на Иоана, 6. глава от Посланието към Ефесяни.

С тези две глави ни се показва, че всеки един от нас трябва да бъде опасан с Истината.

За да бъде човек силен, трябва да има вяра.

Трябва да отличаваме кога ни говори Словото Божие и кога ни говори дяволът.

Когато ни говори Словото Божие, ний всякога чувстваме душата си обрадвана, а когато ни говори лукавият, чувстваме отегчение.

„Аз съм Пътят, Истината и Животът“ - да се разбере смисълът на тези три думи, тогава всичко ще ни стане ясно.

Животът се нарича, когато човек е радостен, доволен и весел от всичко.

Духовната красота е само една дарба от Бога.

13 глава от Първото послание към Коринтяни: „Любовта дълготърпи, благосклонна е“ и т.н. (Да се чете от стих 4 до 8 стих.)

2. 8. III. 1909 год.

За молитва: псалми 75, 96, 23, 15, 17, 33, 45, 119, 145.

Тези псалми ще ги имате като образец.

В живота всеки един от нас трябва да желае да казва:

1. „Направи ни образ на Божията Любов.“

2. „Направи ни носител на Божията Истина.“

3. „Направи ни изпълнител на Божията Правда.“

Или всеки един да бъде: Образ на Любовта.

Носител на Истината.

Изпълнител на Правдата.

6)

НАРЯД

за главните петъци, 1909/1910 година

Мислите, които са ни вълнували през 12-тях главни петъци (последен петък от всеки месец) през 1909-1910 год.

I петък

Данаил - 12 глава; II книга на Царете - 8 глава; Послание към Евреите - 4 глава.

Данаил, 12 глава: От всичко прочетено се разбира, че Бог винаги ни праша вестители, да ни кажат какво има да стане от лошия ни живот, като при това ни се дава време за изправление. И тия, които послушат думите на пророците, т.е. разумните, ще светят като светлина на земята и тия, които работят за повдигането на другите, ще имат живот вечен. А неразумните ще ходят в безумието си и нищо не ще разберат. И тъй, трябва да се постараме да влезем в упокоение Божие, което ни е обещал. А това упокоение е само за народа Божий, защото който е влезнал в това упокоение, той си е починал от лошите си дела, както и Бог си почина след свършването на света. Само непокорните не могат да влязат в Божието упокоение.

II книга на Царете, 8 глава: Ето защо трябва да се постараме да победим неприятелите на нашата душа, както Давид победи филистимците, за да имаме мир и да влезем в упокоението Божие, за което сам апостол Павел говори в 4 глава на Посланието си към Евреите.

II петък

Еклисиаст - 10 глава; Евангелие от Иоана - 13 глава; Притчи - 2 глава.

От 10 глава на Еклисиаст се разбира, че тия, които Господ е очистил със своята святост, не трябва да допускат мътлика в своята душа. Ако изкушението дойде да наруши мира на душата, тогава с помощта на благоразумието и въздържанието да отстраняват злото и да възлагат на Бога въздаянието за делата на нечестивите.

Евангелие на Иоана - 13 глава: Защото Христос, като уми краката на учениците си, с това им даде пример на смирение и взаимно помагание. Тъй че само чрез Христа можем да бъдем умити и изчистени и ако приемем в сърцето си заповедите на Бога, казва Соломон в *Притчите - 2 глава*, тогава ще бъдем запазени от всяко зло и ще разумеem що е правота и наслаждение на душата.

III петък

II книга на Царете - 2-3 глави; Послание към евреите - 8 глава.

От първите две глави от книгата на Царете се вижда, че човешката душа в ниска степен на своето развитие се ръководи и от ниски желания и страсти. Жаждата за власт е поставена в постоянна борба, брат срещу брата. Това е времето, когато се придържаме само от формата на Божествения закон.

Но Бог, поради голямата Своя милост, е дал обещание, както апостол Павел говори в 8 глава в *Посланието си към евреите*, че тоя закон ще го напише в сърцата и умовете на хората и тогава всяка борба и вражда ще се изпари от сърцето и ще се възстанови царството на Любовта. Понеже първият закон е вече остарял и времето на унищожението му е вече дошло.

IV петък

Послание към Римляните - 6 глава; Данаил - 8 глава; Еклисиаст - 3 глава.

Послание към Римляните - 6 глава: С приемането кръщението в Господа Исуса Христа ний се умиваме от греховете и ставаме мъртви за тях. Така щото, когато вече ни е умил чрез своята смърт, нам не подобава да съгрешаваме вече, да не ставаме раби на греха, а да служим на правдата, тъй че както Христос възкръсна от мъртвите, така и ний да възкресим нашата душа.

Еклисиаст - 3 глава: Има време за всяко нещо и всяка работа на земята, та човек може всичко да опита, но Бог ще изпита душата му и ще го съди според неговите дела. Да вършиш добро и да се веселиш от доброто на нашия труд е дар от Бога, защото Божието е вечно, а всичко друго е временно.

Данаил - 8 глава: Когато нечестият на хората се увеличи, ще се яви силен цар да го унищожи и да възкреси след това правдата.

V петък

Данаил - 4, 6, 10 глава.

Бог има власт над всяка плът. Гордите и нечестивите смирява и унищожава, а на послушните Нему дава благодат и ги запазва от всяко зло, колкото и неприятели да се подигнат против тях.

VI петък

Данаил - 2 глава; Еклисиаст - 7 глава; Послание към Евреите - 6 глава.

Данаил - 2 глава: Сърдечната и колективна молитва винаги бива чута от Бога и тоя, който живее пред лицето Му право, нему се откриват тайните.

Еклисиаст - 7 глава: Прави сравнение на доброто със злото, като казва, че доброто е сила на духа на тялото, а лошият живот го убива.

Апостол Павел ни насърчава да имаме жива вяра в Бога, чрез която ще получим обещанието, което Бог даде на Авраама. При това да се стараем да напредваме в любовта и дълготърпението, защото който един път е вкусил от небесния дар и е станал съучастник на Святия Дух, да се пази да не падне, понеже втори път ще разпъне Христа и тогава става мъчно повторно повдигането му.

VII петък

Евангелие от Иоана - 12 глава; Послание към Римляните - 11 глава; II книга на Царете - 10 глава.

Евангелие от Иоана - 12 глава: Който иска да е син Божий, непременно трябва да живее по примера на Христа, защото който възлюби живота си на земята, то от Христа ще го загуби. Христос е Виделина на света и чрез него Бог ни се изяви. Затова Христос казва: „Който не повярва в мене, аз няма да го съдя, но Словото, което говоря, то ще го съди.“

Послание към Римляните - 11 глава: Бог, Който ни се изяви чрез Христа, даде ни възможност да се спасим и при това ни доказа, че ний не сме отхвърлени от Него. Но заблудените от живота нямат възможност да видят светлината и да вкусат от Божията Благодат. Тия, които са придобили Виделината, да не мислят, че само те са спасени, защото Бог е в сила да подигне падналите и да сваля възгордените, които не следват пътя Му. Ако коренът е светъл, то защо и клоните да не са светли?

II книга на Царете - 10 глава: Когато някой чистосърдечно помогне некому и в замяна на това получи зло, тогава Бог дава възможност на причинителя на това зло да изтегли последствията му. Както е случаят с Давида, който иска да помогне на Амосовите синове, а те му върнаха зло за това. Тогава Бог даде сила на израильтяните да победят сирийците. Тогава Амосовите синове съзнаха грешката си и направиха мир с Давида.

VIII петък

Послание към Римляните - 10, 12 глава; Данаил - 1 и 9 глава.

Не е достатъчно само да знаем закона, но да изпълняваме. Чрез Христа е спасението и само нашите дела ще потвърдят вярата ни в Него. А за да добием сила за изпълнението на закона, трябва да пренесем телата си жертва, тъй като с угаждането на плътта не ще разберем добре закона и няма да добием живот Вечен. Както Данаил се отказа от вкусните царски ястия, така покори плътта и доби Божията благодат, така и ний, за да достигнем съвършенство на нашия дух, трябва да напуснем земните съблазни и ги заменим с любов към ближния си, и се отдадем напълно в ръцете на Бога.

IX петък

Послание към Римляните - 3, -7 глава; II книга на Царете - 9 глава; Послание към Филипяните - 1 глава.

Послание към Римляните - 3 глава: Каквито и да са лоши постъпките ни, с това ний не можем да опетним Господа. Той остава винаги чист и справедлив. Пред Бога всички еднакво сме съгрешили и да се изправим, потребна е жива вяра в Него и добри дела, а не изпълнители само на външната страна на закона.

Послание към Римляните - 7 глава: Законът владее над човека, докато той живее, а след това вече е свободен от него. И тъй, ние умираме за закона, чрез тялото Христово, за да се съединим с Христа и да пренесем клад Богу. Не е достатъчно да желаеш доброто, но да го вършиш, защото често желаеш него, а вършиш противното, т.е. явява се друг закон на плътта, който е лош и който е в постоянна борба със закона на ума или Божия закон.

Послание към Филипяните - 1 глава: Ако ние проповядваме Христа, то нека е от любов, а не от съперничество. Защото не е всекиму дадено да страда за Христа и да вярва в Него.

X петък

Екклесиаст - 1 и 9 глава; Данаил - 5 глава; Битие - 5 глава.

Екклесиаст - 1, 9 глава: Всичко, което човек работи и придобива за тялото си в света, е суета. Удоволствията, радостите и скърбите нищо не значат, ако душата ни остане бедна и не придобие качества, с които да противостоим на изкушенията и да станем по-дейтелни.

Битие - 5 глава: За да дойде един добър човек на земята, трябва пречистване на кръвта. От Каина са минали няколко рода, които са работили за усъвършенстване на душата си и после е дошъл при по-добри условия.

XI петък

Евангелие от Иоана - 16, 17 глава; Послание към Римляните - 15 глава; Битие - 6 глава.

Евангелие от Иоана - 16 глава: Христос им говори, че скърбите са само за света и че ако живеят с Духът Божий, скръб не ще имат. Желанията на плътта раждат скръб, а желанията на Духа раждат радост. Христос гдето ни казва: „Дерзайте, Аз покорих света“, то значи, че Той с нищо светско не се съблазни.

И в *Евангелие от Иоана - 17 глава:* Той се моли да дойде освещението на неговите ученици чрез Истината. А Истината е Неговото Слово и ако напълно го пазим, съблазни на света няма да има.

В *Битие - 6 глава:* Господ ни говори, че плътта е тленна и духът не може вечно да бъде в нея. Още ни говори, че когато човеческите прегрешения се увеличават, неизбежно последва наказание, което ще пречисти земята, да стане годна за живот.

Послание към Римляните - 15 глава: Както Христос дойде да понесе прегрешенията ни, така и ний трябва да понасяме слабостите на по-слабите от нас, като търпеливо работим между тях, които не познават Христа.

XII петък

Евангелие от Иоана - 10 глава; Послание към Евреите - 11 глава; Послание към Римляните - 16 глава; Еклисиаст - 2 глава.

Евангелие от Иоана - 10 глава: Който мине през вратата на кошарата, той ще бъде спасен. Аз съм вратата, казва Христос, и който пролази (премине) изотзад, е крадец и разбойник. Тия думи на Спасителя ни значат, че пътят на спасението е един и че ако искаме да влезем в Царството Божие, трябва да се уподобим на Христа и делата Негови да вършим. Ако външно само се представяваме за добри, то ще сме подобни на крадци и разбойници, за които Христос говори.

Послание към Евреите - 11 глава: При това, да станем достойни да се наречем Христово стадо, преди всичко необходимо ни е вяра в Бога, с която ще се приближаваме при Него, защото преди да го познаваме, трябва да вярваме, че има Бог. А вярата е осъществление на ония неща, за които се надяваме и изявление на ония неща, които не сме видели. С вяра са работили всички пророци като Авраам, Мойсей, апостолите и др. Тя и нам е необходима, тяхната вяра, за да добием вечен живот.

Послание към Римляните - 16 глава: Мъдри на доброто, а прости на злото, казва апостол Павел. За да закрепнем духовно, трябва да отбягваме злите общества на кавги и раздори. Тия, които служат само на своята си плът, действуват пагубно на своите си, като разколебават вярата им в Бога и спират духовното развитие.

Еклисиаст - 2 глава: Всички земни наслаждения, които човек може да добие, като знание, мъдрост, богатство, слава и прочее е суета и убиване на духа.

Бог дава да се наслаждаваме само на тия блага, които са угодни Нему. А на злите тия блага, за които те се трудят да придобият на земята, Той ги дава за тяхно проклетие, като се ползват други от тях.

Господа Исусе Христе, Единният Син на Бога Живаго в моята душа.

И да бъде слава на Господа Бога Отца, изявен в Духа на Своето Слово през всичките векове.

Амин.

Забележка на редактора: Това е един пример как са изпълнявали наредите, давани от Учителя Дънов на първите ученици от Синархическата верига на Всемирното Велико Бяло Братство.

НАРЯД **за събора 1910 година**

1. От 14 до 18 август 1910 г. в гр. Търново присъствуват 28 човека под председателството на Учителя Дънов.
2. На 18 август 1910 г. Учителят дава гимнастически упражнения.
3. Наряд за годината 1910/1911.
4. Писмо от Учителят до доктор Дуков от 29. юни 1910 г.
5. Път, Истина, Живот.

18 август 1910 г., сряда.

Днес е последният ден на тазгодишната среща на Веригата. Това ни се обяви още вчера преди обед. Времето е отлично, ясно навсякъде, тихо и приятно.

В 7 часа и 15 минути преди обед всинца бяхме на определените отначало места. Розовата, жълтата и синята лента все още личат на масата.

Преди всичко г-н Дънов нагледно ни показва как да правим гимнастическите упражнения, които ни се дават тази година от Духа, като сам той направи тия упражнения пред всички и за които упражнения ни се каза от Него още вчера преди обед, че ще ни се дадат. Тези телесни упражнения се състоят от следните седем прийома.

1-во упражнение. Ръцете опънати назад и надолу с дланите се движат кръгообразно отзад нагоре и се навеждат заедно с тялото докато, по възможност, допрат пръстите на ръцете до земята, след което се повдигат нагоре като се изнасят ръцете пак назад, докато дойдат в първото си положение. Прави се три пъти. Това упражнение е за стомаха.

2-ро упражнение: Изнасят се ръцете напред успоредно и се разтварят встрани хоризонтално, като се гледа щото дланите да бъдат обърнати към земята. Прави се три пъти. Това упражнение г-н Дънов обясни, че е за гърдите.

3-то упражнение: Повдигане ръцете нагоре, повиване тялото от кръста надясно и навеждане тялото наляво и надолу, за да образува кръг. Три пъти наляво и три пъти надясно. Това упражнение е за долните центрове на симпатичната нервна система.

4-то упражнение: Изнасяне ръцете настрани хоризонтално, с дланите надолу и ги повдигаме нагоре, като се превиват край главата и образуват кръг върху рамената, като се връщат, като се връщат, докато достигнат първото си положение. Прави се 5 пъти. Това упражнение е за развиване на горните центрове на симпатичната нервна система.

5-то упражнение: Изнасяне десния крак и дясната ръка един срещу други, докато се допрат пръстите им, след което се описва кръг с ръката, а кракът се сваля и се свива назад постепенно, съобразно с кръга на ръката, докато ръката с пръстите допре петата на крака, който се превива в коляното назад със стъпалото нагоре. Прави се три пъти с десния и три пъти с левия крак и ръка. Важи за уякване на нервната система.

6-то упражнение: Изнасяне ръцете хоризонтално напред, с длани надолу; извиване на трупа от кръста нагоре, отдясно наляво, като се гледа щото главата да бъде на противоположната страна на ръцете и трупа. Прави се три пъти на едната и другата страна. Това упражнение важи за усилване на кръвообращението в мозъка и за него г-н Дънов обясни, че е най-хубавото упражнение.

7-мо упражнение: Протегат се ръцете напред, с длани надолу, завиват се нагоре и се извърщат назад, приляка се на цяло стъпало, без да се издигат петите, загребва се с ръцете, след което те се изнасят нагоре в първото положение и се изправя тялото. Прави се три пъти. Това упражнение се прави за усилване на малкия мозък.

След като г-н Дънов сам направи горните упражнения, за да ги видим и разберем, седна и поде:

Тия упражнения ще ги правите, защото са дадени от Духа и ще ги правите всеки петък - или сутрин, или преди обяд и преди лягане - на гладно сърце по половин час. Когато ги правите, всичките минути, докато траят, умът ви да е съсредоточен върху тях. Тези упражнения са свързани с известни влияния и ще произведат много силни вибрации. Най-благоприятното време е да се правят тия гимнастически упражнения сутрин или преди лягане вечер, както Духът повели.

Подиробедното време е най-неблагоприятното време за тия гимнастически упражнения и Духът него не препоръчва. Тия упражнения ви се дават, за да бъдете здрави. Те се дават за първи път и в никоя книга по здравословието няма да ги намерите. И аз искам да видя как ще подействуват тия упражнения върху вас тая година, защото те се дават и за концентриране на ума.

Продиктувани се молитвата, с която се молахме снощи, подир обяд, когато влизахме в олтаря по 6 души. Но тази молитва не може да се изложи тук. Освен това г-н Дънов прочете на всеуслишание и ни продиктува, та си написахме посланието, което Духът даде вчера подир обед. Това послание гласи:

„Аз съм Господ Бог ваш верни и благи, Който винаги пази Своето обещание към ония, които Ме любят. Ходете пред Мене с чисто сърце и Аз ще благоволявам да ви помагам в трудните времена на вашия живот. Помнете, Аз съм син на мира, син човечески. Името Ми знаете. Трудности в тоя свят ще имате, но тях Аз ще преобърна да работят за вашето добро. Времето е близо. Жътвата е зряла, работете, докато е ден.“

„Това е общото състояние, казва г-н Дънов, за всички. След време и то ще има своето значение. На земята хората черпят, а Господ всякога дава.“

3)

НАРЯД за годината 1910/1911

За реда на нещата през годината г-н Дънов каза: „Най-първо за четиво вземете цялото Евангелие от Матей, цялото Евангелие от Лука, цялото Евангелие от Иоана и цялото Първо послание към Коринтяните, цялото Битие, цялата Първа книга на царете. Изцяло този прочит се състои от 170 глави, от които 104 ще употребите за 52 петъци в годината, т.е. по две глави всеки петък, като ще разделите по възможност тъй, щото четивото за всеки петък да е от Новия завет и колкото глави не стигнат от Новия завет за четиво в петъците, ще вземете от Ветхия завет. Тях ще употребите по една за всяка света неделя и по една за в разните други православни Господни празници наред.

За реда през 1910 год.:

1. Цялото Евангелие от Матей	28 глави
2. Цялото Евангелие от Лука	24 глави
3. Цялото Евангелие от Иоана	21 глави
4. Цялото Първо послание към Коринтяни	16 глави
5. Цялото Битие	50 глави
6. Цялата Първа книга на Царете	31 глави
Общо 170 глави	

От тях 104 глави ще се вземат за 52-та петъци, по 2 глави в петъка.

А 66 глави ще употребим за четиво през неделните дни, по 1 глава в неделя, т.е. значи 52 глави.

Ще останат 14 глави през другите големи празници.

Ще се почне от първия петък на месец септември 1910 г.

Пример за разпределението на петъчните и неделните четива:

1. На 3.IX.1910 г.	петък	Матей	1 и 2 глава
2. На 5.IX.1910 г.	неделя	Битие	1 глава
3. На 8.IX.1910 г.	Богородица	Битие	2 глава
4. На 10.IX.1910 г.	петък	Матей	3 и 4 глава
5. На 12.IX.1910 г.	неделя	Битие	3 глава
6. На 14.IX.1910 г.	Кръстовден	Битие	4 глава
7. На 17.IX.1910 г.	петък	Лука	1 и 2 глава
8. На 19.IX.1910 г.	неделя	Битие	5 глава
9. На 24.IX.1910 г.	петък	Матей	5 и 6 глава (главен петък)
10. На 26.IX.1910 г.	неделя	Битие	6 глава

Както упражненията, които ви се дадоха, така и четивата, ще започнете от първия петък на месец септември текущата година.

За пост остава пак четвъртият петък. И постът тази година ще бъде така: ще запоставате точно в 8 часа в четвъртък, а ще отпоставате точно в 8 часа и половина в петък. В петък ще следват опасванията от тези, на които са дадени, но ще се опасват след като мине петъка, та в събота между 3 и 5 часа заранта, когато ще се молят и направят четивата.

Колкото за упражненията кога точно ще ги правите, ви казах и обясних след като днес ви се дадоха. Също се подчерта сега, само се добави, че и като следвате редовно тия упражнения, че в петък с тях ще пъдите дявола из тялото, а в събота заран, като ставате, да се молите между 3 и 5 часа, ще пъдите дявола из душата.

Предметите за размишление и върху които трябва да се молите през определените 12 петъка, са следните:

Първите шест петъци ще употребите изключително за усиляване на Веригата и на всички тия, които са свързани с Веригата за тяхното укрепване;

Седмият петък ще бъде за духовното възраждане на България;

Осмият петък - за плодородието в България;

Деветият петък - за умственото и духовно единично развитие на членовете на Веригата, като се споменават и техните имена при молитвата върху този предмет;

Десетият петък - за подобряване на всички народи в Европа в духовно и политическо отношение.

Единадесетия петък ще посветите да ви научи Господ как да мълчите.

Дванадесетия петък - за обединение на славяните и за идването на Царството Божие върху тях.

През последния, дванадесети петък, няма да се събирате никъде.

През всичките петъци ще се четат главите само от Евангелието и Посланието, а през неделните дни и празниците - от Битието.

През главните петъци (последен петък от всеки месец) ще се молим между 3-5 часа сутринта в събота, когато и ще става четенето на главите, Молитвите „Хвала“, „Добрата молитва“.

А през другите петъци и в неделните дни ще се четат през всяко време на деня или нощта.

Молитвата „Хвала“ и другите молитви, които ни се дадоха, можем да ги четем само, когато сме добре разположени духом.

NB (Nota bene)

Плътта е жената на Дявола.

Дяволът е мъжът на плътта.

Светът е децата на Дявола.

София, 29. VI. 1910 г.

Люб. д-р Дуков,

Получих писмото Ви. Аз съм доста зает сега. Ще ви дам само някои упътвания, по които можете да напишете речената статия. Христос дойде между евреите, те го отхвърлиха и разпнаха, като се убояха от Неговото учение да не би да стане причина за разрушението на техния народ. Христос дойде между латинската раса, те създадоха инквизицията за Него. Христос дойде между англосаксонските народи. Те му казаха: ние няма да те разпъваме, нито ще създаваме инквизиция за Теб. Ако искаш да ти бъдем полезни, ако искаш да работим за теб, дай ни пари, плати ни добре, ний ще работим прилежно за Твоето дело. Христос иде при славяните. Какво ще изберат те и какво ще поискат от Него? Ето въпросът. На миналото историята е пред нас, тя е разкрита, остава да се разкрие бъдещата. Какъв лист ще обърне Славянството, това е важното. Ако то иска да тръгне по широкия път на отпъкките се минали култури, няма какво да се говори. Ако то обаче избере тесния и прав път за създаването на нова култура, за обединението на човечеството, то има велика мисия, която трябва да изпълни драговошно с живота си. Славянството трябва да бъде носител на Любовта и мира, да се опълчи против злото. Статистиката говори, че бъдещето е на славяните.

Засега няма защо да бързате. Имайте търпение, то всичко ще се уреди тъй, както е наредено от горе. Животът не е без план. В него всяко нещо е предвидено и определено. Стига да бъдете верни, пътят ще ви се уясни. Само добрите работи изискват време и търпение. Тия неща вам са известни. Трябва миналото да се пресъздаде, да се очисти и обнови. Да се възстанови образа на Божествените неща. Душата да възкръсне. Духът да оживее, животът да добие неизменната своя основа и Бог да се възцари. Да се положи основата на Новия Олтар, да се съгради храмът на душата и да се обнови нейната държава. Дерзайте, мало стадо, Отец ви е благоволил да ви даде Царство. Така е казал Онзи, Който повдига човечеството. Не е силата в множеството, тя е в единението на Любовта.

Моя поздрав на всички.

Ваш верен П. К. Дънов

5)

ПЪТ, ИСТИНА И ЖИВОТ

Ако пребъдете в Мене и думите Ми пребъдат във вас, каквото ищете, ще просите и ще ви бъде.

ЧЕТЕНИЯ

1. Ев. Иоана	14 гл.	25. Колосяном	3 гл.
2. Битие	10 гл.	26. I Солуняном	4, 5 гл.
3. Изход	15 гл.	27. I Тимотею	5 гл.
4. Второзаконие	20 гл.	28. Евреем	10 гл.
5. I книга на царете	12 гл.	29. Псалми	61, 71, 81
6. Исаия	63 гл.	30. Деян. Апост.	15, 16 гл.
7. Притчи	21 гл.	31. Ев. Иоана	4 гл.
8. Еклисиаст	7 гл.	32. II Коринтяном	10 гл.
9. Псалми	41, 51	33. II Коринтяном	11 гл.
10. Ев. Матей	3 гл.	34. Ев. Матей	16 гл.
11. Ев. Лука	4 гл.	35. Ев. Лука	16 гл.

12. I Петрово	3 гл.	36. Ев. Марка	10 гл.
13. Псалми	31, 91	37. Притчи	7 гл.
14. Ев. Марка	3 гл.	38. Еклисиаст	12 гл.
15. Галатяном	4 гл.	39. Данаил	3 гл.
16. I Коринтияном	10 гл.	40. Битие	23 гл.
17. Притчи	16 гл.	41. Битие	18 гл.
18. Битие	20 гл.	42. Притчи	26 гл.
19. Изход	33 гл.	43. I Коринтияном	7 гл.
20. Съдии	4 гл.	44. Псалми	23, 47, 58
21. II книга на Царете	24 гл.	45. Псалми	21, 37, 69
22. Ев. Иоана	13 гл.	46. Евреем	11 гл.
23. Ефесяном	5 гл.	47. I посл. Иоаново	3, 5 гл.
24. Филипяном	2 гл.	48. I посл. Иоаново	1, 2, 3 гл.

Бог да изпълни сърцата ви с всяка радост и веселие и да оплодотвори Словото Си в сърцата, а вие да пренесете Плодовете на Духа.

(Свещеният подпис)

1. IX. 1910 г.

НАРЯД за събора 1911 година

1. От 10 до 15 август 1911 г. в гр. Търново се събират 32 човека от Веригата.
2. На 12 август 1911 г., петък, се съобщава редът за 1911-1912 г.
3. Събрание на старите членове от Веригата, 1911 г.
4. Думите на Господа (17 ноември 1911 г., гр. Търново).

2) РЕДЪТ за 1911-1912 г.

12 август 1911 г., петък

В 9 часа сутринта двама по двама влязохме в заседателната зала и се наредихме по местата си. Почнахме с прочитането от всинца заедно, дума по дума, на Господнята молитва „Отче наш“. След това г-н Дънов съобщи:

Редът, по който ще прекарате цялата следваща година, е тоя: Дванадесетте главни заповеди за пост петъци ще си изберете сами, като си определите който и да е от петъците в месеца, без да съобщавате някому за това. Даже мъж и жена няма да се споразумяват кой петък да си определят, а двамата са свободни един от друг.

Тези от вас, които могат, да постят по 40 часа, а които не могат, да постят 24 часа.

Първият петък ще посветите за прославяне Името Божие на земята;

Вторият - за съществуето на Духа Светаго в сърцата на хората, т.е. на верующите;

Третият - за идването на Христовото Царство на земята;

Четвъртият - за очистиането на човешкото сърце;

Петият - за просвещението на човешкия ум;

Шестият - за възкресението на човешката душа.

Седмият - за въздигането на човешкия дух;

Осмият - за българския народ;

Деветият - за славянството;

Десетият - за човечеството;

Единадесетият - за здравето и благоденствието на верующите.

А дванадесетият - ще употребите в съзерцание на Божествената Любов.

Петъците ще започнете да пазите от настоящия месец август. Ако на някого се направи препятствие да не може да пости някой петък, то ще отложи за друг петък в следващия месец, през който месец ще вземе два петъка. Никому няма да съобщавате кога ще постите и че постите. Ще мълчите. И когато постите, да прекарвате в абсолютен мир и спокойствие, без да се раздражвате. Постенето си ще започвате от който час искате, от който час желаете. Имате свобода на Духа, който ще присъства с вас и ще ви ръководи. И после, знайте, че сте свободни, щото някои петъци може да постите 24 часа, а някои - 40, само ще си отбележите в такъв случай колко петъци сте постили 24 часа и колко по 40 часа. Спестените от неядене в 12 петъци пари ще ги отделяте и давате на някои бедни деца без баща и без майка, сираци. Защото вие постите, но тия пари, които сякхте да похарчите, ако ядехте, не бива да остават у вас, а ги раздайте на нуждаещите се хора. Освен на бедни, без баща и майка кръгли сираци, тия пари могат да се дават и на жени, бедни, с деца, без баща и с мъчен поминък. По такива места тия пари ще се раздават веднага подир прекарания в пост петък, като ще се внимава раздаването да не става по-късно от следващия определен петък. До следващия определен за пост петък парите ще трябва вече да са раздадени.

Освен тия 12 петъка, в годината има още 40, нали? В тия 40 петъка вие сами ще си изберете предмета, върху който да размишлявате и по който да се молите. Това ще направите според диктовката на духа у вас. И идущата година ще се направи сравнение и да се види кой за какво се е молил. За 12-те петъка ще правите вашите размишления винаги сутрин от 2 до 6 часа, а за другите 40 петъка през годината вие ще си изберете часове, през които да се молите и размишлявате.

Четивото за 12 петъка и другите 40 петъка през годината вие сами ще си го избирате, според разположението на духа, откъдето желаете от Книгата Господня. Само че това, което изберете за прочит и го прочетете, също ще си го отбележите. А на тези приятели, които поискат от вас упътване, ще кажете да държат втория петък на месеца, като постят, които могат 36 часа, а които не могат - 24 часа. За четиво им дайте цялата книга от Битието и което не стига, вземете от Изход две глави. Те са свободни през всичките петъци да си се молят и размишляват върху каквото вече пожелаят, без да ги ограничавате. На един човек може да се посочи пътя и ако не може да го използва, тогава трябва да му се помага.

Тази година гледайте да се даде свобода на Духа да работи, защото иначе остане ли на нас, има препятствия. Трябва да оставим свобода на Духа.

Начало от месец август

Поста - от 24 до 40 часа - за главните петъци.

I петък ще посветим за прославение на Името Божие на земята.

II петък - за съществуето на Духа Светаго в сърцата на хората (на верующите).

III петък - за идването на Христовото Царство на земята.

IV петък - за очистването на човешкото сърце.

V петък - за просвещението на човешкия ум.

VI петък - за възкресението на човешката душа.

VII петък - за въздиганieto на човешкия дух.

VIII петък - за Българския народ.

IX петък - за Славянството.

X петък - за човечеството.

XI петък - за здравието и дългоденствието на верующите.
XII петък - в съзерцание за Божествената Любов.

3)

СЪБРАНИЕ

на старите членове от Веригата

1911 г., 9 часа вечерта

Между вас тук има неща, които трябва да се изгладят. Ний сме дали много жертви, та Волята Божия не е за в бъдеще да даваме още подобни жертви. Когато се дават потребни жертви - добре, но непотребни жертви не бива да се дават. Вие трябва да решите едно или друго. За в бъдеще които искат да следват Господа, да решат и да Го следват, и да бъдат уверени, че ще имат всичките доказателства.

Между вас има раздори и поради тях Аз не съм могъл да помогна там, дето трябва да помогна, а това е, за което Аз най-много съжалявам. Ако Аз знаех, че ще ми направите тази спънка, никога нямаше да се свързвам с вас и щях сам да върша работата си и да си отида. Но сега вече не мога, защото съм свързан с вашата карма. Вий сега гледате на работата мрачаво, като през огледало, но отпосле ще виждате ясно. Както и да гледате и да чувствувате, само знайте, че ако това дело се спъне, спъва се и българският народ, спъвате и себе си и то за няколко поколения. Всички вие трябва да знаете и изпълнявате правилото, че не бива да говорите за неща, които не знаете и които с очите си не сте видели и проверили, защото това, което нас ще подигне, то е Истината и самата Истина. Никакви догадки, предположения и слухове не бива да ни влияят.

Аз искам да ви дам пример как да любите Господа. Това е всичката Моя задача и ако сполуча, пак добре. Един човек може да бъде велик и без да Го знае някой. Вие имате деца, домове, искате да ги възпитавате и Аз искам да ви покажа как трябва да постигнете тези работи. Този народ се нуждае от хора и ако вие спъвате за повече работата, Господ ще си намери други хора, но не е хубаво нито за вас, нито за народа да спъваме един вървеж. Затова подигнете се като хора разумни и благородни. Желанието ми е да изчезне дисхармонията във вас, която причинява редица пакости.

Вий сте поканени да работите и ако вървите подир Мене, добре. И понеже съм свързан с вас, искам да Ме не спъвате, защото освен делото и задачата, за която седя, какво друго може да ме спира? Някакво имение и стяжание ли? Културата на съвременния живот ли? Аз не искам да образувам котерия около себе си, която да се кара с този, онзи, с другите хора. Никаква задна цел не искам да имате. И нямате право да се нахвърляте с причини и без причини върху никого човека, който иска да работи. Вие, може би и без да щете, Ме излагате като един пехливанин и при състезанието вий стоите отстрана и ръкопляскате. Обаче помнете, че положителната подкваса дава положителен резултат, когато отрицателната - отрицателен резултат.

Ако искате да работите за Господа без Любов и себеотрицание, не може. Христос Ми каза: „Ида да помогна на този народ, да разгледам всичките му недоразумения и да разнебия всички препятствувачи духове.“ Аз и Христос едно сме. И с нищо друго не можете да ме подмамите, освен с вашата Любов. Вашите мисли Ме измъчват, те са едно страдание за Мен. Моето положение е като малко дете, което ходи по тръните.

Аз ще направя наследници само тия, които се държат с Мене. Заради Бога искам да направите този велик подвиг - ПОМИРЕНИЕТО.

За вътрешната Верига не говорете никому нищо. Работниците в България са определени и Аз искам да се ползват. Тази година ще работим за вътрешното укрепване на Веригата. В Арбанаси ще направим нещо вроде колонии и приюти.

Бъдете верни на своето призвание. Отец мой ще преобърне всичко за добро. Имайте пълна вяра и съвършена вяра в Отца на Виделината, от Когото произтичат всички блага на земята.

Отец, Който ви е пратил на земята да се учите в послушание, желае да растете в Неговата Истина. Тази Истина ще ви направи свободни, в тази Истина Аз пребъдвам, така и вие пребъдвайте, както и аз. Помнете: скърбите, това е Божиата повдигаща се ръка за вас.

Мъчнотиите, това са Божиите благословения, които ви се правят. Отец Мой ви люби, бъдете и вие подобни Нему. Той е благ и дълготърпелив към всички.

Старайте се и вие да следвате по Неговите пътеки.

Любовта - това е животът, тя е вътрешната връзка на Небето, която ражда здравето, щастието и блаженството.

Волята на Отца е вие да бъдете здрави духом, да бъдете щастливи по сърце, да придобиете блаженството на живота.

Вашите тела - това са храм на Бога.

Вашите души - това са камъните, които образуват Небето.

Вашите духове - това са Божествените лъчи, които се пращат за изкупление и благо на света.

Бъдете прилежни и трудолюбиви в живота си, прилежание и трудолюбие са потребни на земята, те са неприятни, но плодовете им са сладки.

Имайте мир в душите си, не мира на света, но Божествения мир.

Пътят, по който вървите, е тесен и труден за възкачване, но само в него се намират всички блага, които Господ е вложил.

Помнете: не сте свои си, вие сте роби на Бога Живаго и ако пребъдвате в Неговата Воля, Аз ще пребъда във вас и ще явя себе си вам. Само тогава ще ме познаете, както аз ви познавам. Сега още има голяма тъмнота във вашите умове, но Духа, който Аз ще ви изпратя от Отца да пребъде във вас, Той ще направи всичко светло и ще ви покаже пътя на бъдещето.

Помнете думите, които са казани: „Без вяра не може да се угоди на Бога.“ Не давайте ухо на шепненето на лукавия, в тия шепнения се крие отровата на злото. Бъдете смели и решителни, защото Аз съм с вас. Светът може да се вълнува, бурите на живота могат да ви обезпокояват и да ви се струва, като че ли корабът, на който пътувате, ще потъне. Помнете: Този кораб не потъва.

В света могат да станат много промени, много изменения, но Отец, Който ръководи всичко, остава всякога един и същ - мир на всички души.

Аз ще ви дам този мир, който светът не може да ви даде. Когато завършите вашето поприще на земята, Отец сам ще обърне всяка съза от очите ви и ще ви даде всяка радост и веселие.

Молете се да възтържествува Божиата Добродетел, да възтържествува Божествената Правда, да възтържествува Божиата Любов, да възтържествува Божиата Мъдрост и да се прослави Господ в своите дела.

Да възтържествува Божиата Истина и чрез нея Господ да озари света. Да възтържествува Божественият живот и чрез него да ви се дадат всичките блага.

Да възтържествува Духът на Отца Моего и Отца вашего, да се възцари Той и да бъде Все и Вся.

Чада, имайте любов помежду си. Любовта дълготърпи, тя е всякога благосклонна, никому не мисли зло, на всички се радва, всичко повдига, всичко утешава, всичко спасява и всичко пребъдва в дома на Отца.

Слушайте този глас на Любовта, оставете се да ви ръководи през всички ви живот, сама тя е в сила да отмахне неугасимото зло, което разрушава човешкия

живот. Не се поддавайте на тази съблазън, не се трудете да превърнете камъните в хляб, не искайте от Господа това, което е противно на Неговото естество, не Го изкушавайте в безразсъдността, макар да ви дадат целия свят, отхвърлете го, защото благото на живота е сам Господ и когато Той пребъде във вас, вие ще бъдете силни да струвате това, което е добро и угодно на Него.

И сам Господ ще ви пази от всяка зла напасть, от всяко лукаво помишление и ще ви даде знание и мъдрост чрез Духа Си да побеждавате.

Дерзайте, Аз победих света - на Мене е дадена всяка власт на Небето и земята и ще се изпълни не волята на света и волята на лукавия, но Моята воля и волята на Отца Ми.

17. XI. 1911 г.

Велико Търново

НАРЯД за събора 1912 година

1. Съборът се състоял на 15-21 август 1912 г. в Търново-Присъствуват 63 човека.
2. Учителят П. Дънов за пръв път им изнася и чете от „Завета на цветните лъчи на светлината“, издадена под ръководството на Христовия Дух.
3. През август 1912 г. Христовият Дух се вселява в Петър Дънов и той става Миров Учител. (Виж „Изгревът“, том II, стр. 32-35.)
4. На 15 август 1912 г. Учителят Дънов казва: „Господ е между нас. Той ни слуша, радва ни се и ни обича. Тази наредба не съм я дал аз, а я дава Господ и затова вие трябва да мислите за Неговата любов, която да виждате във всяко едно лице. Господ ви изпитва и вие слушате гласа Му.“
5. Наряд за петъците.
6. На 4 октомври 1912 г. Османската империя обявява война на Гърция, Сърбия, Черна гора и България. На 5. X. 1912 г. България и Гърция обявяват война на Турция. На 7. X. 1912 г. се присъединява и Сърбия. На 23. IX. 1912 г., неделя, Учителят Дънов казва: „А ето Христос иде. Той е в България. И Той е, Който ръководи тая работа. От поведението на българския народ, от поведението на славянския елемент въобще, ще зависи разпоредбата на Невидимия свят.“
7. Молитва, дадена от Учителя Дънов за войната 1912 г.

5) НАРЯД ЗА ПЕТЪЦИТЕ

Тази година няма да постите, но в замяна на туй в петъчен ден няма никога да ядете готвено, а ще минавате само с малко сух хляб и маслини. Само сутрин, обед и вечер може да ядете чай с маслини и то или по един, или по три чая. Знаете ли защо няма да постите? - Защото Господ е с вас и понеже Той ще ви ръководи, не е нужен пост. Отпосле ще ви се каже реда на градовете, по които трябва да става молението. Четиридесет и пет петъци ще употребим за членовете от Веригата, а седем петъка, които ще бъдат в края, ще се употребят за тези членове от Веригата, които имат най-голяма нужда от помощ, та да им дадем всичкото наше съдействие. То и за петъка благословенията, произтичащи от нашата помощ, ще видим какво ще се прави, стига да има излишъци.

ДАДЕНА ОТ УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ ЗА ВОЙНАТА 1912 г.

- 1 Всесилний и Всеблагий Господи, Боже наш, заради големите Твои милости и щедрости, които непрестанно изпращаш на нас, ние се осмеляваме да се явим пред Твоето лице като недостойни Твои раби и просим Твоята милост и помощ.
- 2 Благодарим Ти за голямата любов, която си показал към нас: Ти си ни призвал от светия Си престол, посочил си ни Истината, осветил си ни Пътя на живота и си ни дал Царство.
- 3 Ний Ти се обещаваме, Господи, Боже наш, че ще следваме Пътя, който си ни посочил и останалите дни на нашия живот ще посветим на Тебе, Отче на Виделината, ще Ти служим с радост.
- 4 Ти си надеждата ни, силата ни, радостта ни, затова към Тебе прибягваме и под сянката на Твоите крила намира почивка изнурената от земни грижи душа. Молим Ти се, Господи, извора на живота, смили се за нас и братята ни на бойното поле: ... *(имената им)*, които са изложени на хиляди опасности и огнени изпитания.
- 5 Прости волните им и неволни прегрешения. Простри над тях мощната Си десница и ги запази от видими и невидими неприятели. Възвърни ги по домовете им здрави, обнови ги, за да свършат останалото време от живота си в мир и покаяние и с делата си да прославят Твоето Име на земята.
- 6 Разруши със силата Си крепостите на тия, които враждуват, направи смущение в лагерите им, заслепи очите им, за да не могат да вършат зло на Твоите раби. Покори, Господи, под нозете Си всички враждующи души и пребъди с всички тия, които се надяват на Тебе.
- 7 Чуй, Господи, молитвата ни и дай внимание на молението ни, защото на Тебе уповахме. Спаси братята ни заради милостта Си, бъди им силна крепост и щит техен, за да не се зарадват тия, които искат душите им. Свят си Ти, Господи, свято и прославно е Твоето Име сега и през всичките времена.

Амин.

НАРЯД
за 1913 година

1. През 1913 г. няма събор. Братята са войници по фронта.
2. Към всички. От Учителят П. Дънов, 18 юли 1913 г.
3. Слово, 11 август 1913 г., неделя.

София, 18 юли 1913 г.

Това е епохалната година, за която Ви бе казано. Бурите, които се повдигат, са неща, които трябва да дойдат, за да се опита Вашата вяра, Вашата Любов. Зад тия бури стои Един, Който наблюдава вървежа на Вашите работи. Един, Който не дреме. Той е известен през всичките векове, с Името на Когото се крепи всичко. Аз съм с Вас, не бойте се. Всичко ще се превърне на добро. Тия, които наследствуват, Ний ги знаем, те минават под многото имена. Но Господ е Господар на света и без Него нищо не става.

(Свещеният подпис)

СЛОВО

София, 11 август 1913 г., неделя

За прочит цялото послание Юдино. Текст 20 стих: „Назидавайте себе си на пресветата ваша вяра и молете се Духом Свети.“

Прочетете това послание всинца, защото то е интересно. В 20 стих има думата „назидавайте“, а това значи да съградиш, които е равносилно с „градеж“, също както, за да очистиш сърцето си, значи да се чистиш, да обработваш. Човек, за да може да гради, да мисли, да очиства сърцето си, трябва да има кой да му помага.

И в български език има поговорка, че с един камък къща не става. И човек ако мисли, че сам може да очисти своя ум и да подигне своето сърце, почива на фалшива почва и схваща живота лъжливо. Ако човек работи заедно с Господа, тогава - да! Но един човек може да работи със своя учител само, когато има постоянни съобщения с него.

Тия ангели, които са напуснали една време небето, те разбират много добре окултните закони, а за уверение на това ще видите, че когато у вас се зароди една благородна мисъл, те веднага турят противоположна мисъл. Например кажете си в себе си: „Ще реша да следвам Господа.“ Те веднага съобразяват и ви казват: „Чакайте де, остарейте, поправете положението си и тогава с успех ще сторите това.“ И ние често пъти веднага възприемаме техните внушения и заприличавате в такива случаи на онзи младеж, който като решил редовно да се черкува, среща го дяволът и го разубедил да прави това, понеже бил още млад, а черкуването мязало само на старите хора. Обаче като остарял този младеж и тръгнал на черква, дяволът му казал: „Сега вече си стар, седи у дома, па си почивай, тая работа е за млади.“

Сега въпросът е защо тия ангели се стараят да отклонят хората от пътя Господен? Това е много ясно, като знаете, че когато имате добър слуга, вие искате да го задържите у вас. Защо? За да ви слугува. Може да проверите и друг един факт в живота, а именно: Забележете, че има много пьяници в обществото, но никой нищо не им казва, докато пьянствуват, никой не говори, че не правят добре. Щом обаче някой пьяница се реши да следва Господа, ще се награтат да го убеждават, че не е тоя правия път. Питам сега: Где бяха тия хора по-рано? Но тия хора са същите, които го караха по-рано да пьянствува.

Да, няма момент в живота, когато тия ангели да не могат да обсебват и препятствуват. Интригите, крамолите, ежбите, това не са човешки работи, защото човек не е дотолкова развратен. Кой докара румъните? Те. Кой докара българите да воюват със сърбите? Пак те. Те искат да ни накарат да им слугуваме, да се оттеглим от пътя Господен. И чудното е, че и самите вие биехте тъпана и искахте да се биете. Бихте се, но ето ви последствията.

Толкова години аз воювам да изменя това хипнотическо състояние, защото

виждам, че вие хем слугувате на тия ангели, хем ви бяят. Затова рекох да се избавите и освободите от това робство, което вие приемате не защото го искате, а защото чисто и ясно се подкупвате. Това е начинът, по който хората на земята вършат предателство спрямо Господа и то така: дяволът дохожда и ви убеждава, че всички богатства и всевъзможни блага са в неговите ръце. Вие възприемате и се поддавате, когато, както Христос, трябва да му кажете: „Махни се отпред Мене, Сатана!“ Ето защо вие трябва да навикнете да разпознавате тия ангели, защото омразата, лъжата, това не са ваши работи, а са техни.

Хората понякога възприемат начините на действие на тия ангели и така се подхлъзват и става тяхното падение. Човешката душа винаги ламти за Божията любов, но тия ангели не могат да направят по никой начин човешката душа щастлива, защото добро наистина обещават, но добро не дават.

Човешката душа е поле, арена и върху тая арена работят лошите и светлите духове. Ние трябва да дадем място на добрите духове, защото те са, които ще ни изведат на добър път. Цялото небе и всичките добри духове имат интерес да избавят човечеството. А пък вие, да познаете дали сте обсебени от лош дух - не остава друго, освен да се вгледате в огледалото и да се огледате: веднага ще видите изменение на лицето ви от хипнотическото влияние на тия духове. Никога, ама никога не се прилепвайте много интензивно към някоя мисъл така, щото да сте готови да жертвувате всичко. Защото не е тайна, че щом вие се предадете толкова много на едно чувство и една мисъл, в тази мисъл или форма живее или един добър или един лош дух. И ако се поддадете на влиянието на лошите духове, образуват се разните болезнени състояния, болестите, всевъзможните недъзи, които донасят страданията и на тялото ви. Затова именно се казва в стих 20 от прочетената глава: да назидваме себе си във вярата.

Кризата, която се прекерва днес, е криза за самите вас. Защото България по невнимание и неосторожност се остави на хипнотическото състояние на лошите духове, отиде много надалеч, заблуди се и Бог, за да я направи да се опомни и избави, допусна тази криза. Няма защо да недоумявате и да се смущавате от тази криза.

Когато Господ иска да спаси човечеството от някоя предстояща и опасна язва, винаги взема известни привидени блага и ги изпраща в пространството - изпраща свинете в морето, както що Христос направи, за да избави беснуемия. И затова господарите на свинете плачат, разбира се, защото в тлъстината на тия свини те изгубват известна лътска облага. Но за вас Господ казва: „Какво се ползува човек, ако спечели целия свят, а душата се ошети?“ Мнозина негодуват, мръщят се и думат: „Язык, пропадна България, окепази се България“ и пр. Да, ще кажа аз. Много добре Господ стори, че изпрати прасетата на тоя народ в морето, та да освободи къщата му. И за да освободи душата на един народ, Господ може да направи всичко. Ето затова на, Господ прогони прасетата на българите и ги изпрати в Гърция и Турция. И българите сега плачат ли, плачат! Много естествено, губят ползата от прасетата. Вие обаче освободете себе си от този развой на работите, защото Господ иде и ще дойде, но какви ще ви намери? Какво ще ви каже Господ, ако когато дойде, ви намери предали се в сластолюбие, че имате поняколко къщи, че сте научили децата си, синовете и дъщерите си как по-изкусно да се въртят по баловете и по-шикозно да плетат косите си! Каква полза от всичко туй за вашите души? „Какво печели човек, ако спечели всичко, а изгуби душата си?“ Пазете душите си. Не си правете илюзии, защото сте в единадесетия час. Не си туряйте в ума да живеете охолно на земята, докато сте тука. Това ще дойде, но при добри условия, а сега няма тия условия. Сега са времена последни, времена усиления и размирния. Намерете ми, например, някой от вас, който в днешно време да го обичат както подобава синовете и дъщерите му; намерете ми подчинени, които да милеят за началстващите ги? Няма! Но Господ е, Който иде да тури ред и порядък и ще положи този ред по начин твърде обикновен и естествен. Вам сега в единадесетия

час предлежи да късате и хвърляте всичко светско и да се приготвите, щото като дойде господарят ви, да ви не заvari, че в кандилата ви няма масло.

Някои от вас казват: „Не ни съчувствуват.“ Съчувствието е, когато си бос, да те обуе, ако си гладен - да те нахрани, ако си затворен - да те посети. Но повече от това? - То е излишно. И думите не важат. Делата са, които красят. Любовта е фундаментът, тя е основата на всичко, защото тя е една добродетел, сляпа към грешките и погрешките на хората и от нищо не се обижда. Даже в най-големите грешки на хората тя вижда само добро. Четете Павла, 13 глава от Първото послание към Коринтяните и ще видите какви са качествата на любовта.

Тази любов ни трябва тъкмо най-вече сега, защото загубата, която претърпяхме в материално отношение, нека я наваксаме с Господа и ако Той е с нас, ние нищо не сме загубили. Затова научете се да не бъдете под влиянието на лошите духове. Когато дойде мисъл в ума ви да критикувате някого, попитай се: Защо да храня лошо настроение в себе си? Искате ли да лекувате и да се избавите от своите ежедневни измами, не се съединявайте с духове проклети и изгонени от небето.

Христос не дойде да помага на духовете, а дойде да помага на душите. Всички съвременни човешки раздори са от лошите духове. От 13 години насам аз наблюдавам как тия духове разстройват човешките души и виждам колко майстори са те. Затова застанете на страната Христова и Той ще бъде силата, за да побеждават лошите духове. Застанете, казвам, на страната Христова, затова, защото подозирам за вас голяма опасност. Ако Господ рече и постави на изпитание вашата вяра и готовността да Му служите, дотолкоз ще се почувствате обременени, щото някои от вас не ще много да му мислят, за да си теглят куршума. Но питам ви тогава: Така ли лесно напускате бойното поле? Мнозина, като дойдат натясно, казват си: „Хе, щом Господ не ни помага, ще отидем в друга посока, ще отидем в Тройния съюз, напускаме Тройната антанта. Обаче това ще бъде гибелна слабост за вас. Това няма да ви препоръча пред небето за хора със силен характер - характер, на който небето не може ни най-малко да разчита, когато ние трябва така да се поставим, щото небето да разчита на нас. Но всичко това не е чудно. Слабост у хората е да се подкупват от външните работи. А вие, понеже сте в единадесетия час, напълнете маслениците си, за да можете да изчакате младоженеца. Аслъ колко още ще живеете тука? Още 20, 30, 40, най-много до 50 години. Ако речем, че всичките тия години добрувате, то душите ви где ще са? Когато и след изминаването на петдесетте години вие остареете, тялото ви рухне и силите ви напуснат, кой ще ви помогне?

Не се заблуждавайте, на временните форми не уповавайте. Тия големи и солидни здания виждате ли ги? Камък на камък няма да остане от тях, дотолкоз е злото, което иде за нечестивия свят. Но всичко това за вас е урок, който трябва да разберете, проумеете и схванете и да сте готови да посрещнете Господа на Истината. Светът няма да разбере, освен когато Господ дойде. И ако вие, които сте с мене, искате още да останете в света, аз поне не искам да се спирам, а ще отида при своето предназначение. Но и за вас далеч по-изгодно е да последвате мене, защото казвам ви и разбирайте го добре: за вашите души не играе роля нито кой ще вземе Кавала, нито кой ще вземе Солун. Тия въпроси са въпроси посторонни. Вие гледайте душите си, защото времената са такива, щото има опасност да ги изгубите, а тогава пак ще кажа: Каква полза човеку, ако спечели всичкия свят, а ошети душата си? Това е, което Господ Исус Христос сега ви казва. Ще завърши своята реч с една малка приказка.

Преди години в Китай живял Лео Янг, човек, предан на постоянни уединения и размишления. Колкото повече се вдълбочавал над своята философия, толкова работите му не отивали добре. Оженил се. Но и жена му го намразила заради неговата особеност. Неговата постоянна мълчаливост и начумереност не й се

понравили и работата дошла дотам, че те трябвало да се разделят, защото тя търсила и искала живот с разположение и веселост. Той най-сетне ѝ позволил да се ожени за друго и тя вземала един търговец, с когото заживяла.

Обаче по едно време Китай се вижда натясно и китайските първенци потърсват Леонга за съвет, чрез който той се подигнал много и станал всеизвестен. Бившата негова жена отива при него и го помолва да забрави миналото и да я приеме да заживеят пак заедно. Той не ѝ отговорил нищо, а взел, че излял една чаша нектар, след което ѝ казал да го събере, ако може. Разбира се, тя не могла да стори това.

Така и Христос като дойде, ще ви каже да съберете този изсипан нектар, но не ще можете да го съберете. А аз трябваше да ви оставя, та сами да разрешите този ребус. Но разясних ви го, защото желая доброто на вашите души, защото виждам, че на повечето от вас в това отношение очите ви са към света, също както на бивола окоето е все в просото. Внимавайте прочее, за да опазите вашите души и да ви помогне Христос.

НАРЯДИ за 1914 година

1. Поздрав към всички за Новата 1914 година.
2. Съборът се е състоял от 10 до 18 август 1914 година в град Търново. Присъствуват 81 човека.
3. На 10 август 1914 г. Учителят П. Дънов каза:
„Аз ви приветствувам като добре дошли от всички наши приятели. Приветствувам ви и от Господа Исуса Христа. Това е първото събрание по рода си в нашата епоха. Вие сте сега в Новия завет, в Новата епоха.“
„Христос сега слиза от Божествения свят към нас.“
4. От 9 (22) март 1914 година е започнала епохата на Водолея.
(Виж „Изгревът“, том II, стр. 35-38.)
5. Наряд, даден на 11 август 1914 г., понеделник.
6. На 16 август 1914 г., четвъртък, Учителят П. Дънов им казва:
„Аз ви проповядвам един Христос, Който е между вас, слушате гласа му, но не го виждате.“
7. Нареджване за 1914 г., Нареджване за кръжоците.
8. Упътване за молитвите, 1914 г..
9. Наряд за неделите през 1914/1915 г.
10. Наряд за петьците, 1915 г.

СИНОВЕ НА ВИДЕЛИНАТА

„Ходете във
Виделината, за да
бъдете Синове на
Виделината.“

Виделината за душата е това, каквото е светлината за тялото. Храненето, растенето, развитието на тялото е невъзможно без светлина. Също така е невъзможно за душата да расте, да се развива и да даде плод без Виделина. Както светлината произтича от Слънцето, тъй и Виделината иде от Бога. Светлината не е едно и също нещо със Слънцето, също и Виделината - с Бога. Светлината ни подсеща за Слънцето, Виделината ни упътва към Бога. Когато имаме светлина в облачно време, не можем веднага да посочим де е Слънцето, защото не го виждаме от облаците. Това ще направим, като се възползуваме от придобитото си знание и опитност, като размислим колко е часът, кое годишно време имаме и следователно где приблизително в дадения момент би трябвало да се намира Слънцето. След това ще се взрем по-внимателно в определената посока, вероятно ще зърнем посилна светлина, ще видим, макар и мрачково, Слънцето. Също така, като имаме Виделината, изпратена ни от Бога, ние със същите усилия, опит и знание можем и трябва да търсим Бога.

Когато детето се роди у един баща, последният му дава условия за живот и растене на тялото. Също така, когато се ражда човек, дава му се виделина - условия за растене и развитие на душата.

За нашия стремеж да идем в Небето се искат условия. Такива са условията, които спомагат на душата да се очисти и обогати духовно. Защото небето е за живот само на души богати духовно, чисти, „облечени в сватбарски дрехи“. Да бъдем Синове на Виделината, това значи да имаме и да използваме дадените ни условия - Виделината - за наш духовен прогрес. Процесът на Виделината е очистиране душата и нейното оплодяване.

Светлината дава на растенията възможност да се хранят от соковете на земята, които тя преработва в листата им в хранителни за растенията материали. Тъй растението расте и дава плод.

И нашата душа е едно растение, което трябва да даде плод. Чрез сърцето ния пуца в материята своите корени - това са желанията. Желанията и мислите са соковете на душата, която правят добра, дават й възможност да принесе плод на доброто. Добри можем да бъдем чрез мисли и желания. Те обаче биват ценни, когато се свържат и проявят в един акт. Реализират ли се в такъв, душата ни е дала плод, използвайки условията, които са почва. И тъй, както светлината превръща соковете в растенията в плоден материал, тъй и Божествената Виделина превръща мислите и желанията ни в добри дела - плодове на душата.

А това значи да сме „Синове на Виделината“, т.е. да използваме Виделината, дадените ни от Бога условия, за наш духовен прогрес, да дадем духовен плод чрез виделината.

Като Синове на Виделината имаме различни отношения към нейния Източник - Бога. В различни времена Бог ни дава различни условия за развитие. Синовните ни отношения към Бога душата в различно време разбира различно, съобразно условията, в които Бог ни поставил, като добър възпитател, да работим, да ги използваме, за да се разбираме, та да станем добри.

За да влезем в Небесното Царство, трябва да бъдем спасени. Само спасението не е достатъчно, а трябва да се възползуваме от него. Спасението е, че

Бог ни избавя от лошите условия, при които нашата душа, ум и сърце не могат да се развиват и ни поставя в други, в които това развитие е възможно. Когато спасяваме някого от затвора, ако той е поставен при едни условия, които пречат за неговото развитие, парализират го, а ние го поставяме в други, благоприятни условия. Понататък спасеният сам трябва да се развива, да работи, като използва условията, знания и опитност. Иначе, макар и да има благоприятни условия, той може да не се развива, да не прогресира, въпреки факта, че е спасен. Тъй и ние, спасени от Исуса Христа, сме избавени от лошите условия, които пречат за развитието ни и сме поставени в нови условия - Виделината и благостта, които ние трябва да използваме за своето развитие и прогрес.

Спасението води към свобода: спасеният от затвора е изваден на свобода. И ние, спасени от Исуса Христа, сме свободни чрез Исуса.

У всекиго от нас се таи скрит истинският живот, душата ни, свързана с Източника на Живота, Който ни я е вдъхнал. Този скрит живот, тази Божествена искра е, която постоянно негодува в нас, въздиша, недоволна е, търси нещо по-добро, по-високо. Тоя скрит живот е стимул на прогреса, той го движи.

Сега, когато той е поставен в условия, които пречат за неговата проява и на неговия естествен развой, ние не сме свободни. Наопаки, свободата е, когато скритият душевен, могъществен живот се извади от едни условия, които пречат на развой и проявата му и се постави в условия, благоприятни за този развой и проява. Значи свободата е следствие на спасението. Неспасеният не е свободен. Обратно, свободен ли е вътрешно човек, чувства ли, че неговата душа е в единение с Твореца си и с душата на всички хора в света, не чувства ли пречка за това единение, той е спасен. Грехът е пречка за това спасение, следователно обхванатият от грях не е свободен. Ето защо апостол Павел казва в Посланието към римляните, че като сме спасени, ние сме свободни от греха.

Дават ни се признаци, по които ще познаваме свободни ли сме или не. Тия признаци са страданията. Те показват, че животът ни трябва да излезе в други условия за съществуване. Мине ли животът ни в благоприятните условия за развой му, страданията не се чувствуват. Ангелите са свободни. Те са в условия, най-благоприятни за проявата на техния вътрешен живот. Светиите не са били обладани, не са се оплаквали и не са чувствували страданията, защото душевният им живот е бил по-пълно проявен, поставен в по-високи условия, в Божествената атмосфера, дето били свободни. И тъй, страдаме ли, трябва да насочим вътрешния си живот към по-високи условия. Повдигнем ли, усилим ли вътрешния си живот, поставим ли се във връзка с праведни и светли Духове, ще сме свободни и не ще страдаме вече. Това пък значи, че сме Синове на Виделината, че сме използвали дадените ни условия.

Който е Син на Виделината, той се ползува от светлата и тъмната страна на живота. С други думи: той умее да използва за своя подем и щастие, и нещастие, и помощ, и пречки.

Възпитателят поставя на възпитаника си не само гладък път, не само улеснения, но и пречки, които трябва да бъдат надвити. Улесненията спомагат спечелването на знания, но пречките обогатяват опитността. Свободният човек не е без пречки в пътя си, но той лесно побеждава и отминава, а несвободният се спира пред тях. Ето защо Бог, като отличен възпитател, дава на чадата Си пречки, които те трябва да се научат да надминават. Само тогава ще бъдат свободни и силни.

Често ние се оплакваме от страданията си, от лошите си мисли и желания. Това не е право. Това са условията, при които душата ни узрява или по-добре, плодето узряват. Всяко подобно условие ни е дадено от Небесния ни Баща, за да го победим, да го надвиеш, от господар да го обхвнем в наш слуга, тъй да станем добри, мощни в доброто, богати духом. Иначе и не може да бъде, защото „Царството

Божие се взема от тях, които се насилват да го вземат". А това насилие е борба. Пък борбата ни „не е срещу плът и кръв, но срещу началства, срещу управителите на тъмнината от този век, срещу лукавите духове на поднебесната“.

Прочее, когато водим тази борба „срещу управителите на тъмнината на този век“, ние сме Синове на Виделината и ще имаме помощ от Небето. Затова трябва да търсим само тази помощ, да бъдем готови да се облечем „във всеоръжието Божие“, като се препашем с истината, облечени в бронята на правдата, обуюем в приготвянето за благовестие за мир, „вземем шлема на спасението и меч на Духът“ - Словото Божие, като се молим духом на всяко време.

И тъй, искаме ли да сме Синове на Виделината, трябва да използваме всички условия - добри и лоши, в които сме в даден момент и като ги използваме за своето развитие, ще се освободим от лошите условия, т.е. ще станем свободни. По този начин със собствен опит и придобито знание ще намерим Бога, Източника на Виделината. Тъй Синът на Виделината става радостен, не се отчайва в душата се. Ето как Синът на Виделината добива Божественото равновесие в себе си, а също го изнася и в света.

Във взаимоотношенията и дейността на хората има два вида, две категории закони. Първият вид има механичен характер и има две страни: събиране и изваждане. Вторият вид пък има Божествен характер, страните му са умножаване и деление.

Грехът винаги се съпровожда с първата категория. Например Адам и Ева се събраха, събраха себе си и плода, събраха се и със змията. С това извадиха наяве непослушанието и гордостта си. Извади ги Бог из рая. Събират се жени на едно място и почват да събират при себе си греховете: почват да критикуват и одумват хората, изваждат наяве хорските и своите недостатъци.

Евангелският богаташ направил житница и събрал вътре житото си, без да го използва по Божественому. Затова пък Бог му извадил душата в същата нощ. Елмазът е скъп, лъскав, но той събира и чупи слънчевите лъчи, без да ги умножава.

Житното зърно е скромно, етично, но то, посято в земята, се умножава. Такъв е духовният човек. Добрият е верен раб, умножава талантите на господаря си - изпълнява Божествения закон. Семето, паднало в добрата почва, се умножава на 30, 60, 100. Когато Бог сътворил човека, дал му заповед „да расте и да се умножава“.

Имате ли у себе си добри дарби, трябва да ги умножавате. Жената да вижда у мъжа си добрите черти, които да гледа да умножи. Вследствие на това пък мъжът почва да дели с нея чувства и признателност, ще дели усилията си, като ще ѝ върне със същата мярка. Тъй трябва да постъпва и мъжът.

Видели единият у другия лоши качества, да не ги изважда пред хората, а да ги обърне в добри и като станат такива, да ги умножи.

Ако е казано, че Царството Божие прилича на квас и синапово зърно, то значи, че щом елементите на това Царство влязат в човешката душа и дух, те се умножават. Бог ще раздели с тях Царството Си.

Изхождайки от това гледище, като се казва, че ние трябва да бъдем Синове на Виделината, значи, че трябва да умножаваме и да използваме всички условия, в които сме, за доброто на нас и на ближните си.

Както умножението на растенията и животните е възможно само при светлината, тъй и умножението, т.е. действията човешки по Божествения закон, са възможни само при Виделината. От Синовете на Виделината се иска да бъдат не външно лъскави, не вечно безплодни и нерастящи елмази, а умножаващи се житни зърна. Безплодието е смърт - безплодната смоковница бе проклета и отсечена, „всяка пръчка на лозата, която не дава плод, т.е. не се умножава, също се отсича, а плодните се окастрят, за да дадат повече плод“.

Прочее, да посеем семето на Любовта и радостта, за да поникне мирът в умовете ни; да посеем семето на дълготърпението и благостта, за да поникне плодът на милосърдието в сърцата ни; да посеем семето на вярата и кротостта, за да поникне плодът на въздържанието в живота ни. По този начин пълният ни живот ще се прояви, сърцето ни ще се облагороди, интелигентността ни ще просветне, любовта ни ще се развие и щастието ще се придобие.

Това е възходящият път на Бога за индивида, за обществото и човечеството.

Само така от търнения венец на България ще се изплете великото благо на балканските народи и славянството, само по този път ще се дойде до обединение.

*Тази беседа е напечатана на 1 януари 1914 година в
печатница Н. М. Церковски, гр. Търново.*

5)

НАРЯД

даден на 11 август 1914 г., понеделник

В 3 и половина часа, насядали в салона по местата си, Учителят ни продиктува следующата лозинка:

Молим се на Отца нашего Небесного:

I.

За прославлението и осветяването Името на Господа Бога нашего на земята между хората и вярващите, и избраните от Веригата на Господа на славата, Спасител, Покровител,
Който въздига и възкресява мъртвите и туря всичко в ред и порядък навсякъде. И да се благослови Името на Господа Исуса Христа, изявеното Слово Божие и с него всички, които Го любят.

II.

За идването на Царството Божие на земята между хората и в сърцата на вярващите, и в душите на избраните.

И да се тури в действие всяка правда, всяка доброта, всяка любов, всяка мъдрост и всяка истина.

И да се възцари Господ Бог наш.

И да се изпълнят думите на Господа: „Отец е благоволил да ви даде царство“.

И да се всели Духът на Господа Исуса Христа между нас.

И да се изпълни предвечното намерение на Отца нашего на светлината и на светлите духове, Комуто да бъде слава и чест, и поклонение, сега, всякога и през всичките векове.

III.

За изпълнението Волята на Господа Бога нашего на земята, както е горе на небото между светлите ангелски ликове.

И да се въдвори законът на Истината, Любовта и Правдата, за да бъдем всички в едно тяло и един дух.

И да се въдвори ред и съзвучие, песни и хваление, да ни се даде знание да Го славим.

И да се радваме всички на Господа и Неговите дела.

И да се всели Той в нашия живот и в делото на ръцете Си.

Да даде живот и здраве, и дългоденствие на всички, които Нему уповават.

И да ги избави от всички напасти на зло и лукавия.

Да внесе мир в душите им.

Да им даде изобилие на Своите блажности.

Да спомни Господ Бог наш Своите обещания, да се смили над всички страдающа.

Да благослови всички вярващи, да укрепи Своите избрани, да им даде сила, знание, мъдрост и любов, да побеждават заради Него и Неговото свято Име.

Да ни даде победа над всичките ни врагове, да победим докрай и да послужим на Господа с радост и веселие през всичките дни на нашия живот.

Да ни озари със светлината на Своето лице, да ни направи силни и крепки да творим добрата Му воля, умни и незлобиви да ходим пред Него в пълнота.

Да изцели всичките наши страдающа братя и сестри.

Да благослови домовете и децата им с тях наедно.

Да благослови всичките им добри начинания на душата и духа.

И така да се въздигне Господ Бог наш в нас, както е горе на небето. Амин!"

Тези са основните точки, върху които можем да градим. Всякой ден, в час, който вие ще си изберете, по-предпочително е сутрин, ще четете тази Лозинка, било само първата ѝ част, било втората, било само третата, па било и трите заедно. Ако четете цялата Лозинка, то първата ѝ част ще четете сутрин, втората - на обед, а третата - вечер. А когато четете по една част на ден, първият ден ще вземете първата част, втория - втората, третия - третата и т.н. Задължително е да се чете обаче Лозинката всеки ден, а всеки може да усвои един от избраните начини. Всеки да се моли според диктовката на Духа си и Господ ще му покаже и упъти как да се моли. В духовния свят вие не се намирате на еднаква зона, нито всички на едно и също място, така щото според изгрева на вашето слънце ще се молите. Повелението на Духа е чрез тази Лозинка всякой ден да се ограждате и затова ежедневно трябва обезателно да я четете по един от казаните начини. Тогава само за вас опасността е изключена.

Друго, второ. В един от дните през седмицата - неделя, вторник и петък - след обикновената молитва ще правите споменик на всички членове от веригата, включително и ония отсъстващи от нея, за които се каже допълнително, за гостите на събора, а така също и за други съмишленици и приятели, и роднини, за които се позволи отпосле, като при споменаване имената им си представлявате лицата им и искате от Господа за тях изпълнение на Лозинката. Но може и в трите тия дни да правите тези спомени - има свобода, обаче поне в един от казаните дни е задължително да се прави, под страх на страдание. Който избере един ден, този ден ще бъде неделята и то задължително. Да, поменикът правете непременно веднъж в седмицата, защото като споменавате тия имена, всяко име е сила. Молете се даже и за външни - вие ще бъдете, които ще се ползвате от това: благословенията чрез вас ще дойдат за тях.

7)

НАРЕЖДАНЕ

за 1914 г.

за братята и сестрите от Веригата

Лозинката ще се чете всяка заран изведнъж. Преди нея ще се започва с Добрата молитва, която ще се чете тайно (наум). След нея ще казваме: „Господи, благослови моята душа“ и тогава ще се започва Лозинката.

Всеки ден ще се чете от Евангелието по една глава, начиная от Матей до свършека на целия Нови Завет през годината. Главите от Евангелието ще се четат сутрин след молитвата задължително. Четивото ще се започне от 19 септември.

През годината ще постим 12 петъка абсолютен пост.

I петък ще бъде за укрепяването на нашия дух;

II петък - за усилването на нашата душа;

III петък - за просветяване на нашия ум;

IV петък - за очистване и облагородяване на нашето сърце;

V петък - за идването на Христовия Дух;

VI петък - за прославлението на Името Божие на земята;

VII петък - за изданието на Царството Христово на земята;

VIII петък - за изпълнението Волята на Господа Бога нашего на земята, както се изпълва горе на небето;

IX петък - за българския народ;

X петък - за славянството;

XI петък - за воющата Христова църква на земята;

XII петък - за Любовта Божия.

Постът ще бъде по 36 часа: от четвъртък, 7 часа вечерта, до събота, 7 часа сутринта, като се отговява с много лека храна.

Петъците ще бъдат в пълнолуние

Първи петък - 19 септември, втори петък - 17 октомври, трети петък - 14 ноември, четвърти петък - 12 декември. За останалите петъци ще се даде допълнително, когато излезе новият календар.

Лозинката с поменика ще се чете само в неделя, а във вторник и петък се отменява.

Тези от приятелите от Веригата, които не могат да постят по 36 часа, да съобщят, защото ще се заменят с други. Тези, които няма да постят, имената им няма да се споменуват, за което ще се съобщи. В 12-те петъци последующите неделни дни ще се споменуват при четене на Лозинката само имената на братята и сестрите от Веригата без слушателите. Значи 12 недели, а останалите седмици ще се споменуват всички, според списъка със слушателите.

Молитвата на Триединния Бог ще се чете в събота при отговяване и в неделя след поста задължително, а останалите седмици е свободно да се чете, който желае, през неделните дни.

НАРЕЖДАНЕ ЗА КРЪЖОЦИТЕ

Да постят 52 петъци по 24 часа, начинаей от четвъртък, 7 часа вечерта, до петък, 7 часа вечерта. Ще отговяват с много лека храна, понеже ще присъствуват на молитва, след туй могат да се нахранят.

Четиво през годината: всяка сутрин след молитвата задължително ще четат по една глава от Стария Завет, начинаей от Битието.

Постът и четивото ще започнат от 19 септември т.г.

Този ред може да се даде и на други, които могат да го изпълнят.

Когато искаме да ни благослови Господ, трябва да бъде пълнолуние. Когато искаме да ни избави Господ от някое зло, трябва да изберем, когато месецът се разсигва.

Свещта ще се пали само в неделя.

За молитва най-добро време е 4 часа сутрин, 12 часа по обяд и 12 часа през нощта.

Свещта е задължителна за всички седмици и то само в неделя при четенето на Лозинката и списъка на участниците в поста. Тези, които ням да постят, имената им няма да се споменуват

В 12-тых петъци (постни), в последующите неделни дни, при четенето на Лозинката ще се споменуват имената само на братята и сестрите от Веригата. Значи само през 12-тых неделни дни, а в останалите неделни дни ще се споменуват всички от списъка.

РЕДЪТ

1. Молитва на Триединния Бог.
2. Палене на свещта и произнасяне на думите.
3. Добрата молитва.
4. Четене на Евангелието.
5. Лозинката.

6. Четене на имената, които са в пост.
7. Останалите молитви, с изключение на Молитвата на избраните, която ще се чете в неделя след постния петък.
8. Изгасяване на свещта с произнасяне на думите:
„Пази ме, Господи, със святоето Си Име през всичките дни на живота ми“.

8) УПЪТВАНЕ ЗА МОЛИТВИТЕ, 1914 г.

I. Които през годината се молят било за обикновена нужда, било за особени случаи, представяйте си заседателния салон по време на съборите с всичките приятели в него. А главно, мислено заставайте в Горницата пред направените в нея мистически съчетания. Старайте се при моленето да изпъкнат в ума ви всичко в салона и Горницата, тъй както е наредено.

II. Всекой ден, в час, който вие ще си изберете, но предпочитателно сутрин, ще четете „Лозинка“, било само първата ѝ част, било втората, било само третата, па било и трите заедно. Ако четете цялата „Лозинка“, то първата ѝ част ще четете сутрин, втората - на обяд, а третата - вечер. А когато четете по една част на ден, то първия ден ще вземете първата част, втория ден - втората част, третия ден - третата част.

Обаче задължително е да се чете „Лозинка“ всекой ден, а всекой може да усвои един от изброените начини.

III. Всекой неделен ден след обикновената молитва ще правим споменик на всички членове на Веригата, включая и тези, отсъстващи от нея, за които се каже на Учителя, а така също и за други съмишленици, приятели и роднини, за които се позволи от него. При споменаване на имената им, си представляваш лицата им и искаш от Господа за тях изпълнение на Лозинката. Споменуването е задължително да се прави под страх от страдание.

IV. Числото 13 през тази година - 1914 г., ще смекчаваш така:

Първо: Винаги на 13. число от всеки месец, сутрин, след молитва прочитайш 133. псалом, който е желателно да изучите наизуст.

Второ: Същия псалом обезателно ще четеш и в онзи ден, който ти посочи смятането: 13 минус числото на групата от 9 души, в която впадат при бдението в Търново на 13 август 1914 г. след 4 часа сутринта.

Трето: Всекой ден и час след събора, когато се срещнеш с числото 13, чети псалом 133. Така, имаш да вземеш, дават ти такова число, че крайният сбор е 13 - тогава чети 133. псалом. Имаш да даваш пари, занасяш число, което в края си е 13 - чети псалом 133. Вземаш кола дърва, на колата са 13 суровици - чети същия псалом. Дойдат ти гости, числото им е 13 - скоро иди при 133 псалом. Отидеш на гости, завариш 13 души - чети 133 псалом. Назначават те на служба, заповедта ти е с въпросния номер 13 - чети 133 псалом. Въобще навсякъде и всякога в живота, срещах ли се негде с числото 13, чети 133 псалом, който изучи наизуст, та да ти е лесно и да не разгъваш винаги книга да го четеш.

Начало на реда от неделя, 24 август 1914 г.

133 псалом

- 1 Ето колко е добро и колко угодно -
Да живеят братя в единомислие!
- 2 Като многоценното онова миро на главата,
Кое то слезваше на брадата, брадата Ааронова,
Кое то слезваше на полите на одеждите му
- 3 Като Ермонската роса,
Коя то слезва на Сионските гори,
Защото там е определил Господ благословение
И живот до века.

9) **НАРЯД**
за неделните дни през 1914/1915 г.

Начало от 24 август 1919 г.

Молитвата се започва точно в 4 часа сутринта.

1. Молитва на Триединния Бог.
2. Запалване на свещта и изговаряне на думите:
„Така да възпламени и възсияе Словото Божие в нашите умове, в нашите сърца и в сърцата на всички верующи.“
3. Добрата молитва.
4. Четене на Евангелието.
5. Четене на Лозинката, като преди нея се изговарят думите:
„Господи, благослови и укрепи моята душа.“
6. Четене имената на братята от Веригата и изговаряне пред всяко име:
„Господи, благослови и укрепи душата на брата (сестрата) ...“
А за собственото име ще се каже:
„Господи, благослови и укрепи моята душа.“
7. Молитва „Хвала Царя на всичките векове“.
8. Молитва „Пътя на живота“.
9. Молитва на Царството.
10. Молитва на Духа.
Забележка: Молитвата на избраните ще се чете само в постната неделя.
11. Свършване с „Отче наш“. Изпява се „свят, свят“ и „Тебе поем“ преди „Отче наш“.
12. Угасяване на свещта и изговаряне на думите:
„Така да изгаснат враговете Божии“ и
„Пази ни, Господи, със свящото Си Име през всичките дни на нашия живот.“

10) **НАРЯД**
за петъците, 1915 г.

Постни петъци:

16 януарий 1915 год.

20 февруарий 1915 год.

27 март 1915 год.

24 април 1915 год.

22 май 1915 год.

26 юний 1915 год.

24 юлий 1915 год.

21 август 1915 год.

Групата при палене на свещта трябва да бъде от 9 души или 3, като втората се попълня.

Постните петъци ще се молим:

1. За укрепване на нашия дух.
2. За усиляването на нашата душа.
3. За просветяването на нашия ум.
4. За очистването и облагородяването на нашето сърце.
5. За идването на Христовия Дух.
6. За прославлението Името Божие на земята.
7. За идването на Царството Божие (Христово) на земята.

8. За изпълнението волята на Господа Бога нашего на земята, както се изпълня горе на небето.
9. За българския народ.
10. За славянството.
11. За волющата Христова църква на земята.
12. За Любовта Божия.

Постът е 36 часа. Почва се в четвъртък в 7 часа вечерта, до събота - 7 часа сутринта. При отговяване се яде лека храна.

НАРЯДИ за 1915 година

1. Наредба за 9 март 1915 год.
2. Наредба за тягостните времена, 18 юни 1915 г.
3. Съборът се състоял от 4 до 8 август 1915 год. в гр. Търново.
4. На 8 август 1915 г. Учителят дава наредба за през годината.
5. Комендантството в гр. Търново разтуря събора през 1915 год.
6. На 9 август 1915 г. Учителят напуска Търново и заминава за град Казанлък.
7. Из Словото на Духа Беинса Дуно: „Господ е жив. Увещанието на Духа.“ (25 окт. 1915 год., София)
8. Правилник за спазване ред в кръжок, 27 май 1915 г.

1) НАРЕДБА за 9 март 1915 год.

- I. Сутринта в 4 часа на молитва.
- II. Редът за наряда:
  1. Добрата молитва.
  2. Лозинката
  3. Молитва за прославяването Името Божие на земята (думи, от себе си изказани).
  4. Свършване с Господнята молитва.
- III. Сутринта от 7-8 часа в църква или до пускане от нея.

***Забележка на редактора:** В първите години Учителят Дънов ги е насочвал към църквата, като са смятали, че ще я реформират отвътре. Но когато свещеничеството повежда борба срещу Учителя, то те напускат църквата.*

- IV. В 10 часа преди обед - общо събрание до 11 часа.

Редът:

След обикновения ред ще се направи: Молитва към Бога да благослови всичко през годината и да обърне всичко за добро на българския народ и на славянството; Молитва за братята и сестрите да уякнат във вярата, да им даде светлина и мъдрост и да ги облече в сила.

Чиновиците през времето от 10 до 11 часа да повдигат ума и душата си към Господа.

Вечерта от 9 до 10 часа - молитва с обща трапеза. Господня вечеря.

2) НАРЕДБА
за през тягостните времена, които сега живеем
София, 18 юни 1915 год.

I НАРЕДБА

От месец юлий

1. Първият ден на месец юли 1915 година ще се четат три псалма: 1, 2 и 3. Ще се четат сутрин, обед и вечер и при пълнене на луната.
2. През останалите девет дни на месец юлий, от 2 до 10 включително, ще се четат по девет псалми, но ще се четат по три псалма сутрин, обед и вечер. И те ще се четат при пълнежа на луната.

От дните на месец юлий 1915 год.:

- 2 юли - Псалми: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12.
3 юли - Псалми: 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 и 21.
4 юли - Псалми: 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 и 30.
5 юли - Псалми: 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 и 39.
6 юли - Псалми: 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 и 48.
7 юли - Псалми: 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56 и 57.
8 юли - Псалми: 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65 и 66.
9 юли - Псалми: 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74 и 75.
10 юли - Псалми: 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83 и 84.

От дните на месец август 1915 год.:

1. Първият ден на месец август ще се четат три псалми: 85, 86 и 87. Ще се четат сутрин, обед и вечер и то при пълнежа на луната.
2. Останалите седем дни на месец август, от 2 до 8 включително, ще се четат по 9 псалма на ден, но ще се четат по три сутрин, три - обед и три - вечер, и то ще се четат при пълнежа на луната.
2 август - Псалми: 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96.
3 август - Псалми: 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105.
4 август - Псалми: 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114.
5 август - Псалми: 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123.
6 август - Псалми: 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132.
7 август - Псалми: 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141.
8 август - Псалми: 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150.
3. През месец юли 1915 г., при свършването на останалите горепосочени седем дни, ще се четат в последния ден най-първо „Лозинката“, а след това определените псалми за него и най-после „Добрата молитва“, „Отче наш“.
4. При почването псалмите, през всеки ден, когато ще се четат, ще казваме следующите думи: „Господи, тези псалми, които ще четем, искаме чрез тяхното четене да се благослови българският народ и славянството и да се обедини славянството.“
5. **Забележка:** През всичките 18 дни ще се събират групите за четене псалмите само сутрин, като всеки един ще прочита по една трета от псалмите, а на обяд и вечер - всеки сам в дома си.

II НАРЕДБА

1. Приятелите от кръжоците ще се молят за разбиване всички козни действия на лукавия спрямо българския народ в политическо и духовно отношение, през дните между юни - 24, 25 и 26, и юлий - 15, 16 и 17. Ще се молят през часовете 7 вечер.
2. Ще бъдат по групи от 3 или 9 човека, ще почват молитвите си с „Добрата молитва“, второ - с „Молитвата за благославяне на българския народ“ и трето - с „Отче наш“.

III НАРЕДБА

1. Приятелите от кръжоците ще се молят за благославяне на българския народ в духовно и политическо отношение през дните: 1, 2 и 3 юли, и август: 5, 6 и 7, в 6 часа сутринта.
2. Групите може да бъдат от 3 или 9 човека.
3. Ще започват с „Добрата молитва“, „Молитва за благославяне на Българския народ“ и свършват с „Отче наш“.
4. **Забележка:** При моленето за благословението, ония приятели, които са от Веригата, ще извършват същия ред; които имат в неделата - с прибавка „Молитвата на избраните“ и „Молитвата за благословението на Българския народ“, без обаче да се четат имената на приятели и без палене на свещи.

IV НАРЕДБА

1. За всеки ден и сутрин, на обяд и вечер, ще се четат молитвите и ще се молим така:
„Господи, бди милостив към народа заради милостта Си и изправи работите му заради делото Си.“
2. **За укрепването на физическото и духовното тяло:**
  - а) Сутрин да посрещаме слънцето при изгрев.
  - б) След молитвата - дълбоко дишане, задържане на въздуха и броене до 150 или по колкото може всеки, докато свикне до 150. Сутрин вдишания и вечер вдишания.
  - в) Слънчеви бани преди обяд от 10 до 11 часа или от 11 до 12 часа. Ще се извършват от раждането на месеца до разсипването му.
3. Когато някои от приятелите имат мъчнотии, ще се правят молитви колективно от 3 или 9 души следобед, между часовете 4 и 10 часа, и то три дена подред в един и същ час.
4. Групата ще се събира при разсипа на месеца. А за благославяне на приятелите молитвите ще стават при пълнежа на месеца - сутрин от 4 до 10 часа. Групата ще бъде от 3 и 9 човека.
5. Молитвите ще бъдат от „Молитвата за благословението на българския народ“, при което вместо „български народ“, ще се постави името и фамилията на нуждаещия се брат.

4)

НАРЕДБА за през годината 8 август 1915 г.

- I. Първите десет седмици през годината, считано от 1 септември, ще се употребят в размишление за Божията Добродетел и старание да се правят добри дела, съобразно с Духа Божий, както ви продиктува Духът отвътре.
- II. Вторите десет седмици ще се употребяват за размишление върху Божията Правда, през тая седмица ще се старае за изправите своите дела.
- III. Третите десет седмици ще се употребят за размишление върху Божията Любов, върху идването на Христа на земята, върху изкуплението на човешкия род и неговото въздигане.
- IV. Четвъртите десет седмици ще се употребят за размишление върху Божията Мъдрост, върху идването на Царството Божие на земята, върху създаването на новата човешка раса.
- V. Петите десет седмици ще се употребят за размишление върху Божията Истина.
- VI. Последните две седмици ще се посветят за Духа.

Всички тия, които ще поемат този ред, трябва да прочетат в продължение на годината цялата Библия от началото до края - Стария и Новия завет. Ще изберете през годината от всеки месец по един постен петък - един от последните два петъка от разсипване на месечината (след пълнолунието до новолунието). Ще употребите този петък чрез пост, да ви помогне Господ да победите някой порок или някой лош дух - вътрешен неприятел. В поста ще направите избор от тези три срока - най-малко 24 часа или 36 часа, или 40 часа - може да си изберете който искате, този избор ще направите лично за вас, няма да казвате никому. Постът започва от залязването на слънцето. Тези неща, които ви давам, са отгоре; върху тях не философстввайте. Който не иска да поеме този ред, нека каже отсега: свободен е, ще го извиним, за да не стават отпосле недоразумения. С парите, които ще спестите от ядение през тези 12 петъка, ще намерите един беден и ще го нахраните, което ще направите в първата неделя на новолунието (нов сърп) и ако не може в тая неделя, във втората (през двете седмици на уголемяването на луната). Човекът може да бъде някой беден мъж, бедна вдовица, бедно дете, сираче, ученик. Ако не можете случайно, тогава ще оставите за следния месец. При нахранването на бедния, първите десет седмици ще кажете мислено: „Така да насити Господ моята душа със Своята Добродетел.“ През вторите десет седмици ще казвате: „Така да насити Господ моята душа със Своята Правда.“ През третите десет седмици ще казвате: „Така да запълни Господ моята душа със Своята Любов.“ През четвъртите десет седмици: „Така да просвети Господ моята душа със Своята Мъдрост.“ През петите десет седмици: „Така да озари Господ моята душа със Своята Истина.“ През последните две седмици: „Така да изпълни Господ моята душа със Своя свят Дух.“

В следващата седмица, след нахранване на бедния, да търсите да утешите някоя обременена душа - такива сами ще дойдат, без да ги търсите (било наяве, било насън). Вън от Библията, при свободно време, ще се постараете да прочетете и други добри книги, колкото се може повече. В тая работа дръжте свободата на Духа, а не формата.

След като станем и се измием на 6 септември сутринта, в 4 часа да се изправиш на молитва и да произнесеш гласно:

„Благославяй, душе моя, Господа.
Благославяй, Господи, душата ми
Да нося основата на Добродетелта Ти.
Така да възпламени Божията Добродетел
в моята душа.“

Елена Иларионова: Исая 49 гл., 23 ст. до края; Исая 40 гл. 21 ст. до края; Евангелие от Лука 24 гл. 48 ст. до края.

Костадин Иларионов: Данаил 8 гл. 12 ст. до края; Ев. от Лука 4 гл. 25 ст. до края; Ев. от Матей 19 гл. 8 ст. до края.

7) Из Словото на Духа Беинса Дуно ГОСПОД Е ЖИВ

София, 25 октомври 1915 г.

В усиленни времена се показва и изпитва човешкият характер. Само при такива усилия се проявява човешкият Дух. Мъчнотиите в живота са повдигащата Божествена ръка. Който не разбира Истината, той се самозаблуждава. Бъдещето е светло. Пред човешката душа стоят великите възможности на чистия живот. Настоящите времена са носители на възкръснатата Истина, която иде в света. Бъдете смели и решителни, с вяра да посрещнете, което Небето е определило.

Земята е само условие за живота, а Небето - где то се реализира. Тук е всичко преходно, а горе е постоянното. Гледайте на всичко отгоре, както Бог гледа. В света законът на личността, за душата, за народите, за човечеството е един и същ. Само онзи се повдига, облагородява, който го пази.

Господ е жив и Той въздава всекиму според каквото заслужава, без разлика. Доброто е достойнство на човека. Блажен, който го върши.

(Свещеният подпис)

УВЕЩАНИЕТО НА ДУХА

„Приложете сол на Вашия живот. Съпротивете се на всички лоши желания. Слушайте увещанието на Духа, Който ви говори благо, като на синове и дъщери, и Ви показва пътя на живота.

Той се обръща към Вас и Ви казва:

„Чада Мои, не презирайте наказанието от Господа и не се отегчавайте, когато Ви обличава. Защото Той наказва и поучава тия, които обича. Той Ви прекарва през разните изпити на живота, за да Ви очисти и обучи на търпение разумно и да Ви приготви да участвувате в Неговата Слава. Вашите сърца трябва да станат огнище на Божията Любов и умовете Ви - носители на Божията Истина. Душите Ви да се освежат и духовете Ви да се ободрят. Нозете Ви да тичат в пътят Господен и ръцете Ви да са разпрострени за работа добра. Устата Ви да са отворени за знанието и Мъдростта и очите Ви - за Истината. И така, като очистите живота си, Господ ще Ви посещава всякога с благия Си Дух. И ще има в душата Ви всякога радост и веселие. И сърцето Ви ще стане извор бистър на живата вода, която да разхлажда жадната Ви душа. Желая да има единство и Любов между Ви. Настоящите Ви мъчнотии и страдания за в бъдеще ще донесат своите добри плодове. Сега отчасти знаете, отчасти мъдрувате, но когато дойде пълнотата, тогава ще разберете, че у Бога всичко е добро. Оползотворявайте добрите часове на живота си.

П.К.Д.

(Свещеният подпис)

След като го прочетете, коленичете и благодарете на Бога.

НАРЯД за 1916 година

1. Писмо от Варна, 2 септември 1916 г.
2. Върху 20 глава на Откровението.
3. Корнелий и Петър, (17 септември 1916 г.)

1) ПИСМО ОТ ВАРНА

Варна, 2 септември 1916 год.

**До всички приятели и добри ученици,
които ходят в пътя на светлината**

Бъдете всички радостни духом. Това, което става сега в живота, е добро. Онези, които заминават, отиват да се преоблекат. Тях Господ ще възкреси.

Вашите приятели, които са отишли да посрещат Христа, които жертвуват живота си от любов към доброто и благото на другите, са благословени от Господа на живота. При Него всички са живи. Тия ваши братя ви поздравяват.

След големите скърби ще дойдат дните на благословението и Господ ще обнови всичко.

Живейте в любов и от любов към Господа изпълнявайте Неговата Воля.

Мястото на почивката е Божията Любов.

Аз вярвам във всички вас и съм уверен, че вие ще останете верни Господу. Временните мъчности и страдания, това са Божията ръка, Която ви повдига, за да минете от временното към вечното, от преходното към постоянното.

Моето дълбоко желание е да бъдете чисти и святи и Господ да пребъдва във вашите сърца.

Господ Бог мой да ви благослови и изведе в безопасност всички ви.

Ваш верен: Ж.К.В.С.

(Свещеният подпис.)

2) ВЪРХУ 20 ГЛАВА НА ОТКРОВЕНИЕТО

20 глава съответствува на 20 век. В тази глава се говори за змията - символ на светската мъдрост, която сега ще изчезне. Приелите белега на челото означава ония, които са сгрешили с ума. Приелите белега на ръката са ония, които са сгрешили с волята си. Под думата „земя“ в тази глава, се разбира сегашният строй, който ще се разруши (ст. 11). Небето означава сегашният ред, установен от хората. Сегашната война е велико събитие. Всеки трябва да даде отчет за делата си. Морето в тази глава означава астралния свят, откъдето всички ще бъдат преродени на земята, за да бъдат съдени. Адът означава вързаните в земята духове, които ще излязат да бъдат съдени, т.е. те пак ще дойдат на земята. Няма да ви обяснявам за важните събития, които има да стават. Вие ще видите всичко сами. Този век съответствува на онези времена, за които се говори в притчата за поканените на сватбата и не отишли. В този век ще се даде достъп до властта на ония, които досега са били вън от властта, като социалистите, нихилистите и други подобни, а не на онези, които са се борили уж за християни, обаче не са изпълнили, освен формите. Спомнете си за видението на Давида, т.е. за образа, който Навуходоносор видял насън. Сега сме в онези времена, които се представят чрез пръстите на краката на Данаиловата фигура, т.е. във времето на десетте велики царства: седем в Европа, едно в Америка и две в Азия. През тия времена ще се установи Царството Божие. Ето, виждате как тия царства се стремят към обединение - съюз, въобще към една обща конфедерация. Тия царства постепенно ще отслабнат, ще бъдат заменени от Царството на Господа. Неговото Царство ще бъде в душите на хората, т.е. порядъкът и правдата ще бъдат в душите на хората.

От невидимия свят ще дойдат ония хора, които са били направени по образ и подобие Божие, т.е. светиите. Те ще завладеят сегашния свят и ще турят ред и порядък.

Преди 8000 години в рая имало големи борби между Адама и тъмните сили, между Бялото и Черното Братства. Тогава Адам бил победен и Ева станала наложница. Сега първият човек ще победи. Старата жена сега прави договор с всички държави и хора. Така сега жените се продават, мъжете също. Когато мъжът е беден, той е грозен за жената, а когато е богат, той е хубав. Същото става и с жената. Въобще сегашните хора са без характер, без благородство. Ето защо ще трябва да дойде първата жена, която е направена по образ и подобие Божие, а не тази, сегашната, която е направена от Адамовото ребро.

Чрез закона на страданието трябва всички да възкръснат. Някои от вас сега мислят да си правят къщички - напразно. Мина това време вече. Сега Господ ще отвори книгата на миналото и тогава ще ви се обясни какво сте били по-рано; след това ще дойде възкресението.

Най-напред ще дойде съденето на добрите хора. Който се оплаква сега, че Господ го съди, той не разбира що иска. По-добре съденето да се извърши сега, при мировото съдилище, отколкото да остане за горния касационен съд. По първия начин са били съдени светиите. Бъдете мъже, за да бъдете освободени чрез възкресението. Трябва непременно по-рано да бъдете съдени. При това съдене едно само е необходимо: да се молим на Господ да бъде милостив към нас. Да плачете, да ви помогне, а трябва да имате дълбоко смирение. След това ще дойдем на земята с Христа и тогава няма да има бракове като сегашните, защото жената ще пребъде в небесен живот. Ангелът на благовестието е, който носи Новото учение. От 1914 година е почнало съденето на света и ще продължи до 1999 година.

Не се смущавайте за последствията. Никоя сила не може да измени Божия път. Всички ще минат седем пъти през огъня и ще станат кротки, умни и добри. Ще дойде времето, за което казва Исаия, че вълкът и агнето заедно ще живеят. Тук под думата „вълци“ се подразбират пак хора, които са със скрити зъби и нокти. Който не разсъждава, а само души и хапе, той не е човек, а вълк.

Всички досегашни учения, като Християнство, Будизъм, Мохамеданство, Теософия и прочее, в тяхната формална, външна страна, си изиграха вече ролята. Сега ще дойде Новото Учение на Христа, което ще ви възкреси.

Сега вие се питате какво ще стане с вас, дали ще възкръснете. Това ще зависи от Бога - Отца. Ако не възкръснете, ще ви постави от лявата си страна и ще ви прати пак на земята, за да се усъвършенствувате.

Вникнете дълбоко в себе си и ще почувствувате дали ще възкръснете. Ако получите мира, то означава, че ще възкръснете. Никой дане съди другото. Аз вярвам, че и на вас ще се даде поне последното място. През целия 20 век ще бъде съдбата на света. През 21 век - връщане при Баща си, като блудния син. Той е века на установяване на нов порядък в света, съгласно изискванията на Господното Царство, и силен духовен подем.

В 22 век ще се установи Царството Христово на земята.

Дадено през 1916 г., София.

3)

София, 17 септември 1916 год.

КОРНЕЛИЙ И ПЕТЪР ДУХЪТ И КАМЪКА

„Около деветия час на деня, той във видение видя ясно ангел Божий, който влезе при него и рече му: Корнелие! А той погледна на него и уплашен рече: Що е, Господи? И ангелът му рече: Твоите молитви и твоите милостини възлязоха на помен пред Бога.“

(Деян. на Апостолите, 10: 3-4.)

Можете да си зададете въпроса каква връзка има между Корнелия и нас и между неговото видение и нас, които живеем в 20 век, хора с напреднали идеи, хора културни, които претендираме, че сме завладели природните сили, хора с критически умове, с разни възгледи за света. Всякога трябва да имаме предвид следущата мисъл: Нашите възгледи, нашите теории, нашето изяснение на живота не представляват действителния свят, както той е всъщност, това е само нашето схващане за света. Всъщност, каква е самата реалност, това е една енигма, която и милиони години и да живеем на земята, едва ли ще знаем какво нещо е.

Този стих има отношение към индивидуалния живот на човека. Човек на земята има в сегашната фаза на развитието трояко отношение. Към себе си, към ближните си и към Бога. Когато говорим за човека, трябва да се питаме дали за индивидуалния живот говорим или за живота, който се проявява при отношенията с неговите близки или пък живота, който се проявява, когато ние сме свързани с Бога.

Ако потърсим как съвременната наука разглежда живота, ще видим, че тя има следното мнение: Личният или индивидуалният живот не може да продължава след смъртта. Тя казва: Животът е складиран вътре в тялото, животът е само едно произведение на тялото; мисълта е едно произведение на мозъка и следователно, когато тези органи се разрушат, то и самата мисъл изчезва. Тъй говори официалната наука. Такива са възгледите на съвременната наука. Според нея мисълта е продукт на мозъка.

Но от чисто философско гледище в света имаме органи не само за произвеждане на енергия. Ако мисълта действително е произведение на мозъка, както науката разбира, тогаз нейните заключения са прави. Но имаме ние три вида органи и три вида функции. Имаме органи, които произвеждат, имаме органи, които отпускат енергията и имаме органи, които предават енергията. Питам аз: Когато вие имате един снаряд в една съвременна пушка или съвременно оръдие, с този малък удар, който може да се даде на взривното, оръдието създава ли тази енергия? То само отпуска енергията. Топът не е създал барута, а само е създаден да се освободи тази енергия.

Има други органи, които предават енергията. Да кажем, имаме една лупа или една призма, която като представим на слънчевите лъчи, пречупват и образуват се краските. Тая призма не създава краските. Ако призмата се счупи, то краските пак си съществуват.

Тъй и енергията на човешката мисъл си съществува и след като се разруши мозъкът. В този смисъл мозъкът, можем да кажем, е един уред, чрез който Божествената мисъл се пречупва и се проявява във вид на съзнание, мисъл. Следователно мозъкът не произвежда мисъл, но предава мисълта. И Божествената мисъл пак си съществува, след като се разруши този орган. И тъй, ний се намираме в един Божествен свят, дето има известни органи, които не се развалят. Ние знаем, че на физическото поле има известни съединения, които претърпяват изменения. Но във висшите светове има съединения, които не се изменят. Аз ги наричам тях „устойчивите съединения“, а идеалистите ги наричат „първоначалните типове“, от които съвременният свят е създаден. Този свят в своето външно проявление ние го наричаме физически, т.е. в него няма това високо съзнание, както в разумния духовен свят. Пръстите нямат тази чувствителност, както вашият мозък или вашите ръце нямат тази чувствителност както вашите очи да възприемат светлината. На какво се дължи тази чувствителност на очите? Разбира се, на това разни отговори могат да се дадат. Все трябва да вземем едно твърдение, от което трябва да почнем своите съждения. В математиката има аксиоми, от които се почва. Например има една аксиома, която казва: Две линии, които са равни на една трета, са равни помежду си. Тоест всякога трябва да имаме едно положение, от което трябва да почнем, една мярка, с която трябва да почнем. Тая чувствителност зависи от човешката душа. Аз нямам сега време да ви разправам какво нещо е душата. Човешката душа е нещо обширно. Тя се проявява единично (както се проявява в човека) и колективно (всъщност, една душа е един живот). Но хората, които казват една душа е или много души са, те имат много криви понятия.

Желъдът е един. Но желъдът, като го (посеем) посадим, образува клони, които се разклоняват и после се образуват хиляди индивидуални листа от един желъд. Едно същество, което гледа това, ще счита листата като отделни индивиди. Всички са в желъда, в това зърно. Това зърно е Бог. Посейте това зърно в себе си и той ще създаде всички чудесии, всички дарби ще ви даде, всички тайни ще ви

разкрие. Това зърно може да се намали, може да се увеличи. Този желяд може да се обърне на един бук, мечка, кит, ангел, човек. Този желяд е вътре. Именно това семе - то е едно и то е много. От едното много могат да излязат - много желяди, но той е един желяд. Всеки един желяд има същата сила в себе си. Той е един всъщност. Тъй че нещата могат да се събират и да се разпръскват. Ако гледаме нещата отгоре, са много, но ако стигнем до дъното, ще дойдем до единство. Тъй да гледаме на всички хора. Някои хора са като листа, някои хора са за мене като корени, като плодове, семена, цветовете. Разбира се, онези от вас, които принадлежат към листата, не можете да разберете моята философия. Вашият живот е кратък. Той е живот от 6 месеца. Като дойде пролетта, ставате прекрасни, хубави; като дойде есента и сланата, ще повехнете и ще казвате: „Свърши се нашето.“ Обаче клончетата ще останат на дървото, но бурята един ден и тях ще скърши и ще паднат. Най-сетне и цялото дърво ще падне. Обаче когато това дърво умре, там остава един желяд, който казва: „Аз имам силата да ви възкреса всичките“ и всички казват: „Слава Богу, пак възкръснахме!“

Къде е краят на тези неща? Край във вечността няма, но край за вас има. Когато листата паднат на земята, то да не мислите, че краят на всички свят е дошъл? Да не разсъждавате като Настрадайн Ходжа, който казал: „Когато моята жена умре, половината свят умира; а аз като умра, всичкият свят умира.“ Твоят свят умира, но ни най-малко онзи Божествен свят. Защо ние претърпяваме умирање, защо нашият свят не е свършен? Дойдеш ли до едно място, трябва да се преобразиш, за да ти се даде нов подтик на работа.

Корнелий не е бил прост човек по моето схващане. Той, както аз схващам, този човек трябва да е имал дълбоки познания, този човек е бил посветен. Защото Господ на глупави хора не се явява. Не искам да обиждам никого, но аз ви говоря за един закон. Ще бъде глупаво за един велик музикант да свири на един глух човек и да му казва: „Какво разбра?“ Той ще му каже: „Само виждам, че една клечка я мърдаш напред-назад.“ Музикантът ще му каже: „Ти си глупав.“ И двамата са глупави. На другата страна има художник, който е нарисувал хубава картина и я показва на слеп човек. Пита го: „Разбра ли, как ти се чини?“ Онзи отговаря: „Имам пред себе си едно платно, което на някои места е малко грапавичко. Купил си го отнякъде.“ Художникът му казва: „Ти си простак, ти нищо не разбираш.“ И двамата са прости. Простак е художникът, че не разбира, какво този човек очи няма. Няма условия да го разбере. Когато дойде едно висше същество при нас, то трябва да имаме възможност да разбираме вътрешната същност на нещата. Аз съм чел много работи философски и всякога ден ги проверявам и някога съм се хващал за корема да се смея. Някои философи са слепи. Пипат и говорят: „Този свят е едно платно с малко грапавинки, с малко страдания. Глупави са всички хора.“ - Прав си, му казвам, но тези заключения са само твои.

Светът е повече от едно платно, повече от известни издигнатини и вдлъбнатини.

„Свет“ е една отлична дума. Светлина трябва да има в ума, очите, ушите и във всичките мозъчни центрове на човека, във всичките му сили и способности, за да разбира той нещата. И този човек, който може да разбира света, трябва да е живял много дълго време. С един живот човек не може да разбере света. Какво можете да разберете в един живот от 20-30 години? При сегашните условия на света каква философия да научите? Постоянно ще чуете във вестниците коя страна побеждава, колко сили са унищожили румънците, колко пленници са хванали българите, германците. Това е философията. Какви изобретения са направили: германците изнамерили 42-сантиметрови оръдия, французите - 52-сантиметрови, американците - 54-сантиметрови, германците имат толкоз целелини. Питам: Каква философия ще се научите от това? Когато мине един аероплан над София, ще ви се разтупа сърцето и после казвате: „Слава Богу, отървахме се.“

Бог не създаде света, за да се бият хората в него. Има закони, които регулират нещата. Стават войни - имат причини. Когато стане някоя буря, когато се дигне прах във въздуха, кои са причините? - Станали са известни течения, казват учените. Някъде се е нагорещил въздухът повече, някъде - по-малко. - Защо трябва да се нагорещява въздухът и защо трябва да се изстудява? Не може ли без да се нагорещява и изстудява? - Не може. - Но зло е, казват, защото някои бури събарят къщи.

Но в същото време тези бури ще донесат влага, ще пречистят въздуха и пр. По-голяма е ползата, отколкото вредата. Една война на какво се дължи? Можете на материалистически език да кажете: Това е една буря в духовния свят, която трябва да освежи хората. След тази буря народите ще станат много умни, тази буря ще освежи хората. Ще се явят писатели, които ще разсъждават много умно. След 50 години ще дойдем, за да видим. Сега виждаме заините. В Божествения свят всички неща се използват и нищо не е случайно. И когото убият на бойното поле, трябва да го убият; и на когото трябва да запалят къщата, трябва да я запалят. На когото отсекаят крака, трябва да му го отсекаят. Има статистика, която доказва голямата закономерност. Има закони, които регулират колко кораби трябва да потънат, колко трябва да се направят.

Например 500 кораби потънат през дадена година. В 10 години ще дойде един период на най-голям брой потъвания, после - период на най-малък брой потъвания. После пак се повтаря. Или пък да вземем пожарите. Като че е определено колко къщи трябва да изгорят всяка година. После - ражданията и умираанията. Като че е определено колко души трябва да умрат всяка година, колко хора трябва да се родят и колко хора трябва да умрат. Не само това. Аз имам съчинението на един автор, който прави математически изчисления. Той е правил изчисления по следущия начин: в 10 английски градове той изследвал броя на родените момчета и момичета в течение на 10 години и след това е можал математически да определи в следущите години колко момчета и момичета ще се родят във всеки един град, с погрешка само на единица. Сега някои отиват много по-далеч. Да кажем, че лотарията се тегли 4 пъти на година. В следущата серия да познаете които билети ще сплечелат. Значи има един закон, който регулира кои билети ще изкарат децата, които бъркат.

Вие се почесвате в тила си. Това почесване в тила може да няма наглед никаква смисъл, обаче аз знам защо. Или пък някой си е забъркал работата и туря си показалеца на челото, над веждите. Отгоре се казва на този човек: „Не си пресметнал и затова си забъркал работите. Трябва да пресметнеш. В тази лаборатория над веждите има складирано това, което ти трябва, там ще намериш книгата и еди кой си член от закона, който ще те освободи. После някои си стискат си главата. Обаче със стискане вратата не се отваря. Орехи се чупят така. Човек трябва да има ключа.

Трябва да живеем разумно. Има много книги, писани по въпроса какъв е разумният живот. Това е ваша работа. Вие трябва да живеете тъй, както вие схващате нещата. Защото ученикът, който се учи, ако няма свое разбиране, той никога няма да разбере това, което учителят му преподава.

Ние се намираме сега в следущото противоречие. Има една басня или една легенда, че първоначално Господ създал двама хора на земята, но те не са се обичали. Не могли да се разберат и затова са се намразили. И тези души турил в две най-отдалечени едно от друго места в пространството, за да не се виждат. Но в тези далечни места на пространството те се затъжили един за друг и почнали да се обичат. Понеже Господ ги е заковал на тия места, те направили мост. Този мост е Млечният път. Това е мост, който съединява тези две души. Значи има такъв път, по който хората могат да се разберат. И по този Млечен път Христос слезе. Това е Млечният път на Хармонията.

Някои казват: „Какво нещо е „ангел“?“ И аз питам: Какво нещо е „човек“? Старите индуси са определили човека като същество, което мисли. А какво нещо е „ангел“? „Ангел“ значи на санскритски „Огън Паметящ“. Също така и „Любов“. Любиш ли - ангел си, ако не любиш - човек си. Но аз казвам на някой: Не си ангел. Ти си един от тези души, които Господ е заковал някъде.

Петър на санскритски значи дух (Pitar - дух). На Корнелий казали: „Иди при Духа. Той ще ти каже всичко.“ „Петър“ на старогръцки значи „камък“. Но и живи камъни има. Само Духът може да бъде жив камък. Под „камък“ Христос разбира нещата, които са неизменяеми, Божествени в себе си, разумни.

Корнелий трябва да се моли. Ето една задача за мнозина. Не знаят да се молят още. Някои казват: „Какво трябва да кажа на Господа? Не знае ли Той?“ Други казват: „Как трябва да се моля?“ Ако питате някой теософ, той ще ви каже: „Аз съм Бог. Няма за какво да се моля. Ще размишлявам, ще разсъждавам.“ Философът казва: „Аз ще размишлявам.“ Но молитвата е необходима. Тя е дишане на човешката душа. Тя е едно общение между Бога и човешката душа. Когато Бог говори, ти ще млъчиш и когато Той спре, ще ти каже: „Искам да повториш това, което ти казах.“ Думата „молитва“ значи да се качваш и слизаш. Има някои хора, които вечно говорят. Те са бърбери. И като спят нощем, пак бърбят. Като спят, трябва да млъчат. Какво е спането? Когато спите, Господ ви преподава уроци и понеже човек тогаз е изолиран, Господ може да му разправя. Като се събуди, Той ще му каже: „Повтори каквото ти казах.“ Ако не е чул добре тези заповеди, какво ще повтори? Ще набие жена си, ще понатупа децата? Цял ден е неразположен, защото не е разбрал урока, мисълта на живота за този ден.

И когато един Божествен пратеник дойде от небето при нас, иска да ни каже, че без чистота никога няма да видим Бога, без святост няма да го разберем, без любов няма да го почувствуваме, също така без милосърдие и без правда. Трябва да разберем какво нещо е Любовта. Някои казват: „Ние разбираме Любовта.“ Някои от вас я разбират. Вярвам, че я разбират, но трябва да я разбирате повече. Любовта винаги носи със себе си омраза. Ако любиш доброто, ще мразиш злото; ако любиш злото, ще мразиш доброто. Ако любиш доброто, непременно ще се гнушиш от злото. Следователно Любовта не може да разрешава въпроса да донесе спасение на хората. Кой тогаз ще спаси света? Това е този ангел, той е Христос, той е думата „милосърдие“. Само в милосърдието няма сянка. Само в Божественото милосърдие няма раздвояване. Затова трябва да се учим на закона на Милосърдието. Затова дойде този ангел при Корнелия, да го научи на закона на Милосърдието. И когато хората на света се научат да бъдат милосърдни и го приложат навсякъде, тогаз всички неща ще се примирят. Истината прави човека свободен, учи го кое е добро и кое е зло, кой е глупав, кой е мъдър, но Истината няма в себе си този елемент да примири нещата. Само Божественото милосърдие е ключа да примири правдата с неправдата, мъдростта с глупостта, доброто със злото да не се карат в нас.

Казват: „Той е добър, аз не мога да го търпя“, „Той е глупав, не мога да го търпя“, „Той е лош, не мога да го търпя“. Светът не е лош. Лошо е нашето разбиране на нещата. Ние сме лоши в себе си. Светът е много добър. Тая душа, която вий мразите, тя се мъчи, тя страда, тя е закована някъде в небето. Ти му казваш: „Ти никога няма да се спасиш, вечно в пъкьла ще стоиш.“ Аз питам: Кой е съветник на Господа, та да знае какво мисли Господ? Тези философи светници ли са на Господа, та да знаят какво мисли Той? Те са като глухия, който слуша великия музикант, те са като слепия, който пипа платното на великия художник. Тези ли са хората, които ще ни покажат пътя на спасението, пътя на новата цивилизация, които ще ни покажат как трябва да се подобри животът.

Това е онзи ангел, който ще ни научи на милосърдие. Това е Христос. В душата на Христос има милосърдие, самопожертвование. Вие казвате: „Ние се скриваме да не ни демагнетизират, да ни ограбят.“ Отворете вашите каси, вашите

сърца, всичко отворете. Охлювът си показва рогцата и после пак ги прибира. Вие трябва да напуснете вашите черупки. Аз не говоря на охлюви, на миди. Аз говоря на хора, които се питат: „Какво трябва да мисля, какъв е смисълът на моя живот в този Божествен свят, какво е моето предназначение, какво трябва да направя аз?“ Аз казвам: Трябва да се научи Божественото милосердие. Колкото пъти съм говорил за милосърдието, всякога ми се гневят и ми казват: „Вие ми мислите зло, не ме разбирате.“

Аз ви разбирам, че обичате истината, правдата. Разбирам ви, но не съм срещнал още между хората милосерд човек. Ето в какво е спасението. Това е Христос. Това е Христовото учение, това е бъдещата култура. След тази война милосърдието ще дойде. Сакатите, които ще са милиони, със своята мисъл ще съградят едно ново течение, в мисълта те ще казват: „За какво беше всичко това? Днешните народи, които се бият, са културни, те не са варвари.“ Те ще размишляват върху този въпрос.

Жената не може да търпи мъжа си. И защо? Защото той погледнал на друга някоя жена. Как така той да има право да гледа. Тогаз той трябва да бъде спял, за да не гледа. Мъжът пък се кара на жена си, когато тя погледне на друг мъж.

Някои казват: „Христос като дойде, ще оправи.“ Христос сега ще да внесе едно ново учение на примирение между хората, учението на милосърдието към всички без разлика, както при Корнелий. И когато ний почнем да се молим и да правим добри дела, тогаз Господ ще дойде и ще ни изпрати при този Петър, при Духа. Тогаз Духът ще ни донесе радост, веселие. Той ще разкрие великите задачи, Той ще направи Млечния път в нашата душа. Ние тогава ще пътуваме от Слънце в Слънце, от планета в планета и ще видим колко велик е Господ от Венера, Марс, Сатурн, Слънцето, ще се отправим към най-близката звезда, после, като преживеем там, в други звезди. За всички ви има велики дела там. Това ще дойде, когато имате милосердие. Тогаз вие имате велико бъдеще.

Сега какво очаквате? Да дойде Христос, да ви спаси. Аз знам за вас, че Христос най-малко по 100 пъти ви е изваждал из земята. Хвърляте се във водата и Христос ви избавя. И така много пъти.

Законът на милосърдието трябва да обнови всинца ви.

Какво става сега в света е много ясно. Господ формирава един нов свят.

Какво ще стане с България? Положението на България ще бъде много по-добро, отколкото сега. С всички народи в Европа ще бъде много по-добре, отколкото сега. Един човек с дебел корем, като заболее от тифус, ще спадне и му казват: „Горкият човек!“ Но всъщност сега е човек, по-рано не беше човек. Тая война ни лекува от една болест. Всички народи са болни. Господ ще ни излекува. Тези, които умират сега болни, пак ще възкръснат, тъй както листата, които капят, но които новият желяз пак ще възкреси. Новият желяз ще ги извика към живот.

Както Господ живее, така и вий ще живеете с Него. И в този свят да се стремим да бъдем добри слуги, че като се върнем при Него, да каже, че сме изпълнили Неговата Воля.

Някои казват: „Няма да Го видя.“ Всякой ще го види. Като отидем при Него, той ще каже: „Защо опозори своето име, уби сестра си, брата си? Ще се върнеш пак.“

Господ няма да говори така троснато. Аз си представлявам какво ще каже. Той ще ви каже много кротко: „Много съжалявам, синко, че ти никак не си разбрал още моето милосердие. Върни се сега на земята да научиш милосърдието. Върни се да покажеш на тези хора какъв съм аз. Аз съм Бог на Милосърдието. Сега хората мислят, че аз съм жесток, немилосърд. Вие ме компрометирате. Това не е добро.“

Като видят милосърдният, хората ще кажат: „Ето един човек, който ходи по Бога.“ А сега какво казват: „И те се карат.“ Аз сега не питам набожен ли си. Аз питам милосърд ли си.

За някого може да се каже: умен човек е, но милосърдие няма. Умен е, обаче казва на ближния си: „Ти си глупав, аз не мога да те търпя.“ За друго може да се каже: добър е, но милосърдие няма, обича, но милост няма.

Една дума искам тази сутрин да остане във вази: **думата Милосърдие.**

В 75 година в град Чикаго един господин, като доял кравата си при светлината на свещ, кравата ритва свещта, сламата се запалва, изгаря по-голямата част от град Чикаго. С милиарди загуби имали американците. Един богаташ, като наближил пожарът към него, казал на едного, който бил там: „Ще дам 200,000 лева, вземи тази каса. „Поврага“, му отговорил онзи, като бягал, за да спаси живота си, защото огънят идел отподире. И този богат американец е бил принуден да бяга. Сега някои си казват: „Аз да бях, да ги взема 200-тых хиляди лева! Да, но огънят гони отподир. Чикаго след този голям пожар има по-великолепен изглед.

И сега в света, поради войната, имаме подобно. И сега някои казват: „Ела, 200 хиляди лева!“ Да, но огънят? Върху тези развалини ще се съгради една култура много по-велика.

Сега, като разберете Духа на Милосърдието, Който Господ ви праща, ще разберете Неговото учение.

Скопие, 23 октомври 1916 год.
10.30 часа вечерта.

Забележка на редактора: Преписано от Георги Куртев в Скопие по време на войната. Изпратено му от Петър Дънов.

НАРЯДИ за 1917 година

1. Задачата с глагола „Мога“.
2. Оправдание и спасение, 5 април 1917 г.
3. Наредба за 6 месеца - от неделя, 22 април 1917 г. до 29 октомври 1917 г.
4. Наредба за една година, 1 декември 1917 - 1918 г. (за поста).
5. До всички приятели, 26 август 1917 г., гр. Варна.

1) Г-Н ДЪНОВ ЗА ЗАДАЧАТА С ГЛАГОЛА „МОГА“

За всичко добро ще казваме: „Мога.“ Имате ли спънка, ще казвате: „С Бога можем.“ Не постигнем ли, пак ще кажем: „С Неговия Дух и със всичките свети духове можем.“

Ще ставаме обезателно сутрин в 4 часа, след умиването тихо и спокойно ще застанем на изток, всяко смущение ще оставим и ще кажем тия думи:

1. Така /може/ моето слънце да изгрее.
2. Така /може/ Божието слънце да изгрее в душата ми.
3. Така /може/ слънцето на моя дух да изгрее.
4. Слънцето на нашите ангели /може/ така да изгрее.
5. Така /може/ да изгрее слънцето на Великия Господ на Мира в нашите души.
6. Така /може/ да изгрее слънцето на всичките слънца в нашите духове.

След това ще имаме 15-20 минути съзерцание, след него ще се изговорят тези думи:

„Вярвам в Тебе, Господи, Който си говорил в миналото.
Вярвам в Тебе, Господи, Който говориш сега.
Вярвам в Тебе, Господи, Който ще говориш за в бъдеще.

Да дойде Твоята Виделина върху душите на всички.

Да се прослави Името Ти, да дойде Царството Ти и да се изпълни Волята Ти на земята, както се изпълнява горе на небето.“

Като се гледа изгрева на слънцето, ще казваме:

„Мога както това слънце да светя. Мога с него да изгрея.“

Ще си отбелязвате справедливо часа на ставането, промените на времето, внушените мисли при съзерцанието (а така също през деня колко отрицателни мисли сме изговаряли).

Който има огорчение, нека се моли така: „Господи, стопли сърцата ни с Твоята благодат, дай ни виделина на нашия ум и чрез Твоята Виделина ще успяваме.“

2)

ОПРАВДАНИЕ И СПАСЕНИЕ

„Защото със сърце вярва някой за оправдание и с уста бива изповядване за спасение.“

Послание към Римляните, гл. 10, ст. 10-11.

Ще се спра върху двете думи: „оправдание“ и „спасение“. Тези думи искам да приложите и да направите един опит върху тях.

Всяка една жена се стреми към независимост. Когато е мома, тя гледа да излезе от къщата на баща си, да се освободи от майка и баща, да стане господарка в своя къща. Този стремеж е естествен и Божествен. Когато се ожени и влезе в новия живот, тя занася в своята къща чеиза си: ризи, възглавници, постилки, дарува тези-онези, нарежда къщата си и изпитва приятност от тази нова, тъй добре наредена къща. И действително, нещастни са бездомните жени: без дом човек е човек без характер. Тялото е една къща на човешката душа в духовния живот. По същия закон, като жената, душата трябва да влезе в тялото и да го устрои. Някои искат да се освободят от тялото си и казват: „Кога ще се освободя от тялото си?“ Има тела, от които човек може да се освободи. Това са онези нездравословни, влажни изби, без прозорци, в които хората хващат ревматизъм. Като излизаме от тях, това не значи, че трябва да излизаме и от здравословни къщи. Павел на едно място в Писанието казва: „Има дом неръководен.“

„Оправдание“ излиза от „да оправим нещата“. Кой човек е оправдан? Онзи, който не греши. Но за да не греши, човек трябва да има знание, да разбира смисъла на нещата около него, да прави правилен избор. Вие се стремите към свобода. Трябва всяка жена да има тази свобода, но с условието да може да я използва, като върху нея гради щастието и здравето на своя мъж, на своите деца. Жена, която не е свободна, мъжът ѝ не е щастлив. Мислите ли, че болната жена е свободна? Жена, на която умът и сърцето постоянно се смущават, не е свободна. Не казвам, че умът не трябва да се вълнува. Смущение е едно нещо, вълнение - друго. Умът и сърцето трябва само на повърхността да се вълнуват, а не да се смущават издъно, за да не се размътват, защото това показва, че те са плитки, дълбочината им е само 10 см. Питам: С 10 сантиметра дълбочина какво може да се направи? Ако вземем 10 см плат, какво може да се направи от него? Първото и най-главно нещо за жената е да има дълбочина в сърцето си най-малко 10 км. В такава дълбочина, който се опита да ви смущава, ще се удави. Какво правят малките деца, като намерят плитките локви около 10 см? Влизат във водата, размътват я и им е приятно. Мъже, като намерят такива плитките жени, размътват ги и са доволни от това. Тогава жените кажат: „Ние сме много нещастни.“ В плитка вода се вдига голяма глъчка. Там жабите

през целия летен сезон крякат - голям кипеж, шум, който едва през зимата престава. Значи сърцата ви не трябва да са плитките, не трябва да има кипеж в тях. Питам: Какъв е черът за такава локва, в която водата е застояла? Ще внесете струя нова вода в тази локва, ще прекарате вадичка, за да може прясната вода да измие всички останки на миналото. Христовото учение е една нова струя, която трябва да влезе в сърцата ви и да ги измие, и като ги изчисти, ще остави утайките на нивите ви, за да се наторят. Ще запитате: „Как да се прекара този извор?“ Изворот сам ще дойде при вас. Христос казва на самарянката: Водата, която аз ще ти дам, ще бъде един извор вътре в тебе на живот, който извира постоянно. Следователно думата „спасение“ подразбира този извор. Когато човек попадне в някоя пустиня, дето няма вода, устата му пресыхват, чувствава непоносима жажда и единственото спасение е водата, иначе той е осъден да падне мъртъв. Така, както пътникът през пустинята, много жени умират в този свят от жажда със своите камии - със своя багаж. Вие сте слушали думата „извор“. Бих желал, като излезете на разходка вън от София, да опитате водата на такива извори. Но високопоставените дами, па и всички други, ходят на разходка не по-далеч от Борисовата градина и то по едни и същи алеи, дето освен прах, нищо друго няма. Нагълтат се с прах и като се върнат дома, казват: „Каква хубава разходка направихме!“ Казвам: „Нагълтахте се с прах.“ Често хората, като възприемат Христовото учение, служат си с едни и същи отъркани фрази и после казват: „Заболя ме главата да слушам.“ То е, защото си гълтал прах. Това не е място за оправдание и спасение.

Думите „оправдание и спасение“ имат седем значения. Аз ви говоря сега за едното и, ако разберете него, тогава ще ви говоря за другите. Дойде някой приятел и ви каже: „Да отидем на разходка, но не далеч, защото ме боли глава, сърцебиене имам, не съм свикнал.“ Значи вие сте хора с къси крака, когато истината иска хора с дълги крака и вие несъзнателно ще дойдете до положението да вършите престъпления. Щом краката на хората станат къси, те започват да мислят лукави неща. Някой казва: „Не мога да отида на Витоша.“ Че ако не можеш да отидеш на Витоша, как ще отидеш при Христа? Христовият път е тесен и стръмен, той е пътят на разумната човешка воля. В ума си кажете: „Ще отида с моите приятели на Витоша.“ Ако не можеш действително, то поне мислено ги проследи, пропътувай целия път с ума си. Това е философията на живота. Преди да се ожените, като се срещнете с вашите възлюблени, те ви наричат „ангели“, обичат ви, умират за вас, не могат да живеят без вас, коленичат пред вас и колко плач, ридания и преструвки се изливат. Но това е, не защото те не могат без вас. С това те произвеждат ефект и искат да кажат: „Нека видят какъв е Господ.“ Когато се оженят, жените започват да коленичат. Ето вашата философия. Наместо мъжете, вие сега коленичите. Защо? Защото умовете и сърцата ви са плитките. Не го вземайте в лош смисъл. Ако взема една мярка и опитам дълбочината на сърцата и умовете ви, ще констатирам един факт, тъй, както си е. Тези думи, които ви говоря, аз ги тълкувам, те са в преносно значение, не ги вземайте в обикновен смисъл. Сърцата ви могат да бъдат и плитките, и дълбоки. Ако в сърцата ви постоянно влизат утайки, дъното им ще се изгълани и ще стане плитко. Има езера, които са станали плитките, а има и такива, които са станали по-дълбоки. Защо в жената се явява желание, щото мъжът да коленичи пред нея? Да коленичиш, това подразбира закона на самоотвержението, самопожертвуванието. Като направил ъгли на колениченето, това показва, че си готов да слезнеш долу и да се самопожертвуваш. Когато умреш за някого и се жертвуваш, значи ти коленичиш пред него. Но когато някой момък коленичи пред някоя мома, той я лъже. Кажете: Колко българки има, които живеят идеално с мъжете си, никога да не са си казвали лоша дума? Аз ще ви оставя да размишлявате, вие сами да констатирате истината. Истината трябва да изпъкне ни повече, ни по-малко. Тази истина не искам да ви я представя тъй бляскава, за да ви ослепи. Прекарвам я през много облаци, за да я направя поносима за вашите очи и с това

искам да ви избавя от илюзии, които създават всеки ден нещастия, защото тези илюзии ви отдалечават от Бога. Когато Бог е изпратил един мъж или жена на земята, той им е дал един бюджет. Ако някой го изяде, това е несправедливо. Никой няма право да тигο вземе, освен ако тигο дадеш доброволно. Кажеш някому: „Ти не се жертуваш за мене.“ Няма защо той да се жертвува за вас. Ако той прави тази жертва, за да ви подигне, той ще слезе - такъв е Божественият закон: един слеза, а друг се качва. Ако жената слеза, мъжът се качва; ако мъжът слеза, жената се качва. Вие сега вървите, хвърлите една котва, уловите мъжа и го сваляте, тъй че нито той върви нагоре, нито вие. Спирате се на едно място и се гледате. Такива са съвременните жени - спират своите мъже и не ги пушат да се качват. Тази е причината, задето вие спите, задето не можете да отивате на другия свят, да слизате и да се качвате. Когато ви питат: „Защо спите?“ - „За да отиваме при Господа.“ - Когато кажете: „Добре спях“, то е защото сте били горе, но впечатлението, което сте придобили оттам, е загладено: от него остава само една сянка на приятност. Някой път казвате: „Лошо спях, лоши сънища сънувах.“ То значи: „Спряла си мъжа си някъде.“ Това неестествено положение всякога произлиза от крайното користолюбие, което съществува у жените. Користолюбието ражда користолюбие; нещастieto ражда нещастие; скръбта ражда скръб. Когато говоря за страданията, нещастията, аз разбирам скръбта, като обвинка на Божествената истина. А съвременните хора обвинват скръбта в радост и следователно отвън те я подслаждат. Такива хапчета има: отвън ги обвинват със захар, а отвътре са горчиви. Господ сега не поддържа ни хомеопатията, ни алопатията. Първите лекуват с малка доза от горчиви прахове, за да действуват, а вторите - с голяма доза горчиви прахове и болките престават. Когато човек е здрав, няма нужда от никакви хапчета. Знам много хора, които по навик от време навреме си гътат по едно хапче аспирин, хинин, за да не заболяват. С това те си внушават мисълта, че може да заболяят. Всеки ден си казвайте по една дума, която да е положителна. С това вашето положение ще се подобри.

Всички, които ме слушате, направете следния малък опит, за който ви давам срок една година, след което време вие ще сте свободни. Първите шест месеца ще бъдат положителни: ще орете, ще сеете, ще жънете; а другите шест месеца ще бъдат пасивни: ще берете нова енергия. Да няма никаква сянка от съмнение, защото това, което казвам, може да се направи от всекиго. Смешно е да се каже, че не можете. Някой ден ще събера малките деца и с тях ще направя опит, и ще докажа, че това, което не можете да направите, малките деца ще го направят, защото вярата у тях е по-голяма. Ще кажете: „Може да се излъжем.“ Може да се излъжете едната година, втората година няма да се излъжете. Ще изпъдите тази мисъл, че ще се излъжете. Там, гдето Господ работи, няма лъжа и ще знаете този стих: „Всичко, което ще се случи с ония, които обичат Господа, е за тяхно добро.“ Ще си турите това като мото: „Всичко, което ще се случи с нас, Господ ще обърне на добро“ и след това нека дойдат всички лоши мисли, лоши желания, нека се опълчат всички хора, вие не се бойте. Страх да няма, дръжте го вън от себе си. Аз сега ще ви говоря за глагола „мога“. Какъв опит правихте вие досега? Вие го употребявахте само в първо лице: мога. Отсега нататък ще го употребявате във всички лица: мога, можеш, може, можем, можете, могат. Като срещнете спънка, ще кажете в себе си, в душата си: „Мога, можем, може. Мога аз. Можеш Ти, Господи, Който си в мене, в моята душа. Може великият Ти Дух, Който ме ръководи.“ След това ще употребите трите лица за множествено число. Вашата вяра, вашата чистота ще помага на всички, които са горе, да съдействуват на Божествената идея да се осъществи в живота ви. В тоя път се иска Божествено търпение и постоянство, докато Виделината преодолее над вас. Това ще правите на всяко време, когато се усещате слаби. Ще го правите сутрин между 4 и 7 часа. Точно в 4 часа сутринта, който може, да стане и да започне драговошно своя ред.

Като изгрива слънцето сутрин, ще кажете:

- 1 л. I Мога - така да изгрее моето Слънце в моята душа!
- 2 л. II Можеш - така да изгрее Божието Слънце в мене!
- 3 л. III Може - така да изгрее Слънцето на моя дух!
- 1 л. IV Можем - така да изгрее Слънцето на нашите ангели!
- 2 л. V Можете - така да изгрее Слънцето на Великия Господ на Мира в нашите души!
- 3 л. VI Могат - така да изгрее Слънцето на всичко слънца в нашите духове!

Така трябва у вас шест слънца да изгреят. На всяко слънце ще се спирате по 4 минути, всичко 24 минути ще се употребят за изгриването на шестте слънца.

Правилото, което ще спазвате, е следното: ще ставате тихо, спокойно и след като се умиете, ще застанете тихо, без всякакво смущение, нищо да не ви плаши. Може да сте неразположени при ставането си, може да чувствувате като да ви е крив светът, но вие се справете и кажете горните думи тихо, всяка за себе си: Ще си вземете едно тефтерче и всяка сутрин, в продължение на шест месеца, ще си отбелязвате в колко часа сте станали и колко пъти сте закъснели. Като изговорите тези думи, ще почувствувате една приятност под лъжичката и духът ви ще се повдигне. Трябват ви шест години, за да разберете как изгриват тези слънца. Този опит продължавайте шест месеца и го предайте, препоръчайте и на някои свои приятелки. Ще започнете от 6 април. Някои ще кажат: „Дали ще може да се става тъй рано, как ще може“ и т.н. Такива мисли да няма. Ще отбелязвате в тетрадките си какво е било времето, като ще разделите на графи: ясно, облачно, дъждовно, ветровито. Всички тези четири състояния на времето са добри. Ако е дъждовно или облачно, да се не оплаквате никак през тези шест месеца. Ако е дъждовно, ще кажете: „Днес времето е дъждовно, Бог го пречиства и нивите ще родят повече.“ Ще гледате всичко това да приложите и да искате обещание и от вашите другарки, на които ще го препоръчате, и те да го изпълняват.

През първия месец, след като изговаряте всички 6 точки, ще наблягате най-много на първата; през втория месец ще изговаряте пак всички, но ще наблягате на втората точка и т.н. Искам да бъдете тихи, спокойни - благословиенето, което дойде, ще бъде толкова, колкото то ви е потребно. Искам да произведете една благоприятна възна и от всичко, което ви се случи през тези шест месеца, ще се стараете да извадите поука, да извадите добрата страна от неприятността и да намерите ползата от нея. Ще кажете: „За добро ще бъде всичко това за онзи, който Люби Господа.“ После ще употребите следните изречения:

Вярвам в Тебе, Господи, Който си говорил в миналото.

Вярвам в Тебе, Господи, Който ми говориш сега.

Вярвам в Тебе, Господи, Който ми говориш в бъдеще.

Да дойде Твоята Виделина върху всички ни и

Да се изпълни Волята Ти на земята, както се изпълнява горе на Небето.

През денят, каквото ви се внуши - да четете някой псалом или нещо друго, четете, но само ако усещате дълбок вътрешен стремеж към това. Като прочетете горните изречения, размишлявайте върху неща, които могат да ви повдигнат, за всичко, което е най-красиво в света и ще видите как ще ви се представят най-хубави картини. Само по този начин ще можете да изправите миналото и да си приготвите условия добри за бъдещето. Този е пътът, по който ще може да калите волята си и да облагородите ума си и сърцето си. Разбира се, светът ще върви по същия път, но всичко ще се обвърне на добро. През тези шест месеца някога ще се почувствате по-обезсолови, тогава ще употребите следното изречение: „Господи, стопли сърцето ми с Твоята Любов.“ Ако умът ви някога се позамъгли, ще кажете: „Господи, просвети ума ми с Твоя Дух“ или „Дай виделина на моя ум чрез Твоя Дух“. И след

това стойте си спокойно, може да мине 1, 2, 3, 4 часа, но резултат без друго ще имате. След като изгреят шестте слънца едно след друга, ще има резултат. През тези шест месеца ще гледате да бъдете в добри отношения с мъжете си, децата си, с окръжаващите ви и ще говорите само за полезни работи. Ако някой път се излъжете и кажете за някого лошо, ще си го запишете в тетрадките си, ще бъдете искрена спрямо себе си.

Друго едно правило: Ако някоя от вас сама не може да си помогне, ще повика още една сестра; ако и двете не могат, ще повикат и трета и заедно ще изпълнят молитвата си. Събирането всякога трябва да става преди обяд, до 12 часа най-късно, защото тогава има добри влияния.

Ето как се оправдава и спасява човек. Това е първото значение на тези думи.

Колкото приятелки имате обични, дайте им този ред, този съвет. Щом имате дълбоко побуждение, кажете това нещо и на други, тогава ще се благословят и вие, и те. Така да просветне вашата Виделина пред вашите ближни.

Мир на всички.

Беседа, държана на 5 април 1917 г.

3)

НАРЕДБА ЗА 6 МЕСЕЦА

от неделя, 29 април 1917 г. до 29 октомври 1917 г.

Спрежение на глагола „мога“ и употребяването му във всички лица: *мога, можеш, може, можем, можете, могат.*

1) Като срещнете спънка, ще кажете в себе си, в душата си:

Мога, можеш, може.

Мога аз,

Можеш Ти, Господи, който си в мене, в моята душа,

Може Великият Ти Дух, Който ме ръководи.

След това ще употребите трите лица за множествено число:

Можем, можите, могат.

Можем ний,

Можите - Ти, Господи, Който си в нас, в нашите души,

Могат - Великият Ти Дух, Който ни ръководи.

Това ще правите на всяко време, когато се усещате слаби. Ще го правите сутрин между 4 и 7 часа. Точно в 4 часа сутринта, който може, да стане и да започне драговолно своя опит.

2) Като изгрява слънцето сутрин, преди да е излязло на хоризонта, ще кажете:

1 л. I Слънце **Мога** - така да изгрее моето Слънце в моята душа!

2 л. II Слънце **Можеш** - така да изгрее Божието Слънце в моята душа!

3 л. III Слънце **Може** - така да изгрее Слънцето на моя дух!

1 л. IV Слънце **Можем** - така да изгрее Слънцето на нашите ангели!

2 л. V Слънце **Можете** - така да изгрее Слънцето на Великия Господ на
Мира в нашите души!

3 л. VI Слънце **Могат** - така да изгрее Слънцето на всички слънца в
нашите духове!

Така трябва у вас 6 слънца да изгреят. На всяко слънце ще се спирате по 4 минути - всичко 24 минути ще се употребят за изгряването на 6 слънца.

Забележка. Правило за спазване: Ще ставате тихо, спокойно и след като се умиеете, ще застанете тихо, без всяко смущение, нищо да не ви плаши и ще

кажете горните думи тихо, всяка за себе си.

Като изговаряте тези думи, ще почувствате една приятност под лъжичката и Духът ви ще се повдигне. Този опит ще продължавате 6 месеца и го предайте, препоръчайте и на някои свои приятели.

Ще започнете от 29 април.

Трябват ви 6 години, за да разберете как изгряват тези слънца.

3) Ще си вземете едно тефтерче и всяка сутрин, в продължение на 6 месеца, ще си отбелязвате в колко часа ще сте станали и колко пъти сте закъснели. Ще отбелязвате в тетрадката си какво е било времето, като ще разделите на граfi: **ясно, облачно, дъждовно, ветровито**. Всички тези 4 състояния на времето са добри. Ако е дъждовно или облачно, да се не оплаквате никак през тези 6 месеци. Ако е дъждовно, ще кажете: „Днес времето е дъждовно - Бог го пречиства и нивите ще родят повече.“

Ще гледате всичко това да приложите и да искате обещание и от вашите другарки, на които ще го препоръчате, и те да го изпълняват.

След като изговаряте всички 6 точки, ще наблягате през първия месец най-много на първата точка; през втория месец - на втората и т.н. Благословението, което дойде, ще бъде толкова, колкото ви е потребно.

4) Искам да произведете една благоприятна вълна и от всичко, което ви се случи през тези 6 месеци, ще се стараете да изводите поука, да извадите добрата страна от неприятностите и да намерите ползата от нея. Ще кажете: „За добро ще бъде всичко това за онзи, който люби Господа.“ После ще употребите следните изречения:

Вярвам в Тебе, Господи, Който си Ми говорил в миналото.

Вярвам в Тебе, Господи, Който ми говориш сега.

Вярвам в Тебе, Господи, Който ще ми говориш в бъдеще.

Да дойде Твоята Виделина върху всички ни.

Да се прослави Името Ти.

Да се въдвори Царството и да се изпълни Волята Ти на земята, както се изпълнява горе на небето.

5) През деня, каквото ви се внуши да четете - някой псалом или нещо друго - четете, но само ако усещате дълбок вътрешен стремеж към това.

6) Като прочетете горните изречения, размишлявайте върху неща, които могат да ви повдигнат за всичко, което е най-красиво в света и ще видите как ще ви се представят най-хубави картини. Само по този начин ще можете да изправите миналото и да си пригответе условия добри за бъдещето.

Този е пътят, по който ще можете да калите волята си и да облагородите ума си и сърцето си.

Разбира се, светът ще върви по същия път, но всичко ще се обърне на добро.

7) През тези 6 месеци някога ще се почувствате по-обезсолени. Тогава ще употребите следното изречение:

„Господи, стопли сърцето ми с Твоята Любов!“

8) Ако умът ви някога се позамъгли, ще кажете:

„Господи, просвети ума ми с Твоя Дух“ или **„Дай Виделина на моя ум чрез Твоя Дух.“**

И след това стойте си спокойно. Може да мине 1, 2, 3, 4 часа, но резултат без друго ще имате.

9) След като изгреят 6-тых Слънца едно след друго, ще има резултат.

10) През тези 6 месеца ще гледате да бъдете в добри отношения с мъжете си, с децата си, с окръжаващите ви и ще говорите само за полезни работи. Ако някой път се излъжете и кажете за някого лошо, ще си го запишете в тетрадката си, ще бъдете искрени спрямо себе си.

Забележка: Друго едно правило. Ако някоя от вас сама не може да си помогне, ще повика още една сестра; ако и двете не могат, ще повикат и трета и заедно ще изпълнят молитвата си.

Събирането всякога трябва да става преди обяд до 12 часа най-късно, защото тогава има добри влияния.

Забележка втора: Колкото приятелки имате обични, дайте им този ред, този съвет.

Щом имате дълбоко побуждение, кажете това нещо и на други, тогава ще се благословите и вие, и те. Така ще просветне вашата виделина пред вашите ближни.

Мир на всички!

ДОБАВКА

Добавка към спрежението на глагола „мога“ и към изреченията „Вярвам в тебе, Господи“.

1 л. ед. ч. **Мога** - така да изгрее моето Слънце в моята душа и да обнови моето сърце.

2 л. **Можеш** - така да изгрее Божието Слънце в мене и да обнови моята душа!

3 л. **Може** - така да изгрее Слънцето на моя дух и да обнови моя ум.

1 л. мн. ч. **Можем** - така да изгрее Слънцето на нашите ангели и да обнови нашите сърца.

2 л. **Можете** - така да изгрее Слънцето на Великия Господ на Мира и да обнови нашите души!

3 л. **Могат** - така да изгрее Слънцето на всички слънца в нашите духове и да обнови нашите умове.

I. Вярвам в Тебе, Господи, Който си ми говорил в миналото.

Ти си вложил в мене всички добри семена на живота ми.

II. Вярвам в Тебе, Господи, Който ми говориш сега.

Ти възраствах доброто в мен.

III. Вярвам в тебе, Господи, Който ще ми говориш в бъдеще.

Аз ще се радвам в Твоя живот.

4) НАРЕДБА ЗА ЕДНА ГОДИНА ЗА ПОСТЕНЕ

1 декември 1917-1918 г.

Всички тия, които ще приемат този ред, трябва да прочетат в продължение на годината цялата Библия от началото до края - Стария и Новия завет.

Ще избереш през годината от всякой месец по един постен петък - един от последните два петъка от разсипването на луната.

Ще употребите този петък чрез пост, да ви помогне Господ да победите някой порок или някой лош дух (вътрешен неприятел).

В поста ще направите избор от тези три срока: най-малко 24 часа или 36, или 40. Може да изберете както искате. Този избор ще направите лично за вас.

Постът започва от залязването на слънцето.

Който не иска да поеме този ред, нека каже отсега, свободен е, ще го извиня, за да не става отпосле недоразумение. С парите, които ще спестите от ядене през тия 12 петъка, ще намерите един беден и ще го нахраните; което ще направите в първата неделя на новолунието. А ако не може в тази неделя - във втората (през двете седмици на уголемяването на луната).

Човекът може да бъде някой беден мъж, бедна вдовица, сираче или ученик. Ако не намерите случай, тогава ще оставите следния месец.

При нахранването на бедния:

- първите 10 седмици, ще казвате мислено: „Така да насити Господ моята душа със Своята Доброта“;
- през вторите 10 седмици: „Така да насити Господ моята душа със Своята Правда“;
- през третите 10 седмици: „Така да запали Господ моята душа със Своята Любов“;
- през четвъртите 10 седмици: „Така да просвети Господ моята душа със Своята Мъдрост“.
- през петите 10 седмици: „Така да озари Господ моята душа със Своята Истина“.
- през последните две седмици: „Така да изпълни Господ моята душа със Своя Свят Дух“.

В последната седмица след нахранването на бедния ще търсите да утешите някоя обременена душа - такива сами ще дойдат, без да ги търсите (било наяве, било насън). Вън от Библията през свободното си време ще се постараете да прочетете и други добри книги, колкото се може повече.

В тая работа дръжте свободата на духа, а не формата.

Първа забележка: Никакви събрания, по двама на молитва.

Втора забележка: Неделя сутринта, 4 часа, всички станали и се приготвят (измиват, пречистват душите и тялото) за молитва по един. От 4 до 9 часа.

В 10-12 часа предобед по двама на молитва и от 6-9 вечерта - по един на молитва.

Почва с „Добрата молитва“, четене и размишляване за стария и новия човек; или други свободни молитви, или „Лозинката“. Завършва с „Отче наш“.

Молитвата ще се извършва прави, а съзерцанието, размишлението може да става седнали или на колене, което ще продължава 15-20 минути.

В петък, 7 часа вечерта - по двама на молитва.

5) ДО ВСИЧКИ ПРИЯТЕЛИ

Изворите трябва да извира, реките да текат, тревите да растат, а човек да мисли, разсъждава и върши Волята на своя Небесен Баща. Неговата Любов да му бъде закон. Волята Божия, Царството Божие, Славата Божия - цел в него самия. Много листа ще окапят, много черупки ще се смъкнат, докато душата достигне своето съвършенство.

Господ да ви води и упътва със Своя Дух, да ви показва вътре във вас що е доброто и правото пред Него Самия. Аз ви предадох едно учение на Христа, учение на живота, не на буквата, учение не на сектантство, а учение на Мъдрост и Любов, което може да обнови целокупния живот.

Господ, за Когото ви говоря, е Жив в цялата природа, действащ във всички същества. Той говори вътре във всяка душа, във всяко сърце. Аз ви говоря за Него, с когото всякога съм в общение. Познавам гласа Му, държа учението Му, върша Волята Му, слушам Духа Му и радостта ми е в Неговото живо Слово.

Какво благо би било за хората, ако разбираха Божия език и се мислеха, че са братя, а не врагове! Да споделяха своите скърби и своите радости. Близо е часът, ще прозвучи Небесният глас!

Имайте мир и търпение, всичко Той ще уреди добре! Ще възкреси, ще оживи и ще бъде едно стадо и един Пастир на живота.

Благословението на Христовия Баща отгоре да почине върху всички, които призовават Неговото Име на всяко време и на всяко място.

(Свещеният подпис)

Варна, 26 август 1917 г.

НАРЯД за 1918 година

1. Редът на 9 (22) март 1918 год.
2. Наредждане, 1918 г.
3. Наряд 23 септември 1918 г. - 9 (22) март 1919 г.

1) РЕДЪТ 9 (22) МАРТ 1918 г.

П.Р.Ж

(Пролетно Равноденствие на Живота)
1918 г.

Ставане 4 ч. Приготвяне. Почване:

1) С „Добрата молитва“, с размишления върху 12-те точки, съдържащи се в нея.

2) Прочитане на „Истината“ и размишления върху основните мисли на беседата.

3) Спомняне на всички братя, сестри, приятели. Пожелаване Божието благословение да почине на тях. Да изпълни Господ Мой и Господ Ваш техните души, умове и сърца с всяко утешение, радост и веселие на Благия Си Дух. Да разберат смисълът на любовта, която е Бог, изявен в живота. Да разберат и проумеят съдържанието на вярата, която е чистият Дух на живота. Да схванат образа на надеждата, която е Живата Божествена Душа, облечена в своята Божествена дреха, служителка на Бога Живаго в Неговия Храм.

4) Прочитане на „Лозинката“ и „Отче наш“.

„Моето благословение и благословението на Господа Бога с всичката пълнота да пребъде с вас и с всички по лицето на земята сега и през всичките времена на Неговото Царуване.“

Амин, тъй да бъде!

Ж.К.В.О. [Жив е, Който Ви
Обича.]

(Свещеният подпис)

2) НАРЕЖДАНЕ, 1918 г.

I. От 12 август, понеделник, до 18 август, неделя, включително - първата седмица при изпълнение на месечината.

Понеделник: Ще се чете от Ев. Иоана, гл. 3, а ще се спираме за размишление върху стихове: 10, 12, 7, 8, 3, 4, 15 и 21, които можем и да си ги изваждаме на особено, за да разбираме добре смисъла им, тъй както тук са наредени.

Вторник: I Коринтяном, гл. 13.

Сряда: Ев. Иоана гл. 6, а за размишление ст.: 5, 53, 49 и 63.

Четвъртък: Ев. Иоана гл. 21, а за размишление стих 10.

Петък: Галатяном гл. 2, а за размишление стих 20.

Събота: Ев. Матей гл. 5, а за размишление ст. 10, 17.

Неделя: Ев. Матей гл. 14, а за размишление стих 15.

Молитвите и размишленията ще бъдат за укрепване на нашия дух и за духовете на нашите братя и сестри.

Горните четива заедно с размишленията и молитвите ще стават: сутрин преди ядене, а на обяд и вечер - след ядене. Яденето ще става при разположение (ако ти се яде, ще ядеш; ако ли не - няма). **Дай свобода на Духа си и не се изнасилвай.**

II. От 19 август, понеделник, до 25 август, неделя, включително, втората седмица при пълнене на луната.

Понеделник: Ев. Матей 15.

Вторник: Ев. Лука 14.

Сряда: Ев. Марко 10.

Четвъртък: Ев. Иоана 12.

Петък: Ев. Иоана 17.

Събота: Ев. Иоана 18.

Неделя: Сутринта - Ев. Матей гл. 6 (първите 10 стиха), по обяд - от Ев. Лука гл. 4 (първите 6 стиха), вечерта от Ев. Иоана гл. 1 (първите 10 стиха).

Молитвата и размишлението ни ще бъдат върху предмета:

Да се изпълни душата ми и душата на нашите братя и сестри с плодове на Духа, които са: Любов, радост, мир, дълготърпение, благодат, милосърдие, вяра, кротост и въздържание.

Четивата с размишленията с долунаписаната молитва ще стават от понеделник до събота включително, сутрин и вечер задължително, а на обяд - по желание; сутрин - преди закуска, а вечер - след ядене. Яденето през цялата седмица става три пъти дневно: сутрин, обяд и вечер и то непременно трябва да бъде под страх да се счита наредбата неизпълнена. Яденето ще бъде непременно и изключително растителна храна, без никакви мазнини, никакви яйца, мляко и масла. Само зеленчуци и плодове. Може да се готвят ястия, но без мазнини.

Преди четивото и размишленията върху предмета ще почнем със следната молитва:

Господи на обичта, Боже на Любовта,

ние Те призоваваме в Твоята милост.

Приемаме страданията, които ни изпращаш,

с радост на нашето сърце,

Приемаме мъчнотиите, които ни изпращаш

за уякчаване на нашия дух.

Ний без колебание, без двоумение

ще изпълним Твоята блага Воля.

Изпрати ни Твоя Дух да внесе в нашите сърца,

в нашите умове, в нашите души

плода на Любовта, благодатта на Мира и радостта

основанията на Твоеото дълготърпение и милосърдие.

Дарувай ни дара на вярата, кротостта и въздържанието,

Благослови ни, както си ни благославял винаги,

Направи Името Си нам мило на душите,

Въдвори Царството Си в нашите души,

Храни ни с Твоеото Слово,

да укрепнат в нас всички Твои добродетели.

Нека Твоите светли духове на обичта, вярата и надеждата

пребивават в нас сега и всякога заедно с Теб.

Възнасяме хвала слава на Теб, Единнаго Господа

и Бога на великата жертва.

Амин.

И така, с тази молитва ще си отворим. Подир нея ще пристъпим към прочитане на мотото („Да се изпълни душата ...“), върху което като поразмишляваме според колкото Духът ни ръководи, най-после ще свършим с молба щото добродетелите: любов, радост, мир, дълготърпение, благост, милосърдие, вяра, кротост и въздържание да се вселят в сърцата и душите на другите братя и сестри.

Горните I и II нареждания, които ще бъдат изпълнявани първите две седмици при пълнене на луната, изключват всички други нареждания и молитви. През тия две седмици важат само горните две нареждания.

Винаги ще се подкача I и II нареждания от понеделник. Ако например луната се промени и почне да расте във вторник, сряда или друг ден, ще се чака понеделник.

София, 18 август 1918 г.

3)

НАРЯД

23 (10). IX. 1917 г. - 22 (9). III. 1918 г.

1. От първата Св. Неделя след влизането на месеца в новолуние (23 септември - нов стил или 10 септември - стар стил) до пролетното равноденствие (9 март - стар стил, 22 март - нов стил) 1918 г., всякой ден сутринта ще се става половин час преди изгрева на слънцето. Изключение от това правило ще се прави само в неделята, когато по наряда за Великите Добродетели ще си ставаме пак в 4 часа сутрин.

2. В ежедневната си молитва всякой е свободен да се моли за каквото го ръководи Духът, само че при започване на своята молитва трябва първом да се изговори **спрежението**, както то е дадено („будя“, „будиш“, ... - за мъжете, а „мога“, „можеш“, ... - за жените), след което да се помоли за **„въдворяване Царството Божие на земята, за изпълнение Волята Божия на земята и да се прослави Името Му, да обедини Бог всички свои чада по земята и да им даде обещаното Царство“** и тогава да продължи молитвата си. Това е за понеделника до събота включително. А за неделята молитвата си пак ще подкачаме със **спрежението**, към което веднага ще добавяме:

а) „Благославяй, душе моя, Господа“ и пр. - целия текст, който иде подир тия думи и се впада по наряда за Великите Добродетели; и

б) думите: **„Търсете първом Царството Божие и Правдата Негова, и всичко това ще ви се приложи“** (Мат. 6:33.). След това, ако има още да се молим, да продължим молитвата си.

3. Лично за себе си всякой трябва да се моли: **Да го благослови Бог да разбере Божествения план и да бъде един скромен съработник във Великото Божие дело на земята.**

4. **Всякой ден ще се прочита по една глава от Книгата Господня**, начинай от първата глава на Битието.

5. **Сутрешните разходки** ще можем да правим също до 22 септември (нов стил) или 9 септември (стар стил).

6. Всички други разпоредби в наряда за Великите Добродетели си остават в сила.

7. Настоящото нареждане може да се даде за изпълняване само на членовете от веригата и то които са имали писмена покана за последния събор. И всички, които ще го изпълняват, трябва непременно да започнат от влизането на месеца от новолуние до пълнолунието. А който пропусне тоя срок, ще чака следущото новолуние, и т.н.

ДУХЪТ на ИСТИНАТА
В
СЛОВОТО
на
ВСЕМИРОВИЯТ УЧИТЕЛ
БЕИНСА ДУНО
и
ДУХЪТ
на
ЗАБЛУЖДЕНИЕТО
В
ДЕЯНИЯТА
на
ЧЕЛОВЕЦИТЕ ЗЕМНИ

Летопис: ВЕРГИЛИЙ КРЪСТЕВ

Духът на Заблуждението и деянията на човеците земни

**1. Каква е съдбата на кореспонденцията между Учителя
Петър Дънов и Пеню Киров**

2. Черният магьосник и омагьосаната принцеса

**3. Мечът на Духът е Словото. Словото на Учителя Беинса
Дуно е Слово на Бога – Тодор Ковачев.**

**4. По следите на непубликуваните материали на Боян Боев
– ПИСМА**

**5. По следите на архива на Анина Бертоли, пазен в
семејство Гобо – писма**

**6. Продължение за архива на братството, пазен от
фамилия Гобо в Алпите – Величка Няголова**

7. Защо вървим по следите на архива на Анина Бертоли?

8. Кой са враговете на Учението на Учителя Дънов?

9. Разменната монета

1. КАКВА Е СЪДБАТА НА КОРЕСПОНДЕНЦИЯТА МЕЖДУ УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ И ПЕНЮ КИРОВ

1. При моето издирване на материали за първите ученици на Учителя попаднах на пълно неразбиране. Не можеха да проумят онези, които бяха по времето на Школата на Учителя, защо е нужно това.

2. Понеже бях определен за наследник и приемник на Борис Николов и Мария Тодорова още през 1972 година, то изисквах от тях да ми се предадат всички материали от времето на Школата. По това време Борис Николов беше ги пръснал в провинцията в пакети при доверени негови хора. Но беше дошло времето да се убеди, че вече им губеше следите. Трябваше да ми се предадат, но той все отлагаше, понеже знаеше, че ако ми ги предаде, ще трябва да си замине от този свят. Казах му: „Борисе, ти рано или късно ще си заминеш. По-добре сега ми ги предай, за да не попаднат във враговете на Школата.“ И точно това стана след време.

3. Аз имах план, който изложих пред двамата, Мария и Борис. За първите трима ученика на Учителя – д-р Миркович от Сливен, Пеню Киров и Тодор Стоименов от Бургас, трябваше да се напишат монографии, а за това трябваша материали. Накрая Борис Николов обеща да ми ги предаде. И аз ги получих.

4. След като ги разгледах, се убедих, че за д-р Георги Миркович трябва да се напише отделно, понеже той е представител на друга епоха. И трябва неговият материал да бъде заедно с историята на Сливенското братство. Този план важи и досега.

5. А що се отнасяше до Пеню Киров, неговите материали, заедно с тези на Тодор Стоименов и Минчо Сотиров, и тримата от Бургас, трябваше да влязат в един от томове на „Изгревът“ за Бургаското братство. Към тях трябваше да се прибавят и спомените на други последователи на Учителя Дънов.

6. При една от срещите с Кралю Кралев записах на магнитофон неговите спомени. Уговорих се с него да се задвижат онези, живите, да напишат нещо за Бургаското братство. Планът бе даден от мен.

7. По онези години, към 1981 год., при една среща между мен, Борис Николов и Никола Нанков, то бе решено техните архиви да дойдат при мен. Никола сподели с мен, че търси писмата на Учителя до Пеню Киров за научна цел. Аз му ги занесох, той имаше позната, която ги извади на ксерокс, който по онези години бе забранен от комунистическите власти за обикновените хора. Страхуваха се от разпространяване на позиви и материали срещу властта. Тази негова позната работеше в едно министерство и му правеше услуга. Но се загубиха към 15 писма от 1910 год. до 1918 год. Аз си ги прибрах. Успокоявах се, че бях ги дал да се преснемат на негативи. По-късно Никола Нанков се изметна и ме излъга и не ми остави нищо, дори се криеше от мен. Невероятно развитие. Аз не очаквах такава подлост. След време разбрах, че те си бяха такива.

8. През 1983 год. заминавах за работа в Либия за 2 години. Като научи избягалата от мен съпруга още в 1980 год., се обади по телефона и пристигна с дъщеря си и баща си Кралю у дома. Тогава в присъствие на майка ми им

предадох цялата кореспонденция – писма между Учителя и Пеню Киров, както и две тефтерчета. Трябваше да ги пазят и да ми ги върнат, след като се върна от гурбет в чужбина. С парите, спечелени от там, успях да финансирам и издам 10 тома "Изгревът".

9. Преди да замина, им изпратих две ролки документален филм, към 100 метра, за да си преснемат писмата. Изпратих им дори и документална фотохартия, за да ги преснемат. Исках да ги улесня, че като се върна, да си прибера писмата обратно, а те да ги имат и на негатив, и на фотохартия.

10. След 3 години се върнах, през 1986 год., написах им писмо да дойдат и да ми донесат писмата, но те не дойдоха. Задържаха ги. Ето 16 години са у тях. Попаднаха под внушението на майстор Борис и ги задържат, за да ми пречат на работата. Не случайно, а умишлено. Как иначе ще се обясни?

11. През това време направиха преписи без мое разрешение и ги препращат на разни места. Дори започват да ги подвързват в книжки. Всичко това бе направено да ми се попречи при работа с тях. А програмата на „Изгревът“ бе заложена преди много, много години, преди тях да ги има на този свят.

12. Преди една година Милка Кралева в своето списание „Сила и Живот“ открадна моята идея и програма и посвети две списания на историята на Бургаското братство, като ползваше тези задържани писма. Направи го нарочно, за да се противопостави на „Изгревът“. Но никой от Бургас не го купува и не искат да знаят нито за него, нито за нея. Но ми опорочиха плана. И сега се надпреварват как да пречат. Всеки публикува каквото му падне и където му падне. Пълно опорочение. Преднамерено. Воюват срещу "Изгревът".

И така бях излъган, изигран, обран по всичките правила на Черната ложа. И на черния магьосник в Бургас.

Но Бог поругаем не бива. Това ще видят мнозина и ще бъде поучение за всички.

2. ЧЕРНИЯТ МАГЬОСНИК И ОМАГЬОСАНАТА ПРИНЦЕСА

Кой е този, който разпродава молитвени братски салони?

Кой е този, който продава души и прави съдби между земята и небето?

Кой е този, който залага души за лари и се продава на чужденци?

Това е онзи, който разпродава съвести, души човечески и високи идеали за черни грошове, монетите, чрез които се купуват бели робини да перат и избелват чергилата на постелите на порока.

Това е Господарят и Духът на Заблудението. И на Отклонението!

ПИСМО ДО БОГДАНА ВЕРГИЛИЕВА КРЪСТЕВА ОТ ВЕРГИЛИЙ НИКОЛОВ КРЪСТЕВ

Настоящото писмо е уведомление, предупреждение и поучение във връзка със следното:

1. На 19.X.1999 год. в ден вторник, при астрологически аспекти Луна в съвпад с Уран във Водолей, Луна квадратура със Сатурн от Водолей до Телец, Луна квадратура с Меркурий от Водолей до Скорпион, се обади по телефона Милка Кралева, която не беше се обаждала повече от 13 години на Вергилий Кръстев. Бе ми съобщено, че издръжката, която изплащам, е символична, че Богдана щяла да идва на курсове в София и същата щяла да заминава за чужбина. Искате от мене пари, понеже е имала много разноски.

2. Аз отговорих, че първо ще ми се донесат писмата на Учителя Дънов до Пеню Киров, които съм предал в 1983 год. в нейно присъствие, както и в твоё присъствие, на баща ѝ Кралю, да ги съхранява, докато бяха в чужбина, след което трябваше да ми ги върнат. Изминаха 16 години и те не ми се връщат. А защо? Милка Кралева започна да вика и крещи по телефона. Казах ѝ, че когато се предадат писмата, трябва да падне на колене пред мене в присъствието на трима свидетели, плюс присъствието на фотограф, който ще заснеме всичко. Освен това тя трябва на колене да целуне краката ми и ръцете ми в знак на подчинение. Тя крещеше по телефона и аз го затворих. Беше безсмислено да се говори повече с нея.

3. Аз изпращам една лекарска заплата на 6 месеца. И като се прибави още една заплата от майка ти, то с две заплати за 6 месеца може да се отглежда и храни един човек. Аз също живея скромно, дори като аскет съм в моите разходи.

Ще се разпростирате според чергата си. Значи майка ти харчи пари да отпечатва промененото Слово на Учителя Дънов, харчи пари да ходи по чужбина, харчи да плаща големи хонорари за скъпи адвокати и за съдилища, а сте нямали пари. Как това може да се обясни? Никак!

4. Доколкото аз знам, Богдана трябва да завърши през учебната 1999/2000 година музикалното училище в Бургас на 19 години и дотогава е определено от мене да получава годишна сума, равняваща се на 2 лекарски заплати, по една на всеки 6 месеца. От мене толкова. Да плащам за нещо, което нито виждам, нито чувам, нито се среща с мене, и което е станало чуждо, защото е откраднато, присвоено и похитено от черен магьосник.

5. Бъдещето на Богдана не се определя от Милка Кралева, нито от рода Кралев, а от Вергилий. Това трябва да го запомниш! Ти си родена в законен брак, зачената си на втория месец на брака. Мъжът сваля на земята човешкия дух от невидимия свят, а не жената. Виждала ли си как селянинът с два коня и с плуг оре земята, след като преди това е посял семето? Тук е същото, ореш и сееш. Аз съм те свалил от невидимия свят и съм те довел на земята, защото съгласно мойта програма, ти трябваше да работиш с мен най-малко 20 години!

6. На третия месец от бременността си Милка Кралева заедно с баща си ме напуснаха, защото се скарахме заради майстор Борис. Онзи майстор Борис,

който провали стотици хора последователи на Учителя Дънов, както и цялото му общество, създавано в разстояние на 22 години, от 1922 до 1944 година, на Изгрева в София. Избягаха от мене заради него. За тях аз бях никой, низвергнат и захвърлен на произвола на съдбата.

7. Ти, Богдана, беше открадната от мене и захвърлена в Бургас и то чрез съдействието на майстор Борис. А Бургас е седалище на Черната ложа и този център и преди, и сега работи на пълни обороти. Виж „Изгревът“, том IX, стр. 825–831 и особено стр. 829–831.

8. Онзи, който те открадна от мен, бе Черният магьосник майстор Борис, защото преди това бе завързал с дебели въжета отвътре Милка Кралева. Умишлено, преднамерено, с една-единствена цел! Да я обсеби!

9. Той след смъртта на Мария Тодорова през 1976 година в разстояние на 3 години ходеше през месец в Бургас, за да иска Милка Кралева за жена. Той беше на 76 години, а тя бе на 25 години. Беше преминала през първия си брак. Онзи, който се беше оженил за нея, беше психически разстроен, но вече от Милка, по нейна вина, защото чрез нея действуваше майстор Борис. Грозни и поучителни сцени.

10. Майстор Борис бе предлагал пари, злато, имот, както и да я направи софийска жителка, като тя се ожени за него. Тогава всеки драпаше със зъби и нокти да се омъжи за софиянец, за да остане в София на работа.

11. Дори се стигна до там, че при едно гостуване в Бургас на майстор Борис с Петър Филипов, на гарата се прощават Милка и Борис и се целуват в устата като възлюблени. А той беше на 76 години, а тя на 26 години, в присъствие на Петър Филипов, който е стоял като гръмнат. А Кралю е гледал и благославял случая. Това нещо Петър Филипов го разказваше на всички и още са живи онези, които са го чули от неговите уста. Дали това е вярно? Питай дядо си Кралю и майка си Милка. Ако отхвърлят това, ти трябва да се определиш кому да вярваш: на това писмо или на онези, които продадоха дъщеря си на майстор Борис. И откраднаха теб от мен.

12. Така се случи, че аз по-късно се намесих да спасявам положението, та попаднах в клопката. И в дома на Борис Николов, в присъствието на баща и Кралю Кралев, аз поисках ръката на дъщеря му за моя съпруга. Сторих го така, както в старите класически романи. Това го повторих и на гарата, като ги изпрацах. Те си заминаха и след 7 дни получих отговор, че са съгласни. Аз дочаках Милка на гарата и запитах: „Ти като каква идваш? Като годеница?“ Отговори с „да“. И тогава я заведох в Своге и я представих на баща ми и на майка ми. И чак тогава се доближих до нея като към жена. А след това Кралю Кралев разказваше, че съм изнасилвил дъщеря му и той бил принуден да ми я даде за жена. Може ли разведена жена да бъде изнасилена? Можело. Аз бях толкова възмутен от тази лъжа. Лъжи на мошеник! Откакто съм влязъл в учението от 1969 година до 1980 година аз не съм се доближил до жена и откакто тя ме напусна след тримесечен брак, аз също досега не съм се доближил до жена. А защо ли? Това е цената, с която съм заплатил, за да те сваля на земята и да се родиш в плът.

13. След като в 1986 год. се завърнах от Либия след тригодишно пребиваване там, писах писмо на Милка да дойде в София да те доведе и да ми донесе писмата, които бях оставил при тях на съхранение. Аз тогава смятах, че тя се е отказала от Борис и бях решил да я прибера при себе си в София. Но тя не пожела да дойде, нито да те доведе, защото беше напълно обсебена от майстор Борис – процес, който трае и досега.

14. Аз чаках и след като разбрах, че тя с майстор Борис започват официално да работят срещу мен, след като бяха извикали Надка Куртева в Бургас и правели скандали (Виж „Изгревът“, том X, стр. 650–651 т. 7 и 8, стр. 665 т. 6, стр. 679 т. 4, 5, 6 и стр. 680–681 т. 8. Както и виж „Изгревът“, том IX, стр. 762

т. 10.) Тогава подадох молба за развод и се разведах в 1989 год., като Милка получи софийско жителство, нещо толкова важно за онези години.

15. През цялото време Милка Кралева вървеше и говореше озлобено срещу мене. Хората недоумяваха. Отговарях им по точки, аргументирано и с доказателства, че това е лъжа и че всичко това е работа на майстор Борис, който ги е обсебил. Хората онемяваха от чудесите.

16. Интересно бе, че едната възлюблена и впоследствие живуща при майстор Борис, която открадна къщата, приписана от Мария Тодорова на слугинята Станка (Виж „Изгревът“, том V, стр. 201–202, том IX, стр. 758–764), вървеше по провинцията и тровеше последователите на Учителя Дънов и говореше срещу „Изгревът“. В същото време другата възлюблена на майстор Борис в лицето на Милка Кралева вършеше същото, защото Господарят им беше един и същ.

17. И което е най-интересното, че Милка върви по провинцията, посещава градове и се опитва да свири песните на Учителя Дънов. А след това говори срещу „Изгревът“ и то с озлобление. И всички се чудят. И всички смятат, че това е борба между двама човека – мъж и жена. А това е борбата на майстор Борис, който я е обсебил и говори срещу мен. Та, това не е предишната Милка, която те е родила. Онзи, който сега е в нея, е враг. Враг на дъщерята на Вергилий, враг на Учителя Дънов, враг на Словото Му.

18. Милка Кралева никога не е свирила песните на Учителя в онзи Дух, чрез който те са свалени от музикалния свят на Словото на Учителя. А защо?

Първо. Тя няма от кого това да научи. Тя не е работила с музикантите цигулари от Школата на Учителя. Само аз съм работил с тях и записвах техните спомени и техните изпълнения на съответните им инструменти.

Второ. Тя единствено на времето имаше контакт с Кирил Икономов, който заради нарушение на окултните закони в песните на Учителя беше получил съдба от небето и беше парализиран 15 години на легло. А той беше публикувал песните на Учителя не по оригинала, а така, както ги пееха. (Виж „Изгревът“, том I, стр. 177–180.)

Трето. Тя не свири песните на Учителя Дънов в Духа на Неговата окултна музика, защото е свързана с майстор Борис, който е враг на учението Му, на песните Му, на Словото Му. (Виж „Изгревът“, том I, стр. 190–194.) Спомням си веднъж, като заведох Милка Кралева при Галилей Величков, който бе цигуларят на Младежкия окултен клас по времето на Школата на Учителя, то ние дадохме тя да посвири на една цигулка. Когато останахме насаме с Галилей, той ми каза: „Онова, което тя изсвири, няма нищо общо с музиката на Учителя.“ И не може да има, макар че се напъва. Напразни усилия. Тя е престъпила и нарушила окултните закони в музиката на Учителя Дънов.

Борис Николов ми бе съобщил, че е предал на нея Песнарката на Мария Тодорова, където тя си бе отбелязала и коригирала направените пропуски при отпечатването ѝ. Беше ѝ предал „Черния тефтер“ с оригиналните записи, по които може да се издаде истинската Песнарка. А тя сега ги укрива. А трябва да се предадат на мен, за да ги публикувам. Защо аз? Защото аз съм приемникът и наследникът. Самозванците и възлюблените са извън закона човешки, окултен и небесен.

Четвърто. Милка Кралева умишлено чрез майстор Борис започна отпечатването на промененото, изопачено Слово на Учителя Дънов. А беше предупредена от мене чрез препоръчано писмо. Не може да издаваш променено Слово на Учителя Дънов и то умишлено и след това да свириш песните на Учителя. Това е изключено. (Виж „Изгревът“, том X, стр. 760–763.)

Пето. Милка Кралева върви по градове и говори срещу „Изгревът“ и след това им свири музика на Учителя. Това е невъзможно. Можеш да свириш, но свириш нещо съвсем чуждо. Не може да продадеш салона в Бургас, който е

строен от мнозина за молитвен дом и след това да свириш песните на Учителя. Онзи, който е в нея и я ръководи, е **враг** на всички. И то без изключение.

Шесто. В разстояние на години два пъти годишно тя участвува със свой павилион в панаира на книгата в София. Харчи пари за наеми, за път, за храна на онези, които води със себе си. И представя отпечатаното променено Слово на Учителя умишлено, организирано чрез майстор Борис. Накрая си послужи с лъжи, както винаги, като си беше извадила болничен лист за заболяване с лъжа и дошла на панаира на книгата в София, за да застане на своя павилион и да представя промененото Слово на Учителя. Но я видяха, наклеветиха я и я уволниха от оркестъра в Бургас. И то с право. Значи си служи с лъжи, за да представя и продава промененото Слово на Учителя. Но накрая окултният закон я хвана. И той ще я накара да плаща и то по всичките му правила.

Седмо. Онова, което бе написано от нея като статии за музиката на Учителя в нейното списание „Сила и Живот“, няма нищо общо с музиката на Учителя. Много просто – тя няма откъде да го знае. Тя не беше работила с нито един музикант от времето на Школата на Учителя. За най-голямо доказателство служи една нейна статия, че музиката на Учителя Дънов предхожда Словото Му. А това не е само невежество! Това е престъпление към Словото и музиката на Учителя Дънов. А да не говорим, че тя подвежда умишлено в погрешна посока онези, които търсят да научат нещо. А онова, което търсят, е публикувано в „Изгревът“, том I, стр. 658–664. Ето защо тя върви и озлобено крещи срещу „Изгревът“ навсякъде. Нека крещи. Има защо да крещи. Защото се изнася невежеството на онзи, който е в нея и я ръководи. И престъпленията му!

19. Целият род Кралеви вървят, тичат и се надпреварват един другото, за да работят срещу мен. Братовчедът на Милка, назоваем Петко, работи срещу мен, задържа архива на Стоянка Илиева. (Виж „Изгревът“, том IV, стр. 560–563.) Но спомените въпреки всичко излязоха в „Изгревът“, том VIII, стр. 3–92. Но това го направи Вергилий, а не някой друг.

Братовчедката на Милка, назоваема Божанка Кралева, се подписа срещу мен в едно „Отворено писмо“. (Виж „Изгревът“, том IV, стр. 622–624, както и моя отговор на стр. 625–633.)

Милка Кралева върви и трови последователите на Учителя с лъжи срещу мен. Но това е до времето, когато на всички ще им се отворят очите. Идва това време. С това писмо ще им се отворят очите на всички.

Милка Кралева и братовчедка ѝ Божанка Кралева организираха да се провали онова събрание при Йотка Младенова, където трябваше да изнесе една информация за онези въпроси, които са актуални за предстоящото издаване на Словото на Учителя. Отхвърлиха ме. Отидох си и повече с тях не се срещнах нито веднъж. Но аз организирах и издадох по оригинала неиздаденото Слово на Учителя. Това направих аз, но не и те. Те са предателите. Изпращам Каталог на издаденото от мен Слово на Учителя. Но аз го реализирах, но не и те – предателите на Словото на Учителя Дънов.

20. Милка Кралева започна да издава списание „Сила и Живот“ само и само да се противопостави на „Изгревът“. Тя крадеше мои идеи и постановки и ги преразказваше, като ги изопачаваше според мнението на майстор Борис. Всички статии, написани от нея в това списание, нямат нищо общо със Словото на Учителя, както и с музиката Му. Те имат общо само с майстор Борис, който я бе обсебил и я направляваше. Това може да се докаже, като се сравни. Веднага излиза лъжата. Ето, написала очерк за Стоянка Илиева, поместила е снимка, която е обозначила, че е на Стоянка, а това е на майка ѝ. Друга снимка е публикувала, която аз съм правил. Откраднатият албум на Стоянка премина през няколко ръце и чрез Атанаска от Хасково го предади на нея. А тя нямаше нищо общо със Стоянка Илиева. Но има общо с онзи, който пречи.

21. Ето на 12 август 1999 год. отива в Айтос и си разполага нейните книги на масата, където са изложени томовете на „Изгревът“. А върви и хули „Изгревът“ пред незапознатите хорица. Но една, която е чувала хулите, толкова се е възмутила, че отива и вдига врява срещу нея. Събират се и други, които научили, че е вече продала салона в Бургас. Отиват при нея и я изгонват. А през това време тя излъгва продавачката на „Изгревът“, като я подмамва, че ще ѝ преотстъпи книгите с 30 % търговска отстъпка. Онази се подмамва, излъгва се и ги откупува. И сега се чуди защо, че не ги купуват хората. А хората знаят, че това е променено Слово и не го купуват.

22. Продажбата на братския салон в Бургас от Милка Кралева е под внушението на майстор Борис, който я е обсебил. Онези там така наречени последователи на Учителя Дънов в Бургас се борят, водят дела, съдят се, харчат много пари. А пък Милка си е взела най-скъпоплатения адвокат в Бургас и също харчи пари. Но кои пари харчи? Откъде ги взима? От продадения салон? Не може сграда и салон, които да са строени за молитвен дом, да се продават от последователи на Учението на Учителя Дънов. Така Черната ложа подлъгва варненци и сами си продадоха салона във Варна. (Виж „Изгревът“, том VI, стр. 745–747.) Те не могат да обвинят предишната комунистическа власт, че го е взела. По същия сценарий си загубиха салона в Нова Загора, който беше построен на мястото на един брат. Но синът му не му призна „братството“, заплаши баща си с пистолет и „братът“ му подписа и после им предложиха да си вземат салона и да го пренесат на друго място заедно с тухлите и керемидите. Същият сценарий се разви и на други места в страната.

23. Навремето преди години изпратих писмо на Димитър Добрев и бе поканен да участва в издаването на едно томче от неиздаваното Слово на Учителя Дънов с неговите съмишленици. Но той отказа. Не събраха тогава пари за издаването Словото на Учителя, а сега събраха пари за да водят дела. Ще похарчат толкова, колкото струва отпечатването на една годишнина в 1000 броя. Дори от София им изпращат пари, за да се съдят, като тези, които им дават пари, също не искат да участват в отпечатването на неиздаденото Слово на Учителя. Навремето лично съм чел нотариалния акт за мястото и салона в Бургас с имената на тези, които бяха целували ръка на Учителя. Търсих го този нотариален акт, но го скриха от мен, за да не се намесам. За мен това е работа на майстор Борис. Ако бях го намерил у дома, щях да им го дам и с него щяха да спечелят делото в съда и да си вземат салона, който им принадлежи по всички земни и небесни закони.

24. Навремето под внушението на майстор Борис другите му двама рождени братя – Николай и Стефан, заедно с Гради Минчев провокираха Никола Антоу и му забраниха да влиза в братския салон на Изгрева. Не му позволиха да чете отчета на финансовия съвет на Братството. Те бяха виновни да се докара държавна ревизия на Изгрева, която видя и се доказаха нарушенията и салонът се затвори. Но това стана по вина на майстор Борис и рождениите му братя. Сега същото става и в Бургас – той продаде салона. (Виж „Изгревът“, том IV, стр. 214–217 под № 107.)

25. Този котарак, който се разхожда в апартаментата ви и който се хвърля върху всички посетители и ги дращи, е дом и жилище на Черния магьосник, който те открадна и те е омагьосал. И ти, и майка ти го целувате и прегръщате. А знаете ли кой е в него? Там е онзи, за когото сега говорям.

26. Милка Кралева върви по провинцията и говори срещу мен озлобено. Била в Казанлък, свирила що свирила и говори срещу „Изгревът“. Щяла да напише „Залезът на Изгревът“. Само това не може да стори, защото в „Изгревът“ са влезнали стотици последователи на Учителя Дънов. И който се бори срещу „Изгревът“, то трябва да се бори с тях – стотиците!

27. Милка Кралева написа писмо срещу мен на семейство Гобо от Франция. От нейната верига на майстор Борис писаха и други. Извършиха предателство, като подведоха онези, които пазеха архива на Анина Бертоли. Това е описано в „Изгревът“, том X, стр. 743–763.

Аз накарах Весела Несторова да си напише своите спомени, работих с нея още в 1972 год., направих филми, заснех всичко по стъпките на Учителя в Мърчаево. А Милка това знаеше от мен, отиде, подлъга Весела, говори й лъжи срещу мен и публикува онова, което аз бях задвижил. Това бе ход срещу „Изгревът“. После двете се разделиха като врагове.

Аз свърших работата на Милка Говедева. Отново отиде там, преспа една-две нощи, накара Говедева да си иска материалите, които аз бях записал на магнитофон. Но аз не ги дадох. А тя я излъга и прибра от нея материали, за да ми попречи. Искаше да ѝ се препише апартаментът на Говедева, но онази не бе толкова загубена да стори това.

28. Ходи по чужбина при представители на михайловистите и се продадох за пари и гостувания. Ето сега чух, че иска да те изпраща в чужбина. Това е план на майстор Борис да те измъкне от България и да те захвърли там, продадена в робство. Те продават не само човеци, но и души. Те се интересуват да те махнат от България. А защо? Отговорът е ясен. Ти, Богдана, си свалена от мен от невидимия свят, за да работиш с мен. И точно това майстор Борис не желае. И затова те искат да те махнат от България. Това е план на майстор Борис, който е в майка ти. Милка не е това, което беше по-рано. Тя сега е съвсем друга. Това го знаят родителите ѝ – но те мълчат заради позора и безсрамието си. Мълчат уплашени от майстор Борис, който с юмрук разбиваше черепи и кости на масата им в тяхно присъствие.

29. Когато ти бе зачената и си подготвяше човешко тяло, бе под знаците на съвпада на Юпитер и Сатурн в знака на Дева. Няколко месеца аз наблюдавах този съвпад на небето с просто око, докато с майка ти те бяха вече откраднали в Бургас. А това означава, че той действуваша 20 години и че те откраднаха за 20 години. Сега този аспект отново ще се повтори и вече се вижда на небето. Юпитер и на две педи от него Сатурн! И точно сега е планът да те откраднат за нови 20 години, като след това те продадат в робство. Целта им е да те махнат от България, за да не дойдеш при мене. Съпадът на Юпитер със Сатурн в Телец е на 28 май 2000 година.

30. Богдана няма какво да учи на Запад, нито на Изток. Там нищо няма. Ако искаш да учиш музиката на Учителя, трябва да дойдеш при мене и да четеш „Изгревът“, където са спомените на всички музиканти. Аз съм направил музикални записи за изпълнението на музиката на Учителя. Но това съм го направил аз, а не другите. Аз съм този, който е дал Космогонията на музиката на Учителя, а не някой друг.

Аз съм този, който съм организирал и финансирал 20 концерта на музикантите в София по музика на Учителя от 1990 до 1998 година. Аз съм този, който издава оригиналното неиздавано Слово на Учителя. Изпращам ти каталога на книжарница „Изгрев“ за 1999 година. А книгите са изложени по рафтовете.

Всичко, заради което си слезнала на земята, е в България и то е при мен. А при Милка Кралева и баща ѝ са лъжите, кражбите и пошлостта. Защо ли? Защото са лъжци, крадци и мошеници. Точно и ясно! Доказателствата и фактите са налице. Изброил съм ги и съм ги публикувал в „Изгревът“. Да се знае и да се види и да бъдат за поучение на останалите.

31. Ето защо и ето затова аз не разрешавам да напускаш България. Ти трябва да останеш тук. И понеже майка ти си позволи да ми креши по телефона, то тя повече никога няма да ме види, нито чуе или пък да разговаря с мене. Няма да позволя.

32. След получаването на това писмо се предоставя от мен срок от **седем дни** да се направят следните неща:

а) Да ми се донесат писмата на Учителя до Пеню Киров плюс две тегтерчета към тях. От теб лично!

б) Да се опакова архивът на Борис Николов в кашони и да ми се изпрати по пощата на моя адрес. Този архив бе подготвен от Борис Николов за мен, но после майстор Борис го прехвърли на възлюблената си.

в) Целият архив по историята на Бургаското братство също да се опакова и ми се изпраща в кашони. Аз имам работа с него и той е определен за мен.

33. Това е мое решение и е нареждане и ултиматум. Ако това не бъде направено, то ще последва следното от мен:

а) Това писмо ще бъде публикувано в „Изгревът“, том XI за поучение на следващите поколения.

б) Ще бъде публикувана историята за кореспонденцията на Учителя с Пеню Киров, която съм предал през 1983 година, и как 16 години не ми се връщат от Кралю Кралев и дъщеря му.

в) Ще се откажа чрез нотариус на осмия ден от получаването на това писмо от теб и ще бъдеш лишена от мен от всички права за наследство, както имущество, апартамент, вила, вещи, архиви, както и от правото на наследствено авторско право за „Изгревът“.

След това ще бъде заведено дело и ще се откажа от теб чрез „Държавен вестник“ с лишаване от всякакви права. Ще изисквам да си промениш името на Богдана Милкана Кралева.

34. Понеже аз съм този, който решава съдбините на рода ми, в който съм се родил, понеже съм единственият негов представител, то ще се направи следното:

а) Ще бъдеш откачена от рода ми по всички линии. И тези енергии, които идат от рода ми към тебе, ще спрат да текат у тебе. Тогава ще разбереш къде си била закачена и чия енергия използваш, за да ходиш и живееш на Земята.

б) Невидимият свят ще те извлече от тялото ти и ще те върне там, откъдето си дошла. Ще вкара после друг в тебе и тогава всички ще видят разликата, че си станала вече друга. Тогава този, който е влязъл в тебе, ще ти разбие тялото, което си го подготвяла 18 години. Ще наблюдават едно психически разстроено момиче. Ще почнат да те развеждат по психиатрии.

в) Всички в Бургас ще се радват, че има Божие възмездие за продадения от майка ти салон. Освен това те ще четат „Изгревът“ и ще сравняват как всичко се изпълнява пророчески. И ще знаят истината.

г) Ако заминеш за чужбина, ще се случи същото. И когато се върнеш някога тук, в теб ще има друг и тогава ще наблюдаваш от невидимия свят и ще страдаш, че друг е в тялото ти и го използва както му е угодно. Този урок е много мъчителен да се проверява.

д) Милка Кралева заедно с Черния магьосник сега искат да те извлекат от България, за да не се срещаш с мен. Ще си провериш как действа аспектът съвпад Юпитер и Сатурн в знака Телец за следващите 20 години. Той вече започна да действа.

35. Майстор Борис и цялата мозайкаджийска бригада е изобличена, оголена и всичко е изнесено и публикувано. С факти и доказателства. От 1945 до 1950 той организира отпечатването на 51 томчета с променено Слово на Учителя Дънов.

А аз от 1997 до 1999 година издадох също толкова томчета по оригинала. Изпращам ти каталог, а книгите са в книжарница „Изгрев“. Доказателства!

36. Всички в Бургас наблюдават как в продадения салон са се настанили хора, вероятноният, пушат, ядат, преспиват и кощунстват с пороците си вътре в него. А това бе молитвен дом на последователи на Учителя Дънов, там се

четеше Словото Му, свиреха се и се пееха песните Му. А сега там е господар Черният магьосник.

37. Аз съм този, който те е свалил от Невидимия свят и съм този, който решава. Решенията съм ги написал и няма да отстъпя. А Богдана е на 18 години и 6 месеца и ти можеш да си вземеш самостоятелно решение.

Целият план е толкова ясен. Та те искат ти да започнеш да плащаш греховете на Милка и на баща ѝ за промененото издадено Слово, за продадения салон и за толкова още много прегрешения. Това искат.

Остави ги сами да си платят самите те за престъпленията си.

Аз не съм съгласен ти да им плащаш. И ще взема мерки. Ще бъдеш отрязана от родовата верига. И тогава можеш да правиш каквото си искаш.

38. Следващият план е да вкарат в теб майстор Борис, след като се разруши Милка, за да може да те насъскат срещу мене и срещу последователите на Учителя Дънов. Планът е ясен и той е задействан.

Но това няма да стане. И аз ще взема мерки още отсега, за да те откача от мене, от рода. Ще оформя и юридически откачването. И никой няма да те приеме вече. Нито като говориш срещу моето име, нито като говориш в мое име.

Сега имаш избор. Няма да има никакво отлагане. Аз няма да отстъпя пред тези сили, които работят срещу мен, срещу „Изгревът“ и срещу Словото на Учителя.

39. Милка Кралева в последно време превежда усилено на английски език. Първо, превежда от промененото Слово, което е наказуемо. Второ, преводът, според българите, знаещи добре английски език, те твърдят, че е невъзможен за четене. А онези, чийто език е рожден, твърдят, че е безобразен преводът. А защо се превежда? Това е програмата на майстор Борис да се преведе български променен текст на безобразен чужд език. Целта е като го прочетат чужденците, да се отвратят. Това е целта. И да се затворят за Учението на Учителя.

А Учителят е казал какво да се прави. А това е описано в „Изгревът“, че чужденците ще дойдат в България, ще стоят 20 години, ще научат български език и тогава ще превеждат на матерния си език.

Ето защо човек, който отпечатва умишлено променено Слово на Учителя, продава салон, строен за молитвен дом, за да кошунизват в него враговете на Учителя, то е напълно естествено да извърши и друго предателство с преводите и да го изнесе в чужбина. Нали е напечатано. Хората ще проверят в оригинала и тогава всички ще видят злодеянията на майстор Борис и неговата последователка Милка.

Така че тя днес работи срещу волята на Учителя, срещу Словото Му и срещу чужденците, като нейният превод и тя застават между Учителя и чужденците, които отхвърлят превода! Това е планът на майстор Борис. Хубав план. Нека се реализира, за да се докаже извращението, изопачението и предателството срещу Словото на Учителя.

По времето на Учителя родена белгийка преведе на френски език и родена германка – на немски език Беседи на Учителя Дънов. А на английски език досещате ли се кой е бил преводачът и какъв по народност? Факти и факти.

40. Стотици хора ще четат тези редове и ще се питат как е възможно това при т. нар. последователи на Учителя Дънов. Щом го има – значи е възможно. Щом най-голямото Добро някога е посещавало България в лицето на Великия Учител, то и най-голямото Зло също посещава този народ и последователите Му и търси правото си да съществува чрез тях.

41. За мен има **Един Бог, Един Учител – Бейнса Дуно, Едно Слово, Една Школа и Един живот на тази Школа.**

Аз съм слезнал на земята да им кажа и докажа именно това.

п.п.

1. Изпращам ти 40 лева за спален вагон отиване и връщане Бургас–София.
2. Ще ми се обадиш по телефона, за да се уточни денят на тръгването ти съобразно с моя график на работа, защото работя на нощни смени. Тел. 02/44-79-53.
3. Ще те чакам на гарата съответната сутрин.
4. Предаваш ми писмата и можеш да ходиш където си искаш. Ако имаш желание, можеш да дойдеш у дома.
5. През това време кашоните трябва да са дошли в София и да съм ги получил.
6. Ще се върнеш същата вечер със спален вагон.
7. Ако на осмия ден не получа писмата, от получаването на това писмо, то тези 40 лева остават за месечна издръжка за месец ноември.
8. И веднага ще се задейства т. 32, т. 33, т. 34 от горното писмо.
9. Сега ти е отпуснат срок от 7 дни и ще се види как ще ти протече животът за следващите 20 години.

Написано от 7 до 11 ноември 1999 година

Вергилий Кръстев

ЕПИЛОГ

1. Изпратеното препоръчано писмо на 17.11.1999 год. с № 12766 от централната поща в София бе върнато, като на обратната разписка бе отбелязано, че получателят отказва да го получи.

2. Изпратеният пощенски запис на 17.11.1999 год. от централната поща в София с № 1/617 бе върнат обратно със забележка, че получателят отказва да го получи.

3. Съгласно точка 32, точка 33 и точка 34, то бяха задействувани за изпълнения включващите т. 33 и 34.

4. Време е да се проверят окултните закони как действуват към онези, които умишлено отпечатват промененото Слово на Учителя Дънов. Към онези, които целенасочено работят и действуват срещу поредицата "Изгревът", както и воюват срещу Програмата, която ръководи Вергилий Кръстев за отпечатването на оригиналното Слово на Учителя.

А за продажбата на братския салон в Бургас, който принадлежи на последователите на Учителя Дънов, ще се отоваря и то много скоро. След време ще четете "Изгревът" и ще се проверява точка по точка как всичко написано се е проектирало и сбъднало за доказателство, че Правдата винаги тържествува и то накрая за поучение на всички.

28.11.1999 год.

Вергилий Кръстев

3. МЕЧЪТ НА ДУХЪТ Е СЛОВOTO. СЛОВOTO НА УЧИТЕЛЯ БЕИНСА ДУНО Е СЛОВО НА БОГА

Откъде да започна? Може би с това, че беседите и лекциите на Учителя П. Дънов трябва да се четат и изучават. Според възможностите си, това и правя. Навремето четях тайно и това, което можех да имам. Особено след като през 1957 година тогавашната държавна власт взе и инкриминира тая литература. Сега е свободно. Печата се и се предлага на книжния пазар Словото на Учителя. Ама дали наистина се печата и предлага ИСТИНСКОТО Слово? Ето там е въпросът!

Отделям време да чета и сборника „Изгревът на Бялото Братство пее и свири, учи и живее“. Чета го не защото не знам какво са казали съвременниците на Школата. Аз живях и общувах с тях. И сега, когато чета техните спомени, все едно, че се разговарям и общувам с тях на живо, както някога. Тук ми е мястото, може би, да кажа, че съставителят на този сборник, Вергилий Кръстев, е предал точно и вярно тези спомени. Аз живях с тия приятели и съм слушал техните разкази многократно. Запомнил съм ги добре и затова твърдя, че написаното отговаря на истината. Всеки разказвач си е казал това, което мисли, чувства и е видял от негова гледна точка. А Кръстев е предал точно текстовете, дори и когато са против него!

При четенето на тези спомени преживяванията и емоциите ми са приятни. Затова се учудвам, че някои от моите съвременници не искат да ги четат. А пък други отиват до крайност, че издават заповеди, с които забраняват купуването и четенето на този сборник, от който вече излезе и 10-ти том.

Ама чудно нещо, драги забранители, защо го правите? Защо нарушавате суверенитета на личността? В новите условия държавата не го забранява, а вие правите това. За целта събирате даже и подписи от лекомислените или немислещите. Бог даде свобода на човека, а вие я отнемате! Драги забранители, вижте какво казва Учителят в томчето от лекции на Общия окултен клас, година XVI (1936–1937), озаглавено „Запалена свещ“, на стр. 125: „Когато Бог тури човека в рая, Той знаеше, че човек ще съгреша. Той можеше да тури двама ангели при онова дърво да пазят със своите мечове и щяхме да бъдем праведни хора, но не щяхме да бъдем свободни. Бог предпочете да бъдем свободни и да имаме воля в направлянето на греха, за да бъдем свободни и да имаме воля, когато възприемем Любовта. Защото, ако нямаме воля да направим прегрешението, да нарушим една заповед, то ние не щяхме да бъдем свободни, за да възприемем Любовта. Някой иска Бог да тури двама ангели да го пазят от греха.“ – Както се казва, коментарите са излишни.

Е, Бог не тури двама ангели да ни пазят от греха. А вие? Вие слагате заповеди за забрана, подписи за забрана, контролори за забрана! За да не грешим ли? Вие богове ли сте? Кой сте вие? Най-меко казано, самоизбрали се диктатори. Вие не четете и на другите забранявате да правят това. Кой методи на Школата ви дават основание да манипулирате съзнанието на хората със забранително вето върху четенето на сборника? С тия императиви вие влизате в обсега на една друга школа и ставате техни служители. Основният метод на тая школа е насилието. Вие правите точно това.

Някои пък намират курсур на сборника, че в него са описани негативни страни от живота на Школата. Според тях това допринася за уронването на добрия имидж (казано на съвременен жаргон) на последователите на Школата. Нали събитията са станали, така, както са отразени в сборника. Така той е реален. Щом има огън, ще има и пушек. Не може да се сърдим на пушека. Щом има светлина, ще има и сянка. Така е на физическия свят. Когато Паисий Хиландарски пишел „История Славянобългарска“, описал само възходящите периоди от нашата история. Така историята му била приятна за четене и слушане, но не била вярна. Но такава е била целта на Паисий. Затова пък сборникът „Изгревът“ е верен и реален. Лицата, които разказват събитията, са участници в тях и ги предават така, както са ги видели, почувствали и разбрали. А разумният читател ще проучва, ще анализира, ще резюмира, ще обобщава, ще заключава, ще решава и тогава ще вярва. А на другия читател, на читателя, ратуващ за идеалния порядък, порядък без тъмни краски, на него ще кажем: Юда Искариотски предаде Христа с целувка. Точно в стила на тия, дето не обичат негативните страни! Интересно е, че един ученик, ученик на окултна школа, предава Учителя си за нищожната сума от 30 сребърника. Но точно тук Юда има първото си разочарование. Уговорката му е била за голяма сума. Но партньорите му го излъгали и му дали само 30. Като окултист Юда имал доста знания. Лакомията му за пари го подтикнала и той направил изчисления как, като вземе парите, чрез банкови машинации, да спечели, за да стане най-богатият човек. Ето затова предал Учителя си, като е заложил на това, че Христос е Син Божий и като такъв има всичкото знание и сила и ще се освободи от инквизиторите си. И точно тук е следващият му провал. Христос избрал пътя на предателството!!! (виж томчето „Съгласуване на мислите“, стр. 313, 314 и томчето „Запалена свещ“, стр. 304.) Виждайки плана си провален, Юда от голяма скръб се обесва. Тая му постъпка е мотивирана още и от знанията, които е получил като ученик в школата на Христос. Той е знаел, че Учителят му, като напусне тоя свят, ще отиде и в ада и ще разлъчи праведните от неправедните. Дотогава и едните, и другите, след напускане на физическото поле са отивали все на едно и също място. Юда побързал да напусне тоя свят преди Христос, надявайки се Учителят му като отиде в ада, с милостивото Си сърце да го включи в групата на праведните. Пак тънка еврейска сметка!

Е, драги любители на позитивни четива, негативна страна ли е това от живота в школата на Христос? Ами негативна е, разбира се! А описах ли я учениците Му, свидетели на всичко това? Да, описах я в евангелията! А четете ли тази част от биографията на Христос? Четете я, разбира се, поне веднъж! Ако не я бяха записали евангелистите, имайки вашите разбирания за негативно и позитивно, откъде щяхме да знаем за нея? Ето защо това, което изтъквате като недостатък, е предимство на сборника!

Искаме и трябва да четем Словото! А какво ни предлагат разните издателства за четене? Те са много. С изключение на лекциите и беседите, които излизат под наблюдението на Вергилий Кръстев и се разпространяват чрез книжарницата на Жана Венкова на ул. „Граф Игнатиев“ № 28 в София, всичко останало е слово не на Учителя, а слово на издателя, коректора, редактора, опреснителя, съчинителя. Който се е докопал до оригиналните дешифрирани беседи и лекции, не ги е харесал и ги е променил, редактирал, преразказал, коригирал и най-общо казано омаскарил и тогава издал вече собствено тварение, а не това на Учителя. Всичко това Вергилий го е описал подробно, точно и аргументирано в томовете на сборника „Изгревът“. Четейки го, дойдох и до това място, където на сцената излиза да си изиграе ролята и Лалка Кръстева. От Лалкините „Исторически бележки“, поместени и в IX том на сборника, и от подробните описания на Кръстев видях как Лалка е станала учасник в тия събития, защото за нея знам малко повече. А ето как. В годините 1946, 1947, 1948 на Изгрева

знаещите астрология предлагат да ограничат в тая наука желаещите това. Условия за това има. Има и помещение – салона. Има и желаещи. Има и преподаватели – Влад Пашов, Иван Антонов и др. Няма причина курсовете да не функционират. И те функционират. Такъв един курс по астрология Ив. Антонов проведе и в гр. Русе чрез Петър Филипов. И ето при Ив. Антонов отиват да изучават астрология доста младежи. Ще споменем някои от тях: Зинови Димитров – студент тогава по архитектура, Георги Лозанов – студент по медицина, Стефка Лозанова – студентка по логопедия, Слевчо – студент по химия и т.н. Всички те завършиха науките си и станаха специалисти в областта си. Георги Лозанов е довел в групата да учи астрология и един свой приятел – Спас Данаилов, студент по радиоинженерство. Впоследствие той стана преподавател във военната академия по тая специалност. Той, Спас, пък помолва да доведе братовчедката си – Лалка Кръстева. И ето кръжокът работи и участниците му добиват познания по астрология. Лалка учи приложно рисуване. На Ив. Антонов често му гостува нашият приятел от Трявна и преподавател по резба в тамошното резбарско училище – Цаню Антонов. При тия гостувания той се среща и с курсистите по астрология. Така се запознава и с Лалка. Как са се харесали, кога са се харесали, те си знаят. Кръжокът свършва, но любовта не свършва. Тя продължава. Цаню е влюбен и жертва материални блага изобилно. Лалка е влюбена и ползва материалните блага, пак изобилно. Ами то е казано в Писанието: „Даром ще взимате...“ И Лалка взима. Изпълнява Писанието. Имат уговорка вече, че щом Лалка си изкара училището, ще вдигат сватба. Идва и тоя момент. Женихът Цаню пристига в София. Той се е подготвил за сватбата. Заедно с Лалка купуват все, що е необходимо. Всичко е готово. Цаню е щастлив. Гледа дали и Лалка е щастлива. Гледа, ама не може да види това щастие. Пак гледа, пак не вижда. Тогава пита: „Ама ти какво, да не би да си размислила и да ти е дошъл друг акъл?“ На прямия въпрос и пряк отговор: „Ами да. Не искам да се омъжвам.“

Какво е преживял Цаню, само той си знае. Но постъпва великодушно. Няма скандали, няма обяснения. Остава всички покупки направени за сватбата на нея, да ги ползва. Тя ги приема. За издръжката и харчовете по време на учението по рисуване не прави никакъв въпрос. Дава пълна свобода. И Лалка се ползва от свободата си. Романът е приключил. Героите тръгват всеки по своя път. И си го извървяха. Сега, който може, нека ги открие в невидимия свят. Те са там.

А какво става във видимия свят? Настъпва съдбовната 1957 година. Аз съм вече свидетел на тия събития, защото от 1956 година съм студент в София и живея на Изгрева. В резултат на предишни събития комунистическата власт конфискува напечатаното Слово на Учителя. А след това систематично, постоянно, неотклонно, методично, планово, целенасочено, с всички методи атакува квартала Изгревът и живеещите там. И успя да го изличи от картата на София. Сега там стърчат масивните и мощни постройки на тогавашното Съветско посолство, а сега, при променените условия – Руско посолство. Активни борци, художниците на деня и др. си направиха там частни жилища. С малки изключения, приятелите, които бяха останали на този свят, ги разселиха по различните квартали на София. На стенографките Елена Андреева и Паша Теодорова не им дадоха жилище. Паша си имаше своя лична къща и имаше възможност да си реши проблема по-лесно. Елена обаче нямаше нищо. Къде да отиде? Тогава Гена Папазова, асистент, после доцент в Агрономическия факултет и сестра от Школата, предлага една стая на Елена в своя апартамент, намиращ се на реката между Орловия мост и Военното училище. Условието да ползва квартирата беше само едно: да не се забиват никакви гвоздеи по стените, тавана и пода. Всички аксесоари, необходими за една жилищна стая, трябваше да се закрепят

без гвоздеи. Е, трябва да кажа, че успях, защото на мен бе възложено това. Трудно, но се справих. Така сестра Елена Андреева заживя там. Колко продължи това, сега не си спомням, пък и не е важно. Може би до около 1965–1966 година. Може би! Важно е, че след време стаята дотрябва на Гена. Значи Елена трябва да си излезе. Да си излезе, но къде? Тези братя и сестри, които имаха собствени жилища, не можаха да намерят там такава площ, че да услужат на сестра Елена. А имаше такива, които можеха да направят това. Но не го направиха. Защо? Те си знаят. Но ето сега излиза на сцената отново Лалка Кръстева. Къде и какво е правила до този момент, не знам. Но ето, тя си е направила апартамент в София. И той се намира до кино „Ив. Вазов“ в квартал „Ив. Вазов“. Лалка направи това, което другите не направиха. Предлага на сестра Елена квартира, да живеят заедно в нейния апартамент. Елена няма друг изход и приема, докато настъпят по-добри условия. Такива настъпиха. След време Ганка Бончева – тази Ганка, която почна да копае братската градина заедно с брат Ради и след него. Ганка прие в своята дървена къщичка Елена. Тя после беше и домакин на хижата на 7-тых рилски езера заедно с Ружа Чернева. След време стана домакин на туристическата стая в наблюдателницата на Черни връх на Витоша. Всички туристи я познават. Та тази Ганка купи от Стоянка и Колю Драгневи част от имота им и там се построиха и станаха две стаи. Едната за Ружа Чернева и другата за Елена Андреева. А Ганка е на Черни връх. От това жилище стартираха към невидимия свят и Ружа, и Елена. Там преживяха последните си дни.

Но да се върнем към времето, когато Елена живее при Лалка. Сестра Елена е благодарна на Лалка. И има защо. Дава ѝ подслон. Лалка използва тая благодарност и черпи от кредита на сестра Елена. И ето тя сама си казва в историческите бележки, където четем: „В 1972 г. стенографката Елена Андреева казала на Борис Николов за мене, че съм съгласна да се обновят беседите, като аз ще си плащам на машинописци и където е нужно, **да се коригират**, да се сложат в ред...” и т.н. И ето Лалка получава дешифрираните беседи за обновяване, чрез Боян Златарев или Драган Петков. Но какво прави? Вместо да ги обновява чрез преписване, тя взема химикалката и започва едно задраскване, коригиране, променяне на текста, добавя, изважда, съчинява. Работи Лалка. Пише Лалка. Така омаскареният текст дава на наети от нея машинописци да свършат черната работа по преписването. Към кредита на Елена за убеждаване на Борис Николов, Лалка да извърши „обновяването“ на беседите трябва да прибавим и тоя на Драган Петков и Боянчо Златарев. Особено Драган. Той виждаше във фустата на Лалка една душа. Той като кажеше „душа-а-а“, все едно, че мед капеше от Лалкината фуста.

Всички свършени пакости от Лалка и всички други като Лалка са описани от Вергилий подробно, ясно, логично, изчерпателно и с доказателства в томовете на сборника „Изгревът“. Забележителното е, че всички тези Лалки правят едно и също: променят, изопачават, редактират, коригират, преразказват Словото на Учителя. Те всички се смятат за по-учени, за по-знаещи българския език, българската граматика, българското слово. Затова свидетелства разказът на брат Влад Пашов, който е бил свидетел, когато Учителят е отишел в жилището на стенографките и си е изразил осезателно становището, че Му променят Словото. Случаят е описан от мен в том VII на „Изгревът“, стр. 383, и в том V на сборника от Мария Тодорова. Тя го предава дословно така, както го е чула от брат Влад. Прочетете и ще видите. Ние с нея сме го слушали по различно време. Аз разбрах, че тя го знае, когато прочетох нейните спомени.

За отбелязване е и това, че към промяна на Словото се стремят хора, които нямат нужната подготовка за това. Учителят предлага на сестрата на Паша – Ана, която е учителка по български език и литература, да обработва лекциите за печат. Тя, преценявайки вероятно своите познания и тия на Учителя,

не се решава на тая стъпка. Паша – тя е специалист в химията. И започва своите опити: редактира, преразказва – със замах. А Лалка – тя е специалист по рисуването на гърнета. И вместо да си гледа гърнетата, започва цапотиите по беседите. А, Боже мили, и Катя Зяпкова била кандидат за тия пакости. Тя си ги правеше по други линии, слава Богу, тук не е успяла да се прояви, защото Учителят казал, че това не е лъжица за нейната уста.

И забележете, след като Лалка пише, дописва, измисля, добавя, увеличава броя на стиховете на томчето „Свещени думи от Учителя“ до тоя брой, който тя смята, че е правилно да бъде, щото Учителят не знае, решава да узакони пакостите си с един сън. На тоя сън се явява Учителят, както тя пише: „... засмян, благ, разположен.“ Само дете не й е целунал ръка. Зер напреднала даскалица. А бе, Лалке, защо заблуждаваш наивните читатели на историческите ти бележки? В тях само думата „исторически“ е историческа. Другото гравитира около историята.

И сега свършват ли пакостниците на Словото на Учителя? Не свършват. А кои са те? Ами прочетете сборника „Изгревът“. Там ще ги намерите. Пакостници колкото искаш. Имало ги е, има ги и ще ги има. А има и още нещо. Има и братски съвет. И тоя братски съвет съдейства на пакостниците и пречи на тия, които искат да отпечатат Словото в **неговия оригинален запис**. Нещо повече, тоя братски съвет, със своите членове, са си направили издателство, в което печатат промененото Слово. Знаят ли или не знаят това? И едното, и другото е вярно. Знаят, защото им е казано. Не знаят, защото не четат, не учат! Кои са тези личности, които са сметнали, че са дарени с ръководни качества? Не ги познавам. Познавам бегло предишния им председател Илиан Стратев. Тази личност по времето на социализма не се явяваше в нашите среди. За него знаехме, че съществува, от Галито (Гавраил Величков). След като загърбихме тази епоха, господин Стратев изведнъж стана прекалено активен и зае председателското място. Като слезе от тоя престол, активността не свърши. Разни асоциации и други пакости са резултат от дейността му. Кого други познавам? Ами пак председател – настоящия – Благовест Жеков. Ама него добре го познавам. А бе, Благе, на кого си председател? И защо си председател? Какво председателстваш? Въпроси, на които трябва да си отговориш, ако можеш! Но ако искаш да свършиш една поне полезна работа, то ето какво: Съдействай на Вергилий Кръстев – познаваш го, нали – да получи оригиналите на дешифрираните беседи и лекции на стенографките от архива на Анина Бертоли, намиращ се в семейство Гобо (Виж „Изгревът“ том VIII, стр. 561–562, 572–596, том IX стр. 789–791, 791–797, том X стр. 743–755, 760–763). Той има възможности и опит да ги издаде, така, както са дешифрирани, **без всякаква редакция** от когото и да било. Не пиша празни приказки. Това е факт. Издадени са досега 42 заглавия и продължава да се отпечатват още. Докато има в него това, което е успял да съхрани. Но то вече е на привършване. Беседите и лекциите – Словото на Учителя, трябва да се печата в оригинал, без всякакви така наречени редакции. А пък след това, който иска, да твори, да пише, да редактира, да коригира, да нагласява, да подобрява или изопачава, да го прави, но и да си сложи името. Така ще се знае кое Слово е от Учителя и кое е измислица на желаещите за проява.

Чудно нещо е това желание за изопачаване. Всички тези индивиди са приели, че трябва да се учат от Учителя и неговото Слово! И изведнъж откриват, че Учителят не е говорил правилно и трябва да го поправят. Елена Андреева оправдава Паша, че го правила, за да намали атаките против Учителя. Е, намали ли ги? Не! А Учителят да я е молил за това? Пак не! А какво самочувствие! Паша отбива атаките против Учителя! И как? Със своите преразкази. Удивително, нали!

Не бил красив изразът, изреченията били сложни и дълги. А Паша ги скъсява, разкрасява, опростява, изяснява и накрая – изопачава. Е, станаха ли по-добри?

Всеки разумен човек може да вземе и да види сега отпечатаните вече 42 броя без редакции и промени томчета от беседи и лекции и ще установи, след като ги прочете, че мисълта е ясна, точна и разбираема. Същото е и с лекциите, стенографирани и дешифрирани от стенографа в Народното събрание – Гълъбов. Те са отпечатани в томчета със заглавие „Сила и Живот“ I, II, III, IV, V серия. Който ги чете съзнателно, не може да не почувства, да не усети Словото на Учителя. А те са печатани така, както са дешифрирани. Разбираеми са за всеки и няма нужда никакви Паши, Лалки, Марии да ги уясняват с корекции. Ние не сме по-глупави от тях. **Ние нямаме нужда от посредници между нас и Словото на Учителя.** Това са фактите. Следователно има ли нужда да коригираме? Разумът отговаря: **НЯМА!** Защо тогава коригираме? Отговорът може да бъде само един – за да се правят пакости.

Ето защо, Благе, ако имаш някакъв авторитет в средите, които те заобикалят, като техен председател, защото ти си техен председател, а на мене не си, и желаеш да помогнеш за отпечатването на Словото на Учителя в неговия **оригинал**, то използвай го и направи необходимото Вергилий да си свърши започнатата работа. Ти знаеш как да стане това!

Така донякъде ще се осмисли комедията, която разигравате, за да се забавлявате с ролите, които сте си дали.. Защото **Бялото Братство не е църква, не е религия, не е секта, не е партия, не е организация и затова не се управлява с устава, заповеди, братски съвети, председатели, секретари, домакини и не се регистрира като юридическа личност** в институциите на държавата, където са регистрирани всички религиозни общества. **Такъв ред и порядък в Бялото Братство няма.** Който не може без такъв ред и порядък, да се върне там, откъдето е дошел. Това не съм го измислил аз. Написано е в Словото на Учителя. А е написано още преди 2000 години: „В начало бе Словото, и Словото бе у Бога и Словото бе Бог.“ А Словото на Учителя Беинса Дуно е Слово на Бога.

Тодор Ковачев

10. ПО СЛЕДИТЕ НА НЕПУБЛИКУВАНИТЕ МАТЕРИАЛИ НА БОЯН БОЕВ

Писмо на Жана Венкова Иванова до Димитър Зарков

На 27 юли 1999 година бе изпратено писмо, препоръчано, с R 21443, до Димитър Зарков. След три дни то бе върнато, прегънато в един обикновен плик, до подателя. Добре, че не се загуби. На обратната страна на плика бе написано собственоръчно следното:

„Прочетох първите десетина реда и разбрах, че е излишно да продължавам. Не сте вие, които ще кажете кой съм. Аз с вас съм приключил. Повече не ми се обаждайте.

29.07.1999

(подпис)

П.П. Ако сте издали нещо, то е станало благодарение на такива като мен.“

Забележка на редактора:

Ето защо съставителят на „Изгревът“ включва това писмо, защото Духът на Заблуджението не витае само в гр. Казанлък, но той е влезнал вътре в хората и ги владее. (Виж „Изгревът“ том IX, стр. 841–844).

Днес непрекъснато идват и ми съобщават, че той, г-н Димитър Зарков, търси хора и работи за издаването и отпечатването на този материал, който му бе даден за набор и който извърши предателство към програмата, която го създаде от нищо на нещо. И сега сам от нещо става на предател. Да става и да си отговаря пред Небето. Да отпечатва и ще си отговаря пред Небето. За нарушение на окултните закони се отговаря и заплаща безпощадно, независимо кой е, какъв е и защо ги е нарушавал.

Поместваме също писмото от 27.07.1999 год. на Вергилий Кръстев до Иван Мавров.

Помества се писмото на Жана Иванова до Иван Мавров от 12.11.1999 год.

И така, фактите са сложени на масата и са в „Изгревът“. И всеки може да ги види, да ги проучи и да се определи кому да вярва и кому да служи.

Писмо на Жана Венкова Иванова до Димитър Зарков

ул. „Васил Левски“, бл. 1, вх. 7, ап. 67, Казанлък – 6100

Господин Димитър Зарков,

Обажда се Жана Венкова Иванова, от книжарница „Изгрев“ – „Граф Игнатиев“ 28, във връзка със следното:

1. На 20 юли т.г. пристигна Иван Мавров в София, като се отби при Вергилий Кръстев. В същото време аз бях там по моя работа. По този начин присъствах на целия разговор.

2. Иван Мавров беше дошъл при Вергилий Кръстев „да опипа“ какви са последните събития. Вергилий му каза, че всичко е описано в „Изгревът“ том IX стр. 841–844, който той не беше чел.

3. Иван Мавров започна да развива тези, че материалът на Боян Боев бил много важен, интересен и трябвало да се издаде.

4. Вергилий Кръстев му заяви, че той знае какво представлява този материал и че го е пазил 30 години. Този материал му е бил предаден от Боян Боев и той отговаря за него.

5. Вергилий Кръстев заяви, че Димитър Зарков няма право да взима решение, а решенията се взимат от Вергилий Кръстев.

6. Ние тук научаваме, че ти ходиш и търсиш спонсори за издаването на този материал. Ти нямаш право да го издаваш. Решенията се взимат от Вергилий Кръстев.

7. Питаш: „Кой е Вергилий?“ – Той е съхранил Словото на Учителя и по негова програма то се издава по оригинал.

Изпращам ти списък на всички заглавия, които сме издали и ще издадем, които се намират в моята книжарница.

Вергилий Кръстев е издал десет тома на „Изгревът“, които ти не си чел. Ако беше ги чел, изобщо нямаше да ти хрумне да взимаш самоволни решения.

8. Ти беше включен в програмата на Вергилий Кръстев за работа. И твоето име го има отбелязано в томчетата. Преди това беше никой, а чрез програмата стана някой. Но поради твоите нарушения програмата те изхвърли. И сега си пак никой.

9. И точно в този момент искаш да докажеш, че си величие и че можеш да взимаш решения, като търсиш спонсори да издадеш материала. Това е предателство и всяко едно предателство се наказва жестоко, както от Бялата, така и от Черната ложа, в зависимост от това къде си закачен и кой ти е Господар.

10. Материалът на Боян Боев, който Вергилий Кръстев съхранява 30 години, включва VI тома. Този материал в момента се набира. Освен това всичко е описано в „Изгревът“ том IX, стр. 841–844, така че следващите поколения ще знаят за цялата тази грозна история.

11. Искам да заявя, че последните две годишнини, които ти набра, бяха с много пропуски – пропуснати пасажки, изречения, думи. Лично аз участвах в разчитането им. Когато споделих с Вергилий, той заяви: „Това е признак, че Димитър Зарков го отклоняват.“ Дойде време и наистина те отклониха.

12. Сумата от 2000 долара, която дадохте отначало, стига обикновено за подготовката и отпечатването на една годишнина. Ние знаем кой от Казанлък е участвал в набирането на тази сума, която Иван Мавров донесе. Твоето участие в нея е най-малко.

Погледни списъка, който ти изпращам с отпечатаните томчета и ще видиш, че вашият принос е само 1/100 от онова, което е вложено за отпечатването.

13. Вергилий Кръстев нареди и аз дадох документ на Иван Мавров, че съм получила тези пари в заем, така че в бъдеще ние можем да върнем тази сума.

14. На теб ти беше дадена възможност да работиш свободно за издаване оригиналното Слово на Учителя. Вергилий Кръстев имаше само две условия: да се набира по оригинал и да не се предава материалът на никой. Последното условие не се изпълни.

15. Вергилий Кръстев заяви на Иван Мавров, че вие двамата с него носите цялата отговорност за провала на материала на Боян Боев. Той връчи този материал лично на Иван Мавров и аз бях свидетел. Той не го получи обратно от вас, а чрез трети лица, което е описано в протокола, в „Изгревът“ IX том, стр. 841–844.

16. Духът на Истината е в оригиналното Слово на Учителя. Духът на Заблуджението, който е Духът на Антихриста, е днес този, който ви ръководи и той е вашият Господар.

Следващите поколения ще четат тези редове и ще знаят истината, защото текстът на това писмо ще бъде публикуван в „Изгревът“ – том XI.

27 юли 1999 г.
София

С уважение:

(подпис)

**Писмо на Вергилий Кръстев
до Иван Мавров от 27.07.1999 г.**

живуц в с. Змейново, ул. 2 №13, кр. Старозагорски, код 6059

Здравей, Иван Мавров,

Обажда се Вергилий във връзка със следното:

1. При последната ни среща на 20.07.1999 аз ти обясних всичко.
2. За мен това, което сега е наумил Димитър Зарков, да издава материала на Боян Боев, е предателство.
3. Аз този материал съм го получил и го пазя повече от 40 години. И аз отговарям за него. Той има обема на 6 (шест) тома. И решенията ги взимам аз, а не някой друг. Аз съм упълномощен.
4. Ти ходи в книжарницата и видя, че са изложени 10 тома на „Изгревът“ и всички заглавия от каталога, който ти бе изпратен. И това е реализирано от моята програма и от Вергилий. Затова онзи, който задава въпроса кой е Вергилий, е ясен откъде идва и какво цели.
5. Наредено бе на Жана Иванова да ти даде документ, че сме получили чрез тебе в заем 2000 долара за издаване Словото на Учителя. Ти го имаш този документ. Ние знаем много добре кой как е участвувал в събирането на тези пари. Ние можем да ги върнем утре тези пари и да си разчистим сметките.
6. Вашите пари реализираха нещо, но чрез моята програма. Хайде сега реализирайте нещо. Няма да можете. Няма с какво.
7. Димитър Зарков беше по-рано един никой, но чрез програмата той стана някой. Но програмата го изхвърли и вече е пак никой. Сега иска да извърши предателство. Нека да го извърши. Ще го хване окултният закон.
8. Материалите на Боян Боев съм ги предал на тебе. Аз не ги получих от теб. И ти отговаряш наравно с него пред мене. И ако стане там предателство, то означава, че и ти участвува в него. Не можеш да се измъкнеш.
9. Направи ми впечатление, че ти се опитваш да го защитаваш, че материалът бил много важен. Това нещо го знам. Но решенията ги взимам аз, а не Димитър Зарков или Иван Мавров.
10. Виждам как ти се приближаваш все повече към него и го защитаваш. Ще си прочетете „Изгревът“ том IX стр. 841–844. Има опасност двамата да извършите към моята програма и към мен предателство. Да знаеш, че Бялата и Черната ложа жестоко наказва всяко едно предателство в зависимост от това кой къде е закачен и кой му е господарят. Ще си го провериш.

Всеки се определя кому да служи.

Има Един Бог, Един Учител – Бейнса Дуно и Едно Слово.

С уважение: Вергилий

Писмо на Жана Венкова Иванова до Иван Мавров от 12.11.1999 г.

живуц в с. Змейново, ул. 2 №13, кр. Старозагорски, код 6059

Здравей, Иване,

1. Изпращам ти един каталог на Словото на Учителя Петър Дънов, което се продава в книжарница „Изгрев“, за да си информиран какво е направила Програмата до този момент. Всички заглавия, които имат цени, са издадени, а останалите ще излязат до края на 1999 година и в началото на 2000 година.

2. Вторият каталог, който ти изпращам, е за Димитър Зарков, който ме питаше „Кой е Вергилий Кръстев?“ Предай му го лично.

3. Той ми беше написал, че благодарение на такива като него ние съществуваме, а истината е, че благодарение на Програмата за отпечатване оригиналното неиздавано Слово на Учителя Дънов той успя да се изяви, като участва в подготовката за печат на 4 заглавия от този каталог.

4. В момента чувам, че той се кани да издава материала на Боян Боев – онзи материал, който Вергилий Кръстев лично ти го предаде на тебе. Аз присъствах на това предаване. А накрая Вергилий не получи обратно материала от тебе, както беше редно.

5. Искам да те информирам, че ние сме предали отново този материал за набор, срещу заплащане.

6. Така че ако Димитър Зарков го издаде, то ти ще носиш отговорност заедно с него, защото лично ти си получил материала и си отговорен за неговата съдба пред Програмата и Вергилий.

7. За парите, които ти ни предостави, ти си получил документ и с тях вече на този етап може да се издаде една годишнина.

8. Погледни в каталога броя на издадените заглавия и си направи сметка колко пари са били необходими за отпечатването и подготовката им и ще разбереш какво представлява вашата сума от общата сума.

Това е, желая ти здраве и светлина по пътя! А за поръчки на новите книги можеш да се обадиш в книжарницата.

Поздрави!

Жана Иванова

5. ПО СЛЕДИТЕ НА АРХИВА НА АНИНА БЕРТОЛИ, ПАЗЕН В СЕМЕЙСТВО ГОБО

Писмо на семейство Гобо до Жана Иванова

25.07.99

Bonjour,

Nous avons bien reçu votre lettre avec toutes sortes de questions auxquelles vous avez déjà répondu en grande partie.

Nous ne voulons pas entrer dans ce genre de procès!

Les générations futures feront la part du vrai et du faux.

Les archives d'Anna Bertoli seront bientôt accessibles à tous.

Sincèrement votre

Jean-Louis

Le 25 juillet 99

Merci pour tout l'amour que vous avez mis dans la confection du colis des deux liceres.

Bonne continuation dans la voie de la liberté.

Arlette

Превод:

25.07.99

Добър ден,

Получихме писмото ви с въпроси от всякакъв вид, на голяма част от които вие вече отговорихте.

Не искаме да влизаме в процес от този род!

Идните поколения ще преценят кое е истинно и кое е неистинно.

Архивите на Анна Бертоли скоро ще станат достъпни за всички.

Искрено ваш

Жан-Луи

25 юли 1999

Благодарим за цялата любов, която сте вложили в направата на колета. Желая ви успешно продължаване по пътя на свободата.

Арлет

Превод: Марина Иванова

Писмо на Жана Иванова до семейство Гобо

19 август 1999 г.

Добър ден, семейство Jean-Louis и Arlette Gobeau,

Получих писмото ви от 25.07.1999 г., то бе предадено да се преведе и аз се запознах със съдържанието.

Разбираме, че нищо не сте разбрали от това, което ви бе написано и изпратено на 31 май 1999 г.

Ние публикувахме писмото, което изпратихме до вас, на български и френски език, в „Изгрева“, том X, на стр. 751–755. И ви го изпращаме, за да видите, че това писмо е достойние на много българи.

Вие сте в голяма клопка и оттам излизане няма.

Вие искате да донесете тук архива на Анина Бертоли. И кому ще го предадете?

Ще го предадете на онези, които веднага ще направят комисия, за да редактират и изменят Словото на Учителя, което е Слово на Бога.

Така че онзи, който ви ръководи да го предадете на враговете на Словото на Учителя Дънов, е също враг. А вие сте негови слуги.

Ако докарате тук ксерокс-копия на архива, то това е безпредметно, защото не може да се разбере дали това е оригиналът. Ако докарате тук архива, както го е оставила Анина Бертоли, никой не може да разбере дали е по оригинала, освен Вергилий Кръстев.

А защо ли? Защото има различни преписи, като само първият е по оригинала, а другите са редактирани.

А това никой не може да установи, освен Вергилий Кръстев, защото само той е работил с оригиналите, като ги е съхранявал 30 години. И ги различава дали са оригинали или преписи.

Трябва да се види каква е хартията, какъв е шрифтът на пишущата машина, ако е писано чрез индиго, трябва да се преценяват още много неща, да се провери текстът чрез оригинален текст и още много неща.

Така че единственият изход за вас е да предадете архива на Вергилий Кръстев.

В противен случай вие оставате в клопка, като ще поставите в капан още много хора тук, в България. Може би това е целта на онзи, който ви ръководи. Направете го и ще видите последиците.

Има и друга опасност – при постигане на границата полицията да го конфискува и да го прибере в своя архив. Тогава ще падне голям смях. Не от нас, защото ние сме ви предупредили. А от другите, на които ще го донесете.

Научаваме, че онези, които ви поддържат във Франция, издигат една нова теза, че Словото на Учителя Дънов е интернационално и затова не трябва да се връща в България. Тази теза означава, че вие изобщо не сте запознати с основни начала в Словото на Учителя и не познавате Школата Му. Не знаете Неговата Воля за разпространение на Учението Му.

На първо място, това Слово е дадено на български език, за българския народ. Затова То принадлежи на българския народ.

На второ място, това Слово принадлежи на Русия, защото ние сме

свързани с нея физически и духовно и тя ни е освободила от турското робство.

На трето място принадлежи на цялото Славянство.

На четвърто място принадлежи на останалите народи.

Това са 4 периода, които ще продължат по 100 години всеки един.

Значи Франция ще получи Словото след 400 години.

Откъде знам това? От Учителя Дънов и Неговото Слово.

А вие сега ни пречите да получим архива на Анина Бертоли, за да издадем това, което не е напечатано. Пречите ни умишлено.

А Франция ще чака това Слово да пристигне при нея след 400 години. И ще Го превеждат французи, които ще дойдат в България и ще научат български език. Но трябва да дойдат тук, да живеят тук.

А с конфискация на архива на Анина Бертоли, вие и Франция не можете да получите нищо. Защото това е кражба и лъжа. И това е срещу Волята на Учителя Дънов.

Това мое писмо ще бъде публикувано в „Изгревът“, том XI, на български и на френски, а също и вашето писмо от 25.07.1999 г. Така българите ще бъдат уведомени подробно по този въпрос.

С уважение:

Жана

Писмо на Жана Иванова до семейство Гобо – превод на френски

Le 19 août 1999

Bonjour, Jean-Louis et Arlette Gobeau,

J'ai reçu votre lettre du 25.07.1999, la lettre a été traduite et j'ai fait connaissance de son contenu.

Nous comprenons que vous n'avez rien compris de ce qui vous a été écrit et envoyé le 31 mai 1999.

Nous avons publié la lettre que nous avons envoyée à vous, en bulgare et en français, dans "Izgreva", volume X, aux pages 751-755. Et nous vous envoyons ce volume pour que vous voyiez que cette lettre est portée à la connaissance de nombreux Bulgares.

Vous êtes dans un grand piège d'où il n'y a pas de sortie.

Vous voulez apporter ici l'archive d'Anina Bertoli. Et à qui la livrez-vous?

Vous la livrez à ceux-ci qui formeront tout de suite une commission pour faire des rédactions et des changements sur la Parole du Maître laquelle est une Parole de Dieu.

Alors, celui qui vous dirige pour la livrer aux ennemis de la Parole du Maître Deunov est lui aussi un ennemi. Et vous êtes ses serviteurs.

Si vous apportez ici des photocopies de l'archive, ce sera aussi en vain, car on ne pourra comprendre si c'est l'original. Si vous apportez l'archive ici dans l'état laissé par Anina Bertoli, personne ne pourra comprendre si c'est selon l'original, sauf Verguili Krastev.

Pourquoi? Parce qu'il y a des copies différentes et c'est uniquement la première qui est selon l'original et les autres sont soumises des rédactions.

Et personne ne peut constater cela sauf Verguili Krastev parce que lui seul a travaillé avec les originaux et les a gardés pendant 30 années. Et il peut faire la

distinction entre les originaux et les copies.

Il faut voir le papier, les caractères de la machine à écrire, si c'est écrit à travers un papier-carbone, il faut apprécier encore beaucoup de choses, il faut vérifier le texte par un texte original et encore beaucoup de choses.

Donc la seule sortie pour vous c'est de livrer l'archive à Verguili Krastev.

Sinon vous restez dans un piège et vous poserez un piège encore de nombreux gens ici, en Bulgarie. Peut-être c'est le but de celui qui vous dirige. Faites-le et vous verrez les conséquences.

Il y a encore un danger: en arrivant à la frontière la police pourrait confisquer l'archive et la remettre dans ses propres archives. Alors ce serait un grand rire. Pas de notre côté car nous vous avons prevenus, mais du côté des autres à qui vous l'apporteriez.

On nous a fait savoir que les personnes qui vous soutiennent en France ont une nouvelle thèse: que la Parole du Maître Deunov est une Parole internationale et c'est pour cette raison qu'elle ne doit pas rendre en Bulgarie. Cette thèse signifie que vous ne connaissez pas de principes fondamentaux dans la Parole du Maître et vous ne connaissez pas Son Ecole. Vous ne connaissez pas Sa Volonté pour la propagation de sa Doctrine.

Premièrement, cette Parole a été donnée au peuple bulgare, pour le peuple bulgare. C'est pourquoi elle appartient au peuple bulgare.

Deuxièmement, cette Parole appartient à la Russie car nous sommes liés avec elle physiquement et spirituellement et elle nous a libérés du joug turc.

Troisièmement, elle appartient à tous les Slaves.

Quatrièmement, elle appartient à tous les autres peuples.

Ce sont 4 périodes et chacun durera 100 ans.

Donc la France recevra la Parole dans 400 ans.

D'où est-ce que je sais tout cela? Du Maître Deunov et de Sa Parole.

Et maintenant vous nous empêchez de recevoir l'archive d'Anina Bertoli pour publier ce qui n'est pas encore imprimé. Vous nous gênez intentionnellement.

Et la France attend cette Parole de venir chez elle dans 400 ans. Et elle sera traduite par des Français qui viendront en Bulgarie et apprendront la langue bulgare. Mais ils doivent venir ici et vivre ici.

Et si la confiscation de l'archive d'Anina Bertoli vous et la France ne recevrez rien. Car c'est un vol et un mensonge. Et c'est contre la Volonté du Maître Deunov.

La présente lettre sera publiée dans l'"Izgreva", volume XI, en bulgare et en français, ainsi que votre lettre du 25.07.1999. Ainsi, les bulgares seront informés en détail sur cette question.

Veuillez agréer, Madame et Monsieur Gobeau, l'assurance de mon respect.

Jeana

Traduit par: Marina Ivanova

6. ПРОДЪЛЖЕНИЕ ЗА АРХИВА НА БРАТСТВОТО, ПАЗЕН ОТ ФАМИЛИЯТА ГОБО ВЪВ ФРАНЦИЯ – АЛПИТЕ

23.08.99

Ще ви разкажа как се пазят братските материали във Франция и какво е отношението на французите към българите и българския материал. Както знаете, едно копие от неиздадените беседи плюс 1 филм с 10-те сестри, които играят Паневритмията коректно, плюс други материали на пишеща машина, снимки на Учителя с групи, касети с музика и др. бяха изнесени от Анина Бертоли във Франция за съхранение, по време на комунистическия режим у нас. След смъртта ѝ те бяха предадени на съхранение на фамилията Гобо в Алпите. Познавам ги от 18 години и бяха мои приятели, верни на Учителя и не с Михаил Иванов. Но нали Учителят все е запитвал за разни нови хора, влезли в Братството чрез приятели: „Е, рекох, а те изпитани ли са?“ И ето къде е грешката. Ценният братски материал отиде в ръцете на „неизпитани братя и сестри“. И те, като истински „иезуити“, направиха големи поразии. Отначало искаха да върнат материалите и ги натоварихме в колата ни. После сутринта ги свалиха, правейки своите търговски сметки в главата си. И то – да издават, а нямат право и материалът е на български език, друго – да заменят ценния филм с този, който съхранява французойката Никол Филасие, сега жена на Павел Желязков и др. подобни лични и безотговорни постъпки. След като получиха десетки писма с обяснения от д-р Вергил Кръстев, от мене и от много други приятели в България, те не само че не върнаха архива, но си позволиха да се разпореждат с него така, както те си разбират, все едно, че им принадлежи. И те взели, че предали този ценен братски филм с върнатата Паневритмия на Никол Филасие плюс един голям куфар с материали, снимки и то **без разрешение!** Така, просто самоволно. Тази Никол ги взела, вече 1,5 година уж да си извади копие, и още нищо не е върнала и няма да ги върне. С лъжи и кражби тя откъква материала и най-важното е, че и досега, вече близо 2 години те двамата с Павел Желязков не са направили абсолютно **нищо** по издаването им. Не само това, но те двамата пазеха всичко в тайна, след както са изиграли фамилията Гобо и са си присвоили материала. В същото време те продължават да вършат търговия с техните книги – редактирано и изменено Слово на Учителя и продават и различни неверни Паневритмии. И продължават да мълчат и пазят тайна.

Е, как научих аз и всички други тази тайна? Това лято, 1999 година, на Рила, на Салоните срещнах сина на фамилия Гобо – Пиер, и той ми разказа всичко. Родителите му пригответе компакт-дискове с 1/4 от архива на непечатаното Слово на Учителя и раздали на доста българи, по техен подбор, изтривайки така ръцете си и не връщайки оригинала. Дали и на Благослав Жеков, председател – вечен на Братския съвет. Но той едва ли ще се интересува от този материал. Други по-примамливи неща той има на ум – като пътешествия и др. Пиер лично ми каза, че Никол и Павел Желязков са ги излъгали и са си присвоили материала. Още допълни, че те са „некомпетентни“, за да разберат и оценят стойността на присвоения материал и камо ли да го издадат. И така, филмът остава „консервиран“ у тях. Борете се този **ваш** Братски съвет да влезе в ролята си и

да изиска целия материал както у Никол и Павел Желязков, така и от семейство Гобо, защото той има юридическо право за това.

Когато Никол вижда Пиер на Рила, подскача цяла от ужас, че той ще разкрие Истината. И така и става. Той ми разказа всичко, и съжалението на родителите си, че са се излъгали да предадат материала „в ръцете на неподготвени хора“. Но нали и те ни изиграха, като бяха приготвили да върнат материала на Братството и сутринта се промениха? И как аз изживях това голямо разочарование от поведението им? Щях да си замина. И вече ги познавам добре тези хора, които са „иезуите“ и врагове на Братството. Сега си измиват ръцете като Пилат, с тези компакт-дискове, които раздават. Но аз вече ги познавам и нямам повече работа с тях.

Говорейки на Рила с Пиер, сина им, изведнъж дотича Павел Желязков и взе да вика: „Пиер, Пиер, ела!“ Уплашен, че Пиер разговаря с мене и да не би да ми разкрие тяхната подлост и коварство. Но аз се обърнах към Павел и му заявих: „Всички вече знаят, че филмът е у вас. Не може повече да криете. И ако свършите работа да го издадете на касета, добре. Но мислете му, ако не свършите работата!“ Той се страшно разгневи и ми се закани с пръст: „Аз имам да проведа разговор с тебе, разговор!“

Сега ще ви разкажа за отношението на „чужденците“, които вие обоготворявате и носите на ръце. Как се отнасят те с българите от Братството, с тези, които се борят да запазят националното ни съкровище от делото на Учителя – като материал от неиздадените беседи, филми, снимки и др.

Срещам Павел Желязков пред сергията си на Рила, продава книги, много книги. Взех да говоря с него, казвайки му: „Какви са тези различни редакции, издатели наляво-надясно, защо не се обедините?“ Казах също: „Вие нямате право да редактирате и променят Словото на Учителя! Това е непростимо!“ Изведнъж притича жена му, французойката Никол и взе да мърмори под носа си: „Vas au toilette! Vas au toilette!“ И така десетки пъти. А тя знае малко български. Това, което казваше, значи: „Иди в тоалетната, иди в тоалетната!“ Аз се обърнах и само ѝ казах: „Не се карам с мъжа ти, а разговарям!“ Но тя си продължи да мърмори същите думи. Тогава аз се обърнах към нея и ѝ казах строго и на български: „Намираш се в България и ще говориш на български. И ти си тази, която ще отидеш в тоалетната.“ Тя замря и млъкна като попарена.

Видяхте ли сега как се отнасят „чужденците“ към нас, българите, които се борим за материала си? Каква ниска култура и лошо възпитание! Резил! А вие се прекланяте пред тях. Не искам да кажа, че няма и добри хора по света. Но знайте, че Учителят не пожела да влезе в новата модерна френска палатка, която Му подариха французите през 1939 г.! Той каза, че е дошъл на тази земя за българите. И гордейте се! Той изнесе Словото Божие на български език и говори с българска реч! Знайте си цената и не се продавайте на никой народ или власт! А аз съм „инспекторът“ на Учителя във Франция и контролирам как французите се държат към Учителя, Неговите ученици и материалите, предадени им на съхранение.

Тука грешка има и сестра Анина Бертоли, която беше италианка и не обичаше българите, беше си патила от някои от тях. И тя не пожела да предаде този материал в „български ръце“, а го предаде на чужденци, да правят каквото си искат и то без разрешение. Гордейте се, че сте българи и пазете неоеценимото богатство от беседи, които Великият Учител ни остави в наследство. Пазете се от предатели и мошеници, особено от „интернационални бандити“. Стойте на поста си будни и не се продавайте за пари, богатства и др. Носете с чест и гордост името „българи“ и бъдете достойни ученици на Учителя.

На Рила Никол ми каза с голям яд: „Ти пишеш, пишеш.“ А аз ѝ отговорих: „Да, пиша! Защо се плашите? Аз пиша Истината.“ Та, голям е страхът от Истината. Но тя излезе наяве. А сега вие се борете, заедно с вашия Председател, да

си приберете архива от Франция и най-вече този филм, който ви е много важен, за да няма бъдещи промени в Паневритмията.

Колкото до материала от неиздадените беседи във Франция, се оказа, че били копие, редактирано напълно от Лалка. Но това трябва да се провери. Ако филмът беше предаден на д-р Вергилий Кръстев, знайте, че досега касетата щеше да е излязла. Той е човек на действието и Истинаџа. Бъдете смели в делото Божие.

23.08.99

Здравей, Вергилий,

Много набързо успях да напиша историята с архива във Франция – т.е. продължението. Пътувам сред 2 ч и бързам, извинявай за бързото писане.

Сърдечен поздрав

Величка Няголова

Вергилий Кръстев

7. ЗАЩО ВЪРВИМ ПО СЛЕДИТЕ НА АРХИВА НА АНИНА БЕРТОЛИ

1. В „Изгревът“ том X стр. 743–759 бе публикувано продължението за архива при семейство Гобо. Също на стр. 760–763 бе описано кой носи вина за организираната лъжа и кражбата на едно от копията на непечатани годишници на Словото на Учителя Дънов.

2. Получихме от 25.07.1999 год. писмо от семейство Гобо, в което те надменно ни съобщаваха, че архивите на Анина Бертоли ще бъдат достъпни за всички. Вече знаехме, че е задействан нов план за разиграване. Ето защо от Жана Иванова бе написано писмо на 19 август до семейство Гобо, в което бе им написано онова, което трябва. Не само като отговор, но и разкривахме техния злокобен план.

3. Към края на месец юли 1999 год. пристигна от Франция Величка Няголова със съпруга си. Имах среща с нея, която ми разказа новите развития за архива. След това тя се качи на Рила и прекара там 10 дни по време на съборите. Там се е срещнала с Пиер, сина на семейство Гобо, пристигнал от Франция, специално изпратен с мисия. От него тя разбира за измамата на Павел Желязков и Никол, френската му съпруга, как близо две години държат куфар със снимки и филма за Паневритмията. Всичко, което е разказал Пиер, разкрива големия план на михайловистите във Франция плюс иезуитите.

4. На Рила Пиер Гобо е носел направени компакт-дискове от заснетия архив на Анина Бертоли. Тези компакт-дискове били връчени на строго подбрани хора, включително и на Благовест Жеков.

5. След като се върна от Рила, Величка ми се обади по телефона и разказа за голямото предателство на българи и французи към архива на Анина Бертоли.

Помолих я да опише всичко и да ми остави написаното, за да го публикувам съответно в „Изгревът“. Преди да си замине, тя го написа и го остави.

6. Синът на семейство Гобо раздава компакт-дискове на строго определени хора и то на онези, които се бяха подписали срещу мен и от които бяха получили писма с препоръка да не ми се дава нищо. А тези хора бяха врагове на Словото на Учителя, защото всички без изключение бяха от онази верига, която променяше и отпечатваше променено Слово на Учителя Дънов. Разбира се, на мен не ми беше предаден никакъв компакт-диск, като по този начин смятаха, че аз съм отстранен и ликвидиран окончателно. Аз знаех вече, че тези българи, които получиха дисковете, бяха попаднали във френската клопка на михайловистите и оттам излизане няма. Та те не знаеха нищо. Те бяха против „Изгревът“ и не бяха чели нищо. Те нямаха представа от проблемите, които съпътстваха записването, стенографирането, дешифрирането Словото на Учителя Дънов. Те не знаеха, че дори то е променено, макар че вече бе излезнал „Изгревът“ том IX, където всичко бе описано. За мен те бяха невежи, но бяха врагове. Но другите, по-опасните врагове, йезуитите от Франция, бяха ги вкарвали в клопка. Аз чаках. Изминаха два месеца. Идва Мария Митовска в книжарница „Изгрев“, за да си получи парите за продадените си книги и съобщава, че е получила компакт-диск, отворила го е с голяма мъка и видяла, че това са редактираните беседи на Лалка Кръстева и че там няма оригинали. И че този компакт-диск е без всякакво значение. Жана Иванова я помолва да направи разпечатка, за да провери какво има, или да ни предаде диска. Тя отклонява въпрос, обещава и накрая – нищо. Изобщо не се мярка вече в книжарница „Изгрев“.

7. Започва да се разнася слухът, че това не е нищо и че са редакциите на Лалка. По този начин се отклонява вниманието на всички от архива на Анина Бертоли, че той е без значение, защото при нея са редакциите на Лалка Кръстева. И Мария Митовска започва да обяснява как Анина Бертоли, като е идвала в България, ги е пренасяла в куфари във Франция. Слушах и се удивлявах отново на организираната лъжа. На голямата лъжа. Изключителна лъжа.

8. В „Изгревът“ том IX, стр. 779–780 са отбелязани онези годишници, които са редактирани от Лалка Кръстева – към 42 годишници, като по обем всяка годишнина тежи над 1 килограм. Лалка Кръстева ги изкарваше по 4 копия, като 4 копия са в онези лица, които са описани в „Изгревът“ том IX, стр. 783–791. Така че 4-те копия са в България. Ако е правено 5-то копие, може да бъде предадено на Анина Бертоли. Но то не можеше да се изнесе от България по няколко причини. Анина Бертоли беше възрастна и не можеше да носи тежки куфари. А най-важното, тогава през границата всичко се претърсваше и не се позволяваше да се изнесе нищо печатано, а камо ли ръкопис на пишуща машина. Това бе изключено. А откъде ги има Анина Бертоли? Отговорът е един. Те са изнесени чрез тайните служби или преди 1990 год., или след това. Това е отговорът. А защо? За да дойде времето да се разиграе този план, който сега се поднася на българите. Да могат да кажат, че това са редакции на Лалка, че не са важни и повече не се занимавайте с този въпрос. Тъкмо това се цели и той вече успява. Мария Митовска разпространява навсякъде, че всичко това е без значение, което е в компакт-диска, понеже са редакциите на Лалка Кръстева.

9. Планът цели да заблуди българите, да ги препрати в погрешна посока и да не си търсят оригиналите. А оригиналите са изнесени от България през 1947 година от Бертоли от България и са били в Италия и са оставени при неговия син. Собственоръчно Анина Бертоли ми написа адреса на брат си, който адрес се намира в „Изгрева“, том VIII, стр. 572–575, както и описание на грозната история – стр. 575–596. По-късно този архив се пренася във Франция и е при Анина Бертоли. И оттам попада в михайловистите от една страна и на йезуитите

от друга страна. И то по вина на Аниа Бертоли. А да не дойде архивът в България, вината носят българските предатели, чиито имена споменахме в „Изгревът“ том X, стр. 743–755, стр. 759–763.

Оригиналният архив, представляващ едно от 4-те копия на дешифрираното Слово на Учителя Дънов, е във Франция. Това го знам още от 1970 год. от устата лично на Борис Николов, както и цялата му история. А годината, когато майстор Борис задвижи да се преписва и редактира оригиналното Слово на Учителя, е видна от „Изгревът“, том IX, стр. 779, като този опис е правен лично от ръката на Лалка Кръстева. А това е от 24.XII.1976 до 1980 год. Тези преписи ако са изнесени във Франция, това е сторено само от специалните тайни служби и техните подчинени. Те не можеха тогава да се изнесат от България. И сега не могат да се изнесат, понеже обемът е много голям.

10. Изминаха 3 месеца от връчването на компакт-дискете от Пиер Гобо на избраните българи-предатели. Аз чаках. Аз знаех, че клопката е задействала. На 9.XI.1999 год. идва в книжарница „Изгрев“ Светлозар Няголов и съобщава, че компакт-дискът, който е получил, е бил отворен и в него нямало нищо особено. И онова, което има в него, е вече публикувано и се намира като отпечатани томчета, сложени по рафтовете на книжарница „Изгрев“. Каза ми, че това е прах в очите, хвърлен от иезуитите във Франция срещу българите.

Величка Няголова ми разказа, че Пиер Гобо раздал един от компакт-дискете на Георги Петков от Габрово, онзи, който им беше написал писмо да не им се предава нищо. Георги Петков, вместо да го вземе и да го предаде на двете сестри-близначки Шкодреви от Габрово, които няколко години набират оригиналното Слово на Учителя Дънов, то той го предава на Светлозар Няголов. Няколко пъти Жана Иванова подканва Светлозар да предаде компакт-диска да го видим, но той все отклонява въпроса. Не искаха да го предадат. И накрая, когато разбраха, че са изиграни от французите и иезуитите и са в клопката, решиха да ми се предаде един компакт-диск. На 10.XI.1999 год. Светлозар Няголов го донесе и ми го предаде, за да го проверим какво има в него.

11. И какво излезе накрая? Предателите продължиха да играят ролите си със сценарий от чужбина. Предателите се опитаха да ме отхвърлят и изолират. Как ще изолират един човек, който е организирал отпечатването на оригиналното Слово на Учителя? И то е в книжарницата и всеки може да го види, да го пипне и да си го купи и то на достъпни цени. Вече издадохме и Каталог за издаденото Слово до края на 1999 год. Броят им е 51 заглавия и томчета. Това е Мечът на Духът на Словото, който посича всеки предател и всяка измяна, вътре в България и извън нея.

12. Прави впечатление, че цялата група на Крум Въжаров участва в това предателство към Словото на Учителя Дънов и към неговата Паневритмия. Тази група от младежи, създадена от 1969 год. просъществува докато бе жив Крум Въжаров. Но след 1990 год. се развихри и направи най-големите предателства.

Сега ще споменем отделните лица, да се знаят.

Гриша Късов: Той създаде нов текст на Паневритмията, разпространи го, организира тогава неговите приятели да го научат. И сега, като играят Паневритмията, едните пеят оригиналния текст, одобрен от Учителя, на Олга Славчева, а другите пеят този на Гришата, който е служител на Черната ложа. Някой от вас може ли да подмени текста на някой класик, без да бъде наказан по всички земни закони? А в една окултна Школа това е предателство. Той пръв поведе борбата срещу Паневритмията на Учителя. След това поде борба срещу Словото на Учителя, като твърдеше, че Словото на Учителя се излива чрез него. А това са лъжи. (Виж „Изгревът“ том I, стр. 217–219.)

Мария Митовска е също от групата на Крум Въжаров. Тя си издаде Паневритмия, нещо съвсем различно от оригинала. Виж „Изгревът“, том I, стр. 628–631 и том IX, стр. 770–772 и стр. 781–783.

Георги Петков. Той укрива снимките, направени от Васко Искренов на двете сестри Мария Тодорова и Ярмила Менцлова, на които снимки са показани отделните моменти на Паневритмията. Участва и съдейства в издаването на променени Паневритмии у нас и в чужбина. Виж „Изгревът“ том IX, стр. 775–789 и стр. 782 № VI. Участва и е част от веригата, издаваща променено Слово на Учителя Дънов, чрез Милка Кралева от Бургас.

Павлина Даскалова. Тя е тази, която храни и поддържа финансово групата на Крум Въжаров близо 10 години поради това, че получаваше 3 пъти по-голяма заплата, понеже работеше по министерско постановление в отдалечено място. На нея предадох копие от оригиналния текст на Паневритмията и тя с Ина Дойнова го предадох на Стефан Калайджиев и отпечататах Паневритмия, включваща и индуски чакри. Провал. Виж „Изгревът“, том IX, стр. 781 № V.

На нея предадох да организира набирането на Утринни слова 1939–1940 год. И тя ги беше дала да се набират при Стефан Калайджиев, който е враг на Словото на Учителя Дънов. Той редактира и променя Словото Му. С големи мъки и с помощта на Небето сестри Шкодреви успяха да вземат оригинала и дискетите от набрания текст в отсъствие на Калайджиев. Така се спаси оригиналът от кражба. И после с голяма мъка се отпечати.

Бях наредил на Мария Марашлиева да преписва оригиналите на писмата на Учителя до Елена и Константин Иларионов и тя ги преписва 6 месеца. Три месеца бе работено и беше направен от мен въпросник, с който трябваше да се работи с писмата. Изпратих ги на Павлина Даскалова. И след броени месеци тя ме излъга и реши да издава сама книгата. А материалът ѝ бе предаден да се запознае с него и да търси чрез въпросника други данни. Не направи нищо. Но тази идея бе моя и трябваше всичко да влезе в един том от „Изгревът“. Тя ме излъга, изигра ме и ме отхвърлиха и го издадох, като предговорът беше от някакъв богослов, завършил семинария, подготвено от онези, които бяха завързани от Черната ложа. Но накрая им дадох заглавието на книгата, но моето име не го изписаха изцяло, а имената на предателите бяха дори надобелени. Книгата излезе в два тома – „Всемировият Учител Беинса Дуно и Велико Търново“. След време целият този архив, който е под мой контрол, за Търново, ще влезе в един том на „Изгревът“. Най-големите предателства в старата и новата история на България са ставали в Търново. Там се бе състоял първият събор срещу богомилите при цар Борил, там започнаха кладите срещу богомилите. Там ставаха предателствата на царете и феодалите. Стига се дотам, че Учителят Дънов се обръща към брат Ради, който е прероденият патриарх Евтимий, като му казва: „Ти си виновен за падането на България под турско робство.“ А патриарх Евтимий е бил в Търново и според Григорий Цамблак е станало превземането на града с предателство по волята Божия за наказание. А гражданите на Велико Търново през 1926 год. се подписаха с петиция срещу съборите на Учителя и Той повече никога не стъпи в този предателски град. А защо се провеждаха съборите там, то си имаше причина и тя е описана в „Изгревът“ и може да се прочете от онези, които търсят истината.

Павел Желязков. Сега той чрез френската си съпруга Никол успя да излъже семейство Гобо, да вземе един куфар със снимки и филма с Паневритмията. Направил е копия на някои годишници и ги издава, като ги редактира умишлено. Това всеки може да провери с оригиналите, които са в книжарница „Изгрев“. Той подлъга и настрои сем. Гобо срещу мен. Целта му беше да вземе целия архив на Анина Бертоли и да го обсеби и да издава Словото на Учителя,

като го променя. Дори е отпечатал „Класът на добродетелите“ и го дава срещу списък, като по този начин си набира последователи. А той изобщо не знае какво представлява този клас и че това, което е публикувал, е престъпно да се публикува, защото се разбива целият материал на този клас. А той изобщо не знае, че тези ръкописи на пишуща машина са извадени от първичния им материал от майстор Борис с единствената цел да се опорочи материалът. Но той ще излезе след време в своя оригинал. В момента той близо 2 години крие, че у него е откраднатият куфар със снимки на семейство Гобо и откраднатият филм, на чийто капак пише: „Да се види от Вергил.“ Беше определено от Анина Бертоли да се даде на мен. Той е племенник на Ангел Вълков, чийто опитности са публикувани в „Изгревът“ том I, стр. 614–623, том VII, стр. 523–569. По времето на Школата на Учителя в сряда е Общият окултен клас, а в петък е Младежкия окултен клас. А в четвъртък младежите, такива като Ангел Вълков, се събират при Граблашева, която е била медиум, влизал е в нея някакъв дух, с мъжки глас говорел е и се е представял за Учителя Дънов. И всичко Ангел Вълков си го е записвал и тази тетрадка е при мен. Записвал е Духът на Заблуджението, онзи Александрийски дух, който от хилядолетия е враг на Учителя Дънов. Записвал и му се е кланял. Отклонението е било явно и има доказателство за това. На 8 крачки от гроба на Учителя той си направи барака и клозет. Лично съм мерил тези крачки на Опорочението. Виж „Изгревът“, том VII, стр. 568. А сега неговият племенник, представител на неговия род, върши същото. Онзи, който ръководеше Ангел Вълков в четвъртък да посещава спиритическите сеанси и да прави клозет на 8 крачки от гроба на Учителя, е същият дух който движи днес Павел Желязков. Делата му са налице. И проверуеми от всеки.

Иван Цветинов. Той беше най-интелигентният от групата на Крум Въжаров. Той се подписа в „Отвореното писмо“ – виж „Изгревът“, том IV, стр. 622–624, както и стр. 636–637. Той влезе в онази комисия, която създаде Устав на общество Бяло Братство и кой то бе узаконен със заповед № Р–40 от 26 май 1995 год. на основание заповед № КВ–15 от 06.02.1995 год. на Министерския съвет във връзка с чл. 6 от Закона за изповеданията. Неговият подпис стои под името на Иван Цветинов с ЕГН 4108017163. Изкараха си устав и сега си избират ръководство чрез този устав. А Учителят Дънов е сътворил и дал песента „Писмото“ срещу уставите. Виж „Изгревът“, том I, стр. 513–514 и стр. 541–550. Песента е публикувана на стр. 685.

От тази група на Крум Въжаров има още няколко лица, за които ще се спрем при друг случай.

На всички без изключение главната им цел бе да работят срещу Паневритмията и да я опорочат. И на този етап успяват. А защо? Отговорът е даден.

13. В старите времена българите са избивали дори и целите семейства на онези ханове, които са се провалили във войните срещу Византия. На всеки един велик подвиг в историята на всеки български владетел е съответствало и едно велико предателство, извършено от претенденти за ханския престол или боляри. Предателите са бягали във Византия, която ги е приемала, поставяла ги е на високи постове и управители на земите с българско население. По-късно са го използвали в борбите срещу българската държава. Навремето са посичали с меч предателите. Посичали са ги с брадва на дървника. Изправяли са ги до стената в по-други времена и са ги разстрелвали. Предателството винаги е съпътствувало българите. Днес е същото, защото Силите на Разрушението са същите. И то е извършвано от българи по плът, но чужденци и предатели по дух.

Днес е същото. Предателството е налице, то е доказано, то е видимо, вижда се и може да се опипа и макар че е крадено и опорочено.

Онези, които целуваха ръката на Великия Учител, Му промениха Словото и го отпечатаха до 1951 год. Днес това се доказва вече чрез отпечатването на 5

томчета оригинално Слово на Учителя Дънов чрез ръкописи, взети от държавния архив, и се намират в книжарница „Изгрев“ и всеки може да си купи и да сравни с издадените томчета до 1951 год.

В момента сме издали Каталог за книгите, които сме отпечатали. Всеки може да си купи, ако желае, от оригиналното Слово на Учителя Дънов.

Музикантите се провалиха и в разстояние на 10 години не направиха нищо особено. Бяха отклонени.

14. Отклонението е тотално. И невъзвратимо. Всички са се качили на един влак, който е тръгнал, вратите му са заключени, купили са си билети и пътуват. Влакът си има машинист, кондуктор, началник-влак и си върви по разписание в строго определена посока. През прозореца пътниците виждат, че се движат. Когато спре влакът на крайната спирка, ще слезат и тогава ще видят, че са спрели и че са слезли на съвсем друго място, което няма нищо общо с пътя и посоката на Школата на Учителя Дънов. Тогава ще разберат, че са заблудени и откарани в погрешна посока умишлено. Но те няма да могат да се върнат. И освен това ще да са изминали 20 години и техният живот е изминал и са изгубили годините на своя живот. Това ще им бъде най-голямото наказание, че са били срещу „Изгревът“, срещу програмата за издаването на оригиналното Слово на Учителя и за всичките им отклонения и за нарушенията. Ще си платят с това, че са изхвърлени в погрешна посока и че са си загубили времето на един човешки живот. Това аз ще дочакам, както дочаках провала на предишните поколения. Непременно трябва да го дочакам.

15. Точно във времето, когато сглобявах „Изгревът“ том XI и когато всичко бе във въздуха, горе в небето, във висините и се мъчех да го сваля долу, то тогава дойдоха и ми връчиха компакт-диска на семейство Гобо. Дадох да го прегледат. Изведнъж разбрах, че искат да ни отклонят с него. Тогава взех решение, че той ще чака, докато си свършим програмата за 1999 год. и да реализираме това, което е отпечатано в каталога ни. Ще чака, защото вече аз взимам решенията, а не някой друг. Другите да правят каквото искат с другите дискове. Ще се отпечати онова, което съм записал в „Изгревът“ том XI. Ще си го прочетете. И тогава ще има продължение на драматичните събития. А те ще бъдат описани в том XII, в същата рубрика, отнасяща се до Духът на Заблудението.

Господа чужденци, михайловисти и съвременни йезуити. Учителят дойде за българския народ, Русия и Славянството. Вие ще останете накрая, защото станяхте предатели на Словото Му и Школата Му.

А ние ще си свършим работата, за която сме изпратени. Ние, служителите по Дух. Ние не сме сами. С нас е Духът, който държи Мечът на Словото. И мечът се движи и ще разсече преградите и стената, с които закрихте Словото на Учителя. Бог не е само в Слово, но и в Сила. Той е в Силата на Духът, който държи и издига Мечът на Словото, чийто Меч е Меч на Божията Правда.

Амин.

8. КОИ СА ВРАГОВЕТЕ НА УЧЕНИЕТО НА УЧИТЕЛЯ ДЪНОВ?

1. А Силите на Съзиданието са в Словото на Великия Учител Беинса Дуно. То се движи от Духът на Словото, който е глава на Истината, който е Духът на Истината. А Духът на Истината е глава на Божествения Дух.

Но заедно с него успоредно върви Духът на Заблуджението, който организира, електрифицира, радиофицира вътрешно своите слуги и те изпълняват безпрекословно заповедите, които се издават от неговата централа. Просто. И ясно. И разбираемо.

От една страна имаме оригинално Слово на Учителя, а от друга страна се намира промененото Му Слово. От една страна е Истината в Словото Му, а от другата страна е Духът на Опорочението Му в т.нар. последователи на Учителя Дънов.

И те днес са най-големите врагове на Учението Му. Хората търсят образци на това Учение. А тях ги няма. На тяхно място излизат хора, които са психически разстроени, които не работят, не учат, нямат образование, а тези, които са учили, са захвърлили дипломите си. Вместо образци на Учението на Учителя излизат карикатури, излизат отклонени хора, изхвърлени от обществото, в което живеят и които се явяват само негови консуматори. Искат да взимат блага, без да внасят нещо от себе си за полза на обществото, в което живеят.

И хората се запитват: Това Учение на Петър Дънов това ли произвежда? Тези идеи от него, това ли са реализирали? Щом произвежда развала, ненужни за никого хора – значи това Учение е вредно за народ, общество и държава. Така разсъждават и то с право. Ето защо както вчера, така и днес т. нар. последователи на Учителя Дънов са неговите най-големи врагове. Защото те застават между Словото Му, между Учението и българския народ. И с живота си и с поведението си те отблъскват този народ от Учението му.

2. Защо днес не купуват оригиналното Слово на Учителя Дънов, което ние отпечатваме? Отговорът е един. Защото не го разбират. А защо? Законът на Словото на Учителя Дънов гласи следното: „Вие не можете да разберете Словото на Великия Учител Беинса Дуно, ако не сте свързани с Онзи, откъдето това Слово е произлязло.“ Окултен закон. Не железен, не стоманен, но диамантен по твърдост. Неумолим. Не го купуват, защото не са свързани с Учителя Дънов, с Учението Му и с Духът на Словото Му. Това е отговорът. Друг няма и не може да има, не само днес, но и утре!

3. В последно време един в София бе изрекъл, че отпечатаното Слово „Трудно се чете“. И само за два месеца започнахме да чуваме от различни места от страната същия израз: „Трудно се чете“. Откъде бяха научили този израз? Кой им го беше предал и внушил? Ето вижте кой е този.

По времето на социализма, тогава взеха земята на селяните и ги натикаха в кооперативи. Първо електрифицираха селата, светнаха електрически крушки по домовете им. Второ им поставиха радиоточки и по селската радиоуредба им пускаха музика, предавания. Сутрин ги събуждаха с маршове и песни. После им предаваха съобщения по радиоточките коя бригада от селяните къде ще ходи този ден да работи. Слушаха, изпълняваха и отиваха там, където им нареждаха. Вечер им пускаха музика и им съобщаваха коя бригада е работила

най-много и е изпълнила плана за деня. Но тази система работеше безотказно и до днес.

Днес някой в София изрече някакво нареждане и по вътрешната верига на предварително радиофицираните т. нар. последователи на Учителя започват да повтарят заповедите. Черната ложа първом ги завързва отвън, после ги завързва отвътре, прокарва им в тях жици, създава им система, чрез която ги закачва един за други и ги владее. По същия начин се събраха в Айтос и взеха решение да се съобщи по цяла България да не се купува „Изгревът“. И те го изпълняват. Нареждането е взето, издиктувано е по радиоуредбата, чито чрез техните радиоточки и го изпълняват безпрекословно. Този механизъм на Черната ложа работи безотказно. Разпространява се и устно, и чрез писма. И после се осъществява отклонението по всички посоки. Организирано по план, защото са завързани отвътре с дебели въжета и отвързване не може да има. В никакъв случай. А резултатите са налице.

4. Тези завързаните отвътре и отвън от Духът на Заблуджението, които ръководи Черната ложа, ги управлява по всички правила на Отклонението. Те се събират и казват: „Ние сме от Бялото братство“. А това изобщо не може да бъде. А защо? Има един окултен закон на Словото на Учителя Дънов, който гласи: „Бялото братство може да влезе в човек, но не и човек да влезе в Бялото братство.“ **Духът на Словото на Великия Учител трябва да влезе в човека и да съгради в него дом неръкотворен и жилище за Духа. Духът на Словото на Учителя Дънов създава общение на души към един и същи център, създаден от Словото на Бога. Това е Бялото Братство – общение на души към центъра на Словото на Бога.** Човек не може да влезе в Бялото Братство, защото човек не може да влезе в Духът. **Но Духът на Словото на Бога може да влезе в човека и да направи в него храм на Бога!** Това е окултният закон и тайната на израза „Човек е храм на Бога“!

5. Самият факт, че не купуват, че не четат, че отхвърлят оригиналното отпечатано Слово на Учителя Дънов означава, че те не са свързани с Онзи, откъдето излиза Словото и че Духът на Словото не влиза в тях. Ето защо те нямат нищо общо с Бялото Братство. И със Словото на Учителя Дънов.

6. И понеже Духът на Заблуджението влиза в тях и той създава вътрешни вериги у тях, завързва ги, овързва ги един с друг и те се командват по тази вътрешна верига на техния Господар. Примерите, които бяха дадени, че изречените заповеди срещу оригиналното Слово на Учителя и срещу „Изгревът“ се изпълняват безпрекословно. И сега вървят и разпространяват израза „Тежко се чете“ за Словото на Учителя. А обяснението е много просто. Те нямат нищо общо с онзи център, откъдето излиза това Слово. Там е причината. Това е Истината. Друга няма, нито днес, нито утре!

А Духът на Истината ето как действа: До края на 1999 год. ще излезнат по оригиналите 51 заглавия по Програмата и по Католага, които сме издали. От тях 5 томчета сме отпечатали по оригинали, взети от Държавен архив. Това, което сме отпечатали при всеобщата съпротива отвсякъде и от всички, може да се приеме, че е чудо на чудесата!

7. Същият заговор е срещу „Изгревът“. Вървят по провинцията, говорят срещу него, препредават онова, което са чули по вътрешната си радиоуредба. Злословят, клеветят. И което е най-важното, никой от тях не е прочел нито една страница. Клеветят, а не знаят защо. А досега има излезнали 10 тома. Досега никой не ми се е обаждал по телефона, за да ми говори срещу „Изгревът“. Но са писали две открити писма, под които се подписаха и аз им дадох отговор. А защо не смеят да излязат поединично, да се изпъчат с гърди и да кажат: „Това не е вярно, понеже това не е така“? Това не могат да направят по две причини. Първо, тяхната вътрешна верига, за която са закачени, не им позволява да действуват поединично, защото са завързани и не могат да се откачат от нея.

Второ, те нищо не знаят за Школата на Учителя и няма откъде да го научат освен от „Изгревът“. Аз заварих онези, които бяха целували ръка на Учителя и те не знаеха почти нищо. Знаеха само това, което бяха преживели и се отнасяше лично за тях. Именно това направих, събрах, записах им разказите. И те създадоха „Изгревът“, а не аз. И те са в него. Ако го четеш, има възможност да се свържеш с тях, ако си добронамерен към тях. Отхвърлиш го – и ти си отхвърлен. Такъв е окултният закон. Приемаш – то те приемат. Отхвърлиш ли ги – и те те отхвърлят.

8. А сега за мястото, където до вчера се събираха т. нар. последователи на Учителя Дънов. Това е онзи трафопост на Изгрева, за който бе написано в „Изгревът“ том I, стр. 91–93 и том IV, стр. 549–550. В първото помещение беше станало вече кръчма, продаваше се бира, алкохол, колбаси и всякакви напитки. Тук се пиеше и се събираха махленските пияници. През това помещение се минава и се влиза в т. нар. салон. А той е клуб на СДС, т.е. политически клуб на бившите комунисти, а сега се преобядисали от червено в синьо. Там стават редовните политически събрания на СДС всяка седмица. Там всеки петък се събират т. нар. последователи на Дънов, правят молитви, четат беседи, пеят песни и след това разискват разпалено, стигащо до караници. И това, което бе написано и цитирано в „Изгревът“, се случи. Един ден идва в книжарница „Изгрев“ архитект Дина Станчева и съобщава, че салонът в трафопоста получил фуга по пода от край до край. Казва го архитект, а не случаен човек. Така салонът се разцепи отдолу и земята се отвори от техните събрания, от техните молитви и от четенето на променено Слово. Разцепи се, земята се отвори, но не ги поглъща. Не иска и земята да погълне Опорочението. Салона го запечатаха, затвориха го и сега се събират също в политически клуб на СДС в квартал „Борово“, на бул. „България“ № 5. Всичко се събдна, както бе написано в „Изгревът“. А има завещание на Учителя как трябва да се работи и то е написано в „Изгревът“, том I, стр. 322. Завеща ни да работим по хармонични групи. Виж „Изгревът“, том I, стр. 318.

9. В последните две години, 1998/1999, под ръководството на т. нар. Братски съвет, се ремонтира приписаната им къща от Изгрева на Райна Калпакчиева и Найденов. Започнаха да събират пари от последователите на Учителя Дънов от провинцията в името на някакъв идеал, за да правят централа на ръководството на Изгрева. А постановката на Учителя е дадена чрез 5–6 човека в техните спомени в „Изгревът“. Особено е показателен в „Изгревът“ том VIII, стр. 522, където е казано, че Изгревът няма да съществува вече в тази форма, в която е бил. Значи работят срещу волята на Учителя. Събират пари, хвърлят ги, ремонтират, а те не знаят, че това е гробница на закопани пари. Защо ли? Ами те не знаят нищо за историята на тази къща, за хората, които там са живели, как е купено мястото, как е строено. А историята е много грозна. Така че с такава история там нищо не може да бъде построено. И ако бъде построено, то ще се разруши от себе си – там не може да има т. нар. „братски живот.“ А бяха предупредени чрез „Изгревът“ и устно от мен. Нека да си направят опита. А историята на тази къща ще бъде описана, когато му дойде времето и то в „Изгревът“.

10. На два пъти ръководителите на братствата бяха събирани след 1990 год. – един път в София и втория път в Айтос, където гласуваха, че десеткът, който задела всеки, да се насочи към отпечатването на неиздаваното Слово. Тези пари бяха насочени към т. нар. Ръководство, но те не издадоха с тях нищо. Програмата, която ръководя, от тях не е получила нито лев. В разстояние на три години стояха в издателство „Братство“ оригиналите на неиздаваното Слово от Общ окултен клас 1936/1937 и 1937/1938 год., които бях предал на Елена Николова. Накрая отидох и си ги прибрах и след нови три години те бяха издадени от мен по оригинала.

11. По средата на месец юли 1999 год. излезе от печат „Изгревът“, том X, който е история на Айтоското братство. Говорих по телефона с Андон Кънев, ръководител на братството там. Обеща с радост да го разпространява. Казах му да тръгне от село на село и да го остави във всеки братски дом. Обеща. Аз му обещах 25% търговска отстъпка на всяка книга. И ако продадеше 100 книги, това правеха 4 негови пенсии. След 10 дни опаковах книгите, за да му ги изпратя. Обаждам му се по телефона. Той отказа да ги разнася и продава. А предишния път сам каза, че това е братска работа и Божие благословение. Отказа. Някой му нареди отвътре по жицата и по радиоточката да не продава. Наредиха му и отвън. Изпратихме на една жена, която продаваше нашите издания на Словото на Учителя. Започнаха да я гонят от салона, където излагаше „Изгревът“. На 31 юли от 40–50 човека купиха само 2 книги. На 28 август събрали 400 човека на събора, но купиха 10 книги. На 30 септември купиха 5–6 книги, както и през октомври. Тогава отиде по мое нареждане Жана Венкова Иванова и прибрахме и си докарахме на 4.XI.1999 год. всички книги в София. Те там си купуваха ябълки, круши, орехи, бадеми, но не и книгите ни. Прибрахме ги. И повече никога там няма да носим и да се продават нашите книги. Не само по мое време, но и от онези, които ще дойдат след мене. Ще важи моята забрана.

Онези, които се събират там, нищо не знаят за живота на Братството в Айтос. Това братство го няма вече. **Хората си заминаха от този свят и си го взеха братството със себе си. Онзи живот с онзи огън, който е горял, там вече не съществува.** Единствено за онзи живот говори „Изгревът“ том X. Но те се подчиниха на онези, които ги изкомандваха да не го купуват. Сега са останали 3–4 старци, но и те не знаят онова, което е записано в „Изгревът“ том X, защото когато този материал е записван, те са били 30-годишни и също не са знаели почти нищо, защото не ги е интересувало тогава. Тогава, преди 40 години, тези спомени са събирани от онези, които са били 70-годишни и вече отдавна си заминаха от този свят.

Сега Айтос е станало средище и място, където се събират на събрания да си избират братски съвети, избор на ръководство, което е против Учението на Учителя. Там си направиха и гласуваха устав, който е също срещу Учителя. Там издадоха нареждане да не се купува „Изгревът“ и оригиналите на Учителя. Това е мястото, където Духът на Заблудението прави и свива своите гнезда и излюпва своите пилци, които израстват като хищни птици. Затова Айтос **ще стане в бъдеще място на запустението.** Това бъдещото поколение ще провери. И ще се убеди тогава в цената на „Изгревът“ том X и как и с каква цена е платено, за да излезе. Платено е с живота на няколко поколения. Онова, което бе казал Учителят, че в Айтос хората са души в почивка, че са с религиозно съзнание и че трябва да бъдат изпитани – това всичко се сбъдна. Бяха изпитани. А как е било по времето на Учителя, виж „Изгревът“, том X, стр. 59–64. Бяха изпитани чрез мен и чрез „Изгревът“.

Спомням си как са се били събрали на събора в Айтос на 12 юли 1996 год. и не ги допуснаха онези, враговете, да се доближат селяните от селата до „Изгревът“ том V, за да го купят. Бяха изпитани 3 пъти: като излезна малката синя книжка за Георги Куртев – не я купуваха и си донесох 1 чувал с книги в София. Втори път докарах от Айтос 3 чувала книги с том IV и том V. А сега също докарахме 2 чувала с „Изгревът“ том X. Бяха изпитани чрез мене 3 пъти. Провалиха се и в трите случая. Те повече не съществуват за „Изгревът“. Докарахме и един чувал с книги от оригиналното Слово.

12. В разстояние на 20 години се работи умишлено срещу целостта на Словото на Учителя Дънов от така наречените Негови последователи. Те го разбиваха на части, на изречения, на думи. Как е възможно? Ето как.

Издават „Мисли за всеки ден“. Взимат едно от томчетата с издаденото променено Слово на Учителя Дънов до 1951 год. и някой високо „посветен“

започва да изважда подходящи за неговото съзнание мисли от Словото на Учителя. Изважда ги и ги подрежда към всяка дата от календара на следващата година от 365 дни. За всеки ден по една мисъл. Целта е, че като четат всеки ден по една мисъл стотици хора, да се свържат помежду си, да направят един мисловен пояс от една и съща мисъл, който пояс да се стовари върху умовете на българите като мисловна вълна. Да, но това е акт на Черната Ложа.

Учителят Дънов е дал Словото Си и то се носи от Духът на Словото, което се излива в строго определено време и място, дори в минута и секунда. В Словото Му е Духът на Христа, Който обединява Небето и земята вчера, днес и утре. И то не може да се разбива на мисли и теми. Ако се даде едно томче на 10 човека да извадят онези мисли, които им харесват, ще се получат 10 различни опита. Всяко човешко съзнание в определен момент се интересува от строго определени неща за разрешаване, които се намират в Словото на Учителя. Онова, което е важно за един, не е важно за друг. Онова, което е важно за теб за днес, не е вече важно за утре. И така един изважда „Мисли за всеки ден“ съобразно неговото съзнание, поставя калъпа на съзнанието си над всички и ги карат да мислят по един и същ начин, както неговото съзнание мисли. А Учителят е дал наряди за самостоятелна работа върху Библията и Словото Си. Те са вече отпечатани в „Изгревът“ том XI. Другите ще бъдат отпечатани впоследствие. Ще си ги прочетете и ще работите по тях.

А принципите на Синархическата верига са дадени в „Изгревът“. Там ще ги намерите и са дадени методите и правилата на работа и то от Учителя. Дадени са за ученика, който учи сам, прилага сам онова, което може да вземе от Словото като идея, за да я реализира в своя живот.

13. Други „умници“ отпечатаха Енциклопедия от Словото на Учителя. Смехотворно. Ние още не сме отпечатали оригиналното Слово на Учителя Дънов, а те правят Енциклопедия. Правят я въз основа на отпечатаното променено Слово на Учителя Дънов до 1951 год. Значи това е Енциклопедия на Отклонението и Опорочението. Вече я има и това е доказателството, че Духът на Заблуджението се е проектирал вече както трябва. Нагледно чрез печат!

За да се направи Енциклопедия от цялото Слово на Учителя Дънов е идея на Черната ложа. Тя иска чрез обикновения човешки ум да разбие Словото, да го преработи чрез обикновени човешки думи и да го поднесе в преработена, преразказана форма и единствената цел да се опорочи Словото. И ако човек се докосне до Опорочението, да се отклони от пътя на Словото на Учителя Дънов. А Словото на Учителя Дънов има път и това е Пътят на Истината.

14. От десетки години се правят и други опити да се разбива Словото на Учителя Дънов по теми. Изваждат цитати от томчетата Му по различни теми. И после ги публикуват. И ако се докоснете до такива книги и се зачетете, ще видите, че в тях няма нищо. Има само изречения. Но в тези слова, които са дословно цитирани, няма живот. А защо? Защото го няма Духът на Словото. А защо го няма? Защото е разбито Словото Му от една беседа и една лекция на парчета и Духът, Който обединява това Слово, се оттегля. А защо? Защото Духът сваля Словото. Кой Дух? Духът на Словото. А кой е този Дух? Това е Святият Дух и Духът Христов. Те свалят, те дават Словото и го свързват със Силата на Духа. Разкъсана ли е връзката, Духът се оттегля. И в думите, които тогава четете, няма нищо. Няма я Силата. А защо? Нали е казано: „Бог не е в Слово, а в Сила.“ Ето това е тайната и ето защо не трябва да се разбива Словото на Учителя по теми.

А ученикът работи със Словото строго индивидуално. Той си изважда мисли, прави си резюмета на беседите. Но това е за него и за никой друг. Това е работа за обогатяване на неговото съзнание, за да се добере до Светлината, която е в Словото на Учителя, за да може да си разреши задачите в своя човешки път. И то неговите задачи, а не другиму.

Ученикът учи сам. Учи от Словото на своя Учител. Ученикът прилага сам. Първият плод от приложеното и реализирано Слово се дава на своя Учител. Това е пътят. Друг път за ученика няма. Това е основният закон в Школата на Всемировия Учител на Вселената Беинса Дуно.

15. Кой са враговете на Учителя Дънов? На този въпрос сам Учителят отговаря по следния начин.

Още в първите събори, които публикуваме в „Изгревът“ том XI, Той се обръща към присъстващите и им казва, че всички, които са пред Него застанали, то по времето на Христа са викали „Разпни го!“ Били са врагове на Христа. Това са Неговите последователи вчера, днес и утре.

В един разговор Учителят бе казал, че когато тръгнал да слиза на земята, изпратен от Бога, то се намесил „онзи опашатият и рогатият“ и Му поставил условие: „Ще те пуснем да слезеш на земята, но аз ще ти избирам сътрудниците, с които ще работиш.“ Така Учителят слязъл на земята, започнал Своята дейност от 1900–1922 и от 1922–1944 год., но всички т. нар. ученици и сътрудници, с които е работил, са хора **избрани и изпратени от Духът на Заблуждението**. Те са Неговите врагове от памтивека. Това са Неговите последователи вчера, днес и утре.

При друг разговор, когато правят забележки на Учителя, че е събрал около Себе си куцо и сакато и къраво, а такова нещо около него е имало, Той казва: „Такива Бог ми е изпратил и с тях работя. Други няма.“ **Той знае, че работи с враговете си от векове, дошли от всички краища на света.**

И накрая идваме до финала. Невероятен. Невъобразим. Изумителен. А той е следният. Веднъж при една забележка, отправена към Учителя, че е много пъстро обкръжението Му, Той се обръща към обкръжаващите Го, посочва ги с пръст и казва: „Щом Учението Ми при вас успя, то ние ще победим.“ Всички останали с отворени уста. Учителят добавил: „**Щом Учението Ми при вас успя, Мойте врагове от памтивека и злосторниците на света, то ние ще победим. Ще победим света вътре във вас и света около вас. Ще победим.**“

16. Словото е дадено. Аз днес го отпечатвам в оригинал. И аз издавам „Изгревът“ и историята на последователите Му при възход и падение. Днес ние се различаваме по Учителите. Имаме различни Учители. Различните Учители си имат съответни изпълнители. Единият има служители. Другият има слуги!

Моето верую е: **Един Бог, Един Учител, Едно Слово, Една Школа и един ученик** – Космическият ученик.

А Учителят е Всемировият Учител на Вселената Беинса Дуно.

На моя Учител издавам по оригинала Словото Му.

На Школата на Всемирното Велико Бяло Братство издавам „Изгревът“, който е история на последователите на Учителя Беинса Дуно, със светско име Петър Дънов.

За ученика съм приготвил и му изнасям оригиналното Слово и „Изгревът“.

За Единния, Всемогъщия Бог на живота съм поднесъл саможертвата на един човешки живот, който да реализира Словото на Всемировия Учител – Беинса Дуно.

Амин.

9. РАЗМЕННАТА МОНЕТА

1. Около 1978 год. работихме с Мария Златева и записвах на магнитофон нейните спомени с Учителя. Тя също беше правила опит да запише нещо, беше го дала да се отпечати на пишуща машина и разпространила между приятелите. След като записях на магнитофон всичко, разказано от нея, то аз прочетох и онова, което тя се беше опитала да опише. Разбрах, че моят запис е пълен, но мога да ползвам нейните записки като допълнение или за уточнение. Магнетофонният запис бе предаден на Марийка Марашлиева и тя го прехвърли на машинописен текст за няколко месеца. Тогава аз взех двата материала и от тях сглобих друг материал, който диктувах на пишуща машина на Марийка. После предадох материала да се прочете на Мария Златева. Тя го прочете и не спа 3 нощи. Упрекваше ме, че това не е нейният материал. Тогава аз занесох магнитофона и пуснах касетките, тя ги слушаше, клатеше с глава и се питаше: „Ама това аз ли съм го казала?“ – „Нали това е твоят глас?“ – „Моят е.“ – „Тогава ето ти доказателството, че нищо не съм променил.“ Тя направи няколко допълнения към текста. После в разстояние на 1 месец ми се обаждаше по телефона да допълни някои неща, които аз записвах. Тя се подписа под декларация, че е прочела материала, съгласна е да се публикува и че е направила допълнения. Той бе отпечатан дословно в „Изгревът“ том I. И вместо да се радва и да скача от радост, тя започна да говори срещу мен, че съм ѝ променил материала. Тук нямаше никакво противоречие. В нея влизаше онзи, който бе враг на Школата и на „Изгревът“. Днес като доказателство са запазени нейните декларации с подписи и със свидетелите. Стигна се дотам, че се ожесточиха срещу „Изгревът“ и станаха собствени врагове. Това не беше само с нея, а ставаше по един и същ начин, по един и същ сценарий с всички, които бяха накарани насила от мен да влязат в томовете на „Изгревът“.

2. С Мария Златева по моя идея свършихме най-важната работа. Тя беше музикантка-цигуларка от Школата на Учителя и знаеше всички етапи по създаването на песните на Учителя и тяхното записване. Тогава аз отидох с магнитофона при нея и я накарах да ми прави разбор на всяка една песен. После я изсвирваше на цигулката, така, както е по Учителя. После изсвирваше как я е променил Кирил Икономов и подчертаваше и показваше музикалния пасаж. Същото се отнасяше и за Песнарката на Мария Тодорова. Казваше: „Тук не е прав Кирил, а е права Мария. Тук не е права Мария, а е прав Кирил. Тук и двамата не са прави, а ето как е.“ И го изсвирваше и аз го записвах. Този материал е безценен и после след време ще бъде публикуван от мен.

3. На собствената си Песнарка тя бе отбелязала онези пропуски, които бяха направени от Мария Тодорова. Тя работеше с Песнарката, издадена от Мария Тодорова. Беше добавила и залепила други музикални пасажки, които бяха изпуснати. Тя ми бе обещала да ми ги предаде. Беше написала завещание на мое име с неин подпис и после, след смъртта ѝ, на 3-я ден, Песнарката ми бе предадена от онази, който наследи апартамента ѝ.

Имах от нея пълномощно за издаване на нейния архив, който ми бе предаден. Имам още материали от нейните спомени с музикалния живот на „Изгрева“. Това ще бъде публикувано, когато му дойде времето да публикувам оригиналната Песнарка на Учителя. Тя трябва да дойде при мене. Иначе всичко пропада.

4. Така че това, което публикувах, бе с нейно съгласие и от нейните записи. Получих архива ѝ. Но това не ѝ пречеше да върви и да разказва, че съм ѝ променил спомените. Това не е вярно. Но вярно е това, че онзи, Духът на

Заблуждението, влизаше последователно във всички, с които работих, и говорех злобно срещу мен. Не затова, че съм променил нещо. Не затова. А за другото – че ги имаше в „Изгревът“. Той беснееше, влизаше в тях и ги караше да работят срещу себе си, срещу онова, което бяха разказали и подписали. Воювах срещу Съзиданието. Ако го нямаше „Изгревът“, и тях нямаше да ги има. Днес някой да си спомня за Мария Златева? Всички един след друг измряха. И я забравиха. Но аз не съм. Аз съм поел обещанието пред нея, че ще я има в „Изгревът“. Тя дочака, когато публикувах една нейна снимка в том IV как тя свири на цигулка на 7-те езера. Много се зарадва.

А сега идва времето за развързката. Сега ще говорим за разменната монета. Днес разменната монета на българина е левът и с него си купуват хляб, дрехи и жилища. Имаш пари, то имаш разменна монета. Нямах пари – нямаш разменна монета и само гледаш.

Учителят в едно изказване бе изрекъл: „Разменната монета в бъдеще между хората ще бъде Любовта.“ Всички ахнали. Той продължил: „Както днес в България разменната монета е левът, така утре в новата епоха разменната монета ще бъде Любовта.“ Сестрите Го наобиколили веднага: „Ама, Учителю, не може ли тази разменна монета да бъде днес?“ – „Може, ако живеете в света на Любовта. Но както гледам, вие живеете в света, заселил се на земята.“ Това е отговорът. А той е, че Любовта е около нас, но ние нямаме днес органи в тялото си, нямаме центрове в мозъка си да я приемем като Сила и да станем нейни проводници, да я пуснем да потече през нас и да станем служители на Любовта.

Срещнах Мария Златева, а тя беше разочарована от младите музиканти, че изобщо не я търсят за съвет, а правят поразии със своето невежество. Оплакваше ми се, че не ѝ обръщат внимание вече. Питам я: „Ти защо говориш срещу „Изгревът“ и подвеждаш младите, като знаеш, че всичко вътре е вярно?“ Отговори ми: „Знам, че е вярно, но го говоря, за да бъдат изпитани младите чрез „Изгревът.“ Е, какво ще кажете на всичко това? Проумявате ли вече?

И тогава тя ми разказа за едно Откровение, което трябва да се запише със златни букви. Ето защо аз съм го озглавил с „Разменната монета“ и го оставям като финал на „Изгревът“ том XI. Неотразим, величествен финал!

Ето и самото Откровение на Мария Златева.

„Когато бяхме около Учителя, да знаеш само как братята и сестрите се мразеха. Мразеха се сестри и сестри, както братя и братя. Мразеха се помежду си, да не би да бъде някой по-близо до Учителя и да вземеше нещо повече от другите. А от Учителя се взимаше всичко. И духовна храна, и разрешаваше съдби, и даваше живот на тялото и възкръсваше душите ни.

Когато си замина Учителят от този свят на 27.XII.1944 год., аз смятах, че тази омраза ще спре, ще секне, и всичко ще утихне. Щом Го нямаше Учителят, нямаше за какво да се надпреварват кой да бъде по-близо до Него и омразата щеше да изчезне. Но не би. Стана невероятното. Омразата се увеличи 10 пъти между братята и сестрите. А когато след процеса 1957/1958 год. и след като затвориха салона на Изгрева и беше издигната забрана върху живота на Изгрева, то аз си казах: „Сега няма никаква дейност, омразата ще спре и ще изчезне.“ Напротив, след 1958 год. се увеличи стократно. Невероятно. Но делата говореха за това. Стигна се дотам да се клеветят един другото на милицията и властите и те правеха обиски и обираха последните останали томчета със Словото на Учителя. Сами се клеветяха един другото.

Ето дойде 1990 год. и предишната комунистическа власт си отиде. Вече никой не ни забраняваше да се събираме, да четем беседите на Учителя, да пеем песните Му и да играем Паневритмия. Казах си: „Сега нашите ще поумнеят след 45 години ограничение от комунистите, ще оценят свободата, която имат, и ще заживеят по братски и по сестрински.“

А какво се случи? А тя, омразата, се яви отново. Не, тя изригна като вулкан, със сила, 1000 пъти повече, отколкото по времето на Учителя.

Брат, разказвам ти това, защото ме боли. Разказвам ти това, защото ти си този, който водиш „Изгревът“. Днес вместо разменната монета да бъде Любовта, то разменната монета стана Омразата.

Свърши откровението си и заплака. А аз си го записах. Ето защо, щом днес разменната монета между последователите на Учителя Дънов е омразата, то е напълно обяснимо кои са онези и защо се нахвърлиха срещу „Изгревът“.

А „Изгревът“ съществуваше за употреба с двете валути, представени чрез две различни разменни монети. Разменната монета на Любовта е представена от Висшия идеал в Словото на Великия Учител и претворяването на този идеал в живота на ученика от Школата на Учителя Дънов.

Разменната монета на Омразата е представена от Духът на Заблуждението и Опорочението, който е обсебил т. нар. последователи на Дънов. С тази разменна монета на Омразата се купува само разруха, провал и Падение.

В Словото Си Учителят Дънов споменава, че между духовните хора ревността към Бога е толкова голяма, че се превръща в завист, в омраза, стигаща до крайните предели на яростта! Причината е, че **духовните хора нямат разменна монета, с която да се разплащат помежду си**. Докато физическите хора, обикновените хора, имат разменна монета и това е левът, с който се разплащат, разчистват взаимоотношенията помежду си и накрая сядат на една маса, ядат и пият и се веселят, че са се разплатили помежду си.

Духовните хора трябва да си изработят вътре в себе си чрез Добродетелите си разменна монета. И тя ще бъде монетата на Любовта. А монетата на Любовта е вътре в нас и тя се реализира само чрез човешките добродетели, които сами сме изработили чрез Словото на Учителя Дънов.

Ето защо я няма разменната монета на Любовта.

Ето защо я има разменната монета на Омразата.

Ето защо в „Изгревът“ го има и Възходът на Словото в душите на учениците. Има го и Падението в живота на т. нар. последователи на Дънов.

Има всичко. И Възход. И Падение.

Има всичко. И Живот. И Смърт.

Има всичко. И Бялата лежа. И Черната лежа.

И двете лежи държат по един меч. И те посичат всеки, който говори и се бори срещу „Изгревът“. Едната лежа посича „своите си“ с мечът на Омразата. Другата лежа посича „своите си“ с мечът на Любовта. Но непосечени няма да се отърват в никакъв случай.

Учителят в един разговор бе казал: „Днес законът на Възмездие се промени. Ако по-рано направите престъпление срещу Словото и Бога, то ще изплащате до четвърто поколение.

Но ако днес направите престъпление срещу Изгрева, Словото на Бога и Школата, възмездие ще трае хиляди години!“

Това е законът за Възмездие в новата епоха. А Изгревът е там, където се чете Словото на Учителя Беинса Дуно. И където се прилага чрез човешкия живот!

А поредицата от томовете на „Изгревът“ е сказание за човешките земни, пребиваващи във времето, когато Великият Учител бе слязъл на земята в кръв и плът.

Великият Учител се прояви чрез Слово, чрез Дух, чрез Сила и чрез Слава между човешките земни и небесни.

Амин.

„Изгревът“ том XI

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Антиминсът.....	1
II. Константин Дъновски – Свещеник на всевишного Бога и Възраждането на българския народ.....	160
III. Из съвременната българска духовност – статии на П. К. Дънов.....	347
IV. Протоколи от годишните срещи на Синархическата Верига на Учителя Петър Дънов (1906–1915 год.).....	370
V. Скрижалите на Духа Беинса Дуно. Молитвите на Всемирното Велико Бяло Братство. Мота. Формули.....	620
VI. Синархическата Верига на Всемирното Велико Бяло Братство – наряди (1898–1918 год.).....	710
VII. Духът на Истината и Духът на Заблудението.....	791

Съставител и редактор:
Д-р Вергилий Кръстев

Компютърен набор:

Даниела Станкова (от стр. 1 до стр. 159)
Лилия Преславска-Радкова (от стр. 160 до стр. 369)
Соня Мутафчийска (от стр. 370 до стр. 619)
Вихър Пенков (от стр. 620 до стр. 709)
Диляна Делчева (от стр. 710 до стр. 790)
Марина Иванова (от стр. 791 до стр. 836)

Коректори:

Ефросина Ангелова-Пенкова
(от стр. 1 до стр. 159 и от стр. 620 до стр. 790)
Марина Иванова (от стр. 160 до стр. 369)
Марина Иванова и Иван Стойчев
(от стр. 370 до стр. 619)

Компютърна обработка:

Вихър Пенков
(от стр. 1 до стр. 159 и от стр. 620 до стр. 790)
Марина Иванова
(от стр. 160 до стр. 619 и от стр. 791 до стр. 836)

Печат: СД „Симолини 94“ – София

Тираж том XI – 2000 броя